

Ogvente Diastihom

ХРОНИКА РОМÂNИЛОР

III

А МАІ МЪЛТОР НЕАМЪРІ

Дикъто аѡ фостѡ еле аша де аместекате кѡ Ромъніі,
къто лѡкрѡріле. Дитъшилъріле ші фантеле днора фъръ де але
аитора нѡ се потѡ скріе не дителесѡ, дін маі мѡлте ші де азторі,
ди кѡрѡл де 34 де ані кѡлеасѡ, ші дѡнъ ані де ла пащереа
Domnѡлѡі пострѡ Іс. Хс. алкътъітъ

DE

ГЕОРГІЕ ШІНКАІ ДІН ШІНКА,

ДОКТОР ФІЛОСОФІЕІ ШІ АЛ ТЕОЛОГІЕІ, ФОСТѡЛ ДІРЕКТОР АЛ ШКОАЛЕЛОР НАЦИОНАЛЕ ДН ТОАТЪ ЦЕАРА АРДЕАЛѡІ,
ШІ ДОКТОРИѡЛ КЪРДЛОР ДН КЪМЕАСКА ТИПОГРАФІЕ А УНИВЕРСИТѢЦІ БУХАРЕЦІ

ТИПЪРІТЪ

De ne manșcrisѡл кѡмпърат де кѡтръ

ДНЪЛЦМЕА СА

ГРІГОРІЕ АЛЕКСАНДРѡ ГІКА В. В.

DOMNITОРИѡЛ МОЛДАВІЕІ

Ші хъръзітъ Бібліотічеі шкоалелор дін Іаші.

KAESSE

ДН ТИПОГРАФІА РОМЪНО-ФРАНЧЕСЪ.

1853.

Tantae molis erat Romanam condere gentem!

Virgilius Aeneid. lib. I. v. 33.

Атланта ера дигъйс де а се фаче центръ Ромънї.

Епископл Маїор ворънд кз Сазл Сърдарїс.

~~Institutul de Studii Istorie si Social-Politice
de pe strada nr. 11, I.S.S.
BIBLIOTECA DOCUMENTARA~~

ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ
ΠΡΟΣΚΟΜΗΝ
ΑΤΟΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ ΡΟΜΑΝΙΛΟΡ

DE

ΓΕΟΡΓΙΕ ΠΙΝΚΑΙ ΔΙΝ ΠΙΝΚΑ.

ΤΟΜΟΣ Ι.

De la aneal 86 pînă la aneal 1439 dărit pagerea Domnului Xp.

ΚΑΘΗΚΕ.

ΑΝ ΤΙΠΟΓΡΑΦΙΑ ΡΟΜΒΟ-ΦΡΑΝΧΕΣ.

1853.

BIBLIOTECA CENTRALA BUCURESTI
COTA 76927

76927

BIBLIOTECA CENTRALA BUCURESTI

BIBLIOTECA

...

B.C.U. Bucuresti

In

C20061354

Inventar nr. 49768/68

BIBLIOTECA

...

...

17901

№ 1

ГРИГОРИЕ АЛЕКСАНДРЪ ГИКА В. В.

КЪ МЛИА ЛЪИ ДЪМНЕЗЕЪ

ДОМНЪ ЦЪРЕИ МОЛДОВЕИ.

ЧИНСТИЪ КРЕДИНЧИОСЪ БОИЕРЪЛ ДОМНИЕИ МЛЕ

D. ВОРНИКЪ ГРИГОРИЕ КЪЗА,

Шеѡъ Департаментълѡи аверилорѡъ вѡсерѡчеѡи шѡ ал дѡвѡдѡтерилорѡъ пѡвлѡче.

Въръреа пѡадормитѡъ дѡгрѡжѡци пѡптрѡъ де а пѡне пе алтарѡял ѡзѡител пѡастрѡ църѡи а Молдавѡеи, орѡ че дѡн парте-не ар пѡтеа съ-ѡ адѡкъ спорѡре, пѡ пѡмаѡ материалъ чѡ маѡ въртос моралъ шѡ интелектѡвалъ, афлѡнд манъскрѡисъл Хронѡичѡи Ромѡнѡилор, шѡ а маѡ тѡлтор неамъри алкътѡитѡъ де Георѡие Шѡнкаѡ де Шѡнка, пѡѡ п'ам преѡетат де дѡдатъ а'л шѡ кѡмпъра дѡн але пѡастрѡ мѡжлоаче, спре а'л хъръзи вѡблѡотечеѡи наѡионале; фѡнд дѡпсѡ къ ѡп асемѡне odor наѡионал, пѡчѡ се кѡвѡне пѡчѡ дорѡмѡ а рѡтънеа маѡ дѡделѡпгатѡъ прѡпrietate прѡватъ, пѡнем Дѡмпѡitale дѡдаторѡре ка пѡелѡпързѡет дѡн фондъл Сколарѡѡ съ пѡѡ ла кале тѡпърѡеа зѡсълѡи манъскрѡисѡъ дѡ чел маѡ дѡтѡлѡциѡт прѡп цѡтѡндъ пѡтър, пѡстрѡндѡсе пе алтерат текетъл орѡѡионалълѡи, спре а се пѡтеа рѡспѡндѡи дѡ тѡпѡиле тѡтърора, шѡ маѡ алес а цѡзнѡмеѡи, пѡптрѡъ каре Истѡриѡ цѡреѡи есте дѡвѡдѡтърѡа чеа маѡ неапърѡатъ.

Андреитънд Дтале не лългъ ачааста ші манъскрптъл дптрег алкътъит дпн патрѣ томърі, ам поръпчѣт D. Секретаріѣлѣ де Стат ка съл дпкредѣндезе ворпнчѣі вѣсерѣчѣшѣ ші ал дпвъцътърѣлор пѣвлѣче съѣ формалъ адеверѣнцъ, іар вѣпзареа кърпѣі тѣпърѣте се ва фаче кѣ зп прецѣѣ потрѣвѣт дп фолосъл фондълѣ Сколарѣѣ.

Тот одатъ фачетѣ Дтале кзпоскътѣ къ спре ацѣсторѣѣ дптрѣ прѣвѣгерѣа ші грѣвѣреа едіціѣі ексакте дѣпъ текетѣ, прѣп дпнадѣнсе офѣсърѣ ам дпсърчѣнат съѣ а Дтале прѣшѣдѣнцъ о комѣсіѣ дпкѣгатъ де Длор Ага Алекъ Донѣчѣ, Ага Анастасѣ Панъ ші Колонелъл Міхаїл Когълнѣчанъ.

(Л. С.)

№ 249.

Секретаріѣл Статълѣ

Радѣ Росетѣ.

СЕКЦІА I.

№ 49.

Анъл 1853. Лъна лѣлІзніѣ 4 зѣле.

Прса-днандате Доамне!

Mеритъ чед маре ал Кроничей лѣ Шинкаї, есте къ ачеастъ карте тѣреацъ е дитрегѣ скоасъ дин пенѣмѣрате исвоаре ориѣнале. Де ачеса къ дрепт къвѣнт с'аѣ зисѣ, къ дн кът тѣмпѣ ачеастъ преѣюасъ скрѣере нѣ ва фѣ пѣлѣкатъ, Ромѣниї нѣ вор авеа исторѣе. Дн адевръ, литератѣра поастрѣ нѣ аре алтѣ карте каре съ кърѣндѣ атѣте мѣї де докѣменте некѣпоскъте, атѣте факте интересанте пенѣтрѣ дитѣамѣ датѣ скоасѣ ла лѣминъ, шѣ каре съ не дескѣдѣ ен оризонѣ аша де ларгѣ дн кътѣмѣл исторѣеї наѣионале, ка колекѣиѣ лѣ Шинкаї. Дин пенорочѣре днѣсѣ, ачестѣ канѣ-д'оперѣ де ерѣдѣиѣ, апроане де ѣїзмѣтате де секѣлѣ де къндѣ зѣ ешиѣ дин пеана немѣрѣторѣлѣ авторѣл, зѣчѣа зѣтат дн дозе сѣнѣгре манѣскрѣсе, дин каре зѣмѣл ал Епископѣеї дин Орадеа-Маре, шѣ алтѣл къмѣнѣ-рат де Архимандрѣтѣл Германѣ дин Іашѣ ла о лѣчитѣѣ дн Виенна. Шѣ професорѣл А. Гавра дин Арадѣ, (кърѣѣа с'аѣ днкрѣдѣнѣатѣ манѣскрѣсѣла де ла Орадеа-Маре спре ачестѣ скопѣ), шѣ Архимандрѣтѣл Германѣ с'аѣ фостѣ днчеркат дн аниї трекъѣї а да ла лѣминъ проѣѣктѣл остепелѣлорѣ лѣ Шинкаї де треїзѣчѣї шѣ патрѣ де ани, дар къ тоате проѣѣмѣтрѣде прѣсеї Ромѣнѣнѣї, къ тот спрѣїжѣнѣл ѣвѣторѣлор де исторѣе, манѣскрѣсѣл дин Орадеа-Маре нѣ с'аѣ пѣтѣт тѣпѣрѣ дн Типографѣа Днѣверсѣтѣѣдеї дин Пешта де кът пѣлѣ ла аниѣ 1383; ѣар ачел дин Іашѣ днкрѣдѣнѣат теаскърѣлор Мѣтрополѣеї Молдовеї н'аѣ ешиѣ де кът пѣлѣ ла аниѣ 1000 де ла пѣщереа лѣ Хрѣстос.

Фрѣмоаса къемаре де а днделѣниї о лѣпѣсѣ аша де маре дн литератѣра исторѣкѣ а Ромѣнѣлор ера пѣстратѣ. Днѣлѣїмеї Воастре, кареле дин днѣсѣнѣл кассета Воастрѣ къмѣнѣ-рѣндѣ преѣюсѣл манѣскрѣсе де ла Архимандрѣтѣл Германѣ, шѣ хотѣрѣндѣл ка съ се деа ла лѣминъ къ фондѣрѣле Департаментѣлѣ днѣвѣдѣтѣрѣлор пѣблиѣе менѣте пенѣтрѣ тѣпѣрѣреа кърѣлор фолосѣтоаре, аѣї дат о вѣе довадѣ кът де вѣле сѣмѣїїї ачѣса че аша де вѣне зѣчѣї: „Кѣ пеадормѣтѣ въ есте днгрѣїжѣреа де а деѣнѣне пре алтарѣлѣл патрѣеї-орѣї че дин парте-вѣ ар пѣтеа сѣї адѣкъ спорѣре, нѣ нѣмаї материалѣ. ѣї маї вѣртос моралѣ шѣ интелектѣвал.“

Прѣн ачѣаста, Днѣлѣїмеа Воастрѣ нѣ аѣї фѣкѣт маї пѣїдѣн пенѣтрѣ Исторѣа Ромѣнѣлор дн ѣенерал, де кът ачѣса че аѣ фѣкѣт пенѣтрѣ Исторѣа Молдовеї дн сѣнѣїал стрѣлѣнѣїтѣл Воастрѣ стрѣлѣнѣї Грѣгорѣ Гѣка В. В. кареле ла аниѣ 1730, нѣ нѣмаї аѣ адѣнат днтр'о сѣнѣгрѣ колекѣїе Кронѣчеле Молдовеї, рѣсѣнѣндѣїте шѣ рѣтѣчѣїте, дар днкъ аѣ прѣгѣлѣт дин еле шѣ о традѣїїе грѣчѣаскъ *), шѣ къ кѣнѣл ачѣаста с'аѣ фост фѣкѣт апѣрѣторѣл шѣ пѣ-трѣторѣл аналѣлор ѣрѣеї сале.

*) Манѣскрѣсѣл грѣчѣскѣ традѣсе де Сѣлѣрѣїл Александрѣ Амѣрас се аѣлѣ дн Бѣлѣогѣка регалѣ дин Парѣс, деѣнѣсѣ де D. de Peyssonel, кърѣѣа і с'аѣ дѣрѣїт де кърѣлѣ днѣсѣнѣл Домѣнѣл Грѣгорѣ Гѣка дн тѣмпѣл пѣгрѣчѣеї сале дн Молдова, трѣмѣїсѣ фѣїнд де реѣеле Лѣдовѣк XV спре а сѣдѣїа комерѣїл ѣрѣлор вѣчѣне къ Марѣа Неагрѣ.

Съвъ-скришии, къ респектѣ ши тот-одатъ къ рекъшонциъ, приимидъ изминатъ Воатрѣ Офісѣ дін 4. Існїе 1852. N. 249. де дндатъ дитрѣндѣсе дн Комісіе с'аѣ ши сілітѣ а рѣспѣнде ла опоравїла кіемаре че ле ацї фѣкѣт. ка кѣт маї днграбъ съ скоатъ ла лѣ-мїнѣ о скріере, каре къ о перѣдаре патриотїкъ се адеантѣ де Днлѣдїмеа Воатрѣ ши де тоатъ Ромѣнїмеа.

Дечї къ тоате грѣстѣдїе матеріале, днфѣдїшате маї алес. де непрегѣтіреа тіпогра-фїлор дін Іашї, пентрѣ о пѣбликаціе атѣт де імпортантѣ, съвъ-скришии астѣзі дн аннївер-сарарѣндѣреї лор, днфѣдїшеазъ Днлѣдїмеї Воатре челе дїнтѣѣ дохе томѣрі але Кропїчеї лѣї Шїнкаї, ешїте де съвт теаскѣріе тіпографїеї Ромѣно-Франчезе, каре аѣ пропѣсѣ кон-дїціїе челе маї зншаре пентрѣ фондѣа скоалелор, приимїдѣсе а фаче ачеастѣ едїціе де зна тіе есемпларе къ прецѣл де шесе галвенї коала; іар ресѣлтатѣ гравнїчеї пѣбликѣрі есте а се даторї дндеосевї D-сале Денерал-Інсепторѣлѣї скоалелор А. Тревол Лакрїанѣ пре каре прїн Офісѣа Воатрѣ дін 28. Існїе 1852. N. 3257. л'ацї рѣндѣзіт метѣрѣ ал комї-сіеї, ши кареле аѣ пренегїат коректѣра едїціеї ши аѣ дндрептаг грѣшеледе манскрїсѣлѣї.

Комісіа, потрївїт дорїнѣї Днлѣдїмеї Воатре, ши днсѣлатъ днсѣшї еа де зн съвтѣ респект пентрѣ остенеала інтелектѣлѣ а стрѣлѣчїтѣлѣї асторїѣ, аѣ нсе леде де а нѣ се атїнѣе кѣт де пѣдїн де текстѣл оріцінал, модїфікѣндѣл с'аѣ адаоглѣндѣл дн чева. Ачеастѣ едїціе есте дар репродѣкція кредїнціоасѣ а скріереї лѣї Шїнкаї. Форматѣл че с'аѣ сокотїт де кѣвїнѣцѣ а і се да, есте ачел іп. 4, днтокмаї къ едїціа Летопїсецелор Молдо-довеї, пѣбликате де знѣл дін метѣрїї Комісіеї, Іар дн кѣт прїведѣше прецѣл вїзѣрѣї, Комісіа аѣ сокотїт с'ѣл статорнїчеаскѣ кѣт се поате маї модератѣ, ши ашѣте, зн галвен ши цїѣ-тѣтѣте есемпларїл, сокотїт а цїѣтѣтѣте галвен томѣл, ка къ кїпѣл ачеста потрївїт дорїнѣї Днлѣдїмеї Воатре, съ се рѣспѣндѣаскѣ скріереа ачеста кѣт се поате маї тѣл.

Дечї вѣкѣрѣндѣне къ Днлѣдїмеа Воатрѣ ши къ пѣбликѣл лїтерар пентрѣ ешїреа ла лѣтїнѣ а знїеї скріереї атѣт де фолосїтоаре ши атѣт де імпортанте пентрѣ історїа поастрѣ, къ тот респектѣл съпнїет Днлѣдїмеї Воатре днтіеле дохе томѣрі але Кропїчеї, къ дндаторїре ка днкъ дн вара ашѣлѣї ачестѣїа съ адѣчет ла вѣл сѣрѣшїт ши ал треїлса томѣ. челе де пе вртѣ ал Кропїчеї.

Аї Днлѣдїмеї Воатре

Преа плекаці Серві

Шезѣл Департаментѣлѣї аверїлор Бісерїчешї, ши ал днвѣдѣтѣрїлор пѣлїче

Нїколае Сѣдѣ Логофѣт.

Ворнїкѣл Алекс Донїчї.

Колонелѣл М. Когѣлнїчеанѣ.

Ага Анастасїе Папѣ.

А. Тревол Лакрїанѣ.

Георгие Шинкаї нобил де Шинка, (кѣсноскѣтѣ сатѣ дин деара Олтѣлѣ), непотѣлѣ лѣи Andreiș, ши фѣилѣ лѣи Ioann Шинкаї, пѣскѣтѣ дн 28 Феврваріе, анѣлѣ 1753, дн сатѣлѣ Шамшѣдѣ дин сказылѣ Мѣрешлѣи дн Трансильваніа, зрѣлѣ кѣрѣлѣ днвѣдѣтѣрѣлор дѣмпнасіале пѣлѣ ла Поетѣкѣ дн дѣмпнасіалѣ Іесѣцілорѣ де ла Кѣлѣжѣ, де аколо трека дн анѣлѣ 1772 ла дѣмпнасіалѣ Піарѣцілорѣ де ла Бістрѣца, ши дн анѣлѣ 1773 фѣ нѣмѣтѣ Професѣсор де Реторѣкѣ ши де Поетѣкѣ дн Блажѣ. Дѣлѣ знѣ кѣрѣлѣ де знѣ анѣ фѣ трѣмѣсѣлѣ де кѣтрѣ Епіѣскопѣлѣ Грегоріе Маіор ла Рома, дн 1774, знде петрека чѣнчѣ анѣ де зѣле дн коллецілѣ де пропaгaнdа-фѣде, кѣшѣгѣ лѣзрѣа де доктор де Фѣлософѣе ши де Теологіе, се нѣмѣ секретарѣш ши бѣбліотекарѣш алѣ коллецілѣ де кѣтрѣ Кардінарѣлѣ Стефанѣ Борѣца *). Ла анѣлѣ 1779 Шинкаї се днтоарсе ла Віенна, ши дин порѣнка днпѣрѣтѣссѣі Маріеі Тересѣеі рѣтасѣ дн ача капиталѣ днлѣ знѣ анѣ де зѣле, знде днтре алѣ перѣсоанѣ днсеппатѣ фѣкѣ кѣношѣнѣцѣ кѣ вѣстѣлѣлѣ Консіларѣш Ротѣнѣлѣ, Стефанѣ Коста, ши кѣ преа-днвѣцѣатѣлѣ Конте Andreiș Hadik, прѣмедѣнтѣлѣ канчеларѣеі беллѣче. Белѣндѣ дн Трансильваніа Шинкаї кѣ тѣглѣлѣ де Канонѣкѣ, фѣ нѣмѣтѣ Дѣректор алѣ Скоалѣі націонале дин Блажѣ, ши маї пре зрѣлѣ Дѣректор алѣ тѣтѣрор скоалѣлор ротѣнѣцѣі дин Трансильваніа. Протѣкторѣл сѣлѣ Грегоріе Маіор се лѣсѣ де Епіѣскопѣе дн анѣлѣ 1782, ши тѣрѣ дн анѣлѣ 1784, дн алѣ кѣрѣлѣ локѣ зрѣлѣ Ioann Бовѣ. Шинкаї авѣ непорочѣрѣа де а се десѣна кѣ нозлѣ Епіѣскопѣ, де знде зрѣмарѣ аної знѣ шѣрѣ де неплѣчерѣ, ва кіарѣ ши аспре прѣгонѣрѣ. Шинкаї вѣзѣсе кѣ окѣі сѣі тѣшкѣрѣле Ротѣнѣлорѣ сѣлѣтѣ Хора петрѣ лѣдеа аграрѣе, елѣ се пѣтрѣнѣсѣсе де реформѣле ши інстѣтуціѣнѣле чѣле ліберале алѣ імперѣторѣлѣ Іосѣфѣ II, ши зрѣтѣрѣ кѣ лѣаре амѣнтѣ прѣфачерѣле чѣле тарѣ дн пѣрѣціле анѣсѣне алѣ Езропѣеі. | Елѣ фѣ знѣлѣ дѣнтре ачаїа карѣі конлѣкѣрарѣ ла петѣціѣнеа Ротѣнѣлор дин анѣлѣ 1791 петрѣ егалѣтатеа дрѣптѣрѣлор. Днвершнзѣтѣлѣ інімѣкѣ алѣ Ротѣнѣлор, Карлѣ Едер, дѣректорѣлѣ Скоалѣлорѣ католичѣ, скрѣсе дѣштѣнѣаска са крѣтѣкѣ асѣпра пѣлѣлор ачѣстѣі петѣціѣні. Шинкаї дѣ рѣснѣнѣсе дн термѣні енерѣціі, де ачѣ днлаїнтѣ контѣнѣлѣ діатрѣва днтрѣ ачѣщѣі дої літератуї пѣлѣлѣ кѣндѣ трѣлѣрѣ еї. Ла анѣлѣ 1794 Шинкаї апѣсатѣ де нѣмерошѣі сѣі дѣштѣнѣлѣ, фѣ днкісѣ ла Аїдѣлѣ ва тѣрѣвѣрѣторѣш, знде шѣзѣ знѣ анѣ де зѣле. Дн фѣне і се рекѣноскѣ іпнлѣченѣа, дѣлѣлѣ чѣе дѣштѣнѣлѣ дншѣ стѣтѣрарѣ рѣсѣзнѣрѣа. Мерѣтѣлѣ чѣлѣ тарѣ алѣ лѣи Шинкаї нѣ пѣтѣмі нѣмѣка прѣн ачѣсѣта. Контѣле Вашѣ длѣ лѣлѣ дн касѣ са, дн калѣтате де едѣкѣторѣш алѣ копѣлорѣ сѣі. Ла анѣлѣ 1803 Шинкаї се дѣссе ла Бѣда дн Унгаріа, прѣмі постѣлѣлѣ де Рѣвѣсор ши Коррѣктор алѣ кѣрѣцілор ротѣнѣцѣі, ла 1804, ши фѣкѣ кѣношѣнѣцѣ кѣ чѣі маї рѣнѣмѣціі літератуї аї Унгарѣеі, кѣ Катона, Корпѣдѣс, Ковачѣчѣ, ш. а.

*) Cujus erat Stephanus Borgia causa rei, зѣче Шинкаї днтрѣзнѣлѣ верѣлѣ пѣстрѣтѣ де протопопѣлѣ дин Бістрѣца Ioann Маіор. Bezі ши Хронѣка ан. 1604 Томѣ II, паѣ. 306.

Талантоскыѣ Шинкаї къцигасе дин ани тинеределор сале знѣ гъетѣ деосевитѣ пентрѣ литератърѣ, ши дн специе пентрѣ Исторіе. Фіиндѣ днкъ ла Рома елѣ се фолоси де бібліотечіе челе богате де аколо, ши адъиѣ материал пентрѣ Исторіа Ромънілор. Дпторкъндъсе ла Виенна, дптрѣ дндатъ дн релъчизне къ литерациі де аколо ши континъѣ черчетъріе сале историче. Аколо пвбликѣ дппревнѣ къ преа-дпвдъатълѣ Самѣл Клаинѣ: *Elementa linguae Daco-Romanae sive Valachicae. Viennae 1784.* Ла каре воі съ адаѣсе знѣ Диалогѣ деспре ориѣinea Ромънілор, чи нъ лѣѣ дпгъдвѣтѣ ченсѣра, прекъмѣ търтърісеце елѣ дпсвнѣ ла аплѣ Хроничеі 824, Томѣ I. паѣ. 152. Дн Трансильваніа ел черчетѣ тоате бібліогечіе пвбличе ши тоате архивеле фамилилор привате, дескрисе мълдѣме де докумен-те, адънѣ кърѣи ши манъскрісеце, аѣстъндъсе ла ачеаста іаръши къ пре-лѣкъръріе преа-дпвдъатълѣ Самѣл Клаинѣ, каре дптр'о скрісоаре де ла аплѣ 1802 зиче къртѣ Енгел: „Авіа поате съ фіе пре-знѣ скріиторіѣ каре аѣ тръиѣ пълъ ла аплѣ 1714, ши аѣ скрісеѣ чева деспре Ромъні, дин каре съ нъ фіѣ фъкѣтѣ кълецері саѣ естракте историче.“ *) Дъпъ че се ашезѣ ла Бъда, знде і се дескрисе знѣ къмнѣ маі ларгѣ пентрѣ активітатеа са, Шинкаї континъѣ глоріосаа дптрепндере, ши кълесе маі віне де треizeчѣ де волъмині де материал пентрѣ исторіа Ромънілор; дн 25 Феврваріе 1804 скрісеце къртѣ Енгел: „Мі ам пропъсѣ съ скріѣ анналеде наѣіонеі ромъне дин тоате церіе, прін ьрмаре ши але Къцо-влахілор саѣ Циндарілор (къмъ-і пѣмескѣ), чева че ам ши фъкѣтѣ дпченпндѣ де ла Траіанѣ саѣ маі віне зікълдѣ де ла челѣ дінтъиѣ ресвоіѣ алѣ лѣ Децебалѣ дпконтра Романилор, пълъ ла апл 1660. Континъезѣ ачеастѣ лѣкране дин зі дн зі, о дпбогъцескѣ ши о петеzesкѣ, ши нъ къѣетѣ де а о тпнърі маі дпайнте де че воіѣ адъна ши воіѣ стрпнѣ тотѣ че воіѣ пѣтеа спре комплетареа ши контпнъареа апллорѣ **).“ Днкъ дн аплѣ ачеста Шинкаї конскрісеце пълъ ла 25 де волъмині. — Преа-дпвдъатълѣ Самѣл Клаинѣ тѣри дн Бъда дн 13 Маіѣ 1806 дн браѣеле лѣ Шинкаї. Дн 25 Октомврие але ачелѣіаші апл се пѣмі Епіскопѣ ла Орадеа-маре, Самѣл Вълканѣ, амкълѣ лѣ Шинкаї, омѣ литератѣ ши къ маре зелѣ пентрѣ рѣспндіреа кълтъреі дптре Ромъні. — Ла аплѣ 1807, Шинкаї тпнърі знѣ календаріѣ ла Бъда ши адаѣсе ла дѣпсѣлѣ Дпченптълѣ Исторіеі Ромънілор, спре а да пвблѣкълѣ четиторіѣ о мѣстрѣ деспре ачеастѣ дптрепндере грандѣосаѣ ши фолосітоаре наѣіонеі. Ла аплѣ 1808, дпкърадіатѣ де Епіскопълѣ Самѣл Вълканѣ, дпш пропъсе съ тпнъреасѣ Хроніка, каре се аѣла маре парте пѣсѣ дн рѣпдълѣ кѣвнѣтѣ, прекъмѣ се vede дин дпсвнѣ тітълѣлѣ ачестеі кърѣи: „Хроніка Ромънілор

*) Vix est aliquis scriptor, qui usque ad annum 1714 floruit et de Valachis aliquid scripsit, ex quo collectionem seu excerpta historiam concernentia non haberem. Engel's Literatur der walachischen und moldauischen Geschichte, S. 91.

**) Meum quidem est annales universae nationis Valachicae, proinde etiam Cuzzo-Valachorum, quos Czenezaros vocant, conscribere; quod et feci, inchoando a Trajano, vel potius primo Decebali contra Romanos bello, usque ad an. 1660. Opus in dies continuo, locupleto et polio, neque prius de editione cogito, quam quidquid poterо, ad annos congressero. Engel's neuere Geschichte der Walachey, Seite 92.

каре дичеа дін авл 86 дзнь нащереа Домнхлї Христос, шї се ва сѣрши дн авл 1808 дн каре аѣ дичеятѣ а се тнѣри.“ Дарѣ днпрецізѣрїле нѣї фѣрѣ фаворабиле. Каса прїнціпалѣ се vede а фї фостѣ ченсѣра *). Шїнкаї се ретрасе де ла Бѣда ла сатѣлѣ Сїнеа дн комїтатѣлѣ Аба-зівар дн Țingaria, ла елевї сѣї Концї Вашѣ, Țnde кон-тинѣлѣ а се окнѣла кѣ redїцереа оперїї сале. Кѣтрѣ днченстѣлѣ авл 1809 елѣ ацїзн-се кѣ redacїїнеа Хронїчеї пнлѣ ла авл 1354, прекѣмѣ тѣртѣрїседе днсѣшї, Томѣ I. паѣ. 321: „Ла авл Țчеста мї-аѣ венїтѣ днїнте Țнѣ Хрїсовѣ ал преалѣмїнатеї фамїліеї а ко-мїтілор Вашѣ, кареле асѣзї дн 28 Феврѣарїе ал авл 1809, кнїдѣ токма ам плїнїтѣ 56 de anї, de кнїдѣ м'ам пѣскѣтѣ пре лѣме, дн скрїѣ дн Сїнеа, сатѣлѣ Комїтатѣлѣ Аба-зівар дн Țingaria, дн кѣртеа тѣрїрїлор сале, ка сѣ ле арѣтѣ мѣлѣмїта, каре лї се кѣвїне нѣ нѣмаї де ла мїне кареле скрїѣ, чї шї де ла ачеїа пентрѣ ал кѣрора фо-лосѣ скрїѣ ачестеа.“— Дн чеа дн зрѣмѣ зї а авл 1809 Шїнкаї redїцеа історїа авл 1541, прекѣмѣ тѣртѣрїседе vorbindѣ десуре фамїліа лї Маїлатѣ, Т. II. паѣ. 181.—Пре ла авл 1810, днї фѣкѣ планѣлѣ ка термїнлїдѣ redacїїнеа Хронїчеї сале дн рошѣ-пеще, сѣ о tradѣкѣ дн лїмба латїнѣ, шї сѣ о деа ла тїпарїѣ сїре фолосѣлѣ комнїѣ алѣ лїтератур. Bezi кѣвїтеле лї ла авл Хрон. 1595, Т. II. паѣ. 256. „Нѣї поменескѣ аїчї, ка сѣ нѣмї лѣнцескѣ мѣнка, чї сѣ о іспрѣвескѣ маї ренеде сїре дескоперїреа о-кїлор челор че шї сѣ о днторкѣ пре лїтїнїе, de Țnde шї нѣме шї фолосѣ маї маре воїѣ авеа; нїчї нѣ воїѣ авеа онѣ сѣмї черчетезе мѣнка рошїнїї меї, нентрѣ кѣ тїлѣрїндѣсе одатѣ мѣнка ачестеа пре лїтїнїе, словодѣ днї ва фї а о тнѣрї шї пре ро-мѣнїе, фѣрѣ ченсѣра ачелора карїї нѣ шїѣ де ачестеа.“ Пре ла днченстѣлѣ авл 1811, Шїнкаї се дѣсе ла Oradea-маре ла амїкѣлѣ сѣѣ Самїл Вѣлканѣ, дн а кѣрѣїа кѣрте лѣ-крѣ ла Хронїка са дн тотѣ курсѣлѣ авл Țчестїа. — Ла 18 Феврѣарїе ачелїамї анѣ ацїзнсесе пнлѣ ла авл Хронїчеї 1614, ла 22 Мартїе пнлѣ ла авл Хр. 1647, ла 29 Мартїе пнлѣ ла авл Хр. 1653, ла 4 Августѣ пнлѣ ла авл Хр. 1713, ла 15 Августѣ пнлѣ ла авл Хр. 1721, шї днкѣ тотѣ дн ачелѣ анѣ (1811) первенї пнлѣ ла авл Хронїчеї 1739 інклїсїве, Țnde днчелѣ, прекѣмѣ се vede дн амѣндозе маѣскрїселе.— Пре ла авл 1812 Шїнкаї венї еарїшї дн Трансїлванїа, шї днчеркѣ сѣмї пѣвлїче кар-теа. Се зїче кѣ днлѣ че сѣнѣсе ла ченсѣрѣ комнїлереа латїнѣ, ченсорѣлѣ Țнѣрѣ ш'ар фї datѣ пѣререа кѣ кѣвїтеле: Opus igne, auctor patilulo dignus **). Епїскопѣлѣ Іоанн Бовѣ, de шї vedeа пе Шїнкаї челѣ плїнѣ де мерїте кѣ аѣ ацїзнсѣ ла естрема мїсерїе, (днкѣ-тѣшї пѣрта пе спате дн десацї оперїле сале челе прецїоасе, тесаѣреле нацїснїеї), тотѣшї нѣ се пѣтѣ днпѣка кѣ дѣнсѣлѣ. Шїнкаї плекѣ пе нїосѣ дн Блажѣ плїнѣ де мѣхнїре. Бѣтрѣнѣлѣ протопопѣ дн Бістрїца, Іоанн Маїор, спнне кѣ л'ар фї вѣзѣтѣ одатѣ пе ла авл 1814 дн лѣна лї Маїѣ, венїндѣ кѣ рѣпосатѣлѣ протопопѣ де ла Дешокна, Іосїфѣ

*) Мѣлї Domnї де ачестїа д'ашѣ пѣтеа нѣмї ачї, чї-ї ласѣ пентрѣ ченсѣра, прїн каре ва мерѣе Хронїка ачестеа маї днїнте де а се тнѣрї, de се ва тнѣрї сѣнѣ Корона Țngarїеї, прекѣмѣ м'ар фї воїа. Г. Шїнкаї Томѣ II. паѣ. 136.

**) Картеа е вреднїкѣ де фокѣ, шї асторїал де фѣрїѣ.

Шандор, за Блажъ: атъчи ворбеа contra fata. Се паре къ пѣцинѣ дѣлѣ ачеаа ши тѣри, даръ ънде, ши аѣме, нѣ се ѡце.

Тоѡи тѣртѣрисекѣ къ Шинкаѣ аѣ фостѣ омѣ де статѣрь де миѣлокѣ, маѣ мѣлтѣ о-
сосѣ де кѣтѣ кѣрносѣ, кѣ змерѣи ларѣи, пенѣмѣ ешиѣ дѣ афарѣ, капѣлѣ таре, фрѣнтеа
ларѣтѣ, сирѣченеле негре, окѣи шарѣ ши пѣли де фокѣ, фаѣа рѣменѣ, пѣцинѣ камѣ чѣзпѣтѣ де
вѣрсатѣ; елѣ ворбеа аѣсатѣ, вѣне артикѣлатѣ, аѣеа зпѣ гласѣ сонорѣ; дѣ мерсѣлѣ, ста-
реа ши тоатѣ пѣртареа са дѣфѣшоаа зпѣ омѣ пѣли де дѣкредере ши сѣгѣрѣ дѣ лѣкрареа са,
дѣсѣла реснектѣ пѣривѣторѣлѣи, ера дѣсѣ веселѣ ши фоарте пѣлѣктѣ дѣ соѣетате.

Копѣа тѣнѣскѣрѣлѣи пострѣ се фѣкѣ де не ориѣиналѣлѣ че рѣмѣсе ла Епископѣлѣ
Самѣил Вѣлканѣ, де кѣтѣрѣ Петрѣ Маркѣдѣ, преѣзѣмѣ дѣсемнеазѣ ачеста дѣсѣши ла фѣ-
пѣтѣлѣ Томѣлѣ I (аѣекѣ дѣлѣ аѣлѣ Хронѣчеи 1439), кѣ ворбеле: „Скрѣсѣсѣ аѣ Хронѣка
ачеаста а Ротѣнилор дѣ Рокѣтѣ сатѣлѣ Комѣтатѣлѣ Бѣхѣриѣ, пѣрпѣ мѣне Петрѣ Маркѣдѣ, дѣ
тѣмѣнѣ кѣндѣ ерам де чеа маѣ таре ши маѣ стрѣкѣчиоасѣ дѣтѣрѣстаре кѣпѣрисѣ. Аѣлѣ
1821 Іа.іе 16.“ Ачестѣ копѣаторѣи аѣѣнѣсесе дѣ 18 Априліе 1822 пѣлѣ ла аѣлѣ Хро-
нѣчеи 1721, ѣнде вѣрѣ дѣтѣре парентесе ачестѣ датѣ, Т. III. паѣ. 265. „Dintre doi
Архѣереѣ ротѣнеѣи дѣн Арѣеалѣ, аѣекѣ Іоанн Бобѣ ши Васѣлие Мора, карѣи ши аѣтѣлѣ дѣ
зѣа де Сѣнтѣмѣрия таре дѣн аѣлѣ 1811 (ѣ а ши дѣ 18 Априліе дѣн аѣлѣ 1822)
тѣрѣесѣлѣ, каре сѣ ар пѣтеа зѣче челѣ аѣѣвѣратѣ зѣтѣторѣи аѣлѣ Сѣнтѣлѣ Теофѣлѣ? — Се
поате къ тѣнѣскѣрѣлѣи ачеста сѣ аѣ фѣкѣтѣ пѣтѣрѣ Петрѣ Маѣор, каре зѣмѣсе лѣи Шинкаѣ
дѣ постѣлѣ де Рѣвѣсор аѣлѣ кѣрѣилорѣ ротѣнеѣи, тѣпѣрѣсе ла аѣлѣ 1812 „Історѣа пѣт-
тѣрѣ дѣчелѣтѣлѣ Ротѣнилор дѣн Дачѣа,“ дѣлѣ ачеса дѣспѣтеле сале къ Копѣтар, Історѣа Бѣ-
серѣчеасѣлѣ а Ротѣнилорѣ, ш. а.; аѣоѣ рѣносѣ не ла аѣлѣ 1824 (преѣзѣмѣ се спѣне). —
Дѣлѣ ачеса тѣнѣскѣрѣлѣи кѣзѣ дѣ тѣнѣле лѣбрарѣилорѣ де ла Виѣнна, де ла карѣлѣлѣ кѣт-
пѣрѣ дѣтѣрѣо лѣѣтѣаѣѣне. Архѣимѣдрѣтѣлѣ Г. Vida, не ла аѣлѣ 1833, ши дѣ фѣне де ла
ачеста лѣлѣ кѣтѣпѣрѣ Мѣрия Са Пѣрѣнѣлѣ Гѣгѣорѣе Гѣка ла аѣлѣ 1852. — Епископѣлѣ Іоанн
Бобѣ тѣри дѣ 2 Октомвѣрѣ 1830. Самѣил Вѣлканѣ, патронѣлѣ челѣ таре аѣлѣ лѣтерѣтѣрѣеѣ
ротѣне ши аѣикѣлѣ истѣорѣкѣлѣи пострѣ дѣкѣ тѣри дѣ 25 Дек. 1839. Дѣ бѣвлѣотѣка лѣи
каре о хѣрѣзи Епископѣеѣ, рѣмѣсерѣ тѣнѣскѣрѣеле ориѣинале атѣтѣ а ле лѣи Шинкаѣ, кѣтѣ
ши а ле лѣи Самѣил Клаѣнѣ, ѣнде се пѣстѣреазѣ пѣлѣ аѣтѣлѣ. Дарѣ че сѣ аѣ фѣкѣтѣ къ кѣ-
леѣереа чеа таре де докѣменте а лѣи Шинкаѣ, чеа де тѣреѣечѣи ши маѣ вѣне де волѣ-
мѣни, нѣ се ѡце.

Ачестеа сѣлѣт пѣѣнеле датѣри каре атѣлѣ пѣтѣтѣ сѣ ле кѣлеѣетѣлѣ дѣспѣре вѣеаѣа ши лѣ-
крареа пѣтѣрѣторѣлѣи Шинкаѣ, каре не ла аѣлѣ 1812 зѣсе къ пѣведере профѣтѣкѣ:
„Ачеста есте продѣкѣтѣлѣлѣ тѣѣ дѣ каре тѣ воѣлѣ глѣорѣфика дѣлѣ че воѣлѣ еѣи дѣн вѣеаѣлѣ!“ *)
преѣзѣмѣ тѣртѣрисеѣе зпѣ корреспѣндент дѣн Трасѣлѣванѣа кѣтѣрѣ Д. Ал. Гавра ла аѣлѣ 1844.

*) Hic fetus meus est, in quo post fata glorificabor; si non pudet fecisse, nec portasse pudebit.

ХРОНИКА РОМЪНИЛОР.

Каре дичене дин анъл 86 дѣнъ пащереа Домнѣлѣ Хе. ши се ва
сфърши дн анъл 1808, дн каре аѡ диченѡт а се тпърї.

 Анъл 86. Декевал Країа Дакїеї чеї некї, кареле ши Дїзрпанеѡ с'аѡ нѡмїт¹⁾, фїнд дн
лвкрѡрїле де оасте фоарте прїченѡт, їстедѡ ла мїнте, ла батаїе непрецетърїѡї, ши днв-
цат а пѡвѡлі, саѡ де а се траѡе дндърїт²⁾, с'аѡ склїат дн анъл ачеста кѡ оасте а-
сѡпра Романїлор, пре карїї маї шесе-спре-зече анї і-аѡ пѡкѡїт³⁾, пентрѡ некѡвїоса пѡр-
таре а Днпѡратѡлї Домїтан, кареле ера нѡ нѡмаї несѡферїторїѡ де остенеї, чї ши
фрїкос, слав ла фїре, ши дат спре свѡрдѡрїле трѡнеїї, нѡ нѡмаї кѡ мѡїерї, чї ши кѡ
прѡпчї⁴⁾, дрѡнт ачеса ел нѡ с'аѡ атїне де рѡсвоїѡ, фѡрѡ нѡмаї прїп повѡдѡторї с'аѡ оцїт
кѡ Декевал⁵⁾.

¹⁾ Paulus Orosius Lib. 7. c. 10. Paulus Diaconus Lib. 9. Katona in Synopsi Chron. P. 2. Sect. 1. ²⁾ Dion
Cassius in Domit. Sethus Calvisius in opere Chron. ³⁾ Calvisius l. c. ⁴⁾ Dion l. c. ⁵⁾ Dion l. c. Oro-
sius l. c. Paulus Diaconus l. c. Philippus Brietlus in Chronico Universali.

Анъл 87. Токма кѡнд рѡвнеа Домїтан ка сѡ се чїнстеаскѡ ка зн 'Зеѡ'¹⁾ дн анъл
87. Декевал пре Онїе Савїн Префектѡл Месїеї де нїосѡ, адекѡ ал Бѡлгарїеї де акѡт, рѡѡ
дн нѡка²⁾.

¹⁾ Dion, Calvisius et Katona ll. cc. ²⁾ Dion, et Katona ibidem.

Анъл 88. Декевал дн анъл ачеста їарнїї вате пре Онїе Савїн¹⁾, ши кѡспїнде маї
мѡлте черѡїї де ла вейїнї, соцїї Романїлор²⁾, апої трїмїте солї де паче ла Домїтан³⁾;
дар ачеста нѡ прїметѡе пачеа; чї

¹⁾ Dion in Trajanum, Katona in Synopsi. ²⁾ Ibidem ll. cc. Petrus Patricius et Magister de Legationibus.

Анъл 89. Дн анъл ачї кѡргѡторїѡ днсѡнїї порнеїѡе дн контра лїї Декевал, дар
апої трѡгѡндѡсе мерѡе асѡпра Квадїлор, карїї локѡеа дн Моравїа, ера Немцїї, ши нѡї дѡ-
дѡсе ацїсторїѡ дн контра Дакїлор¹⁾, ши пре Корнеїе Фѡскѡ дн трїмїте асѡпра лїї Декевал

къ mare оасте, каре днцелегъндѣо Декевал се тѣрѣхъ, ши іаръши триміте солі ла Domitian дн батіоксръ зікъндѣі, къ доі вор да Romaniі виеше кареле кѣте доі філеарі не ап, ва фаче; алтмінтре.леа ва кѣтеза, ши тот рѣл кѣт ва пѣтѣ ва фаче Romaniор²⁾. Ніні аѣ фост дешерте квінтеле Краіх.лѣі, къ пре Корнеліе Фѣскѣ, ши пре Оппіе Сабін, (дін-тре каріі ачеста ера Конс.ларіѣ, іар ачела Префект Преторіх.лѣі, Дирегъторі до фрѣнте ла Romani), і-аѣ вѣтѣт, ши і-аѣ стѣпсѣ къ ош.і.ле дін презнѣ³⁾; пре Domitian дикъ л'аѣ фѣ-гъріт Квадіі⁴⁾, ва дикъ ши Сартателе, каріі ера Словені, і-аѣ тѣіат ен легіон къ повѣдѣ-торі. къ тот⁵⁾; пентрѣ каре нердері де сілѣ і-аѣ кѣтат лѣі Domitian а фаче паче къ Де-кевал, кърѣіа і-аѣ дат мѣлѣі вані, тот феліх.л де мешері, ши мѣлте скѣле дінтрѣ але са-ле,⁶⁾ фѣгъдѣндѣі ши тріѣт (харачі, даре) днтрѣ авеніре пе фіе-каре анѣ⁷⁾. Токмеала ачеста пѣкар къ ера пѣгѣбоасѣ, рѣшіноасѣ ши неасзітѣ маі пайнте днтрѣ Romani, аѣ дінѣт пѣ-пѣ ла Траіан, прекѣт вом арѣта дн челе че вѣреазѣ. Днѣс Івліан кареле фѣ фѣкѣт маі mare повѣдѣторіѣ дн локѣл лѣі Корнеліе Фѣскѣ, вѣтѣнд. лѣі Фавіе челѣі де дешелт, аѣ контеніт кѣтѣ рѣпірі.ле лѣі Декевал-ши але Dakіор⁸⁾.

¹⁾ Petrus Patricius et Mag. de Leg. Brictius in Chronico, Paulus Diac. Lib. 9. ²⁾ Idem Petrus Patricius l. c. ³⁾ Paul. Diac. l. c. ⁴⁾ Orosius Lib. 7. c. 10. Paulus Diaconus, et Brictius ll. cc. ⁵⁾ Paul. Diac. l. c. ⁶⁾ Brictius l. c. ⁷⁾ Diac. in Domit. Brictius l. c. ⁸⁾ Katona in Synopsi Chron.

Анѣл 90. Domitian мѣндрпндѣсе дндешерт¹⁾, ши дін непорочіреа ош.і.лор сале лас-дѣ вѣлѣндѣ²⁾, ка ен фѣрѣ де мінте сѣмѣцѣ, дикъ дін табѣрѣ аѣ скріс ла Рома фѣлп-дѣсе, ка кѣт ар фі днвіне пре тогі немічії (протівічії), пентрѣ каре кѣт цінеа стѣп-піреа Romaniор, претѣтінденѣ і-аѣ фѣкѣт статке (кінсрї чіопліте саѣ вѣреате) де азрѣ ши де арцінтѣ³⁾; апоі днтрѣрпндѣсе дн Рома ка ен вѣрѣторіѣ ал Dakіор ши ал Немцілор аѣ дінѣт mare трізмѣѣ де легіонеле челе де дѣншіі маі сінсе⁴⁾. Де Сартате пѣмаі ласрѣ (кѣнѣнѣ де вѣтежіе) аѣ пѣртат⁵⁾. Датаѣ ши о чінѣ, дн каре пре оаспѣцї маі дн-тѣіѣ фоарте і-аѣ днфрѣнтат; іарѣ дѣпѣ ачеліа і-аѣ біне-дѣрѣіт⁶⁾.

¹⁾ Orosius Lib. 7. c. 10. Paulus Diac. Lib. 9. ²⁾ Brictius in Chronico. ³⁾ Dion in Domitianum. ⁴⁾ Orosius, et Paul. Diaconus ll. cc. ⁵⁾ Paulus Diaconus l. c. ⁶⁾ Katona in Synopsi Chron.

Анѣл 93. Дн Dacia (адекъ дн Ардеал, партеа цѣрїі Днѣгѣрѣшї чеа днтрѣ Тіса ши Ардеал, цара Ромѣнеаскѣ, Молдова, Бѣковіна ши Бѣѣеаскѣ, — vezi Історіа Romaniор, каре с'аѣ тіпѣрїт ла сѣѣршітѣл Календаріс.лѣі дін анѣл 1807, партеа 2. §. 6), дн Mesia, (адекъ Бѣлгаріа ши Сербіа), дн Pannonia (адекъ чеа де кѣтрѣ Бѣда парте а церїі Дн-ѣгѣрѣшї), ши дн Germania, мѣлте ош.і. де а Romaniор с'аѣ потопіт, саѣ пентрѣ преа mare сѣмѣцїеа, саѣ пентрѣ фріка ши леневіеа повѣдѣторілор, днтрѣ атѣта, кѣт пѣ пѣмаі дешпре марціні.ле Днпѣрѣдїеі, чі ши дешпре локѣрі.ле челе де іернат але ош.і.лор дикъ се пѣтеа ава дндоеалѣ. Дрепт ачеліа фѣ кіемат Агрікола де ла Англіа сѣ фіе повѣ-дѣторіѣ дн контра Dakіор, чі ел фїнд къ пѣмаі дін пїзмѣ ера кіемат, п'аѣ пріміт Дн-регъторіа, ши дѣпѣ скѣртѣ времѣ аѣ мѣрїт дн 23 Август, фїнд де 56. де ані¹⁾.

¹⁾ Cornelius Tacitus in vita Julii Agricolaе, Calvisius in opere Chron.

Англ 94. Ізліан, кареле повдъеа пре Романі диконтра Дакіор, дн англ ачеста е издндѣі порокъл аѣ порънчѣт осташилор шѣ сѣташилор, ка фѣ-каре сѣ шѣ скрѣе нѣмеле пре скѣтѣ саѣ навъзѣ, ка маі месне сѣ се поатѣ осевѣ чеѣ вѣтежѣ де чеѣ фѣкошѣ, шѣ дѣнд рѣзбоѣѣ дн локъл че се нѣмеа Тапѣ, каре нѣ аѣ тревѣт сѣ фѣе департе де Сармѣ-зегетѣза (деспре каре четеше дн Історѣа Романіилор партеа 2. §. 7.) не преа мѣлѣ аѣ тѣлат шѣ оморѣт дѣнтре Дакѣ, іарѣ Веѣинас, кареле ера ал доілеа дѣнѣ Декевал, не нѣтѣнд скѣпа кѣ фѣга, кѣ воѣса аѣ кѣзѣт дѣнтре чеѣ тѣлацѣ, шѣ фѣкѣндѣсе морт, поаптеа не аскѣне аѣ фѣцѣт ла аѣ сѣтѣ, дѣсѣшѣ Деѣевал темѣндѣсе нѣ кѣтѣва Романѣ сѣ пѣвѣлеаскѣ дн Сармѣзегетѣза, нѣде аѣеа Скаѣнѣл, аѣ порънчѣт, де аѣ тѣлат арборѣѣ де прѣн пре-дѣсрѣл четѣцѣѣ, шѣ де трѣнкѣ аѣ акѣцѣат арте, ка пѣрѣндѣлѣсе Романіилор кѣ сѣнт осташил, сѣ се дѣнтоарне, прекѣт сѣ аѣ шѣ дѣтѣшплат¹⁾.

¹⁾ Dion Cassius in Domitianum, Calvisius in Opere Chronologico.

Англ 96. Domitian, дѣнѣ че аѣ оморѣт пре мѣлѣ дѣнтре креѣцѣнѣ, ба дѣнкѣ шѣ дѣнтре рѣденѣіе сае, вреа сѣ оморѣе пре маі мѣлѣцѣ, чѣ пѣрѣт фѣнд де мѣіереа са Domitia, фѣ дѣсѣшѣ зѣсѣѣ дн 18 Септемврие, дн вѣрѣтѣ де 45 де ані, дѣнѣрѣ а кѣрѣіа лок де тот Сенатѣл Романіилор фѣ дѣлѣцѣат Маркѣ Кокѣеѣ Нерѣа, ом вѣтрѣн, дарѣ фѣарте вѣн, шѣ пентрѣ ачѣеа де тоцѣ лѣдѣат, пентрѣ кѣ дѣнѣ доѣ ані аѣ прѣмѣт шѣешѣ фѣѣѣ не Траіан¹⁾.

¹⁾ Dion Cassius in Nervam. Orosius et Katona II. cc.

Англ 98. Маркѣ Кокѣеѣ Нерѣа дѣн інімѣ допреа сѣ лѣнеде жѣгѣл Дакіор де не грѣмазѣі Романіилор, чѣ пентрѣ вѣрѣта вѣтрѣнеѣелор нѣ нѣтеа; дрепт ачѣеа пѣрѣнѣеѣе кѣ-цѣтѣнд деспре фолосѣл тѣтѣрор, дн англ ачеста 98, сѣ аѣ сѣтѣ дн Капѣтоѣѣ (четѣцѣіка саѣ кѣртеа нѣде се стрѣнѣеа Сенатѣл.) шѣ акоіо кѣ глас маре аѣ зѣе: „Че сѣ фѣе спре фѣрѣіереа шѣ фолосѣл Сенатѣлѣ, ал Романіилор шѣ ал мѣѣ, пре Маркѣ Ѣлѣіе Нерѣа Траіан дн прѣмѣскѣѣ фѣѣѣ.“ Аноѣ дѣнторѣндѣсе кѣтрѣ Траіан і-аѣ зѣе: „Telis Nerva tuis lacrimas ulciscere nostras,“ адекѣ: „кѣ сѣуѣіе тѣле Нерѣа изѣндѣеѣе лѣкрѣміе поастрѣ¹⁾“. Дѣнѣ каре фѣнтѣ а са, нѣ мѣлат аѣ трѣіт дѣнпѣратѣл Нерѣа, чѣ аѣ мѣрѣт дн 27 Јанѣ-арѣе, фѣнд де 66 де ані²⁾.

Деспре Плотѣна, мѣіереа Дѣнпѣратѣлѣ Траіан скрѣе Dion Cassie³⁾, кѣт кѣ кѣнд се сѣіа дн Полѣта Дѣнпѣртеаскѣ, шѣ дѣнкѣ ера не трѣпте, дѣнторѣндѣсе кѣтрѣ пород аѣ зѣе: „Ка ачѣеа дѣнтрѣ ачѣеа, ка кареа вреаѣ сѣ шѣ есѣ.“ Нічѣ сѣ аѣ дѣнпѣлат пѣшѣне дн трѣнѣса, кѣ аша сѣ аѣ нѣртѣт, Дѣнпѣртеаскѣ фѣнд, кѣт нѣмѣне аѣ пѣтѣт аѣ вѣга врео вѣнѣ.

¹⁾ Dion in Nervam. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ³⁾ In Trajanum.

Англ 100. Дакѣ дѣдѣлѣндѣсе кѣ дарѣрѣле, че лѣ се да де ла Романѣ, дѣн зѣ дн зѣ маі мѣлѣе пофтеа, дарѣ Дѣнпѣратѣл Траіан пѣкѣт сѣ ле деа маі мѣлѣе дарѣрѣ, чѣ кѣте обѣчѣнѣсе а ле да, дѣнкѣ ле аѣ трѣс, пентрѣ каре прѣчѣнѣ Декевал аѣ дѣнпѣт а шѣ дѣнпѣлѣ оастеа. Траіан ка ѣн вѣтеаз кѣт ера, дѣнкѣ нѣ аѣ дѣнпѣзіат, чѣ дн англ ачеста

(100) къ deadines.1 с'аѣ гѣтѣ асѣра Дакилор¹⁾, пре каріи шѣкар къ къ аневоіе, дѣтрѣ ал чѣпчѣле анѣ тотѣши де тот і-аѣ ісѣтовіт²⁾.

¹⁾Dion in Trajanum. Calvisius in opere Chron. ²⁾Julianus Aug. in Satyra.

Анѣ.1 101 ми 102. Дѣнѣ че аѣ порнѣт Дѣмпѣратѣ.1 Траіан асѣра Дакилор, нѣчѣ аѣ фост департе де локѣ.1, дѣн каре се ашезасе къ тоатѣ оастеа са Декевал краі.1л Дакилор; іатѣ се адѣче ла е.1 ѣн ѣрете фоарте маре, пре кареле ера скрѣс къ слоѣе латѣне-цѣ: кѣм Бѣрѣі къ тоцѣ соцѣі лор чеаркъ пре Траіан, ка фѣкънд наче сѣ се дѣнтоаркъ а касѣ. Траіан тотѣши с'аѣ ловѣт къ еі; дѣн каре ѣтаіе де аѣ шѣ кѣзѣт мѣлцѣ дѣнтре Даки, дарѣ дѣнтре Romani атѣца аѣ шѣкат рѣнѣцѣ, кѣт нѣчѣ кѣрне, къ каре сѣ'і леѣе нѣ аѣеа. Дрент аѣеа Траіан (прекѣм зѣк каріи шѣѣ) нѣчѣ ѣшѣтѣнтѣ.1 сѣѣ аѣ нѣртѣнѣт, чѣ маі пе зрѣтѣ ш'аѣ тѣят кѣмеама, шѣ о аѣ дат сѣ леѣе рѣпеле осташилор челор ѣтѣмацѣ; іа-рѣ челор торцѣ ле аѣ рѣдикат алтаре, шѣ аѣ порѣнѣчѣт, ка пре аѣеа дѣн тот анѣ.1 сѣ лѣ се факѣ номенѣреа. Де аколо Траіан аѣ нѣрѣс се пре мѣлцѣ, шѣ кѣпрѣнѣзѣнд деа.1рѣ.1е. нѣ фѣрѣ де прѣмеждѣіе аѣ ацѣне ла четатеа дѣн каре ера сказѣнѣ.1 чел крѣеск ал Дакилор, пре каріи стрѣшторѣндѣ'і де алтѣ парте Лѣсѣіе повѣдѣсторѣ.1л, пре мѣлцѣ дѣн еі аѣ тѣят шѣ прѣне. Ѣзѣнд аѣестеа Краі.1л Декевал, аѣ трѣнѣіе пре знѣі дѣнтре чеі че нѣртѣ кѣрне (кѣтѣнѣче) ла Траіан, сѣ чеарѣ наче, фѣгѣдѣзѣнд къ ла фѣче орѣ кѣте і се ѣор порѣнѣчѣ, іар Дѣмпѣратѣ.1 Траіан і-аѣ порѣнѣчѣт ка арѣмѣле шѣ маши.1еле (ѣнел.1теле) челе де рѣзѣвоіѣ шѣ де стрѣкат зѣдѣрѣ, дѣнпрезѣнѣт къ мѣщерѣі каріи ле фѣчеа, шѣ кѣ чеі фѣцѣцѣ сѣ і се дее; четѣцѣле шѣ тѣрѣнѣрѣле сѣ ле стрѣче; дѣн нѣрдѣіе каре ле кѣпрѣнѣсесе де ла ѣе-чѣнѣ сѣ еасѣ, шѣ пре аѣеа сѣ'і нѣе прѣетѣнѣ, пре каріи ѣор цѣне шѣ Romani. Кондѣцѣіе аѣестеа Декевал, дѣнѣ че фѣ адѣе дѣнѣнтеа лѣі Траіан, кѣт де кѣт трѣѣѣ сѣ ле прѣмеа-сѣѣ, шѣ кѣзѣнд ла нѣчѣоареле лѣі Траіан і с'аѣ дѣнѣкат.

Траіан, дѣнѣ че аѣ ашезат аѣестеа, с'аѣ дѣнѣрнат дѣн Італіа, шѣ солѣі лѣі Декевал с'аѣ слобозѣт дѣн Сенат, ѣнде лѣпѣдѣнд арѣмеле, шѣ къ нѣнѣле дѣнкрѣшате ка шѣ шѣрѣі, нѣдѣнтеле аѣ кѣѣнѣтат, шѣ къ зѣнѣлѣнѣцѣ, дѣнѣ че с'аѣ дѣнѣртѣт начеа, нѣмѣцѣі солѣ іарѣнѣі аѣ дѣчѣне арѣмеле, шѣ Дѣмпѣратѣ.1 Траіан аѣ цѣнѣт фоарте фрѣшѣос трѣнѣф де Даки, по-рѣклѣндѣсе шѣ „Dakik.“

Нѣн' аѣеа сѣнт кѣѣнтеле лѣі Dion Cassie¹⁾, къ кареле се ловѣше Петрѣ Патрѣнѣіе шѣ Мацѣстрѣ²⁾, нѣмаі кѣт аѣеста зѣче: 1. Кѣ Декевал нѣнѣтрѣ аѣеа аѣ трѣнѣіе дѣнтре чеі къ кѣрне (пѣлофорѣс) солѣ ла Траіан, нѣнѣтрѣ къ аѣецѣіа ера маі де фрѣнѣте де кѣт Ко-мѣтѣіі (οὶ κομήται), де каріи аѣ фост солѣі чеі де маі нѣнѣте. 2. Кѣ Декевал аѣ дат Romani.1лор тоатѣ партеа Дакиѣі, кѣтѣ аѣ фост кѣпрѣнѣс Траіан, че нѣ е де а се крѣде, къ аша ар фѣ фост датѣ Dacia нѣнѣ дѣн Сѣрмѣзегетѣза, че е преа мѣлѣ; чѣ маі ѣне зѣче Dion, къ аѣ дѣнѣорѣ кѣт аѣ фост кѣпрѣнѣс де ла ѣе.1нѣі, нѣ Romani.1лор, чѣ стѣпѣнѣлор че-лор дѣнтѣіѣ, пре.1кѣм се ѣа ѣедѣ дѣн челе, че се ѣор дѣнсетѣна ла аніі ѣіторѣ.

Dion нѣ нѣмѣше локѣ.1 дѣн каре аѣ фост ѣтаіа ачѣ адѣсѣ, дрент аѣеа лѣсне лас

съ фие фост не шесъл Търдзіи, прекъм воеше Катона³⁾ нъ сългър; тотъші дитреъ, пентръ че н'аъ фост не шесъл Жибетълѣи, кѣм вреаъ ащїи маї тѣлїи.

Дикътъї деспре солїи Дакїлор чеї ла Рома трїмїшї, шї дн Сенат дитраці днсеампъ, къ Сенатъла де атълїи дндатъ аъ поръпчїт де лї с'аъ чїоплїт кїнърїле дїн мармъре, токма кѣм ера фъкзїи ла статъръ, ла фісіогномїе шї ла хаїне, адекъ: образъла, гръмазіи, пептъла шї пїчоареле кѣ чїоаречїи дїн мармъре алевъ, іаръ кѣпма, пъръла шї цвндра (свг-тапъла) дїн мармъре неаръ; глзга іаръші дїн мармъре алевъ, токма кѣм есте портъла Ромънїлор челор че локзеск пре лънгъ Сївїїъ; кїнърїле с'аъ статъеле ачестеа днкъ де атълїеа с'аъ цїнхт дн Капїтоїла Ромеї пълъ ла анал 1775, лъна лѣї Феврварїе, кънд аъ лъат Патріархъла Евлавіе ал шеселеа мошениреа Съптълѣи Петрѣ (il Possesso.) Еъ днкъ атълїи ле ам възѣт.

¹⁾ In Trajanum. ²⁾ de Legationibus. ³⁾ in Synopsi Chronologica, Part. 2. Sect. 1.

Алїи 103 шї 104. Каре с'аъ днкъмплат дитрѣ ачешї дої алї, пентрѣ ачееа ле скрїѣ, шї пѣп днїанте кѣ кѣвїнтеле лѣї Dion Cassie, ка съ се вадъ кѣ кѣтъ кредїнцъ с'аъ фост зїс ачелеа, каре се кѣпрїнд дн Історїа Романїлор партеа 2. §§. 4. 5. Аша даръ Дїон зїче: „Кънд се фак ачестеа, іатъ вїне весте, кѣ Декевал тѣлте фаче днпротїва пъ-„чїї; кѣцїгъ арте, прїметше пре чеї фъцїї, днтъреше четъдїле, пре неатърїле де прїп „прецїзр ле дндеампъ прїп солїи сѣї ла рѣскоалъ, шї пре чеї че пъл аскълтъ, дї пръ-„деазъ, шї кѣ пълъ акъма днкъ аъ кѣпрїнс о парте а цїнхтълѣи Іазїнїлор, каре днзадар „о аъ черът ачешееа дѣпъ ачееа дндръпнт, кѣ Траїан пѣ лї о аъ диторс.

„Пентрѣ прїїнїїле ачестеа, Декевал де ла Сенат іаръші с'аъ цїздекат протївнїк Ро-„манїлор. Іаръ Траїан днсешї, шї пѣ прїп повъдзїторї, аъ іспрѣвїт ачел ресвоїѣ, шї тѣ-„кар кѣ Декевал ера кѣ тѣлїт маї слав, де кѣт Траїан, тотъші пѣцїп аъ фост де пѣ „л'аъ оторът пре ачеста кѣ вїклешг; пентрѣ кѣ Декевал аъ трїмїс дн Месїа дн кїп „де фъцїї пре знїї, карїї сѣ отоаръ пре Траїан, ла кареле шї де алте орї, даръ маї „въртос дн времеа де рѣзвоїѣ ера токма словод а дитра. Чї ачешї дн кїп де фъцїї п'аъ „кѣтезат а фаче ачееа фъръ де леце, пентрѣ кѣ зпъл дїнтре дѣшїшї, дѣпъ че аъ кѣзът дн „препѣс, с'аъ прїнс, шї тръгъндсѣ ла тѣнчї, аъ дескоперїт вїклешгъла. Дечї Декевал „пре Лонгїн повъдзїторїла Романїлор, кареле ера фоарте днвъцат дн мешешгъла де „оасте ла атъта л'аъ адѣс (прїлеузїнд, ка кѣм ар вреа сѣ факъ че ле ар поръпчї) кѣт аъ „мерс ла дѣлсъл. Пре ачеста, дѣпъ че аъ мерс, аъ поръпчїт де л'аъ легат, шї днїан-„теа тѣтврор л'аъ днтреват де фатърїле лѣї Траїан; чї нїмїка пѣтънд скоате дїн гъра „лѣї, аъ поръпчїт сѣ л деслеце, шї ла днкїсоаре сѣ л цїе, апої с'аъ рѣгат прїп кърцї лѣї „Траїан, ка пентрѣ словозїреа лѣї Лонгїн сѣ се днпаче кѣ дѣлсъл, къръїа Траїан аша „ї-аъ респѣнс, кѣт с'аъ възѣт нїчї а преа прецїї пре Лонгїн, нїчї а пълъ бълга дн вре о са-„птъ, ка пре зпъл а кѣї моарте пѣ о вреа, даръ вїеада днкъ пѣ о преа пофтеа. Каре „пълъ кънд ле аъ сокотїт Декевал шї аъ черчетат че ар тревъї сѣ факъ, Лонгїн бълнд венїпъл, „карел кѣпътасе, аъ мѣрїт.

„Алтр' ачеса Траіан аѣ флѣкт pod de пеатрѣ престе Дѣнѣре, де каре еѣ сѣнѣр
 „нѣ пот дестѣл а тѣ мѣнѣна. Кѣчѣ тѣкар кѣ аѣ флѣкт Траіан маї мѣлте лѣкрѣрѣ мѣ-
 „нѣнате, дар подѣл ачела пре тоате ле дѣнѣрече, фостаѣ флѣкт пре доѣл-зечѣ де стѣлнѣ
 „де пеатрѣ чѣоплѣтѣ, шѣ дѣн патрѣ корѣнѣрѣ тѣлатѣ: фѣе-каре стѣлн ера аѣарѣ де тетеїѣ
 „дѣнал 150 де нѣчѣоаре (математѣчѣсѣ), лат 60 де нѣчѣоаре, шѣ ера стѣлнѣ дѣнѣрѣтаѣ
 „нѣл де алѣл 170 де нѣчѣоаре, шѣ кѣпрѣншѣ кѣ волте пе деасѣпра. Келѣтеала флѣктѣ
 „пре подѣл ачеста аѣ фост несѣсѣ; дар пенѣтрѣ ачеса аѣ фост подѣл маї мѣнѣнат, пен-
 „трѣ кѣ с'аѣ флѣкт дѣ рѣѣ влѣтѣрос, шѣ плѣн де моалѣ, шѣ пенѣтрѣ кѣ апа рѣлѣлѣ нѣ
 „с'аѣ нѣтѣт абате дѣнѣр' алѣл парте. Іарѣ еѣ нѣ пенѣтрѣ ачеса ам сѣнѣс лѣдѣмеа рѣлѣлѣ,
 „пенѣтрѣ кѣ доарѣ ар фѣ преа маре, (кѣчѣ знеорѣ кѣнд дѣнѣдеазѣ, де доѣл шѣ де треї
 „орѣ дѣкѣ е маї маре :) чѣ пенѣтрѣ кѣ атѣта есте дѣн локѣл ачела, каре е чѣл маї дѣн-
 „нѣст, декѣт каре маї де'ндѣмѣнѣл, де а фаче под, лок алѣл нѣ с'аѣ аѣлат, дѣ кареле
 „кѣ кѣт кѣрѣ рѣлѣ дѣн лат дѣн маї дѣнѣст, шѣ іарѣшѣ дѣн дѣнѣст дѣн маї лат, кѣ атѣта
 „нѣрѣ маї репедѣ, шѣ е маї аѣенд, че дѣнѣнѣрѣше грѣнѣтеа чеа де а фаче под. Дѣн
 „каре лѣкрѣ лесне се поате дѣнѣлѣде мѣта чеа маре а лѣї Траіан.

„Подѣл ачела поѣл нѣ пе есте де фолос, аїчѣ нѣ се трече пе дѣнѣсѣл, чѣ стаѣ стѣлнѣ нѣ-
 „маї де фалѣ, ка шѣ кѣнд ар фѣ акѣма флѣкѣцѣ, ка сѣ се кѣноаскѣ дѣнѣтрѣншѣ, кѣ нѣ
 „есте че н'ар нѣтеа фаче мѣнѣтеа оѣневеаскѣ. Траіан аѣ флѣкт подѣл ачеста, кѣ се те-
 „меа, ка нѣ кѣнѣва дѣнѣдѣнд Дѣнѣреа, сѣ се порнеаскѣ вреѣн рѣзѣвоїѣ асѣпра Рѣманѣлор
 „челор дѣнѣколо; каре де кѣнѣва с'ар дѣнѣнѣпла, сѣ поатѣ лесне трече ошѣле престе дѣнѣ-
 „сѣл. Чѣ Адѣріан темѣндѣсе, ка нѣ кѣнѣва варѣварѣї оторѣнд нѣзѣторѣї подѣлѣї, маї ле-
 „сѣе сѣ треакѣ дѣн Месѣа, аѣ порѣнѣчѣт сѣ ресѣнеаскѣ нѣрѣїле чѣле деасѣпра подѣлѣї.
 „Дрѣнт ачеса Траіан дѣнѣл че аѣ ісѣрѣлѣїт подѣл, аѣ трекѣт Дѣнѣреа: апої маї мѣлѣт фѣ-
 „рѣ де прѣнекѣдѣе, де кѣт дѣн граѣл с'аѣ ошѣт, шѣ де аѣеа аѣ дѣнѣнѣс.“

Іатѣ! кѣ Дѣон Кассѣе аурѣат скрѣе, кѣм кѣ дѣнѣлѣї: пре Лонѣн повѣдѣзѣторѣїл Рѣманѣ-
 „лор нѣ Траіан л'аѣ трѣмѣс, чѣ Декевал л'аѣ дѣнѣшѣлат ла сѣне; а доѣа: апа Дѣнѣрѣї нѣ
 „с'аѣ аѣлѣтѣт де ла матка са; а треїа: подѣл н' аѣ авѣт 24 де стѣлнѣ, чѣ нѣмаї 20; а
 „патра: нѣчѣ с'аѣ флѣкт нѣмаї дѣнѣр'н анѣ, прекѣт Калѣсіе дѣкѣ аратѣ³⁾.

Дѣкѣтѣї деспре Іазѣїї, кѣрѣра Траіан нѣ ле аѣ дѣнѣторѣс партеа дѣнѣтѣлѣї, чеа прѣн
 „Декевал кѣпрѣнѣсѣ, дѣсеамѣл, кѣ еї стѣлѣнеа тот нѣмѣнѣлѣл, кѣт се кѣпрѣнде дѣнѣре Дѣ-
 „нѣре, Тѣсѣ, мѣнѣцѣї Карпатылѣї шѣ апа Гранѣлѣї³⁾, адекѣ: тоатѣ партеа Дѣнѣгарѣїеї чеа де
 „кѣтрѣ Пѣща, кѣтѣ се кѣпрѣнде дѣнѣре нѣмѣтеле отаре; шѣ кѣ еї дѣн времеа ачеса дѣн-
 „кѣ нѣ ера сѣнѣшѣ Рѣманѣлор, фѣрѣ нѣмаї кѣт ле ера соѣї; пенѣтрѣ кѣ Траіан аѣ фост
 „чѣл дѣнѣтѣїл кареле аѣ лѣдѣїт шѣ дѣнѣнѣс стѣлѣнѣреа Рѣмеї престе Дѣнѣре⁴⁾.

¹⁾ In Trajanum. ²⁾ In opere Chron. ³⁾ Claud. Ptolemaeus Lib. 3. cap. 7. ⁴⁾ Aurelius Victor in Breviario Reg. Rom.

А н ѣ л 105. Фѣїнд кѣ дѣнѣрѣнѣї Рѣманѣлор преа мѣлѣтѣ ар фѣ скѣзѣт, де н'ар
 „фѣ кѣпрѣнѣс Траіан Дѣнѣрѣатѣл чѣл маї таре шѣ маї вѣтеаз, Dakia, аѣїдат фѣїнд шѣ

de împotrîvirile Dakilor, și de vîpîntarea cerii, zice Keleşeri¹⁾, ачеламі Аипт-
рат кѣт аѣ ісирѣвѣт подѣл, дидатѣ аѣ трекѣт Двнѣреа, și вѣтндѣсе, аша де рѣѣ аѣ
дпорѣнт пре Дакі, кѣт п'аѣ ретас нічї карїї сѣ агопїсаекѣ пѣтѣнтѣл, нічї карїї сѣ
локѣасекѣ прїп четѣдї²⁾; дрент ачеса дп анѣл ачеста, și дп чеї дої че зрмеазѣ³⁾,
фоарте мѣлї локѣиторї аѣ дсе дп Dakia, дп тоатѣ лѣмеа Romaniilor⁴⁾, dar mai ales
din Roma și din Italia, прекут адевереазѣ інскрїпціле, каре пѣлѣ дп зїоа де аетѣлї
кѣсетѣ, маї кѣ самѣ дп Ardeal⁵⁾, дп каре інскрїпції ачеса дпкѣ се доведѣше, кѣ пѣ пѣ-
маї глаоте мїшеле, чї și фамїлїї де фрѣнте аѣ фост дсе саѣ стрѣмѣтате дп Dakia:
Лвнг ашѣ фї дп ворѣѣ, де ашѣ пѣмера тоате фамїлїле, кѣте се афѣл дп інскрїпції, чї
тѣ ле четеше ла Фрїдвалскї⁶⁾. Четеше și челе че ам скрїе дп Історїа Romaniilor (ка-
ре с'аѣ тїпѣрїт дп сѣзрїшїтѣл Календарїлї де анѣл 1807) партеа 2. §§: 8. 9. 10. —
Еѣ ла анѣл ачеста маї мѣлте пѣ маї дпшїрѣ, фѣрѣ пѣ маї кѣ пѣ е кѣ пенстїнѣѣ, сѣ фїе
фост și дп фамїлїа Корвїнїлор (дп карїї а фї прѣсїт Matias Країл Țungariei кѣ deadin-
сѣл дореа сѣ се арете⁷⁾ adșuї дп Dakia, нїкар кѣ Корвїнїї дп інскрїпції пѣ се четеск.

¹⁾ Samuel Köleséri in Auraria Romano-Dacica, cap. 1. Nro. 5. ²⁾ Eutropius Lib. 7. Paulus Diacon. Lib. 10. ³⁾ Katona in Synopsi Chron. ⁴⁾ Eutropius, et Paulus Diaconus ll. ce. ⁵⁾ Fridvalski Inscript. Dacic. ⁶⁾ Eadem Inscript. Dacicae. ⁷⁾ Zamoscius in Analectis Dacicis cap. 11.

Анѣл 106. Траїан, дшнѣ че аѣ дпвїне și стѣне пре Дакї, аѣ зѣбовїт дп Dakia,
Месїа și Тракіа пѣлѣ ла анѣл 108, прекут се ва адеверї де ачї дпколо. Дп анѣл
ачеста 106, маї мѣлте аѣ фост дп Dakia; пентрѣ кѣ аѣ сѣпат вїстїерїле лї Декевал де
сѣвт алвїа Стрѣїлї¹⁾; аѣ цертвїт și мѣлцїмїт зейлор; дпгѣїѣ, пентрѣ кѣ аѣ пѣтѣт дп-
вїнѣ пре Декевал și а сѣзнѣе Dakia Romaniilor²⁾; а доѣа, пентрѣ кѣ аѣ афлат вїстїерї-
їле³⁾; аѣ чїнстїт кѣ фоарте мѣлте și фрїмоасе дарѣрї пре Марк Лікїнїе Мѣкїан пентрѣ вѣ-
пѣ-пѣртареа лї дп рѣсѣоїл кѣ Дакї⁴⁾, аѣ дїрес четѣдїле челе стрїкате але Дакїеї, și
аѣ зїдїт знеле поѣе де ізновѣ, каре сѣнт Caput bovis (Капѣл волїлї), Нікопѣїл Вала-
хїеї, Теодора саѣ Тѣрнѣл ла капѣл подѣлї чел дп Валахїа, și Пѣнтеа ла капѣл подѣлї
чел дп Бѣлгарїа⁵⁾; și маї пре зрѣтѣ аѣ фѣкѣт кѣїле și анедѣскрїле, деспре каре дестѣл
ам кѣвѣнтат дп Історїа Romaniilor, партеа 2. §. 11, каре о vezi.

¹⁾ Dion Cassius in Trajanum. ²⁾ Inscriptio Dacia 3. ³⁾ Inscript. 69. ⁴⁾ Inscript. 43. ⁵⁾ Procopius de Aedif. Lib. 4. c. 6.

Анѣл 107. Дп анѣл 107, саѣ дп сѣзрїшїтѣл анѣлїї трекѣт, Траїан дп чїнстѣа со-
порїї сале Маркїанеї, аѣ зїдїт Маркїанопѣїл дп Бѣлгарїа¹⁾; че се кїамѣ акѣма Пресла-
ва²⁾; дп Месїа де дїос саѣ Бѣлгарїа аѣ трекѣт дп Тракіа, знде аѣ дпоїт орашѣл Zenes,
și л'аѣ нѣмїт де пре нѣтеле сѣѣ Траїанопѣїл³⁾, де знде дпторкѣндѣсе дп Dardania аѣ
зїдїт Țlпїанѣл, кареле дѣпѣ че с'аѣ дїрес прїп Ізстїнїан чел дпгѣїѣ, с'аѣ нѣмїт Ізстї-
нїана а доѣа⁴⁾, іарѣ акѣма се кїамѣ де локѣиторї Прїеренд, де Талїанї Треїсеренѣ, și е-
сте дп Сербїа лѣнгѣ Дрїнѣл алѣ, дп прежта четѣдїеї нѣмїте Пек⁵⁾.

¹⁾ Zosimus, Lib. 1. c. 4. Ammianus Marcellinus Lib. 27. p. 364. ²⁾ Bruzen in Dictionario T. 7. Hofma-

„Алтр' ачеза Траіан аѣ фѣкѣт под де пеатрѣ престе Дѣнѣре, де каре сѣ сѣнѣр
 „нѣ пот дестѣл а тѣ мѣнѣна. Кѣчѣ мѣкар кѣ аѣ фѣкѣт Траіан маѣ мѣлте лѣкрѣрѣ мѣ-
 „нѣнѣте, дар подѣл ачеза пре тоате ле дѣнѣрече, фостаѣ фѣкѣт пре доѣл-зѣчѣ де стѣлнѣ
 „де пеатрѣ чѣонѣлѣтѣ, шѣ дѣнѣ патрѣ корнѣрѣ тѣлатѣ: фѣе-каре стѣлнѣ ера аѣарѣ де темѣсѣ
 „дѣлат 150 де нѣчѣоаре (математѣчѣсѣ), лат 60 де нѣчѣоаре, шѣ ера стѣлнѣ дѣпѣртѣцѣ
 „нѣл де алѣлѣ 170 де нѣчѣоаре, шѣ кѣрѣнѣнѣ кѣ волте не деасѣпра. Келѣтѣеала фѣкѣтѣ
 „пре подѣл ачеза аѣ фост несѣрѣсѣ; дар пенѣтрѣ ачеза аѣ фост подѣл маѣ мѣнѣнат, пен-
 „трѣ кѣ с'аѣ фѣкѣт дѣнѣ рѣѣ вѣлтѣрос, шѣ пѣлн де моалѣ, шѣ пенѣтрѣ кѣ ана рѣлѣлѣ нѣ
 „с'аѣ нѣтѣт абате дѣнѣр' алѣтѣ парте. Іарѣ сѣ нѣ пенѣтрѣ ачеза ан сѣнѣс лѣчѣмѣеа рѣлѣлѣ,
 „пенѣтрѣ кѣ доарѣ ар фѣ преа таре, (кѣчѣ нѣеорѣ кѣнд дѣнѣндеазѣ, де доѣл шѣ де треѣ
 „орѣ дѣкѣ е маѣ таре :) чѣ пенѣтрѣ кѣ атѣлта есте дѣнѣ локѣл ачеза, каре е чѣл маѣ дѣнѣ-
 „лѣст, дѣкѣт каре маѣ де'ндѣмѣнѣлѣ, де а фаче под, лок алѣлѣ нѣ с'аѣ аѣлат, дѣнѣ кареле
 „кѣ кѣт кѣрѣ рѣлѣ дѣнѣ лат дѣнѣ маѣ дѣнѣст, шѣ іарѣшѣ дѣнѣ дѣнѣст дѣнѣ маѣ лат, кѣ атѣлта
 „нѣрѣ маѣ рѣнеде, шѣ е маѣ аѣенд, че дѣнѣнѣрѣеде грѣтатеа чеа де а фаче под. Дѣнѣ
 „каре лѣкрѣсѣ лесне се поате дѣнѣелѣеде інѣма чеа таре а лѣі Траіан.

„Подѣл ачеза поѣл нѣ не есте де фолос, аічѣ нѣ се трече не дѣнѣсел, чѣ стаѣ стѣлнѣ нѣ-
 „маѣ де фалѣ, ка шѣ кѣнд ар фѣ акѣша фѣкѣцѣ, ка сѣ се кѣноасѣкѣ дѣнѣтрѣнѣшѣі, кѣ нѣ
 „есте че н'ар нѣтеа фаче мѣнѣтеа оменѣасѣкѣ. Траіан аѣ фѣкѣт подѣл ачеза, кѣ се те-
 „мѣеа, ка нѣ кѣтѣа дѣнѣдѣнд Дѣнѣреа, сѣ се порнеасѣкѣ вресн рѣзѣвоѣсѣ асѣпра Романѣлор
 „челор дѣнѣколо; каре де кѣтѣа с'ар дѣнѣтѣпла, сѣ поатѣ лесне трече ошѣле престе дѣнѣ-
 „сел. Чѣ Адриан темѣндѣсе, ка нѣ кѣтѣа варварѣі оторѣнд нѣзѣторѣі подѣлѣі, маѣ ле-
 „сѣе сѣ треакѣ дѣнѣ Месѣа, аѣ порѣнѣчѣт сѣ ресѣнеасѣкѣ нѣрѣцѣле чѣле деасѣпра подѣлѣі.
 „Дрѣнт ачеза Траіан дѣнѣ че аѣ ісѣрѣвѣт подѣл, аѣ трекѣт Дѣнѣреа: аноѣ маѣ мѣлѣт фѣ-
 „рѣ де прѣмѣкѣдѣе, де кѣт дѣнѣ граѣлѣ с'аѣ ошѣт, шѣ де аѣеа аѣ дѣнѣнѣс.“

Іатѣ! кѣ Дѣон Кассѣе аурѣат скрѣе, кѣт кѣ дѣнѣтѣлѣ: пре Лонгѣн повѣзѣторѣлѣ Романѣ-
 „лор нѣ Траіан л'аѣ трѣмѣе, чѣ Декевал л'аѣ дѣнѣшѣлат ла сѣне; а доѣа: ана Дѣнѣрѣі нѣ
 „с'аѣ авѣтѣт де ла татѣка са; а треіа: подѣл н' аѣ авѣт 24 де стѣлнѣ, чѣ нѣмаѣ 20; а
 „патра: нѣчѣ с'аѣ фѣкѣт нѣмаѣ дѣнѣрѣнѣ анѣ, преѣкѣт Калѣсіе дѣкѣ аратѣ²⁾.

Дѣкѣтѣі дѣспре Іазѣцѣ, кѣрора Траіан нѣ ле аѣ дѣнѣторѣ партеа цѣнѣтѣлѣ, чеа прѣн
 Декевал кѣрѣнѣсѣ, дѣнѣсѣамѣлѣ, кѣ еѣ стѣлѣнеа тот нѣтѣнтѣлѣ, кѣт се кѣрѣнѣде дѣнѣтре Дѣ-
 „нѣре, Тѣсѣ, мѣнѣдѣі Карпатѣлѣі шѣ ана Гранѣлѣі³⁾, адеѣкѣ: тоатѣ партеа Дѣгарѣеі чеа де
 „кѣтрѣ Пѣша, кѣтѣ се кѣрѣнѣде дѣнѣтре нѣтѣтеле отаре; шѣ кѣ еѣ дѣнѣ времеа ачеза дѣнѣ-
 „кѣ нѣ ера сѣнѣшѣ Романѣлор, фѣрѣ нѣмаѣ кѣт ле ера соѣі; пенѣтрѣ кѣ Траіан аѣ фост
 „чѣл дѣнѣтѣлѣ кареле аѣ лѣдѣт шѣ дѣнѣнѣс стѣлѣнѣреа Ромѣі престе Дѣнѣре⁴⁾.

1) In Trajanum. 2) In opere Chron. 3) Claud. Ptolemaeus Lib. 3. cap. 7. 4) Aurelius Victor in Breviario
 Reg. Rom.

Д н ѣ л 105. Фѣнд кѣ дѣнѣпѣрѣцѣеі Романѣлор преа мѣлѣтѣ ар фѣ скѣзѣт, де н'ар
 фѣ кѣрѣнѣс Траіан Дѣнѣпѣратѣлѣ чѣл маѣ таре шѣ маѣ вѣтеаз, Dakia, аѣдѣат фѣнд шѣ

de димпротівиріе Дакіор, ші де вєпътатае цериі, зиче Келемери¹⁾, ачеламі димпрат кѣт аѣ іспрѣвѣт подѣл, дѣдатъ аѣ трекѣт Дѣпъреа, ші вѣтѣндѣсе, аша де рѣѣ аѣ дѣпрѣнт пре Дакі, кѣт п'аѣ ретас нічі каріі съ агоніасекъ пѣмѣнтѣл, нічі каріі съ локѣасекъ пріп четъці²⁾; дрепт ачѣеа дѣп анѣл ачѣста, ші дѣп чѣі доі чѣ зрѣеазъ³⁾; фоарте мѣлці локіторі аѣ дѣсе дѣп Дакіа, дін тоатъ лѣмѣа Рѣманіор⁴⁾, дар маі алѣс дін Рѣма ші дін Італіа, прѣкѣм адеверѣазъ інскрѣпцііе, каре пѣпъ дѣп зѣа де асѣзлі кѣстѣ, маі кѣ самъ дѣп Ардеал⁵⁾; дін карѣ інскрѣпціі ачѣеа дѣкѣ се доведѣе, кѣ нѣ пѣ-маі моате мѣшѣе, чі ші фаміліі де фрѣпте аѣ фѣст дѣсе саѣ стрѣмѣгате дѣп Дакіа. Лѣпг ашѣ фі дѣп ворѣѣ, де ашѣ пѣтера тоате фамілііе, кѣте се аф.л. дѣп інскрѣпціі, чі тѣ ле четѣе ла Фрідвалскі⁶⁾. Четѣе ші чѣе чѣ ам скрѣс дѣп Історіа Рѣманіор (ка-ре с'аѣ тіпѣрѣт дѣп сѣзрѣшѣл Калѣндаріѣлѣ де анѣл 1807) партеа 2. §§: 8. 9. 10. — Еѣ ла анѣл ачѣста маі мѣлте нѣ маі дѣпшрѣѣ, фѣрѣ нѣ маі кѣ нѣ е кѣ пѣпстѣнѣѣ, сѣ фіе фѣст ші дін фаміліа Корвініор (дін каріі а фі прѣсѣт Матіас Краіѣл Унгаріѣі кѣ deadin-сѣл дѣреа сѣ се арѣте⁷⁾) адѣшѣ дѣп Дакіа, тѣкар кѣ Корвініі дѣп інскрѣпціі нѣ се четѣск.

¹⁾ Samuel Köleséri in Auraria Romano-Dacica, cap. 1. Nro. 5. ²⁾ Eutropius Lib. 7. Paulus Diacon. Lib. 10. ³⁾ Katona in Synopsi Chron. ⁴⁾ Eutropius, et Paulus Diaconus ll. ce. ⁵⁾ Fridvalski Inscript. Dacic. ⁶⁾ Eaedem Inscript. Dacicae. ⁷⁾ Zamoscius in Analectis Dacicis cap. 11.

Анѣл 106. Траіан, дѣпъ чѣ аѣ дѣвіне ші стѣпс пре Дакі, аѣ зѣбовіт дѣп Дакіа, Мѣсіа ші Тракіа пѣпъ ла анѣл 108, прѣкѣм се ва адевері де ачі дѣколо. Дѣп анѣл ачѣста 106, маі мѣлт аѣ фѣст дѣп Дакіа; пѣптрѣ кѣ аѣ сѣпат вісѣтерііе лѣі Декевал де сѣвѣт алѣвіа Стрѣіѣлѣ¹⁾; аѣ цѣртѣвѣт ші мѣлѣшѣіт зѣіор, дѣпѣлѣѣ, пѣптрѣ кѣ аѣ пѣтѣт дѣп-вінѣе пре Декевал ші а сѣвѣне Дакіа Рѣманіор²⁾; а доза, пѣптрѣ кѣ аѣ аф.лат вісѣтері-іе³⁾; аѣ чѣпѣстѣт кѣ фоарте мѣлте ші фрѣпѣоасѣ дарѣрѣ пре Марк Лінііе Мѣкіан пѣптрѣ вѣ-пѣ-пѣртареа лѣі дѣп рѣсѣоіѣл кѣ Дакіі⁴⁾, аѣ дѣрес четъцііе чѣе стрѣкате алѣ Дакіѣі, ші аѣ зідіт зѣеѣе носѣ де ізновѣѣ, каре сѣпт Caput bovis (Капѣл вѣоѣлѣ), Нікопѣіѣл Валѣ-хіѣі, Теодѣра саѣ Тѣрѣл ла капѣл подѣлѣі чѣл дін Валѣхіа, ші Пѣптеа ла капѣл подѣлѣі чѣл дін Бѣлгаріа⁵⁾; ші маі пре зрѣт аѣ фѣкѣт кѣіе ші апѣдѣсрѣіе, дѣспре карѣ дѣстѣл ам кѣвѣпѣтат дѣп Історіа Рѣманіор, партеа 2. §. 11, каре о vezі.

¹⁾ Dion Cassius in Trajanum. ²⁾ Inscriptio Dacia 3. ³⁾ Inscript. 69. ⁴⁾ Inscript. 43. ⁵⁾ Procopius de Aedif. Lib. 4. c. 6.

Анѣл 107. Дѣп анѣл 107, саѣ дѣп сѣзрѣшѣл анѣлѣі трекѣт, Траіан дѣп чѣпѣстеа со-поріі са.ле Маркіанѣі, аѣ зідіт Маркіанѣоіѣл дін Бѣлгаріа¹⁾; чѣ се кіатѣ акѣма Прѣсла-ва²⁾; дін Мѣсіа де діѣс саѣ Бѣлгаріа аѣ трекѣт дѣп Тракіа, зѣнде аѣ дѣпоіт орашѣл Zenes, ші л'аѣ нѣміт де пре нѣте.ле сѣѣ Траіанѣоіѣл³⁾, де зѣнде дѣпторкѣндѣсе дѣп Dardania аѣ зідіт Зѣлніанѣл, карѣе дѣпъ чѣ с'аѣ дѣрес пріп Ісѣтіан чѣл дінтѣіѣѣ, с'аѣ нѣміт Ісѣті-піана а доза⁴⁾, іарѣ акѣма се кіатѣ де локіторі Пріѣрѣнд, де Таліані Треісѣрѣно, ші е-сте дѣп Сѣрвіа лѣпгѣ Дрѣнѣл алѣ, дѣп прѣжѣта четъціѣі нѣміте Пѣк⁵⁾.

¹⁾ Zosimus, Lib. 1. c. 4. Ammianus Marcellinus Lib. 27. p. 364. ²⁾ Bruzen in Dictionario T. 7. Hofma-

nus in Lexico T. 3. ³) Idem Hofmannus T. 4. ⁴) Procopius de aedificiis. Lib. 4. c. 1. Katona in Synopsi Chron. ⁵) Baudrand in Geographia.

Англ 108. Антирпъндсе Траіан дн англ ачеста дн Рома, ши дъкнд ши капел криѣлѣ Декевал, аѣ цінѣт ал доілеа трѣмѣ де Дакі, кз атѣта маі mare помпѣ, кз кѣт аѣ фост маі греѣ а'л днвѣнѣе, ши зѣиде пре ел'). Іарѣ, кзш кѣ фоарте кз греѣ і-аѣ фост лѣі Траіан а фаче ачеста, тѣртѣрсеце Ізліан Агѣстѣл ши Параватѣл саѣ Алостата²), зѣкндѣ: кѣ Дакіі ера чеі маі тарі ши маі вітежі днтре тоате неамѣрїле че се де атѣнѣ, ши нентрѣ статѣра ши тѣрїтеа трѣпѣрїлор ши нентрѣ кѣте ле вагасе лор дн кан За-толксїс, кареле се цінстеа де дѣншіі; нентрѣ кѣ фїнд еі днкредїндаѣ кѣ нѣ вор нері кз тотѣл, фѣрѣ нѣмаі се вор стрѣнѣта кз локашѣл, нѣрѣреа ера гата а се бѣга дн прї-междїі, ка чеі че'ші аѣцента тѣтарса.

¹) Dion in Trajanum. Katona in Synopsi Chron. ²) in Satyra.

Англ 109. Антирѣшїндсе вестеа лѣі Траіан дн лѣте нентрѣ кѣте фѣкѣсе де кнд днтѣрѣдїа, дар маі вѣртос нентрѣ челе че лѣкрасе дн Дакїа, тоате неамѣрїле л'аѣ цінстїт прїн солії сѣі, днкѣ ши Індіанїі, карїі ера чеі маі денѣртаѣ де Рома').

¹) Dion in Trajanum, Katona in Synopsi Chronologica.

Англ 110. Антицеленѣеце сокотїнд Антирѣтѣл Траіан, кѣ фїе-каре стѣнѣнїре н'аре онѣ нѣмаі де арте, чї ши де днвѣдѣтѣрї, (нентрѣ кѣ арте ле нѣмаі декѣт апѣрѣ саѣ днтѣреск днтѣрѣдїїле, дарѣ днвѣдѣтѣрїле ши мешешѣгѣрїле ле ферїческ,) нзгїнѣл аѣ днчетат де ла арте, ши аѣ порнїт днвѣдѣтѣрїле ши мешешѣгѣрїле днтре сѣншїі: нентрѣ кѣ дн Рома аѣ фѣкѣт бїбліотека, чеа де пре нѣтеле лѣі, Жїніана кїематѣ¹); іа-рѣ дн Дакїа колѣцїсрїле саѣ скоалеле бѣрдашїлор²), ши але бїашїлор³), ш. ч. л. Ба-тѣр де ар зрѣта лѣі Траіан ши облѣдїиторїі Ромѣнїлор ши ар бѣга днтре дѣншіі днтѣлѣ днвѣдѣтѣрїле (кзш се зїк) челе фрѣмоасе; а доза: тоате мешешѣгѣрїле, варса челе маі де треавѣ ши маі де лїнѣл, ка сѣ нѣ се сѣрѣкѣлеаскѣ Ромѣнїі пре алте неамѣрї! Ачеста де се ва фаче; крѣдетѣ, Ромѣнїі вор фї днтре чеі маі ферїчїдї. Пїлдѣ не поате фї Рѣсїса, а кѣреїа локїиторї, че ера маі днпїнте де Петрѣ чел mare? ши че сѣнт акѣта?

¹) Dion in Trajanum. Calvisius in opere Chron. Briccius in Chron. Univ. Katona in Synopsi Chron. ²) In-
scriptiones Daciae 22. 70. 71. ³) Eadem Inscript. 64. 65.

Англ 111. Рома кѣтѣі де mare, маі мѣлте пїаѣрї арс, днтре каре челе маі тарї ши маі вестїте сѣнт: Пїаѣл Сѣнтѣлѣі Петрѣ дн Ватїкан, Пїаѣл Сѣнтѣмѣрїсї чеі тарї, Пїаѣл Навонеї, ал лѣі Траіан. Дн чел дн Латеран ши де ла Сѣнтѣмѣрїа чеа mare сѣнт треї Пїрамїдзї фоарте фрѣмоасе рѣдїкате; чел че се нѣмѣше ал Навонеї, нентрѣ апеле днтрѣнѣл аѣсе, е маі мїнѣнат; чї де кѣт тоате ачестеа е маі мїнѣнат Пїа-ѣл лѣі Траіан; ши нентрѣ ашезетѣнтѣл ши нентрѣ векїтеа лѣі. Пїаѣл ачеста фѣ зрїт дн англ 111, ши іспрѣвїт дн англ зрѣтѣорїѣ 112, дѣнѣ че с'ар фї кѣрат мѣлте Хѣлѣмѣрї де пѣтѣнт де пре локѣл ачела'), челе лалте ле ам скрїе прекѣт ле ам вѣзѣт кѣ окїї.

¹) Dion in Trajanum, Katona in Synopsi Chronologica.

Англ 112. Траіан, дънъ че аѣ дескълат пѣуѣл чел де пре нѣтеле съѣ нѣмѣт, дн англ деакѣм 112, лепѣдънд соліа краіѣлѣ Косрое I. с'аѣ рѣдікат кѣ рѣсвоіѣ асѣра Партілор, шѣ дн контра Арменіеі¹⁾.

¹⁾ Dion et Katona II. cc.

Англ 113. Слѣвѣндѣ порокѣл, Траіан дн англ аѣ кѣргѣторіѣ бате пре Партамісір краіѣл Арменіеі, дн нѣне ѣіос, шѣ кѣпрѣнде Арменіа, сѣспѣндѣо кѣ тотѣл Романілор¹⁾, іарѣ Сенатѣл рѣдікѣ дн чѣнстеа лѣі Траіан о колѣмнѣ фоарте мѣнѣнатѣ дн мѣжлѣкѣл пѣдѣлѣ челѣ де дѣнѣлѣ фѣкѣт²⁾, каре колѣмнѣ е маі дналѣ де кѣт тоате пірамідзіле кѣте сѣнт дн Рома, шѣ декѣт чеа че заче дн маі мѣлте дѣраве рѣптѣ ла лѣкѣл сѣѣ кѣртеа че се кеатѣ: „il Monte Citorio“ адекѣ мѣнтеле чел де ѣіздекѣдѣ. Темеіѣл колѣмнѣ, сѣнт каре с'аѣ шѣ астрѣкат дѣпѣ вісаѣа са Траіан, есте фѣкѣт дн патрѣ корѣрѣ де піатрѣ чѣоплітѣ; дарѣ колѣмнѣ е ротѣндѣ шѣ дѣн маі мѣлте дѣраве де піатрѣ фѣкѣтѣ, пре а кѣреіа латѣрѣ де ѣіос пѣлѣ сѣс, есте днѣліат кѣ меѣцешѣг неспѣс тот рѣсвоіѣл кѣ Дакіі, адекѣ тоате оѣіле Романілор шѣ але Дакілор, преѣкѣм аѣ фост кѣнд с'аѣ вѣтѣт. Еѣ днѣсѣмѣ маі адеце орѣ ам прѣвіт ла колѣмнѣ ачеаста, деспре каре чѣне ва дорѣ а шѣ маі мѣлте, кѣмперѣшѣ карта кѣ фігѣрѣ днподовітѣ, че с'аѣ скрѣс деспре дѣнѣса. Іарѣ кѣ нѣ с'аѣ стрѣкат колѣмнѣ ачеаста прѣн варварѣ, ка алте парітѣдѣ але Ромеі, зѣче Брѣкѣіе³⁾ кѣ ар фѣ фост прѣчѣнѣ іскѣсѣнда еі, шѣ поменѣреа вѣртѣтеі Амѣнѣратѣлѣ Траіан.

Днсем паре. Де вреі а шѣ че сѣнт пірамідзіле, деспре каре ам кѣвѣнтат маі пѣнѣте, іагѣлѣ гѣлѣкѣ: ачестеа сѣнт дѣн пірон (ѣн фелѣѣ де піатрѣ рошѣ шѣ фоарте та-ре) дн патрѣ мѣкѣ аша чѣоліте, кѣт де ла темейѣ тот маі днѣгѣте вѣн, пѣлѣ че се аскѣт дн вѣрѣ; дрепт ачееа кѣ кѣт е маі дналѣ пірамідѣ, кѣ атѣта треѣзе сѣ фѣе маі ларѣ дн темейѣ. Пірамідзіле ачесте нѣ сѣнт фѣкѣте де Романі, чѣ де Егіптені; де ѣнде се дѣсѣрѣ дн Рома днѣкѣ днпѣнтеа наѣдереі Домѣнѣлѣ Хс. дѣпѣ че аѣ днвѣне Октавіан Аѣгѣстѣл пре Антоніс шѣ пре Клеопатра, чеа маі де пре ѣртѣ дѣн віѣа лѣі Пто-лемеіѣ⁴⁾.

¹⁾ Dion et Katona II. cc. ²⁾ Ibidem. ³⁾ In Chronico Univ. ⁴⁾ Svetonius in Octavianum etc.

Англ 114. Дн англ ачеста Амѣнѣратѣл Траіан аѣ лѣат Месопотаміа шѣ Адіабѣна де ла Парті; іарѣ повѣдѣвѣторіѣл Лѣсѣе аѣ вѣтѣт Сѣнгара (де ѣнде с'аѣ прѣсѣт ѣіганіѣ, преѣкѣм се ва арѣта ла англ 363), шѣ алте четѣдѣ¹⁾.

¹⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica.

Англ 117. Амѣнѣратѣл Траіан ѣрѣіторіѣл, днтемеіторіѣл, шѣ де а зѣче татѣл Романілор, дѣпѣ че аѣ днвѣне пре Косрое, шѣ аѣ дат краіѣ Партілор пре Партамаспат, врѣнд сѣ се днѣоарнѣ дн Рома, аѣ веніт пѣлѣ дн Кілікіа, шѣ волѣвѣндѣсе аѣ мѣрѣт дн четатеа Салѣнт дн 10 зѣле але лѣі Аѣгѣст, фѣнд де 61 де ані¹⁾, дѣпѣ че кѣ атѣта ладѣл аѣ днпѣрѣдѣт дн 19 ані, 4 лѣнѣ шѣ 27 де зѣле²⁾, кѣт ш'аѣ фѣкѣт обѣчеіѣ Сенатѣл, кѣнд вреа сѣ ладѣ пре оаре кареле днпѣрат, сѣ зѣкѣ: felicior Augusto, melior Traiano; адекѣ маі фѣрѣчѣт де кѣт Аѣгѣст, шѣ маі нѣн де кѣт Траіан³⁾; пѣнтрѣ каре вѣ-

пътате лѣи сѣгър с'аѣ дѣгъдѣит съ се дѣгроане дѣтре зидъриле Ромеѣ, съвт колѣтна са: лѣи сѣгър i-аѣ дѣдекат трѣзмѣ шѣ дѣпъ моарте. — С. Григоріе Діалогѣл дѣкъ пентрѣ възнецеле лѣи аѣ скріе: къ с'ар фѣ сѣтсѣт, шѣкар аѣ фост пѣгън.

Пѣпъ аѣ трѣит Дѣмпѣратѣл Траіан, стрѣмошѣлор пострѣ Романѣлор челор дѣн Даніа ле мердеа фоарте вѣне, прекум ам арѣтат дѣ Исторіа Романѣлор, партеа 2. маѣ кѣтрѣ с'фѣршит; дар кѣт мѣрѣ Траіан, іатѣ пѣзма каре дѣн дѣчевѣт domneше, шѣ пре тоѣ дѣ стѣпънеше, дѣтрѣ дѣ Дѣмпѣратѣл Adrian, кареле іарѣшѣ ера де неамѣл сѣѣ Спанѣол, ка шѣ Траіан⁴⁾; пентрѣ къ зѣче Евтропіе дѣ картае 7: „Adrian pizmsind славеѣ лѣи Тра- „ian, дѣдатъ аѣ пѣрѣсѣт трѣѣ дерѣ каре Траіан аѣѣггасе дѣмпѣрѣдѣѣеі Романѣлор, адекъ: „dѣн Accіria, Mesopotamia шѣ Armenia аѣ кѣемат оастеа, шѣ аѣ воѣт ка рѣѣл Евфратѣлѣ; „сѣ фѣе марѣнеа дѣмпѣрѣдѣѣеі. Врѣнд а лѣкѣра ашѣждереа шѣ къ Dakia, л'аѣ дѣгрозѣт „претенѣѣ, де а да мѣлѣѣ четѣденѣ романѣшѣѣ варварѣлор. Пентрѣ къ Траіан кѣпрѣнзѣнд „Dakia, дѣн тот крѣгѣл пѣмѣнтеск, чел Романѣлор сѣпѣс, дѣсесе дѣтрѣѣнса пѣнѣмѣрате „глоате, каре сѣ агонѣсеаскѣ пѣмѣнтѣл, шѣ сѣ локѣсеаскѣ прѣн четѣѣѣ. Кѣчѣ пѣтереа Da- „кѣѣѣ прѣн лѣнг рѣсвоѣл лѣи Декевал токѣта се сторсесе.“

Dakia, аша дарѣ Дѣмпѣратѣл Adrian къ тогѣл п'аѣ пѣрѣсѣт'о, чѣ аша таре грѣже де дѣнса дѣкѣ п'аѣ лѣвт, ва токѣта аѣ пѣс темѣѣл, дѣн кареле апоѣ тоатѣ стрѣкѣѣѣнеа стрѣ- мошѣлор шѣ пердереа Дакѣѣѣ, де нѣ шѣ де тот, дар дѣкаѣ дѣ парте аѣ зрѣмат, прекум се ва арѣта ла ашѣѣ вѣнорѣ. Пентрѣ къ дѣн прѣчина, ка кѣм с'ар темѣ, сѣ нѣ треакѣ варварѣѣ дѣ Месѣа, дарѣ къ адеѣврат дѣн пѣзма лѣхделор Дѣмпѣратѣлѣ Траіан, аѣ стрѣ- кат подѣл чел мѣнзнат, кареле де Траіан се фѣкѣсе прѣсте Дѣнѣре⁵⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi chronologica. ²⁾ Io. Georg. Eccardus in Corpore Hist. medii aevi T. I. Catalogo 5. Imp. Romanor. ³⁾ Baronius ad h. a. etc. ⁴⁾ Katona l. c. ⁵⁾ Dion in Trajanum. Eutropius Lib. 7.

Апѣл 118. Мѣкар къ Дѣмпѣратѣл Adrian нѣ мѣлѣт гѣндѣа къ Dakia, фамѣліѣле че- ле маѣ де фрѣпте шѣ дѣрегѣторѣѣ че се аѣлаѣ акѣм дѣн дѣнса, тогѣшѣ нѣ дѣпчѣта а фачо че ера спре фолосѣл саѣ подоаѣа патрѣѣѣ чеѣ нѣ де мѣлѣт кѣѣѣгѣте. Аша Маркѣ Анѣѣ Квесторѣѣл Колонѣѣѣ чеѣ дѣн Carnizeretseа саѣ Шлѣнѣ Траіана, дѣтрѣ а л трѣѣлеа Консѣ- лат а лѣи Adrian, (каре.ле каде дѣн апѣл 118¹⁾), аѣ фѣкѣт о ѣнекрѣнѣѣѣ фоарте фрѣ- моасѣ, дѣн каре мѣртѣрѣсеше, къ Dakia е ферѣчѣтѣ, пентрѣ къ с'аѣ аѣѣогат дѣмпѣрѣдѣѣѣѣ²⁾; іарѣ К. М. Панѣрѣѣ Еліан аѣ фѣкѣт доѣѣ ѣнекрѣнѣѣѣ тот дѣтрѣ ачѣст анѣ, дѣн чеа дѣнтѣѣѣ аратѣ, кѣм аѣ дѣс апѣ дѣн Carnizeretseа³⁾, дѣтрѣ а доѣа, кѣм аѣ пѣзѣт рѣпеле Тѣсѣѣ, шѣ а.ле Дѣнѣреѣ⁴⁾. Дѣнѣшѣ Adrian дѣпъ че с'аѣ дѣтѣрнат дѣн Рома, аѣ ертат тоате, кѣте трѣвѣѣа сѣ се пѣѣтеаскѣ фѣскѣлѣѣ, адекъ кѣмѣрѣѣ чеѣ дѣмпѣрѣѣѣѣѣ дѣн 16 анѣ⁵⁾.

¹⁾ Fasti Idatiani apud Graevium Tom. 11. p. 247. ²⁾ Inscriptio dacica apud Fridvalski 17. ³⁾ Inscriptio dacica 75. ⁴⁾ Inscript. Dac. 73. ⁵⁾ Katona in Synopsi chron.

Апѣл 121 — 131. Ка сѣшѣ арате тоатѣ вѣртѣтеа, шѣ ка сѣ дѣтреакѣ пре Дѣм- пѣратѣл Траіан, де ла апѣл 121 пѣпъ ла апѣл 131 Adrian Дѣмпѣратѣл аѣ дѣмѣлат тоатѣ дѣмпѣрѣѣѣѣѣ, адекъ: тот кѣт вѣрѣѣа Романѣѣ дѣ Африка, Асѣа шѣ Европа; шѣ

мълте въкръпї вредниче де лавдъ аѣ фъкът, даръ нѣ кѣ каре съ дитреакъ пре зпшоръя Траіан¹⁾.

¹⁾ Eutropius Lib. 7. Katona in Synopsi Chron.

А н ъ л 132. Адrian дъпъ че аѣ дѣмлат Европа, Африка шї Асія, ла рѣсвоѣл чел диконтра Цидовіор, аѣ тримісѣ дѣтѣѣ пре Тинніе Рѣф, апої пре Іѣліе Северѣ¹⁾.

¹⁾ Katona l. c.

А н ъ л 136. Дп анъл ачеста Дмпѣратъя Adrian аѣ дѣподовїт Рома кѣ тѣлте олате¹⁾. дитре каре прекъм шї се паре, чел маї де фрѣнте есте костеїкї, кареле акъма се пѣтше дп лїмба тѣліенеаскъ la citta' di sant' Angelo, адекъ четатеа сънтѣлї дп цѣрѣ, декът каре дп тїпѣл че ам локїт дп Рома, нѣ ера маї маре тѣрїме дп тоатъ Рома; кѣнд аѣ лѣат Фрѣнчїї Рома дп анъл 1797, дикъ дестѣл с'аѣ вестїт четъцїка ачеста прїн тоате газетеле.

¹⁾ Paulus Diaconus Lib. 11. in Hadrianum, Stephanus Katona in Synopsi chronologica etc.

А н ъ л 138. Дмпѣратъя Adrian, кареле п'ар фї фост рѣѣ, де п'ар фї нїзмїт атъта лавдеї чеї адевърате а лѣї Траіан, дъпъ че аѣ дѣпѣрѣцїт ані 20, лѣні 10, зїле 14¹⁾, аѣ тѣрїт ла Баїе дп 10 зїле але лѣї Іѣліе, дп въретъ де 61 де ані²⁾, шї с'аѣ дпгронат афаръ де Рома дп максолѣл сѣѣ, кареле се пѣтше акъма Четатеа Сънтѣлї Дпѣер, шї кареле дрепт ачееа л'аѣ фост шї зїдїт, ка кѣ торпїлѣтѣл дпкъ съ нѣ фїе маї пѣцїн де кѣт Траіан; чї тотъшї шїацъл шї колъмна лѣї Траіан маї тѣлте есте де кѣт максолѣл лѣї Adrian, дъпъ цїдекатата тѣтѣрор.

Дмпѣратѣлї Adrian і-аѣ ѣрмат Тїтѣ Еліе Antonin I. кареле адтїнтрїлеа с'аѣ кїемат Тїтѣ Аврелїе Фѣлѣѣ, ачеста кѣт аѣ дпчепѣт сїнгѣр а дѣпѣрѣцїї, дндатъ аѣ ертат пре тоцї чеї ла тоарте осѣндїцї де Adrian, шї тѣтѣнесѣѣ лѣї Adrian, де кареле се прїмїсе фїїѣ, і-аѣ фѣкът фоарте маре шї тѣлтъ чїнсте, пентрѣ каре ел дпкъ фѣ дїн орѣндѣеала Сенатѣлї пореклїт Пїсѣ, адекъ кѣ Евлавїе³⁾.

¹⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. 1. Catalogo 5. Impr. Roman. ²⁾ Katona in Synopsi Chron.

³⁾ Idem Katona ibidem.

А н ъ л 140. Дп анъл 140 сѣѣт стѣпнїреа дмпѣратѣлї Тїтѣ Еліе Antonin чел кѣ Евлавїе сѣѣ Пїсѣ, іаръшї дпфлорїа лѣкрѣрїле стрѣмошїлор пострї дїн Дакіа, пентрѣ кѣ се ісїрѣвїрѣ тоате кѣте с'аѣ фост ѣрїт, іаръ нѣ гїтат де Дмпѣратъя Траіан, прекъм се поате vedé дїн інскрїпцїїле че пѣпъ астѣлї кѣстѣ дп Градїшка, дп Корнецї шї дп Сънтѣтѣрїе лѣпгъ Хаѣег, каре тоате ле аѣ кѣлес шї тїпѣрїт Архімандрїтѣл дїн-тре Унгарїа шї Полонїа, Фрїдвалскї, пре кареле сѣѣ дпсѣтї вїне л'ам кѣпоскѣт, кѣнд е-ра Іесѣвїт ла Кїлѣжѣ.

Дп інскрїпцїїле ачестеа се поменеск шї се лавдъ маї кѣ самъ Romanii, карїї ѣрмеа-зѣ: Олліе Трогѣ ѣзраторїзл кѣлор, шї Прокопѣсѣлї Колліеї¹⁾, адекъ: ал цѣреї Мѣпте-пелїї²⁾; Маркѣ Сѣрїан Пропреторѣл³⁾; Маркѣ Лікїніе Консѣлї сѣѣ Бѣлгѣрѣл колонїеї чеї дїн Сѣрмїзегѣтѣса⁴⁾; Рѣстїе Сѣплікїе Прѣфектѣл Легїонѣлї XIII⁵⁾; дпса колонїа дїн

зіле 12³⁾. Дипъратъа ачеста Лѣкіе Верѣ, де н'аѣ дипрекът къ фаптеле челе некѣвіоасе пре Дипъратіи Каіѣ, Neron mi Birellie, даръ маі пѣѣн н'аѣ фост декът дѣнші³⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Jo. Georg. Eccardus in Corp. Hist. med. aevi T. I. Catalogo 5. Impp. Rom. ³⁾ Baronius ad h. a.

А н ъ л 174. Рѣмѣнд дпкъ дпн анъа 170, нѣмаі сѣнгр Дипърат Маркѣ Авреліе Філософъа, дп анъа ачі дпсепнат 174, с'аѣ екълат къ рѣвоіѣ дп контра Іазіцілор, (сезі челе че ам скріс ла аніі 103, 104), пре каріі і-аѣ ші дпвіне дп тіцілокъа Дѣнтріі; апоі трекънд къ рѣвоікъл дппротіва Кваділор, де ачещіа нѣ данарте де Пожон, фѣ дпкѣндрат къ тоатъ оастеа, ші дптрѣ атъа прѣмекдіе адѣс, кът де н'ар фі довъндіт о-сташіі чеі крещініі прпн рѣгъчѣнїеле сале плоае ші дпвінцере, аколо ар фі періт¹⁾.

Нічі те мпнѣна, къ не времеа ачестеа мѣлці осташіі ера крещініі: пентрѣ къ осташіі дп рѣвоаселе ачестеа, маі къ самъ ера дпн Дакіа, ші дпн церїле челе де прпн прѣдѣръл еї, деспре каре аша кѣвълт Тертъліан²⁾: Локърі сѣнѣсе лѣ Хс. дптре челеалте сѣнт: але Сармателор, але Дакїлор, але Церманїлор ші але Скїтелор, дптре каріі прѣтѣндене дппърѣще пѣтеле лѣ Хс. кареле аѣ венїт. Амшдереа грѣще ші О-рїген, автор іаръші дпнтрѣ ал доїлеа веак, дпнтрѣ але кърора зісѣ, нѣ фѣрѣ темейѣ гъндеск, къ дптре стрѣмошіі пострї, чеі де Траїан нѣртаці дпн Дакїа, атѣнчі дпкъ аѣ фост мѣлці крещініі, кареа а теа зісѣ се ва маі дпгърі пре рѣнд ла аніі віиторї.

¹⁾ Baronius ad h. an. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ in libro adversus Judacos.

А н ъ л 178. Дпчепънд де поѣ вѣтаїе къ Квадіі, Маркоманїі ші къ ачці Немці, Дипъратъа Маркѣ Авреліе Філософъа дпсѣшї мерце ла рѣвоіѣ, ші дѣче къ сїне ші пре фїїѣ слѣ, Маркѣ Авреліе Коммод, кѣрсіа дпкъ дпн анъа 175, дп dedese пѣтере трївѣ-ніціе, че ера фоарте маре дерегъторїс ла Романї.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 180. Дпн анъа ачестеа токма кънд вѣгеа маі таре пре Кваді ші пре чеї-лалці Немці, ші Маркѣ Авреліе Антонїн Філософъа, дпн мѣлгъ четїре къ каре ш'аѣ пѣ-скът мпнѣа, дар ш'аѣ слѣбїт трѣнъл ші сѣлѣтатеа, аѣ мѣрїт дпн Бечїѣ, че се нѣмїа а-тѣнчі Вїндовона, дпн 17 зіле але лѣі Мартїе, дпн 59 де ані аї вѣрстеї сале¹⁾, дѣпъ че аѣ дппърѣдїт ані 18, лѣнї 11, зіле 14²⁾, ферїчїт де н'ар фі авѣт дпнере ші соцѣ пре Лѣкіе Верѣ, фїїѣ ші зрѣторїѣ пре Маркѣ Авреліе Коммод Антонїн, кареле дпкъ аколо дпн Бечїѣ дпдатъ і-аѣ зрѣмат³⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. I. Catal. 5. Impp. Rom. ³⁾ Idem Katona ibidem.

А н ъ л 181. Дипъратъа Коммод лѣсѣнд рѣвоікъл чел къ Квадіі, кареле пѣѣн де нѣ се іспрѣвїсе, нѣмаі декът с'аѣ дпгърнат дпн Рома ла трїсмѣ; знде апоі с'аѣ дат дес-терѣрїлор, ші тоате вѣлѣстѣнїїеле ле-аѣ пїнїт¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 184. Нѣ дпзѣдар се зісѣ: Regis ad exemplum totus pervertitur orbis, адекъ: дѣпъ пї.ада Країѣлїі лѣмеа се прїлостѣще; пентрѣ къ Ізліе Лївіе Вїкторїн Квесторїѣл

Дакіей, кареле дн англ трекът 183 фсесе Консул¹⁾, дн англ ачеста зртънд стъпъ-
нълї съ Kommod Императ, аѣ рѣдикат іаръші Коллеціѣ Ісидей Міріаней дн Дакіа²⁾,
каре Коллеціѣ центръ свъркѣнїеле че се фъчеѣ днтр'ансѣл, днкъ де не времеа Кон-
сулѣлор Писон шї Гавинїе, маї пайнте де пашереа Домнїлї Хс. фсесе опрїт, шї пълъ
акъма нѣмаї де Императѣл Domitian маї фсесе скормонїт³⁾.

¹⁾ Fasti Consulares Italici apud Graevium T. II. ²⁾ Inscriptio Dacica 33. ³⁾ Fridvalski in hanc In-
scriptionem.

А н г л 192. Императѣл Маркъ Аврелїе Kommod Антонїѣ, чїзма, стрїкареа шї
маї пердерѣа Ромей, врѣнд съ омоаръ пре вр'о кѣцїва дїнтре аї сїї, де ачещїа фс о-
моржт дн 31 де зїле але лїї Декемвріе, фїїндс'ї върста де 31 де анї¹⁾, дѣпъ че аѣ
пѣкѣжїт пре Романї дн 16 анї, 8 лїлї шї 12 зїле²⁾. Маї маре сѣадъ аѣ фост дн Се-
натѣ, декът чеа дѣпъ моартеа лїї Kommod, кѣ зпїї пофтеа сѣ'л спѣнзѣре аша морт,
алїїї сѣ'л арѣпче дн Тїбере; чї тецї днпрѣсѣнъ днтрѣ ачѣеа с'аѣ ашезат, ка нѣтеле сѣ
ї-лѣ шеаргъ де претѣнденеа, статѣеле сѣ і ле ресїеаскѣ, шї лїлїе каре ле нѣмісе
дѣспре сїне сѣ ле нѣміеаскѣ ка шї маї пайнте³⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. I. Catalogo 5. Imp. Romanorum.

³⁾ Baronius ad h. a.

А н г л 193. Дѣпъ моартеа лїї Kommod, Сенатѣл аѣ алес Императ пре Пѣлїе
Елвїе Пертїначе Префектѣл Ромей, фъръ воїа лїї, кареле врѣнд съ дндренте че ле тѣр-
вѣрате шї стрїкате прїп Императѣл Kommodѣ, аѣ кѣзѣт дн пїзма мѣлтора, шї фс о-
моржт де осташїї чеї недїдѣстѣлїї дн 28 Мартїе, фїїнд де 67 де анї¹⁾, дѣпъ че аѣ дн-
пърѣцїтѣ нѣмаї 75 де зїле²⁾.

Лїї Пертїначе і-аѣ зрмат Маркъ Didie Ізлїан I. кареле прѣкѣм аѣ кѣмпѣрат днпѣ-
рѣцїа кѣ банї, аша аѣ лѣгат шї фолосѣл еї, центръ кѣ оастеа чеа дїп афаръ аѣ алес треї
Императїї, дн треї латѣрї днпротїва лїї; адекъ чеа дїп Pannonia, Dacia шї Mesia пре
Септїміе Северѣ I. чеа де вїцъ дїп Африка; чеа дїп Britannia пре Клодіе Албїнѣ; чеа дїп
Ciria пре Пескѣнїе Негрѣ. Дн контра лїї Северѣ аѣ лѣкрат Ізлїан, де Сенатѣл л'аѣ
цїздекат дѣжманѣ, дар апої с'аѣ днпѣкат, шї пре Северѣ л'аѣ прїміт соцѣ шїе; чї нѣ
шѣлт аѣ цїпѣт аїчї пачеа, нїчї содїетатеа; кѣчї пре Ізлїан л'аѣ зржт аї сїї, шї л'аѣ омо-
ржт 1. Ізлїе, кѣнд ера де 56 де анї³⁾, дѣпъ че аѣ днпѣрѣцїт іаръші нѣмаї 65 де зїле⁴⁾.

Мѣнтѣндѣсе Императѣл Северѣ I. де Didie Ізлїан, днпѣцїѣ аѣ трае дн партеа са
пре Клодіе Албїнѣ, нѣмїндѣл Кесарїѣ, апої аѣ порнїт асѣпра лїї Пескѣнїе дн Сїрїа⁵⁾.

Кѣм кѣ стрѣмошїлор пострї днкъ нѣ ле аѣ фост рѣѣ дн Dacia сѣнт Императѣл Сеп-
тїміе Северѣ, деаколо пѣтем цїздека, кѣ се афлѣ мѣлте їнскрїпцїї днтр'ансѣа не времеа
Императѣлїї ачестѣїа фѣкѣте, дїп каре кїар се веде, кѣ нѣ мїкѣ грїже аѣ авѣт де Да-
кїа; аша се четѣше дн Бѣлградѣ о їнскрїпцїе сѣнт Консулатѣл лїї Фалконѣ шї а лїї
Кларѣ, (каре каде дн англ 193⁶⁾) де Маркъ Ілїїе Мѣкїан фѣкѣтѣ, дн каре зїче, кѣ
ел днѣсшї аѣ зїдїт о вїсерїкѣ кѣ чеас дн цїпстеа лїї Ізлїтер, центръ сѣнѣтатеа Ізлїей

Авгвстеї¹⁾, деспре каре скрие Фридваскі²⁾ къ аѣ фост тѣере Ампратѣлѣ Северѣ, ма-
шехъ Ампратѣлѣ Каракала, шѣ тѣмъ Ампратѣлѣ Цета.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. med. aevi Tom I. Catalogo 5. Imp. Rom.
³⁾ Idem. Katona ibidem. ⁴⁾ Idem Eccardus ibidem. ⁵⁾ Idem Katona ibidem. ⁶⁾ Fasti Consulares Idati-
ani apud Graevium. T. II. ⁷⁾ Inscriptio Dacica. ⁸⁾ In notis ad dictam Inscriptionem.

А н ъ л 194. Ам анѣ ачеста вѣтъ оастеа Ампратѣлѣ Северѣ пре Пескение де
треї орі, дитѣѣ ла Kizik, а доѣа ла Nikea, а треїа ла Ise, ѣнде лаѣ шѣ оморѣл¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 196. Четатеа Бизантиѣлѣ, че се нѣмеше аксма Цариград, дѣпъ о вѣтѣре
де треї ані, фѣ лѣатъ де Ампратѣлѣ Северѣ, шѣ де тот стрѣкатъ, пентрѣ че аѣ цѣнѣт къ
Пескение. Тот дитрѣ ачест анѣ Ампратѣлѣ Северѣ аѣ нѣмит Кесарѣѣ пре Каракала
ѣїѣл сѣѣ чел маї марѣ¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron.

А н ъ л 198. Непѣтѣнд сѣѣерѣ сѣ аїѣ соѣѣ стрѣп Ампратѣлѣ Северѣ, дѣн
анѣ ачеста трече дѣ Галліа, вате пре Клодіе Алвінѣ ла Лсрдѣн, шѣ гроазник гонѣнд пре
пѣртанѣї лѣї, нѣмеше пре ѣїї сѣї Каракала Авгвстѣ, іарѣ пре Цета Кесарѣѣ¹⁾.

Ам Дакіа дѣкѣ с'аѣ фѣкѣт доѣѣ інскрѣпцїї сѣѣѣт Консѣлатѣлѣ лѣї Пѣвліе Фѣрїе Са-
тѣрпнѣѣ, кареле каде дѣ анѣл ачеста²⁾; ѣна о фѣкѣтѣ де Леліе Максиміліанѣ Декѣрїо-
нѣл Колоніеї³⁾; чеѣалатѣ де Ореліе Аѣїѣтѣторіѣл Бѣлѣгрѣл Колоніеї⁴⁾. Дѣн амѣндоѣѣ,
(ѣїїнд къ амѣндоѣѣ се аѣлѣ дѣ Дїсд⁵⁾ с'ар нѣтеа цѣѣдека, къ дѣ Дїсд дѣкѣ аѣ фост
Колоніе Ромѣнеаскѣ.

¹⁾ Katona l. c. ²⁾ Fasti Consulares Idatiiani apud Graevium T. II. ³⁾ Inscriptio Dacica 101. ⁴⁾ Inscript.
Dacic. 102. ⁵⁾ Fridvalski ad has Inscript.

А н ъ л 200. Сѣпт ал доїлеа Консѣлат ал Ампратѣлѣ Северѣ, (каре каде дѣ а-
нѣл 200¹⁾ іарѣ с'аѣ фѣкѣт треї інскрѣпцїї дѣ Дакіа: ѣна дѣ Тѣрда де Каїѣ Клас-
діанѣ, Лѣгатѣл Авгвстал, дѣн кареѣ се нѣменеше Лѣгїонѣл ал чѣнчелеа Макидонск²⁾;
алта дѣ Бѣлград де Маркѣ Валеріе Лонгѣн. Лѣгатѣл Лѣгїонѣлѣ ХПІ. челѣї Цѣамѣл, ка-
реле дѣ інскрѣпцїа ачѣаста се нѣмеше Северіан³⁾; а треїа дѣ сатѣл Острох де Коло-
ніа Ѣлпіа Траїана Дакїка Сармїзерѣтѣсана⁴⁾, кареѣ токѣа лѣї Северѣ с'аѣ фѣкѣт, пентрѣ
грїжеа лѣї чеа вѣнѣ.

¹⁾ Fasti Cons. Idatiiani. ²⁾ Inscript. Dac. 59. ³⁾ Inscr. Dac. 39. ⁴⁾ Inscript. Dacica 12.

А н ъ л 201. Ампратѣл Северѣ терѣе дѣ Палестїна аѣспра Цїдовїлор, карїї цѣнѣ-
се къ Пескение; шѣ ѣїѣлѣ сѣѣ, лѣї Каракала, дѣнѣѣѣ трїѣмѣѣ де Цїдовї¹⁾. Іарѣ дѣ
Дакїа Коллѣїѣл Аврарїлор (сѣпт Консѣлатѣл лѣї Мѣкїанѣ шѣ ал лѣї Фаѣіанѣ, каре аѣ къ-
зѣт. дѣ анѣл 201²⁾, фѣче дѣ сатѣл Петрїшанѣ, лѣнѣгъ Злагна, о інскрѣпцїе фѣарте тѣн-
дрѣ, пентрѣ сѣѣтатеа шѣ вѣн спорїѣл Ампратѣлѣ Северѣ³⁾; дѣн каре нїар се веде,
къ де вѣї дѣкѣ аѣ пѣртат грїже Ампратѣл Северѣ.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Fasi Cons. Idatiiani apud Graev. T. II. ³⁾ Inscript. Dacica 65.

А н ъ л 202. Пагъбъ, ші дикъ маре! къ Амператъл Северѣ п'аѣ фост маї вѣн къ-
тръ Крепінї, пре карїї дн анъл ачеста а чїнчеа оаръ аѣ диченът аї гонї¹⁾.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a.

А н ъ л 203. Амператъл Северѣ дъпъ трїзмѣл каре л'аѣ цїнст къ амьндой фе-
чїорїї, аѣ днєсрат пре Каракала фечїоръл чел маї маре, дьндѣї пре Пластїлла, фата лїї
Пластїан, пре кареле л'аѣ шї оторът дн анъл дндатъ зрїмторїѣ 204, пентръ нїскарї пре-
пєсрї¹⁾. Даръ Пластїан ачеста аѣ фькът їнскрїпцїа, кареа се аф.лъ лъпгъ Търда, шї
сѣпъ аша: „Ам трїт, кънд ам трїт віне, акъма повестеа теа с'аѣ фькът, акъшї се
„ва фаче а воастръ, сѣ трїдї шї сѣ въ възвращїї. Ам трїт шесе-зеї шї шепте de апї.
„Сълпїкїей Моашей са те, Каїѣ Пластїан, ка знеї вреднїче, і-аѣ пєс.“²⁾

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Inscriptio Dacica 48.

А н ъ л 208. Амператъл Северѣ фаче пре Цета ал доїлеа фїчїор ал сѣѣ, Азгъстѣ,
шї се апъкъ de рьсвоїкъ къ Британнїї¹⁾.

¹⁾ Katona I. c.

А н ъ л 211. Болъвїндѣсе Амператъл Лъкїе Септїмїе Северѣ аѣ кїемат пре Ка-
ракала шї пре Цета, фїчїорїї сїл, ла сїне, шї дъпъ че і-аѣ дндемпат сѣ трїласкъ днтре
сїне кѣм се кзвіне фрацїлор, арїтъндѣле шї ачеса, къ е: тоате аѣ фост, шї акъма нї-
мїка дї фолосек, аѣ тѣрїт дн Еворак, четатеа Галлїей, дн 4 Феврварїе, дн вѣрстѣ de
66 de апї¹⁾, дъпъ че къ атъта ласдъ ар фї дмпъръцїт (de п'ар фї фост аша de гроаз-
нїк) апї 17, лънї 11, зїле 28²⁾, кът доаръ пре тоїї Амперациї, къцї аѣ фост пьпъ а-
къма, і-ар фї днтрекът; къцї пзмаї de дьпсъл с'аѣ зїс дн комън: Саѣ пьскът, саѣ морт
сѣ пз фїе фост³⁾. Амперътеаса Ізїла (дєспре каре ам кзвїтат ла анъл 193) дикъ а-
ша аѣ доженїт пре фїїї сїл, дмпърациї Каракала шї Цета, дъпъ моартеа вѣрватълїї сѣѣ,
а лїї Северѣ: „Фїїї меї, апї афлат модрѣ de а дмпърцї пъмънтъл шї мареа, даръ
„пре мїне тама воастръ кѣм тѣ вецї дмпърцї?⁴⁾

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. med. aevi T. I. Catalogo 5. Imp. Rom. ³⁾ Ka-
tona I. c. ⁴⁾ Herodians Lib. 4.

А н ъ л 212. Каракала отоаръ пре фратесѣѣ Цета, кънд ера ачеста дн вѣрстѣ
de 23 de апї¹⁾, шї дмпъръцїсе дъпъ моартеа тѣтпесѣѣ лънї 10, зїле 10²⁾; апої по-
рпчеще сѣ се таїе дн каснїчїї, шї останїї лїї Цета 20,000³⁾.

¹⁾ Katona I. c. ²⁾ Eccardus I. c. ³⁾ idem Katona I. c.

А н ъ л 217. Каракала, кареле прєкъм дшї дъчеа дичепереа ла треї Неамърї,
адекъ: пашереа ла Галлї, віца de пре татъ ла Афри, іаръ de не тѣмъ ла Сїрї, аша а-
веа шї рьтѣдїле лор тоате, мергънд дн Edessa дн Карра, кз вїкешът фѣ зїс de Ма-
крїнѣ Префектъл Преторїлїї дн 8 Априлїе, дн вѣрстѣ de 29 de апї¹⁾, дъпъ че аѣ дмпър-
рцїт de ла моартеа тѣтпесѣѣ апї 6, лънї 8, зїле 18²⁾.

Лїї Каракала тот днтрѣ ачест анѣ і-аѣ зрїмат Макрїн зчїгъторїѣл лїї, кареле а-
лес de останїї, дъпъ че фѣ днтрїт de Senat, пре Diademen фїїл сѣѣ дндатъ л'аѣ пз-

mit Kesarîş, şî vârtt fiind de Artavin Kraişl Partilor, pachea de la dîncşl o aş kvî-
pîrat kş banî³⁾).

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus l. c. ³⁾ Idem Katona ibidem.

А н ъ л 218. Потолндъсе ръсвоіѣл къ Партиі, дичене чел дін лъвнтръ; пентрѣ къ
Меса, моаша лѣ Еліогавал, (алтмнтрелеа Елагавал,) къ баніі ші къ тецешвгъріле еі
фаче, де оастеа креде, къ непотъ-сѣѣ Еліогавал есто фічіоръ лѣ Каракалла, ші дрепт
ачеа дл алеце Ампрат, дмпротіва Ампратълѣ Макрін, пре кареле дѣпъ че л'аѣ дн-
вінс ла Имтас дн Канадокіа дмпревѣ къ Diadumen, пре кареле дл фѣккѣ ші Август,
дл оторъ дн 3 зіле але лѣ Ізніе, дн вѣрстѣ де 54 де ані, дѣпъ че аѣ дмпрѣдїт
анѣ 1, лѣні 7, зіле 2¹⁾).

¹⁾ Dion in Macrinum. Eccardus, et Katona ll. cc.

А н ъ л 219. Ампратъл Еліогавал дѣче дн Рома пре Зелл сѣѣ, кпнѣл саѣ статъа
Соарелѣ, де ла каре с'аѣ ші пѣмїт, къ алтмнтрелеа дї ера пѣмеле Маркѣ Варѣ Ан-
тонїн, ші і цертвеще оаменї, че нѣ се маї аззісе днтре Романї¹⁾).

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 221. Еліогавал прїмеще пре вѣрѣсѣѣ Алексїан, ші тѣтндѣтї пѣтеле дн
Александрѣ, дл фаче Кесарїѣ¹⁾).

¹⁾ Idem Katona ibidem.

А н ъ л 222. Еліогавал, отъл чел маї де нїміка, лешїнд дѣпъ віеада Кесарїлѣ
Александрѣ, днтр'о рѣскоалъ де оаменї фѣ зчїс дн 6 Мартїе, дн вѣрстѣ де 18 ані
дѣпъ че аѣ дмпрѣдїт ані 3, лѣні 9, зіле 3, дѣпъ компѣтъл лѣ Катона¹⁾; аша дарѣ
н'аѣ дмпрѣдїт ані 6, лѣні 8, зіле 18, пре кѣм воеще Еккард²⁾). Дѣнъ моарте, Елі-
огавал, кареле маї мѣлте спѣркѣчїшї аѣ фѣкѣт дн Рома, декѣт оарекѣнд Саpданпал
дн Нініве, фѣ арѣкат дн Тївере, ші статъа Зеллѣ Еліогавал скоасѣ дн Рома, нїчі с'аѣ
дн гѣдѣтїт маї мѣлт, ка Ампратъл Еліогавал сѣ се пѣмеекѣ Антонїн, чї л'аѣ пореклїт
Тїверїнѣ³⁾).

Іарѣ Кесарїл Александрѣ, фѣкѣндѣсе акѣма Август, саѣ дмпрат деплїн, нѣ прї-
меще Тїтълї де Антонїн, нїчі де Марѣ, чї рѣшїле: Маркѣ Аврелїе Северѣ Але-
ксандрѣ, ші дндатѣ кѣрѣеще шї Сенатъл шї Полата чеа дмпрѣтеаскѣ де оаменї рѣ,
ші вѣлѣстѣмадї; крещїнілор, де тата са Матмеа (пре кѣм се креде, ка де о крещїнѣ)
фїнд дндемнат, ле пѣртїмеще: пре чеї вѣнї дї дѣрѣеще, пре чеї сѣрачї дї мїлѣеще, де
чеї днвѣдїтї се теме шї і чїнстеще, пѣмаї ка сѣ нѣ скрїе рѣѣ деспре дѣнскїл, дарѣ
пре оаменїі чеї фѣрѣ де леце, шї маї алес пре тѣлхарї, фоарте грѣѣ дї педепсеще, а-
честе кѣвїнте авѣнд нѣрѣреа дн гѣрѣ: че цїе, шї алтѣїа; адѣкѣ: че цїе вреї, фѣ шї ал-
тѣїа, каре кѣвїнте ле аѣ фост днвѣдат де ла крещїнї⁴⁾).

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ in Corpore Historico medii aevi. ³⁾ Idem Katona l. c. ⁴⁾ Baronius
ad h. a. Katona l. c.

А н ъ л 223. Дн Бѣлградъ Ардеалълї се аѣлѣ о їнскрїпціе дн пїатрѣ днтѣїа-
тѣ¹⁾, каре о аѣ фѣкѣт Аврелїеї Аполлонїсї, татеї чеї преа ївѣте дн Еліе Лѣнѣ Бѣл-

Tw. 49768/68

гърѣ Колоніей дн Апълѣт, (прекъм гндеск) не времіле ачестеа, де пѣші токма дн-трѣ ачест анѣ; пентрѣ къ къ зече ані дѣпѣ ачестеа, адекъ дн апѣт 232, Титѣ Еліе Лѣпѣ аѣ фост Консѣл¹⁾, ші маї пайнте аѣ тревѣт съ фіе Бѣлгѣр дн Dakia, декът Консѣл дн Roma.

¹⁾ Inscript. Dacic. apud Fridvalski 24. ²⁾ Fasti Cons. Idat. apud Graev. T. 11.

А п ѣ л 226. Артаксерсе Персіанѣл с'аѣ рѣдикат къ рѣбоиѣ асѣпра Країѣлї Арта-він, ші днвїнгндѣл дн треї вѣтї, тоатѣ стѣпнїреа Партілор о аѣ стрїкат, ші аѣ днторс стѣпнїреа іарѣші ла Персіанї¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѣ л 228. Днтрѣ днчепѣт аѣ фост, ші пѣпѣ днсѣтршїт ва рѣштѣнеа, ка ші сѣпѣт Днтпѣрації чеї вѣнї, прїн дерегѣторїї чеї рѣї съ се факъ пеледїсірї. Токма аша с'аѣ дн-тѣпнлат ші къ Днтпѣратѣл Александрѣ, кареле дн сіне ера вѣн, ші крещїнілор (прекъм ам скрїс маї пайнте ла анѣл 222) ле пѣртїніа, дарѣ Міністрії лѣї ера рѣї, днтре карїї зѣл ера Максимїн, че і-аѣ ші зрмат.

Максимїн ачеста ера Пресес Месїей де жос, адекъ ал Бѣлгарїей, аѣ днчепѣт а ше-сеа гоанѣ асѣпра крещїнілор, кареа апої ка днтпѣрат о аѣ днтѣрїт, прекъм воїѣ арѣта ла времеа са; дн гоана дн анѣл ачеста аѣ тревѣт се пѣтїмеаскъ ші чеї дн Dakia крещїні, фїнд къ ера дн вечїпѣтате, чї де дѣшїї скрїс п'ам афлат; дарѣ фоарте с'аѣ гонїт крещїні дн Месїа, маї вѣртос ла Дрѣщор, знде аѣ пѣтїміт днтре чеїалалдї СС Пассїкрат, Валентїон, Іѣліе шї Ессокїе, а кърора лѣпте пре ларг сѣпѣт скрїсе де Баронїе¹⁾, Целасїн шї Adon²⁾.

¹⁾ In annal. ad. an. 228. nunc in Martyrologiis suis.

А п ѣ л 229. Артаксерсе, Країѣл Персілор, врѣнд съ къщїце церїле, каре оарекїнд ле цїнѣсе Персії. дн анѣл ачї къргѣторїѣ се гатѣ дн контра Романїлор, ші Днтпѣратѣл Александрѣ асѣпра лѣї¹⁾. Дн Dakia Каїѣ Іаволен Modestѣ, сѣташ Легїонѣлї XIII. аѣ фѣкѣт о їнскрїпціе днтрѣ чїнстеа Меркѣрїї с'аѣ а лѣї Меркѣрїе²⁾, каре їнскрїпціе акѣта днкъ трѣще дн Бѣлград.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Inscript. Dacica 44.

А п ѣ л 230. Днтпѣратѣл Александрѣ, днвїнгнд пре Артаксерсе дн 25 але лѣї Септемврїе токма мїнзнат трїсмѣѣ цїне де Персі¹⁾.

¹⁾ Katona l. c.

А п ѣ л 234. Мїшкѣндѣсе Немції дн контра Романїлор, Александрѣ Днтпѣрат шер-це асѣпра лор¹⁾.

¹⁾ Idem Katona ibidem.

А п ѣ л 235. Фѣ вїне шї ашеапѣт рѣѣ. Аша і с'аѣ днтѣпнлат шї вѣтѣлї Алек-сандрѣ Днтпѣрат: къчї аѣ рѣдикат пре Максимїн I. дн мѣнїї Тракіей дн пѣрїнцї вар-варї пѣскѣт, кареле апої ла Могѣнцїа фїнд днтпѣрѣпѣ къ Днтпѣратѣл Александрѣ, аѣ днтпѣратат о самѣ де оставї де л'аѣ оторѣт дн 14 зїле але лѣї Мартїе, дн вѣрстѣ де 29 де апї¹⁾; дѣпѣ че аша аѣ днтпѣрѣпѣт апї 13, лѣнї 8, зїле 9²⁾, кът къ лакрѣтї аѣ

фост целт де тоатъ Рома. Дитръ а кързіа лок аѣ дитвръкат порфіра фъръ шіреа Сепатълѣи Максиміи I. чел кѣмпліт, кареле дн скъртъ време дѣпъ ачееа фаче пе Максим I. фїѣл съ Кесарїѣ, шї днчеле гоана асѣпра тѣтѣрор, дар маї вѣртос дитпротїва преодїлор челор крешїенї³⁾,

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Io. Georg. Eccardus in Corp. Hist. med. aevi Tom. 1. Catalogo 5. Imp. Rom. ³⁾ Baronius ad h. a.

А н ъ л 236. Дитпратъл Максим дитпратънд пре Дертманї ла нїще вѣлцї дї днвїнде, шї тоатъ деара лор о прѣдеазъ¹⁾.

¹⁾ Idem Katona l. c.

А н ъ л 237. Максим дитпратънд Дертманїа, мерѣе дн Сїрмїѣ, знде се поартъ маї тѣлт ка тїран, де кѣт Дитпрат: дрепт ачееа оастеа дїн Африка адеце дитпратї фъръ де воїа лор пре дої Гордїанї, пре татъл шї пре фечїор, дн контра кѣрора скѣлпдѣсе Капелїан кѣ Махрїї, пре Гордїан чел маї тїнер дн вате, шїл отоаръ; кареа дн делегѣнд'о Гордїан чел маї вѣтрѣл, днсѣшї пре сїне се свѣрѣмъ, дѣпъ о дитпратїе де треї лѣнї, кѣм скрїе Катона¹⁾; іаръ кѣм зїче Георгїе Еккард²⁾ дѣпъ 20 де зїле.

Аззїнд Сепатъл де тоартеа Гордїанїлор, аѣ нѣмїт Дитпратї пре М. Клодіе Пѣнїен, шї пре D. Келїе Балвїн, іаръ Кесарїѣ пре Гордїан ал треїлеа, каре ера непот дїн фатъ лѣи Гордїан челї дїнтѣїѣ, шї лѣї Пѣнїен і-аѣ днкрѣдїнѣат рѣсвоїѣл асѣпра тїранълї Максим³⁾.

¹⁾ In Synopsi Chron. ²⁾ in Corpore Historico medii aevi T. 1. ³⁾ Calvisius in opere Chron. Baronius in Annalibus.

А н ъ л 238. Нѣмаї анъл 69, дн каре аѣ перїт дитпратїї Галва, Отон шї Вїтелїе¹⁾, аѣ фост асемене анълї ачествїа, дн кареле іаръшї треї Дитпратї с'аѣ стїне, адект: Максим I. Пѣнїенѣ шї Балвїнѣ.

Максимїнѣ, кареле кѣ тїрѣнїа дитречеа нестѣїоаса са тѣнкаре, шї тѣрїмеа тѣрѣлї, кѣнд бѣтеа четатеа Аквїлеа, фѣ зчїс де оставїї сѣї дн 16 Мартїе, дѣпъ че аѣ тїрѣнїт анї 3, зїле²⁾, нѣ анї 3, лѣнї 4, зїле 2, пре кѣм скрїе Еккард³⁾.

Дѣпъ зчїдереа лѣї Максимїнѣ шї а фїѣлї съ Максим⁴⁾, Пѣнїенѣ кѣ Балвїнѣ аѣ тѣрт оарекѣтва прїетенеце, чї нѣ днделѣнѣг; дрепт ачееа дѣпъ 29 де зїле але дитпратїеї лор⁵⁾, атѣндої фѣръ тѣїацї дн Рома, шї с'аѣ нѣмїт Августѣ дн локъл лор Кесарїѣл М. Антонїе Гордїан ал треїлеа, фїїнд нѣмаї де 16 анї⁵⁾; атѣта дн ізвїа оастеа пре Гордїан,

¹⁾ Dion Cassius in dictos Imp. ²⁾ Katona in Synopsi Chron. ³⁾ in Corpore Hist. med. aevi T. 1.

⁴⁾ Idem Eccardus ibidem. ⁵⁾ Katona l. c. Calvisius item in Opere Chronologico.

А н ъ л 241. Мѣрїнд Артаксерсе Країзл Персїлор чел дїнтѣїѣ, і-аѣ зрїмат Сапоре I. кареле тѣлтъ пагѣвѣ аѣ фѣкѣт Романїлор¹⁾. Дитпратъл М. Антонїе Гордїанѣ, маї наїнте де а порнї дитпротїва лѣї Сапоре, с'аѣ кѣсѣторїт; лѣзнд пре Фѣрїа Савїна, фата лѣї Місїтеїѣ, пре кареле ка пре зп днцелент л'аѣ шї нѣс Префект Преторїзлї²⁾, апої аша аѣ порнїт. Мергѣнд Гордїан асѣпра лѣї Сапоре, поате кѣ аѣ тре кѣт прїн Дакиа: пенѣтр кѣ свѣт ал доїлеа Консѣлат ал лѣї, каре токма дн анъл ачеста каде³⁾, се афлѣ маї

мълте инскрипції фъкъте дн Dakia, динтре каре чеа дн пзртеле висеричіи чеі тарі дн Търда, съпъ аша: „Ампъратъл Кесаріах Антоніе Гордіан, Піах, Феричіах, педпвінскъ Ахгъстѣ, висерика лецілор, ші“⁴⁾. Че аѣ маі фост днтълат дн пеатра ачеаста, нъ се поате четі, дрепт ачеаа нічі се поате отъръ, дн че лок/ар фі фост зідігъ висерика ачеаста а лецілор⁵⁾. Инскрипція дн Остров⁶⁾, е фъкътъ де „Колоніа Дліа Траіана Ахгъста Дакіка Сармізегетсана Мітрополітана, пентрѣ порочіреа ші споріреа Ампъратълѣ ші Кесаріах М. Антоніе Гордіанѣ, днтрѣ ал доілеа Консулат.“ Сълт ші маі мълте инскрипції дн анъа ачеста дн Dakia, прекъм ле поді четі ла Фрідвалскі⁷⁾, каре ачі нъ ле маі адък, пъмаі кът днсъмнѣ, къ пълъ акъма стръшошіі пострі днкъ нъ къзъсе дн флоареа, ші дн феричіреа са, кареа дъпъ шоартеа хі Гордіан ал треілеа аѣ днчепът днтъйѣ а о перде, прекъм веі четі ла аніі вііторі.

¹⁾ Zosimus Comes in Gord. II. ²⁾ Calvisius in opere Chron. ³⁾ Fasti Consulares Idatiani apud Graev. T. 11. ⁴⁾ Inscript. Dac. 52. ⁵⁾ Fridvalski in Collectione Inscriptionum Dacic. ⁶⁾ Inscriptio Dacica 15. ⁷⁾ Fridvalski l. c.

Анъа 242. Ампъратъл Гордіан прін сокръл съѣ Місітеіѣ дн маі мълте рѣндърѣ фрѣпце коарпеле хі Сапоре¹⁾, чі М. Ізліе Філіпѣ чел маі вѣтрън, нъ днчепатъ а пне кърсе хі Місітеіѣ, пълъ че л'аѣ ші репъс²⁾.

¹⁾ Calvisius in opere Chronologico. ²⁾ Katona in Synopsi Chron.

Анъа 244. Маркъ Ізліе Філіпѣ чел маі вѣтрън, дъпъ че аѣ репъс пре Місітеіѣ сокръл хі Гордіан, атъга с'аѣ лінгърїт пре лънъгъ Ампъратъл, пълъ че аѣ днкъпът а фі Префект Преторіах, дн каре дірегъторіе де сѣрг с'аѣ сіліт, ка пре стъпнъл съѣ чел тѣпър, пре Ампъратъл Гордіан ал треілеа, съ'л адъкъ дн зра тѣзърор: дрепт ачеаа днтъйѣ аѣ вѣгат фоатеа дн оасте, апоі аѣ фъкът де с'аѣ дат коллегъ, саѣ соѣѣ хі Гордіанѣ, зікънд: къ ачеста пентрѣ тіперечеде саде, нъ есте дн стат, ніві дестоінік, сінгър де а пзтеа окъръмі днтъръція; маі пре зртъ аѣ порънчїт де аѣ оторѣт пре віетъл Ампъратъл Гордіан, дн сѣършїт хі Априліе, кънд ера де 22 де ані, 5 лъні, 5 зїле²⁾. Фост'аѣ Гордіан ал треілеа весел, прокопсіт дн тоате днвѣзътърїле, ші пентрѣ віртъціле саде ла тоді ізбіт, днкъ ші де осташі (маі пайнте де а'ї прїлості пре ачешїа Філіпѣ), ші адесеорї зїчеа, къ мішел есте Монархъа де ла кареле се аскънде адевѣръл³⁾.

Дъпъ шоартеа хі Гордіан Сенатъл пне Ампъратї пре Маркъ ші пре Остіліанѣ, чі перїнд ачешїа къ шоарте гроазнікъ маі пайнте де а анъка сіптръа. ачелашї Сенат аѣ днтърїт пре Філіпѣ, пре кареле маі пайнте дн алесесе осташі. Аша Філіпѣ днтърїндъсе дн стъпнїре, фаче паче псащепатъ къ Країах Сапоре, ші гръбїнд ла Рома, аколо пре фїїа съѣ, іаръші Філіпѣ кіемат, дн пзметше Кесарїѣ, дъндѣ ші трївѣнеаскъ пзтере, каре че днсетнеазъ днї вор съпне Незпорт⁴⁾, Хофман, ші Брѣзен⁵⁾; везі ші Історїа Романїлор партеа I. §. 15.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Georg. Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. 1. ³⁾ Katona l. c. ⁴⁾ De Ritibus Rom. ⁵⁾ in Lexicis.

А н ъ л 245. Амператъл Филиппъ, дъпъ че аѣ нѣмѣт пре фѣил съѣ Кесарѣѣ, пре Прѣскѣ фрателе съѣ л'аѣ нѣс пресе оастеа дѣн Сѣрѣа шѣ де ла рѣсърѣт, ѣаръ лѣѣ Северѣан ѣѣперѣ съѣ ѣ-аѣ дѣкрѣдѣнѣат ошѣле челе дѣн Месѣа шѣ Макидонѣа, гѣндѣнд кѣ аша се ва дѣрѣдѣ-чѣна, шѣ дѣмперѣѣѣа о ва фаче статорнѣкѣ¹⁾; чѣ таре с'аѣ дѣшелат, шѣ де ла скопѣл съѣ фоарте аѣ екѣпѣлат, нѣ дѣпъ мѣлѣт време, нѣчѣ фѣрѣ прѣчѣнѣ, (прекѣм се ва арѣта де-ачѣ дѣнаѣте); нѣпѣтрѣ кѣ дерегѣторѣѣле нѣ тревѣѣа дѣмперѣѣте дѣпъ съѣде, чѣ дѣпъ вред-нѣчѣе, кѣ аша се дѣн дѣмперѣѣѣле.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. I. in Philippum Aug.

А н ъ л 247. Пѣлѣндѣсе о мѣе де анѣ де ла зѣдѣреа Ромѣѣ, стѣпѣлѣѣ оарекѣнд а тоатъ лѣстеа, шѣ Маѣчѣѣ Ромѣнѣлор, Амператъл Филиппъ ѣ-аѣ прѣзнѣѣт шѣ серват ѣрѣѣреа кѣ чеа маѣ лѣмѣнатъ помѣл, кареа аѣ нѣтѣт фѣ; шѣ пре фѣѣл съѣ Филиппъ Кесарѣл, л'аѣ фѣкѣт Аѣгѣстѣ¹⁾.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. I. in Philippum Aug. Calvisius in Opere Chron. Katona in Synopsi Chron.

А н ъ л 248. Анѣл ачѣста, прекѣм есте чел дѣнтѣѣѣ, дѣнѣрѣ а доза мѣе де ла зѣ-дѣреа Ромѣѣ; токѣта аша есте дѣнчѣнѣтѣл тѣтѣрор рѣѣтѣѣѣлор шѣ ал нѣказѣрѣлор, каре де ачѣ дѣнаѣте аѣ тревѣѣт съ ле сѣфере Романѣѣ чѣѣ дѣн Дакѣа, адекѣ стѣрѣмошѣѣ нѣострѣ аѣ Ромѣнѣлор челор де акѣм: нѣпѣтрѣ кѣ дѣн анѣл ачѣста с'аѣ скѣлат асѣпра Романѣлор чѣѣ че се нѣтѣскѣ де Зосѣм Комѣтѣл¹⁾ Карпѣ, де Павѣл Дѣаконѣл²⁾ шѣ Евѣтронѣе Готѣ, де Георѣѣе Сѣнѣгѣлѣл³⁾, Кедрен⁴⁾, шѣ Зонора⁵⁾ Скѣте шѣ Готѣ, шѣ аѣ дѣнчѣнѣт а прѣда лѣ-кѣрѣле челе вѣчѣне Дѣнѣрѣѣ, адекѣ Дакѣа: дѣмпрѣтѣва кѣрѣора шѣргѣнд Аѣгѣстѣл Филиппъ, варварѣѣ н'аѣ нѣтѣт нѣчѣ чеа дѣнтѣѣѣ нѣвѣлѣре а о сѣфере. чѣ трѣгѣндѣсе ла оарекаре че-тате, ѣ-аѣ дѣкѣнѣѣѣрѣат, шѣ атѣта ѣ-аѣ стѣрѣмѣторѣт Романѣѣ, кѣт ле-аѣ кѣѣтат а фаче паче, шѣ а се дѣнтоарче ла лѣкѣрѣле сале, прекѣм шѣ Амператъл с'аѣ дѣнтоаре ла Рома⁶⁾.

¹⁾ Lib. I. in Philippum Aug. ²⁾ Lib. 10. ³⁾ pag. 376. ⁴⁾ T. I. p. 258. ⁵⁾ T. I. p. 627. ⁶⁾ Zosimus Comes I. c.

А н ъ л 249. Дѣн анѣл ачѣста Готѣѣ (дѣспре карѣѣ чѣтеѣе пре Прокѣпѣѣ¹⁾), Боранѣѣ (дѣспре карѣѣ вѣзѣ пре Баѣдранд²⁾), Урѣгѣндѣѣ (дѣспре карѣѣ вѣзѣ пре Констанѣн Порѣфѣ-рогенѣета³⁾), шѣ Карпѣѣ (дѣспре карѣѣ вѣзѣ пре Брѣзен⁴⁾), ѣарѣшѣ аѣ нѣлѣдѣѣт дѣн Дакѣа, ва шѣ пресе Дѣнѣрѣе дѣн Месѣа, дѣмпрѣтѣва кѣрѣора фѣѣнд трѣмѣе Месѣе Дѣкѣе, оастеа дѣл стѣрѣгъ Амперат. Дрѣнт ачѣеа Амператъл Филиппъ лѣсѣндѣшѣѣ фѣчѣѣорѣл дѣн Рома, порнѣѣе дѣн конѣтра лѣѣ Дѣкѣе, чѣ фѣрѣ де порѣк; нѣпѣтрѣ кѣ аѣѣзнѣгѣнѣ! дѣн Верѣна фѣл ѣчѣе, пре-кѣм шѣ фѣѣл съѣ фѣл ѣчѣе дѣн Рома, дѣпъ кѣм скрѣе Калѣвѣсѣѣ⁵⁾, дѣнѣрѣ ал шѣпѣтелеа анѣ ал дѣмперѣѣѣѣѣ лор, ѣарѣ дѣнѣт алѣѣѣ, дѣнѣрѣ ал шѣселеа анѣ. Еккард аѣрѣат скрѣе⁶⁾, кѣ Филиппѣѣ аѣ фост ѣчѣшѣ дѣпъ че аѣ дѣмперѣѣѣт анѣ 5, лѣнѣ 5, зѣле 29, кѣрѣора ле аѣ ѣр-мат Месѣе Дѣкѣе, кѣ фѣѣл съѣ Етрѣскѣѣ, кареле ера нѣрѣсѣт дѣн ѣнѣтѣл Сѣрѣмѣлѣѣ, дѣн са-тѣл Бѣвалѣа саѣ Кѣвалѣ, дѣн вѣѣѣл вѣпъ шѣ лѣмѣнатъ⁷⁾; парѣѣѣ кѣ аѣ гонѣт аша таре пре крѣшѣнѣ⁸⁾.

¹⁾ De bello Vandalico Lib. 1. c. ²⁾ Geographiae T. 1. ³⁾ Lib. 2. de Thematibus ⁴⁾ in Dictionario.

³⁾ in opere Chronologico. ⁴⁾ in Corp. Hist. medii aevi T. 1. ⁵⁾ Katona in Synopsi Chron. ⁶⁾ Lactantius de mort. Persec. Nro. 4.

Апѣл 250. Месіе Декіе фѣкъндѣсе Азгѣст тоці тігѣліі чеі маі лѣминаціі, прекъм ера Консѣлатѣл, пстереа трівѣніціе, ші ацііі, і-аѣ дпторѣ Сенатѣлѣі, ка сѣіі деа кѣі ва вреа: Фііѣл сѣѣ Ерѣнніе Декіе, кареле ші Етрѣскѣ с'аѣ нѣміт¹⁾, дпкъ п'аѣ врт сѣ поарте кѣнѣпѣ, дѣпѣ че с'аѣ фѣкът Кесаріѣ²⁾.

¹⁾ Jornandes de rebus Geticis. ²⁾ Katona in Synopsi Chron.

Апѣл 251. Кѣмкъ Дмпѣратѣл Месіе Декіе дп апѣл ачеста с'аѣ бѣтѣт кѣ варваріі, каріі пѣ нѣмаі Dakia веке, чі ші Месііле, кѣ алте цѣрї де прїп преціѣрѣл лор ле прѣдѣсе, тоці аѣторіі мѣртѣрїесек; дарѣ че феліѣ де неаѣ ар фї фост, ші кѣм с'ар фї кіемат варваріі ачеіа, ашїждереа нде с'аѣ бѣтѣт, ші нде аѣ перїт Декіе дмпѣрѣпѣ кѣ фїчіорѣл сѣѣ, дп ворбе пѣ се ловеск: пептрѣ кѣ Zosim Komїтѣл дї нѣмѣще Скїте, ші зіче, кѣ аѣ венїт де престе Tanaid, ші кѣ лѣпгѣ Tanaid аѣ ші перїт Декіе. Паѣл Dїакопѣл¹⁾, Георгіе Сїнгелѣл²⁾ ші Кедрен³⁾ дї нѣмескѣ Скїте саѣ Готї; Zonapa⁴⁾, кѣ Калвісіе⁵⁾, дї нѣмескѣ нѣмаі Варварї; чі Лактанціе⁶⁾ дї кіамѣ Карпї; маі пре вртѣ нѣмітѣл Zosim Komїтѣл дптр'алт локѣ⁸⁾, дї кіамѣ Готї, Боранї, Ърѣгндї ші Карпї, (деспре карїі с'аѣ ворвїт ла апѣл 249); дѣпѣ Стрїттер⁹⁾ Ърѣгндї с'аѣ зіс, карїі дѣпѣ ачеіа с'аѣ кіемат Бѣлгарї. Боранї ші Карпї мї се вѣд а фї фост де о вїцѣ кѣ Готї; чі фїе кѣм ва фї кѣ нѣмеле варварїлор ачестора, дарѣ Історїа, дѣпѣ аѣторіі ачї адшї, аша аѣ фост:

Дмпѣратѣл Декіе дпцелегнд, кѣ варварїі аѣ кѣпрїс Dakia ші Месїа¹⁰⁾, кѣ алте цѣрї веціне¹¹⁾, пре фїіѣл сѣѣ Ерѣнніе Етрѣскѣ Декіе л'аѣ нѣміт Азгѣстѣ¹²⁾, апої тѣрѣвнд дппротїва крецінілор¹³⁾, аѣ пѣрчес асѣпра варварїлор, пре карїі і-аѣ ші дпвїс ла Аврїт четачеа Месїеї де ціос, че се нѣмѣще ші Форѣм Теревронїѣлї, тѣнд дїп дѣпшїі треїзечї де мїі, тѣкар кѣ ел дпкъ фоарте мѣлціі осташї аѣ пїердѣт, маі вѣртос дїп Тракі ші Фїліппопоїѣл дпкъ л'аѣ кѣпрїс варварїі¹⁴⁾ де ачеа датѣ; чї пѣрѣсвїнд ачещїа кѣ Декіе, і-аѣ фѣгѣдѣїт кѣ вор дптоарче прада, ші вор дптѣрна ла локѣрїле сале, дарѣ Декіе п'аѣ прїміт фѣгѣдѣїнца варварїлор, чї вѣвнд сѣіі істовеаскѣ де тот, аѣ трїміс пѣ Каїѣ Галѣ, Тревопїан Сенаторѣл, ка сѣле дппїедече трекътѣл Дѣпѣрїї саѣ а.Іністрѣлїі, кѣчї ал Tanaidѣлї, прекъм скріе Zosim Komїтѣл¹⁵⁾, ар фї фост преа деапарте. Тревопїан мергнд нде фѣсесе трїміс, с'аѣ дпцелес кѣ варварїі дп контра лїї Декіе, ші дѣпѣ че аѣ гонїт ачеста пре варварї пѣпѣ ла о балѣ, л'аѣ сѣлѣїт ка сѣ треакѣ прїп балѣ асѣпра варварїлор; че фѣкънд Декіе дїп презпѣ кѣ фїчіорѣл сѣѣ, пещїнд фїреа бѣлціі, дптр'ѣлса с'аѣ пороїг амѣндої кѣ осташїі кѣ тот, аша кѣт нїчї трѣпѣрїле пѣ лї с'аѣ афлат маі мѣлг. Дптрѣ ачеста кѣцї аѣторї ам адѣс ла ачест апѣ, тоці се ловеск, ші тоці зіс (афарѣ де Zosim Komїтѣл, кареле аѣ фост пѣгпѣ), кѣ пептрѣ гоана крецінілор аѣ пѣтрекът аша.

Перїт'аѣ Декіе дп сѣлѣрїшїтѣл лїї Ноетвріе, дп вѣрстѣ де 50 де апї¹⁶⁾, дѣпѣ че аѣ дппѣрѣцїт апѣ 1, лѣпї 11, зіле 18¹⁷⁾; ші і-аѣ вртат Каїѣ Галѣ Тревопїан, кареле аѣ

фѣкѣт пре Волѣсіан фїѣл съѣ Кесарїѣ, шї кѣ варварїи паче, дарѣ токма пѣгѣвоасѣ шї рѣ-
шїноасѣ Romaniлор ¹⁸⁾.

¹⁾ Lib. 1. in Decium. ²⁾ Lib. 10. ³⁾ pag. 376. ⁴⁾ T. I. p. 258. ⁵⁾ T. I. p. 627. ⁶⁾ in opere Chron.
⁷⁾ De mortibus persecutor Nro 4. ⁸⁾ I. c. ⁹⁾ in Bulgaricis. ¹⁰⁾ Lactantius I. c. ¹¹⁾ Paulus Diac. I. c.
¹²⁾ Katona in Synopsi Chr. ¹³⁾ Lactant. I. c. ¹⁴⁾ Paul. Diac. I. c. Georgius Syncellus I. c. ¹⁵⁾ I. c.
¹⁶⁾ Katona I. c. ¹⁷⁾ Georgius Eccardus in Corp. Hist. ¹⁸⁾ Zonaras T. I. p. 628.

А п ъ л 252. Дѣмпѣратѣл Тревонїан фаче Аѣгѣстѣ пре фїѣл съѣ Kaiѣ Вївїе Волѣсі-
ан¹⁾; іарѣ Готїи шї Боранїи, Дѣрѣгндїи шї Карпїи іарѣ прѣдеазѣ четѣдїле дїн Еѣропа, рѣ-
пїнд орї че маї рѣмѣсесе дѣнтрѣжнсе ле, зїче Zocim Komїтѣл²⁾. Прїчина пентрѣ каре с'аѣ
скѣлат варварїи ачешїа асѣпра Romaniлор, маї вѣртос ачелора дїн Dakia, адекѣ а стрѣ-
мошїлор пострї, аѣ фост кѣ Дѣмпѣратѣл Kaiѣ Галлѣ Тревонїан п'аѣ дат Готїлор кѣте фѣ-
гѣдїсе³⁾; іарѣ Карпїи, Дѣрѣгндїи саѣ Бѣлгарїи, шї Боранїи вреа шї еї атѣта съ аїбѣ кѣт
Готїи; кѣчї зїчеа, маї алес Карпїи, кѣ еї сѣнт маї де фрѣнте де кѣт Готїи⁴⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Lib. 1. in Trebonianum Gallum. ³⁾ Zonaras T. I. p. 628. ⁴⁾ Petrus
Patricius et Magister de Leg. p. 24.

А п ъ л 253. Еміліе Еміліанѣ Повѣдїсторїѣл Легіоанелор челор дїн Месїа, възїнд
дѣдрѣзнеала варварїлор каре о авеа асѣпра Romaniлор челор дїн Dakia, аѣ фѣгѣдїт о-
сташїлор, кѣ де се вор вате шї вор дѣвїнде пре Готї, тоатѣ кѣте се пѣтїа Готїлор, ле
ва пѣтїлор. Дрент ачеса кѣ о інїтѣ с'аѣ скѣлат осташїи, шї вѣтѣнд пре Готї, пре Е-
міліанѣ, кареле де вїдѣ ера Маѣрѣ дїн Африка, л'аѣ рѣдїкат Дѣмпѣрат¹⁾; асѣпра кѣрѣа
порпїнд де ла одїхнѣ дїн Рома Аѣгѣстѣл Галлѣ Тревонїан кѣ фїѣл съѣ Вївїе Волѣсіан, фѣ-
рѣ вчїшї ла Інтератна²⁾, дѣпѣ че аѣ дѣмпѣрѣдїт анї 2, лѣнї 4, зїле 9³⁾. Іарѣ Аѣгѣстѣл
Еміліе Еміліанѣ дѣнзѣдар аѣ фѣгѣдїт Сепатѣлї, кѣ шї дїн Тракіа ва скоате пре вар-
варї; пентрѣ кѣ маї пайнте де а дѣмпїнї чева, Пѣвїе Корпелїе Валерїан Повѣдїсторїѣл
Легіоанелор челор дїн Галліа, дѣпѣ моартеа лѣ Тревонїан шї а лѣ Волѣсіан, аѣ рѣвнїт а
фї Дѣмпѣрат⁴⁾, шї осташїи карїи се скѣрѣсе де вѣтѣле челе дїнтрѣ дѣншїи, аѣ оторѣт
пре Еміліе Еміліанѣ Дѣмпѣратѣл ла Сполет четатеа Італїеї⁵⁾, дѣпѣ че аѣ дѣмпѣрѣдїт зї-
ле 88⁶⁾. Акѣм рѣмѣнд Дѣмпѣрат Валерїан, пре фїѣл съѣ Пѣвїе Лікїнїе Галліен, пре
кареле Сепатѣл дїл пѣмѣше Кесарїѣ, дїл фаче Аѣгѣст, ка съ поатѣ маї лесне лѣкра дїл
контра Немїїлор, карїи де тоате пѣрїїле дїл дѣкѣнцїѣра⁷⁾. Крепїїнїлор дѣкѣ ле аѣ дат
паче дїл 5 анї⁸⁾.

¹⁾ Joannes Zonaras T. I. p. 628. ²⁾ Katona in Synopsi Chron. ³⁾ Eccardus in Corp. Hist. med. aevi.
T. I. Catal. 5. Impp. Rom. ⁴⁾ Zonaras I. c. ⁵⁾ Katona I. c. ⁶⁾ Eccardus I. c. ⁷⁾ Katona I. c. ⁸⁾ Ba-
ronius ad h. a.

А п ъ л 254. Прекѣм шї се наре, дїл анѣл ачеста с'аѣ дѣпѣтїплат, каре се скрїѣ
де Георгїе Сїнгелѣл¹⁾, кѣ кѣвїнтеле ачї ѣрѣмѣоаре, адекѣ: „Дѣмпѣрѣдїнд Валерїан шї
„Галліен, Скїтеле аѣ трекѣт Істрѣл саѣ Дѣнѣреа, шї де ізнов прѣдѣнд Тракіа, аѣ трекѣт
„ла Тессалонїка, четатеа Ілїрїѣлї, пре кареа дѣнзѣдар о аѣ дѣкѣнцїѣрат, кѣчї де чеї дїл
„лѣнѣтрѣ с'аѣ гонїт дѣдѣрѣпт. Гречїи слѣмѣмѣтѣндѣсе аѣ пѣс пазѣ ла Термонїле; чеї

„din Atina аѣ дппоит зидѣл; чел де пре времеа лѣ Сілла стрікат; чеї дпн Пелопонес де „ла маре пѣлѣ ла маре аѣ дптѣрїт Істѣл кѣ зїд: іарѣ Скїтеле рпкѣркаці кѣ жафѣрї, „сѣѣ дптѣрпат ла каселе лор.“ Ачестеа скріе шї Зонара¹⁾, дпнпрезлѣ кѣ Анастасіе Бїбліотекарїл²⁾, каре фїнд аша, дарѣ вїедї стрѣтошїї пострї че п'аѣ тревѣт сѣ пѣтї-теаскѣ дп Dakia?

¹⁾ Pag. 381. ²⁾ T. I. p. 629. ³⁾ pag. 22.

А п ѣ л 257. Дп анѣл ачеста Валерїан ласѣ дп Рома пре Галліен фїлѣ сѣѣ, ка сѣ аївѣ грїже де дптѣрѣдіе де кѣтрѣ апѣс шї мїазѣ-поапте; іарѣ ел порпешѣ дп кон-тра Персілор¹⁾, шї мергїнд пѣлѣ ла Царїград, аколо се дпшалѣ де Макрїан, де гонѣ-ше пре крещїні, (ачеаста аѣ фост гоана а опта²⁾); пентрѣ каре фаптѣ Dsmnezeѣ дпкѣ-лѣ і-аѣ ацїстат; чї аѣ порпїт іарѣшї варварїї асѣпра Романїлор; кѣчї зїче Zosim Komї-тѣл³⁾, кѣ: „Боранїї, шї Готїї, шї Карпїї, шї Зрѣгндїї (сѣлѣт пѣтеле пеамѣрїлор каре пѣ „локѣїа департе де Дѣпѣре) пѣ лѣса вре о парте, нїчї а Італїеї, нїчї а Ілїрїкѣлѣї пеже-„фѣїтѣ, прѣдѣнд тоате фѣрѣ де нїчї о дппрогївіре. Шї Боранїї се сїліа сѣ треакѣ шї „дп Асіа, прекум аѣ трекѣт, де фрїкѣ фѣкѣнд пре Восфоранї сѣ ле два корѣїї шї сѣ „ле фїе повѣзїторї ла трекѣт.“ Рѣзтатеа варварїлор ачестора маї мѣлїї апї аѣ цїлѣт а-сѣпра Романїлор маї вѣртос асѣпра челор дпн Dakia, прекум дпн каре вор зрѣта поцї кѣлеце.

¹⁾ Joannes Zonaras T. I. p. 631. ²⁾ Katona in Synopsi Chron. ³⁾ Lib. I. in Valer. et Gallien.

А п ѣ л 259. Dsmnezeѣ п'аѣ дптѣрзіат а вате шї пре Валерїан Дптѣратѣл, пентрѣ вѣрсареа сѣлѣлїї крещїнеск, кѣчї ачелашї Макрїан, кареле дп ацїдѣсе асѣпра крещїні-лор, л'аѣ сѣѣтѣт сѣ теаргѣ дпсѣшї фѣрѣ де оасте ла Саноре Країл Персілор, сѣ шї факѣ претешѣт кѣ дѣлѣскї. Каре сѣат прїмїндѣл Валерїан, шї мергїнд, фѣ прїне де Са-норе, дп зече апї батїокорїт, шї маї пре зрѣтѣ кѣ греле кїпѣрї оторкѣт, дп вѣрѣтѣ де 51 де апї¹⁾. Дптѣмїлѣндѣсе кѣдереа лѣї Валерїан, фїлѣ лѣї, Галліенѣ Дптѣратѣл, аѣ дп-ченѣт а гонї пре крещїні, дарѣ пре татѣл сѣѣ, тѣкар кѣ лесне ар фї пѣтѣт фаче, де ла Персі лѣ л'аѣ рескѣтпарат, чї с'аѣ дат кѣ тотѣл десмерѣрїлор. Дрепт ачеса Агреол дп Ілїрїк, Макрїан ла рѣзѣрїт рѣнеск тїрѣнїа²⁾.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. I. Orosius Lib. 7. Katona in Synopsi Chron, ²⁾ Orosius, et Katona II. cc. Sex- tus Aurelius Victor in Breviario.

А п ѣ л 260. Нѣ прїчен кѣт ар пѣтеа сѣ фїе адевѣрат че скріе Зонара¹⁾ деспре Галліенѣ Дптѣратѣл, зїкѣнд: „Галліенѣ, фїнд лѣсат ла апѣс де татѣлѣ, кѣнд аѣ мерѣ „асѣпра Персілор, шї пре Херѣлї, пеам Скїтїческ шї Готїческ, і-аѣ вѣтѣт.“ Пентрѣ кѣ Ва-лерїан аѣ мерѣ дпконтра Персілор дп анѣл 257, шї де атѣлчї Галліенѣ пѣлѣ ла анѣл ачеста, нїчї о бїрѣндѣ п'аѣ фѣкѣт, ва аѣ перѣдѣт; кѣчї шї дп анѣл ачї кѣргѣторїѣ, Вален-те I. дп Achaia, Пїсон дп Тессалїа, іарѣ Постѣт дп Галліа с'аѣ рѣдїкат асѣпра лѣї Гал-ліен, рѣвпїнд аї рѣнї дптѣрѣдіа²⁾.

¹⁾ T. I. p. 631. ²⁾ Zosimus Comes Lib. I. Katona in Synopsi Chron.

А п ѣ л 261. Афарѣ де варварї, карїї пежпчетат пѣвѣліа де тоате пѣрѣїле асѣпра

Romanilor, сънт тоатъ времеа дн каре аѣ дмпърѣдѣт Галлен, треизечѣ de Tiranni с'аѣ скълат дппротѣва лѣи, дѣнтре карѣи знѣи апыра, а дѣиѣ стрѣка дмпърѣдѣа Аша дн апыл де аксм, дѣпъ че аѣ гчѣс Авреолъ пре Макриан шѣ пре фечоръл лѣи, яаръ Odenat пре Квѣтетъ: Емилиан дн Егѣптъ, Тревеллиан дн Исаврѣа, Келсѣ дн Африка, шѣ Сатърнин ла рѣсърѣт прѣмеск порѣира ¹⁾.

¹⁾ Zosimus Lib. I. Paulus Orosius. Lib. 7. Victor in Breviario, Katona in Synopsi Chron. Calvis. in opere Chron.

А п 8 л 262. Дѣн тотѣ тимъл дптръ каре аѣ дмпърѣдѣт Галлен, апыл ачеста аѣ фост чел маѣ неферѣит Romanilor, пентръ къ дн апыл ачеста, дѣпъ кѣм скрѣе Секстѣ Аврелие Виктор ¹⁾: „Галленѣ, дѣпъ обѣчѣл оаменилор, десфѣтъндѣсе дптръ ферѣчѣрѣ „ кѣ фѣл съѣ Солонин, кѣрѣа дѣ dedese чѣнсте де Кесарѣ, дптръ атѣта прѣмеждѣе аѣ „ пѣс тоатъ дмпърѣдѣа Romanilor, кѣт Готѣи фъръ де вре о дпнедекаре пѣшѣнд, аѣ „ кѣпрѣнс Тракия, пре Макидонѣи, пре чѣи дѣн Ахаѣа, шѣ кѣте ера отърѣте кѣ Асѣа; „ кѣпрѣнс'аѣ Партиѣ Месопотамѣа: шѣ прѣсте рѣсърѣт аѣ домпѣт хоѣи с'аѣ о тѣѣере. Але- „ маннѣи стрѣбѣтъсе дн Италия; Фрѣнчѣи дѣпъ че аѣ прѣдат Галлѣа, стѣпѣнѣа Испанѣа, „ вѣтънд, шѣ маѣ прѣдѣнд орашѣл Тараконѣилор, тимърѣи аѣ кѣпѣтат корѣбѣи, шѣ о „ парте дѣнтре дѣпшѣи аѣ стрѣбѣтат пѣпъ дн Африка: шѣ с'аѣ пѣрѣдѣт прѣсте Дѣпѣре, „ кѣте кѣшѣгасе Траѣан.“ Ашиждѣреа скрѣе шѣ Паъл Оросѣе ²⁾ зѣкънд: „Сѣнт дмпѣра- „ тѣл Галленѣ, Церманѣи трекънд тѣпѣиѣи, шѣ прѣпѣдѣнд Рѣтѣа, шѣ Италия, вѣн пѣпъ ла „ Равенна. Алеманнѣи алѣргѣнд прѣн Галлѣа дн Италия дѣкъ треѣ. Цѣара Грѣчѣаскъ, „ Макидонѣа, Понтѣл, Асѣа, прѣн пѣвѣлѣреа Готѣилор се ѣстовѣще. Пентръ къ Дакия „ прѣсте Дѣпѣре де а пѣрѣреа се ѣеа. Квадѣи шѣ Сарматѣле прѣдѣазъ Паннонѣиле, Цер- „ манѣи чѣи маѣ дѣн коло кѣпрѣнд Испанѣа. Партиѣи ѣаѣ Месопотамѣа, шѣ дефѣеск Сѣрѣа.“ Маѣ не скърѣт, шѣ маѣ не дѣцѣлес скрѣе Еѣтропѣе ³⁾, зѣкънд: „Дакия, кареа дѣн коло „ де Дѣпѣре се адѣогасе де Траѣан, атѣнчѣ с'аѣ пѣрѣдѣт, цѣара Грѣчѣаскъ, Макидонѣа, „ Понтѣл, Асѣа с'аѣ прѣдат прѣн Готѣи, Сарматѣле шѣ Квадѣи аѣ дефѣит Паннонѣа.“

Ѣатъ адѣсеѣ че скрѣе Виктор, Оросѣе шѣ Еѣтропѣе, дѣн презпѣ кѣ Паъл Диаконѣл, шѣ кѣ Секстѣ Рѣфѣ ⁴⁾ дѣн кѣвѣнт дн кѣвѣнт пентръ ачѣса, пентръ къ ⁵⁾ Јосѣ Карол Едер, критѣкѣл Инстанѣѣе Ротѣмѣилор челор дѣн Ардеал, кареа о аѣ фост датъ ачѣшѣа Дмпѣратѣлѣи Леополд II. дн апыл 1791., тоатъ пѣтерѣа са дптръ авѣторѣи ачѣшѣа, шѣ дн Флавѣе Вонѣскѣ, а кѣрѣа кѣвѣнте ле воѣѣ адѣче ла апыл 272., о аѣ пѣс, ка съ поатъ арѣта, кѣткъ Ротѣмѣи п'аѣ фост стѣпѣнѣи Ардеалѣлѣи кѣнд аѣ венѣт Дпѣгрѣи; чѣ тѣкар кѣт с'аѣ сѣлѣт D. Едер а арѣта че дорѣа, нѣмѣка аѣ ѣспрѣвѣт; пентръ къ де шѣ зѣк пѣтѣиѣи авѣторѣи, маѣ алѣс Оросѣе, кѣ Дакия де пѣрѣреа аѣ фост перѣдѣт сѣнт Дмпѣратѣл Галленѣ, зѣса лор аша треѣе дѣцѣлеасъ, кѣм къ колонѣа Romanilor чѣа дѣн Дакия лѣи Траѣан, де не времеа лѣи Галленѣ п'аѣ маѣ рѣмас дн флорѣа дн каре аѣ фост пѣпъ ла дѣпсѣл. Кѣм къ аша треѣе дѣцѣлеасъ зѣса, воѣѣ арѣта ла аниѣ зрѣтѣторѣи.

¹⁾ In Breviatio Historiae Romanae. ²⁾ Lib. 7. Cap. 22. ³⁾ Lib. 8. ⁴⁾ Lib. 10. in Gallienum. ⁵⁾ in Breviario Rerum Romanar.

А п х л 263. Амператъ Галлен (desseptiandsee ка дитр'ен сомнъ дъпъ агъта стрикаре а дитпръцие, катъ се фъкъсе пълъ акът, маі въртос дп англ тренът 262); дп англ ачеста фаче Повъдзиторіѣ ръсъритълі пре Оденат Палмиреанъ¹⁾, кареле дитпедекъ кътва впръндееле Краілі Персіор, а лѣ Сапоре, ші іеа дитдърълт де ла дъпсъл четъдїле Nicini ші Каррас²⁾.

¹⁾ Georgius Syncellus p. 382. ²⁾ idem ibidem et Katona in Synopsi Chron.

А п х л 264. Пъеліе Antonie Сатърнін, каре аѣ фъкът Инскрпція 32, де ла Фрідвалскі, ка Декрїонъ Колонїеі дпн Англът, дп англ ачеста аѣ фост Консъл¹⁾. Амператъ Галленъ цїне трїзмф де Персі, ші пре Оденат, кареле і-аѣ фост дитвїне, дп фаче Агъстѣ²⁾.

¹⁾ Fasti Consulares Idatiani. ²⁾ Katona in Synopsi Chron.

А п х л 265. Персіі, Скїтеле ші Тїранны тот пъкъжеск дитпръція Романїор¹⁾, ші Оденат Агъстъл бате пре Персі, іеа де ла дъпшї Ктесїфонтъл, ші порпешче дитрх а дїсторїал Асіеі чеї шїчі, пре каре о пъкъжіа Боранїі, ші алді варварї²⁾.

¹⁾ Katona l. c. ²⁾ Georgius Syncellus l. c.

А п х л 266. Амператъ Галленъ пре фрате-сѣѣ П. Лікїніе Валерїанъ дп фаче дитъїѣ Кесарїѣ, дъпъ ачееа Агъст¹⁾; Оденат Агъстъл трекънд прїп Каппадокїа де гравъ своаръ ла Ераклеа дпн Понт, ші кънд вреа фъръ де весте сѣ ловеаскъ пре Боранї, ші пре чеїалалці варварї, фѣ кѣ вїкешъг оторът де зъл, кареле ашїждереа се кіета Оденат. Іаръ Скїтеле неашептънд венїреа лѣ Оденат, зїче Георгїе Сїнгеллъл²⁾ прїп Понтѣ с'аѣ дитторс ла локзріле сале.

¹⁾ Katona l. c. ²⁾ loco citato.

А п х л 267. Перїнд Оденат Агъстъл прїп вїкешъгъл тїраннылі Менїе Оденат, мїереа лѣ, Zenovia, кѣ інітъ бърътеаскъ аѣ окъртвїт ръсърїтл дп локъл фїїлор сѣі а лѣ Ерениан ші алї Тїмолаѣ, карїі ера тїнерї де върстѣ¹⁾.

¹⁾ Eutropius Lib. 8. Katona in Synopsi Chron.

А п х л 268. Ачеста есте англ, дп кареле с'аѣ шълтвїт дитпръція стръшошлор нострї де Галленъ стрїкторїал ші перзеторїал еї; пентръ кѣ дп англ ачеста порпїнд Галлен кѣ оасте асвпра тїраннылі Авреол, дъпъ че аѣ аївнс ла Медиолан, фѣ зчїс де Повъдзиторїї ошїрїлор сале Маркіанъ ші Кекронїе дп 19. Мартїе, дп върстѣ де 50. де апї¹⁾, дъпъ че аѣ дитпръціг апї 14., лъпї 4., зїле 28.²⁾ Пълъ че аѣ дитпръціг Галлен, п'аѣ фъкът вре зп вїне, дат фїїнд пъръреа сїре цїокзрї ші сїре десфътърї, маї алес дъпъ че аѣ къзът ла ровїе татъ-сѣѣ Валерїан; чї маї наште де ашї върса сѣфлетъл, агъта аѣ фъкът, кѣ аѣ пшїг Амперат пре Класдіе П., кареле ера пъскът дп Іллїрїкѣ, ші фѣ дъпъ ачееа дитърїг Амперат ші де Сенат ші де оасте. Ачеста пре Авреол тїранныл л'аѣ стїне депре фаца пъшълтълі, даръ пре чеїалалці тїранны і-аѣ лъсат пълъ ла алт тїмп³⁾; къчї зїчеа: кѣ а стїнче тїранныа есте фолуїл лѣ, іаръ а стїнче варварїі е фолосъл дитпръціеі⁴⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. med. aevi. ³⁾ Katona l. c. ⁴⁾ Zonaras T. I. p. 635.

А п л л 269. Антипатриле дин аял ачеста маї тѣлѣ авторі леаѣ скріс токма деатърѣнтѣл, чи еѣ кѣвѣнтеле тѣтѣрор нѣ ле почіѣ адѣче дѣаїнте, ка съ нѣ фіѣ преа лѣнѣ дѣ ворѣл. Аша дарѣ ачі нѣмаї кѣвѣнтеле лѣї Zosimѣ Komitѣл ле воїѣ дѣтоарче спре Ромѣїе, шї зѣде вор фї дѣкѣлчїте, ле воїѣ тѣлѣкї ма сѣършїт кѣ кѣвѣнтеле алтор Ахторї. Тѣ дѣрент ачеза, Четїгорѣле! прїметѣе кѣвѣнтеле лѣї прекѣт зѣреазѣ: „Ал врешеа ачезаста (зїче е.л, карѣа I. дѣ Класдіе II.). Скїтеле, кѣдї маї ретѣсесе дїн вѣтѣлѣ челе дїнаїнте, тѣдѣрїндѣсе пентѣрѣ порокѣл че авѣсесе пѣлѣ акѣта, с'аѣ дѣсоцїт кѣ Херѣлїї^а), кѣ Пезкїнїї, (Peucini^b) шї кѣ Готїї^c) шї стрѣнгѣндѣсе ла рѣл Тїра^d), кареле се варѣл дѣ тареа неагрѣ, кѣ шесе мїї де лѣнтрїї саѣ корѣвїї, шї кѣ 320.000 de oamenї, аѣ лѣнтрїт не таре пѣлѣ ла оранѣл че се кїамѣ Томїї^e), дела кареле (фїнд кѣ ера таре дѣкїс) фѣрѣ фѣгѣрїцї; де ачі лѣнтрїнд пѣлѣ ла Маркїанопоїѣ^f), четатеа Месїеї, шї нїчї пре ачезаста пѣтѣнд'о лѣа, фїнд кѣ вѣнтѣл дї сѣфла дѣ свате, лѣнтрїа маї дѣколо. Дѣпѣ че аѣ сосїт ла стрѣнтгоареа Пропонтїдеї^g), пентѣрѣ кѣ корѣвїїле пентѣрѣ тѣлѣїтеа лор нѣ дѣкѣлїа, аѣ дѣченѣт а се ловї ла оламѣ, шї стрѣнгѣндѣсе зна де алта, окѣрѣмїторїї дѣкѣ аѣ лѣсат кѣрѣтеле, шї зпеле с'аѣ дѣекат кѣ оаменї кѣ тот, алтеле гоале с'аѣ афлат ла цѣртѣре, перїнд тѣлѣїте шї де оаменї, шї де корѣвїї. Пентѣрѣ прїчїна ачезаста варварїї де ла стрѣнтгоареа Пропонтїдеї аѣ лѣнтрїт кѣтрѣ Кїзїк, шї не їсїрѣвїнд чева, дѣпѣ че аѣ трекѣт пресе Елеспонт ла тѣнтеле Ато, саѣ Сѣетагора, аколо ш'аѣ кѣрпїт лѣнтрїле, шї аѣ дѣкѣнцїзрат Кассандра шї Тессалонїка, шї пѣдїн аѣ фост де нѣ ле аѣ лѣат, чи дѣцелегѣнд кѣ се апропїе Антипатѣл кѣ ошїле, с'аѣ трас маї ла мїжлок кѣтрѣ локѣрїле челе маї дѣалте, шї прѣда цїнѣтѣл дїнтрѣ Добер шї Пеллагонїа, дѣ каре лок 3.000. de oamenї се дѣнѣцїнарѣ, їарѣ чеалалѣ тѣлѣїте с'аѣ ловїт кѣ ошїле челе де Антипатѣл повѣдѣїте.

Дѣченѣнд рѣсвоїл, дѣпѣ че ар фї кѣзѣт тѣлѣї дїн дѣтѣ пѣрѣїле, Романїї с'аѣ дат ла фѣгѣ, дарѣ пре кїї, пре каре нѣ дѣтѣла оаменї, шї ловїнд фѣрѣ де весте пре варварї, чїнчїзечї де мїї аѣ тѣїат дїнтрѣ дѣншїї.

Варварїї, чеї че аѣ рѣтасѣ дїн рѣсвоїл, кареле с'аѣ цїнѣт де дѣншїї, шї де Класдіе Антипатѣл, ла Naic^b) дѣтѣрїндѣсе прїа прецїзр се сїліа съ теарѣ дѣ Маїдонїа, чи лїпсїндѣле зѣхѣреос, тѣрїа де фоаме шї еї шї довїтоачеле лор. Іарѣ мерѣнд еї, кѣлѣрѣдїї Романїлор ле аѣ ешїт дѣаїнте, шї тѣїнд маї тѣлѣї дїнтрѣ дѣншїї, пре чеїаладїї. і—аѣ стрѣнтторїт кѣтрѣ тѣнтеле Етѣ, зѣде дѣнпрецїзрїндѣсе де Романї, тѣлѣї аѣ перїт Іарѣ дѣпѣ че і—аѣ пѣлѣкѣт Антипатѣлї, ка нѣмаї педестрашїї съ се батѣ кѣ варварїї, (кѣчї се фѣкѣсе прїче дѣнтрѣ педестрашїї шї дѣнтрѣ кѣлѣрашїї), дѣченѣнд гроазнїкѣ бѣтаїе, вреа да досѣл Романїї, дїнтрѣ карїї нѣ пѣдїнї кѣзѣсе пѣлѣ ачі, де нѣ ва сосї кѣлѣрїтеа, кѣ а кѣреїа венїре аша с'аѣ дѣдрентат стїптеала, де нѣ с'аѣ сїнѣїт маї тѣлѣтѣ пагѣвѣ, пѣшїнд маї пайнте Скїтеле, шї гонїндї Романїї. Карїї дѣкѣнцїзрасе остроавеле Крета, саѣ Kandia, шї Родѣл; кѣ корѣвїїле, нефѣкѣнд чева вреднїк де поменїре, с'аѣ дѣтѣрпнат дѣдѣрѣнт; шї дѣнтрѣнд чїзма дѣнтрѣ тоцї варварїї, зпїї аѣ перїт дѣ Тракїа

алції дн Макидонія, іаръ къдї аъ ретас чітовї, саъ с'аъ скріе дн леіоанеле Romani-
лор, саъ с'аъ дат спре лъкрареа пѣтъптълѣі“ Ачеста есте, че скріе Zosim Комітъл,
пре кареле ка съл днцелелї, требве съ щїї, къ:

а) Херѣлії ера де ачесаші віцъ де каре шї Готїї; пѣтаї къ пѣтеле шї къ оаре
каре обїчїсрї се осевїа де ла олатъ¹⁾).

б) Певкїнії ашїждереа ера тот де зн неат къ Готїї, къ Херѣлії, къ Бастарпеле,
къ Карпїї шї къ Боранїї, карїї ачї се пѣтеск Скїте²⁾).

в) Готїї ера де о віцъ къ неапїрїле дндатъ маї сѣс зісе шї къ Вандалїї, къ Лон-
гобардїї, къ Генїделе, къ Таїфалїї шї къ алції, адекъ тодї ера Немцїї, ешїцї дн Сканди-
навїа саъ Сведїа³⁾); акъта кърїнсесе, де пѣ тоатъ Дакїа веке, днкаї о парте а
еї, прекът поцї кнпоаще дн каре с'аъ зіс ла апїї трекъцї.

д) Тїра есте Ністрѣл, кареле деспарте Молдова де ла Полонїа, саъ де ла Рѣссїа,
шї де ла Подолїа⁴⁾).

е) Томїї есте четатеа Баба дн Бѣлгарїа саъ дн Добродїцї⁵⁾).

ф) Маркїанопоїл се кїатъ акъта Преслава, четатеа Бѣлгарїеї, лъгъ тареа неа-
грѣ⁶⁾). Везі дн Лексікоане Marcianopolis.

г) Пропонтїда се кїатъ Мареа дїнтре Босфорѣл Тракіеї шї дїнтре Елеспонт, че се
зіче акъта Маре де Мармара⁷⁾).

h) Наїсѣл есте четатеа Сербїеї деакът, ла рѣлї кареле ашїждереа се пѣтеше;
днтр'їкса с'аъ пѣскът Днпѣратѣл Константїн чет таре, шї се кїатъ акъта де Сербїанї
Нїкова, де Італїанї Nizza, де Фрѣнчї Nice⁸⁾).

Къте аъ скріе Zosim Комітъл ла апѣл ачеста, пѣ пѣтаї ле днтр'еше Тревелїе Полїан⁹⁾,
чї маї адаогъ дн презнъ къ Калвїсіе¹⁰⁾; къ дѣлъ че аъ днвінс Романїї пре варварї,
пѣ ера оставшъ кареле съ пѣ фїе авѣт роаве тѣверї Готїчелї шї къте треї, нїчї аъ фост
лок днтрѣ днпѣрѣдїа Ротей дн кареле съ пѣ фїе фост ров дїнтре Готї.

Іоанн Зонара¹¹⁾ шї ачеста скріе, къ фїнд фѣгѣрїцї Готїї де ла Тессалонїка аъ къ-
прїнс Атїна, шї преѣте алте жафѣрї аъ стрїнс тоате кърцїле ла олатъ ка съ ле ар-
дѣ, чї маї пїанте де а'шї днпїнї еї воїа, с'аъ афлат знѣл дїнтре дѣншїї маї днцелелт
де кът чеїалалдїї, кареле аъ дат сѣат съ пѣ ле ардѣ: пентрѣ къ Гречїї, пѣпъ кънд се
кърїнд къ кърцїле, пѣ се депрїнд дн метешѣгѣрїле де оасте, дрепт ачееа маї лесне
се пот днвінѣе. Фрѣтоасе днвїдѣгѣрї де ла зн варварѣ. Даръ оаре адеѣрат аъ фост,
саъ ба? къчї пре времїле теле, каре неат аъ фост маї днвїдѣат де кът Фрѣнчїї шї
Англїї, тотѣшї нїчї пре ачелїа не апъ, нїчї пре ачелїа пре пѣпѣнт, і-аъ вїрїт чїнева
днкъ пѣпъ акъта.

¹⁾ Procopius de bello Goth. Lib. 3. c. 33. Joan. Zonaras T. I. p. 631. ²⁾ Tacitus de moribus Germ. c. 46. Hofmannus in Lexico. ³⁾ Procopius de bello Vandalico. Lib. 1. c. 2. ⁴⁾ Baudrand in Geographia. Bruzen in Dictionario. Hofmannus in Lexico. ⁵⁾ Idem II. cc. ⁶⁾ Idem II. cc. ⁷⁾ Drumelli in Dictionario. ⁸⁾ Baudrand, Bruzen et Hofmannus II. cc. ⁹⁾ in Claud. II. c. g. ¹⁰⁾ in opere Chron. ¹¹⁾ Tom. I. p. 636.

А н я л 270. „Дмиѣратъ: Кладіе, дъпъ че аѣ дѣвине пре Готі ші пре чеілацѣ вар-варі не апъ ші не вскат, дн маі тѣлге латѣрї але дмѣрѣцїеі, дн трѣврїле челор тѣацї болѣвїндсе дн Сїрміѣ, цїнстѣ Слаконїеі де акѣм, аѣ тѣрїт¹⁾, дн сѣвршїтѣ лѣі Октобрїе²⁾, дн врѣстѣ де 66. де ані³⁾, дъпъ че аѣ дмѣрѣцїт ані 2., лѣні 7, зїле 12.⁴⁾, іарѣ нѣ ані 9. зїле 14., прекѣм се дншалъ Еккард⁵⁾, саѣ діоросїторїл Кѣр-цїлор лѣі. Фост аѣ Кладіе дн фіре сїре ачееа фѣкѣт ка сѣ вїндече тоате, кѣте се дн-тѣмпласе сѣот Галїен, нѣмаї вїеаца де і-ар фї фост маі лѣпгѣ⁶⁾. Дн локѣд лѣі дъпъ кѣт скрїе Зонара⁷⁾, аѣ ѣрмат Аврелїанѣ, кареле ера нѣскѣт дн нѣрїнцї маї де цїос, чї фогрте вестїт пептрѣ ветецїе⁸⁾, шї алге лѣврѣрї че аѣ фѣкѣт, прекѣм се ва арѣта дн челе че вор ѣрмат. Катона⁹⁾ скрїе, кѣ дн локѣд лѣі Кладіе дндатѣ аѣ ѣрмат Квїн-тїл фрате-сѣѣ, шї аѣ стѣпнїт нѣмаї 17. зїле, ренде перїнд, саѣ де тѣна са, саѣ де фе-рїл остацїлор сѣі; чї Зонора апрїат зїче¹⁰⁾: болїнд дн Сїрміѣ Кладіе, дъпъ че сѣѣ сѣв-тѣт кѣ маі маїрїі оцїлор деспре ѣрѣторїѣ, аѣ зїс, кѣ Аврелїанѣ есте вреднїк де а фї Дмиѣрат.“ Аша дарѣ Аврелїан нѣ де оасте, чї де днсшї Кладіе аѣ фост нѣмїт

¹⁾ Zonaras Tom. I. p. 626. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Katona l. c. ³⁾ Chronicon Paschale. p. 273.

⁴⁾ Conspectus hujus Chronici. ⁵⁾ in Corp. Hist. med. aevi. T. I. Catal. 5. Imp. Rom. ⁶⁾ l. c. ⁷⁾ l. c.

⁸⁾ Idem Katona l. c. ⁹⁾ l. c. ¹⁰⁾ l. c.

А н я л 271. „Дн анял (зїче Павл Дїакон дн Картеа 10) де ла зїдїреа Ромеї 1024, Аврелїан сѣѣ фѣкѣт ал 32-ле Дмиѣрат дъпъ Авгѣстѣл Октавіан. Ачеста сѣѣ нѣскѣт дн татѣ де мїжлок, шї прекѣм зїк знї дн Колонѣ лѣі Аврелїе Сенаторѣлї челеї преа вестїт дн Дакіа чеа рѣноасѣ, каре есте днпре Дакіа, шї днпре Маїдонїа, вѣрват нѣтернїк дн рѣсвоїѣ, де о іїнїтѣ пестѣмѣратѣ, шї кам нїлекатѣ спре вѣрсаре де сѣпце, кареле кѣ осѣрдїе аѣ дѣвине пре Готї дн доѣв рѣндѣрї, шї Дмѣрѣцїеі Романїлор аѣ днторе орашеле челе маї де демѣл. Деаколо днторкѣндсе ла рѣсѣрїт, пре Zenovia, кареа дъпъ моартеа вѣрватѣлї сѣѣ, а лѣі Оденат, кѣрїнсесе Сїрїа, маї тѣлѣт кѣ фрїкѣ декѣт кѣ вѣтаїе о аѣ сѣпсе. Пе Тетрїк днкѣ, — кареле дн Галлїа нѣ нѣтеа а-лїна гѣлчевїїле остацїлор сѣі, шї і скрїесесе: Eripe me his invicte malis; адекѣ: скоатемѣ нѣдѣвїнсеїле дн рѣтѣцїле ачестеа, шї дрепт ачееа ка пре зн вѣнзѣторїѣ ал оцїлор ме-ле, — фѣрѣ тѣнїк лѣѣ вїрїт. Аша ка зн кѣшїгѣторїѣ ал доїлеа ал рѣсѣрїтѣлї шї ал теазѣ-поаптеї кѣ тѣре тѣрїре аѣ цїнѣт трїзмѣ.“ Дн кѣвїнтеле лѣі Павл Дїакон кїар се веде, кѣ Аврелїан нѣѣ фост нѣскѣт дн Сїрміѣ, прекѣм скрїе Катона¹⁾, чї дн Да-кіа чеа рѣноасѣ, адекѣ дн партеа Месїеї, каре сѣѣ нѣмїт дъпъ ачееа Дакіа рѣноасѣ, прекѣм се ва арѣта ла анял 274.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н я л 272. Каре ле ам адсе ла анял трекѣт дн Оросїе, нѣ тоате сѣѣ фѣкѣт дн анял ачела, чї дн треї ані дъпъ олатѣ сѣѣ днѣтмїлат, прекѣм тѣртѣрїсесе Вонїк¹⁾; адекѣ: пре Готї і-аѣ вѣтѣт Аврелїан шї атнчї, шї дн анял де акѣм; пре Zenovia о аѣ сѣпсе дн анял ачестеа; пе Тетрїк лѣѣ дѣвине дн анял 273²⁾.

¹⁾ in Aurelianum. ²⁾ Calvisius in Opere Chron. Katona in Synopsi Chronol.

Анъл 274. Ачеста есте анъл чел днсетнат, ши днкъ ши де приче днтре mine ши днтре D. Директоръа Eder, кареле преа аспръ аѣ скріе дн контра черереі саѣ Инстанціеі чеі дн анъл 1791, дагъ Ампратъаѣ Леополд II. de Ромъніі din Ардеал. Дн критика са аѣ воіг нсмітъл D. Eder съ арете, кѣм кѣ Ромъніі ар фі де відъ варварі, нѣ Romani, пентръ кѣ (зіче ел) пре колоніа de Траіан дѣсѣ дн Dakia веке, Ампратъаѣ Аврелиан дн анъл ачеста о аѣ трекът Дѣнъреа, ши о аѣ ашезат дн партеа Месіеі de сѣс ши а Dardaniei, пре кѣм скріѣ Флавіе Вописк¹⁾, Естропіе²⁾, Паѣа Диаконъа³⁾, Секетъ Рѣѣ⁴⁾, Калвасіе⁵⁾, Брікѣіе⁶⁾, ши алціі.

Кѣм кѣ Ампратъаѣ Аврелиан, врѣнд а терце дншротіва Персілор, дн анъл ачеста аѣ скос леіоанеле din Dakia веке, ши о парте а колоніеі, ши ле аѣ ашезат деа дреапта Дѣнъреі, нѣ съ поате тѣгъдѣ, дар днгъдѣ днкъ нѣ почиѣ, кѣм кѣ тоатъ колоніа о ар фі трекът дн Dakia чеа поѣзъ: пентръ кѣ чеі маі тѣлціі днтре колоні аѣ трѣѣзіт съ фіе даці спре економіе, каре аша лесне шіѣ кѣ нѣ о аѣ лѣсат, маі въртос дѣпъ атѣта тѣлціме де време, кѣт аѣ фост днтре Траіан ши днтре Аврелиан, пре кѣм скріе ши Сарпикіе. Din челе че вор зрѣта ла аніі віиторі днкъ се ва доведі, кѣ пѣлѣ ла веніреа Бѣлгарілор, Romani статорпичеѣ аѣ стѣпнѣт ши деа стѣнга Дѣнъреі, каре арѣтѣндѣо се аратъ кѣм кѣ нѣ тоатъ колоніа аѣ фост трекътъ де Аврелиан дн Dakia чеа поѣзъ.

Din партеа колоніеі каре аѣ ретас дн Dakia веке, с'аѣ прѣсіт тоці Ромъніі кѣці сѣнт деастѣнга Дѣнъріі, кѣм кѣрѣ дн тарае неагрѣ; іаръ дн партеа колоніеі, каре аѣ трекът Дѣнъреа, ши с'аѣ ашезат дн Dakia чеа поѣзъ, ашіждереа ши din Romani, пре каріі і-аѣ дѣс Мареле Константін дн Тракіа, с'аѣ прѣсіт Romani чеі че сѣнт деа дреапта Дѣнъріі, каріі с'аѣ нсміт дѣлѣ ачееа амѣ Влахі⁸⁾, амѣ Kotzo- саѣ Кѣзо-Влахі⁹⁾, іаръ маі пре зрѣтъ Ціндарі¹⁰⁾; токѣма кѣм с'аѣ нсміт ши чеі че аѣ рѣтас деа стѣнга Дѣнъріі, днтѣлѣ Romani¹¹⁾, апоі Авотріці¹²⁾, дѣпъ ачееа Komani ши Паціакіте¹³⁾, маі пре зрѣтъ Мѣнтені, Молдовені, Мѣрѣнені, Мокані, Фрѣтѣці¹⁴⁾; чи орі кѣм с'аѣ нсміт, саѣ се нѣтеск ши акѣм, тот де о відъ ши породіѣзъ сѣнт, адекъ Romani де сѣлѣе, пре кѣм фіреа ши вѣртѣтеа дн тѣртѣріеѣше, ши еѣ ла аніі віиторі тот маі пе ларг воіѣ арѣта, пентръ кѣ ла анъл ачеста нѣмаі Dakia чеа поѣзъ о воіѣ маі скріе; аша даръ:

Dakia чеа поѣзъ, дѣпъ кѣм тѣртѣріеѣше Флавіе Вопискѣ, Секетъ Рѣѣ ши Естропіе¹⁵⁾, аѣ фост деа дреапта Дѣнъріі, ашезатъ де Аврелианѣ Авгѣстѣа днтр'о парте а Месіеі де піос, дн алѣт парте а Месіеі де сѣс, ши днтр'о парте а Dardaniei; ши аѣ фост днтпѣрцітѣ дн доѣзъ, адекъ дн Dakia чеа рѣпоасѣ, се днтіндеа пре лѣнгѣ цертѣріі Дѣнъріі, нѣмаі прін Дѣнъре фінд деспѣрцітѣ де Dakia лѣ Траіан, саѣ чеа веке; се окѣртѣзіа прін Консѣларіѣ, кареле авеа сѣнт стѣпнѣре'ші маі тѣлѣе четѣці, днтре каре чеа маі де фрѣнте аѣ фост Раціаріа¹⁶⁾, че се нѣтесѣе акѣма Арезар¹⁷⁾, саѣ Нікопоіѣл Бѣлгаріеі¹⁸⁾: Dakia чеа де мѣжлок кѣдеа маі департе де Дѣнъре спре Dardania, окѣртѣзіндѣсе іарѣші прін Консѣларіѣ, ши авѣнд Мітрополіе четатеа Cardikei¹⁹⁾, кареа фѣ вестітѣ пентръ соборѣа че с'аѣ цінѣт днтрѣнѣса ла анъл 346, ши акѣм се кіатѣ Триадіціа²⁰⁾.

¹⁾ In Aurelianum. ²⁾ Lib. 9. ³⁾ Lib. 10. ⁴⁾ in Breviario Rerum Rom. ⁵⁾ in Opere Chron. ⁶⁾ in Chron. Univ. ⁷⁾ de Rep. Goth. Lib. 4. c. 4. ⁸⁾ Choniates Lib. 1. de Isacio Angelo. c. 6. ⁹⁾ Cantacuzenus Lib. 3. c. 5. 3. Anna Comnena Alexiados Lib. 5. Zonaras Lib. 18. Nro. 23. ¹⁰⁾ Usus. ¹¹⁾ Auctores sub quatuor prioribus num. citati. ¹²⁾ Eginhardus ad ann. 824. Lucius Lib. 1. c. 15. ¹³⁾ Zonaras, Anna Comnena, Cantacuzenus et Gregoras II. cc. ¹⁴⁾ Usus. ¹⁵⁾ II. cc. ¹⁶⁾ Hierocles in Notis Imperii Orient. ¹⁷⁾ Hofmannus in Lexico. ¹⁸⁾ Niger in Georg. ¹⁹⁾ Hierocles I. c. ²⁰⁾ Bruzen in Dictionario.

Апъл 275. Вине аѣ лѣкрат, саѣ рѣѣ Ампратъл Аврелиан, кѣнд аѣ лѣат легиона-пеле ши о парте а колоніеі дін Дакіа чеа веке ши ле аѣ ашезат дн чеа позъ, прекът с'аѣ арѣтат ла анъл трекеѣт, нѣ ан де а зиче; чи ачеаста о рпсепн, къ Ромѣнїи чеї деа стѣнга Дѣпрїї, маї въртос чеї дін Ардеал, пѣлѣ астьї помелеск пре Ампратъл Аврелиан, кѣнтѣнд къ ціале: Хаї Лером Доамне: адекъ: Хаї Аврелиане Доамне! кѣнд колѣндъ ла Крѣчїен.

Дѣпъ че аѣ ашезат лѣкрѣрїле Дакїлор Ампратъл Аврелиан, дн анъл ачеста аѣ порнїт асѣпра Персілор къ легионапеле, а кѣрора фамїлії ле ашезасе дн Дакіа чеа позъ, ка съ нѣ казъ дн тѣнїле варварїлор, пѣлѣ се ва днтѣрна къ легионапеле, ши ацїзлгѣнд ла Ераклеа Тракіеї, фѣ вїс де лїбертїнѣл съѣ, анѣме Мпестеїѣ, дн локъл че се зиче Четатеа Новъ, *ἐν τῷ καινῷ λεγομένῳ φρουρίῳ*¹⁾, дн 20 Мартїе²⁾, дѣпъ че аѣ днтѣрѣдїт анї 5, лѣнї 4, зїле 20³⁾. Аврелиан п'ар фї фост рѣѣ Ампрат, нѣмаї де ар фї фост маї мїлос, ши де п'ар фї порнїт а поза гоанъ асѣпра крѣшїнїлор. Дѣпъ 6 лѣнї фѣ де ла Сенат нѣмїт, дн локъл лѣї Аврелиан, Ампрат М. Класдіе Тачїтѣ⁴⁾.

¹⁾ Georgius Syncellus p. 385. Zonaras Tom. I. p. 637. ²⁾ Katona in Synopsi Chron. ³⁾ Jo. Georg. Eccardus in Corp. Histor. medii aevi, T. I. Catal. 5. Imp. Rom. ⁴⁾ Katona I. c.

Апъл 276. Дн анъл трекеѣт дѣпъ моартеа лѣї Аврелиан, легионапеле де с'аѣ ши днтѣрнат дн Дакіа, фїнд къ пентрѣ моартеа Ампратълї вѣтаїе къ Персії п'аѣ авѣт, даръ дн анъл де акѣт іаръ ле аѣ скос Ампратъл Тачїтѣ, ши ле аѣ трекеѣт дн Асіа, зп-де дѣпъ че аѣ днвїне пре Скїте, аѣ мѣрїт ши Тачїтѣ дн 13 Априліе¹⁾, дѣпъ че аѣ днтѣрѣдїт лѣнї 8, зїле 12²⁾. Фост'аѣ Ампратъл Тачїтѣ, кареле дншї дѣчеа вїда с'а ла Тачїтѣ Історїкѣл, пре кареле дес дн чїтеа, аша дедат спре днвѣдѣтѣрѣ, кѣт нѣ тречеа вре о поапте, дн каре съ нѣ четеаскъ с'аѣ съ скрїе чеа³⁾.

Дѣпъ моартеа Ампратълї М. Класдіе Тачїтѣ, фрате-сѣѣ Маркѣ Класдіе Флорїан, ка ши кѣнд і-ар фї фост де тошіе днтѣрѣдїа, о аѣ рѣвнїт фѣрѣ де воїа ошїлор саѣ шїреа Сенатълї, дрепѣ ачееа нїчї аѣ днтѣрѣдїт маї мѣлѣт де 88 де зїле⁴⁾ фїнд зчїс, нѣ се шї де чїне, ла Тарсѣ⁵⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. 11. Catal. 5. Imp. Rom. ³⁾ Katona I. c. ⁴⁾ Eccardus I. c. ⁵⁾ Katona I. c.

Ла анъл тот ачелашї, адекъ де ла Хс. 276, іаръ де ла зїдїреа Ромеї 1029, дѣпъ зчїдїреа Ампратълї Флорїан, ошїле де ла рѣсѣрїт пре Маркѣ Аврелїе Пробѣ, а кѣрѣїа вїтеїе о шїеа дѣпъ времеа Ампратїлор Класдіе, Аврелиан ши Тачїтѣ, къ сіла л'аѣ фѣ-кѣт Ампрат, тѣкар къ ера дін мїкъ вїдѣ дн Сїрмїѣ нѣскѣт¹⁾.

¹⁾ Zosimus Comes in Probum, Katona in Synopsi Chron. Calvisius in opere Chron.

А н ъ л 277. Императъл Пробъ дн анъл ачеста бате варваріи, каріи кърпринсесе Галіе; ші Галіе іаръши ле зпеще имперъціеі ¹⁾.

¹⁾ Zosimus Comes in Probum, Katona et Calvisius II. cc.

А н ъ л 279. Дъпъ че аъ тліат Императъл Пробъ дн аніи трекъци 200,000, де немці дн Галіи ¹⁾, ші Галіе ле аъ зпѣт имперъціеі, прекъм скріе Флавіе Воліскъ ²⁾: Императъл Пробъ аъ кълъторіт прін Тракіи, ші тоате попоареле (неамъріле) Цетічеші, каре ера пентръ вестеа лъкрърілор сълъмълътате, ші пентръ пѣтереа нѣмелъі челъі де дѣмълъ апъсате, саъ ле аъ сълъкс, саъ ле аъ прімѣт дн пріетемъг. Къ тълът маі кіар ворвеще Zosim Комітъл ачестеа скрінд деспре Императъл Пробъ: „пре Бастерні, каріи ера де неам Скитіческ, ші с'аъ сълъкс лъі, прімѣндъі і-аъ ашезат дн Тракіа, ші ле аъ дат пълъмълътрѣ саъ тошіі. Ачешіа дъпъ ачееа аъ вѣцъіт дъпъ леціле, ші обічешріле Романілор.“ Іатъ къ Императъл Пробъ аъ днвѣне пре Цеті, ші не Бастерні, чі Цетіи ачешіа ші Бастерніи ера де о вѣцъ къ Карніи, ші къ Готіи, къ Бораніи, ші къ тоці чеіа че ера Немці саъ Шведі де вѣцъ, ші дн анъл де акъм локъіа саъ днтр'о парте а Дакіеі чеі веки, саъ днколо де дънса песте Ністръ ³⁾; аша дъръ Романіи пълъ акъм нѣ пердъсе Дакіа веке, саъ де аъ фост ші пѣрдѣт вр'о парте дн дънса, дн анъл ачеста іаръши о аъ довъндѣт днапоі. Кареа фінд аша, кіар се доведеше къ Императъл Авреліан нѣ тоатъ колоніа лъі Траіан, фъръ нѣмаі о парте а еі о аъ трекът престе Дъпъре дн патріа са, прекъм с'аъ арълът ла аніи 271, 274 ші 276. Міе мі сълъ vede, къ Императъл Авреліан н'аъ воіг алта прін тречереа зпѣі пърці а колоніеі деа дреапта Дъпъріі, фъръ нѣмаі ка сълъші факъ шіе поменѣре, ші се днподобеаскъ деара, дн каре ера прълсіт.

¹⁾ Hofmanus in Lexico Univ. ²⁾ in Probum. ³⁾ Hofmanus l. c. Bruzen in Dictionario Geogr. Baudrand in Geographi.

А н ъ л 280. Ашезлнд лъкръріле Дакіилор ші пре Бастерні дн Тракіа, Императъл Пробъ де ачі аъ трекът ла рълърѣт, ші дн анъл де акъм аъ вълът дн Ісаврѣа пре тълхарі, дн Егіпт пре Сатърнін тіраннъл, дн Етіопіа пре Влемі ¹⁾.

¹⁾ Flavius Vopiscus in Probum, Eutropius Lib. 9. Aurelius Victor in Breviario Rerum Romanarum. Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 282. Имперъндъсе де ла рълърѣт ла апъс Императъл Пробъ, аъ днвѣне дн Галіа пре тіранні Прокъл (Proculus), ші Воносъ (Bonosus), апоі де Цертані ші де Влемі аъ цнзт маре трѣмъф; дъпъ ачееа врѣнд а се скъла къ харцѣ асълъпра Персілор, аъ ачѣне пълъ ла Сірміѣ, знде фъ оторълът де нѣскаі осташі, каріи се зрѣсе къ лъкръл; днтръ каре сълъ се депрнлъз тревъіа пъръреа ¹⁾. Ачестеа с'аъ днтъмлат ла днчешлтъл лъі Авгъст дн анъл де кълъм ²⁾, дъпъ че аъ имперъціт ані 6, лъні 2, зіле 12 ³⁾.

Императълъі Пробъ, кареле снпър аъ фост харнік сълъ цѣе кълъ кълъігасе чеі маі дѣнпѣте, днтръ ачешаші анъ і-аъ зрлат Маркъ Авреліе Каръ (Carus), кареле фълъкнд пре фііі сълъ Карн ші Нѣмеріан Кесарі, дндатъ аъ днвѣне пре Сармате ⁴⁾, каріи локъіа де ла Дакіа веке престе Ністръ ⁵⁾. Аша дъръ ші не времеа Императълъі Каръ днкъ ера сълът Романі Дакіа веке.

¹⁾Vopiscus in Probum. Aur. Victor in Brev. Rer. Rom. Eutropius Lib. 9. Katona in Synopsi Chron. etc. ²⁾Idem II. cc. ³⁾Eccardus in Corp. Hist. medii aevi. ⁴⁾Vopiscus, Victor, Zosimus Comes. Eutropius, Katona II. cc. ⁵⁾Plinius Lib. 4. Baudrand in Geogr. Hofmannus in Lexico Univ. Bruzen in Dictionario.

А н ъ л 283. Дн анъ л ачеста, кареле есте де ла zidirea Romei 1036, Дмпъратъ л Карѣ, врѣнд а се вате къ Персиі, пре амъндой фии съі, адекъ ши пре Карин, ши пре Nzmerian дї нѣмеше Дмпъраці, ши пре Карин дл тримите съ апере Галиле, іаръ пре Nzmerian дл дѣче къ сине асѣпра Персілор.

¹⁾Vopiscus in Carum. Eutropius Lib. 9. Aurelius Victor in Breviario Rer. Rom. Eusebius in Chronico. Katona in Synopsi Chronologica etc.

А н ъ л 284. Дмпъратъ л Карѣ, дѣпъ че аѣ дѣвине пре Персі, ши аѣ лѣат Месопотаміа де ла дѣншиі, аѣ аѣисне пѣлъ ла Ктесіфонт ¹⁾, четатеа чеа пѣрѣреа неферіцитъ ши фѣръ порок Романілор, ши аколо аѣ періт ла miezъл вереі ²⁾; зніі дїнтре асторіі чеі ла анъ л трекут зїк, къ с'ар фї волѣвїт ши аша ар фї періт; чї Флавіе Вопискѣ дл картае деспре Дмпъратъ л Карѣ априат скріе, къ аѣ періт трѣенїт фїнд де фѣлѣер. Фост-ар фї вѣн Дмпъратъ л Карѣ, де н'ар фї нѣмїт ши лѣсат дѣпъ сїне Август пре фїіѣл съѣ Карин ³⁾. Дмпъръдїт'аѣ Карѣ де ал треілеа анѣ ⁴⁾; іаръ нѣ 10 лѣнї, ши 5 зїле, прекут скріе Еккард ⁵⁾. Nzmerian Августъ л фоарте с'аѣ скѣрѣїт пентрѣ тоартеа тѣтъне-съѣ, ши атѣта аѣ пѣлне, пѣлъ че с'аѣ волѣвїт ла окї; дрепт ачееа сокрѣ-съѣ Арріе Апер, кънд воіа, л'аѣ оторѣт тот днтрѣ ачеста анѣ, дн лѣна лѣї Септемврие, дн каръ л къ кареле дл пѣрта; лїчї воіа Апер съ і се шїе фѣръ де леѣїсіреа, чї дмпъцїндсе трѣпъ л, дн пѣтоареа ачееа аѣ прїченѣт осташиі къ Nzmerian есте морт, ши дескоперїнд каръ л аѣ афлат пелеѣїсіреа лѣї Арріе Апер.

Дрепт ачееа Diocletian (Diocletianus) чел кѣмплїт, кареле ера зѣл дїнтре осташиі, прѣсїт дн Далмаціа, дн орашъ л Дїоклеціа, де лѣнгъ Солона, четатеа чеа вестїтъ, дн пѣрїнци сїрїманї, чї вѣн осташѣ, кърѣїа дл пророчїсе одїноаръ о баѣтъ мѣщеръ саѣ боркае (strigoae) къ атѣнчї се ва фаче Дмпърат, кънд дѣсѣшї ва зчїде зн глїган, че се зїче латїнѣше Арег, вѣзжнд пре Nzmerian Августъ л зчїс де Арріе Апер, с'аѣ скѣлат ши аѣ зчїс пре Арег, пентрѣ каре фантѣ оастеа тоат л'аѣ рѣдїкат Дмпърат дн 17 Септемврие дн анъ л къргѣторїѣ, ши е л, адекъ Diocletian дн 20 Ноетврие аѣ нѣмїт Кесарїѣ пре Ерѣлїе Максимїан ⁶⁾.

¹⁾Eusebius in Chronico. ²⁾Katona in Synopsi Chronologica. ³⁾Idem ibidem. ⁴⁾Vopiscus in Carum Augustum. ⁵⁾in Corpore Historico medii aevi. T. I. Catal. 6. Imp. Rom. ⁶⁾Vopiscus in Numerianum, Eutropius Lib. 9. Aurelius Victor in Breviario, Eusebius in Chron. Katona I. c.

А н ъ л 285. Августъ л Карин, дѣпъ че аѣ дѣвине пре тїранъ л Ізліан Сабїнъ л нѣ департе де Верона, ши л'аѣ оторѣт, аѣ пѣрчес дмпротїва лѣї Дїоклеціан дн Месїа, пре кареле л'аѣ ши дѣвине дн вѣтаїеа чеа дїнтѣїѣ; чї сѣмѣдїндсе дѣпъ ачееа Карин, ши къ лѣкомїе гонїнд пре осташиі лѣї Дїоклеціан, фѣ де осташиі сїі вѣндѣт ши тѣїат ла днчепѣтѣ лѣї Август ¹⁾; дѣпъ че пѣкъѣїсе пре Романї анї 2, лѣнї 11, зїле 2 ²⁾. Zi-

сам къ аѣ пѣкѣит пре Romani, пентрѣ къ пре чеѣ вѣнѣ, пре знѣ і-аѣ оторѣт, пре аѣнѣ і-аѣ свѣрѣнѣт, шѣ Полата Ампертеаскъ о аѣ дмплѣт de Mimi (чѣсѣѣ), de кѣлтѣреѣнѣ шѣ de Lenoni саѣ Вотрѣ; нѣчѣ аѣ фост лѣкрѣ de рѣшине, каре съ нѣ се фѣе аѣлат дмтрѣнскѣ¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi T. I. Catal. 5. Imprr. Rom.

³⁾ Vopiscus in Carinum, Eutropius Lib. 9. Eusebius in Chronico. Katona I. c.

А н ѣ л 286. Перѣнд дм анѣл трекѣт Ампертеѣл Карѣн, рѣтасѣ аѣ Диоклітіан сѣн-гѣр Авгѣст, кареле дрепт ачѣеа ла дмчѣнѣтѣл лѣѣ Априліе ал анѣлѣ деакѣт, пре Кеса-рѣл Еркѣліе Максиміан, чѣл пѣкѣт дм Сѣрміѣ дѣн пѣрѣнѣдѣ de мѣос, дарѣ фоарте вѣтеаз, дм фаче Авгѣст¹⁾.

Тот дмтрѣ ачѣст анѣ аѣ пѣтѣмѣт дм Дрѣщор саѣ Сѣлістріа СС. Мѣченѣчѣ Максим, Dada шѣ Квѣнтѣліан, а кѣрора вѣаѣт о скрѣе Годофрѣд Хеншенѣе²⁾. Дѣн вѣаѣда Сѣнѣдѣлѣор ачѣстора се доведѣше, къ дм Дакѣіѣе лѣѣ Аврѣліан пе време ачѣста аѣ фост Про-Консѣл Гавѣніе шѣ Тарвѣніе, чѣ каре, дм кареа Дакѣе аѣ фост Про-Консѣл нѣ се отѣреше.

¹⁾ Victor in Brev. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Godefridus Henschenius in Continuatione Bollandi ad 13. Apr.

А н ѣ л 287. Дѣнѣ че шѣ Диоклітіан аѣ сѣліт пре Нарсеѣ Краѣл Персѣлор съ чѣа-рѣ паче, шѣ Еркѣліе Максиміан аѣ дмфѣрѣт Цѣрманѣі, карѣі пѣвлѣсе дм Галліа, атѣн-доѣ се сокотѣа, кѣт ар нѣтеа потопѣ пре Каравсѣе, кареле дмѣврѣкасе порфѣра дм Бри-таннѣа¹⁾.

¹⁾ Eusebius in Chronico. Katona in Synopsi Chron.

А н ѣ л 288. Еркѣліе Максиміан (Herculius Maximianus) фоарте таре фѣ вѣтѣт пре mare de Каравсѣе (Carausius¹⁾); іарѣ Диоклітіан вате Готѣі, карѣі трекѣсе Дѣнѣреа, шѣіѣ дмтедѣше съ се роаѣе de паче de дѣнскѣл; аѣарѣ de ачѣеа фаче треѣ четѣдѣчѣі спре па-за вадѣрѣлор Дѣнѣрѣі²⁾.

¹⁾ Eusebius in Chron. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Ammianus Marcellinus apud Calvisium ad h. a.

А н ѣ л 289. Німіка пѣтѣнд стрѣка лѣѣ Каравсѣе, се сокотѣрѣ Еркѣліе шѣ Диоклі-тіан съ факѣ паче къ дѣнскѣл, прекѣт аѣ шѣ фѣкѣт, дѣндѣіѣ тѣтѣл de Авгѣст, шѣ лѣсѣн-дѣл съ обѣлѣдѣсакѣ Брѣтаннѣа¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 290. Вѣжанд Ахѣлеѣ (Achilleus) порокѣл лѣѣ Каравсѣе, ел дѣкѣ дмѣра-кѣ¹⁾ порфѣра дм Егѣптѣ; іарѣ Нарсеѣ (Narseus) Краѣл Персѣлор стрѣкѣ пачеа, шѣ се а-пѣкѣ de прада рѣсѣрѣтѣлѣі.

¹⁾ Eusebius in Chronico. Katona in Synopsi Chron.

А н ѣ л 291. Дм анѣл ачѣста, кареле есте de ла zidirea Romei 1044, Диоклітіан шѣ Еркѣліе сѣ аѣ дмпрезнат ла Медиолан. шѣ сѣ аѣ сѣтѣт кѣт ар нѣтеа анѣра дмѣп-рѣдѣа de атѣтеа рѣле шѣ протѣвѣнѣчѣ, шѣ маѣ пре зрѣтѣ аѣ аѣлат къ есте лѣпскѣ de аѣѣ-торѣі: дрепт ачѣеа дм

А н ѣ л 292. Анѣліа зі а лѣѣ Мартѣе, Диоклітіан дѣн презѣт къ Еркѣліе аѣ нѣ-

mit Кесариѣ пре Флавіе Константіе I. Хлорѣ (Flav. Valer. Constantius Chlorus), татѣл Марелѣи Константин, ші пре Галеріе Максиміан (Galerius Maximianus Арментаріѣл), деспре каре Галеріе, аша скріе Авреліе Віктор²⁾: „Іарѣ Галеріе аѣ фост (шѣкар кѣ кѣ „неісквсігѣ ші проастѣ дїрептате) дестѣл де а се лѣзда, фрѣмос дн трѣп, преа вѣп ші „порокос осташѣ, прѣсїт дїп пѣрїнци прощї (пѣсторї де чѣрзї), де знде с'аѣ порекліт „Арментаріѣ. Прѣсїт аѣ фост дїп Dakia чеа рѣпоасѣ ші днтрѣлїса с'аѣ ші днгропат, „ла локѣл, карелте л'аѣ фост пѣмїт Ромѣлан, де пре пѣтелте Ромѣлеї тателї сале. А „честа кѣ фалѣ аѣ дндрѣзнїт а зїче, кѣ тѣмѣ-са, ка ші Олімпїада, тѣма Марелѣи А „лександрѣ, де смеѣ аѣ фост днклѣкатѣ, кѣнд л'аѣ зѣмїслїт пре ел.“ Чї Лактанціе³⁾ кѣ тѣлт маї алтїнтрелеа скріе деспре Галеріе, зїкѣнд: „Ера дн вестїа ачеста фїреа „скѣ варварїе, ші ферїте стрелїз де сѣпцелте Романескѣ. Нічї е де а те мїра, пентрѣ „кѣ тѣмѣ-са Трансданѣїанѣ (де престе Дѣнѣре) фїїнд, кѣнд цѣфѣїа Карпїї, атѣнчї тре „кѣнд апа, фѣѣїсе дн Dakia чеа позѣ.“ Шї іарѣшї тот Лактанціе скріе⁴⁾ деспре ачелашї Галеріе, зїкѣнд: „Кѣте аѣ фѣкѣт чеї вѣтрѣнї дїп кѣдїнѣа одїреї дн контра челор „днвїншї, шї ел аѣ кѣтезат а ле фаче дн контра Романїлор шї а сѣвѣшїлор лор; пентрѣ „трѣ кѣ пѣрїнциї лѣї фѣсесе сѣвѣшї дѣрїї, кѣ каре Траїан ка вїрїторїѣ педенсіа пре Дакї, „пентрѣ челе тѣлте ребелїї але лор.“

Дн кѣвїнтеле лѣї Лактанціе, каре с'аѣ адѣс ачї, фѣарте фрѣмоасе днсетнѣрї фаче Стефан Балѣзіе, дїп каре пѣмаї кѣте сѣпт спре скопѣл тѣѣ ле воїѣ кѣлече, шї да днїнте. Аша дарѣ зїче Балѣзіе⁵⁾, кѣ Ромѣла, тѣма лѣї Галеріе аѣ фѣѣїт дїп Дачеа веке дн чеа позѣ дн тїмпѣл, кѣнд аѣ фѣкѣт Аврелїан Dakia чеа позѣ; чї ачестата пѣ сѣ поате крѣде, пентрѣ кѣ де ар фї фост атѣнчї вре о прїчїнїз де а фѣѣї дїп Dakia чеа веке дн чеа позѣ, кѣм с'ар фї гѣтїт шї порнїт Аврелїан токма атѣнчї асѣпра Персілор? Аша дарѣ дѣпѣ ачестеа аѣ тревѣїт Ромѣла сѣ фѣгѣ дн Dakia лѣї Аврелїан, дїп Dakia лѣї Траїан, чї де есте адевѣрат, прекѣм шї есте, дїп Лактанціе днкѣ се адеверезѣл, кѣ Dakia веке п'аѣ фост голїт прїн Аврелїан де тодї колонїї лѣї Траїан.

Днкѣтѣї деспре дареа (трївѣт) де Лактанціе аша поменїтѣ, ка кѣм ар фї фост де Траїан арѣнкатѣ пре Дакї, аша скріе Балѣзіе⁶⁾: „Ксїфїлїн дїп Дїон поменѣще амѣндоѣѣ „порнїрїле лѣї Траїан асѣпра Дакїлор, дар нїкѣрї пѣ поменѣще де дареа каре с'ар „фї порѣнчїт лор. Нѣмаї атѣта зїче, кѣ Dakia с'аѣ фѣкѣт провинціе, че шї Флавїе Во „нїскѣ тѣртѣрїсѣще ворбїнд деспре Аврелїан, чї фїїнд кѣ ачеста регѣлѣ авеа Романїї, ка „тоате цѣрїлте, каре се редѣчѣа дн провинції, сѣ фїе сѣпт даре, шї Маїстратѣлѣї попо „рѣлѣї романеск сѣпѣсе, прекѣм аратѣ Сїгонїе дн Картеа I. деспре кѣдїнцелте провин „цілор, пѣ е нїчї о дндоеалѣ, кѣ Dakia п'аѣ фост сѣпт даре, маї вѣртос пентрѣ кѣ „Лактанціе апрїат днтрѣреще ачестата.“ Пѣлѣ аїчѣа Балѣзіе, чї сѣ тѣ днторк аколо, де „знде т'ам фост авѣтѣт.

Кѣт с'аѣ пѣмїт Кесарїѣ Константіе шї Галеріе, дндатѣ с'аѣ днпѣрїцїт шї днпѣрїцїа дн патрѣ пѣрїцї, аша прекѣм зрѣеазѣл, ка сѣ о апере, адекѣ: лѣї Константіе

і с'аѣ дат Галліе кѣ тоате цѣрле де песте Алпес; лѣі Еркѣліе Італіа ші Африка; лѣі Діоклітіан ші лѣі Галеріе Панноніа, Ілірікѣл, Месііле, Дакііле, Тракіа, ші тот рѣсѣрїтѣл. 7)

1) Aurelius Victor in Breviario Rer. Rom. Katona in Synopsi Chron. 2) in Breviario ubi de Galerio.

3) De mortibus persecutorum Nro. 9. 4) Ibidem N. 22 5) in notis ad Nrum. 9. Lactantii. 6) ibidem ad Nrum.

22. 7) Paulus Orosius Lib. 7. c. 25. Eusebius in Chronico. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 293. Аллектѣ дн Брітаніа отоарѣ пре Каравсіе, деспре кареле ам ворѣт ла анѣл 289. ші гонїнд афарѣ пре Романї кѣпрїнде тоатѣ Брітанніа, кареа о аѣ стѣпнїт пнпѣ ла анѣл 296. прекѣт се ва арѣта де ачї днїанте 1); іарѣ Галеріе вате пре Нарсеѣ Країѣл Персілор, ші днѣсрїндѣсе дн Месопотаміа кѣ фоарте маре чїнсте се прїмеѣе де Діоклітіан 2).

1) Eusebius in Chronico. Katona in Synop. Chron. 2) Orosius Lib. 7. c. 25.

А н ѣ л 294. Ла анѣл ачеста скріе Стефан Катона 1): „Галеріе фїїнд трїніе де Діоклітіан дн контра Бастернілор, а Карнілор ші а Сармателор, і-аѣ днвїне ла Акїнк.“ Іарѣ Павл Оросіе 2) кѣ тѣлт маї кіар ворѣеѣе, ачестеа скріїнд, ла анѣл деакѣт: „Дѣпѣ, че аѣ днвїне Нарсеѣ Країѣл Персілор, Максиміан (Галеріе) се днѣоарнѣ (дн анѣл „трекѣт 293) дн Месопотаміа ші де Діоклітіан кѣ фоарте маре чїнсте се прїмеѣе. „Ачесаші повѣдїторї кѣ осѣрдїе с'аѣ вѣтѣт дѣпѣ ачееа кѣ Карні ші кѣ Бастернії. Апої „аѣ днвїне пре Сармате, дн карїї преа тѣлѣт тѣлїне аѣ прїне, ші і-аѣ днпрѣдїеат „прїн четѣдїне челе че ера пре тарїїніле Днѣсрїдїеї Романїлор;“ іатѣ кѣ Галеріе с'аѣ вѣтѣт кѣ Карні ші кѣ Бастернії, карїї ера де о вїдѣ кѣ Готїї (прекѣт с'аѣ арѣтат ла анѣл 279). нѣ дн Дакїа, чї зїче Катона ла Акїнк, каре четате дѣпѣ табла лѣ Пестїнгер аѣ фост дн Панноніа кѣ тѣлт маї дн цїос де Сїкатвріа, адекѣ Бѣда чеа веке. Сармателе днкѣ лѣкѣзіа престе Ністрѣ, прекѣт тодї Авторїї тѣртѣрїесек, кѣ карїї нѣ с'ар фї пѣтѣт вате Галеріе Кесарїѣл, де н'ар фї авѣт Романїї Дакїа чеа веке снїт стѣпнїреа лор пе времіле ачестеа.

1) in Synopsi Chronologica. 2) Lib. 7. c. 25.

А н ѣ л 296. Константіе Кесарїѣл трекѣнд дн Брітанніа, пре Аллектѣ Тїранпѣл дн вате, шїл отоарѣ, шї Брітанніа о кѣщїгѣ днаної, пнпѣ аѣ фѣкѣт ачестеа Константіе, Еркѣліе Августѣл аѣ апѣрат Галїле, іарѣ Діоклітіан Августѣл кѣ Галеріе Кесарїѣл мерг ла рѣсѣрїт, шї Деоклітіан дн Егїптѣ днвїне пре Ахілеѣ Тїранпѣл, пре кареле прїнѣднѣл дн Александріа, дн арѣнкѣ фсарелор, дарѣ Галеріе н'аѣ авѣт порок днпротїва лѣі Нарсеѣ Країѣл Персілор, пенѣтрѣ каре пенорочїре грѣф фѣ педенсіт де Діоклітіан, пенѣтрѣ кѣ і-аѣ кѣтат се фѣгѣ педестрѣ пре лѣнгѣ рѣдванѣл саѣ карѣл лѣі Діоклітіан пре о кѣт-ва лок 1).

1) Eusebius in Chronico. Zosimus Comis in Galerium, Katona in Synopsi Chron. Calvis. in opere chron.

А н ѣ л 297. Галеріе Кесарїѣл рнїт фїїнд де рѣшїнеа дн анѣл трекѣт петрекѣтѣ, дн анѣл ачеста ка ѣп леѣ аѣ мере асѣпра Персілор, пре карїї аша і-аѣ вѣтѣт кѣт аѣ

требватъ съ се роаце де паче. Константіе Кесаріа дикъ аѣ дивіне пре Алетанні, ші Еркъліе Августял пре Масрітані').

1) *Idem Auctores, qui ad annum priorem.*

А н ъ л 298. Дипъраціи ші Кесаріи Романілор дп анъл ачеста даѣ пачеа, де каре се рѣга Нарсеѣ Краіа Персілор').

1) *Katona I. c.*

А н ъ л 300. Дѣпъ че с'аѣ дитъліит дп анъл трекът дп Медиолан Диоклітіан Августял къ Еркъліе Августял, дп анъл ачеста Диоклітіан с'аѣ апекът де зідіреа Термелор (скълдѣтоареі) челор дпн Рома'), каре пѣпъ астъзі се пѣтескъ але лѣі Диоклітіан, прекът дпсѣмі ле ам възат.

1) *Idem Katona ibidem.*

А н ъ л 301. Дп анъл ачеста Диоклітіан Дипъратял пентрѣ порокъл че'л авеа, дптрѣ агъта с'аѣ тѣрїт, кът ші дпкълѣтїнтеле ші ле аѣ дпподобїт къ петрі скътпе, ші чїпсте зееаскъ аѣ рѣвнїт').

1) *Eusebius in Chronico. Zosimus Comes Lib. 2. in Diocletianum. Katona in Synopsi Chron.*

А н і і 302 ші 303. Дп Нікомедіа іерпънд Диоклітіан Августял, прп Галеріе Кесаріа ла ачееа се адъче, де порпеще а зечеа гоанъ дп протїва Крещїнілор. Каре гоанъ дп 23 Февр. с'аѣ поръпчїт; апої с'аѣ дѣс ла Рома, де аѣ чїпѣт трїѣтѣ де Персі').

1) *Eusebius, Zosimus et Katona II. cc.*

А н ъ л 305. Маї мїнънат де кът анъл ачеста пѣ требъсе съ фїе: пентрѣ къ спѣріат фїнд Диоклітіан Августял де Кесаріа Галеріе, аѣ скріс Августялї Еркъліе, ка ші ел съ се ласе де а маї окъртѣ Дипърѣдіа: дрепт ачееа амъндої дптр'о зі аѣ десвѣкат порфіра, Диоклітіан дп Нікомедіа, іарѣ Еркъліе дп Медиолан, ші Кесаріи Флавїе Константіе Хлорѣ, ші Каїѣ Галеріе Максиміан ла дпчелътъ лѣі Маїѣ с'аѣ фѣкът Августї, карїи дпдатъ аѣ пѣтїт Кесарї пре Флавїе Валерїе Северѣ, непот дпн сора лѣі Галерїе, ші пре Каїѣ Валерїе Максимїан II., ші аѣ дппърїїт тоатъ дппърѣдіа дп патрѣ пѣрїї дптре сїне, ка съ щїе фїе-кареле, каре парте аре де а о апъра').

1) *Zosimus Lib. 2. Eusebius in Chronico. Eutropius Lib. 10. Katona in Synopsi Chron.*

А н ъ л 306. каре есте де ла зідіреа Ромеї 1059. Дп анъл ачеста Мареле Константїн, фечоръл чел маї маре ал Августялї Константіе I., възпнд ладѣрїе челе де Галерїе лѣі дптїнсе, пре аѣрїшѣ ласѣ къртеа лѣі Галерїе, терѣ дп Брітаннїа ла татъла сеѣ, пре кареле дп четатеа Еворак дп аѣлъ волнав де моарте ші таре дсіос а ведеа пре фїа сеѣ Константїн, ка сї поатъ комънда ші фамїліа, ші дппърѣдіа кътъ овлѣдіа. Дрепт ачееа кът аѣ сосїт Константїн, дпдатъ с'аѣ рѣдікат дпн пат Константїе, ші пїнїнд челе че дорїа, дѣпъ скъртъ време аѣ рѣпосат, пѣфїнд вотежат, чї фѣкънд тоате къте се кѣвїн зпїї крещїн; пентрѣ къ дѣпсъл кънд алїїї гонїа пре крещїні пре ачещїа дп кът пѣтеа, дї апъра, пїчї сѣферїа слѣдїторїї дп полата са, карїи пѣ ера крещїні').

Мъринд Константіе, оастеа пре Константин дидатъ л'аѣ стригатъ Августѣ, чи Августѣтл Галеріе с'аѣ дпиротівитъ ші аѣ пѣмитъ Августѣ пре Северѣ неготѣл съѣ дпн сорѣ, іарѣ пре Константин де Фрікѣ л'аѣ дпгѣдѣт съ фіе Кесаріѣ²⁾. Пълѣ кънд се лѣкрѣ ачестеа, Максентіе, фечорѣ лѣ Еркъліе, кареле десвѣркасе порфіра дп анѣл трекут, ші ціпереле лѣ Галеріе дп Рома дп 27. Октомврие рѣвѣше дпнѣръдіа, ші кіетѣнд пре татѣ съ Еркъліе дп дпнтоарѣ порфіра³⁾.

¹⁾ Eusebius in vita Constantini Lib. 1. ²⁾ Zosimus Lib. 2. Katona in Synopsi Chron. ³⁾ Eutropius Lib. 10. Katona l. c.

А п ъ л 307. Август Северѣ, фінд тріміс де Галеріе дп Італіа асѣпра лѣ Максентіе, прін вікленѣгѣл лѣ Еркъліе фѣ лѣсат де аї сѣ ші зчіс. Карѣа сѣвѣршндс-о Еркъліе аѣ трекут дп Галліа, ші пре фата са Фаста о аѣ тѣрїтат дѣлѣ Мареле Константин, кареле ера вѣдѣвѣ, пѣптрѣ къ тѣрїсе Мінервіна тѣма Кесаріѣлѣ Кріспѣ, ачелѣ д'пнтѣлѣ фічор ал Марелѣ Константин, ші тѣрїтѣндс-о, пре ціпере-сѣѣ Константин л'аѣ пѣмитъ Август¹⁾

Галеріе дпкъ аѣ пѣмитъ Август пре Лікініан Лікініе, кареле ера прѣсїт дпн Дакіа, адекѣ дпн Ромѣні, ка ші Галеріе къ Мареле Константин²⁾.

Кайѣ Валеріе Максиміан дпкъ дптрѣ ачест анѣ аѣ рѣпїт дпнѣръдіа, ші аша ла анѣл ачеста с'аѣ пѣмѣрат афарѣ де Діоклітіан, кареле трѣіа прїват, шенте Августї дп гоатѣ дпнѣръдіа Романіор, адекѣ Еркъліе, Галеріе, Северѣ, Мареле Константин, Максентіе, Лікініе, ші Максиміан³⁾ пѣлѣ че тодї аѣ перїт къ време, ші пѣмаї Мареле Константин аѣ ретас сїнгѣр Августѣ, прекѣмї се ва арѣта ла анії віиторї.

¹⁾ Zosimus Lib. 2. Eusebius in vita Constantini. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Ibidem II. сс. Eutropius Lib. 10. Calvisius in opere Chron. sed tribus annis tardius, Baudrand. ³⁾ Katona l. c.

А п ъ л 308. Еркъліе тінде кѣрѣ Марелѣ Константин, ка ші фічорѣл съѣ, лѣ Максентіе, дп анѣл трекут, карѣа прїченѣндс-о Константин, ка зп ціпере пїлн де фріка лѣ Дѣтнезеѣ, алта пѣ фаче, фѣрѣ пѣмаї дп десвѣракѣ де порфірѣ, шїї порѣнчїе сѣ трѣіаскъ ка зп прїват¹⁾.

¹⁾ Katona l. c.

А п ъ л 310. Еркъліе Максиміан дп анѣл ачеста іарѣшї аѣ дптїнс кѣрѣ Марелѣ Константин, каре лѣкрѣ шїндс'л фїіка са Фаста, тѣіереа Марелѣ Константин, л'аѣ сївсѣ вѣрѣатѣлѣ: пѣптрѣ ачеса лѣ Еркъліе фѣ дпгѣдѣт де ціпере-сѣѣ сѣ се омоаре пре сїне, къ че фелїѣ де тоарге ва вреа, ел дрепт ачеса с'аѣ сїпѣзѣрат пре сїне дпксшї дп орашѣл Массїліа, кънд ера де 60 де ані¹⁾, дѣлѣ че аѣ дпнѣръдіг дппрезѣкъ Діоклітіан ані 21, лѣні 11, зіле 12²⁾, іарѣ а дова оарѣ де а трїлеа анѣ, ачест сѣрѣшїт аѣ авѣт вѣрѣсторїѣл де сѣнѣе крѣшїнеск Еркъліе.

¹⁾ Zosimus Lib. 2. Eutropius Lib. 10. Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi Tom. I. Catalog. 5. Imp. Rom.

А п ъ л 311. Галеріе Арментаріѣл дпкъ аѣ перїт дп анѣл ачеста дп орашѣл Да-

кїей чеї де мїжлок, дн Cardica. нѣгрезндѣї карнеа, дн върсть де 60 де ані¹⁾, дѣпъ че аѣ овлѣдѣт ка Кесарїѣ 14, ка Август 6 ані²⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron. ²⁾ Contextus hujus Operis.

А н ъ л 312. Ал трѣїлеа гонїторїѣ ал крещїнілор ера Максентїе, дн контра кѣрїа pornind дн аня ачеста Мареле Константїн, і с'аѣ арѣтат не черїѣ семнѣл сѣїнтеї Крѣчї кѣ їнскрїпція ачеста: *en тѣтѣ нїа*; дїтрѣ ачеста днвїнѣ; шї ачеста с'аѣ дн-тѣмплат не ла атеазь-зі фїїнд соареле, деспре каре ведере глндїнд ел дѣпъ ачеса дн поаптеа че аѣ ѣрмат, і с'аѣ арѣтат дн віс Домнѣл Хс. шї і-аѣ порѣнчїт, ка оастеа кѣ семнѣл пре черїѣ възѣт сѣ шї-о днѣтреаскѣ, кѣ аша ва днвїнѣ, прекѣт днѣснїї Мареле Константїн аѣ повестїт лѣї Евсевіе, кареле скрїе ачестеа¹⁾. Дрент ачеса днѣтрїндѣшї оастеа кѣ семнѣл сѣїнтеї Крѣчї, аѣ пѣрчес дн Італїа, шї пре повѣдїторїї лѣї Максентїе і-аѣ днвїнс ла орашеле Тагрїн шї Верона²⁾, іарѣ пре днѣснїї Максентїе л'аѣ днвїнс ла Рома дн пнптеа Тїверей, кареа аша о днтокмїсе Максентїе, ка сѣ се стрїче, шї сѣ се днече дн апа Тїверей Мареле Константїн, кннд ва вреа сѣ треакѣ кѣ оастеа, чї нѣ і-аѣ ацїтат лѣї Максентїе Dsmnezeїї пре карїї чїнстеа, пентрѣ кѣ днѣснїї аѣ кѣзѣт де пре подѣ, шї с'аѣ днекат дн Тївере, дн 27 Октомврїе, дѣпъ че аѣ тїрѣнїт 6 ані депїн. Іарѣ пре Мареле Константїн л'аѣ апѣрат Хс. днѣтрѣ кареле кредеа, шї Рома о аѣ тѣпѣтѣт прїа днѣснїї³⁾.

¹⁾ Eusebius in vita Constantini Lib. I. c. 28. seqq. ²⁾ Zosimus Lib. 2. Eutropius Lib. 10. Katona in Synopsi Chron. ³⁾ Zosimus, Eutropius et Katona II. cc. Orosius Lib. 7. c. 28.

А н ъ л 313. Дн аня ачеста Мареле Константїн аѣ тѣрїтат пре Константїа сора са дѣпъ Августѣл Лікїніе¹⁾. Іарѣ ал патрѣлеа гонїторїѣ ал крещїнілор Dioklitian чел кѣмпїлїт, сплїтѣпѣтѣндѣсе де картеа Марелѣї Константїн, дн каре і се лѣздасе кѣ рѣѣ, дн Салона орашѣл Далмаціей аѣ възѣт (прекѣт зїк жпїї) отравѣ, шї аѣ перїт дн върсть де 68 де ані, дѣпъ че аѣ фост днѣпѣрѣдїт днѣпрезѣн кѣ Еркѣміе ані 21, лѣпї 11, зїле 12²⁾, шї аѣ трѣїт ка прїват ані 9 депїн³⁾.

Маї кѣста ал чїпчїлеа гонїторїѣ ал крещїнілор Максимїн II. тїраннѣл, чї ачеста днкѣ днвїнс фїїнд де Лікїніе Августѣл днѣтре Ераклеа шї Одрїїѣ, аѣ ѣзїт дн Тарсѣ, шї аколо бннд венїн, с'аѣ отрѣвїт пре сїне, шї аѣ перїт днѣтре челе маї марї кїнѣрї⁴⁾, дѣпъ че аѣ днѣпѣрѣдїт ані 9, лѣпї 8, зїле 6⁵⁾; шї аша с'аѣ тѣпѣтѣт вїеїїї крещїнї де гоана кареа аѣ цїнѣт зече ані⁶⁾.

¹⁾ Joannes Bollandus ad 13-am Januarii. ²⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi Tom. I. Catal. 5. Impp. Rom. ³⁾ Katona in Synopsi Chron. ⁴⁾ Orosius Lib. 7. c. 28. Katona I. c. ⁵⁾ Eccardus I. c. ⁶⁾ Katona I. c.

А н ъ л 314. Дѣпъ че аѣ вїрѣїт Августѣл Лікїніе дн аня трекѣт пре Максимїн тїраннѣл, аѣ кѣпрїнс тоате цѣрїле лѣї, шї ле аѣ цїнѣт пентрѣ сїне. Ачеста неплѣкѣндѣї Марелѣї Константїн, аѣ пофїтїт де ла Лікїніе, ка цѣрїле сѣ ле днпартѣ дн дозѣ днѣтре днѣшїї, чї Лікїніе н'аѣ воїт. Дрент ачеса Мареле Константїн с'аѣ скѣлат кѣ оасте асѣ-

пра лѣи Ликиіе, ші ловѣдѣсе дѣ Пannonia ла Кивале дѣ кѣмпѣл Мардіеі, аѣ дѣвѣне Коn-
стантѣн, ші аѣ кѣрѣне тот Сѣрміѣл; іарѣ Ликиіе аѣ скѣпат кѣм аѣ пѣтѣт¹⁾.

Нѣ дѣпѣ мѣлѣтѣ време Ликиіе ш'аѣ кѣрѣнѣт оастеа, ші дѣ Тракіа іарѣшѣ аѣ ешѣт дѣ
контра лѣи Коnстантѣн, чѣ не авѣнд пѣдежде де вѣрѣнѣтѣ, аѣ трѣмѣе солѣ, ші с'аѣ дѣпѣкѣт
кѣ Коnстантѣн, сѣпѣт кондѣцііе че зрѣеазѣ, адекѣ: ка Ликиіе сѣ се рѣдестѣлезе дѣкѣоче
де mare нѣмаі кѣ Тракіа, іарѣ дѣкѣоло сѣ аѣбѣ тот рѣсѣрѣтѣл ші Егѣптѣл, ші сѣ оmoаре
пре Валенте, пре кареле дѣ нѣмѣсе Кесарѣѣ, ка сѣ'л аѣбѣ соѣѣ дѣ контра лѣи Коnстантѣн²⁾.
Аша дѣрѣ Марелѣи Коnстантѣн і-аѣ венѣт Макидонѣа, Тессалиа, Архѣпелазѣл, Месѣіе, Да-
кѣіе тоате челе де пре лѣнѣгѣ Дѣнѣре, тот Іалѣрѣкѣл, ші кѣте цѣрѣ маі ера прѣсте аче-
стеа спре апѣс³⁾.

¹⁾ Zosimus Lib. 2. Calvisius in Opere Chron. Orosius Lib. 7. c. 28. ²⁾ Eutropius Lib. 10. Zosimus
et Calvisius II. c. ³⁾ Sozomenus Lib. 1. c. 7. Katona in Synopsi Chron.

А н ѣ л 315. Іоан Болланд дѣ вѣеаа Сѣнѣдѣлор, ла 13 зѣле але лѣи Іанѣарѣе скрѣе,
кѣ Сѣнѣдѣі Ермол ші Стратонѣк чеі дѣн орашѣл Сѣнѣндон, че се нѣмѣеде акѣма Се-
мендрѣа, дѣ апѣл ачѣста ар фѣ пѣтѣмѣт сѣпѣт Лѣкѣіе, чѣ ачѣста нѣ се поате лѣса, пѣнтрѣ
кѣ дѣ апѣл ачѣста Сѣнѣндонѣл ера сѣпѣт сѣпѣнѣрѣеа Мѣрелѣи Коnстантѣн. Аша дѣрѣ ла
анѣі чеі трѣкѣцѣі трѣвѣе трѣкѣтѣ ші пѣтѣмѣрѣеа Сѣнѣдѣлор, карѣі аѣ фост кѣар Ромѣнѣі де аі
нострѣі¹⁾.

¹⁾ Joannes Bollandus ad diem 13-am Januarii.

А н ѣ л 316. Дѣ апѣл ачѣста Мареле Коnстантѣн мерѣе дѣ контра Сармателор,
ші пре Краѣл ачѣстора Разѣсѣмод дѣ вате, кареле аѣлѣнд прѣлеціѣ трѣче Дѣнѣрѣеа ші Пан-
нопѣіе фѣрѣ нѣчѣ о мѣлѣ ле цѣфѣеде, чѣ Коnстантѣн гонѣнд пре цѣфѣиторѣі, пре ачѣіа
дѣкѣ'тѣ дѣвѣнѣе шѣі скоате дѣн Пannonia. Дѣчѣ мерѣнд дѣ Тессалонѣка, аколо зѣдеше
ліманѣл,“ зѣче Калѣвѣіе¹⁾ дѣн Зосѣм Коmѣтѣл²⁾.

¹⁾ Calvisius in Opere Chronologico ad hunc annum. ²⁾ Zosimus Lib. 2. in Constantinum M.

А н ѣ л 319. Де апѣл ачѣста мѣ се вѣд а се цѣнеа, каре ле скрѣе Оросѣіе¹⁾ дѣспре
М. Коnстантѣн, зѣкѣнд: „Дѣпѣ ачѣеа пре неамѣрѣіе Готѣлор челе преа тарѣі, ші преа
марѣі дѣ дѣсѣл сѣнѣл пѣмѣнтѣлѣи чѣлѣи вѣрѣвѣреск, адекѣ дѣ цѣнѣтѣл Сармателор ле аѣ
щѣрс де пре пѣмѣнт.“ Іатѣ кѣ М. Коnстантѣн дѣ Сарматѣа с'аѣ ошѣт кѣ неамѣрѣіе Го-
тѣлор, каре ера маі мѣлѣтѣ прекѣм с'аѣ арѣтат ла анѣі трѣкѣцѣі; чѣ Сарматѣа ера прѣсте
Нѣстрѣ, дѣрѣнт ачѣеа ші прѣсте Дакѣа чѣе веке, аша дѣрѣ не времеа ачѣста, нѣ неамѣ-
рѣіе Готѣлор, чѣ Ромѣнѣі чеі дѣн колонѣа лѣи Траіан прѣсѣдѣі ера дѣ Дакѣа чѣе веке;
чѣ неамѣрѣіе Готѣлор, адекѣ: Вѣсѣготѣі, Остроготѣі, Боранѣі, Карпѣодакѣі, Карпѣі, Бастер-
пѣі, Таѣфалѣі, Вѣктофалѣі, Генѣдѣі ші чѣіалалѣдѣі де вѣцѣ нецѣеаскѣ, карѣі тоѣдѣ дѣ комѣн де
Грѣчѣ се нѣмѣа Скѣте, іарѣ де Латѣнѣ се кѣамѣ Готѣі²⁾, маі адеце орѣ аѣ пѣвѣлѣт дѣ Да-
кѣа веке прѣсте вѣедѣі сѣрѣшошѣі нѣстрѣі, пѣнтрѣ каре пѣвѣлѣрѣ Дакѣа лѣи Траіан саѣ чѣе
веке, пре времеа М. Коnстантѣн се кѣіеа Готѣа, іарѣ маі тѣрѣзѣ с'аѣ нѣмѣт Генѣдѣа, тот
не времеа неамѣрѣілор ачѣстор готѣчѣцѣі³⁾; кѣчѣ дѣпѣ ачѣеа пре тѣмѣрѣіе аллор неамѣрѣі,

алте нѣме аѣ авѣт амѣндозъ Дакиѣ, адекъ шѣ а лѣи Траіан шѣ а лѣи Аврелиан, прекъм се ва арѣта ла аниі вѣиторі.

Ачѣаста пѣнѣндѣ-о, адѣк ачѣ кѣвинтеле лѣи Даниїл Панаеврокіе, ла каре воїѣ респѣнде апої; аша дарѣ ачѣаста аша скріе ¹⁾: „Дѣнѣ че ар фѣ дѣвѣнс. Дѣнѣратѣл Константин пре Скѣтеле, карїї локѣіа дѣнколо де Дѣнѣре, дѣн авѣл 319 кѣ маре вѣрѣнѣдѣ, шѣ ка съ ле алѣне сѣндѣреа пердѣреї че авѣссѣе, с'ар фѣ мѣлостѣвѣт а фачѣ пачѣ шѣ легѣтѣрї кѣ дѣншїї, ка шѣ кѣ чѣї че н'аѣ пердѣт дѣн пѣтере, крѣдѣнѣца чѣа крѣдѣнеаскѣ дѣнѣрѣ атѣта с'аѣ лѣдѣт дѣн Готїа, кѣт ал шѣселеа аѣ дѣнѣ презїса вѣрѣнѣдѣ се аѣл а фѣ венїт дѣн трѣнѣса ла Нїксеа, шѣ а се фѣ іскѣлїт орѣндѣзелѣлор Соборѣлѣї аколо цѣнѣт, Теофїл а л Мітрополїеї Готїеї Епїскоп. Чѣ де аѣ фост Мітрополїе дѣн Готїа, аѣ н'аѣ трѣвѣт сѣ фѣе шѣ Епїскопїї сѣпѣссѣ Мітрополїеї; дрепт ачѣеа шѣ Епїскопїї маї тѣлѣдї? дарѣ дѣн рѣнд некѣрмат токма дѣспре времѣа Сѣ. Апостол Андреїѣ, кѣрѣіа кѣм кѣ Скїтїа і с'аѣ дат кѣ соарте, кѣнд аѣ дѣнѣрѣдѣт Апостолїї лѣмѣа дѣнѣре сїне, дѣн традиѣеї с'аѣ преданїе де обѣце крѣде вѣсерїка. Чѣ фѣе ачѣаста кѣм ва фѣї, ачѣеа мѣ се веде, кѣ нѣ с'ар пѣтеа тѣнѣвї, кѣм кѣ фѣїнд гоанѣле крѣдѣнїлор де сѣвѣт дѣнѣрѣацїї, маї вѣртѣс чѣа де пре вѣртѣ, шѣ де кѣт тоате маї гроаснїкѣ де сѣвѣт Дїоклїтїан, нѣ с'аѣ пѣтѣт дѣнѣтѣла, ка крѣдѣнїї дѣн Тракіа, сѣ фѣе фѣдѣт дѣн Готїа, ка сѣ'шї поатѣ маї фѣрѣ де прїтежѣдїе пѣртѣрїсї крѣдѣнѣца дѣнѣре варварї, де кѣт дѣнѣре аї лор, кѣ маре фолѣс ал локѣиторїлор; тѣкар кѣ крѣнїлорїї шѣ воерїї Готїлор кѣ чѣа маї маре парте а попоарѣлор ар рѣтѣнеа дѣн пѣгѣнѣтѣтеа чѣа пѣрїнѣеаскѣ.“

Пѣнѣ ачѣ Панаеврокіе, шѣ нѣ рѣѣ, дѣкѣтѣї дѣспре Сѣ. Апостол Андреїѣ, нїчї дѣкѣтѣї дѣспре Мітрополїе, дѣспре Епїскопїї шѣ дѣспре крѣдѣнїї чѣї че ар фѣ фѣдѣт доарѣ сѣвѣт гонїрїле неамѣрїлор де алїї дѣнѣрѣацїї дѣн Готїа с'аѣ Дакіа лѣи Траіан, нѣ нѣмаї дѣн Тракіа, кѣм скріе дѣнѣсѣл, чѣ шѣ дѣн Дакіа лѣи Аврелиан шѣ дѣн амѣндозъ Месїле, пре каре нѣмаї Дѣнѣреа ле дѣспѣрѣдѣа; чѣ Панаеврокіе сѣ сокѣтеаскѣ дѣнѣїѣ, кѣм кѣ Аврелиан нѣ тоатѣ колонїа лѣи Траіан о аѣ трѣкѣт дѣн Дакіа чѣа позѣ, прекъм с'аѣ арѣтат ла авѣл 274. А доѣа трѣвѣїа ел сѣ шѣе, кѣм кѣ дѣнѣре колонїї де Траіан дѣнїї дѣн Дакіа чѣа кеке, аѣ трѣвѣт сѣ фѣе тѣлѣдї крѣдѣнїї; пѣнѣрѣ кѣ маї пре ачѣеле времї скріе Терѣлїан ²⁾: „Локѣрї лѣи Хс. сѣпѣссѣ дѣнѣре алѣтеле сѣнѣт алѣ Сарматѣлор, алѣ Дакилор, алѣ Церманїлор шѣ алѣ Скїтелор, дѣн каре локѣрї дѣн тоате нѣмѣле лѣи Хс. карѣле аѣ венїт акѣт, дѣнѣрѣѣѣе.“ Аша дарѣ трѣвѣїа Панаеврокіе сѣ зїкѣ: дѣнѣре колонїї лѣи Траіан тѣлѣдї ера крѣдѣнїї, шѣ ка крѣдѣнїї рѣтѣнѣд дѣн Дакіа веке, пре маї тѣлѣдї і-аѣ дѣнѣре ла крѣдѣнѣцѣ дѣкѣ шѣ дѣн Готї, поате кѣ сѣвѣт гонїрїле дѣнѣрѣацїїлор маї тѣлѣдї крѣдѣнїї с'аѣ адѣнат ла дѣншїї шѣ дѣн алѣ цѣрї, дарѣ маї вѣртѣс дѣн Дакіа позѣ, а кѣрѣїа локѣиторї ера фѣрацїї лор, шѣ ал ачѣестора Мітрополїт аѣ фост Теофїл чѣл че аѣ фост дѣн соборѣл чѣл дѣнѣїѣ.

¹⁾ Orosius Lib. 7. cap. 28. ²⁾ Henricus Valesius in notis ad Eusebii Lib. 4. c. 5. in Vita Constantini M. ³⁾ Jornandes de rebus Geticis. ⁴⁾ Daniel Papebrochius in actis Sanctorum Tom 2. mensis Aprilis p. 87. ⁵⁾ Tertullianus in libro adversus Iudaeos.

А п ъ л 321. М. Константин дн анъл ачеста фoарте аспрѣ вътаіе аѣ цинѣт кѣ Сармателе, пре а кърора Крайѣ, адекъ пре Раксимод, дѣпъ че аѣ трекѣт Дѣпъреа, л'аѣ дн-вине, ші дн фѣгъ л'аѣ ші оторѣт; іарѣ Сармателор, ка зпор днвинші ле аѣ дѣрѣт па-че, ші с'аѣ дитѣрнат дн Тессалоника¹⁾.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 2. in Constantinum M. Calvisius in opere Chronologico ad h. an.

А п ъ л 324. Азгъстѣл Лікініе фінд омѣ нестаторник; аспрѣ, скъмпѣ, ші аша де не'пвѣцат кѣт нѣ пѣмаі деавіа пѣтеа іскѣлі порончеле ші орѣндвеле ле каре ле да ел, чі днвѣдѣтѣра днкъ о пѣтіа чізма днпѣрѣдіе¹⁾, (пагѣвъ, кѣ аѣ фост діаон Ротѣл veзі че с'аѣ скріе ла анъл 307), пѣрѣреа лѣкра днпротіва крещінілор ші а кѣмпатѣлѣ стѣ а М. Константин; дрепт ачееа дн анъл ачеста аѣ тере кѣ арте ші рѣсвоіѣ аспра М. Константин, дн каре рѣсвоіѣ М. Константин аѣ днвине пре Лікініе днтѣѣ ла Одріѣ саѣ Адриано-поіѣ, апоі ла Калкідон²⁾; чі ла рѣгъмпітеа сорореі са ле а Константиѣі, пѣіереі лѣі Лікініе, днтѣѣ аѣ ертат пре Лікініе, дарѣ днчепѣнд іарѣші лѣкрѣрі позѣ Лікініе³⁾, прекъмп скріе Есевіе: „дѣпъ лѣпіле рѣсвоіелор, л'аѣ тѣят кѣ тоѣі чеі че л'аѣ дндемпнат ла рѣѣ⁴⁾.“ Ші аша аѣ веніт тоатѣ днпѣрѣдіа Ротанілор ла сінгѣр М. Константин⁵⁾. Періт-аѣ Лікініе дн вѣрѣтѣ de 60 de anі⁶⁾, дѣпъ че аѣ днпѣрѣдіт anі 15, лѣні 4, зіле 16⁷⁾

Zosim Komitzl⁸⁾ деспре М. Константин, дѣпъ че аѣ днчепѣт сінгѣр а днпѣрѣді, ші ачестеа скріе: „Деѣ днпайте нѣ с'аѣ маі ошїт, чі днтрѣ атѣта с'аѣ лѣневїт, кѣт пѣ-вѣлнд Таїфалїі, чеі де неамѣ Скїтічѣскѣ, кѣ чїнчї сѣте де кѣлѣраші, нѣ пѣмаі нѣ ле-аѣ пѣс оасте днпротівѣ, чі перзїнд партеа чеа маі таре а останаїлор, кѣнд аѣ вѣзѣт, кѣ протівїчїї пѣпѣ ла шанѣѣ тоате ле прѣдеазѣ, вѣкѣрос ш'аѣ кѣѣтат мѣнтѣпїца кѣ фѣга.“ Днсѣ кѣмп кѣ нѣ есте адевѣрат, че скріе ачї Zosim, се ва ведеа днп челе зрѣтѣоаре фапте а ле М. Константин.

¹⁾ Katona in Synopsi Chron.²⁾ Eusebius in vita Constantini Lib. 2. Arelius Victor in Breviario. ³⁾ Katona I. c. ⁴⁾ Eusebius Lib. 2. c. 18. ⁵⁾ Eusebius Lib. 2. c. 19. seqq. Victor I. c. Zosimus Lib. 2. in Constantinum M. ⁶⁾ Katona I. c. ⁷⁾ Eccardus in Corp. Hist. medii aevi. ⁸⁾ I. c.

А п ъ л 325. М. Константин, дѣпъ че аѣ рѣмас сінгѣр Днпѣрат, маі днтѣѣ пре-тѣгїндене аѣ вестїт прїн кѣрді, кѣ сінгѣр Хрістос есте дѣтѣторїѣ де вїрїнѣцѣ, апоі аѣ днчепѣт а дндрента лѣкрѣрі ле крещінілор челор де ла рѣсѣрїт, челе прїн Лікініе стрї-кате: дрепт ачееа аѣ порѣнчїт дрегѣторїлор тѣтѣрор дѣрїлор, ка пре чеі пѣнтрѣ Хрістос ісгонїді, ші прїн остроаве ші алте локѣрї сѣргѣнїді сѣї слобоазѣ, вѣкѣрі ле лор, каре саѣ прїн фїск, саѣ прїн алїї с'аѣ фост кѣпрїне, сѣ лі се днтоаркѣ, Бісерїчїле сѣ ле дереагѣ, кѣ зп кѣвѣнт тоате, кѣте се пѣтасе ші скїтвасе прїн Лікініе, сѣ се пѣпѣ дн статѣл чел маі днп пайте, прекъмп ачестеа пре ларг ле скріе Есевіе дн адоѣа карте, деспре вісада лѣі Константин¹⁾.

Нїчї кѣ атѣта с'аѣ дндѣстѣлат, чі драгостеа ші зпїреа днтре крещїні а о цїнеа днкъ с'аѣ сїліт, пѣнтрѣ кѣ днцелегѣнд сѣада, каре се порнїсе днтре Александрѣ Патріархѣл ші Арїе преотѣл, атѣндої аї Александрїѣ днп Егїптѣ, нѣ пѣмаі прїн солї,

чи prin propria са скрісоаре дикъ дестъл с'аѣ стрѣдѣт аї дмпька, даръ токма нїмака аѣ испрѣвїт²⁾: дрепт ачеа дп анъл ачеста аѣ стрїне Соборъл чел дїптъїѣ а тоатъ лъмеа ла Нікеа, дп каре Соборѣ аѣ фост де фауѣ 318. СС. Пърїнци, дптре карїї дїптръ амъндозъ Дакїїе, адекъ дїптрѣ Ромълї, ачецїя Мітрополїї шї Епїскопї аѣ фост:

Din Dacia лї Траїанѣ саѣ чеа веке, каре пе времеа Соборълї ачествїа, прекъм с'аѣ арътат ла анъл 319. се нъма Готїа, аѣ фост Мітрополїтъл Теофїл, дъпъ кшн търтърїсеше іскълїтхра лї³⁾; фост-аѣ кз Мітрополїтъл Теофїл (шї Ѣлїла преотъл, кареле апої і-аѣ шї зрмат⁴⁾); чи фїнд кз Теофїл се іскълеще пре сїне, нъмаї ал Мітрополїеї Готїеї, таре дптреваре есте, а кърїа четъїї Мітрополїт аѣ фост? тїе тї се веде кз ар фї фост ал Бълградълї дїп Ардеал, пентръ кз дпчепътъл Мітрополїеї чеї ромънешї дїп Бълград аїзрїлеа нъл афлз, тързїѣ сѣжршїтъл еї с'аѣ фъкът дп анъл 1721, кънд с'аѣ мїлостївїт Інокентїе Папа де ла Рома а не дързї кз Епїскопїа Фълъ-рашълї дп локъл Мітрополїеї Бълградълї, пентръ ачеа пентръ кз пе-атѣ зпїт кз Бісерїка Ромеї⁵⁾.

Din Dacia лї Азрелїан, саѣ чеа позъ, ачецїя с'аѣ афлат де фауѣ дп Соборъл чел дїптъїѣ де ла Нікеа:

Протоген ал Сардїкеї, че се кїатъ акъма Трїадїца, прекъм с'аѣ арътат ла анъл 274. Лї Протоген ачествїа, прекъм скрїе Геласїе Кїзїкїнъл⁶⁾, с'аѣ поръчїт, ка къте аѣ испрѣвїт Соборъл съ ле вестеаскъ Бісерїчїлор челор дїп Dacia, дїп Калаврїа, дїп Dardania шї дїп церїле чело вечїне. Віеада лї Протоген, маї пре ларг о скрїе Леквїен⁷⁾.

Пїстѣ ал Марїанопоїлълї⁸⁾, че се кїатъ акъма Преслава⁹⁾, шї Марїе ал Комесої, деспре кареле зїче Леквїен¹⁰⁾, кз нътеле дикъ ъл аратъ а фї Роман.

Іаръ С. Теофан Патрїархъл Царїградълї ла анъл ачеста аша скрїе: „Пе времеа ачеста мълте пеатърї аѣ венїт ла вотеz пентръ мїнъїле че се фъчеа де нїскаї преодї, каре дикъ де пре времеа Дмпъратълї Галїенѣ фъсесе ровїї де Готї, де Келте шї де Галїї Езперїї, карїї атънчеа пъвълїа асвпра Романїлор; іаръ акъм сьбт вїрвїторїзл Константїн пенъмътрадї дїптръ дълшїї скъпънд ла Хс. с'аѣ лъмїнат.“¹¹⁾ Іатъ кз дп тїмпъл лї Галїен ера преодї крешїнї дп Dacia лї Траїан, дп кареа пъвълїсе Готїї. Аша даръ нъ Ромълїї аѣ лъат крешїнда лї Хс. де ла Готї саѣ де ла Словенї, чи Готїї шї Словенїї с'аѣ лъмїнат prin Ромълї. Батър ш'ар фї дїнът Ромълїї шї лїтерїле! пентръ кз атънчї кз словеле Кїрїлешї нъ с'аѣ пѣтът фолосї, фїнд кз нїчї ера пе лъме.

¹⁾ Eusebius in vita Constantini Lib. 2. c. 30. seqq. ²⁾ Idem ibidem c. 64. seqq. ³⁾ Apud Labbaeum Tom. 2. Conciliorum. ⁴⁾ Conradus Ianningus Tom. 5. Iunii. p. 185. Papebrochius Tom. 2. Aprilis p. 87. ⁵⁾ Bulla Ereptionalis Eppatus Fogarasiensis. ⁶⁾ Gelasius Cyzicenus in Hist. Concilii Nicaeni. ⁷⁾ Lequien In Oriente Christiano Tom. 2. pag. 302. ⁸⁾ Idem Tom. 1. pag. 1217. ⁹⁾ Bruzen in Dictionario, Hofmannus in Lexico ¹⁰⁾ Lequien Tom. 1. p. 1216. ¹¹⁾ S. Theophanes in Chronolog. ad. aa. Constantini M. 20.

А н х л 326. Пїлдъ поате фї фапта М. Константїн търор търпїлор, карїї авънд о мзїере шї прънчї кз дълса, се дпсоаръ а доха-оаръ! М. Константїн кз Мїнервїна

мѣра са чеа дингѣѣ, аѣ авѣт зп фечор анѣме Крисѣ. апоі мѣрѣнд Минервіна, с'аѣ днѣс-
рат а доѣа-оарѣ, лѣтнд пре Фаста фата Авгѣстѣлѣ Ерклѣе ші а Евтропіѣ. Кѣ Фаста
аѣ авѣт треі фечорі, пре Константін, Константѣ ші Константе, тѣці-патрѣ фечорі, ші
і-аѣ іѣвѣт ка пре аї сѣї, ші пре тѣці-патрѣ кѣ време і-аѣ фѣкѣт Кесарі, дарѣ пре рѣнд
ші дѣпѣ вѣрѣтѣ. Ачеаста пепѣтнд сѣфері Фаста Авгѣста маѣсѣха Кесаріѣлѣ Крисѣ,
с'аѣ диторс ла теѣсѣшѣгѣл дрѣческ (пѣкар кѣ еа ера креѣнѣ, ші мѣтѣ са Евтропіа
преа сѣлпѣтѣ мѣере), ші дін піемѣ аѣ пѣрѣт пре Кесарѣл Крисѣ тѣтѣне-сѣѣ, ка кѣт
ар фі вѣрѣт сѣ о рѣшѣнезе. Дрепт ачеа М. Константін зрѣтнд леѣлор ші челор фі-
реѣ ші челор дѣмѣнезеѣ, ка зп маі маре Амѣрат, аѣ порѣчѣт, де с'аѣ зѣс Ке-
саріѣл Крисѣ, фіѣл сѣѣ чел маі маре. Чи п'аѣ треѣт мѣлѣ, ші іатѣ сѣнѣеле чел певіно-
ват ал лѣї Крисѣ аѣ стрігат ла черіѣ, ші пісѣта Фастѣї с'аѣ вѣдѣт. Пентрѣ ачеа вѣрѣ-
гѣл сѣѣ Константін (ка зп Амѣрат, кѣрѣїа і с'аѣ дат савіа, ка сѣ факѣ дрептате)
аѣ порѣчѣт, де пре дѣнса о аѣ оторѣт тот дѣтрѣ ачест ан¹⁾.

¹⁾ Zocimus Lib. 2. in Constantinum. Fasti Idatiani Constantino Aug. VII et Constantino Caesare Coss

А п'ѣ л 327 Сѣпта Іенѣ маіка Марѣлѣ Константін пліѣнѣ фіѣнд де вѣлѣтѣці, дп
вѣрѣтѣ де 80 де ані, дѣпѣ че аѣ фѣкѣт діатѣ деспре тоате аверіле сале, аѣ рѣпосат
дп Домѣл¹⁾; чи мѣрѣт-аѣ дп анѣл ачеста, с'аѣ ла сѣлѣршѣтѣл анѣлѣ треѣт? дптреваре
есте дптре чеї дпвѣцаці; ашїждереа ші знде аѣ фостѣ дпгѣїѣ дпгрозатѣ? тѣ четѣше
пре Валесіѣ²⁾.

Іарѣ фіѣл сѣѣ Мареле Константін дп анѣл ачеста аѣ дпчепѣт а зіді подѣл чел де пеатрѣ
де престе Дѣпѣре, (прекѣт скрїѣ С. Теофан³⁾), кареле ла анѣл 22 ал М. Константін скрїѣ
лѣкрѣрї де маі мѣлѣї ані; пентрѣ кѣ подѣл с'аѣ фѣкѣт дп треі ані, адеѣ с'аѣ сѣлѣр-
шѣт дп анѣл 330⁴⁾, де пѣ кѣтѣва ші дп анѣл ачеста аѣ фост рѣсѣоїѣ кѣ Готїї, прекѣт
аѣ трѣвѣт сѣ фіѣ; кѣчї Готїї с'ар фі стрѣдѣт сѣ дппедече фачереа подѣлѣї, чи тотѣшї
партеа чеа маі де пре зрѣтѣ а подѣлѣї дптре Готї а о гѣта, прекѣт скрїѣ С. Тео-
фан дп анѣл ачеста п'аѣ пѣтѣт М. Константін.

¹⁾ Eusebius in Vita Constant. Lib. 3. c. 46. ²⁾ Valesius in notis ad hic citatum Eusebii locum. ³⁾ St.
Theophanes in Chronogr. ad annum Constantini 22. ⁴⁾ Stritterus Tom. 1. p. 44.

А пѣ л 328. Ла анѣл ачеста атѣта ам афлат скрїѣ: „Ла анѣл дппѣрѣцїѣї Марѣлѣ
Константін 23. Індїкт. 1. фіѣнд Консѣлї Іанѣваріѣ ші Іѣсѣѣ, Константін чел кѣ Евлавїѣ маі де
мѣлѣте орї аѣ треѣт Дѣпѣреа ші аѣ фѣкѣт подѣ де пеатрѣ песте дѣнса“¹⁾. Токѣа че
зїсѣїѣ ла анѣл маі дїнаїнте, кѣ аѣ трѣвѣт варварїї сѣ дппедече фачереа подѣлѣї; дрепѣ
ачеа Константін дпкѣ аѣ трѣвѣт сѣ о апере.

¹⁾ Fasti Seculi ad annum Chr. 328.

А пѣ л 329. Пѣлѣкѣндѣї М. Константін локѣл, дп каре ера Візантїѣл чел векїѣ,
дарѣ маі мѣлѣт лавда ші поменїреа кареа вреа с'о аїѣл, прекѣт о ші аре, дпкѣ дп а-
нѣл 325, адеѣ кѣ патрѣ ані маї'наїнте аѣ дпчепѣт а дптемеїа Візантїѣл, ка апої сѣ
се пѣтеасѣ де пре пѣтеле сѣѣ¹⁾, ла а кѣрѣїа дптемеїаре п'аѣ крѣдат вре о четате,

днкъ нѣчи пре маѣка дмпърѣдѣе четатеа Рома, чи орі кѣте аѣ пѣтѣт тоате ле аѣ кѣрат дн Bizantiѣ, пре кареа четате днтрѣ аѣтѣа о аѣ днфрѣмѣсепат, маѣ вѣртос кѣ раритѣдѣ- ле, каре с'аѣ кѣлес дн капидѣле Idolлор челе стрѣкате ²⁾, кѣт пѣ днзадар с'аѣ кѣемат дѣлѣ ачееа Рома позѣ. Ка шѣ маѣ мѣлт сѣ се днфрѣмѣсепедезе, ба днкѣ сѣ се шѣ дн- тѣреаскѣ четатеа ачееаста, дн анѣл акѣм кѣргѣторѣѣ М. Константѣн аѣ мерс дн Рома, шѣ пре маѣ мѣлѣ сепаторѣ шѣ воѣерѣ аѣ дндемнат де аѣ трекѣт дн Трачѣа, кѣрора тѣ- тѣрор ле аѣ дѣрѣг тарѣ тошѣи, мѣлѣи банѣ, шѣ мѣлте вѣкате ³⁾. Дн Romanѣ ачещѣа, шѣ дн чеѣ де Аврелиан трекѣлѣи пресе Дѣнѣре, с'аѣ прѣсѣт Влахѣи с'аѣ Циндарѣи де акѣм, адекѣ Ромѣнѣи чеѣ че сѣнт деа дреапта Дѣнѣрѣи. Дн Рома Мареле Константѣн аѣ тре- кѣт дн Илѣрѣк, шѣ аколо аѣ петрекѣт, прекѣм арагѣ рескрѣпѣтѣрѣле дн анѣл де акѣм, а- вѣнд грѣце ка сѣ се испрѣвеаскѣ подѣл ⁴⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Eusebius in vita Constantini Lib. 3. c. 54. seqq. ³⁾ Zosimus Lib. 2. in Constant. Calvisius in opere Chronol. ⁴⁾ Idem Zosimus l. c.

А н ѣ л 330. Подѣл де пресе Дѣнѣре, каре аѣ фост дн цѣос де подѣл лѣѣ Тра- иан, л'аѣ фѣкѣт Мареле Константѣн ка сѣ поатѣ апѣра Dakia чеа веке, шѣ дмпѣнѣе днѣлѣ- рѣлт пре варварѣи, карѣи акѣшѣ акѣшѣ пѣвѣлѣа днтрѣлѣса; іарѣ прекѣм скрѣе Zosim Komѣлѣ ¹⁾, маѣ алес пѣнтрѣ ачееа л'аѣ фѣкѣт, ка шѣ кѣ подѣл сѣ днтреакѣ пре Аврѣстѣл Траѣан, пре кареле, кѣм скрѣе Павл Диаконѣл ²⁾, дн пѣмѣа: Herbam paretariam, іарѣ де пѣре- те, пѣнтрѣ тѣлѣи чеѣ скрѣесесе пре маѣ мѣлте кѣсѣ. Чи іерте-мѣ Сѣлѣнтѣл Константѣн, де ар фѣ авѣт Траѣан дарѣл де сѣс, ка сѣ се факѣ крещѣн, пре тоѣи дмпѣраѣѣи і-ар фѣ днтрекѣт днтрѣ тоате. Подѣл ачеста дѣлѣп кѣм скрѣе Стрѣттер ³⁾, дн анѣл деакѣм с'аѣ сѣлѣрѣшѣт, адекѣ днтрѣ ал треѣлеа анѣ де ла рѣрѣреа лѣи.

¹⁾ Zosimus Lib. 2. in Constantinum. ²⁾ Lib. 11. in Constantinum. ³⁾ Stritterus Tom. 1. pag. 44. ⁴⁾ Ka- тона in Synopsi Chron.

А н ѣ и 231 шѣ 332. Австорѣи, карѣи скрѣѣ дѣспре ачещѣи доѣ анѣ, аша аѣ днкѣлѣчѣт тоа- тѣ Хрополоѣа, кѣт днсѣ'мѣ пѣ мѣ почѣѣ дѣсѣлѣта, нѣчѣ почѣѣ цѣлѣдека, де каре ¹⁾ анѣ дн- тре ачещѣи доѣ се цѣнѣ, каре ачѣ ле воѣѣ днсетѣна. Дрепѣ ачееа ам пѣс амѣндоѣ анѣи ла олаятѣ. Аша дарѣ гѣтѣндѣсе подѣл, М. Константѣн аѣ трекѣт кѣ оастеа, шѣ кѣм скрѣе Павл Диаконѣл ²⁾: „Пре Готѣ, пѣамѣрѣле челе преа тарѣ шѣ преа мѣлте. . . . дн цѣнѣлѣл Сармателор дн мѣлте і-аѣ пѣкѣлѣт шѣ вѣтѣт, пѣпѣ че маѣ пре вѣртѣ ле аѣ дѣрѣг па- че, пѣнтрѣ каре таре пѣлѣе ш'аѣ фѣкѣт ла пѣамѣрѣле челе варваре.“ Сѣнтѣл Теофан ³⁾ пре скѣрг ачееаста скрѣе: „Дн анѣл ачеста, чел преа кѣ Евлавѣе дмпѣрат Константѣн тре- кѣнд Дѣнѣреа, подѣ де пѣатрѣ аѣ фѣкѣт пресе дѣлѣса шѣ пре Скѣте і-аѣ сѣлѣлѣс.“ Маѣ вѣне ар фѣ зѣс С. Теофан: „аѣ трекѣт Дѣнѣреа пѣ подѣл чел пресе дѣлѣса де пѣатрѣ фѣ- кѣт ш. ч.“ Пѣнтрѣ кѣ подѣл пѣ с'аѣ фѣкѣт кѣнд аѣ трекѣт Дѣнѣреа, чи маѣ пѣаѣнте, пре кѣм днсѣшѣи скрѣе ла анѣл 22 ал М. Константѣн. Дн Хрополоѣе днкѣ пѣ се ловеще кѣ алѣдѣи, карѣи пѣн анѣл 27 ал ачелѣлѣшѣи дмпѣрат. Ашѣждереа сѣпѣтѣще дн Хрополо- ѣе шѣ Кедрѣн ³⁾ кѣнд скрѣе: „Дн анѣл 23, 24 шѣ 25, Константѣн трекѣнд Дѣнѣреа,

пре Ските i-аѣ съпъс⁴⁾; пентръ къ дн Фастиі лѣ Idarie⁴⁾ априат се зиче: „Fiind Консъл Па-
каѣиан ши Іларіон с'аѣ бірѣит Готіі де оастеа Романілор дн церіле Сармателор дн 12
calende але лѣі Маіѣ;“ іаръ ачеаа фъръ де дндозеалъ есте, къ Пакатіан ши Іларіон аѣ
фост Консѣлі дн ахл. де ла Хс. 332.

Съ ведет акъта че скріѣ ши алціі деспре бірѣинцеле ачестеа але М. Константін. Ачі
длгѣѣ вом адъче къвінтеле лѣі Евсевіе але пріетенълѣі, апоі але Августълѣі Ізліан Па-
раватъл але непотълѣі дн фрате ал М. Константін, де кѣт каріі маі віне а ши лъкрѣрле
Марелѣі Константін аѣ пѣтѣт нѣмине.

Аша даръ Евсевіе⁵⁾ зиче: „Че лѣпсѣ есте а адъче ачі прінтре еле, кѣт аѣ съпъс
„ел (Мареле Константін) дмпърѣіеі Романілор пре неамѣрле челе варваре? кѣт пре
„челе не'нвінсе, ши а аскълта де чінева, не'ндетълпате неамѣр а ле Скителор ши Сар-
„мателор чел маі дѣлгѣѣ ле аѣ пѣс свѣт цѣг, ши кѣ птереа ла атъта ле аѣ адъс, кѣт
„фъръ де воіа лор пре Романі i-аѣ къноскът стълпнѣ. Скителор дмпѣраціі маі дѣнапте
„плѣтіа даре, ши Романіі варварілор къ адеврѣт слъціа, дн тоці аніі дѣндъле бані. Чі
„дмпѣратъл н'аѣ пѣтѣт сѣфері некъвінца ачеста, къчѣ аѣ сокотіт а нѣ фі фортос късі пріпц
„бірѣиторіѣ, съ деа ачелеа, каре ле да овълѣдіторіі чеі маі дѣнапте. Дрепт ачееа пѣнпнд
„пѣдеждеа дн Мѣнтѣиторъл съѣ, ши семпъл бірѣинцеі асѣпра ачелора днкъ дѣкъндѣл,
„дн скѣрт пре тоці i-аѣ съпъс, ши пре чеі че аѣ стат дмпротівъ, ши аѣ фост къ чер-
„віче таре, i-аѣ домоліт къ арте, пре чеіалалці пріп днцеленте соліі дѣлѣнзіндѣі де
„ла чеа рѣлватекъ ши некъноскътоаре де леці віеацъ, i-аѣ адъс ла чеа отенеаскъ ши
„політіеаскъ віеацъ, ши аша аѣ дѣлѣдат Скителе а аскълта де Романі.“

Іаръ Ізліан Августъл⁶⁾ ачестеа скріе: „Еѣ дѣсѣ'мі (адекъ Мареле Константін) съпт
къ тълт маі пре сѣс де кѣт ачещіа: де кѣт Мақіdoneанъл (Мареле Александръ) пен-
тръ къ м'ам оціт дмпротіва Романілор, а Церманілор ши а Скителор, нѣ дн контра вар-
варілор челор дн Асіа: де кѣт Чесаріѣ ши Октавіан, пентръ къ еѣ н'ам лъкрат ка ши
еі асѣпра вѣрѣацілор челор къ евлавіе ши къ віртѣці, чі ам пѣвъліт дн тіранніі, чеі маі
фъръ де дндѣраре ши фъръ де леце. Маі тълт де кѣт Траіан дптръ атъта, дптръ кът
м'ам пѣртат вітецеше ши къ порок дн сѣрпареа тіраннілор, дѣпъ вреднѣіе тревъс съ фѣѣ;
іаръ кът ам лѣат дндѣрѣпт цінѣтъл, каре л'аѣ фост къцігат ел, нѣ дндѣдар м'ашѣ цѣ-
дека асемінеа: де нѣ кътва е маі тълт а лѣа днапоі челе пердѣте, де кѣт а ле къ-
ціга.“

Іатъ къ мареле Константін аѣ лѣат днапоі, каре ле къцігасе Траіан престе Дѣ-
пѣре, ши ера пердѣте; адекъ Дакіа чеа веке, дн кареа ши не времеа Марелѣі Кон-
стантін, ка де алте орѣ пѣвълісе Скителе, адекъ Готіі, прекѣт аратъ Валесіе⁷⁾, іаръші о
аѣ лѣат днапоі. Рѣшінезесе аша даръ, каріі вѣрѣеск, къ дмпѣратъл Авреліан дн а-
пъл 274, тоатъ колоніа лѣі Траіан о аѣ трекът Дѣпѣреа, ши къ Дакіа чеа веке н'аѣ
стълѣт маі тълт свѣт стълпнѣреа Ромеі.

¹⁾ Paulus Diaconus Lib. 11. ²⁾ S. Theophanes in Chronogr. ad an. 24. Constantini M. ³⁾ Cedrenus Tom.

1. p. 295. ⁴)Fasti Idatiani ad ann. Chr. 332. Selecta ad illustrandum Chronicon Paschale pag. 447. ⁵)Eusebius in vita Constantini Lib. 4. c. 5. ⁶)Iulianus Aug. et Apostata in Satyra. ⁷)Valesius in notis ad Eusebii Lib. 4. c. 5. de vita Constantini.

А н и и 333. ш и 334. А ч и і а р ь ш и д и м п р е з н ѣ д о и а н и , п е н т р ь к ъ К а л в і с і е н ь с е л о в е щ е д и Х р о н о л о г і е к ъ В а л е с і е , а д е к ъ з н ы л п ь н е з n а н ѣ , а л т ь л а л т a n ѣ . Е ѣ в о и ѣ а с к р і е к ъ в и н т е л е а з т о р і л о р к а р і и а ѣ с к р і с д е с п р е а ч е щ и д o i a н и . Т ь a n o i i з в і т о р і з л е d e ч е т a н і е ! д і з д е к ъ ч е в e i в р е a . А ш а d a р ь з і ч е К а л в і с і е ¹) d i n a d o в a к a р т e a л ѣ Z o c і m ѣ . К o м і т ѣ л d e s p р e M . K o н с т a н т і n : „Д и a n ѣ d e л a X c . 333, Г o т і и (m a i v і n e a p ф і s k р і с C a p m a т e л e) к a с ь п o a т ь d a o c т a ш и д и м п р а т ѣ л ѣ , п р e o л ѣ и л e c a л e , л e d и в a д ь a c e o щ и ш и л e d a ѣ a p m e . D и m п р o т и в ѣ ш e р в і и a ѣ д и т o p e a p m e л e d и c т ь л ь н и с ь i , ш и i - a ѣ a л ь г a т d i n c k a з н e л e c a л e ; c т ь л ь н и ф ь i n d a ѣ ч e p ь t d e л a M . K o н с т a н т і n л o k , d и k a p e c ь л o k ѣ і a c ь k ъ , k a p e л e i - a ѣ ш и p і m і t d и ц e p і , ш и п р e z n i i - a ѣ s k р і с d и t p р e o c t a ш и . А ч e a c т a ф ь k ь n d ѣ o ш и a щ и d и m п р a d и d ь z ѣ a ч e c a , т a p e п р і м e ж д і e a ѣ п р і ч і n з і t d и m п р ь d і e i .“

А л т м і n т р e л e a s k р і e Е з e c і e ²) z і k ѣ n d : „І а р ь п р e C a p m a т e d и c з n и D ь m n e z ѣ i i - a ѣ c ь n ь c c ь в e t п і ч o a p e л e M a p e л ѣ K o н с т a н т і n , ш и o c t a ш и ч e i k ъ т ь n d p і e в a p v a p e a c ь k ъ d и - ф л a щ и a ш a i - a ѣ c ь n ь c , п e n t p р ь k ъ a т ь ч и , k ѣ n d C k і t e л e c ѣ a ѣ c k ь л a t k ъ p ь c в o i ѣ a c ь n p a л o p . C a p m a т e л e k a c ь c т e a d и k o n t p a п р o т и в і ч и л o p . ш ѣ a ѣ d и t p ' a p m a t ш e p в і i . Ш e p в і i d ь z ѣ ч e a ѣ d и v і n c п р e n e m і ч и , a ѣ d и ч e n ь t a d и t o a p ч e a p m e л e d и k o n t p a D o m n і t o r і l o p c ь i , ш и п р e т o щ и i - a ѣ і c g o n і t d i n c k a з n e л e ч e л e п ь p і n t e щ и . І а p a ч e щ и a a л t л і m a n d e т ь n - т ь p e n ѣ a ѣ a ф л a t , ф ь p ь n ь m a i п р e K o н с т a н т і n , k a p e л e ф і i n d d e d a t a d і n e a o a m e n i , п р e т o щ и i - a ѣ p і m і t d и d и m п р ь d і a R o m a n і l o p , ш и п р e a ч e i a , k a p і i e p a v p e d n і ч и i - a ѣ s k р і c d и t p р e o c t a ш и ; і а р ь ч e л o p a л a щ и c п р e k і v e р n і c і p e a v і e щ и л e a ѣ d a t m o щ и ; a ш a k ь t e i d и ш и ш и т ь p ь t p і c і a , k ъ n e p o p o ч і p e a л e a ѣ ф o c t c п р e ф o л o c , п e n t p р ь k ъ c ь л ь z ь t ь ч і a ч e a v a p v a p e a c ь k ъ o a ѣ n ь t a t d и c л o b o z e n i a r o m a n e a c ь k ъ .“

Д и k a n ѣ a ч e c т a a л л ѣ E з e c і e a ч e c т e a s k р і e В a л e c і e ³) : „C k ь л a p e a a ч e a c т a a C a p m a т e л o p a c ь n p a D o m n і t o r і l o p c ь i , c ѣ a ѣ d и t ь m п л a t d и a n ѣ d e л a X c . 334.“ Д и F a c t і i , k a p e c ѣ a ѣ n ь m і t d e І a k o v C і r m o n d I d a t i a n i , a ш a e c t e s k р і c : „Ф і i n d K o n c ь л и O n t a t ш и П a z л і n , C a p m a т e л e ш e p в і , т o щ и d и m п р e z n ь , п р e D o m n і t o r і i c ь i i - a ѣ і c g o n і t d и R o m a n i a“ . А ч e a c т a z і ч e ш и I e p o n і m d и Х p o n і k a c a .

¹)Sethus Calvisius in opere Chronol. ²)Eusebius in vita Constantini M. Lib. 4. c. 6. ³)Henricus Valesius in notis ad Eusebii Lib. 4. c. 6. de vita Constantini M.

А н ѣ л 337. П e n t p р ь n ь v ѣ л і p і л e , ч e ф ь k ь c e П e p c і i л a p ь c ь p і t c ь в e t K e c a p і z ѣ л K o н - c т a н т і n II . т a т ь л a ч e c ь т ь i a M a p e л e K o н с т a н т і n , d ь z ѣ ч e a ѣ d и v і n c п р e Г o t і ш и п р e C a p - m a т e , п р e k ь m c ѣ a ѣ z і c m a i n a i n t e , ш и a ѣ d и m ь k a t л ь m e a d e ч e л e л a л t e п ь p щ и , a ѣ c t p ь k и c т o a t e o щ и л e , ш и k ь t p ь c ь ф ь p і ш и т ь л v і e щ и c a л e a ѣ п o p n і t a c ь n p a П e p c і l o p ¹) , k a p і i n ь i - a ѣ a щ e n t a t v e n і p e a , ч и t p і m e d i n d c o л і , c ѣ a ѣ p ь g a t d e n a ч e , k a p e a o a ѣ ш и d o v ь n d і t ²) , І а р ь M a p e л e K o н с т a н т і n n ь m ь l ь t v p e m e d ь z ѣ a ч e c a c ѣ a ѣ б o л ь n ь v і t , ш и m e p ь g ь n d d и M e n o п o і ѣ , ч e т a т e a d e п р e n ь m e л e m a і ч e i c a л e a ш a z і c ь , ш и a k o л o (k ь m s k р і e E з e c і e ³) z ь b o v і n d

мълт дп вісеріка мъченичлор с'ащ рѣгат лѣ Дѣмнезеѣ, ші сѣмѣнд кѣ і се апропіе сѣър-
шѣгл. ащ сокотѣт кѣ ащ сосѣт времеа дп кареа сѣ се кѣреде де тоате пѣкателе кѣте
ащ фѣкѣт дп віеацѣ; крѣзѣнд фоарте таре, кѣм кѣ тоате дп кѣте ащ грѣнѣт ка омѣ, і
се вор іерта прѣп пѣтереа кѣвѣнтелор челор де таѣнѣ ші прѣп С. Ботез. Ачестеа кѣце-
тѣнд дптрѣ сѣне, аколо дп вісерікѣ ащ дпцѣнѣнкѣат ла пѣмѣнт, ші кѣ змѣлѣнѣ ащ че-
рѣт іертаре де ла Дѣмнезеѣ, тѣртѣрѣсѣндѣшѣ пѣкателе, дп каре локѣ дпнѣзіашѣ датѣ с'ащ
дпвреднѣчѣт а прѣмѣ дпнѣзѣереа тѣнелор кѣ обѣчѣвѣтеле рѣгѣчѣнѣ: дѣчѣ мерѣнд ла о-
щезеле Нікомедеѣ, ші кіемѣнд Епіскопѣ аша ащ грѣт кѣтрѣ дѣнѣшѣ, адекѣ прекѣм скрѣе
ачелашѣ Ежсевіе дп капѣл 62, с'ащ рѣгат де Епіскопѣ сѣ'л ботезе кѣм л'ащ ші ботезат.
Аша дарѣ Мареле Константѣн пѣ с'ащ ботезат дп Рома, ші дп вісеріка С. Іоан дп Ла-
терап, прекѣм бѣрѣфіа чеѣ че'шѣ арѣта баптістерѣсѣ дп кареле с'ар фѣ ботезат де Сѣл-
вестрѣ чел дпнѣтѣ Папѣ де ла Рома.

Ботезат фѣнд Мареле Константѣн с'ащ дат кѣ тотѣл спре лавда лѣ Дѣмнезеѣ, пѣнѣ
че ащ рѣпосат дп 22 де зіле але лѣ Маѣѣ, токма дп зіоа де Рѣсалиѣ, не ла амѣазѣ-зі
дп врѣстѣ де 65 де ані, дѣнѣ че ащ дпнѣрѣдѣт 30 де ані⁴⁾. Фост-ащ Мареле Кон-
стантѣн фортос ла трѣп, ші вітеаз, дарѣ кѣ мѣлт маѣ фортос ла сѣфлет пѣнѣтрѣ віртѣ-
дѣле, каре ле ащ авѣт; пѣнѣтрѣ каре дптрѣ Сѣнѣцѣ с'ащ ші пѣмѣрат де тоатѣ вісеріка рѣ-
сѣрѣтѣлѣ. Вісеріка апѣсѣлѣ дптрѣ Сѣнѣцѣ пѣ'л пѣмѣрѣ, пѣнѣтрѣ ачелеа каре ле ам скрѣе
ла апл 326.

Кесарѣл Константѣе II. фѣчѣорѣл лѣ чел мѣжлочѣѣ, і-ащ дѣс трѣпѣл дпн Нікомедеѣ
дп Царѣград, ачѣ л'ащ ашезат дп вісеріка СС. Апостолѣ⁵⁾, мѣкар кѣ се кам дппротѣ-
віа Сепатѣл кареле воѣа сѣ се дѣкѣ дп Рома⁶⁾.

Астрѣкѣндѣсе трѣпѣл М. Константѣн, пѣ мѣлт ащ трѣкѣт, ші оастеа тоатѣ пре Ке-
сарѣѣ фѣѣ лѣ пре Константѣн II, Константѣе II. ші пре Константе I, і-ащ пѣмѣт Аѣгѣстѣ,
адекѣ дпнѣрадѣ деп ѣн⁷⁾; карѣѣ адѣзѣндѣсе тодѣ трѣѣ дп Панноніа дп 9 зіле але лѣ
Септемврѣе, дпнѣрѣдѣѣа де татѣл лор рѣмасѣ аша о ащ дпнѣрѣдѣт дпнѣтрѣ сѣне, ка рѣ-
сѣрѣтѣл сѣ фѣе ал лѣ Константѣе II, апѣсѣл ал лѣ Константѣн II, ші челе де ла мѣж-
лок сѣ ле окѣртѣзіаскѣ Константе I.

Дпнѣрѣдѣреа ачѣаста пѣ мѣлт ащ дпнѣт дпнѣтрѣ фѣрацѣѣ, прекѣм се ва арѣта ла аніѣ
вііторѣ⁸⁾.

¹⁾ Sextus Rufus in Breviario. Papebrochius in actis Sanctorum Tom. 2. Aprilis p. 87. ²⁾ Eusebius in
vita Constantini Lib. 4. c. 57 ³⁾ Idem Eusebius ibidem c. 61. ⁴⁾ Idem Eusebius ibidem c. 64. Ka-
tona in Synopsi Chronol. ⁵⁾ Eusebius c. 66. ⁶⁾ Aurelius Victor in Breviar. ⁷⁾ Eusebius Lib. 4. c. 68.
⁸⁾ Katona in Synopsi Chron.

А пѣл 340. Деавѣа ащ дпнѣт дпнѣрѣдѣала дпнѣрѣдѣѣѣе трѣѣ ані дпнѣтрѣ фѣрацѣѣ, с'ащ фѣ-
чѣорѣѣ М. Константѣн, ші фѣчѣорѣл чел маѣ таре Константѣн II, не'ндѣствѣлѣндѣсе кѣ Гал-
ліѣле ші церѣле де прѣсте Амѣпѣ, дп апл ачѣаста ащ дпнѣрат дп Італѣа кѣ оасте, врѣнд
сѣ о іа кѣ пѣтере де ла Константе фѣрателе сѣѣ чел маѣ шѣк. Дрѣпт ачѣеа Константе

дикъ аѣ триміе осташи дн контра лѣи Константин II, каріи л'аѣ дивіне лѣнгъ Аквідеа ши л'аѣ тѣлат ла днченствѣ лѣи Априліе дн вѣрствъ de 25 de ані, дѣнъ че аѣ днпърѣцит доі ані, 7 лѣні, ка Аѣгсетѣ ¹⁾. Фост'аѣ Константин ал II. фoарте mare анпърѣторіѣ ал православіеі; пагѣбѣ, къ аѣ лѣкоміт а аѣа маі мѣлте цері свѣт стѣпнїреа са, пентрѣ кареа лѣкоміе ш'аѣ пердѣт віеаца ши тоате кѣте аѣ авѣт ²⁾.

¹⁾Eutropius Lib. 11. Aurelius Victor in Breviario. ²⁾Katona in Synopsi Chronologica.

А п ъ л 345. Константіе II, фечіорѣл чел міжлочіѣ ал М. Константин, ка днпѣратѣл рѣсѣрїтѣлї, дн аѣл ачеста с'аѣ оцїт къ Персіи ла четатеа Сїнгара, дїн кареа с'аѣ прѣсїт Цїганїи ¹⁾, ши дїнтѣїѣ аѣ днвїне пре Персі, іарѣ дѣнѣ ачеса аѣ пердѣт ²⁾.

¹⁾Baronius ad ann. 363. ²⁾Katona in Synopsi Chronologica.

А п ъ л 346. Фїнд къ Константіе II. с'аѣ мѣлт дншелат de знїи Епіскопї, карїи цїнеа dogmele челе реле але лѣи Аріе, ши ле прїндеа парте маі алес днпротїва С. Марелї Атанасїе Патріархїл Александріеі, кареле фoарте с'аѣ невоїт пентрѣ крeдїнїца чеа православікѣ, дн аѣл ачеста 346, іарѣ пѣ дн аѣл 347, прeкѣм скрїе Інофeр ¹⁾, іарѣши с'аѣ стрѣлс СС. Пѣрїнїї къ пѣтерѣл 376, дн четатеа Сардїка ²⁾, че се пѣмеще акѣма de Сербїанї Трїадїца ³⁾, каре ера Мітрополїе Дакїеі чеї de міжлок ⁴⁾. Дн каре собор дїнтре Архїереї Рoмѣнїлор ачещїа с'аѣ афлат: *Πρωτογένης Αρχιεπίσκοπος Σαρδίκης*, Прoтoген Архї-Епіскопѣл Сардїкeі, кареле аѣ фост ши дн соборѣ de ла Нікееа ⁵⁾. Гасдентїе de ла Дакїа, дїн Наїсѣ, патрїа М. Константин ⁶⁾; Калѣѣ ши Вітал дїн Дакїа чеа рѣпоасѣ, Калѣѣ de ла Castrum Martis че се кіамѣ акѣма Марoта ⁷⁾, іарѣ Вітал de ла Акѣе ⁸⁾, че пѣ ера департе de пѣнтеа лѣи Траїан деа дреапта Дѣнпѣрї ⁹⁾. Треѣїт-аѣ сѣ фїе фост de фацѣ дн соборѣ de ла Сардїка oаре-карїи Архїереї ши дїн Дакїа лѣи Траїан; чї деспре ачeаста пѣ афлѣ скрїе, фѣрѣ пѣмаї атѣта, кѣм къ пѣрїнїї дїн соборѣ de ла Сардїка маї тоцї аѣ фост ши дн соборѣ чел дїнтѣїѣ de ла Нікееа. Дрепт ачeса нїчї с'аѣ сокотїт соборѣ de ла Сардїка ал доїлеа собор а тоатѣ лѣмеа, чї пѣмаї знїл къ чел дїнтѣїѣ de ла Нікееа. Везі пре Лавѣеїѣ ¹⁰⁾.

¹⁾Inchofer in Breviar. Chronico ad ann. 347. ²⁾Idem Inchofer ibidem. ³⁾Bruzen in Dictionario.

⁴⁾Notitia utriusque imperii. ⁵⁾Gelasius Cyzicenus Lib. 2. c. 20. ⁶⁾Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 313. Baudrand in Geographia. ⁷⁾Bruzen in Dictionario. ⁸⁾Epistola Concilii Sardicensis ad Ecclesiam. Sozomenus Lib. 9. c. 5. ⁹⁾Tabula Peutingeriana. ¹⁰⁾Labbaei Concilia.

А п ъ л 350. Магнентїе дн Галліа се авѣкъ de тїрѣнїе ши пре Константе дн o-тоарѣ дн 18 зїле але лѣи Іанѣарїе, дн вѣрствъ de 30 de ані, дѣнѣ че ар фї днпърѣцит ані 12, лѣні пѣ деплїн 5. Аша с'аѣ стїне ши ал патрѣлеа фїїѣ а М. Константин! кареа днделегѣндѣо Ветранїон Пoвѣзїторїѣл Паннонїеі, днѣгїа зї а лѣи Мартіе днѣвракъ порфїра дн орашѣл Мѣрса, кареле акѣма се пѣмеще Ессек. Ашїндереа фаче ши Nepotian, непoтѣл М. Константин, дн Рoма дн 2 зїле але лѣи Іюніе; чї пѣ днделѣнѣг аѣ домпїт атѣндoї: пентрѣ къ пe Nepotian л'аѣ oморѣт Магнентїе 'прїн Анїкет, днѣгїа зї а лѣи Іюніе; іарѣ пре Ветранїон л'аѣ десѣрѣкат de порфїрѣ Константин II, дн 25 de зїле але

лѣи Декемврие ¹⁾, шѣ аша аѣ рѣмас овладѣситорѣхъ нѣмаѣ Августѣл Константѣе, шѣ тѣраппѣл Magnentie, дарѣ нѣ днделѣнѣ; пентрѣ къ дн

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 14. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 351. кареле есте де ла зидѣреа Ромѣи 1104. Константѣе пре вѣрѣл съѣ, пре Галлѣ; фечѣорѣл лѣи Константѣе ал фрателѣи М. Константѣи, л'аѣ фѣкѣт Кесарѣи, шѣ і-аѣ дикредѣнѣат рѣсѣрѣтѣл, іарѣ ел днѣсѣшѣ аѣ пѣрчес дн контра лѣи Magnentie, пре кареле ла Ессекѣл deаксм, че се нѣмѣа атѣнѣи Мѣрса, аша л'аѣ днѣвѣне, кѣт днтрѣ о зѣ аѣ пѣкат атѣнѣа оставѣ де днѣве пѣрѣдѣле, кѣдѣ ар фѣ фост харѣнѣи а вате шѣ а сѣппѣне лѣтеа тоатѣ ¹⁾. Веѣи кѣт с'аѣ тѣнкат Ромѣи пре сѣне днѣсѣшѣ!

¹⁾ Ammianus Marcellinus et Katona II. сс.

А н ѣ л 352, шѣ 353. Бірѣиторѣи фѣнд Константѣе Августѣл ла Мѣрса дн Паннонѣа, н'аѣ днѣчат де а фѣгѣрѣ шѣ маѣ днколо пре Magnentie тѣраппѣл, пре кареле л'аѣ скос дн тоатѣ Італѣа, шѣ ла Лѣгдѣн дн Галлѣа днкъ л'аѣ вѣтѣт фоарте рѣѣ. Дрѣнт ачѣеа Magnentie дн аѣл 353, днѣсѣшѣ пре сѣне с'аѣ оторѣт ¹⁾.

¹⁾ Ammianus et Katona II. сс.

А н ѣ л 354. Галлѣ Кесарѣл нѣ вѣне с'аѣ пѣртат ла рѣсѣрѣт; дрѣнт ачѣеа фѣ кѣма т днпоѣи шѣ ѣчѣе дн порѣнка Августѣлѣи Константѣе ¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 355. Дн аѣл ачѣста оаре-кареле днѣтре повѣзѣиторѣи оѣдѣлор дн Галлѣа, аѣте Сѣлван, аѣ днѣвѣрѣкат порѣфра фѣрѣ де воѣа Августѣлѣи Константѣе, кареле о аѣ шѣ маѣ рошѣт кѣ сѣнѣеле съѣ дѣнѣ 28 де зѣле; пентрѣ къ аѣ фост днѣвѣне шѣ тѣлат де о-сташѣи лѣи Константѣе. Августѣл Константѣе дрѣнт ачѣеа ка кѣ атѣта маѣ лѣсне сѣ поатѣ аѣѣра Галлѣа шѣ де тѣраппѣи шѣ де нѣмѣиѣи, дн 6 зѣле але лѣи Ноемврие аѣ нѣмѣт Кесарѣи пре Іѣлѣан Параватѣл сѣѣ Апостатѣл, кареле і-аѣ фост вѣр пѣмар дн доѣ фраѣи шѣ фрате вѣн кѣ Кесарѣл Галлѣѣ, шѣ л'аѣ трѣмѣе дн Галлѣа ¹⁾.

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 17. Katona in Synopsi Chronol.

А н ѣ л 357. Августѣл Константѣе II, дѣнѣ че аѣ дндрѣнтат дн аѣл 356, адекѣ чѣл трѣкѣт, тоате кѣте фѣсесе тѣрѣвѣрате пѣрѣн тѣраппѣи, дн аѣл де аксм маре трѣзнѣ аѣ ѣнѣт дн Рома де пре Magnentie; іарѣ Кесарѣл Іѣлѣан II, апоѣ Апостатѣл, аѣ днѣвѣне пре Алѣманнѣи шѣ і-аѣ алѣнѣгат дн Галлѣа ¹⁾.

¹⁾ Ammianus et Katona II. сс.

А н ѣ л 358. Квадѣи де о парте шѣ Сарматѣеле де алѣтѣ парте аксм нѣпѣдѣеѣе ѣнѣтѣрѣле Ромѣиѣлор, маѣ вѣртѣс Паннонѣеле; Августѣл Константѣе дрѣнт ачѣеа аѣ пѣрчес днѣсѣшѣ асѣпра лор, шѣ пѣрѣтѣвара трѣкѣнд Дѣнѣрѣа, ѣнѣтѣрѣле Квадѣлор шѣ але Сарматѣелор ле аѣ сѣппѣс Ромѣиѣлор, пентрѣ каре вѣтеѣе шѣ Сарматѣк с'аѣ нѣмѣт Августѣл Константѣе ¹⁾.

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 17. с. 12. Sethus Calvisius in opere Chronol. Katona in Synopsi Chronologica.

А п х л 359. Сапоре II. Крайял Персілор дін сфатял оаре-кързіа Антонінѣ, кареле фвдїсе ла дънса, аѣ пръдат Месопотамїа шї аѣ кърїне Amida ¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А п х л 360. Азгъстял Константіе аѣ терс дн контра лї Сапоре; іаръ Кесарїзл Ізліан II. Параватял аѣ дитърътат осташи дін Галліа де л'аѣ стрїгат Азгъстѣ фъръ де шїреа Азгъстялї Константіе. Ачеста дъпъ че о аѣ фъкът Ізліан, н'аѣ дндрѣнїт а зъ-бовї дн Галліа, чї де фріка лї Константіе с'аѣ трас дн Dakia чеа позъ, de unde нїчї с'аѣ тїшкат пълъ ла тоартеа лї ¹⁾. Іаръ Сапоре фоарте вїтедже се пърта дн контра Азгъстялї Константіе, пентрѣ къ дн анял ачеста аѣ лъат Singara шї Фенїка къ пьтере de ла Romani ²⁾.

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 21. c. 5. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А п х л 361. Фїнд дн Dakia Ізліан II. Параватял се deprindea къ deadїнса дитрѣ гъчїтърї, черкънд деатърънтял мадже пасерїлор дъпъ обїчеїзл пъгънеск, шї нїмїка дн-целегънд дєспре порокъл сѣѣ, пентрѣ къ се темеа ка пъ кътва сѣї спъпъ гъчїторїї бър-феле дъпъ пофта лї (аша гръеше Ammian Marcellin ¹⁾), кареле аѣ фост осташѣ сѣт дънса), маї пре зртъ (зїче ачелашї Ammian) дїнтрѣ ачееа аѣ къпоскът, къ аѣ търїт Константіе II, пентрѣ къ врѣнд сѣ дїкалече не кал, фечїоръл кареле цїнеа де скърї, аѣ къзът ла пътълт ка шї кът л'ар фї їсбїт чїнева; дін кареа дитъмпїларе Ізліан Параватял аѣ дїздекат шї стрїгат къ аѣ търїт чїне л'аѣ дитъцат пре дънса ²⁾.

Іаръ тоартеа Азгъстялї Константіе II, (дн кареле с'аѣ стїне вїца шї сѣтълца пъмаї а М. Константїн, даръ нъ шї а тътъне-сѣѣ а лї Константіе челї дїнтъїѣ, каре с'аѣ стїне дн Ізліан Параватял) аша с'аѣ дитъмплат: Фїнд ел ла оасте дн контра лї Сапоре, кът с'аѣ зїе ла анял трекът, шї аззїнд къ въръл сѣѣ Кесарїзл Ізліан аѣ дитъръкат пор-фіра фъръ нїчї о дн гъдзїнцъ а са, аѣ лъсат пре Сапоре шї с'аѣ дитърнат асѣпра лї Ізліан Параватял; чї нъ департе аѣ ацїне, пентрѣ къ сосїнд дн Kіlїkїa ла орашял Моп-свєстїа, л'аѣ ловїт фрігърїе шї дїнтрѣ ачелеа аѣ шї търїт дн 3 зїле але лї Ноєт-врїе дн въретъ de 44 de anї ³⁾; дъпъ че аѣ дитъръцїт anї 24, зїле 49. ⁴⁾ Фост-аѣ Константіе дн сїне дін фїре влѣнд, пъмаї асѣпра тїранпїлор ера аспрѣ, асѣпра кърора маї ферїчїт шї маї порокос аѣ фост, де кът асѣпра немічїлор челор дін афаръ. Пагъбъ къ с'аѣ дншелат prin Ariani, de ле-аѣ фоарте тълт пъртїнїт ⁵⁾.

Мърїнд прекът скрїсеїѣ, Константіе Азгъстял, і-аѣ зртат Флавїе Клядїе Ізліан II, фечїоръл лї Константіе, ал брателї М. Константїн, кареле с'аѣ пореклїт Парават саѣ Апостат; пентрѣ къ аѣ зрїсїт кредїпътатеа дн кареа аѣ фост крескът, шї с'аѣ фъкът пъ-гъл. Ачеста кът аѣ днцелес де тоартеа въръ-сѣѣ а лї Константіе Азгъстялї, дн-датъ аѣ трекът дін Dakia ла Царїград, шї дн 2 зїле але лї Декєтврїе аѣ кърїнесѣ сказъл чел дитърътеск ⁶⁾.

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 22. c. 1. ²⁾ Idem ibidem. ³⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ⁴⁾ Conte-xtus operis huius. ⁵⁾ Katona l. c. ⁶⁾ Katona l. c. Calvisius in opere Chronologico.

Fiind акъта дн анъа 362, деплин дмпѣрат Ізліан II, дитѣашдатъ аѡ орѣндѣит къртеа чеа дмпѣрѣтеаскъ, ши тоате кѣте ера дитрѣнса маі алтмпнтреlea, де кѣм фѣсесе съвт Константіе мошкѣ съѡ, съвт М. Константинъ знкѣл съѡ, ши іарѣши съвт Константіе вѣрѣл съѡ, ле-аѡ дитокмѣт; адекъ аѡ кѣрѣѣт тоатъ къртеа де крещініі, о аѡ дмпѣлат де пѣгѣніі, ши ел днкъ аіавеа с'аѡ арѣтат а фі пѣгѣнѡ, апоі аѡ днченѣг а гоні крещініі, дарѣ нѣ ка чеі маі дпайнте дмпѣраѣі, пентрѣ кѣ ле пісѣзіа кѣнѣніе тѣчені-чїеі, чї дї гоніа тѣлкомішѡ ши пре фѣрїшѡ, кѣчї нѣі прїміа ла дерегѣторїі, ши днвѣдѣрїе днкъ ле ера опрїте ¹⁾, де кѣт каре че рѣѡ маі mare се пѣтеа гѣнді асѣпра крещінілор? Чї тѣкар кѣ опрїсе Ізліан Параватѣл а оторѣ пре чїнева нѣмаі пентрѣ ачеса, пентрѣ кѣ ера крещінѡ, окѣрнѣиторїі дерїлор (фїнд кѣ тоѡї ера пѣгѣніі), пре тѣлѡї крещініі і-аѡ трїміс ла черїѡ. Аша с'аѡ дитѣмплат кѣ С. Еміліан, а кѣрѣзіа помїніре о прѣлѣнїт дн 18 Ізліе. Сфѣйтѣл ачеста Еміліан фїнд дн Dorостор, че се кіамѣ акъта Дрѣѡдор саѡ Сїлістріа ²⁾, пентрѣ кѣ аѡ сѣрпат піскарї ідолї ³⁾, фѣ прїне дмпрезнѣ кѣ шепте соѡї, а кѣрора віеаѡ о везі ла Солерїе ⁴⁾, ши дн порѣнка лѣї Канїтолїнѡ Вікарїѣл Тракіеі, фѣ арѣкат дн фок, дн кареле с'аѡ ши сѣвѣршїт дитрѣ ал доілеа ап ал лѣї Ізліан Параватѣл ⁵⁾.

¹⁾ Baronius ad hunc ann. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Lequien in oriente Christiano Tom. 1. p. 1227. ³⁾ Petrus Boschius Tom. 4. Iulii p. 370. seqq. ⁴⁾ Ioann. Bapt. Solerius Tom. 4. Iulii p. 360 ⁵⁾ Fasti Siculi ad h. ann.

Анъа 363. Де ар фі рѣмас Ізліан II. Аѡгѣстѣл дн крещїнца крещїнеаскъ, дн кареа аѡ фост крескѣт, пентрѣ таландїі чеї авеа, ар фі пѣтѣт фі чел маі вестїт дмпѣрат ¹⁾; чї дншелат фїнд мїшелѣл де Лївакіе ши Максимѡ ораторїі чеї пѣгѣніі, ла атѣла аѡ аїѡнс, кѣт нѣ нѣмаі крещїнца о аѡ пѣрѣсїт, чї нѣтеле чел С. ал лѣї Хс. а'л шерѣе днкъ аѡ воїт. Дрѣпт ачееа аѡ врѣт сѣ зїдеаскъ Бісерїка Іерѣсалїмѣлї чеа де Солотон фѣкѣтѣ ²⁾, де Вавїлоненї стрїкатѣ ³⁾, де Зоробавел іарѣши дїреасѣ ⁴⁾, ши маі пе зрїтѣ де зн остаи Роман фѣрѣ шїреа ши воїа дмпѣратѣлї Тїтѡ ⁵⁾, кареле с'аѡ кіемат Deliciae generis humani ⁶⁾, десѣлтареа неатѣлї ошелеск, с'аѡ апрїне дн анъа 70. кѣнд с'аѡ робїт Іерѣсалїмѣл, ши аша аѡ арс, кѣт п'аѡ рѣмас піатрѣ пе піатрѣ, прекѣм аѡ фост пророчїт Домнѣл Хс ⁷⁾. Бісерїка ачестаа зїк, аѡ врѣт Ізліан Параватѣл, сѣ о зїдеаскъ де поѡ, ка днпѣлѣнд іарѣши леѣеа веке, сѣ стрїче чеа поѡ, чї Дѣмнезеѡ чел а тот пѣтернїк ачестаа п'аѡ днѣдѣсїт; пентрѣ кѣ кѣт се зїдеа зїоа, тот се стрїка поаптеа, прекѣм тѣртѣрїсеѣе Рѣфїн ⁸⁾, кареле токма дитрѣ ачесашї време аѡ фост дн Іерѣсалїм.

Фаптеле лѣї Ізліан Аѡгѣстѣл Домнѣл Хс, пре кареле 'л аѡ фост пѣрѣсїт, нѣ ле аѡ лѣсат непеденсїте, пентрѣ кѣ мерѣнд Ізліан дн контра Персїлор, спрїѡіана са о аѡ трас де ла дѣнѣсїл; дрѣпт ачееа аѡ ши перїт Параватѣл саѡ кѣлѣкторїѣл де леѣе дн 26 Ізліе 363, фїнд дн вѣрета чеа маі фрѣтоасѣ де 32 де анї ⁹⁾. Амміан зїче ¹⁰⁾ кѣ аѡ фост адѣс де Персї дн лок недѣмлат ши фоарте прїмеждїос, де знде врѣнд сѣ се дн-тоарне, повѣдѣнд оастеа, л'аѡ нїмерїт о сѣѣеатѣ, ши аша аѡ пікат; чї алїї зїк, кѣм

къ същата ачеа ар фи фост триміеъ дін черіѣ, ші къ дѣпъ че с'аѣ съцетат Івліан Апо-
статъ аѣ стрігат: *Vicisti Galilaeae*, адекъ: „Аввнс-аі Галілеанъле; пентрѣ къ аша кіема ел
не *Domnъl Христос*. *Bezі* пре Бароніе ла ачесташі ан.

Дѣпъ тоартеа лѣ Івліан Параватъла оастеа аѣ алес дмпѣрат пре Флавіе Іовіанѣ,
кареле аѣ фост де пащере дін Сінгіднѣ; адекъ дін Семандріа ¹¹⁾. Ачеста п'аѣ пріміт
порѣра пль че нѣі аѣ фѣгѣдѣт осташи, къ пль дитр'ѣнъл се вор фаче крещіні. Фѣ-
кѣндѣсе аша даръ дмпѣрат Іовіан, ші възвѣд къ оастеа с'аѣ фоарте шікшорат ші та
ере де фоате, аѣ фѣкѣт паче къ Персіі пѣгѣбоасъ ші рѣшіноасъ Ротанілор, дар' і-аѣі
кѣзтат а о фаче ¹²⁾. *Ziceіѣ* пѣгѣбоасъ; пентрѣ къ аѣ кѣзтат съ деа Персілор чіпчі че-
тѣдї, дитре каре аѣ фост ші Сінгара, чі нѣмаі гоале фѣрѣ де локѣиторі, кѣчі локѣито-
рїі і-аѣ дѣс престе ана Еѣфратълѣ, ші і-аѣ ашезат прін вїрѣнѣа Ротанілор ¹³⁾. *Unde*
с'аѣ ашезат локѣиторїі дін патрѣ четѣдї се шіе, чі деспре чеі дін Сінгара нїміка се а-
флѣ скріе, даръ се афлѣ къ маі тѣрзіе време аѣ венїт дн Царїград зн неам некѣно-
скѣт, кареле дѣпъ ачеа плїніа слѣзбеле дн кѣртеа чеа дмпѣрѣтеаскъ. Бароніе скріе
ла анъл 363, кѣм къ неамъл ачеста аѣ пѣзт съ фіе локѣиторїі дін Сінгара, дін карїі
аноі с'аѣ прѣсіт Цїганїі с'аѣ Сінгарїі. Пѣререа ачеста а лѣ Бароніе ¹⁴⁾ нѣ е фѣрѣ де
темеїѣ, пентрѣ къ не цїганї, карїі дѣпъ латїніе се нѣтескѣ Сінгарї, нѣтеле днкъ 'ї арагъ
а фї дін Сінгара, четатеа чеа вестїтъ де престе Еѣфрат.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Regum I. c. 6. ³⁾ Paralipomenon II. c. 3. ⁴⁾ Esdrae c. 6. ⁵⁾ Iosephus
in Antiqu. ⁶⁾ Suetonius in Titum. ⁷⁾ Matthaci ⁸⁾ Ruffinus Lib. I. c. 38 et 39. ⁹⁾ Katona I. c. ¹⁰⁾ Ammianus
Marcellinus Lib. 23 ¹¹⁾ Katona I. c. Hofmannus in Lexico. Bruzen in Dictionario. Baudrand in Geo-
graphia. ¹²⁾ Katona I. c. ¹³⁾ Ammianus Lib. 25. ¹⁴⁾ Baronius ad ann. 363.

А н ѣ л 364, кареле есте де ла зїдїреа Ромѣі 1117. Дн анъл ачеста вѣжд дмпѣ-
рѣратъл Іовіан съ се днтоарне ла Царїград, аѣ венїт пль дн Дагастана, ші аколо де
пѣтоареа нїскѣрора кѣрѣнї анрїншї болѣвїндѣсе аѣ рѣлосат дн 16 Феврѣарїе, дн
вѣрѣтъ де 33 анї ¹⁾. Фост-аѣ Іовіан Аѣгѣстѣл дмподовїт кѣ фѣрѣмседеа тѣрѣнлї, да-
рѣ маі дмподовїт аѣ фост кѣ вїртѣдїле сѣфлетѣлї; пагѣвѣ къ н'аѣ тѣрїт маі днделѣнѣ,
зїк скріиторїі чеі де не ачеле времї ²⁾ ші чеі маі тѣрзіі ³⁾.

Дѣпъ тоартеа Аѣгѣстѣлѣ Іовіан венїнд оастеа пль ла Нікееа, аколо аѣ алес
дмпѣрат пре Флавіе Валентїніан чел дїнтѣѣ, кареле ера де пащере дін Кївале, четатеа
Славонїеї, кареа акѣм се нѣтесе Вїнокѣ ⁴⁾. Іарѣ Валентїніан фѣкѣндѣсе Аѣгѣст нѣ
тѣл аѣ зѣвовїт ші аѣ нѣмїт пре фрате-сѣѣ, пре Валенте II, ашїндїреа Аѣгѣст, дѣндѣї рѣ-
сѣрїтѣл, ка сѣл окѣрѣнїаскъ.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Ammianus Lib. 25. Zosimus Lib. 4. ³⁾ Baronius ad h. a. Katona I. c.

⁴⁾ Breviarium Eccl. Diocovariensis, quod 11°. Aprilis 1807. fuit approbatum a Pio Septimo ad 13^{am}
Maii.

А н ѣ л 365. Дмпѣратїі Валентїніан ші Валенте дѣпъ че аѣ петрѣкѣт іарна ла о
лалѣт, трѣкѣнд прін Тракіа, дмпрѣвѣнъ с'аѣ дѣс ла Наїсѣ, орашъл Дакїеї чеї погѣ де
нїжѣок, патрїа М. Константїн, прѣкѣм ші аїзрїлеа ам кѣвѣпѣт, кареле акѣм се нѣ-

messe Nicca din Serbia¹⁾, ші аколо ка чеї че вреа съ се despартъ de ла олатъ, аѣ дмпърдіт днтре сіне къртені ші осташиі, адекъ пре дрегъторіі політїчещї ші пре повѣдїторіі мілігърещї. Лѣ Валентїніан дѣнъ а кързіа воіе се лъкра тоате, і с'аѣ венїт Іовїн шї Дагалаїф; іаръ лѣ Валенте Віктор шї Арїнтеїѣ, ка чеї маї де фрѣнте. Дїнтре чеї маї де ціос каре кѣ і-аѣ венїт, чїне ва вреа съ шїе, чїгеаскъ пре Амміан²⁾. Дмпърдінд шї ошїле шї венїнд амїндой фракції дн Сїрміїѣ аѣ дмпърдіт шї къртеа, апої Валентїніан аѣ мерс дн Медиолан, іаръ Валенте дн Царїград. Аша кѣргнд лъкрѣїле; кѣ пѣтере де префекці ачешиа окърмзіа цїнѣтл Романїлор: Салвстїе окърмзіа тот рѣсърїтл, Матертїн Італїа, Африка шї Ілірікѣл; іаръ Цертманїан Галліїе³⁾.

¹⁾ Baudrand in Geographia, Bruzen in Dictionario. ²⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 26. c. 5. ³⁾ Idem Ammianus ibidem.

А п ъ л 366. Прокопіе зпѣл дїнтре фрѣщїїле лѣ Ізлїан Параватл¹⁾, дпкъ дн апѣл трекут с'аѣ скълат асѣпра Азгѣстлѣ Валенте, прїп дѣрї трѣгнд оасташїї ла сіне, шї дѣнъ че аѣ кѣпрїне Царїградл, Вітїніа дпкъ о аѣ лзат де ла Валенте²⁾. Дѣпъ ачееса аѣ трїміе пре зпїї вѣрвадї де фрѣнте престе Дѣпѣре дн Дакїа веке, ла Атанарїк країѣл Готїлор, кареле дн времеа де атѣнчї стѣпнїа о парте а Дакїеї векеї, шї прїп солїа ачееса аѣ довѣндїт днтрѣ ацїсторїѣ зече мїї де осташиї дїн чеї маї тарї шї маї вітедї³⁾. Кѣ ошїїле ачестеа, прекѣт ам зїс, с'аѣ скълат Прокопіе асѣпра лѣ Валенте Азгѣстл, чї пѣ тѣл аѣ спорїт, прекѣт акѣшї се ва ведеа.

Валентїніан Азгѣстл токма атѣнчї кѣнд с'аѣ рїдікат Прокопіе асѣпра лѣ Валенте, мерсесе ла Парїс дн Галліа, знде дн лѣпа лѣ Ноетвріе а апѣлѣ 365, л'аѣ дптішїнат Еквїтіе Повѣдїторїѣл, кареле пѣмаї атѣта л'аѣ дпшїїнат, кѣт дпцелесесе де ла Антонїе Трївѣнл, кареле ера дн Дакїа чеа де мїжлок, адекъ, кѣ Прокопіе аѣ рѣїїт тїрѣпнїа; даръ ачееса п'аѣ дпшїїнат, трѣеще дпкъ Азгѣстл Валенте, саѣ пѣ? Дрепт ачееса Азгѣстл Валентїніан тѣл се дпвѣлзіа кѣ гндѣрїле, че ва съ факъ, маї пре зрѣт пре Еквїтіе л'аѣ фѣкѣт Мацїстрѣ, кареа дїрегъторїе атѣта ера, кѣт сѣпт дн времеа деакѣта Маршалїї, шї л'аѣ трїміе сѣ пѣзеаскъ Ілірікѣл шї Паннонїїле, ка пѣ кѣтва сѣ ле кѣпрїнъ Прокопіе тїранѣл, кареле пѣнъ ачї ера фоарте гроаснїк, даръ гроаснїа лѣ пѣ тѣл аѣ цїнѣт; пентрѣ кѣ дн апѣл ачеста фѣ вѣндѣт де аї сѣї, шї прїне фїїнд дїн порѣнка лѣ Валенте, і с'аѣ тѣїат канѣл⁴⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Idem Katona ibidem ³⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Valentianum, et Valentem Augg. ⁴⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 26. c. 5. Katona l. c.

А п ъ л 367. Дн апѣл ачеста волпѣвїндѣсе фоарте Азгѣстл Валентїніан, пре фїїл сѣѣ, Флавїе Граціан, дн пѣтмеше Азгѣст, шї прїп Теодосїе чел таре, кареле пѣмаї повѣдїтор ера дн времеа ачееса, кѣпрїнде о парте а Брїтаннїеї, саѣ а Англїеї деакѣт, каре пентрѣ ачееса пѣнъ астѣлї Валентїа се пѣтмеше¹⁾.

Іаръ Азгѣстл Валенте аѣ трекут дн Месїа де ціос саѣ дн Бѣлгарїа, ка сѣ а-фле пре Готїї карїї порпїсе днтрѣ ацїсторїѣл лѣ Прокопіе тїранѣл, чї неафлѣндѣтї с'аѣ зѣ-воїїт кѣтва дн Маркїанопоїѣ, саѣ дн Преслава, апої не іарпъ с'аѣ днторе дн Царїград²⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica ²⁾ S. Theophanes in Chronographia. ad ann. 3. Valentiniani, Sethus Calvisius in opere Chronol

А п ъ л 368. Към къ дѣпѣратъ. Валенте дѣп анъ ачеста аѣ врѣт съ треакъ дѣп Да-
кіа веке, чи п'аѣ пѣтѣт пентрѣ Готі, скріѣ Ammian ¹⁾, Сетѣ Калвісіе ²⁾, дрепт ачеса аѣ ер-
пат дѣп Маркіанопоіѣ

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 27. Cap. 5. ²⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronologico,

А п ъ л 369. Азгѣстѣ Валенте дѣптрѣ ал треілеа ап ошѣндѣсе къ Готіі, каріі а-
сѣпрісе пре Романіі чеі деа стѣнга Дѣпѣрїі рѣташі, аѣ іерпат дѣп Маркіанопоіѣ, апоі
прітѣвара тергѣнд спре Дѣпѣре, о аѣ трекѣт, ші пре Атанарік Краіѣ Готілор л'аѣ
дѣвїне ¹⁾, чи към? дѣпъ че аѣ трекѣт дѣпѣратъ Дѣпѣреа, Готіі п'аѣ кѣтезат а да
фадъ, чи с'аѣ аскѣне пріп лакѣрї ші пріп пѣдѣрї, кареа възѣнд'о дѣпѣратъ пре осташі
і-аѣ опрїт дѣп лок, ші кѣлегѣнд локѣторїі цѣрїі, адект пре Ромѣні, ле-аѣ фѣгѣдѣт пеп-
трѣ тот канъ дѣп Готѣ о сѣмъ де банї, каріі стрѣвѣтѣнд лакѣрїле ші пѣдѣрїле атѣціа
Готї аѣ оторѣт, кът аѣ кѣзат лѣ Атанарік а се рѣга де паче, кареа і с'аѣ ші дат къ
чїпстеа Романілор, ші Азгѣстѣ Валенте с'аѣ дѣпѣрпат дѣп Царїград ²⁾. Ammian Маркеллїн ³⁾
скріе, къ Атанарік аѣ цїврат къ пѣ ва маї трече Дѣпѣреа, даръ п'аѣ цїпѣт цїврѣмѣнтѣл.
пентрѣ къ гонїт фїнд де сѣпшїі сѣі, аѣ терс дѣп Царїград ші аколо аѣ тѣрїт.

Пѣпъ с'аѣ вѣтѣт Азгѣстѣ Валенте къ Готїі, Сапоре Краіѣл Персілор аѣ прїне пре Арсак
Краіѣл Арменїеі, ші л'аѣ оторѣт ⁴⁾.

¹⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 27. c. 5. Sethus Calvisius in opere Chronol. S. Theophanes in Chrono-
graphia ad ann. 4. Valentiniani I. ²⁾ Zosimus Comes. Lib. 4. ³⁾ Ammianus I. c. ⁴⁾ Katona in Synopsi
Chronol.

А п ъ л 370. Анъ ачеста дѣпї дѣ а лѣкра, тѣкар къ фоарте тѣлте ап дѣсѣт-
пате дѣспре дѣпсѣл. Аша даръ, четїторїѣле! пѣ те мїра де към-ва дѣпї воїѣ мѣта ро-
стѣл, ші алтїнтрелеа, де към ам обїчѣт воїѣ скріе. Кѣчї афаръ де дѣпѣмплѣрїле
дѣпѣрѣціеі, ачї дѣпї воїѣ арѣта крещїпѣтатеа дѣпкъ към с'аѣ вѣгат дѣптре Романї, пѣ
прїп Словенї, прекъм еї ар вреа съ арете, (пентрѣ къ къ време стрѣмошїі пострї ле-аѣ
прїтїт тѣлте кѣвїпте, дѣпкъ ші лїтерїле), чи маї зїк къ прїп Романї с'аѣ крещїпат дѣпѣѣ
Готїі, апоі Словенї. Тѣ дрепт ачеса, четїторїѣле! тоате къ лѣаре амїпте ле четеше,
пентрѣ къ еѣ цї ле воїѣ да дѣпїпте прекъм ле-ам аѣлат дѣп азторїі чеї вѣтрѣнї, чеї
де мїжлок, ші чеї маї де кѣрѣнд, шї:

Дѣпѣѣ дѣпї воїѣ сѣпне дѣпѣмплѣрїле дѣпѣрѣціеі, каре аша аѣ фост. Скріе Кал-
вісіе ¹⁾, към къ дѣп анъ ачеста Комїтѣл Еквїтїе ші Леонтїе аѣ фѣкѣт о четѣвѣзїкъ лѣпгѣ
Дѣпѣре, ка съ дѣпѣдече тречереа Готїлор, прекъм їнскрїпціа аратъ.

Пѣпъ ачї се аратъ дѣпѣмплѣрїле челе полїтїчѣшї але дѣпѣрѣціеі стрѣмошїлор;
даръ крещїпѣтатеа лор дѣп анъ ачеста маї тѣлте се адеверѣазъ; пентрѣ къ

Атанарік Краіѣл Готїлор, пентрѣ пердереа дѣп анъ трекѣт 369, де ла стрѣмошїі
пострї сѣферїт, шї пентрѣ къ Фрїдїгерп, ал Країѣ ал Готїлор, кареле дѣвїне фїнд де
Атанарік, фѣдїсе ла Романї прѣсте Дѣпѣре, с'аѣ скѣлат асѣпра крещїпїлор дїп Дакіа веке,

карії п'аѣ пѣтѣтъ съ фіе алціи, фъръ пѣтаі стрѣтошіі пострі (колоніи лѣі Траіан) пре каріи Авреліан пѣ і-аѣ фост трекѣтъ Дѣлѣреа. Вежі каре ле ам скріе ла а. 274.

Кѣм кѣ крещініи пре каріи і-аѣ гоніт Атанарік п'аѣ фост Готі, чі Ромѣні, се поате адевері дін каре зрмеазѣ, адекѣ: днтѣѣ пентрѣ кѣ Атанарік кѣ Готіи сѣі днкѣ ера пѣ-гѣп, прекѣм пѣртѣрісеце Созомен²⁾, зікѣнд: кѣ Атанарікѣ аѣ порѣпчѣтѣ, де ісгоніторіи аѣ пѣс статѣѣ (кпн чіопліт) дртр'ѣп рѣдван (хпнтеѣ, карѣ), ші о аѣ пѣргат прпн тоате локашѣріле ачелора, каріи се зичеа а фі крещініи, порѣпчѣндѣле съ се днкпне еі, ші сѣі ѣертѣеаскѣ. А доза пентрѣ кѣ Атанарікѣ, — прекѣм скріе С. Ісідор³⁾ дн Хронікѣ: — „пре тѣлці каріи п'аѣ врѣт а ѣертѣі ідолілор, і-аѣ фѣкѣт Мѣченічі, іарѣ пре чеіа лалці „тѣлѣт пѣкѣжндѣі, дѣпѣ че пентрѣ тѣлцітеа лор, с'аѣ днпрозіт аі оторѣ, і-аѣ сіліт а „еші дін вірѣпца лѣі, ші а трече сѣпѣт стѣпѣпїреа Ротанілор.“ — Де п'ар фі фост Ромѣні, крещініи чеі де дѣлѣсѣл (де Атанарік) днпрозіці, кѣм і-ар фі пѣтѣтъ ісгоні дін вірѣпца са? Аѣ доарѣ пѣвѣп аѣ фост Атанарік ка сѣіші днтікшорезе неамѣл пентрѣ крещінда крещінеаскѣ, кареа ел днсѣші о аѣ пріміт кѣ тот неамѣл сѣѣ пѣ дѣпѣ тѣлѣтѣ време, тѣкар кѣ прпн Аріані, прекѣм ачѣеста маі кіар се ва доведі ла аніі зртѣторі. Ачі, пѣпѣ зна ші алта, те сѣѣтѣеск съ четѣщі пре Рѣінарт⁴⁾, пре Хеншеніе⁵⁾, пре Пепе-брокіе⁶⁾, дін каріи лесне веі днцелѣѣе адевѣрѣл, ші веі ші ші тѣченічіі чеі ромѣнѣщі, каріи де тоатѣ вісеріка се чпнстѣск. Вежі ші ачелѣа каре ле ам днсенпат ла апл 325.

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. Cuspiniano. ²⁾ Sozomenus Lib. 6. Hist. Eccles. Cap. 37. ³⁾ Isidorus Hispalensis in Chronico aera 407. ⁴⁾ Theodoricus Ruinart in Admonit. ad Martyrium S. Sabae Gothi. ⁵⁾ Godefridus Henschenius ad 26-am Martii. ⁶⁾ Daniel Papebrochius ad 12-am Aprilis.

Апл 371. Кѣнд гоніа Атанарік Краіѣл Готілор пре крещініи дін Дакіа веке, каріи дѣпѣ кѣм ам кѣвѣпѣтат ла апл трекѣтъ, ера, де пѣ тоді, маі таре парте Ромѣні ші адевѣраці Православнічі¹⁾; Авгѣстѣл Валенте днтрѣ ачѣеші се сіліа, ка пре тоді Православнічіі сѣі факѣ Аріані; дрепт ачѣеа дн апл ачѣеста аѣ мерѣ дн Скїтіа чеа тікѣ, ѣнде локѣеск акѣта Тѣтаріи, че се пѣтѣск Довроцені, іар латпнѣше Dobroditiu, кареа заче днтре Бѣлгаріа ші тареа Неагрѣ ла дескѣркареа Дѣлѣрїи²⁾, ші а-пѣпѣгѣнд ла четатеа Томос, че се пѣтѣще акѣта Баба, ші ѣнде аѣ фост сѣргѣпїт Овідіе Поета³⁾, аѣ врѣт съ трагѣ пре С. Вретанпїон Епіскопѣл локѣлѣі, а кѣрѣіа помѣнїре дн Мартїрологіѣл чел дін Рома се фаче дн 25 Іанѣаріе, дн партеа Аріанілор; чі нпміка аѣ іспрѣвіт, кѣ Сѣпѣтѣл і-аѣ стат дн конгрѣ апѣрѣнд догмѣле соборѣлѣі челѣі днтѣлѣѣ де ла Нікеа⁴⁾.

¹⁾ S. Basilius M. Epist. 338. S. Augustinus Lib. 18. de Civ. Dei cap. 52. S. Ambrosius Epist. 15. et 16. ²⁾ Peutinger in Tabula Geographica. ³⁾ Hofmannus in Lexico. Bruzen in Dictionario, ⁴⁾ Sozomenus Lib. 6. Hist. Eccl. cap. 20. Nicephorus Lib. 11. c. 29. Baronius ad an. Christi 371. Nro. 114. et 115. Lequien in Oriente Christiano Tom. I. p. 1213.

Апл 372. Цпнѣнд днкѣ гоана чеа де Атанарік асѣпра віѣцілор стрѣтошілор пострі днчѣпѣтѣ, дн апл ачѣеста аѣ пѣтіміт доі вітѣці аі лѣі Хс. СС. Нікіта, а кѣрѣіа

поменіре о пръзвѣстїи дн 15 Септемврие, шї Сава, а кързіа поменіре се фаче дн 24 Априліе дѣпъ патронѣа меѣ Мареле Мъченик Георгіе.

С. Нікіта дѣпъ мѣлте кінхрі аѣ фост арс де віѣ¹⁾, а кързіа моаше се пѣртаръ дн-тѣиѣ дн Кілікіа дн четатеа Монсвестіа, знде шї вісерікъ і с'аѣ зідіт; іаръ дѣпъ ачееа се трекаръ дн Венеціа шї се ашезаръ дн вісеріка Сѣнтълѣї Ніколае²⁾. Локъа дн каре аѣ пѣтіміт аѣ фост Молдова, Бѣцеакъа, саѣ деара Мѣнтенеаскъ³⁾. Еѣ гндеск къ аѣ фост деара Мѣнтенеаскъ, пентрѣ къ шї С. Сава аколо аѣ пѣтіміт, прекъм дндатъ вом ведеа. С. Сава дн анъа дінтѣиѣ аа гоаней аѣ фост лепѣдат дін сатъа съѣ шї сѣргѣніт, апої іаръ кіемат дндѣрѣпт, днтрѣ аа доілеа анѣ аѣ фост пріне шї іаръшї словозіт; днтрѣ аа треілеа, адекъ дн анъа 372, аѣ фост днекат дн рѣл Мѣсеѣ⁴⁾, каре рѣѣ спалъ Рѣмпікъл⁵⁾, дін кареле фінд скос къ време прін Ізніе повъзвїторіѣа Скітіеї тічі, фѣ тріміс дн Каппадокіа де знде ера Ізніе⁶⁾.

¹⁾ Menologium Basilianum. ²⁾ Petrus a Natalibus. ³⁾ Joannes Stillingus ad 15-am Septembris. ⁴⁾ Epistola Ecclesiae Gothicae. ⁵⁾ Theodoricius Ruinart in notis ad Epist. Eccl. Gothicae. ⁶⁾ Epist. Eccl. Gothicae.

А п ъ л 373. Кѣте скріе Калвісіе¹⁾ ла анъа ачеста дін С. Ісідор тоате сѣпт вѣр-селе; пентрѣ къ С. Ісідор скріе, прекъм ам арѣтат ла анъа 370, Паѣл Діаконъа²⁾ дн-къ се дншалъ, кънд дн контра Сѣнцілор Марелѣї Васіліе, а лѣї Авгѣстін шї а лѣї Амвросіе, пре каріи і-ам адѣс ла анъа 371, зіче: къ СС. Мъченичі, каріи аѣ пѣтіміт дн Готіа, адекъ дн Дакіа чеа веке, сѣвт Атанарікѣ Краіѣл Готілор, аѣ фост Аріанї. Тѣ четече каре сѣпт ла нѣмітѣа анѣ скрісе, къчї еѣ ла анъа ачеста маї мѣлте нѣ воїѣ сѣ скріѣ, фѣрѣ нѣмаї къ дн анъа ачеста с'аѣ івїт днтѣиѣ де престе Волга шї Танаїс дін фѣндѣл Сартателор челор дін Асіа, Хѣнпїї, вігежії чеї марї³⁾, каріи дѣпъ ачееа (прекъм вом ведеа ла анїї віиторї) сѣвт Атїла Краіѣл лор аѣ фоарте пѣкъзїт нѣ нѣмаї пре стръмошїї пострі, чї тоатъ Езропа. Хѣнпїї ачещеа фост-аѣ Улѣхрі саѣ де алт неам? воїѣ грѣї зндеї ва фї локъа шї сорокъа.

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. ²⁾ Paulus Diaconus, sive Author Miscellae Lib. 12. in Valentem. ³⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 31. cap. 3. Calvisius l. c. Thuroczius Part. 1. cap. 10.

А п ъ л 374. Авгѣсѣл Валенте днкъ, кареле дін анъа 370 пѣлѣ акъм аѣ апѣрат пре Пара, фїѣл лѣї Арсаке, Краіѣлѣї Арменіеї, дн контра лѣї Саноре Краіѣлѣї Персіеї, дн анъа ачеста пре ачелашї Пара, къ віклѣшѣг дн отоарѣ. Іаръ Авгѣсѣл Валентініан прін Теодосіе чел вѣтрѣп, татъа лѣї Теодосіе челѣї Маре, фѣгѣреще пре Фїрмѣ тіранпѣл дін Африка, пре Кваді, каріи пѣлѣдїсе дн Паннонії, днкъ дї остоїеще прін Мареле Теодосіе, ка прін зн повъзвїторіѣ аа съѣ¹⁾. Чї де кът ачестеа, маї де а се поменї есте венїреа Хѣнпїлор дн Езропа, кареа аша о скріе Амміан²⁾ ла анъа де акъм:

„Хѣнпїї пѣвѣлнд дн церїле Аланїлор, каріи фїнд вечїнії Грѣстѣнцілор, се нѣмеск „Танаїте, пре мѣлїї дінтре дѣпшїї аѣ тѣят, пре алїї і-аѣ ѣфѣгїт, іаръ пре чеїалалдї „днкредїпїндѣї деспре паче, шї і-аѣ фѣкѣт соці, шї днпрезвѣндѣсе ла о.алтъ, къ маї ма-

„ре дндръзнеалъ репедѣ аѣ пѣтрѣс дн сателѣ челе тѣлѣ шѣ богате але лѣ Ерменік
 „(Краієлѣ Грѣстѣнцилор), де кареле пентрѣ тѣлѣ шѣ вѣтецѣшѣ але лѣ фанте, тоате
 „неатѣрѣле вѣчѣне се тѣмеа. Ачѣста спѣмѣнтѣндѣсе де вѣфорѣл пегѣндѣт, тѣкар кѣ
 „тѣлѣт с'аѣ невоіт ка сѣ рѣтѣпѣ некѣлѣтѣт, тогѣшѣ вѣстѣндѣсе грознѣчѣа Хѣнцилор, ка сѣ
 „се тѣнтѣеаскѣ де рѣтелѣ вѣітоаре, дѣсѣшѣ пре сѣне с'аѣ оторѣт. Дѣпѣ а кѣрѣа тоарте
 „фѣкѣндѣсе Краіѣ Вітѣмірѣ, пѣцѣпѣ време аѣ стѣтѣт дѣпротѣвѣ, дѣкрѣзѣндѣсе Аланѣлор шѣ
 „Хѣнцилор, пре карѣі кѣ сѣмѣрѣе і-аѣ фост трас ла сѣне, чѣ дѣпѣ тѣлѣ пердѣрѣ че аѣ
 „сѣтѣрѣт, аѣ кѣзѣт дн рѣсвоіѣ де пѣтереа арѣелор дѣвѣнс. Де Вітѣмірѣ аѣ рѣтѣе зп
 „прѣкѣзѣщѣ анѣме Вѣдерѣкѣ, а кѣрѣа тѣтелѣ о аѣ прѣіміт Алатѣѣ шѣ Саѣрѣзѣ повѣцѣіторѣ
 „фоарте вѣстѣцѣі пентрѣ тѣрѣмеа лор, карѣі дѣпѣ че с'аѣ апѣрат пѣлѣ ла о време, маі
 „пре зрѣтѣ перзѣндѣшѣ пѣдѣжѣеа де а маі пѣтеа ста дн контра Хѣнцилор, пре дѣчет с'аѣ
 „трас спре Ністрѣ, каре кѣреа пре тѣлѣт кѣмѣспѣі дѣнтре Дѣпѣро шѣ Ворѣстенѣ.“
 „Кѣм кѣ ачѣстеа фѣрѣ де пѣдѣжѣе аша с'аѣ дѣтѣмплат, дѣцѣлегѣнд Атанарѣкѣ цѣс-
 „делѣ Тервѣнцилор (дѣпротѣва кѣрѣа пре кѣм с'аѣ зѣс маінапте, с'аѣ оцѣт Валенте маі
 „де дѣмѣлѣт пентрѣ ацѣісторѣл лѣ Проконѣе трѣміс), вреа сѣ стеа немішкат шѣ сѣ се скоа-
 „ле кѣ пѣтерѣ, де кѣтѣва шѣ ел с'ар рѣсколѣ ка чѣіалѣцѣі. Дрѣнт ачѣеа ашезѣндѣшѣ оа-
 „стеа лѣпѣт Ністрѣ, апроанѣ де валѣеа Грѣстѣнцилор, аѣ трѣміс пре Мѣндѣрѣкѣ, (кареле
 „дѣпѣ ачѣеа аѣ фост повѣцѣіторѣіѣ дн Аравѣа кѣ Логарѣміан) шѣ кѣ ацѣі воіерѣ, пѣлѣ ла а
 „20-а неатрѣ, ка сѣ вазѣ де велѣреа протѣпѣцілор; ел дѣнтрѣ ачѣеа дѣсѣшѣі дѣтокѣміа
 „оастѣа, де нѣменеа фѣінд дѣнедѣкат; чѣ алтѣнтрѣлеа с'аѣ дѣтѣмплат, де кѣм гѣндѣа:
 „пентрѣ кѣ Хѣнциі, пре кѣм сѣнт іѣтецѣі ла фѣре, сокотѣнд кѣ маі департе тѣреѣе сѣ фѣе
 „маі марѣ тѣлѣцѣіте, шѣ лѣсѣндѣ пре карѣі вѣзѣсе, аѣ стат де лок дѣнтрѣ одѣлѣпѣ, пѣлѣ
 „че аѣ рѣсѣрѣт лѣна, ла а кѣрѣа лѣмѣпѣ дѣнтрѣнд вадѣл Ністрѣлѣі, шѣ трѣкѣнд, че ле аѣ
 „фост маі спре фолос, аѣ алео, шѣ тѣмѣндѣсе ка пѣ кѣтѣва чѣі дѣнапте трѣмішѣ сѣ ле
 „вѣпѣ дн спате, обѣлз шѣ репедѣ аѣ шѣре асѣпра лѣі Атанарѣкѣ, пре кареле кѣ пѣвѣлѣі-
 „реа дѣнтѣіѣ л'аѣ сѣпѣрѣат шѣ гѣнд вр'о кѣцѣіва дѣнтре а лѣі Атанарѣкѣ, пре ел л'аѣ сѣ-
 „літ а фѣцѣі ла тѣшѣцѣі. Спѣмѣнтѣат фѣінд Атанарѣкѣ, де о дѣтѣмпларѣе ка ачѣастѣа шѣ те-
 „тѣндѣсе маі де реа де ла сѣрѣпчѣанѣеле Іерасѣлѣі (адѣкѣ але Прѣтѣлѣі), пѣлѣ дн Дѣ-
 „пѣре, цѣнѣтѣл Таіфалѣлор л'аѣ дѣкѣпѣісѣрат шѣ зѣдѣрѣле ле аѣ маі дѣлѣцѣат, карѣеа репедѣ
 „фѣкѣндѣс'о, гѣндѣа кѣ ва аѣеа сѣкѣрѣітѣте шѣ сѣпѣнарѣе. Чѣі кѣнд лѣкѣра, Хѣнциі не дѣче-
 „тѣт дѣі гонѣа шѣ де н'ар фѣі стѣтѣт пентрѣ прадѣ, ар фѣі асѣспрѣт пре чѣі че лѣ се дѣ-
 „протѣвіа. Маі пре зрѣтѣ лѣдѣндѣсе вѣстеа прѣп чѣелѣлѣте неатѣрѣі але Готѣлор, кѣм
 „кѣ зп неат кареле маі напте ера некѣпѣосѣкѣт, акѣтѣа івѣндѣсе дѣн чѣеа маі дѣн лѣзѣнтрѣ
 „парте (а Скѣітѣі) ка шѣ новоіѣл, че кѣрѣ де пре тѣшѣцѣі чѣі дѣлѣцѣі, тоате ле сѣрѣпѣ шѣ
 „ле стрѣкѣ, партеа чѣеа маі марѣ а попорѣлѣі, карѣеа лѣсѣсе пре Атанарѣкѣ, вѣзѣндѣл а-
 „ша сѣлѣіт, черка лѣкашѣ депѣртѣт шѣ нецѣіѣт де варварѣі, шѣ дѣделѣлѣт сокотѣнд че ло-
 „кѣрѣі ш'ар алеѣе, аѣ цѣідекат кѣм кѣ Тракіа пентрѣ доѣл прѣічѣіні ар фѣі маі дѣдѣтѣпѣлѣ,
 „пентрѣ кѣ пѣшѣне арѣ дѣстѣлѣ, шѣ прѣп лѣцѣімеа Дѣпѣрѣі се департе де варварѣі карѣі

„пъвълице ка фелцерьл: ши ачеста о аѣ цѣдекат дн комън ши чеї че маї рѣтъсесе „льлгъ Атанарікѣ.“

Пъль ачі сѣнт кѣвнтеле лѣ Амміан, дѣнтре каре дѣсеампъ, къ Грестѣнціи саѣ Протинціи къ Тервинціи ши къ Таїфаліи аѣ фост де зн неам, адекъ Готі³⁾; а доза къ Дапастрѣ лѣ Амміан есте Ністрѣ, іаръ Іерасѣл есте Прѣтъл⁴⁾. Аша даръ Протинціи аѣ стѣпънит престе Ністрѣ; Тервинціи ши Таїфаліи дѣнтре Ністрѣ ши Дѣнѣре, адекъ дн Молдова, Бессарабіа ши дн цѣара Мѣнтенеаскъ, прекъм тѣртѣрїсеце ши Іоан Стїлїнг ла 15 зїле але лѣ Септемврие. Дн Ардеал дикъ аѣ пѣвъліт маї адеце опі Готїи, дрепт ачѣса с'аѣ ши пѣмїт Готїа, прекъм с'аѣ арѣтат ла анѣл 325. Чи дн анѣл ачѣста пѣ се вѣд а фї Готї дн Ардеал, пентрѣ къ Фрїгїгерн къ Ълфіла зрѣтъорїл Сѣнтѣлї Теофіл маї пайте трекъсе Дѣнѣреа, де ѡнде къ дрептате почїѣ дикїде: къ пѣмаї Ромѣнїи ера дн анѣл ачѣста дн Ардеал ши дн чѣеалалгъ парте а Дакїеї пѣль дн Тїса.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 31, cap. 3. ³⁾ Baudrand in Geographia. Hofmannus in Lexico. Bruzen in Dictionario. ⁴⁾ Ibidem II. сс.

Анѣл 375. Хѣннїи сѣнт Країзл лор Баламбер кіемат¹⁾ пѣ дичета а пѣкъці ши гонї пре Готї, карїи дн анѣл ачѣста дикъ стѣпънїа пѣтъпѣтъл кът есте дѣнтре Прѣт ши дѣнтре Дѣнѣре²⁾. Іаръ Азгѣстѣл Валентїніан I. лѣсѣнд пре фїїзл сѣѣ чел маї таре, пре Азгѣстѣл Граціан дн Тревірі четатеа Галліеї, аѣ терс дн Карѣнт четатеа Паннонїеї, кареа п'аѣ фост департе де Пожон престе Дѣнѣре, (везї пре Пестїнгер), ши цѣ-фїнд пре Кваді ши пре Сартате, карїи пѣтъдїсе дн аніи трекъці дн Паннонїа, с'аѣ погорѣт дн Брежетїон четате іаръ а Паннонїеї, че п'аѣ фост департе де Іакрїн³⁾, аколо л'аѣ дѣтїмпїнат солїи Кваділор ши аї Сартателор, чеї пентрѣ паче трїмїшї, пре карїи дѣнтревѣндѣї Ампѣратѣл Валентїніан: „Аѣ доаръ тодї Квадіи ши Сартателе аша сѣнт фѣкъці дн трѣп?“ Еї аѣ рѣспѣнс: „Ампѣрате! ачі аї пре чеї маї воїнїчі ши маї фрѣтмошї ла статѣрѣ дїп неамѣрїле поастрѣ.“ Атѣнчї Ампѣратѣл с'аѣ мїрат, кѣм кѣтеазъ нїще оаменї мїшеї ка ачѣїа, а се рѣдїка асѣпра Романїлор, ши вѣтънд дн пѣлїтї аша де таре аѣ стрїгат, зїкънд: „Рѣѣ де Романї! дакъ пе времеа лѣ Валентїніан, знїї ка ачѣщїа се скоалъ асѣпра лор,“ кът і с'аѣ рѣпт о вѣпъ, дїп каре кѣрѣнд тѣлѣт сѣпѣ, аѣ мѣрїт дѣнтрѣ ал зпспрезечелеа анѣ ал дѣпѣрѣщїеї салѣ⁴⁾ дн 17 Ноѣмврие, дн вѣрстѣ де 55 де ані⁵⁾. Фост-аѣ Валентїніан фортос дн трѣпѣ, къ мїнте таре, іскѣсїт ла ворѣв ши де тодї івѣгїт, пѣмаї ачѣса і-аѣ стрїкат, къ аѣ крѣзѣт оаменїлор челор некредїнчїошї ка ла нїще кредїнчїошї⁶⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 31, Cap. 4. Sethus Calvisius in Opere Chronol. ³⁾ Tabula Peutingeriana. Katona I. с. ⁴⁾ Paulus Diaconus Lib. 12. in Valentinianum I. ⁵⁾ Katona I. с. ⁶⁾ Idem Katona I. с.

Анѣл 376. Готїи маї де тѣлѣтї ані фїїнд дѣтещїї де Хѣннї, ши дн анѣл ачѣста пе маї пѣтънд сѣѣерї асѣпрїрїле лор, аѣ трїмїс пре Ълфіла Мїтрополїтѣл Ардеалѣлї ши зрѣтъорїл Сѣнтѣлї Теофіл (везї че с'аѣ скрїс ла анѣл 325) ла Ампѣратѣл Валенте,

кареле дн тимъл ачеста петречеа дн Антиохіа¹⁾, ка прін міжлочи́реа лѣ съ довѣнда-скъ, съ поатъ трече Дѣнѣреа ші съ се ашезе дн Тракіа ші дн вечінеде цѣрї, фѣгъ-дѣнд Ампратѣлѣ, къ де ле ва днѣдсі ачеста, еї днкъ вор фї гата а се оцї дн коп-тра тѣтрор немїчлор днпѣрѣїеї²⁾. Мергѣнд дрепт ачееа Ълѣла ла Ампратѣл Ва-ленге, аѣ довѣндїт че пофтеа Готїї, къ карїї аѣ шї трекут, лѣсѣндѣшї тѣрта чеа ромѣ-неаскъ дн Dakia лѣ Траіан; чї рѣѣ с'аѣ днтѣмплат крещїпѣтѣїеї къ мерѣереа Мітроп-кїтѣлѣ Ълѣла дн Антиохїа; пенѣрѣ къ Евдокїе шї Акакіе Влѣдїчїї, карїї ера Аріанї, аѣ сѣтѣїт пре Агѣстѣл Валенте, ка Готїлор съ нѣ ле деа черереа, де нѣ се вор фаче А-ріанї³⁾. Аша с'аѣ фѣкѣт Ълѣла Аріан къ тоцї чеї че аѣ трекут къ дѣнскл Ромѣнї шї Готї; іарѣ де Ромѣнїї карїї аѣ ретас дн Dakia веке сѣпт стѣпѣнїреа Хѣннїлор, п'ат афлат съ се фїе фѣкѣт Аріанї, пенѣрѣ ачееа маї ферїчїї аѣ фост де кѣт чеї че аѣ тре-кут. Ълѣла ачеста аѣ днѣторс С. Скрїптѣрѣ дн лїмба Готїчеаскъ, лѣнд афарѣ кѣрїде Ампратїлор⁴⁾, кареа лїмѣв дѣпѣ ачееа дн Італїа аѣ тѣнкат пре чеа лѣтїнеаскъ, ток-ма прекут аѣ фост тѣнкат'о маї пайнте дн Dakia. Де ачї віне, къ Ромѣнїї авем тѣлте кѣвінте, каре де ла Латїнїе нѣ се пот адѣче, шї дн лїмба Італїенеаскъ тотѣшї се афлѣ.

Маї віне аѣ мерс Ампрѣїеї анѣсклѣ дн анѣл ачеста; пенѣрѣ къ дѣпѣ тоартеа Агѣстѣлѣ Валентїан I. оастеа дн Акїнкѣ, четатеа Паннонїеї, че се нѣмѣде акѣта Бѣда веке⁵⁾, аѣ нѣмїт Агѣст пре фїїл лѣ чєл маї мїк пре Валентїан II. кареле къ фра-те-сѣѣ Агѣстѣл Гратїан аѣ днпѣрїїт дн анѣл деакѣм днѣре сїне Ампрѣїа анѣсклѣ⁶⁾.

¹⁾ Theodoretus Lib. 4. c. 37. ²⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 31. c. 4. Sethus Calvisius in Opere Chronologico. ³⁾ Theodoretus l. c. S. Theophanes p. 53. Selecta ad illustrandum Chronicon Paschale p. 448. Enapius de Legationibus p. 19. Stiltingus ad diem 15-am Septembris. ⁴⁾ Socrates Lib. 2. c. 41. Jornandes de Rebus Gothicis. Lequien in Oriente Christiano. ⁵⁾ Tabula Peutengeriana. Katona in Synopsi Chronol. ⁶⁾ Idem Katona ibidem.

А н ѣ л 377. Агѣстѣл Валенте, прекут с'аѣ арѣтат ла анѣл трекут, аѣ прїмїт пре Готїї чеї че фѣїсе де Хѣннї дн Тракіа шї дн вечїнеде цѣрї фѣрѣ нїчї о легѣтѣрѣ, ка днкъ нїчї артеде нѣ ле аѣ лѣтат де ла дѣншїї, ка къ атѣта маї таре съ се деїѣртезе тоатъ прїмеждїа чеа кѣтрѣ дѣншїї¹⁾. Дѣпѣ ачееа флѣтѣнзїнд Готїї, аѣ черѣт хранѣ де ла Префекцїї лѣ Валенте, карїї дн лок де хранѣ аѣ трїмїе кѣнї Готїлор, дарѣ аша, ка пенѣрѣ тот кѣнеде съ деа ѣн роб. Токмаї атѣнчї аѣ порѣнчїт Ампратѣл Валенте, ка пре Готї сѣї треакъ пресе Елеспонт дн Асіа, де че Готїї нѣ с'аѣ ферїт, нѣмаї кѣт аѣ пофїт, съ лї се деа де кале шї тѣнкаре не доѣв зїле, чї аѣ довѣндїт о нїмїка, ба чеї маї тѣл днкъ і-аѣ шї вѣтѣт, дѣндѣме вастоане (вѣкте, фѣшї) дн лок де челе че авеа опѣ. Дрепт ачееа Готїї Країлѣ Атанарїкѣ, карїї се днпѣрїа дн Таїфалї, Віктофалї, Скорї шї Карподакї²⁾, с'аѣ знїт къ Країл Фрїтїгерн, (депре кареле веї че ам кѣвѣплат ла анѣл 370,) шї аѣ днкѣнѣїрат Одрїїл; чї не авѣнд ѣнеде де а вате четѣїї, л'аѣ лѣ-сат шї аѣ мерс съ праде Тракіа. Повѣнѣїторїї чеї днпѣрѣїеї аѣ стрїне оастеа дн коп-тра Готїлор, дарѣ днѣїашї датѣ аѣ рѣтас днвїншї, шї Готїї с'аѣ днѣрѣкат дн артеде

челор къзвѣи. Дъпъ ачеаста сосѣнд ощи де ла Азгъстѣя Граѣан, къ ачестеа ши къ челеалте ощи але лѣи Валенте къ маре вѣрсаре де сѣнце с'аѣ лѣпѣат Готѣи пѣпъ поапѣа, кѣнд с'аѣ дикѣнциѣрат де Ромѣни, ши пѣпъ атѣпчи аѣ рѣмас дикѣнциѣраѣи, пѣпъ че с'аѣ киѣмат ощи де Граѣан трѣмисѣ дн Галлиа. Дъпъ мерѣереа ощи лор ачестора дн Галлиа, Готѣи не маѣ пѣтѣнд сѣѣери фоатеа, аѣ киѣмат дитрѣ аѣсторѣи пре Хѣнни ши пре Алани, ши сѣкѣнд аѣарѣ, фоарте рѣѣ аѣ прѣдат Тракиа, Месѣме ши Дакѣме лѣи Азрелиан, адекъ пре Ромѣниѣи чеѣ деа дреапѣа Дѣпѣриѣи, кѣчи пре чеѣ че ера деа стѣпга Дѣпѣриѣи, маѣ пѣинте дѣи аѣспрѣсе Хѣнниѣи, дѣпъ че аѣ ѣзгѣрит пре Готѣи³⁾.

¹⁾Paulus Orosius Lib. 7. c. 33. ²⁾Sextus Aurelius Victor in Gratianum Aug. Zosimus Comes Lib. 4 in Theodosium M. et Gratianum Augg. ³⁾Ammianus Marcellinus Lib. 31. c. 5. Selecta ad illustrandum Chronicon Paschale p. 448. Calvisius in Opere Chronol.

А п ъ л 378. Дѣпъ ши лѣриде дѣн анѣя деакѣм токѣа акѣрат ле скрѣе Калѣисѣе¹⁾ къ кѣвинтеле зрѣштоаре: „Дѣн анѣя 378“ — зѣче ел, — „Дѣпѣратѣя Валенте прекъм „скрѣе Сократес, аѣ венѣт дн Царѣград дн 30 де зѣле але лѣи Маѣѣ, знде венѣнд, де „тот попорѣя аѣ фост окѣрѣт, пѣпѣтрѣ къ аѣ примѣт пре Готѣи дн Тракиа, карѣи ши оше- „зѣле (сѣѣтѣрѣѣиле) Царѣградѣя лѣи дѣкъ ле аѣ прѣдат; пѣпѣтрѣ каре окарѣ тѣпѣндѣсе Ва- „ленте. аѣ ешиг дѣн Царѣград дн 11 зѣле але лѣи Изѣне. Іарѣ Готѣи темѣндѣсе, аѣ трѣ- „тѣс пре Влѣдика (Ѣлѣла) солѣ де паче ла Валенте, кареле днзѣдар аѣ кѣлѣторѣт, пѣп- „трѣ къ Валенте рѣѣвѣнд изѣѣндѣ ниѣи оастеа де ла Граѣан трѣмисѣ, каре нѣ ера де- „парте, нѣ о аѣ аѣцентат, чи дн 9 зѣле але лѣи Азгъст с'аѣ ловѣт къ Готѣи, знде Готѣи „дѣн леашѣ дѣвѣнгѣнд пре кѣлѣраши, не пѣдестраши дѣкъ і-аѣ адѣс ла стрѣтѣоаре ши „і-аѣ тѣѣат, тѣкар къ нѣ ѣзрѣ ши де а са перѣере. Чеѣи маѣ сѣдрѣвѣнѣ бѣрѣѣѣи аѣ перѣт „дн бѣтаѣа ачѣаста, ши дѣн оасте деабеа аѣ скѣпѣат а трѣѣа парте. Валенте дѣкъ лѣ- „сат фѣѣнд де аѣ стѣи, ниѣи авѣнд врѣзѣл чѣне сѣ'л апѣре, дѣпъ че аѣ фост рѣлѣт де о „сѣѣеатѣ, с'аѣ нѣртѣат дѣпѣр'о касѣ проастѣ, чи вѣне дѣпѣрѣдѣтѣ, кареа фѣѣнд дѣкѣнциѣратѣ де неѣиѣи, фѣѣнд къ чеѣи дѣн лѣзѣпѣтрѣ вѣтѣѣе се апѣра, маѣ пре зрѣтѣ адѣкѣнд сѣрѣеле о „аѣ апрѣнс, ши пре Дѣпѣратѣя дѣкъ л'аѣ арс де вѣѣ пѣшѣѣнд чѣне есте дн лѣзѣпѣтрѣ. „Іарѣ чеѣ че аѣ скѣпѣат дѣн фок, ши аѣ фост прѣпѣшѣи, аѣ повѣстѣт варѣварѣлор тоатѣ дѣ- „тѣпѣлареа. Перѣг'аѣ Азгъстѣя Валенте дѣпъ че аѣ дѣпѣрѣѣѣт анѣи 14, лѣни 4, зѣле 9.“ Катона зѣче²⁾, къ аѣ перѣт дн вѣрстѣ де 50 де анѣи; Оросѣе адаогѣ³⁾, къ де дѣпѣропаре дѣкъ аѣ фост лѣпсѣт, ка сѣ ѣѣѣпѣлѣѣ челор зрѣтѣторѣи, кѣт есте де гроазѣнѣк а тѣѣѣа пре D-zeѣ

Кѣте аѣ скрѣе дѣнатѣ маѣ пѣинте Калѣисѣе дѣспре Азгъстѣя Валенте, тоате ле скрѣѣи ши С. Теофан, Іоѣл, Зонара, Кедрѣн, Сѣѣѣа ши Констанѣин Манассѣ⁴⁾, пѣзмаѣ кѣт зѣче С. Теофан: „Къ оаре-каре кѣлѣзгѣрѣѣ, анѣме Ісакѣе, кѣнд скотеа Валенте ощи де дѣн Царѣград, і-аѣ прѣнс долоѣѣи калѣлѣи, ши л'аѣ дѣпѣрѣѣат знде мерѣе а се ощи дн контра „лѣи Дѣпѣнезеѣ? кареле ѣзрѣ де зѣѣѣѣѣ дѣн ва пѣдѣпсѣи. Пѣпѣтрѣ каре ворѣе тѣпѣндѣсе „Валенте, аѣ порѣпѣѣт, де аѣ дѣкѣс пре Ісакѣе, ши і с'аѣ лѣѣдат, къ де се ва маѣ дѣп- „тоарѣе, дѣн ва оторѣѣ.“

Іаръ Готіі, дъпъ періреа Ампратъ.лї Валенте, шї а оцїлор лї, аѣ днхнцїрат Одрїл (de care нъ департе аѣ фост вътаїа дн care аѣ перїт Валенте); чї днзъдар, къ де ла Царїград днкъ аѣ фост алыгадї. Дрепт ачееа аѣ пълъдїт тоатъ Тракіа, Месїа, Дакіа лї Азрелїан шї Панноніа, пре care църї фоарте ле аѣ цесїт. Дїн протївъ Азгстъ.л Гратїан мергънд дн Панноніа, де тоате пърдїле аѣ стрїне оцїле, шї аѣ кіемат пре Теодосїе, чел дъпъ ачееа Маре нъмїт, дн Спанїа, знде мерсесе де фріка лї Валенте; апої фъкънд Консъ.лї пре Асзонїе Даскалъ.л съѣ, шї пре Олівріе де анъ.л вїторїѣ, Азгстъ.л Гратїан аѣ іернат дн Панноніа ⁵⁾.

Нъ е де а се тъчеа ачї, че скріе С. Ісїдор деспре крещїнії чеї де Атанарїкѣ лепъдацї дн Дакіа веке ⁶⁾, деспре карїї ам скріе ла анъ.л 370. Ачеста дъпъ че аѣ повестїт де перїреа Ампратъ.лї Валенте ка шї асторїї чеї маї пайнте адъшї, аша скріе деспре Готї: „Іаръ Готїї дн ръсвоїл ачела, аѣ гъсїт пре търтърїсїторїї чеї маї „дн пайнте дн Готїа, пре карїї маї де демълг дн ісгонїсе дн цеара са центръ крещїнцъ, „шї аѣ врѣт а маї зпї ла прадъ, карїї неврънд а прїмї днвїтареа, пре зпїї дннпре дъпшї і-аѣ тїлат, чеїалалцї фъцїнд ла тънцї шї локърї де скъпаре, прекъм аѣ пъзѣт, шї къ „цїгъндъшї адъпост, нъ нъмаї аѣ ръмас крещїнії православночї, чї шї къ Романїї, де „карїї маї пайнте фъсесе прїмїцї аѣ ръмас дн паче.“ Дн къвїнтеле ачестеа але С. Ісїдор дозъ се днсамъ: днзъїѣ къ крещїнії чеї дн Дакіа веке ісгонїцї н'аѣ врѣт съ се знеаскъ къ Готїї, даръ центръ че? Еѣ зїк, прекъм ам маї зїс ла анъ.л 370, къ центръ ачееа нъ с'аѣ зпїт, центръ къ ера де неам дн колонїї лї Траїан, адекъ Ромънї. А доза, къ аѣ скълат ла тънцї шї аколо с'аѣ ашезат: чї цїст лъкръ есте, към къ дн тънтеле Емсе, маї тързїе време аѣ локъїт Влахїї, карїї сълт Ромънїї чеї де а дрепта Дъгърїї, прекъм маї лъмїнат се ва аръта ла анїї вїторї: аша даръ къ дрептате ам скріе тоате къте сълт скріе ла анїї 325 шї 370.

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. ²⁾ Kalona in Synopsi Chronol. ³⁾ Paulus Orosius Lib. 7. c. 33.

⁴⁾ S. Theophanes in Chronologia ad ultimum Valentis annum. Joel in Chronographia compendiaria, Zonaras Tom. 2. p. 31. Cedrenus Tom. I. p. 313, 314. Suidas T. I. Hist. Byzant. p. 64. Constantinus Manasses p. 50. ⁵⁾ Socrates Lib. 2. c. 42. Calvisius l. c. ⁶⁾ Isidorus Episcopus Hispalensis Aera 416

А н ъ л 379. Азгстъ.л Гратїан възънд към къ Готїї. Таїфалї, Хъннї шї Аманїї, карїї дъпъ переа лї Валенте шї а оцїлор лї, фоарте се днзърїсе къ каїї шї артеле Романїлор ¹⁾, аѣ кърїне тоатъ Тракіа, Дакіа чеа позъ, шї Месїї.ле къ алте църї вечїне дн презъпъ, шї ле тощепескъ ка патрїа са, аѣ кіемат днкъ дн анъ.л трекът, прекъм с'аѣ скріе, дн Іспанїа пре Теодосїе, шї къ воїа търор л'аѣ нъмїт Азгст, кънд ера дн върстъ де 33 де анї ²⁾ дн четатеа Сїрмїѣ дн 16 Іанварїе ал анъ.лї де акъм ³⁾. Катона скріе ⁴⁾ към къ Теодосїе аѣ фост нъмїт Азгст дн 19 Іанварїе, шї към къ аѣ фост де неам Спанїол, прекъм шї Азгстъ.л Траїан.

Іоанн Зонора ⁵⁾ аша скріе деспре Теодосїе чел маре: „фїнд къ Скїтеле дъпъ перїреа Ампратъ.лї Валенте с'аѣ фост преа днлъцат, шї Тракіа къ церїле де прїн прїцїзр

„некрматѣ ѿѿзидѣо, нѣ се пѣтеа днѣрѣна, Авгѣстѣл Гратіанѣ аѣ кіемат пре Тео-
 „docіе Спаніолѣл, ка пре зп върабат таре, ші фѣарте кѣ евлавіе, ші фѣкѣндѣл Авгѣстѣ
 „дл тріміте дн контра варварілор, кареле вірѣнд, таре парте а Скїтелор о таіе, го-
 „пінд пре чеїлаці, карїі днсуші де сіне саѣ де вірїторї дн фѣгѣ ацішї, тїаці,
 „аѣ перїт. Аша дарѣ перїнд варварїі ачеціа маї тоці, ші Теодосїе лѣснд оастеа дн-
 „протїва челор че маї рѣтѣсесе, днсуші аѣ грѣвїт ла Авгѣстѣл Гратіан, кареле зѣ-
 „бовїа дн Панноніа, сѣл снѣл днтѣшлареа: чї тотѣшї нѣ і с'аѣ крѣзѣт маї днтѣѣ
 „пїчі днвіндереа, пїчі перїреа варварїлор, ші пентрѣ прїпа днтѣшларїі, ші пентрѣ
 „дїїнда чеа преа таре а Скїтелор де а се ошї; іарѣ дѣпѣ ачеаа адеверїндѣсе лѣкрѣл.
 „Днпратѣл (Гратіан) мїрѣндѣсе де прїпа лї Теодосїе, кѣте се фѣкѣсе ле-аѣ лѣдѣат.“
 Амшдереа скрїѣ: С. Теофан⁶⁾, Анастасїе бїбліотекарїл⁷⁾, Іоїл⁸⁾, Константїн Манасѣ⁹⁾

Іарѣ Зосїм Комїтѣл¹⁰⁾ вірѣннда Марелї Теодосїе о скрїе кѣм ѣрмеазѣ, зїкѣнд:
 „Дѣпѣ че пенѣтѣрате ошї але Скїтелор челор дїрколо де Дѣпѣре, зїк але Готїлор
 „ші але Таїфаллор ші але алтор неамѣрї, че локѣїа днпре ачеціа, аѣ трекуѣ рѣл
 „(Дѣпѣреа), ші пентрѣ ачеаа аѣ фост сілїці сѣ фїе грѣвтатеа орашелор челор де сѣбт
 „стѣпѣїреа Романїлор, пентрѣ кѣ Хѣпнїі кѣпрїсесе церїле де дѣпшїі маї пайнте локѣїте;
 „Днпратѣл Теодосїе кѣ тоате ошїе се гѣта асѣпра лор. Іарѣ неамѣрїлор ачестора,
 „дѣпѣ че аѣ кѣпрїс Тракіа, стрѣжарїі де прїп четѣці ші ораше н'аѣ дндрѣзїїт але
 „ешї дн контрѣ; зпѣл Модарес, кареле ера нѣскѣт ла Скїте дїп сѣтѣндѣ крѣїаскѣ, ші нѣ
 „де нѣлт трекуѣсе ла Романї, де ла карїі пентрѣ крѣдїнчїоаса ветеціа са добѣндїсе Мѣ-
 „стріа (маїстерїл) дн оасте, аѣ повѣзїт о парте де оасте днтр'зп деал каре ера
 „ла върв петед ка ші зп пѣтїлнт арѣторїѣ, дарѣ аша се днпїндеа дн лѣпг, кѣт нѣл-
 „те шї лате кѣмнѣрї авеа сѣпт сіне; аколо пѣдеа пѣдїїндѣл варварїі. Іарѣ одїїоартѣ
 „днцелегѣнд кѣ немічїі дн кѣмнѣрїле ла поалеле деалѣлї ачелїа ашезате, рѣѣ трїїнд
 „кѣ зѣхѣреаоа чеа де пре кѣмп шї дїп сателе челе пѣднгрѣдїте стрїсѣ, зак торѣї.
 „де веацї; дн таїнѣ аѣ порѣпчїт осташїлор, ка лѣнд кѣ сіне нѣмаї сабїїле шї павѣзеле
 „сѣ деа пѣвалѣ асѣпра варварїлор челор прїп десѣтѣрї мїаці. Каре порѣнкѣ днпїлї-
 „нїндѣ оастеа дн мїкѣ парте а зїлїї, пре тоці варварїі і-аѣ оторѣт, ші апої аѣ пор-
 „нїт асѣпра мѣїерїлор шї а прѣпчїлор, ші аѣ прїс патрѣ мїї де карре кѣ атѣїа ровїї
 „кѣці се кѣвінїа а пѣрта кѣ атѣтеа карре, азарѣ де ачеїа, карїі педестрї ѣрта карреле
 „Шї аша аѣ рѣтѣс Тракіа дн лїнїде.

¹⁾ Paulus Orosius Lib. 7. c. 34. ²⁾ Sextus Aurelius Victor in Gratianum Aug. ³⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. Selecta ad illustrandum Chronicon Paschale p. 449. ⁴⁾ Katona in Synopsi Chron.

⁵⁾ Joannes Zonaras T. 2. p. 33. 34. ⁶⁾ Sanctus Theophanes p. 56. ⁷⁾ Anastasius Bibliothecarius. p. 33

⁸⁾ Joel p. 169. ⁹⁾ Constantinus Manasses p. 5. ¹⁰⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium. M.

А п ѣ л 380. Дн апѣл трекуѣт нѣмаї о парте а Готїлор о аѣ фост днвіне тареле Теодосїе, адекѣ пре чеї че кѣпрїсесе Тракіа; іарѣ Готїі карїі трекуѣсе дн Маїдонїа, рѣтѣсесе днпреці; дрепт ачеаа днпротїва ачестора аѣ трїміс Авгѣстѣл Гратіан дн апѣл де

акъм пре чеї маї днцеленці шї маї вітеці повѣдѣиторї аї сѣї кѣ оасте, ка сѣї скоатъ дїн Маїдонїа шї дїн Дакіа чеа позъ, ашїндереа шї дїн амѣдоуъ Месїїле, шї дїн Поннонїа сѣї рѣсїеаскѣ. Карїї повѣдѣиторї аша с'аѣ пѣртат, кѣт Готїлор ле-аѣ кѣятат а фаче паче кѣ Азгѣстѣл Гратїан, кареа паче Азгѣстѣл Теодосїе днкъ о аѣ днѣртїт, дѣпъ кѣт аратъ Калвїсіе ¹⁾ дїн Сїгонїе.

Маї маре невоїе аѣ авѣт Романїї кѣ Хѣпнїї, карїї дн тїмпѣл де акъм стѣпнїа Да-кіа лѣї Траїан; дрепт ачееа авеа сѣпѣшї шїе пре вїеції стрѣмошїї пострїї, пентрѣ кѣ Ба-ламбер, Країѣл Хѣпнїлор не-днцестѣлѣндѣсе кѣ Дакіа веке, маї тѣлте реле фѣчеа Рома-нїлор, каре реле Прїскѣ Реторѣл ле скрїе кѣ кѣвїнтеле зршѣтоаре ²⁾, зїкѣнд: „Фїїнд „кѣ Баламбер Скїта, стрїкѣнд пачеа, цѣфѣїа цѣрїле Романїлор, шї тѣлте четѣцї сдро-„бїа кѣ тотѣл, Романїї аѣ трїмїс солї ла дѣнѣсѣл, ка сѣ се цѣлѣїаскѣ пентрѣ стрїкареа „пѣчїї; шї ка де чї днїанте сѣ се остоае (сѣ се ашезе, алїне) а маї прѣда цѣрїле Ро-„манїлор, і-аѣ фѣгѣдѣїт не аш дої-спре-зече фѣнцї де азрѣ; пентрѣ кѣ зїчеа, кѣ тѣлцї-„меа попорѣлї сѣѣ пентрѣ лїпса ачелѣїа аѣ порнїт ла рѣсвоїѣ.“

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. adducit haec e Sigonio. ²⁾ Priscus Rhetor in Excerptis de Le- gationibus p. 74.

А п ъ л 381. Неплѣкѣнд Готїлор пачеа дн ашл трекут фѣкѣт кѣ Романїї, пре Країѣл сѣѣ Атанарїкѣ, дѣпъ че аѣ фост 12 ані де дѣнѣсѣл окѣртѣїцї, л'аѣ лепѣдат, шї аѣ пѣс дн локѣл лѣї Країѣ пре Аларїкѣ, кареле аѣ стѣпнїт, дѣпъ кѣт скрїе Калвїсіе ¹⁾ дїн С. Ісїдор, треї-зечї де ані. Іарѣ Атанарїкѣ дѣпъ лепѣдереа са е'аѣ дѣс дн Царїград, шї дѣпъ скѣртѣ време аколо аѣ шї тѣртїт ²⁾, фїїнд Консѣлї Евагрїе шї Еххерїе. Тот а-тѣнцї (адѣкѣ кѣнд аѣ тѣртїт Атанарїкѣ), Марелѣї Теодосїе шї алте вїрїїнцѣ і с'аѣ дн-тѣмплат; пентрѣ кѣ (дѣпъ кѣт тѣртѣрїсечеа Зосїм Комїтѣл ³⁾): „пре Скорї, шї пре Кар-„подакї, карїї ера аместекацї кѣ Хѣпнїї, і-аѣ днѣртїт, шї днвїнгѣндѣї і-аѣ днѣтеїт а трече „Дѣпѣреа, шї а се ашеза ла локѣрїле лор, челе маї днїанте.“ Аша дарѣ дрепт скрїе Калвїсіе дїн С. Ісїдор ⁴⁾, кѣ Аларїкѣ зрѣтѣиторїѣл Країѣлї Атанарїкѣ, аѣ стѣпнїт песте Дѣпѣре, саѣ дн Дакіа веке.

Де воєшї а шї чїне аѣ фост Скорїї шї Карподакїї, пре карїї дї номенеце Зо-сїмѣ Комїтѣл дндатѣ маї пїанте, четече не Брѣзен ⁵⁾, шї веї афла кѣ аѣ фост Готї де неам, пѣмаї кѣ порекла осевїндѣсе де олатѣ. Веї ашл 397.

Нѣ ера дестѣл амарѣл, кареле сѣферїа Стрѣмошїї пострї, шї чеї дїн Дакіа веке, шї чеї дїн чеа позъ, де ла варварї шї пѣгнїї, чї де ла ерїтїчї днкъ тревѣїа сѣ сѣферетѣл-те реле, дїмпреѣнѣ кѣ чїалалцї Православнїчї крещїнїї. Пентрѣ кѣ пентѣтѣндѣсе вїне де Арїанї, карїї пре фїїѣл лѣї Дѣтнезеѣ шї кѣвнѣтѣл Татѣлї дн фѣчеа зїдїре, с'аѣ рѣ-дїкат асѣпра Сѣлѣлї Дѣх спѣркатѣ Еѣномїе кѣ аї сѣї, шї вреа а тїкшора. Днпро-тїва ачестора дрепт ачееа дн ашл де акъм с'аѣ стрїне днѣлїашї-датѣ ла Царїград со-бор' екѣменїк саѣ а тоатѣ лѣмеа, каре соборѣ дн рѣнд днѣтре челе екѣменїче есте ал доїлеа, пентрѣ кѣ чел дїн ашл 346. де ла Сардїка четатеа Дакіеї чеї позъ,

префъкци ши дивъжд пре Протини, кънд ши кѣм съ се апъче de Romanі, с'аѣ дн-
търнат ла Промотѣ ши л'аѣ днѣинчат деспре тоате, кареле днцелегънд исправа аша аѣ
днтокмѣт лѣтрѣле Romanілор дн Дѣнъре, кѣт, кънд аѣ врѣт Протини съ треакъ поап-
те фъръ de лѣнъ, пре тоѣ саѣ і-аѣ тѣят саѣ днекат дн Дѣнъре. Дѣнъ ачеса аѣ тре-
кѣт дн Dakia веке ши аѣ принс тѣерѣле Протинилор кѣ копилаши ши кѣ чеї че терсесе
кѣ еле, ши пре тоѣ і-аѣ дѣс ла Мареле Теодосіе, кареле пре тоѣ і-аѣ словозит ши
дърѣт пентрѣ кѣ авеа оиѣ de аѣсторѣл лор асѣра лѣі Максимѣ Тиранъл; іаръ Промотѣ
аѣ фост лѣздат, чинстѣт ши днѣрѣт дн дрегѣторѣ са. Аша скріе днѣтмлара ачеса-
ста Zosim Komitѣ⁶⁾, кареле маї днпѣнте токмаї аша скрісесе de оаре-каре повъзѣторѣ
ал Скіѣлор апъме Tedoteiѣ чеї че дѣнъ ачеса аѣ фостѣ повъзѣторѣл Протинилор.

Тот днѣрѣ ачеста ап с'аѣ чинст собор нѣмаї Патріархическѣ дн Царѣград de Патрі-
архѣл С. Нектаріе, дн каре соборѣ аѣ фост de фацѣ Епагатѣ Метрополѣл Преславеї⁷⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica ²⁾ Ammianus Marcellinus Lib. 27. c. 12. Claudianus de quarto Con-
sulatu Honorii. ³⁾ Flavius Vopiscus in Probum cap. 8. ⁴⁾ Trebellius Pollio in Claudium II. c. 6. ⁵⁾ Am-
mianus Marcellinus l. c. ⁶⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium M. et Valentinianum II. ⁷⁾ Lequien
in Oriente Christiano T. I. p. 1218.

А п ъ л 384. Дн апъл ачеста аѣ врѣмат лѣі Ълѣла Севінас саѣ Селенас, Метрополи-
тѣл, деспре кареле с'аѣ ворѣт ла апъл 381. Севінас ачеста н'аѣ фост нѣмаї Аріан ши Ес-
номіан, чи аѣ фост, дѣнъ кѣм скріѣ Сократе¹⁾ ши Созомен²⁾, Псахтіріан; іаръ Псахті-
ріаніи днѣрѣ ачеса грешіа, кѣчи зичеа кѣ Дѣмнезеѣ Татѣл аѣ фост адеврѣрат татѣ ши маї
днпѣнте de а фі фіѣл. Bezі пре Леквіен³⁾.

¹⁾ Socrates Lib. 5. cap. 23. ²⁾ Sozomenus Lib. 7. cap. 17. ³⁾ Le quien in oriente Christiano Tom. I
pag. 1243.

А н і і 385, 386 ши 387. Ла аніи ачещіа осевіте днѣтмлѣрѣ скрісе ла акторѣ
н'ам афлат; кѣчи М. Теодосіе ера днвѣзѣт кѣ лѣкрѣрѣле варварилор челор дн Dakia лѣі
Траіан ши кѣ гѣтѣреа асѣра лѣі Максимѣ тиранъл; іаръ ачеста дншї пѣна днпѣнте тѣрѣн-
ніа ши споріа а'ши днѣрѣл Domnіа; пре кѣм поѣл прічепе дн челе че с'аѣ скріс ши се
вор скріе.

А п ъ л 388. Пѣнъ акѣма атѣла спорісе Максимѣ тиранъл, кѣт нѣ нѣмаї чинѣтѣл
рѣпосатѣлѣ Августѣлѣ Гратіан дн стѣпѣніа дн паче, чи дн апъл ачеста пре Августѣл
Valentinian ал П. кѣ мамѣ-са Івстїна днкъ л'аѣ фѣгѣрѣт дн чинѣтѣл лор, пре каріи М.
Теодосіе кѣ чинѣте і-аѣ примѣт, ши дндатѣ аѣ стріне оѣдї дн Хѣннї, Готї, Аланї ши Про-
тини, кѣ каріи ловѣнд пре Максимѣ тиранъл ла Сісіа четатеа Савіеї, че ера ла свѣка-
тѣра рѣжѣлѣ Коланіс дн ана Савѣлѣ¹⁾, адекѣ дн Кроаѣа деакѣт, л'аѣ днвѣне, апої ла
Аквілеа л'аѣ принс ши л'аѣ оторѣт²⁾.

¹⁾ Tabula Peutingeriana. ²⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium M. et Valentinianum II. Calvisius
in opere Chronol. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ъ л 389. Вѣносѣ Метрополѣл Скардікеї че се нѣтѣще акѣма Тріадїца¹⁾, ал че-
тѣдїеї чеї маї de фѣрѣнте а Dakіеї de мѣжлок²⁾, апъра ересѣл лѣі Елвїдіе, пентрѣ каре

апъраре С. Дамас Патриархъл Ромей л'ащ афърисит³⁾. Апои лъндъсе казса лѣи Боносѣ дн соворъл де ла Канза, тот соворъл ащ цѣдекат ка казса лѣи Боносѣ съ се цѣдече де Аниѣе Мигрополитъл Тессалоникей ши де Епископий Макидоней⁴⁾.

¹⁾ Baudrand in Geographia. Bruzen in Dictionario. Hofmannus in Lexico. ²⁾ Notitia utriusque Imperii.

³⁾ Marius Mercator in Appendice ad Contradictionem Anath. 12. ⁴⁾ Michael Lequien in oriente Christiano Tom. 2. pag. 302.

А н з л 390. Тессалониканий оморже пре Воторикъ, пентрѣ каре фалтѣ тѣииндъсе Мареле Теодосие ащ поръпчит де ащ тѣлат 7000 дн дѣлши. Ангелегънд ачеаста Сѣнтъл Амвросие Архиепископъл Медиоланълѣи, кѣнда ащ мерс Императъл ла бисерикъ, нѣ л'ащ лъсатѣ съ дитре, пѣтъ кѣнд нѣ с'ащ покыт ши къръцит де върсареа съцелъѣи невиноват; императъл Мареле Теодосие дикъ кѣ драгосте ши кѣ змѣлнцъ ащ пѣлит поръпка Сѣнтълѣи Архипѣсторѣ¹⁾, спре пѣлда тѣтърор обявѣиторѣлор челор че сълт крещинѣ; дитре карий дн времеа деакъм оаре кѣци ар зрѣта марелъѣи Теодосие?

¹⁾ Guilicimus Cave in Historia Literaria. Katona in Synopsi Chronologica. Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. etc.

А н з л 392. Дн 15 zile але лѣи Маѣш дн анъл ачеста Арвогасте ащ свъръшат пре Августъл Валентиниан II. дн Виенна Галлией, кѣнд ера дн върѣтъ де 20 де ани¹⁾, ши ачеста о ащ фѣкът ка съ поатѣ фѣ Август Езѣние тѣрапъл, пре кѣм се ва ведеа дн челе зрѣтѣоаре. Іаръ Јосѣф Сѣмоние Ассеманѣ²⁾ скрѣе, кѣм кѣ Българий дн анъл ачеста с'ащ ивѣт дѣтълши датѣ, карий дѣпъ кѣм скрѣе Павл Диаконъл³⁾ дитр'о поапте ащ пѣвълит прѣсте Лонгобардѣи ши пре Аѣлѣмънд чел дѣнтѣѣ Краѣш ал ачестора л'ащ оморжт, ровѣндъѣи ши фата пре кареа о ащ дѣс кѣ дѣлши.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Calvisius in opere Chronol. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Iosephus Simonius Assemani in Calendario Ecclesiae Universae Tom. II. Part. 2. cap. 2. ³⁾ Paulus Lib. 1. de Gestis Longobardorum cap. 16.

А н з л 393. Августъл Мареле Теодосие, фъръ де тѣсъръ свѣтъръндъсе пентрѣ кѣчидѣреа Августълѣи Валентиниан II, пре солѣи лѣи Езѣние тѣрапъл и-ащ словозит фъръ де априат респѣнс де ла сѣне, ши дн 10 zile але лѣи Јанварѣе пре Опорѣе фѣѣл съѣ чел маѣ тѣлър л'ащ нѣтит Август¹⁾.

Ансеампъ Деквиен²⁾ кѣм кѣ ла анъл ачеста ащ скрѣе Сѣнтъл Іеронимъ³⁾: „Теотимъ Епископъл четъциѣ Томос (ал Бабей де акъм) дн Скѣтия ащ скрѣе ка ниѣе диалоѣи дѣпъ дѣделѣнѣиѣнеа чеа веке, скърте ши комматѣче трактатърѣ. Ащд, кѣ ши алтеле скрѣе.“ Іаръ Созомен⁴⁾ дѣспре Сѣнтъл Теотим ачестеа скрѣе: „Дн тот тѣмъл ачела, кѣнд шедеа дн сказъл Патриархѣи Хрисостомъ, ши дѣит ачѣеа, Теотимъ дѣдрѣпта бисерѣка четъциѣ Томос дн Скѣтия, кареле ащ фост върват крѣскът дн фѣлософѣе; а къръѣа вирѣтѣе възѣндъо Хѣнни чеѣ че локъѣа лънгъ Дѣпъре, пре дѣпѣл дн нѣтѣа Зѣл Романѣлор; пентрѣ кѣ зѣещѣ вирѣтѣи причѣпѣсе дитр'ѣлѣсъл, чи ши кѣ ослѣеде ши дарърѣ мѣлѣсминдъѣи, дѣтѣлѣнѣѣе пре Хѣнни.

Діптръ ачестра поці кляде, къ сѣнтъл Теотимѣ н'аѣ фост Мітрополитъл Дакіеі чеі векі, прекъм с'аѣ фост скріе дн інстанція Ромънілор дін Ардеал, чеа дн анъл 1790, датъ Дмиъратълѣ Леополд П; де ачі тотъші нѣ рѣкше, къ С. Теотимѣ н'аѣ фост Ромън; пентрѣ къ о парте а колоніеі лѣі Траіан де ла анъл 274, локсія deadреанта Дѣ-пъріі, ші дінтрѣ ачеіа се vede а фі фост Сѣнтъл Теотимѣ.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium M. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. I. pag. 1214. ³⁾ S. Hieronymus de Scriptoribus Ecclesiasticis. ⁴⁾ Sozomenus Lib. 7. c. 26.

А н ъ л 394. Дн анъл ачеста М. Теодocie днсодінд'ші шіе пре Хъннї, пре Готї ші пре а.лте неамърї варваре, каре акъм кърпінсесе тѣре парте а Дакіеі векі, къ аче-щїа ші къ тоатъ цтереа че авеа съвт сіне, аѣ трекът мѣнціі, ші ла Аквілеа дѣвінгънд пре Езценіе тіраннѣл. л'аѣ ші тѣят; іаръ Арвогасте зчїгъторїл Авгъстѣлѣ Валентіан П, дѣпъ че аѣ вѣзът тоартеа ші пердереа тіраннѣлѣ Езценіе, днсхїшї пре сіне с'аѣ оторжт. Аша аѣ венїт тоатъ ші днтреагъ днпъръціа Романїлор ла зпъл Мареле Теодocie, кареле дрепт ачеса нѣ с'аѣ мѣндрїт, чї къ мѣлт маї бзп шї маї мїлостїв аѣ фост, нїчї рѣсвоае аѣ фѣкът пѣпъ аѣ маї трѣїт, фъръ нѣмаї де каре нѣ с'аѣ пѣтѣт апъра¹⁾.

⁴⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium M. Baronius in Annalibus Eccl. ad. h. an. Sethus Calvisius in Opere Chronol. Katona in Synopsi Chronologica etc.

А н ъ л 395. Авгъстѣл М. Теодocie, дѣпъ че аѣ днвіне пре Езценіе тіраннѣл ші тоатъ днпъръціа Романїлор о аѣ сѣнсе шіе, нѣ мѣлт аѣ віецїт, кѣчї болъвіндѣсе, аѣ мѣрїт дн Медиолан дн 17 зіле але лѣі Іанзарїе, дн вѣрстѣ де 60 де анї, дѣпъ че аѣ днпъръціт 16 анї¹⁾. Маї днвінте де а репоса Мареле Теодocie аѣ кіемат пре амъндої фїї сѣї дн Медиолан, ші доценїнд'ї шї дндемїзнд'ї ка съ трїаскъ крещїнеще шї фър-цеще днтре сіне, ле аѣ днпърціт днпъръціа, (батър де нѣ о ар фї днпърціт! къ днп днпърціреа ачеста, ші днп тречереа сказнѣлѣ днпърътск дн Царїград, чеа прїп М. Константїн фѣкътъ, аѣ зрмат апої шї стрїкареа днпъръціеї стрѣмошїлор пострї, ші дес-вінареа вісерїчї крещїнещї, прекъм се ва арѣта дн челе че вор зрмат де акъм дн коло), адекъ Авгъстѣлѣ Аркадіе і-аѣ дат рѣсърїтѣл съвт тѣтеле лѣі Рѣфїнѣ, а кървіа фатъ о а-веа мѣїере Аркадіе, ші Авгъстѣлѣ Опорїе анъскл съвт тѣтеле лѣі Стїлікон, а кърора сказне ера а лѣі Аркадіе дн Царїград, іаръ а лѣі Опорїе дн Рома. Чї нѣ мѣлт аѣ цїпът драгостеа днтре Авгъстѣл Аркадіе шї тѣторїл сѣѣ Рѣфїнѣ; пентрѣ къ Аркадіе зрнд пре фата лѣі Рѣфїнѣ о аѣ лепъдат шї аѣ лѣат шїе мѣїере пре Ездоксія. Пентрѣ кареа фаптъ а лѣі Аркадіе вѣрскъндѣсе Рѣфїнѣ, пре Хъннї і-аѣ днвітат дн Асіа, іаръ пре Готї дн церїле гречешї; шї віндѣї днтрѣ ацїстор Стїлікон тѣторїл лѣі Опорїе пре ел днкъ л'аѣ цешїт къ дншелъчїне де тѣре парте а ошїлор де Опорїе трїмісе. Пентрѣ каре рѣтѣцї мѣнїндѣсе осташиї пре Рѣфїнѣ ка пре зп венїенїк л'аѣ оторжт²⁾.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 4. in Theodosium M. Katona in Synopsi Chronol. Calvisius in opere Chronol.

²⁾ Idem Zosimus Lib. 5. in Arcadium Aug. Katona et Calvisius ll. cc.

А н ъ л 396. Лѣі Рѣфїнѣ і-аѣ зрмат Езтропїе, чел де кѣт Рѣфїнѣ къ мѣлт маї рѣѣ, кареле атѣта с'аѣ мещешцїт ла днпърції Аркадіе шї Опорїе, пѣпъ че аѣ вестїт пре

Стілікон дъшман дмъръдїеі, de carea окаръ Стілікон нъ дъпъ тълъ време с'аъ къръ-
щїт, прекъм се ва ведеа, дїн челе че се вор зїче ла аніі зрмъторї¹⁾.

Дн Африка Цїдо аъ дмъръкат порфїра; чї тіраннїа лзі нъмаї дої ані аъ цїпхт;
пентръ къ дн анял 398 Мосезїл фрате с'ъ, с'аъ скълат къ оасте асѣпра лзі, шї пре оас-
теа лзі Цїдо а фрате-с'ъ къ тогъл о аъ днфрлнт²⁾.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 5. in Arcadium et Honorium Augustos, Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Idem
Katona l. c.

А н ъ л 397. Не времеа ачеаста чеї маї вестїці Архіереї днтре Ромъні ера Сѣп-
дїї Теотїм шї Нікіта, деспре Сѣптъл Теотїм ам къвїтат ла анял 393, шї воїѣ маї къ-
вїлта нде се ва къвени. Ла анял де акъм нъмаї деспре С. Нікіта вреѣ а ворбі, а къ-
рзіа лъзде С. Павлін Нолапъл дн фоарте формоасе версърї лътїнещї ле аъ кърїнс. Тъ че-
теще деспре Сѣптъл Нікіта пре Іоанн Болландъл¹⁾, къ еѣ воїѣ днсетна ачі, че скрїѣ шї
алїї деспре дъсѣл, шї воїѣ скърта челе че пре ларг аъ скрїс дн карпїне.ле сале Сѣптъл
Павлін.

Аша даръ деспре С. Нікіта требъе щїт днтѣѣ, къ аъ фост Епїскопъл Ремесїанеї че-
тъѣеї Дакїеї де мїжлок; а доза, къ аъ фост омѣ фоарте днвѣдат; а треїа къ аъ фост пьскѣт
дн Ремесїана, шї дрепт ачеаа діаон Ромън; а патра воїѣ аръта, пре че неатърї ле аъ
дъмерїг шї днвѣдат леѣеа крещїнеаскъ.

Към къ С. Нікіта аъ фост Епїскопъл Ремесїанеї мъртърїсеще (афаръ де С. Павлін
Нолапъл шї алїї авторї сїнхронї) Ценнадїе²⁾, а кързіа къвїнте акъшї ле воїѣ адъче: іаръ
към къ Ремесїана саѣ Ромадїана аъ фост четатеа Дакїеї де мїжлок, днтре Наїсѣ шї мѣпте-
ле Емълзі, дн партеа Дарданїеї ашезатъ шї зїдїтъ, аратъ Певтїнгер шї алїї³⁾.

Деспре днвѣдътѣра Сѣптъллї Нікіта ворбеще С. Павлін дн а зечеа епїстоль къръ
Северѣ; іаръ Ценнадїе ла локъл маї сѣс адъс ачестеа скрїс: „Нікіта Епїскопъл Ремесїанеї
аъ скрїс къ къвїнте петеде шесе кърцї пентръ чеї че вреа с'ъ се вотезе.“ Пагъбъ къ н'аъ
днсетнат Ценнадїе, дн че лїмъ аъ скрїс С. Нікіта ачеле шесе кърцї, лътїнеще саѣ
гречеше? Пентръ къ щїт лъкръ есте, къ Архіереї Ромънїлор не времїле де атъпчї нъ щїа
фъръ нъмаї лътїнеще, прекъм маї кіар се ва аръта ла анял 458.

Къ аъ фост пьскѣт дн Ремесїана С. Нікіта, аратъ С. Павлін⁴⁾ зїкънд: Donec opta-
to patriam vehatur laetus ad urbem; адекъ, пьнъ че къ пьчере ва мерѣ ла четатеа пъ-
рїнѣаскъ, шї іаръшї: Esto nobiscum licet ad paternam veneris urbem, адекъ: фї къ пої,
търар къ аї сосїт ла четатеа чеа пърїнѣаскъ. Дрепт ачеаа къ кале днкїд еѣ, къ Сѣп-
тъл Нікіта аъ фостѣ пръсїт дн партеа колонїеї лзі Траїан чеа де Аврелїан трекътъ де а
дреапта Дънъреї, адекъ къ аъ фост пръсїт дн пърїнцї Коцовлахї саѣ Цїндарї.

Акъта с'ъ ведем че неатърї аъ днвѣдат шї дъмерїг Сѣптъл постръ? Ачелаш Сѣпт
Павлін дн пропетїкъл маї сѣс адъс нъмъръ пре Дакї, пре Готї, пре Бессї, пре Цете шї
пре Скїте саѣ Хъннї, дїнтре карїї, Дакїї ера Ромънїї чеї де Аврелїан трекъцї дн Дакїа
чеа рїпоасъ шї чеа де мїжлок, прекъм с'аъ арътат ла анял 274.

Бессіі чине аѣ фост поѣ ведеа дѣн Хофман¹⁾), маі пре зрѣтъ поате фѣ, къ Бессіі дѣн Тракіа, знде локзіа маі дѣнаѣте, аѣ трекѣтъ дѣн партеа Дакіеі веки, че се кіамъ акѣ-ма Бѣзіак шѣ къ де ла дѣншіі с'аѣ нѣміт ачѣаста Бессаравіа. Биссеніі каріі се нѣн дѣн-презѣлъ къ Ромѣніі дѣн Дѣпломатѣл лѣі Андреіѣ П, Краієл Унгаріеі²⁾), се вѣд а фѣ фост ре-тѣшіѣ де а Бессіор; чѣ деспре ачѣаста маі нѣлте ла аніі вѣиторі.

Цете.ле шѣ Готіі, се вѣд а фѣ фост нѣмаі зѣ неам, деспре каріі аша скріе Проко-піе³⁾): Маі нѣлте неамзрѣ Готічѣщѣ аѣ фост дѣн времі.ле де демѣлѣ шѣ асѣзѣі дѣнкъ сѣнт; чѣ дѣнпре ачѣаста Готіі (Стрѣттер зѣче: „пре каріі алѣіі дѣ нѣмеск Остроготі, Бізан-тініі нѣмаі Готі дѣ кіамъ“⁴⁾), Vandalii, Вісіготіі шѣ Ценідіі сѣнт шѣ маі нѣлѣі шѣ маі де фрѣнте. Де демѣлѣ се кіема Саброматі шѣ Меланхлені, зніі шѣ Цете і-аѣ нѣміт. Кѣ нѣмеле преѣзѣн с'аѣ зѣс, тоѣ се осевеск де ла о.лалѣ, іарѣ алтмінтре.леа нѣчѣ кѣм. Кѣчѣ тоѣ сѣнт къ пеле алѣтъ, къ пѣр галбен, дѣналѣі дѣн трѣп, къ фаѣлѣ веселѣ, ачѣлеашѣ леѣі шѣ ачѣесашѣ реліѣіе аѣ, адеѣкъ чеа Аріанѣаскѣ шѣ о.лімѣтъ ворѣеск, пре кареа о нѣміт Готічѣаскѣ; аша кѣт цѣсдек къ оаре кѣнд нѣмаі зѣ неам аѣ фост, шѣ дѣпѣ ачѣеа с'аѣ о-сѣвѣт прѣн нѣмеле чѣл де ла повѣзѣиторіі лор дѣнпрезѣтат. Локашѣрѣле лор чѣле вѣ-трѣне аѣ фост прѣсѣге Дѣнѣре. Маі пре зрѣтъ Ценідіі аѣ кѣпрѣнс Сѣнгідонѣл шѣ Сірміѣл къ тот цѣнѣтъл, шѣ де о парте шѣ де алта де Дѣнѣре, знде шѣ акѣм локѣеск. Амш-деѣа скріѣ Сѣнтѣл Теофан⁵⁾), Анастасіе Бібліотекарѣл¹⁰⁾ шѣ Константѣн Порѣфроѣенѣтъл¹¹⁾), везі шѣ ачѣлеа каре с'аѣ скріе ла анѣл 381 шѣ маі дѣнаѣте.

Маі пре зрѣтъ четіторіѣле! дѣсеамѣтъ къ Сѣнтѣл Нікіта де доѣъ орѣ аѣ кѣлѣторіт дѣн Італіа ла С. Павліп І, дѣн анѣл де акѣм, дѣпѣ кѣм араѣтъ Бароніе ла анѣл 397, нѣме-рѣл 10, (тѣкар къ Антоніе Паѣі кѣлѣторіа дѣнтѣіѣ о нѣне ла анѣл 396), а доѣа дѣпѣ патрѣ анѣ, кѣчѣ зѣче С. Павліп¹²⁾ quarto mihi redditus anno, дѣнтрѣ ал патрѣлеа анѣ мѣ іарѣшіі дат.

¹⁾ Ioannes Bollandus ad. 7-am Ianuarii. ²⁾ Gennadius in Catalogo Scriptorum Eccl. ³⁾ Peutinger in Tabula Geographica. Notitia utriusque Imperii sub Arcadio et Honorio Augg. conscripta. Hierocles Grammaticus, Notitia imperii orientalis. Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 305. ⁴⁾ S. Paulinus Nolanus in Propemptico ad S. Nicetam in Daciam revertentem. ⁵⁾ Hofmanus in Lexico. ⁶⁾ Andreas II, in diplomate Saxonibus anno 1224 impertito. ⁷⁾ Procopius de bello Vandalico Lib. 1. c. 2. seu p. 178. ⁸⁾ Stritterus Tom. 1. p. 58. ⁹⁾ S. Theophanes p. 81. ¹⁰⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 39. ¹¹⁾ Constantinus Porphyrogenneta de administratione imperii cap. 25. seu pagg. 78, 79. ¹²⁾ S. Paulinus in natalitio S. Felicis nono.

Анѣл 399. Гаїна Готѣл прѣн мѣжлоѣіѣреа лѣі Трѣвіѣціал аѣ фѣзѣтъ дѣн анѣл де акѣм маре ресѣрѣіѣдѣ дѣн дѣнпѣрѣзѣіа ресѣрѣіѣлѣі шѣ пре Езтроніе мѣністрѣл дѣнпѣрѣзѣлѣі Ар-кадіе л'аѣ оторѣт¹⁾), прѣн а кѣрѣіа перѣре де маре невоіе с'аѣ нѣлѣзіт тоатѣ дѣнпѣрѣзѣіа.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 5. in Arcadium et Honorium Augg. Katona in Synopsi Chronol.

Анѣл 400. Гаїна не'ндѣстѣлѣндѣсе къ тоартеа лѣі Езтроніе, ш'аѣ вѣгат дѣн кап, сѣ кѣпрѣнѣтъ тоатѣ дѣнпѣрѣзѣіа ресѣрѣіѣлѣі; чѣ вѣдѣндѣсѣе кѣѣѣтъл, Авѣгѣстѣл Аркадіе аѣ трѣміс асѣпра лѣі пре Фрѣіѣт повѣзѣиторіѣл, каре.ле аѣ стрѣмѣторат пе Гаїна дѣн Керро-

нес ши фoарте таре л'аф фржит. Дрепт ачееа, прекъм скрие маї дпколо Zosim Komitъя ¹⁾, не Фраїет, дъгъ че аф дивинс пре Гаїна, л'аф фъкът Консъл. Іаръ Гаїна перънд таре парте дп оастеа са дп Керронес, прекъм с'аф зїе, къ оастеа че маї авеа аф гръїт кътръ Дънъре, ши афлънд Тракіа цевїтъ прпн пъвлїрїле челе маї дпайнте, орї къте і-аф венїт дпайнте, тоате ле аф ръїт. Деї темъндъсе ка пъ кътва с'я зрмезе алгъ оасте Ромънеаскъ ши пре варварїї сїї, карїї пъ ера тълїї, с'ї държте. Ромънїлор карїї дларта дпкъ недпкредпндъдъсе, пре Ромънї, карїї п'аф прїченът сфатъл, пълъ дптр'ънл і-аф тїат, іаръ къ варварїї аф трекът Дънъреа, къцетънд сь се дптоарне ла ате сале, ши аколо сь петреакъ де ачі дпайнте.

Кънд аша лъкреазъ Гаїна, Ълдес ал Хънїлор не времеа ачееа повъзїтор аф сокопїт а фї къ прїмеждїе сь дпгъдъе хнїї варвар, кареле аре оастеа са, сь локзіаскъ престе Дънъре. Афаръ де ачееа пъндїнд къ Дпнъратъл Аркадіе дпкъ дї ва фаче пре воїе, де ва алънга пре Гаїна, с'аф гътат ла ресвоїф. асъпра лїї, ши адънъндъ'ши ошїле ле аф пъс дп рънд дп контра неїкълїї. Амшдереа ши Гаїна, кареле нїчі ла Романї а се дптръна, нїчі де пълъдїреа лїї Ълдес а скъпа алтпїнтрелеа пъ пътеа, дптр'артънд пре аї сїї, аф пърчес дп контра Хънїлор, къ карїї ловїндъсе дп вр'о кътева бътїї о-сташїї лїї Гаїна, пре зртъ тълїї аф перїт дпнтре дъншїї, ши Гаїна дпкъ с'аф оторжт вїтедеце ши дпп інїтъ дїїнд ръсвоїф. Сфъртъндъсе ресвоїл къ тоартеа лїї Гаїна, Ълдес Прпндъл Хънїлор аф трїмїе капъл лїї Гаїна ла Дпнъратъл Аркадіе, де кареле фїнд чїнетїт къ фортбасе дарърї аф фъкът конфедераціе къ Романїї.“

Іаръ Аларїкъ Країл Готїлор дп анъл де акъм аф трекът дп Італїа ши фoарте таре вражъл аф фъкът дптр'ънса ²⁾. Тот дптръ ачест анф, прекъм скрие Палладїе ³⁾ с'аф адънат Епїскопїї ши вьтрънїї Асіеї (къ карїї аф фост де фацъ ши Сълтъл Теотїм Мїтрополїтъл Бабеї, деспре кареле ам къвънтат ла анъл 393) дп Царїград ла Сълтъл Іоанн Хрїсостомф, пентръ маї тълте требї, даръ маї въртос сь осъндеаскъ кърцїле лїї Орігенф, пре към ле аф ши осъндїт, пофїнд ачееаста маї въртос Сълтїї Теофіл ал Александрїеї ши Епїфанїе ал Константїеї дпп Кїпръ; чї Сълтъл Теотїм ал Бабеї де акъм тътърор ле аф стат дп контръ, деспре кареле Сократе ⁴⁾ аша скрие: „Кїемънд Епїскопїї ла оалтъ, Епїфанїе ле аф гътат декретъл, кареле осъндїа кърцїле лїї Оріген. Дрепт ачееа п'ам де а зїче, даръ ачееаста о зїк, къ аф пълкът лїї Епїфанїе ши лїї Теофіл а осъндї кърцїле ачестеа. Ънїї дпнтре Епїскопїї карїї чїнетїа пре Епїфанїе с'аф іскълїт дп декретъл ачелвїа, іаръ чеї маї тълїї п'аф врът а се іскълї, дпнтръ а кърора пътър аф фост ши Теотїм Епїскопъл Скітїеї, кареле аша аф ръспънс лїї Епїфанїе: Еф, Епїфанїе! пъ вреф нїчі пре зп отф маї де демълг торп а'л дефьїта, нїчі кътез а фаче о пелецїзїре ка ачееаста, ка сь осъндеск кърцїле, пре каре маї тарїї пострїї пъ ле аф осъндїт, маї алес къ пъ афлх нїчі о дпвдътъръ реа дптр'ънселe. Дрепт ачееа адъкънд о карте а лїї Орігенф, о аф четїт ши аф арътат къ тълкзїреа С. Скрїптърї, кареа се кърпїндеа дптр'ънса е асетелеа кредпндїеї вїсерїчїї. Дълъ ачееа аф адъогат ачесте ворбе: „Карїї дефьїтеазъ ачестеа, ачеїа дефьї-

меазъ лѣвърѣле деспре каре сънт скрѣе кърѣле ачестеа. Ачестеа аѣ респѣис лѣи Еписѣ-
nie Teotim чел де тѣлѣ лѣсдат пентрѣ вѣаца шѣ славѣа са.“

Маѣ скрѣе Cozomen ¹⁾ деспре Сѣнтѣл Теотим, кѣ зп вѣрват де фрѣнте дѣнтре Хѣнѣи,
вѣзѣнд дарѣрѣле Сѣнтѣлѣи аѣ сокотѣт кѣ аре тѣлѣт авѣдѣе. Дрент ачееа шѣ аѣ гѣтат па-
вѣза са кѣ лаѣѣ, кѣм терѣеа асѣпра немѣчѣлор, шѣ ворбѣнд о дѣнѣоарѣ кѣ Сѣнтѣл аѣ вѣрѣт
сѣл прѣнѣз кѣ лаѣл шѣ сѣл треакѣ ла Хѣнѣи; чѣ кѣнд вреа сѣ факѣ ачееаста, дѣдатѣ
ѣ-аѣ аморѣѣт тѣна кѣ кареа цѣнеа лаѣлѣ, шѣчѣ сѣ аѣ деспорѣѣт, пѣнѣ че нѣ сѣ аѣ рѣгат
С. Теотим лѣи Дѣмнезеѣ пентрѣ дѣнскѣл.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 5. in Arcadium et Honorium Augg. ²⁾ Idem Zosimus l. c. Katona in Synopsi
Chronologica. ³⁾ Palladius in Dialogo de vita S. Ioannis Chrysostomi. ⁴⁾ Socrates Lib. 6. cap. 11.
⁵⁾ Sozomenus Lib. 7. cap. 25.

А н ѣ л 401. Ачеста есте анѣл дѣнтрѣ кареле сѣ аѣ зрѣѣт ачелеа пентрѣ каре апоѣ
аѣ кѣзѣт влестем пе вѣца Авѣстѣлѣи Teodocie челѣи Маре; пентрѣ кѣ дѣ анѣл ачеста аѣ
дѣченѣт дѣпѣрѣтеаса Евѣдокѣа мѣереа лѣи Аркадѣ Авѣгѣстѣл сѣада кѣ сѣнтѣл Иоан гѣ-
рѣ-де-аврѣ ¹⁾; тот дѣнтрѣ ачест ан дѣ зече зѣле але лѣи Априѣе сѣ аѣ пѣскѣт Teodocie
чел тѣнѣр саѣ II, фѣѣл лѣи Аркадѣ шѣ ал Евѣдокѣеѣ ²⁾.

Сѣнтѣл Иоан гѣрѣ-де-аврѣ дѣкѣ дѣнтрѣ ачеста ан аѣ цѣнѣт собор, дѣн кареле аѣ трѣ-
мѣсѣ пе треѣ Архѣереѣ: пре Дѣмѣтрѣе ал Пѣсѣнѣнтѣлѣи, пре Евсевиѣ ал Аппамѣеѣ шѣ пре
Дѣнѣкиѣ ал Аппѣарѣеѣ дѣн Дакѣа чеа рѣпоасѣ ³⁾, дѣн Калкѣдонѣа ла Теофѣл Патрѣархѣл А-
лександрѣеѣ, сѣл сѣнѣз сѣ вѣнѣ дѣн Царѣград шѣ аѣ сѣ рѣсѣнѣндѣ ла челе че ера пѣ-
рѣт; пре кѣм ачееаста дѣнсѣ шѣ С. Иоан Хрѣостом о тѣрѣзрѣсѣе дѣн Епѣстола кареа аѣ
трѣмѣсѣ лѣи Инокентѣе I, Патрѣархѣлѣи Ромѣѣ.

¹⁾ Zosimus Comes Lib. 5. in Arcadium et Honorium Augg. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Sethus Cal-
visius in Opere Chronologico. Katona l. c. ³⁾ Hierocles Grammaticus in notitia Imperii Orientalis, Iti-
nerarium Antonini.

А н ѣ л 402. Стѣлѣкон Мѣнѣстрѣл шѣ Ценерарѣл Авѣгѣстѣлѣи Опорѣе дѣн анѣл аче-
ста ла четатеа Полѣнѣѣа кѣематѣ вате пре Аларѣкѣ краѣѣл Готѣлор, кареле дѣнтрѣ ал
треѣлеа анѣ прадѣ Итаѣа; ѣарѣ Авѣгѣстѣл Аркадѣе нѣмѣе Авѣгѣстѣ пре фѣѣл сѣѣ Тео-
docie чел тѣнѣр, кѣнд дѣкѣ ера дѣн леагѣн ¹⁾.

Скрѣе-аѣ шѣ Инокентѣе I. Патрѣархѣл Ромѣѣ ²⁾ лѣи Маркѣан Епѣскопѣлѣи Наѣсѣлѣи дѣн Да-
кѣа чеа де мѣжлок, че се нѣмѣе аѣзѣма Нѣсса дѣн Сербѣа ³⁾, ка пре преодѣи шѣ дѣаконѣи пре
карѣи ѣ-аѣ фост сѣнѣѣт Воносѣ Мѣтрополѣтѣл Сарѣдѣеѣ, де се вор лѣса де ересѣл лѣи,
сѣл прѣмеаскѣ дѣнтрѣ шѣереа вѣсерѣѣи. Ачеста е аша дарѣ (зѣче Левкѣен ⁴⁾) ачел Мар-
кѣан пре кареле тот ачелашѣ Инокентѣе дѣн Епѣстола 22, дѣн нѣмѣе чел маѣ де пре зр-
тѣ дѣнтре Епѣскопѣи Маѣдонѣеѣ шѣ ал Илѣрѣкѣлѣи.

¹⁾ Zosimus Comes l. c. Baronius ad. h. a. Katona l. c. ²⁾ Innocentius Papa I. Epistola 28. ³⁾ Baudrand.
in Geographia. ⁴⁾ Michael Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 313.

А н ѣ л 404. Ла анѣл 376 ам дѣнсетнат кѣ Шѣѣла Мѣтрополѣтѣл Ардеалѣлѣи кѣ о парте а Го-
тѣлор шѣ доарѣ шѣ а Ромѣнѣлор де фрѣка Хѣнѣлор аѣ тре кѣт дѣн Тракѣа, шѣ пре тоѣи чѣѣ че аѣ тре кѣт

къ дѣска, і-аѣ фѣкѣт Аріані; іарѣ Ротѣніі каріі аѣ ретас свѣт Хѣпні дн Молдова, дн Бесара-
вѣа ші дн деара Мѣтенеаскъ, свѣт Готі саѣ de sine дн Ардеал ші пѣпѣ дн Тисса, аѣ пѣзіт
кредѣца чеа православікѣ, каріі дрепт ачѣеа аѣ трѣвѣт съ аѣвѣ Мітрополіт дн локѣл
лѣі Дѣфіла; чі, чіне аѣ зрматѣ неміжлочіт лѣі Дѣфіла, п'ам афлат, фѣрѣ маі тѣрзіѣ. а-
декѣ, дн анѣл де акѣм Сѣнтѣл Іоанн Хрісостом ачѣстеа скріе¹⁾ кѣтрѣ вѣдѣва Олімпіада:
„Мі аѣ повестіт кѣлѣгѣрїі Марсецїі ші Готічѣцїі, ле каріі Епіскопѣл Серапіон пѣрѣреа с'аѣ ас-
кѣнс, кѣ аѣ веліт ла дѣпшіі діаконѣл Модѣаріе ші ле-аѣ спѣс, кѣ Дніла Епіскопѣл чел мінѣ-
пат. пре кареле нѣ де мѣлт л'ам сѣінцїтѣ ші трімісѣ дн Готіа (Аша се кіема Ардеалѣ
дн тімѣл де атѣпчї), дѣпѣ мѣлте ші маі фанте аѣ адормітѣ, ші кѣ аѣ адѣсѣ Епістола
країлѣі, прїп кареа пофтеце, ка съ се трімітѣ ла дѣпшіі алт Епіскопѣ.“ Пѣпѣ ачї С.
Хрісостом, кареле пентрѣ сїргїнца са чеа прїп тѣшѣшѣрїле днпѣрѣтесеі Ездоксіеі
прїчїпнїтѣ, дндатѣ п'аѣ плїніт черереа країлѣі Готілор²⁾; дрепт ачѣеа нѣ почіѣ шї, чї-
не аѣ зрмат неміжлочїтѣ мітрополїтѣлѣі Днілѣ. Дарѣ ачѣсте дозѣ лѣрѣрї нѣ сѣпт де а
се тѣчеа: днтїѣ, кѣ днпѣрѣтеаса Ездоксіа дѣпѣ сѣргѣнїреа С. Іоанн Хрісостом ла
трѣі лѣпї аѣ пѣрїт³⁾; шї адоѣа, кѣ Радагаїс аѣ пѣвѣліт дн Італіа кѣ 200,000 пре ка-
реле Стїлікон стрїпторѣндѣл днтре мѣпцїі Фессѣлїеі, л'аѣ днпїсѣ шї л'аѣ отѣрѣт⁴⁾.

¹⁾ Sanctus Iohannes Chrysostomus Epistola 14. ad Olympiadem viduam. ²⁾ Lequien in Oriente Christiano
Tom. 1. p. 1243. ³⁾ Katona in Synopsi Chronol. ⁴⁾ Zosimus Comes Lib. 5. in Arcadium et Honorium
Augg. Katona I. c.

А н ѣ л 406. Стїлікон дѣпѣ атѣтеа вїрїнце тѣндрїндѣсе, аѣ кѣцѣтат съ факѣ дн-
пѣрат пре Елевтерїе фїїлѣ сѣѣ; дрепт ачѣеа аѣ кіемат дн Галліа пре маі мѣлцїі варварї¹⁾.

¹⁾ Zosimus Comes et Katona II. cc.

А н ѣ л 407. Аланїі, Вандалїі шї Свевїі, дѣпѣ кѣм і-аѣ фост днвїтат Стїлікон
дн анѣл трекѣт, дн анѣл де акѣм аѣ пѣпѣдіт дн Галліа; іарѣ Брітаннїі дѣпѣ Маркѣ шї
дѣпѣ Гратіан днїі алег шїе стѣпѣнїторїѣ пре Константїн¹⁾.

¹⁾ Idem Zosimus et Katona II. cc.

А н ѣ л 408. Адормісе дн анѣл трекѣт дн сѣргѣнїре С. Іоан Хрісостом, пре кѣм
скріе Палладіе¹⁾, кѣнд дн анѣл де акѣм кѣ шепте лѣпї дѣпѣ репосареа лѣі аѣ пѣрїт шї Ар-
кадіе днпѣратѣл дн днтѣа-зі а лѣі Маїѣ, дн вѣрѣтѣ де 31 де анї, дѣпѣ че аѣ дн-
пѣрѣцїт дѣпѣ моартеа тѣтѣне-сѣѣ, а лѣі Теодосїе челѣі Маре, 13 анї, 3 лѣпї шї 14 зіле,
пре кареле пѣїереа са Ездоксіа днпѣрѣтеаса л'аѣ адѣс ла тоате релеле; кѣчї алтїн-
трїлеа ар фї фост вѣп днпѣрат. Днпѣратѣлѣі Аркадіе і-аѣ зрмат фїїлѣ сѣѣ Теодосїе
II, свѣт тѣтелеа лѣі Антїон Персѣл шї а лѣі Антемїе. Іарѣ Опоріе Азгѣсѣл апѣсѣлѣі,
дсведїндѣ-се прїп Олімпїе некредѣнца лѣі Стїлікон, пре ачѣстеа л'аѣ оторѣт, дѣпѣ а кѣ-
рѣїа моарте Аларїкѣ країлѣі Готілор днкѣ маі кѣ дндрѣснеалѣ аѣ днкѣпцїзрат Рома²⁾.

¹⁾ Palladius in Dialogo de vita S. Iohannis Chrysostomi. ²⁾ Baronius et Fleury ad h. a. Katona in Syn-
opsi, et Calvisius in Opere Chronologico. Zosimus Lib. 5. in Arcadium Aug.

А н ѣ л 409. Пѣпѣ кѣнд аѣ трѣйт Аркадіе Азгѣсѣл шї Стїлікон позѣдѣторїѣл

дипъратълѣ Онопіе, варварїи н'аѣ дндръзїит атътеа; чи дѣнъ моартеа лор, ваї! кѣте невої аѣ венїт асѣпра Романїлор! пентрѣ къ Аларїкѣ країя Готїлор, кареле дндръзїїсе дн анѣл трекѣт а дїкѣнїївѣра Рома, дн анѣл де акѣм маї mare аѣ черкат асѣпра дн дипъратълѣ Онопіе, нѣмїнд Аѣгѣт пре Аттал. Константїн Тїраннѣл дїкѣ къ пѣтереа аѣ стореѣ порѣїра de ла Онопіе Аѣгѣствѣл¹⁾. Цївдекѣ акѣм четїторїїле! кѣт аѣ фолосїт Романїлор тречереа сѣкѣнѣлї днпърѣтеск дїн Рома дн Царїград? адекѣ аѣ дат прїлеїїѣ, ка Рома стѣнїна неа-мѣрїлор шї Доамна лѣмеї сѣ фїе роаба варварїлор, прекѣм веї vedeа ла аїїї ѣрмїторї.

¹⁾ Baronius ad h. a. Zosimus Lib. 5. in Honorium Aug. Katona in Synopsi Chronol. Sethus Calvisius in Opere Chronol.

А н ѣ л 410. Дн анѣл ачеста Аларїкѣ країя Готїлор аѣ кѣпрїсе Рома къ вїкїе-шѣг шї прїп вїззаре, шї фоарте рѣѣ о аѣ прїдат; апої нѣ дѣнъ мѣлт тїмп аѣ мѣрїт дн четатеа Консепїїеї, лѣсїнд крїїмеа лѣї Атаѣлф¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А н ѣ л 411. Дн Галліа не времеа ачеста се афла маї мѣлїї тїраннї, дїнпре карїї пре Константе л'аѣ оторѣт Геронїе, пре Константїн, Константїе; іарѣ Аттал аѣ лепѣдат порѣїра, кареа о аѣ днѣрѣкат Цїовїн¹⁾

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 412. Днтрѣ днпърѣїїа рѣсѣрїтѣлїї дн анѣл де акѣм mare мѣтаре с'аѣ фѣкѣт; пентрѣ къ пре Анїон Тѣторїїл лѣї Теодокїе II. л'аѣ лїпсїт дїн дрегѣторїа са трїмїїндѣл дн Персїда, шї днпърѣїїа с'аѣ днкрѣдїнгат Пѣлхерїеї сѣрорїї Аѣгѣствѣлїї Теодокїе II, кареа фоарте къ днцеленчїїне аѣ овлѣдїт, шї къ ачесашї днцеленчїїне аѣ крескѣт шї пре фрате-сѣѣ. Чи днпърѣїїа апѣсѣлїї днкѣ н'аѣ петрекѣт фѣрѣ де мѣтрїї, пентрѣ къ Атаѣлф країя Вїсїготїлор сѣпърѣндѣ-се пре Цїовїн Тїраннѣл дїн Галліа, аѣ фѣкѣт паче къ Онопіе Аѣгѣствѣл шї къ тоатѣ пѣтереа Вїсїготїлор аѣ стрѣѣтѣт дн Галліа¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А н ѣ л 413. Ла атїта венїсе акѣма днпърѣїїа апѣсѣлїї, пентрѣ моїїшеа Аѣгѣ-ствѣлїї Онопіе, кѣт маї мѣлт о сѣѣртїка Тїраннїї де кѣт о стѣнїнїа дѣнѣсѣл; пентрѣ къ Галліа о апѣкѣсе Цїовїн шї Севастїан; Аѣрїка о цїїнеа Еракїан, карїї тѣїї-трїї фѣрѣ оторѣїї дн анѣл де акѣм, шї Вѣргѣндїї се аїезарѣ днтр'о парте а Галліеї¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 414. Дозѣ с'аѣ днтїшїлат дн анѣл ачеста, каре сѣлт вреднїче де а се адѣче днпїнте; зна ла рѣсѣрїт, каре есте, къ Пѣлхерїа дн 4 зїле аде лѣї Іспїе аѣ прї-мїт сѣ се нѣшеаскѣ Аѣгѣствѣл; алта ла апѣсе, кареа есте, къ Платїдїа сора лѣї Онопіе Аѣ-гѣствѣл, с'аѣ мѣрїтат дѣлѣ Атаѣлф країя Вїсїготїлор, пре кареле Константїе л'аѣ аїнп-гат дн Спанїа днпреїнѣ къ Аттал, кареле іарѣшї днѣрѣкѣсе порѣїра¹⁾.

¹⁾ Idem Katona l. c.

А н ѣ л 415. Вїсїготїї дн анѣл де акѣм аѣ оторѣт пре Атаѣлф країя лор, днтрѣ ал кѣрѣїа лок аѣ аїес днтѣїїї не Сїгерїк, апої пре Валліа¹⁾.

¹⁾ Idem Katona loco citato.

А н ъ л 416. Валліа країл Вісиготлор дн анъл де акъм аѣ фѣкът паче къ Romanii, ші пре Плакідіа мѣреа лѣ Атаѣл днпревнѣ къ Атал Тиранил і-аѣ триміе ла Опоріе Аѣгѣстѣл, кареле дѣпъ ачѣеа пре Плакідіа о аѣ тѣрїтат дѣпъ Константіе повѣдїторїл сѣѣ, кареле аѣнѣгѣсе пре Атаѣл дн Italia ші Gallia¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Calvisius in Opere Chronol. Katona I. c.

А н ъ л 418. Фарамѣнд країл Фрѣнчїлор, че се нѣмеск акъма Франѣозї, дн а-нѣл ачѣста с'аѣ ашезат днѣтїѣ дн Gallia, ші аѣ нѣсе тѣмеїѣ крїтеї Франѣозѣмї; пре-кѣм ші Валліа тот днтр'ачѣста ан аѣ нѣсе тѣмеїѣ крїтеї Вісиготїчѣмї дн Толоса¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 420. Вараранѣс країл Персїлор маре гоанѣ порнїсе асѣпра крѣшїнїлор, нѣнтрѣ кареа Теодосїе ал доїсеа днѣк с'аѣ скѣлат къ рѣсевоїѣ асѣпра лѣ, нїчї фѣрѣ де фолос; нѣнтрѣ къ Арѣансїе повѣдїторїл ошїлор лѣ Теодосїе дн анъл де акъм аѣ дн-вїнѣѣ пре Вараранѣс¹⁾.

¹⁾ Katona I. c.

А н ъ л 421. Фїнд Теодосїе Аѣгѣстѣл ал II дн вѣрѣтѣ де 21 де ані, сорѣ-са Пѣл-херїа Аѣгѣста л'аѣ днѣмнѣат сѣ се днсоаре, ші сѣ нѣ іеа пре алѣ, фѣрѣ пре Еѣдокїа, че с'аѣ кїемат маї 'наїнѣте Атенїда; фїнд еа днн Атенѣ фатѣ де фїлософ, пре кареа о аѣ ші лѣат Аѣгѣстѣл Теодосїе II дн анъл де акъм, пре кѣм аратѣ Баронїе¹⁾.

Іарѣ Аѣгѣстѣл Опорїе аѣ нѣмїт Аѣгѣст пре кѣмнѣтѣ сѣѣ Константіе III, адекѣ пре вѣрѣбатѣл Плакїдїеї, пре кареле Аѣгѣстѣл Теодосїе II нѣ л'аѣ кѣносѣкѣт Аѣгѣстѣ. Дрѣнт ачѣеа Константіе с'аѣ гѣтїт къ рѣсевоїѣ асѣпра лѣ Теодосїе; чї маї 'наїнѣте де а се рѣ-севої, аѣ мѣрїт дн 2 зїле але лѣ Сѣпѣмврїе, лѣсѣнд дѣпъ сїне кн фѣчїорашѣ днн Пла-кїдїа нѣскѣт, кареле с'аѣ кїемат аної Валентїнїан III.²⁾

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad hunc annum. ²⁾ Idem Baronius ibidem. Katona in Synopsi, et Calvisius in opere Chronologicis.

А н ъ л 423. Аѣгѣстѣл Опорїе дн анъл де акъм аѣ лѣпѣдат пре сорѣ са Плакїдїа днн Italia, кареа с'аѣ дѣсе днпревнѣ къ фїлѣл сѣѣ Валентїнїан ла Аѣгѣстѣл Теодосїе II. Аної болѣтвїндѣсе дн Ravenna, аѣ мѣрїт дн 15 зїле але лѣ Аѣгѣст, дн вѣрѣтѣ де 39 де ані, дѣпъ че, нѣ зїк, къ аѣ дннѣрѣдїт, чї с'аѣ дѣсѣмѣдат шї аѣ нѣкѣжїт дннѣрѣдїа А-нѣсѣлѣ дн 28 де ані. Дѣпъ а кѣрѣїа моарѣ порѣфїра о аѣ днвѣрѣкат Іоанн Тиранил¹⁾.

¹⁾ Baronius, Calvisius et Katona locis citatis.

А н ъ л 424. Дн анъл ачѣста дннѣрѣтѣл Теодосїе II. аѣ нѣмїт Кесар пре вѣрѣл сѣѣ Валентїнїан фѣчїорѣл Плакїдїеї, шї пре Асѣпаре повѣдїторїл л'аѣ триміе къ ошї дн контра Тиранил лѣ Іоанн; іарѣ Іоанн аѣ триміе ла Аѣсїе, кареле днѣк днн анъл 411 ера-кїзеш ла Мѣндѣкѣ прїнѣл Хѣннїлор шї татѣл лѣ Аттїла, шї і-аѣ порѣнѣчїт, ка пре ванї сѣї адекѣ аїсторїѣ де ла Хѣннї, пре кѣм і-аѣ шї адекѣ¹⁾; чї днзадар:

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico. Calvisius in opere, Katona in Synopsi Chronologicis.

А н ъ л 425. Нѣнтрѣ къ дн анъл де акъм Асѣпаре аѣ днвїнѣ пре Іоанн Тиранил шї прїнзїндѣл дн Ravenna, л'аѣ дѣсе дн Аквїлеа шї аколо і-аѣ тїят канѣл; іарѣ пре Кеса-

рѣл Valentinian III, фѣисл лѣи Константіе а л ПІ, дѣн Плакідіа сора лѣи Опоріе Азгѣста, прѣкм с'аѣ маі зѣс, л'аѣ рѣдѣкат Амѣрат дѣн Рома дѣн 23 де зѣле але лѣи Октомвріе¹⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes, Calvisius et Katona II. сс.

А н ъ л 426. Хѣннѣ карѣи атѣта се дѣнѣстернѣчѣсе прѣсте вѣдѣи стрѣмошѣ Ромѣнѣ-лор дѣн Dacia чеа веке, кѣт тоате неамѣрѣле готѣчѣшѣ ле алѣнгасѣ дѣнѣтр'ѣнса (адекъ пе Цѣпѣзі і-аѣ алѣнгат дѣн Сѣрміѣ¹⁾) шѣ пре Остро-Готѣ дѣн Pannonia²⁾, дѣн анѣл де акѣм аѣ трѣкѣт Дѣнѣрѣа шѣ аѣ прѣдат пѣль дѣн Тракіа, де ѣнде дѣлѣ че ле аѣ перѣт повѣдѣиторѣл де трѣснѣт, темѣндѣсе шѣ де чѣмѣт, с'аѣ дѣнѣторѣ дѣнѣрѣл³⁾.

Іарѣ Остро-Готѣи, карѣи (прѣкм скрѣе С. Теофан⁴⁾) маі дѣнѣшѣ довѣндѣсе Pannonia, дѣн ал поѣ-спре-зѣчѣлеа анѣ ал дѣнѣпрѣдѣеі лѣи Teodocie чѣлѣи маі тѣлѣр, аша воѣнд ел, аѣ локѣт дѣн дѣнѣстерѣле Тракіеі 58 де анѣ, апоі с'аѣ фѣкѣт стѣпѣнѣ дѣнѣпрѣдѣеі А-пѣсѣлѣи.

¹⁾ Procopius de bello Vandalico. Lib. 1. cap. 2. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad annum 19 Theodosii II. ³⁾ Sethus Calvisius in opere Chronologico ex Theodoro. ⁴⁾ S. Theophanes l. c. Auctor Miscellae. Lib. 14.

А н ъ л 427. Дѣн анѣл ачѣста атѣта с'аѣ мешѣшѣт Аѣдѣе, кѣт аѣ адѣс дѣн прѣ-пѣс пре Бонѣфатѣе окѣрѣмѣиторѣл Аѣрѣчѣеі; пѣнѣтрѣ ачѣеа Азгѣста Плакідіа, карѣа дѣнѣ о-кѣрѣмѣіа тоатѣ дѣнѣпрѣдѣеі, фѣѣнд дѣнѣкѣ тѣлѣр Валентіан ПІ, с'аѣ скѣлат кѣ рѣсѣвоіѣ а-сѣпра лѣи Бонѣфатѣе¹⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 428. Мѣрѣнд Мѣндѣзѣк стѣпѣнѣл Хѣннѣлор, і-аѣ ѣрмат доі фѣраѣі аі лѣи, Хот-тар шѣ Рѣас¹⁾.

¹⁾ Pray in Annalibus Hunnorum, Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 429. Бонѣфатѣе окѣрѣмѣиторѣл Аѣрѣчѣеі аѣцѣат фѣѣнд де ошѣле Плакідѣеі чѣ-ле асѣпра лѣи trimise, аѣ кіѣмат дѣнѣтрѣ аѣнѣсторѣшѣ пре Цѣнсерѣк краѣлѣ Bandalior дѣн Пан-ноніа, карѣле фѣоарѣе рѣѣ аѣ прѣдат тоатѣ Аѣрѣка¹⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Calvisius in opere Chronologico.

А н ъ л 430. Вѣзѣнд неспѣса прадѣ а Bandalior лѣи Бонѣфатѣе і-аѣ пѣрѣт рѣѣ кѣ аѣ кіѣмат пре Цѣнсерѣк дѣн Аѣрѣка, шѣ с'аѣ невоіт дѣн тот модѣрѣл сѣ скоатѣ пре Ван-далѣ дѣнѣтр'ѣнса. Чѣ дѣнѣадар і-аѣ фост тоатѣ невоѣнда; пѣнѣтрѣ кѣ лѣлѣл аневоіе ласѣ тѣе.лѣл пре карѣле л'аѣ рѣнѣт одатѣ: аша шѣ Цѣнсерѣк нѣ нѣмаі н'аѣ ешѣт дѣн Аѣрѣка, чѣ маі тѣре аѣцѣѣндѣсе аѣ дѣнѣнѣвѣзѣрат Іппонѣл четатѣ а Аѣрѣчѣеі, дѣн карѣа аѣ пѣсторѣт С. Азгѣстѣн Епѣскопѣл¹⁾. Хоттар стѣпѣнѣл Хѣннѣлор перѣ дѣн рѣсѣвоіѣл кѣ Бѣргѣндѣи²⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Baronius in Annalibus, Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Pray in Annalibus Veterum Hunn. Katona I. с.

А н ъ л 431. Бонѣфатѣе не маі пѣтѣнд сѣфѣрѣ, кѣте фѣчѣа Vandalii, с'аѣ дѣнѣрѣмат асѣпра лор, чѣ фѣ дѣнѣвѣс де Цѣнсерѣк. Дрѣнт ачѣеа аѣ скѣлат лѣ Плакідіа Азгѣста, карѣа л'аѣ прѣмѣт кѣ вѣкѣрѣе, шѣ тоатѣ чѣнѣстеа і-аѣ дѣнѣторѣ¹⁾; іарѣ Bandalii де ачѣ дѣнѣнѣ-те аѣ стѣпѣнѣт Аѣрѣка, пѣль лѣ Ізѣстѣн І, прѣкм се ва ведеа дѣн чѣле че вор ѣрмат.

Маї феричиць ар фі фост не времеа ачеаста днпърѣца Ръсърѣлѣи, къ Хънни дн-
дестълнѣсе къ Dakia чеа веке, нъ о пълъетѣа, де нъ о ар фи търъзрат ересъ лѣи Nesto-
rie Патриархъ лѣи дн Цариград, днпротѣва кърѣа дн анъа де акъм Азгъстъа Teodocie II,
ащ стрѣне ал III, собор екъменѣк дн Ефесъ; дн каре собор днтре Архѣереѣ Ротънещѣ
ачеѣа ащ фост де фауъ: Тимотеѣѣ Епископъа четъдѣи Томос дн Скѣтѣа ²⁾, Доротеѣѣ Мѣ-
трополѣтъа Преславеѣ ³⁾, Маркѣан Епископъа Аврѣтѣлѣи ⁴⁾, Иаков Епископъа Дрѣщорълѣи сащ
ал Сѣлѣстрѣѣ ⁵⁾, Петронѣе Епископъа Новелор ⁶⁾, Излѣан Мѣтрополѣтъа Сардѣкеѣ сащ ал Трѣ-
адѣѣе дн Dakia де мѣжлок ⁷⁾, Евстатѣе Епископъа Nisseѣ ⁸⁾, карѣи тѣдѣи шепте с'ащ ѣскълѣт
тѣдъмълѣе Епископѣлор ачестора, карѣи тѣдъмълѣа, съ нъ днчеанъ С. Кѣрѣл Александреа-
нъа соборъа днпротѣва лѣи Nestorie, шлпъ че нъ ва сосѣ Иоан Антиохеанъа къ Епископѣи
Ръсърѣтѣлѣи. Дн тѣдъмана ачеаста апоѣ нъ пѣдѣне релѣ ащ венѣт асѣпра знор днтре
дѣнѣи; пентрѣ къ Доротеѣѣ Мѣтрополѣтъа Преславеѣ с'ащ пѣс цѣос дн Архѣереѣ, шѣ с'ащ
съръснѣт дн Кесарѣа Каппадокѣѣ ⁹⁾, Иаков Епископъа Сѣлѣстрѣѣ с'ащ афърѣсѣт де Сѣптъа
собор ¹⁰⁾; пре Излѣан Мѣтрополѣтъа Сардѣкеѣ днкъ л'ащ афърѣсѣт соборъа ал треѣлеа екъ-
менѣк пентрѣ ачееа пентрѣ къ прѣндеа партеа лѣи Nestorie, дн каре пѣвънѣе рѣтѣлнѣд,
дн скаш днкъ с'ащ ѣсронѣт, прекъм скрѣе Ireneѣ дн Тѣрѣ, кап 190. Маѣ днцеленѣеще
ащ лѣкрат Тимотеѣѣ Архѣенѣскопъа четъдѣи Томос дн Скѣтѣа, сащ ал Бавеѣ де акъм, кареле
с'ащ днторе шѣ с'ащ ѣскълѣт соборъа лѣи дн Ефес ¹¹⁾. Маркѣан ал Аврѣтѣлѣи къ Петронѣе ал
Новелор шѣ къ Евстатѣе ал Nisseѣ нъ се четеск а фи фост афърѣсѣдѣи. Дрѣнт ачееа пѣтем
сѣпънѣе, къ еѣ днкъ с'ащ днторе де ла пѣвънѣа лѣи Nestorie; ва днкъ Маркѣан ащ ар-
хѣерѣт пѣлпъ ла анъа 458. Веѣи пре Леквѣен ¹²⁾. Нъ вреѣ а тѣчеа ачѣ къ дн докъа лѣи
Доротеѣѣ Мѣтрополѣтъа Преславеѣ ащ фост пѣс прѣн соборъа ал III. екъменѣк Сатърпн,
дѣспре кареле маѣ мълѣе воѣѣ къвѣнта ла анъа 448.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico. Kalona in Synopsi Chronol. ²⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom I
p. 1214. ³⁾ Idem ibidem p. 1218. ⁴⁾ Idem ibidem p. 1220. ⁵⁾ Idem ibidem p. 1227. ⁶⁾ Idem ibi-
dem p. 1221. ⁷⁾ Idem Tom 2. p. 303. ⁸⁾ Idem Tom 2. p. 313. ⁹⁾ Collectio Synod. Irenaei Tyri
cap. 190. ¹⁰⁾ Eadem Collectio cap. 7. 13. 28. ¹¹⁾ Lequien Tom 1. p. 1214. ¹²⁾ Idem ibidem p. 1220

Анъа 432. Бонѣфатѣе венѣнд ѣаръшѣ ла чѣнстеа чеа маѣ днпѣнте, с'ащ скълѣт къ
рѣевоѣѣ асѣпра лѣи Аѣѣе, пре кареле л'ащ шѣ днвѣнсъ, чѣ ел дн рана, че о ащ къпѣтат
дн рѣевоѣѣ ачѣла, нъ дѣпъ мълѣтѣ време ащ тѣрѣтѣ; ѣаръ Аѣѣе ащ пѣзѣт ла Рѣас, фра-
теле лѣи Мъндъзкъ шѣ зѣкѣл лѣи Атѣла, стѣпънъа Хъннѣлор, кареле дн

Анъа 433, ащ шѣ ацѣгѣат пре Аѣѣе, ка пре зн къноскът ал сѣѣ, къ фрѣмоасъ
оасте: къ оастеа ачѣаста дрѣнт ачѣеа Аѣѣе ащ рѣнѣс пре Севастѣан повѣзѣиторѣа оцѣ-
лор лѣи Валентѣнѣан III, шѣ ѣаръшѣ ш'ащ къцѣгѣат тоатъ чѣнстеа чеа маѣ днпѣнте ¹⁾.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. Pray in Annalibus veterum Hunnorum. Kalona in Synopsi Chrono-
logica.

Анъа 434. Дѣпъ че ащ тѣрѣт Рѣас ал доѣлеа фрате ал лѣи Мъндъзкъ стѣпънъа
Хъннѣлор, Атѣла шѣ Бледа амъндоѣ фѣчорѣи лѣи Мъндъзкъ ащ рѣмас краѣ прѣсте Хъннѣ, карѣи
аша ащ фѣкът паче къ Азгъстъа Teodocie II, ка дн тот анъа сѣ ле деа трѣвѣт сащ ха-

рачі, къ каре, кѣм аѣ пост ашезат динтрѣ диченѣт, нѣ с'аѣ дидестѣлат; чи дин анѣ дн анѣ л'аѣ тот маі сѣт, прекѣм се ва арѣта ла аніи виторі ѿ).

1) Marcellinus Comes in Chronico. Pray in Annalibus veterum Hunnorum, Katona in Synopsi Chronologica.

Анѣл 435. Ценсерік краіѣ Vandаліор стріне фінд де ошїле Romanіор, фаче паче къ дѣншїи шї цїсрѣ къ о ва цїнеа ѿ).

2) Baronius in Annalibus Eccl. ad. h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

Анѣл 436 шї 437. Ан анѣл 436, кѣнд Хѣншї се ошїа къ Вѣргендіи, Теодорік краіѣл Вісїготіор стрїкѣнд пачеа къ Romanіи, аѣ дикѣнцисрат Нарвона дн Галліа, де ла а кѣреїа батере дн анѣл 437 л'аѣ аленгат повѣзиторїѣл диторїе къ ашїсторїѣл Хѣншїор ѿ).

1) Marcellinus Comes in Chronico, Pray et Katona II. cc.

Анѣл 438. Азгѣстѣл Валентїніан III, кареле дн анѣл трекѣт лѣсе шїе мѣере пре Евдоксіа фата Азгѣстѣлї Теодосїе II ѿ), дн анѣл деакѣм аѣ трїмїе пре Асїе дн Галліа дшїротїва Вісїготіор, пре карїи і-аѣ шї вѣтѣт къ маре дшївїдере ѿ). Азгѣстѣл Теодосїе II, дикѣ дн анѣл деакѣм аѣ вестїт картеа ледїор чеа де пре нѣмеле сѣѣ нѣмїтѣ ѿ).

Маї реле сѣт каре ле аѣ фѣкѣт дн анѣл ачеста Атїла шї Бледа країѣ Хѣншїор асѣра вїедїлор стрїтошїлор пошїрї; пентрѣ къ дн порѣнка лор, прекѣм скрїе Прїскѣ Реторѣл ѿ): „Скїтеле (адекѣ Хѣншї) не времеа, кѣнд се цїнеа тѣргѣ маре дшїтре Скїте шї дшїтре Romanі аѣ мерс къ оасте асѣра Romanіор шї пре мѣлшї аѣ дшїсѣ дшїтрѣ шїшї. Пентрѣ ачеса Romanі аѣ трїмїе солї ла Скїте, каре сѣ се черте къ дѣншїи пентрѣ конрїндереа четѣдшїчеї шї стрїкареа нѣшї. Іарѣ Скїтеле аѣ реснѣне къ еї н'аѣ фѣкѣт ачеста ка сѣ дшїчепѣ ресвоїѣ, чи ка сѣ шї іевѣндеакѣ досѣдзїле де ла Romanі фѣкѣте лор. Пентрѣ къ Епїскопѣл четѣдшї Маргѣлї аѣ трекѣт дн отареле лор, шї черкѣнд портѣнтѣрїле шї вїстерїле країлор лор, ле аѣ цѣфѣт. Дрент ачеса, де нѣ вор да пре Епїскопѣл ачеста дн мѣнеле лор, нїчї вор да пре чеї фѣдїдї (карїи ера мѣлшї ла Romanі) дшївѣрѣт, прекѣм цїнеа пачеа, еї се вор анѣка де ресвоїѣ. Ачестеа а фї адевѣрате не'нѣдшїндѣле Romanі, шї Скїтеле тот зна цїлѣнд ачестеа, н'аѣ врѣт сѣ аївѣ цїсдекатѣ десїре челе че ера сѣт лѣрѣ; чи с'аѣ анѣкат де ресвоїѣ. Дрент ачеса трекѣнд Дѣнѣреа мѣлѣт пагѣвѣ аѣ фѣкѣт орашелор шї четѣдшїлор че ера лѣнѣгѣ дерѣвѣрїи Дѣнѣрїи, шї дшїтре челемалте аѣ кѣпрїне Вімїнакїѣл четатеа Месїлор дн Ілїрїѣ. Дшїтѣмїлѣндѣсе ачестеа, шї мѣлшї зїкѣнд, къ тревѣе дат Епїскопѣл, ка нѣ пентрѣ зн ошї тоатѣ дшївѣрѣдїа сѣ се нѣнѣ дн прїмѣдїе: Епїскопѣл темѣндѣсе, ка нѣ кѣтѣва сѣ се деа дн мѣнеле Скїтелор, фѣрѣ де цїнїреа тѣтѣлор челор дн четате, аѣ фѣдїт ла нѣмїшї шї аѣ фѣгѣдшїт, къ ле ва да четатеа, де се вор арѣта шї країѣ Скїтелор къ мїлѣ шї къ ашїсторїѣ кѣтрѣ дѣнѣл. Ла ачестеа фѣгѣдшїндѣсе тоате, кѣте пофїа, нѣмаї де ва дшїлїнї че зїсесе, дѣнд мѣнеле, шї дшїтрїнд фѣгѣдшїндѣле де дшїве пѣрїдїе къ цїсрѣмѣнт, Епїскопѣл къ маре мѣлшїме де варбарї с'аѣ дшїтѣрнат дн отареле Romanіор. Аколо ашїнѣгѣнд, тоатѣ мѣлшїмеа варбарїлор о аѣ аскѣне дн челемалт дерѣвѣре шї сѣ аѣ трекѣт шї аѣ дшїтрат дн четате, де знде дшїтрѣо поапте

дънд семн, аѣ ешит, ши четатеа о аѣ дат дн тѣнеде немиѣлор ши де атѣнѣ лѣкрѣрле варварилор дн зи дн зи аѣ спорит.“

Пльз аѣ Пріекѣ Реторѣл, кареле дн челе кѣлесе дн Історіа Готилор ⁵⁾ десуре четатеа Маргѣлѣ аша скріе: „Іарѣ Маргѣл есте четатеа Месілор дн Ілірік, лънгѣ Дѣлѣре, зі-дітѣ дн дрептѣл Константіеі, четѣлѣчеі чеі дн челалат церѣлѣре фѣкѣте.“ Табла лѣл Пестінгер пѣне Маргѣл днѣре мѣнтеле днтраврѣт ши Вімінакіѣ; іарѣ десуре Вімінакіѣ зіче Нігер ⁶⁾, кѣ с'ар кіета акѣта Відін.

Маі пре зртѣ кѣт кѣ ачестеа каре ле-ам скріе кѣ кѣлптеле Реторіѣлѣ Пріекѣ, пѣ днтр'алт ан, чи днтрѣ ачест де акѣт с'аѣ днтѣмлат, аратѣ Праі ⁷⁾ ши Стрїттер ⁸⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica ²⁾ Baronius in Annalibus Ecclesiasticis ad h. a. ³⁾ Katona l. c. ⁴⁾ Priscus Rhetor in Libro de Legationibus. ⁵⁾ Idem Priscus in Exceptis ex Historia Gothica. ⁶⁾ apud Bruzen in Dictionario Geographico ⁷⁾ Pray in Annalibus veterum Hunnorum pag. 108. ⁸⁾ Striliterus, Tom. 1. pag. 482.

А п ъ л 439. Теодорікѣ краіѣл Вісіготилор дн анѣл ачеста аѣ днвіне пре Літоріе ши кѣ Аеціе аѣ фѣкѣт паче; іарѣ Ценсерікѣ краіѣл Вандалилор аѣ кѣлрїне Картагѣл, четатеа чеа маі де фрѣнте а Аѣріѣе ¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. Author. Miscellae Lib. 14.

А п ъ л 440. Ценсерікѣ дн анѣл де акѣт аѣ треѣт дн Африка дн Сїкіліа ши фоарте рѣѣ о аѣ прѣдат, дн контра кѣрѣлѣ Азѣгѣтѣл Теодосіе II, аѣ трїміе треі повѣлѣлорї дн Африка. Дарѣ Ценсерікѣ, фѣкѣндѣ-се кѣ воєше а фаче паче кѣ Романїі, пре тѣлї-треі повѣлѣлорїі і-аѣ дншелат де аѣ іспрѣлїт нїміѣка ¹⁾.

¹⁾ Author Historiae Miscellae, et Katona II. cc.

А п ъ л 441. Дн анѣл ачеста Аттіла ши Влѣда, преѣтм скріе Маркеллїн Комїтѣл ¹⁾, країл Хѣнпїлор кѣ мѣлте мїі де осташи аѣ пѣлѣлїт дн Ілірікѣ, ши аѣ стрїкат дн пѣтѣлѣт Наїссѣл (акѣт Нісса), ши Сїнїдонѣл (акѣт Семендрїа) кѣ маі мѣлте алте четѣлї ши о-раше але Ілірікѣлѣ. Ашїндереа скріѣ Сїгонїе ²⁾ ши Назл Дїакопѣл ³⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indictione 9. Cyrosolo Cos. ²⁾ Sigonius apud Calvisium in Opere Chronol. ³⁾ Paulus Diaconus Lib. 14.

А п ъ л 442. Валентїніан III дншлѣратѣл анѣсѣлѣлї възѣнд терѣлѣреа днпїнте а лѣлї Ценсерікѣ країѣлѣлї Вандалилор, аѣ фѣкѣт паче кѣ дѣлѣсѣл, лѣсѣлндѣї тоатѣ Аріѣка, пѣмаї Маѣрїтанїа ши Нѣмїдіа днпѣндѣлѣ пѣнтрѣ сїне ¹⁾.

Іарѣ Аттіла ши Влѣда країл Хѣнпїлор дн анѣл ачеста іарѣши аѣ прѣдат тот Ілірікѣл ши Тракіа ²⁾; дрепт ачѣеа ши Дакїїле днпрепѣлѣ кѣ Месїїле, кѣ алпїнтрелеа пѣ пѣтеа треѣе дн Тракіа; рѣѣ а фост аша дарѣ дн анѣл де акѣт де тодї Ромѣнїї, пѣ пѣмаї де чеї че ера де а стѣлѣга, чи ши де чеї че ера де а дреапта Дѣлѣреї.

¹⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 14. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indict. 10. Eudoxio et Dioscoro Coss. Chronicon Paschale p. 314.

А п ъ л 443. Фїнд кѣ Аттіла ши Влѣда аша аѣ фост вѣтѣт дн анѣл треѣт пре дої повѣлѣлорї аїошїлор дншлѣратѣлѣлї Теодосіе челѣлї тѣлѣр, пре Арпѣлїсѣл ши пре Іоанн ла Керпосѣсѣл Тракіеї, кѣт маї тоате четѣлїле Дакїїлор, але Месїїлор, але Дарданїеї,

але Макидоніеі ші але Тракіеі ле-аѣ фост кѣрине дн анѣл де акѣм, і-аѣ кѣятат дн-пъратѣлѣ Теодосіе а кѣмъра начеа де ла дѣлшіі кѣ 6000 де фѣнци де аѣрѣ, ка дѣлѣ ачееа пре фіеѣе-каре ан сѣ ле деа кѣте 1000 де фѣнци¹⁾. Гѣндеѣе ші цѣдекѣ четі-торіеле! ла че аѣ аѣіѣне вѣртѣтеа Романілор?

¹⁾ Paulus Diaconus Lib. 14. Baronius in Annalibus Eccl. ad. h. a. Katona in Synopsi Chronol. S. Theophanes in Chonographia.

А н ѣ л 445. Аттіла краіѣл Хѣнпѣлор дн неѣцѣоаса рѣвѣ де а стѣлѣні сѣнѣр дн анѣл де акѣм аѣ оторѣт пре Бледа фрателе сѣѣ, ші неатѣрѣле каре ле-аѣ стѣлѣнѣт маі 'напѣте Бледа ші ле-аѣ аѣѣоѣт шіе¹⁾. Пагѣѣѣ кѣ п'ам аѣлат престе каре неатѣрѣ аѣ domnit Бледа ші престе каре Аттіла, авторіѣл Місчеллеі²⁾ пѣмаі атѣта скріе, кѣ Аттіла ші Бледа аѣ domnit дн тоатѣ Дакіа веке ші дн Панноніа.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indict. 13. Valentiniano VI et Nomo Consulibus, Author Historiae Miscellanae Lib. 15. ²⁾ Eadem Historia Miscellanea l. c.

А н ѣ л 446. Дѣлѣ че аѣ стѣтѣт Аттіла сѣнѣр краіѣ Хѣнпѣлор, кѣ тѣлѣт маі таре с'аѣ сѣтѣѣт аѣѣра Романілор, пѣнѣрѣ кѣ, дѣлѣ кѣм скріе Пріскѣ Реторіѣл¹⁾ ла анѣл ачестат: „Сѣѣт днпъратѣл Теодосіе чел маі тѣлѣр Аттіла краіѣл Хѣнпѣлор аѣ днтрармат пре аі сѣі ші аѣ скріе епѣстола ла днпъратѣл пѣнѣрѣ чеі фѣнци ші пѣнѣрѣ дѣрѣ, поѣтѣнд ка пре чеі фѣнци пре каріі пѣ і-ар фі дат днѣрѣнѣт кѣ пріелеѣл рѣѣвоіѣлѣ челѣ маі днпѣнѣте, ка кѣт маі кѣрѣнд сѣі тріміѣѣ днаноі. Іар дн кѣтѣ-і фѣ пѣнѣрѣ дѣрѣ, ка кѣт маі репѣде сѣ тріміѣѣ солі, каріі сѣ ле скріе, ка пѣ кѣтѣва зѣѣвоіѣнд, Скѣтеле сѣ се норнеаскѣ ла рѣѣвоіѣ. Пѣнѣрѣ кѣ апоі де ар ші вреа, пѣ ар фі маі тѣлѣт дн пѣтереа лѣі а днѣрѣна тѣлѣтѣмеа Скѣтелор. Днпъратѣл дѣлѣ че аѣ четіт епѣстола, аѣ зѣс, кѣ пѣ ва да пре Скѣтеле каріі аѣ скѣпат ла дѣлѣл, чі днпѣрѣнѣт кѣ еі аре дн ініѣт сѣ аѣѣпѣте че ва аѣѣѣе рѣѣвоіѣл, іарѣ солі ва тріміѣе каріі сѣ дндрѣпѣте челе де сѣѣт пѣрѣ. Ачестеа прѣкѣм се аѣѣзасе ла Романі, днделеѣгѣндѣ-ле Аттіла с'аѣ тѣлѣнѣт ші аѣ треѣѣт дн отареле Романілор, ѣнде дѣлѣ че аѣ стрікат вр'о кѣте-ва четѣѣѣчѣі, маі пре ѣрѣтѣ аѣ лѣат Раѣіа-аріа четатеа чеа таре ші плѣнѣ де оамені.“ Врѣнд маі тѣлѣте а ші дѣспре Раѣіа-аріа четатеа чеа кѣпѣтѣнеаскѣ а Дакіеі чеі рѣпоасѣ, везі каре с'аѣ днѣсѣпѣнат ла анѣл 274.

¹⁾ Priscus Rhetor in Libro de legationibus p. 34.

А н ѣ л 447. Непорочіт ан аѣ фост ачестат пѣнѣрѣ Аѣѣѣѣѣ Теодосіе II; пѣнѣрѣ кѣ пѣ маі Аттіла споріа а неѣѣѣі днпърѣѣѣа рѣѣѣрѣтѣлѣі, чі кѣтрѣѣѣрѣл пѣтѣпѣтѣлѣі днѣѣѣѣѣѣѣ аѣ стрікат Царіѣградѣл. Аѣѣѣѣ де ачестеа Пѣлѣѣеріа Аѣѣѣѣѣ пѣнѣрѣ тѣлѣте до-сѣѣѣѣі, че сѣѣѣеріа де ла Еѣѣѣѣѣѣѣ кѣмѣнатѣ-са сѣѣѣ тѣтѣнѣпѣ-са, днѣѣѣ аѣ лѣѣсат кѣрѣтеа фрате-сѣѣ, а лѣі Теодосіе челѣі маі тѣлѣр, ші дѣкѣндѣ-се еа і-аѣ дѣѣ днпѣрѣнѣт ші порѣѣѣл¹⁾; пѣнѣ-трѣ кѣ, дѣлѣ кѣм скріе Маркеліѣн Коміѣѣл²⁾, гроазлѣк рѣѣвоіѣѣ, ші маі таре де кѣт чел маі днпѣнѣте аѣ норпѣт Аттіла краіѣл аѣѣѣра Романілор, кареле маі тоатѣ Еѣѣро-па о аѣ рас, стріѣѣнд ші прѣѣѣнд четѣѣі-ле еі. Аттіла краіѣл аѣ прѣѣдат тоате пѣнѣ

ла Термопоїѣ; iar Арнеїсѣл Маїїстрѣл оцілор дїн Dakia чеа рѣпоасѣ, ла рѣжл Ѣгълѣ ошїндс-се кѣ Атїла країсѣ шї пре преа мѣлї тїнд, вїтещє аѣ кѣзѣт.“

Кѣм поате фї аша дарѣ адеврѣт че скріе Калвїсїе³⁾ дїн Cironie, кѣм кѣ Арнеїсѣл дѣнѣ че аѣ стрѣшторїт кѣ соѣл сѣѣ кѣ Antemie повѣзїторїсѣл пре Атїла лѣнѣ Сардіка четатеа чеа кѣпетенеаскѣ а Dakieї de мїжлок (дєспре кареа веї, каре с'аѣ скріе ла анѣл 274), аѣ фѣзїт ла Хѣнї шї прїн фѣга са тоатѣ вїрїнѣа о аѣ лѣсѣт країсѣлї Атїла? Стефан Катона скріе⁴⁾, кѣ Атїла кѣ прїлеїсѣл ачєста шепте-зєчї де четѣцї шї ораше аѣ цєфѣт.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indictione 15. Argabure et Callipio Consulibus. ³⁾ Calvisius in opere Chronologico. ⁴⁾ Katona l. c.

А н ѣ л 448. Атїла, кареле маї рїаїнте пѣмаї дн Dakia чеа веке шї дн Паннонїа аѣ допнїт статорнїчєще, пре кѣм с'аѣ зїс ла анѣл 445, дн анѣл трєкѣт аѣ кѣспрїс шї Dakia носѣ, адекѣ пре тої Ротѣнїї саѣ колонїї лѣї Траїан і-аѣ сѣпнѣс шїє, апої дн анѣл де акѣм іарѣшї аѣ трїмїє солї ла Азгѣсѣл Теодосїє II, каре солїє аша о скріє Прїскѣ Рєторѣл¹⁾: „Едеконѣ вѣрѣват Скїтѣ, кареле преа маї лѣкрѣрї фѣкѣсе дн рѣсєоїѣ, іарѣшї „аѣ венїт сол кѣ Орєсте. Ачєста фїїнд де вїцѣ Roman локѣїа дн Паннонїа чеа ла рѣжл „Савѣлїї ашезѣтѣ, кареа дн лєгѣтѣра чеа кѣ Леїє повѣзїторїсѣл Romanїлор чєлор де „ла Анѣс фѣкѣтѣ о стѣпнїа варѣарѣл. „Днтрѣнд аша дарѣ Едеконѣ дн полѣтѣ, аѣ дат „Днпѣратѣлї кѣртеа лѣї Атїла, дн кареа се цєлѣїа кѣ нѣ і с'аѣ днторє чєї фѣзїцї, „карїї де нѣ і се вор днтоарчє, шї Romanїї нѣ вор днчєта де ла лѣкрѣрєа пѣтѣнтєлї чє- „лї кѣ арте сѣпнѣс шїє, се лѣзда кѣ рѣсєоїѣ. Іарѣ пѣтѣнтѣлї лѣї Атїла сѣпнѣс єра де „а лѣнѣл Дѣнѣрєї де ла Паннонїа пѣтѣ ла Новєлє Тракієї дн лѣнѣїтє, шї дн лѣдїтє „калє де чїнѣї зїлє. Нїчї лѣса сѣ се факѣ тѣргѣрїлє ка маї'наїнте, лѣнѣгѣ цєртѣрїї Дѣ- „пѣрїї, чї дн четатеа Наїсѣлї, кареа о стрїкасє дѣпѣ че о аѣ лѣзѣт (де ла Romanї), шї „єра дєпартє де Дѣнѣрє, калє де чїнѣї зїлє омѣлї вѣн де нашї. Четатеа ачєста о „пѣнєа отар Скїтелор шї цїнѣтѣлї сѣѣ. Ачєєа днкѣ пофїа ка сѣ се трїмїтѣ ла дѣнѣсѣл „солї, нѣ дн тот рѣндѣл, чї дїнтрє Консѣларї дѣнѣ воїє, кѣ карїї сѣ се поатѣ днцѣлє- „цє дєспре чєлє де сѣвт нѣрѣ, пєнѣрѣ а кѣрорѣ прїмїрє се ва погорѣ дн Сардіка.“

Дн тоатѣ сѣнѣрєа Рєторѣлї Прїскѣ, кареле днєсѣшї аѣ фост солѣ кѣ Максимїн Консѣларїсѣл де астѣ датѣ, поцї кѣлєцє, кѣ Атїла стѣпнїа дн тїпнѣл де каре се ворѣщє ачї, тоатѣ Dakia чеа носѣ днпѣрєнѣ кѣ амѣндосѣ Мєсїїлє шї кѣ Dardania, афѣрѣ де Паннонїа, де Dakia чеа веке шї де алтє цєрї, чє єра маї дн колє де Dakia спрє мєазѣ поаптє.

Зїс-с'аѣ ла анѣл 431, кѣ соборѣл III єкѣменїк де ла Ефєс аѣ пѣє-цїос пре Доротєїѣ Мїтрополїтѣл Маркіанополїсѣлї саѣ ал Прєславєї дєакѣм, пєнѣрѣ кѣ єра Nestorian ачї арѣт кѣ дн локѣл лѣї Доротєїѣ ачєлашї собор аѣ орѣндѣт пре Сатѣрнїн, пре карєлє Плїнта Маїїстрѣл ошїшїлор л'аѣ шї ашезѣт дн Прєслѣва днтрѣ ачєлашї анѣ²⁾; чї нѣ мѣлѣт аѣ шєзѣт дн сказн шї с'аѣ лєпѣдат де попорєнїї лѣї, пєнѣрѣ кѣ аѣ днвѣцѣт, кѣ,

къте аѣ пѣтѣит Домъя Хс. ка оидѣ, ле аѣ сѣмѣит ка Дѣмнезеѣ³⁾. Дѣсъ п'аѣ требѣит Сатѣрпѣнѣ дѣделѣнѣ съ рѣмѣнѣ лепѣдат; пентрѣ къ дѣ анѣл ачеста 448, дѣ каре дѣтѣишѣ датѣ с'аѣ вестѣит еретѣкѣ Естѣкѣ де соборѣл чѣл дѣ Царѣград ѣнѣт, маѣ дѣтѣиѣ Сатѣрпѣн с'аѣ искѣлит соборѣлѣ, прѣкъм ѣрѣеазѣ: *Σατωρίνος Ἐπίσκοπος Μαρκιανῶ- πόλεως*⁴⁾.

Marie пегѣиторѣл⁵⁾ кареле дѣ анѣл деакѣм скрѣе дѣ контра Nestorianѣлор шѣ а Естѣкѣианѣлор дѣкъ не дѣвацѣ къ лѣи Timoteѣиѣ Архѣенѣскопѣлѣ Бабвѣи де акѣм, і-аѣ ѣр-
mat Ioann, кареле мѣрѣе маѣ'наѣнте де а скрѣе Marie. Bezѣ пре Леквѣен⁶⁾.

¹⁾ Priscus Rhetor in Libro de legationibus. ²⁾ Dorotheus in Epistola ad Clerum Constantinopolitanum.

³⁾ Collectio Synodica Irenaei Tyrii cap. 117. ⁴⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 1. p. 1219. ⁵⁾ Mar-
cius mercator in libro contra Nestorianos et Eutichianos. ⁶⁾ Lequien loco citato pag. 1215.

А п ѣ л 449. Пѣнѣ кънд аѣ зѣбовѣт Едеконѣ солѣл лѣи Атѣла дѣ Царѣград, Хрѣса-
ѣе зѣл дѣн чѣи маѣ дѣн лѣзѣтрѣ ла Дѣмпѣратѣл Teodocѣе II, с'аѣ мѣщѣнѣит ка къ банѣ
сѣ'л адѣкъ съ отоаре пре Атѣла. Чѣ дѣторкъндѣсе Едеконѣ къ солѣи лѣи Teodocѣе, къ
Макѣимѣнѣ Конѣсарѣл шѣ къ Прѣскѣ Рѣторѣл, аѣ вѣдѣт лѣкрѣл лѣи Атѣла, кареле мѣнѣн-
дѣсе пентрѣ ачѣеа, прѣкъм се шѣ къвенѣа, пре Бѣцѣла кареле шѣа де тоатѣ треаба ачѣеа-
ста, л'аѣ пѣс ла пѣнѣсоаре, пѣчѣ л'аѣ слобозѣт пѣнѣ че п'аѣ пѣлѣтѣт 100 де ѣнѣцѣ де аѣр;
іарѣ пре солѣ пѣ і-аѣ слобозѣт ла сѣне, дѣпѣ ачѣеа тотѣшѣ адеѣеа орѣ і-аѣ оспѣтат, шѣ
лѣгѣнд паче къ Дѣмпѣратѣл мѣлѣи рѣбѣ аѣ слобозѣт ѣрѣ де вре зѣн преѣѣ. Аша скрѣе
Прѣскѣ Рѣторѣл¹⁾, кареле маѣ пре зрѣтѣ іарѣшѣ зѣче: „дѣмѣрѣнѣндѣсе адѣнѣреа чѣеа пѣн-
трѣ поѣ ѣнѣзѣтѣ, ам рѣгат пре Онеѣсѣе (чѣл дѣнтѣиѣ Маѣістрѣ ал лѣи Атѣла), ка пре мѣ-
іѣреа лѣи Сѣлла шѣ пре ѣчѣорѣи еѣ, карѣи дѣ лѣзѣреа Раѣцѣарѣеѣ дѣмпѣрѣнѣ къ мѣтѣса се ро-
нѣсе, сѣ'і слободѣл. Нѣчѣ се преа трѣѣеа де ла слобозѣреа лор, пѣмаѣ кът пѣѣтѣа ма-
ре сѣмѣ де банѣ пентрѣ дѣнѣшѣ. Дрѣнт ачѣеа поѣ іарѣшѣ не амѣ рѣгат, ка сѣ'шѣ адѣкъ
амѣнте шѣ съ къмпѣнеаскъ ѣѣрѣчѣреа лор чѣеа де маѣ'наѣнте шѣ порѣчѣреа чѣеа де акѣм.
Аша аѣ слобозѣт пре ѣѣеа пентрѣ чѣнѣчѣ сѣте де галѣнѣи, шѣ пре ѣѣчѣорѣи пѣмаѣ де чѣн-
сте і-аѣ трѣмѣе ла Дѣмпѣратѣл.“

Дѣнтрѣ ачѣеа маѣ де пре зрѣтѣ къвѣнте але лѣи Прѣскѣ Рѣторѣлѣи поѣи ѣнѣдека, че
ѣамѣлѣи аѣ ѣост дѣнтрѣ колонѣи лѣи Траѣан, адекъ де чѣеа маѣ де ѣрѣзѣте; къчѣ чѣне пѣ
ше, че аѣ ѣост Сѣлла дѣ Рома?

Лас де а скрѣе тоатѣ кълѣиторѣа солѣлор Дѣмпѣратѣлѣи Teodocѣе пѣнѣ ла Атѣла, шѣ пѣн-
трѣ лѣнѣѣеа еѣ, шѣ пентрѣ къ е ѣоарте конѣѣсѣ; чѣ тѣ о чѣѣѣѣе дѣ Прѣскѣ Рѣторѣл шѣ
дѣ Георгѣе Праѣ²⁾, кареле вреа а арѣта шѣ кърѣѣле лѣи Атѣла зѣде аѣ ѣост.

Тот дѣнтрѣ ачѣст анѣ с'аѣ ѣнѣт собор дѣ Царѣград сѣѣт Патрѣархѣл Флавѣан ал а-
чѣеа шѣ четѣѣи іарѣшѣ дѣпѣротѣва лѣи Естѣкѣе, дѣ каре собор аѣ ѣост де ѣаѣѣ Алѣксандрѣ
Архѣенѣскопѣл Бабвѣи зрѣѣторѣл лѣи Ioann кареле шѣ дѣ ал IV екѣменѣк собор де ла Кал-
кѣдонѣа с'аѣ искѣлит³⁾, шѣ Секѣндѣн ал Новѣлор⁴⁾ четѣѣѣѣе Дакѣеѣ чѣеи рѣпоасе, дѣспре
кареа четѣте аша скрѣе Прокѣпѣе⁵⁾: „Де ла четѣтеа Вѣмѣнѣкѣ маѣ дѣн кол (дѣн ѣѣос)

„мергънд сънт треі четъциі дн цертъриле Дънъреі: Пікъл, Къпел ші Новеле, каре „маі пайнте нъмаі дн кѣте зн тѣриѣ кѣста; чі акъма Івстініан Авгъстѣл атътеа олате „ші ващії аѣ фѣкѣт днтръжиселе, кѣт нѣ днзадар се кіамъ четъциі.“

1) Priscus Rhetor in Libro de Legationibus. 2) Georgius Pray in Annalibus veterum Hunnorum. 3) Michael Lequien in Oriente Christiano Tom 1. p. 1215. 4) Idem Lequien ibidem p. 1221. 5) Procopius de aedificiis Lib. 4. cap 6.

А н ѣ л 450. Дъпъ че аѣ фѣкѣт паче дн анѣл трекѣт кѣ Аттіла, Авгъстѣл Теодосіе чел маі тѣпър саѣ ал П, дн анѣл де акъм с'аѣ кѣт, кѣ дн сфатѣл лѣі Хрисавіе Евънѣкл, ші ал днпърътеасеі Евдокіеі, аѣ зрѣисіѣ пре Авгъста Пѣлхеріа сорѣ са, де с'аѣ дѣс дн кѣртеа чеа днпърътеаскъ. Дрепт ачееа пре днпърътеаса Евдокіа о аѣ лепѣдат дн кѣрте ші пре сорѣ са о аѣ кіемат днаноі, пѣдъждѣнд кѣ кѣ днтоарчереа еі і се ва дн-тѣрна ші порокъл, каре дн авѣсесе маі днпайнте. Чі алтмнтрелеа с'аѣ днпѣтмлат; пентрѣ кѣ дъпъ днтоарчереа Пѣлхеріеі пѣціп тѣмп аѣ трекѣт ші аѣ мѣрїт Теодосіе Авгъстѣл дн 28, саѣ прекъм скріе С. Теофан 1) дн 20 де зїле але лѣі Івліе, дн вѣрстѣ де 49 де ані 2), не лъсънд вре зн тощепан дъпъ сіне; пентрѣ каре днпѣтмларе тронѣл днпърътеаскъ л'аѣ тощепнїт Авгъста Пѣлхеріа, каре аѣ дат скїптрѣл лѣі Флавіе Маркіан зншї воїнк де маі маї талентѣрї, декѣт де вїцѣ, прїмїндѣл соцѣ ші де кѣъсторіе ші де днпърѣціе 3). Аттіла днтр' ачестеа н'аѣ dormit чі кѣт аѣ днцелес тоартеа лѣі Теодосіе, дндатъ аѣ трїмїс солї ші ла Маркіанѣ ші Валентїніанѣ III, ші днпротїва лѣі Валентїніан с'аѣ гѣтїт днкъ дн анѣл ачеста, прїчїпндѣнд кѣ Валентїніан нѣї дѣ пре сорѣ са Опорїа мѣїере, дъпъ кѣм і-аѣ фост фѣгѣдѣт 4).

Тот днтрѣ ачест анѣ с'аѣ цїнѣт ал П-ле собор ла Ефес де Дїоскор Патрїархѣл Александрїеі дн партеа лѣі Евтїкіе ші днпротїва С. Флавїан Патрїархѣл лѣі Царїградѣлї, каре собор дн анѣл дндатъ зрѣтѣорїѣ де соборѣл ал IV екѣменїк де ла Калкїдонїа с'аѣ вестїт а фї пелецісїт пентрѣ мѣлте прїчїнї, каре ле везі ла Бїніе ші ла Баїл 5). Ла соборѣл ачеста аѣ фост де фацѣ Дїоценїанѣ Епїскопѣл Ремеціанеі дн Dacia де мїжлок 6), Доротеїѣ Мїтрополїтѣл Преславеї, Іакѣв Епїскопѣл Сїлістрей ші Маркіанѣ Епїскопѣл Аврїтѣлї, десупре карїї ам грїт ла анѣл 431 7).

1) S. Theophanes in Chronographia ad ultimum annum Theodosii junioris. 2) Katona in Synopsi Chronol.

3) Author Miscellae Lib. 15. Baronius ad h. a. 4) Baronius et Katona II. cc. 5) Severinus Binius et Ludovicus Bail in Collectione Conciliorum. 6) Lequien in Oriente Christiano Tom 2. pag. 305. 7) Severinus Binius in recensione Conciliabuli Ephesini.

А н ѣ л 451. Евтїкіе Архімандрїтѣл дн Царїград кѣ атѣта рѣвнѣ с'аѣ порнїт асѣ-пра лѣі Несторїе, кареле днвѣца кѣ дн Домнѣл пострѣ Іс. Хс. сънт дозѣ феце, зна дѣм-незеаскъ алта омінеаскъ, кѣт днсъшї с'аѣ алънекат дн маі таре прѣнасте пентрѣ кѣ врѣнд сѣ арете кѣ дн Домнѣл Хс. нъмаї о фацѣ есте ші ачееа Дѣмнезеаскъ, фїріле аша ле аѣ аместекат, кѣт фїреа чеа оменеаскъ маї пре зрѣтѣ о аѣ мѣтат дн чеа дѣм-незеаскъ 7).

Днпротїва ересѣлї ачестѣїа Авгъстѣл Маркіан дн анѣл де акъм аѣ стрѣпѣѣ соборѣл

ал IV екѹменік дн Калкідоніа, ла каре собор с'аѹ адѹнат 636 де Архіереі, адектъ де доѹ орі маі тѹлді де кѹді аѹ фостѹ ла соборѹл чел дінтѹй екѹменік де ла Нікеа²⁾, дн-тре каріі аѹ требѹт сѹ фіе ші архіереі Ромѹнеціі, с'аѹ доарѹ ачеціа н'аѹ пѹтѹт терѹе, пентрѹ кѹ Дакііле амѹдоѹѹ, ші чеа веке, ші чеа позѹ, прекут с'аѹ арѹтат ла анѹл 448, ера сѹѹт стѹпѹлїреа лѹ Аттіла. Дін Скїтіа чеа мікѹ ші дін Месїа де ціосѹ то-тѹші аѹ фост де фаѹѹ Алексадрѹ Архіепїскопѹл Бабвеї³⁾, ші Харїтон Епїскопѹл Варнеї⁴⁾.

Ачестеа кѹнд се фѹчеа дн днпѹрѹдіа Рѹсѹрїтѹлї, ѹетеа днпѹрѹдіа Анѹсѹлї, пентрѹ кѹ Аттіла, дѹпѹ че аѹ адѹнат оціі дін тоате неамѹрїле, кѹте аѹеа сѹѹт стѹпѹлїреа са, аѹ трекѹт Ренѹл ші дѹпѹ че аѹ стрїкат де тот маі тѹлте четѹді дн Галліа, аѹ аціѹксѹ маі пре зрѹтѹ дн кѹлпїі Каталазпїчї, знде фоарте гроазпїк рѹсвоїѹ аѹ цїнѹт кѹ Аеціе повѹѹзїторїѹл оцііор лѹї Валентїніан III ші Теодорїкѹ I країѹл Вісїготїор, дн каре рѹсвоїѹ нѹ се потѹ спяне кѹді аѹ перїт де днѹѹе пѹрділе; ці маі спре сеарѹ с'аѹ трае Аттіла ші аѹ фѹціт поаптеа, дѹпѹ кареле днзадар аѹ алергат Тїрїсмѹнд фечїорѹл країѹлї Теодорїкѹ, врѹндѹ сѹ ісѹндеаскѹ тоартеа тѹтѹне-сѹѹ, кареле кѹзѹсе дн рѹс-воїѹ. Зїк Авторїї, карїі аѹ скрїе деспре рѹсвоїѹл ачеста, кѹ Аттіла аѹ фостѹ стрїксѹ тоате шеїле грѹмадѹ, ка декѹтѹва л'ар днвїнѹе, сѹ нѹ кадѹ дн тѹна лѹї Аеціе, ці де віѹ сѹ се арѹѹ пре сїне⁵⁾.

¹⁾ S. Leo I. Papa in Epistola 10. Ludovicus Bail in recensione Concilii Chalcedonensis ²⁾ Nicephorus Lib. 15. cap. 2. ³⁾ Vinius in recensione ejusdem Concilii. ⁴⁾ Collectio Conciliorum jussu Pauli V edita ⁵⁾ Author Miscellae Lib. 15. Jornandes de rebus Geticis. Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chron. Calvisius in opere Chronologico.

А н ѹ л 452. Аттіла днпѹрнат дн Панноніа аѹ адѹнатѹ оасте позѹ ші трекѹнд тѹнцїі аѹ днкѹлїсірат Авкілеа, пре кареа о аѹ ші лѹат дѹпѹ доѹѹ лѹнї. Де ачі аѹ днпратѹ дн Італїа ші фоарте о аѹ прѹдат; іарѹ врѹнд сѹ прадѹ ші Рома і-аѹ ешїт Сѹл-тѹл Леон Папа дн днтілїнарѹ ші л'аѹ фѹкѹт де с'аѹ днторѹе аколо де знде венїсе¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А н ѹ л 453. Дн анѹл ачеста аѹ рѹпосат Сѹнта Пѹлхерїа дн 18 зїле але лѹї Фе-врѹарїе¹⁾; іарѹ Аттіла се гѹта ла рѹсвоїѹ дн контра Авѹгѹстѹлї Маркіан; пентрѹ кѹ нѹ вреа сѹ плїнеаскѹ фѹгѹдїнцїеле Авѹгѹстѹлї Теодосїе челѹї маї тѹлѹр, де ла каре рѹсвоїѹ л'аѹ днпедїкатѹ тоартеа каре і с'аѹ днпѹтплат дн анѹл дндатѹ зрѹтѹторїѹ²⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia p. 92. Katona l. c

А н ѹ л 454. „Аттіла (зїче Маркелїн Комїтѹл¹⁾) країѹл Хѹнпїор, стрїкѹторїѹл Еѹ-ропї, поаптеа с'аѹ оторѹт де тѹна ші кѹ кѹцїтѹл знеї мїерї. Іарѹ алцїі зїкѹ кѹ с'аѹ днекат де сѹлїеле че і-аѹ кѹрс.“ Іарѹ С. Теофан²⁾ маі пре ларѹѹ ші аша скрїе деспре тоартеа країѹлї Аттіла. „Дн анѹл ачеста (454) асѹпра лѹї Маркіан, кареле нѹ сѹфе-рїа сѹ се деа трїѹзѹл де Теодосїе фѹгѹдїт, Аттіла се гѹтїа кѹ рѹсвоїѹ. Днпѹ'ачеста с'аѹ апрїнс де драгостеа знеї фете преа фортосе, кѹ каре цїнѹнд нѹтѹт, ші бѹнд преа тѹлт вїн, апої адорпїнд, і-аѹ ѹѹждїт фѹрѹ де сеамѹ тѹлт сѹлїе пе нас шї пе гѹрѹ,

ми с'ащ длекат. Іарь феціоріі лѣі, каріі аша де маре стѣпънре тощенісе де ла татъл лор, пенѣтъндъ-се дндетъна днтре сіне, лесне с'ащ пѣтѣт днвінде дѣпъ ачееа. "Прекъм с'ащ ші днвіне кѣм се ва ведеа ла аніі вііторіі.

Маі рѣъ ащ лѣкрат Валентініан III дмпѣратъл апѣсълѣі, пенѣтрѣ къ дн апъл де акъм пенѣтрѣ ворбеле злор мпчпноші, каріі ащ пѣрѣт пре Аеліе чел вітеаз ші стѣпъл дмпѣрѣціеі апѣсълѣі, къ вреа съ рѣдеаскъ порфіра, ащ кіемат пре Аеліе ла сіне ші дн-сълші къ мѣна са л'ащ оторѣт³⁾.

1) Marcellinus Comes in Chronico, indictione 7. Aetio et Suidio Coss. 2) S. Theophanes in Chronographia pag. 92. 3) Author Miscellae Lib. 15. Baronius ad. h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А п ъ л 455. Зіс-ам ла апъл трекът, къ рѣъ ащ лѣкрат Азгъстъл Валентініан III оторѣнд пре Аеліе, акъма зік, къ ел днкъ ш'ащ пріміт сѣршптъл дн апъл де акъм, ші тоатъ слава лѣі Теодосіе челѣі Маре, а тошълѣі сѣъ, о ащ днгронатъ къ сіне; пенѣтрѣ къ пріетеніі лѣі Аеліе дн дндетънъл сенаторіѣлѣі Петроніе Максимѣ, л'ащ оторѣт дн 26 Мар-тіе, дн вѣрѣтъ де 36 де ані, дѣпъ че ащ дмпѣрѣціт ані 29, лѣні 4, зіле 23, днтѣяшп датъ свѣт тѣтеле мѣне-са а Плакідіеі, апоі сінгър, дѣпъ а кързіа тоарте Петроніе Мак-сім ащ рѣпѣт нѣ нѣмаі дмпѣрѣціа апѣсълѣі чі ші пре Ездоксіа мѣіереа лѣі Валентініан III ші фата лѣі Теодосіе II, кареа, сілітъ фпнд а се мѣрпга дѣпъ Максимѣ, ащ кіемат дн-трѣ ацісторіѣ пре Ценсерік краівл Вандаллор дн Африка. Ценсерікѣ н'ащ зѣвоіт а шер-це днтрѣ ацісторіѣл Ездоксіеі; дрепт ачееа ла веіреа лѣі, локсіторіі Ромеі пре Мак-сімѣ л'ащ вѣтѣт къ петрі, ші дн 12 Ізніе л'ащ арѣккат дн Тивере. Іарь Ценсерікѣ дѣпъ че ащ ѣѣзпт Рома, с'ащ днторе дн Африка ші ащ дсе къ сіне пре дмпѣрѣтеаса Ездок-сіа къ дозъ фете а еі. Дѣпъ дѣчереа лѣі Ценсерік фѣ нѣмѣт Азгъстѣ дн 10 Ізніе тот дн апъл де акъм Мекіліе Азіт, пре кареле ші Маркіанѣ Азгъстъл днкъ л'ащ днтѣрпт¹⁾. Асеменеа лѣкрѣрп с'ащ днтѣмлат днтре Хѣнпп дѣпъ тоартеа лѣі Аттіла; пенѣтрѣ къ сѣѣ-дпндъ-се днтре сіне Елак, Денгесік ші Ірпак, треі феціорі аі лѣі Аттіла, неатѣрпле пре каре ле вірѣсе ші сѣнѣсесе татъл-сѣъ, с'ащ скълат асѣпра лор ші маі днтѣѣ Ар-дарікѣ краівл Ценідзілор ащ тѣіат пре Елакѣ, ші пре Хѣнпп і-ащ днпне спре мареа Неагрѣ. Валатір краівл Остроготлор днкъ ащ днвіне пре Денгесік ші пре Ірпакѣ, ші і-ащ днтѣціт де с'ащ днтѣрпнат дн Хѣнпвар²⁾, деспре кареа четате аша скріе Про-копіе³⁾. „Дн рѣпа рѣълѣі (а Дѣпъреі) четѣціі, кѣм се кіамъ, чеі веіі а Хѣнплор, ші „алеле ші зідѣрп і-ащ фѣкѣт (Ісцініан Азг.). Нѣ департе де ла четатеа Хѣнплор, Дѣ-„пъреа фѣсесе днтѣрптъ къ дозъ четѣціі, зна каре ера дн Іларікѣ с'ащ кіемат Пала-„ціол, іарь чеа дн дрептъл Палаціолѣлѣі Сікпвіда, пре ачестеа фпнд де веііте стріка-„те, дмпѣратъл Ісцініан ле-ащ дреп, ші аша ащ опрпт нѣпдпреа варварлор дн пѣр-„ціле ачелеа.“ Дн кѣвінтеле лѣі Прокопіе поці кѣлеце, кѣм къ Хѣнпварѣл, кѣм дн кіа-„мъ Праі ші Катона⁴⁾, сащ четатеа Хѣнплор, ащ фост лѣпгъ Дѣпъре дн Бѣлгаріа де акъм, сащ маі віне съ зікѣ дн Добродііа. Аша дарѣ, Остроготіі ащ днтѣціт пре Хѣнпп дн

амъдоухъ Дакііе, прекъм і-аѣ фост алыгат маі пайнте Ценідзіі дин Сирміѣ. Bezі ші алте кърці але лѣ Проконіе³⁾.

¹⁾ Author Historiae Miscellaneae Lib. 15. Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Jornandes de rebus Geticis. Pray in Annalibus veterum Hunnorum. Katona l. c. ³⁾ Procopius de aedificiis Lib. 4. cap. 6. ⁴⁾ Pray et Katona II. ce. ⁵⁾ Procopius de bello Vandalico Lib. 1. cap. 2. et de bello Gothico Lib. 3. cap. 33. et 34.

А п ъ л 456. Амъпратъл апысълѣ Авитъ Азгъстъл дн апыл ачеста прин Теодорікѣ бате пре Свені ші прин Ракімер днтреше пре Вандали; чі кърнд дъпъ ачееа Ракімер с'аѣ скълат дн контра лѣ Авит ші принзндъ'л л'аѣ фъкът де аѣ лелъдат порфѣра дн 17 зиле але лѣ Маіѣ¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А п ъ л 457. Дн апыл ачеста, токма кърнд се гъта къ ръсвоіѣ асыпра Вандалиор Азгъстъл Маркіан дмпратъл ръсърітълѣ аѣ тѣрѣт дн 31 Ianuarie, дн втреть де 65 де ані, кързіа і-аѣ зрмат Леон I, кареле ші чел Маре с'аѣ нѣмѣт пентрѣ вѣртъцие сале. Ачеста ера пъскът дн Тракіа, ші Азгъст с'аѣ фъкът прин тѣжлочѣреа повъзѣсторіѣлѣ Аспаре¹⁾.

Амъпърціа апысълѣ днкъ нъ авеа овълъзѣсторіѣ токма де атъчѣ де кърнд десвръкасе порфѣра Авитъ Азгъстъл дн апыл трекът; дрепт ачееа дъпъ зече лѣнѣ ші шепте-спре зече зиле де пестъпънѣре, сепатъл Ромеі ші осташіі дѣмпрезъпъ аѣ алес Азгъст пре Ізліе Маіоріан, днтрѣ днтѣа зі а лѣ Априліе²⁾.

Дъпъ че аѣ довъндѣт ші ръсърітъл ші апысъл дмпратѣі сѣі, краіі Хънпѣлор Денгесікѣ ші Ірпакѣ аѣ трѣмѣе соліе ла Азгъстъл Леон I дмпратъл ръсърітълѣ, деспре кареа соліе аша скріе Пріскѣ Реторѣл³⁾: „Веніт-аѣ ші ла Леон дмпратъл соліе де ла феціоріі лѣ Аттіла, ка, зѣгъндъ-се тоате сѣзѣлѣ челе маі дѣпайнте, сѣ се факъ паче, дрепт ачееа Романіі, дъпъ кѣм овѣчнѣсе маі де дѣмъят, сѣ теаргъ пълъ ла Дъпъре ші аколо сѣ дъпъ тѣрг, дѣн кареле кѣте ле-ар фѣ де лѣпсѣ, дѣмве пърціе сѣ кѣмпере. Чі соліа ачееа с'аѣ днторе дешартъ. Пентрѣ къ сокотѣнд дмпратъл вѣнеле чел де овъше, л'аѣ цѣздекат а фѣ вѣне сѣ деа Хънпѣлор фолосѣрѣе Романілор, пре каріі маі пайнте къ атътеа прѣзі ші зѣдерѣ дѣ некъцісе. Іаръ феціоріі лѣ Аттіла, дъпъ че аѣ дѣцеле соліа, нъ с'аѣ първѣт днтре сѣне, пентрѣ къ Денгесікѣ, дъпъ че с'аѣ днтърпат соліі фъръ де нѣчѣ о ісправъ, вреа сѣ деа ръсвоіѣ Романілор, кързіа Ірпакѣ дѣ ста днтпротѣвъ, зѣкърнд, къ нъ е де фолосѣ а се ошѣ афаръ де патріа лор. Денгесікѣ тотъшѣ аѣ порпѣт къ ръсвоіѣ асыпра Романілор ші с'аѣ сѣлѣт сѣ кърпрѣзъ Дъпъреа.“ Чі прекъм скріе маі дѣколо Пріскѣ Реторѣл аѣ фост дѣкѣнѣзѣрат де Романі ші фоарте рѣѣ вѣтѣт.

Дѣн кѣвѣнтеле лѣ Пріскѣ, че ле-ам адѣс ачѣ, даръ маі алес дѣн челе че скріе Проконіе⁴⁾, дн картеа III деспре ръсвоіѣл Готѣческѣ, кап 33 ші 34, кіар се веде къ Хънпѣі дъпъ тоартеа лѣ Аттіла де Остроготѣ, каріі аѣ цѣнѣт Дакіа чеа поъѣ, ші де Ценідзі, каріі дн апыл де акъм цѣнеа Сирміѣл ші о парте а Дакіеі чѣі векі, адекъ Ар-

деалѣи ши кѣт есте дитре ел ши дитре Тисъ, аѣ фост стримторидѣ спре тареа Неагрѣ дн Молдова, Бесараѣя, цера Ротънеаскъ ши поате фѣ кѣ ши дн Dobrodiѣя, пентрѣ кѣ дитр ачаеста се веде а фѣ фост Хѣниварѣя, деспре кареле ам ворѣт ла анѣя 455, ши пентрѣ стримторареа ачаеста ле-аѣ кѣятатѣ а тримите солиа чеа dinainte зисъ.

1) Theophanes in Chronographia. Kalona in Synopsi Chronol. Ioannes Iacobus Hofmannus in Lexico Universalis. 2) Author Miscellae Lib. 15. Baronius in Annalibus. Kalona l. c. 3) Priscus Rhetor pag. 44. 45. 4) Procopius de bello Gothico Lib. 3. cap. 33. 34.

Анѣя 458. Еретичѣи приетенѣи лѣи Диоскор, кареле фѣсесе Патриарх Александриѣи, ши аѣ Архимандритѣи лѣи Евстикѣи, оторже се пре С. Протерѣи чел дин Александриѣя; а кѣрѣя тоарте днцелегъндѣо Аѣгѣстѣя Леон I, аѣ скрѣс ла тоѣи Архиерѣи Рѣсърѣтѣи лѣи деспре дѣнса.

Дитре Архиерѣи ла карѣи аѣ скрѣс се аѣлѣ: Валерѣан аѣ Преславеѣи, Зрѣинѣи аѣ Скопѣиѣи, Зосѣм аѣ Сардикѣи ши Теотѣм II аѣ Бавѣеѣи 1), ла кареа епѣстоѣлѣ а Дѣмпѣратѣи лѣи Леон пѣ тоѣи Архиепископѣи маѣ сѣс пѣтѣици аѣ респънс: еѣ дрепт ачѣеа вреѣ а ворѣи маѣ дитѣиѣ деспре чеѣ че аѣ респънс, апоѣ деспре чеѣ че п'аѣ респънс. Аша дарѣ Теотѣм II аѣ Бавѣеѣи аѣ респънс аша: „Домѣнѣи чѣлѣи преа кѣ евлавѣе ши преа крѣщѣн дѣмпѣратѣи лѣи пострѣ Леон, Теотѣм ѣтѣилѣт Епископ аѣ Скѣтѣиѣи 2)“. Зрѣинѣи аѣ Скопѣиѣи, кареле де Епѣфанѣе Сколастикѣи 3) се пѣтѣеѣе Зрѣилѣе, аѣ респънс кѣ синодѣи сѣѣ чел дин Dardania, кѣрѣя синод сѣѣ собор с'аѣ искѣлит ши Далматѣе Епископѣи Nicсеѣи дин Dacia de мѣжлок 4). Респънсѣя лѣи Зосѣмѣи Мѣтрополѣтѣи лѣи Сардикѣи ши аѣ соборѣи лѣи пѣ се аѣлѣ 5), Валерѣанѣи Мѣтрополѣтѣи Преславеѣи дѣкѣ пѣ се аѣлѣ искѣлит Епѣстоѣлѣи, кѣ кареа аѣ респънс синодѣи дин Месѣя де ѣнос, че ера сѣѣт Мѣтрополѣя Маркианопоѣилѣи сѣѣ а Преславеѣи 6), доарѣ аѣ фост болманѣѣ, зѣче Карол де ла С. Павел 7), ши пентрѣ ачѣеа с'аѣ искѣлит дн локѣи лѣи; Маркианѣи аѣ Аврѣтѣи лѣи, ка чел маѣ вѣтрѣн Епископѣи.

Епѣстоѣлѣи, кѣ кареа аѣ респънс синодѣи Месѣеѣи де ѣнос Дѣмпѣратѣи лѣи Леон, с'аѣ искѣлит шесе Епископѣи, преѣтм зрѣеаѣѣ: Маркианѣи аѣ Аврѣтѣи лѣи, Марѣиал аѣ Анѣиарѣеѣи. Моноѣил аѣ Дрѣѣщорѣи лѣи, Маркѣл аѣ Нѣкопоѣилѣи, Петрѣ аѣ Новѣлор ши Дѣтта аѣ Одѣссеѣи 8).

Ла епѣстола ачаеста а синодѣи дин Месѣя де ѣнос ачѣстеа скрѣе Мѣхѣил Лекѣиен 9): „Лѣмѣа лѣтѣнеаскъ ера маѣ де овѣе, дѣкѣт чеа грѣчѣаскъ дн тѣлѣе локѣрѣи але Месѣеѣи де ѣнос: ши ачаеста о аратѣ искѣлитѣрѣе епѣстоѣлѣи синодѣи динтрѣнса, чеѣ трѣмѣе ла Дѣмпѣратѣи Леон деспре тоартеа Сѣлѣтѣи лѣи Протерѣи чѣлѣи дин Александриѣя, ши деспре соборѣи дин Kалкидонѣя, дѣнѣ каре искѣлитѣрѣи есте скрѣс: „Ши епѣстола ачаеста фѣинд скрѣсѣ дн лѣмѣа лѣтѣнеаскъ, де не лѣтѣниѣ с'аѣ дѣиторѣ не грѣчѣе, апоѣ де не грѣчѣе ѣарѣши с'аѣ дѣиторѣ не лѣтѣниѣ.

Нѣчѣ е де а те мѣра кѣ дн маѣ тѣлѣе локѣрѣи але Месѣеѣи де ѣнос аѣ фост не тѣмпѣл ачѣеста маѣ де овѣе лѣмѣа чеа лѣтѣнеаскъ де кѣт чеа грѣчѣаскъ; пентрѣ кѣ дн локѣрѣе ачѣеа локѣи стрѣмошѣи Ротѣнлор, пре карѣи Аврѣлианѣи Аѣгѣстѣя ѣ-аѣ фост треѣт де а дрепта Дѣнѣрѣеѣи, преѣтм с'аѣ арѣтат ла анѣя 274.

Маї пре зрѣтъ ла анѣл ачеста дусеампѣ къ дин Дакіа чеа рѣпоасѣ ши дин Дакіа чеа веке нічї зп Епископ п'аѣ скріе ла Ампрѣтѣл Леон I, пентрѣ ачееа, пентрѣ къ пре ачестеа атѣпчеа ле стѣпнїа варварїї, адекѣ пре Дакіа чеа рѣпоасѣ о стѣпнїа Остро-Готїї; іарѣ пре Дакіа чеа веке о вїрѣїа дитр'о парте Ценїдзїї, дитр' алта Хѣннїї, пре-към с'аѣ арѣтат ла анѣл 457, де карїї пѣ кѣтеза а скріе ла Ампрѣтѣл Романїлор вїе-цїї Ромѣнїї чеї дитр'ѣнсе ле.

1) Collectio Conciliorum jussu Pauli V Papae edita. 2) Lequien in Oriente Christiano Tom 1. pag. 1215.

3) Eriphanus Scholasticus in sua Collectione. 4) Lequien Tom. 2. pag. 313. 5) Lequien Tom. 2. pag. 303. 6) Lequien Tom. 1. pag. 1220. 7) Carolus a S. Paulo in Geographia Sacra Lib. 8. num. 28.

8) Collectio Conciliorum jussu Pauli V edita. 9) Lequien in Oriente Christiano Tom. 1. pag. 1217.

А н ѣ л 460. Азгѣстѣл Маїорїанѣ Ампрѣтѣл Апсѣлѣї дестѣл де фѣрїчїт аѣ фост дн анѣл ачеста; пентрѣ къ пре Вїсїготї рѣѣ і-аѣ вѣтѣт дн Галліа 1). Нѣ аша і-аѣ зм-влат порокѣл лѣї Денгесїк країлѣї Хѣннїлор; пентрѣ къ скѣлѣндѣсе іарѣшї асѣпра Остро-готїлор, де ачещїа дн Дакіа чеа рѣпоасѣ дитрѣ атѣта с'аѣ днѣрѣнт, кът де ачї днїантѣ Остроготїї аѣ фост спаїта Хѣннїлор 2).

1) Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. 2) Sethus Calvisius in opere Chronologico.

А н ѣ л 461. Кѣнд се гѣта кѣ оасте асѣпра Вандалїлор челор дин Афрїка Азгѣстѣл Маїорїан фѣ зчїс де Ракимер дн 7 зїле але лѣї Азгѣст, дѣпѣ а кѣї тоарте дитрѣрѣцїа Апсѣлѣї аѣ ретас фѣрѣ де овлѣдїсторїѣ 4 лѣнї, апої аѣ дѣврѣкат порѣфра Лївїе Север П, кареле ера пѣскѣт дин Лсканїа 1).

1) Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 463. Остроготїї, зрѣндѣсе а сѣфѣрї пѣлѣдїрїле Ценїдзїлор ши але Хѣннїлор, днѣкъ доарѣ ши рѣскоамеле Ромѣнїлор челор дин Дакіа чеа позѣ, пофтіа сѣ поатѣ трече дн Тракіа, кареа пофѣт пѣпѣгѣндѣлїсе, аѣ цѣфїт Ілїрїкѣл. Дрѣнт ачееа спѣїмѣлѣтп-дѣсе Леон ампрѣтѣл, ле аѣ трїмїс дарѣрї, ши аѣ добѣндїт де ла Теодомїр країл лор, де і-аѣ дат пре Теодорїкѣ фїїл сѣѣ, кареле ера пѣмаї де опт анї, ка зп кїзешѣ 1).

1) Sethus Calvisius in opere Chronologico e Sigonio.

А н ѣ л 465. Ракимер, кареле потонїсе маї'наїте пре дої Ампрѣтѣї аї Апсѣлѣї, пре Авїтѣ ши пре Маїорїанѣ, дн 15 зїле але лѣї Азгѣст дин анѣл деакѣм аѣ потонїт ши пре Север П кѣ отравѣ, дѣпѣ а кѣрѣїа тоарте аѣ стѣтѣт дитрѣрѣцїа Апсѣлѣї фѣрѣ де овлѣдїсторїѣ дозѣ-зеїї де лѣнї 1).

1) Baronius in Annalibus ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 467. Дн анѣл ачеста дн 12 зїле але лѣї Апрїліе, Аптемїе фѣчїорѣл лѣї Проконїе дин Царїград, дин вѣлѣ-воїнца Азгѣстѣлѣї Леон I, ши кѣ аїсторїнца лѣї Раки-мер се фаче Ампрѣт Апсѣлѣї 1).

1) Author Miscellae Lib. 15. Baronius in Annalibus Ecclesiasticis ad h. a. Katona l. c.

А н ѣ л 468. Аспаре, кареле аїстасе пре Леон I, сѣ се факѣ Ампрѣт, дн анѣл де акѣм мѣнїндѣсе пре дѣпсѣл, пре Васїлїскѣ, кареле фѣсесе трїмїс дн контра Вандалї-лор дн Афрїка кѣ 1100 де корѣвїї, дн аїцѣ дитрѣрѣцїа лѣї, ши фѣгѣндѣндї кѣл ва фаче

Димитър дн локъа лѣ Леон, шѣ аѣта дн адъче, de тоатъ оастеа о вѣнде, пре кареа Ценсерикъ краѣа о прѣлѣдѣше, арънд тоате коръвѣле. Іаръ Азгъстѣа Леон, пѣмаѣ ка съ ашезе пре Васіііекъ, пре Патрікіе фечіорѣа лѣ Аспаре дн фаче Кесарѣ, шѣ тѣрѣтѣ дѣпъ ел пре Леонѣа фата са чеа дѣн Верѣна¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia. Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

А п ѣ л 469. „Остроготѣи шѣ Хѣнѣи (зѣче Калвѣіе¹⁾), дн Пannonia кѣ каре де каре съ о аѣче се батѣ дѣтре сіне, шѣ вѣрѣнд Остроготѣи, пре Денгесікъ фѣіа лѣ Атѣла дн таіе дн рѣсвоѣ шѣ трѣмѣт канѣа дн Царѣград,“ (дѣн Хронѣка лѣ Маркеліѣн Комѣтѣа). „Дн Пannonia зѣче Калвѣіе, кѣ с'аѣ дѣтѣмѣлат моартеа лѣ Денгесікъ; чѣ маѣ вѣне ар фѣ зѣс, дн Dakia чеа позѣ; пентрѣ кѣ дѣпъ кѣм с'аѣ арѣлат ла аѣа 457, Остроготѣи локъѣа а-тѣнѣ дн Dakia чеа позѣ, шѣ Хѣнѣи дн партеа Dakіеі веі, чеа де кѣтрѣ мареа Неа-грѣ, токѣа департе, де Пannonia.

Чѣ шѣ аѣтеле аѣ пѣтѣт сѣмѣтѣ Калвѣіе, прекуш шѣ Катона²⁾, аѣ грешѣтѣ дн аѣа, де сѣпѣт адеврѣате че сѣрѣе Хронѣка Паѣцілор³⁾ аша кѣвѣлѣтѣнд: „Дн аѣа Олімпіадеѣ 311, ал патрѣлеа ал лѣ Леон XI, іndіkѣіонѣа 6, фѣінд Антеміе Азгъстѣа а доза оарѣ Кон-сѣа, Денгесікъ фѣіа лѣ Атѣла с'аѣ, тѣіат де Анагаст Маѣістрѣа ошѣлор дѣн Тракіа, а кѣрѣіа канѣ с'аѣ адѣс дн Царѣград токѣмаѣ кѣнд се фѣчеа цѣокърѣле черкѣлѣ (Ludі сіг-сenses), шѣ пѣртѣндѣл прѣм ѣжлокѣа четѣцеі, л'аѣ дѣс ла Кеілокѣрк, шѣ пѣнѣндѣл дн деа-пѣ, вр'о кѣтева зѣле аѣ стат дѣтрѣнѣса, де л'аѣ вѣзѣт тоатѣ четѣтеа.“ Дѣн сѣзнѣреа Хронѣіеѣ Паѣцілор ачѣ адѣсѣт кѣар се веде, кѣ пре Денгесікъ, пре каре ле зѣнѣ дн пѣмѣск Дѣнстрѣкъ, алѣіѣ Дѣнсѣрѣкъ, чеаалалѣі Гѣнсѣрѣкъ саѣ Денсѣкъ, кѣм аратѣ Стрѣттер⁴⁾, пѣ л'аѣ тѣіат Остроготѣи, чѣ Анагастѣ.

¹⁾ Sellus Calvisius in Opere Chronologico. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica Hunnorum. ³⁾ Chronicon Paschale pag. 323. ⁴⁾ Stritterus Tom. 1. pag. 537.

А п ѣ л 470. Еврѣкъ краѣа Вѣіготѣлор, кареле дн аѣа 466 отоарѣ пре фратѣ-сѣѣ Теодорѣк II, рѣвѣндѣі крѣіа шѣ пре Романѣ дѣ лѣнѣдѣсе дѣн Спанаіа, дн аѣа а-чѣста аѣ дѣкѣнѣідрѣт Арверѣа дн Галліа¹⁾.

¹⁾ Jornandes de rebus Geticis. Katona in Synopsi Chronol. Visigothor.

А п ѣ л 471. Аспаре дн аѣа ачѣста іарѣшѣ аѣ дѣченѣт а вѣкленѣ асѣпра Азгъ-стѣа лѣ Леон I; чѣ Дѣмѣтрѣа вѣкленѣсѣгрѣле лѣ Аспаре кѣ вѣкленѣт ле аѣ дѣтрекѣт, шѣ пре Аспаре дѣмѣпрезѣт кѣ фечіорѣі лѣ л'аѣ оторѣт¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѣ л 472. Теодомѣр краѣа Остроготѣлор дн аѣа ачѣста фѣінд дѣгедатѣ Дѣнѣреа аѣ трекѣт дѣн Dakia чеа позѣ, шѣ вѣтѣнд пре Свевѣ (кѣм зѣче Калвѣіе, іарѣ шѣе шѣ се веде, кѣ аѣ тревѣіт съ зѣкѣ, пре Лонговардѣ, кѣ ачѣшѣа ера атѣнѣі маѣ апроане де Dakia чеа позѣ), дѣкѣркѣт кѣ прадѣ с'аѣ дѣторѣс дѣпаоѣ. Фечіорѣа лѣ Теодомѣрѣ, Теодорѣкъ, пре кареле дн словозѣсе Азгъстѣа Леон ла татѣл сѣѣ, дѣлѣт аѣ вѣтѣт пре Сарматѣ. Дѣ-пѣ ачѣстеа пѣдѣнѣ време трекѣнд аѣ тѣрѣт Теодомѣрѣ, шѣ і-аѣ зрѣмѣт Теодорѣкъ дн крѣіне¹⁾.

Маї мнзпате лжкррї с'аѣ дптгмлат дп дптврѣдіа Апсхлзі, пентрѣ къ Рахімерѣ зчїгторїзл де Ампрраці с'аѣ сквлат къ оасте асвпра Августелзі Антеміе, шї принзїндл, л'аѣ оторжт, дп Рома дп 11 зїле але лзі Ізліе; дптрѣ а кррзіа локѣ аѣ псѣ Ампррат пре Анїкіе Олівріе вѣрватл Платїдіеї; чї пѣ тѣлт с'аѣ вѣкрат Рахімерѣ де Ампрратл чел поѣ, пентрѣ къ аѣ мѣрїт дѣпѣ 40 де зїле, шї Августел Олівріе дпкъ аѣ мѣрїт дп 23 де зїле Октомврие, де воалѣ саѣ алтмїнтрелеа, пѣ се шїе²⁾.

¹⁾ Sigebertus in Chronico ad h. a. Sethus Calvisius in opere Chronologico. ²⁾ Author Miscellae Lib. 15. Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А пѣл 473. Глікеріе зпхл дїнтре сенаторїї дїн Рома дп анхл ачеста дп 5 зїле але лзі Мартіе аѣ дпврѣкат порѣира Апсхлзі, чї пѣ тѣлт аѣ дптврѣдіт, прекжм се ва арѣта ла анхл вїторїѣ¹⁾; кѣт аѣ дптврѣдіт дпкъ п'аѣ фост дп одїхпѣ, пентрѣ къ Вїндомірѣ, зпхл дїнтре країї Остроготїлор, арїцат де Ценсерїк країзл Вандалїлор, аѣ порпїт къ оасте асвпра Італїеї, чї порокл дптврѣдіеї Апсхлзі, къ пре кале аѣ мѣрїт Вїндомірѣ, кррзіа і-аѣ зрмат феціорл сѣѣ іаршї Вїндомірѣ кіемат, пре кареле къ дарѣрї ла атѣта л'аѣ адѣс Августел Глікеріе, кѣт лѣснд Італїа аѣ шерс дп Галліа шї с'аѣ зпїт къ Вїсіготїї²⁾. Теодорїкѣ челалалт країѣ ал Остроготїлор аѣ пѣвѣлїт дп Ілїрїк, шї дѣпѣ ачеса дп Тессалїа, пре кареле амшдереа къ дарѣрї л'аѣ контепїт Августел Леон І, де п'аѣ кзпрїне тоатѣ цера Гречеаскѣ³⁾.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronologico ex Evagriō. ³⁾ Idem ibidem ex Sigonio.

А пѣл 474. Августел Леон І, ка зпхл че се апропїа де тоарте, дп анхл де акжм дої Ампрраці аѣ фѣкѣт; пре Леон ІІ непотл сѣѣ, феціорл лзі Зїнон, Ресѣрїтлзі, шї пре Ізліе Непот, кареле лзасе пре непотл-са, Апсхлзі; апої пѣцїптел трїнд аѣ мѣрїт дп 13 Феврварїе. Леон ІІ, кѣт аѣ мѣрїт Августел чел дїнтлїѣ, пре татѣл сѣѣ пре Зїнон дндатѣ л'аѣ пѣмїт Августел, апої дптрѣ а зечеа лѣпѣ а дптврѣдіеї саме дп вѣрстѣ де 17 апї аѣ мѣрїт, рѣтѣпѣнд татл-сѣѣ Зїнон дп локл лзі, кареле пїчї аѣ аццентат алтѣ рѣдікаре ла тронл дптврѣдіеї. чї с'аѣ дат къ тотл дестердѣрїлор:

Ізліе Непот дп 24 Ізліе аѣ алентат пре Августел Глікеріе дїн Італїа шї аѣ ретасел Ампррат, чї п'аѣ авѣт дндезпгѣ одїхпѣ де Езрїкѣ країзл Вїсіготїлор, кареле с'аѣ сквлат къ рѣсеїѣ асвпра лзі¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Baronius in Annalibus ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А пѣл 475. Остроготїї пѣндестлзїндсѣе къ Дакїа чеа рѣпоасѣ дп анхл де акжм аѣ кзпрїне маї тѣлте четѣцї але Ілїрїклзі; пїчї с'аѣ одїхпїт пѣлѣ че п'аѣ довѣндїт де ла Августел Зїнон Пасталїа¹⁾ дѣспре кареа аша скрїе Левкїен²⁾: „Пре Пасталїа Іерокїе о сокогеше дптрѣ четѣцїле Дакїеї де мїжлок, пре кареа Птолотеѣ шї Стефан о пѣлѣ дп Тракіа чеа веке; іарѣ Прокопїе дпкартеа 4 дѣспре олате, кап дптлїѣ, о пѣне дп Ілїрїкѣ, шї зїче, къ Івстїніан о аѣ дїрес; чї чїокоїї гречешї рѣѣ аѣ скрїе Пасталїа дп лок де Пасталїа мѣтлнд ѱ дп ѱ, пентрѣ къ дп пѣмїсте кіар се зїче: *Ουλίας Πανταλίας*.

Вісиготії дикъ аша с'ащ пѣрват дн Галліа кѣт і-ащ кѣтат Азгѣстѣлѣ Ізліе Непот а ле да Арвернѣл, четатеа чеа де тѣлте опі де дѣншіі дикѣнцизратѣ. Дѣпъ а кѣреіа dare спре непорочіреа са Азгѣстѣл Ізліе Непотѣ ащ пѣс повѣзиторіѣ оцілор сале челор дін Галліа пре Оресте, кареле дн скѣрт тѣпп с'ащ рѣдікат асѣпра дмпѣратѣлѣ сѣщ, ші дн 28 Азгѣст л'ащ фѣгѣрїт дн Салона, іарѣ пре фїїл сѣщ Ромѣлѣ л'ащ фѣкѣт дмпѣрат, пре кареле Романїі л'ащ пореклїт Augustulus, пентрѣ кѣ ера тѣпѣрѣщѣ, ка сѣ се плїнеаскѣ дн-трѣжпсѣл амѣндозѣ нѣмеле ші а лѣї Romulus зрїгорїѣлѣ Ромеї, ші а лѣї Азгѣстѣ зрї-торїѣлѣ дмпѣрѣціеї, прекѣм с'ащ дмплїнїт дн Константїн ал VIII, кареле ащ пердѣт Царїградѣл, нѣмеле лѣї Константїн челѣї Маре, пентрѣ кѣ ші знѣл ші алѣл ащ фост фїїл Іленеї, прекѣм се ва ведеа ла анѣл 1453³⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Michael Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. pag. 307. ³⁾ Author Miscellae et Katona II. cc. Baronius ad h. a.

Анѣл 476. Ачеста е анѣл чел де целе, дн кареле Рома бірїтоареа пеамѣрїлор ші стѣпѣна лѣмеї, кѣреїа асеменеа л'ащ фост, нѣ есте, нїчі ва фї, аша ащ кѣзѣт, кѣт нѣ с'ащ маї скѣлат, нїчі се ва маї скѣла маї тѣлт; пентрѣ кѣ дн анѣл ачеста ащ кіемат чеї че прїндеа нартеа лѣї Ізліе Непот, пре Одоакер країл Ерѣлїлор дн Італїа асѣпра лѣї Ромѣлѣ Азгѣстѣлѣ, кареле мергѣнд кѣ Ерѣлїї, кѣ Трїклїнїції ші кѣ алте пеамѣрї, ащ бѣтѣт Тїчїнѣл четатеа Італїеї, ащ оторѣт пре Оресте дн Плаченца, пре Павл дн Равенна, ші пре Ромѣлѣ Азгѣстѣлѣ десѣрѣкѣндѣл де порфїрѣ, л'ащ сѣргѣнїт дн Лѣкѣланѣ четатеа Кампанїеї; дарѣ пре Ізліе Непот тот нѣ л'ащ пѣс іарѣшї дмпѣрат, чї стѣпѣнїреа Ромеї ші а Італїеї о ащ цїнѣт шїе, дндестѣлѣндѣсѣ кѣ тїлѣл нѣмаї де країѣ. Нїчі ащ маї авѣт Рома де ла Одоакер днчепѣнд, пѣнѣ акѣма, дмпѣрації сѣї, пентрѣ кѣ Карол чел Маре, ші зрѣторїї лѣї, нѣмаї кѣт с'ащ нѣмїт дмпѣрації Ромеї, дарѣ Рома нѣ о ащ стѣпѣнїт¹⁾.

Азгѣстѣл Zinon дмпѣратѣл ресѣрїтѣлѣ, дикѣ нѣ бїне ащ знѣлат дн анѣл ачеста, пентрѣ кѣ Васїлїскѣ, деспре кареле с'ащ ворбїт ла анѣл 468, с'ащ рѣдікат асѣпра лѣї, ші л'ащ фѣгѣрїт дін тронѣ, іар пре Марѣщ фїїл сѣщ л'ащ нѣмїт Кесарїѣ³⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Cassiodorus in Chronico. Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol.

²⁾ S. Theophanes in Chronographia. Katona I. c.

Анѣл 477. Азгѣстѣл Zinon трѣгѣнд дн нартеа са пре повѣзиторїї лѣї Васїлїскѣ, пре Ілѣ, пре Прокѣндѣ шї пре Арматїе, іарѣшї ащ довѣндїт дмпѣрѣціа; чї днторкѣндѣсѣ дн Царїград, пре Арматїе ка пре зн кѣлѣкторїѣ де цїсѣрѣшїлѣт, л'ащ оторѣт, шї пре Васїлїскѣ л'ащ сѣргїзїнїт дн Каппадокїа¹⁾, Одоакер, акѣма країл Італїеї, дикѣ ащ трїмїс дн анѣл ачеста солї ла Азгѣстѣл Zinon²⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia. Katona in Synopsi Chronolog. ²⁾ Cassiodorus in Chronico ad h. a. Katona I. c.

Анѣл 478 шї 479. Теодорїкѣ фечїорѣл лѣї Трїарїе шї знѣл дїнѣре країї Остроготїлор се скоалѣ асѣпра Азгѣстѣлѣ Zinon кѣ рѣсѣвоїѣ, дн контра кѣрѣїа Zinon ацінѣ

пре Теодорикъ Амалѣ, чедалат краіѣ ал Остроготилор, кързіа рикъ нѣ і-аѣ dat, че і-аѣ фост фърдѣит. Пентрѣ кареа ршиелъііне Теодорикъ Амалѣ ъефѣеѣ Тракіа ¹⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indict. 1. S. Theophanes in Chronographia. Katona I. c.

А н ѣ л 481. Дн анѣл ачеста аѣ мѣрїт Теодорикъ фїѣл лѣї Триарїе, шї знѣл дїнпре країѣ Остроготилор, шї аѣ ретас нѣмаї чедалат країѣ ал Остроготилор, Теодорикъ Амалѣ, кареле шї Веронїе с'аѣ нѣмїт дѣнѣ ачеса. Ачеста аѣ фѣлѣт паче кз Аѣгѣстѣл Zinon, шї пѣнѣ ла о време аѣ шї цїнѣт пачеа, петреклнд дн Dakia чеа рѣлоасѣ ¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 482. Ілѣ, кареле маї'наїнте фѣсесе повѣдїгорїѣ ла Васїлїкѣ Тїраннїа, дн анѣл de акѣм с'аѣ рѣдїкат асѣра днїѣратѣлї Zinon, шї Верїна вѣдѣва Аѣгѣстѣлї Леон I, пре Леонтїе I, л'аѣ нѣмїт Аѣгѣст дн контра лѣї Zinon ¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae, et Katona II. c.

А н ѣ л 483. Деспре Теодорикъ Амалѣ країѣл Остроготилор Маркелїн Комїтѣл ¹⁾ а-ша скрїе ла анѣл ачеста: „Ачелашї Теодорикъ, країѣл Готилор, маї днїѣкат фїнд пентрѣ дарѣрїле Аѣгѣстѣлї Zinon, шї пентрѣ ачеса кѣл фѣкѣсе маїсїтѣс de оасте, шї'л нѣ-мїсе конѣл пре анѣл вїторїѣ, партеа Dakїеї чеї рѣлоасе шї а Mecїеї de цїос, чеа лѣї днїкредїнцатѣ кз оасташї сѣї о аѣ цїнѣт пѣнѣ ла о време.“ Адект аѣ цїнѣт Dakїа чеа рѣлоасѣ шї о парте а Mecїеї de цїос пѣнѣ ла анѣл 489, кнд с'аѣ гѣтат сѣ теаргѣ дн Італїа, пре кѣм маї ларгѣ се ва спѣне ла нѣмїтѣл анѣ.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Indictione 6. Fausto solo Cos.

А н ѣ л 484. Леонтїе I. шї Ілѣ, дѣнѣ че с'аѣ вїрїт de оастеа Аѣгѣстѣлї Zenon, се омоарѣ ¹⁾:

¹⁾ Author Miscellae Lib. 15. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 487. Грешеаѣе Сїѣберт ¹⁾ кнд скрїе, кѣ дн анѣл ачеста аѣ вѣтѣт Тео-дорикъ Амалѣ країѣл Остроготилор пре Ценїдїї шї пре Бѣлгарї; пентрѣ кѣ ачеса с'аѣ дн-тѣнїлат дн анѣл 489. Дн анѣл ачеста дѣнѣ кѣм скрїе Маркелїн Комїтѣл ²⁾: „Тео-дорикъ країѣл Готилор несѣтѣрїндѣ-се кз дарѣрїле Аѣгѣстѣлї Zinon, кз таре шї днїпро-тївнїкѣ мѣлїне de а лор сѣї аѣ венїт пѣнѣ ла днїѣрѣтеаска четате шї орашїл Мелен-тіада, шї преа мѣлте арзїнд кз фок, с'аѣ днїѣрнат ла четатеа Новелор de знде венїсе.“ Дн каре кѣнїте але лѣї Маркелїн Комїтѣл нѣ нѣмаї ачеса се vede, кѣ Теодорикъ А-мал дн анѣл ачеста нѣ с'аѣ вѣтѣт кз Ценїдїї шї кз Бѣлгарїї, чї шї ачеста кѣ ел аѣ лѣ-кѣїт дн четатеа Новелор, кареа ера четатеа Mecїеї de цїос днїпре Триманнѣш шї Се-кѣрїска ³⁾ дн цертѣрїле Днїѣрїї зїдїтѣ, че се кїамѣ акѣмѣ Новомонт, знде аѣ фост анѣ-зат лецїонѣл чел Італїенеск ⁴⁾.

¹⁾ Sigebertus in Chronico. ²⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indict. 10. Boetio solo Cos. ³⁾ Tabula Pen-tingeriana ⁴⁾ Hofmannus in Lexico, Bruzen in Dictionario.

А н ѣ л 489. Аѣгѣстѣл Zinon немаї нѣтѣнд мѣлѣмї алїмїнтрелеа пре Теодорикъ Амал країѣл Остроготилор, дн анѣл ачеста л'аѣ днїдепнат сѣ треакѣ дн Італїа шї сѣ о

ia de la Odoaker краіа Ерхлітор ші съ фіе ел краіѣ пресе дѣса: каре диделегн-
дѣла Odoaker, аѣ тріііе солі кѣ фрѣмоасе дарѣрі ла Тріонсіла, саѣ кѣм дл нѣмеце Сі-
цезерт¹⁾, Трансіла краіа Ценідзітор, ші ла Бѣса краіа Бѣгарітор, рѣгндс-се де еї ка
съ дпнедече пре Теодорікѣ де ла тречереа дп Італіа, каріі амѣдої аѣ плініт черереа
лѣі Odoaker, чі спре непорочіреа лор, центрѣ кѣ амѣдої фѣрѣ дпвінші ші тѣіаці де
Теодорікѣ²⁾, ші дп рѣвоіеле ачестеа аѣ трекѣт тот анѣл ачеста³⁾. Аша дарѣ нѣ дп
анѣл 489, пре кѣм скріе Ассемані⁴⁾ ші Катона⁵⁾, чі дп чел вііторіѣ 490, аѣ мерс Тео-
дорікѣ Амаі дп Італіа.

¹⁾ Sigebertus in Chronico, sed erronee ad an. 487. ²⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 15. Sigebertus
l. c. ³⁾ Sethus Calvisius in opere Chronologico ex Sigonio ⁴⁾ Jos. Simonius Assemani in Kalend. Eccl.
Universae Tom. 2. Part. 2. cap. 2. ⁵⁾ Katona in Synopsi Chronologica Herulorum.

А н ѣ л 490. Кѣте с'аѣ дптъмлат дп анѣл ачеста, маї пре скѣрт ші маї кіар
нѣ ле нот скріе, де кѣм ле-аѣ скріе Калвісіе¹⁾, зікѣнд: „Дп анѣл де ла Хс. 490. Тео-
дорікѣ Амаі, кареле дѣнѣ ачеса с'аѣ нѣміт Веронес, ла тіжлокѣл ерпії есе дпн Ме-
сїа (de ціосѣ ші дпн Дакіа чеа рѣмоасѣ, ве зї анѣл 483), зрѣтѣндѣл тот попорѣл Го-
тїческ кѣ тѣіеріле ші прѣчїї ші кѣ тоате аверіле лор, Odoaker дпн протівѣ дптрѣ-
ше тѣнціі че се кіамѣ Alpes, кѣ стрѣжі; чі Теодерікѣ вате стрѣжіле ші ла рѣлї Соп-
тіе дпвінце пре Odoaker ші прінде тавѣра дп 28 Мартіе. Дѣпѣ ачеса іарѣші вірѣе пре
Odoaker ла верона, дп кареа дпдатѣ аѣ ші дптратѣ, ші де аколо с'аѣ нѣмітѣ Веронес. А тре-
їа оарѣ аѣ дпвінсѣ пре Odoaker ла рѣлї Авѣга; де знде Odoaker аѣ фѣціт ла Рома, чі Романїї
каріі лѣасе карте де ла дпнѣратѣл Zіnon, сѣ аїѣѣ краіѣ пре Теодорікѣ, нѣ л'аѣ прїміт. Де
аколо аѣ скѣпат ла Равенна, знде ашїшдереа дп дпкїдеа аѣарѣ; чі дп 10 Івліе ші аѣ фѣ-
кѣт кале кѣ саїа ші аѣ кѣпріне четатеа, де знде апої аместекат с'аѣ бѣтѣт, пѣпѣ че кѣ-
трѣ сѣѣршїтѣл анѣлї Теодорікѣ аѣ дпкѣпїѣрат Равенна,“ дпн Сігоніе. Дпн кѣвінтеле
ачестеа але лѣі Калвісіе лесне подї дпцелече, кѣм с'аѣ дешертат Дакіа чеа позѣ ші
Месїа де ціосѣ де Осроготї, ші аѣ венїт іарѣші дп тѣла дпнѣрѣціеї рѣскрїтѣлї, сѣвт
каре аѣ рѣмас, пѣпѣ кѣнд ле-аѣ кѣпріне Бѣгарїї, пре кѣм се ва арѣта ла ашї вііторї.

¹⁾ Sethus Calvisius in opere Chronologico ex Sigonio.

А н ѣ л 491. Дпнѣратѣл Zіnon, дѣпѣ че с'аѣ тѣнтїт де Осроготї, с'аѣ дат спре
тоате дешертѣїїнеїе ші маї вѣртосѣ спре веціе, дпн каре ші моартеа і-аѣ зрмат дп
9 Апрїліе, дп вѣрстѣ де 61 де ашї; кѣрѣїа і-аѣ зрмат Аріадна Авѣста. Кедрен скріе¹⁾,
кѣ пре дпнѣратѣл Zіnon беат фїнд л'аѣ дпнропат де віѣ. Іарѣ Аріадна тѣрїтѣндс-се
дѣнѣ Анастасіе I. Дїкор, пре ачеста л'аѣ фѣкѣт Авѣст²⁾.

¹⁾ S. Cedrenus Tom. 1. pag. ²⁾ S. Theophanes in Chronograph. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 492. Дп анѣл ачеста аѣ дпѣрѣкат порѣіра Лопїн дп Ісазрїа, скѣлѣндс-
се кѣ оасте асѣпра дпнѣратѣлї Анастасіе, дешпре актѣрѣїа моарте се ва фаче кѣвѣлт
ла анѣл 496.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia, Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 493. Кѣнд се бѣтеа Дїоцен повѣзїторїл ошїлор дпнѣратѣлї Анастасіе

дн англ де акъм кз Лонџин Тирапнзл дн Ісаѳріа¹⁾, Българіи прѣдеазл тоатъ Тракіа²⁾. Аша даръ ши Месіа де ціосѳ кз Дакіа чеа новъ, кз алтмінтреле кзм ар фі трекът дін Дакіа чеа веке дн Тракіа?

Теодорікѳ Амаз дикъ дѳнъ че аѳ цінът треі ані дикіс дн Равенна пре Одоакер, чаче паче кз дѳнъсзл дн 27 Феврваріе аша, ка Равенна ши Італіа съ о стѣпънеаскъ ла о лалтъ; чи Теодорікѳ н'аѳ цінът пачеа, пентрѳ кз кіетънд ла оспѣдѳ пре Одоакер дн 5 Мартіе л'аѳ оторжт дѳнъ че аѳ стѣпнѳт Італіа 17 ані, ши аша с'аѳ стѣне стѣпнѳреа Ерѳлілор дн Італіа ши аѳ днченът а Остроготілор³⁾.

¹⁾ S. Theophanes et Katona II. cc. ²⁾ Author Miscellae Lib. 15. Assemani in Kalend. Tom. 2. c. 2.

³⁾ Cassiodorus in Chronico ad h. a. Katona I. c.

А н г л 496. Дн англ де акъм с'аѳ съвршѳт рѳсвоісзл дін Ісаѳріа, ши Лонџин Тирапнзл днпревнъ кз алціі каріі цінъсе парте с'аѳ оторжт дін порънка днпъратълѳ Анастасіе¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes et Katona II. cc.

А н г л 499. Де абіа с'аѳ тнѳтѳт днпърѳціа рѳсѳрѳтѳлѳ де зн феліѳ де варварі, ши еатъ алціі варварі поі с'аѳ рѳдікат асѳпра еі, адекъ Българіи, десѳре каріі аша скріе Маркеллн Комітѳл¹⁾ ла англ де акъм: „Аріет повѳдѳторісзл оцілор дін Іллірїкѳ, с'аѳ дсѳѳ дн контра Българілор каріі прѳда Тракіа, кз 15000 де осташи ши 500 де карре днкъркате кз арте, че сълт де ліпсѳ ла рѳсвоіѳ, ши рѳсвоісзл аѳ цінът лъпгъ рѳжл Зѳрта, внде аѳ періт дінтрѳ аі пострі дн фѳгъ, саѳ дн рѳжъ маі бїне де натрѳ шї. Аколо с'аѳ стѣнеѳ вїртѳтеа чеа Іллірїчеаскъ а осташилор, кзъжнд Комітїі Нікострат, Інокентіе ши Акїліп. Ашиндереа скріѳ Калвїсіе²⁾, Ассеманї³⁾ ши Паціе⁴⁾.

Грешеаше аша даръ Катона⁵⁾ дн довъ: зна е, кз пре Аріет дн нѳмеше Арістіе, алта кз зіче, кз дн англ де акъм с'аѳ кнпоскът днтѳѳ Българіи де Романї, ла кареа днтреѳ, даръ дн англ 492, аѳ н'аѳ кнпоскът Романїи пре Българї? Чи маі рѳѳ грешеаше Шеплебен⁶⁾, кареле рѳсвоісзл дн англ ачеста фѳкзт днтре Аріет ши днтре Българї дн нѳтъ ла англ 501, дншелат фїнд де непрїченътеле кзвїнте але авторісзл Міскеллеї⁷⁾ кареле нѳ скріе“ дн англ ачеста днтѳїашї датъ “ чи скріе „ши дн англ ачеста..”

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indictione 7. Gibbo solo Cos. ²⁾ Sethus Calvisius in opere Chronol.

³⁾ Assemani in Kalend. Tom. 2. Part. 2. cap. 2. ⁴⁾ Pagius ad an. 499. Num. 4. ⁵⁾ Katona in Synopsi.

Chronol. ⁶⁾ Ioan. Ludovicus Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3. ⁷⁾ Author Historiae Miscellanae Lib. 15.

А н г л 500. Теодорікѳ Амаз краісзл Остроготілор дн англ де акъм днтѳїашї датъ днтрѳнд дн Рома, дѳ ледї фоарте кзвїоасе, ши цїндекѳторілор кз deadінсзл ле порънчеше съ цінъ дрѳптатеа¹⁾.

¹⁾ Cassiodorus in Chronico ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А н г л 501. „Ши дн англ ачеста (зіче авторісзл Міскеллеї¹⁾), адекъ дн а л XI ан ал днпърѳціеі лѳ Анастасіе, дикъ аѳ пѳвълїт Българїи дн Іллірїкѳ ши дн Тракіа, ши маі нїпнте де а се кзноаше гроаснїк о аѳ прѳдат.“ Ашиндереа скріѳ ши алціі авторї²⁾.

¹⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 15. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 11. Anastasii. Anastasius Bibliothecarius in Hist. Eccl. pagina 5. Cedrenus Tom. 1. pag. 358. Zonaras Tom. 2. p. 55.

А н з л 502. България дн англ ачеста иаръши аѣ прѣдат дмпъртъца рѣсъртълѣ, де-
спре каріи аша скріе Маркеллін Комітъл¹⁾: „Обичнѣтел неатѣ ал Българияр, пре Тракіа
чеа де тѣлте орї прѣдатъ, нестѣндѣ-ле дмпротївъ вре-зѣл дїнтре остамї Романїлор,
іаръши о аѣ прѣдатъ.“ Каре кѣвїнте але лѣї Маркеллін сокотїндѣ-ле, прексм се кѣвїне
але сокотї, кіар се веде, къ де аѣ прѣдат България Тракіа, маї 'наїнте аѣ прѣдатѣ Дакїї-
ле, прїп каре аѣ тревзїт съ тreakъ дн Тракіа.

Прѣзїле ачестеа немаї пѣтѣндѣ-ле сѣѣрї дмпъртъл Анастасїе, пре България і-аѣ
домолїт къ дарърї, шї і-аѣ дндемнат съ се дїтоаркъ спре анѣс²⁾, карїи аскѣлѣнд аѣ
трекст дн Панноніа шї аѣ кѣпрїнеѣ Сїрміѣл, дмпїлѣнд пре Готї дн стрѣмторїле Пан-
ноніеї чеї де сѣсѣ³⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Indictione 10. Probo et Avieno Cos. ²⁾ Sethus Calvisius in opere
Chronologico. ³⁾ Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3.

А н з л 504. Теодорїкѣ Амал країл Остроготїлор шї ал Італїеї, несѣѣрїнд лзареа
Сїрміѣлѣ, ла каре авеа кѣдїнѣ дн англ 489, кѣнд аѣ вѣтѣт шї сѣпнѣсѣ шїе пре Це-
пїдзї, дн англ де аксм аѣ трїміе пре Пеца Комітъл, нѣ пре Пецамїн, кѣм дн пѣтеце
Катона дн Сїнопе, къ оасте дн контра Българияр, кареле вїтецеце дѣнд рѣсвоїѣ, пре
країл Цепїдзїлор шї пре ал Българияр і-аѣ тїлат, шї Сїрміѣл дїкѣ л'аѣ кѣдїгат Іта-
ліеї, прексм скріѣ Марїан Скотѣ¹⁾, Кассїодор²⁾ шї Калвїсіе³⁾. Ашїндереа скріе шї Хер-
ман⁴⁾, пѣмаї кът ачеста пѣне англ 501, адекъ зїче, къ ачестеа с'аѣ дпѣтїплат къ треї
анї маї 'наїнте.

¹⁾ Marianus Scotus in Chronico. ²⁾ Cassiodorus pariter in Chronico. ³⁾ Sethus Calvisius in opere Chro-
nologico ex Sigonio. ⁴⁾ Hermannus Contractus apud Assemani in Kalend. Tom. 2. Part. 2. cap. 2.

А н з л 505. Мсандон, кареле маї рѣтѣсесе дїнтре Готї дн Дакїа веке, знїндѣ-
шї шї пре Ромѣнїї дн Дакїа чеа позѣ, с'аѣ рѣдїкатѣ асѣпра дмпъртълѣ Анастасїе
шї аѣ прѣдатѣ Македонїа шї Тессалїа; дмпротїва кърїа трїпїцѣндѣ-се Савїан Кон-
сѣлѣ, аѣ перїт къ оасте къ тотѣ. Дрепт ачееа пѣпѣтѣнд къ армеле ста дмпротївъ,
дмпъртъл Анастасїе дзѣп обїчеїл лѣї аѣ фѣкѣт паче къ банї¹⁾.

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronologico.

А н з л 508. Теодорїкѣ Амал країл Остроготїлор шї ал Італїеї, пре Вісїготїї,
карїи рѣтѣсесе дн Галліа, дї стрїце ла о малѣтъ, шї четѣдїле Каркасѣ къ Арелатѣ;
ле тїлѣче де дїкѣзїцїзрареа Фрѣнчелор¹⁾.

¹⁾ Cassiodorus ad h. ann. Katona in Synopsi Chronologica.

А н з л 511. Теодорїкѣ Амал лѣцеце стѣпнїреа са пѣлѣ ла Дѣзенїа, шї Ві-
сїготїлор ле дѣ країѣ пре Аталарїкѣ непотѣл сѣѣ¹⁾; іарѣ Анастасїе Авгѣстѣл сѣрѣнеце
пре Македонїе Патрїархѣ Царїградѣлѣї пѣпѣтѣ крѣдїнца чеа православноїкѣ²⁾.

¹⁾ Cassiodorus in Chronico. Katona l. c. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 20. Anastasii
Augusti.

А п л 513. Православничіи чеї дін Скітіа, дін Месіа де діосѣ ши Даніа чеа позѣ, адекъ Ротъніи маї кѣ самѣ, възънд ересѣрїле дѣпѣратѣлѣ Анастасіе, с'аѣ ворѣт ла о лалѣ ка вѣдїнда чеа адевѣратъ сѣ о апере кѣ арме дѣпѣротїва дѣпѣратѣлѣ. Дрент ачееа ш'аѣ алес повѣдїторїѣ пре Віталїан, фечїорѣл лѣ Патрікіон Комїтѣл Федерациїтор, кареле ера діаошѣ Ротъні. Віталїан ачеста аша дарѣ лънд Ротъніи шї пре алте неа-тѣрї кѣ сіне, с'аѣ дѣтѣпїнат кѣ Іпатїе, фечїорѣл Патріахлѣл Сексундїн шї непотѣл дїн сорѣ ал дѣпѣратѣлѣ Анастасіе, кареле повѣдїсіа оастеа чеа дѣпѣрѣтеаскѣ, шї ловїндѣ-се ла о лалѣ, пѣмаї дѣтр'о бѣтаїе аѣ тѣїат Віталїан шесе-зечї шї чїчї де мїї дїн оа-стеа чеа дѣпѣрѣтеаскѣ, шї пре Іпатїе дѣкѣ л'аѣ прїне вїѣ, шї л'аѣ цїнст сѣвѣ пазѣ дѣ Ме-сіа пѣлѣ ла ашѣл вїторїѣ. „Дѣ рѣсѣоїл ачеста аѣ довѣндїт Віталїан нешѣсѣратѣ сѣмѣ де ванї, кареа о трїмісесе дѣпѣратѣл сѣ се пѣлѣтеаскѣ оастеа, нешѣмѣрате арме, шї тот фелїл де зѣхареа¹⁾).

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 22. Anastasii Dicori.

А п л 514. Дѣ ашѣл ачеста (скрїе С. Теофан¹⁾) Віталїан кѣрїнзѣнд тоатѣ Тра-кіа, Скітіа шї Месїа (аша дарѣ шї Данїа), шї авїнд кѣ сіне преа маре шѣлїме де Хѣнїї шї де Бѣлгарї, аѣ лѣат Анхіалѣл шї Одессооїлѣ, шї прѣдѣнд тоате пѣлѣ дѣ Ца-рїград, пре Кїрїл Маїїстрѣл ошїлор дїн Тракіа дѣкѣ л'аѣ прїне. Чї пѣртїнїнд Царїгра-дѣлѣ, тавѣра ш'о аѣ ешезат ла локѣл че се кіатѣ Сїстенїе. Іарт Анастасіе деспѣдѣж-дїнд деспре тоате, аѣ трїміе пре знїї дїнпре сенаторї, сѣ се роаѣе де паче, шї аѣ цїз-рат кѣ тот сенатѣл, кѣм кѣ ва кіета дѣ Ераклеа Тракіеї пре Епїскопїи чеї сѣргїнїї. Віталїан аѣ маї пофїтї, ка прїнїїї сѣѣ кѣпѣтенїле фїеѣе-кѣрїї скоале, дѣкѣ сѣ цїзре не ачееа, шї ка пре Маїдонїе Царїгрѣдеанѣл шї пре Флавіан сѣї дѣптоаркѣ дѣ скаѣ-незе сале дїн каре кѣ недрентѣл фѣсесе лѣпѣдїцї, шї чеелалїї Епїскопї дѣкѣ сѣ се дѣ-птоаркѣ дѣ епїскопїїле сале, ашї аша сѣ се стрїнгѣ совор, ла каре соворѣ сѣ се кіете шї Патріархл РOMEї кѣ тоїї епїскопїї, ка аша кѣ цїздекатѣ де овше сѣ се дѣдренте челе че фѣрѣ де кале се орѣндїсе асѣра православночїлор. Цїзѣрѣнд пре тоате ачестеа дѣпѣратѣл, сенатѣл шї ашїї дїн Маїїстратѣрї шї дїн полор, шї дѣкредїнцѣнд кѣм кѣ аша се вор пїлїї тоате, с'аѣ фѣлѣст паче, шї Віталїан с'аѣ дѣтѣрнат а касѣ.

„Патрікіл Сексундїн, кѣмпнатѣл лѣ Анастасіе де не сорѣ шї татѣл лѣ Іпатїе, дѣ-кѣ кѣзѣнд ла пїчїоареле лѣ Віталїан, кѣ мѣлте лакрѣмї аѣ кѣпѣтат словод шї сѣлѣ-тос пре вїїл сѣѣ Іпатїе дїн лѣгѣтѣрїле дѣ каре се цїнеа дѣ Месїа.“

„Дѣтр'ачееа Хормїеда Епїскопѣл РOMEї дѣтецат де Теодорїкѣ шї ка сѣ рѣснѣ-теаскѣ лѣ Віталїан, пре Еводїе Епїскопѣл шї пре Віталїан Архідіаконѣл і-аѣ трїміе ла соворѣл дѣ Ераклеа кіемат. Венїт-аѣ шї ашїї епїскопїї дїн маї мѣлте локѣрї, ка ла дозѣ сѣте, карїї дѣшелѣндѣ-се шї де проклетѣл дѣпѣрат шї де Тїмотѣѣ епїскопѣл Ца-рїградѣлѣ, фѣрѣ де ісправѣ с'аѣ дѣтѣрнат де знде венїсе. Пентрѣ кѣ проклетѣл дѣ-пѣрат стрїнцѣнд тоатѣ дѣтокміреа, пре аскѣлс дѣцїїндасе пре Папа де ла Рома, сѣ пѣ-вїлѣ: кѣ сакра, кѣ каре се фѣчеа а кіета пре Папа ла соворѣл че ера а се фаче дѣ Ераклеа, о дѣдѣсе лѣ Віталїан сѣ о трїмітѣ дѣ Рома.

Amiuderea скріє Анастасіє Бібліотекаріа²⁾), Кедрен³⁾), Маркеллін Комітиса⁴⁾ ші асторіа Мискеллеї⁵⁾).

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 23. Anastasii Dicori. ²⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 54.

³⁾ Georgius Cedrenus Tom. 1. pag. 360. ⁴⁾ Marcellinus Comes in Chronico Indictione, Seccatore solo Cos.

⁵⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 15.

А н я л 515. „Дн анял ачеста (іарь С. Теофан¹⁾) скріє) аціат фінд Віталіан де дірмънтърі ле челе стръмве але лзі Анастасіє, тхате реле афъкът дн ошле лзі ші дн-протіва днпъръдіє; пентръ къ некъждъї къ вчідері, къ рлпрі ші къ лепъдърі днпъръл осташі лор, маї пре зртъ спре маї маре батціокъръ віндеа осташі къте звл пе къте зп окол саф влпху.“

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 24. Anastasii Dicori.

А н я л 516. Міхал Леквієн¹⁾) ла анял ачеста адъче квінтеле лзі Маркеллін Комітисаї, дн каре аратъ, къ Анастасіє Асгъста дн анял де акъм аф вієматъ дна-інтеа са пре маї шлці Архієреї, днпре каріі аф фостъ ачеціа днпре Ромъні: Domnion ал Сардікеї саф Триадієї, Гаіан ал Наїсълзі саф Ніссеї, Алкіс ал Нікопоїзълзі ші Еванцел ал Пастамеї; чі пре Domnion ші пре Еванцел лндатъ і-аф словозіт а касъ, пентръ къ се темеа де осташі чеї православічі дн Ілірікѣ.

¹⁾ Michael Lequien in oriente Christiano. Tom. 2. pag. 307.

А н я л 517. Фінд къ днпъратъ Анастасіє Дікоръл пз се лъса де стръмвътці-ле сале, Віталіан Ромънъл днкъ пз днчета де а се ръсої къ дъсъл: дрепт ачеєа дн анял де акъм аф пръдат Маїдоніа ші Тессаліа, ацізгънд пль ла Термоніле ші ла Епіръл чєл векіѣ. Дн ръсоїєл ачеста пре атціа аф робіт осташі лзі Віталіан, пре кціі п'аф пѣтът ръскъмпъра тріміші днпъратълзі къ ваніі днтр'о тіє де фънци де адръ вьтці; пентръ ачеєа осташі, маї алєс кълрпмеа Цетічєаскъ, каріі фост-аф Хъпні саф Ромъні, прін Іоанн Префектъ Ілірікълзі, ліпсндъї къ че, саф і-аф дѣс рові днпрезпъ къ каспичі лор, саф і-аф тліат пре зідъріле четъцілор чєлор днкіє¹⁾.

¹⁾ Marcellinus Comes in Chronico, Indictione 10. Anastasio et Agapito. Coss.

А н я л 518. Ачеста е анял чєл ферічіт, днтръ кареле маї вьртоє ръєрїтъл с'аф тьпътїт де днпъръдіа лзі Анастасіє чєлзі фърь де нічі о кредінцъ, кареле тьпънд чє-ръл, фъчєа днтр'о кіліє днтр'алта, вькнд сь се аскъндъ, чі пѣтереа де сьєї маї та-ре аф фост, де къл паза отєнєаскъ, пентръ къ Анастасіє Дікоръл аф пікат морт, де фълдер фінд ловіт саф де тръєпет? пз се шіє. Ачєаста се шіє къ аф періт дн 9 Ізліє, дн вьрєтъ де 88 де ані, дъпъ чє аф днпъръдіт 27 де ані, лъні 3; днтръ а кързіа лок оастєа ші сєпатъл аф алєс днпърат пре Ісєтін І, кареле аф фост пъскът дн Ілірікѣ дн пьрпці тішеї; чі пащєрєа чєа де тік стат о аф днпъріт къ вьртъділе сале¹⁾.

Нъ е де а се тьчєа чє с'аф днпътплат къ Віталіан дѣпъ моартеа днпъратълзі Анастасіє, дєспре кареле аша скріє С. Теофан²⁾): „Іаръ пзмїтъл де аєвпра Віталіан дѣ-пъ моартеа лзі Анастасіє аша де прїміт с'аф фъкът Марєлзі Ісєтін, кът аф добъндїт

дрегѣторіе де маѣстръ де оасте, ші мергънд дн Цариград с'аѣ фѣкѣт Консѣл ші Коміт де презент, *καὶ Κόμητα Προσέντε*, ші дитрѣ, аѣта граціе ера ла дмпѣратѣл, кѣт аѣ лепѣдат дмпѣратѣл пентрѣ дѣнсѣл пре Север, ші аѣ порѣнчѣт де л'аѣ зѣис.“

German din Капа³⁾ дикѣ аша скріе деспре Патернѣ Архіепископѣл Баввеі, ші деспре Віталіан: „Преа милостивѣл дмпѣрат, дн адѣнареа чеа де обще, дн кареа ші поі ам фост де фацѣ, пре епископѣл Патернѣ ші пре лѣминатѣл вѣрват Віталіан і—аѣ приміт дн граціа са, іарѣ пѣрѣторімор ле—аѣ порѣнчѣт сѣ се роаѣ епископѣлѣ сѣѣ де ертаре.“ Пѣрѣторіі ачеѣія ера монахії дн Скѣтіа, карії фѣчеа пре Патернѣ Архіепископѣл сѣѣ Не—сторіан, пентрѣ кѣ нѣ ле дн гѣдѣія сѣ проповедѣіаскѣ: „кѣ знѣл дн преа Сѣпта Трои—цѣ аѣ пѣтміт пентрѣ поі.“

Тот дитрѣ ачеста ан аѣ скріе соборѣл дн Цариград Патріархѣлѣ іарѣшѣ дн Царі—град, лѣі Іоанн, деспре Север Патріархѣл Антиохіеі ші деспре алуі ерѣтѣчѣ, деспре але кѣрѣія дн шіицѣрѣ ші іскѣлітѣрѣ Леквіен⁴⁾ аша скріе: „с'аѣ іскѣліт: А м а н т і е м і к ѣ л е п і с — к о п а л ч е т ѣ ц і і Н і к о п о і ѣ л ѣ і д н М е с і а а д о ѣ а к ѣ т ѣ н а с а. К а р е а і с к ѣ — л і т ѣ р ѣ г р е ч е ш е н ѣ с е а ф ѣ л ѣ, ф ѣ р ѣ н ѣ м а і л ѣ т і н е ш е, d e з n d e с е п о а т е д и k i d e, к ѣ А м а н — т і е н ѣ м а і л ѣ т і н е ш е с ' а ѣ і с к ѣ л і т. “ Е ѣ а d a o r к ѣ н ѣ m a і л ѣ t i n e ш е а ѣ ш і ш і ѣ т А м а n t i e, п е н — т р ѣ к ѣ е р а P o m ѣ n d i n к о л о н і а л ѣ Т р а і а n п р ѣ с і t. В e z і ч е с ' a ѣ z i c л а а ѣ л 458.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ult. an. Anastasii Dicori. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Idem S. Thophanes ibidem ad an. primum Iustini I. Aug. Germanus Capuensis in Epistola hoc anno missa ad Hormisdam Papam. ⁴⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 1. pag. 1223.

А н ѣ л 519. „Дн аѣл ачеста (зѣче С. Теофан¹⁾) Віталіан кѣ вѣклешѣг с'аѣ оторѣт *εδολοφονήθη*, де Царігрѣдені дн мѣнѣа каре о аѣеа асѣпра лѣі, пентрѣ зѣідіріле челе мѣл—те че се фѣкѣсе кѣнд с'аѣ рѣдікат дн контра лѣі Анастасіе.“ Чі Катона²⁾ зѣче, кѣ Ві—таліан с'аѣ оторѣт де Ізетініан прін вѣклешѣг. Еѣ нѣ шіѣ. де знде о аѣ сѣлп ачеста Катона? кареле ші тоартеа лѣі Віталіан дикѣ о дитѣрѣіе кѣ зп аѣ.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 2. Iustini I. Aug. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 522. Каѣад краіѣл Персѣмор се скоалѣ кѣ рѣсѣвоіѣ дмпѣротѣва дмпѣртѣлѣі Ізетіні, ал кѣрѣія споріѣ се дмпедікѣ де Белісаріе ші де Сітта повѣзѣіторіі оцімор дм—пѣратѣлѣі Ізетіні¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 5. Iustini I. Aug. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 524. Дмпѣратѣл Ізетіні гонеше ерѣтѣчії пентрѣ карії дн задар се роаѣг Теодорікѣ Аѣалѣ краіѣл Остроготімор ші ал Італіеі прін солѣл сѣѣ аѣзме Іоанн¹⁾. Тео—дорікѣ днкѣ се авате де ла вѣпѣтѣціле сале, ші дн аѣл де акѣта отоарѣ пре Бое—ціе, іарѣ дн аѣл віиторіѣ пре Сімѣакѣ сокрѣл лѣі Боеціе, оамені де фрѣнте дн Рома²⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 7. Iustini I. Aug. Katona l. c. ²⁾ Cassiodorus in Chronico.

А ѣл 526. Теодорікѣ Аѣалѣ краіѣл Остроготімор ші ал Італіеі, с'аѣ кѣіт кѣ аѣ оторѣт пре Боеціе ші пре Сімѣакѣ, ші дитрѣ аѣта с'аѣ тѣрѣзрат ла фіре кѣт і с'аѣ пѣзѣрѣт кѣ веде капѣл лѣі Сімѣакѣ пре черіѣ дн семѣл пещелѣі, де кареа пѣзѣрѣре спѣітѣлѣтѣндѣсе ші волѣвѣндѣсе аѣ

мъритѣ дн 30 Август дн въреть de 70 de anі, кърѣа і-аѣ врмат Аталарікѣ непотѣ-сѣѣ дн фатѣ, чі фіндѣ къ Аталарікѣ ера преа тнѣрѣ, тѣтла лѣі о аѣ пѣртатѣ мѣмѣ-са Амаласѣпта, кареа аѣ пѣс отар днтре стѣпѣнрїле Остроготїлор шї а Вісїготїлор рѣжл Роданѣлї¹⁾.

¹⁾ Cassiodorus in Chronico. Baronius in Annalibus Eccl. ad h. an. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ъ л 527. Дмпѣратѣл Івстїан I дн анѣл de акѣм аѣ пѣмїт Август шї Коллеѣ шїе пре Івстїан I, апої ла а патра лѣнѣ дѣпѣ ачѣеа аѣ мѣрїт днтрѣ днтѣа зі а лѣнѣ лѣї Август, дн въреть de 77 de anі. Дѣнѣ моартеа лѣї Івстїан п'аѣ маї трѣкїт сѣ се факѣ позѣ аледере de дмпѣрат, пѣптрѣ къ ера de фаѣцѣ Івстїан фечїорѣл лѣї Саватїе шї ал Віглѣнїцеї сѣрорѣї репосатѣлї дмпѣратѣлї Івстїан, кареле аѣ шї днчѣпѣт сїпѣр а облѣдї тоатѣ дмпѣрѣѣа Рѣсѣрїтѣлї¹⁾.

Днцелегнд ачѣаста мѣма шї тѣтрїца лѣї Аталарїк, Амаласѣпта, къ грабѣ аѣ трїмїе солї de паче шї de прїетѣшѣ ла Івстїан Августѣл; апої аша воїнд Остроготїї, аѣ лѣпѣ-дат даскалїї de лѣнѣгѣ фїїлї сѣѣ Аталарїк, ка сѣ пѣ днвѣце, пѣрѣндѣлїсе къ днвѣцѣтѣра сѣ дмпончїшазѣ къ вїтезшѣгѣл²⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 1. Iustiniani Aug. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 16. Baronius in Annalibus Eccl. ad h. an. Katona l. c.

А п ъ л 528. Дѣспре днчѣперѣа дмпѣрѣѣї Августѣлї Івстїан I, дн доѣзѣ кѣрѣї але лѣї ворѣѣще Проконїе; дн чѣа дїпѣтѣѣ¹⁾ зїче: „Кѣнд аѣ доѣндїт дмпѣрѣѣа Івстїанїан, знкїлї лѣї Герман, Антеле, вѣчїнїї Словенїлор трѣкѣнд Дѣнѣреа, къ таре оасте „аѣ пѣпѣдїт дн отареле Романїлор. Іарѣ Герман пре кареле пѣмаї de кѣрѣнд дн фѣ-„кѣсе дмпѣратѣл маїстрѣ ошїлор дн Тракіа, ловїндѣсе къ ошїле нѣмїчїлор пре еле „ле аѣ днвїне шї маї ле аѣ стїне.“ Дн чѣеалалѣт карте²⁾ адекъ дн історїа чѣа аскѣп-сѣ маї атар скрїе дѣспре Івстїанїан зїкѣнд: „De кѣнд аѣ днчѣпѣт Івстїанїан а дмпѣрѣѣї, „Хѣннїї, Словенїї шї Антеле маї дн тоѣї анїї аѣ ѣѣфїт преа фѣрѣ de мїлѣ Ілїрїкѣл шї „тоатѣ Тракіа, цѣара Грѣчѣаскѣ, Керсонѣсѣл шї тоате цѣрїле шї пороаделе кѣте сѣпѣт „днтре тареа Егѣзлї шї ошѣзеле Царїградѣлї. Ашѣ крѣде къ дн фїе-каре пѣпѣдїре „маї мѣлїї de кѣте доѣзѣ сѣте de мїї de Романї саѣ с'аѣ тїат, саѣ с'аѣ ровїт, днтрѣ а-„тѣта, кѣт дн цѣрїле ачѣстѣа пѣ е de а вѣде фѣрѣ пѣмаї пѣстїетатеа Скїтїеї. Чї Хѣннїї „шї Словенїї шї алїї варѣбарї днкъ пѣ с'аѣ днторе днтреѣї акасѣ; пѣптрѣ къ дн атта-„кѣрї, дн ватерїле четѣїлор шї дн рѣсвоїеле чѣле фѣрѣ de порок мѣлѣтѣ вѣрсаре de „сѣпѣце аѣ сѣѣерїт шї еї, ка пѣ пѣмаї Романїї, чї шї варѣбарїї сѣ кѣпоаскѣ іпїта чѣа рѣв-„днгоаре de сѣпѣце а лѣї Івстїанїан.“ Пѣпѣ ачї Проконїе, днптрѣ а кѣрѣа кѣвїнте доѣзѣ поѣї кѣлѣде, зна къ колонїї лѣї Траїан, вїеѣїї стѣрѣмонїї поѣїрї, днкъ п'аѣ рѣмас пѣѣѣ-фѣїї de варѣбарїї de Проконїе пѣмїїї, алга, къ Хѣннїї п'аѣ фостѣ осѣвїїї дн вїѣѣ de Словенїї, преѣмт ачѣаста о аратѣ шї Шенлѣбен³⁾ дн Історїа Карнїолїеї.

¹⁾ Procopius de bello Gothico Lib. 3. c. 40. ²⁾ Idem Procopius in Historia Arcana cap. 18. sive p. 52.

³⁾ Ioannes Ludovicus Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3.

А п ъ л 529. Івстїанїан Августѣл дн анѣл ачѣста аѣ дат аѣарѣ картеа лѣїлор чѣа

деспре пштеле лѣ пшміть, кареа пѣпъ дп тѣпшл постръ се цѣне шѣ се дпваць дп тоа-
те зпверсѣцѣле, ка зп ѡсвор а тѣтсрор ледѣлор омѣнеці!)

¹⁾Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѡ л 530. Белѣсаріе шѣ Сѣтта, каріѣ дпкъ де дпмпратѣл Іустініан ѡссесе трѣ-
міші дппротѣва лѣ Кавад краѣл, лѣ Персілор, дп аѣл де акзм, ѡарте вѣтецеше с'аѣ пѣр-
тат, пентрѣ къ Белѣсаріе аѣ дпвѣне пре Перозѣ дп Месопотаміа, іарѣ Сѣтта пре Мер-
торое дп Персарменіа¹⁾, каріѣ ера повѣзѣторіѣ лѣ Кавад.

Іарѣ Бѣлгаріѣ дп аѣл ачеста аѣ прѣдат Тракіа, дппротѣва кърора грѣвѣнд Мѣндон
повѣзѣторіѣл ошѣлор, дп Ілѣрѣк, деспре кареле, кзм шѣ се паре, с'аѣ ворбіт ла аѣл 505,
пре чѣпчѣ сѣте і-аѣ тѣлат, пре чѣлалцѣ і-аѣ ѡгтѣрѣт²⁾.

Дп Африка Целімер ѡѣл лѣ Целарід стрѣнепотѣл лѣ Ценсерік краѣл Вандалѣлор
дпкъ с'аѣ скѣлат асѣпра краѣл, лѣ Хѣлдерік, шѣ л'аѣ деспоіат де крѣмеа Вандалѣлор, ка-
реа крѣме апоѣ дп Целімер аѣ авѣт сѣршѣтл³⁾.

¹⁾S. Theophanes in Chronographia ad a. 4. Iustiniani Aug. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾Mar-
cellinus Comes in Chronico Indictione 8. Lampadio et Oreste Coss. ³⁾Procopius de bello Vandalico.
Katona I. c.

А п ѡ л 531. Маѣ непорокосѣ аѣ ѡост Белѣсаріе дп аѣл де акзм; пентрѣ къ сіліт
ѡѣнд де аѣ сѣ, сѣ се ватѣ, с'аѣ вѣрѣт де Азарет повѣзѣторіѣл лѣ Кавад. Кавад кра-
ѣл Персілор дпкъ аѣ пѣрѣт, кърѣла і-аѣ зрѣмат Хосрое¹⁾.

¹⁾S. Theophanes in Chronographia ad an. 5. Iustiniani Aug. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѡ л 532. Царѣграденѣ не'ндестѣлѣндѣсе къ пѣртареа Аѣгѣстѣл, лѣ Іустініан, аѣ цѣс-
рат асѣпра лѣ, а кърора рѣскоалѣ о аѣ ашезат дпмпратѣл тѣнд трѣѣ-зѣчѣ де мѣ дпн-
тре дѣпшѣѣ¹⁾.

Дппротѣва Амаласѣнѣѣ дпкъ аѣ цѣсрат зпѣ дпнтре Остроготѣ; дрепт ачесеа Ама-
ласѣнѣта аѣ ашезат къ Аѣгѣстѣл Іустініан, кзм сѣ ѡгтѣ ла дѣпсѣл, шѣ дѣпѣ ачесеа оморѣнд
пре трѣѣ дпнтре копѣзѣрацѣ, аѣ потолѣт рѣскоала²⁾.

¹⁾Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾Idem. II. cc.

А п ѡ л 533. Дпмпратѣл Іустініан ѡаче паче къ Хосрое краѣл Персілор, апоѣ
пре Белѣсаріе дп трѣміте дп контра Вандалѣлор дп Африка, кареле аѣ дпвѣне пре Целі-
мер шѣ аѣ лѣгат дп апоѣ четатеа Картагѣл. Чѣ Целімер с'аѣ дпмпрезнат къ ѡрате сѣѣ
Цадон, шѣ ловѣндѣсе къ Белѣсаріе іарѣшѣ с'аѣ дпвѣне, пѣрзѣнд тоатѣ тавѣра, дп кареа
ѡарте тѣлатѣ влѣгѣ аѣ аѡлат Белѣсаріе¹⁾.

¹⁾Procopius de bello Vandalico, Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѡ л 534. Целімер краѣл Вандалѣлор дѣпѣ пердереа тавереѣ чеа дпн аѣл тре-
кѣт ѡѣцѣсе дп пштеле Палпза, зпде дпкѣпѣзрат ѡѣнд де Фара ценерарѣл лѣ Белѣсаріе,
ла атѣла ѡоатете аѣ вѣпѣт, кът дп аѣл ачеста і-аѣ къѣтат сѣ се деа прѣне; пре ка-
реле Белѣсаріе л'аѣ дѣс дп Царѣград шѣ ѡортѣос трѣмѣ аѣ цѣнѣт деспре с.л. Аѣла с'аѣ
сѣпѣ шѣ крѣмеа шѣ пштеле Вандалѣлор дп Африка¹⁾.

Іарь Амаласѣнта мѣрѣдѣи ѣчиорѣя Аталарік краіѣя Остроготіор ші ал Італіеі дп вѣрствъ de 16 ані, с'аѣ мѣрѣтат дѣпъ Теодат ѣчиорѣя Амалафридеі сорореі лѣі Теодорік Амал, ші аѣ ѣгѣдѣит дпмѣратѣлѣі Івстѣніан кѣі ва да Італіа, ші Теодат аѣ ѣгѣдѣит кѣі ва да Тоскана. Чі Теодат п'аѣ цѣнѣт ѣгѣдѣица, ші пре Амаласѣнта вара ші мѣіе-рѣа са прпн каре аѣ фост дпѣлат ла крѣіме, дпкѣ о аѣ оторат ²⁾.

¹⁾Procopius de bello Vandalico. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾Author Miscellae Lib. 16. Katona l. c.

А п ѣ л 535. Пентрѣ зчідіреа Амаласѣнтеі ші пентрѣ кѣ пѣ ш'аѣ цѣнѣт ѣгѣдѣица, сѣ деа дпдѣрѣнт Ротаніор Італіа ші Тоскана, Теодат краіѣя Остроготіор, Авзѣств. Івстѣніан і-аѣ порончѣт рѣсвоіѣ, ші Белісаріе аѣ кѣпріне Сікіліа; дарѣ Остроготіі аѣ бѣ-рѣіт пре Мѣндѣ повѣдѣиторіѣя Ротаніор дп Далмаціа ¹⁾.

Бѣлгаріі дпкѣ трекѣсе дп Месіа де ціос, пре каріі і-аѣ вѣтѣт Цітта Патрікіѣя ла рѣѣя Іатрѣ лѣі ²⁾, каре ла Нікопоіѣ се варѣс дп Дѣнѣре ³⁾.

¹⁾Procopius de bello Gothico. Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾Marcellinus Comes in Chronico Indictione 13. Belisario solo Consule. ³⁾Hofmannus in Lexico Universali. Bruzen in Dictionario Geographico.

А п ѣ л 536. Теодат дпцелегѣнд дпвѣдѣреа че о авѣсесе Остроготіі де Мѣндѣ по-вѣдѣиторіѣя Ротаніор дп Далмаціа, аѣ стрікат тоате легѣтѣрѣіе кѣ дпмѣратѣя Івстѣні-ан, пентрѣ кареа фантѣ, дарѣ маі вѣртос, пентрѣ кѣ Белісаріе аѣ кѣпріне Неаполѣя ші Рома, Остроготіі л'аѣ пѣс ціос дпн крѣіме, ші аѣ алес дп локѣя лѣі пре Вітіѣе, кареле аѣ гѣіат пре Теодат, кѣнд ѣдѣеа кѣтре Равенна, ші дпсѣрѣндѣсе аѣ лѣат шіс мѣіере пре Матасѣнта фата Амаласѣнтеі; апоі аѣ тѣпат дпайнте рѣсвоіѣя кѣ Ротаніі ¹⁾.

¹⁾Procopius de bello Gothico Lib. 3. Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѣ л 537. Вітіѣе краіѣя Остроготіор дп аѣлѣ ачеста аѣ дпкѣнѣдрат Рома кѣ 150,000 де остани, кареа вітіѣеце о аѣ апѣрат Белісаріе пѣмаі кѣ чпчѣ мѣі де остани ¹⁾.

Атѣнчѣ аѣ дпкѣнѣдрат Белісаріе Рома кѣ зідѣ, каре пѣпѣ дп зіоа де аствѣзі кѣствѣ, нѣі е ка алте зідѣрѣ овѣя ла порі, чі рѣствѣрпш дп афарѣ, ка сѣ пѣ се поатѣ ѣрка дп лѣвптрѣ варваріі, де каре зідѣѣ мѣлат м'ам мпрат, кѣнд л'ам вѣзѣт.

¹⁾Procopius, Author Miscellae, et Katona II. cc.

А п ѣ л 538. Дп Італіа Белісаріе аѣ тріміс пре Іоанн сѣ кѣпріндѣ Арімініѣя, іарѣ Вітіѣе аѣ лѣсат дпкѣнѣдрареа Ромеі ші с'аѣ кѣрат дѣпѣ Іоанн, чі Белісаріе аѣ дпвѣіне пре Остроготіі каріі фѣіа де ла Рома, ші пре чеі че дпкѣнѣдрасе Арімініѣя, кѣ веліреа са і-аѣ сѣрѣіат ші і-аѣ ѣгѣрѣіт де лѣгѣ Арімін ¹⁾.

Алмпнтрелеа аѣ кѣре лѣкрѣрѣіе Ротаніор дп Скітіа чеа мѣкѣ ші Месіа де ціос; пентрѣ кѣ доі краі ал Бѣлгаріор Волгер ші Дрснго каріі вѣрѣа опарте а Дакіеі чеі векі, фінд повѣдѣиторі оцілор Ромѣнѣшѣ дп Месіа Івстѣн, іарѣ дп Скітіа Бавдаріе, аѣ трекѣт Дѣнѣреа ші аѣ дпченѣт а прѣда амѣндѣовѣ цѣрѣіе, кѣрора ешпндѣле дп контрѣ нѣміціі повѣдѣи-торі, Івстѣн аѣ пікат дп рѣсвоіѣ, дптрѣ ал кѣрѣіа лок аѣ фост пѣс Константпн ѣчиорѣя лѣі Флорентіе; іарѣ Бѣлгаріі аѣ пѣтрѣне пѣпѣ дп пѣрѣіле Тракіеі. Кареа дпцелегѣнд'о

Акѣм Хѣннѣл Маѣістрѣл оцѣлор дѣн Іллірѣк, кѣрѣа дѣ ѳсесе дѣ вотеѣ пѣнашѣ дѣпѣратѣл Іѣстиніан, аѣ грѣвѣт дѣпѣротѣва Бѣлгарілор шѣ дѣкѣнѣцѣврѣндѣтѣ ѳоарте рѣѣ і-аѣ ѳрѣнт, о-торѣндѣле амѣндоѣ краѣі, шѣ лѣнд де ла еѣ тоатѣ прада; чѣ кѣнд се дѣпѣрна акѣм шѣ Романіѣ веселѣ шѣ ѳрѣ де вро ѳрѣкѣ, аѣ немерѣт алѣдѣ Бѣлгарѣ карѣі аѣ бірѣт пре Романѣ шѣ дѣтре чеѣлалѣдѣ аѣ прѣне кѣ лаѣл пре Акѣм, пре Константѣн шѣ пре Гѣділа; чѣ Гѣділа аѣ тѣлат лаѣл кѣ саѣа шѣ аѣ скѣпат. Константѣн с'аѣ рѣскѣмпѣрат кѣ о мѣе де нѣмѣ, дарѣ пре Акѣм Хѣннѣл л'аѣ дѣс Бѣлгаріѣ кѣ сѣне ровѣ²⁾.

¹⁾ Procopius de bello Gothico Lib. 3. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad. an. 12. Iustiniani I. Aug. Author Miscellae Lib. 16. Georgius Cedrenus Tom. 1. pag. 371. Anastasius Bibliothecarius pag. 62.

А н ѣ л 539. Дѣпѣ че аѣ ровѣт Бѣлгаріѣ пре Акѣм Хѣннѣл Маѣістрѣл оцѣлор дѣн Іллірѣк; Мѣндѣ кареле де вѣдѣ ера Денѣд, аѣ мерс дѣ Царѣград, ѣнде ѳѣ прѣмѣт де дѣпѣратѣл Іѣстиніан кѣ маре чѣнсте шѣ драгосте нѣ нѣмаѣ ел, чѣ шѣ ѳечѣорѣл лѣі; дечѣ л'аѣ нѣмѣт Маѣістрѣ оцѣлор шѣ л'аѣ трѣмѣс дѣ Іллірѣк дѣ локѣл лѣі Акѣм, кѣрѣа кѣнд мерѣеа (зѣче Сѣнтѣл Теоѳан¹⁾) нѣчѣ ера департе де Іллірѣк, і-аѣ дѣкѣс калеа о оасте пенѣпѣратѣ а Бѣлгарілор, чѣ ел ш'аѣ дескѣс калеа кѣ феррѣл, шѣ пѣвѣлѣнд дѣ немѣчѣ, пре тоѣ і-аѣ щерс де пре лѣме. Пре повѣзѣсторѣі чеѣ маѣ алешѣ кѣ маѣ тѣлѣдѣ ровѣ і-аѣ трѣмѣс дѣ Царѣград, ѣнде батѣіокорѣндѣтѣ дѣ тот кѣлѣл, і-аѣ трекут прѣн черкѣл (чел маре). Дѣпѣ ачееа дѣ Тракіа аѣ ѳост адѣнкѣ паче, нѣчѣ аѣ маѣ дѣдрѣснѣт Хѣннѣі (маѣ зѣч'ашѣ: Бѣлгаріѣ, де н'аѣ ѳост тот де о вѣдѣ Хѣннѣі кѣ Бѣлгаріѣ, прекут с'аѣ зѣс ла анѣл 528) де ачѣ дѣнаѣнте а трече Дѣнѣреа; че есте маѣ мѣлѣт, пре ровѣі чеѣ дѣн Бѣлгарѣ і-аѣ трѣмѣс дѣпѣратѣл дѣ Арменіа шѣ дѣ Лазѣка де і-аѣ скрѣс дѣтре осташѣ. Амѣшдереа скрѣѣ Георгѣ Кедрен²⁾, шѣ Сетѣ Калѣсіе³⁾ деспре Мѣндѣ шѣ деспре Бѣлгарѣ.

Дѣн Італіа Остроготѣі дѣ анѣл де акѣм аѣ стрѣкат Медіоланѣл, іарѣ Белѣсарѣе аѣ лѣат ѳесѣлеле шѣ Аѣкѣсмѣл, апоѣ аѣ дѣкѣнѣцѣврат пре Вітѣе дѣ Равенна⁴⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 13. Iustiniani I. Aug. ²⁾ Georgius Cedrenus Tom. 1. p. 372. ³⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. ⁴⁾ Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronol.

А н ѣ л 540. Хосрое краѣіл Персілор адѣцат ѳѣнд де солѣі лѣі Вітѣе краѣілѣі Остроготѣлор, рѣмше пачеа кѣ Романіѣ шѣ арде четѣдѣіле Сѣра, Вереа шѣ Антѣохіа¹⁾, іарѣ Вітѣе не маѣ нѣтѣнд сѣѳерѣ ѳоатеа дѣ Равенна, с'аѣ дат пре сѣне лѣі Белѣсарѣе ров, пре кареле дѣкѣндѣл Белѣсарѣе дѣ Царѣград, Іѣстиніан Авѣгѣстѣл л'аѣ ѳѣкѣт патрѣкѣѣ, дарѣ нѣ мѣлѣт аѣ трѣт ка патрѣкѣѣ, дѣпѣ доѣ анѣ аѣ мѣрѣт²⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 14. Iustiniani I. Aug. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Author Miscellae Lib. 16. Baronius ad h. a. Katona l. c.

А н ѣ л 541. Дѣпѣ че аѣ прѣне Белѣсарѣе пре Вітѣе, Остроготѣі бѣкѣромѣ ар ѳѣ прѣмѣт краѣі лорѣшѣ саѣ пре Белѣсарѣе, саѣ пре Драіа, чѣ еѣ н'аѣ прѣмѣт крѣімеа; дрелѣт ачееа ш'аѣ алес краѣі пре Хѣлдебалд ѳечѣорѣл лѣі Тѣд, краѣілѣі Вісіготѣлор, кареле аѣ оторѣт пре Драіа Остроготѣл кѣ вѣклешѣт; чѣ Хѣлдебалд дѣкѣ нѣ о аѣ тѣлат дѣделѣнѣгѣ пенѣтрѣ кѣ дѣ анѣл ачеста ѳѣ ѣчѣс, кѣрѣа і-аѣ ѣрмат Ерарѣк, алес ѳѣнд де рѣдѣі неамѣл.

съѣ, пре кареле дъпъ чинчѣ лъвѣ ашиндереа л'аѣ оторжат Остроготіи шѣ аѣ алес дн локъл лъвѣ пре Тотіла непотъл лъвѣ Хилдегалд дін фрате, кареле аѣ вѣндекат лъкръріле Остроготілор челе фрѣнте; пентрѣ къ тот днтрѣ ачест анѣ аѣ днвѣнс пре Романі ла Фавенція, шѣ аѣ лжат дндърѣнт маі тълте четъдѣ дн Італіа¹⁾. Ачестеа шѣ каре вор зрта с'аѣ днтъмплат Романілор, пентрѣ къ пре Белісаріе л'аѣ тріміе дн контра Персілор²⁾.

¹⁾ Procopius de bello Gothico. Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Author Miscellae Lib. 16. Katona I. c.

А н ъ л 542. Белісаріе алъгъ пре Персі дін отареле днтърѣдїеі Ръсърѣлъвѣ; чѣ дн Італіа Тотіла краіхл Остроготілор маі де тълте орѣ шѣ дн маі тълте локърі пре Романі ді вате¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 16. Iustiniani I Aug. Katona I. c.

А н ъ л 543. Тотіла краіхл Остроготілор кърпінде Неаполъл. Івстїніан Азгъстъл тріміте дн локъл лъвѣ Белісаріе пре Мартін, пре кареле дн бат Персіі.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 544. Азгъстъл Івстїніан іаръшѣ тріміте пре Белісаріе дн Італіа асѣпра Остроготілор; каріі дн анъл ачеста аѣ лжат Тѣвръл, четате а Італіеі нъ департе де Рома¹⁾.

¹⁾ Idem Katona I. c.

А н ъ л 545. Тотіла дн анъл ачеста аѣ кърпѣнс Фѣртъл, Аскълъл, Сполетъл, Ассіссѣл шѣ алте четъдѣ але Італіеі, шѣ маі пре зртъ аѣ днкъпѣзрат Рома¹⁾.

¹⁾ Idem Katona I. c.

А н ъ л 546. Белісаріе днзъдар се сілеще съ дъкъ зъхъреа дн Рома, пентрѣ къ ошїле дін Ісапріа аѣ вѣндѣт Рома лъвѣ Тотіла¹⁾.

¹⁾ Idem Katona I. c.

А н ъ л 547. Белісаріе непътѣнд сѣферѣ пердереа Ромеі, дн анъл ачеста де ноѣ аѣ днкъпѣзрат^о шѣ о аѣ лжат днапоі де ла Тотіла, къ тълт маі таре днтърѣндѣо де кѣм о днтърѣсе дн анъл 537. Чѣ перзѣнд кълърїмеа дъпъ ачееа аѣ трежѣт дн Сіклїа¹⁾.

¹⁾ Procopius de bello Gothico. Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 548. Катона¹⁾ скрїе ла анъл ачеста: „Днтпротїва лъвѣ Івстїніан цїзрѣ Арсаке шѣ Артаване, Словенї, Ценїдзї, Лонгобардїи шѣ Ерълїі прѣдеазъ отареле днтърѣдїеі Романілор.“ Еѣ нъ тълт днцелег дін кѣвїнтеле ачестеа, къчѣ сѣнт скърт шѣ преа днкъркат скрїсе; пентрѣ ачееа воїѣ адъче ачѣ кѣвїнтеле лъвѣ Прокопїе; тълвар къ Стїттер²⁾ ле адъче ла ал зпспреzechелеа анѣ ал рѣсвоїзлѣ къ Остроготїі, адекъ ла анъл 546; апоі воїѣ адъгоа че зїк шѣ алдѣ Авторї. Аша даръ Прокопїе зїче: „Атълчї Антеле, пре кѣм с'аѣ зїс, пре вѣрватъл ачеста, (пре зѣл дїнтре дъпшїі, кареле фъсесе ров ла Словенї, шѣ алтъл дїнтре Ромълї, че ера ров ла Анте, нъмаі ка съ скапе, дн тѣртърїсіа а фї Хїлвдїе Маїстръл оастеї Романешї), дн адъпареа лор л'аѣ сіміг съ зїкъ, къ ел есте Хїлвдїе Маїстръл ошїлор Романілор, лъздѣндсїсе къ казне, де нъ ва зїче аша. Кънд се лъкра ачестеа ла Анте, Азгъстъл Івстїніан трімецїнд солїе ла варварїї ачешїа, аѣ постїт ка съ треакъ тодї дн четатеа чеа вѣтрѣпъ че се кіатъ Търп, кареа фїнд

ашезать динколо де Дънъре ши зидитъ де дупъратъ Траіан, де тълци ані ера гоалъ, прѣдатъ фінд де варваріі чеі дин вечіні. Азгъстъл Ісctіnian аѣ фъгъдсг Антелор къ ле ва да четатеа ачеста ши тог динътъл дин прецїср къ къдїнда чеа веке, че о авеа Рома нїі ла дѣса, къ ва дїнеа прїетешт къ дѣшїї, ши къ банї дукъ ле ва да де вїѣ пѣмаї де вор фаче къ дѣсъл легътъръ, кѣм къ вор ста дупротїва Хънїлор, кънд вор вреа съ прѣдезе дупърѣдїа Романїлор.

Аззїнд ачестеа варварїї, ла тоате с'аѣ легат, зна погтїнд де ла дупъратъл, адекъ съ ласе пре Хїлвдїе съ локъїаскъ днтре дѣшїї пѣпндѣл іаръшї дн чїнстееа чеа маї дїнаїте де Мацїстръ ал оцїлор Романїлор, крезїнд ши еї, къ есте адеврѣт Хїлвдїе. Дпфлвндсе откъл ачела къ пѣдежеа, ел дпсшїї вреа съ фїе ши се пѣмаї пре сїне Хїл вдїе Мацїстръл оцїлор Романїлор. Дрент ачеса мергънд ел ла Царїград, л'аѣ днтїм пїнат Нарсео дн кале ши прїнзїнд воръ къ дѣсъл, аѣ прїчепът къ есте імпостор, тѣ кар къ ворвїа латїнеце ши дпвѣдат фїнд деспре семпеле лѣї Хїлвдїе, тълте мїнцїа дїн тр'їселе; пентрѣ ачееа прїнзїндъл Нарсео, л'аѣ днтенїт, де аѣ спѣс тоатъ текпа, ши а ша л'аѣ дѣс къ сїне дн Царїград.

Дїн къвїнтеле ачестеа але лѣї Прокопїе кълеце днтѣѣ, къ Антеле, Словенїї ши Хън нїї дн анъл ачеста стѣпнїа деара Мнтенеаскъ, Молдова ши Бѣзеакъл саѣ Бессаравіа ; а доа, къ свѣт къвїнтеле ачестеа: „Шї тогѣ дїнътъл дин прецїсрѣ,“ прїчепе пре Дакіа чеа веке, че ши маї кіар се ва арѣта ла анії вїгорї, знде воїѣ къвѣпта деспре челе де дупъратъл Ісctіnian, де а стѣнга ши де а дреапта Дънърїї, зїдїте.

1) Katona in Synopsi Chronologica. 2) Stifterus. Tom. 1. pag. 542. 3) Procopius de bello Gothico Lib. 3. cap. 14.

А н ъ л 549. Кът с'аѣ днтѣрнат дин Італїа Белїсарїе, Тотїла країл Остроготїлор дндатъ аѣ лѣат Рома¹⁾; іаръ Хосрое країл Персїлор ш'аѣ трїмїс оастеа дн Лазїка²⁾.

Алтїнтредеа с'аѣ днтѣмплат тоате днтрѣ атѣндозъ Дакіїе, вреѣ а зїче ши дн чеа веке ши дн чеа позъ; пентрѣ къ дѣпъ кѣм скрїе Прокопїе³⁾: „Ценїдзїї, карїї аѣ дїнът маї де демълт Сїрмїял ши тоатъ Дакіа, кът аѣ лѣат Ісctіnian Азгъстъл деара ачееа де свѣт стѣпнїрер Готїлор, пре Романїї карїї ера днтр'їнса і-аѣ дѣс дн ровїе ши пѣ шїнд маї 'наїнте, аѣ прѣдат дупърѣдїа Романїлор. Пентрѣ кареа фантъ а лор, днтѣ ратъл де ачі днаїнте пѣ ле аѣ маї пѣтїг че обїчнїсе а къпѣта маї де демълт де ла Ромаї.“

„Іаръ дѣнд Азгъстъл Ісctіnian Лонговардїлор четатеа Норїкъл ши четѣдїле Паннонїеї, ши алте локърї, а фаръ де ачееа преа тълци банї, еї аѣ лѣат патрїа лор, ши трекънд Дѣ пѣреа, с'аѣ ашезат пѣ департе де Ценїдзї.“

„Дпеле алте локърї але Дакіеї спре Сїнцїдон ле аѣ дат дупъратъл Ерѣллор, зн де локъсек акъта.“

Маї адъче ачелашї Прокопїе⁴⁾ ши зїчереа солїлор Лонговардзїлор, каре о аѣ авът днаїнтеа дупъратълѣї Ісctіnian, ши сѣпъ аша: „Маї 'наїнте време, кънд Готїї стѣпнїа

Дакія (чеа похъ) Ценидзиі се тръесе динколо де Дънъре, знде шежъсе маі де де мълт къ тоџі, аша де таре темъндъсе де пътереа Готилор, кът п'аѣ кътезат вре о датъ а трече Дънъреа. Атънчі конфедераџіі ші чеі маі марі приетені аі Романілор, кънд събт пълтеле приетешвъгълъ ші де ла днпъраџіі чеі маі динainte ші де ла тине чел че ашш-дереа еџі фъкъторіѣ де вине, дн тоџі аніі приміа конџіаріі (чінсте де оасте саѣ оспеде). Акъма въжъроші і-ам днпрева пре дъншіі, че аѣ ръсплътѣт Романілор пентрѣ атътеа фачері де вине? Адевърат нічі пъџін, нічі мълт пот аръта. Пълъ кънд п'аѣ авѣт къ че съ въ ватете, пълъ атънчі с'аѣ контепѣт маі мълт де сілъ, де кът де воіе. Пентрѣ къ тоате, къте събт престе Дънъре, ле дінсаџі пердъте, ші де ла челе дінкоаче де Дънъре, ді опріа пре дъншіі фріка че авае де Готі. Пентрѣ къ іатъ Ценидзиі, кът аѣ възът, къ Готіі с'аѣ ісгоніт дін тоатъ Дакія ші къ воі съптеџі днпедесаџі къ ръсвоіѣ, дндатъ аѣ дндръспѣт, ка ніскаі фъръ де леџе а пълъді дн дінъгъл вострѣ, . . . Сірміа дн дінѣ Ценидзиі, о днпърате! ші пре Ромъні дн дък дн робіе, фълндъсе, къ еі бірзек тоатъ Дакія; дъпъ каре днвнџере а знді ръсвоіѣ, саѣ пентрѣ воі, саѣ къ воі, саѣ днпротіва воастрѣ.?

Ка съ поџі маі лесне днџелеџе тоате къте скріе ла апл ачеста Прокопіе, пофтореше, къте ам скріе ла аніі 457 ші 490; апоі іа сеата, къ Остроготіі, вине къ аѣ голіт Дакія чеа похъ, ші аѣ къпріне Італіа, тогъші Сірміа, ші дрепт ачееа ші Панноніа, аѣ авѣт събт сіне пълъ ла ръсвоіа лъ Іустініан къ дъншіі, дъпъ към с'аѣ арътат ла апл 504.

Тот днтрѣ ачест аѣ, саѣ дн чел дндатъ зртъторіѣ, тръіа Віталіан Архіепіскопъа Бавбеі, кътръ кареле аѣ скріе Патріархъа Ромеі Віџіліе епістола че с'аѣ четіт днтрѣ аі V собор екъменік дін Царіград II, везі пре Левіен ⁵⁾.

¹⁾Procopius de bello Gothico Lib. 3. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾Author Miscellae Lib. 16. Katona I. c. ³⁾Procopius de bello Gothico Lib. 3. cap. 33. ⁴⁾Procopius ibidem cap. 34. ⁵⁾Lequien in Oriente Christiano Tom. I. pag. 1216.

А пъл 550. Шенлебен ¹⁾ ла апл ачеста аша скріе : „Дн тіпъа ачела дн Іллірік, де е де а се креде лъі Маръа ші лъі Діоклеат, стъпъніа дъпъ Остроіа, Севиолад, дін рътъшџіеле Готилор де віџъ, кареле къ порокъл артелор днлі лъдісе крѣмеа пълъ дн Валахія ші дн отареле Полоніеі де акът, съвџігънд ші Далмаџіа.„ Нічі смінтеше Шенлебен, кънд скріе ачестеа; пентрѣ къ Ценидзиі, каріі ера де о віџъ къ Готіі, към с'аѣ арътат ла апл 397, не времеа ачаста къ адевърат стъпъніа Ардеалъа ші чеаалатъ парте а Дакіеі чеі векі че есте днпре Ардеал ші днпре Тісъ, афаръ де Сірміѣ ші де Іллірік, прекът аі пъгът днџелеџе дін челе че с'аѣ скріе ла аніі чеі маі динainte. Дрепт ачееа аѣ тревъіт съ лі се лъџеаскъ крѣмеа пълъ дн Валахія, ші Полонія саѣ Галіџіа де акът.

Ла ръсъріт Гъваз краіа Лазилор, ші повъџіторіі Авгъстълъі Іустініан, тот днтрѣ ачест аѣ аѣ бътат пре Хоріан повъџіторіа лъі Хосрое краіа лъі Персілор; іаръ ла Апъс Тотіла краіа Остроготилор аѣ пръдат Сікіліа ²⁾.

¹⁾Ioannes Ludovicus Schönleben in Historia Carnioliae Tom. I. Part. 3. ²⁾S. Theophanes in Chronographia ad an 24. Iustiniani I. Aug. Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 551. Тотѣла вѣрндѣсе а се маѣ вате кѣ Рoманіи, чере паче де ла дѣпѣратѣл Ісѣтініан, кареа недобѣндѣндѣсо дѣкѣнѣісѣрѣ Анкона, чѣ дѣзадар¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae et Katona II. cc.

А н ъ л 552. Дѣп анѣл ачеста доѣ краѣ аѣ перѣт: Гѣваз а л Лазілор шѣ Тотѣла а л Остроготілор; пре Гѣваз л аѣ оѣморѣт повѣзѣиторіѣ лѣ Ісѣтініан кѣ таре недѣрпѣтате пѣ маѣ дѣп пісѣтѣ; іарѣ Тотѣла, кареле п аѣ фост маѣ пѣдѣн де кѣт Теодорѣк Амал дѣпѣзѣл краѣш а л Італіеѣ, аѣ кѣзѣт дѣп рѣсѣоѣл че аѣ авѣт кѣ Нарсес¹⁾.

¹⁾ Procopius de bello Gothico Lib. 4. S. Theophanes ad an. 26. Iustiniani Aug. Autor Miscellae et Katona II. cc.

А н ъ л 553. Остроготіѣ дѣпѣ тоарѣте лѣ Ісѣтініан аѣ пѣс краѣш пре Теѣа, кареле кѣлегѣнд оѣціле чере рѣсѣпѣте але Остроготілор, дѣп анѣл ачеста с аѣ ловѣт кѣ Нарсес дѣп Кампаніа, чѣ фѣрѣ де порок; пѣпѣтрѣ кѣ нѣмерѣт оѣнд де о сѣдеатѣ аѣ пікат морт дѣп рѣсѣоѣш, шѣ аша с аѣ стѣнс кѣ Теѣа шѣ кѣрѣмеа шѣ пѣтеле Остроготілор¹⁾.

Тот дѣпѣтрѣ ачест анѣ с аѣ дѣнѣт ал П собор дѣп Царѣград, че аѣ фост ал Векѣменѣк, ла кареле с аѣ стрѣнс 160 де Архіереѣ дѣмпѣрѣнѣ кѣ Віціліе Папа де ла Рома пѣпѣтрѣ треѣ капете саѣ лѣкрѣрѣ каре ле поѣдѣ ведеа ла Баѣл²⁾ шѣ ла алѣдѣ Теолоѣдѣ. Дѣп соборѣл ачеста дѣпѣтрѣ Архіереѣ Рoмѣнѣлор ачещѣа се чѣтеск а оѣ фост де фѣцѣ: Васіліск мѣтрополѣтѣл Сардікеѣ³⁾, Пріоѣкт епѣскопѣл Наѣсѣлѣ⁴⁾, шѣ Павел епѣскопѣл Шпѣанѣлѣ дѣп Даѣкіа де мѣжлок⁵⁾.

¹⁾ Procopius de bello Gothico Lib. 4. Author Miscellae Lib. 16. ²⁾ Ludovicus Bail in summa conciliorum ubi de quinta Synodo Oecumenica. ³⁾ Facundus Herimianensis contra Mocianum, Pag. 205.

⁴⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. pag. 309. ⁵⁾ Idem Lequien Tom. 2. pag. 311.

А н ъ л 554. Нарсес дѣп анѣл де акѣт пре Остроготіѣ, карѣі маѣ рѣшѣсесе дѣ трѣміте дѣп Царѣград, шѣ ел ка зп повѣзѣиторіѣ окѣрѣнѣсече Італіа дѣп 15 анѣ¹⁾.

¹⁾ Procopius et Author Miscellae II. cc. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 557. Ла анѣл ачеста, аша скрѣе Павѣл Дѣаконѣл¹⁾, саѣ тѣкар чѣне е, кареле аѣ скрѣе Місѣелла: „Дѣп анѣл ал треѣзечѣлеа шѣ зѣл ал дѣпѣрѣдѣеѣ лѣ Ісѣтініан, аѣ дѣпѣтрѣт дѣп Царѣград зп неам некѣпосѣт, шѣ неашѣнтат, дѣпѣтрѣ ачѣеа че се зѣк Лварѣ; ла а кѣрѣзіа ведеѣре аѣ ешѣт тоатѣ четатеа ла чеѣ че пѣ маѣ вѣзѣсе неам ка ачела; пѣпѣтрѣ кѣ авеа пѣр фoарѣте лѣнѣг, дат дѣпѣрѣнѣт, дѣплетѣт шѣ легат кѣ петеке; іарѣ чела лалт порт ал лор ера асѣменеа портѣлѣ Шѣнпѣлор. Ачещѣа фѣдѣнд дѣп деара лор аѣ венѣт дѣп пѣрѣде Скітіеѣ шѣ але Месіеѣ (de діос) шѣ аѣ трѣміе солѣ ла Ісѣтініан рѣгѣндѣсече ка сѣ се прѣітеасѣкѣ.“ Ашѣндѣреа скрѣе шѣ Сѣнтѣл Теофан дѣп Хронографѣе ла ачелаш анѣ ал Авѣсѣтѣлѣ Ісѣтініан.

¹⁾ Paulus Diaconus Lib. 16.

А н ъ л 558. Пре локѣиторіѣ Царѣградѣлѣ дѣп анѣл ачеста дѣпѣ кѣтрѣмѣрѣл пѣшѣпѣтѣлѣ і-аѣ пѣкѣжѣт чѣста шѣ венѣреа Шѣнпѣлор пѣнѣ ла дѣпшѣ¹⁾; кѣчѣ Шѣнпѣ, карѣі локѣзіа дѣп Вѣдеакѣл шѣ дѣпѣтѣл Оѣаковѣлѣ де акѣт, преѣкѣт с аѣ арѣтат ла анѣ чеѣ маѣ

dinainte, și se poate vedea din Procopie²⁾, аș прѣдат Dobrodicia și Тракия пѣлъ дн Цариград.

²⁾S. Theophanes in Chronographia ad an. 32. Iustiniani I. Aug. Katona in Synopsi Chronol. ³⁾Procopius de bello Gothico Lib. 4.

А н ъ л 559. Белисаріе възид прада че се фъчеа де Хѣннї, с'аѣ рѣдикат асвпра лор ши кѣ стратацетъ милѣтреаскъ і-аѣ дивинс; Іустиніан тотъши аѣ кѣмѣрат пачеа кѣ ванї де ла дѣлши¹⁾, дѣпъ обѣчеа чел рѣѣ маї ал тѣтрор днпѣрацілор ресѣрїтѣлї, кѣ кареле маї пре зрѣт аѣ ши тѣнкат днпѣрѣціа стрѣмошілор пощрї, карїї нѣ кѣ ванї чї кѣ пентъ ста днаїнтеа варварїлор.

¹⁾Procopius in Historia Arcana. Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ с 563. Дн анъа ачеста маї шѣлї аѣ цїзрат асвпра Азгѣстѣлї Іустиніан I, днпре карїї сѣпнѣнѣдѣсе а фї ши Белисаріе де тоатъ чїнстеа с'аѣ деспоїат прїн Іустиніан¹⁾.

¹⁾S. Theophanes ad. an. 36. Iustiniani I Aug. Katona l. c.

А н ъ л 564. Аварїї вїнд дн Еуропа маї тѣлте неатѣрї днї сѣпнѣн шїе, пѣлъ ши пре рѣмѣшїеде Хѣннїлор, че аѣ фост сѣвт Агїла, кѣ карїї ши кѣ сѣпнѣнеа Ценїдїлор аѣ кѣпрїне таре парте а Дакїеї чеї веки; зїк таре парте, пентрѣ кѣ днтр'о парте а Дакїеї веки, адекъ дн Валахїа де акѣм, аѣ ретас Българїї, Словенї ши Антеле, прекѣм се ва арѣта ла анїї вїиторї¹⁾. Ачї сокотѣще, кѣт рѣѣ п'аѣ сѣфѣрїт стрѣмошії Ромѣнїлор, кѣнд де сѣвт знїї варварї тречеа сѣвт алцїї!

¹⁾Author Miscellae Lib. 16. Katona in Synopsi Chronologica Avarum.

А н ъ л 565. Дн анъа 563, Белисаріе п'аѣ фост орбїт де окї, прекѣм аѣ бѣрѣїт оаре карїї скрїїторї де сатїрї; чї нѣмаї кѣт аѣ фост лїнеїт де тоате дерегѣторїїле ши тоатъ чїнстеа, пентрѣ пренѣсѣл че авеа днпѣратѣл Іустиніан асвпра лїї. Дрент ачееа кѣпоскънд Іустиніан невиновѣціа лїї Белисаріе, дн анъа ачеста і-аѣ днторѣ тоате, дарѣ Белисаріе дѣпъ ачееа нѣ шѣл аѣ трѣїт, чї аѣ мѣрїт дн бѣне кѣрѣпѣеде, пре кареле дѣпъ шепте лнїї л'аѣ зрѣмат Азгѣстѣл Іустиніан чел днпѣтїї; пентрѣ кѣ ши ел аѣ мѣрїт дн 13 Ноемврїе, дн вѣрѣстѣ де 83 де анї, дѣпъ че аѣ днпѣрѣціт анї 38, лнїї 3, зїле 13¹⁾.

Лїї Іустиніан челїї днпѣтїї і-аѣ зрѣмат днтрѣ днпѣрѣціе Іустин II, кареле дї ера непот днн сорѣ, чї п'аѣ фост аша де порокос ка знкїзл сѣѣ, прекѣм се ва арѣта ла анїї вїиторї²⁾.

Зїкъ чїне че вреа деспре Азгѣстѣл Іустиніан I, пентрѣ кѣ аѣ цїнѣт сѣвт регѣлъ пре тоцї Архїереїї, днкъ ши пре Патрїархїї Ромеї, дарѣ еѣ днѣсѣмї зїк; нѣ днн мїне, чї днн акторїї пре каре і-ам четїт, кѣ Іустиніан днпре тоцї днпѣрації рѣсѣрїтѣлїї нѣмаї сїнѣзр се афѣл кареле маїестатеа Романїлор нѣ нѣмаї дн тїмпѣл сѣѣ о аѣ цїнѣт, кѣщїгѣнд дн-дѣрѣнт Африка ши Італіа, чї пѣлъ дн времеа поастрѣ о аѣ днпѣтеїат кѣ лецїле, деспре каре ам кѣвѣнѣт ла анъа 529. Афарѣ де ачеста, четѣцїї ши ораше днкъ атѣтеа саѣ аѣ зїдїт саѣ аѣ дїрес, кѣте алѣл нїчї знѣл. Днпре каре четѣцїї ши ораше, челе че се цїн де амѣндозѣ Дакїїле, ле анїѣ фї адѣс ла анїї дн каре с'аѣ зїдїт саѣ с'аѣ дїрес; чї Про-

копие, кареле аѣ скрїе деспре дѣлселе, п'аѣ днсетнат анії. Дрепт ачееа еѣ днкъ ле адѣк ла апл чел маї де пре зртѣ а лѣї Івстїніан.

Аша дарѣ скрїе Прокопїе³⁾ деспре четѣдїле шї орашелѣ лѣнгѣ Дѣлѣре ашезате (кѣчї челе маї департе де Дѣлѣре ачї пѣ ле воїѣ адѣче), прекѣм зртеазѣ зїкѣнд:

„Маї де демѣл днпѣрадїї Романїлор, ка сѣ днпедїче пре варварїї чеї дїпколо де Дѣлѣре ашезадї де ла тречереа еї, днкѣнїзрасе цѣртѣрїї Дѣлѣреї кѣ ораше шї кѣ четѣдѣчї шї де о парте шї де алта. Дарѣ ачестеа пѣ аша ле зїдїсе ка сѣ пѣ се поатѣ апропїа чеї че вреа сѣ ле батѣ, чї пѣмаї ка сѣ пѣ фїе кѣ тотѣл фѣрѣ пазѣ рѣпа Дѣлѣреї; пентрѣ кѣ варварїї чеї че локѣїа дн пѣрѣдїле ачелеа, се днпрозїа де батереа зїдѣрїлор. Маї пѣлте днѣрїрї кѣста пѣмаї днптр'ѣн тѣрнѣ, де ѣнде вїне се зїчеа монопїргїї, дн каре пѣнїптеї стрѣжарї се цїнеа; шї ачеаста дн тїмпѣл де атѣнчї ера дестѣл, ка сѣ се театѣ варварїї а се апѣка де Романї. Іарѣ дѣлѣ ачееа Атїла кѣ преа таре оасте пѣвѣлїнд, днѣрїрїле ачелеа кѣ пѣнїпѣ остенеалѣ ле-аѣ стрїкатѣ, шї днпѣрѣдїа Романїлор о аѣ прѣдат, пїменеа стѣндѣї днпротївѣ. Маї пре зртѣ Аѣгѣстѣл Івстїніан челе стрїкате ле-аѣ дїрес, пѣ дн форма чеа днпгѣїѣ, чї дн алѣ форптѣ, ка сѣ фїе кѣ мѣл маї тарї: престе ачеле позѣ днкѣ маї пѣлте аѣ фѣкѣт. „

„Дѣлѣреа е рѣл чел маї апроане де Дакїа, кареа осїбеше пре варварїї чеї че сѣпт де а стѣнга еї де ла Ромѣнїї каре сѣпт де а дрепта. Дрепт ачееа пре Дакїа ачеаста Романїї о пѣтеск рѣпоасѣ, пентрѣ кѣ кѣвѣптѣл лѣтїнеск Рїра, днсетнеазѣ цѣртѣре (де рѣѣ) саѣ рѣлѣ. Дн рѣпа Дѣлѣреї днѣгїа четате (а Дакїеї чеї рѣпоасе) аѣ фост Сїнїдїонѣл (акѣм Семендрїа саѣ Зендеровѣл⁴⁾ дн Сербїа) пре каре четате лѣвѣндѣ-о варварїї, пѣлѣ дн пѣлѣпт о аѣ фост стрїкатѣ, ка шї пре алте четѣдї. Пре четатеа ачееа Аѣгѣстѣл Івстїніан о аѣ дїрес кѣм аѣ фост маї 'наїпте, шї о аѣ днкѣнїзрат кѣ зїдѣрї фоарте тарї, кѣт іарѣшї е четате де фѣрѣпте шї вестїтѣ. „

„Аѣфарѣ де ачееа аѣ фѣкѣт о четѣдѣїкѣ позѣ преа днѣрїрїтѣ шї опт тїлѣрї департе де Сїнїдїон, кареа кѣ дрептате с'аѣ пѣтїт пентрѣ ачееа Октав *Октавон*. „

„Маї дн коло ера Вїмїнакїл, четатеа чеа вѣтрѣлѣ дн фѣндѣлїпт стрїкатѣ; четатеа ачеаста аша о аѣ дїрес днпѣратѣл, кѣт се ведеа а фї позѣ. „

Деспре Вїмїнакїѣ пѣ се вѣжеск авторїї, кѣм с'ар кїета дн тїмпѣл де акѣм; чї тїе тї се веде, кѣ Нїгер⁵⁾ аре дрепт кареле зїче, кѣ есте Вїдїнѣл.

Мерѣе маї днколо Прокопїе⁶⁾ шї зїче: „Де ла четатеа Вїмїнакїѣ маї днколо терѣнд дн цертѣрїле Дѣлѣреї сѣпт трѣї четѣдѣчї: Пїкѣл, Кѣлѣл, шї Новеле (акѣма Новомонт⁷⁾ дн Бѣлгарїа, ѣнде аѣ фост ашезат лецїонѣл чел днпгѣїѣ італїенеск), а кѣро-ра шї зїдїреа шї пѣтеле пѣмаї днптр'ѣн тѣрнѣ ера маї 'наїпте, чї акѣма Івстїніан Аѣгѣстѣл атѣтеа олате шї тѣрнѣрї аѣ фѣкѣт днптр'ѣнселе кѣт пѣ днзадар се пѣтеск четѣдї.

„Дн дрептѣл Новелор де чеалалѣт парте а Дѣлѣреї ера ѣн тѣрн маї де де мѣл пѣрѣсїт, а пѣте Літерата, Ледерата о аѣ пѣтїт чеї вѣтрѣлї. Дн тѣрнѣл ачела таре шї преа таре четате аѣ фѣкѣт днпѣратѣл пострѣ.

„Дъпъ Нове сънт четъциле ачестеа: Каптавазателе, Сторпеле, Кампселе, Тапателе, Зерпеле ши Дъкепратъ, ши дп рѣна чеа дпколо тѣлте алтеле, каре ле-аѣ zidit din фъндъмѣнт.

„Зрмеазъ четатеа чеа де Августѣл Траіан фъкътъ, че се кіамъ Carpi bovis (Капѣл Божлѣ); дъпъ ачееа орашеле Zanec, каре тоате принцъл постръ ле-аѣ дпгръdit фоарте таре ши ле-аѣ пѣс дп стат де а пѣ се пѣтеа лѣа.

„Ns департе де орашл Zanec есте четъцика че се пѣтеще Пѣнте, Pontes. Тын-дъ-се ачї рѣл о парте пѣ преа таре а рѣнеї о дпкѣнцирѣ, апої дпторкѣндъ-се ла ал-вїа са, іаръши се аместекъ. Іаръ де знде се кіамъ локъл Пѣнциї ши кѣм се сіле-ще Дъпъреа ла алвїа са акъта воїѣ спъне. Августѣл Траіан ка зп вѣрват харпикѣ пепънд сѣферї съ і се отъраскъ дппърѣдїа прїп Дъпъре, с'аѣ гръбіт а фаче под престе дъпса, ка съ поатъ фѣрѣ де дпмедїкаре трече, де кѣте орї ва вреа съ треакъ дппро-тїва варварїлор челор дпколо. Даръ съ пѣ тѣ сілескѣ а спъне кѣм с'аѣ фъкът подѣл ачеста, чї спъпъ Аполлodor Дамаскїнѣл, кареле аѣ фост архїтекѣл подѣлѣї. Дпсъ по-дѣл ачеста Романїлор дъпъ ачееа пѣ тѣл аѣ фолосїт; пентрѣ кѣ кѣ време ши пентрѣ дп-кѣнцирареа Дъпъреї ши пентрѣ векїреа лѣї с'аѣ зрлѣїт (vezї анѣл 104). Атѣнчї Траіан аѣ фъкът дозъ четъцичї дптр'амъндозъ рѣпеле Дъпъреї, ши преа чеа дп партеа чеа дп-коло (де кѣтре Dakia веке) о аѣ пѣмїт Теодора, іаръ пре чеа дп Dakia (чеа позъ) дъпъ лѣгїне Пѣнте, Pontem. Чї фїнд кѣ кѣ зрлѣїтѣрїле ши фѣндъмѣнтѣл Подѣлѣї аша с'аѣ зпплѣт Дъпъреа, кѣт пре аколо пѣ пот трече лѣнтрїле, дрепт ачееа тревѣе съ'шї мѣте кѣрѣл ши іаръши съ шї'л дптоаркѣ дп алвїа са, ши съ равде лѣнтрїле. Стрїкѣн-дъ-се четъцичїле ачестеа амъндозъ ши де векїме ши де варварї, Августѣл Іустїніанѣ, Пѣн-теа каре ера де а дрепта о аѣ zidit де поѣ ши о аѣ дїрес кѣ преа таре фабрїкѣ, а-пърѣнд Ілїрїкѣл деспре партеа ачеста; чї де Теодора, кареа е де чеелалѣт парте, п'аѣ авзт грїце, ка де зна че ера де 'ндъмѣнтъ варварїлор.

Де ла подѣл лѣї Траіан дп цїосѣ пѣпъ дп тареа Неагрѣ, маї тѣлте четъциї ши ораше аѣ zidit, саѣ аѣ дїрес дппѣратъ Іустїніан I, прекѣм скрїе ачелашї Прокопїе⁸⁾, чї еѣ ачелеа ле лас ка съ пѣ фїѣ преа лѣнг лѣ анѣл ачеста, даръ ле воїѣ адъче ла а-нїї вїїторї, знде мї се ва да прїлециѣ. Ачестеа каре ле-ам скрїе ачї, пѣмаї пентрѣ а-чееа ле ам скрїсѣ, ка съ поцї ведеа кѣ Dakia чеа рѣпоасѣ дп сѣс аѣ дпченѣт де ла Сїнцидон.

¹⁾ S. Theophanes ad ult. an. Iustianian I. Aug. Baronius ad h. an. Katona in Synopsi Chronologica.

²⁾ Autor Miscellae Lib. 16. Baronius et Katona ll. cc. ³⁾ Procopius de aedificiis Lib. 4. cap. 5. ⁴⁾ Baudrand in Geographia. Bruzen in Dictionario. ⁵⁾ Niger apud Bruzen in Dictionario Geographico. ⁶⁾ Procopius de aedif. Lib. 4. cap. 6. ⁷⁾ Hofmannus in Lexico, Bruzen I. c. ⁸⁾ Procopius ibidem cap. 6. et 7.

А п ъ л 567. Іустїн II дппѣратъл рѣсърїтѣлѣї, ши чел маї де пре зрѣт дппѣрат дпндре Романї ал Італїеї дпнтрѣї, дпн сѣатъл Софїеї мѣїереї сале дп анѣл ачеста аѣ о-търѣт съ кіеме пре Нарсес Езлѣкѣл дпн Італїа, каре отърѣре дпцелегѣндъ-о Нарсес, аѣ дпченѣт а се дпделеце кѣ Лолговардїї, карїї де ла анѣл 549, стѣпнїа Паноннїа. Лол-

гобардii дрепт ачеса дн анъл ачеста с'аѣ дитокмит къ Аварii, ка трекънд еi дн Italia съ ле ласе лор Панонния¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 2. Iustini II. Aug. Author Miscellae Lib. 17. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 568. Нарсес фiiнд киemat дн Italia, ка съ'л пепъ ла фѣс къ мѣериле, пре кѣм i с'аѣ фост лъдат дмпърътеаса София, дн анъл ачеста аѣ торс гiетъл, пре кареле ниѣ Iustin а л II. ниѣ ащii дмпъръдii аi рѣсъритълѣи л'аѣ пѣтѣт рѣсвѣи; пентрѣ къ е-шind ел дн Italia, аѣ словозит дитр'жнса пре Албоин краiсл къ Лонгобардii лѣи, кареле дн-датъ аѣ кѣприне Аквилеа; iаръ Аварii дѣпъ токмеала че фѣкъсе къ Лонгобардii аѣ кѣ-прине Панонния.¹⁾

¹⁾ Author Miscellae et Katona II. cc. Baronius ad h. an.

А н ъ л 569. Аѣгъстѣл Iustin II дитрѣще прiетепшъгъл къ Търчii¹⁾; Албоин кра-иѣл Лонгобардiлор кѣпринде Венеция²⁾; Българii прѣдеазъ Тракия, дн контра кърора трi-мiс фiiнд Тиберие, кареле аѣ дмпъръцит дѣпъ Iustin II, пре Българi дi бате шii ален-гъ престе Дѣпъре³⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 4. Iustini II Aug. ²⁾ Author Miscellae Lib. 17. ³⁾ Sethus Calvisius in Opera Chronologico ex Gerund.

А н ъ л 570. Албоин краiсл Лонгобардiлор кѣпринде Лигурия¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. Katona I. c.

А н ъ л 571. Армения чеа маре трече съвт стъпъиреа Романилор, пентрѣ кареа се стрикъ пачеа къ Персii, Албоин краiсл кѣпринде Етрѣрия с'аѣ Тоскана шii Шмбрия²⁾:

¹⁾ S. Theophanes ad an. 6. Iustini II Aug. ²⁾ Author Miscellae et Katona II. cc.

А н ъ л 574. Ла анъл ачеста аша скрiе С. Теофан¹⁾: „Дн анъл ачеста Аварii аѣ прѣдат дериле де лъгъ Дѣпъре, каре лѣкрѣ днцегъндъ'л дмпъръгъл, аѣ тримiс дн кон-тра лор пре Тиберие Комитъл пѣзиторiлор де кърте, кареле дѣндѣ рѣсвоiѣ, с'аѣ асѣприт пре нещiт де Аварi, шii пiеръзънд пре мѣлцii дитре аi с'л с'аѣ дитърнат.“ Ваi де ко-лонii лѣи Траiан, вiецii стрътошii Ромънилор! къ ачещiа лѣкъiа дн дериле де лъгъ Дѣпъре.

Тот дитрѣ ачеста ап, прекъм аратъ Стефан Катона²⁾, аѣ невънит Аѣгъстѣл Iustin II, шii Тиберие с'аѣ пѣмит Кесарiѣ, ка съ окъръмiаскъ дмпъръцiа. Лѣи Албоин краiслѣи Лонго-бардiлор, дѣпъ че аѣ кѣприне Italia, дикъ нѣ вiне i-аѣ кѣре лѣкрѣрiле, пентрѣ къ с'аѣ оторжът дн Верона прин вiклешъгъл Росимъндеi мѣерii сале, кърѣiа i-аѣ ѣрмат Клефо, кареле фoарте аѣ асѣприт пре францii пощрiи чеi дн Italia³⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 9. Iustin II. Aug. ²⁾ Katona in Synopsi Chronol. ³⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a.

А н ъ л 578. Аѣгъстѣл Iustin II венiндъ'шii дн фiре, пре Тиберие II. дн Кесарiѣ дл фаче Аѣгъст, апоi нѣ мѣлгъ трѣще, чи тоаре дн 5 Октомврие, дѣпъ че аѣ дмпъръцит ани 12, лѣни 10, зiле 22, iаръ Тиберие II пре дмпърътеаса София пентрѣ вiклешъгъл еi дн-

даѣ о пьне ла рѣнд, ші Аварілор пльтеѣе обичнѣтеле опт-зечі де мїі де галбені, пьмаі съ нѣ рѣмпъ пачеа¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 1. Tiberii II Aug. Baronius in Annalibus Ecclesiasticis ad hunc. annum.

А н ѣ л 579. Аваріі каріі стьпнїа акѣм тоатъ Дакіа чеа веке ші амьндозъ Панонїе, врѣнд съ кьпрїндъ Сїрміа де ла Ценїдзі дн анѣа ачеста с'аѣ фькѣт а се скѣла асѣпра Словенїлор челор че локзіа престе Панонїа де сѣс спре мареа Адріеї, ші сѣвт претестьл ачеста аѣ фькѣт под престе ана Савьлзі¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. Katona in Synopsi Chronol. Avarum.

А н ѣ л 580. Аьгьстьл Тїберїе II пьне повьдзїторїѣ ошїлор де ла рьсърїт пре Маьрїкїе, кареле о парте а ошїлор о трїмїте дшпротїва Персілор¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 2. Tiberii II Aug.

А н ѣ л 581. Аваріі кьпрїнд Сїрміа де ла Ценїдзі фьрѣ нїчі о вьтаїе¹⁾; пентрѣ къ Ценїдзіі ера дшгрозії де Аварї, де кьнд пердѣсе кьт вїрзіа дїн Дакіа чеа веке.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 3. Tiberii II Aug. Author Miscellae Lib. 17.

А н ѣ л 582. Аьгьстьл Тїберїе II дн 5 зїле а льнеї лзі Аьгьст пьтеѣе пре Маьрїкїе Кесарїѣ ші дьпъ опт зїле дн фаче Аьгьст, адекъ дшпьрат деплїн; дьпъ ачееа логодеще пре фата са Константїна лзі Маьрїкїе ші моаре дн 14 зїле але пьмїтеї льні, дьпъ че аѣ дшпьрѣдїт ані 3, льні 10, зїле 9; дьпъ акьрзіа моарте Аьгьстьл Маьрїкїе, кареле ера де вїдъ діаошѣ Роман дїн Аравїсса четатеа Кападокіеї, аѣ цїнѣт фортмоасъ пьпът къ Константїна логоднїка са¹⁾.

Нѣ е де а се тьчеа ачі, че і с'аѣ дшпъмплат Аьгьстьлзі Тїберїе II пентрѣ Евлавїа лзі. Ачеста вьзънд одїноарѣ, къ о пїатрѣ пре каре ера дшгьлат семпъл С. Крѣчі, се каакъ къ пїчоареле де чеї че тречеа пре льпъ дьнса, аѣ порьпчїт де с'аѣ рїдїкат пїатра, сѣвт каре аѣ афлат о мїе де тьжї де аьр²⁾. Цїпереле лзі Тїберїе, Аьгьстьл Маьрїкїе, п'аѣ фост аша де порокас ка съ афле которї, чї дїн которїле чело афлате де алцїї аѣ тревзїт съ дшдестьлезе пре Аварї; пентрѣ къ дьпъ кьм скрїе Павл Дїакопъл³⁾ дн анѣа де ла пащереа Домпълзі 582 (нѣ 577) Аварїі карїі нѣ де тьлѣт лъасе Сїрміа четатеа чеа вестїтъ дїн Еврѣпа, аѣ трїмїе солї ла дшпьратьл Маьрїкїе, пофїнд ка ла челе опт-зечї де мїі де галбенї, каре обичнѣсе але лъа де ла Романї дн фїеѣе-каре ап, съ лї се маї адаоѣе дозъ-зечї де мїі де галбенї. Дшпьратьл рьвнїнд пачеа лѣ аѣ дат ачестеа.

Каганъл Аварїлор дьпъ ачееа аѣ черѣт сьї трїмїтъ спре ведере зн елефант, фїарѣ дїн India, кьрзіа і-аѣ трїмїе пре чел маї маре, пре кареле дьпъ че л'аѣ вьзт л'аѣ трїмїе дшпої ла дшпьратьл. Ашїшдереа аѣ черѣт сьї трїмїтъ зн пат де аьр, сьїл вадѣ; шї пат де аьр дшкъ і-аѣ трїмїе, іарѣ ел вьзъндъл іарьшї л'аѣ трїмїе дшдьрѣпт. Маї пре зрѣт аѣ пофїт ка ла сьта де мїі де галбенї чеа де маї пїаїте сьї маї адаоѣе алте дозъ-зечї де мїі де галбенї, каре пофѣт пѣмплїнїндс-о дшпьратьл, Каганъл аѣ стрїкат Сїнцїдонъл шї аѣ кьпрїнс маї тьлѣте четьдї дїн Іллірїѣѣ. Дрепт ачееа

дупьратъ. аъ триміс ла дънесъ солі пре Елпидіе Патрікія ші пре Коментиол, днаинтеа кърора варваръ. фьдърнічеще с'аъ фьгьдѣт къ ва цінеа пачеа." Ашишдереа скріѣ С. Теофан⁴⁾, Менандер⁵⁾, Теофілакт⁶⁾ Кедрен⁷⁾, ші Зонара⁸⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad ult. an. Tiberii II. Aug. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Katona I. c. ³⁾ Paulus Diaconus Lib. 15. ⁴⁾ S. Theophanes ad an. 1. Mauricii Aug. ⁵⁾ Menander pag. 175. ⁶⁾ S. Theophanes Lib. 1. cap. 3. ⁷⁾ Georgius Cedrenus Tom. 1. pag. 394. ⁸⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 73.

А н ъ л 583. Дн а.а доілеа ан а.а дупьръцїеі лѣи Махрікіе, Каганъ Аварілор (скріе Павл Діаконъ¹⁾) се грѣвїа съ стрїче пачеа, пентрѣ къ аъ дитрармат неатъріле Склавінілор дупротива Тракіеі, карїи аъ терс пѣпъ ла зїдъріле челе лънѣі, фькьнд тѣлтъ пїерзапре. Чї дупьратъ.а скоужнд оставїи чеї че пѣзїа полата шї тѣлте глоате дїн четате ле-аъ порънчїт съ апере зїдъріле челе лънѣі, шї пре Коментиол оржндзїндъ.а повьдзїторїѣ л'аъ триміс дн контра варварїлор, кареле пѣвълїнд фьрѣ de цїреа варварїлор асвпралор, пре тѣлці аъ оторжт дїн еї, шї пре чеїмалці і-аъ фьгьрїт. Іарѣ кьнд се дитърна кьтре Одрїѣ с'аъ дитърїт къ Адрагаст, кареле повьдзїа тѣлціме de Склавіні, шї дъчеа таре прадѣ, шї дънд пѣвалъ шї асвпра ачестзїа, нѣ нѣмаї пре чеї ровїці і-аъ тѣлцїт чї шї вїрїнцѣ аъ добьндїт." Ашишдереа скріе шї С. Теофан²⁾.

¹⁾ Paulus Diaconus Lib. 17. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 2. Mauricii Augusti.

А н ъ л 586. Фїліппїкѣ повьдзїторїя ошїлор челор de ла рѣсърїт дн анъ.а ачеста ла Амїда фоарте таре аъ вѣтѣт пре Персі, шї тѣлте церї але лор аъ прѣдат.

А н ъ л 587. Ла рѣсърїт дн анъ.а ачеста дестѣ.а de вїне аъ кьрс порокъ.а Романїлор пентрѣ къ Еракліе, знѣ.а дїнтре повьдзїторїї ошїлор de ла рѣсърїт аъ днвїнс пре Персі шї аъ кьспїнс Мазаръ.а орашъ.а Персілор¹⁾; маї рѣѣ с'аъ дитърїмлат de кьтрѣ мїазъ-ноапте, маї алес вїедїлор стрѣмошїлор пострї; пентрѣ къ дъпъ кьтм скріе С. Теофан²⁾: „Дн анъ.а ачеста Каганъ.а Аварїлор стрїкьнд пачеа. Месїа (днделече de цїос къ Dakia чеа ржпоасѣ) шї Скїтіа къ амар рѣсвоїѣ ле пѣкьжїа; іарѣ четъдїле Радїарїа, Кононїа, Акїеа (Авторъ.а Мїскеллеї маї вїне скріе, Bononiam, Aquas), Доростолъ.а, Zandana шї Маркіанопоїя ле-аъ рѣсїнїт дїн фьндѣтмѣнт. Іарѣ Коментиол сосїнд дн Анхїа.а пре оставїи чеї маї вхнї і-аъ алес дїнтре чеї маї слабі, шї оастеа чеа маї тревнїкѣ, ка ла 40,000 de оаменї о аъ нѣс съ апере тавера, іарѣ пре чеї алешї, ка ла 6,000, дѣкьндѣї къ сїне, дохъ мїї аъ дат лѣї Кастѣ, пре атъцїа лѣї Мартїн, челеделате дохъ мїї ле-аъ повьдѣт е.а, шї аъ пѣрчес дн контра варварїлор. Кастѣ ацїзгьнд ла Цанарда шї ла Хетѣ шї афьлнд пре варварї петрекьндѣшї тїмпъ.а фьрѣ de грїце шї фьрѣ de стрежї, пре тѣлці аъ оторжт дїнтре дѣншїї, апої пре ровї шї прада чеа добьндїтѣ о аъ дат оставїлор съ о пѣзеаскъ. Іарѣ Мартїн тергьнд ла локъріле че ера вечїне четъдїї Бабвеї (de акьт), шї фьрѣ de весте пѣвълїнд асвпра Каганъ.а.а, тѣлте ошї але лѣї къ тотъ.а ле-аъ стїнс, шї пре е.а л'аъ сїлїт съ се тѣлцїаскъ къ фьга. Мартїн дъпъ че аъ фькьтїсвьнда ачеста, с'аъ дитърїнат аколо, знде ле зїссесе повьдзїторїя кѣї ва ацента; чї Коментиол de фрікѣ се трѣссесе дн Маркіанопоїѣ. Неафьлнд Мартїн шї Кастѣ пре Коментиол,

ши аѣ зпѣт ошѣле шѣ с'аѣ трас кѣтре гѣра Емѣлѣ. Де ачѣ Мартѣн възьнд кѣ Каганѣл трече рѣл с'аѣ дѣтѣрнат ла повѣзѣторѣѣ. Кастѣ трекънд рѣл шѣ дѣтѣлндѣс-се кѣ мергѣторѣѣ дѣпѣнте аѣ немѣчѣлор пре ачеѣа і-аѣ дѣвѣнс; дарѣ дѣпѣ ачеѣа фѣрѣ вре о прѣчѣлѣ аѣ прѣдетат а се дѣтѣрна шѣ а се зпѣ кѣ повѣзѣторѣѣл. Дрепѣ ачеѣа адоѣа-зѣ, дѣкѣзѣндѣтѣ тоатѣ ешѣреа, Каганѣл дѣ дѣвѣнѣ; де знде оастеа чеа рѣсѣнѣтѣ, прѣкѣт аѣ пѣтѣт фѣѣе-карѣле аѣ фѣѣт прѣн тѣпѣѣ, шѣ прѣн пѣдѣрѣ. Зпѣѣ, пре карѣѣ ка пре фѣере дѣ вѣпѣсе варварѣѣ, аѣ възѣт, знде естѣ Кастѣ аскѣнс, пре карѣле дѣпѣ ачеѣа варварѣѣ л'аѣ прѣнс вѣѣ, шѣ дѣкѣзѣѣрѣндѣ л кѣ дѣокѣрѣ шѣ кѣ гѣзѣте, дѣшѣ арѣта вѣкѣрѣа пѣпѣтрѣ бѣрѣзѣпѣѣ.

„Де ачѣ Каганѣл аѣ порпѣт спре амѣазѣ шѣ мѣтѣнд рѣсеѣѣл дѣ Тракѣа, с'аѣ апропѣ-ат де зѣдѣл лѣпѣѣ. Іарѣ Комѣнтѣѣл акоперѣт шѣ аскѣнс фѣѣнд дѣ пѣдѣрѣле Емѣлѣ, пѣ-маѣ де кѣт есе ла ларѣѣ кѣ Мартѣн дѣспрезѣлѣ, знде аѣлѣнд пѣгѣтѣт пре Каганѣл пѣп-трѣ кѣ тѣлѣѣтеа варварѣлор ера дѣпѣрѣзѣѣатѣ прѣн Тракѣа, де кѣ поапѣте с'аѣ дѣс дѣ контра лѣѣ, шѣ пѣтеа фѣѣе таре ісѣзѣндѣ, де пѣ л'ар фѣ дѣшѣелат порокѣл че л слаб. Пѣп-трѣ кѣ пѣкѣнд дѣосѣ повара де пре оаре-карѣ доѣтокѣ ал зпѣѣ остаѣѣ, алт остаѣѣ дѣ лѣтѣа пѣрѣпѣтеаскѣ аѣ стрѣгат пре стѣпѣлѣ доѣтокѣлѣ, сѣ рѣдѣче повара чеа кѣзѣтѣ зѣкѣнд: *Τόρνα φράτρε!* (адекѣ дѣтоарпѣте фратѣ!)! чѣ стѣпѣлѣл тѣшкѣѣлѣ (саѣ ал катѣркѣлѣ) п'аѣ азѣт кѣвѣлѣтѣ, дарѣ азѣндѣ л чеѣа лѣлѣѣ остаѣѣ шѣ гѣндѣнд кѣ немѣчѣѣ дѣ дѣспресѣарѣ, аѣ дѣчѣпѣт а фѣѣѣ, стрѣгѣнд: *Τόρνα τόρνα* (Тѣофѣлакт ла локѣл че се ва аѣѣче акѣшѣ, зѣче, кѣ аѣ стрѣгат: *Ρετόρνα ρετόρνα*). Чѣ Каганѣл дѣкѣ спѣѣтѣлѣтѣндѣс-се, аѣ дѣчѣ-пѣт а фѣѣѣ, аша, кѣт шѣ Ромѣнѣѣ шѣ варварѣѣ фѣѣѣе нѣмѣлеа гѣнѣндѣтѣ.“

„Каганѣл дѣпѣ ачеѣа кѣлѣгѣндѣтѣшѣѣ ошѣле аѣ дѣкѣзѣѣрѣат четѣтеа Анѣарѣа шѣ прѣнзѣнд пре Бѣса, карѣле ера пѣс маѣ таре прѣсте маѣнѣле четѣѣѣ, вреа сѣ л потоапѣ; іарѣ Бѣса се рѣга сѣ шѣ поатѣ рѣскѣтѣпѣра вѣѣаѣа кѣ таре сѣтѣ де банѣ; дрепѣ ачеѣа лѣгат л'аѣ дѣс дѣпѣлѣтеа четѣѣѣ, карѣле пѣтѣрѣнд фѣѣѣрѣле де вѣне кѣ тоѣѣ четѣѣѣнѣѣ, се рѣга сѣ л рѣскѣтѣпере; дарѣ зп четѣѣѣеа, карѣле (прѣкѣт ера вѣстеа) се ѣнеа кѣ тѣѣреа лѣѣ Бѣса. аѣ дѣстѣлѣтат пѣ четѣѣѣнѣ де ла рѣскѣтѣпѣрѣреа Бѣсѣ. Ачеаѣта възѣндѣс-о Бѣ-са, аѣ фѣгѣдѣтѣт Каганѣлѣ кѣѣѣ ва да четѣтеа, шѣ фѣкѣнд о маѣнѣл че о пѣтѣск бѣрѣѣѣе, аѣ лѣат четѣтеа. Дѣпѣзѣнд варварѣѣ а фѣѣе маѣнѣле дѣпѣ ачеѣа маѣ тѣлѣте четѣѣѣ аѣ сѣрѣѣѣт, шѣ кѣлѣгѣнд пѣспѣс пѣтѣр де рѣѣѣ, с'аѣ дѣтѣрнат дѣпоѣѣ.“ Ашѣшѣѣѣреа скрѣѣ: азѣторѣѣл Мѣске.л.лѣѣ³⁾, Анаѣстѣѣе вѣблѣѣѣѣѣѣѣѣл⁴⁾ шѣ Тѣофѣлакт⁵⁾.

Дѣн кѣвѣнѣте. С. Тѣофан шѣ аде чѣлѣрѣлѣлѣлѣ дѣсеамѣлѣ дѣтѣѣѣ, кѣ остаѣѣѣ де сѣѣт повѣзѣѣреа лѣѣ Комѣнтѣѣл аѣ фѣѣст маѣ таре парѣте дѣаѣшѣ Ромѣнѣѣ; пѣпѣтрѣ кѣ лѣтѣа лор чеа пѣрѣпѣтеаскѣ: „торна фратѣ“ е ромѣлѣаскѣ: дѣтоарпѣте фратѣ! а доѣа, кѣ четѣѣѣле карѣ се пѣтѣск де азѣторѣѣѣ маѣ сѣс пѣзѣѣѣѣ, маѣ тоатѣ аѣ фѣѣст аде Дѣкѣѣѣ чеѣ рѣпѣѣѣсе-дѣ карѣ локѣѣа дѣ тѣпѣлѣ ачѣла о парѣте а Ромѣнѣлор саѣ а колѣнѣлор лѣѣ Траѣан, пре карѣѣѣ і-аѣ фѣѣст трѣкѣт де а дреапѣта Дѣпѣрѣѣѣ Аѣрѣлѣан. Дѣспре четѣѣѣле ачѣ аѣѣсеам. ворѣѣт ла анѣѣ маѣ дѣпѣнѣте, а фарѣ де Зѣндапа шѣ Цѣапарѣда, дѣспре карѣе токѣма нѣмѣѣка ѣѣѣѣ

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 5. Mauricii Aug. ²⁾ Idem S. Theophanes ibidem. ³⁾ Author

Miscellae Lib. 17. 4) Anastasius Bibliothecarius pag. 74. 5) Theophilactus Lib. 2. a capite 10 usque 6.

А п л 591. Ла анхл ачеста скрие авторил Мискеллеї¹⁾ деспре лъкръриле дитъм-плате маї въртос дп Дакия чеа поъъ; къчї чеа веке маї de demълт о стълънїа шї некъжїа Каганъл Аварїлор зїкънд: „Дп ал зече-леа анѣ ал дитъръдїеї лѣї Маѡрїкїе, Каганъл черка съ і се дитмълдеаскъ харачїкъл, шї дитпъратъл нъ воїа. Дрелт ачееа Каганъл іаръшї аѣ дичепът ръсвоїѣ шї прѣдънд Сїндїдонъл, ш'аѣ порнїт тавъра асѡпра Сїрмїлѣлї. Іаръ дитпъратъл аѣ порънчїт лѣї Прїскѣ Преторълѣї дїп Европа, сѣї еасъ дпайнте; кареле трїмїдїнд дпайнте пре сѡвпреторъл Сїлѡїан, аѣ порнїт шї зрзїнд ресвоїкъл аѣ дївїне Романїї. Деспре каре вїрзїнцъ дїшїїндїндъсе Каганъл, ш'аѣ стръне тоате птерїле шї с'аѣ гръбїт ла ресвоїѣ; іаръ Сїлѡїан възънд тълдїнеа шї дпгрозїндъсе с'аѣ дитърнат ла Прїскѣ. Каганъл дпцелегънд аватереа Романїлор, с'аѣ трас спре тареа Неагръ, шї аїзїнгънд ла орашъл С. Александръ л'аѣ арсѣ. Де ачї аѣ трекут ла Дїрїпера, шї врънд сѣ стрїче тоатъ дитпъръдїа, аѣ фъкът знелте de стрїкат. Іаръ локзїторїї четъдїї Дїрїпера тькар къ ера преа дпфрїкошацї, маї днде-лхнг с'аѣ лъпатат къ Аварїї, шї стънд пре лънгъ пордї се лъб-да къ вор бате пре варварї. Нічї дпзадар фїїнд къ оаре-че птере Дѡмпнезееаскъ і-аѣ спрїжїнїт пре еї; пентръ къ лї с'аѣ пърът варварїлор, къ дїп четате есѣ маї тълте птерї сѣ се ватъ къ дъшїї; дрелт ачееа сїлїмълтъндъсе къ несътъратъ фъгъ аѣ фъдїт пъ-пъ ла Перїнк. Іаръ Прїскѣ нічї а прївї н'аѣ дпдръсенїт спре тълдїмїле варварїлор, чї аѣ дитрат дп четатеа Зъръл шї аѣ дичепът а о дитърї; Каганъл аѣ дпкзпдїсрат четатеа шї се сїліа сѣ скоатъ пе Прїскѣ дїнтр'анса, каре лъкръ аззїндъл Маѡрїкїе, нъ цїа че се факъ Маї пре зртъ кшн сѡат і-аѣ венїт а мїнте, ка зндїа дїнтре стръжарїї de Кърте сѣї фъгъ-дзїаскъ че ва пофїтї, нъмаї сѣ теаргъ дїнтр'адїне ла варварї, шї ачелзїа і-аѣ дат о епї-столъ скрїесъ лѣї Прїскѣ, дитръ ачест кїн: „Преа търїгълѣї Преторълѣї Прїскѣ. Нъ те спї-тълнта de сїлїнца варварїлор чеа реа, пентръ къ спре перзареа лор се сїлеск; къчї сѣ цїї къ къ ршїне се ва дитърна Каганъл дп цеара са, кареа і с'аѣ дат лѣї de Romanї. Пентръ ачееа Мърїреа та рълънъ статорнїкъ, фъкънд пре варварї сѣ алерце пре лънгъ Зъръл, къ vom трїмїте коръбїї пре таре шї vom ровї фамїліїле лор, шї се ва дитецї а се дитърна ла але сале дпкъркат de ршїне шї къ нагъбъ. Кареа епїстолъ лъндъо шї четїндъо Каганъл, с'аѣ дпфрїкошат шї трїмїдїнд ла Прїскѣ къ пъдїне шї невреднїче дарърї. с'аѣ дитпъкат шї къ чеа маї таре прїпъ с'аѣ диторе дп цеара са.“

Ашїндереа скрїѣ С. Теофан²⁾, Теофілакт³⁾, Кедрен⁴⁾, Зонара⁵⁾ шї Анастасїе⁶⁾.

Треї четъдїї се нъмеск de авторїї маї сѡе нъмїдїї: Дїрїпера, Перїнкъл шї Зърълъл; деспре Дїрїпера нъ афлз скрїс, знде ар фї фост шї кшм с'ар кїема акъма; деспре Перїнк дпсѡмї цїздек, къ ар фї Ераклеа Тракіеї; Зърълъл есте дитре Одрїїѣ шї дитре Ца-рїград, деспре кареле веzї пре Баздранд⁷⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad ann. 10 Mauricii Augusti. ³⁾ Theophanes Lib. 6. Cap. 3. 4. et 5. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 1. pag. 397. ⁵⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 76. ⁶⁾ Anastasius Bibliothecarius pag. 77. ⁷⁾ Baudrand in Geographia.

А п з л 592. Іаръші ачелаш астор а л Міскеллеї¹⁾ ла анъ л ачеста аша скріе: „Дп-тръ ал въспреzechеа анъ ал дпнпърѣіеі лзі Маѡрікіе, ачелаші дпнпърат аѡ тріміе пре Пріскѡ кз тоате пстеріе Романеші ла Дънъре, ка съ дпнпедіче пре неатъріле Склавінілор де ла тречереа еі. Benind Пріскѡ ла Дънъре, аѡ дпцелес Каганъл, ші трімецінд солі, с'аѡ цел-лзіт кз Романіі дпчеп рѡбоіъл; даръ Пріскѡ зічеа кз п'аѡ веніт асъпра лзі, чі асъпра Скла-вінілор. Де ачі аззінд Пріскѡ, кз Ардагаст (Сънтъ л Теофан д л нѡмече Ардагаст) аѡ дпнпърѣіат пре Склавіні ла прѡдаре, а міазъ поанте аѡ трекзт Дънъреа, ші неашептат аѡ пълздіт престе Ардагаст; кареа възінд Ардагаст, пре пъръ л калълзі аѡ скъпат. Ро-маніі дънъ че аѡ оторът пре Склавіні ші аѡ цешзіт цінътъ лзі Ардагаст, тълъ прадъ аѡ тріміе ла Царіград прін Татетер. Чі Татетер пре кале с'аѡ дат ла възтъръ ші ла десмердърі; дрепт ачееа Склавініі аѡ пълъліт спре дънсъ л, іаръ е л спытълтат аѡ фз-ціт ла Царіград. Чі Романіі, каріі ера кз дънсъ л, фінд преа априші асъпра Склавіні-лор, аѡ бірзіт токма слъліт пре варварі, ші пре чеі прінші дптреті і-аѡ дсе ла дпнпъра-тъ л. Пріскѡ дпкъ дпдръепінд аѡ дптрат маі дп лъзптръ дп пърділе Склавінілор. Іаръ Ппнес, възбат крешпн, фъгънд ла Романі, ші дптрареа о аѡ арътат Романілор ші пре варварі і-аѡ контеніт. Дрепт ачееа прін въззареа лзі Ппнес, тръкнд ржъл, Пріскѡ аѡ афлат пре Мъсакіе краіъл варварілор шорт де беат, пентръ кз фъчеа поманъ фрате съѡ, пре кареле л'аѡ прпнс віѡ, ші тзінд пре варварі аѡ довзндіт тълъ прадъ, чі дънъ ачееа с'аѡ дат ла възтъръ ші ла тълкаре; кареа възінд варваріі с'аѡ адънат ші пълълінд асъ-пра бірзіторілор ар фі рълпъліт зчідереа чеа маі дінапте, де п'ар фі оупіт Genzo кз педестрпмеа Романілор пълала варварілор віціцеше лъптъндъсе кз дъншіі.

Ашшдереа скріѡ С. Теофан дп Хронографіе ла ал въспреzechеа анъ ал дпнпъра-тъ лзі Маѡрікіе, ші Теофілакт дп картае 6, кан 6; дпнтръ але кърора зісе лесне поці кълече, дптълі кз Каганъл Аварілор дп тіпъ л де атънчі кзт де кзт стълъніа пре Це-підзі ші пре Склавіні; а доза кз, Склавініі локзіа дп Валахія, Молдова ші Въцеакъла де акът; пентръ кз Пріскѡ аѡ трекзт Дънъреа пе ла Дръщор саѡ Сімістріа, кънд аѡ пърчес асъпра лор; а треіа кз Склавініі нѡ ера съвт зп стълън; чі зпш ера съвт Ардагаст, алціі съвт Мъсакіе. Пагъвъ кз п'аѡ нѡміт ржъл, каре л'аѡ трекзт Романіі, кънд аѡ прпнс пре Мъсакіе, кълчі алт ржѡ се vede а фі фост, нѡ Дънъреа.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17.

А п з л 593. Пріскѡ повъзиторіъл Романілор, дп анъ л ачеста іаръші аѡ трекзт Дъ-нъреа ші дпвінгънд де поѡ пре Склавіні, тълъ прадъ аѡ тріміе дпнпъратълзі Маѡрікіе; іаръ дпнпъратъ л прін Татетер аѡ порънчіт лзі Пріскѡ, кз съ ернезе кз оціле дп цпнъ-тъ л Склавінілор, каре ера о парте а Дакіеі чеі векі, прекът с'аѡ зіе ла анъ л трекзт¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 12. Mauricii Augusti. Author Miscellae Lib. 17.

А п з л 594. Че і-аѡ веніт дп кан дпнпъратълзі Маѡрікіе, че нѡ? кз дп анъ л ачеста пе Пріскѡ Преторъ л Тракіеі, кареле ера кз оастеа дп Дакіа веке, л'аѡ пѡс діос діп Пре-търъ, дп локъл лзі аѡ пѡс Претор пре фрате-съѡ Петръ, каре лъкръ дпцелегъндъ л Пріскѡ,

п'аѣ ащепаат веіреа лѣ Петръ брателѣ лѣ Маѣрікіе, чї тоатъ оастеа Романіѡр о аѣ трекут де а дрепта Дѣлѣреї. Каре тречере днцдегѣндѡ Каганѣл Аваріѡр, с'аѣ тірат, шї аѣ трїміе ла Прїскѣ де л'аѣ днтребат петръ че аѣ фѣкѣт ачеаста, черѣнд шї парте дн прادا че о дѣчеа Прїскѣ де ла Склавіні. Прїскѣ, петръ къ л'аѣ лѣсат, де аѣ трекут дн паче шї фѣрѣ де прїмеждїе, пре Склавіні чѣї ровїдї і-аѣ дат Каганѣлѣ, іарѣ чеа-лаатъ прадѣ о аѣ дѣс къ сїне¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 13. Mauricii Augusti. Author Miscellae Lib. 17.

А п ѣ л 595. С. Григоріе Дїалогѣл саѣ чел таре, Патріархѣл Ромеї, дн апѣл аче-ста аѣ скріе лѣ Фелїкс, Мітрополїтѣлѣ Скардікеї саѣ Тріадїцеї, съ аскѣлте де Іоанн Ар-хіерѣл Ахрїдеї шї Вікарїѣл Скаѣлѣлѣ Апостолическ¹⁾.

¹⁾ Michael Lequien in Oriente Christiano, Tom. 2. p. 303.

А п ѣ л 596. Петръ, брателе днцѣратѣлѣ Маѣрікіе, де кѣнд аѣ врат лѣ Прїскѣ пѣлѣ акѣта аѣ волїт¹⁾; іарѣ дн апѣл ачеста зїче С. Теофан²⁾, венїнд ла Маркіанопоїѣ саѣ Преслава, аѣ трїміе о мїе де осташї днїнѣте са, карїї днѣлїнѣдѣсе къ Склавінії, че дѣчеа тѣлѣтъ прадѣ, дн цїнѣлѣ Романіѡр, аѣ фѣгѣрїт пре варварї. Чї варварїї о-торѣнд пре ровї, къ чеаалатъ прадѣ каре ера фоарте таре, с'аѣ днѣрнат дн цїнѣлѣ Романіѡр.“

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ S. Theophanes ad annum 14. Maurici Augusti.

А п ѣ л 597. Ла апѣл ачеста аша скріе авторїѣл Місчеллѣї¹⁾ „Дн ал чїнчї спрїзо-чїле ап ал днѣрѣдїеї лѣ Маѣрікіе Петръ Преторїѣл Тракіеї трїміте о мїе де осташї днїнѣте са, карїї аѣлѣ о мїе де Бѣлгарї, чї Бѣлгарїї днкрѣдїнѣндѣ-се пѣчїї кареа о авеа Каганѣл Аваріѡр къ Романїї, петречеа фѣрѣ де грїце, дарѣ Романїї аѣ пѣлѣлїт асѣпра ѡр; атѣнчеа Бѣлгарїї аѣ трїміе шанте вѣрѣвѣї ла Романї сѣї доженеаскѣ пѣ съ стрїче пачеа. Азїнд ачеста чѣї че мерсесе днїнѣте, аѣ днцїнѣпат пре Петръ Преторїѣл, кареле аѣ респѣнс: къ де ар венї токма днѣрѣратѣл, днкъ пѣ ва ерта пре Бѣлгарї. Дрепт ачесеа ловїндѣ-се ла о малѣтѣ, аѣ фѣгѣрїт Бѣлгарїї пре Романї, чї пѣ і-аѣ гонїт департе, темѣндѣ-се ка пѣ кѣт-ва съ кадѣ дн прїмеждїе.“

Ашїндереа скріе С. Теофан²⁾ кареле маї адаогѣ ла челе де авторїѣл Місчеллѣї зї-се, каре вртеазѣ, зїкѣнд: „Де ачї Петръ аѣ пѣрчес асѣпра лѣ Перегаст Префек-тѣл Склавініѡр; чї варварїї днїнѣнѣндѣл дн цертѣрїле рѣлѣлї (пагѣлѣ къ пѣ пѣмѣще рѣлѣ, къчї пѣ е Дѣлѣреа), вреа ал днпедїка де ла тречереа лѣ. Романїї днпротї-вѣ дн лѣнтрїле челе де трекут сѣцетѣнд, аѣ алѣнгат пре варварї. Кѣнд фѣцїа вар-варїї Перегаст с'аѣ рѣнїт днтр'о спрѣлчѣанѣ шї аѣ тѣрїт. Дрепт ачесеа трекунд Ро-манїї, фоарте таре прадѣ аѣ кѣлес, чї вѣнд съ се днѣтарне ла але сале, повѣлѣ-торїї (кѣлѣзїї) аѣ грешїт калеа чеа дреантѣ, шї авѣтѣндѣ-се ла локѣрї сечї шї фѣ-рѣ де апѣ, оастеа о аѣ пѣс дн таре прїмеждїе. Де чї поанѣте кѣлѣторїнд аѣ ацїнс ла рѣлѣ Ілѣакїѣ, *περιτυχάνουσι τῷ Ιλβακίῳ ποταμῷ* (Ілѣакїѣл аѣ пѣ есте Іалотїца, рѣлѣ церїї

Мзтенеци?) Іарь варваріі дін леашзріле де престе рѣх дн каре ера аскзпші, съдета пре Романіі чеі че мерца ла агъ, ші оторѣнд пре тзлці днтрѣ дѣпшіі, маі пре зр-тѣ аѣ бірзіт варваріі, ші Романіі аѣ пріне а фзці. Днцелегнд ачестеа Мазрікіе, пе Петрѣ л'аѣ деспоіат де дрегъторіе, ші пре Пріскѣ іарьші л'аѣ фѣкзт Претор Тракіеі.“

Тот ла анъл ачеста днсеамѣх Леквіен³⁾ дін С. Теофан, къ локзіторіі Новелор четъціі Дакіеі чеі рѣпоасе, чеі маі де фзрзте къ епіскопъл лор, а кързіа нѣтѣ нѣ се щіе, аѣ ешіт днаптеа Преторълзі Петрѣ, кънд вреа се треакъ Дзпъреа, ка съ теаргъ асзпра Българілор, ші къ Петрѣ Преторъл пентрѣ ачееа, пентрѣ къ локзіторіі Новелор н'аѣ воіт съ се нѣтере днтрѣ оставіі лзі Петрѣ, пре епіскопъл лор л'аѣ опріт ла сіне, пентрѣ каре опреліше четъценіі Новелор днкъ аѣ днтіріт пре Скрібон солъл лзі Петрѣ къ рѣшінеа лзі де ла сіне. Аша дарѣ Преторъл Петрѣ пре ла четатеа Новелор, саѣ дн вечілтатеа еі, аѣ трекзт Дзпъреа, кънд аѣ мерс дн Валахія асзпра Българілор ші а Склавінілор.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. in Mauricium Augustum. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia. ad an. 15 Mauricii Augusti. ³⁾ Leguien in Oriente Christiano Tom. 1. pag. 1221.

А н з л 598. Каре с'аѣ днтъмплат ла анъл ачеста днтрѣ Романіі ші днтрѣ Аваріі, Българіі ші Склавініі, Авторіал Міскелмеі¹⁾ ле скріе къ къвінтеле зрѣтѣоаре: „Дн ал шасе-спре-зечелеа ан ал днтпъръціеі лзі Мазрікіе, Пріскѣ преторіал Тракіеі адзпнд тоате ошїле, аѣ веніт ла Дзпъре токма ла четатеа Новелор; чі аззнд Каганъл Аварілор, аѣ тріміс ла Пріскѣ, де л'аѣ днтрѣбат, пентрѣ че аѣ веніт? Іарь Пріскѣ аѣ респзсѣ, къ аѣ веніт ла вѣпат. Ла респзсѣл ачеста Каганъл аѣ зіс, къ нѣ се каде а вѣпа дн локъл алтзіа. Днпротівъ Пріскѣ зічеа, къ локъл есте ал сѣѣ. Дрепт ачееа варваръл аѣ стрікат зідъл Снцідонъл ші аѣ інтрат дн цнзтъл Романілор. Днцелегнд ачестеа Пріскѣ аѣ веніт ла островъл Дзпъреі ші лзънд кълрїі, аѣ мерс ла Константіолз, знде ера Каганъл, ка съ ворѣаскъ къ дѣсѣл: ші веннд Каганъл ла цертзріле рѣлзі, Пріскѣ къ днтрїстаре ворѣеще къ ел. Іарь Каганъл аѣ зісѣ кътре дѣсѣл: Аззі Пріске! че аі тѣ къ цеара теа? аѣ доарѣ вреі съ о іеі дн тѣпеле теле? цнздіче Дзмпезеѣ днтрѣ тіне ші днтрѣ днтпъратъл Мазрікіе, ші чеарѣ същеле оастеі Романілор ші ал оастеі теле дн тѣпеле лзі. Днпротівъ Пріскѣ зічеа: Дѣ днапоі Романілор четатеа Снцідонъл. Ла ачестеа рѣспзнде Каганъл: О четате вреі съ іеі де ла поі? дн скзртъ време веі ведеа чнчі-зечі де четъці Ротънеціі сѣпзсе Аварілор. Чі Пріскѣ трекзнд рѣл спре Снцідон, четатеа ачестеа о аѣ прѣдат, ші пре Българі і-аѣ гоніт днтрѣлѣса.“

Ашіндерса скріе ші С. Теофан²⁾; днтрѣ а кърора къвінте кълече къ Пріскѣ пре ла четатеа Новелор, кареа къдеа дн Месія де діосѣ, ші се цїнеа де Дакія чеа рѣпоасѣ (прекзт аратъ табла лзі Пезтінгер³⁾) аѣ трекзт престе Дзпъре дн Валахія де акзт, кареа атзчї о стѣпніа Склавініі ші Българіі сѣвт тѣтеле Аварілор, ші къ дн Валахія аѣ трекзт Дзпъреа, де аѣ прѣдат Снцідонъл саѣ Семендрія де акзт, кареа ера маі де сѣс четате а Дакіеі чеі рѣпоасе, прекзт с'аѣ арѣтат ла анъл 565.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 17. ²⁾ S. Theophanes ad an. 16. Mauricii Augusti ³⁾ Peutinger in Tabula Geographica.

Апії 599 ши 600. Каре с'ащ дитъмплат ла ачеци доі апі, пз ле веі дпде-
леце маі вине де кѣт дпн Авторіа Мискемеі, ши дпн алциі каре цїі дащ ачі. Аша
даръ скріе авторіа Мискемеі¹⁾ преку зрмеазъ: „Ла апѣл ал опт-спре-зечелеа ал дп-
пърциіеі лѣі Маэрікіе, Пріскѣ лънд кз сіне пѣтеріле (Тракіеі) ащ веніт ла Спцидон.
Іаръ Каганъа кзлегндѣши пѣтереа дндатъ ащ дптрат дп Месіа ши с'ащ сіліт съ кзпріп-
дѣ четатеа Котеа. Дрепт ачеа Пріскѣ ащ лъсат Спцидонъа, ши ащ терс съ апере че-
татеа ачеаста. Іаръ фїнд сѣрѣторіле Пашелор ши неавнд Ротаніі хранѣ, Каганъа
ащ скріе ла Пріскѣ сѣі трімітѣ карре, ка съ ле дѣкъ вѣкате, съ поатѣ петрече Пашеле
кз вѣкріе. Ащ тріміе Пріскѣ 40 (сащ кѣм скріе С. Теофан 400) де карре, ши ле ащ
дпкѣрат кз вѣкате Каганъа. Пріскѣ дпкъ ащ тріміе Каганъаі спеціешрїдп India, адекъ:
пїпер, фрпнз дпн India кост ши косіе, кз маі тѣлте фелїврї де ачестеа че се чеар-
къ. Фїнд Каганъа лънгъ Спрміѣ ши лънд ачестеа, фоарте с'ащ вѣкѣрат дптр'жпселе, ши
пѣл че ащ трекут сѣрѣторіле Ротаніі ащ локїт дппревнѣ кз варварїі. Дѣп че ащ трекут
сѣрѣторіле, варварїі с'ащ осевїт де Ротанї ши шергнд ла Дпрізіпера ащ прѣдат четатеа
ачеаста, ши ащ апрїне Вїсерїка Сѣтѣлї Александрѣ, деспоїндсї ши торп'лптъл де копє-
рїшъа чел де арпїт, чї ши трѣпъа тѣченїкълї дпкъ л'ащ батїокорїт ши довндїнд тѣлтъ
прадѣ дпн Тракіа, се оспѣта фоарте сѣмедѣ фїнд асѣпра Ротанїлор.“

„Іаръ дѣп че ащ сосїт Коментїол (Преторїа Асіеі) дп Царїград, фоарте таре спай-
тѣ с'ащ фѣкѣт дп четате, дптрѣ атъта кѣт се сѣтъвїа съ ласе Еврота ши съ фѣгъ дп
Асіа ши дп Калкїдонїа; дппѣратѣа дпкъ кз о парте а стрѣжарїлор де кѣрте ащ дптрїт
зїдѣа чел лъпг. Іаръ породѣа пѣзіа четатеа ши сенатѣа сѣтъвїа пре дппѣратѣа сѣ трї-
мітѣ солї де паче ла Каганъа.“

„Іаръ Дѣмнезеѣ фѣкѣнд ісѣндѣ пентрѣ Мѣченїкъл Александрѣ, ащ тріміе чїмѣ дптре
варварї, ши дптр'о зї пре шепте фечїорї аї Каганъаі зпрїн фрїгѣрї ши прїп боалѣ
дпн лънтрѣ і-ащ оторѣт кз маі тѣлци спѣркаци, дптрѣ атъта, кѣт дѣп вѣкрїа де вї-
рїпцѣ целе фѣръ де тѣлгїере ащ кзпрїне пре варварї.“

„Атѣнчї сенатѣа іарѣши ащ рѣгат пре дппѣратѣа сѣ трїміцѣ солїе де паче ла Кага-
нъа. Дрепт ачеа ащ ши тріміе пре Артазон кз тѣлте дарѣрї ла Каганъа дп Дпрізіпе-
ра, ка ши кз кѣвїнте сѣ дѣвлънзеаскъ пре остапї. Чї пз вреа Каганъа, фїнд фоарте
сѣнѣрат пентрѣ тоартеа фїлор сїі: чї зїчеа кѣтрѣ сол: Цїсдече Дѣмнезеѣ дптре мїне
ши дптре дппѣратѣа Маэрікіе. Іаръ еѣ робїі дї дпторк лѣі, сѣтїі деа пентрѣ фїе-каре
сѣфлет о пѣмістѣ. Іаръ Маэрікіе п'ащ врѣт сѣ деа. Іарѣши ащ черѣт Каганъа сѣ і се
деа пѣмаї кѣте зп пѣтѣ пентрѣ фїе-каре сѣфлет. Чї дппѣратѣа п'ащ врѣт, ва пїчї патрѣ
сілікѣ п'ащ дпгѣдсїт сѣ се деа. Атѣнчї Каганъа тѣпїндсѣ, пре тоцї робїі і-ащ ото-
рѣт ши с'ащ дптрѣнат ла але сале, дѣп че ащ фѣгѣдсїт Ротанїі кѣі вор пѣлті дп тот
апѣа кѣте чїпчї зечї де мїі де галбенї. Ачеаста дпкъ о ащ фѣгѣдсїт Каганъа, кз пз ва
маі трече Дѣлѣреа. Дптрѣ ачестеа с'ащ зрїт зра дппротїва лѣі Маэрікіе.“

Ашїшдереа скрїі: С. Теофан²⁾, Теофілакт³⁾, Анастасїе Вїбліотекарїа⁴⁾, Кедрен⁵⁾.

Деспре четъциле Сирмиѣ шѣ Сирѣдонѣ аѣ ворѣт ла аѣи маѣ дѣинте; деспре Ко-
меа зѣк Лекѣиен ¹⁾ шѣ Брѣзен ²⁾, кѣ аѣ фост дѣн Дакѣа чеа рѣиноасѣ; Дѣрѣзѣпера аѣ фост
четатеа Тракиѣ. Дѣн каре ѣарѣшѣ кѣлеце, кѣ Каганѣ Аварѣлор, сѣѣт а кѣрѣѣа тѣтеле
ера Ценѣдзиѣ, Бѣлгарѣи шѣ Склавѣниѣ, стѣпѣниѣа тоатѣ Дакѣа веке.

¹⁾ Author Historiae Miscellae Lib. 17. in Mauricium Augustum. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia
ad an. 18. Mauricii. ³⁾ Theophylactus Lib. 7. c. 13. pag. 181. ⁴⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 81.
⁵⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 399. ⁶⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 1. p. 1226. ⁷⁾ Bruzen in Di-
ctionario.

Аѣнѣа 601. Аѣнѣа ачеста ар фѣи фост фѣрѣчѣт тѣтѣрор Ротѣнѣлор, врѣѣ а зѣче, шѣ
челор дѣн Дакѣа чеа веѣе шѣ челор дѣн чеа позѣ, дакѣ ар фѣи авѣт мѣнте Авѣгѣстѣа Маѣрѣкѣе,
пѣнтрѣ кѣ авторѣа Мѣскелѣѣ аша ¹⁾ скрѣе: „Ла аѣнѣа аѣ позѣ-сѣре-зечелеа аѣ дѣнѣтра-
тѣлѣи Маѣрѣкѣе Коментѣиол (Преторѣа Аѣѣѣѣ) ѣарѣшѣ лѣнѣд пре чеѣ дѣнѣрѣмаѣѣ аѣ венѣт
ла Дѣнѣре, шѣ зѣнѣдѣсе кѣ Прѣскѣ (Преторѣа Тракиѣ) ла Сирѣдон, аѣ стрѣка тѣпачеа кѣ
Аварѣи. Кареа стрѣкѣнѣдѣ-о аѣ мерс ла четатеа Вѣминѣкѣѣ, каре е тѣре остров аѣ Дѣ-
нѣреѣ. Каре азѣнѣдѣле Каганѣа, аѣ пѣрчес сѣре кѣтѣнѣрѣле Ротѣнѣѣи. Дрѣнт ачѣеа пѣ
патрѣ фѣѣѣорѣ аѣ сѣѣ, дѣнѣдѣле аѣлѣ пѣтерѣѣ, ѣ-аѣ рѣнѣдѣѣт сѣ пѣзеаскѣ вѣдѣрѣле Дѣнѣреѣ.
Чѣ Ротѣниѣ, фѣкѣнѣдѣшѣ лѣнѣтрѣ, сѣаѣ вѣтѣт кѣ фѣѣѣорѣи Каганѣаѣи. Пѣнтрѣ кѣ Коментѣиол,
волѣав фѣѣнѣд, шѣдеа дѣн островѣа Вѣминѣкѣѣ, шѣ дѣнѣнѣд тѣлѣт вреѣе вѣтаѣа, оторѣнѣдѣсе
шѣ треѣ сѣте де Ротѣниѣ пѣнѣ ла аѣнѣсѣа соарѣлѣѣ, дѣнѣтре варѣварѣ аѣ кѣзѣт патрѣ мѣи. А-
шѣшѣдѣреа кѣтѣнѣдѣсе шѣ а треѣа зѣ, Ротѣниѣ де ла локѣрѣле чеѣе маѣ дѣнѣлѣте аѣ пѣвѣлѣт
дѣн контра варѣварѣлор шѣ пре ачѣѣѣа дѣнѣторкѣнѣдѣѣ дѣнѣтрѣнѣ локѣ шѣ фѣгѣрѣнѣд пре Аварѣ,
пре тѣлѣѣ дѣнѣтре дѣнѣшѣѣ ѣ-аѣ дѣнекат, дѣнѣтре карѣи шѣ фѣѣѣорѣи Каганѣаѣи аѣ пѣрѣт, шѣ Ро-
тѣниѣ сѣаѣ дѣнѣгрѣкат кѣ вѣстѣтѣ дѣнѣвѣнѣдѣре.

„ѣарѣ Каганѣа адѣнѣнѣд пѣтерѣѣ тѣлѣте дѣнѣсѣшѣ пѣрчѣде аѣѣѣра Ротѣнѣлор; чѣ дѣнѣнѣд
рѣскоѣѣ, Ротѣниѣ дѣнѣнѣг пре Аварѣ, шѣ вѣрѣнѣѣа ачѣеа аѣ фост чеа маѣ дѣнѣсѣнѣпатѣ де
кѣт тоате. Дѣнѣтрѣ ачѣеа Прѣскѣ аѣ трѣмѣѣе патрѣ мѣи сѣ треакѣ Тѣса, порѣнѣчѣнѣдѣле сѣ чер-
чѣтезе че фѣак варѣварѣи. Чѣ пѣтѣка шѣнѣнѣд варѣварѣи деспре ачѣеа че се дѣнѣтѣнѣпласе, дѣ-
нѣеа сѣрѣѣтоаре шѣ се осѣѣта дѣнѣнѣрѣнѣнѣ: ла ачѣѣѣа аѣѣнѣнѣнѣд Ротѣниѣ, пре аѣкѣнѣс тѣ-
ре фрѣкѣ аѣ фѣкѣт; пѣнтрѣ кѣ треѣ-зѣчѣ де мѣи де Ценѣдзиѣ шѣ де аѣнѣѣи варѣварѣи аѣ оторѣѣт,
шѣ кѣпѣлѣнѣд тѣре добѣнѣдѣ сѣаѣ дѣнѣтѣрѣнат ла Прѣскѣ.

„ѣарѣ Каганѣа стрѣнѣсѣнѣдѣшѣ ѣарѣ пѣтерѣле аѣ венѣт ла Дѣнѣре, шѣ вѣтѣнѣдѣсе сѣаѣ
дѣнѣнѣс варѣварѣи, шѣ сѣаѣ дѣнекат дѣн аѣа Дѣнѣреѣ, шѣ аѣ пѣрѣт кѣ дѣнѣшѣѣ фѣоарѣте тѣлѣѣ шѣ
дѣн Склавѣниѣ; ѣарѣ вѣи сѣаѣ пѣнѣс дѣн Аварѣ 3000, дѣн Склавѣниѣ 800, дѣн Ценѣдзиѣ 3200;
аѣарѣ де ачѣѣѣа дѣнѣк аѣлѣ 2000 де варѣварѣи. Каганѣа вѣзѣнѣд ачѣеа, трѣмѣѣе ла дѣн-
пѣратѣа Маѣрѣкѣе солѣ, рѣгѣнѣдѣсе сѣ капѣте дѣнѣпоѣ пре чеѣ пѣнѣшѣѣ, шѣ дѣнѣпѣратѣа пѣ дѣн-
нѣд кѣтѣнѣлѣта дѣнѣвѣнѣдѣре а Ротѣнѣлор шѣ пѣрѣдѣреа варѣварѣлор, скрѣе лѣѣ Прѣскѣ ка пѣѣмаѣ
пре Аварѣсѣѣѣ дѣнѣтоарѣкѣ Каганѣаѣи.“

Ашѣшѣдѣреа С. Теофан скрѣе ²⁾, дѣн карѣле се веѣе авторѣа Мѣскелѣѣ а фѣи скрѣе

istoria sa. Drept aceea unde are autorul Miskellei Tisca, eș am pze din C. Teofan Tisa; mai vârtos pentru aceea, pentru că Tisca la alți autori nu se află; poate că la un autorul Miskellei dăcă e greșala de tipar.

Din care se scie autorul Miskellei și C. Teofan la anul acesta, ama dară poți călege, că Romanii trecură pe la Biminakia și deaia Românească, și așezăndu-se la Tisa, ba trecură și Tisa ca excursia lor, și aș tare dăptăternică la Dacia cea veche. Drept aceea aș fost mătărit pe strămoșii noștri de țigări varvarilor. Bătră de ar că lăsat dăptăratul Mavricie dăptă Prătorul Priscă! Varvarii din carii și aș prins căle 2000, mai pe vrtă dăptă, mi se vdt a că fost Bălgarii, că achedia dăcă loxia dăptă o parte a Dakiei căi veche, dăptă Dendzi și dăptă Sklavini, prekmă și aș arătat la anii de mai înainte.

1) Author Miscellae Lib. 17. in Mauricium Aug. 2) S. Theophanes in Chronogr. ad an. 19. Mauricii Aug.

Anul 602. Anul acesta este cel mai de pe vrtă al dăptăriei lui Mavricie Așeză, doară și cel mai de pe vrtă de a mai ptea dăptăriei Răzărăz și stăpni Dacia cea veche și pe Colonii lui Traian căi dăptăreșă remăși. Elokă care e de a se dăptă! pentru că (dăcă km scriă C. Teofan 1), și autorul Miskellei 2), dăptăratul Mavricie dăptă al doă-zălelea ană al dăptăriei sale la loxia lui Priscă căle viteaz aș pze Prător pe Petru fratele să, căria i-aș porșnit că erpeze că oastea la dăptă Sklavilor, adăcă la Moldova și la deaia Măntenească să Valahia de acă; căci achedia se stăpni atăci Sklavini dăptăreșă că Bălgarii; Ardealul și că este pntă la Tisa Dendzii, Bessarabia Hănnii, prekmă și aș arătat la anii mai înainte, mai ales la anul 455. Porșka achedia și aș păcătă oșăilor, și pentru lipsă hranii căilor, și pentru că avea că sine mătă pradă pe carea se teșea a o dăcă la mijlocul varvarilor; căci strămoșii noștri colonii Așeză Traian eraă foarte răș storșii de varvari, pentru care șoarăcere era săle de a ptea așăta oșăilor, de și ar că scălat iară la contra oșăilor, cănd achedia și ar că avă zaharaoa cea de lipsă, drept aceea nici aș primit porșka. Iară Prătorul Petru și mai tare aș nevănit pe oșăii, pentru că și aș tras dăptăreșă de la tabăre 20 de mijări, și dăptă achedia aș fost ploii foarte mătă și frig tare. Că dăptăratul nu dăceta a scrie Prătorul și pta și erpeze la Dacia veche, și că căleagă zaharaoa de iară de la Sklavini. Iară Prătorul kiemănd la sine pe și dăptăriei ană Găndșin, i-aș zic: Prea grea mi se vedă mie porșka dăptăreșă carele porșăceșă că erpă la dăcă strein; că greș este a scăla, mai greș a nu scăla. Nici și bine nu face scăpătea șișă tăptăreșăilor, de carea stăpni și dăptăratul, el este cășă relălor, că vor șișă, și kiemănd pe mai țării oșăilor, se aș spă porșka. Achedia așăndăle oșăii, aș dăceta a face găleavă, carea șișăndă șișă din căi mai de frăte, aș șișă la Petru Prătorul, iară oastea aș rădikă dăptărat pe Foka sășă. Că așănd Petru Prătorul, aș șișă la frate-să Mavricie de i-aș șișă.

Avziind ачеста Масрикѣ Агвстѣл, аѣ фѣцит дн Калкидонѣ, знде prinziind'л Фока Тѣраннѣл, аѣ порѣнѣит де л'аѣ оторѣт, дѣпъ че аѣ възѣт де фацѣ моартеа фѣлор сѣл. карѣи ера чѣнѣ кѣ пѣмѣрѣл. Масрикѣ Агвстѣл фѣ тѣлат дн анѣл деспре кареле скрѣѣ а-кѣт дн 27 Ноетвѣрие, дн възѣт де 63 де анѣ³⁾); ѣарѣ пре дѣмѣрѣтеаса кѣ треѣ фете але еѣ маѣ тѣрѣѣ ле аѣ потопѣт ачелашѣ Тѣраннѣѣ, прекут се ва ведеа ла анѣл 605.

Фока кареле ера де вицѣ дн Канадокѣа, дѣнъ че аѣ анѣкат дѣмѣрѣѣѣа, ка сѣ ѣмѣ-о дѣмѣрѣаскѣ, пре тѣлѣѣ аѣ оторѣт, шѣ темѣндѣсе ка пѣ кѣтѣва сѣл аѣфѣрѣсеаскѣ Патрѣархѣл Царѣградѣлѣи центѣрѣ зѣидереа дѣмѣрѣтѣлѣи Масрикѣе, аѣ скрѣе ла Патрѣархѣл Ромѣеѣ, дн кареа епѣстолѣ дѣ Патрѣархѣлѣи Ромѣеѣ тѣлѣл де Екѣменѣл, адекѣ пресе теѣѣ Патрѣархѣи шѣ Архѣереѣи; каре тѣлѣл дѣнъ ачеса л'аѣ шѣ цѣнѣт теѣѣ Патрѣархѣи Ромѣеѣ пѣнѣ дн зѣоа дн каре скрѣѣ ачестеа. Батѣр де пѣ л'ар фѣ цѣнѣт! центѣрѣ кѣ тѣлѣл ачеста аѣ стрѣкат драгостеа дѣмѣрѣ рѣсѣрѣтенѣи шѣ дѣмѣрѣ анѣсенѣ. Чѣ деспре ачеста веѣи пре Флеуѣри⁴⁾.

¹⁾S. Theophanes in Chronographia ad an. 20 et ultimum Mauricii Aug. ²⁾ Author Miscellae Lib. 17 in Mauricium. ³⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ⁴⁾ Fleury in Historia Ecclesiastica ad h. a.

Анѣл 603. Нѣ тѣлѣт дѣмѣрѣѣѣи Фока, шѣ Нарсес повѣзѣиторѣл дн анѣл ачеста се скѣлѣл асѣпра лѣи; Хосрое ал П, краѣл Персѣлор, дѣкѣ аѣ порѣнѣт рѣсѣѣѣи асѣпра Ромѣанѣлор, сѣвт претѣст, ка кѣт ар вреа сѣ ѣсѣндѣаскѣ моартеа лѣи Масрикѣе¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 18. Katona in Synopsi Chronologica.

Анѣл 605. Фока дѣмѣрѣѣѣи цѣрѣлѣмѣтѣлѣи сѣѣ оторѣт пре Нарсес, кареле се дѣмѣрѣкѣсе кѣ дѣнѣсѣл. Пре дѣмѣрѣрѣтеаса Константѣна, тѣѣереа дѣмѣрѣтѣлѣи Масрикѣе, шѣ пре треѣ фете але еѣ дѣкѣ ле потопѣсе¹⁾.

¹⁾ Idem Author Miscellae, et Katona II. c.

Анѣл 610. Де ла моартеа лѣи Масрикѣе немѣка ам деспре Ромѣанѣи чеѣ дн Дакѣа, ѣарѣ деспре Ромѣанѣи дн комѣн ачеста есте де а се дѣнѣсетѣна, кѣ токѣа рѣѣ ле аѣ кѣрѣ лѣврѣрѣле сѣвт Фока Тѣраннѣл, центѣрѣ кѣ тоате се фѣчѣа кѣ тѣре сѣлѣчѣе. Дрепт ачесеа Прѣскѣѣ, маѣ ѣанѣте Преторѣлѣл, кареле аѣеа тѣѣере пре фѣта тѣраннѣлѣи Фока, аѣ кѣемѣт пре Иракѣе дн Афѣрка дн контра сокѣрѣлѣи сѣѣ, кареле венѣнд ла Царѣград аѣ дѣвинѣ пре тѣраннѣл дн 5 зѣле але лѣи Октоѣвѣрие дн анѣл ачеста, шѣ ѣ-аѣ тѣлат канѣл, дѣмѣрѣрѣкѣнд дѣнѣшѣи порѣфѣра, дѣнъ а кѣрѣѣа дѣмѣрѣрѣкарѣ Иракѣе с'аѣ кѣнѣнат кѣ Ездокѣа фѣта зѣнѣи воѣерѣѣ дн Афѣрка¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

Анѣл 611. Хосрое краѣл Персѣлор, тѣкар кѣ перѣсе Фока тѣраннѣл, асѣпра кѣ-рѣѣа с'аѣ фост скѣлат центѣрѣ зѣидереа дѣмѣрѣтѣлѣи Масрикѣе, прекут с'аѣ зѣе маѣ ѣанѣте, тотѣшѣи п'аѣ дѣнѣтет а се ошѣи дн контра Ромѣанѣлор. Чѣ дн анѣл ачеста фѣзѣрѣнд пре Ромѣанѣи, аѣ кѣпрѣнѣс Едееса шѣ Анѣмеа¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad a. 2. Heraclii Aug. Katona in Synopsi Chronologica.

Анѣл 614. Анѣл ачеста аѣ кѣрѣ спре окара тѣтѣрор крѣшѣнѣлор; центѣрѣ кѣ Персѣи аѣ лѣат Иерѣсалѣмѣл, шѣ С. Крѣче, пре каре с'аѣ рѣстѣкѣнѣт тѣлѣтѣиторѣл лѣмѣѣ Домѣнѣл постѣрѣ Исѣс Хрѣстос, о аѣ дѣс роавѣ дн Персѣда¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes l. c. Baronius ad hunc annum.

Англ 615. Азгъстѣл Иракліе триміте солі де паче ла Хосрое, пре каріи Хосрое дн контра къдмѣи неамѣриор дѣ пѣне ла оупеліше¹⁾.

¹⁾Idem S. Theophanes l. c. Katona l. c.

Англ 618. Ла англ ачеста аша скріе С. Нікіфор Патріархѣл¹⁾: „Дѣнъ ачестеа пѣнѣнъ време трекънд, аѣ веніт дн Царіград Домнѣл Хѣннѣлор, *ὁ τῶν Ὀυγγῶν τῷ ἐθνικῷ Κύριος*, кѣ воіеріи сѣл. ші мѣлѣи осташи; ші аѣ пофтіт де ла днпѣратѣл (Иракліе), ка сѣ і вотезе; каре пофѣт а лор приміндсе, воіеріи Хѣннѣлор сѣ аѣ дѣе ла вотез прін воіеріи Ротѣнѣшѣ, ші мѣіеріле лор прін мѣіеріле ачестора. Дѣнѣ дѣнъ че сѣ аѣ вотежат, пре тоѣ і-аѣ чінетіт Азгъстѣл кѣ дарѣрѣ днпѣрѣтѣшѣ ші кѣ дерегѣторіи. Пентрѣ кѣ пре повѣнѣторіѣ лѣ аѣ фѣкѣт Патрікіѣ, ші кѣ маре оменіе і-аѣ словозіт дн цінѣтѣл Хѣннѣлор. *πρὸς τὰ Ὀυγγῶνα ἦθῆ*.

Хѣннѣ ачестіа се вѣд а фі фост Секѣи дн Ардеал, пре каріи челелалте неамѣрѣ і-аѣ азнѣгат дн Бессаравіа, ѣнде-і днтірѣсе Ценідзіи дѣнъ моартеа лѣі Атгіла (ирекѣт сѣ аѣ арѣтат ла англ 455) ші і-аѣ стрімторіт днпре мѣнѣи Ардеалѣлѣ, ѣнде локѣсек пѣнъ дн зіоа дн каре скріѣ ачестеа.

¹⁾S. Nicephorus Patriarcha in Brev. Hist. ad a. Christi 618.

Англ 619. Каганѣл Аварілор, кареле де ла моартеа Азгъстѣлѣ Маврікіе днпѣрѣлѣт фінд кѣ Склавіи чеі де кѣтре Венеціа, лѣ аѣ трекѣт Дѣнѣреа дн контра Романілор, дн англ ачеста аѣ триміе солі де паче ла Иракліе Азгъстѣл. Де каре соліе вѣкѣрѣндѣсе днпѣратѣл, пентрѣ кѣ се гѣтіа асѣпра лѣі Хосрое, кѣ мѣлте ші марі дарѣрѣ аѣ чінетіт пре Каганѣл, ші ашндереа аѣ триміе ла дѣнѣсѣл солі пре Анастасіе Патрікіѣл ші пре Коста Квесторѣл, ка сѣ спѣнъ воінѣа са Каганѣлѣлѣ. Чі ера фѣцарнік, кѣчѣ пре солі і-аѣ прімѣт кѣ кѣвінте дѣлѣ ші сѣ аѣ арѣтат амік Романілор, днпѣрѣнд ші ачееа кѣ ва мерѣе сѣ се днпѣмѣаскѣ кѣ днпѣратѣл, ші сѣ факѣ легѣтѣрѣ кѣ дѣнѣсѣл. Днпѣрѣндѣсе соліи, аѣ спѣс ачестеа тоате днпѣратѣлѣлѣ, де каре вѣкѣрѣндѣсе Иракліе Азгъстѣл, сѣ аѣ гѣтат сѣ еасѣ днпѣнѣтеа Каганѣлѣлѣ кѣ маре помпѣ ла Ираклеа, каре четате о ашезасе соліи кѣ Каганѣл лок де днпѣлнре; ші трімѣнѣнд днпѣнѣте гѣтірѣле челе де комедіе, кѣчѣ вреа сѣ л прімѣаскѣ кѣ ціок де кѣлѣрѣнѣи, аѣ трімѣіе ші вестѣмѣнтѣрѣ скѣмѣе ші мѣлте, ші пре сеаѣа Каганѣлѣлѣ ші пре сеаѣа челор че вор фі кѣ дѣнѣсѣл. Венінд днпѣратѣл дн Иракліа, прѣсте треі зіле аѣ сосіт ші Каганѣл кѣ фоарте мѣлѣи осташи, пре каріи лѣнѣнд кѣ сіне, пре чеі маі вѣнѣ і-аѣ днпѣрѣнѣт прін пѣдѣрѣле, каре сѣнт деасѣпра зідѣрѣлор челор лѣнѣи, ка, околінд пре днпѣратѣл ші пре чеі че ера кѣ дѣнѣсѣл, сѣ і поатѣ прінде. Дн лѣкрѣ неащентат ка ачеста днпѣелегѣндѣл Иракліе Азгъстѣл, аѣ лѣнѣдат порфѣра, сѣ аѣ днпѣрѣкат дн хѣіне проасѣе, ші легѣнд корона чеа днпѣрѣтеаскѣ де канѣл сѣл, дн рѣнѣноасѣ фѣгѣ сѣ аѣ дат, ші де авіа аѣ скѣнат дн Царіград. Іарѣ Аваріи кѣ інімѣ гонінд пре чеі че фѣнѣіа, аѣ веніт пѣнъ ла кѣмпѣл че се кіамѣ а л шѣнтелеа, ші аколо сѣ аѣ ашезат кѣ табѣра. Де аколо сѣ аѣ днпѣрѣнѣіат пѣнъ ла пѣнѣтеа че ера прѣсте рѣлѣ Варніссѣлѣ ші тоате ле аѣ прѣдат ші робіт фѣрѣ нічѣ о вѣнтѣіалѣ. Днпѣрѣ ачѣса вѣшт-

тѣхъ дѣлѣхъ шѣ вѣштѣхъ каре се гѣтисе пре сеама Каганъхъ, шѣ пре сеама воерѣлоръ хъ, кѣ тоате гѣтѣрѣе челедѣлѣте шѣ кѣ пѣртѣторѣи лор, аѣ рѣмас дѣ тѣлѣне варварѣлор. Пре хъмъ кѣ неспѣхъ тѣлѣне де робѣ с'аѣ дѣтѣрѣнат ла локѣрѣе салѣ. Дѣн спѣперѣа хънор робѣ, карѣи аѣ скѣпат, се сокотѣск а фѣ фост нѣмътѣрѣл робѣлор, пре карѣи і-аѣ дѣс атѣнчѣ Аварѣи, вѣрѣвадѣи шѣ тѣхѣрѣи ка ла 270,000. Аша скрѣш дѣтѣмалѣрѣа а-чѣаста: С. Нѣкѣфор¹⁾, С. Теофан²⁾, шѣ авторъхъ Мѣскѣлѣе³⁾.

Де аѣ фѣкѣт Аварѣи ачѣстѣа дѣ Тракіа, чѣ нѣ вор фѣ фѣкѣт дѣ Дакіа чѣа постъ? кѣчѣ пре Дакіа чѣа веке дѣпъ тоарѣта хъи Махрѣнѣе дѣнатъ о аѣ дѣгѣдѣт. Ваѣ аѣ фост де вѣдѣи стрѣтѣмѣи пощрѣ! пѣнъ чѣ Дѣмнезѣѣ і-аѣ тѣлѣтѣт, прѣкѣм се ва арѣта ла ашѣи вѣиторѣи.

¹⁾ S. Nicephorus Patriarcha C. P. in Dreviano Hist ad an. Christi 619. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 9. Heraclii Aug. ³⁾ Author Miscellae Lib. 18. in Heraclium Augustum.

Анъл 620. Дѣн анъл ачѣста шѣ маѣ тарѣ гѣтѣндѣсе Ахгѣстѣл Іраклѣе дѣ контра Персѣлор, ва сѣ рѣскѣмперѣе крѣчѣа Домъхъхъ, чѣа робѣтъ де дѣншѣи, прѣкѣм с'аѣ зѣс маѣ пѣнтѣе, іарѣшѣ аѣ трѣмѣе солѣе ла Каганъхъ Аварѣлор, нѣстѣрѣндѣл нѣнтѣрѣ аттѣнтатѣл дѣн анъл трѣкѣт, шѣ доѣнѣндѣл ка сѣ цѣнъ пачѣа, кѣчѣ нѣ вреа дѣмпѣратѣл сѣ аѣвъ вре хъи нѣмѣк дѣпъ спатѣе, пѣнъ де ва ошѣи кѣ Хосроѣе. Солѣа ачѣаста, дѣнъ кѣм скрѣе С. Теофан¹⁾, шѣ авторъхъ Мѣскѣлѣе²⁾, фостѣе кѣ чѣнѣте о аѣ прѣимѣт, шѣ тѣртѣрѣсѣнд кѣм кѣ дѣ парѣ рѣѣ де ачѣса чѣ аѣ лѣкрат дѣн анъл трѣкѣт, с'аѣ фѣгѣдѣт Каганъхъ кѣ пачѣа о ва цѣнѣа кѣм се кѣвѣне.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 10. Heraclii Aug. ²⁾ Author Miscellae Lib. 18. in eundem.

Анъл 622. Ахгѣстѣл Іраклѣе, фѣнд акѣма гата сѣ порѣеаскѣ дѣ контра Персѣлор, аѣ трѣмѣе солѣ ла Каганъхъ Аварѣлор, прѣн карѣи с'аѣ рѣгат де Каганъхъ, сѣ аѣвъ грѣѣе ка хъи амѣк де трѣвѣе Ромѣнѣлор, пѣнъ чѣ се ва дѣтѣрѣна дѣнѣсѣа де ла Персѣда, нѣмѣндѣл тѣтор фѣнѣхъхъ сѣѣ. Карѣе черѣре а хъи Іраклѣе Каганъхъ о аѣ прѣимѣт, шѣ аѣ фѣгѣдѣт кѣ о ва пѣлѣнѣ, тѣкар кѣ нѣ с'аѣ цѣнѣт де фѣгѣдѣшѣѣ, прѣкѣм вом вѣдѣа ла анъл 626. Дрѣнт ачѣса дѣкрѣдѣнѣат фѣнд Ахгѣстѣл Іраклѣе де кѣтръ Каганъхъ, аѣ порѣит, шѣ пре калѣ кѣ тоатъ сѣргѣнѣца аѣ дѣвѣцат шѣ дѣпрѣнѣе не оставѣи дѣн лѣкрѣрѣе де рѣсѣвѣшѣѣ, апоѣ дѣкѣ дѣн анъл ачѣста аѣ дѣвѣне де одатъ пре Персѣ¹⁾.

Анъл ачѣста, почѣѣ зѣчѣ, кѣ е дѣнтре чѣѣ маѣ дѣсемѣнѣцѣи ашѣи; нѣнтѣрѣ кѣ дѣн анъл ачѣста дѣчѣе Хѣгѣра сѣѣ фѣга хъи Махъмед пророкѣхъхъ Тѣрѣнѣлор, карѣи дѣачѣи нѣмътѣрѣ а-шѣи, прѣкѣм пре ларг арѣтѣ Лѣзѣкѣлавѣе²⁾, пре карѣе дѣн пошѣи афла лѣтѣнѣе шѣ тѣрѣчѣе.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 18. in Heraclium Aug. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Leunclavius.

Анъл 623. Іраклѣе Ахгѣстѣл нѣдѣждѣсѣнд дѣн Хс, нѣнтѣрѣ а кѣрѣсѣа крѣчѣе се ошѣи кѣ Персѣи, дѣн анъл ачѣста аѣ фѣгѣрѣт пре Хосроѣе, шѣ анѣнѣндѣ Гѣзѣхъ чѣнчѣ зѣчѣи де мѣи де робѣ аѣ сѣловѣт¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad a. 13. Heraclii Aug. Author Miscellae Lib. 18. in eundem Heraclium. Katona in Synopsi Chronologica.

Англ 624. Ираклиѣ Августѣя тот спореше асѣпра Персілор, пентрѣ къ бате пре доі повѣдѣторі аі лѣі Хосрое, пре Сарвар ші пре Саравлапка; пре ачеста дѣ таіе, пре чеа дѣнтѣіѣ дѣ. фѣгѣреще ¹⁾.

¹⁾ *Idem* II. cc.

Англ 625. Ираклиѣ Августѣя дѣ англ ачеста аѣ трекѣт дѣ Кілікіа ші тѣтѣрѣнд лѣнгѣ рѣлѣ Сарѣлѣі. къ вѣртѣтеа са фоарте аѣ дѣфрѣкат пре Сарвар повѣдѣторіѣ лѣі Хосрое ¹⁾.

¹⁾ *Idem* II. cc.

Англ 626. Дѣтрѣ аі шеасе-спре-зечелеа анѣ аі дѣпѣрѣдѣі лѣі Ираклиѣ, адекѣ дѣ англ ачеста, прекѣт скрѣіѣ СС. Нікіфор ¹⁾, ші Теофан ²⁾, ші Павл Diakonѣл ³⁾, Хосрое Краіѣл Персілор, аѣ стрѣнс оасте позѣ дѣн стрѣні, дѣн цѣрані ші дѣн шерѣі. адекѣ дѣн тоате неамѣрѣле ші дѣн тоате фелѣспрѣле, ші лѣзнд дѣн оастеа лѣі Сарвар дѣкредѣндѣат ѣнѣі-зѣнѣ де мѣі де осташі, і-аѣ адѣогат къ оастеа чеа позѣ, ші і-аѣ дѣкредѣндѣат Преторѣлѣі сѣѣ Сатѣн, нѣмѣнд тоатѣ оастеа ачѣаста позѣ грѣмѣзі де аѣр, ші пре Сатѣн лѣаѣ трѣміе асѣпра дѣпѣратѣлѣі, іарѣ пре Сарвар къ чеелалѣт оасте лѣаѣ трѣміе асѣпра Царѣградѣлѣі, ка дѣсоцѣндѣсе къ Аваріі, къ Хѣнпѣі, каріі ера де кѣтрѣ апѣсѣ, къ Бѣлгагаріі, къ Скламѣніі ші къ Цѣпѣдзіі, каріі ера дѣн Дакіа чеа веке сѣѣт тѣтелеа Каганѣлѣі Аварілор, прекѣт сѣаѣ арѣтат ла аніі маі дѣмаїнте, дѣмѣреснѣ сѣ дѣкѣнѣіспре четатеа чеа дѣпѣрѣтеаскѣ. Кѣнд аѣ дѣщелес ачѣстеа Ираклиѣ Августѣя, е і дѣнкѣ аѣ дѣпѣрѣдѣіт оастеа са дѣн трѣі пѣрѣі, дѣнпре каре о парте о аѣ дѣнѣт къ сѣне, алта о аѣ трѣміе спре паза Царѣградѣлѣі, а трѣіа о аѣ дат фратѣ-сѣѣ Теодор дѣн контра лѣі Сатѣн, кареле аѣ ші дѣвѣнс пре Сатѣн къ грѣмѣзіле чеа де аѣр.

Сарвар къ оастеа са аѣ венѣт ла Камѣдоніа, іарѣ Каганѣлѣі къ неамѣрѣле маі сѣсѣ нѣмѣте аѣ дѣкѣнѣіспрат Царѣградѣлѣі пре маре ші пре пѣмѣнт, атѣтеа лѣнтрѣ дѣкѣнд дѣн Дѣнѣре, кѣте нѣ дѣкѣлеа дѣн сѣнѣл тѣрѣі де лѣнгѣ Царѣград, ші аѣ кѣтѣт четатеа дѣн зече зіле нѣмаі дѣн зѣдар; пентрѣ къ къ пѣтереа лѣі Дѣмнезеѣ прѣн рѣгѣчѣспрѣле маічеі чеі пѣрѣреа верѣре, сѣаѣ вѣрѣіт Каганѣлѣі къ аі сѣі ші пре маре, ші пре пѣмѣнт, ші къ рѣшѣне ші позѣ парѣѣѣ аѣ кѣѣтар неамѣрѣлор маі сѣсѣ зісе а се дѣтѣрна ла але сале. Че нѣаѣ пѣтѣміт Ромѣніі чеі дѣн Дакіа чеа позѣ ші де асѣт датѣ. Пентрѣ къ Аваріі нѣаѣ пѣтѣт трече ла Царѣград фѣрѣ нѣмаі прѣн Дакіа чеа позѣ.

¹⁾ S. Nicephorus in Breviario ad an. Christi 626. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 16 Heraclii Aug. ³⁾ Paulus Diaconus Lib. 18. ⁴⁾ *Idem* II. cc. Katona in Synopsi Chronologica.

Англ 627. Дѣпѣ че сѣаѣ дѣсоцѣт Ираклиѣ Августѣя къ Тѣрѣіі, фоарте рѣѣ аѣ прѣдат Персеіда; ѣі Тѣрѣіі нѣ дѣндѣлѣнг аѣ дѣнѣт соцѣетатеа. Дрѣнт ачѣеа Ираклиѣ сѣнгѣр сѣаѣ ѣтѣт къ Разате повѣдѣторіѣлѣі Персілор, пре каре лѣаѣ ші дѣвѣнс, рѣсѣнѣндѣі тоатѣ оастеа ¹⁾.

¹⁾ *Idem* II. cc.

Англ 628. Сѣрое фѣіѣл лѣі Хосрое вѣзнд перѣреа че се дѣнтѣмѣласе, аѣ по-толѣт пре татѣлѣ сѣѣ, ші фѣкѣнд наче къ Августѣя Ираклиѣ, і-аѣ дат дѣндѣрѣлт Крѣчеа

Domnăxi, пре кареа Августъ прѣ змериле сале о аѣ пѣртат пѣпъ ла локъи еї, дѣпъ кѣм скріе Бароніе¹⁾, пре кареле дѣ поцї vedea.

¹⁾ Baronius in Annalibus. ad h. an.

А н ъ л 632. Дѣ анъл ачеста дѣ 17 зїле аѣ мѣрїт Махмед дѣтѣиѣ Калифъ ал Саракїнілор шї Пророкъл челор а кѣрора леце се нѣмече де пре нѣтеле лѣї, дѣтрѣ ал кѣрѣи локѣ Саракїнії аѣ алес пре Авѣвекрѣ¹⁾.

Baronius l. c. Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 634. Авѣвекрѣ ал доїлеа Калифъ ал Саракїнілор дѣпъ че аѣ дѣвїне пре Романї дѣ анъл ачеста, моаре; іарѣ Омар брїнѣторїѣ лѣї мѣлте четѣдї кѣрїнде де ла Романї¹⁾.

Дѣтрѣ ачелашї тїмп (скріе С. Нікіфор²⁾, адекѣ дѣ анъл 634) Кѣврат, вѣрѣл лѣї Оргната, Домнѣл Хѣногѣндѣрїлор (ал Бѣлгарїлор) се скоалѣ асѣпра Каганѣлѣ Аварїлор, лепѣдѣнд цїгѣл шї пре останїї, пре карїї дѣї цїнеа ла дѣнѣл Каганѣл, батѣоко-рїндѣї дѣї цїпъ дїн цїнѣтѣл сѣѣ. Дѣпъ ачееа трїмїцїнд соїе ла Іракліе, аѣ фѣкѣт паче кѣ дѣнѣл, кареа о аѣ шї цїнѣт пѣпъ ла сѣфрїшїтѣл вїецїї лор, пентрѣ кѣ Іракліе шї дарѣрї і-аѣ трїмїе шї Патрїкїѣ л'аѣ фѣкѣт.

Дїн кѣвїтеле ачестеа але С. Нікіфор кѣлеце, кѣ Аварїлор де ачї дѣпїнтѣ тот рѣѣ ле-аѣ мерс. пѣпъ кѣнд і-аѣ стїне Карол чел маре, пре кѣм се ва арѣта ла анъл 799.

¹⁾ Baronius et Katona II. сс. ²⁾ S. Nicephorus in Breviario Historico ad annum Christi 634.

А н ъ л 635. Омар ал треїлеа Калифъ ал Саракїнілор дѣвїнѣ пре Теодор фрателе лѣї Іракліе шї пре Вахане, шї іеа де ла Романї Дамаскъл, Фїнікіа шї Егїптѣл¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 25. Heraclii Aug. Baronius ad h. a. Katona l. c.

А н ъ л 637. Саракїнії дѣпъ че аѣ цїнѣт дѣкѣнѣцїѣрат Іерѣсалїмѣл дѣ дої анї маї пре ѣрнѣ л'аѣ лѣат дѣ анъл ачеста; де ачї аѣ трекѣт дѣ Персїда шї дѣвїнѣнд шї фѣгѣрїнд пре Ормісда Країѣл Персїлор чел маї де пре ѣрнѣ, пре кѣм се ва арѣта ла анъл 651, Персїда о сѣпнѣн шїе¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad a. 27. Heraclii Aug. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 640. Кроацїї ѣнїндѣсе кѣ Сѣрвїї алѣнѣгѣ пре Аварї дїн Далмацїа¹⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica Avarum.

А н ъ л 641. Іракліе Августѣл дѣпъ атѣтеа дѣтѣмѣлрї че се фѣкѣсе дѣ дѣпѣрѣ-цїа рѣсїтѣлѣї, кареа де не времїле ачестеа да сепне, кѣ ва дѣмѣла ка шї дѣпѣрѣцїа апѣсѣлѣї, адекѣ, кѣ кѣ време се ва стїнѣ кѣ тотѣл, с'аѣ болѣпѣвїт шї аѣ мѣрїт дѣ 11 Феврѣарїе, саѣ Мартїе (зїче Катона), дѣ вѣрѣстѣ де 66 де анї. Іракліе кѣм аѣ фост вреднїк де лавдѣ дѣтрѣ дѣчелѣт пентрѣ евлавїа са, аша аѣ фост вреднїк де хѣлѣ дѣ-сѣфрїшїт пентрѣ ересѣл монотелїтелор, пре карїї апѣрѣндѣї, пре Дѣмнезеѣ л'аѣ мѣнїат шї порнїт асѣпра са²⁾.

Лѣї Іракліе і-аѣ ѣрмат дѣ дѣпѣрѣцїе дої фѣчїорї аї лѣї, адекѣ: Константїн III, кареле ера пѣскѣт дїн Евдокіа мѣїереа чеа дїнтѣѣ, шї Іраклеона кареле ера пѣскѣт дїн Мар-

rina a doza mēiere. Пре Константин III л'аѣ отрѣвит маѣцѣхъ-са Мартина преесте треі лѣні але дмпърѣдїеі, дп вѣрствъ de 29 de anī; пре Ираклеона дѣпъ шасе лѣні л'аѣ мѣзлїт сенатъ, шї дусемпндѣл ла нас, л'аѣ сѣргѣнїт дмпрезнѣ кѣ мѣмъ-са Мартина, кѣреїа і-аѣ тѣїат лїмѣа, пентрѣ отрѣвіреа лѣї Константин III. Ачелаш сенат аѣ пѣс дмпѣрат дп ло-кѣл лѣї Иракліона пре Константе II, фечїорѣл лѣї Константин III, кареле п'аѣ семѣнат тѣ-тѣне-слѣ, чї мошѣ-слѣ лѣї Иракліе, кѣ ел дпкѣ аѣ прїне партеа Монотелїтелор³⁾.

¹⁾ Katona in Synosi Chronologica ²⁾ Baronius ad h. an. ³⁾ S. Theophanes ad annum ult. Heraclii Aug. Baronius et Katona II. cc.

А п ъ л 647. Орман ал патрѣлеа Калифъ ал Саракїнілор кѣрїнде Африка, шї дп а-нїї вїїторї іеа Кїпрѣл шї Ісаѣрїа де ла Романї¹⁾. Аша кѣреа акѣм порокѣл Саракїнілор шї непорочїреа Романїлор!

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А п ъ л 651. Ормїсда, Країѣл Персілор чел маї де пре ѣрнѣ, моаре дп анѣл аче-ста, шї кѣ дѣлсея се стїнде тоатѣ вїрїнѣа персеаскѣ, дѣпъ че ар фї стѣтѣт дп флоа-реа са 425 de anī¹⁾.

¹⁾ Katona I. c.

А п ъ л 654. Саракїнїї кѣрїнд Armenia de ла Романї, шї пре Константин II дп вї-рѣскѣ шї фѣгѣрѣскѣ пре маре.

¹⁾ Idem Katona I. c.

А п ъ л 658 Мавїа ал чїнчїлеа Калифъ ал Саракїнілор, пентрѣ рѣсвоїѣл че се пор-нїсе дптре Саракїнї, фаче паче кѣ Константе II.

¹⁾ Idem Katona. I. c.

А п ъ л 659. Аѣгѣстѣл Константе II, кареле пре Константин IV, фїїѣл слѣ чел маї маре маї 'пайнте дп флѣкѣсе Аѣгѣст, дп анѣл ачеста пре чейлацїї дої фїї аї слї, адекѣ: пре Тїверїе апої III шї пре Иракліе дї пѣмѣще Кесарї; іарѣ пре Теодосїе фрателе слѣ дп омоарѣ¹⁾.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. an. Katona in Synopsi Chronol.

А п ъ л 663. Аѣгѣстѣл Константе II пентѣндѣ-се odixni de дпгїмѣл кѣпоцїн-цеї сѣфлетѣлї слѣ шї пентрѣ вчїдеа фрателї слѣ, шї пентрѣ алте рѣтѣцї, дп каре дпота, аѣ мѣтат сказнѣл дмпѣрѣдїеі дїн Царїград дп Сїракѣса четатеа Сїкїліеї¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 22. Constantis II. Augusti, Katona in Synopsi Chronologica.

А п ѣ п е х о т ѣ р ѣ т. Кареле акѣм воїѣ аѣсче дїн аѣторї вреднїчї де кредїнѣу деспре моартеа лѣї Кѣврат Домнѣлї Бѣлгарїлор, деспре кареле с'аѣ флѣкѣт поменїре ла анѣл 634 шї деспре чїнчї фечїорї аї лѣї, де че ан се цїн, пѣ почїѣ отѣрѣ. Кѣм кѣ пѣ времеа ачеста с'аѣ дптѣмплат моартеа лѣї Кѣврат, пентрѣ кѣ скрїе аѣторїѣл Міскелїеї¹⁾ де-спре дѣлса, прекѣм ѣрмеазѣ: „іарѣ дп тїмѣрїле лѣї Константе (II, пѣ Константин), кареле аѣ дмпѣрѣдїт ла анѣс, мѣрїнд Корват (саѣ Крѣват пѣ Орват) Домнѣл Бѣлга-рїеї, деспре каре с'аѣ зїс, саѣ ал Контрацїлор, шї лѣсѣнд дѣпъ сїне чїнчї фечїорї ле-аѣ лѣсат кѣ лїмѣѣ де моарте, ка сл пѣ се деспѣрѣаскѣ кѣ лѣкѣшѣл де ла о лалѣтѣ,

ші піпънсі съ сльцеаскъ. Чи дн пѣцип тѣмъ дѣнь моартеа лѣ ачеі чѣчѣ фечіорі с'аѣ депърдіт де ла о лалтѣ дѣн презвѣ къ порокъл, пре кареле дн авеа фѣше-кареле съвтѣ сѣне.

Ші чел дѣтѣѣ пѣскѣт фѣѣ ал сѣѣ, а нѣме Встаіа, пѣзѣнд порѣнка тѣтѣне-сѣѣ, аѣ рѣмас дн цѣара маі марілор съі пѣлѣ асѣзѣі. Ал доілеа фрате, а нѣме Контарат аѣ тре-кѣт ана Тапаідѣлѣ ші маі дѣтѣѣ аѣ дескълікат дн цѣнѣтѣ. че ера дѣнпротѣва фрате-сѣѣ, (Встаіа). Ал патрѣлеа ші ал чѣчѣлеа трекънд Істрѣл сѣѣ Дѣнѣреа, знѣл с'аѣ ашезат дн Панноніа чеа Авѣреаскъ, сѣнсѣндс-се къ тоатѣ пѣтереа са Каганѣлѣ Аварілор (дн а-нѣл 666). Іарѣ чепа-лалтѣ (адекѣ ал чѣчѣлеа) венѣнд дн Пентапоіѣ (че се зѣче акс-та Беневент¹⁾) нѣ департе де Равенна, ако.ло с'аѣ ашезат съвтѣ креціні (дн анѣл іа-рѣшѣ 666). Апоі ал треілеа дѣнтрѣ ачеціа, кареле с'аѣ нѣміт Харпарѣх трекънд Дана-прѣл ші Данастрѣл (адекѣ Ністрѣ.і) рѣжрѣле челе че сънт дѣндре Дѣнѣре ші дѣндре міа-зѣ-пошѣте, аѣ венѣт ла локъл че се кіамѣ Хонглон ші аѣ локзіт дѣндре Дѣнѣре ші дѣндре нѣмітеле рѣжрѣ, вѣзѣнд локъл а фѣ фѣрѣ прѣнекдіе ші де дѣнѣ пѣрѣіле грѣѣ де а се ресвате; нѣнтрѣ къ фѣнд вѣлтос ші де рѣжрѣ дѣнѣнѣсрат де тоате пѣрѣіле, нѣ.лѣтѣ одіхнѣ фѣчеа неамѣрілор къ ашезареа са де кѣре протѣвѣчѣ.

Іарѣ дѣнѣ че с'аѣ дѣнѣрдіт ачеціа дн чѣчѣ латѣрѣ, ші с'аѣ дѣнѣнѣнат, аѣ еміт зн неам таре ал Казарілор, дѣн чеа маі дѣн лѣнтрѣ парте а Берзілеі дѣн Сарматіа чеа дѣнѣѣ, ші аѣ кѣпрѣне тоате церіле пѣлѣ дн тареа Неагрѣ, каре неам пре фрателе чел маі таре, пре Встаіа Прѣнѣл Вѣлгаріеі чеі дѣнѣѣ, л'аѣ сѣнѣе шѣе, дѣнѣнѣнѣнѣтѣ трѣкѣт, каре трѣкѣт пѣлѣ асѣзѣі дн плѣтеце.⁴

Ашѣндереа скрѣѣ Сѣнѣці Теофан²⁾ ші Нікіфор³⁾, смѣнѣтеце аша дарѣ Сѣнеберт⁴⁾ кънд скрѣе къ Встаіа аѣ кѣпрѣне Молдова, Бессаравіа ші Валахіа къ Вѣлгаріі, ші ел аѣ трекът дн Месіа де цѣосѣ ші дн Дакіа чеа позѣ, адекѣ дн Вѣлгаріа де аксѣт; нѣнтрѣ къ Домнѣл Вѣлгарілор, каре аѣ пѣстрат ачестеа, н'аѣ фостѣ Встаіа, чѣ Харпарѣх.

¹⁾ Author Miscellae Lib 19. in Constantinum Rogonatum Augustum. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. II. ejusdem Constantini Aug. ³⁾ S. Nicelhorus C. P. Patriarcha ia Breviario Historico ad annum Christi 679. ⁴⁾ Sigebertus in Chronico ad a. Christi 680.

А нѣ л 666. Прѣкъм скрѣе Шенлебен¹⁾ дн анѣл ачеста аѣ трекът Алзѣко ал чѣчѣлеа фечіор ал лѣі Крѣват домнѣлѣі Контрацілор, дѣн Вѣлгаріа чеа вѣтрѣнѣ де лѣнѣтѣ Волга, къ Вѣлгаріі съі дн Італіа, лѣзѣнд сѣлѣжѣ де ла Трѣмоалд краіѣл Лонгобарділор, аѣ довьндѣт Беневентѣл спре лѣкѣшѣ.

Ал патрѣлеа фечіор ал лѣі Крѣват, ал кѣрѣіа нѣме дѣнѣ анонімѣл Белеі аѣ фостѣ Реан, дѣкѣ дн анѣл ачеста аѣ трекът дн Панноніа ла Аварі²⁾; везі ші челеа каре ле-ам скрѣе ла анѣл чел неотѣрѣт, чел дѣнѣтѣ маі дѣнѣнѣте ші каре ле воіѣ скрѣе ла анѣл 889 дѣн Анонімѣл Белеі.

¹⁾ Ioannes Ludovicus Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. part. 3. seu ad an. 666. ²⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica Avarica.

А н ъ л 667. Аппъриндъсе пѣтереа Аваріѡр кѣ адаѡдереа Вѣлгаріѡр чеа дѡн анѣл трекът, Аваріѡ дѡн анѣл ачеста с'аѣ рѣдикат дѡн контра лѣи Лѣпѣ повѣдѣиторѣлѣи Фороѡлѣлѣи, пре кареле л'аѣ дѡвѡне, шѡ нѣмаѣ дѡнелѡдѣ де Грѡмѡлд краѣлѡ Лонгобардіѡр, аѣ лѣеат Фѡроѡлѣлѣи¹⁾.

¹⁾ Katona I. c.

А н ъ л 668. Константе II пѣтрѣ апѣрареа ересѣлѣи Монотелѣтелѡр, шѡ пѣтрѣ ал-те фапте некѣвѡасѡ дѡтрѣ атѣта зрѣ аѣ венѣт, кѣт нѡменеа дѣл пѣтеа сѣфѣрѣ. Дрепт ачеста оаре-каре Андреѣ, кѣнд се скѣлда дѡ Сѡракѣса, четате а Сѡкѡлѣеѣ, зѡде тѣтасѡ трѡпѣл чѣл дѡпѣрѣтеск, кѣм с'аѣ зѡс ла анѣл 663, л'аѣ токат дѡн кап кѣ о сѣкѣре, дѡн каре лѡвѡре аѣ шѡ нѣрѣт дѡн 16 Септемѡрѣе, дѡн вѣрѣтѣ де 38 де анѣи¹⁾; дѡтрѣ ал кѣрѣлѡ лѡкѣ аѣ стѣтѣт дѡнѣрат фѡѡлѣ лѣи чѣл маѣ таре, Константѡн IV, кареле с'аѣ нѣмѣт Пѡго-нат, пѣтрѣ кѣ фѡарте де тѡнер і-аѣ крескѣт варѣа. Константѡн Пѡгонат аша дарѣ, кѣт аѣ зрѣмат тѣтѣне-сѣѣ, дѡндатѣ аѣ ѡсѣвѡдѣт зѣдѣреа лѣи, шѡ пре Мѡзѡз Тѡранѣлѣ л'аѣ щѣре де пре нѣтѣнт²⁾

¹⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. ultimum Constantis II. Aug. Author Miscellae Lib. 19.

А н ъ л 672. Саракѡнѣи гатѣ тѣлѣме де корѣвѣи, шѡ дѡкѣнѣзѣрѣнд пре таре Царѡградѣл, де а шѣптѣлеа анѣ дѡнзадар дѡн батѣ¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae et Katona II. cc.

А н ъ л 678. Саракѡнѣи дѡн анѣл ачеста, кареле ера ал шѣптѣлеа де кѣнд вѣтеа Царѡградѣл, дѣнѣ таре пердѣре а лѡр, с'аѣ дѡнѣкат кѣ Азѣгѣстѣл Константѡн Пѡгонатѣл, шѡ дѡчѣстѣнд а маѣ вате четатеа чеа дѡпѣрѣтескѣ, с'аѣ дѡтѣрнат ла лѡкѣрѣле салѣ¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 10. Constantini IV. Aug. dicti Pogonati. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 679. Вр'ѡ кѣдѣ-ва аѣторѣ скрѣѣ деспре лѣкѣрѣрѣле, каре цѣ ле воѣѣ нѣне дѡ-нѡѡнте ла анѣл ачеста; чѣ нѣ се нѣрѣвѣск дѡтре сѡне, нѣчѣ нѣтерѣл анѣлѡр, нѣчѣ нѣтѣле повѣдѣиторѣлѣи Вѣлгаріѡр, карѣи аѣ венѣт дѡн анѣл чѣл неѡтѣрѣт, че л'ам нѣс дѣнѣ анѣл 663, дѡтр'ѡ парте а Дакѣеѣ чѣѣ веѣи, шѡ зѡндѣсе кѣ Вѣлгарѣи, карѣи шѡ маѣ'нѡѡнте ера дѡн Дакѡа чеа веѣе сѣѣт тѣтѣла Карѡнѣлѣи Аварѡлѡр, нѣ нѣмаѣ пре фѡрѡцѣи сѣѣ, пре Вѣлгарѣи, чѣ пре Сѣлавѡнѣи шѡ пре Цѣвѡдѣлѣ дѡкѣ і-аѣ скѡс де сѣѣт цѡгѣлѣ Аварѡлѡр. Еѣ, ка сѣ теар-гѣ лѣкѣрѣл маѣ ресѡкат, дѡнтѣѣ дѡнѣ воѣѣ арѣта, дѣнѣ обѡчѣѣлѣ меѣ, дѡн аѣторѣи чѣѣ маѣ вѣтрѣнѣ, че с'аѣ дѡтѣнѣлат дѡн анѣл ачеста кѣ Вѣлгарѣи, Ромѡнѣи, шѡ дѡнѣрѡцѣи ресѣрѣ-тѣлѣи; аѡнѣ воѣѣ десѣкѣрка зѡсѣле чѣлѡралѡдѣи аѣторѣи, ка сѣ се поатѣ кѣнѡаѣше шѡ цѣи аѣѣвѣрѣлѣ. Аша дарѣ скрѣе аѣторѣл Мѡселѣеѣ¹⁾ преѣмат зрѣеазѣ: „Гарѣ дѡнѣратѣл Кон-стантѡн (IV Пѡгонат нѣмѣт) дѡнѣделѣгѣнд кѣ зѡн неам де треѣ орѣ некѣрат шѡ сѣзѣрат не-сте Дѣнѣре ла Хѡнѣлѡн шѡ-аѣ дѡнтѡне корѣрѣле, шѡ кѣ аѡнѡѡндѣсе де Дѣнѣре, жѣѣѣск цѡнѣтѣл кареле акѣта се стѣпѣнеѣе де дѣнѣнѣи (аѣѣкѣ Мѣсѡа де цѡсѣ, шѡ Дакѡа чеа поѣл) с'аѣ дѡнѣрѣстат фѡарте шѡ аѣ порѣнѣчѣт сѣ треакѣ ѡцѣле дѡн Траѣкѡа шѡ фѣкѣнд флѡтѣ де таре, шѡ пре нѣтѣнт шѡ пре таре аѣ порѣнѣт аѣзѣпра лѡр, вѣрѣнд сѣѣ батѣ кѣ арѣме, шѡ

дипротива (търимей) Хонглон, ші а Дънъреї, prin Епір (Albania de акъм) трімігінд не-
дестрашіі, пре Дънъре аѣ поръчїт съ вінъ коръбіле. Де о грабъ ші тълціме ка ачеа-
ста спїлїмїтгндъсе Българїї, аѣ скїпат ла търїмеа маї есе зісѣ, ші с'аѣ дитърїг де
тоате латърїле, решлїнд дї търїмеа ачеса треї саѣ патрѣ зіле, ші нічі Българїї кте-
зїнд а еші, нічі Романїї дндрѣснїнд а се вате кѣ дъншії, пентрѣ лакърїле че ера prin
преціср, аѣ прїченѣт тършвїтл неам кѣ Романїї ш'аѣ пердѣт кѣрація, дрепт ачеса с'аѣ
вкѣрат, ші маї сѣмечї с'аѣ фѣкѣт. Деї дитъратл авїнд воалъ таре де пічіоаре, ші
сілїт фїнд-а мерѣе дї Месемвріа ла склѣдътоаре, кѣ чїпчі коръбії, ші кѣ оаменїї сѣї
с'аѣ дитърнат, ші лъсїнд Маїстратл ші нопорл (адекъ оастеа) ле аѣ поръчїт съ стеа
дипротива Българїлор, де кѣтва ар еші кѣ лїпчі сѣцетътоаре, іарѣ де нѣ вор еші, сѣї
дїлѣ дїкїші ші сѣї околескѣ кѣ търїмі. Чї кълъреції стърнїнд кѣ аѣ фѣпїт дитъратл,
ші спїлїмїтгндъсе, аз плекат фѣга де нїменеа фїнд гонїї.

Възїнд ачестеа Българїї, с'аѣ лѣат дѣлѣ дѣншії, ші пре маї тълці і-аѣ тїят, пре
тълці і-аѣ рїнїт, алънгндѣї пїлѣ ла Дънъре, кареа трекундѣ-о ші венїнд пїлѣ ла че-
татеа че се зіче Варна, нѣ департе де Одісѣ, ші възїнд локхл де prin преціср кѣ есте
де таре апъраре, дїн дърлїт пентрѣ Дънъре, дїнаїнте ші де пре делатърї пентрѣ мѣн-
теле Етхлї ші тареа Неагрѣ, маї въртос кѣ акъм бірсісе ші стълъвіа ші неамърїле
Склавїлор, челе де prin преціср, каре се зічеа а фї шепте: пре Северї і-аѣ ашезат
ла стрлїтоареа Етхлї, че ера дїнаїнте: пре Верецеворї де кѣтрѣ ресърїт; іарѣ де
кѣтре тїазл-зі ші апѣс пїлѣ ла Аварїа (адекъ Паннонїа ші Іазїнїа) пре челслапте
шепте неамърї, каре ера сѣнѣсе лор. Деї дѣлѣ че с'аѣ лїдїт Българїї дї локърїле а-
честеа, с'аѣ сѣмечїт ші аѣ дїченѣт а стрїка ші а прѣда четъдїле ші орашеле челе де
сѣвт Романї. Дрепт ачеса дитъратлї і-аѣ кѣтат а фаче паче кѣ дѣншії, ші сїре
маї таре рлїшїне кареа Романїлор с'аѣ дитлїмїлат пентрѣ тълцімеа пѣкателор лор, а
ле фѣгдѣї даре пре тот анл.

Ашїндереа скрїѣ СС. Теофан ²⁾ ші Нікіфор ³⁾, тот ла ачест анѣ. Аша дарѣ гре-
шеше Сїневерт ⁴⁾, ші дѣлѣ дѣнѣсїл Ассеманї ⁵⁾ кїнд скрїе, кѣ рѣсвоїл ачеста с'аѣ дї-
тлїмїлат дї анл дндатъ хрїтлорїѣ 680, ші кѣ повлѣдїторїл Българїлор с'аѣ кіемат
Встаїа; велї анл чел неотърѣт дѣлѣ анл 663, нѣс. Грешеше ші Калвїсіе ⁶⁾, скрїїнд аче-
стеа ла анл 678, чї маї тълѣ грешеше Шеллебен ⁷⁾, пентрѣ кѣ тоате ле нѣне кѣ дої анї
маї наїнте, апїї пре повлѣдїторїѣ дїкѣїл нѣмеше Встаїа; тѣкар кѣ Встаїа кѣ Българїї сѣї
нѣ с'аѣ мїшкат дїн Българїа чеа веке де лїпгѣ Волга, прекум с'аѣ арлїтат маї наїнте.

Тѣ четїгорлїе! іеа амінте, кѣ де ла анл ачеста, пїлѣ ла венїреа Днѣрїлор, віеції
колонїї лї Траїан ші чеї че ера дї Dakia чеа веке, ші чеї дїн Dakia чеа повѣ, маї тот
сѣвт дїггїл Българїлор аѣ ѣмет; зісеїѣ маї тот ші нѣ пѣрѣреа; пентрѣ кѣ воїї арлїта ла
анл 824, кѣш кѣ колонїї чеї дїн Dakia чеа веке, адекъ стрлїмошії Ротлїлор челор че
сїлїт деа стлїнга Дънъреї, не вреїмеа ачеса сѣвт нѣме де Авотрїїї аѣ фост скѣтѣрат дїг-
гїл Българїлор.

1) Anthor Miscellae Lib. 19. 2) S. Theophanes in Chronographia ad an. 11. Constantini IV seu Pogonati Aug. 3) S. Nicephorus in Breviario Historico ad annum Christi 679. 4) Sigebertus in Chronico ad an. 680. 5) Assemani in Kalendario Ecclesiae Univ. Tom. 2. part. 2. cap. 2. 6) Sethus Calvisius in Opere Chronologico. 7) Schönleben in Histor. Carniolae Tom. 1. part. 3.

А н ъ л 680. България дѣлѣ че аѣ кѣрине Месиа де цюсѣ ши амѣндосѣ Дакіиле, вреѣ а зиче ши чеа веке ши чеа поѣл, нѣ с'аѣ дѣдестѣлат кѣ трѣвѣтѣл ачела че авеа де ла дѣпѣратѣл Константин Погонатѣл, чи дѣл анѣл ачеста аѣ прѣдат Тракіа. Дрепт ачееа і-аѣ кѣзтат дѣпѣратѣлѣ але адѣога ла трѣвѣтѣл чел обѣчѣит 1).

Формосѣ рефлексіе фаче преа вестітѣл Ioann Kristian Engel⁴⁾ ла анѣл ачеста дѣспре неатѣрле ачела, каре дѣл дѣченѣт пѣлѣ ла веніреа Българияр аѣ асѣлрѣт пре колоніі лѣ Траіан, кареа рефлексіе іатѣ о скрѣі ачі дѣл кѣвѣнт дѣл кѣвѣнт:

„Дѣкѣтѣі дѣспре неатѣрле (зиче ел), каре прѣн Валахія ши Молдова де акѣм аѣ пѣвѣ-
літ дѣл цѣрле дѣпѣрѣдѣі Рѣсѣрѣтѣлѣ, іарѣші тѣ дѣторк ла челе че ам скрѣі ши зѣк, кѣ
неатѣрле ачестеа пѣлѣ ла анѣл 680, аѣ фост маі де тѣлте віце ши пашері; пѣпѣтрѣ
кѣ аѣ фост Немці сѣвѣт пѣме де Лонгобарді, Остроготі, Вісиготі, шчл; аѣ фост Слове-
ніі сѣвѣт пѣме де Венетѣ, Анте, ши доарѣ ши Сармате; Монголі сѣвѣт пѣме де Хѣннї;
Тѣрчі ши Тѣтарі сѣвѣт пѣме де Аварі ши де България. Дѣпѣре тоате неатѣрле ачестеа челе
маі дѣпѣтѣі аѣ фост пѣмаі трекуѣоаре прѣн Валахія. Сѣпѣсрѣ България се аѣлѣ дѣл Історіа
чеа веке а Дакіилор сѣ фіе фост стѣпѣнї де стѣлѣт дѣпѣрѣнсе.е ла маі тѣлѣі апі; пѣп-
трѣ кѣ еі аѣ дѣпѣпорат дѣпѣіаші-датѣ Валахія де акѣм, Ардеалѣл ши Банатѣл кѣ Блахі
саѣ Ромѣні.“

Дѣстѣл де формос скрѣі Engel, чи кѣм кѣ Българияр ар фі фост де о віцѣ кѣ Тѣрчіі
ши кѣ Тѣтаріі, н'аѣ арѣлат; нѣчі ва пѣтеа арѣта, пѣпѣтрѣ кѣ лімба Българияр аратѣ кѣм кѣ
еі сѣлѣт де віцѣ Словені. Ачееа дѣлѣкѣ н'аѣ арѣлатѣ преа вестітѣл Engel, кѣм кѣ
Българияр аѣ дѣпѣпорат Дакіа лѣ Траіан кѣ Ромѣні; кѣчі прекуѣм ам арѣлат ла анѣл
274, ши воіѣ маі арѣта ла апіі віторі, о парте а колоніеі лѣ Траіан, дѣлѣкѣ доарѣ чеа
маі маре, пѣрѣреа аѣ рѣмас дѣл Дакіа чеа веке. Дрепт ачееа н'аѣ дѣпѣпорат дѣл поѣ
Българияр Дакіа чеа веке, адеку Молдова, Валахія, Банатѣл, Ардеалѣл, Бѣковіна, Мара-
тѣрѣшѣл, ши кѣтѣ маі есте дѣпѣре Ардеал ши дѣпѣре Тісѣ, кѣ Ромѣні; чи аѣ маі адѣс Ромѣні
ла чеі маі дѣпѣпѣте локѣіторі Ромѣнѣшї, нѣ пѣмаі дѣл колоніі лѣ Траіан чеі дѣл Дакіа
лѣ Аврѣліанѣ, чи ши дѣл Романіі ачѣіа, пре каріі і-аѣ ашезат дѣл Тракіа ши Македоніа
Авѣгѣстѣл Константин чел маре прекуѣмѣ с'аѣ зѣс ла анѣл 329.

1) Sigebertus in Chronico ad an. 680. Sethus Calvisius in opere Chronologico. 2) Ioannes Christianus
Engel in Historia antiqua Valachiae part. 1. pag. 139. Calvisius l. c. Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 681. Дѣпѣтрѣ ачестеа ан с'аѣ дѣпѣт ши ал VI собор екуѣменікѣ дѣл Царіград, ка-
реле ши Трѣллан се пѣтѣще, де ла Трѣлла дѣл каре с'аѣ дѣпѣт. Дѣл соборѣл ачестеа, а-
фарт де алте ашезѣтѣнѣсрѣ, с'аѣ аѣсрѣісѣт Монотолітеле, адеку ачѣіа, каріі дѣпѣвѣа, кѣ
пѣмаі о воіе аѣ авѣт Домѣл Хс. тѣкар кѣ аѣ авѣт доѣл фірї³⁾.

А н ъ л 683. Шеп-лебен ¹⁾ ши ла анѣл ачеста аша скрие: „Ла анѣл 683, днсеамъ Ан-тоніе Драпец, кѣм кѣ престо Българі ши Склавіні domnia Тервеліе; кареле аѣ днченѣт крѣмеа, доаръ аѣ хрматѣ повѣзиторіа.лѣ Встаіа.“ Чи еѣ ам арѣтат ла аніі чеі маі дн-анте, кѣм кѣ Хаспарѣх аѣ фост Домнѣл Българі.лор, кѣнд аѣ кѣпріне ачещіа Дакіле ши Месіа де ціосѣ. Аша даръ нѣ лѣ Встаіа, чи лѣ Хаспарѣх аѣ требѣт съ зрмезе Тервеліе саѣ Тервел; везі анѣл 700.

¹⁾ Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. part. 3.

А н ъ л 685. Авгстѣл Константін IV Погонатѣл, фѣкѣнд паче кѣ Българіі, ши Са-ракініі днкъ сѣдіндѣ-се днтре сіне, дн маі мѣ.шї ані аѣ трѣт дн лініще, ши дн анѣл ачеста ла днченѣтѣ лѣ Септемврие аѣ рѣносат ка хн днпѣрат че аѣ фост вреднік де тоатъ ласда; пентрѣ кѣ нѣ нѣмаі челе тѣрѣзрате прін татѣл-сѣѣ Константін II, ле-аѣ дндрептат, чи пре Монотеліте днкъ і-аѣ днфрѣнт, днторкѣнд пачеа. Днпѣратѣлѣ Ко-нстантін IV, і-аѣ хрмат фііѣл сѣѣ, Іустініан II, дн вѣрстѣ де 16 ані²⁾, кареле мѣлте аѣ фѣкѣт ши мѣ.лте аѣ ши петрекѣт, прекѣт се ва арѣта ла аніі зрмѣторі.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. ult. Constantini IV. Pogonati, Baronius in Annalibus Eccl. ad. h. an. ²⁾ Ibidem II. cc. et S. Nicéphorus in Breviario Histor. ad an. Christi 685. Katona item in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 686. „Дн а л доілеа ан а л днпѣрѣціеі сале (зіче авторѣл Міскеллеі¹⁾ Іусті-ніан II аѣ стрікат пачеа чеа кѣ Българіі фѣкѣтѣ, тѣрѣзрѣнд тоате кѣте кіне ле орѣндѣ-ісе татѣл сѣѣ, ши аѣ порѣнчїт, сѣ треакѣ кѣлѣрещї дн Тракіа, вѣрѣнд сѣ прѣдезе пре Българі ши пре Склавіні.“ Амшндереа скрїѣ СС. Теофан²⁾ ши Нікіфор³⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 19. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 2. Iustiniani-II. Aug. ³⁾ S. Nicéphorus in Brev. Hist. ad annum Christi 685.

А н ъ л 687. Авгстѣл Іустініан II, дѣпѣ че аѣ адѣнат дн анѣл.трекѣт тоате ошїле сале дн Тракіа, дн анѣл ачеста аѣ порнїт асѣпра Българі.лор ши а Склавіні.лор, карїі акѣма стѣпнїа тоатѣ Дакіа чеа веке, тоатѣ Месіа де ціосѣ ши тоатѣ Дакіа чеа позѣ; адекѣ стѣпнїа тот пѣмѣнтѣл кѣт есте днтре Тисѣ, Ністрѣ, Мареа Неагрѣ, ши мѣнтеле Емѣлї; дрепт ачееа авеа сѣпнѣшї шїе ши пре стрѣмошїі пострі. Ба, че і маі мѣ.лт, Склавініі мѣнтеле Емѣлї днкъ.л трекасе пѣнѣ ла Тессалонїка; пентрѣ кѣ скрїе С. Нікіфор¹⁾ прекѣт зрмеазѣ: „Ачеста (Іустініан II) довѣдінд днпѣрѣціа, кѣте днтокмісе татѣ-сѣѣ де паче, ши де челе.лал-те лѣкрѣрї де комѣн, тоате ле-аѣ тѣрѣзрат, ши пачеа кѣ Българіі фѣкѣтѣ днкъ о аѣ стрї-кат. Дечї трїміцінд кѣлѣрещїі дн Тракіа, аѣ пѣрчес дн контра Склавіні.лор, ши венінд пѣнѣ ла Тессалонїка, аколо пре преа мѣлте неамѣрї але Склавіні.лор ле-аѣ сѣпнѣс шїе, пре знѣе кѣ арме, пре челе.лалте сѣпнѣндѣ-се е.ле де вѣнѣ воіа лор, пре каре ле-аѣ трекаѣт шареа, пре ла Авїд, ши ле-аѣ ашезат дн деара Опсікіеі. Дн Склавініі ачещіа аѣ днтрармат треї-зечї де мїі, ши і-аѣ нѣмїт оасте осебітѣ, престо каре аѣ нѣс маі ма-ре пре Цевѣл, пре знѣл днтре чеі маї де вѣн неам; дн оастеа ачеста мѣлт нѣдѣждннд аѣ рѣнт пачеа, каре о фѣкѣсе татѣ-сѣѣ кѣ Саракініі.“

С. Никифор аѣ тесекат ачѣ лѣкспрѣ че се цин де маѣ мѣлѣ ачѣ, прекѣм дѣн челе зѣсе мѣ дѣн челе че се вор зѣне поцѣ причене. Еѣ центрѣ маѣ маре дѣцелецере а рѣсвоѣлѣ ачестѣа адаог ачѣ кѣвѣтеле асторѣлѣ Мисселѣѣ¹⁾, кареле аша грѣше десуре дѣнсл: „Дн ачѣ треѣлеа ачѣ ачѣ дѣмѣрѣдѣе сале Іустѣніан II аѣ трѣмѣе оастеа са дн контра Склавініеѣ мѣ а Бѣлгаріеѣ, шѣ пре Бѣлгаріѣ каріѣ дн дѣтѣмѣнѣсе де асѣтѣ датѣ і-аѣ дѣмѣнѣ дѣдѣрѣнт: Іарѣ мерѣнд ѣа Тессалонѣка аѣ тѣіат маре мѣлѣтѣме де Склавініѣ, шѣ пре чеѣ че і-аѣ сѣмѣнѣс лѣі, і-аѣ треѣкѣт мареа пре ѣа Авѣд дн Опсѣкіа, чѣ кѣнд се дѣтѣрна дѣн Бѣлгаріа, Бѣлгаріѣ і-аѣ стат дн кале ѣа рѣтѣрѣле Емѣлѣі, шѣ стрѣмѣторѣндѣі оастеа, пре мѣлѣі оастѣі аѣ лѣі, саѣ і-аѣ тѣіат, саѣ і-аѣ рѣнѣт, шѣ ел дѣкѣ де авѣа с'аѣ пѣтѣт дѣтѣрна.“

Ашѣндереа скрѣѣ С. Теофан²⁾, Кедрен³⁾ шѣ Зонара⁴⁾. Сѣмѣтѣше аша дарѣ Катона⁵⁾, пѣнѣнд рѣсвоѣлѣ кѣ Бѣлгаріѣ ѣа ачѣлѣ 689, адекѣ кѣ доѣ ачѣ маѣ тѣрѣзѣі.

¹⁾ S. Nicephorus in Brev. Hist. ad a. Christi 685 ²⁾ Author Miscellae Lib. 19. ³⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 3. Iustiniani II. Aug. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 441. ⁵⁾ Zonaras Tom. II. p. 92. ⁶⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

Ачѣлѣ 691. Августѣл Іустѣніан II маѣ фѣрѣ де вре о казѣт дн ачѣлѣ ачестѣа аѣ стрѣкат пачеа шѣ кѣ Саракініѣ, шѣ прекѣм кѣ рѣшѣне аѣ ѣрѣіт рѣсвоѣлѣ, пѣдѣждѣнд дн челе треѣ-зѣчѣ де мѣі де Склавініѣ, десуре каре ачѣ кѣвѣнтат ѣа ачѣлѣ 687, кѣ маѣ маре рѣшѣне ѣ'аѣ сѣдѣрѣшѣт, центрѣ кѣ аѣ фост дѣвѣнѣс, шѣ Хасан Саракініѣл аѣ лѣат четатеа Картаѣіненѣлор але кѣрѣіа зѣдѣрѣле-аѣ стрѣкат дѣн пѣмѣнт¹⁾.

¹⁾ S. S. Theophanes et Nicephorus, Katona item II. c.

Ачѣлѣ 693. Августѣл Іустѣніан II, пѣ с'аѣ дѣндѣстѣлат, пѣчѣ с'аѣ дѣвѣдат кѣ ачелеа каре ѣе пѣтѣмѣсе центрѣ стрѣкареа пѣчѣі де татѣ-сѣѣ фѣкѣтѣ кѣ Бѣлгаріѣ шѣ кѣ Саракініѣ; чѣ дн ачѣлѣ ачестѣа аѣ маѣ ачѣлогат рѣле ѣа рѣле; центрѣ кѣ аѣ пѣс Еділ (адекѣ прѣстѣе челе че се зѣдіа) пре Стефан, шѣ вѣстѣерѣѣ пре Теодот прѣітѣенѣі сѣі, каріѣ кѣ ачѣтѣ пѣ'ндѣрѣре с'аѣ пѣртат дн дѣрегѣторѣіле сале, кѣт пре фоарте мѣлѣі і-аѣ тѣнѣіат, спре пѣрѣреа шѣ а са шѣ а дѣмѣрѣатѣлѣ¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 9. Iustiniani Aug. Katona I. c.

Ачѣлѣ 695. Не маѣ пѣтѣнд сѣнатѣл шѣ попорѣл дѣн Царѣград сѣферѣ вѣстѣемѣлѣіле лѣі Стефан шѣ але лѣі Теодот, дѣмѣрѣснѣ шѣ але дѣмѣрѣатѣлѣ Іустѣніан II, с'аѣ сѣфѣтѣіт ѣа о лалѣтѣ шѣ аѣ алес дѣмѣрѣат пре Леонтѣе саѣ Леон Патрѣкіѣл, кареле дѣдатѣ аѣ о-торѣт пре Стефан шѣ пре Теодот, десуре каріѣ ачѣ кѣвѣнтат ѣа ачѣлѣ 693; іарѣ пре Іустѣніан II ѣ'аѣ дѣсѣмѣнат ѣа нас шѣ ѣ'аѣ сѣрѣвѣіт дн Керсона саѣ Крѣмеа де акѣм¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 10. Iustiniani II. Aug. Katona in Synopsi Chronologica.

Ачѣлѣ 696. Августѣл Леонтѣе дн ачѣлѣ ачестѣа аѣ трѣмѣеѣ пре Іоанн кѣ маре ф.іо-тѣ де маре дн Афрѣка асѣпра Саракінілор; кареле аѣ шѣ дѣвѣнѣс пре Саракініѣ, шѣ аѣ лѣатѣ дѣдѣрѣнт четатеа Картаѣіненѣлор де ѣа дѣлѣшѣі; чѣ дн ачѣлѣ ѣрѣмѣторѣіѣ 697 Іоанн аѣ пѣрдѣт шѣ вѣтаіа шѣ Афрѣка, шѣ і-аѣ кѣзѣтат сѣ се трагѣ дн Крѣтѣ саѣ Кандіа де акѣм¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. Katona I. c.

Ачѣлѣ 698. Оастеа лѣі Іоанн дѣкрѣдѣнѣватѣ, пѣ'ндѣстѣлѣндѣ-се кѣ пѣртареа дѣмѣрѣа-

тълзи Леонтие, аъ рѣдикат дѣлѣрат пре Апсимар, иѣмѣндъ'л Тиберіе III, кареле мергѣнд ла Цариград, аъ лѣат четатеа къ вѣклешг, ши пре Леонтие дѣсемѣндъ'л ла пас, л'аъ дѣкѣ дѣ шѣпѣстѣреа лѣ Далматіе; дѣлѣ ачѣеа аъ пѣс прѣсте тоате оѣиле маї маре по-вѣдѣторіѣ пре Иракліе фрателе сѣѣ¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 1. Apsimari. Katona I. c.

А н ѣ л 699. Иракліе фрателе Аѣгѣстѣлзи Тиберіе Апсимар, трекѣнд дѣ Сіріа, аъ прѣдат'о илѣ ла Самосата, ши аъ тѣлат 200,000 de Саракіні¹⁾.

¹⁾ Idem S. Theophanes in Chronographia ad an. 2. Apsimari Aug. et Katona I. c.

А н ѣ л 700. Дѣ анѣл ачѣста Абдела Саракінілзл вѣрѣнд сѣ дѣтоаркѣ пагѣва ши сѣ рѣслѣтеаскѣ гѣндѣреа Саракінілор чѣа дѣ анѣл трекѣт дѣтѣмлатѣ, аъ дѣкѣпѣлѣрат чѣ-татеа Антарадѣлзи, шѣ нѣмѣка аъ іспрѣвѣт, пѣнтрѣ къ къ рѣшѣне с'аъ дѣтѣрнат де ла дѣлса¹⁾.

А н ѣ л 683, къ дѣ анѣл ачѣла лѣи Хаспарѣх ла Бѣлгаріи чѣѣче кѣпрѣнѣесе Дакііле ши Месіа де нѣосѣ, аъ зѣрат домиѣторіѣ Тервѣлліе, дѣспре кареле аѣтѣа скрѣе Сіѣѣберт²⁾ ла анѣл де акѣм. „Тервѣл домиѣше пѣсте Бѣлгарі.“ Дѣн каре кѣвѣнте рѣѣ дѣкѣде Ассѣмані³⁾, къ Тервѣлліе дѣ анѣл ачѣста аъ зѣрат лѣи Хаспарѣх. А лѣе фанте а лѣе лѣи Тервѣлліе ле воїѣ дѣсемѣна ла аніи вѣиторіѣ.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Sigebertus ad an. 2. Tiberii III Apsimari Aug. ³⁾ Joseph Simonius Assemani in Calendario Eccl. Universae Tom. 2. part. 2. cap. 2.

А н ѣ л 702 — 704. Дѣ анѣл ачѣи кѣргѣторіѣ домиѣторіи Арменіеі, лѣсѣнд пре Са-ракіні, аъ трекѣт сѣѣт сѣрѣпѣеала Аѣгѣстѣлзи Тиберіе Апсимар, пре каріи пѣнтрѣ ачѣеа фѣарте грѣѣ і-аъ пѣдѣнѣіт Моамед¹⁾.

Дѣкѣтѣ-ї пѣнтрѣ Іѣстѣніан II, де кареле ачѣи кѣвѣнтат ла аніи маї дѣнаїнте. іарѣ маї а лѣс ла анѣл 695, дѣспре дѣлѣсѣл ачѣа скрѣе аѣторѣл Мѣкѣлліе²⁾ ла анѣл де акѣм: „Дѣнтрѣ а лѣ шѣсѣлеа анѣ а лѣ дѣнѣрѣлѣіеі лѣи Апсимар, Іѣстѣніан II лѣкѣінд лѣнѣгѣ Керѣсона, ши фѣлѣндѣ-се къ ел дѣкѣ ва маї дѣнѣрѣлѣіеі, лѣкѣиторіи лѣкѣлѣлор ачѣелора темѣндѣ-се, ка нѣ кѣтѣва сѣ деа де вре о прѣнеждіе дѣн дѣнѣрѣлѣіа лѣи, с'аъ сѣѣтѣіт, ка сѣѣ сѣ'л о-моаре сѣѣ сѣ'л трѣнѣітѣ вѣѣ дѣнѣрѣлѣлзи.

Карѣ сѣат дѣдѣлѣгѣндѣ'л Іѣстѣніан аъ фѣдѣіт де аколо ши венѣнд дѣ Дара (четатеа Казаріеіе чѣ ера дѣнѣколо де Крѣмеа) аъ поѣіт сѣ поатѣ дѣнтра ла Каганѣл Казарілор, кареле кѣпѣоскѣнд стѣрѣле дѣн дѣнѣрѣлѣіср а лѣ лѣкѣрѣлѣлор лѣи Іѣстѣніан, къ преа марѣ чѣн-сте л'аъ прѣмѣіт ши аъ тѣрѣітат пре сорѣ-са Теодора дѣлѣ дѣлѣсѣл. Іарѣ дѣлѣ пѣдѣнѣл време къ дѣнѣдѣсѣнѣга Каганѣлзи, Іѣстѣніан с'аъ погорѣт дѣ Фанагоріа (островѣл чѣ е-сте дѣн коастеле Крѣмѣлзи¹⁾), ши аколо аъ лѣкѣіт къ Теодора. Аѣзінд ачѣстѣа Апсі-мар, аъ трѣмѣіе ла Каганѣл, ши і-аъ фѣргѣдѣіт маї дѣрѣрѣі, дѣ'ї ва трѣмѣіте пре Іѣстѣні-ан вѣѣ, сѣѣ варѣт канѣл лѣи. Черѣреі (Аѣгѣстѣлзи Апсимар) дѣнѣдѣсѣнд Каганѣл аъ трѣ-мѣіе пѣзѣиторіѣ лѣи Іѣстѣніан сѣѣт прѣтѣст, ка нѣ кѣтѣва сѣ і се дѣтѣмлатѣ вре о прѣнеж-діе де кѣтѣре лѣкѣиторіи лѣкѣлзи, порѣнѣчінд лѣи Фазін, кареле ера аколо пѣс дѣн лѣкѣл

сѣ. ші лѣи Благізін прінціпълѣи Восфорълѣи, ка атѣнчѣи, кѣнд ле ва зиче, сѣ отоаре пре Іустиніан. Дескре тоате ачестѣа днѣицатъ фінд Теодора прін зп шерь ал Каганълѣи, ші еа дескоперіндъле пѣрватълѣи, Іустиніан пре маї сѣс нѣмичіи прінціпѣи Фазін ші Благізін і-аѣ кіемат ла сіне сѣвт претест кѣ аре де а ворбі кѣ дѣншіи дескре оаре-каре лѣкрърѣ де таїнъ; ші венінд еї аѣ порънчїт де і-аѣ сѣгрѣмат. Дечї Іустиніан пре Теодора дн-датъ о аѣ трїміе дн Казарїа, ші ел фѣзїнд дїн Фанагорїа с'аѣ погоржт дн Мен (локъл Сарматїеї чеї дн Асіа¹⁾), ші афлїнд гата о корабїе с'аѣ сѣїт днтр'ѣнса ші лѣнтрїнд пре лѣнгъ цертѣрї аѣ сосїт ла локъл че се зичеа Сїмвол лѣнгъ Керсона, дн кареа трїміцінд пре асѣнсе, аѣ лѣатѣ днтр'ѣнса пре Варїсвакѣрїе ші пре фрателе лѣи, пре Салїва, ші пре Стефан, ші пре Моронал днпресът кѣ Теофіл, кѣ карїи лѣнтрїнд де ла Керсона, аѣ трекът Фаръл, ші аша лѣнтрїнд аѣ трекът Некропола, адекъ сѣо-катѣрїле Данапрълѣи (саѣ але Борїстенълѣи де акъм) ші але Ністрълѣи; дн каре на-вігаре днтьмїлїндълї-се греа фортънъ, тоцї деснѣдѣждъїндъ-се дескре тѣнтѣїреа са. Іаръ Маїаке прїетенъл лѣи Іустиніан, аѣ зїс кѣтре дѣнсел: Іатъ перїм Доамне! Фѣгъдѣще лѣи Дѣмнезеѣ пентрѣ тѣнтѣїреа та, кѣ деїї ва днтоарче Дѣмнезеѣ днть-рѣдїа, нїчї о ісѣндъ вѣї лѣа дескре нѣмичїи тѣї. Чї ел дн тѣнїе респѣнжанд аѣ зїс: Де воїѣ ерта не вре зпъл днтре дѣншіи, дн локъл ачеста тѣ днече Дѣмнезеѣ! Шї ешїнд днн фортъна ачѣеа фѣрѣ де прїмеждїе аѣ венїт дн Дѣлѣре. Днн Дѣлѣре аѣ трї-міе пре Стефан ла Тервелїе домпїторїа Бѣлгарїеї, ка сѣї трїмітѣ ацїсторїѣ сѣ поа-тѣ іаръшї довьндї днтьрѣдїа чеа пѣрїтеаскъ, фѣгъдъїндъї кѣї ва да преа марї дарърї шї кѣї ва лѣа фата тѣїере шїе (Сънтъл Нікіфор⁶⁾ зиче, кѣ Іустиніан аѣ фѣгъдъїт кѣ ва да фата са лѣи Тервелїе), шї кѣ ї ва фї днтрѣ тоате сѣнсе; каре фѣгъдъїнцѣ кѣ цїсрѣ-шант о аѣ днтрїт. Пре кареле прїміндъл Тервелїе кѣ преа маре чїнсте, аѣ пор-нїт тот породъл Бѣлгѣреск (ноате кѣ шї пре Ромънї), шї дн анъл ѣрѣторїѣ с'аѣ дѣсѣ ла днпѣрѣтеаска четате.“

Ашїндереа скріе С. Теофан.⁷⁾ днн кареле кѣм ам маїзїс, аѣ лѣатїсторїа аиторъл Міске.л.л.л.ї.

¹⁾ S. Theophanes ad an. 6. Tiberii Apsimari. Katona in Synopsi Chronologica ²⁾ Author Miscellae Lib. 20. in Apsimarum ³⁾ Stephanus in Geographia ⁴⁾ Bruzen in Dictionarie Geogr. ⁵⁾ Idem Bruzen ibidem. ⁶⁾ S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christi 702. ⁷⁾ S. Theophanes l. c.

А н ѣ л 705. Ла анъл ачеста Сїцеверт¹⁾ аша скріе: „Іустиніан кѣ ацїсторїа лѣи Тервелїе країа лѣи Бѣлгарїлор, іаръшї аѣ довьндїт днтьрѣдїа, апої пре Леонтїе П шї пре Тїберїе, карїи рѣнїсе днпѣрѣдїа, дн шїжлокъл черкълѣи і-аѣ оторжт, іаръ пре Калїнїк Патрїархъл, скоцїндъї маї пайнте ошї, л'аѣ сѣгрѣнїт.“ Даръ маї кіар скріе аиторъл Міс-келлїе²⁾ шї ачѣїа пре карїи дї воїѣ адѣче дѣнпъ дѣнсел, зїкѣнд: „Дн анъл ал шептелеа ал днпѣратълѣи Апсімар, Іустиніан ал П, венінд ла четатеа чеа днпѣрѣтеаскъ кѣ Тер-велїе шї Бѣлгарїї ачестѣїа сѣпъшї, с'аѣ тѣбържт ла поарта Карсїа лѣи шї пѣнъ ла Вла-херне, шї дн трѣї зїле ворбїнд кѣ чеї че ера дн четате, аѣ фост батїокорїт де дѣншіи, непрїміндъїсе вре зп кѣвънт. Чї Іустиніан кѣ пѣзѣнтї днтрѣ аї сѣї оцїндъсе прін Апе-

дъсъл аѣ дитрат дн четате, ши фькънд гьлчеавъ, ши съпънд аѣ лват четатеа, апоі пре-
сте пьци аѣ дитне кортэриле дн полата Влахернелор. Дечи дн анъл дитъиѣ ал дитъ-
ръциѣ сале, адекъ кънд аѣ довъндит іаръши дитъръциѣ Іустиніан II, мхате даръри ши ва-
се дитърътещи дънд лѣ Тервеліе л'аѣ словозит дн паче. "Ашидереа скрѣ С. Тео-
фан³⁾, Іоіа⁴⁾, Константин Манасе⁵⁾, Кедрен⁶⁾, Зонара⁷⁾, Кодин⁸⁾. Чи С. Никифор⁹⁾
адаогъ треі лъкръри къгре челе зѣсе де асторіи маі сѣс пѣмѣци, адекъ: Къ Іустиніан II,
дъпъ че ш'аѣ довъндит іаръши дитъръциѣ, аѣ мърігат пре фата са дъпъ Тервеліе, аѣ фь-
кът пре Тервеліе Кесаріѣ, пре Теодора мхереа са ши пре Тиберіе фѣісѣ съѣ і-аѣ кіе-
мат дин Кесаріа ла Царіград.

¹⁾ Sigebertus in Chronico ad an. 705. ²⁾ Author Miscellae Lib. 20. in Apsimarum. ³⁾ S. Theophanes
in Chronographia ad an. 7. ejusdem Apsimari. ⁴⁾ Ioel in Chronographia apud Acropolitam p. 175.
⁵⁾ Constantinus Manasses p. 81. ⁶⁾ Cedrenus Tom. 1. pag. 445. ⁷⁾ Zonaras Tom. 1. pag. 91. ⁸⁾ Co-
dinus de Originibus CP. pag. 49. ⁹⁾ S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christi 702.

А н ъ л 708. Ла ал треілеа анѣ дъпъ че іаръши аѣ дитъръциѣ, Іустиніан II, ш'аѣ
зітат де фачереа де віне а лѣ Тервеліе Краіслѣ Българілор ши ал Ромънілор, ши адъ-
пъндъши тоате ощи ле дн Тракіа, аѣ порніт асвпра лѣ Тервеліе, стрікънд пачеа каре
о авеа къ дъсъл. Аѣ ши веніт пре таре ши пре пътънт пъпъ ла о четате Бълга-
рілор сѣпсѣс (пагъбъ къ асторіи дин каріи скрѣ ачестеа п'аѣ пѣмѣт четатеа!), ши къ ко-
ръбііе аѣ тьбърѣт лънгъ четате, іаръ пре къльреци і-аѣ словозит съ'ши адъне фьлѣ ши
алт фел де пѣтрец саѣ зъхъреа. Ачестеа възіндъ-о Българіи, с'аѣ словозит ши ка пре ні-
ще оі че френъреск, аѣ тѣят тѣрпа чеа Ромайческъ, лъвнд мѣлтъ прадъ, каі ши ар-
те де ла дъпши, оторънд пре фоарте мѣлци дитре еі. Де ачі дитъратъл Іустиніан къ
ачеіа каріи аѣ скъпат дин мѣнеле Българілор (ши доаръ ши але колонілор лѣ Траіан, а-
декъ але Ромънілор, пентрѣ къ ачещіа дн тімъла деспре кареле скрѣ ера сѣпъши Бълга-
гарілор), аѣ фъцит дн Анхіал четатеа Тракіеі, ши аѣ дикіе порціе, іаръ Българіи аѣ дн-
кънцісрат Анхіалъ. Възънд дитъратъл Іустиніан къ Българіи пѣ се тішкъ де лънгъ
Анхіал, престе треі зѣле аѣ тѣят дитъіаши датъ віне ле калълѣ съѣ, апоі аѣ порънчіт,
ка тоці съ лъкрезе аша, ши ашезънд макіне ле челе де оасте пре зідъріле Анхіаллѣ,
поаптеа с'аѣ сѣит дитр'о скафъ, ши къ рѣшине ши таре нѣрдеге аѣ фъцит дн Царіград.
Ачестеа тоате ле скрѣ: асторъл Міселлеі¹⁾ ши Никифор²⁾, Анастасіе бібліотекарісѣ³⁾,
Зонара⁴⁾, Шенлебен⁵⁾.

Еѣ днсемнѣ ачі, къ дъпъ че аѣ къпріне Българіи Дакііле ши Месіа де ціос, пре дитъ-
пъраци дин Царіград мхлци асторі пѣ і-аѣ маі пѣмѣт аі Романілор, чи аі Ромайкілор, пре-
към се пѣмеск пре сіне Гречіи де акъм, къчї Гречіи фъръ арісторіс і Романілор п'аѣ пѣ-
тѣт мощені глоріа саѣ слава стръмошілор пощрі, дъпъ към се ва аръта ла аніи віиторі.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 3. Iustiniani II Aug. ³⁾ S. Ni-
cephorus in Breviario Historico ad an. Christi 708. ⁴⁾ Anastasius Bibliothecarius pag. 121. ⁵⁾ Zona-
ras Tom. 2. pag. 96. ⁶⁾ Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3.

А н ъ л 709. Ла анъл ачестеа аша скрѣ Свідас¹⁾: „Съет Іустиніан чел къ пасѣ

тъят (адекъ а.л. доілеа) флорія Тервеліе краіа.л. Българіа, ші Ісѣніан ші Константинъ Фечіора.л. азі Іракліе, ачествіа дї да трївѣт (саѣ харачїѣ). Пентрѣ къ дшї дитїндеа цїос свѣтъ.л (саѣ павъза) пре кареле дї пѣрта къ сіне дї рѣсвоїѣ, ші флацетъ.л (саѣ корвачїа) къ кареле дшї вѣтеа калъ.л, ші пѣтъ кънд се акопера ачѣндѣтъ, ле къзта (дшїпѣраці.лор Константинъ IV ші Ісѣніан II) съ тоарне ванї. Кънд дшї дшїмънта ші свѣца дї пѣтътъ, тревѣа съ о дшївѣлеаскъ пѣтъ със къ вештѣмѣтѣрї де тѣтасъ, ші съ деа осташи.лор (азї Тервеліе) лѣдѣдѣчї п.ліне де азр ші де арѣнт, дшїмъндѣ ші дреаѣта къ азр, іарѣ стѣнга къ арѣнт.

Пѣтъ ачї Свідас. Тѣ іеа віне сеата ла ачелеа каре ле ам скріе ла анъ.л дшїдатъ маї дїнаїте.

¹⁾ Suidas Eclog. Hist. de rebus Byzantinis pag. 37.

Анї 710 ші 711. Ісѣніан II, кареле нїчї прїн ферїчїрї, нїчї прїн непорочїрї с'аѣ дшїрентат; нїчї прїн зрѣ, нїчї прїн ачечерї де віне с'аѣ дшїмънзїт¹⁾, дшї анъ.л 710 с'аѣ порнїт асѣпра локзїторїа Керсонъ.лшї саѣ азї Крїмъ.лшї де акѣм; пентрѣ къ фїнд е.л дшї сѣргънїре, і-аѣ фост тїне кърсѣ де перїре, ші пре воїерїї лор чеї маї де фрѣнте і-аѣ фрїпт де нїї, іарѣ дїнтре прѣнчї ка ла 87000, і-аѣ дшїнекат дшї анъ²⁾. Пентрѣ каре ті-ранные а азї Ісѣніан Керсонїтеле аѣ пѣзїт ла Казарї, ші къ ацїсторїа лор, аѣ пѣс дшїпѣрат пре Фїліппїк Пергамеъ.л, кареле ші Варданес с'аѣ кіемат³⁾. Фїліппїк аша дарѣ, дшїнъ че фѣ дшїтѣрїт ші прїн осташи, кам пе ла Декемвріе а.л анъ.лшї 711, аѣ трекѣт ла Царїград, ші прїнзїнд пре Ісѣніан II, кареле аѣ фост чел маї де пре зрїтъ дїн віца дшїпѣратъ.лшї Іракліе, дшї вѣрстѣ де 42 де анї, і-аѣ тѣят канъ.л, ші аша тѣят л'аѣ трїмїе прїн тоате четѣдїле, ка съ.л вазъ къ тодїї къ аѣ перїт⁴⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Hofmannus in Lexico Universali. Paulus Diaconus Lib. 20

³⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 1-um Philippici Aug. S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christi 711. ⁴⁾ Katona. SS. Theophanes et Nicephorus II. ec.

Анъ.л 712. Азгѣстѣл Фїліппїк дшїшелат фїнд де зп Монотелїт, кареле і-аѣ фост зрїт віеацѣ ші дшїпѣрѣдїе дшїделънгатъ, пѣмаї де ва стрїка соворъ.л чел а.л шеселеа е-кѣменїк, дшїздар с'аѣ невоїт спре анърареа Монотелїці.лор ші стрїкареа Ортодоксі.лор; пентрѣ къ Дѣмнезеѣ дшї анъ.л ачеста дої немїчї і-аѣ рѣдїкат асѣпра, пре Саракїнї ші пре Българї, дїнтре карїї Саракїнї і-аѣ лѣгат де свѣт дшїпѣрѣдїа рѣсѣрїтѣ.лшї Месїа чеа дїн Асїа¹⁾; іарѣ Българїї свѣт повѣзїторїа Фїлеа²⁾ трекъндѣ Емъ.л, аѣ пѣрчесѣ пѣтъ ла поарта чеа де азр а Царїградъ.лшї, де знде къ атѣта прадѣ ші зїдере с'аѣ дшїторѣ ла локзї.ле сале, кътъ пѣ се поате сїзне³⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. Author Miscellae Lib. 20. in Philippicum Aug. ²⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 448. Zonaras Tom. 2. p. 98. ³⁾ S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christi 712. S. Theophanes in Chronographia ad an 1-um Philippici Aug.

Анъ.л 713. Фїліппїк Азгѣстѣл лесне аѣ пѣтѣт сїмдї, къ дшїпѣрѣдїїле прїн ересѣрї пѣ пѣмаї пѣ се дшїтѣрескъ, чї маї вѣртое се сѣлѣескъ; пентрѣ къ дшї треї зїле але азї Існїе скодїндѣсе окїї, дшїпѣрѣдїа о аѣ анъкат Артемїе, кареле ка дшїпѣрат с'аѣ пѣмїт Анастасїе II¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. Katona in Synopsi Chronologica.

Апії 714 ші 715. Дипьратъл Анастасіе II, дъпъ че аѣ дитърит соборъл ал шеселеа екзменік, маре оасте де маре аѣ триміе дп контра Саракінілор; чи оастеа дп островъл Родълѣ пре повъзиторіа Іоанн л'аѣ оторѣт, ші пре Теодосіе III, чел дпн Адрамѣтл Троадеі, фъръ де воіа лѣ л'аѣ рѣдікат дпшърат, апоі аѣ дпкънциѣрат Царіградъл ші пре Анастасіе II л'аѣ дпкіе дптр'ѣнея¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. Katona in Synopsi Chronologica.

Апѣл 716. Дпшъратъл Анастасіе II дъпъ че аѣ пердѣт Царіградъл, с'аѣ фѣкѣт къ-лѣгър, ші пентрѣ маі ліпъ віеацъ с'аѣ шѣтат дп Тессалоніка къ лѣкашъл, іаръ Теодосіе III аѣ сѣтът дпшърат дп локъл лѣ¹⁾, асѣпра кърѣіа с'аѣ скѣлат Леон III, чел дпн Ісаѣріа, ші Саракініі аѣ дпкънциѣрат Пергамъл²⁾.

Тот ла ачест апѣ скріѣ С. Теофан³⁾ ші Анастасіе Бібліотекаріа⁴⁾, къ Кормесіе, саѣ (към дп пѣтеце С. Теофан) Комерсіе, Домнъл саѣ Краіѣл Българілор, аѣ фѣкѣт легѣтъръ къ Авгѣстѣл Теодосіе III, ка прівеціі сѣ се дпгоарне де дѣмбе пѣрѣіе, токма де ар фі віноваці ші дппротіва Маіестатеі; а доза, ка пегѣціторіа дптре дѣмбе пѣрѣіе сѣ кърѣ; а треіа ка отареле дптр'амѣндѣвъ стѣпнїіе сѣ фіе де ла Мелеонъл Тракіеі; а патра ка сѣ і се деа лѣ Кормесіе дп тот анъл вештнѣтѣрі ші пеі роші дъпъ С. Теофан де 30, іаръ дъпъ Анастасіе де 50 де фѣнѣі де азр. Аша с'аѣ фѣкѣт легѣтѣра дптре Авгѣстѣл Теодосіе ші дптре Комерсіе; чи Сіѣберт скріе⁵⁾, къ легѣтѣра ачеста пѣ с'аѣ фѣкѣт къ Кормесіе, чи Тервеліе; пентрѣ къ Тервеліе аѣ трѣіт ші стѣпнїіт пѣпъ ла анъл 727, ші атѣпчі і-аѣ ѣрмат Кормесіе.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 20. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Katona l. c. ³⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 1-um Theodosii III. ⁴⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 178. ⁵⁾ Sigebertus in Chronico ad an. 727. Ios. Simoniuss Asscmanus in Calendario Eccl. Univ. Tom. 2. Part. 2. cap. 2.

Апѣл 717. Дъпъ че аѣ вѣтът Саракініі, ші лѣтат четатеа Пергамълѣ, дп анъл ачеста сѣтът повъзїреа лѣ Мардасан аѣ дпкънциѣрат Царіградъл¹⁾, каре възїндѣ-о Теодосіе III с'аѣ лѣсат де дпшърѣціе ші дппрепъ къ фечіоръл с'аѣ кълѣгърїт, апоі аѣ трекът дп Еѣес, ші аколо ш'аѣ сѣвѣрїіт віеаца; іаръ дп локъл лѣ аѣ сѣтът дпшърат рївалъл лѣ, Леон III, чел дпн Ісаѣріа кареле ші Ікономах с'аѣ пѣміт, пентрѣ гонїреа С. Ікоане. Леон ачеста кът с'аѣ фѣкѣт дпшърат шѣлте корѣвіі але Саракінілор саѣ ле аѣ арс саѣ ле аѣ дппекат²⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 21. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Ibidem II. cc. item S. Theophanes in Chronographia ad an. 1-um Leonis Isauri Aug.

Апѣл 718. Саракініі шѣл пѣтїмїнд лѣпгъ Царіград ші дпнтре дѣпшїі мѣціі пепїнд де фоате, де вѣтаіе, ші де чїзмъ, аѣ лѣсат дпкънциѣрареа чеа де ал треїлеа апѣ а Царіградълѣ¹⁾, ші дпторкъндѣсе дп контра лѣ Тервеліе Краіѣл Българілор ші ал Ротънілор (къчї Ротъніі, прекъм с'аѣ зіс ла анъл 679, дъпъ венїреа Българілор пѣпъ маі тѣрзіѣ аѣ фост сѣтът стѣпнїіреа лор), де дѣнея дпкъ аѣ фост вѣтѣці, тѣїнд Българїі къ Ротъніі дозъ-зеі ші дозъ де мїі де Саракіні²⁾, дъпъ каре пердере а са Саракініі аѣ

фьит дн коръвиле сале, ши лхитринд дн алъл шреї, de вѣфорълече с'аѣ стърнит, фоарте мълці аѣ перит, днекъндълице с'аѣ стрікъндълице лхитрїле 3).

1) Paulus Diaconus Lib. 6. de Gestis Longobardorum cap. 47. Ioseph Simonius Assemanus in Kalend. Eccl. Univ. Tom. 2. Part. 2. cap. 2. 2) S. Theophanes in Chronographia ad an. 1. Leonis Isauri. Author Miscellae Lib. 21. Cedrenus Tom. 1. p. 451. Zonaras Tom. 2. p. 101. 3) Paulus Diaconus et Assemanus II. cc. Sigebertus ad an. 718. Wolfgangus Drechslerus in Chron. Saracenor. ad an. 718. Schönleben in Hist. Carnioliae Tom. 1. Part. 3.

Анъл 719. Августъл Анастасіе II деспре кареле ам скріе ла анъл 716, къ с'аѣ фост кълзгърїт, зрѣнд кълзгърїа, іаръши аѣ рѣвнїт а фї днпърат; чї prin Българї, къ ал кърора аїсторїѣ вреа а'нї довлндї пофта, фз вѣдїт, ши prin Августъл Леон III оторѣт 1).

1) S. Theophanes in Chronographia ad annum 1-um Leonis Isauri. Katona in Synopsi Chronologica.

Анъл 721. Іезид ал шесе-спре-зечелеа Калифъ ал Саракїнілор дн анъл ачеста дъ греа първнїк асїра сфїнтелор Ікоане 1).

1) Idem S. Theophanes ad an. 4. Leonis Isauri. Katona I. c.

Анъл 726. Августъл Леон III вѣнѣ тергъторїѣ днаште ш'аѣ лѣат пре Іезид Калифа Саракїнілор; пентрѣ къ лѣї зрѣнд аѣ днченѣт а гонї СС. Ікоане 1).

1) S. Theophanes et Katona II. cc.

Анъл 727. Мърїнд Тервелїе Країл Българїлор ши ал Ромънілор, дн анъл de акѣм і-аѣ зрѣмат Кормесїе, кареле аѣ domnit пѣлъ ла анъл 760 1).

1) Sigebertus Gemblacensis in Chronico. Ios. Simonius Assemanus in Kalend. Eccl. Univ. Tom. 2. Part 2. cap. 2.

Анъл 730. Августъл Леон III дн анъл ачеста дъ гроазнїкъ порѣвкъ, ка СС. Ікоане съ пѣ се маї чїнстеаскъ ши пре неаскълтърїї de дѣнса, адекъ пре крещїнїї чей православної фоарте дї гонеше 1) ши некъѣеще.

1) S. Theophanes in Chronographia. Katona in Synopsi Chronologica.

Анъл 741. Леон III чел дїн Ісаурїа кареле ши Ікономах с'аѣ пореклїт, дѣлъ че пре мълці аѣ оторѣт, пре маї мълці аѣ ісгонїт пентрѣ къ п'аѣ ленѣдат чїнстеа сфїнтелор Ікоане, дн анъл ачеста ш'аѣ вѣреат сѣфлетъл дн 18 Івнїе, ксі і-аѣ зрѣмат фїїл сѣлъ Константїн V, кареле ши Копронїм с'аѣ пореклїт, пентрѣ къ атѣнчї кѣнд л'аѣ вѣтезар, аѣ сїзркат ана дїн С. вѣтез, гѣноїндѣсе днтрѣлїеа, къ ачеста днкъ прогностїкѣнд, че от ва съ се алегъ дїн дѣнсъл 1).

1) S. Nicephorus in Breviario ad h. a. S. Theophanes in Chronographia ad ult. an. Leonis Isauri. Katona in Synopsi Chronologica.

Анъл 743. Константїн V Копронїм дн анъл ачеста дѣлъ че аѣ днвїне de дозъ орї пре Артабасд Тїранпъл, ши аѣ кѣрїне Царїградъл, ачелѣашї Артабасд ши фечїорїлор лѣї ле аѣ скѣс окїї 1).

1) Katona in Synopsi Chronol. S. Theophanes in Chronograph. Author Historiae Miscellae Lib. 22.

Анъл 753. Дншзратъл Константїн V Копронїм дн анъл ачеста аѣ адннат зп собор дїн 338 de Епїскопї, дн каре собор чїнстеа СС. Ікоане с'аѣ ослндїт; чї-соборъл а-

честа ка де еретичи цинст с'аѣ стрѣкат прии соборъа ал шептелеа екзменик, чел а доза оаръ цинст дн Nikea, прекъм се ва аръта ла анъл вииторіѣ 787¹⁾.

¹⁾ S. Nicephorus in Brev. Hist. ad ann. Christi 753. S. Theophanes in Chronogr. ad an. 13. Constantini Copronymi. Anastasius Bibliothecarius p. 146. Cedrenus ad an. 13. Copronymi.

А н ъ л 755. Дипъратъа Константин Копроним дъпъ че аѣ съвършиѣ соборъа асъпра СС. Икоане де дънъл цинст, прекъм скріе С. Никіфор¹⁾), „аѣ зидит четъдѣичи прии Тракіа, дн каре аѣ ашезат пре Сиріи ши Арменіи чеі дин четатеа Мелетиненіор ши дин Теодосіополіѣ адъши. ши ачелора ле аѣ дат де віѣ тоате къте ле ера де ліпсъ. Четъдѣичиле ачестеа днкъ кънд се зидеа, възидъле Българіи, аѣ черът трѣвѣт (хърачѣ, даждіе) де ла дипъратъа, каре недъдъле, еі кълегъндъши оастеа, аѣ прѣдат Тракіа ши маі пълъ ла зидъа чел лънг аѣ стрѣвътѣт. Чи дитиминъндъѣ дипъратъа ши ловиндъсе къ еі, і-аѣ фъгърѣт, ши маі асупъ тониндъѣ, тълъці Българі аѣ оторът.“ Пълъ ачѣ С. Никіфор дескре лъкрърѣле дн анъл ачеста дитиминате; къчѣ каре ле маі скріе тот ла ачест анѣ, се цин де алт анѣ, доаръ де анъл дндатъ вииторіѣ, ла каре ле воіѣ ши скріе.

Админістрелеа скріе С. Теофан ла анъл ачеста дескре Българі, але кърѣа квинте ертеазъ аша²⁾): „Тот дитрѣ ачеламі анѣ Българіи пентрѣ зидіреа четъдѣлор челор похе, поѣ трѣвѣт поѣтеск, ши невъгъндъсе дн сеамъ де дипъратъа солъа лор, еі ка сѣ'ши ісвъндѣаскъ хъла ши батѣокъра, с'аѣ порнѣт къ оасте віне гътатъ, ши аѣ стрѣвътѣт пълъ ла зидъа лънг сире четате, ши фъкънд тълът тоарте, къ тълъці робѣ с'аѣ дитърнат невътъмаці ши неатинші ла каселе сале.“

Ашиндереа скріѣ Анастасіе Бібліотекаріѣ³⁾, ши Кедрен⁴⁾), дитрѣ а кърора шѣртърѣе поці кълѣе, къ дипъратъа Копроним де асѣ датъ п'аѣ фъгърѣт пре Българі, дъпъ към скріе С. Никіфор ла локъа маі сѣе адъе.

¹⁾ S. Nicephorus in Brev. Hist. ad an. Christi 753. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 15. Copronymi. ³⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 146. ⁴⁾ Cedrenus ad an. 15. Copronymi.

А н ъ л 756. Дндатъ дъпъ ачелеа, каре ле ам тълъкѣт ла анъл маі динainte аша скріе С. Никіфор¹⁾): „Дъпъ ачееа къ преа таре оасте пре пълънт ши пре таре с'аѣ дъе асъпра лор (а Българіор) дипъратъа. Длсѣ флота фѣнд де 500 де коръвіи пре тареа Неаргъ аѣ аѣисне ла Дънтрѣ ши де аколо аѣ днченът а прѣда цариниле Българіор ши пре тълъці дитре дънші аї робѣ. Дипъратъа дносші ла Маркелле, каре четъдѣикъ е лъпгъ отареле Българіор, възидъсе аѣ фъгърѣт пре варварі ши тълъці аѣ оторът дитре дънші. Дъпъ агъта пердѣре Българіи аѣ триміе солѣ де паче ши прънчѣи ши і-аѣ дат зълор.“

¹⁾ S. Nicephorus in Brev. Hist. ad a. Christi 753.

А н ъ л 759. Дн анъл ачеста, прекъм скріе С. Теофан¹⁾), дипъратъа (Копроним) порнѣнд артеле асъпра Българіеі, аѣ венѣт ла Берегава; чи Българіи дитиминъндъа ла кършѣтѣра Емълі, пре тълъці дин осташи лѣ і-аѣ тълът, дитре каріи аѣ фост Леон Патрікѣл ши повъдѣиторѣл осташи лор челор дин Тракіа, іаръші алт Леон логофѣтъа Табелларіор (ал пощелор), ши дин чеі де рънд днкъ тълъці аѣ перѣт, але кърора арте лѣ аѣ лъат Българіи, ши аша Романіи батѣокоріці с'аѣ дитърнат ла але сале.“

Aminderea скриш Анастасіе Бібліотекаріа²⁾, Kedren³⁾, ши Zonara⁴⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 19. Copronymi. ²⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 146. ³⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 464. ⁴⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 109.

А н ъ л 760. „Ан ањл ачеста аѣ тѣрѣт Кормесіе Краіѣл Българілор ши а л Ромѣ-нілор чел че аѣ фост ѣрмат лѣі Тервеліе дн ањл 727; днтрѣ ал кѣрѣіа лок аѣ стѣ-тѣт Краіѣ Телесіе¹⁾).

¹⁾ Sigebertus in Chron. Ios. Simonius Assemanus in Calendario Eccles. Univ. Tom. 2. part. 2. cap. 2.

А н і і 762 ши 763. Каре ле ам екріс ла ањл 760 дн Сіѣберт деспре ѣрмареа лѣі Телесіе саѣ Телецін, аѣторіі гречеші алтмінтрелеа ле аѣ днсемнат; еѣ дрепт ачееа зісселе ачестора ле нѣн ла ачеші доі ані, ши але С. Теофан зісе¹⁾ ле нѣн дн кѣвѣлт дн кѣвѣлт, прекѣм ѣрмеазъ: „Българіі рѣдікѣндѣсе асѣпра Домнілор сѣі, каріі нѣнѣ акѣма тот днтрѣо віѣѣ аѣ стѣпѣніт, і-аѣ оторѣт; ши пре ѣн Телецін омѣ де треі-зеѣі де ані ши кѣ нѣрав рѣѣ л'аѣ фѣкѣт ши е повѣдѣиторіѣ. Пентрѣ ачееа днтрѣ Склаві де ѣв-нѣ воіа са тѣлѣі ш'аѣ лѣсат патріа ши аѣ трекѣт ла днпѣратѣл (Копронім) пре каріі ел і-аѣ ашезат дн Артана. Іарѣ дн 17 Іѣніе днпѣратѣл аѣ нѣрчес спре Тракіа, трі-мецінд флотѣ де mare de дозѣ міі де Хеландіі кѣ кѣте 12 каі пре тареа Неагрѣ. Телецін аззінд кѣ с'аѣ гѣтат асѣпра лѣі пре ѣскѣт ши пре ањл, аѣ кіемат днтрѣ аѣісторіѣ 20,000 дн неаѣрїле вечїне, ши днпѣрѣднѣшн оастеа прїн локѣрї днтрѣіте, ел днсѣшн с'аѣ днкіс днтрѣо тѣрїме, іарѣ днпѣратѣл ш'аѣ ашезат оастеа лѣнѣгѣ Анхіал. Де ачї Телецін дн 30 де зіле але лѣі Іѣніе, дн Індіктїонѣл днпѣтїѣ, днтрѣа чїнчеа зі а сѣпѣт-тѣнїі с'аѣ ѣзѣт а порні кѣ mare тѣлѣіме де аѣіѣтѣторї, ши ловїндѣсе ошїле, преа тѣлѣт моарте с'аѣ фѣкѣт де днѣве пѣрїіле, пѣнѣ кѣнд с'аѣ фѣгѣрїт оастеа лѣі Телецін, ши ел днкѣ аѣ фѣцїт. Цїнѣт-аѣ ѣтїаїа де ла чїнчї чеасѣрї пѣнѣ сеара ши преа тѣлѣі Българї аѣ пікат днтрѣнѣса, тѣлѣі с'аѣ прїне, іарѣ алїї де ѣнѣ воіа лор аѣ трекѣт ла Романї. Днпѣратѣл тѣндрїндѣсе пентрѣ днвїнѣере, днтрармат кѣ тоатѣ оастеа кѣ трїѣтѣ аѣ днтрат дн четатеа (днпѣрѣтеаскѣ), ши кѣ ѣкѣрїе фїнд прїмїт де тоатѣ четатеа, пре Българї легацї і-аѣ дѣс днтрѣнѣса, ши дѣнѣ ачееа і-аѣ скос днїанїтеа порцїі че се нѣмїа Хрїсіа (де азр), ш'аѣ порѣпчїт четѣдѣенїлор ка аколо сѣ ле таїе капетеле.

„Іарѣ Българїі фѣкѣнд рѣскоалѣ дн контра лѣі Телецін (прекѣм зіче Сіѣберт²⁾ дн ањл 762) л'аѣ оторѣт кѣ тоцї воїерїі лѣі ши ш'аѣ рѣдікат повѣдѣиторіѣ пре Савїн цї-переле Країѣлї Кормесіе. Савїн ачеста дндатѣ ѣѣ трїмїс со.ї де паче ла днпѣратѣл; чї Българїі адѣнѣндѣсе і-аѣ стат днпѣротїѣв зікѣнд: Българїа пентрѣ тїне треѣѣе сѣ ка-дѣ сѣѣт нїѣгѣл Романїлор? днгрїмїндѣсе маї пре ѣрмѣ рѣскоала, Савїн аѣ фѣцїт дн Ме-сетѣвріа, ши де аколо с'аѣ дѣс ла днпѣратѣл; іарѣ Българїі аѣ фѣкѣт дн локѣл лѣі Країѣ пре Паган.“

Алтмінтрелеа скриш С. Нікіфор³⁾ ши аѣторѣл Міскеллеї⁴⁾, Сіѣберт зіче, кѣ пре Паган л'аѣ рѣдікат Країѣ дн ањл 763, ши кѣ аѣ домініт пѣнѣ ла ањл 770.

¹⁾ S. Theophanes in Chronogr. ad an. 22. Copronymi. ²⁾ Sigebertus in Chronico. ³⁾ S. Nicephorus in Brev. Hist. ad an. Christi 763. ⁴⁾ Author Miscellae Lib. 22. ⁵⁾ Sigebertus l. c.

Ла а н з л 765. С. Никифор¹⁾ аша скріе: „Дн Індікціонъ а л треілеа, Константін (Копронім) пентрѣ ачעה пентрѣ къ Българіи лентрѣнд пре Ѣмар, пре кареле Савін д л псесе повъдѣиторіѣ де оасте, дн локкѣ лѣі аѣ пѣс пре Токт Българѣл, брателе лѣі Баіан, с'аѣ скѣлат къ оасте асѣпра Българілор, каріи ла веніреа дмпѣратѣлѣі с'аѣ трас ла пѣдѣрїеле де лѣнгъ Дѣлѣре, тотѣші тѣлїці с'аѣ оторѣт, днтре каре Токт къ брате-сѣѣ Баіан днкѣ аѣ перїт шї маї тѣлїці дмпрезнѣ. Іарѣ Компаган, зѣл днтре повъдѣиторї фѣцїнд дн Варна, шї скѣнат цїпѣндѣ-се, фѣ оторѣт де шервїи сѣі, дн каре тїпн маре прадѣ а Българіеї фѣ арсѣ, стрїкатѣ шї прѣдатѣ де Romani.“

Чи маї пре днцелес скріе асторѣл Міскеллеї²⁾ ла ачешї дої ані, зїкѣнд: „Дн а н з л 24 а л дмпѣратѣлѣі Константін Копронім, Паган Домнѣл Българіеї аѣ поѣтїт ка сѣ поа-тѣ ворбї де фашѣ къ дмпѣратѣл, шї лѣзнд секрїтате с'аѣ погорѣт къ воїерїи сѣі. Іарѣ дмпѣратѣл шезѣнд дмпрезнѣ къ Савін, і-аѣ прїміт шї ле-аѣ дмпѣстат перѣндѣїала шї нїста лор, каре о аѣ авѣт асѣпра лѣі Савін, апої аѣ фѣкѣт паче фѣцарнїкѣ. Чи дмпѣратѣл трїміцїнд пре аскѣнс дн Българїа, аѣ прїнс пре Север прїнцѣл Склавїнілор, кареле тѣлге реле фѣкѣсе дн Тракіа. Прїнс-аѣ шї пре Крїстїн, кѣрѣїа ла С. То-та і-аѣ тѣїат тѣлїеле шї нїчоареле; апої аѣ адѣс дофторї сѣ черче алкѣтѣїреа оме-неаскѣ, шї аша л'аѣ арс дѣлѣ ачעה. Престе ачעה фѣрѣ де вѣсте ешїнд дмпѣратѣл дн Царїград, шї афлѣнд Българїа фѣрѣ де пазѣ пентрѣ пачеа чеа фѣцарнїкѣ, прїп кѣрнѣ-тѣра Емѣлї, аѣ інтрат днтрѣлїса пѣлѣ ла Зїте (С. Теофан скріе Гѣнзас), шї апрїп-зѣнд кѣрїїеле, с'аѣ днтѣрнат фѣрѣ вре зп фолос.“ Ашїндереа скріе С. Теофан³⁾.

¹⁾ S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christ. 765. ²⁾ Author Miscellae Lib. 22. ³⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 24. Constantini Copronymi.

А н з л 766. Днтрѣ ачеста а н іарѣшї аѣ порнїт Копронім къ маре оасте асѣ-пра Българілор, каріи сѣлїмѣнтѣндѣ-се аѣ днченѣт а ворбї де паче, чи пѣлѣ а се паче пачеа с'аѣ порнїт зп вѣлѣ деспре нїазѣ-поанте шї тоате корѣїїеле лѣі Копронім, каре се ашезасе ла Месемвріа шї Анхіал, ле-аѣ срїкат, перїнд тѣлїці осташї пентрѣ каре непорочїре дмпѣратѣл днкѣ с'аѣ днтѣрнат ла Царїград фѣрѣ нїчї о ісправѣ¹⁾.

¹⁾ S. Nicephorus in Breviario Hist. ad an. Christi 766. S. Theophanes in Chronographia ad an. 25 Con-stantini Copronymi. Anastasius Bibliothecarius p. 150. Cedrenus Tom. 1. p. 466. Zonaras Tom. 2. p. 111.

А н з л 770. Дн а н з л ачеста аѣ тѣрїт Паган країѣл Българілор шї а л Ромѣнілор днтрѣ а л кѣрѣїа локѣ аѣ стѣлѣт країѣ Теллерїкѣ, кареле аѣ домпїт пѣлѣ ла а н з л 777¹⁾.

¹⁾ Sigebertus in Chronico. Jos. Simon. Assemanus in Kalend. Ecclesiae Univ. Tom. 2. part. 2. cap. 2

А н з л 771. Ла а н з л ачеста скріе Ассеман¹⁾ дн Сїцеберт, прѣкѣм зрмеазѣ: „Дмпѣрѣцїнд престе Българї Теллерїкѣ, дн а н з л 771 Константін дмпѣратѣл врѣнд сѣ се батѣ пе апѣ къ Българїи, дѣлѣ че і-аѣ стрїкат вѣлѣл вореа маї дозѣ мїї де корѣїї маї тоатѣ оасте шї о-аѣ перѣдѣт.“

¹⁾ Jos. Simonius Assemanus l. c.

Анъл 774. Ла анъл ачеста аша скрие авторъл Мискелие¹⁾ деспре лъкръриле дн-тъмлате днтре Константин Копроним дмпъратъл ръсъртълси ши днтре Теллерикъ кракъл Българияе: „Ла анъл 33 ал дмпъръциеі сале, дн Indiktionъл ал доі-спре-зечелеа, дн лъна лъі Martie Константин Копроним аџ порнит о флотъ де mare de доъл ши де коръби асвпра Българияе; ши сџндс-се ел дн коравіа чеа рошіе аџ порнит съ интре дн Дънъре, лъсџнд пре Преторіі кълрџеділор а фаръ де къртътера Емълџі, ка де към-ва ар пълълі Българияі дн контра лъі, еі съ интре дн България пре дн дърълт. Іаръ венінд дмпъратъл ла Варна се тмеа ши гъндіа съ се днтоарне; чи Българияі ашндереа темъндс-се ши пџсџнд дмпъратълџі, аџ тріміс солі де паче пре Холіа ши пре Zigatan; пре каріі възлндсџі дмпъратъл с'аџ вккерат ши аџ фъкът паче, цџсрџнд зпъл алтъіа, ка пџчі Българияі съ еасъ асвпра Романілор, пџчі дмпъратъл съ се сілеаскъ а днтра асвпра Българияе; ши фъ-кънд деспре ачеста запісърі де дмве пърцие, дмпъратъл с'аџ днтърнат дн Царіград лъсџнд кълрџедіі дн четъдзічіле каре ле фъкесе.

„Іаръ дн лъна лъі Октомврие днтре а доі-спре-зечелеа (пъ ал зиспрезечелеа прекум скрие зџтџндс'ши терніі) Indiktion, дмпъратъл аџ лзат днцііндаре дн България де ла пріетеніі чеі асвпши (каріі поате къ аџ фост Ротълі, фінд еі сџвт цџсгъл Българиялор не времеа ачеста) към къ Домъл Българиялор вреа съ трімітъ 12,000 дн пород къ зп Боллад (Ценераріџ) съ робеаскъ Берзіціа ши пре лъкзіторіі еі с'џ адкъ дн България. Токма атъпчі венісе соліі Домълџі Българияі ла дмпъратъл, кареле фъкџндс-се а мерџе асвпра Аравілор аџ тріміс стеагъриле, скълеле ши гътіріле дмпърътещі, ши сло-возінд пре солі, дъпъ че с'аџ днцііндат де ешіреа лор, дндатъ аџ порнит, ши адълнд пре Тразіте ши пре Тракесіані днпрезъп къ чеімлціі осташі, аџ стріне ла 80,000 ши мергънд ла локъл че се кіатъ Літеоріа. фъръ де сџрле ши възпн, аџ пълъліт асвпра челор че ера тріміші дн контра Берзіціеі, ши фъгърндсџі пре еі къ мълтъ прадъ ши робі, с'аџ днтърнат ка зп бірзіторіџ.“

Ашндереа скріџ С. Теофан²⁾ Kedren³⁾ ши Zonara⁴⁾.

¹⁾ Aulior Miscellae Lib. 22. ²⁾ S. Theophanes ad an. 33. Constantinii Copronymi ³⁾ Cedrenus Tom. 1 p. 467. ⁴⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 112.

Анъл 775. „Ла анъл 34 ал дмпъръциеі сале (скрие авторъл Мискелие¹⁾) Константин Копроним стрікънд пачеа къ Българияі, іаръші аџ фъкът mare флотъ де mare, ши възлнд днтр'жнса 12000 де кълрџеді. пре тоці преторіі і-аџ ашезат дн дънса, іаръ ел темъндс-се аџ ръмас къ кълрџедіі чеімлціі; чи венінд флота пълъ ла Месемвриа ши ин-трънд днтр'жнса аџ днчешт а сџфла таре възпъл де мџазъ-поанте, ши стрікънд коръбііле, преа мълціі осташі аџ періт, дрепт ачееа с'аџ днтърнат дмпъратъл фъръ де пџчі зп фолос.“

„Дечі прічепънд Домъл Българияеі, къ прпн пріетеніі сџ і се вџдеск сџатъриле, аџ скрие дмпъратълџі зікънд: Ашџ вреа съ фъг ши впн ла тіне, дрепт ачееа дџ'мі сџкъріта-те ши тъ днцііндџеазъ, пре каріі аі аічі пріетені, ка днкрезъндс-тъ лор съ вппъ къ тіне. Іаръ дмпъратъл слав фінд ла фіре і-аџ скрие пре тоці, ши шіндсџі Теллерикъ,

пре тоѹ и-аѹ тѹиат дѹ дозѹ; каре лѹкрѹ азѹиндс'а Константин, пѹнѹ ла о време ѹиѹ аѹ стѹит кѹрѹнтѹеде салѹ.“

Ашиѹдеа скрѹе С. Теофан²⁾, Анастасѹе Бѹлиотекарѹл³⁾, Кедрен⁴⁾ ши Зонара⁵⁾, Адаогъ Стефан Катона⁶⁾, пѹ шиѹ дѹн че азтор, зѹкѹнд: „Конронѹм вѹнд сѹ теаргѹ дѹ контра Бѹлгарѹлор, аѹ дѹчѹнт а се арде де фок пѹвѹзѹт, ши стрѹгѹнд кѹ де виѹ есте дѹ флакѹрѹ. аѹ мѹрѹт дѹ 13 Септемвриѹ, дѹ вѹрѹтѹ де 56 де аѹнѹ, кѹрѹсѹа и-аѹ вѹмат фѹиѹл сѹѹ Леон IV, кареле с'аѹ нѹмѹт Kazar de пре виѹа мѹне-са Ирѹнеѹ⁷⁾.“

¹⁾ Author Miscellae Lib. 22. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. ult Copronymi. ³⁾ Anastasius p. 155. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 465. ⁵⁾ Zonaras Tom. 2. p. 112. ⁶⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica ⁷⁾ Idem Katona l. c.

А пѹл 777. „Аѹтѹрѹ ал доѹлеа ал ал дѹпѹратѹлѹи Леон (зѹче азторѹл Мискеллеѹ¹⁾) Теллерѹкѹс Домѹнѹл Бѹлгарѹеѹ аѹ фѹвѹт ла дѹпѹратѹлѹ, кареле л'аѹ фѹкѹт Патрѹкѹсѹ, мѹрѹгѹнд не вара мѹсѹереѹ салѹ а Ирѹнеѹ дѹпѹ дѹнѹсѹл, ши дѹнѹ че и-аѹ фост пѹлашѹ дѹ вотеѹ, мѹлѹт л'аѹ чѹнѹстѹт ши л'аѹ ѹзѹт.“

Ашиѹдеа скрѹѹе С. Теофан²⁾, Шеплебен³⁾, Инхофер⁴⁾ ши Сѹеберт⁵⁾; нѹмаѹ кѹл кѹ Сѹеберт фѹга лѹи Теллерѹкѹс сѹнѹе ла аѹлѹ 778, ши зѹче кѹ дѹтѹрѹ ачѹлашѹ ал Бѹлгарѹи ш'аѹ пѹе краѹѹ дѹ локѹл лѹи Теллерѹкѹс пре Карѹтам, кареле аѹ тѹрѹт пѹнѹ ла а-пѹл 807.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 23. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 2. Leonis IV. Chazari. ³⁾ Joann. Ludov. Schönleben in Hist. Carnioliae Tom. 1. part. 3. ⁴⁾ Melchior. Inchofer in Annalibus Eccl. Regni Hung. Tom. 1. p. 55. ⁵⁾ Sigebertus in Chronico.

А пѹл 780. Леон IV фѹиѹл лѹи Конронѹм ши вѹрѹватѹл Ирѹнеѹ дѹ аѹлѹ ачѹста аѹ дѹчѹнт а гонѹ пре чѹнѹстѹторѹи фѹнѹтелор Икоанѹе, ши аѹ рѹпѹт корона дѹн вѹсѹерѹка С. Софѹи, кѹ кареа дѹкѹвѹнѹндѹсе аѹ кѹзѹт дѹ лѹнгоаре, ши дѹ 8 зѹле але лѹи Септемвриѹ аѹ мѹрѹт дѹ вѹрѹтѹ де 30 де аѹнѹ, кѹрѹсѹа и-аѹ вѹмат фѹиѹл сѹѹ Константин VI, пѹрѹк де 10 аѹнѹ кѹ мѹнѹ-са Ирѹна, кареа аѹ декарѹмат пре зѹкѹи фѹиѹлѹи сѹѹ, ши и-аѹ пѹе ла рѹнд¹⁾.

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. ult. Leonis IV diei Chazari. Katona in Synopsi Chronol.

А пѹл 781. Теодор пре Елѹидѹе, кареле дѹтѹрѹкѹсе порѹѹира дѹ Сѹкѹлѹа, дѹ дѹ-вѹнѹе ши лѹ алѹнѹгѹ дѹ Африка; иарѹ Ирѹна Аѹгѹста ресѹкѹшѹрѹ пачѹа кѹ азр де ла Саракѹнѹ¹⁾

¹⁾ Katona l. c.

А пѹл 787. Дѹпѹрѹтеаса Ирѹна дѹпѹ че аѹ декарѹмат пре противѹнѹиѹ сѹѹ, дѹ а-пѹл ачѹста аѹ адѹпат ал доѹлеа собор ла Нѹкеа, кареле дѹтѹре собоареле екѹменѹче аѹ фост ал шептелеа. Дѹн соборѹл ачѹста с'аѹ аѹвѹрѹсѹт Иконокластѹеде ши с'аѹ дѹтѹрѹт чѹнѹстеа фѹнѹтелор Икоанѹѹ¹⁾.

Дѹспре соборѹл ал шептелеа вѹрѹбѹнд Левѹиѹен²⁾, аша скрѹе: „Се чѹтеѹе кѹ дѹн соборѹл ал шептелеа аѹ шѹзѹт ши с'аѹ ѹскѹлѹт Дѹрѹѹ Епѹскопѹл Аварѹѹиѹлор. Нѹшѹеле Дѹрѹѹ дѹнѹсѹтѹеазѹ омѹ де лѹнѹвѹ лѹтѹнеасѹкѹ, ши пѹрѹкѹт мѹ се наре пѹ фѹрѹ фѹндѹмент се свѹпѹне а фѹиѹ фост Епѹскопѹл Авѹрѹтѹлѹи дѹн Мѹсѹа де ѹѹос, маѹ алѹе аѹлѹнѹдѹсе ѹскѹлѹт ши дѹтѹрѹ а шептеа Актѹ а соборѹлѹи дѹтѹре Епѹскопѹи Тракиѹе.“ Дѹн карѹ кѹвѹнѹте

але лѣи Леквиен поци довъ кзлеце: дпгъѣ къ Дреѣ аѣ фост Ромън; а доза, къ Българіи пре Ромъниі шіе свпзшї нѣ і-аѣ гонїт пептрѣ крединца крещїнеаскъ, алтїнтрелеа кѣм ар фї пѣтѣт авеа Епископї?

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 7. Irenes Imperantis cum filio Constantino VI. Baronius ad h. an. ²⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 1. pag. 1221.

А н ѣ л 790. Дп анъл ачеста прекѣм скріѣ С. Теофан¹⁾, авторъл Міскеллеї²⁾ шї Анастасіе Бїбліотекарїѣл³⁾, Константїн VI аѣ лепѣдат пре тѣмъ-са Ірина дїн дпѣпърѣ-щїе шї дп лѣна лѣї Априліе аѣ порпїт аѣспра лѣї Кардам Країѣл Българїлор, къ кареле ловїндѣсе де кѣтрѣ сеарѣ ла четъѣѣка Проватѣлѣї лѣлгѣ рѣѣл С. Георгїе, Романїї, а-декъ рѣсѣрїтенїї, с'аѣ сперїат шї де кѣ поапте фѣѣїнд, къ рѣшїне с'аѣ дпѣтѣрнат. Нѣ шїѣ дарѣ кѣм аѣ пѣтѣт Кедрен⁴⁾ скріе ачестеа: „Дп анъл дїпгъѣї дпѣпърѣтѣл (адекъ дп кареле аѣ лепѣдат пре тѣмъ-са) порпїнд дп контра Българїлор, вїрѣїторїѣ с'аѣ дпѣтѣрнат.“

¹⁾ S. Theophanes in Chronogr. ad an. 1. solius Constantini VI. ²⁾ Author Miscellae Lib. 23. ³⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 163. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 472.

А н ѣ л 791. Деспре Константїн VI, аша скріе авторъл Міскеллеї¹⁾ ла анъл ачестеа: „Дп лѣна лѣї Ізліе аѣ порпїт къ оасте дп контра Българїлор шї дерегънд четъѣѣка Маркеллїлор дп 12 календе але лѣї Август, і-аѣ ешїт дпїпте Кардам Домнѣл Българїеї къ тоатѣ пѣтереа са, шї аѣ стат дп тѣрїмі. Іарѣ дпѣпърѣтѣл дпкрединцаѣт фї-їнд де пророчї мїнчїношї, къ ва дпвїнѣе, певѣгънд де сеамѣ шї фѣрѣ де рѣнд с'аѣ бѣтѣт, шї таре дпвїнгъндѣсе шї фѣгърїндѣсе, с'аѣ дпѣтѣрнат дп четатеа дпѣпърѣтеаскъ, перзїнд пре тѣлѣї нѣ пѣмаї дїн оаменїї чеї де рѣнд чї шї дїн чеї де фѣрїпте, дптре карїї аѣ фост Маїїстрѣл Міхалї, Лаханодракон, Барда Патрїкїѣл, Стефан Протоспатарїѣл, Нікїта шї Теогност фѣлѣѣї преторї, шї дїн оаменї крѣещї нѣ пѣѣїпї, дпкъ шї Панкратїе пророкѣл чел мїнчїнос, кареле і-аѣ фост пророчїт къ ва дпвїнѣе. Іарѣ Българїї аѣ рѣїпїт тоатѣ богъѣїа, ванїї, каїї шї скѣлеле де кѣрте къ тот гѣтїтѣл дпѣпърѣтескъ.“ Ашїндереа скріѣ С. Теофан²⁾, Кедрен³⁾ шї Зонара⁴⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 23. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad a. 2. solius Constantini VI. ³⁾ Cedrenus Tom. 1. p. 472. ⁴⁾ Zonaras Tom. 2. p. 118.

А н ѣ л 796. Дптрѣ ал шеселеа анѣ ал дпѣпърѣѣїеї лѣї Константїн ал шеселеа сїпгѣр (скріе авторъл Міскеллеї¹⁾ ла ачест анѣ) Кардам Домнѣл Българїеї аѣ порѣпчїт дпѣпърѣтѣлѣї зїкънд: Аѣ дпї дѣ челе фѣгъдѣсїте, аѣ воїѣ венї пѣлѣ ла поарта де аѣр шї воїѣ стрїка Тракіа. Чї дпѣпърѣтѣл аѣ пѣс валегѣ де кал дптр'о страїѣѣ шї і о аѣ трї-мїс зїкънд: Че фѣгъдѣсїнѣе ам сокотїт къ се кѣвїн ѣїе, ц'ам трїмїс, дарѣ фїїнд къ ешї бѣтѣрлї, нѣ воїѣ сѣ те остепенїї пѣлѣ ла локѣрїле ачестеа, чї еѣ воїѣ терѣе пѣлѣ ла Маркелла, шї тѣ дпкъ ешї, шї орї че ва ѣїздека Дѣтнезеѣ фѣ; шї трїмїѣїнд дпѣпърѣтѣл дѣпѣ оастеа чеа де престе маре, ш'аѣ стрїне попорѣл шї аѣ венїт пѣлѣ ла Версїкїпїа; Кардам дпкъ аѣ терс пѣлѣ ла пѣдѣреа Авролеа, шї темъндѣсе аѣ ретас дп пѣдѣре. Чї дпѣпърѣтѣл дпдешпънд пре попорѣл сѣѣ, аѣ терс пѣлѣ ла пѣдѣреа Авролеа, кіетънд

ла лѣпъ пре Kardam дн 17 zile: даръ ачеста н'аѣ кѣтезат а еши, чи с'аѣ дпторсѣ фѣ-
vind ла але сале.“ Амшдереа скріе С. Теофан ²⁾).

¹⁾ Author Miscellae Lib. 23. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 6. solius Constantini VI.

А н ъ л 797. Дпмърѣтеаса Ірина дн анъл ачеста пре маі мѣлці дпн воіеріи чеі де
фрѣнте і-аѣ трае спре партеа са, ши прин тіжлочіреа лор аѣ ское окіі фіѣлсі сѣѣ, аі
лѣі Konstantin VI, ка сѣ поатъ сінгъръ domni; прекъм аѣ ши domnit, чи нѣ днделнрг ¹⁾.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 23. Baronius in Annal. Eccl. ad h. annum. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 802. Карол чел маре врѣнд сѣ знеаскѣ дпмърѣціа Анхелсі кѣ дпмъ-
рѣціа Ресърітлсі, се сіліа а се късѣтори кѣ дпмърѣтеаса Ірина; нічі ера тѣлт дптре
дмѣе пѣрціе, чи с'аѣ дпндекат лѣкръл прин Аеціе, кареле дптрѣ ачеса се невоіа ка
сѣ факѣ дпмърат пре фрате сѣѣ Леон; тотъші Аеціе нѣ ш'аѣ добъндіт пофта, пентрѣ
кѣ партеа чеа маі маре аѣ алес дпмърат пре Нікіфор I, кареле ка сѣ поатъ маі лесне
тірѣлні, пре Ірина о аѣ сѣргъніт дп островѣ Лескелсі, хнде аѣ ши тѣрїт віата дпмърѣтеа-
са Ірина дѣпъ скърт тімп, пліпъ де ладѣ, де веі лѣа афарѣ, кѣ ш'аѣ орбіт фечіорѣл ¹⁾

¹⁾ S. Theophanes in Chronogr. ad an. 1. Nicephori Aug. Author Miscellae Lib. 23. Baronius ad h. a
Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 803. Дп анъл ачеста леіоанеле дпмърѣціеі Ресърітлсі аѣ рѣдікат дпмъ-
рат пре Барда, пре кареле дпвїнгъндѣл дпмъратѣл Нікіфор, і-аѣ ское окіі, ши пре фі-
їл сѣѣ Ставракіе л'аѣ нѣміт Агъсет ¹⁾.

¹⁾ Ibidem Authores II. cc.

А н ъ л 807. Дп анъл ачеста прекъм скріе Сїдѣберт ¹⁾, аѣ тѣрїт Kardam країл
Бѣлгаріеі, дптрѣ ал кѣрѣл лок аѣ зрнат Крѣмнѣ саѣ Крѣм, дппротїва кѣрѣл, прекъм
тѣртзрїсеше С. Теофан ²⁾ ши асторѣл Міскелмеі ³⁾, дптрѣ ал чїпчілеа анѣ ал дпмърѣ-
ціеі сале аѣ порніт Агъсетл Нікіфор, чи нѣмаі пѣпъ ла Одрїѣ аѣ пѣрчесѣ, пентрѣ кѣ
де аколо с'аѣ дптѣрнат дп Царїград, сѣ ашезе пре чеі че вреа а се скѣла асѣпра лѣ.

¹⁾ Sigebertus in Chronico. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 5. Nicephori Aug. Author Mi-
scellae Lib. 24.

А н ъ л 809. „Дптрѣ ал шентелеа анѣ ал дпмърѣціеі лѣі Нікіфор (зіче асторѣл
Міскелмеі ¹⁾) кѣнд се дѣрѣл попорѣл лѣнгѣ рѣл Стрїмонѣлсі, пѣвѣлїнд Бѣлгарїі, аѣ рѣ-
ніт дарѣрїе, ши ла о тіе ши о сѣтѣ де фѣнці де азр, ши тѣлт попор аѣ оторѣт кѣ Пре-
торѣл ши чеі маі де фрѣнте, кѣ ера аколо ши дпн алте Тематѣрї де чеі де фрѣнте вѣр-
баці віне тѣлці, карїі тоці аѣ перїт аколо. Іарѣ Бѣлгарїі лѣвнд тоатъ вогаціа с'аѣ дптѣрнат.

Тот дптрѣ ачелашї анѣ дпайнте Пащїлор Крѣмнѣ Країл Бѣлгарїлор кѣ оасте тер-
гънд асѣпра Сардікіеі, кѣ дпшелѣчїзне аѣ кѣрїне четатеа, ши дпн осташї Ротайчешї аѣ
оторѣт 6000, фѣрѣ де тѣлцітеа четѣденлор. Іарѣ Нікіфор дпмъратѣл, ешїнд дппро-
тїва лѣі Крѣмнѣ, тіеркѣрї дпайнте де Пащї, н'аѣ испрѣвїт чева че с'ар пѣтеа повестї. То-
тѣші Нікіфор дпторкѣндѣсе, кѣ дїзрѣтѣлѣрїі вреа сѣ адѣкѣ пе Цѣргѣрѣденї, сѣ креадѣ,
кѣм кѣ ел аѣ цїпѣт Пащїле дп кѣртеа лѣі Крѣмнѣ.“ Амшдереа скріе С. Теофан ²⁾ кѣ
Ioann Лѣдовїк Шенлебен ³⁾.

1) Author Miscellae Lib. 24, 2) S. Theophanes in Chronographia ad an. 7. Nicephori Aug. 3) Ioannes Ludovicus Schönleben in Historia Carnioliae Tom. I. Part. 3.

Ап 811. „Никифор дп авял чел маї де пре зртъ ал дмпъръдїеї сале (зиче авторъ л Мискемеї¹⁾) възгъндъ ши ошїле нъ нъмаї дїн Тракія, чи ши дїн Темателе челе де песте mare, ши къ ачестеа пре сърачі днкъ тълъндъї карїї дп влътъта, аѣ порпїт дп контра Българїлор; іаръ Крѣтнѣ темъндъсе де тълдїмі, кънд ера дмпъратъ лл Маркелле, се рѣга де паче. Чи дмпъратъ лл Никифор н'аѣ воїт пачеа, ши дъпъ тълте околїрі пре кї педтълате фъръ де сѣат дндрѣсїнд ши къ фрікъ аѣ дитрат дп България дп 13 календе але лї Август, токма дп канїкълъ, мїстѣнд тоате ши адеcea опї аша грънд: Чїне ва терде ши ва днше ла пре Ахав? пентръ къ сѣ Дѣмнезеѣ сѣа протївнїкълъ тъ траде фъръ де воїа mea. Длсъ маї пайнте де а дитра дп България, Bizantie шервъл лї чел маї їзбїт дїн Маркелле аѣ фвїт ла Крѣтнѣ, дъкїнд къ сїне веднѣнтъл дмпъртеск ши о сѣтъ де фвїдї де азр, кареа фъгъ тълдї о тълкїа спре перїреа лї Никифор, пентръ къ дъпъ вѣтїле де треї зїле, дїнтѣѣ гъндїнд къ есте порокос, порокъл нъ лї дїнеа де ла Дѣмнезеѣ кареле ї л да, чи лъда нъмаї сѣатъ лї фїлзї сѣѣ, ал лї Ставракїе, ши днгрзїнд къ реле пре воїерїї карїї дп опрїсе а дитра дп България, аѣ порвїчїт сѣ ошоаре фъръ де тїлъ тоате довітоачеле, прънчїї ши тоатъ вѣрета, лъсїнд тръпърїле дерапїлор не лгронпате, ши нъмаї а стрїпце прада съргїндъсе. Іаръ которїле лї Крѣтнѣ, ка ши але сале пъзїндъле, ле днкїдеа [къ кеї ши къ печеї]. Тъїа ши зрекїле къ алте пърдї але тръпълї крешїпїлор, карїї нъмаї се атїпѣеа де чева прадъ, маї пре зртъ аѣ апрїнс ши къртеа лї Крѣтнѣ, фїнд ачеста фоарте змїлїт ши зїкъндъї: Іатъ аї днвїнс, їеа опї чеїї плаче ши те дъ дп паче. Чи Никифор ка зп дъштан ал пъчїї, пачеа н'аѣ прїмїт'о. Дрелт ачеса Крѣтнѣ днтъръгъндъсе, тоате потечїле прїп каре се дитра ши ешїа дїн дерапъ, ле аѣ днтърїт къ летне ши ле аѣ днволдорїт къ сърчеле, каре лъкръ днделегъндъ л Никифор, де спайтъ нъ шїа че сѣ факъ, ши челор де лъпгъ сїне ле пророчїа пердереа, зїкъндъле: De амѣ абеа пене, днкъ сѣ нъ пълъждїаскъ чїнева къ ва скїпа де пердере. Гътїрїле ачестеа с'аѣ фъкът дп дозъ зїле, шїої ши вїнерї; іаръ сѣтѣтъ поаптеа пре лъпгъ Никифор ши чеї че ера къ дънсъл, с'аѣ азїт сѣнет де тълдїме днтрататъ, каре сѣнет тоате ошїле лї Никифор ле аѣ днтъртърїт. Іаръ дп ревлрсатъ лл зорїлор венїнд варварїї ла кортърїле лї Никифор ши але челор че ера къ дънсъл, пре Никифор ши пре чеїаладї къ амар ї-аѣ оторжт, днтре карїї аѣ фост Патрїкїя Аедїе, Петръ ши Сїсїнїе Трїфїлес, Патрїкїя Теодосїе, Салївора, кареле тълте реле фъкъсе дмпъртеселїрїнеї, іаръ ши Патрїкїя ши Преторъ лл Ресърїтенїлор Епарх къ маї тълдї Протоспътарї ши Спътарї ши Стръжарї де кърте ши кълпетенїа рїндърїлор сѣа Дронгарїя стръжеї дмпъртешїї, дїмпрезнъ къ преторъ лл Тракїеї ши тълте кълпетенїї але Темателор къ пендѣтрацїї ошїашї, днтръ атъта къл крешїпїї ш'аѣ пердѣт тоатъ пълдеждеа, артеле тѣтърор днкъ аѣ перїт ши васеле дмпърдїеї. Іаръ Крѣтнѣ аѣ спъзърат канъл чел тїят ал лї Никифор пе летп дп маї тълте зїле, спре арътареа неатърїлор, каре венїа ла дънсъл ши спре обїда поа-

стръ а тѣзрор. Дѣпъ ачѣеа лънд ѿосѣ капъа лѣи Никѣфор, л'аѣ къръцитѣ, шѣ дпвѣ-
лѣндъа дп арцит пре дпн афаръ, де а фала адъпа дпнтр'жнъа не принцѣ Склавинѣлор.“

Ашиндѣреа скрѣ С. Теофан²⁾, Анастасѣ (Библіотекарѣа³⁾, Кедрен⁴⁾, Зонара⁵⁾,
Константин Манассѣ⁶⁾, Иоел⁷⁾, Глика⁸⁾ шѣ Сѣгеберт⁹⁾; пѣтаѣ кѣт къ ачѣста пѣне пе-
рѣреа лѣи Никѣфор ла анъа 810.

¹⁾ Author Miscellae Lib. 24. ²⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. 9 et ult. Nicephori Augusti.

³⁾ Anastasius Bibliothecarius p. 174. seqq. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 2. p. 481. seqq. ⁵⁾ Zonaras Tom. 2. p. 124. seqq. ⁶⁾ Constantinus Manasses p. 94. ⁷⁾ Ioel apud Acropolitam p. 178. ⁸⁾ Glycas p. 286

⁹⁾ Siebertus in Chronico.

Анъа 812. Перѣнд Никѣфор Августъа, прекъм с'аѣ зѣе ла анъа трекът дп 25 Іъ-
ліе¹⁾ пре цѣнереле сѣѣ Мѣхаѣл I, кареле с'аѣ пореклѣт Раккаве, фѣръ де воѣа лѣи л'аѣ
рѣдикат дпнѣрат. Ачѣста аѣ дпдрѣпат шѣлге дп каре смѣнтѣе сокръа сѣѣ, чѣ дптръ
ачѣеа аѣ смѣнтѣт дпсѣшѣ, къ дптрѣнд пачѣа къ Карол чел Марѣ, пре Крѣмнѣ Краѣа
Българѣлор дп анъа де акъм маѣ таре л'аѣ дптрѣжат асѣпра дпнѣрѣѣе Рѣсѣрѣгъаѣ;
пѣтръ къ дѣпъ кѣм скрѣ С. Теофан²⁾: „Дп 17 зѣе але лѣи Іъніѣ (дп Індикѣонъа ал
чѣпчѣеа) Мѣхаѣл тергънд дп контра Българѣлор, соѣѣ де дрѣм аѣ авът пре Прокопѣа тѣ-
ѣреа са пѣпъ ла Цѣрѣа. Дптръ ачѣеа Крѣмнѣ Краѣа Българѣлор дпкѣпѣѣрѣнд Девѣлтѣа шѣ
лъндъа, пре четъѣнѣ къ Епѣскопъа лор і-аѣ трекът дптр'алт ѣеаръ (прѣсте Дѣпѣре ла
Колопѣи лѣи Траѣан). Іаръ остаѣшѣ лѣи Мѣхаѣл, маѣ алѣс чѣѣ дпн Опсѣкѣѣ шѣ Тракѣа дп-
демпаѣѣ де сѣетнѣчѣѣ чѣѣ рѣѣ аѣ дпнѣратъаѣ с'аѣ дпторѣ ла леашѣрѣ шѣ ла скърѣе, пре
карѣѣ Мѣхаѣл къ дарърѣ шѣ къ ворѣе дпбълъндъаѣ, і-аѣ адѣс ла рѣнд. Іаръ Българѣѣ дѣ-
пъ чѣ аѣ прѣчѣпѣт, къ Романиѣ, пѣтръ фѣрка де а пѣтеа цѣнеа вѣтаѣе сѣѣ дп тавѣръ сѣѣ
дп четъѣѣ, с'аѣ тѣрѣрат, аѣ прѣдат Тракѣа шѣ Макидонѣа маѣ дп лънѣтръ.“

Де аѣ маѣ дпколо скрѣе тот ачѣлашѣ С. Теофан, къ Крѣмнѣ аѣ трѣмѣе сол ла дпнѣ-
ратъа Мѣхаѣл пре Драгомер, прѣн каре аѣ пофѣтѣ, ка сѣ се цѣпъ кондѣѣѣле ла анъа 716
адѣсе, чѣ се фѣкъсе дптре Корѣмесѣѣ шѣ Теодосѣѣ III; чѣ дпнѣратъа п'аѣ прѣмѣт пофта лѣи
Крѣмнѣ; дрѣнт ачѣеа Крѣмнѣ ла мѣжлокъа лѣнѣѣ лѣи Октомѣрѣѣ аѣ дпкѣпѣѣрат Мѣсѣтѣвѣрѣа
шѣ о аѣ шѣ лѣат ла сѣршѣтѣа лѣнѣѣ, пѣмѣнеа сѣгъндѣѣ дппротѣвѣ. Ашиндѣреа скрѣ Кѣ-
дрен²⁾ шѣ Зонара³⁾, кареле адаогъ шѣ ачѣсте кѣвѣнтѣ: „Іаръ Българѣѣ лънд Мѣсѣтѣвѣрѣа,
шѣлге чѣеа аѣ афлат дптр'жнѣа, дпкъ шѣ фок грѣчѣск пѣ пѣѣп.“ Фокъа грѣчѣск ѣра зп
фок, къ кареле адрѣндеа корѣѣѣле пре апъ, чѣ мѣщѣмъгъа де а'л фачѣ дп тѣмъа де
акъм пѣ се шѣе.

Анъа 813. Дп Індикѣонъа ал шѣсѣлеа, адѣкъ дп анъа 813, дп лѣпа лѣи Іъніѣ
Крѣмнѣ краѣа Българѣлор шѣ ал Ромѣнѣлор, дпгъпфат де бѣрѣѣцѣеа каре ле авѣсѣе
дп аѣнѣ трекъѣѣ, јаръшѣ с'аѣ скълатѣ асѣпра дпнѣрѣѣе Рѣсѣрѣгъаѣ, дппротѣва кърѣѣа аѣ
ѣшѣт къ оаѣте вѣне дптрарѣматъ Августъа Мѣхаѣл I. сѣѣ Раккаве, шѣ дп 22 Іъніѣ вѣрѣнд
а се ловѣ къ оаѣтеа лѣи Крѣмнѣ, пѣ депарѣе де Одрѣѣ, остаѣшѣ Августъаѣ Мѣхаѣл аша
с'аѣ спѣрѣатѣ кѣт тоѣѣ аѣ фѣпѣт, карѣа фѣгъ Крѣмнѣ тѣѣашѣ датъ о аѣ цѣпѣт леашѣ,

ші дрепт ачеса пре осташиі сѣи дн пѣципъ време і-аѣ оприт де ла гоніреа немічлор; чи апоі кзпоскѣнд адеврѣл, і-аѣ гоніт діндрѣпт, ші тѣлтѣ моарте аѣ фѣкѣт, лѣ-
 ѣндѣле тоате кѣте аѣ авѣт дн тавѣр¹⁾. Катона²⁾ зиче, кѣ пердерѣа ачѣаста с'аѣ фѣкѣт
 дін възареа лѣи Леон Армеанѣл, чи тѣкар кѣм с'аѣ дѣтѣмлат, Міхаіл Рапкаве аѣ тре-
 вѣт сѣ деа порѣіра лѣи Леон Армеанѣл, кареле аѣ фост ал V Август кѣ пѣтеле ачѣ-
 еста, ші ел с'аѣ кѣлѣгѣрїт³⁾. Адаогъ Шенлебен⁴⁾, кѣ Прокопіа мѣіреа ші Теофілактѣ
 кѣ Ігнатіе, доі фїі ал лѣи Міхаіл Рапкаве, дѣкѣ с'аѣ кѣлѣгѣрїт кѣ дѣнсел.

Іарѣ Крѣмнѣ дѣпъ дѣвїнѣреа ачѣаста аѣ лѣсат пре фрате-сѣѣ сѣ дѣкѣнѣіре О-
 дрїл ші дѣпъ шесе зїле але дѣпѣрѣдїеі лѣи Леон Армеанѣл аѣ мерѣ асѣпра Царїгра-
 дѣлї⁵⁾, ѣнде кѣте аѣ пѣтрат Крѣмнѣ, авторѣл чел пѣщїт⁶⁾ аша ле скріе: „Аѣ венїт
 аша дарѣ Бѣлгарїї, пѣстѣндѣ-ле чїнева дѣпротївѣ, пѣпъ ла поарта четѣдїї, ші Крѣмнѣ
 дѣпъ овїчеїѣ цѣрѣїнд ла поарта чеа де аѣр оатенї, ші фоарте тѣлте добїтоаче, ла цѣр-
 тѣрїле тѣрїї спѣлѣндѣ шї пїчоареле, с'аѣ скѣлдат кѣ тотѣл; апоі стронїнд попорѣл кѣ
 апѣ, тодї і-аѣ стрїгат сѣ трѣіаскѣ, ші трекѣнд прїп мїжлѣкѣл цїїтоарелор, де дѣнселѣ
 фѣ лѣсдат шї чїнстїт, възѣнд ачѣестеа четѣценїї де пре зїдѣрїле четѣдїї шї пїчї ѣнѣл дѣ-
 дрѣснїнд а арѣнка вре о сѣѣеатъ асѣпра лѣи. Ачѣестеа пре воїа лѣи фѣкѣндѣ-ле, ші
 дѣпъ кѣм рѣндѣїсе іспрѣвїндѣ-ле, аѣ дѣкѣнѣїсрат четатеа, ші де тоате пѣрѣїле о аѣ
 дѣкїс, апоі зѣбовїнд маї тѣлте зїле шї прѣдѣнд лѣкѣрїле, каре ера апроапе де четате,
 аѣ черѣт трївѣт пе ап аѣр шї вѣштѣжѣтѣрї вїне тѣлте; аѣарѣ де ачѣеса аѣ поѣгїт сѣ і
 се деа о сѣмѣ марѣ де верѣѣре ачѣесе. Дрепт ачѣеса Леон сѣлѣтѣндѣ-се кѣ чеї маї де
 фрѣпте ал сѣї, аѣ дѣнѣїнѣат пре Крѣмнѣ, зїкѣндѣї: Кѣ пѣципї пѣнтрармацїї вїно пѣпъ ла
 цѣртѣрїле тѣрїї, шї пої іарѣшї фѣрѣ де арме вом ешї кѣ о лѣнтрїцѣ, шї ворѣндѣ-пе,
 дѣї воїѣ да че поѣтѣдїї. Ачѣестеа аша фѣкѣндѣ-се, треї дѣнтрармацїї аѣ скѣс дїп четате
 шї ла Влахерне і-аѣ пїтѣлат дѣ каселе Галлїеї, зїкѣндѣ-ле: Ної ворѣндѣ кѣ Крѣмнѣ,
 вом да оаре-че семп, каре възѣндѣ л сѣрїцї аѣарѣ шї омѣрѣдїї пре Крѣмнѣ. А доза
 зї сѣлѣнд Бѣлгарїї ла Бїсерїка СС. Коста шї Damian аѣарѣ де поарта четѣдїї, Крѣмнѣ
 дѣпъ токѣеалѣ аѣ мерѣ кѣтре марѣ кѣ треї алѣїї: адекѣ кѣ логофѣтѣл сѣѣ шї кѣ Кон-
 стантїн фїїл лѣи Паїп, челѣї маї де тѣлїї алї фѣцїт дѣ Бѣлгарїа, кареле аѣеа де фа-
 цѣ іарѣшї фїїѣ дїп сѣра лѣи Крѣмнѣ, ашїндѣреа Константїн кіемат..... пѣщїнд лѣмѣрї-
 ле шїе пѣсе. Ешїт-аѣ шї дїп четате кѣ лѣнтрїца карїї вреа сѣ ворѣеаскѣ кѣ Крѣмнѣ,
 шї добѣндїнд секрїтате, аѣ ешїт дїп лѣнтрїцѣ. Крѣмнѣ дескѣлїкѣнд аѣ шезѣт цїосѣ,
 цїпѣндѣї калѣл кѣм ера дѣшѣлат, дѣфрѣнат, Константїн фїїл лѣи Константїн, ворѣндѣ еї
 ла о лалѣт, оаре-кареле дїп четате аѣ дат семп, ачѣла аѣ фост Ексавѣлес, кареле кѣ
 тѣла ш'аѣ дескоперїт капѣл. Крѣмнѣ аѣ прїченѣт ачѣаста шї спїтѣнтѣндѣ-се, с'аѣ
 скѣлат, шї дѣкѣлѣкѣнд аѣ прїнс а фѣцї. Возѣнд ачѣаста попорѣл де пре зїдѣрї аѣ дѣ-
 чѣвѣт а стрїга: Крѣчѣа аѣ дѣвїнс. Фѣцїнд ел аѣ ешїт вѣрѣвѣдїї чеї аскѣншї шї сѣѣе-
 тѣнд дѣпъ дѣнсел, вреа сѣ л рѣнеаскѣ. (Леон Граматїкѣл⁷⁾) зиче, кѣ л'аѣ рѣнїт, дарѣ пѣ
 де моарте). Крѣмнѣ пѣмаї сїнгѣр аѣ скѣнат дѣ тавѣра са, чеї треї, карїї рѣтѣсѣсе

ла лънтриць, фъръ цинци ши пре логофът дндатъ л'аф оторят, iarъ пре Константин кь фечюръ лъи i-аф цинт ви. Ачестеа аша днтъмлъндъ-се ши тьнидъ-се Кръмнѣ, аф порънчит ка а дова-зи тот локъл съ л ардъ ши съ л рьстоарне; ши днд фок, аф арс тоате бисеричиле кьте ера динколо де лиманъ четъци, ши ера дйресе де Irina, Nikifor ши Mikail, ашишдереа ши тьнъстриле, пълътеле ши каселе челе дин ошезе, апои мергънд ла С. Маманте, пълътеле де аколо днкъ ле-аф арс, колъмпеле ле-аф фрнт, ши пълътвъл кьт аф а-флаг, л'аф рълт, статъеле довтоачелор челе дин черк ле-аф дсе кь сине: пре рови i-аф оторят ши довтоачелор днкъ п'аф пьртинит. Де ачи мергънд ла лиманъ Степълѣ, ши стрьбътънд цинтъл чел де сьсѣ, аф априне коръвиле ши кь тьлтъ прадъ с'аф днторс. Дьпъ ачееа принънд партеа чеа дреантъ а четъци де кьтре рьсърит, аф пьс фок де ла поарта де аър, пълъ ла къртеа днтпърътеаскъ. Де ачи мергънд ла Атора, четъцика де аколо о аф стрикат динпревъ кь пьнтеа чеа преа таре. Мергънд де ачи ла Селиврия аф стрикат каселъл, ши бисеричиле кь каселе ле-аф априне. Дьпъ ачестеа аф стрикат каселъл Даонълѣ, ши дькьндъ-се ла Iраклеа, пичи пьгънд лъа четатеа, каселе чело де кьтре дертвъре ши тоате олателе челе де лънгъ четате ле-аф арс. Дьпъ че аф пьтрат ачестеа аф венит ла Pedest, ши стрикънд четъцика, попоръл тот л'аф оторят, ши пепътънд интра дн четате тоате ле-аф априне. Де аколо кьлторинд кьтре кастръл, че се пьтешсе Апръ, пре ачела днкъ л'аф арс ши содомит кь маї тьлте четъцици днтпревъ. Апои кале де зече зиле фькьнд, аф сосит ла тьнци Гапълѣ, знде афънд фоарте тьлт попор ши маї тоате довтоачеле Тракией, о парте дин оамени ши дин довтоаче о аф цингиат, iarъ чееалалтъ парте кь о тьлциме де прънчи ши де тьсері о аф трекът дн България ла ровіе. Де аколо аф трекът пълъ ла Ексамилон ши Авод, ши iarъши спре рьсърит ши цинтъл чел де сьсѣ, днторкьндъ-се, тоате четъциле, де ла чеа маї тикъ пълъ ла чеа маї таре, ле-аф содомит пълъ ла Одріѣ. Iаръ Одріѣл фінд днтърит л'аф днкънцират, ши пепътъндъ л лъа, ши тьлтъ време л'аф цинт днкънцират, ши фькьнд machine, аф вьтът Кастръл. Iаръ четъценіи стрънші фінд фъръ де ачисторіѣ ши перинд де фоаме, с'аф дат пре сине, пре каріи България, фінд фоарте тьлци, кь тоате скьлеле лор i-аф трекът дн България престе Дьпъре.“ Пълъ ачи асторъл чел пещіѣт. Iаръ Георгіе Монахъл⁸⁾ аша скріе деспре ровіреа челор дин Одріѣ: „Мергънд Кръмнѣ ши ла Одріѣ, аф лъат четатеа, ши аф дсе рові 10,000 де вьрваці афаръ де тьсері, кьрора ле-аф дат ашевълънт престе Дьпъре.“

С. Теофан деспре Одріани аша скріе ка ши асторъл чел пещіѣт, чи ашишдереа скріе ши Сімеон Маѣстръл ши Логофътъл¹⁰⁾; чи Кедрен¹¹⁾ аша скріе: „Дн времеа ачееа кьнд Кръмнѣ.... аф лъат Одріѣл ши пре тоци чеї дин четате, днтре каріи аф фост ши Епанъл Епископъл, i-аф дсе дн България, пьринци лъи Васілие (Макидонейл) днкъ аф трекът, фінд Васілие ла циде. Аколо ши пре лъхдатъл Епископ ши пьринци лъи Васілие ши чееалалтъ тьлциме цинънд крединца дн Хс. певълъматъ, пре тьлци България, че пь се днтъмлассе маї пайнте, i-аф адсе ла лецеа чеа адевълътъ, ши prin Бл-

garia аѣ сепънат дѣвъцътъра чеа крещинеаскъ.“ Лѣи Кедренъ вѣрмеазъ Константинъ Порфирогенетъ.¹²⁾

¹⁾ S. Theophanes in Chronographia ad an. ult. Aug. Michaelis Rancabe. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ³⁾ Idem S. Theophanes l. c. Sigebertus in Chronico ad h. an. ⁴⁾ Schönleben in Historia Carnioliae ad h. a. ⁵⁾ Leo Grammaticus in Chronographia ad an. 1. Leonis Armeni. ⁶⁾ Incertus Author in Chronographica narratione, quae exstat ad calcem S. Theophanis, ad an. 1. Leonis Armeni. ⁷⁾ Leo Grammaticus l. c. ⁸⁾ Georgius Monachus p. 530. ⁹⁾ S. Theophanes ad a. 1. Leonis Armeni. ¹⁰⁾ Simeon Magister et Logotheta in Annalibus de Leone Armeno N-ris. 8—12. ¹¹⁾ Cedrenus Tom. 2. p. 558. ¹²⁾ Constantinus Porphyrogenneta in vita avi sui Basilii I Macedonis p. 135. 136.

А нъ.л 814. Ла анъ.л ачеста іаръ скріе авторъ.л чел нещѣтъ¹⁾, прекъмъ вѣрмеазъ: „Фіиндъ серіи престе тоатъ іарна ші скъзіндъ апеле рѣзрі.лор, Българіи къ тогъ.л днъ феръ дѣвѣрѣкаці, ка ла 30,000 аѣ ешіт, ші трекъндъ рѣзл Редіана пѣміт, аѣ веніт пълъ ла Аркадіопоіѣ, ші фоарте тѣлтъ попор аѣ робіт. Іаръ маі пайнте де а трече робіи днъ 18 зіле аѣ плоат агъта кѣт рѣзл с'аѣ вѣрсат ка мареа. Българіи аѣ пѣзіт робіи не пѣтъндъ трече, ші днъ 15 зіле аѣ рѣмас лънгъ цертъзре. Леон (дѣвѣратъ.л) рѣгат фіиндъ съ тримітъ ацісторіѣ, п'аѣ вѣгат сама, ші нічі е.л аѣ ешіт дін Царіградъ, нічі алт ацісторіѣ аѣ триміс. Дѣтръ ачеса дѣсеріпъндъ-се, ші скъзіндъ рѣзл, Българіи аѣ сіліт пре робі съ таіе пѣдъзреа ші съ факъ под; ші аша къ тоці робіи, каріи ера дѣвѣрѣкъ къ фетеме ш къ прѣнчіи ла 50,000 аѣ трекът рѣзл, лъндъ тоате аверіле робі.лор пълъ ла страізірле арменеші ші тапетзірле челе къ акъ.л кѣзѣге, ші тогъ феліхъ.л де вештмінте ші знелтеле де касъ челе де аратъ, каре тоате ле-аѣ дѣкѣркат пре карре: Лѣат-аѣ ші чѣрді.л де воі къ тѣрме де оі ші аша аѣ інтрагъ днъ Българіа“

Ашиндереа скріе ші Сімеон Мацістръ.л ші Логофѣтъ.л²⁾. Тотъ ла ачеста ап пѣле Авторъ.л чел нещѣтъ³⁾ тоартеа лѣи Крѣмнѣ, зікъндъ: „Necosіндъ прімѣвара, прекъмъ аѣ спѣсъ зніи каріи аѣ скъпнат дін робіа Българеаскъ, не ла Вінереа дін съпѣтъмъна чеа маре Крѣмнѣ Пріпѣзл Българіеі чел вестіт, кареле вреа съ іеа Царіградъ.л, ш'аѣ съвѣршіт віеаца дівнгіат фіиндъ де пѣтере не вѣзхътъ, дін каре рѣзрі де сънѣце аѣ вѣрсат пре гѣръ, пѣрї ші пре зрелі, ші аша днъ рѣзтъці ш'аѣ дат съфѣтетъ.л.“ Чі Сіцѣверт⁴⁾ ші Стріттер⁵⁾ зікъ, къ Крѣмнѣ аѣ трѣйт пълъ ла анъ.л 820.

Грешекъ аша даръ Шенлебен⁶⁾, ші Інхофер⁷⁾ кѣндъ дѣтѣрескъ, къ Крѣмнѣ аѣ орбіт, ші аша орѣ зѣандъ.л аї сѣл, л'аѣ сѣзрѣмат къ о фѣне. Грешекъ ші дѣтръ ачеса къ зік, къ пре Еманзі.л Епіскопъ.л Одріхъ.лѣ л'аѣ оторжѣт Крѣмнѣ, шіиндъ-се дін Кедрен⁸⁾ ші дін Константинъ Порфирогенетъ⁹⁾, къ нѣ Крѣмнѣ, чі Крїтагонъ с'аѣ Мѣтрагонъ л'аѣ оторжѣт.

¹⁾ Incertus Author in Chronographica narratione, quae extat ad calcem S. Theophanis ad an. 1. Leonis Armeni. ²⁾ Simeon Magister et Logotheta pag. 409, 410. ³⁾ Idem incertus Author l. c. ⁴⁾ Sigebertus in Chronico. ⁵⁾ Stritterus Bulgaricorum cap. 7. ⁶⁾ Schönleben in Historia Carnioliae ad an. 813. ⁷⁾ Melchior Inchofer in Annalibus Eccl. Regni Hungariae ad an. 814 ⁸⁾ Cedrenus ad an. 1. Basilii Macedonis. ⁹⁾ Constantinus Porphyrogenneta in vita avi sui Basilii Macedonis p. 136.

А н з л 820. Ъртънд лѣ Сидеверт шѣ лѣ Стриттер, пре карї і-ам адѣ ла анзл 814, моартеа лѣ Крѣмнѣ о пш ла анзл ачеста, шѣ нѣ пре Зок, дѣпъ кѣм скріе Мелхїор Инхофер¹⁾, чї пре Крїтагон д-л-нѣ ѡртъторїѣ, кѣм фаче шѣ Кедрен²⁾ зїкънд: „Лѣ Крѣмнѣ і-аѣ ѡртат Крїтагон, кареле маї тїраннѣ аѣ фост де кѣт Крѣмнѣ. Ачеста възънд кѣ Бѣлгарїї пре ѣчет се фак крещїні, фоарте с'аѣ нѣнїат шѣ пре Еманїл (Епїскопѣ Одрїлѣ) кѣ соціле лѣ кїетълдѣ ла сїне, дѣтѣѣ кѣ вѣндеце і-аѣ сѣтѣвїт сѣ се лесе де крещїнда чеа крещїнеаскѣ, дѣпъ ачеса сїмѣнд кѣ нѣ се плекъ нїчї кѣ флгъдїнѣ, нїчї кѣ днпрозїрї, амап кїнїндѣт і-аѣ оторѣт.“

Константїн Порфирогенета³⁾ аша скріе ка шѣ Кедрен, нѣмаї кѣт дн лок де Крїтагон скріе Мстратон, чї нѣ е де а те тїра, пентрѣ кѣ днсѣмї Кедрен пе Крїтагон дѣпъ ачеса д-л нѣмеше Мїртагон, прекап вѣї vedea de ачї днїанте.

Тот днтрѣ ачеста ап дн 25 Декетвріе аѣ перїт шѣ Леон V. Армеанѣл. тїят фїнд де чеї конѣїсрацїї токмаї дн вїсерїкѣ, днтрѣ ал кѣрѣїа лок тот ачешї конѣїсрацїї аѣ пѣс днпѣрат пре Мїхаїл II, чел гѣпгав, кареле шѣ Амореѣ с'аѣ пореклїт де ла патрїа сѣ⁴⁾.

¹⁾Melchior Inchofer in Annalibus Eccl. Regni Hungariae ad an. 813. ²⁾Cedrenus ad an. 1. Basilii Macedonis. ³⁾Constantinus Porphyrogenneta in vita avi sui Basilii Macedonis p. 136. ⁴⁾Cedrenus ad an. 1. Michaelis secundi dicti Balbi seu Amoriensis, Stephanus Katona in Synopsi Chronologica.

А н з л 822. Врѣнд Мїхаїл II сѣ'шї факѣ прїетенї шѣ пре ортодокї шѣ пре Іконотачї, оаре-каре Тома с'аѣ рѣдїкат кѣ оасте асѣпра лѣ, шѣ л'аѣ днкіе дн Царїград, деспре каре днкїдере аша скріе Георгїе Кедрен¹⁾: „Сосїнд вестеа каре тоатъ лѣмеа о пѣтрѣсесе шѣ ла Мїртагон країл Бѣлгарїлор, кѣм кѣ пре днпѣратѣл Романїлор дн цїп днкіе днтрѣ зїдѣрї, аѣ трїмїе пре асѣпне ла Мїхаїл шѣ і-аѣ флгъдѣт кѣ'ва да аїїсторїѣ. Чї днпѣратѣл сѣѣ пентрѣ кѣ'ї ера тїлѣ де попор, сѣѣ пентрѣ кѣ пѣртїнїа банїлор,.... лѣдѣнд вѣпъ-воїнда Бѣлгарѣлї, аїїсторїѣл нѣ л'аѣ прїмїт. Мїртагон тотѣшї ка зпѣл кареле се десѣтѣа дн бѣтѣ, шѣ дн прѣдїле прїп бѣтѣ кѣдїгате, шѣ днпѣрѣпъ ностїа сѣ цїпъ легѣтѣра чеа де не треї анї флкѣтѣ кѣ Леон Армеанѣл, с'аѣ скѣлат дн контра Томеї, шѣ інтрѣнд дн цїнѣтѣл Романїлор, таѣра шѣ о аѣ ашезат ла локѣл че се нѣмеше Аквїдѣкт. Тома кареле шїа венїреа Бѣлгарїлор, прекап се кѣдеа, таре с'аѣ спїтѣнїтат, апої венїндѣшї дн орї, аѣ порѣнчїт ла аї сѣї сѣ прїндѣ армеле. Шї възїндѣсе пре сїне сїав, шї кѣ лесе поате перде вѣтаїа, пентрѣ кѣ дшї днпѣрѣїсе оастеа дн дозѣ пѣрцї,.... аѣ глндїт, кѣ маї вїне ва фї сѣ'шї трагѣ оастеа де ла четате шѣ сѣ о дѣкѣ асѣпра Бѣлгарїлор, сокотїнд кѣ ва фї лор днтокма ла пѣтере; шї аша ла Аквїдѣкт с'аѣ ловїт кѣ Бѣлгарїї. Чї дн вѣтаїа ачеса, с'аѣ днпїнѣсѣ кѣ фоарте таре пердере, стрїнгъндѣсе ачїа карїї кѣ флга ш'аѣ черкат тѣлѣїреа, ла зп лок пестрѣвѣтѣт шѣ де аколо зїгъндѣсе че ва сѣ фїе. Іарѣ Бѣлгарѣл фоарте тѣлцї робї шѣ прадѣ дѣкънд кѣ сїне, с'аѣ днтрѣнат днфлат шї флїос пентрѣ вїрїнѣ. Ашїндереа скрїѣ Зонара²⁾ скрїїторїѣл дѣпъ Константїн³⁾ шї Георгїе Монахѣл⁴⁾.

¹⁾Georgius Cedrenus in Compendio Hist. ad an. 3. Michaelis Amorii Aug. ²⁾Ioannes Zonaras Tom. 2. p. 138. ³⁾Constantini Continuator p. 41. 42. ⁴⁾Georgius Monachus p. 513.

Англ 823. Пре Тома тирахъ д'андъ четъденіи дин Одріѣ, дмпьратъ Мlхаіл II д.л. оморъ¹⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Histor. Kalona in Synopsi Chronologica.

Англ 824. Ла англ ачеста Еднхард¹⁾, ші дин Хроніка де ла Фьлда²⁾, аша скріе Шенлебен³⁾: „Българіи локѣторіи Месіеі де ціос, престе каріи domnia дьлз Хроніка де ла Фьлда Оміртаг (а щіи д.л. нѣмек Ортомаг, маі въртос Ансценіи, кьчи Ръзърітеніи д.л. кіатъ Крітагон, Мьтрагон, даръ маі кз сеамъ Міртагон), ла каріи дикъ нх ацївсесе артеле Фрлчлор, тькар дин че прічїнъ аѣ трїміс солі ла Лъдовік (чел кз евлавіе) кареле зльввіа дн Франкофьрт, ка съ пофтеаскъ паче де прїетеншг. Сола дптъїѣ с'аѣ възят врьднїкъ де а се бьга дн сеамъ, тоташі ера пренъс деспре дьлса, пентръ кз де ла неамъ ачела пльп акъта нх фъсесе обїчївїтъ, ші лесне се пьтеа гьндї, кз нѣмаі пентръ ачеса с'аѣ трїміс, ка съ іскודהаскъ церїле ші пьтереа Фрлчлор; тоташі дмпьратъ пре солїи кз чїнсте прїміці і-аѣ трїміс дндъ рьнт, ші ка маі преафьнд съ поатъ стрьбате сфатерїле лїі Ортомаг, аѣ дат соѣ де кале солїор пре оаре-каре Махелн саѣ Махелн дин Баварїа, кареле алта фькьнд де фацъ, съ черче сфатерїле ші пьтереа неамъ лїі. Нічі с'аѣ дпшелат кз черкареа, пентръ кз Българїи кз Махелн аѣ ворвїт дпкъ лїчїт, ші нічі отьрате кондіціи де легьтърї і-аѣ нъс, нічі челе де дьлсъл нъсе ле-аѣ прїміт; де хнде с'аѣ кьпоскът кз еї нѣмаі прїлеціѣ чеаркъ, де ашї льдї цїнстъл. Дпкъ нх трекъсе англ ачеста, кьнд іарьшї алдї солї аѣ венїт дн Баварїа не ла Крчьш де ла ачеїашї Българї, кьрора ле-аѣ порьшїт дмпьратъ се рьтнъз аколо тоатъ іарна, ші дпашїтеа лїі а венї нх і-аѣ лъсат.“

Дптръ ачеса аѣ кіемат пре солїи Авотріцілор, карїи се нѣмаі маі кз сеамъ Преденекентї. шї фїнд вечїні кз Българїи, лъкъїа дн Дакїа лъпгъ Дьпъре, карїи се целїа, кз де Българї нх аѣ одїхнъ, ші череа ацїсторїѣ асълра лор. Ачестора лї с'аѣ порьшїт съ се дптоарне а касъ, ші съ вїпъ ла времеа Българїлор пьс.“

Ашїндереа скріѣ Мелхїор Інхофер⁴⁾, Лъкіе Далмата⁵⁾, ші Сетѣ Калвїсіе дин Аїмонїе⁶⁾.

Нх фьръ прїчїнъ ам фост скріе дн діалогъл, не кареле воїам а л тїпърї кз Грамматїка чеа Ромънеаскъ (чї нх т'аѣ дпгьдїт чепьсра кьрдеї чеї дмпьртьтещї де ла Вїена), кьш кз сьбт нѣмеле Авотріцілор ачї вїп колонїи лїі Траїан чеї дн Дакїа чеа веке рьташї, прекъш с'аѣ арьтат ла англ 274; пентръ кз де аѣ авѣт Одрїанїи чеї ла англ 813 ровїці де Крѣшнїѣ країкъл Българїлор повьдзїторїи сьї дн Дакїа, кз нълт маі таре аѣ треьвїт колонїи лїі Траїан, карїи нх ера ровї, чї нѣмаі кьпрїшнї де Българї, съ аївъ повьдзїреа са, каре аѣ трїміс солї ла дмпьратъ Анъсъллї Лъдовїк I. Де те дпдоешї деспре кьте ле зїсеїѣ акъта, четеще пре Леон Грамматїкъл⁷⁾, але кьрвїа кьвїнте ле воїѣ адъче ла англ 837. Грешеше аша даръ преа вестїтъл Енгел, кьнд вреа съ ара-те⁸⁾, кз пре Ромънї Българї і-аѣ трекът дн Дакїа чеа веке, пентръ кз Ромънїи чеї дн Дакїа веке лъсаѣ де Авреїан, нѣмаі кьт с'аѣ спорїт кз редьчереа прїн Българїа а челор де дьшнїи трекъдї дн Дакїа чеа повъ.

¹⁾ Eginhardus in Annalibus ad an. 824. ²⁾ Annales Fuldenses ad annum 824. ³⁾ Ioann. Ludov. Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3. ⁴⁾ Melchior Inchofer in Annalibus Eccl. Regni Hung. T. 1.

P. 33. ¹⁾ Lucius Dalmata Lib. 1. cap. 15. ²⁾ Sethus Calvisius in opere Chronologico ad. h. a. ³⁾ Leo Grammaticus in Chronographia. ⁴⁾ Ioannes Christianus Engel in antiquiore Historia Valachae Part. 1. p. 139.

А н ъ л 825. Трехънд іарна (зиче Шенлебен ¹⁾), дн анъл зрнѣторіѣ дмпѣратъл Лъдовік пре соліи Българіор, каріи се опресе дн Баваріа маї мзлг де патрѣ лъні, дн лъна лѣи Маїѣ і-аѣ кіемат ла сіне дн Аквісгран, ші ле-аѣ аскълат пофтеле; ворбѣлх-с'аѣ іаръ деспре отареле церіор, ші дмпѣратъл скрінд лѣи Ортомат (саѣ Мпртагон), деспре ачелта каре і с'аѣ пѣрѣт, л'аѣ дншїицат.

¹⁾ Ioannes Ludovicus Schönleben l. c.

А н ъ л 826. Августъл Міхаїл II, а доза-оръ кѣсѣторіндс-се, фѣрѣ де леце аѣ лъат шіе мѣіере пре Евфросіна, кареа ера кълъгѣрїцѣ; пентрѣ каре фантѣ пълъ че аѣ трѣйт, тот непорокос аѣ фост ¹⁾.

¹⁾ Baronius in Annalibus Eccl. ad h. a. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 827. Ла анъл ачеста аша скріе Шенлебен ¹⁾: „Анъл ачеста аѣ дескоперіт сѣатѣрїе Българіор, каріи фѣрѣ де весте трехънд рѣл Дравълїи, с'аѣ скълат асѣпра Славїор, каріи локѣла дн Панноніа, ші кѣ сабіе ші кѣ фок еодомїнд тоатѣ цѣара, дн локъл Повѣдѣторїор, каріи авѣсесе Славїи, ле-аѣ дат повѣдѣторї Българї, гъндїнд кѣ аша вор аїца ла арте пре дмпѣратъл (Лъдовік I) кѣ кареле нѣ се пѣтѣсе пѣрѣви пентрѣ пѣперѣа отарелор.“

Ашїндѣреа скріе ші Інхофер ²⁾, дарѣ мїе мї се веде, кѣ нѣ дн Панноніа, чї дн Далмаціа аѣ пѣвълїт Българїи дн анъл де акѣм прекѣм шї дн анъл вїиторїѣ поцї кълѣе.

¹⁾ Ioannes Ludovicus Schönleben in Hist. Carnioliae Tom. 1. Part. 3. ²⁾ Melchior Inchofer in Annalibus Ecclesiae Regni Hungariae Tom. 1. p. 40.

А н ъ л 828. „Българїи дн анъл трехѣт (зиче Калвїсіе ¹⁾) дн Аїмонїе), прѣдѣсе Далмаціа чеа де кѣтре рѣсѣрїт; дрепт ачѣеа с'аѣ цїнѣт адѣнаре дн лъна лѣи Феврварїе дн Аквісгран, ші Дѣзѣк Балдрѣв, пентрѣ а кѣрѣла неѣггаре де сеамѣ интрѣсе Българїи, с'аѣ мазілїт, ші Далмаціа с'аѣ дмпѣрїцїт дн патрѣ префектѣрї. Повѣдѣторїи чеї Спанїолѣшї, каріи дн анъл трехѣт зѣвоѣсе кѣ аїїсторїѣл, днѣк с'аѣ мазілїт.“

Дмпѣратълѣи Міхаїл II днѣк нѣ вїне і-аѣ дмѣлат дн анъл де акѣм, пентрѣ кѣ аѣ пердѣт Сїкїліа, Калавріа шї Далмаціа ²⁾.

¹⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronologico ad annum 828. ²⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 829. Августъл Міхаїл II, дѣпъ мълте непорочїрї каре і с'аѣ днѣтмїлат дѣнѣ кѣсѣторїа кѣ кълъгѣрїца, Евфросіна, прекѣм с'аѣ зїе ла анъл 826, дн анъл де акѣм дн лъна лѣи Октомвріе аѣ мѣрїт де дѣрѣреа тѣрѣнтѣрїор, кѣрѣла і-аѣ зрмат фїѣл сѣѣ Теофїл. Ачѣста врѣнд а се арѣта ізвїторїѣ де дрептате, аѣ зчїе пре чеї че фѣкѣсе пре татѣл-сѣѣ дмпѣрат, тотѣшї пре цїнѣторїи ікоанелор таре і-аѣ пѣкѣрїт ¹⁾.

¹⁾ Cedrenus in Compendio Hist. ad an 1. Theophili Augusti. Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 834. Дмпѣратъл Константїн Порѣїрогенѣтъл ¹⁾, врѣнд сѣ арате зрїреа Днѣрїор аша скріе: „Неамѣл Тѣрчїор маї де демълт локѣла лънѣгъ Хазарїа дн локъл, каре се нѣмїа Леѣедїа, де ла Воїводъл лор чел дїнѣтѣѣ, кареле де не нѣсте се кіема Леѣедїа, чї де не дрегѣторїе се зїчеа Воївод, ка шї чеїмалцї зрнѣторї аї лѣи. Дн ло-

къл ачеста, адекъ дн Леvedia ера зн рѣѣ че се кіета Хигмас саѣ Хигі.лѣс. Ші атѣнчі нѣ се кіета Търчі, чи Савартиасфалі пентрѣ оаре-каре прічінѣ; ші ера неамѣрі.ле лор шепте, каре н'аѣ авѣт стѣнѣнторі престе сіне нічі дінтрѣ аї сѣї, нічі стрейн, фърѣ нѣтаї Voivodzi, днтре каріі чел дінтѣїѣ аѣ фост нѣтїтѣ.л Леvedia. Ачешіа аѣ локѣїт кѣ Хаза-рїї треї ані, фїндѣ-ле содї дн тоате рѣсвоїеле: ші Каганѣ.л Domnitorї.л Hazarїeї Voivo-дѣлї Търчі.лор челор дінтѣїѣ, лї Леvedia, пентрѣ вїртѣтеа ші соїетатеа лор, і-аѣ дат нѣїере пре о Хазарѣ де вѣнѣ вїдѣ, стрѣнторат фїнд де вестеа тѣріеї, ші а вїецеї лї чеї лѣтїнате, ка сѣ аїѣ прѣнчі де ла дѣсѣл, чи с'аѣ днѣтїнлат, де Леvedia н'аѣ авѣт прѣнчі дн Хазара ачееа. Іарѣ Паїнакїтеле, каріі се порекла Кангар маї де демѣл (кѣчі нѣтеле ачеста Кангар ла дѣнші днсемнеазѣ де вѣнѣ вїдѣ ші тѣріе) скѣлѣн-дѣ-се дн контра Хазарїлор, фърѣ днвїсїї, ші сілїдї а'шї лѣса деара, аѣ требѣїт а кѣ-прїнде цїнѣтѣл Търчі.лор. Аша дарѣ стѣрїндѣ-се рѣсвоїѣ днтре Търчі ші днтре Па-їнакїте, каріі се нѣтїа дн тїмпѣ.л де атѣнчі Кангар, аѣ днвїсїс оастеа Търчілор, дн-лѣрїндѣ-се дн доѣл пѣрїдї, днтре каре зна аѣ апѣкат кѣтрѣ рѣсѣрїт ші с'аѣ ашезат днтр'о парте а Персіеї, каріі пѣлѣ дн зїоа де астѣлї де не порекла чеа веке а Тър-чілор се нѣтеск Савартиасфалї; іарѣ ачееалатѣ парте кѣ Voivodzi ші Повѣдїторї.л сѣѣ Леvedia с'аѣ ашезат дн локѣрїле че се нѣтеск Ателкѣзѣ, зїде локѣсек дн тїмпѣ.л де акѣм Паїнакїтеле.“

Пѣлѣ ачі Августѣл Константїн Порфїрогенетѣл, кареле фоарте аместекъ нѣтеле ші фаптеле неамѣрїлор, маї алес ачелор де кѣтре нїазї-поапте, ші хрополоїа днѣк нѣ о цїне кѣ deadїсѣ.л Дрент ачееа, четїторї.ле! гїндеск кѣдї ва фї спре фолос, де воїѣ а-дїога нїскаї днѣтїнлѣрї, прїн каре сѣ маї шѣрезе днцелесѣл асторѣлї ачестїа. Аша дарѣ сѣ шїї, кѣм кѣ прїн Търчі днцелече пре стрѣнші днѣрїлор де акѣм, прекѣл, фак маї нѣлї днтре асторїї векі; кареа ла анії вїїторї маї кіар се ва арѣта. Нѣтеле чел маї вѣтрїн ал днѣрїлор адекъ Савартиасфалї, л'аѣ контрас ачелашѣ Константїн Порфїрогенетѣл дн нѣтеле Савїрїлор ші ал Ефталїтелор, зїче Георгїе Праї?).

Деспре Хазарї аша скрїе Хофман³⁾: „Kazarїї. Kazan е четатеа Тѣтарїлор, ка-реа о аѣ кѣпрїс Іоанн Васїліе, Мареле Повѣдїторїѣ ал Мѣсканїлор, заче лѣнѣ рѣ.л Kazan, кареле се варсѣ дн Волга; есте чеа маї де фрѣнте четате а днпѣрїдїеї Kazan зїсе, каре заче днтре Бѣлгарїа (чеа веке) ші днтре Керемїсі. Днпѣрїдїа ачееаста с'аѣ врїт де одаѣ кѣ а Астраканѣлї ші а Нагої.лї дн днтїкшорареа днпѣрїдїеї Тѣтарїлор челор дн Крїмїа. Прїн рѣскоала че с'аѣ фѣкѣт асѣра Тѣтарїлор дн Заволха, челелатѣ хорде днѣк с'аѣ демїнат ші фїеце каре ші аѣ рѣдїкат країѣ, дн-тре каріі аѣ фост ші чеї дн Kazan, каріі дестѣл де лат аѣ днпѣрїдїт: пентрѣ кѣ сѣбт днпѣрїдїа ачееаста с'аѣ кѣпрїс Мордвїї, Керемїсії, Нагорнїї, Логовїї, ші Сїберїа. Чи дѣлѣ ачееа дн анѣ.л 1518, мареле Повѣдїторїѣ ал Рѣшїлор Іоанн Васїліе і-аѣ фѣкѣт трїѣ-тарї днндѣ-ле країѣ пре Скеале. Іарѣ дѣлѣ че с'аѣ демїнат Kazarїї де ла Рѣшї кѣ-тре Mendli-Kiraiї дн анѣ.л 1521, ші ачеста ле-аѣ дат країѣ пре фрате-сѣѣ Сап-країѣ.

Ioann Basilid дп анл 1551, іарші і-аѣ пѣс сѣвт цѣг, ші де атѣчї сѣлт сѣвт стѣ-
пѣіреа Рѣшілор.“ Дп кѣвіте лѣї Хофманн ачі адѣсе лесне поці прїчене, чїне аѣ фост
Хазарїї.

Пацінакїтеле чїне аѣ фост маї пре ларг веї дѣвѣда ла анії віторїї, ачі пѣмаї атѣ-
та дїсеампѣ, кѣ маї пре ҃ртѣ пре Ромѣні дикѣ і-аѣ пѣміт Пацінакїте, шї дикѣ шї
Komani, дп лок de Romani, прекум шї ачѣста се ва арѣта ла анії віторїї, маї алес
ла анл 1160 шї 1284. Bezı шї пре Лѣкіе Далмата, кареле дитѣрѣше ачѣста дп кар-
теа 6, кап 5. Леvedia дѣпѣ Ен҃гел⁴⁾); аѣ фост дп Украина дѣ акѣм, че тѣртѣрїсеце
шї Константин Порѣірогенетѣл⁵⁾ зїкѣнд: „Локѣл Пацінакїтелор, дп каре аѣ локѣт Тѣр-
чїї се пѣметѣ де ла рѣхрїле че сѣлт аколо; іарѣ рѣхрїле сѣлт ачѣстеа: рѣхл чел дїпѣїѣ
се кіамѣ Варѣх, ал доїлеа Кѣв; ал треїлеа Трѣл, ал патрѣлеа Врѣтѣ (адѣкѣ Прѣтѣ), шї
ал чїпчелеа Серет.“ Челе дїпѣїѣ треї рѣхрї, гѣндек еѣ, кѣ сѣлт дп Подолїа шї По-
кѣтіа; іарѣ Прѣтѣл шї Серетѣл сѣлт дп Молдова, прекум скрїе шї Стрїттер⁶⁾), кареле
се дндоеше деспре анл дп кареле с'аѣ алѣнгат ҃нгѣрїї дїн Леvedia, чї пѣ ера кѣчї
се дндої, пѣтрѣ кѣ Константин Порѣірогенетѣл⁷⁾ маї пѣнїте кіар скрїсеце, кѣ Пацінакї-
теле аѣ локѣт 55 де ані дп Леvedia, шї апої аѣ алѣнгат шї дн Ателкѣзѣ пре ҃нгѣрї дп
анл 889, дѣпѣ кѣм іарѣ скрїе Порѣірогенетѣл⁸⁾). Грешїеде аша дарѣ преа вестїгѣл Ен-
гел⁹⁾), кѣнд скрїе, кѣ ҃нгѣрїї аѣ фост алѣнгаці дн Леvedia дп анл 883, пѣтрѣ кѣ
дп анл 884, с'аѣ алѣнгат де аколо, шї дп анл 889 дн Ателкѣзѣ.

¹⁾ Constantinus Porphyrogenneta de administratione imperii cap. 38 ²⁾Pray in Annalibus veterum Hun-
norum; Avar. et Hung. pag. 306. ³⁾Hofmannus in Lexico Univ. ⁴⁾Ioannes Christ. Engel in antiqua
Hist. Valachiae Part. p. 140. ⁵⁾Constantinus Porphyrogenneta l. c. ⁶⁾Stritterus Ungricorum T. 1. ⁷⁾Con-
stantinus Porphyrogenneta cap. 37. ⁸⁾Constantinus Porphyg. ibidem cap. 40. ⁹⁾Engel l. c.

А н з л 837. Крѣмѣ Країл Блгарїлор шї ал Ромѣнілор дикѣ дп анл 813 де
ла дїкѣнїдїрареа Царїградѣлї, скрїе Леон Грамматїкѣл¹⁾): „Авѣтѣндѣсе дп контра О-
дрїлїлї, л'аѣ лѣат кѣ арте, шї робїнд 12000 де бѣрѣацї афарѣ де мѣерї, і-аѣ трекѣт
песте Дѣпѣре шї аколо і-аѣ ашезат. Дѣпѣ ачѣеа пе времеа дїпѣратѣлї Теофїл ера
Маїстрѣ мїлітѣреск дп Маїдонїа Кордолес. Ачѣста авеа фѣчїор пре Барда атѣчї дп
вѣрѣтѣ бѣрѣвѣтеаскѣ, пре кареле л'аѣ лѣсат дп локѣл сѣѣ сѣ домѣеаскѣ престе Маї-
доненїї чеї дїпколо де Дѣпѣре. Іарѣ ел кѣ мешѣшѣт с'аѣ дѣс ла дїпѣратѣл Теофїл,
пре кареле дїпѣратѣл кѣ вѣхрїе л'аѣ прїїміт шї дїцелегѣндѣ-ї поѣта, аѣ порѣчїт сѣ і
се деа корѣвїї, ка сѣ се поатѣ Маїдоненїї дїтѣрна дп Царїград. Ера атѣчї стѣпѣні-
торїѣ Блгарїеї Балдемїр (еѣ зїк Богорїе, кѣ ачѣста с'аѣ пѣміт Міхал дѣпѣ че с'аѣ фѣ-
кѣт крѣщїн) пѣпотѣл лѣї Крѣмѣ шї татѣл лѣї Сїмеон. Іарѣ мѣлїїмеа робїлор кѣ мѣіе-
рїле, шї кѣ прѣчїї с'аѣ сѣѣтѣїт дїпрезїлї деспре дїпоарчереа дп Romania, шї мер-
гѣнд Міхал Блгарѣл сѣре Тессалонїка, кѣ аверїле сале аѣ дїчепѣт а трече. Каре
лѣкрѣ дїцелегѣндѣл Комїтѣл аѣ трекѣт Дѣпѣреа сѣ се ватѣ кѣ дѣпїїї. Маїдоненїї дп
прїмеждїе фїїнд, ш'аѣ пѣс повѣзїторїї пре Цанѣас шї пре Корделес, шї вѣтѣндѣсе кѣ Бл-

гарії, пре знії і-аѣ оторжт, пре алції і-аѣ робит. Българії карії п'аѣ пѣтѣт, трече днапоі Дзѣтреа, ка съ спѣнъ че аѣ изкрат Макидоненіі, с'аѣ авѣтѣт ла Зѣгсрі (дн Молдова); днтр'ачеа аѣ сосіт ші коръбіле челе де днпѣратѣл трімісе, съ дѣкѣ робіі днапоі; чі Зніі днкъ с'аѣ івіт пенѣтѣрадї. Макидоненіі възнд пре Зніі, кѣ лакрѣні се вѣера, зі-кѣнд! Дѣмнезеѣ а л Сѣпѣлї Адриан аѣстѣне! ші днпѣрѣнъ с'аѣ гѣтат ла батаіе. Іаръ Тѣрчїі зічеа: „Даѣне аверїле воастре ші пѣсаѣ знде воїці.“ Н'аѣ врѣт Макидоненіі, чі треї зіле дѣнъ о малѣ аѣ стат гата ла рѣсвоїѣ, іаръ а патра зі с'аѣ сѣїт дн коръбіі. Ачеаста възндѣо Тѣрчїі де ла а л чїпчїлеа чеас а л зілеї пѣнъ сеара с'аѣ вѣтѣт ші мѣл-чїмеа лор гонїтѣ фїнд де Макидонені аѣ дат досѣл. Дн зіоа че аѣ врѣмат гѣтндсе ла дрѣм Макидоненіі, Зніі іаръ с'аѣ івіт гата ла вѣтаіе; чі днпре Макидоненіі оаре-каре Леон дн віца Гемоѣїлор, кареле дѣнъ ачѣеа аѣ фост Етерїархѣ, кѣ інімъ ле аѣ стат днпротївѣ, ші днпревнѣндсе кѣ дѣнѣл ші алїї Макидонені дн чеї маї де фрѣнте, аѣ фрѣнт не пенїчї, ші фрѣтндсї Макидоненіі с'аѣ сѣїт дн коръбіі, ші мергнд ла днпѣратѣл кѣ драгосте с'аѣ прїїміт де дѣнѣл, апої с'аѣ днтрѣнат дн Макидонїа, патріа са.

„Ера Васїліе (кареле аѣ днпѣрѣдїт ла аѣл 867), кѣнд с'аѣ днтрѣнат дн робїе (дн каре аѣ фост сѣт тоатѣ днпѣрѣдїа лї Леон ші а лї Міхаїл челї дн Аморїѣ) сѣвт Теофіл дн вѣрета тіперѣїлор, адекѣ де 25 де ані.“ Пѣнъ ачї Леон Грамматїкїл, кареле сѣвт пѣтеле Зніїлор ші а л Тѣрчїлор тот не Зѣгсрі днделеце. Дн лок де Валдї-мер кѣ аѣ треѣвїт сѣ скріе *Ворогїс*, поїї прїчене дн контест, кѣ апої дн пѣтѣце Міхаїл. Георгїе Кедрен²⁾ аша скріе деспре слобозїреа Макидоненїлор дн робїе: „Челора лалдї робї маї пре врѣтѣ Дѣмнезеѣ ле аѣ фѣкѣт прїлеѣїѣ де а се днтрѣна дн патріа са; пенѣтрѣ кѣ Прїнѣл Българїлор, маї адеце орї фїнд днвінѣ, нїчї пѣтѣнд маї мѣл а ста дн контра армелор Романїлор, аѣ маї воїт пачеа дѣкѣт рѣсвоїл, ші пре робї і-аѣ слобозїт, ла карії, кѣнд ера адснаѣ ші гата де а плека, зітндсе, аѣ вѣзѣт пре Васїліе, кареле атѣчї треѣсе дн прѣнчїе ла вѣрета тіперѣїлор... ші кіетндс'л ла сіне л'аѣ прїнѣ де мѣл ші сѣрѣтндс'л, л'аѣ дѣрѣїт кѣ зн мѣр фоарте маре.“ Аша Кедрен; чі мїе мї се vede, кѣ маї адеѣрат скріе Леон Грамматїкїл де кѣт дѣнѣл, пенѣтрѣ кѣ Кедрен ші кѣ повестеа мѣрѣлї днкъ вреа сѣ дналѣ пре днпѣратѣл Васїліе Макидоненїл.

¹⁾ Leo Grammaticus in Chronographia ad annum quo Michael III uxorem duxit. ²⁾ Georgius Cedrenus in Compendio Historico ad annum 1. Basilii I. Macedonis.

А п ъ л 842. Днпѣратѣл Теофіл дѣнъ мѣлѣт пердере, каре о аѣ авѣт де ла Саракїніі, дн аѣл де акѣм мѣлкат де днтрїстаре ші де воалѣ, аѣ мѣрїт дн 20 де зіле але лї Іанѣарїе, днтрѣ а л кѣрѣїа лок аѣ стѣтѣт днпѣрат фїїл сѣѣ Міхаїл ІІІ, прѣнк де патрѣ ані; чі сѣвт тѣтеле мѣнѣса Теодорѣї, кареа іарѣшї аѣ пѣс дн лок чїпѣтеа СС. Іоане¹⁾

Іарѣ деспре днченѣтѣл днпѣрѣдїеї лї Міхаїл ІІІ сѣвт тѣтеле мѣнѣса аша скріе Сїмеон Маѣїстрѣл ші Логофѣтѣл²⁾: „Днпѣрѣдїнд Теодора, Богоре Країл Българїлор днделегнд кѣ скїнѣтрѣл днпѣрѣдїеї Романїлор дн сіне о мїере, аѣ трїміе солї ла дѣнѣса зікѣндс'ї: кѣ ва рѣтѣе пачеа ші се ва ошї кѣ дѣнѣса. Кѣрѣїа дѣнѣса і-аѣ рѣснѣне

zicknd: Съ щї кь еѡ дикъ воѡ рѣдика оасте асѡра та, шї ам пѣжде кь те воѡ до-
вѣндї: де кѡва нѣ ва фї аша, тотѡшї те воѡ довѣндї, ретѣндѡмї дѡвїщереа, негрѣ
кь веї дѡвїще пре о мѡере, іарѣ нѣ пре зп вѣрват. Кѣ ресѡвѣл ачела дѡвѣлзпн-
дѣсе варварѣ, аѣ щїѡт пачеа шї аѣ дѡѡт легѣтѣрїе.“

Ашїндереа скрїѡ контїнваторїа лѣї Константїн³⁾, Кедрен⁴⁾, Зонара⁵⁾.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Symeon Magister et Logotheta in Annalibus de Michaelē III. No. 21. ³⁾ Constantini Continuator p. 101. ⁴⁾ Cedrenus Tom. 2. p. 539. ⁵⁾ Zonaras Tom. 2. p. 155.

Анѣл 845. Десѡре анѣл дп каре с'аѣ фѣкѣт крещїн Богоре Країа Бѡлгарїлор шї
ал Ромѣнїлор, чел че с'аѣ нѣмїт Мїхаїл дѣл С. ботезѣ, асторїї нѣ се пѣрѣвек дїтрє
сїне, кѣчї зпї пѣн дїкрещїнареа лѣї ла анѣл 859 саѣ 860, прекѣм фаче Сїмеон Маїс-
трѣл шї Логофѣтѣл¹⁾ кь Леон Грамматїкѣл²⁾, а щїї о пѣн ла анѣл 865, прекѣм Бертї-
нїан³⁾ кь Анаїста дїн Фѡлда⁴⁾ шї кь Сїцеберт⁵⁾; а щїї зїк, шї кь мѣлт маї бїне, кѣм
кь Богоре с'аѣ ботезат ла анѣл 845, аша фак Іохѡфер⁶⁾, Шен:евен⁷⁾ шї Деквїен⁸⁾ пре
карїї дїсѣмї дї ѡрмезѣ дп Хронологїе. Чї Історїа дїтоарчереї лѣї Богоре о пѣн дїн
Кедрен⁹⁾ кареле поате кь аместекѣ дїтрѣнса дїтѣмїлїрї де маї мѣлї ашї зїкѣнд:
„Дѣлѣ ачееа (адекѣ дѣлѣ пачеа дїн анѣл 842) іарѣшї с'аѣ трїмїс со:ї де дѡмє пѣрїїе,
черѣнд дїпѣрѣтеаса Теодора пре Теодосїе Кѣѡара вѣрѣатѣл чел преа здравѣл шї де
ѡолос дїпѣрѣщїеї, кареле ера ров дп Бѡлгарїа; іарѣ Богоре пре сора са, кареа прїп-
тр'о пѣвѣїре се ровїсе шї де мѣлт се дїнеа дп кѣртеа дїпѣрѣтеаскѣ. Ачееаста депрїнєѣ
ѡїнд дп дѡвѣѣтѣра чеа крещїнеаскѣ шї дп алте щїїнѣ, дѣлѣ че с'аѣ трїмїс а касѣ, п'аѣ
дїчетат а проповедѣї ѡрателї сѣѣ крещїнѣа чеа крещїнеаскѣ, шї а сепѣна лѣкрѣрї де
евлавїе дп іїма лѣї, кареле шї маї'наїнте ѡссесе депрїнє дїтрѣ ачелєа прїн Кѣѡара.
Чї Богоре дѣлѣ че с'аѣ фѣкѣт скїмѣл, шї дїторкѣнд пре Кѣѡара дїпѣрѣтесєї, аѣ прї-
мїт пре сорѣса, каре мѣкар кь ера депрїнє дїтрѣ челе сѡїнте, тотѡшї лѣѣса са чеа дїше-
лѣтоаре нѣ о аѣ лѣпѣдат. Чї дѣлѣ че с'аѣ стѣрнїт чїмѣѣ ѡарте марє дп Бѡлгарїа, нїчї
с'аѣ аѣлат вре зп лєак дїпрѡтїва єї, атѣчї Богоре аѣ кїемат дїтрѣ ашїсторїѣ пре Дѣ-
шнєзєл крещїнїлор дїтрѣ а кѣрѣа крещїнѣѣ ѡссесе депрїнє прїн Кѣѡара, сорѣ-са, шї
мѣлтзїндѣсе де чїмѣѣ аѣ прїмїт крещїнѣа чеа адеѣратѣ шї с'аѣ ботезат кь маї мѣлї
аї сѣї. Патрїархѣл, кареле аѣ ѡост трїмїс ако:їо сѣї ботезе, аѣ нѣмїт пе Країѣ Мїхаїл,
де не нѣмєлє дїпѣрѣтѣлї.

„Алта дїкѣ с'аѣ дїтѣмїлат, кареа л'аѣ адсе ла евлавїе шї л'аѣ рѣдѣчїнат дїтрѣнса.
Дестерѣндѣсе єл фѣрѣ самѣ дп вѣнатѣрї, поѣгїа ка нѣ нѣмаї кѣнд єшїа ла вѣнат,
чї шї а касѣ сѣ се поатѣ дестерѣа; дрєнт ачееа ш'аѣ фѣкѣт касѣ поѣѣ, шї аѣ порѣпчїт
кѣлѣгѣрѣлї Методїе, кареле ера прѣсїт дїн Рома (кѣчї ера діаѡшѣ Ромѣн дїн колонїї лѣї
Траїан), шї мѣщєр дп зѣгрѣїре, сѣ о дїпѡдѡвєаскѣ кь фелїѣ де фелїѣ де історїї, шї дїн
пронїа Дѣшнєзєсаскѣ п'аѣ нѣмїт че фелїѣ де ѡере вреа сѣ се зѣгрѣвєаскѣ, чї л'аѣ лѣсат
дѣлѣ кѣм ва вреа, нѣмаї сѣ фїє гроазнїкѣ дїтїлїїреа. Кѣлѣгѣрѣл аѣ зѣгрѣїт а доѣа
вєїре а Домѣлї Хрїстос, щїїнд кь нѣ єсте чєва маї гроазнїк де кѣт ачееа. Країа

възънд де о парте не чеї дрепцї, де ала не чеї осъндїцї, зъгръвїцї шї тълкъндсї зъ-
гравъла че дпсѣмнеазь ачестеа, дндатъ аъ лепъдат воскоапеле, шї дивъцънд Дъмнезе-
ещїе таїне, де ла Дъмнезееския Архіереѣ, прекъм ам зїе, де къ поапте с'аъ вотежат.⁴

Дпкътѣ-ї деспре Къфара, шї деспре сора лзі Богоре, ашїшдереа скріе шї Сїмеон
Магістръл шї Логофътъл¹⁰), нъмаї зїче къ Къфара аъ фост кълвгър, шї с'аъ кіемат Те-
odor, нъ Теодocie.

¹) Symeon Magister et Logotheta in Annal. Nro. 25. in Michaelem III. ²) Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. quo Bardas Caesar fuit creatus. ³) Bertinianus ad an. 866. ⁴) Annalista Fuldensis ad an. 866. ⁵) Sigebertus in Chronico ad an. 865. ⁶) Inchofer in Annal. Eccl. Regni Hung. Tom. 1. pag. 54. ⁷) Schönleben in Historia Carnioliae Tom. 1. Part. 3. ⁸) Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 288. ⁹) Cedrenus in Comp. Hist. de Michaele III. ¹⁰) Simeon Magister et Logotheta in Annalibus Nro. 22. in Michaelem III.

А н х л 846. Каре скріе Кедрен, дндатъ дъпъ челе че ле ам скріе дїп дънсъл ла
анъл маї дїп пайнте, пентрѣ ачееа ле пшї ачі, пентрѣ къ ръскоала асвпра лзі Богоре,
акъм дъпъ вотеж Міхаїл нъмїт, дъпъ към скріе Сїмеон Логофътъл¹), с'аъ дптъмлат
пентрѣ піктъра де монахъл Методіе фъкътъ, кареа ръскоалъ нъ се поате нъне ла анъл
859, саъ 860, пентрѣ къ атънї нъ дпнїръцїа Теодора, не кареа о лепъдасъ фїїсл съѣ
дпкъ дп анъл 857, прекъм аратъ Стефан Катона²). Іаръ Кедрен³) аша скріе: „Дп-
протїва лзі Богоре с'аъ рѣдікат воїерїї Българїлор шї попоръл, шї аъ врѣт съ'л омоаре,
пре карїї ел къ пшїнї осташї, пѣртънд дпайнтеа са семъл Крвчїї, і-аъ дпвїне, шї спъ-
рїїндсї, і-аъ адъс ла кредїнда лзі Хрістос.“

Маї пре ларг скріе Бертініан⁴) деспре ръскоала Българїлор зїкънд: „Країєл Бъл-
гарїлор, кареле дп анъл маї дїпайнте порпїт фїїнд де Дъхъл Сьнтѣ, шї прїп семне,
шї прїп мїшълтъцїле попорълї съѣ стръмтърат, гъндїа съ се факъ крешїн, с'аъ вотежат;
кареа фаптъ несъферїндво чеї маї де фрънте дїп цеара лзі, аъ дпвїтат попоръл, ка съ'л
омоаре. Дрепт ачееа къдї аъ фост дп зече цїнътърї, с'аъ адънат дпнїреїєръл пълътеї
лзі. Іаръ ел кіемънд нътеле лзі Хрістос дптрѣ ацїсторїѣ, нъмаї къ 48 де оаменї с'аъ
дъс асвпра атътеї мълцїтї, шї ешїнд прїп поарта четъцеї, і с'аъ арѣтат лзі шї челор че
ера къ дънсъл, шепте клерїчї карїї пѣрта фълкїї де чеаръ дп мѣнїле сале, шї аша тер-
цеа дпайнтеа Країєлї шї дпайнтеа челор че ера къ дънсъл. Іаръ ачелора, карїї се
скъласъ асвпра Країєлї, лї съ пъреа къ ѣн сат таре арънд каде престе еї, шї къ каїї
ачелора, карїї ера къ Країєл, дъпъ към лї съ пъреа неатърїлор, рѣдікацї не дохъ нїчїоа-
ре терг, шї къ нїчїоареле челе дїпайнте лї ловеск пре еї. Дїп кареа пѣрере атъта фрї-
къ аъ къпрїне пре немічї, кът нїчї нътеа фъцї, нїчї а се апъра, чї къзвцї ла пѣтъпт
нїчї а съ мїшка пѣтеа. Іаръ Країєл тїнд пре 52 дїп чеї маї де фрънте, карїї ацїдасе попо-
ръл, пре чеїалацї і-аъ лъсат невътъмацї. Апої трїмїцънд ла Лъдовїк Країєл Цертанїеї, къ
кареле авеа легътъръ де паче, аъ черът Епїскопї шї преодї, шї пре чеї трїмїшї къ чїпсте
і-аъ прїмїт.“ Дїп къвїнтеле Бертініанълї подї кълеце, къ ръскоала Българїлор нъ с'аъ дптъм-
лат дп анъл дп каре с'аъ вотежат Богоре, чї маї тързїѣ, адекъ ла анъл де акъм.

1) Symeon Magister et Logotheta in Annalibus Nro. 25. in Michaelem III. 2) Stephanus Katona in Synopsi Chronologica. 3) Cedrenus l. c. 4) Berlinianus, ad. an. 866.

А н ъ л 852. Къте скріе Леон Грамматикъ¹⁾ ла анъл ал зиспрезечелеа ал дпнпъртесеї Теодореї, кареле каде дп анъл де акъм; деспре вътаїа Българїлор кз оставїї Теодореї, шї съ вѣд а фї фост престе воїа лѣї Богоре челъї вотежат, нѣмаї пентрѣ фоаметеа че ера дп Българїа, деспре кареа аша скріе Сїмеон Логофѣтъл²⁾: „Чи фоаметеа фїнд дп тоатъ цеара лѣї Богоре, аѣ тревъїт съ треакъ песте отаръле Романїлор.“

1) Leo Grammaticus ad annum 11. Theodorae Augustae. 2) Symeon Magister et Logotheta Nro. 22.

А н ъ л 857. Каре ле воїш адъче ачї дїн Кедрен¹⁾, пентрѣ ачееа ле пшї ла анъл ачеста, пентрѣ къ Теодора дѣпъ кѣм аратъ Катона²⁾, маї днделѣнѣ п'аѣ дпнпърѣдїт, шї дрепт ачееа пѣ аѣ пѣтѣт да Загора Българїлор, прекъм скріе Кедрен, зїкънд: „Дѣпъ че с'аѣ дпторе тоцї Българїї ла креднїлѣтате, Богоре прїп кърдї с'аѣ рѣгат Аѣгѣстеї, ка ла аї сѣї, чеї че пѣ авеа лок де аѣїнс сѣ ле деа кѣтва пѣмъїт; пентрѣ къ ва зпї попоареле, шї пачеа о ва фаче вечнїкъ. Кареа черере преа къ вѣхрїе о аѣ прїмїт Теодора, шї аѣ дат Българїлор тот пѣмъїтъл, кѣт есте де ла Сїдера отаръл Романїеї шї ал Българїеї де атъчї, пѣпъ ла Девелт, кареле атъчї ера дешѣрт, каре пѣмъїт Българїї л'аѣ пѣмїт Загора. Аша с'аѣ дпторе тоатъ Българїа ла еславїе, шї спре аппѣс аѣ фост адънкъ паче, шї аѣ дпфлорїт пачеа чеа адевърать.“

Ашїндереа скріе шї Сїмеон Логофѣтъл³⁾ деспре Загора, чї нѣмаї кѣт дпнпърѣще къ Мїхаїл ал III, аѣ дат'о Българїлор дп ал патрѣлеа анѣ ал дпнпърѣдїеї сале чеї фъръ де нѣмъ-са Теодора, пре кареа дп анъл 857, о аѣ лїсїт де дпнпърѣдїе. Дрепт ачееа вотежъл лѣї Богоре дпкъ дп пѣне ла ал патрѣлеа анѣ ал лѣї Мїхаїл, адекъ ла анъл 859 с'аѣ 860, прекъм фаче шї Леон Грамматикъ дп Хронографїа са⁴⁾.

1) Cedrenus in Comp. Hist. 2) Katona in Synopsi Chronol. 3) Symeon Magister et Logotheta in Annal. Nro. 25. 4) Leo Grammaticus in Chronogr. ad. an. illum, quo Bardas Caesar fuit creatus.

А н ъ л 861. Ла анъл ачеста аша скріе Леквїен¹⁾: (Ѣрмеазъ дпсеппареа чеа Гре-чеаскъ, каре о аѣ кѣлїтат Леквїен дїн картеа Країлѣї Галїеї, чеа де сѣѣт пѣмърѣл 1004). „Методїе фрателе Сѣптълѣї Кїрїл фїлософълѣї, кареле с'аѣ сфїнѣїт дп Рома Архїепїскоп Моравїеї чеї дїн Паннонїа *Μοραβων της Παννονιας* де Папа Нїколае, дѣпъ Аѣѣрїан. Българїї токма де ла С. Кїрїл фїлософъл аѣ прїмїт дпченереа креднїлѣтѣдїї, ва дпкъ шї де ла фрате-сѣѣ С. Методїе, карїї лѣсънд пре Българї (дп анъл 861), дѣпъ карїї се вѣтеа Фотїе, аѣ трекът сѣ дпвече пре Моравї.“ Ачесте Леквїен. Нїчї е де а те тїра къ Сѣпѣї Кїрїл шї Методїе пѣ с'аѣ сѣпѣс Патрїархълѣї Фотїе: пентрѣ къ ачеста ера Грек, їаръ еї дїаошї Ромънї, дїатре колонїї лѣї Траїан, кѣм с'аѣ арѣтат ла анъл 845, карїї фїнд зпїцї къ Българїї, пре Гречї маї дпнпърѣ пѣї пѣтеа сѣѣрї стѣпнї. Пентрѣ ачеста аѣ дпченѣт шї Богоре, акъма Мїхаїл, а трїпїте солї акъшї дп Церманїа, акъшї ла Рома веке, пентрѣ дпвѣдѣторї, дѣпъ кѣм се ва арѣта ла ашїї вїиторї.

Ачї дпсампъ, къ Моравїа ла кареа аѣ трекът Сѣпѣї Кїрїл шї Методїе, п'аѣ фост

Моравіа де акѣм; чи Славоніа де акѣм с'аѣ нѣмѣт атѣнчеа Моравіа чеа Маре. η μεγα-
λη Μοραβια; нентрѣ къ зѣче Константѣн Порфирогенетѣ¹⁾: „Тѣрчилор (Ѣнгѣрилор) ле
есте вечѣнѣ деспре амѣазъ-зі Моравіа чеа Маре, цеара лѣѣ Сѣендоплок.“ Апоі іарѣнѣ²⁾:
„Ал локѣл ачела (unde локѣл атѣнчѣ Ѣнгѣрилѣ) сѣнт вискарѣ рѣтънѣе веки, дѣнтре каре
сѣнт подѣл лѣѣ Траіан, ла дѣченѣтѣл Тѣркіеі шѣ Бѣлградѣл, каре е департе кале де треі
зіле де ла под, unde естѣ тѣрѣл Сѣнтѣлѣ шѣ Марелѣі дѣнѣратѣлѣ Константѣн.“ Шѣ іа-
рѣнѣ: „Пе кѣрѣл Дѣнѣреі дѣ сѣс естѣ Сѣрміѣл, кареле е департе де Бѣлград кале де
доѣл зіле; де аколо Моравіа чеа маре, чеа не вотегаѣт, пре кареа о аѣ ровѣт Тѣрчѣі,
шѣ ал кѣрѣл Прѣнѣѣ аѣ фост маі де демѣлѣт Сѣендоплок.“

Грешеек ама дарѣ тоді, карѣі цѣн, къ Сѣнѣі Кѣрѣл шѣ Methodie аѣ трекуѣт дѣл Мора-
віа де акѣм шѣ дѣл Бохеміа.

¹⁾ Michael Lequien in Oriente Christ. Tom. 2. p. 289. ²⁾ Constantinus Porphyrogenneta de Administra-
tione Imperii Cap. 13. ³⁾ Idem Constantinus ibidem Cap. 46.

Ан 866. Ал анѣл ачеста дѣнѣратѣл Рѣсѣрѣтѣлѣ Міхаіл ал III аѣ оторат пре
Кесарѣл Барда, кареле ера фрате къ нѣмѣт-са Теодора, шѣ дѣл локѣл лѣі аѣ фѣкѣт Ке-
сарѣ пре Васіліе Макидонѣанѣл¹⁾.

Іарѣ Міхаіл Бѣлгарѣл нѣнѣрѣвѣндѣсе къ Гречѣі, аѣ трѣмѣе солѣ шѣ ла Лѣдовѣк ал II
дѣнѣратѣл Анѣсѣлѣі, шѣ ла Ніколае Патріархѣл Ромѣі, де ла амѣндоі черѣнд Епѣскопѣ
шѣ преодѣ, нентрѣ ка сѣ дѣведе пре Бѣлгарѣ нѣнѣа чеа крѣщѣеаскѣ²⁾. Деспре амѣн-
доѣл солѣле Бергѣніан ла анѣл 866, ама скрѣе: „Шѣ трѣмѣінд (Богоре) ла Лѣдовѣк
Краѣл Цѣрманѣеі, къ кареле ава легѣтѣрѣ де паче, аѣ черѣт Епѣскопѣ шѣ преодѣ, шѣ пре
чеі трѣмѣішѣ къ чѣнсте і-аѣ прѣмѣт. Іарѣ Лѣдовѣк трѣмѣіндѣ ла Карол фрателе сѣѣ, де ла
дѣнѣсѣл аѣ черѣт пе сама клерѣчѣлор вѣсе сѣнѣцѣте, шѣ вѣнѣнѣнѣтѣрѣ вѣсерѣчѣнѣі. Дрѣнт а-
чѣеа Кѣрол нѣлѣте къ легѣнд де ла Епѣскопѣі дѣнѣ цеара са, ле аѣ трѣмѣе сѣ ле дѣнѣрѣнто
ла Краѣл Бѣлгарѣлор.“

„Краѣл (Бѣлгарѣлор) аѣ трѣмѣе пре сѣіѣл сѣѣ къ маі нѣлѣнѣі воіерѣ де аі сѣі дѣл Ро-
ма; шѣ арѣтеле къ каре аѣ фост дѣчѣнѣе, кънд дѣл нѣнѣтеле лѣі Хрѣстос аѣ дѣвѣнѣ пре нѣ-
нѣчѣі сѣі, къ алѣе дарѣрѣ ле аѣ трѣмѣе Сѣнтѣлѣі Петрѣ, шѣ маі нѣлѣте дѣнѣрѣвѣрѣі деспре
челе аскѣнѣе алѣ крѣдѣнѣнѣі дѣнѣрѣнтѣнд ла Пѣла Ніколае, аѣ черѣт де ла дѣнѣсѣл сѣі трѣ-
мѣітѣ Епѣскопѣі шѣ преодѣ, че аѣ шѣ доѣвѣндѣт.“

Ашѣндѣреа скрѣіѣ: Анастасіе Бѣліотекарѣл³⁾, кареле атѣнчеа трѣлѣа, Інхофер⁴⁾ шѣ
Шѣнлебен⁵⁾; дѣнтре карѣі ачѣнѣі доі маі де пре ѣрѣтѣ вѣсеазѣ, къ нѣ Богоре, кареле с'аѣ
нѣмѣт Міхаіл дѣл Сѣнтѣл вотега, чи алт Міхаіл аѣ трѣмѣе солѣле ачѣстеа.

¹⁾ Constantinus Porph. in vita Basilii Macedonis avi sui, Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Siebertus in
Chronico ad an. 865. Annalista Fuldensis ad an. 866. ³⁾ Anastasius Bibliothecarius in vita S. Nico-
lai I. ⁴⁾ Inchofer in Annal. Eccl. Regni Hung. Tom. 1. p. 72. ⁵⁾ Schönleben in Historia Carnioliae
Tom. 1. Part. 3.

Ан 867. Кесарѣл Васіліе чѣл дѣнтѣіѣ, кареле с'аѣ пореклѣт Макидонѣанѣл,

възгнд нѣртагеа чеа реа а Аѣгѣстѣлѣ Мѣхал ал III, кареле шѣ Ротор, адекъ педѣѣ с'аѣ пореклѣт, дѣлъ че аѣ дѣнѣрѣдѣт ачеста зече ані ѣрѣ де нѣмѣ-са Теодора, дѣ аплѣ ачеста дѣ 24 Септемврие дѣ врѣстѣ де 30 де ані л'аѣ оторѣт, шѣ дѣсѣшѣ аѣ стѣтѣт дѣнѣрат ла Рѣсѣрѣг¹⁾. Нѣчѣ аѣ трекѣт нѣлт тѣмп, шѣ пре Фотѣ л'аѣ лѣндат дѣн сѣа-нѣл Царѣградѣлѣ, дѣторѣгнд ѣарѣшѣ дѣ сѣаѣнѣл ачела пре С. Ignatie Патрѣархѣл чѣл маѣ дѣн пѣнтѣ²⁾.

Ѣарѣ дѣсѣре Лѣдовѣк II дѣнѣратѣл Аплѣсѣлѣ ачѣстеа скрѣе Annalista дѣн Фѣлда³⁾: „Краѣл Лѣдовѣк аскѣлѣгнд черереа Бѣлгарѣлор, пре Епѣскопѣл Ерменѣк кѣ преодѣ, шѣ дѣаконѣ л'аѣ трѣмѣс дѣ Бѣлгарѣа сѣ проповедѣаѣскѣ крѣдѣнѣа чеа католичѣаскѣ; шѣ пѣлѣ че аѣ аѣнѣс еѣ аколо, Епѣскопѣ дѣ ла Патрѣархѣл Ромѣѣ зѣнѣлсе тот пѣлѣнѣл ачела, проповедѣгнд шѣ ботѣзгнд, дрѣпт ачѣеа Ерменѣк кѣ аѣ сѣл, лѣгндѣшѣ зѣоа вѣлѣ де ла краѣл, с'аѣ дѣтѣрнат ла але сале.“

Дѣсѣре епѣскопѣ дѣ Патрѣархѣл Ромѣѣ Нѣколае чѣл дѣнтѣѣ трѣмѣшѣ дѣ Бѣлгарѣа кѣ епѣстола чеа рѣсѣнѣзѣтоаре ла 106 де дѣтревѣрѣ але краѣлѣлѣ Мѣхал, аша скрѣе Анастасѣе Бѣлѣотѣкарѣл дѣ вѣаца Патрѣархѣлѣ Нѣколае: „Андатѣ аѣ дѣнѣпѣт а дѣвѣа пре пород, шѣ а ботѣза пре тоѣ, де ла чѣл маѣ шѣк, пѣлѣ ла чѣл маѣ маре, дѣвѣдѣндѣл лѣеа, шѣ обѣчѣсрѣле, дѣлѣ кѣш лѣ порѣнѣсе Преасѣнѣгѣлѣ Патрѣархѣ.“

„Ѣарѣ краѣл кѣ аша де маре рѣвѣлѣ спре крѣдѣнѣа крѣдѣнеаскѣ с'аѣ аѣрѣне, кѣл пре тоѣ стрѣнѣлѣ і-аѣ ѣгѣрѣт дѣн деара са, адекъ пре Грѣчѣ шѣ пре Арменѣ, шѣ пре алуѣ дѣнѣлѣторѣ, кѣрѣ дѣвѣа алтѣнѣтрѣлеа де кѣш дѣвѣа Бѣсерѣка Ромѣѣ, шѣ аѣ порѣнѣт, ка пѣмаѣ де ачѣа сѣ аскѣлѣ, карѣ ера трѣмѣшѣ дѣ ла сѣаѣнѣл Апостолѣаск.“

Вѣзѣ кѣтѣ рѣвѣлѣ аѣеа Аплѣсенѣл асѣпра Рѣсѣрѣтѣнѣлор! дѣнѣротѣва кѣрора тотѣшѣ шѣ-нѣка аѣ ѣсѣрѣвѣт, пѣнѣтрѣ кѣ дѣнѣратѣл Рѣсѣрѣтѣлѣ Васѣлѣе чѣл дѣнтѣѣ Маѣкѣдонѣанѣл, дѣлѣ кѣш скрѣе Константѣн Порѣрогенѣтѣл⁴⁾, шѣ Кедрѣн⁵⁾, атѣта с'аѣ невоѣт, шѣ дѣ-трѣшѣ тѣпѣ шѣ дѣ алѣл, пѣлѣ че аѣ сѣнѣсѣ пре Бѣлгарѣ сѣаѣнѣлѣ Патрѣархѣаскѣ дѣн Царѣградѣ.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 1. Basilii Macedonis, Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Baronius ad h. a. ³⁾ Annalista Fuldensis ad an. 867. ⁴⁾ Constant. Porphy. in vita Basilii Macedonis avi sui pag. 210. ⁵⁾ Cedren. Tom. 2. p. 589.

А н ѣ л 869. Дѣн аплѣ ачѣста с'аѣ дѣнѣт ал онѣлѣа совет еѣкѣменѣк дѣн Царѣградѣ: кареле аѣ фост ал патрѣлеа дѣнѣре советаре еѣкѣменѣче, че с'аѣ дѣнѣт дѣн четатеа а-чѣаста. Дѣн советѣл ачѣста Фотѣ с'аѣ аѣрѣсѣт, пѣнѣтрѣ кѣ рѣнѣсе сѣаѣнѣл Патрѣархѣаскѣ, пѣлѣ кѣнд трѣла Сѣлѣтѣл Ignatie, ѣарѣ нѣ пѣнѣтрѣ алѣт чеа; кѣчѣ Фотѣ алтѣнѣтрѣлеа е-ра вѣл крѣшѣн шѣ маре Православнѣк, пѣмаѣ кѣт ера шѣ прѣа дѣвѣдатѣ, шѣ прѣченѣа тоате маѣ нѣлт шѣ маѣ вѣне де кѣт тоѣ, карѣ аѣ трѣлѣ не времѣа лѣ: дрѣпт ачѣеа с'аѣ шѣ порнѣт а аѣпра крѣдѣнѣа Рѣсѣтѣнѣлор дѣнѣротѣва Аплѣсенѣлор, карѣ тоатѣ окѣр-нѣрѣа Бѣсерѣчѣ лѣ Хс. о трѣеа ла сѣне, карѣа нѣ аѣ пѣтѣт добѣндѣ вре одатѣ, прѣкѣт тоатѣ Теолоѣга чеа кѣратѣ, дѣкѣ шѣ чеа дѣн Рома веке, зѣнде ам дѣвѣдат ачѣстеа,

аратъ. Bezī ші актеле соборъли ал опълеа екъменік, дін каре веі дивѣца къ Българіа днкъ с'аѡ лъат де съвт Патриархія Ромеі, ші с'аѡ дат Патриархіеі дін Царіград. Барем де нъ с'ар фі дитъмлат ачеста, къ Ромъніі маі ферічїї ар фі фост, де с'арѡ фі съпъсѡ Патриархіеі дін Рома, прекъм с'аѡ ферічїт алте неамърі, каре дпсъші ле vedem.

Инхофер¹⁾ пре ларг аратъ, кѡм аѡ шежът солїи Българїмор дн собор, ші кѡмѡ с'аѡ чертат Анъсенї къ Ръсърїтенїі пентрѡ Българїа, деспре кареа Леквіен²⁾ аша скріе: „De кънд аѡ къпрїнс Българїі маі мѡлте пърці але Імпрїкълїї, нъ се афлѡ а фї фост Епїскопї дитр'япселе, фїїнд неамъл ачеста преа пъгъл. Чї дѡпъ че къ вререа Татълиі череск Българїі с'аѡ диторс, ші аѡ прїїміт крединца крещїнеаскъ, маі дитълеа ал лор Архіереѡ шї Архіенїскоп аѡ фост Сїлвестрѡ, пре кареле л'аѡ нъс Пана Адріан II дн локъл лѡї Марїн Дїаконъл челъї че'л пофїсе маі пайнте съ лїл сфїндеаскъ Архіереѡ, — прекъм скріе Гѡїлелмѡ Бїблїотекарїл дн віеаца лѡї Адріан II, адекъ:“ „Пентрѡ къ пре Марїн Сказънъл Апостолїческ вреа съ'л трїмітѡ ма ал VIII собор, че ера съ се цїпъ дн Царїград; Пана аѡ трїміс ла Българї пре хп Сїлвестрѡ, къ епїскопїі Леонард дін Анконїа, шї Домїнік дін Тарвіс съ'л алеагъ.“ — „Дарѡ лѡї Сїлвестрѡ дѡпъ скъртъ време і с'аѡ поръпчїт, съ еасѡ дін Българїа; пентрѡ къ країл Българїмор аѡ сокотїт а фї маі віне съ прїїмеаскъ епїскопї де ла Гречї, ка де ла піше вечїні, пентрѡ отъръреа, кареа о добъндїсе Вїзантїненїі де ла соборъл VIII прїп мїцлочїреа дитпратълїі Васїліе Макидоноанъл. Отъръреа ачеста цїпъндъсе, Патриархъл Царїградълїі С. Ігнатїе, Българїмор ле-аѡ дат шї сфїндїт дпсъші епїскоп, дпъдъдар дитпротївїндъсе Адріан Пана Ромеї.“

Пълѡ ачї Леквіен, кареле деспре о парте віне зіче, къ дѡпъ че аѡ къпрїнс Българїі Дакиїле шї Месїа де цїосѡ, дн аъл 679, нъ се афлѡ а фї фост епїскопї дитр'япселе, пълѡ а се дитоарче Българїі; пентрѡ къ карїї аѡ шї фост, нъ пътеа а се дпсоцї къ чеїаландї крещїні, пентрѡ фріка стъпълїторїмор съї; пентрѡ ачееа нїчї пътеле лор се поате афла дн собоаре; дарѡ кѡм къ Ромънії, саѡ колонїї лѡї Траїанѡ чеї дін Дакиїле тѡте треле, пре карїї і-аѡ съпъс Българїі къ велїреа лор, с'ар фї лъсат де крещїпътате, днкъ нъ съ афлѡ скріс; карїї де аѡ рѡмас крещїні, епїскопї, шї преоцї днкъ аѡ требъїт се аївъ, прекъм аѡ шї авѡт, къчї дн соборъл VII днкъ аѡ шежът ѡрсѡ епїскопъл Аврїтълїі, кареле аѡ фост Ромъл, прекъм с'аѡ арътат ла аъл 787. Ба че е маі мѡлт, Българїі прїп Ромълі с'аѡ диторс ла крещїпътате. Bezī анії 845 мї 861, шї пре Енгал³⁾.

¹⁾ Melchior Inchofer in Annal. Eccl. Regni Hung. Tom. 1. p. 83. ²⁾ Michael Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 288. ³⁾ Ioannes Christianus Engel in antiq. Histor. Valachiae Part. 1. p. 140.

А нъ л 870. Дн аъл ачеста дн 6 зіле але лѡї Іанъарїе дитпратъл Васїліе чел дїнтъїѡ Макидоноанъл аѡ днкоронат пре фїїлѡ съѡ чел маі маре, пре Леон VI, че с'аѡ нѡміт дпдемент¹⁾

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 877. Ръпостнд С. Ignatie Патриархъл Цариградълѣ, дптъратъл Basiliе Ма-
 kidoneанъл дп анъл ачеста¹⁾ аѣ стрѣнс собор дп Цариград, шѣ пре Фотѣ дѣнрехъл къ
 соборъл л'аѣ ашъзат дп сказъл Патриархическ, дпъдар дппротѣвѣдъсе Апсенѣ дп-
 тѣиашѣ-датъ, пентрѣ къ дп анъл 879²⁾ Иоанн VIII Папа де ла Рома дпкъ аѣ дптърѣт
 орѣндсиала соборълѣ деспре Фотѣ. „Дп соборъл ачеста дптре аѣцѣ Архѣреѣ аѣ шъ-
 зѣт (зѣче Леквиен³⁾): Гаврѣил *Αχιλιδων*, чѣ нѣ с'аѣ сокотѣт дптре мѣтрополѣцѣ, пентрѣ
 къ дп Ахрѣда дпкъ нѣ шедѣа Архѣенѣскопъл Българѣлор.“

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Baronius ad hunc an. Katona l. c. ³⁾ Lequien in Oriente Christiano
 Tom. 2. p. 288.

А н ъ л 878. Ла анъл ачеста аша скрѣе Леквиен¹⁾ прекъмъ врѣеазъ: „Ал III Архѣ-
 нѣскоп ал Българѣлор аѣ фост Георгѣе, дппротѣва къръла Пала Иоанн VIII, дп епѣстола
 75, карѣа о аѣ трѣмѣс лѣѣ Мѣхаѣл краѣлѣѣ Българѣеѣ, съ целъещѣ, къ аѣ орѣндсѣт Е-
 пѣскоп Българѣлѣ пре зп Евълх, аша скрѣѣнд краѣлѣѣ:“ Дѣчѣ съ шѣе мѣрѣеа та, къ
 Сергѣе кълъгъръл, карѣе фѣѣнд ел де вѣцъ Склавъ, шѣ дп мѣлте рѣе кѣфѣндат, прео-
 цѣа пре аѣзрѣш о аѣ кълътат, шѣ апоѣ дптраѣлте рѣзътѣѣ дпкъ аѣлат де Епѣскопъл де
 атънѣ аѣ съѣ, с'аѣ деспреоцѣт, ѣаръ дѣлъ ачѣеа къ десълъ невреднѣчѣе прѣн Георгѣе,
 карѣе къ стрѣтѣл аѣ рѣпѣцѣт нѣте де Епѣскоп, с'аѣ дпълат ла Епѣскопѣа Българѣлѣѣ;
 къ пѣтереа верховнѣчѣлор, Апостолѣлор, шѣ а Съѣтелор капоанѣ, дпкъ шѣ къ а поа-
 стръ цѣдекатъ с'аѣ нѣс цѣосъ. Датъ дп 16 аѣе лѣнѣѣ лѣѣ Априѣе, дп ал зпспрезече-
 леа Indiktion.“

Де ла анъл ачеста дпѣѣнте нѣ маѣ аѣлѣ номѣнѣреа лѣѣ Мѣхаѣл, ка а зпѣѣ краѣѣ. чѣ
 нѣмаѣ ка а зпѣѣа, карѣе лѣзъндъсе де кърѣе, дпкъ аѣ маѣ трѣѣт; дрепт ачѣеа, чѣе
 че грѣещѣ Сѣѣеберт ла анъл 865 деспре дѣлѣл, ле нѣн ачѣ. Сѣѣеберт²⁾ аша даръ
 скрѣе: „Краѣл Българѣлор фѣкъндъсе крѣѣнѣ къ тоцѣ Българѣѣ, дѣлъ че ѣ с'аѣ трѣмѣс де
 ла сказъл Апостолѣческ преоцѣ, шѣ аѣ прѣмѣѣт шѣ де ла краѣл Лѣдовѣк аѣѣсторѣнѣцъ, а-
 ша с'аѣ дптърѣт дп крѣѣнѣцъ, кѣт кърѣнд дѣлъ ачѣеа аѣ дат кърѣеа фѣѣлѣѣ съѣ чѣлѣѣ маѣ
 мѣре, шѣ ел лѣпъдѣндъсе де лѣте, с'аѣ фѣкѣт кълъгър. Чѣ вѣзънд, къ фѣѣл съѣ невъне-
 ще лѣкръ, шѣ вреа а съ дптоарче ла пѣгълътѣте, ѣаръшѣ аѣ дпчѣнс брѣл мѣлѣтѣреск,
 шѣ аѣ дптеръкат вѣштълѣтѣл чѣл кърѣеск, шѣ гонѣнд пре фѣѣл съѣ, л'аѣ прѣнс, шѣ ско-
 цѣндъѣ окѣѣ, л'аѣ бѣгат дп темнѣцъ, апоѣ дѣнд кърѣеа фѣѣлѣѣ съѣ чѣлѣѣ маѣ мѣк,
 ѣаръшѣ аѣ дптеръкатъ вѣштълѣтѣл чѣл кълъгѣреск, шѣ дптрѣ ачѣла аѣ рѣмѣасъ нѣлъ ла
 сѣзрѣшѣтѣл вѣѣцѣѣ.“

Аша скрѣе Сѣѣеберт, чѣ аѣ стѣпѣт дптрѣ ачѣеа, къ н'аѣ дпсѣмнат анъл дптрѣ ка-
 рѣе с'аѣ дптъмплат ѣсторѣа ачѣеаста, кѣчѣ дп анъл 865 нѣ с'аѣ нѣтѣт дптъмпла. Дп-
 трѣ ачѣеаста дпкъ нѣ вѣне аѣ лѣкрат, къ н'аѣ нѣс аѣеѣе нѣтѣеѣ фѣчѣорѣлор лѣѣ Богоре
 саѣ Мѣхаѣл; чѣ деспре чѣл маѣ мѣк съ шѣе дѣн Леон Граммѣтѣкѣл, къ с'аѣ нѣмѣт Сѣмѣон.
 Bezѣ анъл 837.

¹⁾ Lequien in Oriente Christiano Tom. 2. p. 288. ²⁾ Sigebertus in Chronico ad an. 865.

А н ъ л 885. Императѣл Василіе Макидончанъ диншелат фиинд де Сантаварчанъ. дн анъл де акъм аѣ възгат дн темниѣ пре фиѣл съѣ чел маї маре, Леон VI, кареле ѣсесе дикоронат кѣ 15 ані маї пайнте ¹⁾.

¹⁾Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 886. Азгъстѣл Василіе чел динтъѣ Макидончанъ, дънъ че аѣ словозит дин темниѣ пре фиѣл съѣ Леон VI, аѣ мърит дитѣа-зи а лѣи Мартіе дин анъл ачеста: кѣрѣа дндатъ і-аѣ ѣрмат Леон VI, кареле с'аѣ пореклит чел диделент. Ачеста кѣт аѣ стѣтѣт сінгѣр динѣрат, дндатъ аѣ сѣргѣнит пре Сантаварчанъ дн Атина, іарѣ пре Фотіе д'аѣ лѣндат дин Патриархіе, ші дн локъл лѣи аѣ пѣс пре фрате-съѣ Стефан ¹⁾.

¹⁾Baronius ad h. an. Katona l. c.

А н ъ л 887. Леон Грамматикъ ¹⁾, Сімеон Логофѣтъ ²⁾, Георгіе Кедрен ³⁾, ші Константин Порфирогенетъ ⁴⁾ скріинд рѣвоаіеле лѣи Сімеон краіѣлѣи Българіор ші ал Ротъніор, кѣ Гречіи ші кѣ Унгѣрїи, аша аместекъ Хронологіа, кѣт кѣ апевоіе днї есте а отѣрѣ, каре възтаіе дн че анъ с'аѣ днтѣмплат, тотѣшї аша есте, ка конфронтѣндѣї пре дѣншїи дитре сїне, ші днкъ ші кѣ скріиторїи де ла Анѣс, съ черк адевърѣл. Пентрѣ ачееа маї пайнте де а скріа възтаіа чеа динтъѣ, кареа с'аѣ днтѣмплат дитрѣ ал треїлеа ан а лѣи Леон VI, каре кадѣ дн анъл 888 ⁵⁾. Прїчина де каре с'аѣ норнит възтаіа о пѣн ла анъл де акъм 887. Іарѣ прїчина, кѣт скріе Леон Грамматикъ ⁶⁾, ачеста аѣ фост: „Защас сокрѣл динѣратѣлѣи авеа ѣн шерѣ Евлѣх, анѣме Мѣсїк. Ачеста с'аѣ днѣсодит кѣ Стаѣракіе ші Коста, карїи ера пегѣдеторї гречешї преа вогацї; ачешїи дѣдаци фиинд спре кѣцїгѣл чел ѣрѣ де кале, ші спрїципїи де Мѣсїк, пегѣдиторїа Българіор дин Царїград о аѣ мѣтат дн Тессалонїка, ші днкѣркѣнд пре Българї кѣ възмі, преа грѣѣ і-аѣ пѣкѣйт. Деспре ачестеа днцїициндѣсе Сімеон де ла Българї, ел днкъ аѣ днцїициндат пре динѣратѣл Леон деспре дѣсселе: чї динѣратѣл днпедекат фиинд де сокрѣл съѣ, кареле преа іѣбіа пре Мѣсїк, пѣ ле-аѣ възгат дн самѣ. Дрент ачееа мѣнїицѣсе Българѣл, ш'аѣ гѣтїт оастеа асѣпра Романіор.“

¹⁾Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. quo obiit Stephanus Patriarcha C. P. ²⁾Symeon Magister et Logotheta in Annalibus Nr. 3. in Leonem Philosophum. ³⁾G. Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 3. Leonis Philosophi. ⁴⁾Constantinus Porph. de Administratione Imperii Cap. 40. p. 109. ⁵⁾Katona in Synopsi Chronologica. ⁶⁾Leo Grammaticus l. c.

А н ъ л 888. Дн анъл ал треїлеа ал лѣи Леон Фїлософъл аѣ ші трекѣт Сімеон дн Ротанїа ¹⁾, ші прекѣт скріе Леон Грамматикъ ²⁾: динѣратѣл аѣ триміе пре Крїнїте Мандѣтрѣл мїліціеї кѣ арме, ші маї мѣлїи де чеї де фрѣнте воїерї дн контра Българіор, ші възндѣсе маї адесе-орї прїн Ротанїа, с'аѣ ѣзгѣрит Ротанїи, кѣзѣнд Крїнїте, Кѣрїце, Арменїл, ші тоцї чеїалалїи. Дитре Хазарї, карїи венїсе дитрѣ ацїсторїѣл динѣратѣлѣи, пре кѣцї аѣ прїне Сімеон, дитрѣ батїокѣра Ротаніор ле-аѣ тѣїат пѣрїле, ші аша і-аѣ триміе ла Царїград; пре карїи възндѣї динѣратѣл, с'аѣ аупрїне де мѣміе, ші пѣ Склерѣ Повѣзѣиторїѣл д'аѣ триміе кѣ корѣбїи марї ѣшоаре ла Дѣнѣре. съ дѣ-

къ даръри Търчилор, ши съї аще дн контра лѣі Сімон. Скерѣ с'аѣ дѣс, ши дѣпъ че аѣ довьндѣт аѣсторіѣ, ши аѣ фѣкѣт легѣтѣрѣ къ повѣдѣторіѣ Търчилор, къ Арпад, ши къ Кѣсан, с'аѣ дѣторѣ ла дѣпѣратѣ.

*) Simeon Magister et Logotheta l. c. Cedrenus l. c. *) Leo Grammaticus l. c.

Анѣл 889. Дн анѣл ачеста іарѣши аѣ тріміѣ дѣпѣратѣ Леон Філософѣл оасте асѣпра лѣі Сімон пре анѣ. ши пре зѣкат; пре марѣ аѣ тріміѣ пре Еѣстатіѣ Патрікѣл ши Дрѣнгаріѣл, іарѣ пре пѣмѣлт пре Нікіфор Фока, каріѣ аѣ аѣзѣс пѣлѣ ла Бѣлгаріѣ. Дар дѣпѣратѣ поѣтѣнд пачѣ, аѣ тріміѣ пре Константінакѣ Вістіаріѣл ла Сімон, сѣ ворѣаскъ дѣспре дѣнса; чи Сімон възвѣндѣсѣ дѣкѣдѣрат де оѣї, пре Константінакѣ л'аѣ дѣпѣт дѣпѣлѣторіѣ, ши л'аѣ пѣс сѣвт назѣ, ши ел с'аѣ дѣс дѣпѣротѣва лѣі Фока, къ але кѣрѣіа оѣї кѣпѣрѣнѣ фѣнд, „Дѣгѣрѣі (прекѣм скрѣѣ Константін Порѣірогенѣтѣл) аѣ трѣкѣт Дѣпѣрѣа, ши възвѣндѣсѣ къ Сімон; дѣпѣ че л'аѣ дѣпѣнѣс, ши фѣгѣрѣт пре ел, пѣлѣ ла Прѣслава аѣ вѣнѣт, апої дѣкѣзѣнд пре Сімон дн четатѣа, че сѣ кіамѣ Мѣндагра, с'аѣ дѣгѣрѣнат акасѣ; дн карѣ време аѣ авѣт повѣдѣторіѣ пре Лѣзпѣка фѣчѣорѣл лѣі Арпад.“ Нічѣ е де а се крѣде, къ Лѣзпѣка аѣ повѣдѣт пре Дѣгѣрѣі дн рѣсѣоїѣл ачѣста, пѣнѣрѣ къ Леон Грамматѣкѣл*), дн карѣле ам скрѣѣ чѣле маї дн пѣнтѣ, пѣнѣ маї атѣта скрѣѣ ла анѣл трѣкѣт дѣспре Арпад ши Кѣсан, къ Скерѣ къ дѣпѣшѣ аѣ фѣкѣт легѣтѣрѣ, іарѣ пѣ къ еї аѣ повѣдѣт пре Дѣгѣрѣі асѣпра лѣі Сімон.

Бірѣпѣца карѣа о аѣ авѣт Дѣгѣрѣі пѣсте Сімон, аша о скрѣѣ Леон Грамматѣкѣл ла анѣл маї сѣе аѣдѣс: „Сімон кѣпѣрѣнѣ фѣнд къ оѣїѣ лѣі Фока, Търчіѣ аѣ трѣкѣт Дѣпѣрѣа, ши аѣ роѣт Бѣлгаріѣа. Ачѣстеа дѣцѣлѣгѣндѣлѣ Сімон, аѣ порѣт асѣпра Търчилор, каріѣ трѣкѣнд іарѣши Дѣпѣрѣа, с'аѣ доѣт къ Бѣлгаріѣ, ши фѣгѣрѣндѣсѣ Сімон, де аѣа аѣ скѣлат дѣнѣрег дн Дрѣщор. Іарѣ Търчіѣ аѣ чѣрѣт де ла дѣпѣратѣ сѣ кѣпѣре пре Бѣлгаріѣ чѣї роѣшѣ, карѣа поѣтѣ а лор о аѣ ши пѣнѣт, тріміѣндѣ чѣтѣдѣнѣі дн Царѣград, каріѣ сѣ деа преѣл роѣлор. Дѣпѣ ачѣстеа Сімон прѣн Еѣстатіѣ Дрѣнгаріѣл аѣ фѣкѣт ворѣл де пачѣ, карѣа дѣпѣратѣ лѣсне о аѣ прѣнѣт, ши ка сѣ о ши факѣ, аѣ тріміѣ пре Леон Хѣросфакѣл. Дрѣнт ачѣеа Нікіфор вреа сѣ се дѣнѣоркъ къ оастеа, амѣндѣрѣа ши Еѣстатіѣ Дрѣнгаріѣл. Чи пре Леон Хѣросфакѣл нічѣ ла вороавѣ пѣ л'аѣ лѣсат Сімон, ва че е маї мѣлт, л'аѣ пѣс сѣвт назѣ. Дѣпѣ ачѣеа Сімон с'аѣ гѣтат асѣпра Търчилор, ши неавѣнд ачѣѣіа аѣсторіѣ де ла Романѣ, ва дѣкѣ нічѣ гѣтаѣї фѣнд де бѣтаѣс, ши лѣнсѣндѣлѣ арѣелѣ, пре тоѣї і-аѣ оторѣт.“ Ачѣ дѣцѣлѣде, къ пре тоѣї ачѣіа, пре каріѣ і-аѣ гѣсѣт а касѣ і-аѣ оторѣт, пѣнѣрѣ къ Константін Порѣірогенѣтѣл ла анѣл маї сѣе аѣдѣс аша скрѣѣ дѣспре тоатѣ ачѣсте: „Сімон дѣпѣ че іарѣши аѣ фѣкѣт пачѣ къ дѣпѣратѣ Романѣлор ши аѣ довьндѣт прѣлѣѣїѣ, аѣ тріміѣ солѣ ла Паѣнакѣ, ши аѣ фѣкѣт легѣтѣрѣ къ дѣпѣшѣ сѣ се скоалѣ дѣпѣротѣва Търчилор, ши сѣї дѣаргѣ де пре фаѣа пѣмѣнѣлѣлѣ. Ши кѣнд с'аѣ дѣс Търчіѣ ла оастѣ, Паѣнакѣтелѣ къ Сімон аѣ мерѣ асѣпра лор, ши аѣ оторѣт тоатѣ фаміліѣлѣ, фѣгѣрѣнд пре чѣї че ера лѣсаѣї сѣре паза цѣрѣї де аѣоло. Аша дарѣ Търчіѣ дѣнѣоркѣндѣсѣ ши фѣлѣндѣшѣ царѣ пѣстѣе ши цѣфѣїтѣ, с'аѣ мѣ-

тат къ ашезыпънтъл дп цеара ачеса, дп кареа пълъ астъзи локзиеск; адекъ дп цеара ачееа дѣспре каре ам зис къ се пѣтеде де ла рѣзрї. Іаръ локъл каре дп дїпеа маї пайнте Търчїї, де ла рѣвл че къръ прїптр'жпсъл, се пѣтеде Етел шї Кszъ, дп каре акъта локзиеск Пацїнакїтеле, де карїї фзгърїндъсе Търчїї, с'аѣ ашезат аколо знде локъ-їеск акъта.“ Веzї шї ачелеа каре с'аѣ скрїе ла апъл 834.

Фзгърїндъсе Знгзрїї прїп Пацїнакїте дїп Етел шї Кszъ, адекъ дїп Молдова аѣ трекът дп Галїцїа, повъзїцїї фїнд де Алтѣ, кареле дпкъ тръїа, знде аѣ фост прїмїцїї де сїлъ възрошї; пентрѣ къ скрїе Анопїмъл Белеї³⁾, прекът зрмеазъ: „Іаръ повъзїторїї Ръ-тенїлор, тъкар къ фъръ де воїа лор тоате ле-аѣ дат лї Алтѣ кѣте аѣ пофтїт, пѣмаї кѣт къ л'аѣ рзгат, ка лъснд Галїцїа, сѣ треакъ песте пѣдзреа Ховош спре аппѣс дп Паннонїа, кареа маї дїп пайнте аѣ фостѣ цеара лї Атїла дп кареа цеарѣ ар локзї Склавїї, Българїї шї Влахїї, шї пѣсторїї Романїлор.“ Апої дп апъл ал 11-ле апта скрїе: „Дъпъ че с'аѣ одїхнїт повъзїторїя Алтѣ о лъпъ дп Галїцїа, повъзїторїя Галїцїеї шї чеїалалдї соцї аї лї, аї кърора прѣнчї ера зьлог, аѣ рзгат пре Алтѣ шї пре воїерїї лї, ка сѣ треакъ песте пѣдзреа Ховош спре аппѣс дп Паннонїа, кѣчї зїчеа къ цеара ачееа ар фї преа възпъ, шї къръ дптр'жпса преа вестїте рѣзрї, каре с'аркїета пре-кът ам зисѣ маї дп сѣсѣ: Дъпъре, Тїсѣ, Ваг, Мъръш, Крїш, Тїмїш шї алтеле, кареа шї маї пайнте ар фї фост цеара лї Атїла, шї мърїнд ел, о ар фї кърїне Романїї, ашезънд пре пѣсторїї сѣї пълъ дп Дъпъре, іаръ цеара каре заче дптре Дъпъре шї дптре Тїсѣ о ар фї кърїне Реан, тареле повъзїторїѣ ал Българїеї, (веzї апъл 666), Мошъл (мошъ-лї) повъзїторїя лї Салан, пълъ ла отарїя Рътенїлор шї ал Полонїлор, шї аѣ ашезат аколо локзїторї Склавї шї Българї.“

„Іаръ цеара, каре есте дптре Тїсѣ шї дптре пѣдзреа Ігфоп че заче спре Ардеал, де ла Мъръш пълъ ла Сомеш, о ар фї кърїне повъзїторїя Морозт, ал къръїа непот о'аѣ кїемат де Знгзрї Меноморозт, пентрѣ ачееа, пентрѣ къ ар авеа маї пѣте дїтоаре, шї дп цеара ачееа ар локзї неатърїе, каре се пѣтеск Козарї.“

Іаръ цеара, каре есте де ла Мъръш пълъ ла четатеа Зрсїа (Оршова саѣ Ръшава), о ар фї кърїне повъзїторїя Гаад (алцїї дп кїатъ Глад), кареле аѣ ешїт дїп Відїп къ ацїсторїя Къманїлор, дїптрѣ акъръїа сѣмънцъ с'аѣ пѣскът Охтѣт, пре кареле маї тързїѣ пе времеа Сѣптълїї Стефан л'аѣ оторът Сънад фїял Добъчеї шї непотъл Країялї, дп четатеа лї лъпъ Мъръш, пентрѣ ачееа, пентрѣ къ пъръреа с'аѣ дппротївїт пѣмїтълї Країѣ; дрепт ачееа Країял аѣ чїпстїт лї Сънад пѣїереа лї Охтѣт къ тоате аверїле лї, пентрѣ сѣлжба чеа възпъ.“ Мерце маї дпколо Анопїмъл Белеї шї скрїе дп капъл 12: „Атгнчї челе маї де фрѣпте персоане, каре се пѣтескѣ Хетїмоцїарї (шенге Знгзрї), шї чеї шенте повъзїторї аї Команїлор, але кърора пѣте ле амѣ зисѣ маї сѣс, къ рденїїле, сѣлїїле шї сѣлжпчїїле сале, дїп сѣатъл шї къ ацїсторїя Рътенїлор аѣ ешїт дїп Галїцїа дп цеара Паннонїеї, шї аша трекънд прїп пѣдзреа Ховош с'аѣ погорът дп пърдїле Хългълї (але Знгварѣ), шї локъл каре л'аѣ кърїне дїптъѣ, л'аѣ пѣмїт Мънкаш, пентрѣ къ къ

преа таре тѣкъ аѣ сосѣт ла цера каре о поѣтіа. Іаръ Склавїі докѣиторїі църїї азѣнд венїреа Ѣнгѣрїлор, с'аѣ преа дѣѣрїкошат, шї де вѣнъ воїа са с'аѣ сѣнсе лѣї Амѣ.“

Каре фїнд аша, прекъм с'аѣ скрїе ачї, грешеск тоцї, карїі пѣн венїреа Ѣнгѣрїлор дѣ Ѣнгарїа де акѣм, ла алт анѣ. Грешеше шї Анонїмѣя Белеї дѣтрѣ ачееа, къ ате-стекъ партеа Ѣнгарїеї чеа деа стѣнга Дѣнѣрїї, къ Пannonїа, кареа аѣ фост деа дреапта Дѣнѣрїї, към с'аѣ арѣтат дѣ Історїа Romanїлор §. 6.

¹⁾ Constantinus Porphyrogenneta de Administratione Imperii Cap. 40. p. 109. ²⁾ Leo Grammaticus in Chronographia ad an. quo obiit Stephanus Patriarcha C. P. ³⁾ Anonymus Belae Regis Notarius in Historia septem Ducum Cap. 9. seqq.

А н ѣ л 890. Дѣнъ че аѣ дѣвїнс Сїмеон Країѣл пре Ѣнгѣрї към с'аѣ арѣтат ла анѣл трекът, с'аѣ дѣторс дїн Молдова дѣ Бѣлгарїа, „шї аѣлѣнд (зїче Леон Грамматїкѣл ла докѣл маї сѣс адес) пре Леон Херосфактѣл дѣ Мѣндагра, аѣ зїе кътрѣ дѣнсеѣ: Нѣ воїѣ фаче паче, де нѣ мї се вор дѣтоарче тоцї чеї прїншї. Дѣнѣратѣл дѣкъ аѣ воїт с'ї дѣтоаркъ: шї аѣ венїт къ Леон Херосфактѣл Теодор Бѣлгарѣл, доместїкѣл лѣї Сїмеон, кареле і-аѣ шї прїмїт.“ Дѣнъ ачееаста оаре кътъ време аѣ фост паче дѣтре Romanї шї дѣтре Бѣлгарї, чї нѣ преа дѣделѣнгатѣ¹⁾, към се ва ведеа ла анѣл 893.

¹⁾ Joseph. Simonius Assemanus in Kalend. Eccl. Univ. T. 3. Part. 2. cap. 2.

А н ѣ л 892. „Дѣтрѣ ачееа (скрїе Ассеман¹⁾) Арѣлѣ Країѣл Цертманїеї дѣ лѣна лѣї Септемврие 892, аѣ трїмїе солї ла ачелашї Сїмеон Країѣл Бѣлгарїеї, ка сѣ дѣпо-їаскъ пачеа, шї сѣ нѣ деа Моравїлор нїмїчїлор лѣї аѣїсторїѣ, карїї солї іспрѣвїндшї лѣ-крѣл, с'аѣ дѣтѣрнат дѣ анѣл ѣршѣторїѣ дѣ лѣна лѣї Маїѣ ла ачелашї Арѣлѣ.“ Деспре Моравїа веї анѣл 861.

¹⁾ Assemanus l. c.

А н ѣ л 893. „Дѣнъ че аѣ тѣрїт Нїкїфор Фока (зїче Леон Грамматїкѣл¹⁾), Сїмеон черка прїлеїѣ де а стрїка пачеа, шї поѣтїнд маї тѣлцї прїншї, аѣ порнїт асѣпра Romanїлор. Іаръ дѣнѣратѣл Леон аѣ фѣкът доместїк престе скоале пре Катакал, кареле авеа каселе сале де раѣд, шї дѣнѣрѣнъ къ ел аѣ трїмїе пре Теодосїе Патрїкїѣл шї пре Протовестїарїѣл, карїї дѣнѣрѣнѣндсе, тоате леїоанеле шї ошїле ле аѣ трекът, шї дѣнд вѣтаїе ла Бѣлгарофог, ла гроазнїкъ фѣгъ с'аѣ дат тоцї, шї тоцї аѣ перїт; дѣтре карїї аѣ фост шї Патрїкїѣл Теодосїе, пентрѣ кареле фоарте с'аѣ дѣтрїстат дѣнѣратѣл.“

Ашїндереа скрїѣ Сїмеон Маѣїстрѣл шї Логофѣтѣл²⁾, шї Георгїе Кедрен³⁾.

¹⁾ Leo Grammaticus in Chronographia ad an. quo obiit Stephanus Patriarcha C. P. ²⁾ Symeon Magister et Logotheta in Annal. N. 3. in Leonem Philosophum. ³⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Historico ad an. 3. Leonis Philosophi.

А н ѣ л 902. Лѣгѣстѣл Леон ал VI с'аѣ фїлософѣл дѣ анѣл ачееаста с'аѣ дѣсѣрат а патра оарѣ, шї аѣ лѣат шїе тѣїере пре Зое, деспре кареа шї дѣнъ тоартеа дѣнѣратѣл-лѣї Леон фїлософѣл сѣ ва фаче поменїре маї адеце орї¹⁾.

¹⁾ Catona in Synopsi Chronologica.

А н ѣ л 903. Дѣнъ че аѣ трекът Ѣнгѣрїї дѣ анѣл 889 дѣ партеа църїї, че сѣ кїа-тѣ акѣма чеа де сѣс, іаръ маї демѣлт с'аѣ нѣмїт Іазїгїа (нѣ Пannonїа) прекъм скрїе

Птоломеев¹⁾, Амиѣ повѣдѣторѣх чел. маї де фрѣнте дѣтре чеї шепте повѣдѣтрѣ аї лор-
і-аѣ дескѣлекат дѣ Хѣнг, шї дѣпрѣцѣзрѣл Хѣнгѣлѣ, кѣм с'аѣ арѣтат ла нѣмѣтел аѣ 889,
шї дѣтѣлѣ нѣ преа департе с'аѣ лѣдѣт. Іарѣ дѣнѣ шортеа лѣ Амиѣ, Арпад фѣлѣ лѣ,
кареле і-аѣ арѣтат дѣ дерѣгѣторѣе фоарте аѣ лѣдѣт дѣнѣтел Дѣнгѣрѣлор; нѣнтрѣ кѣ (кѣм
скрѣе Анонимѣл Белеї²⁾): „Дѣ аѣл де ла дѣтрѣпареа Домѣлѣ Хрѣстос 903, повѣдѣ-
іторѣл Арпад трѣмѣдѣнд оѣлѣ салѣ, аѣ кѣрѣнѣ тоатѣ цара кѣтѣ есте дѣтре Тѣсѣ шї
Бодрог, нѣлѣ ла Дѣочеа кѣ тодѣ локѣторѣї сї; шї дѣкѣнѣзрѣнд четатеа Боршеї, а трѣїа
зї о аѣ лѣат шї і-аѣ стрѣкат зѣдѣрѣле, іарѣ пре останиї лѣ Салап, кѣдѣ аѣ аѣлат дѣтрѣлѣ-
са, дѣ ланѣзрѣї лѣгацї і-аѣ трѣмѣїс дѣ четатеа Хѣнгѣлѣ. Дѣцѣлѣгѣнд ачѣле че се фѣ-
кѣсе повѣдѣторѣл Салап дѣн останиї сѣї, карѣї скѣлѣсе кѣ фѣга, дѣнѣ обѣчѣїл Бѣлѣгѣ-
реск аѣ дѣчѣнѣт а се лѣдѣа кѣ рѣле, шї пре Арпад дѣн батѣокѣрѣ лѣ аѣ нѣмѣт повѣдѣ-
іторѣл Хѣнгѣрѣї, (нѣнтрѣ кѣ шѣдеа дѣ Хѣнг), шї пре аї лѣї, Хѣнгѣрѣї, іарѣшї дѣн батѣ-
цѣокѣрѣ, шї лѣдѣндѣлѣсе кѣ рѣдѣ, і-аѣ дѣнтрѣбат, чѣне сѣнѣт шї де зѣде аѣ венѣт, де кѣ-
теазѣ а фачѣ зѣнѣле ка ачѣстеа? Аної лѣ-аѣ порѣнѣчїт сѣшї дѣндрѣнѣте грѣшѣлѣле, шї рѣлѣ
Бодрогѣлѣ сѣ нѣл маї треакѣ, ка нѣ кѣтѣва венѣнд ел кѣ аѣїсторѣл Грѣчѣлор шї аї
Бѣлгарѣлор, сѣ лѣ дѣнѣоаркѣ рѣдѣ нѣнтрѣ рѣдѣ, шї нѣчї пре зѣлѣ сѣ лѣсе, кареле сѣ дѣкѣ
весте ла аї сѣї.“

„Іарѣ солїї лѣї Салап венѣнд ла четатеа Земѣнѣлѣ, шї трекѣнд Бодрогѣл, а доза-
зї аѣ аѣїнѣ ла Арпад, шї а трѣїа-зї сѣїндѣї сѣнѣтате де ла Домѣл лор, і-аѣ сѣнѣ
шї порѣнѣка. Іарѣ Арпад азѣнд солїа повѣдѣторѣлѣлѣ Салап челѣї фѣлос, нѣ кѣ тѣндрѣе,
чї кѣ зѣмѣлѣнѣцѣ і-аѣ рѣнѣнѣсе, зѣкѣнд: Мѣкар кѣ стрѣмошѣл теѣ Атѣла Країл чел преа
пѣтерѣнѣк, аѣ авѣт цѣара кареа есте дѣтре Дѣнѣзрѣ; шї Тѣсѣ нѣлѣ ла отарѣл Бѣлгарѣлор,
шї кареа акѣма о вѣрѣцѣе Салап, тотѣшї еѣ нѣ нѣнтрѣ фрѣка Грѣчѣлор сѣ а Бѣлгарѣлор,
ка кѣм нѣ лѣ-аѣшї нѣтѣа ста дѣнѣпротѣвѣ, чї нѣнтрѣ прѣїетѣнѣнѣгѣл лѣї Салап аї повѣдѣ-
іторѣлѣлѣ вострѣ, черѣ дѣн кѣдѣнѣца теа о нѣрѣїчѣа нѣнтрѣ вѣтеле теѣле, адекѣ нѣнѣнѣтѣл
нѣлѣ ла рѣлѣ Шѣеѣлѣ, шї прѣсте ачѣстеа черѣ де ла повѣдѣторѣлѣлѣ вострѣ сѣшї трѣмѣтѣл
дѣн граїа лѣї дозѣ лѣнѣне нѣїне де аѣл дѣн Дѣнѣзрѣ, шї о сарѣнѣ де сарѣл дѣн фѣнѣ-
цѣл Олар, сѣ черѣ маї дѣлѣчї сѣнѣт ерѣїле дѣн Олар, де кѣт ерѣїле дѣн Скѣїа шї дѣн
Дѣнѣгѣмоїар, шї аѣа Дѣнѣрѣїї де есте маї нѣнѣ де кѣт а Тамѣїдѣлѣ? „Шї фортос дѣ-
рѣїндѣї, ка сѣ дозѣндѣаскѣ нѣнѣ-воїнѣа лор, аѣ порѣнѣчїт сѣ се дѣнѣоарѣе дѣн патрѣїа са.
Дѣнѣ ачѣеа Арпад дѣнѣнд сѣат, ел дѣкѣ аѣ трѣмѣїс солїї сѣї ла Салап, трѣмѣїндѣї 12
каї алѣї, 12 кѣмѣле, шї 12 прѣнѣчї де Романї. Мѣїереа лѣї Арпад дѣкѣ аѣ трѣмѣїс лѣї
Салап 12 прѣнѣче де Рѣтѣнї фоарте дѣнѣслѣнѣте, 12 лѣї де ерѣмѣлѣн, 12 соволї, шї 12 лѣ-
нѣїцѣле дѣнѣїарѣїте, шї с'аѣ трѣмѣїс де чеї маї де фрѣнте воїерї.“

Нѣчї с'аѣ дѣнѣшѣлат Арпад, нѣнтрѣ кѣ Салап дѣнѣл кѣм скрѣе Анонимѣл дѣн Кап. 16,
тоате і лѣ аѣ дат кѣте аѣ черѣт.

¹⁾ Ptolemaeus (Claudius) in Opere Geographico loco respectivo. ²⁾ Anonymus Belae Regis Notarius
in Historia septem Ducum cap. 9. seqq.

Англ 904. „Arpad dăpъ че аѣ къпътат пътпътѣл пъпъ дп рѣл Шиевлѣ де ла Салап, пѣ тѣлт аѣ зъбовит, чи аѣ триміе солі ші ла Меноморозт повъзиторіѣл Бихрїї, триміиудѣ ші лѣі darspї, ка лѣі Салап, ші аѣ черст пътпътѣл де ла Сомешѣ, пъпъ дп Нірѣ, ші пъпъ ла поарта Месешлѣі: дарѣ Мономорозт п'аѣ врѣт сѣ плінеаскъ черереа лѣі Арпад. Дрепт ачееа Арпад аѣ триміе оасте, ші кѣ пѣтереа аѣ лѣат пътпътѣл кът чересе, ші Ценерарїї лѣі, дптре карїї ера ші Тѣхѣтѣм, аѣ фѣкѣт dп пѣатрѣ сѣтп де о-тар дп поарта Месешлѣі).“

„Аколо зъбовнд Ценерарїї лѣі Арпад, Тѣхѣтѣм аѣ сокотїт кѣт ар пѣтеа лѣа Ардеалѣл, сѣ фїе ал сѣѣ де зрїк. Дрепт ачееа аѣ триміе пре Орманд, татѣл лѣі Опафоркош де аѣ черкат пре аскѣне цѣара, кареле черкѣндѣ-о, фоарте і-аѣ пѣкѣт, пѣтрѣ ачееа дѣпъ че с'аѣ дптернат Орманд ла Тѣхѣтѣм, фоарте аѣ лѣдат Ардеалѣл, ші аѣ хѣліт пре Ромѣнїї локѣиторїї дпнтр'ѣнѣл, зїкѣнд: Кѣ сѣнт Блахї ші Склавї, карїї п'аѣ алте арте, фѣрѣ пѣтаї аркѣ ші сѣцеї, ші повъзиторїѣл лор Целоѣ пѣ е стрѣнгѣторїѣ, ші пѣ аре бѣнї осташї лѣлгъ сїне, пїчї вор дпдрѣлнї а ста дппротїва Дѣгѣрїлор, къчї де ла Команї ші де ла Пацїнакї дпкъ тѣлте рѣле сѣфере. Азїнд ачестеа Тѣхѣтѣм дпдатѣ аѣ триміе ла Арпад де ш'аѣ черѣт слобоzenie, сѣ поатѣ трѣче прѣсте Месеш сѣ се ватѣ кѣ Целоѣ повъзиторїѣл Ромѣнїлор, ші довѣндїнд слобоzenie, с'аѣ гѣлат кѣ осташї сѣї, ші лѣсѣнд дп поарта Месешлѣі пре содїї сѣї, аѣ ешїт прѣсте пѣдѣрї спре рѣсѣрїт дппротїва лѣї Целоѣ повъзиторїѣлї Блахїлор. Іарѣ Целоѣ повъзиторїѣл Ардеалѣлї, азїнд венїреа лѣї Тѣхѣтѣм, ш'аѣ стрѣне оастеа, ші аѣ дпчѣлѣт а грѣвї дп дптїмпїареа лѣї, ка сѣл дппѣдѣче дп порѣле Мешешлѣї, чи Тѣхѣтѣм дптр'о зї трекѣнд пѣдѣреа, аѣ аїѣне ла рѣл Алташлѣлї, аколо амѣндозѣ ошїле с'аѣ дптѣлнїт дѣспѣрдїндѣле пѣтаї рѣл. Іарѣ повъзиторїѣл Целоѣ вреа сѣї опреаскъ аколо кѣ сѣцѣтѣторїї сѣї. Чи дїмпїеада дп ревърсатѣл зорїлор Тѣхѣтѣм аѣ дппѣрїїт оастеа са дп дозѣ пѣрїї, ші о парте о аѣ триміе о шїрѣ таї дп сѣс, ка трекѣнд рѣл фѣрѣ де шїреа осташїлор лѣї Целоѣ, сѣ дпчѣлѣпъ вѣтаїа, кареа аша с'аѣ фѣкѣт. Шї пѣтрѣ кѣ лѣсѣне лѣ аѣ фост а трѣче, амѣндозѣ пѣрїїле де одатѣ аѣ сосїт ла вѣтаїе, с'аѣ шї вѣтѣт вїтїжече дпѣе ошїле, чи с'аѣ дпвїне осташї лѣї Целоѣ, ші дпнтр'ѣлнїї тѣлїї с'аѣ тѣїат, дарѣ таї тѣлїї с'аѣ прїне. Вѣлѣнд ачѣаста Целоѣ повъзиторїѣл лор, пѣтрѣ крѣцареа вїеїї сале кѣ пѣїпїтеї аѣ прїне фѣга, пре кареле кѣнд фѣцеа ла четатеа са чѣа де лѣлгъ Сомеш, гопїндѣл пѣстѣмѣрѣт осташї лѣї Тѣхѣтѣм, л'аѣ оторѣт лѣлгъ рѣл Коншлѣлї. Атѣнчї локѣиторїї дѣреї вѣлѣнд поартеа Домнлѣлї сѣѣ, ші де вѣлѣ воїа са дѣнд тѣлпъ, ш'аѣ алѣс шїе Домн пре Тѣхѣтѣм татѣл лѣї Хорка, ші дп локѣл ачѣла че се вїатѣ Ашїлѣѣ, крѣдїнѣа о аѣ дптѣрїт кѣ дївѣрѣлѣт, ші дпн зїоа ачѣеа локѣл ачѣла с'аѣ пѣмїт Ашїлѣѣ (Ешкѣлѣѣ), пѣтрѣ кѣ аколо аѣ дївѣрат: іарѣ Тѣхѣтѣм дпн зїоа ачѣеа аѣ стѣпѣлнїт Ардеалѣл кѣ паче шї кѣ порок; чи сѣлѣнѣа лѣї пъпъ ла тїмпѣл Сѣлѣлѣлї Країѣ Стефан л'аѣ авѣт²).“

Дпн кѣвїнїтеле ачѣестеа алѣ Анопїтѣлї Белїї подї кѣлѣце: кѣ пѣ Ромѣнїї дпн Ардеал
Кронїка Ромѣнїлор, Том. I.

пъ и-аѣ съпсе Ѣнгѣрїи къ артеле сале, чи еї дїн вѣпъ воїца лор с'аѣ съпсе, ши зпїт къ Ѣнгѣрїи, ка съ фїе асеменї лор, прекъм аѣ ши фост, пѣпъ кънд с'аѣ їждѣпїт Аппровата Ардеалъ.її, къчи зпїреа кареа о аѣ фѣкѣт повїлії (воїерїї) къ Сасїї ши къ Сѣккїї дп а-пъл 1437, пѣ е дппротїва а тот неатълїї Ромънск, прекъм пѣ есте пїчі дппротїва неатълїї Ѣнгѣреск, каре ашїндереа пѣ съ пѣтше дп зпїреа ачееа, чи пѣтїаї дппротїва прощїлор есте. Деспре кареа зпїре тїаї пре ларг съ ва ворбї ла апъл дп каре с'аѣ фѣкѣт.

Іоан Хрїстїан Енгел дп їсторїа чеа тїаї веке а църїї Мѣптенещї, партеа I. паѣ. 140 скріе, къ дп апъл чел de акъм 904, аѣ кърїпне Ѣнгѣрїи тоатъ цеара Бѣлгарїлор челор de ла Тїсѣ. Чи Стефан Катона дп Сїноѣсѣл сѣѣ зрїтѣнд аналїстѣлїї дїп Фѣлда, стрї-кареа чеа депїпъ а цїнѣтѣлї Бѣлгарїлор челор de ла Тїсѣ ши de ла Мѣрѣш, о пѣне ла апъл 897, адекъ къ шепте апї тїаї пїпте: чи пѣ поате фї адевѣрат, пентрѣ къ Аппонїтѣл Белїї кїар скріе, към къ Ѣнгѣрїи карїї се ашезасе дп апъл 889, дп пѣрцїле Хѣнгѣлїї, дп апъл 903 аѣ дпчепѣт дпгѣїашї датъ а кърїнде кѣте о парте дїп цїнѣтѣлїї Салап. Деспре каре їаръшї скріе дп Капетеле 38 — 42: „къ вѣзѣнд към дї кърїнд Ѣнгѣрїи пре дпчет цїнѣтѣлї, ши темѣндсѣ съ пѣї кърїндъ къ тотълї, аѣ кїемат пре Гречї ши пре Сїмеон Бѣлгарѣл дптрѣ аїїсторїѣ, чи Ѣнгѣрїи и-аѣ дпвїне пре тодї, ши дпкъпїзрїнд Бѣлградълї, пре Сїмеон л'аѣ пѣс сѣпт трївѣт.“ Каре лѣкрѣ de есте адевѣрат, пѣ рѣѣ аѣ скріе Сїѣберт ла апъл 907, къ Ѣнгѣрїи аѣ пѣс сѣвѣт трївѣт пре Бѣлгарї, пѣтїаї дп Хрополоїе аѣ грешїт Сїѣберт къ треї апї. Везї ши ачелеа каре скріе Ассеманї³⁾.

Тот ла ачест апѣ пѣне Енгел дп картеа тїаї сѣс пѣтїтъ ши стрїкареа цїнѣтѣлїї лїї Глад, кареле аша скріе: „Армата лїї Глад стѣпїнїгорїѣлїї Бѣпатълїї de акъм, ла апъл 904 аѣ фост, дѣпъ към скріе Константїн Порфїрогенетълї, дїп Пацїпакї, Бѣлгарї ши Ромънї.“ Бѣтїаїа Ѣнгѣрїлор къ Глад аша о скріе Стефан Катона дп картеа тїаї сѣс пѣтїтъ: „Арпад аѣ трїмїе пре Звард, Кадѣса ши пре Боїга къ ошї позе de аїїсторїѣ de ла Каварї дппротїва лїї Глад повѣзїторїѣлїї Бѣлгарїлор de песте Мѣрѣш. Глад пре Бѣлгарї, пре Котанї ши пре Влахї и-аѣ скос дп контра лор ла рѣлї Темїшѣлїї; дпвїне фїїнд, аѣ скѣпат дп четатеа Кеѣе зїсѣ, аколо дпкъпїзрат фїїнд, с'аѣ дат пре сїне Ѣнгѣрїлор, карїї трекънд Дѣпѣреа, аѣ лѣдїт гроаза артелор сале.“

Дѣпъ че аѣ лѣат Ѣнгѣрїи Бѣпатълї ши аѣ трекът Дѣпѣреа, дѣпъ ачееа аѣ треѣвїт сѣ іеа Склавонїа, кареа с'аѣ пѣтїт тїаї пїпте Моравїа чеа тїаре, към с'аѣ арѣтат ла апъл 861. Ѓаръ деспре лѣареа Моравїеї, везї пре Константїн Порфїрогенетълї⁴⁾.

¹⁾ Anonymus Belae R. Notarius in Historia de septem Ducibus Hungariae Cap. 19 — 22. ²⁾ Idem ibidem cap. 44 — 46. ³⁾ Assemanus in Kalend. Eccl. Univ. Tom. 3. Part. 2. cap. 6. ⁴⁾ Constantinus Porphyrogeneta de Administratione Imperii cap. 41. p. 110, 111.

А п ѣ л 905. Кѣте скріе Анонїтѣл Белеї¹⁾ деспре лѣареа Бїхѣрїи de ла Менѣморозт прїп Ѣнгѣрї, деспре вепїреа Сѣккїлор ла оастеа чеа Ѣнгѣрескѣ, ши деспре тѣрїтїѣлїї фетей лїї Меноморозт дѣпъ Золтан фїїлї лїї Арпад, тоате тї се вѣд а се цїнеа

de anя ачеста, зикъ че ва зиче Катона ³⁾, кареле дикъ трѣа дн аня 1808 дн лана лѣи Маѣ, кѣнд ам ворѣт кѣ ел дн Бѣда ка кѣ зп каноник дн Калоча.

¹⁾ Anonymus Belae R. Notarius cap. 50 et 51. ²⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica.

Аня 907. Тот ачелашн Катона скрѣ ¹⁾, кѣ Арпад повѣцѣторѣл Знгѣрлор, де ла кареле с'аѣ прѣйт Краѣи Знгѣрѣцѣи де ла С. Стефан чел дѣнтѣѣ, пѣпъ ла Францѣск чел дѣнтѣѣ, сѣвт а кѣрѣа овлѣдѣре скрѣѣ ачестеа, аѣ тѣрѣт дн аня de акѣм 907, пѣпѣнд маѣ пайнте зрѣтѣорѣѣ шѣе пре Золтан фѣѣл сѣѣ.

¹⁾ Stephanus Katona in Synopsi Chronologica.

Аня 911. Миншат анѣ аѣ фост ачеста, пентрѣ кѣ амѣндоѣ дѣпѣрацѣи аѣ тѣрѣт дн трѣжѣл, адекъ шѣ Лѣдовѣк ал III дѣпѣратѣл Апѣсѣлѣи аѣ тѣрѣт дн 21 ланзарѣе, шѣ Леон ал VI сѣѣ фѣлософѣл, дѣпѣратѣл Ресѣрѣтѣлѣи, аѣ репосат дн 11 Маѣ. Дн Лѣдовѣк с'аѣ стѣпѣ вѣда лѣи Карол челѣи маре. Лѣи Леон i-аѣ зрѣтат фрате-сѣѣ Александрѣ ал II, фечѣорѣл лѣи Васѣлие челѣи дѣнтѣѣ ¹⁾: „Ла Александрѣ (кѣм скрѣе Кедрен ²⁾) Сѣмеон Краѣя Бѣлгарѣеѣ аѣ трѣмѣе солѣ де л'аѣ дѣпѣреват, вреа сѣ цѣпъ пачеа, шѣ цѣпѣл-ва шѣ пре дѣпѣл дн цѣпѣстеа дн каре л'аѣ цѣпѣт Леон дѣпѣратѣл? Чѣ Александрѣ аѣ батѣокорѣт пре солѣ, шѣ аспрѣ ворѣнд кѣ еѣ, аѣ гѣндѣт кѣ ва сѣпѣрѣа пре Сѣмеон. Дрѣпт ачѣеа Сѣмеон батѣокора шѣ лѣзда чеа кѣ тѣпѣе а лѣи Александрѣ пѣ о аѣ сѣзѣрѣт, чѣ рѣтпѣнд пачеа, с'аѣ рѣдѣкат кѣ арѣе асѣпра Романѣлор.“

Ашѣндереа скрѣѣ: Сѣмеон Логофѣтѣл ³⁾, пѣцѣстѣл Конѣнзатѣр а лѣи Констанѣн ⁴⁾, Георгѣе Моначѣл ⁵⁾ шѣ Леон Грамматѣкѣл ⁶⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ G. Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 1. Alexandri Aug. ³⁾ Simeon Magister et Logotheta in Annalibus Nro. 3. de Alexandro Aug. ⁴⁾ Incertus Continuator Constantini p. 234. ⁵⁾ Georgius Monachus p. 564. ⁶⁾ Leo Grammaticus p. 488.

Аня 912. Авгѣстѣл Александрѣ дн аня ачеста дн 6 зѣле але лѣи Ізнѣе дн вѣрѣстѣ де 40 де анѣ аѣ перѣт ка зп фѣрѣ де леѣе, вѣрсѣнд сѣпѣе не гѣрѣ; дѣпѣрѣ ал кѣрѣѣа лок аѣ стѣтѣт дѣпѣрат Констанѣн ал VII Порѣфѣрогенѣтѣл, фѣѣл лѣи Леон VI, кареле маѣ дѣнтѣѣ аѣ фост сѣвт тѣторѣ пентрѣ тѣперѣе, апоѣ пентрѣ влѣстѣтѣцѣи ле сокрѣ сѣѣ але лѣи Роман Лѣкапенѣл, преѣкѣм се ва арѣта ла анѣи вѣиторѣ.

Дн аня ачеста аѣ врѣт Констанѣн Дѣка сѣ рѣпѣасѣл порѣфѣра; чѣ ш'аѣ перѣдѣт канѣл, шѣ кѣ ачѣеа с'аѣ дѣторѣ лѣнѣшеа дн четате ¹⁾; чѣ пѣ дѣн афѣрѣ, пентрѣ кѣ кѣм скрѣе Леон Грамматѣкѣл ²⁾: „Дн лѣна лѣи Авгѣст Сѣмеон Краѣя Бѣлгарѣеѣ, рѣдѣкѣнд оасте асѣпра Романѣлор, кѣ маре тѣлѣѣме аѣ аѣѣпѣе ла Царѣград, шѣ фѣкѣнд шанѣѣ де ла Влахѣрѣе, пѣпъ ла поарта чеа де акр зѣсѣ, аѣ дѣкѣпѣѣзрат четатеа: шѣ сѣзѣрѣнд кѣ пѣдеждеа, гѣндеа, кѣ лесѣе о ва лѣа. Дар черкѣнд дѣпѣрѣрѣле зѣдѣрѣлор, шѣ вѣзѣнд сѣкѣрѣгѣатеа четѣцѣи пентрѣ тѣлѣѣмеа порѣдѣлѣи, а зпелтелор де вѣтаѣе, шѣ а пѣзѣторѣлор, дѣпѣтлат де пѣдежде с'аѣ дѣторѣ ла локѣл че сѣ зѣче Евдом, ка сѣ фѣкѣ лѣгѣтѣрѣ де паче. Прѣѣмѣнд тѣторѣи дѣпѣратѣлѣи кѣ вѣкѣрѣе пачеа, Сѣмеон аѣ трѣмѣе мѣжлѣчѣторѣѣ пре Теѣдор Маѣѣстрѣл. Іарѣ Патрѣарѣхѣл Нѣколае кѣ Маѣѣстрѣи Стефан шѣ Іоан лѣвѣнд

пре Амвратъ кз сине, ші мергнд пль ла Влахерне, пре доі феіоріаі лзі Сімеон і-аѣ дсе дн четате, каріі дн пльте с'аѣ оспятат дмпревнъ кз дмвратъ; іаръ лзі Ніколае Патріархъ, кнд аѣ мерс ла Сімеон, дсѣш Сімеон ш'аѣ плекат канъ. Пентр ачеса Патріархъ, кнд вреа с'л віне-кзвінтезе; дн лок до Отофоръ, і-аѣ псе Тіпіа са пре кан. Маі пре зртъ кз преа шльте, ші преа марі дарърі дмкъркаці Сімеон ші феіоріі лзі с'аѣ дмтърнат дн патріа са, пентрвндѣсе днтре сине пентръ кондиціле, свѣт каре аѣ фькѣт пачеа.“

Ашиндереа скріѣ: Kedren²⁾, Сімеон Логофътъ¹⁾, ші Авторъ: чеі пеміѣт³⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Histor. ad an. 1. Constantini VII. Porphyrogenetae. ²⁾ Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. 1. Constantini VII. ³⁾ Cedrenus l. c. ⁴⁾ Simeon Magister et Logotheta Nr. 5. ⁵⁾ Incertus Continuator Constantini pag. 238.

Апъл 914. „Сімеон Краіѣл Българілор ші ал Ромънілор челор че ера deadреанта Днъріі, стрікнд пачеа чеа дн апъл 912. Фькѣтъ кз дмвръѣіа Ръсърітълі, дн апъл де акъм“ дспъ кзм скріе Леон Граматікъл¹⁾: „іарш аѣ ъефѣт Тракіа: іаръ Авгста Зоє, кз чеі маі де фрѣнте с'л гріѣеа, кзм ар дмнедека ші дмвльнзі фала лзі. Ачеста дмделегнд Іоанн Бога, аѣ черѣт с'л факъ Патрікіѣ, ші аѣ фьгѣдсіт, кз де ші ва довнді пофта, ва адѣче пре Пацінакі днтръ ашторіѣ, ші лънд дарърі кз сине, с'аѣ дсе дн ші пьтъл Пацінакілор; де ѣнде лънд кізеши, кз ачеіа с'аѣ дмтърнат дн Царіград, дспъ че і-аѣ фьгѣдсіт Пацінакіі, кз вор трече, ші се вор оці кз Сімеон.“

Чи кз ачестеа нз тълт аѣ гндіт Сімеон, къчї аѣ дмкзпѣзрат ші лъат Одріѣл дспъ скъртъ време, деспре акърѣіа лзаре, аша скріе ачелаші Леон Граматікъл дндатъ маі дн піос: „Дн лъна лзі Септемврие ал дндіктіонълі ал треілеа Панкрътѣка Армеанъл аѣ вьндст Одріѣл лзі Сімеон. Нз днделънр дспъ ачеса тріміші фїнд ла Сімеон Васіле Патрікіѣл, Канікле, ші Нікіта Протовестіаріѣл Хелладіѣл кз тълте дарърі, іаршш аѣ кльпѣт четатеа.“

Ашиндереа скріѣ: Kedren²⁾ ші Сімеон Логофътъ³⁾.

¹⁾ Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. 3. Constantini septimi Porphyrogenetae. ²⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ad eundem annum ejusdem Constantini. ³⁾ Simeon Magister et Logotheta N-ris 7. et 9.

Апъл 915. Ла апъл дндатъ маі де пайнте; пентр ачеса ам скріе кз Сімеон аѣ фост краіѣ нзмаі престе Вългаріі ші Ромъніі чеі deadреанта Днъріі; пентр кз Днъріі маі пайнте, адекъ дн аші 903, 904 ші 905 кзпрінсесе пре Вългаріі ші Ромъніі, каріі аѣ стьпнїт (чі свѣт кліентела Вългарілор ші а Ромънілор челор deadреанта Днъреі), тот пльпнтъл, кѣт се кзпрінде днтре мѣнціі Карпатълі, ші рѣзріле Ваг, Днъре, ші Олт; кзм скріѣ Аноніѣл Белеі¹⁾ ші Константін Порфїрогенетъл²⁾. Іаръ Пацінакіі, каріі дмкъ дн апъл 889 аѣ кзпріне Молдова, ші пре Ромъніі де аколо де ла Днъріі, дн апъл ачеста 915 (кзм скріе Енгеѣ³⁾) аѣ кзпріне ші ъеара Мьнтелеаскъ, кз Ромъніі локзіторіі еі; ші Сімеон Краіѣл п'аѣ маі стьпнїт деастьнга Днъреі; вреѣ а зїче: Ромъніі чеі деастьнга Днъреі п'аѣ маі фост свѣт кліентела Вългарілор; чи чеі дн Ардеал, дн

Бълат; din Марамурш, ши din деара Зигреаскъ чеа де акъм, ащ рѣтае сѣтъ Зигарипъль акъм дн анл 1808, дн кареле скрѣ ачестеа; иарь Ромънѣ din Молдова, din Бѣковѣна, ши din деара Мѣтенеаскъ, ащ фост сѣтъ Паѣнакѣ сащ Паѣнакѣге, ши сѣтъ Романѣ, пълъ клнд с'ащ стѣне ачесте довъ неамѣрѣ, ши Ромънѣ ле ащ мошенигъ изтеле дн маѣ тѣлтъ време, кѣм се ва арѣта ла аниѣ виѣторѣ.

1) Anonymus Belae Regis Notarius in Historia de septem Ducibus Hungariae. 2) Constantinus Porphyrogeneta de Administratione Imperii Cap. 40. 3) Ioannes Christ. Engel In veteri Historia Valachiae Part. 1. p. 140.

Аниѣ 916, 917. „Азгѣста Zoe“ зиче Сѣмеон Логофѣтъл 1), „дѣпъ че ащ възѣтъ тѣндѣрѣ ши сѣмѣѣѣ лѣ Сѣмеон асѣпра креѣпѣнѣлор, с'ащ сѣфѣтъгѣт кѣ аѣ сѣѣ, сѣ факѣ паче кѣ Саракѣнѣѣ, ши тоате ошѣле че ле din Асѣа сѣ ле треакѣ дн Европа ка сѣ батѣ пре Сѣмеон. Дрепѣт ачѣеа трѣмѣндѣсѣ дн Сѣрѣа Патрѣархѣл Иоанн Радѣнѣ, ши Мѣхаѣл Тозара, ка сѣ факѣ пачеа ачѣеа, ши Zoe дѣрѣсѣнд тоате ошѣле, ле ащ треакѣт дн Тракѣа, фѣнд domestѣк скоалѣлор Леон Фока, кареле маѣ тѣлтъ ера възѣтъ пѣнтрѣ тѣрѣмеа ши тѣрѣмеа трѣпѣлѣѣ, декѣтъ пѣнтрѣ шѣнѣца мѣлѣтѣреаскъ. Аша дар тоѣ повѣзѣѣторѣѣ ши трѣвѣнѣѣ ащ ѣврат не Сѣпта Крѣче, кѣ вор ѣнеа зна, апоѣ ащ порѣит асѣпра пѣмѣѣлор. Иарь прѣсте тоатъ оастеа ачѣѣѣѣ ера маѣ маѣрѣ. Прѣсте мерѣторѣѣ дн аинте маѣ маѣрѣ ера Иоанн Граспѣн, ши Хѣканатѣ, фѣѣл лѣ Мараѣл, прѣсте оасте маѣ маѣрѣ повѣзѣѣторѣ ера Роман Аргѣр, ши Фратѣ-сѣѣ Леон, ши Барда Фока. Де фашѣ ера ши Мѣлѣас кѣ Арменѣѣ. Чѣ Константѣн Афрѣл, кѣ Леон повѣзѣѣторѣѣл дн кѣ ера гата сѣ деа сѣат. Аша дар, дн 20 де зѣле а ле лѣѣ Азгѣст дн Индикѣѣѣнѣл ал ѣнѣѣлеа, (адекъ дн анл 917.), ла рѣѣл Ахѣлозѣлѣ вѣтѣндѣсѣ Романѣѣ кѣ Бѣлгарѣѣ, мѣнѣпате сѣтъ ѣвдекъѣѣле лѣ Дѣмпезеѣ! с'ащ фѣкъѣт тоарте, ка каре н'ащ фост din веак. Леон повѣзѣѣторѣѣл кѣ фѣга ащ скѣлат дн Мѣсѣмѣрѣа. Дн локѣл вѣтѣлѣ дн тре аѣѣѣѣ ащ перѣт Константѣн Афрѣл, Иоанн Граспѣн, ши маѣ тѣлѣѣ повѣзѣѣторѣ, ши трѣвѣнѣѣ.“

„Иарь Роман Патрѣѣѣл ши Дѣнгарѣѣл кѣ тоате корѣѣѣле фѣсѣсе трѣмѣс ла Дѣнѣре, ка сѣ меарѣ дн трѣ аѣѣсторѣѣ лѣ Леон Фока; ашѣндѣеа с'ащ трѣмѣс ши Иоанн Бога, ка сѣ адѣкъ пре Паѣнакѣѣ, прекъм с'ащ зѣс маѣ пѣинте, пре карѣѣ Роман Дрѣнгарѣѣл трѣвѣѣа сѣѣ треакѣ: чѣ възѣнд Паѣнакѣѣ, кѣ Роман Дрѣнгарѣѣл ши Иоанн Бога нѣ се пѣрѣвѣск дн тре сѣне, с'ащ дн тѣрпѣт ла а ле сале. Дѣпъ вѣтаѣе дн трѣрѣндѣсѣ Роман мѣ Бога дн Царѣград, тоатъ четатеа с'ащ скѣлат асѣпра лор, ши пре Роман Дрѣнгарѣѣл дн прѣмежѣѣе ка ачѣеа л'ащ адѣс, кѣт с'ащ ѣвдекат сѣѣ скоатъ окѣѣ, ка зѣѣѣа, кареле din лѣнеѣѣре, сащ din кѣѣет рѣѣ н'ащ врат сѣ треакѣ пре Паѣнакѣѣ, ши пре Романѣѣ, карѣѣ фѣѣѣсе, дн кѣ нѣ і-ащ прѣмѣт дн корѣѣѣѣ. Нѣѣ ар фѣ скѣлат де пѣдеаѣѣа ачѣеа де нѣ с'ар фѣ рѣгат пѣнтрѣ дѣнѣсѣл Патрѣѣѣл Константѣн Ганѣѣѣл, кѣ Маѣѣстрѣл Стефан, карѣѣ преа тѣлтъ пѣтеа фаче ла Азгѣста Zoe.“

„Иарь Бѣлгарѣѣѣ ащ пѣвѣлѣт дѣпъ дн вѣнѣѣѣеа де ла Ахѣлоѣ, пѣнъ ла Царѣград, дн прѣѣѣѣѣѣ кѣрѣра ащ ешѣт Леон повѣзѣѣторѣѣл скоалѣлор, кѣ Николаѣ фѣѣѣорѣл сѣѣ, ши Хѣте-

реарха Иоанн къ тоатъ оастеа (кътъ маї рѣтъсесе) пѣлъ ла Катасорте, ши де поанте пѣвълнд престе еї Бѣлгаріи, тодї аѣ перїт.“

Ашишдереа скріѣ: Леон Грамматикъ²⁾ ши Кедрен³⁾, пѣмаї къ Кедрен скріе, къ ла Катасорте Бѣлгаріи аѣ фост дѣвшї де Гречїи, карїи пре сїне пѣлъ астъзїсе пѣтескРоманї пентрѣ ачееа, пентрѣ къ дѣпѣръдїа Рѣсѣрїтълї аѣ фост а Романїлор; іарѣ пѣ а Гречїлор.

¹⁾ Simeon Magister et Logotheta in Annal. N-ris 10 et 11. de Constantino septimo Aug. ²⁾ Leo Grammaticus in Chronograph. et ³⁾ Georgius in Compendio Historico, uterque ad an. 5. Constantini Septimi Aug.

А п ъ л 919. Роман чел дїптъѣ Лаканенѣл, кареле аѣ фост пѣскѣт дѣл Armenia дїл пеам тїк, дѣл ашл ачеста с'аѣ кіемат ла кѣртеа дѣпѣрътеаскъ, ши тѣрїтїнд пре Іліна фатѣ-са дѣпѣл Константїн ал VII, маї дѣптъѣ с'аѣ пѣмїт сокрѣ дѣпѣрътеск, апої Кесарїѣ, ши маї не ѣрѣтъ Аѣгѣст, нефолосїнд чева стареа дїкоптрѣа дѣпѣрътесей Зое, а лїї Фока, ши а алтора, ла атѣта поате адѣче о тѣїере лѣкрѣл ла барѣатѣл сѣѣ¹⁾!.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Not. Katona in Synopsi Chronolog.

А п ъ л 920. Роман Лаканенѣл дѣпѣратѣл чел ноѣ дѣл ашл ачеста аѣ пѣмїт пре Теодора тѣїереа са Аѣгѣстѣ, ши пре Хрїстофор фїїл сѣѣ чел маї таре Аѣгѣст; іарѣ Аѣгѣстѣл Константїн ал VII Порфїрогенетѣл с'аѣ дат къ тотѣл ла скріе¹⁾: де атѣчї аѣ дѣпѣчѣт ел а скріе кѣрїїле, къ каре ши еѣ т'ам фолосїт дѣл тѣлте рѣндѣрї, скріїнд Хропїка Ромѣнїлор.

¹⁾ Ibidem Cedrenus, et Katona II. сс.

А п ъ л 921. Ла ашл ачеста аша скріе Кедрен¹⁾: „Мѣрїнд Адреластѣ доместїкѣл скоалелор, і-аѣ ѣрмат дѣл дерегѣторїе Пїтѣ Аргїр. Ачеста пентрѣ къ Бѣлгарїи пѣвълісе пѣлъ ла Катасорте тоате прѣдїнд, ошїле ле скоате асѣпра лор, ши ашезїнд тавѣра лѣпѣгѣ Термопоїѣ, пре Мїхаїл чел престе о кохорте пѣсѣ, фїїл Патрїкїлї Мїролеон, дѣ трїмїте дѣпїнте, кареле не пѣшїѣт къзїнд дѣл леашл пемїчїлор, фїїнд къ пѣ ера лок де а фѣцї, се гатѣ ла лѣпѣт, ши прѣпѣдїнд тѣлїцї Бѣлгарї, саѣ фѣгѣрїндѣї, дѣсѣшї капѣтъ рапѣ, дїл кареа, дѣтѣрпѣндѣсе дѣл Царїград, ши тоаре“

„Сїмеон дѣпѣ ачеста іарѣшї трїмїте асѣпра Романїлор таре оасте сѣѣт повѣцї-торїѣл Каган, зѣл дїптре воїерїи сѣї, ши сїт Мїнїк Прїндѣл кѣлѣрашїлор, ши порѣпче-ще ка сѣ теаргѣ ла Царїград. Роман Аѣгѣстѣл дѣпѣделгѣнд венїреа лор. Ректорѣлї Иоанн, ши Аргїрїлор Леон, ши лїї Пїтѣ ле порѣпчеще сѣ ле еасе дѣпїнте. Дѣптрѣ а чїпчеа сѣпѣтѣлѣ а Пѣреасїмеї тѣѣрпѣндѣсе дѣл шесѣл Пѣцѣрелор аѣ сѣтѣт. Аколо дѣдатѣ рѣсѣрїнд Бѣлгарїи, ши къ таре стрїгаре ши іѣцїме пѣвълнд, Ректорѣл Иоанн аѣ дат фѣга, ши Патрїкїл Фогїн фїїл лїї Латїнод вѣтѣндѣсе дѣл локѣл лїї, къ алїї маї тѣлїцї кад де савїе Шїї се прїнд. Бѣлгарїи дѣпѣ ачеста пїменеа дѣпїпгѣндѣї, апрїнд полата де Пѣга, ши тот Стѣнѣл.“

Ашишдереа скріе Сїмеон Маїстрѣл ши Логофѣтѣл²⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ad. an. 9. Constantini septimi. ²⁾ Simeon Magister et Logotheta in Chronographia N-ris 21 et 23. de eodem Constantino.

Анѣл 922. „Дн лѣна лѣи Ізміе ал анѣлѣи де акѣм“ дѣпѣ Катона¹⁾ зиче Сімеон Долофѣтѣл²⁾ „венінд іарѣши Бѣлгаріи пѣпѣ ла полателе Сѣптеі Теодореі, пре ачелеа ле-аѣ арс, ши челедалте ле-аѣ дефѣит, ши вѣтѣндѣсе іарѣши пре Романі-аѣ фѣгѣрѣт.“ Де ачи Бѣлгаріи с’аѣ дѣс спре Одріѣ, деспре кареа четате аша скріе Леон Грамматікѣл³⁾: „Фіінд Повѣдѣиторіѣ Одріѣлѣи Патрікѣл Міролеон Сімеон Бѣлгарѣл аѣ дн-кѣнѣіѣрат зіса четате кѣ тоатѣ оастеа са, ши фѣкѣнд шапѣѣ днпреіѣзрѣл еі, о аѣ асѣ-пріт кѣ тарі арте: іарѣ сѣфрѣшнѣдѣсе вѣкателе днтр’анса, с’аѣ фѣкѣт маре фоашете дрепт ачееа четѣценіи с’аѣ дат пре сіне ши пре повѣдѣиторіѣл оастеі Бѣлгаріѣлор, пре кареле принзіндѣл Сімеон, л’аѣ ферекат дн ферѣ, ши кѣ амарѣ тоарте л’аѣ оторѣт, ши лѣсѣнд Бѣлгарі пентрѣ паза четѣцеі, с’аѣ днгрѣнат дн патріа са.“

Ачестеа аша дарѣ нѣ с’аѣ днтр’анлат дн анѣл чел віиторіѣ 923, пре кѣм зиче Ас-семані⁴⁾, чи дн анѣл де акѣм.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica. ²⁾ Simeon Magister et Logotheta in Annal. Nro 25. de Constantino septimo. ³⁾ Leo Grammaticus in Chronographia ad an. 10. ejusdem Constantini. ⁴⁾ Assemanus in Kalend. Eccl. Univ. Tom. 3. Part. 2. Cap. 6.

Анѣл 923. Нѣ тѣлѣт аѣ зѣвовіт Сімеон дн патріа са, чи дн анѣл ачеста іарѣши с’аѣ рѣдікат асѣпра днпѣрѣціеі Рѣсрѣтѣлѣи; кѣчи скріе Леон Грамматікѣл⁴⁾, пре кѣм зрѣмеазѣ: „Дн лѣна лѣи Септемврие а Індікціонѣлѣи 12. (нѣ 2. кѣм аратѣ Паціе³⁾), Сімеон краіѣл Бѣлгаріеі кѣ тоате оціле сале се гатѣ асѣпра Царіградѣлѣи. Де ачи дефѣеше Тракіа, ши Македоніа Апоі мергѣнд ла Влахерне, аѣ пофѣтѣт, сѣ трімітѣ ла ел пре Ніколае Патріарѣлѣл кѣ вр’о кѣці-ва днп чеі маі де фрѣнте, ка сѣ се сѣлѣтеаскѣ де паче. Пентрѣ ачееа дѣндѣле кізеші де амбе пѣрѣіле, с’аѣ стрѣнс ла оалтѣ, днтрѣіѣ Патріарѣлѣл Ніколае, апоі Патрікѣл Міхаіл Степіот, ши Іоанн Містік, кареле ера ал доілеа дѣ-пѣ днпѣратѣл ши ачещіа кѣ Сімеон се сѣлѣтѣа деспре паче; іарѣ Сімеон пре ачещіа і-аѣ тріміс дндрѣлѣт, ши аѣ пофѣтѣт сѣ вазѣ пре днпѣратѣл Роман Лакапенѣл, днп тѣлѣі азѣінд деспре днцеленѣіѣнеа, тѣріа, ши віртѣціле лѣи. Днпѣратѣл де ачешта фоарте вѣкѣрѣндѣсе аѣ прііміт черереа Дрепт ачееа ла цертѣріле Космідѣлѣи аѣ фѣкѣт о тахілѣ фоарте таре дн маре, ла кареа коравіа чеа днпѣрѣтеаскѣ кѣ вѣсле, леепе сѣ се поатѣ тѣна, ши днгрѣдіндѣ-о преа таре, тіжлокѣл еі аша л’аѣ днтокміт, ка днтр’анса сѣ поатѣ днпревѣлѣ ворві деспре паче А чнпчеа зі дѣпѣ че с’аѣ фѣкѣт ачестеа, дн 9 зіле але лѣи Ноетврие, днтрѣ ал патрѣлеа чеасѣ ал зілеі, Сімеон аѣ мерс кѣ пентрѣрате оці днкѣнѣіѣрат Аша дарѣ маі паште венінд днпѣратѣл ла тахіна ачееа, ащепта пре Сімеон. Кѣт с’аѣ дат кізеші де амбе пѣрѣіле, ши Бѣлгаріи аѣ черкат тахіна кѣ денадінсѣл, ка сѣ нѣ фіе вр’о дншѣлѣчѣ-не саѣ леашѣ, Сімеон аѣ дескѣлікат, ши мергѣнд ла днпѣратѣл ш’аѣ дат вінеце, апоі аѣ днчепѣт а ворві деспре паче. Ачестеа грѣінд днпѣратѣл, аѣ тѣкѣт. Сімеон, вірѣн-дѣсе де кѣвінтеле лѣи челе вѣлнде, аѣ воіт сѣ фіе паче. Дѣпѣ ачееа лѣндѣшнѣ зіоа вѣлѣ де ла о лалтѣ, с’аѣ деспѣрѣіт, дѣнд днпѣратѣл лѣи Сімеон фоарте тарі ши фортѣоасе дарѣрі.“

Amunderea скріє: Георгіє Кедрен³⁾, ші Сімеон Логофѣтл⁴⁾.

1) Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. 11. Constantini septimi. 2) Pagiус ad a. 923. N.ro 6. 3) Georgius Cedrenus in Compendio Historico ad an. 11. ejusdem Constantini Septimi. 4) Simeon Magister et Logotheta in Annal. N-ris 27 — 30. de eodem Constantino.

А н з л. 924. Димпратъл Роман Лакапенъл дънъ че аѣ фѣкѣт паче къ Сімеон краіъл Българієі, пре доі фечіорі аі сѣ, маі мичі де кѣт Хрістофор, амундереа і-аѣ нѣмїт димпраті, пѣвгнд дн вре о самъ прецінере-сѣ димпратъл Константин VII, Порфирогенетъл; чі аша с'аѣ ші фолосит прїн фечіорі, дънъ кѣм аѣ лѣкрат дрепт, кѣм се ва арѣта ла анъл 944¹⁾.

1) Cedrenus in Comp. Hist. Katona in Synopsi Chronol.

А н з л. 927. Деспре Сімеон краіъл Българілор ші ал Ромѣнілор, челор че аѣ фост а-тѣнчї, ші нѣпъ астѣзі сѣнт де а дреанта Дъптрїі, скріє Лѣтпранд¹⁾ ші Сїдѣверт²⁾: къ аѣ фост маі днтѣіѣ фїлософ, адекъ аѣ дивѣдат фїлософіа лѣі Арістотел дн Царїград, апої с'аѣ фѣкѣт монах, іаръ маі пре зрѣтъ лѣсѣнд къ лѣзгѣріа, с'аѣ фѣкѣт краіѣ; чі Гречїі нѣ помепеск де ачестеа, нѣмаї кѣт скріѣ, къ аѣ фост фечіоръл лѣі Богоре с'аѣ Міхаїл, ші лѣі і-аѣ ші зрѣмат дн креїме: Ассеман³⁾ аратъ кѣм къ Сімеон аѣ авѣт дозѣ мѣєрї, дїн чеа дїнтѣіѣ аѣ авѣт пре фечіоръл Міхаїл, пре кареле л'аѣ фѣкѣт къ лѣзгѣр, іаръ дїнтѣр адоа мѣєре кареа аѣ фост соръ лѣі Георгіє Сърсѣвъл, пре кареле л'аѣ лѣсат Сімеон тѣтор фїлор сѣі, аѣ авѣт треї фечіорї, пре Петръ, кареле і-аѣ зрѣмат дн креїме, пре Іоанн, ші пре Міхаїл, пре кареле Анопїтъл лѣі Комѣфїсіє⁴⁾ дн нѣмѣще Вениамїн, іаръ Алверїкїє⁵⁾ Баїан, деспре кареле маі шѣлте ла анъл 967.

Сімеон Българъл къ пѣцїн маі пайнте де а мѣрї с'аѣ вѣтѣт ші къ Кроації с'аѣ Хор-варїї, деспре кареа вѣтаїє аша скріє Кедрен⁶⁾: „Ан лѣна лѣі Маїѣ, дн Індїкціонъл чїнчї-спре-зечелеа, Сімеон Країъл Българілор аѣ порнїт къ оасте дїконтра Кроацілор, де карїі дїнтре мѣнїї стрѣмторат с'аѣ дивїне, ші тоатъ оастеа о аѣ пердѣт.“ Амундереа скріє ші Калвїсіє⁷⁾, нѣмаї кѣт пердереа ачеста а лѣі Сімеон о нѣне ла анъл 931, чі нѣ поате сѣ фїє адеврѣрат, пѣнтѣр къ скріє Леон Грамматїкъл⁸⁾: „Ан лѣна лѣі Маїѣ, дн Індїкціонъл ал чїнчї-спре-зечелеа, Сімеон країъл Българілор аѣ мѣрїт, лѣсѣнд дн локъл сѣѣ пре Петръ фїїл сѣѣ, чел де адоа мѣєре, адекъ дїн сора лѣі Георгіє Сърсѣвъл, пре кареле л'аѣ дат пѣртлторїѣ де грїце фїлор сѣі. Дечї цѣрїле де прїн преціѣр аз-зїнд моартеа лѣі Сімеон, гндїа сѣ се рѣдїче къ арме асѣпра Българілор. Шї фїїнд фоатете шї лѣкѣсте дн Българїа, се темеа де пѣвдїреа Романїлор. Дрепт ачесеа дїнѣнд сѣат, еї днѣшї се дїнтрартаръ асѣпра Романїлор, шї оастеа о варѣ прїн Маїдонїа. Іаръ аззїнд къ димпратъл Роман Лакапенъл гатъ оасте асѣпра лѣі Петръ шї асѣпра лор, пре а-скѣне трїмїте пре зп монах де віцъ Артеан, анѣме Георгіє Колокїр, сѣ дѣкъ о карте скрієсѣ къ слове де азр, каре карте кѣпрїндеа дн сїне: Кѣм къ Българїї нѣ нѣмаї пачеа о воеск, чї ачесеа дїкѣ дореск, ка сѣ се факъ късѣторїї дїнтре дѣншїї. Пре къ лѣзгѣрѣл ачеста вѣкѣрое л'аѣ прїмїт димпратъл, шї дндатъ аѣ трїмїє къ о піотъ (коравїє лѣзгѣ, шї дн-

гъстъ), пре кльгъръл Теодор Авъке, ші пре Родонат дмнърътескъл клірік дн Месем-
врія, ка съ ворбеаскъ де паче къ Българіи. Мергънд еі ші ворвнд ачелеа каре се
къвеніа, с'аѣ днтърнат пре ѡскаі къ Стефан Българъл. Дъпъ дъшш аѣ веніт Георгіе
Съревъл, ші днтърндѡсе къ тоці дн Царіград, аѣ фькът легьтъріле де паче. Іаръ
възънд пре Маріа, фата дмнъратълші Хрістофор, ле-аѣ преаплькът, ші аѣ скріе лші Пе-
тръ, ка кът маі кърънд съ вѣпъ. Венінд Петръ, дмнъратъл Роман і-аѣ ешпт дмапте
къ коръвіле ла Влахерне, ші възънд пре Петръ, і-аѣ дат вѣнце, ші кът с'аѣ първѣт
деспре грехъці, аѣ легат паче, апоі аѣ фькът контрактъріле челе де късторіе. Дъ-
пъ ачееа дн 8 зіле але лші Октомвріе мергънд Патріархъл Стефан, къ Теофан Прото-
вестіаръл, къ Маріа фата дмнъратълші Хрістофор, ші къ тот Сепатъл ла бисеріка Съп-
теі Нъскътоареі де Дѡмнезеѡ, чеа де ла Пѡга, пре Петръ ші пре Маріа і-аѣ къзпнат
днтърънса, апоі оспътъндѡсе дмнърътеше, Теофан Протовестіаръл къ Маріа фата дм-
нъратълші с'аѣ днтърнат дн четате. Іаръ а треіа-зі дъпъ къзпніе дмнъратъл Роман аѣ
дат преа мѣзпнат оспъцѡ дн махіа де ла Пѡга, дн каре оспъцѡ маре вражъбъ с'аѣ фькът
де Българі, ка ла пахаръл днкнърш съ се нъшеаскъ днтъш Хрістофор, апоі Констан-
тін, че лші с'аѣ ші днтъдѡт де дмнъратъл Роман: петръ къ, (дъпъ кът скріе Зонора⁹⁾),
ел аѣ фост дмвѣтат пре Българі ла ачѡа черере. Іаръ іспръвндѡсе ншта, ші Маріа га-
та фѣнд съ плече дн Българіа, нърпнці еі о аѣ петрекът пъпъ ла Евдом; аколо пльп-
гънд престе дѣнса, тарѡ с'аѣ днтрїстат, къчї се деспарт де дѣнса, маі пре ѡрпъ пре
дѣперѡ-сѡѡ л'аѣ сърѡтат, ші дѣндѡі фата не мълъ, с'аѣ днтърнат дн четате. Аша с'аѣ
дат Маріа пре мѣніле Българълші, ші аѡ терѡ дн Българіа.⁶

Ашндереа скріѡ деспре тоате ачестѡа Кедрен¹⁰⁾, ші Сімеон Логофътъл¹¹⁾; чї
Аполімъл лші Комбѡсіе, с'аѣ авторъл чел неціѡт¹²⁾ аша скріѡ деспре тоартеа лші Сі-
меон: „Іоанн Астронотъл възънд пре дмнъратъл Роман Лакапенъл, аѣ зіс кътре дѣн-
съл: Doamne! Статъа, каре есте дн болта де ла Ксеролоф, ші кътъ спре апнѡс, е сѣп-
нъл лші Сімеон. Капъл ачестѡа де 'л вѡі лѡа, днтъръ ачѡла чеасѡ ва мѡрї Сімеон.
Дрепт ачѡеа трімїцънд дмнъратъл поаптеа, аѣ лѡат капъл статъеі, ші Сімеон днтъръ
ачѡлаш чеасѡ аѣ мѡрїт дн Българіа,..... лъсънд къ testament (діатъ) пре Петръ країѡ,
.....пре Міхаїл фїлъл сѡѡ чел днтъліа мѡіере л'аѣ тѣне монах; іаръ Іоанн ші Beniamin
фраціі лші Петръ се дмнъркаръ днкъ дн сто.лъ кльгъреаскъ.“⁶

Ашндереа скріѡ деспре статъа маі паште зіѡ ші Георгіе Монахъл¹³⁾.

¹⁾ Luitprandus Lib. 3. Cap. 8. ²⁾ Sigebertus in Chronico ad an. 926. ³⁾ Assemanus in Kalend. Eccl.
Universae Tom. 3. Parte. 2. Cap. 6. ⁴⁾ Incertus Continuator sive Anonymus Combesisianus pag. 255.

⁵⁾ Alaricius in Chronico Ms. ad an. 967. ⁶⁾ Cedrenus in Compendio Historico ad annum 15. Constan-
tini septimi. ⁷⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronologico. ⁸⁾ Leo Grammaticus in Chronogr. ad an. 15
Constantini VII. ⁹⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 190. ¹⁰⁾ Cedrenus l. c. ¹¹⁾ Simeon Magister et Logolheta in
Annalibus N-ris 33. 34. de Constantino VII. ¹²⁾ Incertus Continuator pag. 255. ¹³⁾ Georg. Monachus.
pag. 582. seqq.

А н ѡ л 928. Нъ дндѡлѡнр аѣ домпт къ паче Петръ країш Българіеі, петръ къ
Кронїка Ромъніор Т.І.

зніи дїндре чеї маї де фрѣнте Българї аѣ ациѣат пре Іоанн Фрате-сѣѣ асѣпра лѣї; дес-пре каре лѣкрѣ аша скріе Кедрен¹⁾: „Дн тїпнѣл ачела (кѣнд аѣ рѣпосат Патріархѣл Стефан) лѣї Петрѣ країѣлѣї Българїлор, Іоанн Фрате-сѣѣ, кѣ знії, дїндре чеї маї пѣтерпїчї Българї, і-аѣ пѣс кѣрѣсѣ, кареа десконерїндѣсе, пре Іоанн лѣаѣ вѣтѣт, шї лѣаѣ вѣгат дн темпїцѣ, іарѣ челоралалїї ле-аѣ тѣїат капетеле. Деспре каре лѣкрѣ, фїїнд дн-шїїндат прїн Петрѣ, днпѣратѣл Роман Лакапенѣл, ачеста аѣ трїміе пре Іоанн Монахѣл, кареле фѣсесе маїпайнте Рѣктор, ка сѣѣт претест де а фаче позѣ легѣтѣрѣ, сѣ черче пре Іоанн дн тот тїпнѣл, шї сѣл дѣкѣ дн Царїград. Шї кѣ адевѣрат Рѣкторѣл аѣ фѣрат пре Іоанн, шї пѣвѣндѣл дн корабїе, дїн Месемвріа лѣаѣ дѣсе кѣ сіне дн Царїград.“

Ашїїндереа скріѣ Леон Грамматїкѣл²⁾, Сїмеон Логофѣтѣл³⁾, шї Георгїе Монахѣл⁴⁾.

Ба Анопїмѣл лѣї Комвѣфїсіе⁵⁾ скріе, кѣ шї Міхаїл Монахѣл фечїорѣл лѣї Сїмеон дїн днѣтїа тѣїере, днѣк сѣаѣ рѣдїкат асѣпра лѣї Петрѣ. Але Анопїмѣлѣї кѣвїїте сѣлѣт ачестеа: „Ба шї Міхаїл Монахѣл фрателе лѣї Петрѣ, пофїїнд крїїтеа Българеасѣл: дн-кѣ сѣаѣ скѣлат де осевї днѣрѣо четате а Българїеї асѣпра лѣї Петрѣ, шї пре тѣлїї Скї-те, карїї лѣсасе пре Петрѣ, і-аѣ трас ла сіне. Ачешїа, тѣрїнд Міхаїл, аѣ пѣвѣлїт дн отареле Романїлор аша, кѣт де ла Макиїда прїн Стрїмон, пѣлѣ ла Атїка тоате ле-аѣ пѣфїїт.“

Ашїїндереа скріе Кедрен⁶⁾.

¹⁾ Cedrenus in Compendio Hist. ad an. 16. Constantini VII. ²⁾ Leo Grammaticus p. 505. ³⁾ Simeon Logotheta pag. 488. ⁴⁾ G. Monachus pag. 585. ⁵⁾ Incertus Continuator pag. 260. ⁶⁾ Cedrenus Tom. 2. pag. 627. 628.

А н ъ л 931. Дн анѣл де акѣт аѣ тѣрїт днпѣратѣл Хрїстофор соѣрѣл лѣї Петрѣ країѣлѣї Българїеї¹⁾; іарѣ лѣї Золтан Повѣзїторїѣлѣї Ѣнѣрїлор і се паше зн фїїѣ, анѣте Токѣ, кареле і-аѣ шї зрмат дн повѣзїре²⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ²⁾ Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 933. Днпѣратѣл Роман Лакапенѣл дѣлѣл моартеа днпѣратѣлѣї Хрїстофор депѣдѣсе не Трїфон Патріархѣл дїн скѣзѣлѣї Царїградѣлѣї, днѣрѣ ал кѣрѣвїа лок дн анѣл ачеста аѣ пѣс де Теофїлакѣт фїїѣл сѣѣ¹⁾.

¹⁾ Baronius ad h. a. Katona I. c

А н ъ л 934. Ла анѣл ачеста аша скріе Кедрен¹⁾: „Дн Априїе ал Індїкїонѣлѣї ал шептелеа, Тѣрчїї (Ѣнѣрїї) фѣкѣнд пѣвѣлїро, челе де кѣтре анѣсе тоате ле прадѣ пѣлѣл дн Царїград. Трїміе фїїнд Патрїкїѣл Теочан Протоѣстїарїѣл, фаче паче кѣ дн-шїї, шї днпѣратѣл Роман Лакапенѣл лѣаѣ гѣндїт кѣ тоатѣ келѣтїала, пѣмаї сѣ поатѣ рѣкѣзїмїѣра пре чеї ровїїї де Тѣрчї (Ѣнѣрї).“

Ашїїндереа скріѣ Леон Грамматїкѣл²⁾, Анопїмѣл лѣї Комвѣфїсіе³⁾, Сїмеон Лого-фѣтѣл⁴⁾, Георгїе Монахѣл⁵⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 22. Constantini VII. ²⁾ Leo Grammaticus p. 506. ³⁾ Incertus Continuator in Romanum Lacapenum p. 262. ⁴⁾ Simeon Logotheta p. 489. 490. ⁵⁾ G. Monachus p. 588.

А н ъ л 943. Іаръши Kedren¹⁾ аша скріе ла анъл де акъм: „Дн Indiktions-а дінтъй пвълнд іаръши Търчі дн отареле Романіор, аѣ ешіт Теофан Къвикларіа, ші фъкнд паче кз дъмїі, аѣ лбат кїзешї де ла еї, апої с'аѣ днтърнат.“ Катона²⁾ зї-че кз пачеа ачеста кз Ънгрїї с'аѣ фост фъкът пе чїнчі апї.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. ad ann. 31. Constantini septimi. ²⁾ Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 944. Доъ сънт ла анъл ачеста де а се днсемпа: зна есте деспре Ма-рія, алта деспре дмпъратъл Роман чел дінтъй Лаканенъл. Деспре Маρία аша скріе Анонїмъл лї Комбесїсіо¹⁾: „Маρία непоата дмпъратълї Роман, шї мїереа лї Пе-тръ країлї Българїеї, маї адеце-орї венїа дн Царїград дн Българїа, съ вадъ пре та-тъ-сьѣ, шї пре тошъ-сьѣ; іаръ маї пре зрѣ аѣ венїт, дъпъ че аѣ мърїт татъ-сьѣ Христофор, адъкнд кз сїне треї пръчї. Децї дързіт кз мѣате авъцїї де тошъ-сьѣ, кз чїнете с'аѣ днтърнат а касъ.“

Ашїдереа скріе Георгїе Мопахъ²⁾. Доаръ ачеста днкъ аѣ фост зна дїнтре прї-чїніе, пентръ каре дмпъратъл Стефан аѣ сьргзїт пре татъ-сьѣ дмпъратъл Роман Ла-каненъл, дн островл Трїтен. Вежі пре Kedren³⁾, шї пре Катона⁴⁾.

¹⁾ Incertus Continuator p. 261. ²⁾ Georgius Monachus p. 588. ³⁾ Cedrenus in Comp. Historico. ⁴⁾ Ka- тона in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 945. Възнд Константин VII Порфирогенетъл, кз пентръ сведзіе че ера днтре дмпъратъл Роман Лаканенъл чел мъзілїт шї сьргзїт, шї днтре фїї лї, аѣ сосїт тїмпъл сь'шї іеа ісвъндъ де тоате къте сьферїсе пль акъта; дн анъл де акъм ел днкъ аѣ рас пре фїї лї Роман Лаканенълї, карїї фъсесе дмпѣрацї фъкзїї де та-тъл лор, адекъ пре Стефан шї пре Константин, шї і-аѣ фъкът клїрїчї¹⁾; іаръ пре Ва-сіліе чел маї мїк фенїор, пре кареле дн фъкесе ачелашї Роман кз о Българь, л'аѣ цїв-гълїт²⁾: шї аша аѣ стъгът сїнгър дмпѣрат.

¹⁾ Stritterus Bulgaricorum §. 132. ²⁾ Joel in Chronographia Compendiaria apud Acropolitam p. 183.

А н ъ л 946. Дмпротїва лї Константин ал шентелеа с'аѣ екълат знїї дїнтре пър-тенїї Лаканенїлор, пре карїї дн анъл де акъм фоарте греѣ і-аѣ педенсїт дмпѣратъл¹⁾.

¹⁾ Cedrenus ad an 33. Constantini septimi, Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 947. Ла анъл ачеста аша скріе Георгїе Kedren¹⁾: „Търчїї (Ънгрїї) п'аѣ днчетатѣ а цевїї цївгъл Романїлор пль атгнчї, пль че аѣ венїт дн Царїград Бъ-лоскд Прїнцъл лор, кареле фцърнїчеше с'аѣ фъкът крешїнѣ, шї ботезїндсе, аѣ авгт пънашѣ пре дмпѣратъл Константин, де ла каре Бълоскд с'аѣ фъкът Патрїкїѣ, апої фор-мос дързіт шї дшбогъцїт с'аѣ днтърнат а касъ.

„Нъ дъпъ мълт тїмї Гла, алт Прїнц Търческѣ, днкъ аѣ терс дн Царїград съ се ботезе: кареле ботезїндсе, шї аша прїмїндсе ка шї чел дїнтъй, аѣ дсе кз сїне зн монах, анъте іеротеїѣ, кареле ера вестїт пентръ евлавїе, шї пре кареле л'аѣ херотонїт Теофілакт Патрїархъл Епїскоп Търкїеї (Ардеалълї), шї ачела мергнд дн Търкїа, пре мълї аѣ диторс де ла дшше-лчїзїнеа варвареаскъ ла лечеа крешїнеаскъ. Шї Гї-

ла аѣ рѣтае дн крединцѣ: ниѣ аѣ фѣкѣт вре о пѣвълѣре асѣпра Романѣлор, ба пре креѣинѣи чеѣ робѣиѣ дѣкѣ і-аѣ кѣмѣзрат, шѣ вѣне грѣѣиндѣѣ і-аѣ слобозѣт.“

„Іарѣ Болосѣд стрѣкѣнд легѣтѣра чеа кѣ Дѣмнезеѣ фѣкѣтѣ, маѣ адеце орѣ аѣ пѣ-
вѣлѣт кѣ аѣ слѣ асѣпра Романѣлор, кареа черкѣндѣ-о шѣ кѣ Фрѣнѣчѣи, саѣ прѣне, шѣ дѣн
порѣнка лѣѣ Іоанн краѣлѣшѣ Фрѣнѣчѣлор с'аѣ трае дн деанѣ.“

Ашѣндереа скрѣе Іоанн Зонара²⁾.

Дѣн кѣвѣнтеле лѣѣ Кедрен челе маѣ сѣсѣ адѣце сѣ нѣ дѣкѣзѣ, кѣ доарѣ Ромѣнѣи дѣн
Ардеал маѣ пѣинте де Іеротеѣшѣ п'аѣ авѣт Епѣскопѣи; нѣнтрѣ кѣ с'аѣ арѣтат ла аѣнѣ тре-
кѣдѣ, дѣченѣнд де ла аѣнѣ 325, шѣ маѣ дѣпѣинте, кѣм кѣ Ромѣнѣи аѣ фост креѣинѣи, шѣ
аѣ авѣт Епѣскопѣи, прѣкѣм аѣ фост Теофѣл дѣн соворѣл чѣл дѣнтѣшѣ екѣменѣкѣ де ла Нікеа
шѣ аѣнѣи дѣнѣ дѣнѣсѣл: чѣ доарѣ с'аѣ дѣнтѣмлат, де токма атѣнѣи аѣ мѣрѣт Епѣскопѣл Ро-
мѣнѣлор дѣн Ардеал, кѣнд с'аѣ вотежат Гѣсла нѣпотѣл лѣѣ Тѣхѣтѣм, шѣ дн локѣл ачелѣѣа
с'аѣ херотонѣт Іеротеѣшѣ Епѣскоп Ардеалѣлѣи.

Тот дѣнтрѣ ачѣста аѣ аѣ дѣнкорнат Авѣгѣстѣл Константѣн VII Порѣфѣрогенѣтѣл прѣ
фѣѣл сѣѣ Роман II³⁾.

¹⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 35. Constantini VII. ²⁾ Joannes Zonaras in Annalibus
Lib. 16. Nr. 21. ³⁾ Baronius ad h. an. Katona in Synopsi Chronol.

Аѣнѣл 948. Золтан Повѣдѣиторѣл Шѣнѣрѣлор дн аѣнѣл де акѣм аѣ фѣкѣт пре фѣѣл
сѣѣ Токѣ зрѣтѣторѣшѣ шѣ¹⁾;

¹⁾ Katona in Synopsi Chronologica.

Аѣнѣл 949. Дн аѣнѣл ачѣста аѣ мѣрѣт Золтан Повѣдѣиторѣл Шѣнѣрѣлор, кѣрѣѣа і-аѣ
шѣ зрѣмат Токѣ фѣѣл лѣѣ, пре кареле маѣ пѣинте дн нѣмѣце зрѣтѣторѣшѣ шѣ¹⁾.

¹⁾ Idem Katona l. c.

Аѣнѣл 958. Шѣнѣрѣи дн аѣнѣл де акѣм токма ла Пѣнѣи аѣ прѣдат Тракіа пѣлѣ дн
Царѣград, шѣ фоарте мѣлѣи креѣинѣи аѣ робѣт, дѣнпрѣтѣва кѣрѣра, кѣм скрѣѣ Анѣнѣмѣл лѣѣ
Комѣфеѣѣѣ¹⁾ шѣ Сѣмеон Логоѣтѣл²⁾, дѣнѣзратѣл Константѣн VII аѣ трѣмѣѣ пре Пѣтѣ Ар-
гѣрѣл кѣ вѣнѣ оасте, кареле аѣнѣнѣнѣдѣѣ кѣнд вреа сѣ се дѣнтоарне, ноаптеа аѣ пѣ-
вѣлѣт прѣсте еѣ, шѣ пре мѣлѣи тѣнѣнд, пре чѣлѣмѣдѣи і-аѣ фѣгѣрѣт, шѣ аѣ лѣат тоатѣ пра-
да шѣ робѣи де ла еѣ.

¹⁾ Incertus Continuator in Const. Porphyrogenetam p. 288. 289. ²⁾ Simeon Logotheta p. 496.

Аѣнѣл 959. Дн аѣнѣл ачѣста, прѣкѣм скрѣе аѣнѣнѣмѣл лѣѣ Комѣфеѣѣѣ¹⁾: „Тѣрѣѣи саѣ
Шѣнѣрѣи) іарѣшѣ пѣвълѣнд асѣпра Тракіѣи, фѣѣл лѣѣ Аргѣр, Марѣан Патрѣкѣѣл, кареле аѣѣа
сѣлѣт сѣне леѣѣонѣл Макѣдонѣнѣлор, шѣ ера нѣс прѣсте аѣнѣс, терѣнѣнд дн контра лор, і-аѣ дн-
вѣнѣс, шѣ пре мѣлѣи прѣнѣзѣнд, пре чѣлѣмѣдѣи і-аѣ дѣтеѣѣт а се дѣнѣзрѣна кѣ рѣшѣне ла аѣле салѣ-

Тот дѣнтрѣ ачѣста аѣ дн 9 Ноѣмѣврѣе, дн вѣрѣстѣ де 54 де аѣнѣ аѣ мѣрѣт шѣ Ав-
гѣстѣл Константѣн VII Порѣфѣрогенѣтѣл, фѣѣл Авѣгѣстѣлѣи Леон VI, де воалѣ саѣ де ве-
нѣн¹⁾, кѣрѣѣа і-аѣ зрѣмат фѣѣл сѣѣ Роман II²⁾. Чѣ дѣвѣнѣдѣреа Шѣнѣрѣлор с'аѣ дѣнтѣмлат
дѣпѣ тоартеа лѣѣ Константѣн, кѣчѣ Анѣнѣмѣл о нѣне сѣѣт Роман.

¹⁾ Incertus Continuator in Romanum Juniorem p. 300. ²⁾ Katona in Synopsi Chronol.

¹⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 4 et ultimum Romani Junioris. ²⁾ Gesta Innocentii III. N-ro 68. ³⁾ Idem Cedrenus l. c., Katona in Synopsi Chronol.

А н ъ л 964. Никифор а л доilea дн анъ л de кѣм аѣ лѣат Мопсестиа de ла Саракині¹⁾.

¹⁾ Idem Cedrenus, et Katona II. cc.

А н ъ л 965. Ачелаші Никифор а л доilea дн анъ л ачеста аѣ лѣат Тарсѣ л ші Кі-прѣ л de ла Саракині, ші аѣ триміе асѣпра Сікіліеі пре Емансі л, prin а кърѣіа певъгаре de самъ тоатъ оастеа с'аѣ тѣіат de Саракині¹⁾.

¹⁾ Ibidem II. cc.

А н ъ л 967. Императѣ л Никифор а л доilea, кѣм скріе Кедренъ¹⁾: „Дн анъ л им-перѣіеі сале а л патрѣlea, дн індікціонъ л а л зечіlea, дн лѣна лѣі Іспіе, аѣ ешіт сѣвадъ четъділе Тракіеі, ші венінд пѣнъ ла Сѣда, таре аѣ доженит prin кърѣі пре Борісе (пѣ Петрѣ) Краіѣ л Бѣлгаріеі, сѣ пѣ ласе пре Тѣрчі (Ѣнѣрчі) сѣ треакъ Дѣнѣреа, ші сѣ Ѣе-Ѣіаскъ дінѣтѣ л Романілор. Неаскълѣнд Бѣлгарѣ л, чі дн тот тіпѣ л тѣндріндсе, Ники-фор не Патрікіѣ л Калокір, Ѣечіорѣ л принѣлѣі Херсонѣ лѣі, л'аѣ триміе ла Сѣендостлав повѣдѣіторіѣ л Росіеі, ші пре ачела, Ѣлѣдѣіндѣ і дарѣрі, л'аѣ лндемнат сѣ се рѣіче кѣ арте асѣпра Бѣлгарілор.“

Ашшдереа скріе Зонара²⁾

Тот ла анъ л 967. скріе Алверікіе³⁾, кѣ трѣіа днѣкъ Баіан, Ѣііѣ л Краіѣ лѣі Сімеон, кареле днтѣр агѣта днѣдѣсѣ Маѣіа, кѣт пѣтеа Ѣаче дін ом лѣн, сѣѣ оріче Ѣе.ліѣ de Ѣіарт.

¹⁾ G. Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 4. Nicephori 2. Aug. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 205.

³⁾ Albericus in Chronico Ms. ad an. 967.

А н ъ л 968. „Рѣшіі примінд лндемнѣ л (Императѣ лѣі Никифор)“ зіче маі днѣоло Кедрен¹⁾ „Дн а л чінчіlea а л а л имперѣіеі лѣі Никифор, дн індікціонъ л а л днспрезече-lea, дн лѣна лѣі Аѣгѣст, аѣ пѣвѣліт дн Бѣлгаріа, ші стрікѣнд тѣлте четъді, ші тѣр-гѣрі пѣнъ дн пѣнѣлат, кѣ преа таре прадъ днѣкъркѣі, с'аѣ днтѣрнат а-касѣ.“ Ашшдереа скріе ші Зонара²⁾.

¹⁾ Cedrenus ibidem ad an. 5. Nicephori Aug. ²⁾ Zonaras l. c.

А н ъ л 969. Рѣшіі днѣлчіндсе кѣ прѣдзіле дін Бѣлгаріа, дн анъ л ачеста пѣ пѣ-маі о аѣ прѣдат іарѣші, чі о аѣ ші кѣпрінекс тотѣ л, prinzінд ші пре Краіѣ л Борісе, им-презѣнъ кѣ Роман Ѣрателе лѣі. Іарѣ пре императѣ л Никифор а л доilea, л'аѣ оторѣт дн 11 Декетвріе дн вѣрстѣ de 57 de ані, дін порѣнка вѣрѣ-сѣѣ, а лѣі Іоанн Земіска, ка-реле аѣ ші рѣліт имперѣіа ресѣрїтѣ лѣі; чі Поліевкѣѣ Патріарѣ л пѣ л'аѣ словозіт дн вісерікѣ, пѣнъ че п'аѣ сѣргнїт пре чеі че оторѣсе пре Никифор а л доilea, іарѣ дѣпѣ ачѣеа л'аѣ днкоронат токма дн зіоа de Крѣчїн¹⁾.

¹⁾ G. Cedrenus in Comp. Hist. ad. an. ult. Nicephori Phocae II. Aug. Joannes Zonaras Tom. 2. p. 206.

Katona in Synopsi Chronologica.

А н ъ л 970. „Дѣчі Рѣшілор (зіче Кедрен 11), дѣпѣ че аѣ кѣпріне Бѣлгаріа, пре-кѣм ам зіе, prinzінд ші пре доі Ѣечіорі аі лѣі Петрѣ, пре Борісе ші пре Роман, пѣ ле аѣ пѣлѣт а се днтѣрна а-касѣ, чі мїрѣндсе de лндемѣнареа локѣрілор, с'аѣ лѣсат de

легѣтрѣ кѣ дѣпѣратѣ Нѣкѣфор фѣкѣте, шѣ аѣ алес съ рѣшѣпѣ аколо, шѣ се стѣпѣ-
неаскѣ тоатѣ Бѣлгаріа. Дѣ сѣатѣ ачеста шѣ маї таре і-аѣ дѣпѣрѣт Калокір, кареле
ле аѣ фѣгѣдѣсѣт, кѣ де а вор аїста съ се факѣ дѣпѣрат рѣсѣрѣтѣлѣ, ле ва да Бѣлгарі-
а де зрѣк, ва фаче кѣ еї легѣтѣрѣ вечнѣкѣ, ле ва дѣпѣлѣдѣ трѣвѣтѣ чел фѣгѣдѣсѣт, шѣ
дѣ тоатѣ віеаца лѣ дѣ ва авеа амїчї (претенї). Рѣшї афѣлѣндѣсе де кѣвїнтеле ачеста дѣ-
кѣрѣдїацї, Бѣлгаріа о аѣ цїнѣт шїе ка лѣзатѣ кѣ арме, шѣ пре солї дѣпѣратѣлѣ Іоанн
Zemіска, кареле фѣгѣдѣсїа, кѣ тоате ле ва да, ла кѣте се легѣсе дѣпѣратѣлѣ Нѣкѣфор
ал доїлеа, і-аѣ лепѣдат де ла сїне кѣ рѣспѣнсѣрї плїне де варварїчеаскѣ трѣфе. Дрѣпт
ачеса дѣпѣратѣлѣ дїтецїт фїнд а черка кѣдїнца кѣ арме, де грабѣ аѣ скрїе съ треакѣ
тоате ошїле де ла рѣсѣрїт ла аѣсе, кѣрора ле аѣ дат повѣзїторїѣ пре Барда Склер, шѣ
аѣ отѣрѣт, ка ел дѣсѣшї дѣкѣ съ еасѣ ла батаїе кѣ дѣченѣтѣлѣ прїмѣверѣї. Чї Рѣшї
шї повѣзїторїѣлѣ лор Сѣендостлав, дѣпѣ че аѣ дѣцелес кѣ ошїле Романїлор аѣ треакѣт,
зїндѣшї шїе пре Бѣлгарї, пре карїї дѣ авеа сѣпѣшї, кіемѣнд дѣпѣрѣ ацїсторїѣ шї пре Па-
цїнакї шї пре Тѣрчї, карїї локѣа дѣ Пannonia спре аѣсе, аѣ стрѣне оасте ка де 308,000
де варвацї, шї треакѣнд Емѣл, тоатѣ Тракіа о аѣ прѣдат шї арс, шї тѣвѣрѣндѣсе лѣнгѣ
Одрїѣ, ащента прїлецїѣ де а се бате. . . . Ера варварїї дѣ трѣї пѣрѣї десѣрѣцїї, дѣ
чеа дїпѣтїа ера Рѣшїї кѣ Бѣлгарїї, дѣ а дѣса Тѣрчїї, дѣ а треїа Пацїнакїї.“ Шѣлѣ ачї
дїп кѣвѣнт дѣ кѣвѣнт; іарѣ маї дѣколо скрїе ачелашї Кедрен: „Кѣ Барда Склер аѣ
трїмїе дѣпѣнте пре Патрїкїл Іоанн Алакасѣл, кареле маї дѣтѣї аѣ нїмерїт знде ера
Пацїнакїї, шї пре ачѣцїа трѣгѣндѣсї дѣ кѣрѣсѣ, кѣ тотѣл і-аѣ стїне Барда Склер; апої
апрїат вѣтѣндѣсе кѣ Рѣшїї шї кѣ Зѣгѣрїї, пре ачѣцїа дѣкѣ і-аѣ дѣвїне, шї іарѣ фї тѣ-
їат де плїн, де нѣ л'ар фї кіемат дѣпѣратѣлѣ Іоанн Zemіска, съ теаргѣ асѣпра лѣї Бар-
да фїїлѣлѣ лѣї Леон Фока, кареле вреа съ рѣнеаскѣ дѣпѣрѣцїа.“

Ашїндѣреа скрїе Zonara²⁾: іарѣ Іоанн Хрїстїан Engel³⁾ ачестеа дѣсѣпѣлѣ десѣре
Пацїнакї: „Nѣ е дѣдоїалѣ, кѣм кѣ зп Емір де ал Пацїнакїлор с'аѣ ашезат апроапе де
Бѣнат ла поарта де фїер, лѣнгѣ рѣлѣ Віцѣна, де знде сѣпѣшїї лѣї с'аѣ нѣмїт Біссѣнї,
дїп карїї знїї не ла аѣл 970 с'аѣ ашезат сѣвѣт Крѣїмеа Зѣгѣреаскѣ.“

¹⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 1. Joannis Zemiscac Aug. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2
p. 209, 210. ³⁾ Joannes Christianus Engel in antiquiore Hist. Valachiae Part. 1. p. 140.

Дѣ зл 972. Дѣ аѣл ачеста аѣ тѣрїт Токѣ повѣзїторїѣлѣ Зѣгѣрїлор, дѣпѣрѣ ал кѣ-
рѣа лок аѣ зрѣмат Геїса татѣл Сѣпѣтѣлѣ Стеван, кареле аѣ дѣченѣт а траце пре Зѣгѣрї
де ла вѣтѣї, шї аї дѣвѣца ла негѣцѣторїѣ¹⁾. Іарѣ Іоанн Zemіска, кѣм скрїе Кедрен²⁾:
„Дѣпѣрѣ ал доїлеа аѣ ал дѣпѣрѣцїеї сале, врѣнд съ се батѣ кѣ Рѣшїї . . . кѣ дѣченѣтѣлѣ
прїмѣверѣї . . . аѣ ешїт дїп Царїград . . . ел дѣсѣшї кѣ 5000 де пѣдѣстрамї, шї кѣ 4000 де
кѣлѣрамї треакѣнд Емѣл, фѣрѣ де вѣсте аѣ пѣвѣлїт прѣсте немічї, шї аѣ тѣвѣрѣт лѣнгѣ
Прѣслава, четатеа чеа таре (Маркіанопоїлѣ чел векїс), знде ера скаѣлѣлѣ Країлор Бѣл-
гарїеї, порѣлчїнд маї пѣїнте челоралалѣї осташї, ка сѣпѣт повѣзїреа лѣї Васїліе Кѣвїкѣ-
ларїѣл, фѣрѣ де зѣвавѣ сѣл зрѣзе. Аша лѣнд четатеа, пре Скїте карїї фѣцїа, і-аѣ

Ашиндереа скрие ши Зонара³⁾ ши Катона⁴⁾, кз ачеаа десклинуре, кз дънса тоа-те ачестеа ките ле скрїѣ Кедрен ши Зонара ла зн анѣ; ле деспарте дн треї анї, ши доарь нз рѣѣ фаче.

Ачи днсампъ ши ачестеа, кз че скрие Кедрен ла анъ. де акъм деспре Констанція ши челелалте четъци, кареа аѣ фост де а стълга Дънъриї, нз е днпиротїва ачеса, че еѣ ам арътат ла анъ 915. Пентрѣ кз Пацінакїї пълъ аѣ вълът дмпъратъ. Ioann Zemiska Дръщиоръ. с'аѣ трас дндъръпт ла локъриле сале челе маї тарї, темъндъсе съ нз пентреакъ ши еї ка Ръшиї; ши Ромънїї чеї дн Констанція ши дн челелалте четъци, рълъ-нълд нъмаї де сїне, лесне аѣ пълът трїмїре солї ла дмпъратъ.

¹⁾ Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Georgius Cedrenus in Compendio Historico ad an. 2. Imp. Joannis Zemiscac. ³⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 211. seqq. ⁴⁾ Katona l. c.

Анъ.л. 976. Дмпъратъ Ioann Zemiska дъпъ днделънгата воалъ, кареа о аѣ кълпътат дн венїнъ.л чел че і с'аѣ фост дат дн анъ.л трекът, дн анъ.л де акъм дн 10 Ianuarie, дн вълрстъ де 50 де анї аѣ мърїт, ши і-аѣ зрмат Васїліе ал доїлеа Българоктопъ.л кз фрате съѣ Константїн ал олтълеа, фечїорїї лъї Роман ал доїлеа, неподїї лъї Константїн Порфїрогенетъ.л ши стърънеподїї лъї Леон Фїлософъ.л; сълт карїї Васїліе Къвїкъларїя пре вре о кълїва повълдзїторї дї нъне цїос¹⁾.

Іаръ деспре Българї Кедрен²⁾ аша скрие: „Къл аѣ мърїт дмпъратъ Ioann Zemiska, Българїї с'аѣ рълїкат, ши стълънїреа престе сїне о аѣ днкредїндат ла патрѣ фраці: лъї David, Moїсі, Aaron ши Самоїл, фечїорїлоръ злгї Komїт преапъстернак днтре Българї, де ла кареле с'аѣ ши нъмїт Komїтопъ.л; пентрѣ кз чеїалалцї дн пеатъ.л лъї Петрѣ ера дъшї, къл ам скрие маї пайнте) дн Царїград, ши аколо шедеа. Борїсе Маїстръ.л фълкът де Zemiska, ши Роман цїгълнїт де Іосїф Къвїкъларїя, мърїнд Zemiska, аѣ фълїт дн Царїград, ши аѣ вълт съ теаргъ дн Българїа, ши пре Борїсе, дмъръкат фїїнд дн хайне гречїї ши Грек сокотїндъ.л а фї, зн Българ, кълд тречеа нрїп о пълдъре, л'аѣ оторът; Роман аѣ рълмас чїтов, ши дънъ ачеса с'аѣ днтърпат дн Царїград, къл се ва арълта ла локъ.л съѣ.“

„Днптрѣ ачещї патрѣ фраці, David дндатъ аѣ мърїт; Moїсі вълънд четатеа Сепра, аѣ перїт ловїт кз о пеатрѣ де не зїд; пре Арон кз прълчїї лъї л'аѣ оторът Самоїл, сълпїнд кз цїне кз Романїї; нъмаї Владїслав фїїл лъї Aaron, кареле ши Ioann с'аѣ нъмїт, мълвълт нрїп Радотер фїїл лъї Самоїл, кареле ши Роман с'аѣ кїемат, аѣ скълпат.“

„Самоїл ачеста фїїнд хърцашъ ши неодїхнїт вълрат, кълд ера оцїле Романїлоръ кълпрїнса кз Барда Склер (злгъ днтре чеї мълълїцї нрїп Васїліе Къвїкъларїя), тот апълсъл л'аѣ пекълїт кз пълвълрїле сале, цефлїнд нз нъмаї Тракїа, Македонїа ши вечїпълтатеа Тессалонїкеї, чї ши Тессалїа, Гречїа ши Пелопонесъл, ши кълпрїнълънд мълте четъци, днтре каре чеа маї де фрълте аѣ фост Ларїсса, пре аї кърїа локїторї кз тоате фамїліле лор і-аѣ трекът дн Българїа чеа маї дн лълъптрѣ, ши нълмъръндъї днтре осташиї съї, кз вїтецїа лор с'аѣ фолосїт асълпра Романїлор. — Дъс'аѣ ши тоашеле Сълтъ.лї

Ахилей, кареле фдесе Епископ Лариссеї, ши ле ащ ашезат дн. Преспа, зиде абеа скажнл съб.“
 Ашиндереа скрие ши Зонара³⁾).

¹⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Historico ad an. 1. Basilii II. Bulgaroctoni, Katona in Synopsi Chronol.

²⁾ Idem Cedrenus l. c. ³⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 219. 220.

Ан 8. 1 977. Барда Склер, кареле пентрх тьзлїреа са, кьм с'ащ зїе ла анхл маї дїнаїте, се склесе аскура дмпьратьлї Васїліе Болгароктопхлї, дн анхл де акьм ащ дивїне пре Леон повьзїторїхл дмпьратьлї').

¹⁾ Cedrenus in Comp. Historico ad an. 2. Bulgaroctoni, Katona in Synopsi Chronologica.

Анхл 978. Ачелашї Барда Склер дн анхл де акьм дивїнце ши пре Барда Фока де дозъ орї').

¹⁾ Idem Cedrenus ad an. 4. Bulgaroctoni, Katona l. c.

Анхл 979. Барда Фока дн анхл ачесте дивїнце пре Барда Склер, кареле ащ фьцїт ла Хосрое').

¹⁾ Idem Cedrenus ad an. 4. Bulgaroctoni, Katona l. c.

Анхл 981. Пьпъ кьнд ащ цїнхт тїрїпїа лї Барда Склер, дмпьратьл Васїліе ал доїлеа Болгароктопхл пх тьлїт ащ пьтхт лькра дн контра лї Самоїл Країхлї Болгарїлор ши ал Ромїлїлор челор де а дреапта Дьнїреї, чї дьпъ че ащ фьцїт Барда Склер ла Хосрое, ел дїкь ащ маї ресьфлецїт, ши дн анхл де акьм ащ лькрат аша, кьм скрие Кедрен'), кареле зїче: „Дрент ачесте дмпьратьл Васїліе кьт с'ащ тьнїтїт де Склер, дндатъ ащ врхт съ їсвьндеаскь фаутеле челе реле а ле лї Самоїл, ши кьлегїнд тоате оцїле Ромїлїлор ащ трекьт дн Болгарїа, нїчї лї Барда Фока, кареле дїкь ера domestїк престе скоале, свїндзшї сьатьл, нїчї челорамалї повьзїторї де ла ресьрїт. Аша дарь днтрїнд дн Болгарїа прїн цїнхтл тьнїтелї Родоно ши алїа рьхлї Евро, пре Маїстрьл Леон Мелїссенхл л'ащ льсат дїн дьрїт, ка съ пьзеаскь стрьнторїе, ел трекьнд прїн кьрїтьтїре ши пьдїрїле че сьнїт де кьтрь Трїадїца, кареа четате маї де дьтхл се зїчеа Сардїка; дн докьл че се пьтешче Стьпониї, ши де аколо вреа съ бать Сардїка. Се азде кь Самоїл темьндьсе а ешї ла шесь, ащ кьпрїне тьнїцї де прїн прецїр, ши чеаркь кьм ар пьтеа стрїка немїчїлор. Кь ачестеа фїнд кьпрїне дмпьратьл, Стефан domestїкьл скоалелор челор де ла анхс, кареле пентрх тїчїтеа лї се пореклеа Конто-Стефан, ши ера преа таре немїк лї Леон Мелїссенхлї, поаштеа ащ тере ла дмпьратьл, ши л'ащ дндемнат, ка льсїнд тоате, съ порнеаскь тавьра, ши съ се дн-тоарне дн Царїград; пентрх кь Мелїссенхл рьвїїнд съ рьнеаскь порфїра, съ грьвешче ла Царїград. Де кьвїнтеле ачесте тьрвьрїндьсе дмпьратьл, дндатъ ащ порьпчїт съ порнеаскь тавьра. Чї Самоїл мїшкареа чеа фьрь де рьнд а немїчїлор сокотїндь-о пре-кьм се ши кьвїнїа а фї фьгь, дндатъ ащ пьвьлїт престе дїпшї кь таре ларть, ши сьп-рїїндї і-ащ фьгьрїт, львїндьле тавьра ши тоате кьте абеа кь сїне, пьпъ ши стеммеле дмпьрїтєцї; дмпьратьл де абеа ащ скьнат прїн кьрїтьтїрї дн Фїліппонїї.“

Ашиндереа скрїї Зонара²⁾ ши Константїн Манассе³⁾).

¹⁾ Georgius Cedrenus Tom. 2. p. 698. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 220. seqq. ³⁾ Constantinus Manasses pag. 121.

Англ. 987. Барда Фока дн англ. de акѣм аѣ дмврѣкат порѣира дмпротѣва дмпѣратѣлѣ Василіе ал доілеа, шѣ пре Барда Склер дм пѣне сѣит назѣ ¹⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Hist. Katona in Synopsi Chronol.

Англ. 988. Дмпѣратѣл Василіе ал доілеа бате пре Колокѣр повѣдѣиторѣл лѣи Барда Фока ¹⁾.

¹⁾ Idem II. cc.

Англ. 989. Дмпѣратѣл Василіе Вѣлгароктопѣл, дѣпѣ че аѣ тѣрѣт дн англ. ачеста кѣ тоарте грабнѣк Барда Фока, оастеа лѣи о аѣ дмпрѣшиат, шѣ пре Барда Склер лѣаѣ прѣмѣт дн граціе ¹⁾, апоѣ дѣпѣ кѣм скрѣе Кедрен ²⁾: „Мѣнтѣт фѣнд дмпѣратѣл де рѣвоіеле дѣн лѣзѣтрѣ, сѣаѣ сѣѣтѣт сѣ се ісѣвѣдеаскѣ де не Самоіл шѣ де не алѣи крѣшорѣ, карѣи пѣпѣ а фѣ ел кѣ вѣтѣле челе дѣн лѣзѣтрѣ кѣпрѣне, тѣлѣтѣ пагѣѣѣ фѣкѣсе дмпѣрѣціеѣ Романѣлор. Дрѣпт ачѣеа аѣ ешѣт дн Тракіа шѣ Маκίdonia, шѣ де аколо сѣаѣ погорѣт дн Тѣссалонѣка сѣ тѣлѣтѣмеаскѣ тарѣлѣи Мѣченѣк Dīmītrīe. Аколо аѣ лѣсат кѣ тѣлѣтѣ шѣ тарѣ оасте пре Маκίστрѣл Грѣгорѣ Таронѣтѣл, ка сѣ дмѣедече пѣвѣлрѣле лѣи Самоіл; іарѣ ел дмтѣрѣпѣндѣсе дн Царѣград, аѣ пѣрчѣс дн Іверѣа, карѣа о аѣ шѣ кѣпрѣне дн англ. вѣрѣтѣорѣѣ 990.“ Амѣндеѣеа скрѣѣ шѣ Зонара ³⁾ шѣ Konstantin Manasse ⁴⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Historico, Katona in Synopsi Chronol. ²⁾ Idem Cedrenus T. 2. p. 701. ³⁾ Zonaras T. 2. p. 223. ⁴⁾ Constantinus Manasses p. 221. 222.

Англ. 995. Ла англ. ачѣста дѣспре Самоіл Краѣл Вѣлгарѣлор шѣ ал Ромѣнѣлор аша скрѣе Кедрен ¹⁾: „Дн тѣмѣл ачѣста кѣ де а дѣмѣл ошѣндѣсе Самоіл асѣпра Тѣссалонѣкеѣ, шѣаѣ дмпѣрѣшѣт ошѣле дн леашѣрѣ, шѣ аѣ порѣпѣчѣт, ка шѣи маѣ пѣдѣнѣ сѣ пѣвѣлеаскѣ пѣпѣ ла пѣшѣта четате. Карѣа сѣмѣндѣ-о Префектѣл Грѣгорѣ Таронѣтѣл, аѣ трѣмѣс пре Асот фѣѣл сѣѣ, ка черкѣнд тѣлѣтѣмеа пѣмѣчѣлор, сѣ вѣпѣ шѣ сѣѣ сѣпѣлѣ. Асот мерѣнд, сѣаѣ дмтѣлѣмѣт кѣ чеѣ че мерѣеа дмѣнѣте, шѣ лѣгѣндѣи дн фѣгѣ, ел дмѣсѣшѣ аѣ кѣзѣт дн шѣжлокѣл леашѣрѣлор. Грѣгорѣ дмѣелегѣнд дмтѣмплареа, дндатѣ аѣ кѣрѣ дмтрѣ аѣісторѣѣ, ка сѣ скоатѣ пре фѣѣл сѣѣ дѣн тѣлѣле протѣвѣнѣчѣлор, чѣ шѣ ел сѣаѣ дмвѣпѣвѣрат де Вѣлгарѣ, шѣ вѣтѣеѣеѣ ошѣндѣсе, сѣаѣ тѣлат.“

„Дмпѣратѣл дмѣелегѣнд пѣрѣреа повѣдѣиторѣлѣи, аѣ трѣмѣс алт повѣдѣиторѣѣ, пре Нікѣфор Дранѣл, Префектѣл Анѣсѣлѣи Ачѣста кѣт аѣ венѣт дн Тѣссалонѣка, дндатѣ сѣаѣ дмшѣпѣуат кѣ Самоіл тѣндрѣндѣсе аѣ трѣкѣт ѣесте Темпѣле Тѣссалонѣкеѣ, шѣ прѣсте рѣлѣ Пѣнеѣ, шѣ ѣѣѣѣеѣ Тѣссалѣа, Беодѣа шѣ Атѣка, шѣ трѣкѣнд прѣн істѣлѣ Корѣнтѣлѣи, Пѣлопонѣсѣл (Morea de акѣм) дмкѣл ѣѣѣѣеѣе. Дрѣпт ачѣеа ел дмкѣ трѣкѣнд прѣ ла поалѣле Олімпѣлѣи, аѣ венѣт дн Ларѣсса, шѣ лѣсѣнд аколо богачѣа, тоатѣ Тѣссалѣа о аѣ зѣмѣлат кѣрѣнд, шѣ трѣкѣнд кѣмпѣл Фарсалеѣ шѣ апа Амѣданѣлѣи сѣаѣ тѣвѣрѣт дн ѣѣртѣрѣле Сперкѣѣлѣи, дмтрѣ ал кѣрѣѣа чѣл дѣн коло ѣѣртѣре се тѣвѣрѣсе шѣ Самоіл. Де тѣлѣтѣ пѣоѣ че кѣзѣсе токмаѣ атѣпѣчѣ, рѣлѣ Сперкѣѣѣ фоарте крѣсѣкѣсе, пѣпѣтрѣ ачѣеа дн тѣмѣл ачѣла пѣ се пѣдѣлѣдѣѣа нѣчѣ о вѣтаѣе. Чѣ Дранѣл дн сѣс шѣ дн

ратъ.1 Васіліе таре оасте аѣ тріміс песте Етѣ асѣпра четъцілор Българещі сѣпт по-
вѣдѣторіі: Патрікія Теодорокан ші Протоспѣтаріа Нікіфор Кефіа; с'аѣ кспрнс де ачешіа
Преслава чеа таре ші чеа тікѣ, ші Пліскова, ші оастеа Романлор с'аѣ дитѣрнат кѣ бірѣнцѣ.“

1) Georgius Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 24. Imp. Basilii Bulgaroctoni.

А н ъ л 1000. Дѣспѣратъ Васіліе ал доілеа Българоктонъ дѣ анъ де акът іаръш,
с'аѣ рѣдікат асѣпра Българлор ші а Ромънілор, пентрѣ кѣ аша скріе Кедрен¹⁾: „Дѣ а-
нъ че зрмеазъ (дѣнъ 999), дѣспѣратъ іаръші терѣ дѣ България пріп Тессалоніа
аколо Добротер Префектъ Беррей, с'аѣ дат пре сіне ші четатеа дѣспѣратълі, пентрѣ
кареа фаптъ л'аѣ дѣрѣт кѣ чінсте де Прокопсѣл. Чі Ніколае, кареле пентрѣ скърѣімеа
лі, Ніколіца дѣкъ с'аѣ нѣміт, ші ера таі таре престе четатеа Сервіа зісѣ, п'аѣ дат че-
татеа кѣнд о вѣтеа дѣспѣратъ; чі се анъ тарера ші вѣртос, пѣнъ а лѣа дѣспѣратъ че-
татеа, кѣ кареа ші ел аѣ веніт дѣ тѣлі. Четатеа ачееа дѣспѣратъ о аѣ голіт де Бѣл-
гарі, ші о аѣ змплѣт де осташі де аі сѣлі, ші де аколо дѣспѣрѣндѣсе дѣ Царіград, пре
Ніколіца дѣкъ л'аѣ дѣс кѣ сіне ші л'аѣ фѣкът Патрікіѣ.“

Чі Ніколіца, дѣнъ кѣт скріе Кедрен таі дѣ ціос, нѣ тѣл аѣ зѣбовіт дѣ Царіград,
ші іаръші с'аѣ дѣторс ла Самоіл; кѣ кареле фѣцінд де ла дѣкѣнѣізареа четъцеі Сервіа
іаръші с'аѣ прінс ші апоі с'аѣ вѣгат дѣ темпцѣ.

Ънгѣрїі дѣкъ възѣнд вітеціа Сѣнтѣлі Стефан кареа о арѣтасе асѣпра лі Кѣпа, дѣ
анъ ачеста л'аѣ рѣдікат Краіѣ престе сіне²⁾, апоі л'аѣ ші дѣкоронат тот дѣтрѣ ачест
анѣ, дѣ 15 Август³⁾, кѣ корона, кѣ кареа ші акъта се дѣкоронеазъ Краіі Ынгѣрещі⁴⁾.
Трїмікс'аѣ корона ачеста де ла Сілвестрѣ ал доілеа Пана де ла Рома, саѣ де ла дѣспѣ-
ратъ ресѣрѣгѣлі Васіліе Българоктонъ, нѣ есте а меа а черка; дестѣл есте, кѣ ачеліа
Краіі Ынгѣрещі, карїі нѣ с'аѣ дѣкоронат кѣ корона ачеста, нѣ се цїп Краіі адеврѣаці, нїчі
лі се цїп порѣнчїле, прекът поці ведеа дїп леціле дерїі⁵⁾.

1) G. Cedrenus in Compendio Historico ad an. 24. Imp. Basilii II. Bulgaroctoni. 2) Ranzanus f. 355.
Bonfinius f. 170. Ritius f. 840. 3) Privilegium datum Abbati Montis Pannoniae anno Christi 1000. Ste-
phani jam Regis, Timon in Epitome Chron. f. 1. Faschingius in Nova Dacia Part. 5. p. 99. et Auctor
de Natal. Archi-Episcopi Coloc. p. 7. 4) Usus. 5) Corpus Juris Hungarici.

А н ъ л 1001. Ла анъ ачеста ачелаші Кедрен¹⁾ аша скріе: „Дѣ Індікціонъ 15
Дѣспѣратъ Васіліе аѣ дѣкѣнѣізарат Відінъ, ші вѣтѣндѣ'л опт лілі, л'аѣ лзат кѣ пѣте-
реа. Пѣнъ че аѣ зѣбовіт ла Відін дѣспѣратъ, Самоіл аѣ пѣвѣліт песте Одріані дѣ
зіоа де Сѣнта Марїа-Маре, токма кѣнд сѣрва сѣрѣтѣореа дѣнъ обїчеї: ші добѣндїнд
таре прадѣ, с'аѣ дѣтѣрнат. Дѣспѣратъ дѣспѣрїнд Відінъ, с'аѣ гѣтїт сѣ се дѣтоарне
дѣ Царіград, ші кѣлѣторїнд, тоате четъціле вѣлгѣрещі ле вѣтеа, ші ле сѣлѣнеа шїе.
Чі венїнд ла четатеа Скопіа аѣ афлат, кѣ Самоіл престе рѣл Аксіѣ, че се пѣтеше а-
къта Вардарїѣ, фѣрѣ де грїце тѣвѣреще, кѣчі дѣкрезѣндѣсе рѣллі, ші гѣндїнд кѣ пѣ-
трѣ вѣрсареа апоі нѣ се ва пѣтеа трече, се цїнеа а фї фѣрѣ де прїмеждїе. Дарѣ дѣ-
спѣратъ аѣ трекът оастеа прїп вадѣл де оаре-кареле лі арѣтат. Де зп лѣкѣр нїчі кѣ

гъндъл гъндит ка ачеста спитънтъндъсе Самоил, аша аѣ фъжит къ аі сѣі, кът пичі зънл дп-
тре еі аѣ дат пент къ нпмичіі. Корѣл лѣ дикъ с'аѣ принс, ші тоатъ тавѣра. Чі ші че-
татае Скопіа дикъ о аѣ дат дширѣтѣлѣ чел де Самоил пѣс Префект престе дѣнеа Ро-
ман фѣсл лѣ Петрѣ Країлѣ Вѣлгаріѣор, фрателе лѣ Борісе, кареле ші Сімеон с'аѣ пѣ-
мит де не пѣтеле тошъ-сѣѣ; пентрѣ кареа фантѣ, дширѣтѣл дикъ л'аѣ фѣкѣт Патрікіѣ
ші л'аѣ пѣс маі маре престе Авод.“

5) Georgius Cedrenus in Comp. Historico ad an. 26 Imperat. Basilii П. Bulgaroetoni.

А п ѣ л 1002. Історічїі Ѣнгѣрѣшї Тѣроціе 1) шї Бонфиніе 2), дикъ ші чеі маі тѣр-
зіі де кът дѣншї, се пѣрѣвек дп прїчїніле пентрѣ каре Сѣнтѣл Стефан аѣ лѣат Ар-
деалѣ де ла Цїзла чел маі тѣнѣр, шї л'аѣ зшїт Ѣнгѣрїеі, къ Анонімѣл Белеі, кареле
аша сѣрїе 3): „Тѣхѣтѣм аѣ пѣскѣт пре Хорка; Хорка аѣ пѣскѣт пре Цїзла шї пре Зѣ-
бор; Цїзла аѣ пѣскѣт дошъ фете, дпнтре каре зна с'аѣ кіемат Саполд, шї чеїлалѣт Са-
ролт, шї Саполт аѣ фост тата Сѣнтѣлѣ Країѣ Стефан. Іарѣ Зѣбор аѣ пѣскѣт пре Цїзла чел
маі мїк, татѣл лѣ Бѣе шї а лѣ Бѣне, пре а кѣрѣїа тпмп Країл Сѣнтѣл Стефан аѣ сѣвт
пїсгат шїе Ардеалѣ, шї пре Цїзла л'аѣ дѣсѣ легат дп Ѣнгѣрїа, шї дп тот тпмпѣл віе-
цїі лѣ л'аѣ цпнт дп темпїцѣ пентрѣ ачеса, пентрѣ къ дп кредїнцѣ ера
дешерт, шї л'аѣ врѣт сѣ фїе кредїнѣ, шї тѣлѣт се дппротївіа Сѣнтѣлѣ
Стефан Країлѣл, тѣкарѣ къ ера дп неашѣл тѣнї-са.“

Ансеампѣ віне кѣвїнтеле челе тѣсе але Анонімѣлѣ, адекъ: „*co quod in fide esset
vacuus, et noluit esse Christianus, et multa contraria faciebat S. Regi Stephano;*“ каре кѣ-
вїнте пѣ ле дшїелеце дшпѣ тѣкѣїреа лѣ Тѣроціе, шї а лѣ Бонфинїе, пре карїі і-аѣ ѣр-
мат чеїлалѣцї Історїчїі Ѣнгѣрѣшї, адекъ: „къ Цїзла чел маі тѣнѣр ар фї фост пѣгѣл, чї
къ аѣ фост де лѣнеа Рѣсѣрїтѣлѣ,“ де кареа аѣ фост шї Сѣнтѣл Стефан маі паште де а се
дпкорона; пентрѣ къ Цїзла чел маі вѣтѣрп къ Ѣнгѣрїі дп Ардеал дикъ дп ашл 948 се
фѣкѣсе кредїнѣ, прїп а кѣрѣїа фатѣ Саполта с'аѣ дпторс шї Geza татѣл Сѣнтѣлѣ Сте-
фан. Ашїшдереа Сѣнтѣл Стефан пѣ пентрѣ пѣгѣнѣтатеа лѣ Цїзла челї маі тѣнѣр с'аѣ
екѣлат асѣпра лѣ, чї пентрѣ къ пѣ л'аѣ пѣтѣт тѣсе де ла лѣнеа Рѣсѣрїтѣлѣ, сѣл
факъ де лѣнеа Ашѣсѣлѣ. Адевѣрѣл ачеста шї маі кіарѣ дп веї кѣшоаше, де веї четї
ші сокотї де амѣрѣнтѣл лѣїле дѣрїі Ѣнгѣрѣшї, челе де СС. Стефан шї Ладїслав фѣкѣте,
дп каре веї кѣлече, къ Сѣнцїі ачѣцїїа л'аѣ пѣтѣт лѣнѣда къ тотѣл обїчїсїрїле де ла Бі-
сѣрїка Рѣсѣрїтѣлѣ прїмїте, тѣкар къ се дпкоронасе къ корона де ла Сїлѣстрѣ ал
доїлеа Папа де ла Рома трїмїсѣ.

1) Joannes Thuroczius in Chronic. Hungar. Part. 2. cap. 29. 2) Antonius Bonfinius Rerum Hung. De-
cadis 2. Lib. 1. 3) Anonymus Belae Regis Notarius de septem Ducibus Hung. Cap. 27.

А п ѣ л 1003. Ла ашл 995 с'аѣ арѣтат къ дикъ атѣнѣа аѣ логодїт Geza пре
Цїзла сора Сѣнтѣлѣ Енрїкѣ, дшпѣ фїсл сѣѣ Сѣнтѣл Стефан, чї пѣнта о аѣ дптѣрзі-
ат пѣнѣ вор маі кредїе амѣе фѣцеле. Дп ашл ачеста дрѣнт ачеса Сѣнтѣл Стефан
л'аѣ адѣс логодїка, шї с'аѣ кѣнѣнат къ дѣнса, дп кареа с'аѣ пѣскѣт С. Емерїк 1).

1) G. Jeremias Haner Periodi 1-маѣ §. 10. Adalboldus apud Stillingum f. 72.

А н ъ л 1004. Да а н ъ л ачеста аша скріе Търодіе¹⁾: „Дѣнь че аѣ дѣвине С. Стефан пре Ціа, ш'аѣ порніт оастеа асѣра лѣ Кеан Повѣдѣторіа лѣ Бѣлгаріор ші Склавілор, каре пеамѣрї локѣск дн локѣрї дн фїреа са тарї; дн каре прїчїнѣ пре пѣмїтѣл Повѣдѣторїѣ, дѣнѣ мѣлте остепеле ші есдорї de оасте, de агеа л'аѣ дѣвине ші оторѣт, довѣндїнд неспѣсе вїстїерїї, маї алес дн аѣр, ші петрїї скѣтпе; ші аѣ ашезат аколо пре зн стрѣмошѣ а л сѣѣ, а н ѣ м ѣ Золтан, (маї вїне ар фї зїс : пре знѣл дн пеамѣл сѣѣ), кареле дѣнѣ ачееа аѣ мошенїт Ардеалѣ, ші дрепт ачееа се зїче de оуше Егделї Zoltán, петрѣ кѣ ел ера чел маї de demѣлт, кареле аѣ трїт пѣлѣ ла тїмѣл Сѣлѣлї Країѣ.“

Ашїндереа скріе Bonfїніе²⁾, Мелхїор Інохофер³⁾, ші Тїмон⁴⁾; чї Історїа ачееаста сѣѣ пѣ е адеврѣтѣ, сѣѣ Кеан аѣ фост Повѣдѣторїа Ромѣнїлор ші Склавілор. Кѣчї шїѣт лѣкрѣ есте дн Анонїмѣл Белеї⁵⁾, кѣ днѣк маї пїнѣте de а лѣа Тѣхѣтѣм Ардеалѣ, днтр'їнѣсѣл п'аѣ фост Бѣлгарї, фѣрѣ пѣмаї Ромѣнї ші пѣцїнї Склаві, карїї вїрїндѣсе, ші прїнзїндѣсе Цїа чел маї тѣлѣр дн а н ъ л 1002, дн а н ъ л ачеста лесне с'аѣ пѣтѣт рѣдїка асѣра Сѣлѣлї Стефан, маї вѣрѣос кѣ днѣк пѣ ле дѣдѣсе Повѣдѣторїѣ ноѣ. А-фѣрѣ de ачестеа, чїне ар пѣтеа креде, кѣ Золтан аѣ фост стрѣмошѣ; рѣоавус, Сѣлѣлї Стефан, ші атѣта аѣ трїт дѣнѣ моартеа стрѣлепотѣлї сѣѣ, кѣт аѣ мошенїт Ардеалѣ?

¹⁾ Thuroczius in Chronic. Hung. Parte 2. Cap. 30. ²⁾ Bonfinius Rerum Hung. Decadis 1-mae Lib. 1.

³⁾ Melchior Inchofer in Annal. Eccl. Regni Hung. Tom. 2. p. 270. ⁴⁾ Timon in Epitome Chronologica f. 2. ⁵⁾ Anonymus Belae Regis Notarius in Hist. de septem Ducibus Hungariae Cap. 25.

А н ъ л 1013. „Анѣрѣтѣл Васїліе“ зїче Кедрен¹⁾ ла а н ъ л de акѣм, „дн тодї анїї пѣвѣлеа дн Бѣлгарїа..... Дрепт ачееа Самоїл..... аѣ фѣкѣт шанѣрї пре знде дн-тра; ші петрѣ кѣ шїа кѣ с'аѣ обїчѣт а днтра прїп Кїмѣа, Лонѣл ші Клендїлѣ; стрѣтѣрїле ачеле ле-аѣ днгрѣдїт....., ші аша аѣ ашептат пре дншѣрѣтѣл. Дѣнѣ че аѣ сосїт днпѣрѣтѣл аколо, ші аѣ врѣт сѣ днтре вїтоѣеѣе л'аѣ днпедїкат пѣзїторїї, ші пре чеї че се сїлїа се треакѣ кѣ пѣтереа, дї вѣтеа, шїї рѣнеа дн локѣл чел маї de сѣс. Аколо деспѣдѣждїнд деспре тречере днпѣрѣтѣл, Нїкїфор Кеїлїа Префектѣл Фїлїппопоїлї дн дндемнѣ сѣ рѣтѣлѣ аколо, ші сѣ вѣтѣ шанѣл, кѣ ел сева дѣче аїреа, ші сѣ ва стрѣдї сѣ факѣ чева de фолос. Ашезїндѣсе днтрѣ ачееаста (адекѣ днвоїндѣсе спре ачееаста), ел кѣ аї сѣї аѣ днкѣпїзрат пре атеазїлї de ла кѣрѣтѣрїле ачелеа пѣнѣтеле чел маї днпїт; че се пѣтѣше Балатїста, ші дн 29 de зїле а ле лѣї Ізїс дн Індїкїонѣл 12, дн лок маї de сѣс, de ла спѣте, кѣ маре ларѣтѣ аѣ пѣвѣлїт пре-сте Бѣлгарї фѣрѣ de весте; карїї днфрїкошїндѣсе аѣ фѣїт, ші днпѣрѣтѣл стрїкїнд гар-дѣл, с'аѣ лѣат дѣнѣ дѣншїї. Мѣлцї Бѣлгарї с'аѣ тѣїат атѣпчї, дарѣ маї мѣлцї с'аѣ прїне. Самоїл днѣк кѣ аневоїе аѣ скѣпат прїп ацїсторїїца фїїлїлї сѣѣ, кареле гонїторїлор ле-аѣ стат днпротївѣ, ші пїнд пре тѣтѣл сѣѣ пре кал, л'аѣ дѣс дн четѣлїка Прїлапѣлї; Бѣлгарїлор челор прїпшї, карїї се зїк а фї фост ка ла 15,000, Днпѣрѣтѣл ле-аѣ скос окїї, лѣсїнд

аѣ: скос окиі, ши мергѣндѣ пѣль ла Ахрида, знде ера сказвѣл краимор Бѣлгѣрѣщї, о аѣ лѣат.“

„Апої с'аѣ сокотїт сѣ теаргѣ ла Дїррахїѣ (Dyrrachium), кѣ ши аколо ера де лїпѣ сѣ фїе де фацѣ. Пентрѣ кѣ пѣль кѣнд аѣ фост Трїмалїа, ши челе маї вѣчїне пѣрцї а ле Сервїеї сѣпт Владїмер, кареле аѣ фост цїпере лѣї Самоїл, дарѣ аѣ фост от дрептѣ ши їзвїторїѣ де паче, Дїррахїа аѣ рѣмас дн паче; чї дѣпѣ че аѣ отпорѣт Іоанн Владїстлав пре Гаврїїл Роман ши пре Владїмер, пре кареле кѣ цїзрѣшѣлтѣрї стрѣмѣе л'аѣ дн-шелат прїн Давїд Архїепископѣл Бѣлгарїеї, де і-аѣ дат лѣкрѣрїле Дїррахїа,ши, фоарте с'аѣ тѣрѣзрат, пентрѣ кѣ Іоанн Владїстлав бѣтеа Дїррахїа, акѣш ел днѣшї, саѣ прїн Повѣзїторїї сї.“

„Чї фѣ днпедекат днпѣратѣл де ла мерѣереа ла Дїррахїѣ, пентрѣ кѣ мергѣнд дн Ахрида, аѣ лѣсат днаноїа са пре Георгїе Гонїціат, ши пре Орест протоспѣтарїа кѣ оцї, сѣ прадѣ шесѣл Пелагонїеї, пре карїї Бѣлгарїї, сѣпт повѣзїреа лѣї Іваца, челї де вестїт ши пѣтернїк неам, і-аѣ трас дн кѣрѣ, ши і-аѣ тѣїат де тот. Сѣпѣрат фїїнд пентрѣ пердереа ачѣаста днпѣратѣл с'аѣ днѣзрнат дн Палагонїа, ши гонїнд пре Іваца, аѣ венїг дн Тессалонїка, ши де аколо дн Мосїнопоїѣ, трїмїцінд пре Давїд Арїанїтѣл кѣ оасте сѣ батѣ Стрѣмпїца, кареле пѣвѣлїнд ѣрѣ де весте, аѣ лѣат Термїца. Трїмїс'аѣ ши алтѣ оасте аѣзпра четѣзїчелор де лѣпгѣ Трїадїца сѣпт Повѣзїторїа Ксїфїа, кареле кѣ-прїнзїнд тоате кѣте ера пре шес, аѣ лѣат четѣзїка че сѣ пѣмѣе Боїон.“

Ашїндереа скрїе Зонара“).

Ла анѣл 963 с'аѣ арѣтат кѣ Самоїл Країа Бѣлгарїмор ши ал Ромѣнїмор челор деа дреанта Дѣлѣрїї, карїї дн тїмѣл де акѣт се пѣмѣек Коцовлахї саѣ Цїцарї, аѣ фост діакопѣ Ромѣн кѣ тоатѣ вїца ши сѣшѣца лѣї. Ачї днѣзампѣ: кѣ пре Домїціан Казканѣл ши пре Іваца, карїї се помѣнеск ачї, пѣмѣле днкѣ аратѣ а фї фост Ромѣнї, кѣчї пѣ сѣпт пѣме словенѣщї, чї лѣтїненї.

1) G. Cedrenus in Comp. Historico ad an. 40. Basilii Bulgaroetoni. 2) Zonaras Tom. 2. p. 226.

Апїї 1015 — 1017. „Тот днѣрѣ ачѣла ап“ зїче Кедрен¹⁾ „дн Індїкціонѣл ал 14, днпѣратѣл ешїнд дн Царїград, аѣ венїг дн Трїадїца, ши днкѣнцїзрїнд четѣзїка Пернїкон зїсѣ, о аѣ бѣтѣт дн 88 де зїле, ши пентѣндѣ-о лѣа, с'аѣ дѣс дн Мосїнопоїѣ. Аколо одїхнїндѣшї оастеа, прїмѣвара аѣ днѣрат дн Бѣлгарїа, ши днкѣнцїзрїнд четѣзїка чеа лѣпгѣ, о аѣ лѣатѣ, апої трїмїціндѣ дн кѣмпїї Пелагонїеї пре Давїд Арїанїтѣл, ши пре Константїн Дїоцен, де аколо аѣ адѣс тѣлѣте добїтоаче, ши тѣлїї оаменї..... Денї мергѣнд пѣль ла Касторїа, аѣ черкат'о, ши аѣлѣндѣ-о аша де таре, кѣт пѣ се пѣ-теа батѣ, с'аѣ днѣзрнат пентрѣ кѣ лѣасе кѣрцї де ла Цїцїкїе Префектѣл Дрѣзїїорѣлї, фїїл Патрїкїа,ши Тездат Іверѣлї, прїн каре се дншїїнца, кѣ Кракра аѣ стрїне фоарте таре оасте, ши зндѣсѣе кѣ Іоанн Владїстлав, пре Пацінакї днкѣ і-аѣ трас ла сїне, ши вреаѣ сѣ пѣвѣлеаскѣ дн цїнѣтѣл Романїмор. Тѣрѣзрїндѣсѣе прїн кѣрцїле ачѣстѣа, дн-датѣ ш'аѣ тѣтат калѣа, ши трекїнд аѣ лѣат четѣзїка Босограда, ши о аѣ ши арс, Берреа,

о аѣ дѣрес, шѣ стрѣкѣнд четѣдѣчеле дѣн прецѣрѣл островѣлѣ шѣ а л Молицѣлѣ, аѣ стѣ-
тѣт, дѣдѣдѣдѣсѣ кѣ пѣвѣлѣреа лѣл Кракра шѣ а лѣл Иоанн Владѣстлав, кареа воѣсе а о
фаче, с'аѣ дѣдѣдекат, некѣпѣтѣнд аѣсторѣс дѣла Паѣинакѣ. Дѣтѣрѣндѣсѣ аѣ вѣтѣт Се-
тена, шѣде авѣсѣсе четате Самоѣл.“

„Дѣпѣ ачѣстеа аѣ трѣмѣс асѣпра лѣл Иоанн Владѣстлав, кареле нѣ ера департе дѣ ел.
пре Константин Дѣоѣен кѣ четеле Аппѣсѣлѣ шѣ а ле Тѣссалонѣченѣлор. Ачелора, дѣпѣ
че с'аѣ дѣс, Иоанн Владѣстлав ле-аѣ нѣс леашѣрѣ. Ачаста вѣзѣндѣ-о дѣпѣратѣл, ел дѣ-
сѣшѣ аѣ терѣ кѣларе дѣаѣнтеа ошѣлор, шѣ нѣмѣл атѣта зѣкѣнд:“ „Чѣне е оста шѣ.
вѣе дѣпѣ мѣне,“ „аѣ стрѣне калѣл дѣ нѣтѣнѣ. Вѣзѣнд чѣе дѣаѣнте трѣмѣшѣ дѣдрѣс-
нѣреа дѣпѣратѣлѣ, с'аѣ сѣпѣмѣнтат, шѣ дѣтѣрѣндѣсѣ ла тавѣра лор алта н'аѣ стрѣгат,
фѣрѣ нѣмѣл:“ *Βεζετε ὁ Τζαϊσαρ!* — Вѣдѣдѣ пре дѣпѣратѣл! “ „шѣ тоѣ аѣ прѣне фѣга
дѣмпрепѣ кѣ Иоанн Владѣстлав. Дѣоѣен кѣ аѣ сѣл кѣлѣтѣнд кѣраѣѣшѣ аѣ гонѣт, шѣ мѣлѣ аѣ
тѣлатѣ, прѣнс'аѣ шѣ 200 дѣ кѣлѣрѣдѣ дѣврѣкаѣ дѣ ферѣ, шѣ кѣл шѣ богаѣа лѣл Иоанн
Владѣстлав, шѣ пре вѣрѣ-сѣѣ. Дѣпѣратѣл сѣвѣрѣшѣнд ачѣстеа, с'аѣ дѣтѣрѣнат ла Бодѣна,
шѣ дѣ аколѣ, дѣпѣ че аѣ дѣтокѣмѣт тоате, дѣ Царѣград дѣ 9 Јанѣварѣ ал Індѣкѣтѣонѣлѣ
15, дѣ анѣл дѣ ла зѣдѣреа лѣмѣе 6526, (Јарѣ дѣ ла пѣщѣреа лѣл Хрѣстѣс 1017).“

Ачѣ дѣкѣ дѣсѣатѣпѣ, кѣ осташиѣ лрѣ Иоанн Владѣстлав аѣ фост маѣ кѣ сѣатѣ Рѣ-
тѣнѣ дѣ вѣдѣ, прѣкѣм шѣ ел; алтѣнтрѣлеа кѣм ар фѣ стрѣгат: „Вѣдѣдѣ пре дѣпѣратѣл!“
кѣар Рѣмѣнѣше, тѣкар кѣ Кѣдрѣн кѣ Прѣк рѣѣ аѣ скрѣс кѣвѣнтеле ачелеа.

1) Georgius Cedrenus in Comp. Historico ad an. 39. Imperatoris Basilii II. Bulgaroctoni.

Анѣл 1018, 1019. „Иоанн Владѣстлав“, Јарѣшѣ Кѣдрѣн 1) зѣче „скѣпѣнд дѣ прѣмѣж-
дѣа маѣ сѣс зѣсѣ, с'аѣ дѣс сѣ ватѣ Дѣрѣрахѣл, шѣ дѣчѣпѣнд рѣсѣоѣл с'аѣ отѣрѣт нѣ сѣ шѣе дѣ
чѣне, дѣпѣ че аѣ доминѣт доѣанѣ шѣ чѣнчѣ лѣнѣ; дѣпре а кѣрѣа тоарте дѣдѣдѣдѣсѣ Дѣ-
пѣратѣл прѣн. Прѣфектѣл Дѣрѣрахѣлѣ, Патрѣкѣлѣ Нѣкѣфор Пѣгонѣтѣл, дѣдатѣ аѣ порѣнѣт,
шѣ дѣпѣ че аѣ венѣт ла Одрѣѣ, л'аѣ дѣтѣмпѣнат фрателе шѣ фѣчѣорѣл лѣл Кракра чѣлѣл
вѣстѣт, адѣкѣндѣл вѣнѣ вѣсте, кѣ сѣ сѣпѣсѣне дѣпѣратѣлѣ Пѣрнѣкѣл чѣл тѣре, шѣ а л-
те четѣдѣчѣл пѣлѣ дѣ 35; кѣрѣра дѣпѣ вѣрдѣчѣа лор тѣлѣдѣмѣндѣле, пре Кракра л'аѣ
фѣкѣт Патрѣкѣѣ, шѣ ел аѣ венѣт дѣ Мосѣнопоѣѣ. Аколѣ аѣ венѣт ла дѣнѣсѣл солѣ дѣн Пѣ-
лагѣонѣа, дѣн Морѣвѣсѣд, шѣ дѣн Лѣненѣѣ, сѣпѣсѣндѣсѣ кѣ четѣдѣчѣле лор дѣпѣратѣлѣ. Дѣ
аколѣ аѣ терѣ ла Сѣрра дѣпѣратѣл, шѣ аѣ венѣт ла дѣнѣсѣл Кракра, адѣкѣнд кѣ сѣне
пре ачѣеа, карѣлѣ фѣсѣсе прѣсте чѣле 35 дѣ четѣдѣчѣл, че сѣ сѣпѣсѣсѣе, шѣ тоѣ с'аѣ
прѣмѣт кѣ чѣнсте. Венѣтаѣ шѣ Драгомѣз дѣн Стрѣмѣнѣа, шѣ адѣкѣндѣс кѣ сѣне пре Патрѣ-
кѣл Иоанн Прѣфектѣл Халдѣеѣ, кареле прѣнс фѣндѣ дѣ Самоѣл краѣл, 22 дѣ анѣ
рѣвѣсе, шѣ нѣнтрѣ ачѣеа пре Драгомѣз дѣкѣ л'аѣ фѣкѣт Патрѣкѣѣ дѣпѣратѣл. Кѣт с'аѣ
апрѣнат дѣ Стрѣмѣнѣа дѣпѣратѣл, аѣ венѣт ла дѣнѣсѣл David Архѣенѣскѣнѣл Вѣлгарѣ-
рѣеѣ кѣ кѣрѣѣ дѣ ла Марѣа вѣдѣва лѣл Иоанн Владѣстлав, кареа фѣгѣдѣсѣа: кѣ ва да тоа-
тѣ Вѣлгарѣа, нѣмѣл дѣ ва довѣндѣ нѣскарѣ черѣрѣ.“

Венѣт'аѣ шѣ Bogdan доминѣл четѣдѣчѣлор, чѣлор дѣн лѣпѣтрѣ ὁ τῶν ἐνδοτέρου καστῶν

τολάχης ші ел дикъ с'аѣ фѣкѣт Патрікіѣ; пентръ къ де мѣлѣ цѣна къ дѣмѣратѣлѣ, ші о-торѣсе пре сокрѣ-сѣѣ.

„Де аколо аѣ мерѣ ла четатеа Скопіа зісѣ, ші лѣсѣнд маї марѣ прѣсте дѣлса пре Патрікіѣл David Аріанѣтѣл, с'аѣ дѣтѣрнат прѣн четѣдѣчелѣ Стіпеѣ ші Просак..... Де аколо плекѣнд спре дреапта, аѣ дѣтрат дѣл Ахрїда..... карѣа четате ера чеа кѣпѣтѣ-неаскъ дѣл тоатѣ България, ші сказѣлѣ країлор ера дѣтѣрѣлса, ші аколо се цѣна вѣстї-ерїлѣ, пре карѣ дескїзїндѣлѣ мѣлѣ банї, короне алкѣтѣлѣ дѣл петрїї сѣзѣмѣ, нештїнѣ-те дѣтѣрѣлѣ, ші о сѣтѣ де мѣлѣ де аѣр аѣ гѣсїт, карѣ тоате ле-аѣ кѣлѣтѣт дѣл остапї дѣл локѣ де конѣарїѣ. Прѣсте Ахрїда аѣ пѣс маї марѣ пре Патрікіѣл Евстатїѣ Дафно-шел, дѣндѣл вѣнї пѣзїторї. Апої аѣ ешїт дѣл тавѣрѣ де аѣ прїїмїт пре вѣдѣва лѣї Іоанн Владїстѣлав къ треї фѣчїорї, ші шесе фете. Адѣс'аѣ дѣлса къ сїне ші пре зп фѣчїор де кѣпѣтат а лѣї Самоїл, ші доѣв фете але лѣї Радомер (алтїнѣтрѣлеа Гаврїїа Роман) фѣчїорѣлѣ лѣї Самоїл, ші чїнчї фѣчїорї тот аї ачелѣлѣ, дїнѣре карїї зпѣл фѣсесе орѣлѣт де Іоанн Владїстѣлав атѣнчї, кѣнд аѣ оторѣт ачѣста пре Радомер, ші пре пѣїе-рѣа лѣї, ші пре Владїмер цїнерїлѣ лѣї Самоїл. Маї аѣѣа Марїа дїн Іоанн Владїстѣлав ші алѣї треї фѣчїорї, чї ачѣщїа фѣзїсе дѣл мѣнѣтелѣ Тѣмор, карѣлѣ е зпѣл дїн вѣрѣфѣ-рїлѣ мѣнѣлор Керѣзїнѣчїї. Дѣмѣратѣлѣ пре Марїа о аѣ прїїмїт къ вѣлѣндеѣе, ші аѣ порѣнчїт сѣ о цїнѣ къ чѣїлалѣї.“

„Аѣарѣ де ачѣщїа ші алѣї България дїн чѣї маї де фѣрѣнѣте с'аѣ дѣмѣрѣнат къ дѣмѣра-тѣлѣ, прѣкѣм Несторїц, Зарїц ші Добромѣр чѣл маї тїнѣр, фїѣше-карѣ къ остапїї сѣї, ші пре тодї і-аѣ прїїмїт дѣмѣратѣлѣ къ вѣлѣндеѣе, ші і-аѣ чїнѣтїт кѣм і се кѣвїнїа лѣї.“

„Ба че е маї мѣлѣтѣ, ші Прѣсїан фѣчїорѣлѣ лѣї Іоанн Владїстѣлав, къ фѣрацїї сѣї, деспре карїї ам зіс маї дѣл сѣсѣ, къ фѣзїсе дѣл мѣнѣтелѣ Тѣмор, дѣлѣлѣлѣгата дѣлкѣнѣїзѣра-ре не маї пѣтѣндѣо рѣѣда..... аѣ пофѣтїт де ла дѣмѣратѣлѣ сѣкѣрїтате, ші аѣ фѣлѣдѣлїт къ се вор сѣпѣлѣне; кѣрора оменѣше ле-аѣ рѣсїзїне..... Дїн Прѣсна с'аѣ дѣсѣ дѣмѣратѣлѣ дѣл Дїаѣоїѣ, ші аколо шѣзїнд дѣл тронѣ, аѣ прїїмїт пре Прѣсїанѣ къ фѣрацїї лѣї, пре карїї мѣлѣгїндѣлїт къ кѣвїнѣте дѣлчї, ші пѣїне де оменїе, пре Прѣсїан л'аѣ фѣкѣт Маїїстѣрѣ, іарѣ пре чѣї дої фѣрацїї аї лѣї, і-аѣ фѣкѣт Патрікії.“

Дѣнѣ ачѣстѣа скрїе ачѣлалѣїѣ Кедрѣн, къ пре Марїа мѣлѣа лѣї Прѣсїан дїкѣ о аѣ фѣкѣт дѣмѣратѣлѣ Зоствѣ, карѣа чїнѣсте ера дѣнѣре мѣїерї, ка ші а фї Патрікіѣ дѣнѣре вѣрѣѣдї.

Бордан Домѣлѣ четѣдѣїчїлор, чѣлор дїн лѣлѣнѣтрѣ, деспре карѣлѣ скрїе Кедрѣн ла апїї ачѣщїа, ші се вѣде а фї фост Топарх прѣсте Констанцїа ші чѣлѣлалѣте четѣдї чѣ сѣнѣт деа сѣлѣлѣа Дѣнѣрїї, адекѣ дѣл Валахїа де акѣм, деспре карѣ с'аѣ фѣкѣт кѣлѣлѣт ла апѣл 972; карѣ пѣрѣре а теа, кѣчї арѣ фѣндѣмент, мѣлѣ фачѣ а кѣреде, къ Бордан дїкѣ аѣ фост Ромѣн, ка ші Кракра, ші тодї чѣї чѣ сѣнѣт дїн сѣлѣлѣлѣа Комїтопѣллор. Везі ші ачѣлеа, карѣ ам скрїс ла апѣл 963.

Аша аѣ кѣпрїне де одатѣ Васїліѣ II. Българиярѣкѣлѣ тоатѣ България, ші прѣкѣм скрїе

¹⁾ Chartultius in vita S. Stephani f. 190. Thuroczius f. 97. Ranzanus l. 356. Timon in Epitome Chronologica.

А н я л 1031. Деспре Прѣсѣан маї пре хртъ аша скріе Кедрен¹⁾: „Ан анѣл де ла зидіреа лѣміі 6539, дн Індікціонѣл 14, не Прѣсѣанѣ л'аѣ тѣсє кѣлѣзѣр, іарѣ пре мѣ-мѣ-са де ла тѣлѣстїреа Вѣкелларїс.лї дїн Мантїкѣѣ о аѣ трекѣт дн Тракіа.“

Тот днтрѣ ачеста ан аѣ мѣрїт шї Сѣлтѣл Емерїк фїї л Сѣлтѣлї Стефан країлї Знгарїеї²⁾, шї дѣпѣ дѣпѣл аѣ мѣрїт шї мѣмѣ-са Цїсела; кѣчїскріе Епс³⁾: „Мѣта лї Е-мерїк днкѣ пѣ мѣлт аѣ трїт дѣпѣ фїїлї сѣѣ, дѣпѣ а кѣрѣїа моарте Стефан ш'аѣ лѣат алтѣ мѣїере іарѣшї Цїсела пѣмїтѣ, дїн фамїліа Бѣргѣндїлор.“ Цїсела ачеста, пѣ чеа дїнтѣїѣ, аѣ рѣдѣмнат пре Сѣвѣсє сѣ скоатѣ окїї лї Вазѣл, пре кареле вреа Сѣлтѣл Стефан, дѣпѣ че і-аѣ мѣрїт фечїорѣл Емерїк, сѣ'л лѣсѣ Країѣ дн локѣл сѣѣ⁴⁾. Де о днтѣмларе ка ачеста с'аѣ темѣт шї Андреїѣ, Бѣла шї Лѣвѣнта, рѣдѣнїлє Сѣлтѣлї Стефан, шї дрѣпт ачѣеа аѣ фѣцїт днтѣїѣ дн Бохемїа, апої дн Полонїа⁵⁾.

¹⁾ Cedrenus Tom. 2. p. 729. ²⁾ Chartultius, Thuroczius. Ranzanus et Timon ll. cc. ³⁾ Eps. p. 41.

⁴⁾ Thuroczius f. 97. 98. Bonfinius f. 185. ⁵⁾ Thuroczius f. 98. et 103. Bonfinius f. 185. et 194.

А н я л 1032. Ла анѣл ачеста аша скріе Кедрен¹⁾: „Ан анѣл де ла зидіреа лѣ-міі 6540, дн 28 Ілїе, сѣмѣлѣт ла доѣл чѣасѣрїале попѣїе, аѣ трекѣт о стеа де ла а-міазл-зі спре міазл-поапте, каре аѣ лѣмінат тот пѣтѣлѣл кѣ разеле салє. Шї пѣ-цїп дѣпѣ ачѣеа, трїстѣ вѣсте аѣ венїт деспре лѣкрѣрїлє Романїлор, адекѣ: кѣм кѣ Ава-рїї чѣфѣск Месопотамїа; Пацїнакїї трекѣнд Дѣнѣреа, Месїа де цїос; Саракїнїї тарѣї-нїлє Ілїрїкѣлї. . . . шї чѣїалалїї с'аѣ днтѣрнат а касѣ пѣвѣлѣмацї, пѣмаї Саракїнїї с'аѣ бѣлѣт.“

Ашїндѣреа скріе Зонара²⁾ шї Калѣсіе³⁾.

¹⁾ Cedrenus Tom. 2. p. 730. ²⁾ Zonaras Tom. 2. p. 232. ³⁾ Calvisius in Opere Chronol. ad h. an.

А н я л 1035. Ан анѣл де акѣм, дѣпѣ кѣм скріе Кедрен¹⁾ шї Зонара²⁾, Пацїна-кїї трекѣнд Дѣнѣреа, аѣ прѣдат тоатѣ Бѣлгарїа, Тракіа шї Маїдонїа, дн каре прадѣ че п'аѣ трѣвїт сѣ пѣтїмѣаскѣ шї бїѣцїї Ромѣнїї?

¹⁾ Cedrenus ad an. 1. Michaelis IV. Paphlagonis Augusti. ²⁾ Zonaras Tom. 2. pag. 236.

А н я л 1036. „Ла анѣл де ла ѣрїреа лѣміі 6544, дн Індікціонѣл 4. прїмѣвара, зїче Кедрен¹⁾: „Пацїнакїї де трї орї с'аѣ словозїт дн цїнѣлѣ Романїлор, стрїкѣнд тоа-те кѣте лє аѣ фост днїнїте, шї пре кѣцїї аѣ прїнс, пре тоцї і-аѣ оторѣт кѣ неспѣсє кї-лѣрї, пѣлѣрїнїнд ла вре о вѣрѣстѣ; вїї днкѣ аѣ прїнс пѣ 5 повѣдїторї: пре Іоанн Дѣр-шовкаїтѣл, пре Барда Пѣцѣ, пре Лѣон Калкотѣва, пре Константїн Птеротѣл шї пре Мі-хаїл Стравогрїкарїѣ.“

Ашїндѣреа скріе Зонара²⁾.

¹⁾ Cedrenus in Comp. Historico ad an. 2. Michaelis IV. Paphlagonis Aug. ²⁾ Zonaras l. c.

А н я л 1038. Анѣл ачеста є вѣстїт фоарте, пѣ пѣмаї ла ісгорїчїї чѣї Знѣрѣшї, чї шї ла чѣї стрїнїї пѣнтрѣ моартеа Сѣлтѣлї Стефан чѣлї дїнтѣїѣ Країѣ ал Знѣрїлор; чї пѣ тоцї ісгорїчїї сє пѣрѣвѣск дн анѣл ачеста. Еѣ ан ѣрнат чѣлор маї вѣрѣнїї де

кредінцъ, лѣи Тѣроцие ¹⁾ ші лѣи Panzan ²⁾, ші пентрѣ ачѣеа пѣи моартеа Сѣнтѣлѣи Стефан ла апл ачѣста. Тѣ чѣтеще пре Ханер ³⁾, ші маі тѣлте веі апла дѣтрѣжнѣсѣл.

¹⁾ Thuroczius f. 9. ²⁾ Ranzanus f. 356. ³⁾ Georg. Jeremias Haner Period. 1. §. 18.

А п ъ л 1039. Дѣпъ моартеа Сѣнтѣлѣи Стефан пріи аѣисторіѣл Ціселеі вѣдѣвеі крѣсеі чѣі дін фаміліа Бѣргѣнділор, с'аѣ фѣкѣт Краіѣ Шгаріѣі Петрѣ Алѣманѣл ¹⁾, пре кареле л'аѣ ші дѣкоронат Шгаріі дѣ апл ачѣста ²⁾.

„Дѣ апл ачѣста“ зѣче Кедрен ³⁾: „с'аѣ рѣдѣкат ші Бѣлгаріі асѣпра Романілор; кѣ ачѣст пріледѣѣ оаре-каре Бѣлгар, аплте Петрѣ порѣклѣт Делеан, шерѣлл зѣлѣ царігрѣдеан, аѣ фѣѣт дін Царіград, ші зѣлѣнд пріи Бѣлгаріа, аѣ веніт пѣлѣ ла Моравѣ ші Бѣлград, каре сѣлѣт чѣтѣѣле Панноніѣі де а дреанта Дѣпѣріі, вѣчѣне кѣ цінѣтѣл зѣлѣреск, ші зѣкѣнд: кѣ ел есте фіѣл лѣи Роман ші непот лѣи Самоіл (Краіѣлѣи Бѣлгаріѣі), аѣ порнѣт спре Бѣлгарі — де л'аѣ крѣзѣт ші л'аѣ фѣкѣт Краіѣ Бѣлгаріѣі. Дѣчѣ л'аѣ дѣс дѣ Наісѣ ші Сконіа, чѣле маі де фрѣнте чѣтѣѣ але Бѣлгаріѣі, прѣтѣтіндеа Краіѣ бѣневестіндеѣ ші амѣр оторѣнд пре Грѣчѣ, пе каріі апла. Ачѣста дѣцѣлегѣндѣс-о Васіліѣ Сінадѣм Префектѣл Діррахіѣлѣи, дѣ граѣѣ аѣ стрѣлѣс ошѣле де аколо, ші ле аѣ дѣс дѣ контра лѣи Делеан Іарѣ дѣпъ чѣ аѣ сосіт ла локѣл чѣ се кеатѣ Дѣбра, с'аѣ сѣдѣт кѣ Трѣвѣлѣл Міхѣл Дертокаітѣл, кареле л'аѣ пѣрѣт, кѣ вреа сѣ рѣнеаскѣ дѣпѣрѣѣіа, пентрѣ ачѣеа дѣпѣратѣл л'аѣ кѣлѣлѣт, ші тріміїндеѣл дѣ Тѣссалоніка, л'аѣ пѣс свѣт пазѣ. Дертокаіт, (кѣчѣ ачѣста аѣ зрѣат лѣи Сінадѣм) пѣвѣпѣще пѣртѣнд дѣрегѣторіа, дѣ скѣрт тіпѣ тоате ле аѣ рѣсколѣт; пентрѣ кѣ ачѣіа, пре каріі і-аѣ фост ѣертѣлѣт фѣрѣ дрепѣтѣте, — с'аѣ скѣлат асѣпра лѣи, ші ел сімѣїнд лѣашѣрѣле, аѣ фѣѣт поапѣте. Еі аша дарѣ темѣндѣсѣ де дѣпѣратѣл, аіѣеѣ с'аѣ дѣсѣїнат де кѣтрѣ дѣпѣратѣл, ші пре зѣлѣ дінѣре осташі, кареле ера цѣст де дѣцѣлѣпт ші де таре, аплте Теіхомер, л'аѣ рѣдѣкат Краіѣ Бѣлгаріѣі. Дѣспѣрѣїндеѣсѣ дѣ доѣл Бѣлгаріі, ші кѣпоскѣнд Краіѣ зѣлѣ пре Далѣан, алѣїї пре Теіхомер: Делеан аѣ кіѣмат пріи кѣрѣї пре Теіхомер сѣ се зѣнеаскѣ ла олаѣтѣ, апої дѣпъ чѣ ш'аѣ зѣлѣт ошѣле, пре тоѣ і-аѣ кіѣмат ші ле аѣ кѣлѣлѣтат: кѣ дѣл крѣд пре дѣлѣсѣл а фі дін сѣлѣце крѣіѣеск, прѣкѣт ші есте дін Самоіл прѣсѣт, ші пофѣтѣск сѣ ле фіѣ Краіѣ, сѣ лѣнеде пре Теіхомер; алтѣїнтрѣлеа ел дѣлѣшѣ се ва лѣса, ші крѣїтеа о ва да лѣи Теіхомер. — Дѣпъ чѣ аѣ зѣс ачѣстеа, с'аѣ фѣкѣт таре ларѣтѣ, ші стрігѣнд кѣ пѣштаї пре Делеан дѣ воѣск Краіѣ, пре Теіхомер дѣдатѣ л'аѣ зѣчѣ кѣ піѣтре. Делеан рѣтѣїнд Краіѣ сілѣлѣр, ошѣле сѣле ле аѣ повѣлѣїт ла Тѣссалоніка дѣпѣротѣва дѣпѣратѣлѣи. Чі дѣпѣратѣл фѣрѣ вре зѣлѣ рѣнд ш'аѣ трас ошѣле спре Царіград, лѣлѣнд тоатѣ вогаїа, азрѣл, арѣїнтѣл ші скѣлѣле, сѣ ле дѣкѣ дѣпъ дѣлѣсѣл домѣсѣтѣкѣл Манѣл Івада, кареле лѣлѣнд тоате ла сіѣне, кѣ оаре-каре Елѣлѣх ші Кѣлѣкѣларіѣс, аплте Кеоліт, аѣ трѣкѣт ла Делеан.“

„Алтѣїнтрѣлеа Делеан бѣне с'аѣ пѣртат; кѣчѣ тріміїїнд кѣ оастѣ пре Казкан, аѣ лѣат Діррахіѣл; Алтѣїл дѣкѣ тріміѣ фіїнд кѣ алѣтѣ оастѣ дѣ Грѣчѣа, аѣ бѣтѣт пре Алакасеѣ ла Теѣа, оторѣнд тѣлѣї Теѣані. Атѣлѣї с'аѣ плѣкат Бѣлгарілор ші цінѣтѣл

Νικόπολις, иънд афаръ Називакъ. Пентръ къ триміе фінд дн цінствъ ачела зп цариградеан ачме Іоан Кудаміт съ скоатъ тривътъ, маі аспръ ші недреит пьртъндъсе къ локѣторіи, шіе днсъші ш'аѣ къшгат осъндъ, ші мор ле аѣ дат прілеціѣ де а се плека де ла дмпьръціе. Къчі л'аѣ тѣят тот дъравьрі пентръ скъмпетеа лѣ, ші влъетъмънд пре дмпьратъ. Романіор, скътърънд цѣгъ, с'аѣ зпѣт къ Българіи, пз атѣта пентръ драгостеа лѣ Делеан, кът пентръ зра Орфанотрофъ. — Пентръ къ дмпьратъ. Васіліе (Българоктопъ), кънд аѣ съисе пре Българі, нѣміка аѣ мѣтат дн челе овѣчзѣте, нѣчі аѣ сторе маі mare dare, де кѣм аѣ фост съит Самоіа; адекъ, ка фіеце каре Българ (ші Ромън) кареле авеа зп цѣг саѣ о пъреке де боі, съ деа дн коммън зп модіѣ саѣ гълеатъ де вькате, ші алъ. де меіѣ саѣ тѣлаіѣ мърсат, ші о вадръ де вѣн. Орфанотрофъ ачестеа ле мѣтасе дн вані; каре лъкръ пещфериנדъ. Нѣкополитані, с'аѣ днтърнат ла чеі де зп неам къ дънші.

Адекъ ла Ромъні, пентръ къ днчепънд де ла Самоіа, тоці Краіи Българіеі аѣ фост Ромъні шлъ атъчі, пълъ че аѣ къпріне Търчіи де акъм Българіа, прекъм с'аѣ арѣтат ла аніи маі дн пайте, днчепънд де ла анъл 963, ші се ва арѣта ла чеі вѣгорі. Деспре Іваца ші Казкан везі каре ам скріе ла анъл 1014. Доаръ ші Антѣм аѣ фост Ромън, къчі к'ам аша дн съпъ пѣтеле.

¹⁾ Thuroczius f. 98. 99. Ranzanus f. 357. ²⁾ Petrus de Reva Centur. f. 3. in margine. ³⁾ Georgius Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 6. Michaelis IV. Paphlagonis Augusti.

Анъл 1040. Ла анъл ачеста скріе Кедрен¹⁾ зѣкънд: „Ан анъл де ла фачереа лѣмїи 6549, Індікціонъ 9, лѣна лѣ Септемврие, Патрікія. Алъсціан Префектъ. Теодосіопейлъ, фѣсд ал доілеа ал лѣ Аарон (фрателъ лѣ Самоіа), фъцѣнд фъръ де весте дн Цариград, аѣ трекът ла Делеан. Пентръ къ пърѣт фінд де недрептате, маі пайте де а і съ лѣа ші черка казса, Іоанн фротеле дмпьратъ. аѣ сторе 50 де фънді де азр де ла дънсъ, ші і-аѣ лѣат ші о мѣеръшкъ фрѣмъшкъ, пре кареа о цѣнеа дн Харсціан: ші дъпъ че шѣл с'ар фі рѣгат дмпьратъ. ші н'ар фі добъндіт съ і се факъ дрептате, деспѣдъждъсѣнд деспре лъкрѣріе сале, с'аѣ дмьръкат дн вештѣнт арменеск, ші фъкъндъсе а фі шервѣл лѣ Васіліе Теодороканъ, ші къ мерѣе дн Тессалоніка ла дмпьратъ, пре аскънс аѣ фъцѣт ші аѣ шерѣ дн остров, знде съ тѣвѣржсе Делеан къ тоатъ оастеа. Къ mare вькрѣіе аѣ прѣміт Делеан пре Алъсціан, темъндъсе ка пз кътва съ се днкіне Българіи лѣ Алъсціан, ка зндѣа че ера пѣкът дн сънце крѣіеск; дрепт ачееа л'аѣ прѣміт (прекъм се веде) соцѣ, ші л'аѣ триміе къ 40,000 де остані съ ватъ Тессалоніка, престе каре атъчі ера маі mare Патрікія. Константѣн вѣрѣл дмпьратъ. Ацѣзгънд аколо Алъсціан, четатеа о аѣ днкіе къ шанц, ші дѣкънд машѣне, къ тот деадѣнсъ о аѣ вѣтѣт; чі дъпъ че днзъдар о ар фі вѣтѣт дн шесе зѣле, де претънденеа фінд алънгат, ші деспѣдъждъсѣнд де а о пѣтеа лѣа, с'аѣ сфѣтѣт съ о къпрѣндъ къ днделънгъ днкънѣраре. Чі четъденіи дн оаре-каре зѣ аѣ ешѣт ла мортъртъ. мѣченікъ. лѣ Дѣмітріе, ші тоатъ поаптеа рѣгъндъсе, с'аѣ зне къ мѣрѣл, каре іеворѣце дн мор-

мънт, апої дескѣзѣнд порѣиле, кѣ о имѣтъ с'аѣ слобозит асѣпра Българіѣлор, авѣнд шї ле-
гїонѣл челор имѣмонї кѣ сїне, шї спѣрїѣнд пре немїчі кѣ пѣвѣлїреа лор чеа фѣръ де ве-
сте, і-аѣ фѣгѣрїт, не-дѣдрѣзѣнїнд чїнева а ста саѣ а се анѣра. Повѣзѣиторїѣл оастеї Ро-
манїлор аѣ фост дѣнсѣмї Мѣченїкѣл. — Аѣ кѣзѣт дїнтре Българї ка ла 15.000, шї с'аѣ
прїне нѣ маї пѣдїні, чеїалалдї кѣ рѣшїноасѣ фѣгѣ аѣ скѣпат ла Делеан, дїн презнѣ кѣ
Алѣсіан.“

Ашїндереа скріе Zonara ²⁾.

¹⁾ Georgius Cedrenus ad an. 7. Imp. Michaelis IV. Paphlagonis. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 241.

А н ѣ л 1041. „Дѣпѣ че с'аѣ дѣтѣмплат пердереа ла анѣл трекѣт спѣсѣ“ зїче Ке-
дрен ¹⁾ „дѣмпрезѣндѣсче Делеан кѣ Алѣсіан, аѣ дѣченѣт а гѣндї рѣѣ зѣл деспре ал-
тѣл; ачеста рѣшїнат фїнд пентрѣ пердереа, ачела цїздекѣнд кѣ аѣ фост възаре: центрѣ
ачеа зѣл алтїа тїндеа лаѣд шї черка прїлецїѣ де а се перде. Маї не зрѣтъ Алѣсіан
сѣзѣндѣсче кѣ знїї дїнтре претенїї сїї, аѣ кїемат пре Делеан ла осѣдѣ, шї аколо дѣпѣ
че с'аѣ дѣмѣзѣтат Делеан, нешїїнд вре зѣл дїнтре Българї, і-аѣ скос окїї, апої ел аѣ фѣ-
дїт дѣ Мосїнопоїѣ ла дѣмѣзѣтѣл. Пре Алѣсіан дѣмѣзѣтѣл л'аѣ фѣзѣт Маїїстрѣ шї л'аѣ
трїміе дѣ Царїград ла Орфанотрофѣ; іарѣ ел аѣ трекѣт прїн Тессалонїка дѣ Българїа,
шї прїнзїнд пре Делеан, л'аѣ трїміе дѣ Тессалонїка. Де аколо мергѣнд маї дѣ лѣ-
зїтрѣ, зѣмплѣзѣра чеа дїн лемне фѣзѣтъ де Манїл Іваца, пентрѣ ка сѣ дѣмpedече ошїле
дѣмѣзѣтѣлїѣ, шї ел сѣ цїпѣ челе дїн лѣзїтрѣ, дѣгравѣ о аѣ стрїкат, шї рѣсїнїнд а-
дѣнѣреа Българїлор, аѣ прїне пре Іваца. Дѣпѣ ачеа рѣндсїнд лѣзѣрїле Българїеї, шї
чїне сѣ фїе маї таре престе дѣнса, с'аѣ дѣтѣрнат дѣ Царїград; дѣкѣнд кѣ сїне пре Де-
леан шї пре Іваца.“

Ашїндереа скріе Zonara ²⁾.

Петрѣ Алеманѣл, ал доїлеа Країѣ ал Зѣгарїеї, неѣгѣнд дѣ вре о сеатѣ пре Зѣ-
гѣрї, ал кѣрора Країѣ ера, дїрегѣторїїле челе маї тарї ле аѣ дат Немїїлор шї Тѣманїлор,
пентрѣ кареа фантѣ а лѣї, Зѣгѣрїї с'аѣ възѣркат шї л'аѣ лѣпѣдат дїн Крѣїме ³⁾, пѣнѣнд
дѣ локѣл лѣї Країѣ пре Палатїнѣл Аба ⁴⁾, кареле фостаѣ Зѣгѣр саѣ Кѣман (адѣкѣ Ротѣн),
апої іарѣшї фостаѣ кѣмнат саѣ неїот Сѣнтѣлїї Стефан? везі пре Ханер ⁵⁾.

¹⁾ Georgius Cedrenus ad an. 7. Imp. Michaelis IV. Paphlagonis. ²⁾ Zonaras Tom. 2. p. 242. ³⁾ Thu-
roczius f. 99. Ranzanus f. 357. Bonfinius f. 189. ⁴⁾ Idem Ranzanus et Bonfinius II. cc. ⁵⁾ Georg.
Jeremias Haner Periodo 2. §. 23. nota h.

А н ѣ л 1042. Петрѣ ал доїлеа Країѣ ал Зѣгѣрїлор дѣпѣ че с'аѣ мѣзѣлїт, аѣ фѣдїт
дѣ Баварїа ла дѣмѣзѣтѣл Алѣсѣлїї Хенрїк ал треїлеа, де кареле с'аѣ прїміт кѣ драго-
сте, пентрѣ ачеа Країѣл Аба с'аѣ мѣнїат фоарте, шї дѣ анѣл ачеста аѣ прѣдат Австрїа
шї Баварїа, апої кѣ таре довѣндѣ дѣтѣрнѣндѣсче ка сѣ дѣмѣлѣнѣаскѣ пре Хенрїк, сѣ нѣшї
факѣ дѣстѣлї, мѣлте і-аѣ дѣрѣїт шї маї мѣлте і-аѣ фѣгѣдѣїт).

¹⁾ Thuroczius f. 100. Bonfinius f. 190.

А н ѣ л 1044. Аба ал треїлеа Країѣ Зѣгѣреск, ашезѣндѣсче дѣ сказн фѣръ де вре
о фрїкѣ, пре свѣшїї сѣї маї таре і-аѣ пѣкѣжїт де кѣт Петрѣ: дрепт ачеа знїї дїнтре

Дугьри аѣ ѡсѣит ла Хенриѣ дитѣратѣ, ши с'аѣ рѣгат сѣи мѣтѣе де тѣрѣнѣ лѣи Аба. Іарѣ дитѣратѣ дн анѣл де акѣм лѣзѣнд не Петрѣ (деспре кареле гѣндѣ кѣ се ва оменѣ де ачѣ дѣаѣнтѣ) кѣ сѣне, кѣ таре оасте аѣ дитрат дн Дугарѣа, ши вѣтѣндѣсе кѣ Аба ла Іас-рѣн, л'аѣ дѣвѣне ши ѡвѣгрит, пре кареле дн ѡвѣг л'аѣ ши оморѣт Дугьрѣи сѣи, іарѣ не Петрѣ л'аѣ дѣе дн Аба чеа крѣеаскѣ ши л'аѣ дѣкоронат а доза оартѣ, ѡѣнд де ѡацѣ ши дитѣратѣ. 1).

1) Thuroczius f. 102. Bonfinius f. 191. Timon f. 4.

Анѣл 1047. Петрѣ Алеманѣл дитрѣ а доза крѣѣме, маѣ дитѣи вѣне с'аѣ пѣрат, іарѣ дѣлѣ ачѣса маѣ рѣѣ аѣ ѡост де кѣт дн крѣѣмеа чеа дѣнтѣѣ 1). Петрѣ ачѣса Вѣска, Бѣа ши Бѣкѣав, (дѣнтре карѣи ачѣщѣ доѣ маѣ де пре зрѣтѣ адекѣ. Вѣе ши Вѣкѣе аѣ ѡост ѡеѣиорѣи лѣи Цѣлаа чѣлѣи маѣ тѣнѣр, деспре кареле ам скрѣе ла анѣл 1002), с'аѣ сѡѣтѣит сѣ адѣкѣ пре Андреѣѣ, деспре кареле ам кѣвѣнтат ла анѣл 1031, дѣн Полонѣа ши сѣл пѣ-пѣ Краѣѣ; чѣ вѣдѣндѣлѣсе сѡатѣл, кѣ апарѣ тоарте с'аѣ оморѣт де Петрѣ 2). Дѣнтѣм-плареа ачѣеаста азѣндѣ-о цѣара, с'аѣ стрѣне, ши дн анѣл де акѣм аѣ трѣмѣе солѣи сѣи сѣ адѣкѣ пре Андреѣѣ 3) ши пре Левѣнта, кѣчѣ Бѣла с'аѣ ѡост кѣѣсторѣт дн Полонѣа 4); апоѣ аѣ оморѣт пре тоѣи стрѣнѣи, карѣи ѡѣсѣе де Петрѣ дѣнѣцаѣ ла дѣрегѣторѣи 5). Де зна ка ачѣеаста темѣндѣсе ши Петрѣ, аѣ вѣрѣт сѣ ѡвѣг дн Авѣстриа, чѣ л'аѣ трас дѣн кале чѣи че пѣзѣа, ши л'аѣ істовѣт, дарѣ кѣм? вѣзѣ пре Ханѣр 6). Дѣнѣ тоартеа лѣи Петрѣ аша дарѣ Дугьрѣи ш'аѣ дѣкоронат Краѣѣ тот дитрѣ ачѣст анѣ пре Андреѣѣ чѣл дѣнтѣѣ 7), кареле ѡѣнд вѣтрѣн ши неавѣнд тоѣенѣ, кѣчѣ Левѣнта шѣрѣсе, аѣ кѣемат пре ѡратѣ-сѣѣ Бѣла дѣн Полонѣа, ши і-аѣ дат а треѣа парте дѣн Дугарѣа сѣ о стѣлѣнеаскѣ 8). ѡашѣнг 9) зѣ-че, кѣ партеа а треѣа аѣ ѡост Ардеа.лѣл.

1) Thurocz. f. 104. Ranzanus f. 357. 2) Thurocz. l. c. Bonfinius f. 193. 3) Thurocz. f. 107. Bonfinius f. 196. 4) Thurocz. f. 104. Bonfinius f. 194. 5) Thurocz. f. 104. seqq. Bonfinius f. 195. Ranzanus f. 357. seq. 6) Georgius Jeremias Paner Period. 2. §. 31. 7) Thurocz. f. 108. 8) Thurocz. f. 108. Bonfinius f. 199. 9) Fashingius Novae Daciae Part. 3. pag. 108.

Анѣл 1048. Андреѣѣ дѣтѣлѣа вѣтѣндѣши ѡвѣгѣдѣнѣа карѣа о ѡѣвѣсе ѡратѣлѣи сѣѣ лѣи Бѣла чѣлѣи дѣнтѣѣ, ка ел сѣи зрѣеѣе дн крѣѣмеа зѣгьреаскѣ, дн анѣл де акѣм с'аѣ кѣѣсторѣт, лѣзѣнд пре оаре-каре Арѣмѣндѣ, ѡатѣ де Рѣсѣ, дѣн карѣа аѣ пѣскѣт доѣ ѡеѣиорѣи, пре Соломон ши пре David 1).

1) Thurocz. f. 108. Bonfinius f. 199. Ranzanus f. 358.

Анѣл 1049 ши 1050. Чѣне вѣреа а ши тот неамѣл Падѣнаѣлор, карѣи алѣтѣнтрелеа с'аѣ пѣмѣт Падѣнаѣте ши Пѣвѣченѣи, чѣеаскѣ пре Констанѣин Порѣѣрогенѣтѣл 1), пре Кедрѣн 2) ши пре Зонара 3), карѣи дѣстѣл де ларѣ скрѣѣш пѣ немаѣ зрѣреа ши дѣнтѣрѣреа неамѣлѣи ачѣстѣа, чѣ ши лѣкѣашѣрѣле лѣи. Еѣ пѣмаѣ ачѣлеа ле воѣѣ дѣсетѣна ла анѣи ачѣщѣа, карѣе се дѣн де Хронѣка Ромѣнѣлор. Аша дарѣ шѣѣт сѣ ѡѣе, кѣ Падѣнаѣи не вѣремеа ачѣеаста цѣнеа тот пѣтѣнтѣл кѣт еѣте дитрѣ о парте а мѣнѣлор Карѣнатѣлѣи, дѣнтре Борѣстен, дѣнтре тареа неагрѣ ши дѣнтре Дѣнѣвѣре, адекѣ: цѣнеа ши Молдова кѣ Бѣс-сарѣвѣа, ши о парте а цѣрѣи Мѣнтѣенѣшѣи, кѣчѣ тоатѣ Валахѣа пѣ о аѣ стѣлѣнѣт, преѣм

с'аѣ арѣтат ла анѣл 972. Престе Паѣинакѣ ла анѣ де акѣм стѣпѣнѣа ка зн маѣ маре Воевод Тѣрах, омѣ де лѣминатѣ нащере, дар ниѣи де о вѣртѣте. Ера дѣтре дѣнѣиѣи шѣ алт бѣрѣват, анѣме Кеген де прост неам, дарѣ фоарте бѣн оставѣшѣ. Тѣрах неѣпѣтѣнд сѣ-ферѣ вѣртѣтеа лѣи Кеген, вреа сѣл потѣанѣ: чи prinzѣнд де весте Кеген, дѣн анѣл 1049 аѣ трас ла сѣне доѣз неамѣрѣ дѣн челе треѣ-сѣре-зече але Паѣинакѣлор, шѣ с'аѣ анѣрат, тотѣшѣ л'аѣ дѣнѣне Тѣрах, авѣнд знспрезече неамѣрѣ дѣн партеа са: дрепт ачееа Кеген кѣ доѣз-зечѣ де мѣи де Паѣинакѣ аѣ скѣпат престе Дѣнѣре ла Романѣи, шѣ фѣкѣндѣсе крѣнѣн кѣ тоѣи аѣ сѣи, аѣ доѣвѣндѣт деадреанѣа Дѣнѣрѣи треѣ четѣнѣи де ла дѣнѣратѣл Константин ал IX. Мономахѣл, дѣн каре адеце-орѣ се словоѣа шѣ ѣеѣѣа пре Паѣинакѣи лѣи Тѣрах. Пентрѣ ачееа Тѣрах аѣ трѣмѣе ла дѣнѣратѣл, шѣ с'аѣ чертат кѣ ел пентрѣ че дѣнѣдѣе знеле ка ачестеа; чи дѣнѣратѣл л'аѣ рѣсѣ, шѣ пре сѣлѣ и-аѣ словоѣит фѣрѣ ниѣи о иѣправѣ. Тѣрах дѣнкѣ дѣнѣ че аѣ дѣнѣеат Дѣнѣреа, аѣ трекут кѣ 800,000 де Паѣинакѣ дѣн ѣнѣтѣл Романѣлор, шѣ дѣн анѣл 1050 фоарте маре праѣѣ аѣ фѣкѣт, чи нѣ дѣнѣелнѣг ле аѣ сѣлѣит порѣкѣл; пентрѣ кѣ аѣлѣнд мѣлѣт меѣѣ дѣн Бѣлгарѣа, а кѣрѣѣа дѣлѣеаѣѣ шѣ пѣтере дѣнкѣ нѣ о шѣа, с'аѣ дѣнѣтат де меѣѣ, кареа дѣнѣелегѣндѣ-о Кеген де ла знѣл, кареле фѣѣѣсе ла ел, кѣ Маѣѣстрѣл Константин Арианѣл повѣѣѣиторѣл Одрѣ-лѣи, кѣ Васѣлие Мономахѣл повѣѣѣиторѣл Бѣлгарѣеи, шѣ кѣ Михаѣл фѣѣлѣ лѣи Анаѣстасѣе пре-фѣкѣтѣл Дрѣѣнѣорѣлѣи аѣ дат престе дѣнѣшѣи, карѣи сѣлѣмѣнѣнѣдѣсе аѣ лѣнѣдат армеле шѣ с'аѣ дат Романѣлор. Кеген вреа ка пре тоѣи сѣи таѣе, чи Васѣлие Мономахѣл пре ачѣа карѣи скѣпѣсе де мѣнѣле лѣи Кеген, лѣнѣндѣле армеле, и-аѣ ашеѣат дѣн шеѣѣрѣле Сѣрдѣкѣл, але Наѣсѣлѣи шѣ але Евѣѣанѣлѣи. Пре Тѣрах кѣ 140 де бѣрѣванѣи лѣнѣг сѣне л'аѣ-ѣсе ла дѣнѣратѣл дѣн Цѣриград, знде тоѣи с'аѣ вѣтеѣат, шѣ фоарте ѣнѣетѣндѣсе, аколо аѣ трѣит дѣн одѣхнѣ. Аша ле скрѣш тоате ачестеа Кедрен шѣ Зѣнѣара ла лѣкѣрѣле маѣ сѣе аѣѣсе.

Тот дѣн анѣл 1050 с'аѣ рѣѣикат кѣ оасте асѣпра лѣи Андреѣш Краѣлѣи Знѣгрѣскѣ, Хенрѣк ал треѣлеа дѣнѣратѣл Анѣсѣлѣи, пентрѣ знѣѣереа Краѣлѣи Петрѣ, шѣ аѣ дѣнѣнѣ-ѣѣрат Поѣонѣл, чи фѣрѣ фѣлоѣ; пентрѣ кѣ с'аѣ дѣнѣѣит а се траѣе дѣнѣрѣлѣт ѣ).

1) Constantinus Porphyrog. de Administratione Imperii Cap. 37. pag. 105. 2) Georg. Cedrenus in Comp. Hist. ad an. 7. Imperatoris Constantini IX. Monomachi. 3) Joannes Zonaras Tom. 2. pag. 257 seq. 4) Thurocz. f. 109. Bonfinius f. 199. Csafari p. 147.

Анѣл 1051. Де анѣл ачестеа се вѣд а се ѣнеа, каре ле скрѣе Зѣнѣара 1) зѣкѣнд: „Авѣнд Романѣи рѣсѣоѣи кѣ Тѣрѣи де ла рѣсѣрѣт, дѣнѣратѣл (Константин Мономахѣл) аѣ алес 15,000 де Паѣинакѣи, шѣ дѣнѣнѣле арме, каѣ шѣ повѣѣѣиторѣ де неамѣл лор, и-аѣ трекут дѣн Хрѣсопѣѣи, шѣ ле аѣ порѣнѣит сѣ теарѣг дѣн Иверѣа, дѣнѣнѣле шѣ кѣлѣѣл. Карѣи мерѣнѣнд пѣлѣ ла Дѣнатрѣн аѣ стат, ниѣи аѣ врѣт сѣ теарѣг маѣ дѣнѣло, чи дѣнѣрѣнѣ-ѣѣсе пѣлѣ ла стрѣтѣоареа мѣрѣи, лѣнѣг мѣлѣстѣреа Сѣлѣлѣи Тарасѣе аѣ трекут мареа дѣнѣ-нѣнѣнд кѣ каѣи, ниѣи с'аѣ опрѣт, пѣлѣ н'аѣ аѣѣнѣе ла неамѣл лор. Дѣнѣрѣнѣнѣдѣсе кѣ ѣе-ѣалаѣѣи Паѣинакѣи, шѣ дѣнѣнѣнѣнѣшѣи корѣѣрѣле лѣнѣг ѣертѣрѣи Дѣнѣрѣи, аѣ пѣлѣлѣт дѣн Тра-ѣѣа, шѣ де врѣо кѣтеѣа орѣ аѣ дѣнѣне пре оѣѣле дѣнѣрѣтѣѣи челе асѣпра лор трѣмѣе,

дѣтѣ аѣта сътегѣндѣсе, кѣт прѣн тоатѣ Тракіа шѣ Makidonia амерга фѣръ де вре о вѣтѣіалѣ, шѣ прѣда тоате, нѣ нѣмаі челе де департе, чѣ шѣ челе маі апроане де Цариград. Маі пре зрѣт аѣ фѣкѣт паче кѣ Romanii не 30 де ані: аша с'аѣ сѣършіт рѣвоіа кѣ Пацінакіі.“

Ашишдереа скрѣд Кедрен²⁾ шѣ Гліка³⁾.

Хенрик аѣ III, дѣкѣ гѣндѣнд кѣ дѣн аѣл ачеста ва фѣ маі порокос асѣпра Шѣгѣрілор, с'аѣ сѣклат кѣ оасте дѣн контра Краіѣлѣ Andreiș челеі дѣнтѣіѣ, чѣ таре с'аѣ дѣшелат кѣ нѣдежеа; пентрѣ кѣ іарѣші с'аѣ дѣвѣне шѣ аѣ тревѣіт сѣ факѣ паче кѣ Andreiș, логодѣндѣшѣ шѣ фата, пре София, дѣнѣ Solomon фѣіѣл лѣі Andreiș, кареле ера нѣмаі де 5 ані дѣн вѣрѣстѣ⁴⁾.

¹⁾ J. Zonaras T. 2. p. 258. 259. ²⁾ Cedrenus T. 2. p. 378. seqq. ³⁾ Glycas p. 321. ⁴⁾ Thurocz. f. 110. seq. Bonf. f. 200. seq. Ranzanus f. 358.

А нѣл 1053. Andreiș челе дѣнтѣіѣ, Краіѣлѣ Шѣгѣрілор, фѣнд маі пайнте логодѣт Solomon фѣіѣл сѣѣ кѣ София фата лѣі Хенрик аѣ треілеа, дѣн аѣл ачеста прѣсте фѣгѣдѣінѣа кареа о фѣкѣсе фрателѣі сѣѣ Белеі, л'аѣ дѣкоронат Краіѣ Шѣгарѣіѣ; пентрѣ каре лѣкѣрѣ сѣвѣрѣндѣсе Бела, с'аѣ дѣе ла сокѣрѣ сѣѣ дѣн Polonia¹⁾.

Іарѣ дѣспре Пацінакіі аша скрѣе Енгал²⁾: „Дѣн Молдова шѣ Бессаравіа, каре маі кѣ самѣ ле лѣсасе Пацінакіі, пре ла аѣл 1053 с'аѣ ашезат Шѣзіі, Половѣціі шѣ Кѣманіі, каріі ера прѣсѣді дѣнтрѣшѣ неам кѣ Пацінакіі, дѣнт ачѣеа лѣсне с'аѣ аместекат кѣ рѣтѣшѣічеле Пацінакілор, каріі с'аѣ стрѣлѣторѣіт дѣн Valachia де акѣт.“ Дѣкѣт есте, кѣ Пацінакіі сѣлѣт прѣсѣді дѣнтрѣшѣ неам кѣ Кѣманіі, Anna Komnena³⁾ дѣкѣт тѣртѣрѣсѣше, дѣнтѣрѣнд кѣ тот о лѣмѣв аѣ.

Тот пре ачест тѣмп трѣіа Леон Архіепѣскопѣл Axridei, кареле тѣлѣте аѣ скрѣе асѣпра Лѣтѣнілор пентрѣ азѣме шѣ сѣмѣете сѣлѣт дѣнтѣрѣтѣл Konstantin Monomaxhъ шѣ Патриархѣл Керѣларѣе, прѣкѣт араѣт Лѣквѣен⁴⁾. Ба дѣкѣ шѣ алт Леон Архіерѣвѣл Прѣславеі, кареле іарѣші аѣ скрѣе дѣнтрѣіаѣ Лѣтѣнілор, прѣкѣт ашишдереа Лѣквѣен араѣтѣ⁵⁾, аѣ трѣйт.

¹⁾ Thurocz. f. 111. Bonfnius f. 201. Ranzanus f. 358. ²⁾ J. Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 140. ³⁾ Anna Komnena p. 255. ⁴⁾ Michael Lequien in Oriente Christ. T. 2. p. 292. ⁵⁾ Idem Lequien T. 1. p. 1220.

А нѣл 1057. Ла аѣл ачеста аша скрѣе Іоан Скіліѣ¹⁾: „Дѣнѣ че Шѣгѣрѣіі аѣ стрѣікат пачеа кѣ Romanii, шѣ Пацінакіі аѣ ешіт дѣн гѣзрѣле дѣн каре се асѣкѣсѣсе, шѣ вѣтѣта дѣрѣле дѣн веініі: дѣнтѣрѣтѣл (Ісаакіе Komnen) гѣндѣ ачелеа каре сѣлѣт де лѣнѣсѣ ошѣлор ла рѣсѣвоіѣ, кѣ тоате пѣтерѣле аѣ трѣкѣт дѣн Triadiѣа, шѣ аколо прѣмѣндѣ солѣе де ла Шѣгѣрѣі, дѣнѣ че аѣ фѣкѣт паче кѣ ачѣшіа, шѣ дѣнѣ пѣтере о аѣ дѣнтѣрѣіт, аѣ порнѣіт дѣн контра Пацінакілор, аі кѣрѣра повѣдѣіторѣі (кѣчѣ ера дѣнтѣрѣціі дѣнѣ неамѣрѣі) тоді с'аѣ плекат дѣнтѣрѣтѣлѣ, шѣ аѣ прѣмѣіт пачеа шѣ прѣтенѣшѣгѣл: сѣнгѣр Селѣте н'аѣ вѣрѣт сѣ деа шѣна кѣ дѣнтѣрѣтѣл, вѣзѣндѣсе (дѣкѣрѣзѣндѣсе) лѣкѣрѣлор де лѣнѣгѣ Дѣнѣре ѣнде фѣці-

се, ши станялѣ де пеатрѣ че ера аколо, дѣ каре лѣтъндѣши пѣдеждеа, пре шес дѣкъ аѣ ешит, гата фѣнд а се вате къ дѣпѣратѣл; чѣ дѣ скъртѣ време аѣ лѣат плата пѣвѣ-
нѣѣ сале; пеатрѣ къ пѣмѣ пѣдѣнѣ осташи мергѣнд асѣра лѣѣ, аѣ фѣѣт ши локѣл чел де
скѣтеал а лѣѣ кѣпѣрѣндѣсе, дѣн фѣндѣмент с'аѣ стрѣкат. Іарѣ дѣпѣратѣл, дѣпѣ че
л'аѣ стрѣкат пре ел де тот, с'аѣ дѣсе ла Ловѣд, ши аколо ш'аѣ дѣтѣне корѣл.

Анѣшдереа скрѣѣ: Зонара¹⁾, Гѣѣка²⁾ ши Анна Компѣна³⁾; іарѣ Стрѣттер⁴⁾ аша
скрѣѣ: „Ан ашл ачѣста, адекъ де ла фачереа лѣшѣ 6566, дѣн Індѣкѣонѣл 2, дѣтѣлѣ зѣ
а лѣѣ Сѣптеврѣе, с'аѣ фѣѣт дѣпѣрат Ісаакѣе Компѣн, ши лѣкрѣрѣле ачѣ ешѣсе кѣрѣнд
дѣпѣ ачѣеа с'аѣ дѣтѣмплат.“ Чѣ Зонара дѣкъ ла локѣл маѣ есе адѣсе зѣче, къ с'аѣ дѣ-
тѣмплат кѣтрѣ сѣѣрѣшѣл лѣѣ Сѣптеврѣе дѣн ашл ачѣста.

¹⁾ J. Seylitzes p. 809. 810. ²⁾ Joannes Zonaras in Annal. Lib. 18. num. 6. ³⁾ Glycas p. 323. ⁴⁾ Anna
Comnena p. 89. 90. ⁵⁾ Stritterus Palzinacior. §. 54. ad a.

Анѣѣ 1059, ши 1060. Бѣла чел дѣпѣтѣѣ, кареле дѣн ашл 1053 фѣѣсе дѣн Поло-
нѣа, дѣн ашл ачѣста аѣ венѣт къ аѣсторѣѣ лѣшѣск дѣн Унгарѣа, кѣрѣѣа ешѣндѣ дѣпѣнте
фратѣ-сѣѣ Andreѣѣ чел дѣпѣтѣѣ ла Тѣсѣ, фѣ лѣеат де аѣ сѣѣ ши дѣпѣне де Бѣла, апоѣ
ши прѣне ла Мошон, дѣн есе де Іасрѣн, (доарѣ фѣѣѣ ла кѣскрѣл сѣѣ прѣнѣкѣл Хѣпрѣк ал
патрѣлеа, ла каре трѣмѣсѣе маѣ пѣнте ши пре Солонон фѣѣл сѣѣ), дѣн каре прѣнѣсоа-
ре де аѣ ши скѣпѣт Andreѣѣ, дарѣ дѣпѣ ачѣеа тот аѣ фост зѣче дѣн пѣдѣреа че се кѣѣ-
тѣ Вакопѣ, дѣтрѣ ал 12-леа анѣ ал крѣѣмеѣ сале. Дѣпѣ а кѣрѣѣа моарте, Унгарѣѣ
п'аѣ лѣат дѣн сѣамѣ дѣкоронѣреа лѣѣ Солонон, чѣ дѣн ашл 1060, аѣ дѣкоронѣт лорѣшѣ
Краѣѣ пре Бѣла чел дѣпѣтѣѣ¹⁾

¹⁾ Thurocz. f. 111. seq. Bonf. f. 202. Ranzanus f. 359. Nadanyı p. 76. Parschitius p. 15. Timon in
Epit. Chronol. f. 6.

Анѣл 1063. Краѣл Унгарѣск Бѣла чел дѣпѣтѣѣ дѣн ашл ачѣста мергѣнд дѣн Де-
меш, іарѣ нѣ дѣн Тѣмѣшоара, кѣм аместѣкъ Чатарѣ¹⁾ Тѣмѣшоара къ Демешѣл, кареле
нѣ е департе де Вѣсѣрад²⁾, ш'аѣ фѣѣт ѣн трон сѣѣ сказн крѣѣск фоарте дѣпѣтѣѣ, дѣн
кареле кѣзѣнд, аша с'аѣ здровѣт, кѣт дѣн скѣрт тѣпѣ аѣ тѣрѣт, дѣтрѣ ал патрѣлеа анѣ
ал крѣѣмеѣ сале; дѣпѣ а кѣрѣѣа моарте прѣн мѣжлѣѣреа лѣѣ Хѣпрѣк ал патрѣлеа, сѣѣ ал
Мѣнѣстрѣлор лѣѣ, кѣчѣ Хѣпрѣк ера прѣнѣк де 13 анѣ, Солонон фѣѣл лѣѣ Andreѣѣ чел дѣп-
тѣѣѣ, іарѣшѣ с'аѣ фѣѣт Краѣѣ Унгарѣск, ши с'аѣ дѣкоронѣт а доѣа оарѣ³⁾.

¹⁾ Csatari p. 151. ²⁾ Anonymus in Decretis et vitis Regum Ung. Part. 2. p. 45. ³⁾ Thurocz. f. 113
seq. Ranzanus f. 359. Bonf. f. 204. et 206.

Анѣл 1064. Геѣа ши Ладѣслав (чѣѣ дѣпѣтѣѣ апоѣ нѣмѣнѣ) фѣѣ Бѣлѣѣ челѣѣ дѣпѣтѣѣѣ,
карѣѣ фѣѣсе дѣн ашл трѣкѣт дѣпѣ моартеа тѣтѣне-сѣѣ дѣн Полонѣа, дѣн ашл де акѣм аѣ
адѣсе оастѣ лѣшѣскѣ асѣра лѣѣ Солонон, дарѣ нѣ с'аѣ вѣѣт; кѣчѣ с'аѣ дѣпѣчѣѣѣт сѣѣ
лѣ се деа а трѣѣа парте дѣн Унгарѣа, ши Солонон фѣѣ дѣкоронѣт а трѣѣа оарѣ, че нѣ
с'аѣ маѣ поменѣт¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 114. Bonf. f. 207. seq. Reva in Centur. f. 6. Timon in Epit. Chronol. f. 6.

А н ъ л 1065. Деспре дескълекареа ђзилор дн Молдова ши Бессарабіа ам ворбіт ла анъл 1053, іарь ла анъл de arsm аша скріе деспре дъншіі Іоанн Скілице¹⁾: „Неамъл ђзилор — трекънд Дънъреа — пре оставіі каріі ді опріа де ла тречере, пре Българі зік ши пре Романі, ши пре чеі че ера къ дъншіі, рудатъ і-ађ вѣтѣт. — Дипъратъл (Константин Дъка) тріміцінд солі ла маі маріі неамълсі, черка оаре фіва къ пстіпцъ съі дм-паче ши съі трагъ ла сіне къ дарърі; чі фіінд неамъл преа маре, дрепт ачееа пѣвъліа дн пѣрдіе Българіеі, ка съ аівъ леатъ, ши акъта асѣпріа ши Тракіа ши Макидоніа. Дечі гъіндѣсе дипъратъл асѣпра лор, ађ веніт весте, къ дспъ че с'ађ сѣіт дн лхптріі, ши ађ трекѣт Дънъреа повъцзиторіі лор, чеі рѣтамні де фоаме, де чісмъ ши де Българі ши Пацінакіі чеі дін вечіпътате вѣтѣці, къ тотъл с'ађ стъне.“

Ашіндереа скріѡ: Zonara²⁾, ши Калмісіе³⁾; іарь Енгел⁴⁾ зіче: „Атѣчї прїн мъл-те пердепі с'ађ фост дмъццінат ђзіі; чі дспъ ачееа ађ кіемат пре маі мълці де ла мѣнтеле Каѡкаскълі, ши де ла рѣвл Къма ла сіне, ши ачешіа с'ађ пѣміт апоѡ Къмані.“

¹⁾ Iohannes Scylitzes p. 815. seq. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 274. ³⁾ Sethus Calvisius in Opere Chronol. ⁴⁾ Joannes Christ. Engel in Antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 141.

А н ъ л 1066. Ла анъл de акъм аша скріе Скілице¹⁾: „Діоѡен Повъцзиторіѡл Сардікеі, фіінд ел Патрікіѡ, ађ черѣт де ла дипъратъл Константин Дъка съі факъ Вестархѡ; іарь дипъратъл і-ађ рѣспѣне:“ „Арѣтѣндѡ цї лѡкръл, по фтеще плата,“ ши л'ађ слобозіт дешерт. Дрепт ачееа ешінд Діоѡен ши мергінд ла Сардіка, ађ дат престе нїще Пацінакі, каріі ешїсе съ прѣдезе цінѣтл ачела, ши і-ађ вѣтѣт, прїнънд пре мълці вїі, пре каріі къ капетеле челор морці і-ађ трімісі ла дипъратъл; пентрѡ ачееа дипъратъл л'ађ фѣкѣт Вестарх, скрііндѡ:“ „Н ѡ е даръл меѡ о Діоѡене! чї е а л віртѣтеі, ши тѣріеі тале.“

Ашіндереа скріе ши Zonara²⁾.

Тог дн анъл 1066, ба ши дн челъ вртѣторіѡ, ађ цінѣт Патріархъл Царїградълї Іоанн Ксіфіліп, собор деспре къѣторіа кліріцілор, дн каре собор ађ фост де фацъ Архіепїскопъл Готїеі о тїѡс Готѡїас, доаръ ал Ардеалълї. Вежі анъл 325. ши пре Леквіен³⁾.

¹⁾ Joannes Scylitzes p. 820. ²⁾ Joannes Zonaras Tom. 2. p. 276. ³⁾ Lequien in Oriente Christ. Tom. 1. pag. 1244.

А н ъ л 1067. Солотон країѡл ђнгѣрілор днтрѡ атѣта драгосте ађ трѣіт позъ анї къ верїі съї Геза ши Ладїслав чеі дїнгѣїѡ, кът дн анъл de акъм ла олатъ с'ађ скълат асѣпра Бохемїлор, каріі пѣвълїсе дн ђнгарїа¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 115. Bonf. f. 208. Ranzanus f. 359.

А н ъ л 1070. Дн ачест ан іаръші ла олатъ ађ вѣтѣт ачеі треі верїі пре Осъл Цеперарїѡл лѡї Цїѡла Повъцзиторълї Кънілор, каріі пѣвълїсе прїн Месешї дн ђнгарїа, пре каріі Ranzan¹⁾ ді пѣмеше „Команї“ іарь Кеменї²⁾ ши Чатарї³⁾ „Влахї“ с'ађ „Ротънї“. Ши поате фї къ Цїѡла ађ фост вртѣторїѡл лѡї Золтан Повъцзиторїѡлї Ардеалълї, прекъм скріе Ханер⁴⁾; чі Епс⁵⁾ зіче, къ Кънїі сѣят рѣтѣшїцеле „Готїлор“. Даръ еѡ маі зі-

чеаш рѣтъшидеде ,Ротанилор' челор веки, дин Колоніи лѣи Траіан; къчи ши Рева⁶⁾. пѣи кеатѣ Кѣлѣ, чи ,Котани', кѣм с'аѣ киemat ши Ротѣни дѣлѣ стѣндереа Кѣтанилор челор адеврѣаѣ.

Веѣи ши пре Тѣроѣе⁷⁾, кѣ Бонѣиніе⁸⁾.

¹⁾ Ranzanus f. 359. ²⁾ Kemeny p. 39. ³⁾ Csatari p. 153. ⁴⁾ Haner Periodi 3. §. 55. ⁵⁾ Ens p. 50

⁶⁾ Reva Centur. f. 7. ⁷⁾ Thuroczius f. 116. ⁸⁾ Bonfinius f. 208.

Анѣл 1072. Пе времеа ачеаста трѣа Нѣкѣфор Епископлѣ четѣдеі Белесвѣгдѣлѣи дин Бѣлгаріа, кѣм скрѣе .Леквѣен¹⁾.

¹⁾ Lequien in Oriente Christ. Tom. 1. pag. 1239.

Анѣл 1073. Бѣссеніи, деспре каріи ам кѣвѣнтат ла анѣл 970. дн анѣл де акѣм аѣ пѣвѣлит дн Ѣнгаріа сѣвт Повѣдѣиторіа Казар, дарѣ фѣрѣ де порок пентрѣ кѣ фѣрѣ днвѣнші де Соломон ши Геѣа; ши днвѣнгдѣсе ши аѣистѣторіи лор Гречіи, ши Бѣлгаріи: Ѣнгрѣи аѣ лѣат Бѣлградѣлѣ дин Сербіа де акѣм¹⁾. Кѣ прѣлеѣзіа ачеста аѣ днчепѣт Соломон а се тѣнка кѣ Геѣа²⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 119. Bonf. 210. Reva Centur f. 6. ²⁾ Timon in epit. Chronol. f. 7.

Анѣл 1074. Сѣѣада дин анѣл трекѣт ла атѣта аѣ веніт днпре Соломон, Геѣа, ши Ладіслав чеі дѣнтѣиѣ, кѣт дн анѣл де акѣм аѣ мерс ла арте, дарѣ кѣ пѣферічіреа лѣи Соломон, пентрѣ кѣ ачеста фѣ днвѣнс ла Ваѣ де Геѣа ши Ладіслав кѣ аѣисторіа дин Бохеміа, де ла Отон кѣмпатѣл лѣи Геѣа, ши сіліт сѣ фѣгѣ дн Шірія кѣ тѣта ши тѣіереа сѣ дѣлѣ а кѣрѣзіа фѣгѣ тот дн анѣл де акѣм Геѣа чел дѣнтѣиѣ фѣ днкоронат краіѣ Ѣнгаріеі¹⁾.

Іарѣші ла анѣл ачеста скрѣе Зонара²⁾ прекѣм ѣрмеазѣ: „Дн ал трѣілеа ан ал днпѣрѣдѣеі лѣи Міхаіл Паранінеан, пѣатѣл Крѣвацилор, пре каріи ѣнѣи дѣи кеатѣ Сербі, врѣнд сѣ кѣврѣндѣ Бѣлгаріа, аѣ лѣат вр'о кѣтеѣа локѣрѣи, чи днвѣнші фѣнд, ши тѣлѣдѣи перѣнд днпре дѣлѣші: аѣ перѣдѣт ши че лѣасе, ши аѣ фост сілідѣи а се днѣѣрна ла але сале.“

„Дечі ши ѣн шерѣ пѣрѣнтеск ал днпѣратѣлѣи анѣме Ністор, кареле ера Вѣстарх ши Повѣдѣиторіѣ цѣртѣре.лѣи Дѣлѣрѣи аѣ стѣрѣнс арте аѣѣпра днпѣратѣлѣи, ши днцѣлегеѣндѣсе ка ѣн Повѣдѣиторіѣ ал Падінакілор анѣме Татѣ, с'аѣ тѣѣѣрѣт токѣта днпѣнтеа Царіградѣлѣи, ши доѣендѣсе де днпѣратѣл сѣ пѣлѣ артеме, аѣ рѣспѣнс кѣ ва фѣче, деі ва да днпѣратѣл дн тѣлѣ, с'аѣ ва істові пре Логофѣтѣл Нѣкѣфор, кареле е чѣіта днпѣрѣдѣеі, ши періреа попорѣлѣи. Недѣвѣндѣнд ачеста де ла днпѣратѣл, аѣ лѣсат Царіградѣлѣ, ши аѣ прѣдат Тракіа, Македоніа ши челе маі де апроане але Бѣлгаріеі, аноі аѣ трекѣт ла Падінакі.“

Ашѣндереа скрѣе Скіліѣе³⁾, чи Стрѣттер⁴⁾ ачестеа ле пѣне ла анѣл 1070.

¹⁾ Thurocz. f. 121. Bonf. f. 115. seqq. Ranzanus f. 360. Timon in Epit. Chronologica f. 7. ²⁾ Zonaras in Annal. Lib. 18. Nro. 17. ³⁾ Joannes Scylitzes p. 853. ⁴⁾ Stritterus Patzinacior §. 57.

Анѣл 1075. Хенрѣк IV днпѣратѣл Анѣѣсѣлѣи дн анѣл ачеста аѣ веніт дн Ѣнгаріа кѣ тѣре оасте аѣѣпра лѣи Геѣа, ка сѣ'л ланеде дн трон, ши сѣ'л днгоаркѣ пре Соломон; чи пѣвѣгдѣсе кѣ Ѣнгрѣи, с'аѣ днѣѣрнат днаноі¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 127. Bonfinius f. 221. seqq. Timon in Epit. Chronol. f. 7.

А н з л 1077. Да анзл ачеста, прекъм ми се наре, зиче Zonara¹⁾ скриинд: „Дитръ ачеста тълцине де Пагинакѣ аѣ дикъцизрат Одрисл, ши тьбъръндъсе аѣ пръдат ошезіле, пре каріи кѣ баніи і-аѣ тълкомит Бриенние, де с'аѣ трас де ла четате.“

Ашиндереа скрие ми Іоанн Скілице²⁾.

Пре ачест тинптрѣа ши Теофілакт Архіепіскопъл Българіеі, чел вестит центръ дивъцътъръ³⁾.

Дитръ ачеста ан аѣ тѣрпѣ ши Geza чел динтъиѣ краіѣл Шугрѣлор дн 25 Априліе; кързіа і-аѣ ѣрмат Ладіслав чел динтъиѣ фрате-сѣѣ; кареле тотъш нѣ с'аѣ дикоронат; пълъ че нѣ с'аѣ дптъкат кѣ Соломон дн анзл 1080, чи нѣмаі ка ѣн повъцѣиторіѣ а окъртѣит Шугаріа⁴⁾.

¹⁾ Joannes Zonaras in Annal. Lib. 18. Nr. 18. ²⁾ Joannes Scylitzes p. 860. ³⁾ Michael Lequien in Oriente Christ. Tom. 1. p. 1224, Guilielmus Cave in Historia Litteraria Tom. 2. p. 153. ⁴⁾ Thuroczius f. 129, Bonf. f. 224. seqq. Ranzanus f. 360, Reva Centur. f. 6.

А н з л 1079. Да анзл ачеста аѣ ѣрмат лѣі Теофілакт Архіепіскопълѣл Ахрпидеі дин Българіа Леон Мѣнгъл, кареле аѣ хіротонит пре Діакопъл Іоанн чел трѣнкѣиѣ де о тълъ дитр'о Сѣтѣлтъ преот, апоі дн Дѣтинека че аѣ ѣрмат Епіскоп Гревенѣлѣ дин Българіа¹⁾

¹⁾ Dositheus Hierosolymitanus Lib. 3. de Patriarchis Hierosol. cap. 2. §. 4. Michael Lequien in Oriente Christ Tom. 2. p. 294.

А н з л 1080. Соломон краіѣл Шугрѣлор дѣпъ тоартеа лѣі Geza челѣі динтъиѣ дестѣл аѣ ѣмлат сѣ се пълъ іарѣши дн скази, чи Шугрѣи нѣ л'аѣ воит: дрепт ачееа дн анзл де акъм аѣ фѣкѣт токмеалъ, ка Ладіслав сѣ рѣтѣпъ Краіѣ, ши лѣі сѣ'і дее атѣта венит, кѣ кѣт сѣ поатъ трѣ ка ѣн краіѣ¹⁾. Аша дитокмѣндъсе Ладіслав чел динтъиѣ дикъ с'аѣ дикоронат²⁾, ва дикъ с'аѣ ши днесрат тот дитръ ачеста ан. Пентръ кѣ скрие Скілице³⁾: „Леон Діаватенѣл трѣтѣіѣ фінд дн Месемвріа, аколо окъртѣіа лѣкърѣрѣле, ши с'аѣ дилѣцизит кѣ Пагинакѣі, ши кѣ Команіи; Краіѣлѣі Шугаріеі τῷ κοάλη Οὐγγαρίας дикъ і-аѣ дат мѣіере пре Синодена фата сорѣ-са, чеа пѣскѣтъ дин Теодѣл Синоден, кареа тѣрѣндѣ'і бѣрватѣл, іарѣши с'аѣ диторе дн Царіград.“ Грешѣце аша дарѣ Ханер⁴⁾ скриинд, кѣ нѣнѣіо мѣіереі Сѣнгълѣі Ладіслав нѣ се аѣлъ скрие; дарѣ маі рѣѣ грешеск Рanzan⁵⁾ ши Десерікѣ⁶⁾, кѣнд скріѣ, кѣ Ладіслав чел динтъиѣ дн віеаца лѣі н'аѣ фост днесрат; кѣи Тѣродіе⁷⁾, Бонѣніе⁸⁾, ши Петръ де Рева⁹⁾ кіар арагъ, кѣм кѣ Піріска, кареа с'аѣ тѣрѣтат дѣпъ Іоанн чел динтъиѣ пѣскѣт фіиѣ ал Аѣгѣстѣлѣі Алексіе Компен дн анзл 1109, аѣ фостѣ фата Сѣнтѣлѣі Ладіслав.

Пре Міхаіл Епіскопъл Сардічеі дѣтѣрѣкат дн вештѣитѣрѣле Архіерещі дикъ дитръ ачеста ан л'аѣ отторѣт ѣн Маніхеѣ анѣме Лека, пентръ кѣ четатеа са аѣ цинѣт'о сѣѣт атѣрпареа Дипѣратѣлѣі Нікіфор Ш Ботоніат, кареле с'аѣ тѣзіліт дн анзл віиторіѣ 1081, прін Алексіе Компен¹⁰⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 130. Bonf. f. 225. Ranzanus f. 361. Timon in Epit. Chronol. f. 8. ²⁾ G. Jeremias Haner Periodi 3. §. 65. nota p. ³⁾ Joannes Scylitzes p. 867. ⁴⁾ Haner Periodi 3. §. 33. nota h. h. ⁵⁾ Ranzanus f. 363. ⁶⁾ Desericius Tom. 2. f. 124. ⁷⁾ Thurocz. f. 140. ⁸⁾ Bonf. f. 232. ⁹⁾ Petrus de Reva Centur. f. 9. ¹⁰⁾ Michael Lequien in Oriente Christ. T. 2. p. 303.

А н ъ л 1081. Прекът ми съ vede, de анъл ачеста се цин, каре ле зиче Anna Komnena¹⁾ скриинд: „Оаре-каре неам Скитическ пръсит дин Савромате. лъснѣши ло-къриле сале; аѣ венит ла Дънъре; ши пентре къ авае онѣ де а се дитокми къ локситории чеї де лънъг Дънъре; де амбе пърциле с'аѣ триміе, карїї съ се събъзиаскъ: дин чеї пої колони с'аѣ триміе 5 бърванї, іарт дин чеїаламѣ с'аѣ триміе Татъ. ши Хале, ши Сестлав ши Сада. — Динтре карїї чеї динтъїѣ поръчїа дн Дръциор, ал доїлеа дн Бїдина, чеїаламѣ дн алте четъци, с'аѣ локъри де лънъг Дънъре. Ачещїа ворвїндсе дндестъл аѣ фъкът легътъръ, дънъ кареа Скїтеле фъръ де примекдіе аѣ пѣтът трече Дънъреа съ ъфъзиаскъ цїнътърїле де прїн прецїѣр, вѣтънд, ши кърпїнънд днкъ ши търъгърїле дин марцїнеа ачееа. Дънъ ачееа тотъшѣ фъкїндсе паче къ дъншїї, с'аѣ дат сїре лъврареа пѣтън-тълъї, сешънънд вккате ши меїѣ.

¹⁾ Anna Komnena p. 182.

А н ъ л 1083. Скїтеле, деспре карїї ворби маї пайнте Anna Komnena, аѣ фост Котанїї ши Пацїнакїї, деспре карїї ама скріе Енгел¹⁾: „Стрїмторїндсе Пацїнакїї прїн 8з с'аѣ Котанї, ла атъта аѣ ацїнсе, кът дн анъл 1083 аѣ голїт Валахїа, ши с'аѣ ашезат дн България.“

Соломон Країлї Днъгреск днкъ не дндестълїндсе къ токмеала кареа о фъкъсе къ С. Ладїслав ши къ Днъгрїї, дн анъл 1080, аѣ днченѣт а тїндѣ кърсъ Сълтълїї Ладїслав пентре кареа неодїхнъ дн анъл де акъмѣ, с'аѣ кѣмѣ скріе Хан²⁾ дн анъл 1081, фс прїне, ши цїнѣт дн Вісеград, пълъ че аѣ фъгъдїт, къ нз се ва маї скъла дн контра Країлїї Ладїслав; ама с'аѣ словозїт дн анъл 1081³⁾.

¹⁾ J. Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 141. ²⁾ Han p. 114. ³⁾ Thurocz. f. 130 Ranzanus f. 361. Bonf. f. 225. Timon in Epit. Chron p. 8.

А н ъ л 1085. Соломон п'аѣ цїнѣт фъгъдїнѣа фъкътъ Країлїї Ладїслав челъї дин тъїѣ, чї аѣ фъцїт дн анъл де акъм ла Кътеск Повъцїторїїл Кънїор, кървїа і-аѣ цїѣрат, кърї ва да де зрїк Ардеалъл, де'л ва ацїста съ ши капете дндърлїт скъвнъл чел къреск¹⁾. Ла каре кзїнѣте але лї Търоцїе ачестеа днсеамнъ Ханер²⁾: „Кзїнѣтеле лї Търоцїе:“ „juravit, quod Transsylvaniam Provinciam proprietario jure ipsi traderet — аѣ цїѣрат, къ Ардеалъл і'л ва да с'л стъїнънеаскъ къ пропрїа с'а къдїнѣтъ“ „сълт де а се лза вїне дн сеамъ, пентре къ де се зиче кїар де ачелашѣ Търоцїе, къ Кътеск аѣ фост повъцїторїїл Кънїор, ши ачеста аѣ фост Ардеалан, кзїнѣтеле: „Dux Saxonum“ атїт пот днсеамна кът: „Dux Transsylvanorum,“ дрент ачееа Кътеск, кървїа і-аѣ фъгъдїт Соломон Ардеалъл де зрїк, маї пайнте л'аѣ стъїнънїт ншмаї „jure alieno“ — „къ а алтвїа къдїнѣтъ“, ка зн окърмїторїї сешсе країлїї Днъгреск. Еѣ цїн, къ Кътеск аѣ фост дндатъ зрїмторїї лї Цїсла.“ Пълъ ачї Ханер. Іарт тѣ сокотеще ачелеа, каре ам скріе ла анїї 1004 ши 1070, ши днсехїї веї цїсдека, къ не времѣа ачееаста Ромънїа дин Ардеал се ншмїа Кънї, с'аѣ Котанї дн лок де Романї.

¹⁾ Thurocz, f. 130. ²⁾ Haner. Periodo 3-a Regum Hung. §. 67. nota u.

А н ъ л 1086. Кътеск, приимѣд черереа ши фъгъдѣица краѣлѣ Solomon, дн анъл де акъм къ шаре оасте аѣ днтраг дн Ѣгаріа; чи фъ фъгърѣт дмпрезъл къ Solomon прин краѣл Ѣнѣрѣлор Ладіслав чел дѣнтѣѣ¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 130. Bonf. f. 227. Timon in Epit. Chron. f. 8.

А н ъ л 1087. Solomon, фѣнд вѣтѣт де Ладіслав чел дѣнтѣѣ дн анъл трекътѣ, дн анъл де акъм аѣ черкат порокъл стѣ дн контра Българіеі ши Трагіеі, мергънд къ аѣсторіеі Кънілор; даръ ачі днкъ нъ с'аѣ фолосѣт, пенѣрѣ къ дмпѣратъл Ръсърѣлѣлѣ Алексіе чел дѣнтѣѣ Компен, сѣгъ кареле ера атѣнчѣ Българіа, пре Къні маі къ сеатъ і-аѣ тѣат, ши Solomon днкъ аневоіе аѣ скъпат дѣн перѣре, кареле дълѣ ачееа с'аѣ фъкѣт сехастрѣ, ши ка сехастрѣ аѣ ши мѣрѣт¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 131. Ranzanus f. 361. Bonf. f. 227. Peterfius Concilior. Hgriac T. 1. f. 14. seq. Jougelinus in Notitia Abbatiarum ordinis Cisterciensis, Anna Comnena.

А н ъ л 1088. Дълѣ че аѣ вѣтѣт дн анъл трекът Алексіе Компен дмпѣратъл Ръсърѣлѣлѣ прин ѣпераріі сѣі Ніколае Мавтокал ши Реппеціо де тот пре Къніі краѣлѣл, Solomon, каріі се днсоѣсе къ Команіі ши къ Паѣінакіі, къ каріі маі де мѣлѣі ані се вѣтеа дмпѣратъл Алексіе Компен; Паѣінакіі н'аѣ трекът Дънѣреа, чи с'аѣ ашезат дн Българіа. Ачееаста днцелегъндѣ-о дмпѣратъл, ши темъндѣсе ка нъ кѣтва іарѣші сѣ треакъ кѣртѣтѣрѣле Емѣлѣі Паѣінакіі, ел днсѣші аѣ порнѣт асѣпра лор къ оасте вѣ-не гѣтѣт; ши венѣнд пѣлѣ ла локъл че се зѣче Лардеа, днѣре Діампоіѣ ши Гомое, нъ департе де Одрѣѣ, де аколо аѣ трѣмѣсѣ пре Георгіе Ехфорбенѣ къ о самъ де осташі ка сѣ шеарѣ пре маре ла Дрѣщѣлор, мергънд ел пре зекат. Аѣзѣнгъндѣ ла Дрѣщѣлор дмпѣратъл ши Ехфорбенѣ, с'аѣ вѣтѣт къ Паѣінакіі, даръ фѣрѣ де фолос; пенѣрѣ къ с'аѣ дѣрѣвѣс де Паѣінакі, каріі аѣ трекът апоі Дънѣреа, къ фоарте маре добъндѣ¹⁾.

Дълѣ че аѣ трекът Паѣінакіі Дънѣреа, аѣ сосѣт ши Татѣ Паѣінакъл къ аѣсторіѣ маре де ла Комані, каріі вѣзънд прада ши робѣі де Паѣінакі адъші, аѣ поѣтѣт сѣ се дмпартъ къ дѣлшіі тоате. Ачееаста невѣрѣндѣ а о фаче Паѣінакіі, Къманіі с'аѣ скълат асѣпра лор, ши вѣтѣндѣ¹⁾, і-аѣ стрѣмѣторѣт ла лакъл Озолѣмна, де знде невѣтѣндѣ¹⁾ скоате ши сѣрѣшѣндѣ¹⁾ши зѣхѣреаоа, Къманіі с'аѣ днѣтѣрѣнат а касъ²⁾.

Десѣре Озолѣмна аша скѣрѣ Дъ-Канѣіе³⁾: „Аѣ фост лакъл ачела престе Дънѣре дн Валахіа де акъм. Іарѣ Страбон дозъ лакѣрѣ днсамѣл дн картеа 7, дѣнѣре каре лакѣрѣ зѣл есте лѣлѣгъ маре (доарѣ Тіагола лѣі Птолемеіѣ) алѣл нъ кѣре. Адевѣрат се шѣе, къ рѣл Іерасѣлѣі, каре нъ департе де Дрѣщѣлор кѣре дн Дънѣре, знде с'аѣ дѣнѣт рѣсвоіѣл ачеста, преа маре лак фаче, кареле доарѣ е Озолѣмна.“

Тот днѣрѣ ачеста ап с'аѣ скълат Къніі іарѣші асѣпра Ѣгаріеі, ши венѣнд пѣлѣ дн Тѣсѣ, мѣлѣ аѣ прѣдат, ши пре мѣлѣі аѣ робѣт, маі алес дѣнѣре мѣіерѣле ши фетеле воіе-рѣлор, дълѣ каріі лѣзъндѣсе Сълѣл Ладіслав ла ана Темешѣлѣ і-аѣ аѣіѣнс, ши нъ нѣмаі прада ши робѣі і-аѣ лѣат днаноіѣ, чи пре Котълк новѣзѣсторіѣл лор днкъ л'аѣ тѣат⁴⁾.

¹⁾ Anna Comnena in Alexiade p. 188. seqq. ²⁾ Eadem Anna pag. 202. ³⁾ Du-Cangius in Notis ad

Alexiadem Annae Comnenae. ⁴⁾ Thuroczius f. 132. Ranzanus f. 362. Bonfinius f. 228. Reva Centur. f. 7. Timon in Epit. Chronol. f. 9.

А н з л 1089. Дънт че с'аѣ днтърнат Команіі де ла Озолімна с'ѣші gate зъхъреа, Пацінакіі аѣ трекут Дънъреа ші къртътърїле тълцілор, карїі сѣнт днтре Голое ші Diam-поїѣ, ші с'аѣ тѣвърѣт ла Маркелла. Авзїнд ачеаста днтъратѣл Алексїе Комнен, аѣ трїміе пре Сїнесїе, де аѣ фѣкѣт наче кѣ Пацінакіі, кѣм аѣ пѣтѣт.

Днтрѣ ачееа Команїі с'аѣ днтърнат ла Озолімна гата де а се вате кѣ Пацінакіі, ші неафлѣндѣї, аѣ трїміе солї ла днтъратѣл, сѣ ле фїе словод а трече къртътърїле Е-тълѣї ші а се вате кѣ Пацінакіі; чї днтъратѣл не днтгѣвїндѣле че череа, аѣ дѣрѣїт шї пре солї шї пре чеїлацї Команї, шї тълцїтїндѣле де аїсторїѣ і-аѣ трїміе а касѣ.

Аша тълтѣндѣсе Пацінакіі де фїка Команїлор, п'аѣ цїнѣт легѣтъра кѣ Сїнесїе фѣкѣтѣ, чї іарѣші аѣ днченѣт а прѣда четѣцїле шї цѣрїле прїп прецїзр¹⁾.

¹⁾ Anna Comnena in Alexiade pag. 203.

А н з л 1090. Де анзл ачеста шї се вѣд а се цїнеа челе че зїче Anna Комнена¹⁾ скрїїнд: „(Алексїе Авгѣстѣл, авзїнд кѣ Цака Търкѣл вреа сѣ пѣвѣлеаскѣ дн цѣрїле де ла Анпѣсѣ, аѣ порѣнчїт Кесарїѣлї Нікіфор, сѣ теаргѣ дн тѣргѣл Еп) кѣ леїоанеле де кърнд алкѣтѣїте; пентрѣ кѣ дї порѣнчїсе маї паїнте сѣ се стрїнгѣ кѣт маї тѣлцї осташі, пѣ дїп чеї вѣтрѣнї, — чї пої шї не пѣвѣцацї ла рѣскоїѣ, спѣнѣндѣле фелїѣл дїп карїі ар вреа сѣ се стрїнгѣ ачещїа, адекѣ дїп Бѣлгарї шї дїп тїнерїї чеї дацї спре пѣ-сторїе, карїі пѣ аѣ статорнїче лѣкашѣрї шї де обѣсе се кїатѣ Влахї.“

Де че фелїѣ де неамѣ аѣ фост Цака Търкѣл, пѣ почїѣ зїче, кѣчї пре Днгрї Anna Комнена²⁾ дї пѣтеще Дакї, дарѣ ачеста зїк, кѣ вестїтѣл Іосїф Карол Едер³⁾ ал меѣ оаре-кѣндѣва соцѣ дн дїрекцїа скоалелор, фоарте рѣѣ с'аѣ дншелат, цїздекѣнд дїп кѣ-вїптеле Анпѣ Комненеї челе маї сѣсѣ адѣсе: кѣ пѣ времеа еї, Ромѣнїї аѣ фост пѣ-маї пѣсторї шї неавѣнд статорнїче лѣкашѣрї, се тѣта дїп лок дн лок, ка шї Цїганїї; пентрѣ кѣ днса Anna Комнена⁴⁾ скрїе, кѣ орашѣл Ексебан де лѣлгѣ Andronia, аѣ фост орашѣ Ромѣнск, шї аша Ромѣнїї дн комѣнп аѣ авѣт лѣкашѣрї шї ораше кѣ тѣлт маї вестїте, де кѣт Сасїї дїп Ардеал; тѣкар кѣ пентрѣ тѣрїтеа шї лѣцїтеа неамѣ-лѣї Ромѣнск, кареа нїчї Едер о поате тѣлѣдї, тѣлцї дїнтре Ромѣнї зѣмѣла разпа шї атѣлчї, ка шї акѣма.

¹⁾ Anna Comnena in Alexiade p. 226. ²⁾ Eadem Anna pag. 455. seq. ³⁾ Josephus Carolus Eder in Crisi ad Instantiam Valachorum e Transilvania. ⁴⁾ Eadem Anna Comnena p. 138.

А н з л 1091. Прекѣм аратѣ Енгер¹⁾; дн анзл ачеста с'аѣ днтѣмплат перїреа чеа шаре а Пацінакілор, чеа де ла Косрен, кареа перїре Anna Комнена²⁾ аша о скрїе: „А патра зї дѣпѣ че аѣ венїт днтъратѣл Алексїе дн табѣра де ла Косрен, с'аѣ вѣзѣт венїнд оастеа Команїлор, ка де 40 де мїї спре табѣра Романїлор; де карїі темѣн-дѣсе днтъратѣл, ка сѣ пѣ се знеаскѣ кѣ Пацінакіі, аѣ трїміе сѣ кїеме пре повѣдѣїго-рїї лор ла ворѣѣ. Аѣ венїт тѣлцї алцїї кѣ Тагортак шї Манїак, чеї маї де фрѣнте по-

вѣдѣторі, петрекуї де тѣлѣ вѣтеї дѣнтре Котані. Апроиіндсе Котаніі, ші пешіін-
дсе амічі він (аѣ немічі), дѣпѣратѣл петрѣ тѣкар кареа дѣтѣмпларе порѣнчісе,
ка аї сѣ сѣ треакѣ іарѣші рѣл, ші дѣ лок фѣрѣ де прѣмеждіе сѣ се тѣвѣреаскѣ. Дѣ
тавѣра чеа позѣ кіемѣндсе Повѣдѣторіі Котанілор, аѣ веніт дѣкѣ ші Маніак, тѣкар
кѣ дѣнтѣї сѣ кам трѣца. Порѣнчісе маї пайнте Алексіе сѣ лі се гѣтеаскѣ прѣнз
дѣпѣртеск, ші дѣпѣртѣще прѣмѣндѣї, ла сѣлѣжа ші драгостеа, кареа ле-аѣ арѣтат,
аѣ адѣогат тот фелѣл де дарѣрі, пофѣнд ші де ла дѣншіі дѣсрѣмѣнт ші kezemi. — Тоа-
те ле-аѣ пѣніт вѣкѣроші, ші ка сѣ ші арате ініма, аѣ черѣт, ка дѣпѣ треї зіле сѣ се
поатѣ бате кѣ Пацінакіі, фѣгѣдѣнд, кѣ де ле ва аїста Dămnezeș сѣ дѣвінгѣ, vor da
prada de dămțate Дѣпѣратѣлѣ. Лѣдѣнд дѣпѣратѣл пре Котані, дѣ лок де треї
ле-аѣ dat zече зіле, de vor вѣра сѣ се gate de рѣсвоіѣ, ші дѣмѣтатеа прѣдѣеї, кареа
о фѣгѣдѣсе. Дѣпѣратѣлѣ, дѣкѣ о аѣ дѣгѣдѣт лор. Дочі стѣнд Котаніі дѣпѣротіва Па-
цінакілор, ші пѣлѣ атѣнчі дѣкѣ се скѣртѣла зніі пре алї (спѣлѣ че вѣтѣндсе Ко-
таніі кѣ Пацінакіі, пре ачешіа і-аѣ маї стѣне). Кѣзѣт'аѣ чеа de періре а Паці-
накілор дѣ 29 Апріліе, дѣтр'о Меркѣрі.⁴ Дѣпѣ ачестеа скріе Анна Компена дѣ паці-
на 235: кѣм аѣ фѣуїт Котаніі дѣ поаптеа чеа de дѣпѣ вѣтаіе кѣтрѣ касѣ, темѣндѣ-
се сѣ пѣї отоаре Гречіі ші пре еї, кѣм аѣ оторѣт Сінесіе, ші фѣрѣ шіреа дѣпѣратѣлѣ,
пре Пацінакіі чеї прѣнші тот дѣтрѣ ачеа поапте; ші кѣм аѣ трѣніе дѣпѣратѣл Алексіе
Компен дарѣріле челе фѣгѣдѣте дѣпѣ Котаніі чеї фѣуїці; маї адѣогѣнд ші ачестеа: кѣ
Пацінакіі аѣ фост де ачешіш лімѣ кѣ Котаніі *συγγενια των γεματων*.

Тот дѣтрѣ ачела ап аѣ тѣіат Сѣлѣтѣл Ладіслав кѣ тѣла са пре Ромѣнѣл, кареле
venice, сѣ ісѣвѣдеаскѣ тоартеа лѣї Копѣлѣк повѣдѣторіѣлѣ Кѣнілор сѣѣ Ромѣнілор (везі
аніі 1070, 1085 ші 1088), ші аѣ кѣпріне Кроаціа, дѣ кареа аѣ пѣс країѣ пре Алї³)

¹) Joannes Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 141. ²) Anna Comnena in Alexiade p.
228. — 234. ³) Thuroczius. f. 130, Bonfinius f. 229. Timon in Epit. Chronol. f. 8. 9.

А п ѣ л 1092: Ioann Zonara¹) дѣпѣ че аѣ адѣс дѣпайте періреа Пацінакілор маї
алїмѣнтрелеа, де кѣт кѣм о аѣ скріе Анна Компена ла анѣл трекѣт, аша скріе: „Аша
дарѣ маре тѣлѣме де Пацінакі аѣ періт; чеїалалї с'аѣ цїнѣт дѣ обедзі, ші с'аѣ вѣп-
дѣт. Іарѣ дѣпѣратѣл алегѣнд пре чеї маї тарі дѣнтре дѣншіі, маре пѣтѣрѣ аѣ ашезат
дѣ Моглена кѣ тѣіеріле ші прѣнчіі лор, дѣпѣрѣнѣл фѣкѣнд зн прѣасдѣравѣл legion дѣн-
тре дѣншіі, каріі пѣлѣ астѣзі кѣсѣт дѣн неам дѣ неам, порекліндсе де ла локѣл дѣ ка-
ре с'аѣ ашезат Пацінакіі, сѣ се зікѣ „М о г л е н і т е.“

¹) Joannes Zonaras in Annalibus Lib. 18. Nro. 23.

А п ѣ л 1093. Кѣте скріе Анна Компена¹) преа прѣларѣ дѣпѣ овїчеїл еї деспре
Pseudo-Diogen, пѣпѣтѣндѣле ші де че ап сѣ цїнѣ, ле пѣн ла анѣл де акѣм дѣн Ioann
Zonara²), кареле маї пре скѣрт аша скріе: „Ші алѣ рѣскоалѣ с'аѣ фѣкѣт дѣпѣротіва
дѣпѣратѣлѣ (Алексіе Компен) прѣнѣлѣл, кареле зікѣндсе пре сіне а фі фѣчіорѣл дѣп-
пѣратѣлѣ Diogen, ші трѣгѣнд ла сіне Котаніі, прѣда ші цѣфѣіа Тракіа, пофѣнд сѣ

се приітеаскъ дн четъдї, шї съ се кѣпоаскъ днпъратѣ. Дѣпъ ачѣса днтрѣнд днтр'о четате а Тракіеі, шї кѣ дншелъчїсна четъденїлор рѣдїкѣндѣсе днпърат, аѣ днтрат днтр'жїса, шї прїнзїндѣсе і с'аѣ ское окїї. Аша с'аѣ сѣършїт тїрѣвнїа лѣї, шї Команїї, карїї скѣпасе вїї, с'аѣ днтрѣнат ла локѣрїе салѣ.“

Анна Комнена ла локѣл маї сѣс адѣс зїче, кѣ оаре-каре Пѣдїл дїн чеї маї де фрѣпте Влахі с'аѣ Ромѣнї аѣ сѣсѣ маї днтыѣ днпъратѣлї, кѣ аѣ трекѣт Таргота кѣ Команраїн Дѣпѣреа, шї іъ пре Команї Ромѣнїї і-аѣ повѣдѣїт прѣсте кѣрѣтѣрїе Е-мѣлї.

1) Anna Comnena in Alexiade p. 272. seqq. 2) Joannes Zonaras in Annalibus Lib. 18. No. 23.

Анѣл 1095. Країлѣ Ѣугѣрїлор Ладїслав чел днптыѣ, кареле дѣпъ ачѣса с'аѣ пѣ-търат днтре Слѣдїї Вїсерїчїї Анпѣсѣлї, дн че ан аѣ шѣрїт, маре днтрекаре есте. Кѣчї Сѣнт-Іванї 1) пѣне анѣл 1096, Фашїнг 2) анѣл 1093, Тѣроцїе 3) шї Ранзан 4) кѣ чеїла-лїдї історїчї Ѣугѣрѣшї анѣл 1095, пре ачѣшїа маї де пре зрїтѣ дї зрѣмѣѣ шї еѣ, пѣнтрѣ фїрѣл історїеї; тѣкар кѣ Анна Комнена 5) сора лѣї Іоанн Комнен, цїпереле лѣї Ладїскав челѣ днптыѣ (везї анѣл 1080), апрїат скрїе, кѣ дн анѣл де ла фачереа лѣ-мїї 6617, де ла Хрїстос 1109, дн Індїкѣїонѣл 2, кѣнд аѣ фѣкѣт паче днпъратѣл А-лексеїе чел днптыѣ, татѣл еї, кѣ Балѣмѣнд дн лѣна лѣї Сѣптемврїе, аѣ фост де фацѣ шї солїї країлѣ Ѣугѣреск, аї кѣскрѣлїи оμολογηθїος днпъратѣлї, адекѣ аї лѣї Ладїслав, шї с'аѣ іскѣлїт пѣчїї; кареа спѣнере де е адеврѣтѣ, Ладїслав дн анѣл де акѣм днкѣ трѣїа; чї еѣ кѣм ам зїс, зрѣмѣз аѣторїї маї сѣс пѣмїї. шї зїк кѣ дѣншїї, кѣ дн локѣл Сѣнтѣлї Ладїслав челѣ днптыѣ, Ѣугѣрїї днкѣ дн анѣл де акѣм аѣ алес країѣ пре Ко-ломан фїчїорѣл лѣї Реза челѣ днптыѣ.

1) Szent-Iványi Dissert. Par. pag. 2. 2) Fasching Nova Dacia Part. 3. p. 111. 3) Thurocz. f. 134. 4) Ranzanus f. 362. 5) Anna Comnena in Alexiade p. 415. seqq.

Анѣл 1096. Дн анѣл ачѣста с'аѣ днкоронат Коломан країѣ Ѣугарїеї, дѣнд фратѣ-лѣї сѣѣ Алѣѣ, пѣнтрѣ кѣ і-аѣ днпѣдѣїт ірїїмеа. дѣкатѣл Ѣугарїеї 1).

1) Thuroczius f. 135. Ranzanus f. 363. Bonfinius f. 234. Reva Centur. f. 8. Timon in Epit. Chrono- logica f. 10.

Анѣл 1097. Дн анѣл де акѣм с'аѣ кѣсѣторїт днпѣїашї датѣ Коломан країлѣ Ѣу-гѣрїлор, лѣмѣнд пре Аделѣаїда дїн Сїкїліа 1).

1) Timon in Epitome Chronol. f. 11. Lucius f. 178.

Анѣл 1102. Кроацїї, днн че прїчїнѣ, нѣ се шїе, скѣтѣрасе цїсѣлѣ Ѣугѣрїлор пре Кроацї дрѣнт ачѣса дн анѣл де акѣм іарѣш і-аѣ сѣнѣс країлѣ Коломан, шї аѣ кѣпрїне деодатѣ шї о парте днн Далѣмацїа 1); чї кѣ с'ар фї днкоронат країѣ Кроацїеї шї Далѣмацїеї дн Блѣградѣл днн Сѣрвїа, аневоїе сѣ поате крѣде, тѣкар кѣ знїї зїк ачѣста 2); кѣ Блѣградѣл дн тїмѣлѣ ачѣста ера сѣбѣт днпъратѣл Рѣсѣрїтѣлї.

1) Thuroczius f. 138. Ranzanus, Lucius f. 179. seqq. Timon in Epit. Chronologica f. 11. 2) Haner Period. 4. § 183.

Анѣл 1109. Тїмон 1) зїче: кѣ дн анѣл ачѣста аѣ днпѣкѣт Хѣнрїк V. днпъратѣл

Апхеклѣ пре Коломан країя кѣ брателе съѣ Алм; чї Тѣроцїе²⁾, Ranzan³⁾ шї Bonfinie⁴⁾, дѣпѣкареа ачеста о пѣп ла а н ѣ л 1113; дарѣ тѣкар кѣнд с'аѣ дѣтѣмлат, нѣ дѣде.лѣнѣг аѣ дїнѣт пачеа.

¹⁾ Timon in Epit. Chronol. f. 13. ²⁾ Thuroczius f. 137. ³⁾ Ranzanus f. 364. ⁴⁾ Bonfinius f. 246.

А н ѣ л 1113. Ам зїе ла а н ѣ л 1109 кѣ нѣ дѣде.лѣнѣг аѣ дїнѣт пачеа дѣтре Ко-
ломан шї Алмѣ фѣкѣтѣ; пѣнтрѣ кѣ Коломан темѣндѣсе, ка нѣ кѣмѣа съ вїе кѣрїмеа
зпѣгреаскѣ ла Алмѣ, саѣ ла Бела (апої ал доїлеа) фїїя ачестѣя, пре амѣндої і-аѣ
прїнѣ дѣп а н ѣ л де акѣм, шї кѣ хохерїя лѣ-аѣ скос окїї; дїмпротївѣ пре фїїя съѣ Сте-
фан II, л'аѣ дѣкоронат країѣ Ѣнгарїѣ дѣ вѣрѣтѣ де 12 а н ї), чї тот нѣ і с'аѣ дѣмїнїт
воїа, кѣчї дѣ Стефан II, і с'аѣ стїне сѣмѣнѣа; прѣкѣм се на арѣта ла а н ѣ л 1131.

¹⁾ Thuroczius f. 137. Ranzanus f. 364. Bonfinius f. 246. Baksai f. 917. Reva Centur f. 8. Timon in Epit. Chronol. f. 14.

А н ѣ л 1114. Дѣ-Канїе¹⁾ скрїе: „Дѣмѣратѣя Алексїе Комнен гѣтїндѣсе асѣпра
Команїор, аѣ ешїт дїн Царїград дѣ Ноѣмврїе ал Індїкціонѣлї 8, адекѣ дѣп а н ѣ л де ла
Хрїстос 1114.“ Іарѣ Анна Комнена²⁾ аша скрїе дескрїе рѣсвоїя кѣ Команїї: „Нѣ
трекѣсе зп а н ѣ (дѣпѣ рѣсвоїя кѣ Тѣрчїї), кѣнд іатѣ вїне весте ла дѣчѣпѣтѣл тоамнѣ
дѣ Індїкціонѣя 8, кѣ Команїї се гатѣ съ треакѣ Дѣпѣреа: се гатѣ дрѣпт ачѣеа дѣдатѣ
шї Азгѣстѣя, шї дѣ лѣна лї Ноѣмврїе порпїнд дїн Царїград, аѣ стрїнѣ де прѣтѣтїнде-
неа ошїле Романїор, шї лѣ аѣ орѣндѣїт прїн марѣїнеа ачѣеа. — (Ел апої с'аѣ депрїнѣ
дѣтрѣ дѣпоарчѣреа Боготїлїор шї а Павлїкїанїор), кѣнд іатѣ вїне зпѣл кѣ о кѣрѣцѣ де
ла Дѣпѣре, шї сїзпѣ кѣ аѣ трѣкѣт Команїї; ла каре аѣ рѣпѣт зѣѣѣѣа дѣмѣратѣя, шї дѣ-
датѣ аѣ порпїт сїре Дѣпѣре, лѣнѣд кѣ сїне остамїї чѣї де прїн прѣвїѣр. Кѣ ачѣїїа аѣ
вѣпїт кѣт маї кѣрѣнд ла Бїдена (доарѣ Bїдїн); чї пре варварї, кѣм пѣдѣждѣїсе, нѣ і-аѣ
афлат аколо. Адекѣ аззїнд еї вѣпїреа дѣмѣратѣялї аѣ трѣкѣт Дѣпѣреа, шї с'аѣ тра-
дѣпої. Ачї дѣмѣратѣя алѣгѣнд дїн тоатѣ оастеа воїнїчїї, і-аѣ трїмїе дѣпѣ чѣї че фѣ-
їїа. Трекѣнд ачѣїїа Дѣпѣреа, аѣ кѣре кѣт аѣ пѣтѣт маї таре трѣї зїле шї трѣї пошїї
дѣпѣ пѣмїчїї, шї маї пре зрѣт і-аѣ вѣзѣт ла зп рѣѣ дїн коло де Дѣпѣре (адекѣ деа-
стѣнѣа), кѣ трѣк апа кѣ шѣїчѣле каре лѣ пѣрта кѣ сїне; кареа дѣпѣтѣмлатѣре і-аѣ фѣкѣт
де с'аѣ дѣтѣрнат ла дѣмѣратѣя фѣрѣ вѣре о ісправѣ.“

¹⁾ Du-Cangius in Notis ad Annam Comnenam in Alexiade p. 412. ²⁾ Anna Comnena in Alexiade p. 412.

А н ѣ л 1115. Дѣп а н ѣ л ачѣста аѣ мѣрїт Коломан Країя Ѣнгарїор¹⁾, кѣрѣя і-аѣ
зрѣмат фїїя съѣ Стефан ал доїлеа прѣнѣк фїїнд, дѣп вѣрѣтѣ пѣшїаї де 14 а н ї.

¹⁾ Pistorius f. 762. Timon in Epit. Chronol. f. Thuroczius f. 138. Bonfinius f. 247. Reva Centur. f. 9.

А н ѣ л 1117. Дѣп а н ѣ л ачѣста Азгѣстѣялї Алексїе Комнен чѣлї дїнтѣїѣ аѣ зрѣмат
дѣтрѣ дѣпѣрѣїе фїїя съѣ Іоанн Комнен, дїперѣле Сѣпѣгѣлї Ладїслав чѣлї дїнтѣїѣ¹⁾.

¹⁾ Nicetas Choniates de Joanne Comneno Aug. Cap. 1.

А н ѣ л 1122. Падїнакїї кѣцї склѣпсе дїн вѣтаїа дѣп а н ѣ л 1091, дїнѣтѣ кѣ Романїї
шї кѣ Команїї; трѣкѣсе деастѣнѣа Дѣпѣрїї, шї се ашезасѣ дѣ Валахїа де акѣм, кѣчї
Молдова шї Бѣссараїа лѣ кѣпрїнѣсѣсе Команїї маї пїнѣте де ла дѣлшїї, кѣм с'аѣ арѣ-

тат ла аніі трекзці. Пацінакіі ачеція дп аня де акзм іаръші аѣ трекзт Двнъреа; чи спре чеа десвѣршиг періреа са; пентрѣ къ скріе Нікіта Хоніат¹⁾ прекзм ѣрмеазъ: „Дп-трѣ ал чпчелеа анѣ ал дпнѣрѣціеі сале (а лѣі Іоанн Комнен), кѣнд (Пацінакіі) тре-кѣнд Двнъреа прѣда Тракіа, ші кѣте ле веніа дпайнте ка лѣкѣстеле ле стріка, Ах-гвезѣл Іоанн Комнен стрѣнгѣнд тоате ошіле, — ле аѣ дѣс асѣпра лор — ші дпгѣѣ трі-мідѣнд солі ка ачеіа ла Скіте, каріі ле шіеаѣ лѣмба, аѣ черкат, оаре пѣтеава адѣче ла токтеле ші ла паче, де нѣ пре тоді, дпкаі пре вніі, къ ера дп маі тѣлте пеатѣрї дп-пѣрѣціі, пічі авеа нѣмаі ѣп повѣдѣторїѣ. — Пѣлѣ а фі еі дпкѣ дпдоіці кѣ гѣндѣл, фа-чевор паче къ Романїі пентрѣ ѣгѣдѣсїнѣеле челе тѣлте, аѣ нѣ? ошіле дпнѣратѣлѣ се пѣсѣрѣ дп рѣнд. — Скодїндѣсе дарѣ ошіле дпн Береа, къ аколо се тѣѣрѣсе, дп рѣ-вѣрсатѣл зорїлор с'аѣ ловїт къ Пацінакіі. — Карїі стрѣтторїндѣсе, ші ла рѣшїноасѣ ѣѣ-гѣ дѣндѣсе де Романї, карїі кѣ тот deadїнѣл дї гонїа, тѣлді с'аѣ тѣїат дпнтре пѣвѣїї ачеїа, ші лѣндѣлїсе тавѣра, пѣнѣтѣраці с'аѣ прїнс; ба десерторїі дпкѣ се адѣпа де до-рѣл челор ровїді дпн пеатѣл лор, дптрѣ атѣта, кѣт с'аѣ ѣкѣт апої сате дптреці де дѣршїі дптр'о деарѣ де кѣтрѣ апѣс а Романїлор; але кѣрора рѣтѣшїде дпкѣ маі кѣ-стѣ; нѣ пѣдїні с'аѣ амѣстекат дпнтре ошіле соцілор; іарѣ чеа маі таре парте а челор прїшїі, с'аѣ влѣдѣт де осташі.“

„Довѣндїнд вїрїнѣа ачеаста дпнѣратѣл Іоанн аѣ рѣндсїт сѣрѣѣтоаре, че се нѣміа дп тїмпѣл пострѣ сѣрѣѣтоареа Пацінакілор, пентрѣ адѣчереа амїнте а вїрїнѣеі, ші ка сѣ се тѣлѣѣмеаскѣ лѣі Дѣмнезеѣ пентрѣ дѣнеа.“

Ашїндереа скріе Іоанн Кїннам²⁾; іарѣ Елгел³⁾ дпсѣтнеазъ, къ прїп вїрїнѣа ачеа-ста къ тотѣл с'аѣ стїне Пацінакіі, нѣмаі о хорѣѣ аѣ маі рѣмас дп пѣѣрїле Бѣковїніі пѣлѣ ла аня 1152, кѣнд ші ачеція с'аѣ делѣнгат прѣсте тѣлтеле Тенїхорїі Тенїхор, кареле е дп тѣрѣнеа Тѣзро-Скїтіеі, дпн презпѣ къ Романїі, прекзм се ва арѣта ла нѣмїтѣл анѣ 1152. Дѣлѣ каре анѣ Влахїі сѣѣ Ромѣнїі чеї дпн Дакїа веке с'аѣ нѣмїт дѣ-пѣ нѣмеле варварїлор ачестора; адекъ Ромѣнїі чеї дпн деара Мѣнтенеаскѣ с'аѣ кіемат Пацінакіі, іарѣ чеї дпн Молдова ші дпн Бессеравїа К оманї, пентрѣ къ пеатѣрїле а-честеа і-аѣ стѣлѣлїт маі пре ѣрѣл. Везі пре Лѣкіе⁴⁾ ші пре Ассеманї⁵⁾.

¹⁾ Nicetas Choniates in Annal. de J. Comneno Aug. c. 4. et 5. ²⁾ Joannes Cinnamus p. 3. 4. ³⁾ Joann. Christ. Engel in: antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 141. ⁴⁾ Lucius de Regno Croatiae et Dalmatiae Lib. 6. cap. 5. ⁵⁾ Joseph. Simonius Assemani in Calend. Eccl. Univ. Tom. 1. Part. 2. c. 3.

А н ѣ л 1125. Стефан ал доїлеа Країѣл Днѣрїлор, ла атѣта тїрѣнпїе аїзїсесе, кѣт ле аѣ кѣтат лѣі Алт ші лѣі Бела, челор де Коломан орѣвїі, дп аня ачеста а ѣѣці ла дпнѣратѣл рѣсѣрїтѣлѣ Іоанн Комнен¹⁾; кареле авеа нѣїере пре Пірїска фата Сѣл-тѣлѣ Ладїслав, пре кареа о аѣ нѣмїт Гречїі Ірїна²⁾. Дпнѣратѣл і-аѣ ші прїмїт вѣкѣ-рос, прекзм скріе Іоанн Кїннам³⁾, пентрѣ прїчіна маі сѣс адѣсѣ.

¹⁾ Bonfinius f. 251. Timon in Epit. Chronol. f. 15. ²⁾ Du Fresne in Notis ad Cinnamum. ³⁾ Joannes Cinnamus p. 4.

Апѣл 1126. „Краѣл Ѣгѣрілор“ кѣм скріе маї дѣколо Kinnam¹⁾ „азінд ачелеа каре се зичеа деспре Алѣѣ, аѣ рѣгат пре дѣпѣратѣл прін солї, ка Алѣѣ сѣ се алѣнѣе дін цінѣтѣл Романїлор, кареа черере неплїнѣндѣо Іоанн, ел аѣ трекѣт Дѣпѣреа, аѣ вѣтѣт шї аѣ лѣат Бѣлградѣл де лѣнѣгѣ Дѣпѣре, шї стрїкѣндѣл дін фѣндѣмент, аѣ кѣрат кѣ лѣн-трїле неїтрїле де аколо, шї аѣ зїдїт дїнтрѣнѣселе Zezmen саѣ Zezminѣл дін Сїрмїѣ; кареа четате аѣ стѣтѣт мѣлїї ані, пѣнѣ кѣнд нѣ о аѣ стрїкат дѣпѣратѣл Еманѣл Копнен іарѣшї дін фѣндѣмент, шї дін неїтрїле еї іарѣшї аѣ дїрес зїдѣрїле Бѣлградѣлї.“

„Ачестеа дѣцелегѣндѣле дѣпѣратѣл аѣ порнїт кѣтрѣ Дѣпѣре кѣ тоатѣ оастеа са; — іарѣ Стефан (ал доїлеа) тѣкар кѣ ера непѣтїнѣїос, шї зѣчеа болнав дн пѣрїїле челе маї дін лѣнѣтрѣ а ле цїнѣтѣлї сѣѣ, незѣбовїнд, стрѣнѣе кѣт поаге маї мѣлїї осташї, кѣ карїї сѣ дѣмпедече пре дѣпѣратѣл а мерѣе маї дѣколо, порѣнѣчїнд ла аї сѣї сѣ рѣ-тѣе деа стѣнга Дѣпѣрїї; аѣ шї аскѣлат Ѣгѣрїї. Чї дѣпѣратѣл, ка сѣ поатѣ фѣрѣ де пѣтере добѣндї ачелеа каре се ведеа маї греле, ачестѣ стратагемѣ аѣ фѣкѣт: осѣвїнд ошїле соцїлор челе де ацїсторїѣ, ле порѣнѣчїше сѣ се трагѣ де ла рѣѣ, ка шї кѣнд ар мерѣе кѣтрѣ Тѣшпа (*χωριον Τεμπαν*), шї апої ла деалѣл, кареле дѣчепѣнд дін Ѣгѣрїа мерѣе пѣнѣ дн рѣѣ, сѣ треакѣ ана. Дн времеа ачестеа аѣ рѣмас ел кѣ чеа-лалтѣ оасте дін дїрентѣл четѣзїчеї Храмѣлї, фѣкѣндѣсе кѣ дѣдатѣ вреа сѣ треакѣ не аколо. Ачестеа аша дѣтѣмплѣндѣсе, лесне аѣ трекѣт Романїї; шї Ѣгѣрїї невѣтѣндѣсе аѣ прїне а фѣцї кѣт аѣ пѣтѣт, гонїндѣ Романїї маї пѣнѣ ла рѣѣ. Ѣгѣрїї аѣ дѣтрат не пѣнтеа че ера престе Дѣпѣре, шї рѣнѣндѣсе пѣнтеа, мѣлїї аѣ кѣзѣт дн апѣ шї с'аѣ дѣскал, маї мѣлїї аѣ венїт дн мѣнїле Романїлор, дѣтре карїї аѣ фост дої вѣрѣвѣцї де фѣрнѣте дїнѣре Ѣгѣрїї, Акѣсе шї Келѣде. Іспрѣвїндѣле ачестеа кѣ порок дѣпѣратѣл шї лѣнѣд че-тѣзїка Храмѣлї, дѣдатѣ аѣ трекѣт іарѣшї дн цїнѣтѣл Рѣманїлор, шї пѣнѣд пѣзїторї дн Бранїзова сѣѣт повѣзїреа лѣї Кѣртїкїе, с'аѣ дѣтѣрнат дн Царїград.“

Ашїшдереа скріе Nikita Choniat²⁾, іарѣ Дѣфресне³⁾ зиче: „Тѣроцїе Кап 71, шї Боп-фїнїе скрїїнд деспре пердереа ачееа а Ѣгѣрїлор зїк, кѣ дн вѣтаїа ачееа аѣ перїт дїнѣре Ѣгѣрїї оаре каре Комїтѣ Кїз саѣ Чїз, кареле поате кѣ аѣ фост Акѣсе де ла Kinnam. Чї еѣ нѣ почїѣ дѣцелече кѣм аѣ фост, де Ѣгѣрїї дѣпѣ Kinnam п'аѣ трекѣт Дѣпѣреа, шї тотѣшї пѣнтеа де престе Дѣпѣре о'аѣ рѣнт кѣ еї.“

¹⁾ Joannes Cinnamus p. 5. ²⁾ Nicetas Choniates. p. 12. ³⁾ Dufresne in notis ad hunc Cinnami locum.

Апѣл 1127. „Чї дн скѣрт тїпї дѣпѣ ачееа“ скріе маї дѣколо Kinnam¹⁾ „Ѣгѣрїї аѣ вѣтѣт шї аѣ лѣат Бранїзова, тїндѣсе шїї Романї дїнтрѣнѣса, алїїї прїнзїндѣсе, алїїї скѣлѣнд кѣ фѣга. Дѣтѣмплареа ачееа фоарте кѣ грѣѣ аѣ кѣзѣт дѣпѣратѣлї Іоанн Копнен; дрепт ачееа пре Кѣртїкїе пѣнѣндѣ зї, л'аѣ осѣндїт ка пре шн вѣнѣзѣторїѣ, шї аѣ порѣнѣчїт де л'аѣ корѣчїт, тѣкар кѣ ел нѣ с'аѣ погорѣт де пре зїдѣрї, пѣнѣ че п'аѣ лѣат шї апрїне Ѣгѣрїї четатеа.“

„Дѣпѣ ачееа іарѣшї с'аѣ дѣс дѣпѣратѣл ла Бранїзова, шї аѣ дїрес четатеа кѣт маї кѣрѣнд. Чї зѣбовїнд дн лѣкрѣл ачела маї мѣлѣе зїле де іарнѣ, шї де дїпса зѣхѣ-

реалей фоарте с'аѣ пѣкъѣг оастеа; каре дѣцелегѣндѣ — о Крайѣл Җнгѣрилор, аѣ рѣндѣит, ка трекънд преакѣрѣнд Дѣнѣреа, фѣръ де весте съ дее престе Романі. Чи ера ла Җнѣгѣрї о мѣере латїнѣ де вїцѣ, кареа дѣтречеа пре тодї кѣ авѣрїа шї кѣ воерїмеа неа-тѣрїлор. Ачеаста аѣ дескоперїт дѣнѣратѣлї прїн солїї сѣї сѣатѣрїле пѣтїчїлор. Дрепт ачеаа дѣнѣратѣлї не авѣнд атѣта пѣтере, кѣтъ авеа Җнгѣрїї, п'аѣ дѣдрѣнїт а се вате кѣ еї. Чи дѣнѣрїнд кѣтва четатеа, с'аѣ дѣнѣрпат дѣнаної пре калеа чеа реа пѣтїтѣ де локѣторї, ка съ пѣ се дѣнѣлмеаскѣ кѣ Җнгѣрїї, шї съ аїѣв онѣ де а се вате кѣ еї. Аколо ловїнд Җнгѣрїї фѣръ де весте ошїле челе де пре зрѣтѣ, алта п'аѣ стрїкат Романїлор, фѣръ пѣтаї аѣ лѣат скѣлеле, кѣ каре се ащернеа корѣл дѣнѣрѣтеск, каре ле шї лѣсасе Романїї, неавѣнд довїтоаче съ ле поарте; шї аша аѣ ешїт де аколо оастеа Романїлор фѣръ вре о прїмеждїе.“

Ашїндереа скрїе Нікіта Хонїат 3).

Тѣ вагѣ де сеатѣ, кѣ латїна ачеаа кареа аѣ дескоперїт дѣнѣратѣлї сѣатѣл Җнѣгѣрилор, аѣ треѣвїт съ фїе ромѣлѣ прѣсїтѣ дїн колонїї лѣї Траїан, карїї се пѣмеа Кѣпї де Җнгѣрї, кѣм с'аѣ арѣтат ла анїї маї дїнаїнте; кѣчї Стефан аї доїлеа фоарте їзвїа пре Кѣнїї, адекѣ пре Ромѣнїї чеї де сѣѣт сїне, дѣнѣл кѣм скрїѣ Тѣроцїе 3) шї Бонфїнїе 4), шї аша Кѣна саѣ Ромѣна ачеаста лесне аѣ пѣтѣт шї сѣатѣрїле Країѣлї Стефан.

1) Joannes Cinnamus p. 6. 2) Nicetas Choniates p. 13. 3) Thuroczius f. 141. 4) Bonfinius f. 252.

Анѣл 1128. Пѣлѣ с'аѣ ошїт дѣнѣратѣлї Іоанн Комнен кѣ Җнгѣрїї, дѣнѣл кѣм скрїе Бонфїнїе 1), Аїлѣ аѣ мѣрїт сѣрѣнїт; їарѣ пре фїїлї лѣї пре Бела аї доїлеа л'аѣ адѣс дѣн Җнгарїа оаре каре воерїѣ Җнгѣреск, шї л'аѣ шїнѣт акѣнѣс пѣлѣ дѣн анѣл де акѣм, саѣ пѣлѣ дѣн анѣл треѣтѣ, дѣн кареле Стефан аї доїлеа не авѣнд прѣнчї, л'аѣ прїмїт шїе фїїѣ шї зрѣтѣторїѣ дѣн крѣїме, шї л'аѣ шї дѣсѣрат дѣн анѣл 1129 2), дѣндѣї мѣере пре Іїїна фата палатїнѣлї Җросѣ.

1) Bonfinius f. 252. 2) Timon in Epit. Chronol. f. 16.

Анѣл 1130. Пѣнѣтрѣ кѣ Стефан аї доїлеа фоарте їзвїсе пре Кѣнїї саѣ пре Ромѣнїї дїн Ардеал шї дїн Җнгарїа, с'аѣ сѣнѣрат Җнгѣрїї шї мѣлїцї аѣ тѣїат дїн Ромѣнї, авѣнд ачеїїа атѣнчї повѣдѣторїѣ пре Татар 1).

1) Thuroczius f. 141. Bonf. f. 252.

Анѣл 1131. Дѣн анѣл ачеста с'аѣ болѣѣвїт Стефан аї доїлеа Країѣл Җнгѣрилор, шї дѣнїнте де тоарте кѣлѣгѣрїндѣсе, аѣ шї мѣрїт; кѣрѣїа ї-аѣ зрѣнат вѣрѣ-сѣѣ Бела аї доїлеа челе орѣ 1).

1) Thuroczius f. 142. Bonfinius f. 253.

Анѣл 1133. Анѣл ачеста пѣнѣтрѣ ачеаа е вреднїк де а се дѣсѣтпа, пѣнѣтрѣ кѣ дѣнѣрѣнѣлї аѣ кѣпрїне Җнгѣрїї Рама саѣ Боснїа де акѣм 1).

1) Timon in Epit. Chronol. f. 16. Csatari p. 6. Thuroczius f. 143. Bonf. f. 255.

Анѣл 1140. Дѣн анѣл ачеста аѣ мѣрїт Бела аї доїлеа челе орѣ, кѣрѣїа ї-аѣ зрѣнат фїїлї лѣї челе маї маре, Геза аї доїлеа, дѣн вѣрѣсѣ де зече анї 1).

1) Timon in Epit. Chronol. f. 17. Thurocz. f. 144. Bonf. f. 258. Ranzanus f. 366.

desese de acolo, аѣ пѣрчес маї департе; чи мергѣнд ши маї дѣколо о рѣзѣтате де зи, ши пре нимене аѣлѣнд дѣнтре немичи, аѣ алес дѣпѣратѣл вр'о кѣдѣва дѣнтре Ските, карии се ошѣа пентрѣ Романї, ши сѣвт повѣзѣirea лѣи Гѣард, челѣи прѣченѣт ла бѣтѣи, і-аѣ трѣмис ка се гонеаскѣ пре нимичи дѣн дѣрѣнт, ши де вор аѣва прѣлециѣ, сѣ се ловеаскѣ кѣ еї, пѣпѣ ва сосї ши ел маї дѣчет пѣшѣнд.“

„Нѣ пѣлт кѣлѣторисе Гѣард, ши аѣ ши дат прѣсте немичи; чи п'аѣ кѣтезат а се бате кѣ еї, фѣнд кѣ ера маї тѣлѣи кѣ тѣлѣл де кѣт аї сѣи; дрепт аѣеа аѣ сїліт пре дѣпѣратѣл прѣн солї се грѣвеаскѣ. Дѣделегѣнд аѣеаста дѣпѣратѣл, се дѣнтрартеазѣ ел, ши тоатѣ оастеа, ши ловѣндѣи дѣн дѣрѣнт, аѣ трекѣт прѣн тоатѣ оастеа Ските-лор. — Преа тѣлѣи аѣ кѣзѣт атѣнчи дѣнтре варварї, ка ла о сѣтѣ с'аѣ прѣнс, дѣнтре карии аѣ фост ши Лазар, зѣлѣ дѣн чеї маї де фѣрште Повѣзѣиторї Скитечѣщї. Пре чеї-лацѣи і-аѣ тѣлѣнтѣт фѣга кѣлор ши десїтеа тѣлѣнцїлор челор де аколо; іарѣ Романїи дѣпѣ че аѣ прѣдат тоате, с'аѣ дѣнѣрнат; дѣн кареа време Сїта чел де неам тѣре ши богат, пре кареле дѣн трѣмисесе Ските, аѣлѣнд прѣлециѣ, аѣ фѣцїт дѣн тѣвѣра Романїлор.“

„Ашїшдереа скрїе Нікіта Хонїат²⁾, дарѣ фоарте пре скѣрт. Тѣ аѣ іарѣши дѣнтѣї дѣсатпѣт: кѣ Кїннат прѣн Ските дѣделеѣе пре Романїи, дѣн карии сѣнт прѣсїцї Козачїи де акѣм. Адоѣа: веїї аѣеа каре ле-ам скрїе ла аѣлѣ 1122; ши де аѣи дѣнпѣнте зѣнде веї чѣтї дѣн історїчїи грѣчѣщї: Романї, Падїнакї сѣѣ Ските, дѣделеѣе пре Ромѣнїи чеї деа стѣнга Дѣлѣреї.

¹⁾ Joannes Cinnamus p. 53. ²⁾ Nicetas Choniates p. 52.

А н ѣ л 1160. Лѣи Гѣза II Країлѣи зѣгрѣск і-аѣ зѣрат дѣн аѣл де акѣм фѣїл лѣи чел маї тѣре Стефан III, дарѣ дѣн врѣстѣ нѣмаї де зече сѣѣ зѣспре-зече аї, кареле кѣ дѣченѣтѣл крѣмїи аѣ ертат тоатѣ дѣреа цѣрїи не трѣї аїи¹⁾.

¹⁾ Nadanyı pag. 99. Timon in Epit. Chronol. f. 18. Thurocz. f. 146. Bonf. f. 266. Haner Periodi 6-ae §. 112.

А н ѣ л 1170. Венецианїи дѣн аїи маї дѣн пѣнте лѣсе тѣлѣе четѣцї де ла Зѣгѣрї дѣн Далмѣцїа; дрепт аѣеа Стефан III дѣн персоана са аѣ мерс дѣн протїва лор, ши аѣ лѣат дѣнѣрѣнт де ла еї Спалатѣл, Трагѣрїл ши Севѣнпїкѣл¹⁾.

¹⁾ Bonf. f. 261. Lucius f. 220. Timon in Epit. Chronol. f. 18.

А н ѣ л 1171. Пѣпѣ че с'аѣ ошїт Стефан III кѣ Венецианїи, Ладїслав II ши Стефан аї IV, фѣрѣцїи тѣтѣне-сеѣ аї лѣи Гѣза II, с'аѣ рѣдїкат аѣспра лѣи, ши Ладїслав II, с'аѣ ши дѣкоронат дѣн аѣл де акѣм країѣ Зѣгарїеї; чи нѣмаї шесе лѣнї аѣ домпїт, кѣчї аѣ тѣрїт дѣн Феврѣарїе аї аѣлѣлї вїиторїѣ¹⁾.

¹⁾ Thuroczius. f. 147. Bonfinius 2. 269. Timon in Epitome Chron. f. 19. Reva Centur. f. 11.

А н ѣ л 1172. Деаѣва тѣрїсе Ладїслав II, ши фѣрате-сѣѣ Стефан IV, кареле лѣсе шїе нѣсїере пре о фѣрѣцїе а дѣпѣратѣл Еманѣл Компен, с'аѣ дѣкоронат ши ел країѣ Зѣгарїеї дѣн 11 Феврѣарїе аї аѣлѣлї 1172; дѣнпротїва кѣрѣїа аѣпѣрѣндѣшї кѣдїнда ка зѣн аѣѣвѣрат країѣ аї Зѣгарїеї Стефан III аѣ аїцїат аѣспра са пре дѣпѣратѣл Еманѣл Компен, аї кѣрѣїа рѣсеѣїѣ дѣн контра лѣи Стефан III аша дѣн скрїе Кїннат¹⁾: „Чи дѣн-

първата Емансил Комнен петръ ачеа нъ пѣци тѣииндсе, с'аѣ сътъит ка іаръши съ теаргъ дн Ѣгаріа, ші ачеаста о аѣ гъндит а фі въпъ. Пре Алексіе, кързіа ді логодісе фата, къ тѣлте ошї л'аѣ тріміс спре Дѣпъре, ка съ се факъ, къ іаръши вре дн локъріле челе обичѣите а пѣвълї дн Ѣгаріа. Іаръ лзі Леон Батаде і-аѣ поръчїт, ка дн локъріле де къръ тареа-Неаргъ, де знде пѣпъ акъта пїменеа ісвісе дн вечї, дн-тѣ престо Ѣгърї съ пѣвѣаскъ, къ аша де таре оасте, маї алес къ пре таре тѣлїме де Влахї саѣ Ромѣлї, каре се зїк а фї фост оаре-кънд колонї дн Італіа ої τῶν ἐξ Ἰταλίας ἀποικοὶ πόλαι εἶναι λέγονται. Алексіе дрепт ачеа къ чеелалтъ оасте де Романї вїнд ла Дѣпъре, аѣ днфрїкошат пре Ѣгърї, ка кѣт ар вреа дндатъ съ треакъ-ларъ Батаде пѣвълїнд дн локъріле челе ісе, прѣдънд тоате, кѣте і-аѣ венїт днпїнте ле-аѣ стрїкат, шї пре тѣлї оаменї і-аѣ тѣїат, шї нъ къ тѣлт маї пѣцині аѣ робїт. Пре лѣпгъ ачестеа тѣпънд де аколо чїрзї де вої, ставе де каї, шї тѣрме де ої, къ алте довітоаче, с'аѣ днтерпат ла днпъратъл.“

Пѣпъ ачі Кїппам. Днпър але кързіа кѣвїнте лесне подї ведеа: къ дн Молдова, Бессарабіа шї Валахіа де акѣт, дѣпъ алѣпгареа Пацінаклор шї а Романїлор дн церїле ачестеа, пѣмаї колонїї лзі Траїан саѣ Ромѣлїї де акѣт аѣ рѣмас днтрѣкселе; шї петръ ачеа зїче шї Кїппам, къ Влахїї сѣнт колонї дн Італіа. Дн каре зїчере а лзі Кїппам съ нъ гъндешї къ доаръ ел аѣ тѣртѣрїсїт ачеста маї днтѣїѣ; кѣчї ал-дїї днкъ аѣ тѣртѣрїсїт ачеста, къ тѣлт маї пїнте де ел; кѣт с'аѣ арѣтат ла ашї треакѣї.

Енгел²⁾ днкъ віне зїче, къ Батаде аѣ треакът къ Романїї дн църїле маї сѣе зїсе; петръ къ шї Нікіта Хонїат³⁾ аша тѣртѣрїсїт, кънд ворвеще деспре Андронїк Комнен, кареле фѣціа дн цнѣтѣл Романїлор дн Балїціа, адекъ дн Молдова де акѣт. Де знде къ дрептате подї днкїде, къ атѣчї, адекъ пре тїпъл днпъратълї Емансил Комнен, Романїї, ка съ се осѣваскъ де Влахїї че сѣнт де адреанта Дѣпърїї, се пѣмеаѣ шї Скїте. Ачеста де ар о фї сокотїт Енгел⁴⁾, п'ар фї скрїе: „Къ ла ашл 1186, до аръ іаръ с'аѣ днтерпат Романїї шї Пацінаклї дн Молдова, Бессарабіа шї Влахїа.“ Везі шї че скрїе Пахімер ла ашл 1284.

Історїчі Ѣгърешї⁵⁾ тот ла ачеста ашл скрїѣ: къ маї пре зртъ Стефан III къ Ѣгърїї сѣї аѣ днвїне пре Стефан IV шї пре Гречї; шї къ Стефан IV фѣвїнд дн Землїн, кѣт се дншалъ Ханер⁶⁾ аколо с'аѣ волпѣвїт де сѣпъраре, шї аѣ тѣрїт, де знде апої л'аѣ дѣсѣ шї л'аѣ астрѣкат дн Алѣа крїаскъ, тот днпър ачеста ан.

¹⁾ Joannes Cinamus Lib. 5. cap. 3. ²⁾ Joan. Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 144.

³⁾ Nicetas Choniates p. 85. seq. ⁴⁾ Engel l. c. ⁵⁾ Thurocz. f. 147. Bonf. 269. Reva in Centur. f. 11.

Timon in Epitome Chronol. f. 20. ⁶⁾ Georg. Jeremias Haner Regum Hung. Period. 6. §. 118. nota a

А шл 1173. Дѣпъ че аѣ днвїне Стефан III дн ашл треакът пре зпкїл сѣѣ Стефан IV, шї пре днпъратъл Емансил Комнен, шї аѣ рѣмас сїпър країѣ Ѣгарїеї, нъ тѣлт аѣ вїеуѣїт, чї аѣ тѣрїт дн ашл де акѣт, шї і-аѣ зртат фрате-сѣѣ Бела III¹⁾.

¹⁾ Thurocz. f. 147. Bonf. f. 220. Timon in Epit. Chronologica f. 20.

А п я л 1174. Императъл Емансил Компен, пълъ аѣ трѣит Стефан III країзл Злгарілор, кіемасе ла сіне пре Бела III. Ачеста 1) маї пайнте де а се да дндърълт Злгарілор съ ле сіе країѣ, се днесърасе, лънд пре Мъріа фата лѣ Емансил а императълѣ греческ; іаръ мърінд Стефан III, фрате-съѣ маї мик Бела III, аѣ веніт дн Злгаріа, ші дн авл 1174, дн лъпа лѣ Іанхаріе с'аѣ днкоронат країѣ 2).

1) Timon in Imagine Hungariae Novae p. 133. 2) Thurocz. f. 147. Bonfinius f. 270.

А п я л 1183. Де авл ачеста се вѣд а се цінеа, каре ле скріе Леквіен 1) дн Нікіта Хоніатѣ, къ дѣпъ че с'аѣ оторѣтѣ императъл Алексіе II дн дндемъл лѣ Андронік Компен, лада, къ каре аѣ пѣртат торгъл сѣл аръиче дн шаре, о аѣ петре-кѣт къ къптърі де веселіе днтре чеїлалці ші Іоанн Архіепіскопъл Блгаріеї.

1) Michael Lequien in Oriente Christ. Tom. 2. p. 295.

А п я л 1186. Саѣ арътат ла ані 963 ші 976: кѣм къ стінгъндсе віца країлор Блгарілор маї де демълт, каріі де ла веніреа Блгарілор де ла Волга аѣ стѣпъ-ніт пѣ пѣмаї песте Блгарі, чі ші престе Ромъні дн амъндот Дакііе. Кръімеа вългъ-реаскъ аѣ веніт ла Ромъні, дн каріі че л днтвѣѣ країѣ аѣ фост Самоїл; апої тот дн сѣтълца лѣ ші а фрацілор сѣ аѣ ѣрмат, пълъ кѣнд аѣ сѣлѣс къ тотъл Гречі (каріі ѣръ къдінцъ с'аѣ пѣміт, ші се пѣмеск Романі, пѣмаї дн ачеа касъ, пентрѣ къ маї пе ѣрмъ аѣ апъкат ші репѣс имперѣціа Романілор чеа де ла Рѣсѣріт) пре Ромъні чеї деа дреалта Дѣлтрі, ші пре Блгарі, кѣм с'аѣ арътат ла ані трекъці.

Дн пеамъл Комітонъллор, дн кареле аѣ фост ші країзл Самоїл, ѣнъл днтре патрѣ фраці, с'аѣ прѣсіт Асан, Петрѣ ші Іоанн саѣ Іоаннікіе, тоці треї фраці ла о лалтъ, кѣм аратъ днесшї Іоаннікіе дн кърціле ла Інокентіе III Папа де ла Рѣма трімісе; каре кърці еѣ ле вої адъче ла ані вїиторї. Ачі пѣмаї атъла днсеампъ акѣм де одатъ, къ тоатъ партеа ачеста а Хронічеї Ромънілор къ ачела рѣнд ва терце, ка ші чеа маї дн пайнте, днченънд де ла ачещї треї фраці Асан, Петрѣ ші Іоаннікіе, ші пѣшнд дн ап дн ап, ші пѣ пѣмаї деспре еї ші семінциа лор, чі ші деспре тоці Ромъні ворвндѣ. Аша даръ ла ачест ап 1186, аша скріе Нікіта Хоніат 1).

„Мърінд мѣіереа императълѣ Ісаакіе Анцел, ачеста ші аѣ вѣгат дн кап, сѣ ші іеа шіе мѣіере стрѣпъ, ші прін солї пецінд пре фата Белеї III країзлѣ Злгаріеї, кареа днкъ пѣ ера дн врѣстѣ де 10 ані, ші кърцінд пѣмаї дн скѣтнете венігъріле фіскълѣ, аѣ порѣнчїт, ка кіелтѣіелле челе де пѣптъ съ се адъне де ла четъці ші де ла дѣрї; каре лѣкрѣ аѣ пѣкъціт пре четъці, маї алес пре челе де прін преѣзрѣл Анхіалълѣ, ші пре варварїі локвїторїі Енѣлѣ, каріі маї де мѣлт се пѣмеа Місі, іаръ акѣма се зік „Влахї“, і-аѣ ѣлкът шіе ші имперѣціеї Романілор преа немічї; пентрѣ къ ачещїа днкрезіндсе стрїмторілор ші четъцічелор, де каре пре мѣлте ераѣ зідіте пре станї де петрї, ші маї пайнте пѣцін гъндїа къ Романї, іаръ акѣма пентрѣ лъреа венігърілор саде ші алте стоарчерї, каре сѣферісе, апріат с'аѣ сѣллат ла арме. Кѣлетенїіле ші днчепъторїі рѣскоалей ачестеїа аѣ фост дої фраці дн пеамъл ачела (а д е к ѣ д і н Р о м ѣ н і): Петрѣ

ші Асан, каріи, ка съ нѣ се вазь фъръ де вре о причинъ а се скъла ла арте, аѣ мерс ла дмпъратъ дн Кипселла, ші аѣ черѣт съ се пріітеаскъ дн нѣтъръл осташи-лор, ші съ лі се лесе локъл дн мѣтеле Емѣ, кареле нѣ мѣлт веніт адъчеа. Недобъндін-дѣші пофта, торъліа ка піше певъгаці дн самъ, ші нефолосіці, ші аѣ фѣкѣт ворѣт маі къ дндрѣспеалъ, къ кареа дескопереа: че вор съ факъ, дакъ се вор дитърна а касъ, маі вър-тос Асан, кареле ера маі дндрѣспецѣ, ші маі гроаснік, кърѣа дн порънка Севасто-краторъліа Іоанн і с'аѣ дат о палмъ, пентрѣ неоменіа лѣі. Аша нѣ нѣмаі недобъндін-дѣші черереа, чи днкъ ші де батціокрї аціаці, фїнд оаменіі фъръ де леце, къте аѣ фѣкѣт дмпротіва Романілор, чїне ле поате спѣне? „

Георгіе Кодін?) маі пре скърт скріе деспре рѣскоала ачеаста а Ромълілор зікънд: „Аѣ дмпърѣціт аша даръ Домълі Ісаакіе Анѣел позъ ані. Пе времеа лѣі аѣ днчепѣт рѣсвоіѣ Ромълілор ші ал Българілор дн контра Романілор челор крещіні; дн каре рѣсвоіѣ тот сѣфлетъл с'аѣ робіт, ші маі тоате церіле де кътръ апѣсе, каре фѣсесе сѣвт Романі, с'аѣ прѣдат.“

Маі пе ларг скріе Георгіе Акрополітъл³⁾ тот деспре рѣскоала ачеаста, нѣмаі кът ел пре Ромълі нѣі осебеше де Българі, тѣкар къ Петрѣ ші Асан н'аѣ пост де віцъ де Българі, чи діаоші Ромълі, ші тѣкар къ Ромъліі знїці къ Българіі ші де асть датъ маі мѣлт аѣ фѣкѣт; кът поці причеле дн Хоніат ші Кодін. Зїче аша даръ Акрополітъл: „Кънд дмпърѣціа Ісаакіе Анѣел дн Царіград, мѣрїндѣі мѣіереа, с'аѣ днѣсрат, лѣнд о Днѣроікъ, пре фата Краіѣлі Днѣрїлор; ші гѣлїндѣсе де нѣнтъ крѣаскъ, мѣлте ші тарі келтѣелі аѣ фѣкѣт. Пентрѣ ачеаа дн тот дїнѣтъл Романілор с'аѣ кълес оі, порчі ші боі; ші фїнд къ де ачестеа е преа родітѣ Българіа, днтрѣжаса ші маі мѣлте с'аѣ пофтіт Българіі, каріи ші маі пайнте фѣсесе немічі Романілор ші причинъ де мѣлте въ-тѣі, робірі, стрїкѣрі де четъці, ші де маі мѣлте пенорочірі дн маі мѣлці ані, маі пре зртъ де дмпѣратъл Васіліе, пре кареле пентрѣ ачеаа л'аѣ нѣміт Българоктон, днѣн кът шїм дн весте ші дн азъ, вътѣці пѣлъ пре времеа дмпѣратълі Ісаакіе Анѣел да трїѣт Романілор; атѣнчі аѣ фѣкѣт рѣскоалъ дндемпаці фїнд де зн Асан, кареле аѣ къпрїне дїнѣтъл кът есте днтре Емѣ ші Днѣре, ші тоате ле аѣ сѣнѣс шїе; прїп каре фантъ а лѣі, фоарте с'аѣ салѣіт лѣкрѣріле Романілор; пентрѣ къ Българіі аціѣтѣндѣі Скїтеле (Ро-мъліі чеі деа стѣнга Днѣрїі), пре Романі (Гречї) мѣлт і-аѣ нѣкъціт. Пентрѣ ачеаа мѣнїндѣсе дмпѣратъл Ісаакіе, аѣ адѣнат тоате ошїле Романілор, ші аѣ пѣрчес асѣпра лор; ші лѣснд челе де лѣнгъ Марѣ къ четатеа Месетвріа, аѣ дитрат дн мѣнтеле Емѣ. Асан къ оастеа са аѣ рѣмас дн четѣзіка че съ нѣстѣще Стрінав, ші дмпѣратъл Ісаа-кіе днтіѣзнд корѣріле, аѣ днкънїсрат пре Българі; чи с'аѣ дншедат де дншїі, къчі ѣлѣл днтрѣжшїі фѣлїндѣсе а фї десертор, аѣ зіс кътръ дмпѣратъл, къ аѣ трекѣт Скї-теле несте Днѣре. Дмпѣратъл тѣрѣрїндѣсе пентрѣ вестеа ачеаа, тѣкар къ а доха зі ар фї лѣват четѣзіка, аѣ порнїт де аколо, ші нѣ с'аѣ днѣрнат пре калеа, пре кареа порнїсе, чи дншедат фїнд де Българі, маі пре скъртъ кале аѣ мерс. Дрепт ачеаа кънд

мереца дитр'о стръштоаре, Българіи аѣ дат престе ел, аѣ вѣтѣт оастеа, аѣ прѣдат тоа-
тъ богаѣа, дикъ ші скѣлеле дитпрѣтещі ле аѣ рѣпѣт; дитре Romani пре мѣлці аѣ тѣ-
іат, токма пѣцині аѣ скѣлат кѣ дитпрѣтѣл, ші ачеіа дикъ голі. Кѣ бирѣнѣа ачеаста ші
цеѣзіреа де ла Romani, Българіи преа таре с'аѣ мѣндрѣт, ка ші каріи аѣ добѣндѣт челе
маі скѣтпе дѣн скѣлеле дитпрѣтещі, афарѣ де ачеа пірамідзі крѣщі, фіале преа рарі,
бані непѣтѣраці; дикъ ші крѣчеа чеа дитпрѣтеаскъ кареа о лелѣдѣсе оаре каре преот,
пѣ дѣпѣ мѣлѣт тімѣи о аѣ афлат дѣ рѣѣ, каре ера тоатѣ де аѣр, ші авеа дѣ мѣжлок о крѣ-
чѣцѣ фѣкѣтѣ дѣн лемѣл преа сѣтѣі Крѣчѣі лѣі Хрѣстос, кѣ маі мѣлѣте рѣкѣлѣ дитпре-
ціѣр, дѣ каре ера тоаѣе де а ле Сѣлѣлор мѣченічі, ланте де а Нѣскѣтоареі де Дѣмне-
зеѣ, ші кѣтѣа дѣн врѣлѣ еі. Дитпрѣтѣл Ісаакіе аша дарѣ фѣцѣнд аѣ скѣлат дѣ Царіград.“

Краіѣл Дѣнѣрѣлор, а крѣвіа фатѣ аѣ лѣат'о Ісаакіе Анѣел, аѣ фост Бела ал III, іа-
рѣ пе фатѣ о аѣ кіемат Константіа дѣпѣ кѣт мѣртѣрѣсеѣе Timon ⁴⁾, Чатарі ⁵⁾ ші Nadani ⁶⁾.

Тѣ четіторіѣле вѣне! поѣторѣе ачелеа каре ле ам арѣтат ла аніі 1172 ші 1182,
ші четѣеѣе пре Пахімер ⁷⁾ кареле априат скрѣе: „кѣ Влахіі саѣ Ромѣніі каріи локѣіа де
ла оѣезелѣ Царіградѣлѣі пѣпѣ ла четѣтеа Bizia ші маі дѣколо *ἐπι τῆν ἐξωτερῶν τῆς Βι-
ζυῆς καὶ πορθῶ*, ера тот де зп пѣрав, ші доарѣ ші де зп пеам кѣ Скѣте іе де престе Дѣпѣ-
ре.“ Карѣ фѣкѣнд, лѣсле веі прічеле: кѣ Ромѣніі чеі де а стѣнга Дѣнѣрѣі се пѣмеск
де Грѣчі Скѣте ші Комані. Ачеаста де ар фі дѣделѣс Eder ⁸⁾, п'ар фі вѣрѣіт атѣтеа
дѣ контра Ромѣнілор.

Тот дитрѣ ачест аѣ аѣ мѣрѣт ші Маріе фата дитпрѣтѣлѣі Емансіл Комнен, мѣіе-
реа Белеі ал III-ле, ші соакра лѣі Ісаакіе Анѣел, дитрѣ ал крѣеіа лок аѣ лѣат Бела пре
Маргарета фата Краіѣлѣі Фрѣнѣлор, а лѣі Іздовік ал VII ⁹⁾. Пре Владімір повѣдеіторіѣл
Галіціѣі дикъ дѣн аѣл ачеста л'аѣ гоніт Kazimir Краіѣл Полоніѣі дѣн деара лѣі, кареле
фѣцѣнд ла Бела Краіѣл Дѣнѣрѣлор, ачеа аѣ добѣндѣт, ка Бела дѣ лок де а'л аѣіѣта,
дѣ Domnia Галіціѣі кіар пре фііѣл сѣѣ маі мѣк Andreіѣ ал II-ле ші л'аѣ аѣезат; чі
пѣ дѣделѣнг аѣ допнѣт аколо Andreіѣ; пѣнтрѣ кѣ дѣн аѣл 1188, Владімір кѣ аѣіѣторѣл
лѣі Kazimir, л'аѣ фѣгѣрѣт дѣн Галіціа ¹⁰⁾.

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 1. de Isaacio Angelo Cap. 4. ²⁾ G. Codinus de Originibus Constantinopoli-
tanis circa finem. ³⁾ G. Acropolita in Chronico Compendiario Cap. 11. ⁴⁾ Timon in Epit. Chronol.
f. 23. ⁵⁾ Csatari p. 171. ⁶⁾ Nadanyi p. 106. ⁷⁾ Georgius Pachymer Lib. 1. de Andronico Seniore
Cap. 37. ⁸⁾ Josephus Carolus Eder in Crisi ad Instantiam Valachorum. ⁹⁾ Timon in Epit. Chronolog.
f. 22. ¹⁰⁾ Reva Centur. f. 12. Kemeny p. 52. Nadanyi l. c.

А п ѣ л 1187. Дѣспре рѣскоала Ромѣнілор аѣспра Грѣчлор ла аѣл де акѣт іа-
рѣші аша скрѣе Хоніат ¹⁾: „Чі пічі ачеаста е де а се лѣса непомѣнѣт; кѣнд се дѣгрозіа
Влахіі (саѣ Ромѣніі) де кѣтѣзарѣа ла кареа се дѣndemna де Петрѣ ші де Асан, темѣндѣ-
се де грѣвтѣтеа лѣкрѣлѣі; фраціі ачѣщіа ка сѣ скоаѣѣ фрѣка дѣн понорѣл сѣѣ, аѣ фѣкѣт
о вісерікѣ дѣ чѣпѣстеа тарѣлѣі мѣченік Дімітріе, ші аѣ вѣгат дитрѣпѣса мѣлці дѣдрѣчѣі
вѣрѣвѣці ші мѣіерѣі, каріи кѣ окіі крѣнѣці ші сѣерлѣці, ші пѣрѣл дѣсплетѣт тоате ле фѣ-

чеа, кѣте аѣ овичнѣт але фаче дндръчидѣи; ши пре ачедѣа і-аѣ дндвдат съ стрѣде кѣ тѣ-
 нѣе: кѣ лѣи Дѣмнезеѣ і-аѣ пѣлѣкт, ка неамѣл Бѣлгаріѣлор ши ал Ромѣнѣлор скѣ-
 тѣрѣнд дѣвѣл чел днделѣнгат ал Гречѣлор, съ ши черче словозедѣа са; ши кѣ
 пентрѣ ачедѣа Дѣмѣтріе Мѣченѣкѣл лѣи Хрѣстѣс лѣсѣнд мѣтрополѣа Тессалонѣ-
 кеѣ, ши бѣсерѣка кѣ овичеѣл Гречѣлор, аѣ венѣт ла дѣлшиѣ ка съ ле аѣѣте:
 Пентрѣ ачедѣа дндръчидѣи ачедѣа пѣлѣн зѣвовѣнд, ши бѣндѣши дн орѣ, іарѣши се стрѣшиа, ши
 кѣт пѣтеа стрѣга ка пѣше прѣлѣстѣи: кѣ пѣ с де а се ленеѣи, чѣ прѣнзѣнд артеде,
 с де а се анѣка де Гречѣ; ши кѣ пре карѣи лѣ вор прѣнде, пѣ тревѣе дѣнѣлѣ пѣчѣ
 вѣндѣлѣ, чѣ фѣрѣ де вре о мѣлѣ оторѣлѣ, непрѣмѣнд вре о рѣгѣмѣнте саѣ вре
 ен прѣдѣ; ши кѣ тревѣе съ фѣе тарѣ ка дѣаманѣтѣл. Дрѣпт ачедѣа днтѣрѣгѣндѣсе
 тот неамѣл де прѣрѣчѣи ачедѣа, аѣ венѣт ла арте; ши фѣнд кѣ дндчепереа рѣскоалеѣ лор
 аѣ фѣст кѣ порѣк, аѣ крѣзѣт кѣ Дѣмнезеѣ вреа мѣнтѣреа де съѣт дѣвѣл Гречѣлор, пѣчѣ
 дндестѣлѣндѣсе кѣ атѣта, с'аѣ словозѣт дн четѣдѣле ши сателе челе маѣ де департе де
 Емѣ. Іарѣ Петрѣ, знѣл дѣнтре фрѣдѣи ш'аѣ пѣс короанѣ де аѣр пре кап, ши с'аѣ дндѣл-
 дат кѣ кѣлѣлѣи тохорѣлѣ; дечѣ аѣ дндѣнѣлѣрат Прѣслаѣа, ши възѣнд кѣ пѣ о вор пѣтеа ба-
 те, о аѣ лѣсат, ши погорѣндѣсе дѣн Емѣ, аѣ бѣтѣт мѣлте ораше де а ле Гречѣлор, ро-
 бѣнд мѣлѣлѣ оамѣнѣ де чѣнете, ши мѣнд мѣлѣлѣ воѣ, каѣ, ши алте добѣтоаче пѣнѣмѣрате.
 Бѣнд днтѣратѣл Ісаакѣе, іарѣши с'аѣ аскѣне дн стрѣмторѣи ши дн локѣрѣи пѣмѣлате, ши
 де аколо аѣ стат днтѣрѣгѣлѣ. Чѣ лѣсѣндѣсе о пѣгѣрѣ де ла Дѣмнезеѣ, а ле кѣрѣа а-
 скѣнѣсѣрѣи сълѣт дн днтѣперѣк, ши аконопрѣнд мѣнѣлѣ, таре се анѣра де варварѣи, ши пѣзѣнд
 стрѣмторѣле Гречѣи пре пѣдѣлѣт аѣ асѣпрѣт пре Ромѣнѣи, ши спѣрѣндѣлѣ, аша і-аѣ днтѣрѣ-
 шѣат, кѣт дндчепѣлѣторѣи рѣзѣлѣлѣ ачестеѣа, ши кѣпѣтенѣле кѣ прѣтенѣи съѣ, ка ши тѣрѣта чеа
 де порѣи дѣн Еванѣлѣе дн Маре, аша ши еѣ дн Дѣпѣре сърѣнд, аѣ трекѣт ла Скѣтеле
 (Ромѣнѣи) дѣн вѣчѣнѣи; іарѣ днтѣратѣл де нѣмене опрѣт, прѣзѣмѣла тоатѣ Мѣсѣа (Бѣлгарѣа),
 ши пѣнеа пѣзѣлѣторѣи дн тоате четѣдѣле, каре маѣ тоате сълѣт дн мѣнтеле Емѣ зѣдѣте пре
 станѣи чеѣ маѣ тарѣ де пѣатрѣ; пѣчѣ аѣ фѣкѣт алѣт, чѣ апрѣнзѣнд стѣгѣрѣле челе де вѣ-
 кѣте, ши дндчелѣндѣсе прѣн рѣгѣрѣле челе фѣдѣарѣнѣе а ле Влахѣлор, дндатѣ с'аѣ днтѣр-
 пат, лѣсѣнд рѣнѣлѣи пре Ромѣнѣи. Де знѣде с'аѣ днтѣмѣлат дѣпѣ ачедѣа, де варварѣи (Ро-
 мѣнѣи) кѣ маѣ таре дндръсѣеалѣ аѣ пѣкѣлѣт пре Ромѣнѣи.

Мерѣе маѣ дндко.ю ши зѣче Нѣкѣта Хѣнѣат²⁾: „Днтѣратѣл Ісаакѣе днтѣрѣгѣндѣсе дн
 Царѣград се фѣлѣа, ка кѣт ар фѣи потѣлѣт рѣскоала; іарѣ знѣл дѣнтре дѣвѣлѣторѣи анѣ-
 те Леѣн Мѣнастѣрѣѣте гѣлѣмѣа зѣкѣнд: „Кѣѣ-паре рѣѣ дѣпѣ. інѣма лѣи Васѣде Бѣлгарѣо-
 топѣлѣи, кареле атѣнѣеа кѣнд аѣ стрѣкат кѣ тотѣл пре Бѣлгарѣи, аѣ дат порѣлѣкѣ, ка де
 кѣтѣа оаре кѣнд с'ар рѣдѣка Влахѣи, ши ар вреа съ факѣ рѣскоалѣ, пѣлда лѣи съ се
 зрѣчеѣе; адекѣ ачелеа кареле ва вреа а се вате кѣ еѣ, съ знѣле тоатѣ цѣсара ши съ цѣе
 тавѣрѣ днтѣрѣлѣса. Порѣлѣка ачѣаста аѣ дат'о дн мѣлѣстѣреа Сѣстѣе, кареа акѣта пѣ
 съ цѣне; пентрѣ кѣ днтѣратѣл, ачелеа, каре аѣ порѣлѣчѣт Бѣлгарѣо-топѣлѣ съ се факѣ дн
 маѣ мѣлѣлѣи апѣ, аша де кѣрѣнд ле аѣ іспрѣлѣт, кѣт нѣмѣка де ачестеа і-аѣ венѣт дн мѣнте.“

„Іаръ Асан дѣторкѣндѣсь къ преа марі оцѣ де аѣсторіѣ де ла Скѣте, каре ле але-
сесе дѣпъ плѣчереа са, шѣ аѣлѣнд Місіа патріа са кѣрѣдѣтъ, шѣ гоалъ де оцѣле Рома-
нілор, маї таре с'аѣ тѣндрѣт шѣ сѣтегіт, шѣ не дѣдестѣлѣндѣсе къ ферічѣреа шѣ стѣлѣні-
реа Місіеі, ш'аѣ пѣс дѣ кап, сѣ факъ кѣт маї шѣлѣт пагѣбъ Романилор, шѣ къ тот деа-
дѣнѣл сѣ впеакѣ Domnia Місілор (а Влахілор саѣ а Ромѣнілор), къ а Бѣлгарілор, кѣт
аѣ фост маї де демѣлт.“

„De ар фі ешіт дѣсѣші дѣпѣратѣл іарѣші ла рѣсвоіѣ ка маї пайнте, доарѣ ар фі
мерс віне лѣкрѣл, чѣ лѣсѣндѣшѣ дѣстоінічѣа не алѣт време дѣпѣратѣл, аѣ тріміс маї
таре песте оасте пре зѣкѣл сѣѣ Іоанн Севастократорѣл, кареле пѣ орѣжде, чѣ токмаї къ
лаздѣ повѣзѣнд оастеа, пѣ пѣдѣнъ пагѣбъ аѣ фѣкѣт немічѣлор, каріі се погорісе ла шес,
дарѣ пентрѣ препѣсѣл къ вреа сѣ рѣнеаскѣ Порфѣра, с'аѣ тѣлѣт, шѣ дѣ локѣл лѣі с'аѣ
пѣс Кесаріѣл Іоанн Кантакзен, кареле аѣеа тѣіере пре сора дѣпѣратѣлѣіКанта-
кзен азѣнд къ варваріі (Ромѣніі) ферѣндѣсе де шес, се цѣн дѣ тѣнцѣ, п'аѣ прѣченѣт
къ пентрѣ аѣеа сѣ цѣн аколо, ка сѣшѣ дѣоѣаскѣ пѣтереа шѣ сѣ фіе маї фѣрѣ прѣмеждѣіе
чѣ фапта аѣеа тѣлѣкѣндѣ-о а фі фрікѣ, с'аѣ тѣлѣрѣт дѣ мѣзлокѣл кѣтпѣлѣі не дѣпѣрѣн-
дѣшѣ тавѣра, нѣчѣ пѣнд пѣзѣторѣі. Дрепт аѣеа асѣпрѣндѣсе поаптеа де варваріі, де аѣеа
аѣ скѣлат къ оастеа фоарте вѣтѣт, пентрѣ къ зѣні с'аѣ оторѣт зѣкѣнд дѣ корѣрѣі, алѣіі
с'аѣ прѣнс фѣцѣнд фѣрѣ де арме. — Аша дѣвінгѣндѣсе шѣ фѣцѣнд Romaniі, с'аѣ прѣдат
тоатѣ тавѣра, с'аѣ прѣнс стеагѣрѣле шѣ с'аѣ лѣат вѣштѣнтеле челе де азр а ле Кеса-
рѣлѣі, челе къ колорѣ де феррѣ стрѣлѣнсе, каре ле аѣ дѣтѣрѣкат Петрѣ шѣ Асан, шѣ мер-
гѣнд дѣ фрѣптеа оцѣлор, с'аѣ тѣлѣрѣт пре шесѣ.“

Скріе маї дѣколо тот аѣелашѣ Хоніат: къ дѣпъ пердереа аѣі зѣсѣ, дѣ локѣл Кеса-
рѣлѣі Кантакзен с'аѣ рѣндѣсѣт повѣзѣторѣі оцѣлор гречѣші асѣпра Ромѣнілор Алексіе
Брана, кареле аша аѣ повѣзѣт пре аї сѣі, къ таре пѣдежде фѣлѣсе де а дѣвінѣ
пре Ромѣні; чѣ рѣвѣнд ел дѣпѣрѣцѣа, аѣ лѣсат пре Ромѣні, шѣ аѣ пѣрѣс дѣ контра-
дѣпѣратѣлѣі Ісаакіе ла Царѣград, зѣде с'аѣ шѣ тѣіат де Кесаріѣл Конрад, кѣтпѣлѣл дѣ-
пѣратѣлѣі. Bezī шѣ пре Калѣсіе¹⁾, шѣ каре ле ам скрѣс ла аніі 1018, 1019, 1122,
1152 шѣ 1172, шѣ вѣі прѣчене, къ зѣде сѣ скрѣс: Місі саѣ Влахі, се дѣделег Ро-
мѣніі чѣі деа дреапта Дѣлѣрѣі; іарѣ зѣде стѣ: Скѣте саѣ Romaniі, се дѣделег Ромѣніі
чѣі деа стѣлѣга Дѣлѣрѣі. Апоі прѣн Romaniі, тѣ дѣделеге прѣтѣндѣлеа Гречѣі, пентрѣ
къ аѣешіа ш'аѣ апропріат (дѣсѣшіт) шѣе фѣрѣ де вре о кѣдѣнцѣ пѣтеле чѣл преа тѣ-
рѣт ал стрѣтошілор Ромѣнілор де акѣм.

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 1. de Imp. Isaacio Angelo Cap. 5. ²⁾ Sethus Calvisius in Opere Chron.

Англ 1188. „Пѣрѣндѣі рѣѣ дѣпѣратѣлѣі къ пѣ віне аѣ орѣндѣсѣт лѣкрѣрѣле“ зѣ-
че Хоніат¹⁾ „кѣнд аѣ фост дѣн тѣіашѣ датѣ дѣ Місіа (Бѣлгаріа), де поѣ с'аѣ рѣдікат къ
арме асѣпра Влахілор, шѣ аѣ ешіт дѣсѣші къ пѣдѣні каріі се аѣла; пентрѣ къ азѣсе, къ
немічѣі пѣ сѣ цѣн маї тѣлѣт дѣ тѣнцѣ шѣ дѣ деаѣрѣі, чѣ лѣлѣнд аѣісторіѣ де ла Скѣте, дѣ
пѣрѣле Агатопоіѣлѣі с'аѣ тѣлѣрѣт, шѣ ѣѣѣіеск локѣрѣле де прѣн прѣдѣлѣр. Іарѣ дѣпѣрѣ а-

ачеа с'аѣ киѣмат ши челе. лате легиоане. — Виѣнд дн Торокомѣ, кареле е зн сат че се лѣще дѣпрѣшиат пре иѣ ши пре ко.ю нѣ департе де Одрѣѣ ашезат, аѣ ащептат пѣпѣ се вор стрѣпѣе ошѣле, ши аѣ порѣпѣт ши Кесарѣлѣи Конрад ка съ еасѣ фѣрѣ де зѣвавѣ. Ачеста — вреа съ теаргѣ дн Палестина кареа се кѣпринсесе де Саракинѣ дн Египт, ши пре кѣнд лѣасѣ шиѣши тѣiere пре сора дѣпѣратѣлѣи, i-аѣ ши фѣгѣдѣит кѣ ва венѣ, ши дѣпрѣпѣпѣ кѣ дѣлѣсѣ се ва ошѣ; чи мѣтѣндѣши сѣатѣл, с'аѣ свѣтѣ дѣтр'о коравѣ таре ши поѣз, ши аѣ порпѣт дн Палестина. — Іарѣ дѣпѣратѣл алегѣнд о тѣе де фечѣорѣ, кѣрора де аѣ дат арме ши каѣ бѣшѣ, дн Торокомѣ аѣ порпѣт асѣира неѣиѣлор, трѣиѣиѣнд вогаѣа кѣ шерѣи дн Одрѣѣ. Дѣнтре ачѣеа карѣи с'аѣ трѣиѣе дѣпѣнте, знѣи аѣ адѣсѣ весте кѣ Влахиѣ прѣдеазѣ локѣрѣле де лѣгѣ Ларѣа, ши оторѣнд пре тѣлѣи, пре алѣи i-аѣ прѣнсѣ ши кѣ преа таре добѣндѣ вреаѣ съ се дѣнтоарне. Дѣтр' ачѣеа ноапте порпѣнд, дѣпѣ че аѣ сосѣт ла локѣл че се пѣще де Вастерне, аѣ одѣхѣит оастеа. Кѣ трѣѣ зѣле дѣпѣ ачѣеа дѣиѣеаѣа аѣ порпѣт спре Берреа, ши негрѣкѣнд патрѣ парасанѣе, іатѣ винѣа зн омѣ, кареле гѣфѣиѣнд сѣпѣеа, кѣ неѣиѣи нѣ департе де аколо се дѣнтоарпѣ кѣ прада дѣчет пѣшѣнд; пѣпѣтрѣ кѣ нѣ аѣласе вре зн протѣвиѣкѣ, ши ера дѣкѣрѣкаѣи де добѣндѣ. Пѣпѣтрѣ ачѣеа дѣдатѣ дѣпѣрѣиѣнд оастеа дѣнтре повѣдѣиторѣ, кѣ дѣпѣшиѣ вѣне гѣтѣиѣи с'аѣ дѣсѣ пре калеа, пре кареа мерѣеа неѣиѣиѣи. Пре карѣи дѣпѣ че i-ам вѣзѣт ши не аѣ вѣзѣт (кѣчи еѣ дѣкѣ мерѣеат кѣ дѣпѣратѣл ка зн скрѣиторѣѣ), Скѣтеле ши Влахиѣ дѣнд прада ла нескарѣ кохорте де а ле лор, i-аѣ трѣиѣе пре калеа чеа таѣ скѣртѣ съ аѣзѣнгѣ ла тѣшѣи, чеѣа. латѣи дѣпѣрѣпѣндѣсѣ, кѣлѣрѣеа Романѣлор о аѣ ащептат неѣиѣнѣкаѣи, вѣтѣндѣсѣ дѣпѣ обѣчеѣл патриѣе сале. — Ши атѣпѣи дѣпѣратѣл скоѣиѣнд пѣѣиѣеѣи рѣвѣ де ла дѣпѣшиѣ, ка дн гѣрѣле фѣарѣлор, аѣ лѣсат калеа кареа о апѣкасе, ши с'аѣ дѣтѣрпѣат дн Одрѣѣ. Чи фѣиѣнд кѣ варварѣи нѣ се одѣхѣиѣа, іарѣши с'аѣ дѣтѣрпѣат ла калеа, кареа о лѣсасе, ши мергѣнд дн Берреа, пѣвѣлѣрѣле Скѣтелор ши а ле Влахиѣлор, кѣт прѣп повѣдѣиторѣи дѣпѣдѣаѣи ла вѣтаѣе, кѣт прѣп сѣне ле аѣ опрѣт. Карѣи тѣкар кѣ се тѣеа де Романѣи, ши се сѣѣа де ачѣеа кѣ дѣпѣратѣл ера де фаѣѣ: тотѣши пре аскѣне іарѣши лѣшѣа, ши аша пѣвѣлѣа, кѣт се ведеа гата ла батаѣе, ши трѣчеа дѣнтр'ѣн лок ла аѣтѣл, пѣлѣсѣнд вре зн прѣлеѣѣѣ. Кѣнд съ грѣвеа дѣпѣратѣл ла Агатопоѣѣ съ i-опреаскѣ, еѣ прѣда челе дн прѣѣвѣрѣл Фѣлѣпопоѣлѣи: кѣнд аѣѣвѣта пре о парте, еѣ мерѣеа дн партеа ачѣеа каре о лѣсасе дѣпѣратѣл. Ачесте ле фѣѣчеа Асан, кареле ера преа істѣѣѣ ла тѣпѣте, ши преа шѣеа дескѣлѣчи челе дѣндоѣте.“

„Маѣ не зрѣтѣ дѣпѣратѣл врѣнд съ теаргѣ де поѣ дн Загора, ши съ черче дѣкѣтѣѣи ва фѣи слѣвод, пѣѣеа апѣче пре Мѣсѣ (Ромѣни) ла ачѣеа, ка съ се деѣ; дн Фѣлѣпопоѣѣ аѣ мерѣе дн Трѣадиѣа (Сарѣика), пѣпѣтрѣ кѣ азѣѣсе кѣ де аколо лесне ар пѣѣеа мерѣе дн тѣпѣтеле Етѣѣ, ши кѣ пре знѣеа ши кале ар фѣи дн дѣтр'ѣпѣсѣл, аѣарѣ де ачѣеа, кѣ с'ар аѣла апѣ десѣлѣл, ши пѣшѣпѣе пре сама добѣтоачелор, де вор мерѣе ошѣле тѣпѣпѣрѣѣѣѣ. Чи пѣпѣтрѣ кѣ се апропѣа брѣѣта, лѣкрѣл ачѣла л'аѣ лѣсат пѣпѣ дн прѣтѣварѣ, ши

поръчид оцѣлор съ ернезе дѣ деара ачеса, ел кѣ чеї маї де фрѣнте с'аѣ дѣтърнат дѣ Цариград съ се десфѣтезе кѣ цюкѣрїле дѣн черк.“

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 2. de Imp. Isaacio Angelo Cap. 1.

А н ъ л 1189. „Дѣтърнатъ Ісаакїе Анцел“ кѣм скрїе Хонїат ¹⁾ „дѣ дѣченътъ прїмѣ-верїї іаръшї ешїнд асѣпра Місілор, дѣнъдар аѣ вѣтѣт четъвѣка Ловїзълѣ дѣ треї лѣнї дѣтреці, кѣчї нїмїка аѣ іспрѣвїт, шї с'аѣ дѣтърнат акасѣ. . . . Мѣкар кѣ прїнесе пре мѣіереа лѣї Асан, шї пре фрателе лѣї пре Іоанн (с'аѣ Іоаннїкїе) дѣ мѣасе кїзеш, тотѣшї маї рѣѣ кѣреа лѣкѣрїле.“ — „Фрїдїрїк Барбаросса дѣтърнатъ анївсѣлѣ дѣкѣ дѣ анѣл ачеста аѣ трекѣт прїн Унгарїа кѣтрѣ Палестїна; чї сосїнд дѣн Бѣлградъл Сервїеї дѣ 29 Ізніе, де аколо де абеа аѣ трекѣт дѣ дозѣ лѣнї прїн Бѣлгарїа, аша л'аѣ скѣртѣнат Ромѣнїї.“ ²⁾

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 2. de Imp. Isaacio Angelo Cap. 1. ²⁾ Arnoldus Lubecensis in Hist. de Fri-derico Barbarossā.

А н ъ л 1190. „Ромѣнїї дѣ анѣл де акѣм іаръшї аѣ вѣтѣт пе Гречї. Іарѣ дѣтър-натъ Ісаакїе Анцел“ кѣм скрїе Хонїат ¹⁾ „пре Константїн Асїат, пентрѣ кѣ ш'аѣ апѣ-рат оастеа, кареа о повѣзїа асѣпра Влахїлор, зїкѣнд: кѣ нѣ се пот вате осташїї кѣ дої преа нѣтернїчї немїчї, кѣ Влахїї шї кѣ фоатеа, чї требѣе плѣтїтъ сїмѣрїа, дѣдатъ л'аѣ лѣпѣдат дѣн дїрегѣторїе шї і-аѣ скос окїї, авѣнд преѣсѣ, кѣ прїн апѣрареа ачеса ацїцѣ пре осташї асѣпра лѣї.“

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 3. de Imp. Isaacio Angelo Cap. 2.

А н ѣ 1191, шї 1192. Ла ачешї дої анї нїмїка ам аѣлат деспре вѣтаїа дѣтре Ро-мѣнїї шї дѣтре Гречї; чї пе времїеа ачеста аѣ трѣїт Леостатїе с'аѣ Леостакїе Воїво-дѣл Ардеалълѣ, кѣм аратъ Ханер ¹⁾.

¹⁾ Georgius Jeremias Haner Periodi 7-ae Reg. Hungariae §. 129. nota h.

А н ъ л 1193. Ла анѣл ачеста іаръшї аша скрїе Нїкїта ¹⁾: „Кѣнд мерѣеа лѣкѣрї-ле де кѣтрѣ анїсѣ дѣн рѣѣ дѣ рѣѣ, шї Влахїї кѣ Романїї (Ромѣнїї кѣ Молдовенїї) стрїка церїле Романїлор (Гречїлор) кѣ самїе шї кѣ фок, дѣтърнатъ іаръшї ешїнд, шї трекѣнд Анхїалъл, прїн дѣкѣрѣкѣтѣрї мерѣеа дѣ мѣнтеле Енѣ; чї пенѣтѣнд фаче лѣкѣрѣ преднїк де персоана са, ешїреа ачеса о аѣ сѣршїт дѣ дозѣ лѣнї. — Іарѣ врѣнд дѣт-пѣратъл съ се дѣтоарне нѣ пре ачеса кале пре кареа велїсе, чї пре алта каре ера маї скѣртѣ шї дѣчеа ла Берреа пре вѣї фрѣмоасе, дѣнѣ че маї маре парте а оцїлор о аѣ шїерѣѣт, ел дѣкѣ ар фї перїт, де нѣ л'ар фї цїнѣт пронїа Дѣмнезееаскѣ. Пентрѣ кѣ тре-вѣнд съ меаргѣ пре калеа ачеса, каре нѣдева се маї лѣрѣеще шї е вѣнѣ де кѣлѣрїт, ел с'аѣ вѣгат дѣн стрѣтторї шї рѣпеле мѣнцїлор, пре нѣде кѣреа нѣ рѣѣ нѣшор, шї с'аѣ дѣкїс пре сїне шї оастеа. Іарѣ деспре варварїї карїї се арѣта де амѣндозѣ лѣтѣрїле а ле стрѣттоареї, лесне пѣтеа сѣнѣне кѣ нѣ вїне кѣцетѣ. Шї лѣгїоанеле каре аѣ мерс маї дѣтѣїѣ, фѣрѣ де вѣнѣгїалъ аѣ трекѣт, кѣчї нѣ сосїсе дѣкѣ Влахїї карїї цївѣкасе а фї маї вїне, ка лѣсѣнд пре чеї дѣн фрѣнтѣ, де чеї дѣн мїжлок съ се апѣче, дѣтре карїї е-ра дѣтпѣратъл, мїнїстрїї лѣї шї воїерїтеа: нїчї с'аѣ дѣншлат Влахїї, кѣ фоарте рѣѣ аѣ стрїкат ачї пре Гречї.“ Кѣм зїче шї Калвїсїе ²⁾.

1) Nicetas Choniates Lib. 3. de Imper. Isaacio Angelo. Cap. 3. 2) Selhus Calvisius in Opere Chronol.

Апѣл 1194. „Съмедѣдѣе Влахіи“ зиче Нікіта 1) „де бірѣдѣе челе мѣте, ші дѣвогѣдѣе кѣ прѣдѣе де ла Романі лѣате, кѣпѣтѣнд ші тот ѣелѣ де арте, де ачі дѣаите нѣ с'аѣ маі пѣтѣт дѣрѣна, нічї аѣ бѣтѣт маі мѣт нѣмаі сателе ші царїне-ле, чї ші четѣдѣе челе дѣтѣрїте. Пентрѣ кѣ Анхіалѣ л'аѣ пѣѣт, Варна о аѣ сѣпѣс, партеа чеа маі таре а Триадїеї, че се зичеа маі де демѣт Сардіка, о аѣ стрїкат, дїн Стѣпеїѣ пре четѣдѣеї і-аѣ алѣгат, дїн Нісса дѣкѣ мѣлїї оаменї ші довітоаче аѣ дѣс. Дрент а-чееа дѣпѣратѣл дѣпѣрѣнд ошїле дѣтре повѣдѣторї, Варна о аѣ дїресѣ, ші Анхіалѣ л'аѣ дѣтѣрїт кѣ тѣрн ші кѣ пазѣ, престе каре, тѣкар кѣ се ведеаѣ а фї вреднїче де про-піа дѣпѣрѣтеаскѣ, тотѣшї протївнїчїї аѣ рѣмас деасѣпра. Чї ші дѣпѣратѣл кѣ дѣче-пѣтѣл тоамнеї с'аѣ трас дѣ цїнѣтѣл Фїлінопоїлѣї, дѣкѣнд мѣіерїе Влахїор кѣ сїне, ші дѣпѣдекѣнд вѣрѣтѣе пѣвѣлїрїе Скїтелор.“

1) Nicetas Choniates Lib. 3. de Isaacio Angelo Aug. Cap. 4.

Апѣл 1195. „Дѣпѣратѣл Ісаакїе Анѣел“ зиче Нікіта 1) „пѣпѣтѣнд маі дѣде-лѣнї рѣвда пѣвѣлїрїе шї рѣлїрїе Влахїор шї а де Скїтелор; ші іарѣшї дѣфрїкошат фїнд, пентрѣ кѣ Алексїе Гвїдо повѣдѣторїл ошїлор де ла анѣс, ла Аркадіоїѣ вѣтѣндѣс кѣ протївнїчїї, нѣ нѣмаї рѣѣ с'аѣ пѣртат, чї Гвїдо дѣпѣ че аѣ нїердѣт партеа чеа маі таре а ошїлор, аѣ ші фѣѣт, іарѣ челалалт дїмпрѣнїѣ кѣ ошїле аѣ перїт; де ноѣ аѣ пѣр-чес дѣ персоана са асѣпра немїчїлор. Се кѣлѣг шї се скрїѣ претотїденеа легіоане гречешї, ші нѣ тїк ачїсторїѣ се пѣтѣе. Де ла сокрѣл сѣѣ Країлѣ Ъгарїеї (Бела ал треїлеа) дѣкѣ ш'аѣ черѣт ачїсторїѣ, шї дѣдатѣ і-аѣ шї фѣгѣдѣт кѣ ва трїмїте ошїле сале челе де ачїсторїѣ прїн Бїдїн. Дрент ачееа авѣнд оасте дѣтреагѣ, шї лѣвнд кѣ сїне чїпчї-сїре-зече тѣжї де аѣр шї маї мѣт де шеze-zeї де тѣжї де ардїнт, ші кѣ алте лѣкрѣрї де лїпѣл вїне гѣтїт фїнд, дѣ лѣна лѣї Мартїе аѣ ешїт дїн Царїград кѣ інїтѣ апрїнѣшї шї дѣпѣтрїтѣ асѣпра варварїлор, пѣпсїндѣшї алт термїн де дѣтѣрнат, фѣрѣ нѣмаї кѣнд ва іспрѣвї тоате пентрѣ каре мерѣеа Кѣ інїта шї сѣатѣл ачела, прекѣт аѣ арѣтат сѣршїтѣл, мерѣнд ла перїре, бірѣдѣне пре пої Влахїї“

Пѣлѣ ачі ворбї Нікіта деспре дѣпѣратѣл Ісаакїе, апої дѣдатѣ скрїе кѣм аѣ скос Алексїе Анѣел окїї фрателѣї сѣѣ Ісаакїе, шї аѣ рѣнїт дѣпѣрѣдїа Рѣсѣрїтѣлї.

Де ачі дѣаїнте тот ачелашї Нікіта Хонїат 2) аша скрїе деспре дѣпѣратѣл Алексїе Анѣел, зїкѣнд: „Алексїе довѣндїнд дѣпѣрѣдїа, аѣ трїмїе солї ла Петрѣ шї ла Асан, вѣвнд сѣ факѣ паче кѣ Влахїї, чї дѣзѣдар, пентрѣ рѣспѣнѣл чел фѣлос шї сѣмедѣ ал варварїлор, шї пентрѣ кондїціле челе рѣшїноасе шї пѣсѣфѣрїчїоасе а Романїлор. Аша дарѣ іарѣ с'аѣ дѣчепѣт бѣтаїа, шї кѣнд ера дѣпѣратѣл ла Рѣсѣрїт, Романїї аѣ пѣвѣлїт дѣ царїна вѣлѣрѣаскѣ де лѣпѣгѣ четатеа Сѣрра, чї бірѣдѣе легіоанеле Романїлор, Влахїї пре преа мѣлїї Романї і-аѣ прѣвѣдїт, шї пре повѣдѣторїл лор пре Алексїе Асїнат л'аѣ прїнс шї мѣте четѣдѣїчїї аѣ кѣпрїнс, каре дѣтѣрїндѣле, кѣ пѣсѣсѣ прадѣ с'аѣ дѣтѣрнат а касѣ. Іарѣ дѣпѣратѣл вѣвнд сѣ дѣпѣдече знеле ка ачестеа, де ачі дѣаїнте

аъ триміе пре цинере-сѣѣ Севастократоръа Ісаакіе кѣ тѣлте ошѣ дитр'аколо De
ачестеа вѣгънд дп кап ла аї сѣї варваръа Асан, кѣ маї mare крѣдзѣме аѣ дитрат дп
цѣнзѣріе де ла рѣхл Стрѣмон шї де ла четатеа Амѣноіѣ. Іаръ Севастократоръа отѣ
тѣлѣр фѣнд, шї дпфлѣндѣсе пентрѣ пердереа Влахїлор чеа маї дпн пайнте, дѣпъ че
аѣ азѣт кѣ немїчії прѣдеазѣ царїна де ла Сѣрра, печеркѣнд маї пайнте пѣтереа лор,
дндатъ аѣ дат сѣтпн кѣ бѣчїнѣл, шї дптѣѣ дптрарѣндѣсе шї сѣндѣсе пре кал, дптѣѣ
аѣ шї сѣдетат сѣлїца дп немїчії, ка шї кѣнд ар мерѣ ла вѣлат де червї саѣ ла оаре
че цїокѣ. Аша даръ мерѣндѣ, шї кѣт пѣтеа, ка ла 30 де стадїсрї фѣцїнд, дптрѣ атѣта
ш'аѣ остепїт шї кѣлѣрїтеа шї педестрїтеа, кѣт пѣ ера харнїчі де вѣтаїе дп времеа
рѣсвоїлѣї. Кѣт с'аѣ маї апропїат Асан, партеа чеа маї mare а ошїлор сале о аѣ
дптѣрѣїт дп леашѣрї. Каре дпшелѣчїне непречепѣндѣ-о Ісаакїе Севастократоръа, чї
цїнд дп тѣлѣр вїрїнѣца, с'аѣ апѣкат де вѣтаїе. Іаръ сѣкѣлѣндѣсе чеї дпн леашѣрї, дп-
кѣркат фѣнд ка дптр'о треажъ, тѣлї аѣ нїердѣт дїнтре аї сѣї, шї маї пре вртѣ ел дп-
кѣ фѣ прїнс де зпѣл дїнтре Скїте. Кареле прїнцесе пре Севастократоръа, дестѣл с'аѣ
сїлїт сѣл аскѣпъ, ка сѣ пѣл шїе Асан, пѣдѣждѣнд кѣ ва добѣндї тѣлїї ванї пентрѣ
рѣсѣтпѣрареа лѣї, де'л ва пѣтеа дѣче дп Скїтїа. Чї вестїндѣсе кѣ с'аѣ прїнс повѣцї-
торїѣл протївнїчілор, шї черкѣндѣсе кѣ deadїнсѣл, с'аѣ афлат шї с'аѣ дѣс ла Асан."

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 3. de Imp. Isaacio Angelo Cap. 8. ²⁾ Idem Nicetas Lib. 1. de Imp. Alexio
Angelo Cap. 4.

А п з л 1196. Дѣпъ че с'аѣ дптѣрнат Асан дп Бѣлгарїа де ла вїрїнѣца чеа ла а-
пѣл маї дпн пайнте скрїсѣ, ачестеа скрїе Нікїта Хонїат¹⁾ деспре дѣлсѣл: „Нѣ тѣлте дѣпъ
ачееа дптѣрпѣндѣсе дп Місіа Асан, фѣ оторѣт де зп амїк ал сѣѣ; кареа зчїдере аша
с'аѣ дптѣтплат. Зпѣл, кареле кѣ фїреа шї кѣ пѣравѣрїе ера асеменеа лѣї Асан, шї
mare прїетеп ал лѣї, апѣте Іванк, (аша се кїамѣ Іоан де Влахї), пре аскѣнс трѣїа кѣ со-
ра тѣїерїї лѣї. Ачеста дпделегѣнд Асан, дптрѣ дпчелѣт черга пре тѣїереа са, шї
зїчеа кѣ е вреднїкѣ де а'шї перде капѣл, пентрѣ кѣ аѣ тѣкѣт пелецїзїреа ачееа. Де ла
о крѣдзѣме ка ачеста с'аѣ дпторс Асан прїп рѣспѣнсѣрїе тѣїерїї сале, зїкѣндѣї дѣп-
са: кѣ ел дпкѣ аѣ шїѣт; шї кѣ ачест рѣспѣнс тоатѣ прїмеждїа о аѣ дпторс асѣпра
лѣї Іванк, пре кареле фѣрѣ де вре о зѣвавѣ л'аѣ кїемат ла сїне дп време де поапте.
Іаръ Іванк гѣндїнд кѣ дп време некѣвїоасѣ пѣ фѣрѣ де mare прїчїнѣ шї пѣрѣ се кїамѣ,
мерѣереа са о аѣ лѣсат пре дїмїнеадѣ. Чї Асан іарѣшї аѣ трїмїе, шї невепїреа о аѣ
лѣат сїре батїокѣра са. Іванк кѣт аѣ дпцѣлес прїчїна пентрѣ каре дп кїамѣ, с'аѣ сѣл-
тѣїт кѣ претїнїї шї кѣ фрѣцїїле, карїї л'аѣ дпдемнат сѣ дѣкѣ савїе лѣпгѣ кѣ сїне аскѣпсѣ
сѣвт хане, шї де'л ва доженї Асан, сѣршїнд дожана пѣмаї кѣ сѣдѣлїт фѣрѣ де ал
вѣтѣта дп трѣп, сѣ рѣде шї сѣ'шї чеарѣ ертѣчїзне; іарѣ де ва пофтї арте, ел дпкѣ
сѣ се арате бѣрват, шї сѣ се сїлеаскѣ а дптрече пре отѣл фѣрѣ де рѣшїне шї вѣрѣ-
торїѣ де сѣлѣ, шї кѣнд ва да, сѣ дее де моарте. Сѣатѣл ачеста л'аѣ шї іспрѣвїт Іванк,
пентрѣ кѣ нїчї зп вїне гѣндїнд варваръа Асан, кѣт аѣ дптрат Іванк, дндатѣ ш'аѣ кѣтат

савіа; іаръ Іванкѣ ізте дѣпѣнгѣндѣ'л кѣ савіа са, аѣ оторѣт пре Асан, ші фѣѣнд де а коло, дѣдатъ аѣ терс ла претені сѣ, ші сѣѣндѣле тоартеа, с'аѣ сѣѣтѣт, сѣ се де-сѣіне; кѣчї нѣ вор лѣса дѣтрѣ атѣта тоартеа лѣі Асан, фраѣїї, фѣрѣїїле ші претені лѣї, алтїнтрелеа нѣ ва скѣпа де ла педѣапсѣ, фѣрѣ нѣмаї дакѣ сѣрїїїїїт де пѣртені сѣї, ва апѣка дѣ тѣлѣ фѣрпеле окѣрѣїрїї. Карѣ лѣкрѣ де ле ва ешї віне, еї маї кѣ дѣрпате вор сѣѣлїї тоатъ Місіа, де кѣт Асан; іаръ де се ва дѣтѣмѣла алтїнтрелеа де кѣт гѣндѣск, атѣнчї дѣшї вор черка тѣлѣїреа ла дѣмпѣратѣл Романїлор. Ачестеа дѣ поаптеа ачѣеа нѣ нѣмаї ле аѣ дѣкѣїат, чї пре тѣлѣїї аѣ шї трас дѣ партеа са, апої кѣрпїн-зѣнд Тѣрновѣл, аѣ стат дѣмпротїва лѣї Петрѣ. Пѣнтрѣ кѣ кѣт с'аѣ фѣлѣт зїо, вѣстеа зѣї-дѣрїї лѣї Асан нѣ нѣмаї Тѣрновѣл, чї шї алте пѣрѣїї маї дѣндѣрпате але Бѣлгарїїеї ле аѣ дѣмплѣт; пѣртені лѣкраѣ знїї асѣпра алтора; дар фїїнд кѣ нїчї Петрѣ нѣтеа батѣ пре Іванк, нїчї ачѣста пѣтеа лѣсне а се апѣра де Петрѣ; Петрѣ вреа се дѣвїнгѣ пре Іванк кѣ дѣкѣнѣїзраре; іаръ Іванк аѣ пѣзѣїт ла дѣмпѣратѣл. Зїк знїї кѣ Іванк аѣ оторѣт пре Асан шї дїн дѣндѣмѣл Сѣвастократорѣлї Ісаакїе, кареле і-аѣ фѣгѣдѣїт афарѣ де алте дарѣрї пре Теодора фата са тѣїере; чї Ісаакїе аѣ тѣрїт дѣ лѣгѣтѣрї, маї пайнте де ла се зѣїде Асан.“

„Іаръ Іванк аѣ дѣндѣмѣт пре дѣмпѣратѣл, сѣѣндѣї кѣт сѣаѣ лѣкрѣрїле, сѣ трїмїтѣ пре чїнева кѣ оасте, сѣ кѣрпїндѣ Тѣрновѣл шї тоатъ Місіа, кѣл ва аѣїста; шї доарѣ ар фї фост спре фолосѣл Романїлор, де ар фї трїмїе дѣдатъ, кѣчї лѣзѣнд Тѣрновѣл, лѣсне нѣтеа лѣа шї тоатъ Місіа; чї ел пѣзѣнѣде дѣкїзѣндѣсе дѣ палѣтѣ, аѣ трїмїе маї тѣрзїѣ пре Протостраторїѣл Еманїл Катаѣе кѣ ошї. Ачѣста порпїнд дїн Фїліппопїѣ, еде пѣвеа аѣ дѣтрат дѣ отарѣле Місіїеї шї с'аѣ дѣтѣрпнат, пѣнтрѣ кѣ осташїї кѣ лартѣ дѣнтрѣва зѣндѣї дѣче? шї кѣ чїне вреа сѣ се батѣ? — Кѣнд аѣ вѣрѣт дѣлѣ ачѣеа шї дѣмпѣратѣл кѣ маї тарѣ оасте сѣ черче лѣкрѣл ачѣла, іарѣшї нѣ с'аѣ фолосїт. Дѣрпт ачѣеа кѣнд нїчї зѣл дїнтрѣ Романї вреа сѣ се батѣ кѣ варварїї, шї Петрѣ, вїїндѣї маї тарїї ошїї, дїн зї дѣн зї се дѣтѣрїа, Іванк дѣспѣдѣждѣїнд, дїн Тѣрнов пре аскѣне аѣ фѣлїт ла дѣмпѣратѣл. Ана аѣ венїт де поѣ тоатѣ дѣара сѣлїт Петрѣ. Дарѣ ел дѣкѣ н'аѣ тѣрїт кѣ тоарте фїреаскѣ, чї кѣрѣнд оторѣндѣсе де зѣл дїн пѣамѣл сѣѣ. Крѣїтеа аѣ трѣкѣт ла Іоанн (сѣл Іоанпїкїе) ал трїїлеа фратѣ, пре кареле дѣ лѣсѣ атѣнчї Петрѣ пѣрѣташ остѣне-лелор шї дѣмпѣрѣїїеї. Ачѣста атѣнчї кѣнд с'аѣ скѣлат а доза оарѣ кѣ арте асѣпра Мі-сілор (Ромѣнїлор), дѣмпѣратѣл Ісаакїе (дѣ апѣл 1189), тѣлѣт време фѣсѣсе кїзеш ла Романї; чї фѣѣнд пре аскѣне се дѣтѣрпнасе а касѣ, кареле н'аѣ фост маї вѣлнд де кѣт Асан дѣ ѣѣзїреа Романїлор. . . .“

„Іаръ Іванк, дѣлѣт че аѣ венїт ла дѣмпѣратѣл, фѣ прїїмїт кѣ чїнсте, шї Романїлор дѣ тѣлѣ лѣкрѣрїї ле-аѣ фост де фолос. Бра ом дѣналт, їстѣѣ ла мїнѣ, шї тарѣ дѣ трѣлѣ; чї тѣнїа шї дѣнѣтрїреа їнїїїї, че се ведеа дїн фѣлѣїї, дї арѣта крѣд-зїтеа: дѣнѣл тѣкарѣ кѣ трѣїа дѣнтрѣ Романї, пѣравѣрїле сѣле тот нѣ ле дѣноктїа дѣлѣ але Романїлор. Дѣмпѣратѣл тотѣшї нѣ л'аѣ сокотїт пѣврѣднїк де логодна фѣтеї

Севастократоръми, чи трѣтъндѣндѣсе нѣнта пѣлъ ва фѣ прѣпка де вѣреть, пре ел лѣа прѣмит дн нѣмѣрл кѣннацілор съ; ал оаменилор челор преанѣтернѣчѣ, дѣрѣндѣл кѣ преа маре нѣтере, шѣ кѣ преа мѣлте авѣдѣ. Іаръ Иванк сокотѣнд тѣперѣделе логоднѣчѣ сале шѣ фрѣмсеѣеа мѣмѣе еѣ, а вѣдѣсвѣ Аннеѣ шѣ лѣкомѣнд ла маѣ богать нѣнтъ, аѣ зѣс одѣноаръ: „че' мѣ есте мѣе кѣ мѣлѣшаоа, каре а дн кѣ сѣде, кѣ п д ѣ а м о п д е о а е, кѣ каре а сѣ трѣ ѣ е с к ?“ „Шѣ вѣрватѣл ачеста дн вѣчѣнѣтатеа Фѣліпоноѣлѣ мѣл сѣаѣ трѣдѣт, шѣ ка зѣп зѣд ста днпротѣва Влахѣлор шѣ а Скітелор, кѣнд тоате ле прѣда; кѣ днпѣратѣл дн кѣ аѣ ешѣт, шѣ рѣндѣндѣсе маѣ маре шѣ прѣсте алѣдѣ, кѣ мѣлѣт дндрѣсепеалъ сѣаѣ пѣртат дн вѣтѣ. Іаръ чѣне ар пѣтеа нѣмѣра пѣвѣлѣрѣле шѣ прѣдѣле Скітелор шѣ але Влахѣлор?. Стрѣкареа церѣлор челор вѣчѣне Емѣлѣ шѣ ѣефѣрѣле Маѣдонѣѣ шѣ але Траѣкѣѣ, че сѣаѣ фѣкѣт, маѣ кіар де кѣт тоате ле араѣтѣ стѣвеле, таблеле шѣ історѣле.“

Кѣ мѣлѣт маѣ кіар скрѣе Акрополѣтѣл²⁾ деспре зпеле зѣкѣнд: „Асан аѣ авѣт доѣ фраѣдѣ, пре Петрѣ шѣ пре Іоанн: Іоанн ера лѣпгѣ дѣлѣсѣл, лѣ Петрѣ і-аѣ дат о парте дѣн Домнѣе сѣ о окѣртѣеаскѣ. Дѣпѣ че аѣ окѣртѣит Асан позѣ алѣ днтрѣдѣ пре Бѣлгарѣ (шѣ пре Влахѣ), сѣаѣ оторѣт де вѣрѣ-сѣѣ Иван *παρά πρωτεξαδελφου αυτ' Ιβαν* шѣ аѣ рѣмѣс мѣщеан днпѣрѣдѣѣ Іоанн фрате-сѣѣ, фѣнд кѣ Іоанн фѣлѣл лѣ Асан дн кѣ ера тѣлѣр.“ Дѣн каре кѣвѣнте але Акрополѣтѣлѣ поѣ кѣлѣе, кѣ пѣнтрѣ ачѣса сѣаѣ мѣпѣат Асан пре Иван, кѣчѣ трѣла кѣ сора мѣѣерѣѣ, пѣнтрѣ кѣ Иван дѣ ера вѣр прѣмарѣ шѣ нѣ се кѣвѣнеа, сѣ алѣв аместекаре кѣ сора мѣѣерѣѣ сале, дѣпѣ обѣчѣлѣл крѣдѣнѣлор де атѣнѣ.

Кодѣн³⁾ дн кѣ аша скрѣе деспре Ромѣнѣ шѣ чѣѣ деа дреапѣта шѣ чѣѣ деа стѣпга Дѣнтрѣѣ, адекѣ шѣ деспре Влахѣ шѣ деспре Команѣ, сѣаѣ Молдовенѣѣ де акѣт, прѣкѣт зрѣмеазѣ, зѣкѣнд: „Шѣ аѣ днпѣрѣдѣт Домѣнѣл Алексѣе Анѣел алѣ шеапѣте. Дарѣ ваѣ Романѣлор дн зѣлелеа ачеле, кѣчѣ трѣнд днпѣратѣл ка шѣ Сардананал шѣ нѣчѣ ел, нѣчѣ мѣнѣстрѣѣ лѣ нѣртѣнд грѣѣе де рѣгѣла мѣлѣтрѣеаскѣ шѣ де окѣртѣѣреа днпѣрѣдѣѣ, мѣлте дѣн четѣдѣле шѣ церѣле че ле рѣмѣсесе ла Анѣс шѣ ла маре, аѣ венѣт дн мѣнѣле Влахѣлор шѣ але Команѣлор, іарѣ чѣлѣ маѣ мѣлте сѣаѣ кѣпѣрѣне апоѣ прѣн Іоаннѣкѣе.“

Тот днтрѣ ачѣста ан аѣ мѣрѣт шѣ Бѣла Ш краѣлѣл Зѣнѣрѣлор шѣ сокрѣл днпѣратѣлѣ Ісаакѣе Анѣел, кѣрѣзѣа і-аѣ зрѣмат фѣлѣл сѣѣ чѣл маѣ маре Емерѣкѣ, кареле аѣ фост днкоронат краѣѣ прѣн татѣ-сѣѣ дн кѣ дн анѣл 1185⁴⁾.

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 1. de Imp. Alexio Angelo cap. 5. et 6. ²⁾ Georgius Acropolita in Chronico Compendiario cap. 12. ³⁾ Georgius Codinus de originibus Constantinopolitanis circa finem. ⁴⁾ Boksai f. 919. Pistorius f. 963, Haner p. 121. Lucius f. 237.

Анѣл 1197. Доарѣ де анѣл ачѣста се чѣне, че скрѣе Нѣкіта¹⁾ деспре днпѣратѣл Алексѣе Анѣел зѣкѣнд: Дѣпѣ ачѣса аѣ терѣ дн Кѣпсѣла сѣ аѣѣте четѣдѣле Траѣкѣѣ, пре каре ле прѣда Влахѣѣ шѣ Скітеле, шѣ сѣ прѣндѣ шѣ пре Хрос, сѣаѣ варѣт сѣ днпѣдѣно пѣвѣлѣрѣле лѣ, каре ле фѣчѣеа пре аскѣне дн царѣна Сѣрреѣ. Хрос ачѣста

ера Влахѣ de neamă, om micătel; каре нѣ се първісе дн рѣскоала лѣи Петръ ші Асан съ се лесе de Romanî; акші акші се скъла асѣпра лѣи Петръ ші Асан кѣ чинѣ сѣте de осташі че авеа; чі кѣ пѣдін дѣпъ ачѣеа с'аѣ пріне, кѣчї се ведеа плекат спре Влахі ші пѣрѣеа пѣшїнд, днї черка стѣгнїре, ші с'аѣ пѣсе ла днїкоаре; днї кареа словозїндсе, дѣпъ ачѣеа с'аѣ трїміе съ апере Стрѣтїца, даръ аѣ днїшлат пре днї-пѣратъл, ші кѣрїнзїнд пре сама са четатеа ачѣеа, пре Romanii днї вечїні греѣ і-аѣ некѣїт. Днїпротїва ачѣстїа мергїнд днїпѣратъл ші кїемгїнд ошїле днї Кїнселла, кѣрїнд дѣпъ ачѣеа аѣ пофїтї съ се днїтоарне а касъ.

1) Nicetas Choniates Lib. 2. de Imp. Alexio Angelo cap. 3.

Д н ѣ л 1198. Іаръш Нікіта: „Неднїсѣлѣтошїндсе деплїн днїпѣратъл, ка чел че нѣ пѣтеа ста пре пїчіоаре, с'аѣ дѣсе днї Кїнселла, гата фїїнд тоате, кѣте сѣнт де лїп-съ ла вѣтаїе; чї пѣпъ а фї ел днїкѣ болшав, Скїтеле аѣ трекѣт Дѣлѣреа ші кѣ мѣлї-меа Влахілор *περιβοια βλαχων*, с'аѣ прѣдат орашеле Тракіеї челе днї прецїлѣрѣл Мессе-ніеї ші а л Зѣрѣлї днї зїоа де Слнїорїїѣ: ші се зїчеа, кѣ с'аѣ ворвїт варварїї, ка съ се днїгѣнеаскъ днї Канернѣ. (ачѣста есте зн лок, нѣ де парте де Зѣрѣл, днї каре се серѣа сѣрѣлѣоареа Мѣченїкѣлї де мѣлїме де оаменї); чї словозїндсе дїмїнеаца ма-ре пегѣрѣ, чѣа маї маре парте а варварїлор с'аѣ дѣсе днїтрѣлте локѣрї, погорѣндѣсе пѣпъ ла Радестъл де лнѣгъ маре: тотъшї о парте днї трѣлнїшї аѣ пѣвѣлїт днї Канернѣ. Дечї мѣлїмеа, каре се аѣднїсе ла сѣрѣлѣоаре, пїздекѣнд а фї маї лїне а се апѣра, де кѣт а пѣтїмі робїе, днїтрѣреа варварїлор лесне о аѣ ошїт, днїкѣнїцїлѣрїнд бїсерїка кѣ карреле венїте; пенѣрѣ кѣ Скїтеле н'аѣ овїчїлїтѣ а бате сателе, ші де тѣрїміле че-тѣлїлор днїкѣ се сѣїескѣ, ка чѣї че кѣ пѣвѣлїрїле днїтѣлї ка ші вѣлѣоаселе тоате ле стрїкѣ кѣте ле вїп днїаїте, апої се днїтоарнѣ а касъ. Пре ачѣїа тотъшї, карїї лѣсїнд бїсерїка, днї Зѣрѣл се рѣсѣїрасе, пре тодї і-аѣ прїнѣсѣ.....Іаръ пре Скїтеле, карїї се днїтѣрїна кѣ маре прадѣ, оастеа Romanilor кареа апѣра Bizia, і-аѣ тѣїат ші фѣгѣрїн-дѣї аѣ лѣат партеа чѣа маї маре днї прадѣ, кареа тотъшї нѣ днїделзїнг о аѣ цїнѣт: — пенѣрѣ кї пре чѣї че фѣцїа, і-аѣ днїторс асѣпра са ші маї пре зрѣтї еї с'аѣ фѣгѣрїт.“

Тот ачелашї Нікіта²⁾ скрїе: „кѣ дѣпъ че с'аѣ днїтѣшплат челе маї сѣе зїсе, днї-пѣратъл днї Кїнселла аѣ трекѣт днї Тессалонїка ші де аколѣ с'аѣ дѣсе днї контра лѣї Хрос, кареле афаръ де Стрѣтїца, кѣпрїнѣесе ші Просакъл, кареле ші днї фїре ші кѣ ме-стешѣл е фѣарте днїтѣрїт.“

Ачї Нікіта зѣгрѣвѣще тѣрїмеа Просакълї ші кѣт с'аѣ вѣтѣт де днїпѣратъл фѣрѣ-вре зн фѣлѣс днї маї мѣлѣ зїле; апої зїче: „Дрѣнт ачѣеа днїпѣратъл вѣзїнд кѣ нѣшї поате добѣндї скопъл ші невѣрїнд а маї зѣбовї, с'аѣ днїтокїт кѣ Хрос, сѣї ласе Стрѣт-їца ші Просакъл кѣ цїнѣтѣрїле вечїне, ші тѣкар кѣ авеа мѣїере, і-аѣ фѣлѣгѣлїт знѣ, днї фѣрїлїле сале; ші днїтѣрїлїндсе днї Царїград, аѣ трїміе лѣї Хрос пре фата Прѣостра-торѣлї (Emanuel Kamace), кареа ера десѣтѣрїтѣ де бѣрѣат, прїн Севастъл Констан-Паденъл.“

Мерче маї диколо Нікіта³⁾ шї зиче: „Пре ачѣа време Ските ле дупърциндсе дн патрх латрї, кь маї маре гроазь, де кьт алть дать, тоать Макидонїа о аь дефѣит, черкнд шї четъділе челе дитрїте шї върѣрїле мѣцїлор, черчетнд шї мѣителе Ганьлї, мѣлте мѣнѣстрї аь прѣдат, мѣлцї кѣлгьрї аь оторѣт, нїмене кѣтезнд але ста дппротївѣ пентрѣ мѣлцїмеа лор.“

Апої скрїе діокрїле каре ле аь дат дупъратъл Алексїе Апцел, кьнд шї аь тѣрїтат ѣетеле шї зиче: „Діокрїле ачеле днкъ несѣршїндѣле вїне, реа весте аь venit дїн Фїлїппоїѣ деспре рѣскоала лѣї Іванк. Ачеста, кьм амѣ зїс маї пайнте, мѣтндѣшї нѣтеле дп Алексїе шї логодїнд пре непоата дупъратълї, маї маре чїнсте аь кьпѣтат де кьм і се кьвїнїа; шї фькьндсе маї маре престе оастеа кареа ста дпротїва Влахїлор ла Фїлїппоїѣ, ва фькьндсе Домнѣ локрїлор ачелора, ле окърмѣа дѣпѣ пѣчереа са; кьчї фїнд ом вїклеан шї непрецѣтѣторїѣ, кьте авеа дп інїтѣ, тоате ле дпїлїнїа шї пре Влахїї сѣї дпгрьшїндѣї кь дарьрї, шї дпподовїндѣї кь арте, дї депрїндеа ла вѣтаїе шї локрїле челе дпвечїпѣтатеа Емѣлї. аша ле аь дитрїт кь четъдїчїї, кьт де ачелеа а се апропїа нѣ кѣтеза немїчїї. Пентрѣ каре лѣкрѣрї де дупъратъл се лѣзда шї се чїнстеа, нїчї череа чева, че сѣ нѣ і се фїз дат. — Чї дпгьмїлгьндсе: (де че шї ера фрїкѣ) де дупъратъл шї аь пердѣт дпкредереа, дпдатъ аь трїмїе ла ел зп прїетеп аї лѣї, сѣї адѣкѣ амїнте токмелїле шї легьтърїле челе маї дїн пайнте..... Пре ачѣла дѣпѣ скьрт тїмпѣ л'аь зрмат дїнерїї дупъратълї кь мїнїстрїї, кьмпацїї шї тоатъ оастеа че се афла дп палѣтѣ.“

Чї чел трїмїе аь спѣс лѣї Іванк, кь вїн дїнерїї дупъратълї кь чеїмалцї сѣїл прїпѣзъ, шї л'аь сѣтѣт сѣ се трагь ла мѣлцї, прекьш аь шї мерс дѣпѣ дѣпсхї; чї с'аь сѣтѣт сѣ ватъ дитѣї четъдїчїеле де ел фькьте; кьчї зиче маї диколо Нікіта:

„Каре сѣат маї пѣкьндѣле, аь дпчепѣт а вате четъдїзка чеа дп локьл Крїцїм кїемат, де Іванк фькьтѣ, знде вѣтндѣсе кь тоатъ інїма Романїї, мѣлцї върѣадї марї аь пїердѣт, дптре карїї чел маї де фьрпте аь фост Георгїе Палеологьл. Лѣзнд четъдїзка ачѣа, аь маї лѣат шї алтеле, зпеле кь сѣпцїеле, алтеле сѣпсїндѣсе еле. Іарь Алексїе (Іванк) фїнд ом вїклеан шї вшї оставѣ, мѣлте сетне мїлїтѣрѣцїї аь арѣтат, шї кь о дпшелѣчїзне мїлїтареаскѣ пре дпсѣшї протостратѣрѣл Еманѣїл Камѣде дпкѣ л'аь прїнс: пентрѣ кь скоцїнд мѣлте добїтоаче ла кьта, шї ачелеа кь о парте а робїлор ка сѣшї араге драгостеа, трїмїцїндѣле де чїнсте дп Емѣ, ла Іоанн країзл Загорїеї, кь кареле фькьсе легьтѣрѣ асѣпра Романїлор, аь пѣс леашѣрї Романїлор, шїїндѣле рѣвна спре рѣпїре шї зра спре аї лор, пентрѣ кареа ар фї гата ла прѣдаре. Нїчї с'аь дпшелат кь кьцѣтѣл, пентрѣ кь протостратѣрѣл дпцелегьнд ачѣаста дїн Ватрахокастрѣ, знде авеа оастеа, аь трекут дп Вактѣнїѣ шї с'аь дпшелат кь лѣкрѣл; кьчї непречепьнд дпшелѣчїзнеа лѣї Алексїе, аь порѣпчїт оставїлор сѣї сѣ прѣдезе ачелеа, каре ле авеа дпайнте, шї ел се зїта де пре зп кал, че нѣ ера де вѣтаїе. Атѣнче Алексїе аь ешїт дїн леашѣ шї дпкьнцїзрѣнд пре протостратѣр ка дптр'о тѣреже, л'аь

принсѣ. Къ скорпіреа ачсаста а десерторіахъ, Романіи каріи аъ маі ретас, ш'аъ пнердѣт ініма, іарь Влахії с'аъ сѣмедіт, нічі аъ маі кѣтезар Романіи а се вате къ Іванк, чі кѣці ера ла Філіпповоѣ се цінеа феріціді де вор пѣтеа апѣра четатеа. Чи Іванк дптокмнд дѣпъ пльчереа са тѣргаріле ші четѣцїчеле, каре сѣнт дїп дїрентсѣ Емѣлї дп мѣнціи чеї маі дїалці зїдіте, челелате дпкъ пѣ ле лѣса дп одїхпъ, чі пре ачелеа каре сѣнт де кѣтрѣ Мосїнолоѣ пѣпъ дп Ксантіа, мѣнтеле Паѣѣ ші Авдѣра, дпкъ ле аъ рѣсколіт, ші аъ сѣнсе цїнствѣ Смаїнепор ші тоате челе маі де апроане ка о чїстѣ пѣкѣндѣ- ле, пре Романі с'аъ і-аъ принсѣ, с'аъ і-аъ оторѣтѣ, с'аъ і-аъ словозїт пентрѣ банї; іарь пре Влахії сѣї, каріи с'аъ дат де вѣпъ воїе, і-аъ лѣсат сѣ рѣтѣе дптрѣ але сале. Кре- скѣндѣ аша пѣтереа, де кѣт тоці чеї маі дїп пайте протївнїчі, маі рѣъ ші фѣрѣ де дп- дѣраре аъ фост, аїзїгѣнд ші ла ачсееа тїрїне, кареа маі тоці варварїї о дїп вїтеціе, ка пре Романіи чеї ровїці сѣї таїе дѣрѣвѣрї дптре пахаре.“

„Іарь дпшѣратѣл аъ арѣтат къ фантеле сале, къ ел цїздекъ а фї порочїреа са ро- біреа протостраторѣлї, пентрѣ къ лѣндѣї аверїле челе преа тарї, ші токма крѣщї пѣлѣсїнд вре зп лѣкрѣ печеркат, пре пїєреа ші пре фїїлї лї і-аъ пѣс ла прїнсоаре, пѣ цїї дїп че сѣат, апої с'аъ дѣс дп Кїнселла.“

Тот ачелашї Хонїат¹⁾ зїче: „Дпшѣратѣл Алексїе Анѣел мергѣнд дп Кїнселла прекѣм ам зїе, оастеа кѣтѣ ера стрѣпсѣ аколо, о аъ лѣат къ сїне, ші трекѣнд дп Орсе- тіада маі мѣлте зїле аъ зѣбовїт. — Пре Іванк прїп табеларїи сѣї чеї маі кредїнціошї л'аъ кїемат ла токмеалѣ, шоарте дпкъ і-аъ гѣтїт де вре-о кѣтева орї прїп дпшелѣчїзїне ші тотѣшї п'аъ дпчетат къ тотѣл де ла рѣсвоїѣ. Дечї мергѣнд дп цїнствѣ Філіппово- іѣлї, ш'аъ ашезат оастеа лѣпгѣ Степїмах, дп кареле фѣцїсе мѣлці варварї. Ачсета дпкѣнцїсрѣндѣл ші лѣндѣл къ пѣтере, пре ровї і-аъ фѣкѣт шербї. Іарь десерторїл І- ванк, нічі аъ врѣт сѣ віе ла дпшѣратѣл, нічі сѣ цїїе де паче алтїнтрелеа, фѣрѣ пѣ- маї дакъ дї ва да дпшѣратѣл дїпломъ, кѣї ва лѣса четѣцїле ші цїнствѣрїле каре ле къ- прїнсесе маі пайте, шїї ва трїміте пре логоднїка Теодора (фата севастократорѣлї Ісаа- кїе) къ стемеле дпшѣрѣтѣцї. Де абеа фѣкѣндѣсе токмелеле ші цїзрѣмѣнствѣрїле, дѣпъ кѣм воїа Іванк, дпшѣратѣл с'аъ сѣтѣвїт, кѣм пѣ се кѣвїнїа повѣцїторїлор ші дпшѣра- цїлор, карїи тревѣе сѣ цїе цїзрѣмѣнствѣрїле маі мѣлт ші маї віне де кѣт ашїї; пентрѣ къ пре Іванк, трїміцїндѣї Сѣпта Евангелїе прїп Алексїе цїпереле сѣъ чел маї маре, л'аъ дпшелат ла сїне, ші дѣпъ че аъ цїзрат, кѣм ам зїе де амбе пѣрїїле, л'аъ пѣс ла прїн- соаре, рѣъ трїїнд къ кѣвїнтеле Псалтїствѣлї Давїд.“ „Кѣ чел сѣлпт, сѣлпт веї фї; кѣ чел фѣрѣ де леце, фѣрѣ де леце веї фї.“ „Дечї довѣндїнд четѣцїле ші тѣрїміле фѣрѣ де вре о остенеалѣ, пре Мїтѣл, фрателе лї Іванк, л'аъ сѣргѣнїт.“

¹⁾ Nicetas Choniates Lib. 2. de Imp. Alexio Angelo Capite 6. ²⁾ Idem ibidem Choniates Lib. 3. de eodem Cap. 1. ³⁾ Idem ibidem Cap. 2. ⁴⁾ Idem ibidem Cap. 4.

Апѣл 1199. Ла апѣл ачсета іарѣшї скрїе Нікіта¹⁾ ачсетеа зїкѣнд: „Дп апѣл ѣр- мѣторїѣ (дѣпъ че с'аъ прїне Іванк) Влахії ші Романіи пѣвѣлїнд дп Тракіа, ші цѣфїнд
Кронїка Ромѣнїлор, Том. I.

челе маї възне пърци але еї, фъръ де възтѣалъ с'аѣ дитърнат, ши доаръ ар фї венит пѣ-
нъ ла поарта Цариградълѣ, де нѣ с'ар фї скълат дитръ аѳисторіѣ Рѣшиї, неамъла чел маї
кредин, ши принциї лор, порнциї дин сине днесни prin рѣгъминтеле Архипѣсторіѣлѣ съѣ *ταῖς*
τοῦ Αρχιπολιμένου αὐτοῦ λιταῖς фїндъле милъ де крединиї каріи рѣѣ се пѣрта де варварі, ши
мънїндъсе, къчї с'аѣ дѣс маї адеце орї дитръ ачел анѣ, ши с'аѣ въздѣт неамѣрилор челор
дидепъртате де крединѣтате. Пентръ ачеса принцъла Галиціеї Roman *ὁ τῆς Γαλιτίας ἡ-*
γεμῶν Ρωμανός, стрѣнгънд дндатъ таре ши таре оасте, аѣ пѣвъліт дн цїнѣтъл Komанилор
(дн Молдова), ши лесне л'аѣ прѣдат ши л'аѣ ѡефѣт, ши фѣкънд ачестеа маї адеце орї
дитръ мѣрїмеа ши днтѣлѣреа крединѣї крединѣнѣї, пѣвълірїле Komанилор ле аѣ контенїт,
ши Romanлор каріи ера дн прїмеждїе де а перї, ле аѣ аѳїстат кѣ аѳисторіѣ неаѳентат
ши пѣгъндїт, нѣмаї де ла Dзмнезеѣ трїмїе, prin oamenї de ачесамї крединъ.⁴

Скрїѣ Timon²) ши Лѣкїе Далматълѣ³), кънї кѣ Емерїк Країл Унгарїеї с'аѣ бѣтѣт
дн анъл трекът кѣ Ромънїи ши кѣ Полонїи, ши пре Ромънї и-аѣ днфрѣнт. Доаръ дн а-
нъл де акъм с'аѣ скълат асѣпра Ромънїлор кѣ Roman принцъла Галиціеї, ачелїа карїи пе
времеа ачеса се нѣмеа Komаниї дн лок де Romani, ка съ се осѣвеаскъ де Гречї,
карїи днзѣдар с'аѣ нѣмїт ши се нѣмеск Romani, кѣм ам маї зїс. Иннокентїе ал треїлеа
Папа де ла Рома днкъ дн анъл де акъм ш'аѣ адѣс амїнте де оїле челе шїердѣте, ши
дрепт ачеса аѣ трїмїе пре Dominїк протопресвїтеръл Брѣндъсїкѣлѣ, кареле шїїа гречеше
ши лѣтїнеще, ла Иоанн с'аѣ Иоаннїкїе днтѣратъл Ромънїлор ши ал Българїлор, кѣ епї-
стола, кареа се аѣлѣ днтре але лѣї Иннокентїе⁴), дн кареа епїстолаъ аратъ, кѣ Иоан-
нїкїе кѣ тоѳї Ромънїи е нѣкъзт дин сѣнѣеле Romанилор челор адевърацїи ши веїї, ши л
доѣнеще ка днтпрекънъ кѣ сѣлѣшїи сѣї, съ фїе сѣбт аскълтареа Патрїархълѣї Romїї, фѣ-
гъдъндъї, кѣ де ва фаче ачестеа, солї маї де фрѣнте днкъ ва трїмїте ла ел⁵).

¹) Nicetas Choniates Lib. 3. de Imp. Alexio Angelo Cap. 5. ²) Timon in Epit. Chronol. f. 22. ³) Luc-
cius Dalmata f. 237. ⁴) Epist. 266. Innocentii III. Lib. 2. ⁵) Gesta Innocentii tertii Nr. 65.

Анъл 1200. Прекъм се vede, де анъл ачестеа се цїн, каре ле скрїе іаръшї Nїкї-
та¹) зїкънд: „Пе времеа ачестеа Иоанн (днтѣратъл Ромънїлор ши ал Българїлор)
ешїнд дин Mїсїа кѣ преа таре ши преа днтрарматъ оасте, аѣ кѣпрїне четатеа Константіа
дин цїнѣтъл мѣнтелѣї Родопе фъръ де днтпедекаре, ши стрїкъндъї зїдърїле вїперї днамїтеа
пашїлор, фоарте таре аѣ днкѣнѣврат Варна, чї фїнд кѣ ачелїа карїи пѣзїа четатеа маї
тоѳї ера Латїнї ши вїтеїї, ши кѣ deadїнѣл анѣтра четатеа, аѣ фѣкът о махїнъ дн патръ
корпѣрї, а кѣреїа лѣнѣїте ера кѣт лѣрїїмеа шапцълѣї, ши лѣрїїмеа кѣт днѣлѣїмеа зїдъ-
рїлор, кареа о аѣ нѣс пре роате, ши днтпїнгъндъ-о пѣлѣ дн тарїїмеа шапцълѣї, о аѣ
рѣѣтърнат ши аѣ кѣпрїне амѣндозъ марѣїїле, ши фолосїндъсе кѣ махїна ши ла днтпле-
реа ачеса а шапцълѣї, ши ла сѣїреа престе зїдърї дн лок де скаръ, дн треї зїле аѣ лѣат
Варна, ши стрїкъндъї зїдърїле с'аѣ днтърнат дн Mїсїа.“

„Іаръ Еманѣїл Катаѣ протостраторъл фїнд мѣлѣтѣ време ров дн Mїсїа, аѣ рѣгат
пре въръл съѣ днтѣратъл Алексїе Анѣел, ка сѣл рѣкъзѣцере пре ванїи сѣї, нїчї сѣ

се лесе дндељнг ка зн фькьторіѣ де рѣх дн тѣнле варваріѣлор; чі кѣ епістола ачееа аѣ іспрѣит німіка; дрепт ачееа деспрѣдѣнд деспре аѣісторіѣл вѣрѣ-сѣѣ, аѣ пѣзвѣт ла Хрос, ші рѣкѣтпѣрѣндѣсе прін е.л, аѣ мерс дн Просак, ші де аколо днкѣ аѣ рѣгат пре днпѣратѣ.л, ка сѣ плѣтеасѣ лѣі Хрос доѣт тѣжі де аѣр, кѣчі маі мѣлт рѣнсе де ла е.л аѣарѣ де васеде челе де аѣр ші де арѣнт, де пѣнза чеа де тѣтаст ші ханеле челе скѣтпе, де каре авѣсе маі тѣлте де кѣт тоѣі чеі че трѣіа пре пѣтѣнт. Іарѣ днпѣратѣ.л кѣтпѣрѣнд ші аверіле протостраторѣ.л ші фрѣціетатеа лѣі, аѣ трае маі мѣлт аверіле де кѣт фрѣціетатеа: пентрѣ ачееа рѣгѣмінтеа лѣі пѣ о аѣ азѣт. Камаѣе днкѣ деспрѣдѣнд, аѣ днченѣт дн прехпѣ кѣ Хрос а прѣда челе де прін преніѣрѣл Просакѣ.л, ші дндатѣ аѣ скѣпѣ Пелагоніа, ші лѣнд Пріланѣ.л, с'аѣ апѣкат де челелалте: пре челе депѣрате ле аѣ сіліт сѣ се деа, прін темпеле Тессалонічіі аѣ стрѣвѣтѣт, челе де пре шес ле аѣ кѣпрінс, Гречіа тоатѣ о аѣ порпѣт, Пелопоннесѣл (саѣ Мореа де акѣм) л'аѣ аѣцат ла рѣскоалѣ. . . .“

„Іарѣ рѣскоала протостраторѣ.л Еманѣл Камаѣе, дѣпѣ че ар фі днѣт лѣнгѣ вре-те, кѣ порочіре с'аѣ сѣршѣт; пентрѣ кѣ днпѣратѣ.л кѣ тѣлте мешешѣрѣ ші днше-лѣчілні аѣ трае ла сіне пре Хрос, ші дѣндѣі мѣере пре Теодора логодніка лѣі Іванк (ші фата севастократорѣ.л Ісаакіе), аѣ доѣндѣт іарѣші Пелагоніа ші Пріланѣ.л, ші че-татеа кіематѣ Стоп, знде скѣпасе ка днтр'зн асілѣ. — Дѣпѣ дндељнгѣ левевіре аша де віне с'аѣ пѣрат днпѣратѣ.л, кареле апоі с'аѣ днтрѣнат дн Царіград, дѣпѣ че аѣ дн-шелат пре Хрос, де і-аѣ дат ші Стрѣтніѣа, ші аѣ фькѣт паче кѣ Іоанн (днпѣратѣ.л Ро-тѣнілор ші ал Бѣлгарілор).“

¹⁾ Nicetas Choniates. Lib. 3. de Imp. Alexio Angelo Cap. 7.

Анѣл 1201. „Іарѣ Іоаннікіе“ зиче скрііторіѣл віедіі лѣі Інокентіе.ал Ш-леа Па-пеі де ла Рома¹⁾ „лѣнд со.ліа ші кѣрділе Домнѣ.л ші Патріарх, аша і-аѣ рѣспѣне.“

„Чінстѣ.л ші Преасѣндітѣ.л ші Пѣрптелѣ.л, Архіереѣ.л челе ші преа таре. Еѣ Кало-Іоанн днпѣратѣ.л Бѣлгарілор ші ал Влахілор дѣі тріміт вѣкѣре ші сѣпѣтате. Те дн-шїпѣт не сѣндіа та, кѣм кѣ ам пріміт преосѣндітеле кѣрді, каре ні ле аѣ адѣс кѣ-чернікѣл архіпресвітерѣ.л дн Брѣндѣсіѣ; ші позѣ не аѣ маі плѣкѣт ачелеа де кѣт тот аѣрѣл ші петрїле челе скѣтпе. Пентрѣ ачееа ам тѣлѣт а тот пѣтернікѣ.л Дѣтлѣзеѣ, кѣ не аѣ черчетат пре поі невреднічіі шервіі сѣі. — Ші не аѣ адѣс амінте сѣпѣтеле ші па-тріа дн кареа сѣтѣт рѣсїчі. Ші акѣм Сѣтѣ Пѣрпте! ка пѣторіѣл чел вѣп, ші кап-тѣтѣрор крѣдїнілор челор крѣдїніоші, пре фїі католічешї ші апостолічешї вісерічі вѣрнд аі адѣна ла о.лалтѣ, неаі черкат пре поі чеі деспрѣдї кѣ трѣвѣл. Ші тѣкар кѣ фраѣіі шеі чеі рѣпосаѣі, маі де мѣлт аѣ вѣт сѣ трімітѣ ла сѣндіа та; тотѣші п'аѣ пѣтѣт а-дїзнѣ ла воі, пентрѣ тѣлѣі дѣштані ал пострї. Ші поі днкѣ воінд а тріміте ла воі ода-тѣ, ші а доѣа, ші а треіа оарѣ, пѣ не ам пѣтѣт фолосі, ші акѣма вѣзѣнд кѣ сѣндіа воастрѣ с'аѣ тілостівіт а тріміте ла днпѣратѣ.л, ші днпѣрѣдіа поастрѣ: ка ніше про-прїі ші преа іѣвїчі фїі трімітет ла тілостівіреа воастрѣ, ка ла зн преа драг ші преа

і-ам ші поръчѣт, ка дн локъл постръ дн деара та, челе дъховнѣщѣ съ ле дндрепте, ші съ ле оръндъеаскъ. де вор фѣ де дндрептат ші де оръндзіт. Тот prin Ioann Kapellanzъ trimitem ші Архіепіскопълзі църіі тале mandie, каре е стема пѣтеріі чеі архіерещі. съ о дее дълъ форма дн Бъла поастръ скрісь. Ачеста днкъ ам поръчѣт солълзі постръ, ка де кѣтва вор фѣ дн деара та вре зпії де хіротоніт, саѣ епіскопі де сѣнцѣт, пре ачещіа prin епіскопії пѣтаі чеі католичещі дн вечніі съ і хіротонеаскъ ші съ і сѣнцѣеаскъ. Маі поръчѣт солълзі постръ, ка деспре корона, prin Бисеріка Romeі стръ-тошнлор тѣ датъ, съ черче ші prin кърціле челе веки ші prin алте скрісорі кз тот дн-аднсъл ші адевъръл, ші деспре тоате съ се днделеагъ кз тне, ка, дълъ че вом фѣ днкрѣднцѣі prin ел ші prin соліі тѣ деспре тоате, маі кз дндръсепеалъ, ші маі дн-целенеще съ пѣтем фаче челе де фъкзт.“

„Дечі пре воіерімеа та о дндепнѣт дн Домнѣл, ка пре солъл ачеста, токта ка пре персоана поастръ съ і пріітещі ші съ і чнстеші, доцелеле ші оръндзіеле лзі ші тз днсъші пріітнндъле, ші фъкнд ка тоатъ тѣлцімеа Българілор ші а Влахілор съ ле пріітеаскъ ші съ ле цѣ. Къчѣ маі вінеці есте, ші спре тѣрїреа чеа времелнѣкъ, ші спре тѣлцїреа чеа вечнѣкъ, ка прекътеші де пеам Roman, аша съ фї ші кз зрѣареа ші породѣл църіі тале, каріі зѣк кз сълт дн съцеле Romanлор, съ зрѣеце овїчеїзрїле Бисерічїі Romeі, ка ші дн шербїреа Дѣмнезеаскъ съ се вадъ а цїнеа пѣравзрїле пѣрїптещї.“

1) Gesta Innocentie III-ii Nr. 66. 2) Eadem Gesta Nr. 68.

А пѣл 1202. „Coscind Ioann Kapellanzъ дн Българіа,“ іаръші дн віеаца лзі Інокентіе 1) се зїче: „аѣ дат mandia, мїтра ші інедъл Архіепіскопълзі Basіліе дн Zagora, цїврнд ачеста, кз пѣрѣреа ва фѣ креднчос ші аскълтъторїѣ де Папа ші де Бисерїка Romeі. Ші кз чнсте пріітнндъсе де Іоаннїкїе саѣ Кало-Ioann Домнѣл Влахілор ші а Българілор, дн сѣатъл ші дн воїнца лзі аѣ маі фъкзт доі мїтрополїці дн деара ачеса, аде-къ дн Белесвълтѣ ші дн Преслава, пре карїі і-аѣ съпъс челзі дн Zagora, ка зпсі Архіепіскоп ші Прїмат, ші аѣ пѣс Прїтѣцїа дн Трїнов саѣ Тернов, четатеа чеа маі де фрѣнте дн деаръ. Віне сѣвршнндъсе ачелеа, Іоаннїкїе пре сїне ші деара са о аѣ съпъс Бисерїчїі Romeі prin Прївїлігїон скріе кз літере де азр, кареле съпъ аша:“

„Дн пѣтеле Татълзі ші а л Фїлзлзі ші а л Сѣлтълзі Дѣхѣ, Амін. Фїнд кз і-аѣ пѣкзт Домнѣлзі постръ Іїсѣс Хрїстос а тѣ фаче Домнѣ ші Амплърат а тоатъ Българіа ші Влахіа, ам черкат скрісорїле ші кърціле маі тарелор пощрїі, ші леціле рѣпосацілор днпѣрацілор ші предечесорїлор пощрїі, де знде аѣ прїміт еї крѣмеа Българїеі, тѣрїмеа днпѣрътеаскъ, корона престе канъл лор ші віне-кѣвънтареа патрїархіеаскъ? Ші черчетъндъле кз deadнсъл ам афлат дн скрїптърїле лор, кѣт кз рѣпосаціі днпѣраціі ачѣїа аї Българілор ші аї Влахілор, Сїмеон, Петръ ші Самоїл, ка предечесорїі пощрїі, корона днпѣръціеі лор ші віне-кѣвънтареа патрїархіеаскъ о аѣ прїміт де ла Преасълта Бисерїка а лзі Дѣмнезеѣ дн Roma, де ла Сказълл Апостолїческъ ші Верховнѣкъл Апостолїлор Петръ. Дечї ші днпѣръціа теа аѣ врѣт, ка віне-кѣвънтареа, ші днпѣ-

рѣса чеа дѣлѣнѣаскъ а коронѣ капѣлѣ дѣлѣнѣаскъ сале шѣ вѣне-кѣвѣнтареа патриархѣ
 чеаскъ съ о прѣшеаскъ де ла Бѣсерѣка Ромеѣ, Сказѣл Апостолѣческ шѣ Верховнѣкѣл
 Апостолѣлор Петръ, шѣ де ла Преа-сѣлѣнѣл Нѣрѣнтеле пострѣ ексѣменѣкѣл Папѣ Иннокентѣе
 Ш, де ла кареле фѣнд къ с'аѣ дат Патрѣархѣчеаскъ вѣне-кѣвѣнтаре шѣ порѣнкѣ дѣ Трѣнов
 четатеа дѣлѣнѣаскъ меле, ка съ се поатѣ сѣлѣ Архѣепѣскопѣ, Мѣтрополѣцѣ шѣ Епѣскопѣ,
 шѣ съ се поатѣ фаче шѣ сѣлѣ тоате таѣнеле вѣсерѣчешѣ; дѣлѣнѣаскъ меле дѣкъ дѣлѣнѣаскъ,
 ка дѣ тот дѣлѣнѣаскъ шѣ тоате пѣрѣле дѣлѣнѣаскъ меле съ аѣвѣ аѣ маѣ депѣлѣнѣтѣ пѣтере.
 Кѣчѣ иатѣ тодѣ чеѣ дѣлѣнѣаскъ меле: шѣ дѣлѣнѣаскъ шѣ Патрѣархѣл меле, Мѣтрополѣ-
 цѣ, Епѣскопѣ шѣ тодѣ преоцѣ съ фѣе сѣлѣнѣ Бѣсерѣчѣ Ромеѣ, шѣ съ дѣе леѣеа шѣ обѣ-
 вѣрѣле, каре ле-аѣ дѣлѣнѣтѣ рѣлѣсѣцѣ дѣлѣнѣаскъ шѣ тоатѣ Бѣлгарѣя шѣ Вѣлахѣя, преѣчес-
 сорѣ пошрѣ чеѣ де дѣмѣлѣт, шѣ поѣ дѣкъ вом зрѣта пашѣлор лор.

„Іарѣ дѣлѣнѣаскъ меле нестрѣ маѣ маре секрѣтате дѣшѣ іскѣлѣше хрѣсовѣлѣ съѣ, кѣм къ
 дѣлѣнѣаскъ меле нѣ сева лѣса пѣрѣреа де Бѣсерѣка Ромеѣ, Сказѣл Апостолѣческ шѣ Верховнѣ-
 кѣл Апостолѣлор Петръ; чѣ воѣѣ фѣ ка фѣлѣл челѣ кіематѣ ал сказѣлѣ Апостолѣческѣ; шѣ де
 аѣ дѣлѣнѣаскъ орѣ че дѣрѣ ва кѣпрѣнде дѣлѣнѣаскъ меле де ла крѣшѣнѣ сѣѣ де ла пѣгѣлѣ, вор фѣ сѣвѣт
 пѣтереа шѣ порѣнка преасѣлѣнѣте Бѣсерѣчѣ дѣнѣ Рома шѣ а Сказѣлѣ Апостолѣческѣ. Шѣ ка хрѣ-
 совѣлѣ ачѣста ал дѣлѣнѣаскъ меле съ фѣе прѣимѣтѣ шѣ дѣлѣнѣаскъ, л'ам дат дѣлѣнѣаскъ преа-
 чѣнѣстѣлѣлѣ бѣрват а лѣѣ Іоанн Капеллѣанѣлѣ, солѣлѣ Преосѣлѣнѣтѣлѣ Сказѣлѣ Апостолѣ-
 ческѣ шѣ Капеллѣанѣлѣ Домѣлѣлѣ Папѣ, дѣ кареле шѣ дѣлѣнѣаскъ поастрѣ чеа къ евла-
 вѣе шѣ де ла Дѣмѣнезѣ датѣ, с'аѣ іскѣлѣтѣ дѣлѣнѣаскъ 6712 дѣлѣнѣаскъ індѣкѣтѣнѣл 7.“

Аѣ дѣлѣнѣаскъ доѣвѣ лѣкрѣрѣ: дѣлѣнѣаскъ къ анѣлѣ де ла фачереа лѣшѣ треѣе съ фѣе
 6710, сѣѣ 6711, ка съ кадѣ індѣкѣтѣнѣ ал шѣпѣтеалеа дѣлѣнѣаскъ; а доѣа къ Ромѣнѣ
 шѣ Бѣлгарѣи прѣн хрѣсовѣлѣ лѣѣ Іоаннѣкѣе челѣ маѣ дѣлѣнѣаскъ адѣе нѣ ш'аѣ лѣсатѣ леѣеа шѣ о-
 бѣчеѣрѣле чѣле маѣ дѣнѣ пѣнѣте, чѣ нѣмаѣ аша с'аѣ сѣлѣсѣ Бѣсерѣчѣ Ромеѣ, ка съ дѣе прѣ
 Папа челѣ маѣ дѣлѣнѣаскъ дѣлѣнѣаскъ Патрѣаршѣ, шѣ съ нѣ хѣлеаскъ прѣ Латѣнѣ шѣ обѣчеѣрѣле
 лор, кѣм аѣ фѣлѣтѣ шѣ Ромѣнѣ чеѣ дѣнѣ Арѣеал, кѣнд с'аѣ зѣнѣт.

Іарѣ Рѣшѣ дѣнѣ Полонѣя шѣ Унгарѣя нѣ вѣне аѣ лѣкрѣрат кѣнд аѣ адѣлогат дѣлѣнѣаскъ
 крѣдѣнѣцѣ кѣвѣнтеле: „шѣ дѣнѣ Фѣлѣ,“ кѣчѣ леѣеа шѣ обѣчеѣл челѣ веѣкѣ аѣ треѣлѣтѣ дѣлѣнѣаскъ.
 Аша ар фѣе фост зѣнѣреа аѣвѣрѣатѣ, ка Апѣсенѣ съ дѣе обѣчеѣрѣле сале, шѣ Рѣсѣрѣтенѣ
 іарѣшѣ але сале, шѣ зѣнѣ прѣ алѣцѣ съ нѣ се хѣлеаскъ.

Трѣмѣсѣе Іоаннѣкѣе краѣл прѣ Васѣлѣ Архѣепѣскопѣл Трѣновѣлѣ дѣлѣнѣаскъ індѣкѣтѣнѣ ал
 шѣселеа, лѣна лѣѣ Іѣлѣе, аѣекѣ дѣлѣнѣаскъ анѣлѣ ачѣста 1202, дѣлѣнѣаскъ ал онѣпре-зѣчелеа ал ал
 Архѣпѣсторѣеѣ лѣѣ, съ теарѣ ла Рома, кареле аѣ шѣ теѣе пѣнѣ ла Дѣрѣрахѣѣ лѣлѣгѣ ма-
 ре, чѣ де аѣколо маѣ пѣнѣте нѣ л'аѣ слобозѣтѣ Трѣчѣи, лѣлѣлѣнѣаскъ кѣл вор арѣнка дѣлѣнѣаскъ
 маре. Дрѣнт ачѣеа Васѣлѣе с'аѣ дѣлѣнѣаскъ дѣлѣнѣаскъ сѣлѣлѣ Каѣатокор, де зѣнде с'аѣ кіематѣ
 дѣлѣнѣаскъ прѣн краѣлѣ Іоаннѣкѣе, дѣлѣнѣаскъ че аѣ арѣлѣсѣ ла дѣлѣнѣаскъ Іоанн Капеллѣанѣлѣ дѣлѣнѣаскъ лѣна лѣѣ
 Сѣпѣтеѣврѣе. Іарѣ Іоанн Капеллѣанѣлѣ дѣлѣнѣаскъ 8 зѣлѣ але лѣѣ Сѣпѣтеѣврѣе аѣ дѣлѣнѣаскъ прѣ
 Васѣлѣе къ маѣндѣа чеа де Інокентѣе Ш трѣмѣсѣе, фѣлѣнѣаскъ де фѣлѣтѣ шѣ краѣлѣ Іоаннѣкѣе къ

маї тѣлї епископї шї воїерї. Ачесте тоате ле скріе Архіепископъл Васіліе Папеї дн картеа кареа і о аѣ тріміе прїн Іоанн Капелланъл. Шї фїнд къ пе времеа ачеса, ла атъта тѣндріе венїсе Патріаршїї, де нѣмаї еї сфїндїа сътъл Мірѣ, Васіліе съ роагъ де Інокентїе, съл словоаѣ шї съл диведе кѣм съ сфїндеаскъ сътъл Мірѣ²⁾.

Дитърїндѣсе дїн Бѣлгарїа Іоанн Капелланъл, Бласїе епископъл Брандїзѣверълї дїн поръпка країлї Іоаннїкїе л'аѣ петрекът пѣпъ дн Рома, прїн каре аѣ тріміе країл фрѣмоасе дарърї Патріархълї Інокентїе шї пре лѣнгъ хрїсовъл шї епїстола маї сѣе аѣсѣ, ел дїкъ аѣ рѣгаг пре Інокентїе, съ факъ пре Архіепископъл Васіліе Патріархъ, съ-ї деа пѣтере де а сфїндї Мірѣ, шї коронъ съ трімітъ прїн зївл дїнтре Кардїналі, кареле съл шї дїкоронезе. Маї пре зртъ деспре сѣада, кареа о аѣеа къ країл Țнгарїеї, аша скріе:

„Шї деспре отареле Țнгарїеї, Бѣлгарїеї шї але Влахїеї ласѣ съ нїсдече сфїндїа та, шї съ дндрепдї лѣкръл ачела, кѣм ва фї маї дрепт; ка съ нѣ аїѣ пѣкат сѣфлетъл сфїндїеї тале, шї аша съ аїѣ днпърѣдїа теа кѣдїнѣа Бѣлгарїеї шї а Влахїї. прекъм аре країл Țнгрѣск кѣдїнѣа Țнгарїеї; шї съ днчете зчїдерїле крещїнілор, днпре днпърѣдїа теа шї днпре Țнгрї. Іаръ съ шїе сфїндїа та, къ зїнчї епископї але Бѣлгарїеї се дїн де днпърѣдїа теа, каре ле-аѣ кѣрїнс шї ле дїне країл Țнгарїеї къ кѣдїнѣеле нїсепрїчїлор, шї епископїле ачелеа с'аѣ фѣкът нїміка; шї де с'аѣ фѣкът ачеста къ дрептъл, фїе аша³⁾.“

Де че деаръ с'аѣ дїнѣт Епископїле ачестеа нѣ шїѣ, тотъшї шї се паре, къ с'аѣ дїнѣт де Сербїа, къчї скрїѣ Історїчїї знгрѣшїї, къ Andreїѣ апої ал доїлеа фрателе лѣї Емерїкѣ країл Țнгарїеї пре тїмъл ачеста тѣлте неамърї аѣ вѣтѣт шї пре фрате-сѣѣ нѣмаї о дїрѣ де нѣ л'аѣ лепѣлат дїн крѣїме⁴⁾.

1) Gesta Innocentie III. Nro. 70. 2) Eadem. 72. 3) Eadem. 71. 4) Bonfinius f. 275. seq. Lucius f. 245-255. Timon in Epit. Chronol. f. 23. Kemeny p. 55. Csatari p. 173.

А нѣл 1203. „Вїнд Епископъл шї Капелланъл чеї маї паїнте нѣтїдї,“ зїче аѣторъл¹⁾ вїециї лѣї Інокентїе, „ла Сказъл Апостолїческ, Домъл Папа къ драгосте і-аѣ прїміт, шї сѣтѣндѣсе деспре поѣта лѣї Іоаннїкїе челї маї де тѣлте орї нѣміт, дѣпъ кѣм о аѣ арѣтат епископъл, л'аѣ фѣкът країѣ Влахїлор шї Бѣлгарїлор, трїмідїнд ла дѣнѣл пре Леон кардїналъл преотъл сфїнтеї Крѣчї, ка пре зн сол а Сказълї Апостолїческ, шї трїмідїнд прїнтрѣнѣл скїптръл шї корона крѣїаскъ, ка дн локъл Папеї съл вагъ шї съл дїкоронезе країѣ, дѣкѣндѣї шї прївїлегїл апостолїческ, кареле сѣпъ аша:

„Лѣї Кало-Іоанн, лѣтїнатълї країѣ ал Бѣлгарїлор шї ал Влахїлор, шї зртѣторїлор лѣї, челор че вор зрѣа лѣї шї дн крѣїме шї дн аскълтаре де сказъл апостолїческ де апѣрѣреа.“

„Днпъратъл Днпърадїлор шї Домъл Домнїлор Іесус Хрїстос нчл: Фїнд къ дїн поръпка Домълї даторї сънтетѣ а паѣе оїле лѣї, врѣнд съ аѣет грїѣе де попзаре.ле Бѣл-

грещи ши Ромънѣци, каре маї де тѣлт време съ реследце (alienati fuerant) де ла цѣеле тамеї сале ши пѣдѣждѣнд дн изтереа ачелѣя. прѣн кареле Самоїл аѣ знеѣ країѣ пре David, те пѣнем країѣ прѣсте еї. ши прѣн изѣтѣл фїѣ Leon Kardinalѣ; Преотѣл сълтеї Кръчї, со.ѣл Сказнѣлѣ апостолїческ; днї трїмїтем скїптрѣл дшпѣрѣцїеї ши коронѣ кръїеаскѣ; ка съ цї о пѣе пре канѣ, ка ши кѣм цї о амѣ пѣне пої. лѣнд цїсрѣшнїтѣ де ла тїне, кѣ веї рѣшнѣа поѣл, зрѣтѣторїлор пошїї, ши Бїсерїчїї Ромеї плекат ши аскѣлтѣторїѣ, ши тоате цїнстѣрїле ши цїнтеле челе че сънт свїссе дшпѣрѣцїеї тале, ле веї цїнеа сънт аскѣлтареа ши плекѣчїзнаа сказнѣлѣ апостолїческ. Афарѣ де ачелста ла черереа цїнстѣлѣлѣ фрателѣї пострѣ Бласїе Епїскопѣлѣ Брѣндїзѣберѣлѣ, пре кареле маї трїмїс ла сказнѣл апостолїческ, днї дѣм словозенїе съ вацї вацї дшпѣрѣцїацї кѣ характерѣл тѣѣ дн тоатѣ кръїнеа та.“

„Цїнстѣлѣлѣ фрателѣї пострѣ Архїепископѣлѣ Трїновѣлѣ днкѣ дї дѣм прївїлегїон дн тоате церїле, дн каре дшпѣрѣцїеї, де прїмацїе, каре дшпѣрѣцї кѣ зрѣтѣторїї съї, не зрѣтѣторїї тѣї, де ацї дшпѣнте, лѣнд асепенѣл дїсрѣшнїт де ла еї, кѣ изтереа сказнѣлѣ апостолїческ съї дшкоронезе, ши дн деара та съїлѣл изтере де прїмацїе, ши лор съ ле фїе съвншї Мїтрополїцїї ши дн България ши дн Влахїа ши дшнѣ каноане съ ле деа цїнстеа, кареа се кѣвїне знѣї Прїмат.....“

„Дат дн Анагнеа прїн тѣлїле лѣї Ioann inodiakonѣл ши нотарїл. Сълтеї бїсерїчеї Ромеї, дн 6 календе але лѣї Martїе, indїktionѣл ал 7-леа, аѣл дштрѣнїрїї Домнѣлѣї о тїе доѣе съте треї, їарѣ а понтїфїкатѣлѣ Домнѣлѣї Иннокентїе Ш-леа Палеї, аѣл ал шептелеа.“

„Трїмїсѣї-аѣ ши стеар Країлѣї Иоаннїкїе кѣ таре пофалѣ 3), їарѣ Архїепископѣлѣ Ваєїлїе ачестѣ прївїлегїон і-аѣ дат 3):“

„Архїепископѣлѣ дн Трїнов, Прїматѣлѣї Българїлор ши ал Влахїлор, ши зрѣтѣторїлор лѣї челор дшнѣ каноане пѣшї, карїї вор ѣї сънт аскѣлтареа сказнѣлѣ Апостолїческ, деапѣрѣреа.“

„Дшпѣрѣцїл дшпѣрѣцїлор ши ч. ла..... Пре тїне днкѣ те пѣнем Прїмат дн дшпѣрѣцїа Българїлор ши а Влахїлор, ши бїсерїчїї Трїновѣлѣї прїн Прївїлегїонѣл ачеста дн дѣм изтере де Прїмацїе, рѣндсїнд, ка тѣ ши зрѣтѣторїї тѣї, карїї днї вор зрѣта дн аскѣлтаре де бїсерїка Ромеї, съ дштречедї кѣ вѣлѣа прїмацїеї пре чеїлалцїї Мїтрополїцїї аї Българїеї ши аї Влахїеї, ши еї цїе, ши зрѣтѣторїлор тѣї съ вѣ деа цїнстеа, кареа дшпѣ каноане се кѣвїне прїмацїлор. Десїре ачеста днкѣ вѣрнд а дшпѣнцїа пре фѣрцїа та, кѣ ла пої ачесте доѣл пѣме: Прїмат ши Патрїарх, токмаї зна дшпѣнцїеазл, фїнд кѣ Патрїаршїї ши Прїмацїї тот о фортѣ цїн, тѣкар кѣ пѣмеле лї се осѣвеще.“

„Тот прїн прївїлегїонѣл ачеста дѣм словозенїе цїе, ши прїн тїне зрѣтѣторїлор тѣї, ка де ацї дшпѣнте съ зпѣцїї ши съ вїнекѣвнѣтацїї пре Країѣ Българїлор ши аї Влахїлор.“

„їарѣ шѣрїнд тѣ, кареле акѣта ешї Прїмат бїсерїчеї Мїтрополїтане, алѣл прїн вре о дшшелѣчїзне аколо съ пѣ се пѣе, фѣрѣ пѣстаї каре ва фї дшпѣ каноане алес ла сказнѣл ачела, кѣм есте овїчеїл. їарѣ чел алес прїн Мїтрополїт ши прїн Епїскопїї де съвѣт

ел, кьнд пор пгтеа фї де фацѣ, съ се сѣицескѣ Епископ; іарѣ чел сѣициѣ, съ трї-
мїть солії сѣла Сказнѣя Апостолїческ пентрѣ mandie кареа се ва да де пре трѣнѣл фе-
рїчїтѣлї Петрѣ, адекѣ пентрѣ сѣицї деплїнїрїї дїрегѣторїеї Архїереїї, дїтрѣ а кѣрїа
дѣбрѣкаре ва пзле дїврѣмѣнѣл ачела позѣ, зрѣторїлор пострї шї бїсерїчїї Ромеї, ка-
реле нїл кѣи позѣ шї а дїї Прїмацїї шї Мїтрополїцї дѣнѣ обїчеїл чел де обше, шї те
дїкѣ нї л'аї псе, кьнд аї дѣбрѣкат mandia. Форма дїврѣмѣнѣлї ачестїа сїре поме-
нїре де а пѣрѣреа о трїмїтем дѣсѣмнатѣ дн Бѣлла поастрѣ, шї аеаста дѣсѣмнатѣ дн
трѣнѣса, ка дїкоронѣнд пре врѣнѣл дїнтрѣ зрѣторїї пшїгѣлї Країѣ, прескрїсїл дїврѣ-
мѣнѣт тот деазна сѣл погїцїї де ла дѣнѣсїл.“

„Іарѣ мѣрїнд врѣнѣл дїнтрѣ Мїтрополїцїї дїе дїн кѣдїнда Прїмацїеї сѣнѣшї, веї дї-
тѣрї адецереа канонїческѣ де персоанѣ вреднїкѣ фѣкѣтѣ, шї пре персоана чеа адеасѣ
о веї сѣици Епископ; іарѣ пентрѣ mandie, веї трїмїте ла сказнѣя Апостолїческ пре со-
лії тѣї кѣ солії бїсерїчеї, престе кареа есте Мїтрополїтѣл, шї пої вѣзвршї дїї пом трї-
мїте mandia, ка сѣ дѣбрачї кѣ дѣнѣса пре Мїтрополїтѣл, дѣнѣ форма каре о веї лѣа кѣ
бѣлла поастрѣ; чї дїтѣмїлѣндѣсе ка сѣ фїе шї солѣл пострѣ де фацѣ, ачеса о веї фа-
че дїмпрезѣнѣ кѣ дѣнѣсїл.“

„Дїї дѣн шї ла ачеса словозенїе, ка сѣ се поатѣ сѣици хрїстѣ шї олеѣ пентрѣ
чеї кїемацїї шї чеї волѣавї, дн тот анѣл дн чїна Домїнѣлї, аша дн бїсерїка Бѣлгарїеї,
ка шї дн бїсерїка Влахїеї, дѣнѣ обїчеїл бїсерїчїї Ромеї; ка де кѣте орї ва фї опѣ, чеї
де вотежат сѣї вотеже преоцїї, шї чеї де мїрѣт сѣ се мїрѣаскѣ прїн Епископїї локѣрї-
лор; шї нїчї сѣицїреа Епископїлор, нїчї хїротопїреа преоцїлор, сѣл сѣ се дїмѣдече кѣ
тотѣл, сѣл сѣ се ласе маї дїделѣнѣ. Кѣчї тѣкар кѣ ла вої пѣлѣ авѣта преоцїї дн
хїротопїреа са, шї Епископїї дн сѣицїреа са нѣ с'аѣ зпс, тотѣшї воїм ка де ачї дїаїнте
(нѣ атѣта рїтѣлї пострѣ, кѣт порѣнчїї Дѣмнезеїї зрѣнѣнд, прїн каре сѣ порѣнчїеѣ дн
леце, ка архїереїї шї преоцїї сѣ се зпгѣ), тѣнїле ачелора карїї се хїротонеск преоцїї,
шї тѣнїле шї канѣл ачелора карїї се сѣицеск Епископї, сѣ се зпгѣ.“

„Аварѣ де ачеаста фрѣцїеї тале дѣнѣ словозенїе сѣ се поарте крѣче, адекѣ сѣ-
мѣлї патїмїї Домнѣлї, дїаїнтеа та прїн тоатѣ Бѣлгарїа шї Влахїа.“

Дѣнѣ ачеса (кѣм се скрїе¹⁾) тот дн віеаца лѣї Інокентїе аї Ш-леа) Епископѣл
Алѣанѣлї Іоанн, кареле ера чел дїнѣтѣлї дїнтрѣ чеї шесе Епископї, карїї сѣнѣт чеї маї де
фрѣнте дїнтрѣ кардїналї, дїн порѣнка Панаї аѣ зпсѣ пре Бласїе дїн Брандїзѣбер солѣл
Країѣлї Іоаннїкїе, ка прїмїнд маї пайнте ел зпѣереа де ла кардїналѣл Леон, апої сѣ зпгѣ
ел пре Мїтрополїцїї, шї Мїтрополїцїї пре Епископїї сѣї, іарѣ ачедїа пре преоцїї.

Тот дїтрѣ ачеса віеацѣ²⁾ сѣ адѣче форма кѣ кареа с'аѣ дат mandїле ла дої Мї-
трополїцїї шї дїврѣмѣнѣл де дѣнѣшїї шї де Прїматѣл псе, каре еѣ нѣ ле скрїѣ пентрѣ
лѣнѣїнеа лор.

¹⁾ Acta Innocentii III. Nro. 73. ²⁾ Eadem Nro. 74. ³⁾ Eadem Nro. 75. ⁴⁾ Eadem Nro. 76. ⁵⁾ Ea-
dem Nro. 77.

А пъл 1204. Емерік Країа Днгаріор дн апл де акм стръсесе цеара, съші дикоронезе пре Ладіслав ал 3-леа фїлз съб чел зпл нъскът¹⁾, кнд іатъ ащ сосіт ла ел Леон Кардіналь, соля лї Іннокентіе ал 3-леа, кз Бласіе Епіскопъ Brandізберълї, врнд прін Днгаріа съ треакъ дн Българіа ла дикоронареа лї Іоаннікіе Країа лї Българіеі шї ал Влахіеі, деспре а кързіа дннедекаре аша скріе днесші Іннокентіе ал треілеа²⁾ Країа лї Емерік:

„Днтъръндъсе ла сказъл апостолїческ Іоанн, атъчї Канеланъ постръ, іаръ акъта Епіскопъ Фърконїа лї, не ащ спъскъ кз маре драгосте с'ащ прїмїт прін тіне, шї ащ довъндїт де ла тіне, ка нъ нътаї ел, чї шї ащї солї аї сказъл лї апостолїческ съ поатъ трече прін Днгаріа дн Българіа шї Влахіа... зндедъпъ ачеса трїмїсъръм пре фїлз постръ Леон Кардіналь шї преотъл сфїнтеї крчї, соля сказъл лї апостолїческ пентръ проповедъіреа кредїнції крешїнеції: пре кареле кшм ел не ащ скріс, таї мъл л'аї чїнстїт де кът ащ крехът, шї дъндъї сърътаре де паче, кз възкрїе маре ащї фъгъдїт зпл алтїа претеншъгъл, шї дърїндъл, нъ нътаї і-аї днгъдїт съ поатъ трече, чї аї шї поръчїт оаменїлор тї, ка кз чїнсте съл треакъ дн Българіа, фъгъдїндъї шї ачеста, кї вї трїмїте ла отаре скрісоареа та, кареа съ о щїе аскъпсъ, шї дъпъ кзпрїндереа еї съ лъкрезе пентръ паче. Мергънд аша даръ кз трїмїші тї пълъ ла марїїнеа Днгаріеі, ащ венїт ла четъдїка че съ кіатъ Кеве, знде нътаї Дънъреа деснарте Днгаріа де Българіа, мълшї ащентъндъл кз дорїре де чееа нарте. Чї дъпъ зъвавъ де о зі фъръ де весте ащ сосїт зпї, карїі алергънд л'ащ опрїт шї пре ел шї пре Епіскопъ Бласіе де ла тречере, дїп поръкъ крѣаскъ зїкъндъї съ се днтоарне ла о търїме а та, де ла каре трекъсе кале де треї зіле таї пайнте, шї рътънд аколо съ поръчїеаскъ Домъ лї Българіор, ка съ віе де грабъ ла зп остров кареле есте днтре отаре, ка аколо таї днтъї съ дїздече деспре сфада дїнтре вої шї съ о ашезе кшм се кзвіне, алтїнтре леа нъ ва нътеа трече. Іаръ кардіналь днтре алтеле ащ ръснъс, кз ачеста аша а о фаче нъ требіа, шї пентръ кз де л'ар прїмї пре ел кз легътърї де ачестеа, с'ар ведеа а фї Сїмонїшї, шї пентръ кз нъл поате сілі ла чева таї пайнте де а фї легат сказъл лї апостолїческ прін легътъръ дъховнїчїаскъ. Дечї не врнд съ се днтоарне, дндатъ ащ ешїт поръкъ де ла комїтъл четъдїчїї, ка нїмїнеа съ дндръснєаскъ а вінде чева кардіналь лї сащ нъмїтъ лї епіскоп събт пердереа канъ лї шї а аверїлор. Шї кардіналь кз нъмїтъл Епіскоп се нъзеще ка де треї сѣте де осташі, карїі днтръ атъта дн аспрескъ, кът зша кътърїї, де се поате зіче къмаръ, днкъ о стръжвєск; съ тъчет алте некзвінще че і се фак.“

Кардіналь Леон н'ащ ащентат съ теаргъ епїстола ачеста дн мълна Країа лї Емерік, чї ащ скріс шї ла адънареа църїї знгърешї: дрепт ачееа темъндъсе Країа, ка нъ кзтва съ дннедече Папа дикоронареа фїлз лї съб, ащ словозіт шї пре Леон кардіналь, шї пре Бласіе Епіскопъ таї пайнте де а лза епїстола³⁾. Тотъші лъгънд Країа Емерік епїстола таї сѣс адъсъ, ащ ръснъс Папєї фюарте парънд пре Країа Іоаннікіе, ла каре пжрї патрїархъл Ромєї Іннокентіе ал III-леа⁴⁾ ашаї ръснънде:

„Ла а доза: Че аї скріс кь нзмїгьл Іоаннікіе аь кьпрїне цеара, кареа о аь дат зестре татьл тьѣ сьрорїї тале днпърьтесеї Гречїлор; шї кь цеара Сергіеї кареа е сьпъсь коронїї тале, лънд кь сїне мьщїме де пьгьні о аь цешїт фьрь де мїлз, днпърь атьта, кьт афарь де чеї че с'аь оторжт прїп тїрїнїа лзі, мьщїї креїнїї с'аь дьс дн ро-віа пьгьнїлор — сь шїї де бьпъ самъ, кь похъ нз не плаче орї че с'аь фькьт спре вьтмареа шї пагьва та, шї ка сь цї се факъ дестьл, кь де адїнесл не вом сїргьї.“

„Ла а треїа днї рьспъндем аша: Кь шькар кь аї скріс кь нзмїгьл Іоаннікіе нз есте Домнъ а вре зпїї цьрї; де аь шї кьпрїне о парте дїн цеара та, алтъ парте дїн цеара алтїа, шї пьмаї пьлз ла о време ле цїне кьпрїнсе, де зндє те мїрї, кь пре зп а-прїат немїк ал тьѣ, не днптрєвндьсте, аша дн грабъ воїм сьл днкороньт Країѣ; тотьшїї (чї іартъ) алтїнтрелеа сть лъкрьл, деспре о парте, фїнд кь нз шїї деплїн адевьрьл: кьчї дн вечїї трекуцї, мьщїї Краї с'аь днкоронат дн Бьлгарїа прїп сказньл апостолїческ, прекьм Петръ, Самоїл шї алїїї дьнъ дьншїї. Пентръ кь Країл Бьлгарїлор, прїп пропове-дїреа фєрїчїтлзїї Нїколае предечесорїлзїї постръ, ла але кьрїа днтрєвьрї маї адеце орї рьспъндеа, кь тоатъ цеара са с'аь днвреднїчїт а се вотеза. Даръ кь време днпштер-нїчїндьсе Гречїї, Бьлгарїї ш'аь пїердѣт днпърьцїа, ва че е маї мьлз, аь фост сїлїцї сьвгт грєѣ цїгт а сьщїї днпьратлзїї дїн Царїград пьлз атхнчї, пьлз кьнд маї пре зрмъ дої фразї, адекъ Петръ шї Іоаннікіе пьскьцї дїн вїца Країлор маї дїн пайнте, цеара пь-рїнцїлор сьї нз атьта о аь кьпрїне, кьт о аь кьщїгат дндьрьнт, аша кьт днтр'о зї аь вьтѣт марї прїнцїї, шї пєнзтърате попоаре: днсь тотьшїї нз зїчет, кь доарь вре о парте де цеарь нз о аь кьпрїне кь пьтереа, чї статорнїчесхе днпърїм, кь партеа чеа маї мьл-ть а цьрїї о аь кьщїгат дїн кьдїнца пьрїнтеаскь. Кь тоате ачестеа пої нз врем сьл днкороньт Країѣ престе цеара алтїа, чї престе а са, дьпъ кьм аь фькьт шї предечесорїї пострїї, врьнд шї ачєєа, ка шї ел сь днтоарне цеара кареа о цїне кь недреп-тєл, шї лзі днкъ сь і се днтоарне цеара кареа с'аь лзат де ла ел кь недрептате, фї-нд кь шї ел не аь рьгат ка сь фачет дрептате днтре тїне шї днтре ел.“

Сосїнд дн Трїнов Леон Кардїнальл дн 15 Септемврїе аь плїнїт тоате кьте і-аь фост порьнчїт Патрїархьл Інокентїе, шї днкороньнд Країѣ пре Іоаннікіе дн зїоа Ар-хангєлзлїї Мїхал, дн 15 зїле але лзі Ноемврїе аь порнїт кьтрь касъ, дькьнд шї дої прьнчї кь сїне сь днвєдє латїнєше, дїнтре карїї пре зьл л'аь кїемат Васїліе, іарь пре челалалт Вїглеїм³⁾).

Іарь Емерїк Країл Знгьрїлор, дьпъ че аь днкоронат пре прьнкьл сьѣ Ладїслав ал Ш-леа дн 25 Септемврїе⁴⁾, нз мьлз аь тьрїт, чї аь мьрїт дн Дєкемврїе, лъсьнд тьтор фїлзлї сьѣ пре фраге-сьѣ Андреїѣ, апої Країѣ нзмїгал II-ле⁵⁾).

¹⁾ Timon in Epitome Chronol. f. 24. ²⁾ Gesta Innocentii tertii Nr. 78. ³⁾ Eadem Nr. 80. ⁴⁾ Eadem Nr. 79. ⁵⁾ Eadem Nr. 80 et 81. ⁶⁾ Bonfinius f. 277. ⁷⁾ Thomas Spalatensis f. 569.

А н з л 1205. Латїнїї, адекъ Італїанїї, Фрьнчїї шї Цєрманїї, карїї прїнїсе кьрече асєпра пьгьнїлор, ка сь кьщїце дндьрьнт Палєстїна шї алте цьрї де ла дьншїї, ш'аь

зитат даторица, ши дичепнд а върса стъце крещинеск, дн лок де чел пългнесп, дн
 анл трекът дн 12 зиле але лѣи Априлие аѣ ксприне Цариградъл, ши ш'аѣ флкът дмпьрат
 пре Балдѣнѣ Фландрѣл¹⁾. Фѣнд аша даръ престе Латинѣи чеѣ крѣчѣи дмпьрат Балдѣн,
 іаръ повѣдѣиторѣ Хенрик фрателе лѣи Балдѣн, Мархѣонѣл Мѣнтеферратълѣи Бонѣфатѣе,
 Хенрик Дандѣл Дѣка Венеціѣи, ши комѣтѣл Плесѣи Лѣдовѣк (іаръ нѣ Долоѣк, кѣм дн нѣ-
 меще Некѣта²⁾), дѣпъ обѣчѣил Гречѣлор, карѣи нѣмаѣ кѣт аѣ днтѣнекат Історѣа прѣн тѣ-
 тарѣа нѣтелор челор пропрѣи), ши трѣмѣнд ла ачѣшѣ Латинѣи Іоаннѣкѣ Краѣл Ротънѣлор
 ши ал Бѣлгарѣлор пентрѣ дѣделѣере, нѣ нѣмаѣ нѣ с'аѣ аскѣлат ка зѣн Краѣш, чѣ днкъ і
 с'аѣ ши лѣдѣат Латинѣи кѣ тот фелѣл де рѣш, де нѣ ле ва да лор тоатъ Мѣсѣа де прѣос,
 карѣа о кѣшѣгасѣ дндърѣлт де ла Гречѣ³⁾. Дѣчѣ Іоаннѣкѣ аѣ скрѣе Патрѣархѣлѣи дѣн
 Рома лѣи Інокѣнтѣе ал Ш-леа, сѣ ашезе пре Латинѣи дѣн капѣл лѣи⁴⁾, чѣ нѣмѣка аѣ іс-
 прѣвѣт. Дрѣнт ачѣса Іоаннѣкѣ пре Гречѣи чеѣ че фѣрѣсе ла ел, дѣпъ че нѣ і-аѣ прѣмѣт
 Латинѣи дн ошѣле лор, дѣпъ лѣареа Царѣиградълѣи, і-аѣ трѣмѣс а касѣ, ка фѣеще карѣе сѣ
 ашѣе пре аѣ сѣѣ ла рѣскоалъ асѣпра Латинѣлор, прекъм аѣ ши флкът⁵⁾. Іаръ Іоаннѣкѣ
 кѣетѣнд днтрѣ ашѣсторѣш пре Скѣте (пре карѣе Хенрик фрателе лѣи Балдѣн дн епѣстола
 лѣи Інокѣнтѣе ал Ш-леа трѣмѣсѣ⁶⁾) маѣ бѣне дѣ нѣмеще Команѣи, кѣчѣи аѣ фост Ротънѣи
 чеѣ деа стѣлѣга Дѣнѣрѣи), че аѣ маѣ флкът? не днвалъ Некѣта⁷⁾ зѣкѣнд: „Шѣ ка сѣ ле
 спѣнет пре рѣнд, карѣе с'аѣ днтѣмплат маѣ дѣколо, Романѣи (Гречѣи трѣвѣзѣа сѣ скрѣе, де
 і-ар фѣ лѣсѣат тѣндрѣа не Гречѣи сѣшѣ цѣнъ нѣтелѣе, ши сѣ нѣшѣ скѣтѣе неатѣл), карѣи цѣ-
 неа Одрѣлѣи ши Дѣдомѣтѣхѣлѣи, вѣзѣндѣсе Ротънѣлор рѣтѣнеа аколо. Іаръ Іоаннѣкѣ карѣе
 адѣчеа ошѣле салѣ ши маѣ тарѣе ашѣсторѣш де ла Скѣте, се грѣѣеа сѣ нѣл прѣчѣанъ Ла-
 тинѣи. Дѣчѣ кѣт аѣ дѣделѣс Балдѣн кѣ чеѣ трѣѣ повѣдѣиторѣ рѣскоала Ротънѣлор, дндѣ-
 тѣ аѣ трѣмѣс ошѣи дн контра четѣндѣлор карѣе се рѣсколасѣ. — Іаръ днтѣратѣл Балдѣн аѣ
 ешѣт дн лѣна лѣи Мартѣе кѣ комѣтѣл Плесѣи Долоѣк, ши Хенрик Дандѣл Дѣка Венеціѣи дѣ-
 пѣ дѣншѣи, фѣеще карѣе кѣ леѣианѣле салѣ, ши шѣнѣндѣ ла Одрѣш маѣ департе де кѣт
 ашѣнѣе сѣдѣтѣтѣра, а доза-зѣ ошѣле ле аѣ апропѣат де зѣдѣрѣи ши аѣ флкът махѣне. Прѣсте
 нѣѣне зѣле Іоаннѣкѣ аѣ порѣнѣчѣт знеѣ пѣрѣѣ але Скѣтелор сѣ нѣвѣлеаскѣ асѣпра кѣлор
 ши а добѣтоачелор, карѣе пѣщеа дн рѣтѣрѣле де лѣнѣгъ тавѣра Латинѣлор, ка сѣ черче
 сѣатѣрѣле ши вѣтежѣа немѣчѣлор, іаръ ачѣнѣѣа кѣт аѣ вѣзѣт пре Скѣте, дндѣтѣ аѣ ашѣкат
 сѣлѣѣеле, ши сѣнѣндѣсе пре кѣл, аѣ дат дѣпъ дѣншѣи, карѣи дндѣтѣ аѣ днторе сѣатѣле,
 ши фѣнѣнд тот днтрѣсна, сѣѣста дндърѣлт, ши аша аѣ трекѣт зѣоа ачѣса. Дѣчѣ Іоаннѣкѣ
 с'аѣ траѣ ла стрѣнтѣорѣи ши с'аѣ аскѣне днтре деалѣрѣи, нѣзѣндѣсе ка сѣ нѣ прѣчѣанъ не-
 мѣчѣи кѣ е де фѣнѣ: ши іарѣшѣи аѣ трѣмѣс пре маѣ нѣлѣѣи дѣнтре Скѣте, ал кѣрѣора повѣ-
 нѣиторѣш ера Коѣа, Κοτζας, дн тавѣра Латинѣлор, дндѣмнѣндѣшѣи ка сѣ се поарте ка ши
 чеѣ дѣн тѣи, ши тот пре ачѣса кѣле сѣ се днтѣорне. Латинѣи нѣзѣндѣе ноѣ пре Скѣте, іарѣшѣи
 с'аѣ днтрѣрѣмат, ши маѣ кѣ тарѣе інѣтѣ с'аѣ лѣаг дѣпъ дѣншѣи; чѣ фѣнѣнд Скѣтелѣе, Латинѣи
 неѣнѣеще і-аѣ алѣнѣат пѣнъ ла локѣрѣле дн карѣе ера днтѣнѣсе кѣрѣсѣле ши леашѣрѣле, ши
 аѣ дат де одѣхнѣте ошѣи, фѣнѣнд еѣ ши кѣлѣи лор обѣсѣѣи де кѣле, ши се кѣспрѣнѣсѣре дн мѣж-

ші, ші алегъндъмъ пре міне се порт грѣе де дѣпъръціе, ам ешіт дін четатеа дѣпърътеаскъ ші къ оастеа крецінеаскъ ам сѣпсе маї тѣлте четъці, кастелърі, каре се рѣсколісе асѣпра поастрѣ, ашої іаръші не-амѣ дѣтърнат дн Царіград пре ла сѣптъл Реміціе. Іаръ спре паза четъці, че се кіамъ Росса, саѣ Рошіѣ, ам лѣсат пре Тома де Терратѣнда вѣрват сѣрѣгѣторіѣ ші істеуѣ, къ тѣлці остані, ші стеагърі, ші рѣтѣнд еї аколо, не ла Стретеніе лі с'аѣ сѣсє къ Влахіі аѣ кѣрпне о четъцікѣ де лѣнгъ Росса. Еї дарѣ де поапте ешінд дѣтрармаці дін Росса, пре Влахіі чеї аколо афлаці і-аѣ оморѣт, ші сѣпърѣнд четъціка, къ прада Влахілор ші къ каї лор аѣ дѣченѣт а се дѣтоарче: кѣрора кѣнд се дѣтърна дін леашѣрі, ле-аѣ ешіт дѣапте тѣлціме де Влахі ші де Ромаї, ші ловіндѣсе ла олаятъ, о ваї! дін ісѣвндѣ Дѣмнезеаскъ аї пощрї маї тоці, саѣ с'аѣ оморѣт, саѣ с'аѣ прпне. Іаръ карїі фѣсесе лѣсаці спре паза четъці ка ла 40, де поапте ешінд къ стеагъріле с'аѣ дѣтърнат ла пої сѣптъомі.“

Везі къ маї віне рѣспікѣ Хенрік, чпне аѣ фост Скїтеле, карїі аѣ цпнѣт къ Іоаннікіе, де кѣт Гречїі, карїі п'аѣ шїѣт алте, саѣ п'аѣ врѣт сѣ шїе, фѣрѣ се пореклеаскъ неамѣрїле, челе деа стѣнга Дѣпърїі, Скїте, іарѣ челе де кѣтрѣ Анѣс, Латїні, ка сѣ'шї факѣ пропрїѣ пѣтеле Ромаїлор, аї кѣрора пѣмаї сѣпѣшї аѣ фост Гречїі, іарѣ пѣ дін сѣпѣтеле лор прѣсіці, прѣкѣт сѣпт прѣсіці Ромаїї ші Італїанїі, де ла карїі дѣпъръціа дѣкѣ пѣмаї къ віклешѣт о аѣ фост лѣат.

Акрополїтѣл²⁾, кареле дн лок де Влахі пѣне Бѣлгарї, дѣкѣ аша скрїе ла ашл ачеста: „Країєл Бѣлгарїлор (Іоанн саѣ Іоаннікіе) вїзвндѣсе дн фѣгѣдѣпѣтеле Одрїанїлор, аѣ мерс сѣї дее четатеа, чї еї п'аѣ врѣт сѣ і се сѣпсе. Дрепт ачееа тѣпїндѣсе аѣ дѣкѣпїѣврат четатеа; чї пѣціндѣво вате, с'аѣ дѣсѣ де аколо ші вѣтѣнд дѣсѣвршїт пре Італїанї, аѣ кѣрс прпн тоатѣ Макидонїа, ші къ преа таре праѣ с'аѣ дѣвогѣцїт, аша дѣфвнд четъціле къ локѣторїі дѣпѣрѣлѣ ші стрїкѣндѣле, кѣт сѣ пѣмаї поатѣ рѣсѣфлѣці Ромаїі, пѣптрѣ къ аѣ стрїкат токма дін фѣндѣмент Фїліппопоїєл, Іраклеа, Панїкѣл, Рѣдѣстѣл, Харїопоїєл, Траїанопоїєл, Мафра, Кладїопоїєл, Місонопоїєл, Пѣрїтеорїєл ші алтеле, каре але пѣмѣра пѣ есте оп: тѣнд тѣлцітеле ла Дѣпѣре *περὶ τὰς περσικὰς τοῦ Ἰστροῦ*, ле-аѣ ашезат, ші де не пѣтеле тѣргѣрїлор ші четъцілор чѣлор стрїкате, аѣ пѣмїт колоціле сале, зїкѣнд къ ісѣвндеѣе пагѣбіле, каре ле фѣкѣсе дѣпѣра-тѣл Васїліе Бѣлгарїлор, дѣспре кареле тѣртѣрїсіа, кѣчї къ кѣдїндѣ се зїче „Бѣлгароктоп,“ дарѣ не сїне дѣкѣ се пѣмеа „Ромеоктоп.“ (Токма віне, кѣчї „Романоктоп“ пѣ се пѣтеа пѣмі, пѣфїнд Гречїі Ромаїі).

Дѣспре стрїкареа четъцілор прпн Акрополїтѣл дѣсетпате, токма аша скрїе ші Нікіта³⁾, пѣмаї кѣт адаогѣ, ворвнд дѣспре четъціле де кѣтрѣ тареа-Неагрѣ, ачеста: „Дїптрѣ челе маї тѣлте ші маї тарї четъці пѣмаї Бізіа ші Селїврія аѣ скѣпат ші де дѣфїре, ші де срїкаре, фїнд пѣ пѣмаї къ тарї зїдѣрї дѣкѣпїѣврате, чї ші дн локѣрї пѣстрѣвѣчїоасе ашезате.“

Скрїс'аѣ ші Патрїархѣл Ромаї Інокентїе Ш-леа⁴⁾ країєлїі Іоаннікіе, ка сѣ словоа-

дъ пре дѣлѣхъ Балдѣн дѣн принцоаре, чѣ Иоанніе⁵⁾ і-аѣ рѣспѣне, къ нѣл поате словози, къчѣ мѣрѣе; дѣспре акѣрѣіа моарте мѣлте скрѣѣ. Еѣ воѣѣ адѣче зіселе челоp маѣ бѣнѣ історѣчѣ шѣ тѣ дѣсдекъ адѣвѣрѣл. Аша даръ Акрополѣтѣл⁶⁾ вісѣнд дѣспре ачѣеа че аѣ флѣкт Крѣмнѣ дѣн анѣл 811 къ канѣл дѣлѣхъ Балдѣнѣ Нікіфор, зіче: „къ канѣл лѣі Балдѣнѣ дѣлѣхъ де тоате нѣрѣіе, аѣ сѣлѣт дѣн лок де нѣхар варварѣлѣ (Іоанніе).“ Нікіта скрѣѣ⁷⁾: „Дѣчѣ моартеа лѣі Балдѣнѣ аша сѣаѣ дѣлѣхъ, дѣн рѣсѣоѣл къ Скѣтеле принѣ фѣнд шѣ дѣлѣхъ къ лѣгѣтѣрѣ, прѣкѣм ам зіс, дѣн лѣнѣт тѣмнѣ аѣ фост дѣн Тѣрнов. Іарѣ нѣнтрѣ къ сѣаѣ дѣсѣнат Аспѣат шѣ аѣ трѣкѣт ла Латѣнѣ, Іоанніе сѣ-нѣрѣндѣсе шѣ крѣскѣндѣі тѣнѣа дѣн зі дѣн зі маѣ тѣрѣврат, прѣ Балдѣнѣ лѣаѣ скос дѣн темнѣцѣ шѣ тѣндѣі къ фѣрѣстѣл (πρωιν) тѣнѣеле де прѣн коате, шѣ нѣчѣоареле де прѣн цѣнѣлѣ, аѣ порѣнѣт де лѣаѣ арѣнкат дѣн рѣо валѣ, нѣде а трѣіа зі де тѣнѣкареа корѣ-лор къ грѣѣ аѣ мѣрѣт; шѣ нѣ нѣмаѣ прѣ ел, чѣ шѣ прѣ Ромѣі чѣі прѣнѣшѣ тот къ ачѣ-еашѣ крѣдзіме і-аѣ оторѣт.“

Анналістѣл Фландрѣі ла Ассѣман⁸⁾ зіче: „Одрѣл четатеа чѣа тѣре а Грѣчѣлор, нѣчѣ Фрѣнѣлор, нѣчѣ Венѣціанѣлор вреа сѣ се сѣнѣе. Аколо фѣцісе маѣ тѣлѣ Грѣчѣ де ѣра Латѣнѣлор, шѣ кіѣмѣнд дѣнтрѣ аѣісторѣѣ прѣ неамѣл Ромѣнѣск — accita in auxilium Valachorum gente, цѣнеа орѣвѣше четатеа дѣн контра а лор пощрѣі. Четатеа ачѣеа вѣнд сѣ о батѣ Балдѣнѣ, прѣнѣс-сѣаѣ, оторѣт-сѣаѣ дѣн бѣтаіе, нѣ се шѣе, къчѣ нѣ сѣаѣ маѣ вѣзѣт дѣнѣ ачѣеа. Сѣнѣт карѣі зік: „Кѣ Іоанніе краѣл Ромѣнѣлор прѣ аскѣне і-аѣ рѣтезат канѣл.“ Іатѣ Анналістѣл Фландрѣі прѣ Скѣте сѣаѣ Романѣ дѣлѣі нѣтеѣе Влахѣ сѣаѣ Ромѣнѣ, кѣрѣнѣндѣі тот сѣѣт нѣ нѣте.

Чѣ маѣ дѣлѣлѣеѣе скрѣіе Брѣѣѣіе⁹⁾ зікѣнд: „Іарѣ чѣ і сѣаѣ дѣлѣхъ лѣі Бал-дѣнѣ, дѣнѣ чѣ лѣаѣ дѣс дѣн Вѣлгарѣа, нѣ се шѣе, дар е маѣ де а се крѣде, къ аѣ мѣ-рѣт дѣн темнѣа лѣі Калѣо-Іоанн; нѣнтрѣ къ нѣ е де а се крѣде, чѣ скрѣіе Грѣчѣі, къ тѣндѣі тѣнѣіе шѣ нѣчѣоареле, лѣаѣ арѣнкат дѣн валѣ, шѣ аколо аѣ мѣрѣт дѣнѣ трѣі зі-ле, прадѣ пасерѣлор шѣ фѣере-лор.“ Адѣвѣрат еѣте къ Іоанніе аѣ фост отѣ грѣаснѣкѣ, шѣ фѣрѣ де тѣлѣ сѣаѣ нѣмѣт „Ромѣоктон“, сѣаѣ чѣгѣлорѣі де Грѣчѣ; чѣ дѣнтрѣ ачѣеа нѣнѣі вѣрѣат шѣ вітеаз, кѣм аѣ фост Іоанніе, нѣ трѣвѣіе кіѣітѣ о тѣрѣннѣіе аша де марѣ.

1) Gesta Innocentii tertii Nro. 106. 2) Georgius Acropolita in Chronico Compendiario cap. 13. 3) Nicetas Chroniastes de Balduino Flandro cap. 7. et 8. 4) Gesta Innocentii tertii Nro. 107. 5) Eadem Nro. 108. 6) Georgius Acropolita l. c. 7) Nicetas Choniastes de eodem cap. 10. 8) Annales Flandriae apud Assemanem in Calendario Eccl. universae Tom. 5. part. 1. cap. 4. 9) Philippus Brietius in Chronico universali ad annum 1205.

Анѣл 1207. Німіка аѣ фолосѣт тот иорокѣл шѣ тоатѣ вітеѣіа краѣлѣі Іоанніе, къчѣ дѣн анѣл ачѣста аѣ рѣпосат дѣн Домнѣл, дѣспре кареле аша скрѣіе Акрополѣтѣл¹⁾: „Іоанніе аѣісѣгѣнд нѣлѣ ла Тѣссалонѣка, шѣаѣ сѣлѣрѣшѣт віѣаѣа дѣн цѣнѣгѣрѣі сѣаѣ кѣм зік алѣіі, аѣ мѣрѣт дѣн осѣнда Дѣмѣзѣеасѣкѣ; нѣнтрѣ къ аѣ вісат, къ нѣ от дѣнтрѣарѣат стѣ лѣнѣгѣ ел, шѣі стрѣнѣнѣе коастеле, нѣнтрѣ ачѣеа і сѣаѣ дат нѣте де кѣіне, шѣ де тоѣі сѣаѣ порѣклѣт Калѣо-Іоанн, нѣнтрѣ къ дѣлѣхъ тѣнѣндѣсе къ Скѣтеле, прѣ ачѣѣіа нѣ нѣмаѣ

i-añ трас ла сіне, чи ши п̄равѣрле лор дикъ ле-аѣ сѣп̄т, фoарте тѣлт десфѣтъндѣсе дн зидеріле Ромейлор. Мърінд ачеста, Боріла, непотъл лѣі дін соръ, късѣторіндѣсе къ тѣтъшѣса Скотіда, аѣ апѣкат дѣпѣръѣѣа; іаръ Іоанн Фііѣл лѣі Асан пре аскѣне с'аѣ дѣсѣ ла Ските (маі віне ла Рѣші, към се зіче ла анъл 1221).⁶⁶

¹⁾ Georgius Acropolita in Chronico compendiario cap. 13.

Анѣі 1207 — 1210. Дн анъл 1207 Коломан ал доілеа, п̄скѣт Фііѣ ал лѣі Андрейѣ ал доілеа краіѣлѣі Дугаріеі, с'аѣ дѣнокорнат краіѣ Галіціеі, чи дн анъл 1209 с'аѣ п̄се ла аріѣтъ прін Рѣші, апоі дн анъл 1210 іаръші с'аѣ словозіт¹⁾.

¹⁾ Timon in Epitome Chronol. f. 25. Georgius Jeremias Haner Regum Hungar. Period. 8. §. 145.

Анѣі 1212 — 1214. Тѣроціе¹⁾ скріе, къ дн анъл 1212, аѣ оторѣт Банко бапѣла пе крѣаса Цетрѣде, нефііндѣі акасѣ бѣрѣвѣтѣ Андрейѣ П. Timon²⁾ дикъ аратъ дін-трѣо donacie, кареа с'аѣ фѣкѣт оаре-кѣрѣі Мішка дн анъл 1214, пентрѣ ачееа, пентрѣ къ атѣнчі кънд с'аѣ оторѣт Цетрѣде, аѣ тѣтъзіт де тоарте пре Бела чел дитѣіѣ п̄скѣт Фііѣ ал лѣі Андрейѣ: към къ зидереа крѣесеі с'аѣ дѣтъшѣлат маі п̄аіnte де анъл 1214; аша-даръ грешеше Бонфініе³⁾, ши Боксаі⁴⁾, кънд скріѣ, къ Цетрѣде с'аѣ оторѣт, дѣпъ че аѣ порніт краіѣ Андрейѣ кѣтре Палестіна; къчї Андрейѣ аѣ пѣтѣт а пѣ фї а касѣ, дѣсѣ-рѣнд дн анъл 1214 пре Коломан къ Солотіа, къ кареа аѣ доѣвѣндїт Галіціа де зрік, де знде аѣ ши лѣат краіѣ Дугрѣрѣші де се скріѣ краіѣ Галіціеі ши Лодомеріеі⁵⁾.

¹⁾ Thuroczius f. 148. ²⁾ Timon in Epitome Chronol. f. 25. ³⁾ Bonfinius f. 279. ⁴⁾ Boksai f. 919

⁵⁾ Anonymus in decretis et vitis regum Hung. Part. 2. p. 30.

Анъл 1215. Кѣтъкъ колоніі чеі дн анъл 105, дѣші дн Дакіа веке де дѣпѣ-ратѣл Траіан, с'аѣ деспѣрѣіт прін дѣпѣратѣл Авреліанѣ, ши зніі с'аѣ трекът дн Дакіа позъ, іаръ партеа чеа маі mare, с'аѣ лѣсат пе лок, ам арѣтат ла анъл 274, към ле-аѣ зѣвлат, ши че лї с'аѣ дѣтъшѣлат колонілор ачестора дѣпѣ дїспѣрѣіреа лор, п̄п̄лъ ла веніреа Бѣлгарілор, кареа с'аѣ дѣтъшѣлат ла анъл 679, ши към тоці колоніі ачещіа с'аѣ къпріне де дѣп̄шіі, дар пѣ ка рові, чи ка ніше соці, аї пѣтѣт vedea ла анѣі трекъці. Вінд Дугрѣрѣі аѣ къпріне о парте а Молдовіі, чи дн анъл 889 с'аѣ алънгат де аколо прін Пацінакі ши аѣ веніт дн Дугаріа де сѣс, де знде погоръндѣсе аѣ къпріне дн анъл 904 тот Ардеалѣл ши Бѣпѣтѣл, дѣпѣрѣзѣл къ Ромѣніі, каріі ера аколо, ши цінѣ цѣрїле ачестеа п̄п̄лъ асгъзі. Пре Ромѣніі дін Бѣковіна, Молдова, Бессарабіа ши Валахіа де а-към і-аѣ къпріне дн анъл 889 ши дѣпъ ачееа Пацінакіі, апоі дн 1053, 1065 Котаніі. Пѣрінд Пацінакіі дн анъл 1122 аѣ рѣмас дн цѣрїле ачестеа Котаніі стѣп̄лні Ромѣнілор. Чи Котаніі стрѣтмошіі Козачілор дикъ с'аѣ алънгат дінтрѣнѣсе дн анъл 1152 ши аша аѣ рѣмас пѣмаі Ромѣніі, пре каріі дѣпъ ачееа історічїі, маі алес чеі Гречѣці, і-аѣ пѣміт, Котаніі, дн лок де, Романіі ши ши Ските, към с'аѣ арѣтат ла анъл 1186. Аша даръ дѣзѣдар скріе Іоанн Філіп̄х¹⁾: къ цѣара тѣпѣнеаскъ с'аѣ дѣпѣпорнат прін Негрѣ-Водѣ, дѣпъ че аѣ робіт Тѣтаріі дн анъл 1233 Ардеалѣл ши цѣрїле де прін преіѣр; къчї зіче анонімъл Ромѣнескъ²⁾; „Хроніка чеа веке, се дѣ а греші къ 75 де анї, фіінд къ фѣрѣ де нічі о довадѣ фаче дѣчепереа де ла анъл 1290, ши дѣпъ анѣ

ачешia пне сиреаоа Domnilor, darъ дичепереа чеа адеврать се доведеше din in-
scripția (iscania) тълъетирii: „Ачеаста о аѣ zidit дитъил Domnъ Radъl Bodъ Negrъ дн
анъа 1215.“

„Radъl Bodъ Negrъ ера Bodъ дн Ардеал, ши ши Херцег пе Амлаш ши Фъгъраш,
ши аѣ коворят ла цера Ромънеаскъ пре апа Дъмбовицеi ла Къмпъ-Лънгѣ unde ш'аѣ
фъкът кърци, ши тълъетире ла ачест ап. Венит'аѣ ши Басараѣ Банъа Краiоѣеi, ши с'аѣ
свпхе лѣи. Ши аѣ стълънит нѣмитъа domnъ тоатъ цера Ромънеаскъ кз чинчи видеше
але Краiоѣеi пълъ дн Дънъре ши пълъ дн апа Сиретълѣи, ши дн Ардеал Амлашъа ши
Фъгърашъа, кзм ши чеi маi din зрта лѣи domnъ мълъ време аѣ стълънит ачестеа,
дълъ кзм се доведеше din титълиi Хрисоавелор. Iаръ дълъ ачеста аѣ мстат Radъl Bo-
дъ Negrъ сказъа ла къртеа din Аршшѣ, ши фъкъндс'ши кърци, аѣ фъкът ши вiсерикъ, дн
кареа дълъ моартеа лѣи с'аѣ днпропат, ши i с'аѣ фъкът ши статъ de пiатръ, адекъ ки-
пъа лѣи кареле есте дн ачеа вiсерикъ.“

Енгел ²⁾ зиче, къ de ар кста inscripția de ла Къмпъ-Лънгѣ, кареа о адъче anoni-
мъа ачи, о ар фi възът ши Сълдер; даръ еѣ зик, къ Сълдер дикъ нъ ле аѣ пѣтът пе-
деа тоате, ши шѣ къ Andreiъ ал треiмеа дн декретъа сълъ din анъа 1291, априат зиче,
къ Фъгърашъа есте а лѣи згрin, ши аѣ фост маi пайнте ал маi марилор лѣи, de unde дн-
кид ши еѣ, къ Фъгърашъа н'аѣ пѣтът фi а лѣи Negrъ Bodъ дн анъа 1290, кънд зиче
Хроника чеа веке къ аѣ трекът Negrъ Bodъ дн Valachia: дрепт ачееа аѣ тревъит съ
треакъ кз мълъ маi пайнте; ши дълъ анонимъа дикъ н'аѣ днпопорат ел Valachia, чи
пъмаi о аѣ кърпине.

¹⁾ Joannes Filstich in Schediasmate historico. ²⁾ Anonymus Valachicus. cap. 44. ³⁾ Joannes Christianus Engel in literali Historia Valachiae p. 97.

А н ѣ л 1216. Дълъ моартеа Цетръдеi Andreiъ ал П-ле Краiъа знгариѣи с'аѣ дн-
сврат а доза оаръ, ши аѣ лхат прекъм скрие Писторие ¹⁾ пре Юланда, оаре каре прин-
цеасъ динтре Гречи, маi пайнте de а порнi ла Палестина, din кареа с'аѣ пъскът लोकiсiа
кареа с'аѣ търитат дълъ Краiъа Arragoniѣе ²⁾.

Пре Бела ал IV-ле фiъа сълъ чел дитъиъ пъскът дикъ л'аѣ днкоронат Andreiъ ал
П-ле маi пайнте de а порнi къртъ рълърит ³⁾, дрепт ачееа доаръ дн анъа 1216.

¹⁾ Pistorius f. 763. ²⁾ Anonymus in decretis et vitis regum Hung. Part. 2. p. 11, Timon in Epitome
Chronol. f. 30. Thuroczius f. 154. ³⁾ Timon in Epit. Chronol. f. 28. 29. Faschingius Novae Daciae
part. 5. p. 106.

А н ѣ л 1217. Andreiъ ал доiлеа Краiъа знгариѣи дн анъа ачеста ¹⁾ аѣ порнит къ-
тръ Палестина асвпра некредичиошлор ²⁾ din порзика патриархъаи Romei ши адецереа
търъпор Краiлор крешинеш ³⁾, кареа мерцере а лѣи Andreiъ фост'аѣ спре фолосъа знга-
риѣи ши ал церилор de prin прецiср саѣ нъ, вор аръта ла апиi вииторi жафъриле ши пръ-
зиле челе мълъе але Търарилор, каре с'аѣ зрзit din мерцереа ачееа.

¹⁾ Thomas Spalatensis f. 573. ²⁾ Thuroczius f. 149. Bonfinius f. 279. ³⁾ Privilegium Andreae II-di da-
tum Mathiae Estoras anno 1225. quod exstat apud Khevenhüller tom. 2. f. 319. seqq.

А ниі 1218 — 1221. Аѳисно'аѳ Andreiș а.л доilea дн Сіріа дн анѳл 1218¹⁾, лѳ-ага'аѳ Damiatu de ла Сѳлтанѳл дн Вавілон дн анѳл 1219²⁾, ши дитърнатс'аѳ — дѳнѳ че л'аѳ отрѳвѳт аї сѳї саѳ алѳїї — нѳ шиѳ Toma дн Спалат³⁾ дн анѳл 1220⁴⁾, кѳчї дн анѳл 1221, іарѳши і-аѳ венїт карте дн Рома сѳ се дитоарне дн Палестїна, чї нѳ с'аѳ дитърнат⁵⁾.

¹⁾ Timon in Epit. Chronolog. f. 26. seq. ²⁾ Thuroczius f. 149. Reva Centur. f. 14. Timon l. c. f. 28.

³⁾ Thomas Spalatensis p. 574. ⁴⁾ Timon l. c. f. 28. ⁵⁾ Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. Period. 8. §. 150. nota f.

А нѳ л 1222. Доѳъ лѳкрѳрї с'аѳ дитѳмплат дн анѳл де акѳм вреднїче де а се лѳа дн самѳ, зѳнѳл дитре Ромѳнїї чеї де а дреанта Дѳнѳрїї, алѳѳл дитре ѳнѳрїї ши дитре Ромѳнїї, карїї сѳлт дитре ѳнѳрїї ши сѳлт воїерї.

Деспре Ромѳнїї чеї че сѳлт де а дреанта Дѳнѳрїї скрїе Акрополїтѳл¹⁾ аша: „Чел дїнтѳїѳ Країѳл ал Бѳлгарїлор (ши ал Ромѳнїлор) Асан аѳ авѳт дої фечїорї, пре Іоанн ши пре Александрѳ. Іоанн (дн анѳл 1207) кѳ ѳзга скѳпѳнд ла Рѳши — *περι τα ρωσων χωρια*, ши ако.ло зѳбовїнд о време, ши адѳкѳнд пре зѳнїї дитре Рѳши, аѳ поѳтїт сѳ'ши кѳщїѳе дндѳрѳлт днтѳрѳдїа нѳрїнтеаскѳ, ши аѳ прїне арме асѳира лѳї Борїла, ши дн-вїнглѳдѳл аѳ кѳпрїне маре парте а цѳреї лѳї, Борїла днтѳрѳнд дн Трїнов, ши днкіс днтре зїдѳрї шепте анї с'аѳ апѳрат, чї оцїле остенїндѳсе с'аѳ десвїнат кѳтрѳ Іоанн ал лѳї Асан. Дѳнѳ ачеаста пре Борїла л'аѳ прїне дн ѳзгѳ ши і-аѳ скос обїї дн порѳнка лѳї Іоанн: ши аша аѳ кѳпрїне Іоанн ал доilea тоатѳ Бѳлгарїа.“

Іарѳ ѳнѳрїлор ши Ромѳнїлор, карїї сѳлт сѳлт корона ѳнѳрѳеаскѳ ши сѳлт воїерї, кѳм есте ши *familia mea*, ши кѳ мѳлт маї нїнѳте аѳ фост, Країѳл Andreiș а.л П-ле ле аѳ дѳрѳїт зн прївїлегїон фоарте маре, каре кѳпрїнде дн сїне ачестеа бѳне воїнде²⁾:

„Днтѳїѳ, ка нїчї зн воїерїѳ сѳ се поатѳ *pedenci* саѳ прїнде маї нїнѳте де а'л сорочї ши днвїнѳе.

А доѳа, ка дїнѳтѳрїле воїерѳщї ши бїсерїчѳщї сѳ нѳ плѳтеаскѳ пре о даре.

А треїа, ка нїчї зн стрѳн сѳ нѳ се прїмеаскѳ ла дїрегѳторїїле челе маї марї але цѳрїї, фѳрѳ де бѳнѳ воїнда маї марїлор цѳрїї.

А чїнѳеа, ка орї че лѳкрѳ стѳтѳторїѳ вор кѳщїга воїерїї, сѳ фїе де зрїк.

А шеса, ка стрѳнїї сѳ нѳ'ши поатѳ кѳмпѳра локѳрї стѳтѳтоаре сѳлт корона ѳнѳрїї, ши де'ши вор ши кѳмпѳра, фїїї патрїсї сѳ ле поатѳ рѳскѳмпѳра де ла сї.

А шептеа, ка фїсѳе каре воїерїѳ фѳрѳ де потѳ, дн кареа дншї перде капѳл ши тот че аре, сѳ се поатѳ скѳла днтпрїтїва Країѳлї, кареле ва лѳкра днтпрїтїва врѳнѳї нѳнкт дїнтре ачестеа.“

Прївїлегїонѳл ачеста се дїне пѳнѳ астѳзї ка зн преа скѳши odor, ши тоцї Країї кѳнд се днкоронеазѳ, треѳѳе сѳ цїзре кѳ'л вор дїнеа, нѳмаї нѳнктѳл ал шептеалеа с'аѳ шерѳѳ дн адѳнарѳеа цѳрїї дн анѳл 1696, пенѳтрѳ кѳвїоасе прїчїнї, кѳм се ва арѳта ла нѳмїтѳл ан.

Іоанн ал П-ле фїїл лѳї Асан, кѳм ми се vede, днкт н'аѳ кѳпрїне Бѳлгарїа де ла

аколю трекънд кадеа, се се се не о каде пълъ ла семъла че деспарте отареле сателор Херман ши Ръстел.“

„Іаръши дитърім прін привілегионъла ачеста пълънтъла, каре скоџиндъла де ла Ромъні — terram exemptam de Blassis — пентрѣ спълънла съфлетълаі Нострѣ л'ам фост дат пълънтелі пълънтелі прін кредічюсъл ши ізвітъл Нострѣ Бенедіктѣ атълчеа Воіводъла дъндъла дн пълънт. Іаръ марџінеа пълънтълаі ачестъла днчепънд де ла апа Олтълъі, џнде се съфршешче џн остров, се се прін локъл че се кіамъ Егнерпоток, пълъ ла фаџіі че се зік Ногевік, ши марџінеа фаџілор каде дн рѣжшоръл че се зіче Арпаш; ши дн пълънтелі мергънд кълтрѣ амеазъ-зі, се погоаръ дн рѣжшоръл че се зіче Карџ — qui dicitur Kurtz, ши прін рѣжъл ачела віне апа Олтълъі, ши аша се съфршешче.“

„Іаръ пентрѣ ка съ рѣмъе привілегионъла ачеста ал Нострѣ тот деа џна немішкат, ам дат картеа ачеста дитърітъ къ печетеа Ноастрѣ деа пъръреа. Дат прін пълънтелі лъі Клет Канцеларіџлаі кърџіі Ноастре ши препосітълџлаі дн Агріа, дн апъл де ла дитърънареа Домълџлаі 1223, фіінд скавъл Стрїгонълџлаі гол, ши фіінд Архіепіскоп Калочелі чінетітъл 8-грін, дн Ченад Децидеріе, дн Веспрім Роберт, дн Загравіа Стефан, дн Агріа Тома, дн Ваџѣ Бріккіе, дн Печіѣ Вартоломеѣ, дн Ардеал Раіналдѣ, ши алџі Епіскопі дндрептгънд бесерічеле лъі Дъмнезеѣ; фіінд Палатін ши Коміт Бодрогълџлаі Іона Бан Солотон, Коміт кърџіі Крѣсці Ніколае, ши ал Шопронълџлаі Ботез Комітъл кърџіі Ноастре ши Комітъл Бікішълџлаі, Бъзалд ал Пожонълџлаі, Мартін ал Мошонълџлаі, Лазрентіе ал Іагрінълџлаі, ши алџі Коміті џіінд џіздецеле: іаръ ал крѣмелі Ноастре дн апъл ал 20-іе.“

Прівілегионъла ачеста л'ам дитърпат дн кълънт дн кълънт дн скрїсоареа лъі Данил Корнідес ³⁾ векіѣ претелълџлаі меѣ, де къл кареле маі днвџдат п'аѣ авѣт корона џнгрѣаскъ пре тіпъла меѣ.

¹⁾ Sigler f. 52. ²⁾ Georg. Jeremias Haner Reg. Hung. Periodi 8. §. 153 nota s. ³⁾ Daniel Kornides Mss. tom. 2.

А пъл 1224. Дн прівілегионъла ла апъл трекът адсе аї пълът ведеа рѣдъліна Ромънілор дн Ардеал, пре каріі пълмаі дн батіокъръ і-аѣ зіе съфрїџі Іоанн Кемѣну ¹⁾ (де віџъ Ромънеаскъ, кѣм воіѣ арѣта ла локъл съѣ), пълмаі ка съ ши аскѣнъл неамъл съѣ. Іаръ дн прівілегионъла карел воіѣ адѣче ла апъл ачеста, ши маі не ларгѣ веі ведеа, къ Ромъніі пѣ сънт пълмаі съфрїџіі дн Ардеал, чі еі сънт ватра Ардеалълџлаі, пентрѣ къ Сасіі п'аѣ алтъ дрептате, фъръ пълмаі кареа о аѣ ши Ромъніі, прекѣм аратъ прівілегионъла, кареле дн кълънт дн кълънт аша сълъ:

„Дн пълмеле сълтеі Треімї, ши недеспърџітеі џнімі.“

„Андреіѣ дн міла лъі Дъмнезеѣ Краісл џнгаріелі, Далматіелі, Кроаџіелі, Рателі, Сербіелі, Галіџіелі ши Лодоміріелі деа пъръреа. Прекѣм се џіне де дірегторіа крѣеаскъ а а-сѣпрі червічеа пълдрилор; аша се кълвіне ачелаші крѣеліші мілі а рѣдіка къ дндрѣре пре челі асѣрїџіі, а пълъвра сълъжа кредічюшілор, ши фіешче кърџіа а рѣспълті къ граџіе пентрѣ вреднічїіле сале.“

„Viind drept aceea credințioșii oaspeții Noștrii Teutonii (Saci) cei din Ardeal, și că zămisliți căzând la nișoarele pămîntei Noăstre celzîndse Ne aș arbat, că pentru că aș căzăt de la slobozenia, că care c'ăș fost kiemat prin чел преа că еславие Крайѣ Teza moșia Noăstră, аș ацисе ла сьрѣие, pentru care крѣмеі Noăstre пѣ Ne аș пѣтѣт слѣци, ші дн ачеа, де нѣшї ва дескиде окї крѣеаска мїлѣ, ші маї адѣк се вор акѣ-ѣнда: Ної дарѣ плекѣнд зрѣкїе обичнїтеї мїлеї Noăstre ла дрепте черерїе лор, врем сѣ віе ла шїреа челор де акѣт, ші а челор че вор зрѣта, къ Ної кѣкѣнд зрѣтеле маї тарїлор Noăтрії, ші порнїци дїн фѣндѣл мїлеї, ле ам дїторс лор slobozenia чеа маї де demѣт, чї аша, ка тоцї локѣторїї лор, дїченѣнд де ла Варош (Орѣшіе) цѣлѣ ла Баролт (саѣ Баролт), къ цїнѣтѣл Секѣлор ал пѣмѣнтѣлї Себес, ші ал пѣмѣнтѣлї Дараѣ, сѣ фїе зп попор, ші сѣ се сокотеаскъ сѣит зп цїздецѣ, тоате комїтатѣрїе (цїздецеле), а-фарѣ де ал Сїбіѣлї, щергѣндсе дїн рѣдѣнїѣ. Іарѣ комїтѣл Сїбіѣлї орї чїне ва фї, сѣ пѣ дїдрѣзнеаскъ а пѣне пе чїнева пѣртѣторїѣ де грїѣ дн комїтатѣрїе ачелеа, де нѣ ва фї локѣторїѣ дїнтре еї, ші пѣл вор адеѣ попоареле, дѣлѣ кѣт лї се ва маї пѣре; ші дн комїтатѣл Сїбіѣлї дїкѣ нїчї зпѣл сѣ кѣмпере къ банї. Іарѣ вїстїерїеї крѣїеци сѣ фїе даторї а да пе аѣшї чїнїї сѣте де тарѣ де ардїнт. Де ла дареа ачєаста пре нїчї зп мошеан саѣ локѣторїѣ дїнтре дѣншїї врем сѣ фїе скос, де нѣ ва аѣеа осѣбїтѣ скѣтїнїѣ деспре ачєеа. Ачєаста дїкѣ ле дїгѣдѣт, ка банїї каре треѣсе сѣ Не пѣтѣеаскъ, сѣ пѣ се тѣсѣре, фѣрѣ пѣтаї къ тарѣ де ардїнт, кареа ле-аѣ рѣндѣтїѣ чел де ферїчїтѣ поменї-ре Татѣл Noăтрѣ Бєла, адекѣ де патрѣ фертонї шї о цїмѣтѣте а тѣсѣреї Сїбіѣлї къ зп депарїѣ де Колонїа, ка сѣ пѣ се скїпѣе дн кѣмпїлѣ. Іарѣ трїмїшїлор де ла крѣеаска тѣ-рїме ка сѣ кѣлеагѣ банїї ачєїа дн тоате зїеле кѣте вор зѣбовї аколо, сѣ лї се деє кѣ-те треї злочиї pentru келѣелїе лор. Іарѣ осташї спре слѣѣѣа Країлї дн деарѣ сѣ деє 500, афарѣ де деарѣ 100 де ва мерѣе Країлї дн персоана са; іарѣ де ва трїмїте а-фарѣ де деарѣ пре вре зпѣл дїнтре їовацїї сѣї саѣ дїтрѣ ацїсторѣл претенѣлїї сѣѣ, саѣ дн лѣкрѣрїе сае, пѣтаї 50 де осташї сѣ фїе даторї а да, ші нїчї Країлї сѣ поатѣ маї тѣлїї пофїї. Іарѣ преоцї сѣшї адеагѣ дѣлѣ пѣчереа лор, ші пре чеї аленїї сѣї пре-сѣпте, ші сѣ ле деє дїжтѣ шї тоате чєле сѣ ле пїнеаскъ дѣлѣ чеа веке кѣдїнїѣ вї-серїеаскъ.“

„Маї врем шї тарѣ дорѣнїт, ка пре дѣншїї алѣл сѣ нѣї цїздече, фѣрѣ пѣтаї Ної, саѣ комїтѣл Сїбіѣлї, пре кареле дн vom пѣне Ної; іарѣ де се вор кїема дїаїнтеа алѣї цїздекѣторїѣ, ачєла пѣтаї дѣлѣ обїчеїѣ сѣ цїе цїздеката; ші дїаїнтеа Noăстрѣ дїкѣ сѣ пѣ се поатѣ сорочї, фѣрѣ пѣтаї кѣнд пѣ се ва пѣтеа сѣѣршїї каѣса дїаїнтеа цї-деѣлїї лор.“

„Іарѣ престе чєле маї сѣс зїсе ле ам дат лор пѣдѣреа Влахїлор шї а Бїссенїлор къ апеле, ка сѣ ле фолосаскъ дн комѣн къ чеї маї сѣс зїшї, адекѣ къ Влахїї шї къ Бїс-сенїї, ка авѣнд тот о slobozenie, пїтѣнїї де аколо сѣ фїе даторї а слѣци.“

„Престе ачєаста ле ам маї дїгѣдѣт, ка сѣ аїѣ о печете, кареа сѣ фїе кѣпоскѣтѣ

Нозъ ши воерілор Ностріі. Іаръ де ва вреа чінева дінтре дълшіі съ се лецізіаскъ къ алъл пентрѣ вані дн фаца цідекълзі съѣ, съ нѣ поатъ кіета алте шъртєрїі, фъръ нѣмаі дінтре дълшіі. Скътінді пре еі де тоате цідекъліе стрєіне ле днгъдшім, ка дънъ обі-чеіл чел вєкіѣ, тѣтєрор съ лі се деє сърї търънте пе ла Сын-Ціорїѣ дн опт зіле, ши пе ла Сын-Мартін ашіндєреа дн опт зіле.“

„Ле маі днгъдшім прєсте ачєстеа, ка нїчі зъл дінтре трївѣтарї съ дндрѣзнеаскъ ай дмпедєка пре еі саѣ сзіндсе, саѣ погоръндсе. Іаръ пѣдѣреа къ тоате пърціле еі, ши апеле къ кърєєрїле лор, карє нѣмаі се цін де донаціа крїаскъ, съ ле фолосєаскъ съ-рачїі ка ши богачїі тот днтр'єн кін.“

„Врем ши таре поръчїм ши ачєста, ка нїмене дін іоваціі Ностріі съ нѣ кѣтезе а чере вре зп сат, саѣ вре зп предїѣ дін але лор де ла крїєаска търїре, іаръ де ва чере пєщїне, къ пѣтереа де ла Ної датъ съї поатъ ста дмпротївѣ.“

„Днгъдшім прєсте ачєстеа нѣміцілор кредїнціонї, ка днтъмплъндсе съ терѣет пої ла дълшіі, нѣмаі треї сковорърї съ Не плїтеаскъ, іаръ де ва терѣє Voivodѣл пентрѣ фо-лосъл крѣєск, нѣмаі доѣз сковорърї съї плїтеаскъ, зна кѣнд ва днтра, алта кѣнд ва еші.“

„Адъзгъм ла скѣтїнцєле чєле зісе але маі сѣє нѣміцілор, кѣм къ пєгъціторїі лор пот вїнде ши зъєла дн тоатъ крїмеа Ноастрѣ, фъръ вре зп трївѣт; ши кѣм къ ка ачє-стеа ши днтре дълшіі съ се цїнѣ, къ deadїнєл поръчїм.“

„Іаръ ка съ рънълъ тоате кѣте зієєръм маі сѣє тарї ши нємішкєте, картеа ачє-ста фъкєръм съ се днтѣреаскъ къ дндоїт пєчєтнїкєл Нострѣ. Дат дн апъл де ла дн-трѣпарєа Домпълзі 1224, іаръ ал крїмеї Ноастрє 21.“

Дїпломатъл ачєста сє афъл дн цїдєкєтє Палатїнълзі Міхал Ореєг, карєа о аѣ фъ-кѣт спре партеа капїтълълзі дін Орадеа-маре дн апъл 1478; дін карєле тѣ поці ведеа, къ Ромънїі карїі сє зік Влахі, къ Біссєнїі, карїі аѣ фост дѣпъ Енгєл 3) Пацімакі, чї апої с'аѣ амєстєкат къ Ромънїі, маі пайнте аѣ мошєнїт локєл, кѣт єсте де ла поарта де фєр, пълъ ла скаєнъл Шєпші, де кѣт Сасїі дін Ардеал, карїі нѣмаі кѣт аѣ довьндїт партеа дін пѣдѣрї ши дін рѣєрї, ка ши Ромънїі ши Біссєнїі, чї н'аѣ стъпънїт атъчї, фъръ нѣмаі сєтелє де лънгъ калєа чєа де пощѣ де акъм, днчєпънд де ла Оръшіє пълъ ла Баролт. Рѣѣ сє дншалъ аша дартъ ши ла пшкѣл ачєста вєстїтъл Eder 3).

1) Joannes Kemény in approbabilis Constitutionibus magni principatus Transsilvaniae. 2) Joannes Christianus Engel in Antiquiori Historia Valachiae part. 1. p. 140. 3) Jos. Carolus Eder in crisi ad Instantiam Valachorum de Transsilvania.

Апъл 1228. Днкъ дн апъл 1222 Бєла ал IV-ле днтрѣ атъта дїсармонїє аѣ фост вєнїт къ татъл съѣ Андреїѣ ал II-ле пентрѣ маі тѣлте прїчїні, іар маі вѣртєє къ ш'аѣ фост лєпъдат тєієреа, прєкѣм араѣ Тїмон 1); кѣт і-аѣ кѣятат а фъці дн Авєстріа, ши а-коло а зъбовї пълъ ла апъл ачєста, дн карєле с'аѣ днтъчїзіт къ татъл съѣ, ши с'аѣ дн-тѣрнат а касѣ 2).

Тот днтрѣ ачєст апъ аѣ дързіт Андреїѣ ал II-ле лзі Дїонїсіє тавєрнїкєлзі Сєплакєл

de l'ingz Regen, și Ceaga care le-a fost scris de la Simon banul centrz zăderea Ce-
trșdei, cea din anul 1212. дитъмплатъ 3).

1) Timon in Epitome Chronol. f. 28. 2) Idem ibidem f. 29. 3) Diploma exstans in Diplomataris re-
gnicolar. tomo 1.

А н з л 1230. Дитре фамилие челе маї дин Ардеал, чеа маї де фрште ши маї
веке есте фамилия комитилор Ваш дин сътъл Egidie, iarъ акъма пшмїтъ а Гравилор Ваш
de Ceaga. Фаміліа ачеаста аѣ венїтъ къ дитѣа дитраре а Знгерилор дн Ардеал дн а-
нзл 904 дин Молдова; ши печетеа о аратъ къ нз пшмаї аѣ fost de фрште дитре Мол-
doveni, чи токма дин каса че обльдіа Молдова; кѣчї пѣнз дн зїоа де акъм цїне цїмї-
рѣл саѣ стема Молдовї дн печетнїкѣл сѣѣ. Дѣпъ ачеса с'аѣ аместекат ши къ фамиліа
лѣ Дракъла, а обльдіторїлѣ дїрїї Ментенешї прїн късторїе, кѣм воїѣ арѣта ла анії
вїторї. Ачї адѣк пшмаї дипломатѣл дин анзл ачеста дат преа дѣмїнатеї фамиліеї ачестеїа,
каре ле сѣнз аша:

„Капїтълѣ бїсерїчїї Ардеалѣ тѣтѣрор вїне кредїнчїошїлор крещїнї, ши челор де а-
кѣм, ши челор вїторї, карїї вор ведеа скрїсоареа ачеста съпѣтате де ла Млнтѣторїл
тѣтѣрор. Ла дїшїндареа тѣтѣрор врем сѣ вїпъ прїн рѣндѣл кѣрїї ачестеїа, кѣм къ бо-
їерїл преа тѣрїтѣл Нїколае, фїїл лѣ Іоанн ал фїїл лѣ Емїк, дин сътъл Egidie, венїнд
дн фада ноастрѣ, не аѣ дат зп прївїлегіон ал лѣ Бела Країл Знгарїеї, рѣгѣндѣсе къ кѣ-
вїнцѣ, ка центрѣ маї маре вїзїнцѣ ши дїкредере сѣл скрїем дин кѣвѣнт дн кѣвѣнт
ши печетлїндѣл сѣ іл дѣм афарѣ, каре прївїлегіон сѣнз аша:“

„Бела дин мїла лѣ Дѣмнезеѣ Країл чел дитѣї пѣскѣт ал Знгарїеї тѣтѣрор челор
че вор ведеа картеа ачеста съпѣтате де ла чел че есте Млнтѣторїл тѣтѣрор. Кѣнд
дн воїнца Татѣлї Нострѣ, ши дин рескопт сѣатѣл воерїлор дїрїї Ноастре ам стрїкат
donacїїле де зрїк челе фѣрѣ де кале фѣкѣте, Не аѣ дат Ноѣ Чана фїїл лѣ Лоб, воїе-
рїл дїрїї Ноастре, зп прївїлегіон де ла рѣпосатѣл мошѣл Нострѣ Бела оаре-кѣнд Країл,
дат десре дїрѣїреа а ноѣ пѣмѣтѣрї саѣ сате, каре прївїлегіон дѣпъ ачеса с'аѣ пердѣт
ла Ної дин дитѣмпларе саѣ дин пѣблгаре де самѣ. Ної дрепт ачеса сокотїнд кредїнчоа-
са ши преа бѣла слѣжѣ а лѣ Лоб, а тѣтѣнесѣ ши а лѣ Тома фрателѣ ачелїа, кареа
о аѣ арѣтат дн цеара гречеаскѣ, къ кредїнцѣ пѣзїнд тѣрїмеа крѣїеаскѣ, ши пѣнз ла вѣр-
сареа съпѣтелѣ вѣтѣндѣсе центрѣ чїнстеа еї, петемѣндѣсе а се да не сїне ла моарте,
але кѣрора преа маї фанте ши слѣжѣ къ кредїнцѣ фѣкѣте, Омѣдїн Банл де атѣнчї, ши
Дѣвстакїе Воїводѣл, къ карїї пшмїцїї вѣрѣацї с'аѣ оцїт дн цеара Гречеаскѣ, ле аѣ спѣс
ши арѣтат Країлѣ Бела, ши центрѣ аша вїртѣцї, ши кѣчї вреднїїїле нз тревѣсе сѣ рѣтѣе
перѣспѣтїте, ачелашї Бела Країл мошѣл Нострѣ аѣ дат ши аѣ дїрѣїт лѣ Лоб ши лѣ
Тома центрѣ статорнїїа кредїнцѣї лор сателе ачеле, адекѣ: Bemshed, Омѣзтелеке, Фї-
зештелеке, Паштелеке, Кѣдѣмат, Мохал, Девежерїл де сѣс; ши сатѣл Італїа де лѣнз
Шїсѣл-мїк, дн кареле е бїсерїка сътѣлѣ Andreїѣ, тоате дин Вартедеа (цїздецл) Добо-
чеї, къ тоате фолосѣрїле ши венїтѣрїле лор, адекѣ къ пѣмѣтѣрїле де арат, къ фѣпацїеле,

първеле, ржървеле, апеле, мшчїи шї ржървеле лор, каре се цїн де дъселе, ка Лов шї Тома, шї прїн тръншїї фїї, шї фїї фїлор първреа съ ле тошенеаскъ. Ної дрепт ачеса врем съ слжїим векинеї, шї сателе де ла тошл Нострѣ дървїте рї нїмїка съ ле мїшкълм, ка съ Не афлѣм вреднїї ршъторї аї маї марїлор Нострїї, ачелеа ле рїтърїм, шї рїтърїреа фъкндѣо съ се скріе, о шї печетлїм. Дат прїн мълїле лїї Matia препосїтлїї дїн Загравїа Канчеларїлї Кърцїї Ноастре, рї апл Domнлїї 1230, фїнд Маїстрїї Пове ал Тавернїїлор, Гав ал вькьтарїлор, Повеа ал агазонїлор, Мїхал фїл лї Онд ал кълчерїлор шї Јола фїл лї Леостакїе воївод.“

„Ної дрепт ачеса рїгъдїм черерїї чеї не леце а преа мърїтлїї Николае, дшл даторїца ноастрѣ, прївїлегонл — фъкндл съ се скріе дїн кьвїт рї кьвїт, нїмїка адъогнд саѣ скоїнд дїнтрѣнсл — гам рїтърїт кь печетеа ноастрѣ чеа де дъселе акъцать. Дат Меркърї дшл сьрвѣтоареа С. Вергьрї Лжкїеї, рї апл Domнлїї 1319, фїндше препосїт Domїнїк, кантор Мїхал, кьстод Јоранд, протопон ал Кљжлїї шї повѣ декан Николае.“

Прївїлегонл ачеста гам лгат дїн Анналектеле лїї Карол Fejérváry¹⁾.

Тот рїтрѣ ачеста ап аѣ кьїтат Сасїї дїн Сатмар-Немстї прївїлегонл съѣ де ла Андреїѣ ал П-леа Країл Ъгарїеї, кареле рї поцї четї рї кьлецереа меа чеа маре²⁾.

¹⁾ Carolus Fejérváry in Annalectis Tom. 2. No. 359. ²⁾ Georgius Sinkay de eadem in collectione Annalium Daco-Romanorum ad annum 1230.

А п л 1231. Ла апл ачеста аша скріе Акрополїтл¹⁾ деспре Блгарї шї деспре Ромлїї чеї деа дрепта Дшлреї зїкнд : „Іарѣ Теодор Комненл (Domнл Епїрлїї) а фъкѣт легьтърѣ кь Јоанн фїл лї Асан Країл Блгарїеї, шї пре Марїа фата лїї о аѣ логодїт кь Еманїл фрателе съѣ. Дшл ачеса тьрвьрїндсе легьтърїле, с'аѣ скълат асѣпра Блгарїлор, шї трекнд Одрїл аѣ тере прїн партеа чеа де сьс а Еврлїї съ се вать кь Блгарїї. Къчї і се ведеа, кь Блгарїї рїфрїкомндсе, нїчї пьвлїреа чеа дїнтлїї а оцїлор лїї о вор сѣтерї. Чї Јоанн Асан рїкредїндсе рї недрентатеа лїї Теодор, пшмаї пшїнеї Скїте (адекъ Ромлїї де престе Дшлре) кїемнд рїтрѣ аїсторїѣ шї акъїнд де стеагл мїлїтърск шї цїрѣмшнтл лїї Теодор, ла локл де лжгь Еврл, че се кїамъ Клоконїца, аѣ пьвлїт кь осташїї сїї, шї с'аѣ рївїне Теодор Апел чел поѣ, шї с'аѣ прїне кь мълїї кшмацї де аї лїї, шї кь ацїї вьрвацї вестїї, лъндлїсе шї тоатъ богарїа. Јоанн Асан пьртндсе оменїше кь чеї прїмшї, партеа чеа маї таре а оцїлор лїї Теодор о аѣ слобозїт саѣ дїн оменїе, саѣ пентрѣ кь прїн ачеста рїшї черка маї марї фолосьрї шї довьнлї, къчї вреа сьшї кьїїше сїемшї domнїа лор, прекьш аѣ шї фъкѣт: пентрѣ кь пре карїї рї гонїа фьрѣ де вьрсаре де сьнце, тоцї се сьпшעה лїї. Аша і с'аѣ сьнсе Одрїл, Дїдїмотїхл, Болерл, Серра, Пелагонїа, Прїлапл, шї локьрїле де прїн прецїср : пьвлїтаѣ шї рї Влахїа чеа маре, шї лънд Елванл, пьлѣ рї Ілїрїк тоате ле-аѣ пръдат. Іарѣ дшл че аѣ пїлїт кьте шї багасе рї кап, шї тоате ле-аѣ оръндзїт дшл пьлчереа са с'аѣ рїтърнат акасѣ лъснд шеле четлїї сьнт окьртмїреа Ро-

теilor, даръ челе маї мълте пълнѣлє пентрѣ сїне, аѣ ашезат оставї шї повѣдїторї дїтрѣнселе: шї с'аѣ дїсдекат де тоцї мїнѣнат шї фѣрѣ вре о дїноїалѣ порокосѣ; п'аѣ тѣїет нїчї аѣ оторжїт пре немїчїї сѣї; шї пентрѣ ачєса де Ромєї дїкѣ се їзбїа.“

Тот Акрополїтѣ²⁾ скрїе маї дїколо аша: „Teodor Анцел се дїнеа отенеме де Іоанн Асан, чї вѣнд ел сѣ факѣ рѣскоалѣ, і с'аѣ скосѣ окїї. Фрателе лїї Теодор, Еманїл Анцел, кареле фѣсесе фѣкѣт Деспот де фрате-сѣѣ, аѣ фѣдїт дї Тессалонїка, шї кїемѣндѣсе Деспотѣ, — domnia престе четѣдїле де ла Анѣсѣ, певѣнтѣндѣсе де Бѣлгарї, пентрѣ кѣ сѣ кѣлка кѣ фата чеа де кѣїтат а лїї Іоанн Асан.“

Деспре Влахїа чеа маре, кареа с'аѣ поменїт ачї, аша скрїе Нікїта³⁾: „Престе ачєстеа алт попор дїнеа челе де ла мѣнїї Тессалїей, кареа се пѣмеме акѣта Влахїа чеа маре.“

¹⁾ Georgius Acropolita in Chronico compendiario cap. 25. ²⁾ Idem Acropolita cap. 26. ³⁾ Nicetas Choniates de Balduino Flandro cap. 9.

А п х л 1232. Андреїѣ ал П-їеа Країїлѣ Унгарїей афарѣ де Сасї, ал кѣрора прївїлегїон л'ам адѣе дїтрєгѣ ла анхл 1224, аѣ маї дат шї алт прївїлегїон Тестонїлор, пре карїї і-аѣ ашезат дї деара Бѣрсеї ла Брашовѣ, шї деспре карїї Ханер¹⁾ чєл дївѣдат пѣ фаче вре о поменїре, чї тот жарѣл дї траѣе ла оала Сасїлор сѣї.

Прївїлегїонѣ Тестонїлор дїн деара Бѣрсеї дат прїн Андреїѣ ал П-їеа се кѣлѣе дїн епїстола лїї Грїгорїе ал носеле Папа де ла Рома²⁾, кареа сѣнѣ аша.

„Грїгорїе Епїскопѣл шерѣл шервїлор лїї Дѣмнезеѣ чєлїї маї крещїн дї Хрїстос фїїѣ Бєлєї, чєлїї маї дїтѣїї пѣкѣт ал преаїзвїтѣлїї Нострѣ дї Хрїстос фїїѣ, ал лїї Андреїѣ, прєлѣмїнатѣлїї Країїлїї Унгарїей сѣнѣтате шї апостолїчєаскѣ бїнекѣвїтаре!“

„їзвїїї фїї маїїстрѣл шї фрациї касєї чєї де оаспєдїї аї сѣнѣтєї Марїе Тестонїлор дїн Ієрѣсалїм кѣ змїїнѣлѣ шї рѣгарє неаѣ арѣтат, кѣ дѣнѣ че аѣ дѣрѣїт Татѣл Тѣѣ чєл преаїзвїт дї Хрїстос фїїїл Нострѣ Андреїѣ, лѣмїнатѣл Країїлѣ Унгарїей дїн осѣлїтѣ евлавїе Тестонїлор деара Бѣрсеї, прєкѣт ам вѣзѣт дї прївїлегїоанє, єї ка сѣ лѣкре шї ка сѣ дїтѣрєаскѣ деара ачєса, прїн кареа дїтра шї ешїа Кѣманїї, кѣнд адєсе орї тѣрѣбра крїїтєа зїгѣрєаскѣ, тѣлїї банї аѣ кїєлѣїт, фѣкѣнд аколо кѣ маре тѣрѣл шї вѣрєаре де сѣнѣе чїнчї четѣдїїчї; дар тѣкар кѣ ачєлашѣ країї деара о аѣ лѣзат де ла дѣншїї, тотѣшѣ їарѣшї лї о аѣ дїторє, прєкѣт трєвїа, ба дїкѣ лє-аѣ маї дѣрѣїт дїнколо де мѣнїї о деарѣ не зѣмѣлѣт дїн Котанїа, пентрѣ ка сѣ се дїтоаркѣ пагѣвїлє; дїн карє парте дѣпѣ че аѣ фѣкѣт пѣмїчїї маїїстрѣл шї фрациї о четѣдїїкѣт фоарте таре, Котанїї сѣпѣрїїндѣсе, шї пѣрѣндѣлє рѣѣ кѣ лї с'аѣ лѣзат тот прїлєїїл де а пѣтєа дїтра шї ешї, стрѣнѣнд пєнѣтѣратѣ оастє аѣ пѣвѣлїт престе фрациї карїї єра аколо, чї кѣ аїїсторїал чєлїї де сѣсє с'аѣ тѣнѣтѣїт шї і-аѣ дївїнє; ба дїкѣ знїї карїї с'аѣ сѣнѣе пѣмїчїїлор фрациї, с'аѣ шї вотєзат кѣ тѣерїлє шї прѣнчїї сѣї. Чї пѣмїтѣл Країїлѣ дїтрєнд дї деара ачєса, шї вѣзѣндѣо лѣкратѣ, не фрациї дїн деара кареа лї о аѣ дїтѣрїт лор Сказнѣл Апостолїчєскѣ, шї о аѣ прїїмїт сѣнѣт анѣрєаре са, і-аѣ алѣпгат кѣ пѣтєрєа, кареа о цїї Тѣ кѣпїрїсѣл, тѣкар кѣ пѣ

фъръ пагъба Бисеричи Ромей, дї пльтеа не ан дохъ марче де адр, ши пъкар къ ши пн-
мїтъльї Татъльї Тъѣ ши Ціе маї адеце-орї Не-ам рѣгат ка съ днтоарчеї ачелора цеа-
ра ачеса, тотъши пѣ Не-аїї аскълтат, ба че е маї мълт, мергнд маїстръл ачела ла
къртеа крїеаскъ, пѣ пнмаї пѣ ш'аѣ догндїт черереа, чї днкъ с'аѣ ши пѣгъбїт фоарте та-
ре; дрепт ачеса, ка съ пѣ Те веї пнплекат, де пѣ о веї днтоарче, че се пѣ фїе, а-
їцат фїнд де сфетнїчїї чеї рѣї: пре Мърїмеа Та Те рѣгъм ши Те доценїм дн Домнъл,
поръчїндъїї днтръ ертаререа пѣкателор, ка авнд вѣпъ грїце де кнпоцїїца сѣлетьльї
ши де весїеа Та, фїнд къ пѣ се іартъ пѣкатъл де пѣ се ва днтръпа фѣратъл, пнмїцїлор
маїстръ ши фрацїї съ днторчї цеара ачеса, ши съ ле фачї дестъл пентръ тоате пагъбеле. —
Дат дн Матеран 6 календе аїе лъї Маїѣ, днтръ ал шеселеа ан ал Патріархїеї Ноастрѣ.“

Епїстола ачеста се адъче ши де Катона¹⁾. Тъ іеа сама, къ прїн Команїї ачїа се
днцелег Молдовенїї с'аѣ Ромънїї чеї дн Молдова, карїї пѣ с'аѣ вотежат прїн фрацїї Тес-
тоненїї, кчї ера крещїнї, де пѣ кнмва і-аѣ вотежат адога-оаръ, кнм аѣ маї флѣкът зпїї
днтрѣ авсенї къ крещїнїї де ла рѣсърїт, днпъ кнм се ва аръта ши ла анїї вїторї.

¹⁾ Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. Periodi 8. §. 153. nota u. ²⁾ Exstat in Diplomatorio biblio-
thecae regnicolaris tomo 3. ³⁾ Katona Historiae criticae tomo 5. p. 604.

А н ъ л 1233. Днпъ че с'аѣ алнгат Команїї ши Пацїнакїї, карїї маї рѣмъсѣсе, днп
партеа Дакїеї чеї веки, кнм с'аѣ арътат ла анъл 1152, колонїї лъї Траїан карїї аѣ рѣмас
дн партиа ачеста снпт пнме де Команїї ши де Скїте, пѣ мълт с'аѣ асърїт де неамърї-
ле де прїн прецївр, пнпъ че пѣ с'аѣ івїт Тътарїї дн Езрона: іаръ днпъ івїреа ачестора,
дестъле реле аѣ пѣтїмїт де ла днпнїї, днпъ кнм се ва аръта ла анїї вїторї, днченпнд
де ла анъл де акъм, дн кареле днпїанїї-датъ аѣ прѣдат пѣ пнмаї Бессаравіа, Молдова
ши Валахїа, чї ши Ардеалъл къ о партиа а Днгарїеї, прекум мъртърїсеек апапїї бїсерї-
чїї Брашовъльї¹⁾, Сїглер²⁾ ши Тїмон³⁾.

Де зндѣ аѣ венїт Тътарїї дн Езрона, асторїї пѣ се пѣрвеек днтрѣ сїне. Днпъ-
ратъл Фрїдерїк⁴⁾ дн епїстола Країъльї Англїеї трїмїеъ зїче, къ аѣ венїт де снпт Зона чеа
фѣрїпте спре меазъ-ноапте; Тома днп Спалат⁵⁾, Търоцїе⁶⁾ ши Болфїнїе⁷⁾ зїкѣ. къ снпт
Моголї с'аѣ Монголї.

Тот днтръ ачела ан аѣ дѣрѣїт Бела IV цеара Іоїста кіематъ комїтъльї Корлард, фї-
лъї лъї Іпан днп Тълмачїѣ, прекум аратъ хрїсовъл че се афлъ ла Lakits. ⁸⁾

¹⁾ Annales Templi Coronensis. ²⁾ Sigler f. 53. ³⁾ Timon f. 29. ⁴⁾ Imperator Fridericus apud Pray
part. 1. p. 263. ⁵⁾ Tomas Spalatensis f. 608. ⁶⁾ Thuroczius f. 150. ⁷⁾ Bonfinius f. 286. seqq. ⁸⁾ Ge-
orgius Lakits Mss. in Adversariis.

А н ъ л 1234 Грїгорїе IX Папа де ла Рома, кареле ка зп преаѣзп пѣсторїѣ алта пѣ
дореа, фъръ пнмаї съ поатъ траце снпт стнпнїреа са пре Ромънїї ши пре Блгарїї, а-
ша аѣ скрїе дн анъл де акъм къръ Бела IV, чел днпъїѣ пѣккът фїїѣ ал лъї Андреїѣ ал П.
Країъльї Днгарїеї, зїкълд: „Дн Епїскопїа Команїлор, прекум ам днцелее, снпт пїдѣ
оатенї карїї се пнмеек Влахїї (адекъ Ромънїї), карїї пъкар къ се сокотеек снпт пнме

„Испрѣвндѣсе ачестеа, Ірина кѣ фечіорѣл ші кѣ порѣ-са аѣ ретас дн пѣрділе рѣсѣ-рїгѣлї, мѣіереа лї Іоанн ал лї Асан с'аѣ днтѣрнат а касѣ; іарѣ днтѣратѣл Іоанн кѣ Країлї Бѣлгарїеї адѣкнд ошї, партеа де ла апѣс, кареа слѣгїа Латїнїлор о аѣ фѣкѣт пѣ-стїетате, дѣпѣ кѣм есте зїкала скїтїеаскѣ, днтѣрїнд четѣділе шї церїле днтре сїне.“

Ашїндереа скїе шї Нікіфор Грегора ²⁾; іарѣ Леквїен ³⁾ скїе: „Дртѣторїл лї Васїліе Прїматѣлї Трїновѣлї аѣ фост Церман, кареле лѣсѣндѣсѣ де зпїреа кѣ Рома фѣкѣтѣ, аѣ трекѣт ла Патрїархїл дїн Царїград, де ла каре аѣ шї довѣндїт, ка сказѣлї сѣѣ сѣ фїе *автокефалос*, ва че е маї мѣлїт, ел сѣ се кїеме Патрїарх.“ Ефремїе хро-нографїл греческ, зїнде скїе пѣнта фечіорѣлї днтѣратѣлї Іоанн Ватаце кѣ Іїна фа-та лї Іоанн ал лї Асан Країлї Бѣлгарїеї, зїче кѣ кзїзпїа ачестеа о аѣ вїнекѣвѣлїтат Церман ал Трїновѣлї. — — Адазѣт пѣмїтѣлї Ефремїе, кѣ ел пѣ цїе дїн че прїчїпѣ с'аѣ фѣкѣт, де ел аѣ довѣндїт чїнсте де Патрїарх шї прїн чел соборнїческ шї прїн чел днт-пѣрѣтеск декрет; тотѣшї пїсдекѣ, кѣ пентрѣ днкѣскїре о аѣ фѣкѣт ачестеа днтѣрацїї. Дарѣ Нікіфор Грегора дн картеа 2-а зїче, кѣ чїнстеа ачестеа с'аѣ дат Трїновїтанѣлї, ка Бѣлгарїї шї Ромѣнїї чеї деа дреанта Дзїзрїеї сѣшї днтларкѣ артеле дн контра Латїнїлор.

Днтрѣ ачест апѣ аѣ мѣрїт шї Андреїш ал П-ле Країлї Днгарїеї, прекѣтѣт тѣртѣрї-сеск тоцї історїїї зїгсрїдїї, везї пре Ханер ⁴⁾, дѣпѣ че аѣ окѣрѣмїт Днгарїа пѣ 30 де анї, кѣм скїе Тхродїе ⁵⁾, шї Ранзан ⁶⁾, чї маї мѣлїт де 30 де анї; пентрѣ кѣ днсѣшї зїче дн дїпломатѣлї че се адѣче де Катона ⁷⁾: „Дат дн анѣл Домнїлї 1234, іарѣ ал Крѣїмеї Ноастре 30.“ Лї Андреїш ал П-ле дндатѣ і-аѣ зрнат Бела ал IV-ле фїїлї сѣѣ чел днтлїш пѣскѣт, кареле тѣкар кѣ аѣ фост кѣ мѣлїт маї пайнте днкоронат, тотѣшї дн анѣл де акѣм с'аѣ днкоронат а доѣа оарѣ ⁸⁾.

¹⁾ Georgius Acropolita in Chronico compendiario cap. 33. ²⁾ Nicephorus Gregoras tomo 1. p. 16
³⁾ Michael Lequien in Oriente christiano tomo 1. p. 1234. ⁴⁾ Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. Pericdi 8. §. 158. notis c. et d. ⁵⁾ Thuroczius f. 149. ⁶⁾ Ranzanus f. 366. ⁷⁾ Katona Hist. Crit. tomo 5. p. 703. ⁸⁾ Rögerius f. 295.

Анѣл 1236. Крепїнїї дн тїмѣрїле де акѣм се тѣлка зпѣл пре алѣл, шї ачестеа о фѣчеа дїн дндемѣл Архїереїлор челор маї маї, карїї пѣмаї днтрѣ ачестеа се сїргїа, ка сѣшї лѣдеаскѣ домнїїле, іарѣ пѣ адеѣзрїл, нїчї кредїнїца шї драгостеа кредїїнеаскѣ. Де ачї аѣ зрнат де Латїнїї вѣрса сѣпѣеле Гречїлор, шї Гречїї ал Латїнїлор; Ромѣнїї чеї деа стїлга шї деа дреанта Дзїзрїеї дїмпреснѣ кѣ Бѣлгарїї аѣва грїѣе де ла карїї вор пѣ-теа маї мѣлїт рѣпї, де ла Гречїї, саѣ де ла Латїнїї; іарѣ Днзѣрїї, дндемнїї де Грїго-рїе ал IX-ле Папа де ла Рома, пѣмаї де ачестеа се грїїа, кѣм ар пѣтеа сѣпѣне шїешї пре Ромѣнїї шї пре Бѣлгарїї: дрепт ачестеа Бела ал IV-ле днкѣ дїн анѣл 1233 ш'аѣ дат шїе тїгѣлї ачестеа: „Бела дїн мїла лї Дзмнезеѣ днтлїлї пѣскѣт ал Країлїї Днгарїеї, Далмїцїеї, Кроацїеї, Рамеї, Сербїеї, Галлїцїеї, Лодомерїеї, Бѣлгарїеї шї Кзманїеї ¹⁾“, пегѣндїнд деспре ачестеа, че і с'аѣ днтѣмїлат дѣпѣ ачестеа маї де мѣлїте орї прїн Тѣтарї,

деспре каріі зик Анналіі вісерічеі Брашовъ.лѣ¹⁾: „1236, Тѣтаріі de поѣ аѣ прѣдат Унгаріа, ші дн Ардеал аѣ зѣбовіт шепте ані.“ Ашиндереа скріе Тімон²⁾; іарѣ Бонфініе³⁾ зиче: „Kadan, знѣл днѣре Краіі лѣ Бат сѣзѣші, венінд днѣре Команіа ші Рѣтеніа, дн треі зиле аѣ кѣлѣторіт прін пѣдѣрі, ші аѣ веніт ла Родна чеа ашезатѣ пре мѣнці, знде сѣнт вѣі де аѣр ші де арцінт, пре кареле л'аѣ днтімпінат Тѣтроніі, каріі локзіа пре мѣнці дн пѣдѣрі, гѣндінд кѣ се вор днкѣрка де добѣзні; чі Кадан і-аѣ асѣпріт фѣрѣ де весте, ші пре мѣлці аѣ тѣіат; іарѣ лѣ Арісталд комітѣлѣ днѣтѣлѣ ачелзіа варварѣ і-аѣ дат паролѣ, ші пре шесе сѣте де осташі аї лѣ і-аѣ аместекат днѣре осташіі сѣі.“

„Іарѣ Бокетор префектѣл осташілор лѣ Бат, кѣ чеіалалці Краі тѣтѣрѣціі трекулнд Серетѣл, аѣ веніт ла днѣтѣл епіскопіеі Команілор, пре кареа, дѣнѣ че аѣ вѣтѣт ші фѣгѣріт пре локзіторі, о аѣ кѣпріне ші арс.“

Роѣеріе⁴⁾, кареле аѣ пѣзѣт маї тоате кѣ окіі сѣі, скріе, кѣ Бѣлградѣл дн Ардеал днкѣ днѣтрѣ ачеі шепте ані л'аѣ деѣзіт Кадан; оаре кѣпріне'аѣ атѣчїі тот Ардеалѣл Кадан? кѣм скріе Тома дн Спалат⁵⁾. Чі еѣ дн челе че воіѣ арѣта ла анѣл 1238 пѣ почіѣ креде кѣ шепте ані ар фі зѣбовіт Тѣтаріі дн Ардеал. Кѣмкѣ пѣ пѣмаї Ардеалѣл ші Молдова ле аѣ деѣзіт Тѣтаріі дн анѣл ачеста, чі ші деара мѣнтенеаскѣ кѣ Бессарабіа, аратѣ ші Акрополітѣл⁶⁾ скріінд: „Тот днѣтрѣ ачела тімп Скітеле (Ромѣліі), каріі маї рѣтѣсесе дн зндеріле Тѣтарілор, кѣ прѣчїі ші кѣ мѣіеріле лор, тѣкар кѣ се днпротівіа Бѣлгаріі, днотѣнд престе Дѣнѣре кѣ фой, ші трекулнд Емѣл, фіінд мѣлці фѣрѣ де самѣ, аѣ кѣпріне локѣріле дн Македоніа.“ Ашиндереа скріе ші Грегора⁷⁾.

Іарѣ днкѣт есте пѣнѣтрѣ локѣріле лѣ Іоанн П. ал лѣ Асан кѣ днпѣратѣл Іоанн Ватаде аша скріе Акрополітѣл⁸⁾: „Іоанн ал лѣ Асан зрѣнд легѣтѣріле каре ле фѣкѣсе кѣ днпѣратѣл Іоанн, ші черкѣнд кѣм ш'ар пѣтеа траѣ фата де ла бѣрѣбат, пѣнѣтрѣ кѣ се днфрікошеазѣ де споріѣл Ромѣлор, аѣ гѣндіт аша дарѣ прічінѣл, ші аѣ тріміе ла днпѣрѣтеаса сѣ'ї спѣсе, кѣ венінд ел кѣ мѣіереа са пѣлѣ дн Одріѣ, ар поѣтї сѣ'шї вадѣ ші сѣ'шї сѣрѣте фата. днпѣраціі тѣкар кѣ прічепеа дншелѣчїѣнеа, тотѣшї аѣ тріміе фата ла Іоанн Асан зїкѣнд ачеста, кѣ де ва опрі ел фата, есте Дѣмнезеѣ кареле ва рѣспѣтї ші ва ізѣндї. Чі Іоанн Асан пріміндѣ'шї фата с'аѣ дѣсе, трімінцінд днѣвѣрїлнт пре чеі де лѣнѣгѣ дѣлса, ші трекулнд Емѣл мерѣеа дн Тріновѣ, ші ешї весте, кѣ Іоанн Асан кѣнд лѣрѣтѣа ші се вѣера фата, о ар фі ловіт престе образѣ, ші і с'ар фі фортѣ лѣдат (амеріцат).“

¹⁾ Donatio Belae VI-i facta comiti Corlardo anno 1233 super terra Loysta, quae exstat in Adversariis Georgii Lakits. ²⁾ Annales templi Coronensis. ³⁾ Timon in Epitome chronol. f. 30. ⁴⁾ Bonfinius decad. 2. Lib. 8. ⁵⁾ Rogerius f. 320. ⁶⁾ Thomas Spalatensis f. 608. ⁷⁾ Georgius Acropolita in chronico compendiario cap. 35. ⁸⁾ Nicephorus Gregoras Tom. 1. p. 20. ⁹⁾ Idem Acropolita cap. 34.

Ан ѣл 1237. Акрополітѣл¹⁾ скріе ла анѣл ачеста, кѣ вѣзѣнд Латініі споріѣл чѣл фѣчеа днпѣратѣл Іоанн Дѣка саѣ Ватаде асѣпра лор: „маї пайнте аѣ трае дн партеа

са пре Иоанн II, кь кареле аѣ фькьт паче, апої пре варварїи де Скїте, пре ковьрлїи (Koborlukat), пре стрїиїи шї пре венетїи, кь пьрїне дьрєрї, чї кь маї тьлте фьгьдїице дьнеодїндїи шїе, кь маї оцїи де аїсторїи аѣ порнїт дїи контра дїицїратьлїи Иоанн, шї фїїндїи маї апроане Зьрьлїа, дїипротїва четьїеї ачестеїа шїаѣ дїиторе тоать пьтереа, фїїнд де фанц шї Иоанн Асан кь тїї де Ромьнїи шї де Бьлгарїи, шї кь маїшїне италиенецїи. — Пьлть кьнд аѣ вьтєт Зьрьлїа, лїи Иоанн Асан дїи прїпъ и-аѣ венїт весте, кь и-аѣ тьрїт тьїереа чеа дїитре Зьгьрїи, шї кь тот дїитрє ачел тїиїи и-аѣ тьрїт шїи фечїораньлїа, шї епїскопьлїа Трїновьлїи. Пентрє ачееа гьндїнд кь есте педансь Дьмнезееаскь, маїшїнеле ле аѣ арс, шїи ел кьт маї кьрьнд с'аѣ дїитьрнат дїи Трїнов. Дрент ачееа Италїанїи пентьнд сїнгьрїи вате четатєа ачееа, с'аѣ тьлтьїт де ватереа немїчїлор. — Иоанн ал лїи Асан преа кьчернїчеще сокотїнд, кь педанса ачееа и с'аѣ дїитьмїлат пентрє кьлка-реа цїзрьтїнтьлїи, с'аѣ кьїт дїиїнїт, шїи трїмїїнд солїи, ел дїисшїи с'аѣ пьрїт пре сї-не де пелопїзїереа шїи де фанта чеа реа. Іарь дїицїратїи, ка чеї маї дїицеленцїи, пре солїи и-аѣ прїмїт кь драгосте, шїи аѣ пофїтїт логоднїка дїидьрїлїт, кареа с'аѣ шїи дїитьрнат ла вьрбат, шїи іарьшїи с'аѣ фькьт паче дїитре дїишїи.

Кьт кь Леквїен ²⁾ грещеще, кьнд скрїе, кь Анна тьїереа лїи Иоанн II-ле ал лїи Асан, аѣ тьрїт не ла ањл 1245, поцїи кьлеще дїи епїстола Країлїи Бела ал IV-ле, кареа о воїѣ адьче ла ањл дїидать зрїтторїи, дїи кареа Бела кїар скрїе, кь сорь-са аѣ рьпосат.

¹⁾ Georgius Acropolita in Chronico compend. cap. 36. ²⁾ Michael Lequien in Oriente christiano tomo 1. p. 1234.

А ѣл 1238. Иоаннїкїе саѣ Кало-Иоанн дїицїратьлїа Ромьнїлор шїи ал Бьлгарїлор, шїи зькїзл лїи Иоанн фїїл лїи Асан, кареле маї кь самь се пьтеще пьмаї Асан де не пьтеле тьгьлє-сьѣ, зпїсь маї пайнте де 30 де аїи пре Ромьнїи шїи пре Бьлгарїи кь вї-серїка Ромеїи, пентрє кь ел атєнчїи се вьтєа кь Гречїи саѣ кь Ромеїи, ал кьрора цїзг пь дєтєлїт дїи скьтєрась Ромьнїи шїи Бьлгарїи, чїи дїицїтернїчїндьсє дьнїт ачееа Латїнїи асє-пра Гречїлор, шїи пре аїи пощрїи дїиць пєвьгьндїи дїи самь, дїисшїи Иоаннїкїе с'аѣ скьлат асєпра Латїнїлор, тькар кь зпїреа кь вїсерїка Ромеїи аїрїат пь о аѣ стрїкат, прєкьтїи с'аѣ арьлат ла аїи трєкьцїи. Іарь пепотьл сьѣ де фрате Иоанн II, саѣ кьт дїи кїамь дїи котєн Асан, шїрїгьндьшїи фата дьнїт фїїл дїицїратьлїи Иоанн Ватаде, шїи довьндїнд Трї-новїтеаньлїа чїнстє де патрїарх, де зпїреа ачєаста кь тотьл с'аѣ льсат; дїипротїва кьрїа аша скрїе Грїгорїе ал IX-ле Папа де ла Рома кьтрь Бела ал IV-ле Країлїа Зьгьрїеї, кареа епїстола се афлє ла Раїналд ¹⁾, шїи ла Гверра ²⁾. Еѣ пьмаї дїицїдєреа епїстолаїи о адьк, кареа сьнїт аша: „Дїитрє ал кьрора пьтєр єсте шїи Асан чєл фьрь де лєде, кареле льсьндьсє де зпїреа вїсерїчїи, шїи не врьнд а фїи дїитре оїлє лїи Хрїстос, пїчї дїицїдїнд сь се паскь кь кьвьнтьл дїивьцьтєрїи, кь пїлда лькрьрїи, шїи кь дїицїртьшїереа трєпьлїи Домнїлїи Хрїстос, прїмеще дїи цєара са ерєтїчїи, шїи ањрь, де карїи тоать цєара лїи се зїче а фїи пїлпъ.“

„Аша даръ фѣнд лѣкръ вредникъ, ка съцеле лор съ винъ престе дѣшии, ка ши а л Амторейлор, ам порочит фрацилор Ноетриі чинстѣилор Архіепископи де ла Стригон ши де ла Калоча, епископъли дин Персея солъли сказъли Апостолѣскъ, ши тѣтѣрор Епископилор прин Унгарія, ка дшпротива зисъли Асап, ши а цѣриі лѣи съ вестеаскъ къ-вѣлтѣл крѣчиі дѣнд тоате пѣртинирѣ (indulgentias), каре се даѣ тѣтѣрор каріі трек ла Палестина, челора каріі саѣ дн персоана са, саѣ къ аѣисториѣ вор мерѣ дшпротива лѣи Асап.“

„Даръ фѣнд къ дштре лѣкръриѣ де евлавіе, прин каре вреа тѣрѣмеа чеа крѣаскъ дшпѣратъли дшпѣрацилор, ачеста е чел маі де фрѣте, де Те веі апска дин рѣвна леѣиі Дѣмнезеѣи дн контра ачелора. Асѣра ачелора съ се апрѣндѣ тѣла Та, каріі сънт саѣ мергѣторі днапте аі лѣи Антихрист, саѣ дшвѣши сънт Антихристі, каріі не го-песк леѣеа фрѣ де самъ: пре Есселенѣи Та о рѣгъм къ deadness. ши де ла Тине чел маі крѣщиі дштре Приѣиі къ рѣгъмѣте черет, рѣгъндѣте пентрѣ Татѣл, Фіѣл ши Дѣхѣл сънт, пентрѣ вѣрсаеа съцелѣи Христосѣли Тѣѣ, скоалъ-Те спре стрѣкаеа пеа-тѣлиі челѣи рѣѣ ши дшторс, кареле тѣл вѣрѣѣе дшпротива пѣтелѣи крѣѣиеск. Апри-дѣ-Те пре Тине рѣвна крѣѣиѣеі чеі православнѣе, ши аша Те дштрармезе дн тѣлѣ таре, ши арк дштинс: ка фѣгѣрѣнд пре чеі чѣмаѣи, ка ши към фѣгѣрѣе Аквилонѣл поріі дин пайтеа феѣиі Тале, съ пѣи дн локѣл лор пре зпѣиі Домпъли. Пентрѣ къ Ноі дин мѣла а тот-пѣтернѣкъли Дѣмнезеѣ, къ пѣтереа съѣцилор Петрѣ ши Павел апостоллор лѣи, Ціе, ши тѣтѣрор, каріі с'аѣ къит адовѣрат, ши с'аѣ тѣртѣрѣит, ши къ Тине се вор дѣ-че дн персоана са, саѣ Те вор аѣиста, ле дѣм пѣртинирѣ (indulgentiam) деплин, ши ѣе-ра ачееа, дѣлѣ соборъл ѣенерал, Ціе ши алтор католичі о дшкѣпѣмъ, съ о кърѣндеѣи. Дат дн Латеран 6 календе але лѣи Феврѣаріе, дн анѣл патриарѣиі Ноастре ал 11-ле.“

Чи Бела ал IV-ле маі дшделенѣѣе аѣ епѣс лѣи Григоріе ал IX-ле скрѣиѣндѣи аша:

„Преасѣѣиѣѣлиі дн Христос Пѣрѣтелѣи Григоріе, дин мѣла лѣи Дѣмнезеѣ Патриар-хълиі С. Бисерѣиі Ромеі, Бела дштрѣ ачееаші мѣлѣ Краѣл Унгаріі, чѣнѣте ши дшкѣпѣѣи-не дштрѣ тоате.“

„Порнѣиі фѣнд дин дшдешпѣрѣлс Сѣѣиѣі Тале пре Ватаѣе дшпѣратѣл Грѣчилор ал дшдешпа, ка де сказъл Апостолѣскъ съ фѣе аскѣлѣторѣѣ, дн тот тѣлѣ не-ам сѣрѣѣит ши кънд къ маі таре пѣдеѣе лѣкрат, іатѣ ам трѣпѣит адоѣа-оарѣ карта де пѣлѣнт, чи преа чѣнстѣл Епископъл дин Персеѣ солъл Сказълиі Апостолѣскѣ, кареле дѣлѣ модрѣл солиеі сале къ осѣрдѣе, ши къ дшделенѣѣне, пелѣсѣнд чева дин челе виѣоаре, аѣ лѣкрат ла Ноі, ка цѣрѣе лѣи Асап, ка але зпѣиі ехѣматѣк, съ Не мѣлостивѣм але кърѣнде къ пѣтереа Сказълиі Апостолѣскъ дштрѣ ертареа пѣкателор Ноастре. Чи фѣнд къ пре Ноі Не-аѣ. дш-презнат легѣтѣрѣе претеншѣгѣрилор ши але къмѣѣиѣеі; пентрѣ къ дин репосата соара Ноа-стрѣ аре фѣѣиі ши моѣеан, ши де порѣнѣлс Ноастре аша аскѣлѣ, кът се vede а пѣ фѣ прѣтенѣѣ, чи съпѣсѣ Нозѣ, пентрѣ а кърѣіа вѣгѣмарс се вор съпѣра тоѣи прѣтенѣиі ши къмѣѣиі, къѣиі ам авѣт пѣлѣ акѣм дн пѣрѣлс Романѣі: пентрѣ къ Ватаѣе пре пѣноата

Ноастръ о аѣ пѣригат дѣпъ фѣилъ сѣѣ, ши фѣинд фрате къ преаѣвѣта мѣереа Ноастръ Кръ-
еаса Унгаріеі, къ аѣта драгосте есте кѣтре Ноі, кѣт е гата сѣ се деа пре сѣне, ши але
сале пентрѣ Ноі, кареле ва цѣнеа а фѣ а са вѣтмареа лѣі Асан, пентрѣ кареле тотѣш
къ змѣлѣцѣ не рѣгѣм мѣлеі Сѣинѣеі Воастре, ка сѣ вѣ мѣлостѣвѣцѣ а л прѣимѣ къ овѣч-
нѣта вѣнѣтате, де се ва дѣгѣрна дѣпъ доѣнѣреа Ноастръ ла зѣнеа Сѣлтеі Маѣеі Бі-
серіеі, кареа нѣ нѣмаі де шепте орѣ, чи ши де шепте-зечѣ ши шепте де орѣ е дагоаре
а ерта пре чел грешѣт, шчл: — — Дат дѣ Золиом 7, ідѣс Іѣне, дѣ анѣл Граѣеі 1238,
іарѣ ал Кръмѣеі Ноастре 3.“

Картеа ачеаста се аѣлѣ ла Праі³⁾, зѣнде поѣі четѣ ши челе че сѣнт аѣарѣ пентрѣ
ачеа лѣсате къ нѣ се цѣн де історіа Ромѣнѣлор, фѣрѣ нѣмаі кѣвѣнтеле ачестеа:

„Аѣарѣ де ачеста, фѣинд къ де кѣтре пѣрѣде Бѣлгаріеі, дѣ нѣмѣнтѣл че се нѣме-
це Zemran, кареле маі де мѣлт ера дешерт, с'аѣ дѣмѣнѣт локѣиторіеі, каріе дѣнк нѣ
с'аѣ сѣнѣс вре зѣнеі епископѣі; ка пре ачещѣа сѣѣ пѣтем да оаре-кѣрѣі епископ дѣпъ нѣлѣ-
череа Ноастрѣ, поѣгѣм словозенеі де ла Сѣинѣа Та.“

Пѣмѣнтѣл Zemran ми се vede а фѣ Бѣнатѣл Северѣнѣлѣі, адекъ ал Краѣовѣі, деспре
кареле маі мѣлте воіѣ арѣта ла анѣл..... Ніеі с'аѣ дѣндегѣлатѣ Папа Грігоріе IX
нѣмаі къ аѣцѣареа Белеі; чи пре Балдѣн I, кареле ера дѣмѣнѣрат прѣсте Латѣнѣі де ла Цѣ-
рѣград, дѣнк л'аѣ аѣцѣат асѣпра лѣі Асан, дѣпъ кѣм аратѣ Гверра⁴⁾.

Дарѣ Асан нѣ мѣлт гѣндѣа къ тоате ачестеа, пентрѣ къ дѣ анѣл де акѣм, пре-
кѣм скрѣе Акрополѣтѣ⁵⁾, с'аѣ дѣсѣрат адоѣа оарѣ, лѣнд пре Ірѣна фата лѣі Теодор Ан-
ѣел, нѣзѣтѣндѣсе ла кѣмѣнѣа, кареа о аѣеа къ фрателе татѣлѣі еі, кареле се кѣлка къ
фата лѣі чеа дѣн цѣнтоаре нѣскѣтѣ. Аѣеа Теодор Анѣел фѣѣорѣі пре Іоанѣ, ши пре Дѣ-
мѣтріе, ши фете пре Анна ши пре Ірѣна, къ кареа Асан аѣ авѣт треі прѣнѣчѣ, пре Мі-
хаїл, пре Теодора, ши пре Маріа. Пентрѣ ачѣеа словозѣндѣсе дѣн прѣнѣсоаре Теодор Ан-
ѣел прѣн воїнда цѣперѣлѣі сѣѣ, ш'аѣ нѣс дѣ ініѣтѣ, ка сѣ кѣрѣндѣ Тѣссалонѣка, къ тоате
ѣерѣле, кѣте ле авѣсе маі нѣнѣте. Bezѣ ши ачелеа, каре ле-ам скрѣе ла анѣл 1231.

¹⁾ Reynaldus ad annum 1238. §. 7. ²⁾ Aloysius Guerra in Epitome constitutionum Pontif. p. 272.
Nro. 18. ³⁾ Prag Annalium Part. 1. p. 218. ⁴⁾ Idem Guerra l. c. ⁵⁾ Georgius Acropolita in Chro-
nico comp. cap. 38.

А н ѣ л 1239. Вѣзѣнд Команѣі, саѣ сѣ зѣк маі вѣне Ромѣнѣі чеі дѣн Молдова, къ
нѣ аѣ вре о тіхѣеалѣ де Тѣтарѣі, каріе се преа апропѣаце де дѣнѣшѣі, фѣинд къ кѣрѣнѣсе-
се пре вреѣеа ачѣеа Крѣмѣл ши Оѣаковѣл, ши де аколо дѣн ан дѣ ан прѣда пре нѣамѣ-
рѣле вѣчѣне; прекѣм аѣ лѣкрат Ромѣнѣі чеі дѣн Валахѣа де акѣм ши дѣн Бѣссарѣвѣа, де
аѣ треќѣт Дѣнѣреа, кѣм с'аѣ арѣтат ла анѣл 1236: аша аѣ лѣкрат ши Ромѣнѣі дѣн Мол-
davia, де о парте дѣнѣре аѣ треќѣт дѣн Унгарѣа сѣнт повѣдѣреа лѣі Кѣтѣн ка ла
40,000 дѣн дѣнѣдѣнѣа лѣі Бѣла IV. Кѣмкъ атѣѣа аѣ фост къ нѣмѣрѣл Команѣі, каріе аѣ
треќѣт дѣн Унгарѣа, аратѣ Родеріе¹⁾, Бонѣнѣіс²⁾ ши Рева³⁾; дарѣ дѣ че ан аѣ треќѣт,
нѣ се нѣрѣвѣск історіѣі дѣнѣре сѣне, кѣчѣ Хан⁴⁾ нѣне анѣл 1237, Кѣмѣнѣ⁵⁾ анѣл 1239,

іаръ Родеріе⁶⁾ 1242. Еѣ цін кз Ханер⁷⁾, ші пшп англ 1239 чел de Kemény псс; кз ші дзпз Родеріе⁸⁾, кнд аѣ веніт Тьтаріі сзпт повъдзіреа лзі Батѣ дп Унгаріа ла англ 1242 Кomanіі ера ачі. Ла аніі трекзці ам арѣтат, кз Кomanіі де пе времеа де акзм аѣ фост о парте а колонілор челор прін Амператзл Траіан дзші дп Dacia; дрепт ачеса дп зь-дар вреѣ Рева⁹⁾, Анонімзл¹⁰⁾, ші Timon¹¹⁾ аі фаче рзъмшіделе Хзнілор; пентрѣ кз де есте аша: еѣ дитреѣ, Кomanіі каріі с'аѣ ашезат дзпз тоді Історііі Унгзреші лзпгъ Кршшѣ ші лзпгъ Мзршшѣ, пентрѣ че ворбеск пзмаі ромънеше? Мъ ва дитреѣа доарѣ пещіне ші пре міне, зікзндѣмі: дарѣ Кomanіі, каріі с'аѣ ашезат дп амъндозѣ Кomanііе, дп чеа таре ші дп чеа мікѣ, пентрѣ че ворбеск пзмаі унгзреше? Еѣ респзнд ла дитреѣареа міе псѣ: кз Кomanіі дп Кomanіа чеа таре ші чеа мікѣ фінд аместекаці кз Унгзріі, аѣ зітат лімба чеа ромънеаскѣ, прекзт о аѣ зітат ші Ромъніі дп Олафалѣѣ ші чеі дп Керц, фінд аместекаці кз Ськзіі, кзм се ва арѣта ла аніі віиторі. Дарѣ еі че вор рѣспзнде ла дитреѣареа де міне псѣ? Доарѣ дпі вор зіче кз анонімзл ачі адѣс, кз мхл-те тьргзрі ші сате дп Молдавіа аѣ пзме унгзреск пзпѣ астззі, чі ачеста е пзмаі вър-феалѣ; пентрѣ кз Іашіі, Тьтзшешіі, шчл: пзмаі де Ськзіі се пзмеск Jászvásár, Tamásfalva шчл: іарѣ пз ші де Молдовені. Апоі Унгзріі, каріі пз ціѣ вре зп кзвзнт ромънеше де знде аѣ зіс ачеста? „Кѣт е цеара унгзреаскѣ, пз'і ка фата ромънеаскѣ.“ Аѣ пз де ла Краівл лор Ладіслав IV, пре кареле л'аѣ прѣпздіт драгостеа Кomanелор саѣ а Ромъне-лор, кзм се ва арѣта ла локзл сѣѣ.

Тот ла ачеста ап пзпе анонімзл чел ромънеск¹²⁾ тоартеа лзі Радзл Водѣ Негрѣ, ші зіче кз ачестзіа і-аѣ зрмат дп сказпзл Валахіеі дптрѣ ачеста ап Міхалл чел дпнтзіѣ, кареле ар фі домпіт пзпѣ ла англ 1258. Грешеше аша дарѣ Хорніе¹³⁾, кнд скріе, кз лзі Радзл Водѣ Негрѣ і-аѣ зрмат Ваілад Водѣ.

1) Rogerius f. 294. 2) Bonfinius f. 290. seq. 3) Petrus de Reva Centur. f. 15. 4) Pan. p. 123. 5) Kemény pag. 57. 6) Rogerius l. c. 7) Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. Periodi 9. §. 165. nota m. 8) Rogerius f. 305. 9) Reva l. c. 10) Anonymus in Decretis et vitis Reg. Hung. part. 2. p. 82. §. 4. 11) Timon in Epitome Chronol. f. 162. 12) Anonymus valachicus in Ms. cap. 44. 13) Hornius in Arca Noe p. 309

А пз л 1241. Акрополітзл¹⁾ ла англ ачеста скріе дпнтзіѣ тоартеа Амперѣтесей Ірінеі а пзіеріі лзі Іоанн Дзка саѣ Ватаѣе, апоі зіче: „Нз пзлат дзпз ачеса аѣ пзрїт ші Іоанн Асан Краівл Бзлгаріеі, върбатѣ ка ачела дпнтре варварі, кареле пз пзмаі кз аі сѣі, чі ші кз чеі стрїні аѣ фост преа взп; пентрѣ кз челор че веніа ла дзп-езл, ші маі алесѣ Ромеілорѣ, преа віне ші отенеше ле плътеа леаѣа. Мзрпндѣ ел, і-аѣ зрмат дп домніе фечіорзл лзі чел дп Унгзроаіка пзскзт, Каліманѣ, кареле авеа о сорѣ, че се пзмеа Татар. Іарѣ дп фата лзі Теодор Апцел авеа Іоанн ал лзі Асан, прекзт ам зіс, треі прѣпчі, пре Міхалл, пре Теодора ші пе Маріа. Каліманѣ моще-пнд крзімеа пзрїнтеаскѣ, аѣ дпоіт пачеа кз Амператзл Іоанн, ші аша ера тот дп лініѣе.“

Чі пз ера дп лініѣе Молдова, Ардеалзл ші Унгаріа кз церіае де прін прецїзрѣ;

пентрѣ къ дн анѣла де аквѣтѣ, кѣм скріе Тѣропие²⁾) ші Тома дін Спалат³⁾, іарѣ нѣ дн анѣла 1242, кѣм вреа Тімон⁴⁾, аѣ веніт Батѣ къ 500,000 де Тѣтарі дѣнѣ зіса лѣі Роѣеріе⁵⁾, ші церіе ачі нѣміте аша ле-аѣ жефѣт ші стрікат, пре кѣм скріе днпѣратѣл Анѣсѣлѣі Фрідерік кѣтрѣ краіѣл Анѣлісї⁶⁾, зікѣнд: „Дѣнѣ че аѣ веніт ла чеа днпѣпорѣтѣ колоніе а Комапілор, — ad populosam Сumanorum coloniam, нѣміціі тѣтарі, — пре еі кѣ тотѣл днпѣрѣціндѣі і-аѣ днвіне, ші пре каріі нѣ і-аѣ тѣнтѣсіт фѣга, і-аѣ тѣіат сабіа чеа днкрѣнтатѣ, а кѣрѣра вѣчіпѣтате пре Рѣтеніі, чеі че нѣ сѣнт департе де еі, нѣ і-аѣ днцеленціт сѣ се пѣзеаскѣ де неамѣл некѣпѣоскѣтѣ, — чі вѣтѣнд Тѣтаріі Кіеѣа чѣта-теа лор чеа маі маре, кѣрѣмеа ача вѣстітѣ а лор днпѣк с'аѣ содоміт, тѣндѣсе локіторіі.“

„Періеа Рѣтенілор ар фі трѣвзіт сѣ дешепте пре Днѣгріі чеі дін веніні, ка сѣ се пѣзеаскѣ, ші сѣ се днпѣреаскѣ, че н'аѣ фѣкѣт; кѣчї краіѣл лор аѣ фѣст лѣнѣшѣ, ші преа сѣрак, пѣпѣ кѣнд і-аѣ веніт солі ші кѣрѣці де ла Тѣтарі, ка де вреа сѣ трѣіаскѣ ел ші аї сѣі, пріп днкінарѣа са ші а церіі сале, сѣ грѣвеаскѣ ашї кѣщїга граціе. Дарѣ нічі аша днфрїкошат аѣ воіт а да пілдѣ ла аї сѣі ші ла алціі, ка тімѣрїѣ сѣ се гѣтеаскѣ а ста дн контра неміцілор; чі невѣгѣнд самѣ пре прѣтівнїчі, ші бізніндѣсе локірілор, дін сѣтѣеціе саѣ дін непрїчепере аѣ dormitat, пѣпѣ кѣнд л'аѣ днпрѣсѣрат Тѣтаріі де тоате пѣрѣціле. Вѣзѣндѣсе Днѣгріі фѣрѣ де вѣсте днпрѣсѣраці, ка чеі че нѣ ера гѣтіці, аѣ врѣт сѣ пѣпѣ тавѣрѣ днпрѣтіѣа лор, ші фїнд оціле нѣмаі чїпчі тілсрї департе де олалтѣ, Тѣтаріі, каріі зѣѣла днпайте, дн реѣрѣсатѣл зорілор аѣ пѣвѣліт днгрѣѣвѣ прѣсте тавѣра Днѣгрілор, ші оморѣнд днпѣтѣш пре епіскопї ші пре маі мареі дѣрїі, каріі стѣтѣсе днпрѣтіѣѣ, неспѣсѣ нѣлѣіте де Днѣгрі аѣ тѣіат, фѣкѣнд гчїдере неаззітѣ, карѣа нѣ с'аѣ маі фѣкѣт днтр'о вѣтаіе дін веак. Краіѣл авѣнд кал фѣарте вѣн, де аѣеа аѣ скѣпат кѣ фѣга, ші аѣ мерѣ дн Далмаціа ші де аколо ла інѣѣла Вегліа кѣ пѣцінеі осташі, ка барѣт аколо сѣ се тѣнтѣсеаскѣ. Бірѣіторіі дрепт ачѣеа аѣ кѣрїне тавѣра, ші тоатѣ вогаціа Днѣгрілор, ші кѣрїнзїнд партеа чеа маі вѣпѣ а Днгарісї, карѣа е деа стѣнга Дѣнѣрѣі, пре локіторі і-аѣ тѣіат, тоате прѣдѣнд ші арзїнд, днпрозїнд ші пре чеі рѣшашї, кѣ тоате ле вор содомі, прѣкѣм не-аѣ спѣс епіскопѣл Ваѣлѣі, солѣл нѣмітѣлѣі краіѣлѣі Днгарісї ла кѣртеа Ноастрѣ, апоі ла чеа дін Рома трїмісѣ. Ачѣста трѣкѣнд днпѣтѣш не ла Ної, аша аѣ тѣртѣрїсїт деспре ачѣстеа, карѣле аѣ вѣзѣт кѣ окїі сѣі, ші тѣртѣрїсїреа лѣі есте фѣарте адеѣрѣатѣ.“

Періеа ачѣаста де Тѣтарі німене о аѣ пѣтѣт маі кіар ші маі не скѣрт скріе, де кѣм о аѣ скріе днпѣратѣл Фрідерік, але кѣрѣзіа кѣвінте: „днпѣпорѣта колоніе а Комапілор,“ біне ле днсеампѣ, пентрѣ къ дн Дакїа веке де ла срїреа еі, п'ам чѣтітѣ сѣ фїе алтѣ колоніе, фѣрѣ нѣмаі, колоніа лѣі Траіан; аша дарѣ кѣнд аѣ скріе аша Фрідерік, пріп Комапі аѣ трѣвзіт сѣ днцеленгагѣ не „Ромѣні“ саѣ доарѣ аша аѣ ші скріе ел, пентрѣ къ оріціналѣл (ісѣодѣл) нѣ л'ам вѣзѣт кѣ окїі меі. Карѣ лѣкѣрѣ де-кѣтѣѣа есте аша, тоате вѣрѣѣелѣе деспре Комапі ші деспре Ромѣні се чїпѣтѣ одатѣ.

Къмкъ Тътаріи треі ані аѣ петрекѣ дитреі дн Унгаріа, тьртърісекъ Тьродіе⁷⁾, Panzan⁸⁾, Bonfinie⁹⁾ ші Рева¹⁰⁾.

¹⁾ Georgius Acropolita in Hist. Cap. 39. ²⁾ Thuroczius f. 149. ³⁾ Thomas Spalatensis f. 610. ⁴⁾ Timon in Epitome chronol. f. 31. ⁵⁾ Rogerius f. 294. ⁶⁾ Imperator Fridericus in epist. ad regem Angliae data, quae exstat apud Pray in Annalibus p. 263. ⁷⁾ Thuroczius f. 150. ⁸⁾ Ranzanus f. 367. ⁹⁾ Bonfinius f. 301. ¹⁰⁾ Petrus de Réva centur. f. 15.

А н ъ л 1243. Ја анъл ачеста алта п'ам афлат, фъръ измаі хрисовъл ачеста ал лѣи Бела IV :

„Бела дін міла лѣи D-zeš Краіѣл Унгаріеі, Далмаціеі, Кроаціеі, Рамеі, Сервіеі Галиціеі, Лодомеріеі ші ал Къманіеі, тьтърор крѣдініѣлор, каріи вор четі карта ачеста съпътате дн Мънтъиторіѣл чел адеврѣт. Мършеа крѣаскъ пофтеле челе дрепте але сѣпъшіѣлор треѣзе съ ле пріімеаскъ, ка пліндіѣле череріле, къ атъта маі аскълтъторі сѣ і факъ. Пентрѣ ачеста дншіднѣлм пре тоці чеі де акъм ші чеі вѣиторі, къ дѣпъ че ам трііііс Ноі пре крѣдінчосъл Нострѣ Лабрентіе Воіводѣл дѣпъ вѣтаіа къ Тътаріи кьтрѣ пърділе Ардеалѣлѣи, ка съ адеѣне попоареле челе рѣсіпите, ші сѣ дндрепте дн локъл ші къ лѣтереа Ноастрѣ тоате, кьте ва цѣздека къ сѣлп спре фолосъл Нострѣ ші ал църіи; нѣмѣлѣ Лабрентіе Воіводѣл сокотінд сѣѣѣѣ ші крѣдінца спре Ноі арътатъ прін дѣніі солі; адекъ прін комѣлѣ Лентек, ші фрателе лѣи Херман : ачестора ле-аѣ дърѣіт де зрік ніше сате, дін дінзѣл четъдѣічеі Ноастре дін Довока, адекъ Фатателеке, Бачнпателеке, Чететелеке; іарѣ кѣмпатѣлѣ нѣмѣлѣлор Лентек ші Херман, лѣи Хрістіан, зпѣнѣлѣл дін сатѣл Наѣефалѣл, ка де 20 плъзѣрі, іарѣші пентрѣ крѣдінца лѣи, каре пѣлѣл се дїнеа де Ноі. Ші ачеста Не-аѣ снѣс къ граіѣл лѣи ачелашѣ Лабрентіе, кьнд аѣ веніт дѣпъ ачеса ла Ноі. Іарѣ нѣмѣлѣ Лентек ші Херман къ Хрістіан кѣмпатѣл лор венінд ла Ноі аѣ черѣт, ка сѣ Не мѣлостівім а днѣтѣрі дарѣл де нѣмѣлѣл крѣдінчосъл Лабрентіе Воіводѣл лор фѣкѣт. Ноі дрепѣ ачеса пріімінд дрепѣлѣ черереа лор, дърѣіреа нѣмѣлѣлѣ крѣдінчосълѣи Нострѣ, а лѣи Лабрентіе Воіводѣл, а вѣнд'о нѣлѣкѣт ші статорнікъ, о днѣтѣрім прін скрѣсоареа ачеста, карѣа о печетлѣім къ дндоіт печетнік. Дат дн анъл Домѣлѣлѣ 1243, 16 календе але лѣи Феврѣаріе дн ал зечелеа ап ал Крѣімеі Ноастре.“

Чи анъл крѣімеі треѣзе сѣ фіе ал опъглеа, аша се ва лові къ аніі крѣімеі лѣи Бела дн алте хрісоаве нѣші. Іарѣ хрисовъл се афлѣ ші ла Katona¹⁾, ші ла комѣлѣл Szétsény²⁾. Міе сѣ веде а фі дат дін Далмаціа, кьчї Бела дн анъл ачеста днкъ нѣсе днѣтърнасе дн Унгаріа.

¹⁾ Stephanus Katona Historiae criticae Tom. 5. p. 40. ²⁾ Diplomatum C. Francisci Szétseny Tom. 2.

А н ъ л 1244. Плінінд Тътаріи треі ані дн Унгаріа, дн анъл де акъм о аѣ лѣсат дѣшартѣ ші нѣкѣітѣ; іарѣ Бела IV Краіѣл Унгаріеі прін аѣісторіѣл Оспіталѣлор дін Родѣ саѣ ал Іоаннітелор, ші прін стрѣданіа комѣлѣлор де Франгенан с'аѣ днѣтърнат а касѣ ші аѣ днчепѣт а лекѣі челе стрікате¹⁾.

¹⁾ Perschilius pag. 44. Freygerius p. 665. nota d. Rogerius f. 321. Bonfinius f. 301. Petrus de Reva centur. f. 16.

Анъл 1245. Шинд Каллиман кз Иоанкие дмпзратъл Ротънилор ши ал Българилор, кареле аѣ фост фопрте взи кз тошьл съѣ Асан, с'аѣ фост зпит кз Иннокентіе III Папа де ла Рома; ел дикъ ш'аѣ пкс дп имитъ, кз съ се знеаскъ кз Иннокентіе IV, тькар кз Григоріе IX преа тьлте фькссе дмпротіва тьтне-съѣ ал лѣи Иоанн II, ал лѣи Асан, кзм с'аѣ арътат ла анъл 1238.

Къцетъл лѣи Каллиман дпделегндъл Иннокентіе IV кареле п'аѣ фост аша де дпфокат ла фире, кзм ера Григоріе IX антечессоріал лѣи, дидатъ аѣ триніе ла Каллиман, ши л'аѣ дндемнат съ се знеаскъ кз Бисеріка Ромеі, фьгъдндъи кз афаръ де ачеса събор дикъ ва стръице пентръ Каллиман, пьмаі съ тримитъ Каллиман солиі сѣи.

Маі пре зртъ скріе ачелаш Иннокентіе кьтръ Каллиман, пре кареле дп пзмеше дмпзрат Българіеі кз триміте ла дъпсъл нище минориді оамени дпвѣдъи ши кз черпичі, пре каріи ка съ'и аскълте, ши съ ле дее дипломатъл съѣ, кьнд се вор дъче ла Тьтарі, ши алте неамъри маі департе. Се роагъ дпн Лъгдън дп 12 календе але лѣи Априліе, анъл Патриархіеі сале ал 2-леа, ал Домнълѣи 1245, прекзм се веде дпн вьлла лѣи, кареа се афъл ла Раіналд¹⁾.

Іаръ Алоісіе Гверра²⁾ скріе, кз пішіка аѣ іспрвѣит Иннокентіе IV, пентръ кз Каллиман Краіал Българіеі аѣ рьпосат дп анъл де акзм дп врѣсть де 18 ані.

Акрополітъл³⁾ дикъ аша скріе ла анъл ачеста: „Облѣднд Българіа Каллиман фііл лѣи Иоанн ал лѣи Асан дп врѣсть де 18 ані, дмпзратъл Иоанн Ватаце аѣ веніт ла Евръ, кареле кзръ пе лънгъ тьпъстїреа Беріе кіематъ, се пзмеше „Моріца,“ аколо с'аѣ дпціицат де окъртвїторіал Ахрїдеі, кзм кз Каллиман аѣ тьрїт; де аколо гръвндъсе дп Фїлліпї, с'аѣ сфътвїт: пьвълвор престе Българі? Ши фї ле ва лесне а бате Серра? Зпїи се дмпротївеа; даръ тареле domestїк Палеолог зїчеа кз требзе черкатъ Серра. — Сфатъл ачествїа і-аѣ пькьт дмпзратълѣи, ши мергнд ла Серра, аѣ афлат четатеа стрїкатъ пьлъ дп пьтмнт, ши дескіеъ; іаръ четъдъїка пьзїтъ де Драгота. — Четатеа о аѣ кзпрїне дьпъ кьте-ва чеасъри, ши о аѣ цефѣїт. — Драгота дикъ аѣ дпкінат четъдъїка дмпзратълѣи, ши довънднд ванї ши хаїне, аѣ фьгъдѣїт, кз ши Меленїкъл дп ва да.“

„Ши афлнд пе Лїговъл префектъл четъдїї болнав де пічоаре, ши зькнд дп патѣ аѣ веніт локвїторїї, ши аѣ дат Меленїкъл де вьпъ воїе. Афаръ де ачесте аѣ лзат Степїмахъл, Цепена, ши тоате тьргърїле ши сателе де сьнт мьнтеле Родолеї, ши аѣ рьмас отаръл Еврълѣи, аѣ кзпрїне ши деспре мїазъ поапте Стъмніал, Хїтговъл, Белесьдѣїл, Скопїал, Белесъл, пьтмьнтърїле пьлъ дп Прїлап ши Пелагонїа, Неостапоїал ши Просакъл, апої фькнд легьтъръ кз Българїї кз престе ачелеа пз вор трече, маї мьл п'аѣ черкат.“

Іаръ дп локъл лѣи Каллиман аѣ стат Країал Българіеі Міхїал, фрателе лѣи чел дпн Ірїна, фата лѣи Теодор Анцел пьскът, кзм с'аѣ зїс ла анії 1238 ши 1241.

- 1) Raynaldus ad ann. 1245. §. 11. 2) Aloysius Guerra in Epitome Constit. Pontif. tom. 2. p. 530. Nr. 6.
3) Georgius Acropolita in Chronico compend. capp. 43. 44.

А н ъ л 1246. Фіинд кѣ ла анѣл де акѣм алта п'ам де а скріере, воіѣ днтоарче дипломатѣл лѣи Бела ал IV-ле не ромѣне, ка съ поці ведеа кѣтъ пагзѣв аѣ фѣкѣт Тѣтаріи ші дн Ардеал, ші кѣте, ші че сате аѣ авѣт епископѣл чел лѣтнѣск дн Ардеал не времеа ачеаста, каре дипломат аша сѣпѣ:

„Бела дн міла лѣи Дѣмнезеѣ Краіѣл Шгаріеі, Далмаціеі, Кроаціеі, Рамеі, Сервіеі, Галіціеі, Лодомеріеі ші ал Команіеі тѣтѣрор крецінілор, каріи вор ведеа картеа ачеаста сѣпѣтате ші тот вінеде. Прівіреа Краілор песте рѣндѣл чел вѣн дн дірегѣторіа окѣртѣріи адѣче кѣ сіне, ка череріле челе дрепте але крецінішлор сѣ ле прітеаскѣ ші сѣ ле плінеаскѣ. Дрепт ачеза пріп рѣндѣл ачестора воім сѣ віпѣ ла дн дішпцареа челор де акѣм ші челор віторі, кѣм кѣ венінд днпайнтеа Ноастрѣ чінсгітѣл пріптеде Галіѣ епископѣл Ардеалѣл, кѣ шмілнцѣ ші кѣ плекаре Не аѣ арѣтат, кѣ пѣстіндѣсѣ епархія пріп протівніка гоніре а Тѣтарілор, ла атѣта рѣрїме де локѣиторі аѣ веніт, кѣт де не времеа гоніріи, пѣлѣ ла времеа лѣи, саѣ нічі шпї, саѣ токта пѣціні локѣиторі сѣпѣт дн Алѣа, сказѣл епископіеі сале, ші дн челе малте кѣрці епископѣці, каре се кіамѣ: Херіна, Білеагѣл дн вармецеа Добочїи, Цілѣл дн вармецеа Клѣжѣлї, Зелѣл ші Тѣшпаѣл дн вармецеа Солтокѣлї (де міжлок); нічі се адѣпѣ днтр'анселе, де пѣ Не вом тілостівї а ле да маї марї словозенї. Ної дрепт ачеза гѣндінд, кѣ дн креціереа чінстеі епископѣці тѣрїмеа крѣіеаскѣ днкѣ се днпалѣ, ка вісерїка ачеза сѣ се поатѣ редѣче ла стареа еї чеа маї дн пайнте, дн осѣвітѣ мілѣ крѣіеаскѣ граціа ачеаста о фачетѣ, ка ші чеї маї дн пайнте локѣиторі дн пѣмітеле сате де кѣтѣва днкѣ маї кѣстѣ, ші колонїи чеї словозї, карїи се вор адѣпа де поѣ, де цїздеката воїводѣлї кареле ва фї, а ісправнічлор ші а тѣтѣрор цїздектѣорлор кѣ тотѣл сѣ фїе скѣтїдї, ші пѣмаї днпайнтеа епископѣлї ші а дірегѣторіѣлї, кареле дн ва пѣне ел, сѣ се цїздече. Шї де кѣтѣва епископѣл саѣ дірегѣторіѣл лѣи аѣ п'ар вреа сѣ ле факѣ дрептате, аѣ п'ар пѣтеа фаче пѣптрѣ грегѣтатеа лѣкрѣлї, каѣса ачеза пѣмаї тѣрїмеі крѣіці сѣ се трїмітѣ пѣптрѣ цїздекатѣ, ші ка граціа днгѣдїнціеі ачестеіа сѣ фїе деапѣрѣреа, Картеа ачеаста о дѣм кѣ днѣвлекатѣ печетеа Ноастрѣ днтрїтѣ. Дат дн анѣл Домнѣлї 1246, 2 поне але лѣи Маїѣ, ал Крѣімеі Ноастре 11.“

Прекѣм аратѣ Fejérváry¹⁾, ла кареле се ші аѣлѣ, дипломатѣл ачела с'аѣ днтрїт де Стефан ал чінчелеа дн анѣл 1279.

¹⁾ Carolus Fejérváry in Analectis tomo 2. Nro. 361.

А н ѣ л 1247. Краіѣл Шгаріеі Бела ал IV-ле врѣндѣ сѣ рѣспѣтеаскѣ фачереа де віне а Іоаннітелор, кѣ ал кѣрора аціѣторіѣ с'аѣ днтрїпат а касѣ дн анѣл 1244, дн анѣл акѣм кѣрѣторіѣ ле-аѣ дѣрѣгїт маре парте а Банатѣлї Країовеі пріп Хрісовѣл каре сѣпѣ аша:

„Ап пштеле сънтей Треимі, ші а л недеспърдїтеї Шинї. Amin.

„Бела дїн мїла лї Дзмнезеѣ Країаї Угарїеї, Далмаціеї, Кроаціеї, Рамеї, Сервіеї, Галїїеї, Јодомерїеї ші а Кзманїеї деа пврзреа.“

„Мърїмеї Країлор, ші дїрегторїеї челор дївѣцаї се кзвіне, ка дїтре челе лалте кз атїта маї кз маре рѣвїзъ съ се сілеаскъ а шї дїмѣцї сзвїшїї, кз кзт маї мѣлт лї се дїацїзъ влїа кз мѣцїмеа попарелор челор де снѣт дїлшїї, маї вѣрѣос шїндссе, кз пврзреа пачеа ші секзрїгатеа Країлор ші а Крїмїлор съ дї търїмеа сзпшїлор лор. Ла ачеаста маї вїне дїкз, ші кзїрїнде дї сїне партеа чеа маї маре а грїції крїенїї, ка пре ачеїа кз мїлостївї окї съї вадз, ші кз маї марї фачерї де вїне съї дїкарче, де ла карїї ші фолос времелїк се адеантз, ші Амїзратз Амїзрацілор маї мѣлт се чїнстеме.“

„Дрепт ачеа аша кзїетгндз, ші дїделанг сѣтзїндсне кз чїнстїтзл вѣрватз, фрателе Ретвалд, мареле Маїїстрз а л каселор оснїталзлї дїн Іерусалїм, челор дїн коаче де маре, їзвїт прїетензл Ноастрз, ші кз Прїнциї ші Баронїї дерї Ноастре, кзї ам пзтеа дїмпонора крїмеа Ноастрз, кареа маре парзвз аѣ сѣферїт прїї протївїка пѣвлїре а псатмзлї варвар, че се пзтеме Тзларї, пз пзмаї дї пердереа аверїлор, чї шї дї зндереа локзїторїлор; кз тоцї дї комзл дїтрз ачеаста Не ам дївоїт: ка пентрз кз ачелашї Маїїстрз кз пштеле касеї оснїталзлї с'аѣ легат пре сїне шї каса оснїталзлї дїн вѣлз воїца са, кз дїтрз аїзторїл Крїмеї Ноастре, спре аїзрареа крелїнцїеї крелїнелїї ва прїнде арте дѣлз форма маї цїос адзсз, ші кз дїтрз дїмпонорареа цзреї Ноастре Не ва аїзта кз сфатзл шї кз крелїнцїоасз дїшрелїз лзкраре, нїчї се ва траце де ла копдїцїїле че се вор пзне акзїї дї картеа ачеаста, — съї дѣрзїм шї дѣм лзї шї прїнтр'їлсзл пшїтеї касе:“

„Тот пшмїтлзл Зеврїнзлї кз мзшїї че съ цїн де дѣлсзл, ашїндереа кз кенезатзрїле лзї Іван, ші а л лзї Фаркан, пїлз дї ржл Олгзлї, лзїнд афарз пшмїтлзл кенезатзлї воїводзлї Лїнїої, кареле дї лзсїм Олахїлор (адекз Ротмїлор), прекзїм л'аѣ авзт ачешееа шї пзлз акзїа.“

„Тотзїшї аша ле дѣлї, кзт цїнел пентрз Ної шї пентрз зрїшторїї Ношрїї, цїмѣтате дїн тоате фолосрїле, венїтзрїле шї сзлжвеле дїн тот пшмїтлзл Зеврїнзлї шї а л кенезатзрїлор че с'аѣ пшїт; пзмаї чеа лалтз цїмѣтате дѣндз—о спре траїзл касеї, шї де ачї лзїнд афарз вїсерїчїле челе фзкзте, шї каре се вор фаче дї тоате пшмїтзрїле маї сзсзїсс, дїнтрз але кзрора венїтзрїї нїїка цїнел пентрз Ної, ретзлїнд дї лок чїнстеа шї кзїдїгеле архїенїскопїлор, шї але епїскопїлор, каре ле аѣ авзт маї паште.“

„Ізлндссе афарз шї тоате морїле дїшрелїзрл отарелор ачелора фзкзте, шї челе де а се фаче мзкар знде, афарз де челе дїнтрє Лїтва кз олателе шї сѣтпшїтзрїле, фзкзте кз келтзелеле фракїлор касеї ачеїа, кз фпацелеле шї пшшпелеле пентрз добїтоачеле лор, ашїндереа кз пзскзрїїле, каре снїт акзїа, саз се вор фаче пентрз дѣлшїї, каре тоате ле лзсїм спре фолосзл фракїлор ачестора.“

„Нескѣтъ дѣн Дѣнѣре, шѣ нескѣтъ дѣн Челег, че ле цѣнетѣ Нозѣ шѣ зѣмѣлор
фрацѣ де комѣн, ашѣндереа шѣ цѣмѣтатеа тѣтѣрор венѣтърѣлор шѣ а фолосѣрѣлор, каре
се вор кѣлеце Краѣлъѣ де ла Ромѣнѣ карѣ локѣск дѣн Лѣтва, кѣ цѣнѣтъ Харѣнакѣлъѣ, ва
ѣи а Краѣлъѣ, каса оспѣталѣлъѣ ва лѣа ка маѣ дѣн сѣс.“

„Ачѣаста дѣкъ воѣм, ка цѣмѣцѣ Ромѣнѣ сѣ ѣѣе даторѣ а ста дѣтрѣ ацѣсторѣл зѣ-
шѣлор фрацѣ ѣѣе гѣцѣ де оасте спре ацѣрареа цѣрѣѣ, шѣ спре ѣсѣнда некѣѣѣцѣлор,
че Нѣ с'ар ѣаче прѣн стрѣнѣ, шѣ дѣ асѣмѣнеа дѣтѣшѣларе фрацѣ дѣкъ сѣ ѣѣе даторѣ
а ацѣста пре Олахѣ (сѣѣ Ромѣнѣ), кѣт ле ва ѣи кѣ цѣнѣцѣ.“

„Ла ачѣстеа дѣн сѣрѣле, каре се вор цѣстеа дѣче дѣн тѣкар каре окѣл дѣн Ардеалѣ,
кѣ цѣлѣѣеде де комѣн, адекѣ кѣ але ноастре шѣ але фрацѣлор цѣмѣтълъѣ цѣмѣтѣ сѣѣ
цѣнѣтѣ, шѣ а цѣрѣлор челор де кѣтрѣ Бѣлгарѣа, Грѣцѣа шѣ Кѣманѣа, рѣмѣнд дѣн локѣл сѣѣ
кѣдѣнѣа епѣскопѣаскѣ.“

„Ашѣндереа шѣ дѣн банѣ, карѣ вор кѣре аколо дѣн воѣнѣа кѣрѣаскѣ шѣ сѣатѣ Ма-
цѣстрѣлъѣ касѣѣ, кареле ва ѣи, цѣмѣтате о цѣнет Нозѣ, прѣкѣт с'аѣ зѣс шѣ деспре чѣле
лаге венѣтрѣ, ѣрѣ чеа лалѣ цѣмѣтате се ва да спре фолосѣл цѣмѣтеѣ касѣ, рѣмѣнд
дѣтрѣѣ кѣдѣнѣле ѣѣсѣрѣлор.“

„Орѣндѣелѣе, каре ле ва ѣаче Мацѣстрѣл деспре сѣкѣтѣнѣе шѣ цѣдекѣцѣле воѣерѣ-
лор шѣ але аѣлора каре лѣ с'аѣ дат лор, цѣнѣтрѣ кѣ де аѣрѣеа аѣ венѣт сѣ локѣѣаскѣ а-
коло, дѣкъ ле воѣм аѣеа лѣкъте шѣ статорѣнѣе, рѣмѣнд дѣтрѣагѣ партеа ноастрѣ дѣн
венѣтрѣ шѣ дѣн фолосѣрѣ. Адѣлогѣнд ачѣаста, кѣ де се ва да сѣнѣнѣѣе де ѣрѣсаре де
сѣнѣе дѣшпрѣтѣва маѣ марѣлор цѣрѣѣ ачѣѣа, шѣ се вор сѣнѣѣ дѣгрѣоѣацѣ, пот ѣаче рѣкѣрѣѣ
ла Кѣртеа Ноастрѣ.“

„Адѣлогѣм шѣ ачѣаста, кѣ де ар венѣ чеѣа оасте асѣпра Кѣрѣмѣѣ Ноастрѣ, де че сѣ
не фѣреаскѣ Дѣмѣнеѣѣ, аѣнѣѣ а цѣнѣеа парте дѣн оѣташѣѣ цѣрѣѣ сѣ ѣѣе даторѣ а венѣ, шѣ
а се ѣате цѣнѣтрѣ Кѣрѣмѣеа Ноастрѣ. ѣрѣ де воѣм порѣнѣ Ноѣ кѣ оастеа Ноастрѣ асѣпра Бѣл-
гарѣлор, Грѣцѣлор шѣ а Команѣлор, а трѣеа парте дѣн чеѣ харѣнѣѣ ва сѣнѣ, шѣ дѣн доѣѣн-
да шѣ чеа мѣшѣкътоаре шѣ чеа немѣшѣкътоаре цѣмѣта касѣ ва лѣа парте дѣнѣ цѣмѣрѣл о-
ѣташѣлор дѣн Зѣврѣн, шѣ дѣнѣ арѣеде лор.“

„Дѣнѣг ачѣаста ам дѣрѣсѣт цѣмѣтълъѣ Мацѣстрѣ, шѣ прѣнѣтрѣѣнѣсѣл касѣѣ оспѣтале, де
ла рѣѣл Олѣтълъѣ шѣ мѣнѣѣ Ардеалѣлъѣ тоатѣ Команѣа сѣнѣт ачѣеле конѣнѣѣѣ, каре с'аѣ зѣс
маѣ дѣн сѣс деспре Зѣврѣн: лѣнд аѣарѣ цѣара лѣѣ Сѣнеслав воѣвоѣѣлъѣ Олахѣлор (Ромѣ-
нѣлор), каре о лѣсѣм ачѣелоранѣѣ, прѣкѣт шѣ цѣнѣл аѣма о аѣ цѣнѣт, шѣ токѣма сѣнѣт кон-
ѣнѣѣѣе ачѣеле, каре с'аѣ рѣнѣсѣт маѣ дѣн сѣс деспре цѣара Лѣтва.“

„ѣрѣ ачѣаста цѣ вреѣм а о трѣеѣ, кѣ де ла дѣтрѣрѣеа чеа дѣнѣѣѣа а маѣ аѣсѣе-орѣ
цѣмѣцѣлор фрацѣ, цѣнѣл ла 25 де анѣ тоате венѣтрѣлѣе Команѣѣѣ дѣтрѣѣѣ ле ва аѣеа цѣмѣ-
та касѣ, аѣарѣ де цѣара лѣѣ Сѣнеслав чеа маѣ наѣнѣте зѣсѣ, дѣн кареа цѣмаѣ цѣмѣтатеа
венѣтрѣлор шѣ а фолосѣрѣлор о ва доѣѣнѣѣ.“

„ѣрѣ дѣнѣ че вор трѣеѣ ачѣѣ 25 де анѣ, цѣмѣтатеа тѣтѣрор венѣтрѣлор, фолосѣрѣ-

лор ши а слъжбелор, прин фракції пѣмѣтеї касе, пре карїї дї ва прїмі ши цїзра пѣрїмеа крїаскъ, се ва пльїтї фїскълї, чї аша, ка тот а чїпчїлеа апѣ съ се сокотеаскъ прин трї-мїсъл Нострѣ тоате венїтѣрїле, слъжбеле ши фолосѣрїле, каре вїн де аколо. Іарѣ келтѣ-еле каре се вор фаче дн паза четѣцїлор саѣ а тѣрїмїлор, прекъм Нозѣ, аша ши фра-цїлор съ фїе комъне, рѣмънд алте кондїцїї пентрѣ Ної, ши лѣзрї афарѣ пентрѣ каса ospїталълї дн Кѣманїа, прекъм деспре вїсерїчї, морї ши алтеле, каре тоате с'аѣ дн-сепнат маї дн сѣс деспре Зеврїн.“

„Ма зїдїреа четѣцїлор дн Кѣманїа, ши ла апѣрареа еї днпротїва орї кѣрора пемїчї, вом фї днтрѣ ацїсторїѣ фракцїлор кѣ сфатъл ши кѣ пѣтереа, кѣнд ва фї де лїпсѣ ши вом фї пофїцїї, днкѣ ши дн пѣрсоана Ноастрѣ мергънд аколо, де пѣ вом фї днпедекатї кѣ алтеле.“

„Ле ам маї дѣрѣт ачелор фракцї пѣмънт де 400 де пѣзѣрї дн Фелчетїг, саѣ аїз-рїлеа дн Ардеал вом днплеа пѣтѣръл ачеста, ѣнде Ні с'а пѣреа кѣ есте маї де фолос фракцїлор ла днтрареа дн Котанїа саѣ дн Зеврїн; деспре кареа дѣрѣре вом да карте ослѣйт.“

„Дечї ка каса ospїталълї маї пре ѣшор съ поатѣ адѣче пре таре де че ва авеа опѣ спре фолосъл церїї Ноастре ши а лор, ле ам дѣрѣт четатеа Скардона ⁴⁾ де лѣнгѣ таре, кѣ тоате кѣдїцеле кѣте се цїп де дѣнса, ши предївл Теїсат, кѣ отареле ши фо-лосѣрїле, каре ле аѣ цїпѣт преа їзвїтъл Нострѣ фрате, рѣносатъл Краївл Коломан, рѣмъ-їнд кѣдїцеле вїсерїчїлор днтрецї; престе ачестеа ам дѣрѣт маї сѣс пѣмїцїлор фракцї пѣ-мънтъл Ваїла кїемат де лѣнгѣ Дѣнѣре, пѣ департе де Землїн, скоцїндъл де сѣс четѣ-цѣка Крїшѣвлѣї, кѣ тоате кѣдїцеле ши фолосѣрїле лѣї, кѣм л'аѣ фост цїпѣт Ніко-лае, фрателе лѣї Хѣгелїн ⁵⁾.“

„Маї днколо, Маїстрѣл адесе-орї зїсѣ, маї пайнте пентрѣ дарѣрїле Ноастре, каре ле фачет, саѣ ле ам фѣкѣт, апої пентрѣ прїчїпїле маї цїос скрїсе, аѣ фѣгѣдѣт кѣ пѣме-ле касеї, кѣ ва прїнде арме асѣпра тѣтѣрор пѣгънїлор, орї де че псам вор фї, ашїнде-реа ши днпротїва Бѣлгарїлор; іарѣ дн контра алтор Шїстатїчї пѣмаї атѣпчї, кѣнд вор вреа съ се апѣче де крїмеа Ноастрѣ ва да ацїсторїѣ; ши акѣма ва адѣче спре слъжба цѣрїї Ноастре 100 де фракцї вїне днтрарматїї, ши кѣ каї вѣнї гѣтїцїї; іарѣ дн контра оастеї крещїпещїї, кареа ар вреа съ днтре дн цѣара Ноастрѣ, с'аѣ легат кѣ пѣтеле ка-сеї, кѣ ва да 50 де фракцї днтрарматїї спре паза ши апѣрареа четѣцїлор ши тѣрїмїлор челор днн марцїпї, прекъм сѣнт Пожонъл, Мошонъл, Шопронъл, четатеа де Феррѣ, чета-теа Альѣ, ши маї дн цїос ѣнде ар вреа Краївл сѣ і ашезе; ши 60 днпротїва Тѣ-тарїлор, де се ва днтѣмїла ка еї се днтре дн цѣара Ноастрѣ, че се пѣ деа чел де сѣс, кѣрора тѣтѣрор, пѣлѣ че вор фї дн паза четѣцїлор ши а тѣрїмїлор, Краївл ле ва да леаѣ.“

„С'аѣ адѣогат ши ачеста кѣ пѣтеле касеї, кѣ Маїстрѣл кареле се ва трїмїте де престе таре саѣ де аїзреа спре окѣрѣзїреа каселор днн Крїмеа Ноастрѣ, ла днтрареа

са ва фї даторїѣ а фьгьдѣ сьпгѣ цьрѣмьнтѣл чел дн чїнѣл сѣѣ обичнїтѣ, кѣ ва фї кре-
дїнчїос Країєлї шї церїї; кѣ ва цїнеа ел, шї пре аї сѣї днѣкѣтї ва сїлї сѣ цїлѣ фьрѣ de
дншелѣчїкне тоате кѣте с'аѣ зїсѣ маї сѣсѣ; кѣ ва авеа грїде, шї се ва сїргї ка сѣ се
дншїпоресакѣ зїселе цѣрї але Крѣїмеї Ноастрѣ; шї кѣ пре процїї дїн Крѣїмеа Ноастрѣ,
орї де че кондїцїе саѣ неам вор фї, шї пре Сасїї саѣ Тѣхтонїї дїн Крѣїмеа Ноастрѣ,
нѣтї ва прїмї сѣ локѣїаскѣ дн церїле маї сѣс зїсѣ, фьрѣ де осѣбїтѣ крѣїеаскѣ днѣгьдїнѣцѣ.“

„Престе ачестеа ам адѣогат Ної, шї аѣ прїмїтѣ зїсѣл Маїїстрѣ кѣ нѣтеле нѣмїтеї
касе; кѣ де с'ар днѣмьпла, ка Маїїстрѣ кареле ва фї, прїн сїне саѣ прїн аї сѣї сѣ калче
вре зна саѣ маї нѣлте дїн кондїцїїле ла каре с'аѣ легат маї сѣсѣ, шї а треїа оарѣ до-
целїндѣл, н'ар вьга де самѣ; шї мареле Маїїстрѣ чел де престе маре, черкат фїїнд де-
спре партеа Країєлї дѣпѣ кѣвїїнѣцѣ, днѣкѣ н'ар дндрепта смїнѣеала сьпг кѣрѣл знѣї анѣ,
дѣпѣ че спре дндрептаре с'аѣ дншїїндат смїнѣеала; атнчї Країєл сѣ адѣкѣ цїсдекатѣ
дѣпѣ пѣлчереа са, лѣнд венїтѣрїле нѣмїтеї касе, саѣ алтїнїтѣрелеа, кѣм ва фї шї смїнѣеала.“

„Аша дарѣ, ка тоате шї фїеще каре дїнтре челе че с'аѣ четїт акѣма дн азѣл Но-
стрѣ шї ал Баронїлор Ношрїї сѣ аївѣ тѣрїме деа пѣрѣреа, днѣкѣт есте де персоана Ноа-
стрѣ, ам дат дрепта чеа крѣїеаскѣ, шї ам фьгьдѣт, кѣ пѣлѣ кѣнд се вор цїнеа легѣ-
тѣрїле челе дѣспре партеа касеї фѣкѣте, Ної днѣкѣ тоате кѣте с'аѣ скрїе маї дн сѣс ле
вом цїнеа, шї вом фаче ка сѣ се цїлѣ шї де алїїї, дѣнд картеа ачестеа днѣтѣрїтѣ кѣ
бѣла Ноастрѣ чеа де асрѣ, шї пре маї адесе-орї зїсѣл Маїїстрѣ дн нѣтеле касеї оспї-
талѣлї чеї нѣмїте ам порѣчїт сѣї стѣторѣаскѣ кредїнчїосѣл шї їзѣтѣл Нострѣ Маїїстрѣ
Ахїл, прѣосїтѣл дїн Алѣа, сѣв-канцеларїєл Кѣрѣїї Ноастрѣ. Дат прїн нѣлїле цїнсїгѣ-
лї пѣрїнте Бенедїкт, Архїенїскопѣлї Калочїї, шї канцеларїєлї Кѣрѣїї Ноастрѣ фїїнд ч. п
Стефан Архїенїскоп Стрїгонѣлїї, їарѣ Епїскопї. — — Дн анѣл де ла днѣтѣрїареа До-
мѣлїї 1247, 3 нове їзїне, дн анѣл Крѣїмеї Ноастрѣ 12.“

Дїн дїпломатѣл ачестеа, кареле се аїлѣ ла комїтѣл Францїск Сеченї¹⁾ поїї ведеа, кѣ
Ромѣнїї, дѣпѣ че аѣ перїт Паїїнакїї шї с'аѣ алѣнгат Романїї чеї адевѣраїї дїн Дакїа ве-
ке, кѣм с'аѣ арѣтат ла аїїї 1122, 1152, 1186, нѣ нѣмаї нѣтеле варварїлор ачестора
л'аѣ прїмїт дѣндѣлїсе лор де алїїї, чї форма дншїтѣрїїїїї лор днѣкѣ о аѣ цїнѣт; пѣнтрѣ
ачеа аѣ авѣт атѣтеа кенезатѣрї, кѣте веїї дн хрїсовѣл ачестеа: ба днѣкѣ шї маї нѣлте,
кѣчї чїне шїе кѣте кенезатѣрї аѣ фост дн тоатѣ Романїа, дн тот пѣлѣнтѣл кѣт есте де
ла Олтѣ, шї нѣнчїї Ардеалѣлї днѣтре Нїстрѣ шї Дѣнѣре, пѣлѣ дн мареа Неагрѣ; кѣм фа-
че поменїре Країєл Бѣла, кареле Каманїа аша лѣатѣ нѣ о аѣ авѣт сьпг сїне вре одатѣ
фьрѣ нѣмаї аѣ дорїт сѣ о аївѣ, шї пѣнтрѣ ачеа о аѣ шї дѣрѣїт Іоаннїтелор, дѣспре ка-
рїї аша скрїе Енґел²⁾:

„Мї се веде кѣ Іоаннїтеле саѣ н'аѣ днѣтрат ла стѣлѣнїреа Зеврїнѣлїї, саѣ де аѣ дн-
трат, аѣ тревѣїт кѣрѣнд сѣ сасѣ пѣнтрѣ нѣтереа протївнїчїлор дїн вечїнї, саѣ кѣ дарѣ с'аѣ
нїемат де днѣснї Бѣла ал IV-ле ла рѣсѣоїл дїн Стїрїа, каре л'аѣ днчепѣг ла анѣл 1249.“

¹⁾ Comes Franciscus Szétsenyi Diplom. t. 2. ²⁾ Joan. Christ. Engel in ant. Hist. Valach. part. 1. p. 146

А н ъ л 1255. С'аѣ арѣтат ла анѣл 1245 къ мѣрѣнд Калиман Крайѣл Ромѣнѣлор ши ал Българѣлор, дѣмѣратѣл Йоанн Ватаде нѣмѣка с'аѣ сокотѣт пре Михаѣл зрѣмѣторѣл лѣи Калиман, пентрѣ къ ера прѣнк ка де шесе анѣ, ши рѣдѣкѣндѣсе къ оасте асѣпра Българѣѣ, аѣ лѣат Серра ши Меленѣкѣл къ маѣ мѣлте алте четѣдѣ, пѣвѣгѣнд дѣ самѣ легѣтѣрѣлте, каре ле фѣкѣсе къ Калиман. Недрѣнтатеа ачѣаста а Ромѣлор, прѣкѣм скрѣе Акрополѣтѣл¹⁾ с'аѣ рѣспѣлѣтѣт дѣ анѣл де акѣм: „Кѣчи Михаѣл Крайѣл Българѣѣ, фратѣлте мѣерѣѣ дѣмѣратѣлѣи Теодор азѣнд моартеа дѣмѣратѣлѣи Ватаде, ши вѣзѣнд къ дѣ пѣрѣѣлте де кѣтрѣ анѣс нѣ слѣт ошѣ, і с'аѣ вѣгат дѣ нѣмѣт, ка четѣдѣлте, каре ле лѣзѣсе Ромѣѣ де ла Ромѣнѣи ши Българѣѣ, сѣ ле кѣпрѣндѣ иарѣши сѣре Българѣа; аша трѣкѣнд Еврѣл, мѣлте аѣ ши кѣпрѣнс. Аша дѣрѣ вѣтѣтѣс'аѣ: Стѣнѣмахѣл, Перѣстѣца, Крѣдѣмѣл, Цѣпѣла, ши тоате четѣдѣлте Ахрѣдѣѣ, лѣвѣнд афѣрѣ Мнѣакѣл, карѣлте аѣ рѣмѣас крѣдѣнѣчѣос Ромѣлор. Прѣсте ачѣеа с'аѣ маѣ лѣат прѣн Българѣѣ: Ъстра, Перперѣкѣл, Крѣвѣл, ши Ефрѣмѣл де лѣпѣгѣ Одрѣѣ.“

Маѣ дѣколо скрѣе Акрополѣтѣл²⁾: къ венѣнд дѣмѣратѣл Теодорѣ де ла рѣсѣрѣт дѣ Одрѣѣ, Българѣѣ ши Ромѣнѣи, къ Михаѣл Крайѣл лор де лѣнга рѣлѣ Еврѣлѣи, ѣнде се ашѣзѣсе къ табѣра, с'аѣ трѣас маѣ дѣ лѣзѣтрѣ дѣ Българѣа, иарѣ дѣмѣратѣл Теодор ешѣнд аѣ лѣат ши прѣдат Берреа, апоѣ пре иарѣл иарѣши с'аѣ дѣтѣрнат дѣ Одрѣѣ.

¹⁾ Georgius Aegrolita in Chronico compendiario c. 5. ²⁾ Idem ibidem cap. 56.

А н ъ л 1256. Тот Акрополѣтѣл¹⁾ скрѣе къ дѣмѣратѣл Теодор аѣ лѣат дѣпаоѣ де ла Българѣѣ мѣлте четѣдѣ дѣн чѣлте дѣ анѣл трѣкѣт де еѣ кѣпрѣнсѣ, ши къ Драгота, деспре карѣлте с'аѣ фѣкѣт кѣвѣнт ши ла анѣл 1245, дѣ анѣл де акѣм ка зѣ прѣфект ал ошѣлор дѣн Меленѣк, с'аѣ лѣат де Грѣчи ши иарѣши аѣ трѣкѣт дѣ партеа Крайѣлѣи Михаѣл, чѣ н'аѣ авѣт порок, пентрѣ къ кѣзѣнд дѣ вѣтаѣс, л'аѣ сѣлѣкат кѣл, ши аѣ мѣрѣт а трѣѣа-зѣ.

¹⁾ Georgius Aegrolita in Chronico comp. cap. 58. 60.

А н ъ л 1257. Дѣмѣратѣл Теодор, карѣлте иѣрѣасѣ дѣ Јамсак прѣсте тарѣ, прѣкѣм скрѣе Акрополѣтѣл¹⁾: дѣчѣпѣнд прѣмѣвѣара аѣ венѣт овѣл ла анѣсѣ, пѣдѣждѣнд, къ прѣкарѣѣ дѣ лѣсѣсе дѣ Didimotixѣ, дѣ ва афѣла сѣлѣтошѣ; чѣ не ачѣѣа дѣ перѣдѣсе сѣатѣрѣлте чѣлте рѣлте; пентрѣ къ крайѣл Българѣѣи Михаѣл дѣцѣлѣгѣндѣ къ с'аѣ денѣртат дѣмѣратѣл, аѣ трѣмѣѣ ла Ромѣнѣи де прѣсте Дѣнѣре пентрѣ аѣѣсторѣѣ, карѣѣ і-аѣ ши трѣмѣѣс ка ла 4000 де осташѣ, карѣѣ слѣовозѣндѣсе дѣ Макидонѣа, ши трѣкѣнд Одрѣѣл, тѣргѣрѣлте карѣ слѣт пре лѣнгѣ рѣлѣ Рѣѣѣна ши пре лѣнгѣ Didimotixѣ лѣ прѣда, ши цѣфѣѣа, кѣнд повѣзѣѣсторѣѣ ошѣлор пѣвѣгѣнд дѣ самѣ порѣнѣчѣлте дѣмѣратѣлѣи, аѣ пѣвѣлѣт прѣсте Ромѣнѣи, фѣѣнд еѣ къ арѣмѣ грѣлте дѣчѣнѣшѣ; иар Ромѣнѣи къ зѣноаре, ши къ сѣѣѣѣѣ, Ромѣнѣи де департе сѣѣѣѣѣа пре Ромѣѣ, ши дѣн кѣлѣрашѣ фѣчѣеа пѣдѣсѣтрашѣ, пѣлѣ кѣнд і-аѣ фѣгѣрѣт. Аша дѣрѣ Ла-скарѣе къ кал преа вѣл деаѣеа аѣ скѣлат дѣ Одрѣѣ, Мѣрѣгѣрѣт къ алѣѣ маѣ мѣлѣѣ с'аѣ прѣнс ши с'аѣ вѣндѣт ла Българѣѣ. Дѣнѣѣнѣѣндѣсе деспре ачѣестѣа дѣмѣратѣл, аѣ грѣѣѣт ла лѣкѣл чѣ се зѣчѣ Българѣофог. Българѣѣ дѣцѣлѣгѣнд венѣреа дѣмѣратѣлѣи, аѣ фѣѣѣт, ши мѣлѣѣ дѣнѣтре дѣнѣшѣ с'аѣ тѣѣат лѣнгѣ Bizѣа, иарѣ дѣмѣратѣл с'аѣ тѣѣѣрат ла рѣлѣ Рѣѣѣна зѣс.“

Іаръ краіа Българіеі Міхаіл дѣфрикоміндсе аѣ черѣт паче, ла а кързіа токмеалъ аѣ тріміе пре сокрѣл съѣ Росѣл Ѣрѣл, ѣіперіле краіаіѣ Ѣгаріеі — *τὸν περιεφρόν αὐτῆ τὸν Ρωσον Οὐροισ, τοῦ ἡγῆος Ουγγρίας γαμβρόν*, кареле мергѣнд ла дѣпѣратѣл, с'аѣ пріміт пре-кѣм с'аѣ кѣвеніт, ші дѣтѣрінд пачеа, кѣ ѣірѣмѣнт аѣ фѣгѣдѣіт, кѣ четатеа Цепена се ва дѣпаоі дѣпѣратѣлѣ, ші вор рѣмѣнеа отареле челе маі де демѣлт: ші аша лѣгѣнд Ѣрѣл дарѣрї ка де 20,000 галвенї саѣ дѣкаці, с'аѣ дѣтѣрнат, іаръ дѣпѣратѣл аѣ маі зѣ-бовіт ащептѣнд дѣтоарчереа Цепенїі.“

1) Georgius Acropolita in Chronico comprehendiarjo cap. 61. 62.

А п ѣ л 1258. Анопїмѣл Ромѣнескѣ 1) аша скріе ла аѣл де акѣм: „Ал треїлеа Во-дѣ аѣ фост Дан, фїїл лѣї Радѣл Vodъ Negрѣ 1258 — 1300. — Ла мѣпѣстїреа Кѣмпѣ-Лѣнгѣлѣ, ѣнде есте зѣгрѣвітѣ, се пѣмече фїїл Радѣлѣ Vodъ Negрѣ; іаръ ла Леато-пісеѣѣ есте пѣс кѣ грешалъ аѣл 1333, де ѣнде се кѣпоаше, кѣ фїїл Радѣлѣ Vodъ Ne-грѣ нѣ пѣтеа фї ла ачест вѣлеат. Ачешї треї Domні (Радѣл Negрѣ, Міхаїл шї Дан) аѣ domніт ані 85.“ Аша Анопїмѣл, ѣї токма де шї есте адеврѣрат, кѣ ла анії де ел дѣсем-паці аѣ domніт Радѣл Negрѣ, Міхаїл шї Дан Vodъ, дарѣ н'аѣ domніт престе тоатѣ ца-ра мѣпѣнеаскѣ, ѣї пѣмаї престе о парте а сі, пре-кѣм с'аѣ арѣтат ла аѣл 1247.

Дѣ кѣт есте деспре Ромѣнїї чеї деа дрепта Дѣпѣрїї, карїї кѣ Българїї ла олатѣ аѣ фѣкѣт крѣмеа чеа вестїтѣ, с'аѣ арѣтат ла аѣл 1186, шї ла анії аколо адѣшї, кѣм-кѣ країї лор маї пре ѣрѣт аѣ фост діаонї Ромѣнї, дїп віца шї съмѣнда краіаіѣ Само-лѣ, ал кързіа пеаш дѣ партеа вѣрѣтеаскѣ ла аѣл де акѣм с'аѣ стїне; кѣчї скріе А-крополїтѣл 2) зїкѣнд: „Іаръ дѣпѣратѣлѣ Теодор аша і с'аѣ дѣтѣмплат: краіаі Българіеі Міхаїл, фрателе мѣіерїї сале, кареле мѣлге фѣкѣсе асѣпра дѣпѣратѣлѣ, шї асѣпра Ромѣї-лор, де вѣрѣ-сѣѣ чел прїмарїѣ Калїман, *παρά τοῦ πρωτεξαδέλφου αὐτῆ Καλλιμαν*, ѣїнд ѣнїї дїнтре четѣденїї Трїновѣлѣ, афарѣ де пѣмїта четате локѣнд, с'аѣ стрѣпѣне де моарте шї дѣдатѣ аѣ шї мѣрїт. Калїман, кареле л'аѣ стрѣпѣне, кѣѣторїндсе кѣ мѣіереа лѣї, деспре о парте се цїнеа а фї країѣ Българіеі: че Росѣл Ѣрѣл венїнд кѣ оасте асѣпра Трїновѣлѣ пре фата са мѣіереа краіаіѣ Міхаїл о аѣ лѣат дѣпаої. Пентрѣ кѣ пре Калїман кареле фѣціа дїп лок дѣ лок, маї пайте оаре-каре дѣ оторїсе.“ Нерѣмѣнд дїп партеа вѣрѣтеаскѣ чїне съ домнеаскѣ песте Ромѣнї шї песте Българї, — кѣм скріе Грегора 3) шї Пахі-мер 4) — боерїї с'аѣ адѣнат, шї аѣ пѣс країѣ пре Міце, кареле авеа мѣіере пре зна дїн-тре сорорїле краіаіѣ Міхаїл. Чї Міце н'аѣ фост харїїк де крѣме; дрепт ачесе л'аѣ ле-пѣдат о парте де деарѣ, шї ш'аѣ пѣс країѣ не Константїн I, фїїл лѣї Тїхѣ, *υἰὸν τῆ Τόιχου*, кареле, ка съ зїѣѣ кѣдїпѣѣ де а дѣпѣрѣці, ш'аѣ лепѣдат мѣіереа, кѣ кареа авеа прѣпчї, шї аѣ лѣат пре о фатѣ а дѣпѣратѣлѣ Теодор Ласкаре, трїмїдїнд пре мѣіереа чеа дїпѣтѣѣ дѣ Нікеа, ла дѣпѣратѣл. „Шї Константїн“ зїче Пахімер 5) „цїнеа Трїновѣл четатеа чеа крѣеаскѣ а Българіеі, шї дѣподовїт фїїнд кѣ тоате стетеле крѣешї, се пѣрта ка ѣн аде-врѣрат Країѣ ал Българіеі. Іаръ Міце цїнд челе де прїп прецїзрѣ, кѣте одатѣ се дѣдес-тѣлеа, іаръ алѣдатѣ се вѣтеа кѣ Константїн, шї аѣ фост време, кѣнд аѣ вѣтѣт пре

Константи́н, ши л'аѣ рикіе дн Стенимах, de unde nsmā prin аѣсторіа алор поестри саѣ тѣнтѣит де нѣ с'аѣ принс ши тѣят.“ Чи нѣ днде.иснг аѣ цинѣт порокѣл лѣи Мице, кѣм се ва арѣта ла аниі виігорі.

1) Anonymus Valachicus in Ms. cap. 44. 2) Georgius Acropolita in Historia cap. 73. 3) Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 34. 35. 4) Georgius Pachymer lib. 5. c. 5) Idem Pachymer l. c.

А н ъ л 1259. Мице, деспре кареле ам ворбітѣ ла аплі трекѣт, кѣ аѣсторіа де ла Ѣнгѣрі тѣлт некѣѣа не Константи́н краіа Бѣлгаріеі; чи дн аплі де акѣм диторкндѣсе порокѣл, Мице с'аѣ вірѣит де Константи́н, ши фѣгнд ла дмпѣратѣл Теодор і-аѣ дикінат Месемѣрія, пенѣтрѣ каре дмпѣратѣл л'аѣ дѣрѣит кѣ тѣлге веніѣгѣрі лѣгѣ Троіа, нѣ департе де Скамандрѣ¹⁾.

Пенѣтрѣ аѣсторіа лѣи Мице датѣ аѣ диченѣт Стефан V а се кіема краіѣ Бѣлгаріеі, тѣкар кѣ Бѣлгаріа дпгреаѣт, кнд о аѣ стѣпѣніт Ѣнгѣріі? Зиче Енгел²⁾, кѣ ла аплі 1263 Стефан ар ѣі влѣт Відинѣл; ѣіе аша, чи Відинѣл дикѣ нѣ ѣаче о деарѣ.

1) Nicephorus Gregoras et Georgius Pachymer II. c. 2) Joannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae part. 1. p. 146.

А н ъ л 1260. Скріе Енгел¹⁾ кѣ дн аплі ачеста с'аѣ дшѣкат Бела IV, кѣ Оттокарѣ краіа Бохеміеі; ши віне скріе, пенѣтрѣ кѣ Оттокарѣ дикѣ аша скріе кѣтре Александрѣ Папа де ла Рома²⁾ зикнд: „Фінд кѣ пре пѣсторіа чел вѣн дл десѣѣтеаѣ тѣнтѣіреа оілор де лѣні, ши пре пѣрінтеле чел тілостів дл веселѣще порокѣл фіілор чел де спѣсеніе; ам врѣт сѣ те дшѣііцѣт деспре рѣсвоіа кареле л'ам авѣт асѣпра лѣміацілор краі аі Ѣнгѣріеі а лѣи Бела, ши а фііѣлѣ лѣи а лѣи Стефан, ал лѣи Даниіл краіѣлѣі Рѣгенілор, ши фіілор лѣи ши ачелора лалці Рѣгені, ши а тѣгарілор, каріі ле-аѣ фост веніѣг дитрѣ аѣсторіѣ, ши а лѣи Болеслаѣ дін Краковіа, ши а тіперѣлѣі Лесткон дін Лансакіе, ши асѣпра пенѣѣѣратѣі тѣлціме а оаменілор, челор фѣрѣ де оменіе: а Кѣманілор, Ѣнгѣрілор, Склавілор, Сѣкѣ-ілор, Олахілор, Шіематіцілор, адекѣ а Гречілор, Бѣлгарілор, Радціанілор, Босненілор шчл.“ Везі кѣте неамѣрі аѣ фост дѣс Бела асѣпра лѣи Оттокар: де ачі тотѣші рѣѣ аі дикіде, кѣ тоате неамѣріле ачестеа аѣ фост сѣпѣсе Ѣнгѣрілор.

1) Joannes Christianus Engel l. c. Ottocarus apud Prag annal. p. 1. p. 307.

А н ъ л 1261. Дшѣѣратѣл Теодор Ласкаре дін ѣата лѣи Іоанн ал лѣи Асан краіа Бѣлгаріеі аѣ авѣт треі ѣете ши зн ѣчіорѣ, анѣме Іоанн. Пре ѣата чеа ѣаі таре, кареа о аѣ кіемат Іріна, о аѣ тѣрїгат дѣпѣ Константи́н фііа лѣи Тіхѣ краіа Бѣлгаріеі, пре Теодора о аѣ дат лѣи Іоанн фііѣлѣ лѣи Мице¹⁾, іарѣ пре а треіа ѣатѣ о аѣ тѣрїгат дшѣѣратѣл Міхаіл Палеологѣл дн аплі де акѣм дѣпѣ че аѣ скос окіі прѣкѣлѣі Іоанн, дѣпѣ Сѣптісѣлав, кареле ера принціп престе тѣнтѣле Емѣлѣі дн партеа Бѣлгаріеі²⁾.

1) Georgius Acropolita in Historia cap. 73. 2) Georgius Pachymer in Historia Lib. 3. cap. 6.

А н ъ л 1263. Деспре дшѣѣратѣл Міхаіл Палеологѣл аша скріе Пахімер¹⁾ ла аплі де акѣм: „Дн кѣт ѣ деспре Бѣлгарі, пре ачешіа дикѣ лѣі лѣса сѣ се одіхнеасѣт, чи кѣт де кѣт ді пѣкѣѣа. Кѣчі се шіа ѣра лѣи Константи́н Бѣлгарѣлѣі асѣпра дшѣѣратѣлѣі

пентрѣ орбіреа прѣкълѣ Іоанн, ла кареа ерѣ пурѣреа се адѣа de Irina мѣереа са, ши
сора прѣкълѣ. Аша дарѣ сѣврѣиндѣсе цѣнѣтѣ. Ромеѣлор дѣ Орестіадѣ, нѣчѣ лѣнѣиндѣсе маѣ
дѣколо, кѣчѣ челелате ле цѣнеа Бѣлгаріѣ, мѣлѣцѣ осташѣ аѣ трѣмѣісѣ аколо. Аша трѣмѣіцѣнд
оасте, маѣ тоате локѣрѣле ачелеа ле-аѣ сѣнѣсѣ шѣе: пентрѣ кѣ аѣ лѣат Фѣлѣппоноѣл, аѣ
кѣпрѣне Стенѣмахѣл; ши тот мѣнтеле, афарѣ de Емѣ, сѣ аѣ адѣогат кѣтрѣ цѣнѣтѣ. Ромеѣ-
лор; сѣ аѣ маѣ лѣат, прѣкѣтѣ ла а. 1259 сѣ аѣ зѣс, (дѣнд'о Міде) Месемѣрѣа, четатеа чеа
маре, ши кѣ дѣнѣса Анхѣлѣл. Дѣ ардеа ачестеа пре Константѣн, ши черка модѣрѣ de а
се ісѣвѣндѣ.

Тот дѣтрѣ ачестеа ап аѣ дѣврѣт Стѣфан V краѣл чѣл маѣ тѣлѣр, повѣдѣігорѣл Ар-
деалѣлѣ ши домѣл Команѣлор, лѣ Іола, фѣлѣлѣ Банѣлѣл Мадѣслав, пентрѣ мѣлѣте вѣдѣнѣ-
чѣі але лѣл, Візокѣна, Мѣлѣпрадеа, Хашагѣл ши Ноѣдѣгѣл²⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer Hist. lib. 3. cap. 18. ²⁾ Mss. Nevesianorum tom. 68. p. 212.

А п ѣ л 1264. Нікіфор Грегора¹⁾ аша скрѣе ла анѣл de акѣт: „Am zic, кѣ фата
дѣмпѣратѣлѣ Ласкаре сѣ аѣ фост мѣрѣгат дѣлѣ Константѣн краѣл Бѣлгарѣеѣ; ачестеа азѣндѣ
кѣ дѣмпѣратѣлѣ Міхѣл Палеологѣл аѣ скос окѣі прѣкълѣ Іоанн, аѣ фратѣ-сѣл, нѣ рѣчѣта
а дѣндемна пре вѣрѣват, ка сѣ ісѣвѣндеаскѣ фанѣта, ши вѣрѣватѣл дѣлѣкѣ черка модѣрѣ ши прѣ-
лѣцѣл ла ачееа. Ачестеа гѣндѣнд Константѣн, і-аѣ дат прѣлѣлѣлѣ Сѣлѣтанѣл Azatın. Пѣн-
трѣ кѣ пѣфѣндѣ акасѣ дѣмпѣратѣл Міхѣл Палеологѣл, пре Azatın лѣ аѣ трѣмѣісѣ дѣл четатеа
Еносѣ, чеа de лѣнгѣ маре, ши і-аѣ пѣсѣ стрѣцѣ, ка нѣ кѣтѣва сѣ фѣгѣ. Кареа фанѣтѣ пѣ-
нѣтѣнд'о сѣфѣрѣ Azatın, аѣ дѣндемнат пре Константѣн сѣ се скоале кѣ арме дѣл контра
Ромеѣлор, ши і-аѣ фѣгѣдѣлѣт мѣлѣцѣ ванѣ de ва пѣтеа скѣпа прѣнѣ мѣлѣчѣреа лѣл. Прѣлѣ-
цѣл ачестеа Константѣн вѣкѣрос лѣ аѣ прѣіміт, ши дѣлѣделѣгѣнд кѣ дѣмпѣратѣл ва сѣ се дѣл-
тоарне дѣл Тессалѣа дѣл Царѣград, аѣ кіемат маѣ бѣне de dovezechi de мѣі de Скѣте (Ромѣлн)
de лѣнгѣ Дѣнѣпре, кѣ каре дѣл грабѣл пѣвѣлѣнд дѣл цѣнѣтѣл Ромеѣлор, пѣдѣждѣа кѣ пре
дѣмпѣратѣл дѣлѣл ва прѣнде дѣл кале. Дрѣнт ачееа Ромѣлнѣ дѣлѣнѣзѣндѣсе прѣнѣ тоатѣ
Тракіа ка о тѣреажѣ, аѣ тѣре пѣлѣ ла дѣлѣмѣрѣле тѣрѣі, кѣл нѣчѣ добѣіток, нѣчѣ ом, нѣчѣ
дѣмпѣратѣл пѣтеа сѣ рѣсѣватѣ. Нѣчѣ сѣ аѣ дѣлѣшѣлат Ромѣлнѣ, фѣрѣ пѣзмаѣ дѣмпѣратѣл аѣ скѣ-
пат сѣнѣтѣос, пентрѣ кѣ дѣлѣделѣгѣнд пѣвѣлѣреа Ромѣлнѣлор, прѣнѣ мѣнѣцѣі каре сѣлѣт лѣнгѣ
Ганѣ, пре аскѣне сѣ аѣ слѣвозѣіт ла маре, ши дѣлѣл dove zile аѣ адѣіне дѣл Царѣград. Іарѣ
Ромѣлнѣ, карѣі пѣрдѣсе прѣлѣцѣлѣ de а прѣнде пре дѣмпѣратѣлѣ, дѣлѣтрѣ ачееа сѣ аѣ сѣрѣгѣіт
ка се нѣ пѣардѣ ши пре Сѣлѣтанѣл Azatın. Пентрѣ ачееа лѣ аѣ пѣзѣіт ла Енос, ши дѣндѣ-
лѣлѣ четѣдѣенѣі, сѣ аѣ дѣлѣтѣрнат кѣ паче Ромѣлнѣ.

Нікіфор Грегора дѣл тоатѣ повѣстеа ачестеа скрѣе „Скѣте, нѣ Ромѣлнѣ;“ чѣ еѣ ан
арѣтат ла анѣі трѣкѣцѣі, маѣ алеа ла анѣі 1122 ши 1152, кѣ дѣлѣл анѣі ачѣнѣіа прѣнѣ Ко-
манѣ, Падѣмакѣ, саѣ Скѣте, тот деазна трѣвѣі дѣлѣлѣшѣ Ромѣлнѣ чѣі деа стѣнга Дѣнѣпрѣі.
Зѣса тѣеа о дѣлѣтѣрѣце ши Георгѣе Пахѣмер²⁾, кѣндѣ мѣртѣрѣсеце, кѣ Скѣтелѣ de лѣнгѣ
Дѣнѣпре сѣлѣт de зн пѣам кѣ Влахѣі чѣі de лѣнгѣ Bizia.

¹⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 59. 68. ²⁾ Georgius Pachymer lib. 1. de Andronico seniore cap. 37.

А н г л 1267. Крайя България Стефан ал чинчелеа дн англ де акзм ащ държит лѣ Андрей, фѣилѣ лѣ Иоанн, портарѣилѣ съѣ, сатѣл Аранифалѣ, че се кеамъ Бартѣ, каре сат ащ фост маї пайнте ал некредѣничослѣ Петрѣ, фѣилѣ лѣ Тѣрої. Дн партеа хрисовѣилѣ, кареле се аѣл ла Корнидес ¹⁾, тѣлте се пот дѣвѣца, кѣчѣ зиче Крайя: „Кѣнд пѣтмеам марї изгонїрї прїн пѣрїндїї Нострїї невиновадї фїнд, ачелашї Андрей Іанїторїя Нострѣ се пѣнеа пе сїне дн тоатѣ прїмеждїа, шї кѣнд ащ венїт воїводѣл Ладїслав, шї фрателе лѣ Цїяла, шї Романїї асѣпра Ноастрѣ ла Ардеал, карїї тогшї дн мїла лѣ Дѣмнезеѣ с'ащ фѣгїрїт, вїтецеще ащ прїне арме пентрѣ Ної, — шї кѣнд ам мерс ла Фекеге Холм, шї Не-ащ лѣсат чеї маї тѣлїї дїндре баронї, осташи шї доїї воїерїї церїї Ноастре де фрї-кѣ, кѣ нѣ вор пѣтеа ста днпротїва дѣшманїлор карїї не гонїа, ел сїнгѣр нѣ с'ащ депѣртат де Ної, чї зїоа шї поаптеа ащ стрѣжїт пентрѣ Ної дн пѣмїга четѣдзїкѣ, шї слѣжбе Не-ащ фѣкѣт, каре нѣ ле пѣтѣм тоате сїнѣне. Аларѣ де ачестеа, кѣнд Не-ам вѣтѣт кѣ Лаврентїе фїил лѣ Кемѣну, сѣгнд днпайнтеа тѣтѣрор осташилор, пре стегарїя оастеї а-чеїа, шї пре алїї дої вїтежї ел дѣсшїї і-ащ оборжт кѣ ланчеа са, шї пре Лаврентїе фї-ил лѣ Кемѣну повѣдзїторїял, дн артеле са ле л'ащ аѣс ла Ної. Кѣнд Не-ам вѣтѣт шї ла Тїсѣ кѣ Еркеї банѣл, кѣнї осташи п'ащ тѣїат кѣ тѣла са? Ла Ішвасег, дн вѣтаїа чеа днпайнте де англ 1259, знде с'ащ прїне Хенрїк Пал кѣ дої фечїорї ал лѣї, днкѣ треї о-сташи ащ тѣїат днпайнтеа окїлор Нострї.“

¹⁾ Daniel Cornides Diplomat. Mss. tomo 4. p. 31.

А н г л 1270. Історїїї знгѣрещї токма рѣѣ се пѣрѣвек деспре англ дн каре ащ мѣрїт Бела ал IV-ле, чї еѣ цїп кѣ Ханер ¹⁾, кареле вїне аратѣ, кѣ Бела ащ мѣрїт дн англ де акзм дн 7 зїле але лѣ Маїѣ, дѣпѣ че ащ сѣтѣлїт 35 де анї, шї кѣ дндатѣ і-ащ зрнат Стефан ал чинчелеа фїил лѣї, кареле фѣсесе днкоронат маї пайнте де а мѣ-рї Бела ал IV-ле.

Антрѣ ачест анѣ ащ мѣрїт шї Ірїна фата днпѣратѣлї Теодор Ласкаре шї мѣїереа лѣ Константїн крайлї Българїлор шї Ромѣнїлор челор че сѣнт деа дреапта Дѣнѣрїї ²⁾.

¹⁾ Georgius Jeremias Haner, Reg. Hung. Period. 9. §§. 173. 174. ²⁾ Georgius Pachymer Hist. lib. 5. c. 3.

А н г л 1271. Мѣрїнд Ірїна мѣїереа Крайлї Константїн, кѣм с'ащ зїс ла англ тре-кѣт, днпѣратѣл Мїхаїл Палеологѣл днтрѣ ачесе дншї сѣфрїа канѣл, кѣм ар пѣтеа траѣе дн партеа са пре Константїн фїил лѣ Тїхѣ. Дрент ачееа ащ трїмїс солї, шї л'ащ днвїат кѣ Марїа а доза фатѣ а Евлогїеї сѣрорїї са ле, кареа фѣсесе маї пайнте мѣрїтатѣ дѣпѣ Алексїе Фїлес шареле доместїк. Нїчї с'ащ депѣдат де днсѣрѣчїне Константїн: пентрѣ ачееа днпѣратѣл лѣгнд кѣ сїне пе Патрїархїл дн Царїград, ащ дѣс пре Марїа пѣлѣ дн Селїврїа, шї де аколо кѣ фоарте маре помпѣ о ащ трїмїс ла мїре, фѣгѣдїнд лѣ Кон-стантїн, кѣ дн лок де зестре кѣ Марїа дї ва да Месемврїа шї Анхїалїл, каре ле дѣ-дѣсе Мїсе Ромеїлор. Дарѣ нѣ с'ащ цїнѣт де кѣвѣнт, пентрѣ кѣ днпоарчереа пѣмїтелор четѣдї о ащ тѣтѣдїт кѣ мїнчїзнї, пѣлѣ кѣнд ащ пѣскѣт Марїа пре фїїл Мїхаїл. Нѣскѣнд дѣнса, шї вѣзѣнд кѣ зкїїл сѣѣ днпѣратѣл аша днкѣ нѣ дѣ днпайнтеа четѣдїле, ащ днде-

ипат не Константин бърватъ съ, съ ле іа къ рѣбойѣ; чї дѣпъратъ Михаил Палеологъ аѣ пѣрѣгаг пре Евфросіна фата са чеа дѣн цїгоаре дѣпъ Нога ханъ Тѣтаріор, де а кѣрѣа фрікъ Константин п'аѣ кѣтезат зна съ кѣрѣаскъ; аша скріе ачестеа Пахімер 1).

Тот ла ачест аѣ ачестъ скрісоаре се адъче де Катона 2): „Ної Матеѣ воїводъ Ардѣалъ, комїтъ Солмокъ дѣцїцѣм пре тоцї, кѣм къ пѣмѣтъ Аврѣт кіемат, кареле есте лъгъ Ампоїѣ ал канїтълѣ вїсерїчї С. Міхаїл, лѣмїнатъ країл Ȭгарїеї Стефан Домнѣл Нострѣ чел фїреск л'аѣ дат шї дѣрѣт епїскопїеї, канїталѣ, шї вїсерїчеї С. Міхаїл, ка къ кѣдїцъ вечнїкъ шї некѣрматъ съ л аїбъ, каре пѣмѣт маї пайте л'аѣ цїпѣт Цїсла ванъ дѣн дѣрѣре кѣрѣаскъ, іаръ маї не зрѣъ секъїл Бѣлѣз.— Дат дѣ Алба ла анъл Домнѣлї 1271.“

1) Georgius Pachymer lib. 5. cap. 3. 2) Katona in Hist. crit. tomo 6. p. 573.

А н ѣ л 1272. Нѣ с'аѣ пѣтѣт пѣрвї історїчї зѣгрѣщї деспре моартеа лѣї Бѣла ал IV-ле ла анъл 1270, нѣ се пот шї ла анъл де акѣм пѣрвї деспре моартеа лѣї Стефан ал V-ле. Еѣ, ка съ нѣмї стрїк времѣа дѣн зѣдар, деспре моартеа лѣї Стефан ал V-ле іаръшї цїп къ Ханер 1), ла кареле веї аѣла, къ ачѣа дѣн анъл де акѣм с'аѣ дѣтѣмплат, шї дѣн анъл де акѣм і-аѣ шї зрмат фїїл лѣї Ладїслав ал IV-ле, кареле с'аѣ порекїт К о м а н саѣ К ѣ н, пѣтрѣ фетеле де ромѣн, кѣм с'аѣ арѣтат ла анъл 1239.

Зїче Ханер 2), къ Стефан ал V-ле аѣ дѣвїсѣ дѣтѣашї датъ Бѣлгарїа, шї ел с'аѣ шї нѣмїт маї дѣтѣїѣ пре сїне Країѣ Бѣлгарїеї; чї зїса чїнстїлѣ Ханер, пѣкар къ кіа-тѣ дѣтрѣ ацїсторїї пре Тѣроцїе 3), Бонфїнїе 4), шї пре Рева 5), нѣ е де а се крѣде: пѣ-трѣ къ Бѣлгарїа дѣтреагъ, кѣм ам арѣтат ла анъл 1259 Ȭгѣрїї нѣ о аѣ авѣт къ сїне вре одагъ, шї країѣ Бѣлгарїеї дѣкъ нѣ Стефан ал V-ле с'аѣ нѣмїт пре сїне дѣтѣашї да-тѣ, чї татъ съ Бѣла ал IV-ле, кѣм с'аѣ арѣтат ла анъл 1236. Маї де а се крѣде ар фї, че скріе Енѣел 6): „Кѣ дѣн анї дѣн прѣнчїа лѣї Ладїслав ал IV-ле, (доаръ дѣн анъл 1272), Лїтен, кѣнезъл Ромѣнїор челор дѣн партеа цѣрїї де песте мѣнцї, с'аѣ лѣеат де аскѣлгаре де корона зѣгрѣаскъ, шї де ванъл Зѣверїнѣлї, шї не дѣнд вре зѣн трївѣт, се пѣрѣта ка зѣл, кѣм нѣї порѣнчѣще алѣл; чї оаре-каре цѣперарїѣ зѣгрѣеск, амѣме пѣа-цїстрѣл Георгїе, аѣ вѣтѣт пре Лїтен, шї пре Бѣрват фрателе лѣї л'аѣ прїне, шї аша і-аѣ фѣкѣт пре амѣндої іаръшї трївѣтарї.“ Пѣлѣ ачї Енѣел, шї і-амї крѣде ка ла зѣн прїетен, де п'амї фї четїт дѣн хрїсовѣл лѣї Стефан ал V-ле, къ кареле аѣ дѣтѣрїт дѣн анъл 1272; 10 kalende але лѣї Ізміе, ал прївїлегїон ал мѣлѣстїреї дѣн Керц, къ дѣн анъл де акѣм Лазрѣнтїе аѣ фост ван Северїнѣлї саѣ Країовїї, іаръ нѣ Георгїе, прѣкѣм арагъ Корнїдес 7).

1) Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. period. 9. et 10. §§. 177. 181. 2) Idem Haner ibidem §. 176. nota Z. 3) Thuroczius f. 151. 4) Bonfinius f. 303. 5) Petrus de Reva centur f. 16. seq. 6) Joannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae part. 1. p. 147. 7) Daniel Cornides Diplom. Mss. t. 2. p. 94

А н ѣ л 1273. Стефан Катона 1) зїче, къ епїскопъл дѣн Оломѣцѣ аша аѣ скріе дѣн анъл де акѣм лѣї Грїгорїе ал X-ле Папѣї де ла Рома: „Іаръ прїмеждїїле каре пот венї крѣщїпѣтѣцїї дѣн Ȭгарїа сѣлѣт ачестеа, дѣтѣїѣ къ дѣн крѣмѣа ачѣса се цїп Команї (саѣ

карії нъ нъмаї стрейілор, чи ши църенілор ле сънт гроазнічі, пенѣрѣ къ нъ се бат ка алдїи, чи пенѣртінінд пръчїлор ши вѣтрънілор, пре тінере ши тінерї прїнзъндї дї фак де леѣа лор чеа реа, дїѣтрѣ атѣта, кът аша фоарте ш'аѣ дїѣѣлїт пѣтереа са; de unde Țigaria кѣ тоате църїе вецїне стѣ дї прїмеждїе. Тот дїѣтрѣ аѣеа крїѣме се сѣѣере аїеѣе еретїчїи ши шїсѣатїчїи, карїи фѣг дїн алте церї. Іатѣ дїсѣашї крїеаса Țigariеї е ро- шъпъ, але крѣеїа фрїдїї сѣнт ши аѣ фост пѣгъне. Дошѣ фѣте але країѣлї Țigariеї с'аѣ шѣрїтат дѣпъ Рѣтенї, карїи сѣнт шїсѣатїчїи. Сора країѣлї фѣчестїї тїѣѣр с'аѣ дат про- тївнїкѣлї вїсеречїи.“

Ромъна кареа аѣ фост крїеаса Țigariеї, аѣ фост Еїсѣвета фата лѣї Кѣѣен, шїсїереа лѣї Стефан ал V-ле, ши мѣѣна лѣї Ladislav ал IV-ле, дѣпъ кът скрїе Deserїкїе ²⁾. Іарѣ прїи протївнїкѣл вїсеречїи се дїѣѣеле Андронїк Палеологъ ³⁾. Маї пре зрїѣ дїсѣашъ, къ фрїдїїе Еїсѣветїи, пенѣтрѣ аѣеа се зїк пѣгъне, пенѣтрѣ къ п'аѣ фост Лѣѣїне.

¹⁾ Steph. Katona Hist. crit. tom. 6. p. 637. ²⁾ Desericius part. 2. f. 127. ³⁾ Katona l. c.

А н ѣ л 1274. Цїсѣката лѣї Матеѣ воїводѣлї Арѣалѣлї, кареа се аѣлѣ ла Катона ¹⁾, нъ пенѣтрѣ алга о адѣк ачї, фѣрѣ нъмаї ка сѣ се шїе ал кѣї аѣ фост Мірїсѣлѣ маї де демѣлїт. Цїсѣката аѣеа сѣпъ аша: „Ної Маїсѣтрѣл Матеѣ воїводѣл Арѣалѣлї, ко- мїѣл Солмогълї, фѣчеш дїѣїїндаре прїи рѣндѣл аѣчестора тѣѣѣрор, къ — Doamna вѣдѣ- ва лѣї Țrban, ши Міхаїл фѣчїорѣл еї, прїи Паѣл комїѣл дїн Дїог, фрателе комїѣлї Ан- дреїѣ, прокѣраторїл еї, сорочїнд дїаїнѣа поастрѣ ла леѣе пе Петрѣ, фїїл лѣї Петрѣ че- лѣї маре дїн Мірїсѣлѣ, пенѣтрѣ зчїдереа нѣмїѣлї Țrban, — Вартоломеїѣ протопопѣл дїн Тѣрѣа, дїакопѣл атѣчѣа ал вїсеречїи дїн Алѣа, дї локѣл ши кѣ нѣѣеле аѣ ресїзѣе, — Дѣпъ форма кѣрїїлор чїнстїѣлї пѣрїнѣлї Петрѣ, дїн мїла лѣї Dămnazeѣ епїскопѣлї Арѣалѣлї, пенѣтрѣ нѣмїѣл Мірїсѣлѣ, ши пѣѣѣнтѣл дї кареле Țrban нъмаї дїн дїѣѣдѣ- їнѣа лѣї Петрѣ челѣї маре локѣїа, ам цїсѣкат ка сѣ се стѣѣїаскъ дїѣрїѣнѣлї капїѣлїл дїн Алѣа. Шї фїїнд къ капїѣлїл пенѣтрѣ стареа пѣчїї треѣѣе сѣ се дїѣѣаѣе ши кѣ цїсѣ- декѣторїлї, къ ної дїѣк с'аѣ дїѣѣкат, нѣлїндѣне 15 марѣе, ши аша с'аѣ потолїт ши стѣѣе тоатѣ тѣнїа ши нїзма деаѣѣрѣреа дїѣѣре амѣе пѣрїїе. Дат дї Алѣа Цїѣїа дї а- цїѣлї вотеѣѣторїлї Іоанн, аѣл Домнѣлї 1274.“

¹⁾ Katona Hist. crit. tom. 6. p. 663.

А н ѣ л 1276. Лѣѣдатѣ Катона ¹⁾ ла аѣл де аѣѣм маї адѣѣе хрїсовѣл аѣчеста: „Ка- пїѣлїл фѣрїчїѣлї Міхаїл дїн Арѣал. Воїм сѣ вїпъ ла дїѣїїндареа тѣѣѣрор челор де аѣѣа ши челор вїїторї, къ зї пѣѣѣнт че се кїамѣ Крїшѣѣѣ дїн комїѣтѣл Бїхѣрїї, каре- ле е отѣрѣшї къ пѣѣѣнтѣрїе фїлор лѣї Мікѣла, ши кѣ пѣѣѣнтѣл Цїпїо, сѣлѣт шїѣѣе ши вѣ- трѣѣе мете л'ам дат чїнстїѣлї пѣрїнѣлї Петрѣ, дїн мїла лѣї Dămnazeѣ епїскопѣлї Ар- ѣалѣлї, прелатѣлї пострѣ, ши епїскопїеї лѣї дї скїѣѣѣ, пенѣтрѣ пѣѣѣнтѣрїе епїскопѣлї зѣл дїн комїѣтѣл де Хѣнїад, че се кеамѣ Пїѣшпекї, ши есте лѣпгъ Стрейѣ, алѣл дїн комїѣтѣл Алѣеї, де лѣпгъ Мѣрѣшѣ, че се кеамѣ Отмар, кѣчї сѣлѣт вецїне къ челелалте прѣдїѣрї але поастре, ка зїсѣл Крїшѣѣѣ нѣмїѣл епїскоп сѣѣ епїскопїа лѣї пѣрѣреа сѣлї

аѣвъ, къ тоате венѣтрѣле шѣ фолосерѣле лѣи. Дат дн зѣа С. Екаторѣнѣй вергѣрѣй дѣн а-
нѣи Домнѣлѣи 1276.“

Крѣшфел е лѣпгъ сатѣл Ошорхеѣш, кареле шѣ акъта есте ал фечѣорѣлор лѣи Мѣкѣла,
адекъ ал Кемепешѣлор шѣ ал Ковѣшешѣлор, даръ нѣ есте дн комѣтатѣл Бѣхѣрѣи, чѣ дѣтрѣ
ал Клѣжѣлѣи. Пѣшпекѣи мѣ се vede а фѣ Пѣшкѣ саѣ Сѣмерѣа.

Марѣа фата Ехлогѣеѣ а сорорѣи дѣшѣратѣлѣи Мѣхал Палеологѣлѣи шѣ крѣеаса Бѣлгарѣеѣ
дѣнкъ нѣ дѣчегѣа а адѣца прѣ Константѣн вѣрватѣл съѣ асѣпра зѣкѣс-съѣ пентрѣ Месем-
вѣрѣа, шѣ а апѣра прѣ шѣсѣтѣчѣи асѣпра патрѣархѣлѣи дѣн Царѣград, а лѣи Иоанн Бекк²⁾.

¹⁾ Katona Historia crit. tom. 6. p. 701. ²⁾ Georgius Pachymer lib. 6. c. 1. Michael Lequien in Oriente
christ. tom. 1. p. 1230.

А н ѣ л 1277. Марѣа крѣеаса Бѣлгарѣеѣ дѣн апѣл де акъм дѣкоропѣндѣ прѣ Мѣхал
фѣил еѣ, аѣ дѣчепѣт аѣл креще ка прѣ зѣн краѣш, шѣ аѣ порѣнчѣт ка аша съѣл шѣ чѣпстеа-
скъ, адекъ дѣдатъ дѣпѣ пѣрѣнцѣи лѣи. Нѣмаѣ пентрѣ ачестеа се сѣнѣтра Марѣа, къ краѣл
Константѣн вѣрватѣл еѣ дѣшѣ фрѣнсесе зѣн пѣчѣор, шѣ зѣчегѣа: шѣ къ маѣ кѣста дѣнкъ Сфен-
тѣстлав, деспре кареле ам кѣвѣнтат ла апѣл 1261. Де Сфентѣстлав ачестѣа фѣоарте се
темеа Марѣа, ка нѣ кѣтѣва тѣрѣндѣи вѣрватѣл, съ рѣпеаскъ крѣѣмеа де ла Мѣхал прѣнкѣл
еѣ, кѣчѣ авеа маѣ тѣре кѣдѣнѣтъ ла крѣѣме, пѣчѣи пѣтереа дѣи лѣпѣа, фѣнд ел Деспѣт. Дрѣпт
ачегѣа Марѣа аѣ трѣнѣс солѣ ла Сфентѣстлав, шѣ къ тѣлте дѣзрѣмѣтѣтѣрѣи дѣшелѣндѣл съ
вѣпѣ ла дѣпѣса, шѣ маѣ тѣре л'аѣ дѣшелат кѣнд л'аѣ прѣмѣт фѣѣш шѣе, даръ ал доѣлеа, а-
декъ маѣ мѣк де кѣт Мѣхал, шѣ апоѣ л'аѣ оторѣт. Чѣи Дѣзнѣеѣш н'аѣ лѣсат пепеденсѣтъ
о вѣрсарѣе де сѣнѣце ка ачегѣастѣа, пентрѣ къ аѣ рѣдѣкат прѣ зѣн Кордокъѣва саѣ Лѣхана,
кареле аѣ фѣкѣт ѣзѣндѣ, прѣкѣм зрѣмеазъ:

Кордокъѣва, фѣнд къ дѣсѣзнѣеазъ чегѣа лѣгѣмъ, де грѣчѣи маѣ прѣ зрѣмъ с'аѣ кѣѣмат
Лѣхана. Ачегѣастѣа аѣ фѣст пѣркѣрѣѣш, шѣ дѣсѣзнѣдѣсе къ шѣе асѣменеа, се фѣлѣа къ ел къ
врѣме ва фѣи краѣш. Дѣнтѣѣш ѣаменѣи нѣл крѣдеа, даръ апоѣ аѣ дѣчепѣт аѣл крѣде. Пен-
трѣ къ пепѣтѣнд зѣвѣла краѣл Константѣн пентрѣ фрѣнѣчегѣа пѣчѣорѣлѣи кѣм с'аѣ зѣс, фѣ-
рѣ нѣмаѣ къ карѣл, де тѣлѣи нѣ се вѣга дѣн вре о самъ, шѣ маѣ вѣртѣс де Тѣтарѣи, ка-
рѣи акъш акъш прѣда Бѣлгарѣа. Лѣхана ѣдѣнеарѣ дѣнд прѣсте о тѣнѣ де Тѣтарѣи, прѣ
ачегѣѣа ѣ-аѣ тѣлат къ соѣи лѣи, шѣ ачегѣастѣа маѣ адеге-орѣи о аѣ фѣкѣт, де зѣнде дѣн зѣи дѣн
зѣи ѣ-аѣ крѣскѣт пѣтереа, дѣтрѣ атѣта, кѣт пѣчѣи тѣндеа къ краѣл Константѣн. Дрѣпт а-
чегѣа Константѣн болѣнав кѣм ера с'аѣ рѣдѣкат къ ѣасте асѣпра лѣи Лѣхана, чѣи Лѣхана л'аѣ
дѣвѣнѣ шѣ л'аѣ шѣ оторѣт, адѣлогѣнд ѣстѣшѣи кѣдѣи маѣ рѣмѣсесе ла аѣ съѣ, шѣ кѣпрѣнѣзѣнд
чѣтѣлѣе. Аша се скрѣѣш ачегѣастѣа де Пахѣмер¹⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer Hist. lib. 6. capp. 2. et 3.

А н ѣ л 1278. Пѣрѣнд краѣл Бѣлгарѣеѣ Константѣн, кѣм с'аѣ зѣсѣ ла апѣл трѣкѣтѣ.
дѣшѣратѣл Мѣхал Палеологѣл аѣ дѣнѣт сѣфат, дѣпѣ чѣне съ тѣрѣте пѣ Ирѣна фата са чегѣ
маѣ тѣре, дѣпѣ Иоанн чегѣ дѣнтѣѣш пѣскѣт а лѣи Мѣде, аѣ дѣпѣ Лѣхана? Шѣи тоѣи л'аѣ сѣѣ-
тѣѣт ка съ о тѣрѣте дѣпѣ Иоанн. Дрѣпт ачегѣа аѣ адѣс прѣ Иоанн дѣн Скамандрѣс де лѣпгъ

Троја, і-аѣ стрѣмѣтат нѣтеле дн Асан де не нѣтеле стрѣмошъ-сѣѣ, л'аѣ нѣміт краіѣ Българіеі, ші аѣ дат порѣикъ, ка сѣит греа педѣапсѣ алтмнтреле сѣ нѣ се кіеме, фѣрѣ нѣмаі Асан ші краіѣ Българіеі; апоі кѣнѣнѣндѣі аѣ фѣтѣдѣіт днпѣратѣл днперелѣі сѣѣ, кѣ де нѣл ва пѣтеа ашеза краіѣ дн Българіа, дн ва фаче Деспот.

Іарѣ крѣеаса Маріа възндѣсе стрѣисѣ ші де Лахана, ші де знкѣл сѣѣ днпѣратѣл Міхаіл Палеологѣл, с'аѣ нѣрѣітат дѣнѣ Лахана, прін кареле дѣстѣл де аспрѣ с'аѣ нѣртат де нѣлте орі, фінд ел нѣкѣжіт ші де Гречі ші де Тѣтарі. Аша скрѣе Пахімер ¹⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer Hist. Lib. 6. capp. 5. 6. et 7.

А н ѣ л 1279. Сѣршнѣл рѣсвоіѣлѣ кѣ Българіі де аіспілеа нѣ се пѣтеа ащента, фѣрѣ нѣмаі дн пердереа лѣі Лахана, кареа с'аѣ ші днпѣшплат дн апѣл де акѣм, пѣнтрѣ кѣ с'аѣ бірѣіт де Тѣтарі Лахана; каре лѣкрѣл днцелегнѣндѣл четѣценіі дн Трпнов, пре Маріа днгрекатѣ де Лахана, ші пре Міхаіл прѣнѣкѣл еі і-аѣ трпміс лѣ днпѣратѣл. Іарѣ пре Іоанн фііѣл лѣі Міце, кареле се зичеа Асан, кѣ Ірпна нѣіереа лѣі л'аѣ прпміт краіѣ дн Трпнов, нѣмаі атѣта лпсндѣле, ка пре Георгіе Тертере сѣл трагѣ дн партеа лор, прѣкѣм л'аѣ ші трас; кѣчї лѣ атѣта л'аѣ адѣс, кѣт ш'аѣ лѣпѣдат нѣіереа ші пре Осѣентіс-глав фііѣл сѣѣ, ші аѣ лѣгат пре фата лѣі Міце ¹⁾.

Енгле ²⁾ зиче, кѣ Кордокъва сѣѣ Лахана дн Молдова де акѣм с'аѣ днвпнс де Тѣтарі, дарѣ еѣ ашѣ маі зиче кѣ дн Бессеравіа сѣѣ Бѣцеакѣл де акѣм, пѣнтрѣ кѣ дн Молдова дн тіпнѣл ачела локѣіа Ромѣні, нѣ Тѣтарі.

¹⁾ Georgius Pachymer Hist. lib. c. 8. ²⁾ Joannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae. p. 1. p. 147

А н ѣ л 1280. „Лахана,“ скрѣе Пахімер ¹⁾ „дѣспре кареле нѣ ера нѣдежде кѣ се ва ашеза, лѣндѣсе де лѣ ел Трпновѣл, ші крѣеаса нѣіереа са, днкѣ днтрѣ ачел апѣл аѣ днкѣнѣірат пре Трпновітені кѣ таре оасте пѣнѣ а нѣ се дѣче де лѣ еі Асан (адекѣ Іоанн Ш. фііѣ лѣі Міце), авѣнд лѣпгѣ сїне Лахана пре Цасімпаке, ка пре зп протостратор, кѣ кареа чпнсте дѣрѣсе днпѣратѣл пре Цасімпаке пѣнѣ а фї ел днкѣ воіторіѣ де віне лѣі Асан. Прін днкѣнѣірареа ачееа маі нѣлгѣ моарте с'аѣ фѣкѣт днпре Ромѣі де Лахана. Пѣнтрѣ кѣ мергнѣд аї пострїі ка лѣ зече мїі сѣѣт повѣзѣіреа протовестіаріѣлѣ Мѣрпн днтрѣ азїсторіѣл челор днкѣнѣіраді, Лахана лѣ локѣл че се кеамѣ Dіа-в е н а, знде се тѣѣрѣсе, пре ачещїа дн 17 зїле але лѣі Іѣліе і-аѣ прѣпѣдіт кѣ тотѣл. Ші іарѣшї пѣцпн дѣнѣ ачееа дн 15 Август ачелашї Лахана афарѣ де нѣнѣте пѣѣлнѣд прѣсте протовестіаріѣл Апреп, кареле повѣзѣіа ка лѣ 5000 де осташі, і-аѣ прѣпѣдіт, іарѣ пре повѣзѣіторіѣл л'аѣ тѣіат кѣ савіа. Ші шї маі нѣлгѣ аѣ фѣкѣт ка ачестеа, пѣнѣ кнѣд аѣ ешїт Асан дн Трпнов, ші аѣ рѣтас нѣмаі Тертере; кѣчї атѣлчї аѣ трѣкѣт лѣ Нога Хамѣл Тѣтарі. лор пѣнтрѣ азїсторіѣл.“

Маі пайте скрѣесѣ Пахімер ²⁾, кѣ кѣнѣнѣіа лѣі Тертере маі нѣлгѣ аѣ стрїкат, де кѣт аѣ фолосїт лѣі Асан челѣі поѣ; пѣнтрѣ кѣ Тертере пѣнтрѣ кѣднѣца нѣіерїі чѣі поѣе а фетѣі лѣі Міце, маі таре рѣвнїа лѣ крѣімеа Българіеі, пѣнтрѣ ачееа темѣндѣсе Асан, ка нѣ кѣтѣва сѣ се асѣпреаскѣ фѣрѣ де весте, аѣ днкѣркат тоате авѣцїіле краі. лор Бѣл-

гаріей, каре ера маї кѣ самѣ кѣссе шї лѣате де ла Гречї, шї поаптеа ле аѣ стрекзрат дїн Трінов, апої ел дїкѣ аѣ епїт кѣ мѣереа зїоа, шї фѣкндѣсе кѣ мерце дїн презм-вларе, кѣ таре помпѣ с'аѣ дѣс пѣпѣ дїн Месемврія, іарѣ де аколо сїндѣсе дїтр'о коравїе, аѣ фѣпїт дїн Царїград. Шї аша аѣ довѣндіт Тертере скїптрѣл Бѣлгарїей.

1) Georgius Pachymer de Michaele Palaeologo lib. 6. c. 19. 2) Idem ibidem c. 9.

А п ъ л 1281. Дѣпѣ че с'аѣ дѣс ла Нога Ханѣл Тѣтарїлор Лахана кѣ Цасїмїакѣ протостраторѣл сѣѣ, пентрѣ ацїсторїѣ асѣпра лїї Георгїе Тертере, пѣ мѣлг аѣ зѣбовїт Асан чел поѣ, шї ел дїкѣ аѣ мерце дѣкнд кѣмпатѣлї сѣѣ лїї Нога тарї дарѣрї де ла дїмпѣратѣл Міхаїл Палеологѣл сокрѣл амѣндѣрора кѣ рѣгѣмїнте, ка пре ел сѣл ацїсте сѣ поатѣ довѣнді Бѣлгарїа. Нога пре амѣндої і-аѣ прїмїт кѣ таре чїнте, чї одїнеоарѣ кѣнд се оспїта маї вїне, аѣ порѣпчїт де аѣ оторѣт пре Лахана шї пре Цасїмїакѣ; пре Асан чел поѣ, Езѣросїна кѣмпатѣ-са мѣїереа Ноцїї, л'аѣ мѣлгїт де перїре 1).

1) Georgius Pachymer de Michaele Palaeologo lib. 6. c. 19.

А п ъ л 1282. Ладїслав ал IV-ле Країл Бѣлгарїей дїн анѣл де акѣм токма ачел прї-вїлегїон л'аѣ дат лїї Петрѣ епїскопѣлї челїї лѣгїнеск дїн Ардеал, каре л'аѣ фост дат шї мошѣ-сѣѣ Бела ал IV-ле епїскопѣлї Галл дїн анѣл 1246, пѣмаї кѣт зїче, кѣ Бѣлградѣл дїн Ардеал, шї челелалте кѣрцї епїскопїцї акѣм де кѣрнд с'аѣ цевѣїт прїн Сасї, пѣпѣ а фї ел маї тѣпѣр, шї кѣ епїскопѣл Петрѣ аѣ стрїкат мѣлте четѣдїчї де лѣлгѣ Сомеш шї калеа каре дѣче дїн Ардеал, ка сѣ пѣ се цїпѣ дїтр'їлселе хоцї шї тѣлхарї. Се а-флѣ прївїлегїонѣл дїтрег ла Катона 1).

Тѣроцїе 2) шї Тїмон 3) дїкѣ скрїѣ, кѣ Команїї дїн анѣл де акѣм сѣѣт повѣдїреа лїї Олдамѣрѣ с'арѣ фї словозїт дїн Бѣлгарїа, чї с'аѣ вѣтѣт дїндѣрїпт.

1) Katona Hist. cris tom. 6. p. 863. 2) Thuroczius f. 151. 3) Timon in Epit. Chronolog. f. 39.

А п ъ л 1283. Мѣрїнд дїмпѣратѣл Міхаїл Палеологѣл, і-аѣ ѣрмат фїчїорѣл Андронїк чел маї вѣтрѣлѣ, деспре кареле, шї деспре Георгїе Тертере скрїе Пахїмер 1) зїкнд, „Тертере, дѣпѣ фѣга лїї Асан челї поѣ, фѣкндѣсе країѣ Бѣлгарїей, прекѣм с'аѣ зїсѣ аїрїлеа, с'аѣ кїтѣ, кѣ лепѣдѣндѣшї мѣїереа чеа пре леце авѣтѣ, аѣ лѣат пе сора лїї Асан, шї пентрѣ ачееа с'аѣ аѣрїсїт де Бїсерїка са. Дрент ачееа аѣ трїмїе ла дїмпѣратѣл солї, карїї сѣлї спѣпѣ тоате ачестеа, шї кѣ ел есте гата а фаче паче де ва да дїапої дїмпѣратѣл пре мѣїереа чеа пре леце, кареа се цїнеа дїн Нікеа. Каре прїмїндѣле дїмпѣратѣл аѣ сѣос фетееа де ла дїкїсоаре, шї о аѣ трїмїе ла Тертере, пофїнд ка Тертере дїкѣ сѣ трїмїтѣ ла дїпсѣл пре сора лїї Асан, прекѣм с'аѣ шї фѣкѣт. Дѣпѣ ачееа вѣзїнд дїмпѣратѣл кѣ пѣ маї есте вре о пѣдежде де а пѣне пре Асан країѣ Бѣлгарїей, аша се дїпѣрѣдѣчїпасе Тертере, кѣ ачеста аѣ фѣкѣт паче, шї пре Асан, дѣпѣ токмеала кѣ татѣл-сѣѣ фѣкѣтѣ, дї рѣспїлѣїреа крїмеїе чеї перѣдѣте, л'аѣ фѣкѣт Деспот Романїей.“

Пе времеа ачестеа се лївовіа шї країл Ладїслав IV кѣ Ромѣнеле дїн цѣара Бѣлгѣреаскѣ, прекѣм тѣртѣресек Тѣроцїе 2), Рїцїе 3), Наданї 4), шї Енс 5).

1) Georgius Pachymer de Andronico Palaeologo lib. 1. c. 2. 2) Thuroczius f. 52. 3) Ritius f. 845. 4) Nadanyi p. 120. 5) Ens p. 70.

Англ. 1284. Ла аниі трекуци маї адеце ори ам арѣтат, къ дѣпъ англ. 1152, prin Romanii ши prin Skite, историчіи, маї алес чеї греческиі пѣрѣра аѣ диделес пре Ротъниі чеї din Moldova ши чеї din Valachia. Ашиндереа ам арѣтат ла англ. 1236, къ Скителе, каріи аѣ трекут атычи Дѣлѣра де фрика Тѣтаріор, ши пресе воіа Бѣлгаріор аѣ трекут Етѣл; аѣ фост Влахиі саѣ Ротъниі, деспре каріи ла англ. де акѣм Пахімер¹⁾ аша скріе: „Пре дитѣратѣл Андронік чел маї бѣтрѣл, тот ачелаш прілециѣ л'аѣ дигрициат пентрѣ Влахиі. Неатѣл ачеста ера ковѣрлѣѣ ши пестаторник къ локашѣл, дар пре времеа ачеста лѣцит prin трактѣрле, че се дитинд де ла оидеазеле Цѣриградѣлѣ пѣлѣ ла Bizia ши маї департе; prin каре локѣрѣ дитѣлѣндѣсе фѣрѣ самѣ, се пѣтеа авеа пренѣсе деспре дѣншиі ка пѣ кѣмѣа съ адаоце маре пѣтере Скителор, — каріи се зичеа, къ акѣшиі вор съ пѣ-вѣлеаскѣ, — фіинд траши дн партеа лор prin асемѣнареа виецѣреї, ши доарѣ ши prin комѣникареа съиделѣ ши а ѣрѣриі: пентрѣ къ се зичеа а фі атыѣа, кът пѣ се потѣ лесне пѣтѣра, тоѣи дин тинереѣ дитѣлѣцаї а сѣфери тоате грестѣлѣ ши митѣлѣтѣлѣ, ка зпѣи каріи с'аѣ пѣскѣт ши крескѣт дн локѣрѣ аспре, ши къ асприѣсе: ниі аверіле ле лѣпѣа дин веніѣл тѣрмелор ши ал ѣспрдѣрлор, каре ле хрѣлѣа дн пѣшпѣле челе маї вѣне; маї пре ѣрѣтѣ дн медѣешѣрле де оасте дикъ пѣ ера педепришиі, фіинд къ пѣ пѣмаї дн тоате зиле-ле вѣла, чи адеце-ори къ вѣрѣаѣи дитѣрѣмаѣи дикъ аша се лѣпта, кът маї тот деаѣла е-ра вѣрѣиторі. Ка съ дитѣдече прімеѣдіа ачеста, дитѣратѣл аѣ ѣидекат а фі вѣне, ка пре неатѣл ачеста съ л треакъ дин партеа чеа де кътрѣ апѣсѣ, дн партеа чеа де кътрѣ рѣсеріт, ши съ л ашеѣе пресе маре дн дитѣрѣл Цѣриградѣлѣ, ши афарѣ де ачеста съ ле стоаркъ тоате авѣѣиле, ка пѣ кѣмѣа ѣииндѣшиі еї пѣтереа са, къ пѣтѣрѣл лор съ се мѣндреаскѣ, ши къ вѣшпѣлѣ вѣкателор съ се дитѣвѣечеаскѣ. Дитѣндоче с'аѣ фѣкѣт къ тоатѣ сѣргѣиѣа, пентрѣ къ пѣ пѣмаї дѣрѣ аѣ сторѣѣ де ла еї неспѣсе, чи ши пресе Елеспонт а трече і-аѣ сѣлѣт фѣрѣ шѣлѣ, че лор къ мѣлѣт маї греѣ ле-аѣ къзѣт, де кът ори че даре. Пентрѣ къ къ прілецил мѣтѣрѣи чеї дитѣравѣ фѣкѣте, пентрѣ крѣзѣмеа осташилор, каріи фѣ-рѣ де мѣлѣ дн дитѣѣа, лѣкѣрѣле сале челе къ маре преѣѣ кѣмпѣрате ши аколо къѣѣигате каре пѣ се пѣтеа лесне пѣрта, с'аѣ треѣзіа съ ле пѣарѣлѣ лѣсъндѣле еї де вѣлѣ воіе, ори фѣ-рѣндѣле тѣхаріи, саѣ се сѣлѣа але вѣнде фѣрѣ ниі зп преѣѣ. Дѣнгѣ ачестеа, мѣтареа с'аѣ фѣкѣт кънд ера іарѣа маї греа, пентрѣ каре мѣлѣи оамені ши мѣлѣе доѣтоаче, маї алес дин челе тинере аѣ періт, де ѣнде фоарте маре паѣѣѣ лѣ с'аѣ дитѣмплат. Ши пѣ-фіинд дедаѣи къ аерѣл ниі оамені ниі доѣтоачеле, мѣрѣа къ глоата, пентрѣ каре дитѣ-тѣмпларе аѣ фост сѣлѣи, съ ши кѣмпере пе бані словозене де а се пѣтеа дитѣрѣна ла локѣл пѣщеріи лор, алтѣнтрелеа ведеа, къ аневоіе ворѣ пѣтеа скѣла де періре ши еї ши фаміліле лор.“

Гѣндеам къ преа вѣстѣлѣл Енгел, дин челе че скріе ачи Пахімер, се ва сѣлі а де-скѣрка челе дѣлѣлѣте, дарѣ дѣпѣ маре вѣтаіе де капѣ, амѣ пріченѣтѣ, къ пекѣм съ фіе дескѣлѣит челе дѣлѣркѣте, чи дикъ маї таре ле-аѣ дѣлѣркѣт; пентрѣ къ зиче дн істо-рѣа Вѣлахіеї²⁾: „Дн англ. 1284, аѣ веніт мѣлѣме де Ротъниі дин Тракіа дн ѣнгаріа

свѣт апѣрареа краіаісі Ладіслав, каріі, дѣпъ кѣм аратъ вѣлеле Патріархѣлі де ла Рома дін анѣл де акѣм, с'аѣ ашезат нѣ нѣмаі дн Маратѣрѣшѣ, чі ші днтр'алге пѣрці але крѣ- імеі знгѣрещі, маі алесѣ дн Ардеал. Доаръ лор лі с'аѣ дат пѣдѣреа Влахілор, адекъ деара Олтѣлі де акѣм; пентрѣ къ маі кѣ о свѣтъ де ані дѣпъ ачесе се аѣлѣ ла анѣл 1372, къ Ладіслав Домнѣл цѣрїі Мѣтенещі с'арѣ фі нѣміт пре сіне Dux novae plantati- onis in Fogaras, Повъ цѣторіѣ днплѣнтѣрїі чеі позе дн Фѣгѣрашѣ, ка съ се вадѣ къ еі аѣ днпопорѣт деара ачеста.“

Апоі дн історіа Молдовіеі³⁾ іарѣші скріе: „Ка съ нѣмі скріѣ тѣнка де дозе-орі, кареле ам скріѣѣ деспре днпопорѣреа Маратѣрѣшѣлі дн анѣл 1284, шчл: прін Ромѣні, дн історіа Знгаріеі партеа I. паѣна 430, нѣ ле маі адѣк днаїнте. Сѣрмітѣра, кареа. о адѣче домнѣл консіларіа Шлецер (Schlözer) дн історіа лѣміі, картеа 50, паѣ. 94, дн патрѣ аналісті рѣсещі, свѣпъ аша: “ „Краіаі Ладіслав аѣ дат Ромѣне-лор деара днпре рѣрїле Морес ші Тісіа. Ла локѣл, че се нѣтеще Крїшѣ, се адѣна Ромѣніі ші аколо трѣіа, лѣндѣшїі мѣерї де Знгѣрї, пре каре ле-аѣ трекѣт де ла леѣеа латїнеаскъ дн крѣдїца са чеа крѣщїнеаскъ пѣпъ асѣзі.“

„Дѣпъ Мірон, Кантїмір, Фїлцїх, ші маі тоѣ історїчїі Молдовенї, дн авзѣл де ла чеі маі вѣтрѣні лѣат, де овше цѣп, кѣм къ еі свѣп прѣсіці дн Маратѣрѣшѣ, ші тра- діціа с'аѣ преданїа ачеста а лор е токма адевѣратѣ.“

Пѣпъ ачі преавестїтѣл Енгел, кареле апоі дндатъ адѣче повестеа деспре Драгошѣ, деспре кѣцаоа лѣі че с'аѣ кіемат Молда, ші деспре Зїмѣрѣ, кареа повесте нѣ е вѣд- нїкъ де а се скріе, фїнд къ есте нѣмаі вѣрѣеалъ ші нѣ історїе адевѣратѣ, пре кѣм воїѣ сѣшї арѣт, днчентнд де ла челе днпѣтїѣ зїсе але преавестїтѣлі Енгел.

Аша дарѣ зїче днсвншї ел, къ пѣдѣреа Влахілор — Silva Blachorum, деспре ка- реа ам ворбіт ла анѣл 1224, аѣ фост деара Олтѣлі. Чі кѣм аѣ пѣтѣт фі ачеста пѣ- дѣре, кѣнд ла анѣл 1215, кѣм с'аѣ арѣтат аколо, аѣ фост днпопорѣтѣ? Зїче маі дн- коло, къ пре ла анѣл 1372, Ладіслав Домнѣл цѣрїі мѣтенещї с'аѣ нѣміт пре сіне Dux novae plantationis in Fogaras, де знде днкїде, къ Ромѣніі карїі аѣ венїт дн Тракіа, доарѣ іарѣшѣ аѣ днпопорѣт деара Олтѣлі. Чі еѣ днпрев: оаре венїт'аѣ дн анѣл 1284 Ромѣніі дн Тракіа дн Ардеал, с'аѣ нѣ? пентрѣ къ Пахімер деспре ачеста таче, ші еѣ ам арѣтат ла анїі трекѣці, кѣмкъ пре Ромѣні Знгѣрїі і-аѣ аѣлатѣ дн Ардеал, дн Бѣнат ші дн партеа цѣрїі знгѣрещї, кѣтъ есте днпре Ардеал ші днпре Тїсѣ, адекъ ші дн Маратѣрѣш. Аша дарѣ нѣ ера опѣ, ка цѣрїле ачестеа съ се днпопорѣаскъ де ноѣ прін Ромѣні венїці дн Тракіа, де аѣ ші венїт вре зніі ла Ромѣніі чеі векі де ачі. Че вѣеа Енгел съ арате дн вѣлеле Папѣі ші дн сѣрмітѣрапрін Шлецер (Schlözer) адѣсѣ, токма фаче пентрѣ міне; кѣчї ам арѣтат ла анѣл 1239, къ Романїі, карїі аѣ венїт атѣнчї свѣт Кѣтен дн Знгарїа, аѣ фост Ромѣні дн Молдова, ші деспре ачестеа ворѣск ші вѣлеле ші сѣрмітѣра, нѣ деспре Ромѣніі чеі дн Тракіа венїці, пре кѣм днсвншїі поці цїздека дн кѣвїнтеле сѣрмітѣрїі.

Ачеста дикъ ам арътат ла анъл 1241, кѣткъ нѣ тоѣ Ромънїи аѣ третѣт къ Къ-тен дн Țungaria. Ба че е маї мълг, дн анъл 1282, дикъ ам арътат, къ Олдамърѣ повѣдѣторїѣл Команїор адекъ ал Молдовенїор, дн анъл ачела с'аѣ вѣтѣт къ Țungrii. Кѣт поате фї даръ, ка Драгошѣ дн Марамърѣшї сѣ фїе днпопорѣт Молдова? Пентрѣ къ токма де ай зїче, къ Команїи нѣ сѣлт тот зна къ Ромънїи, дар тотѣшї те воїѣ дн-трева, даръ колонїа чеа вестїтѣ, деспрѣ кареа ворбеше днпърѣтѣл Фрїдерїкѣ ла анъл 1241, че с'аѣ фѣкѣт дн Молдова?

Дн кѣт есте пентрѣ къдаѣа Молда, шї Зїмърѣл лѣї Драгошѣ, нѣмаї атъа зїкѣ, къ сѣлт повеѣдї, че нѣ тревѣе лѣате дн сеатѣ; кѣчї рѣл Молдова, де ла каре с'аѣ нѣмїт маї пре зрѣтѣ тоатѣ цеара, шї маї нѣпїте тот аша с'аѣ кїемат; іаръ канѣл чеї де воѣ, нѣ де ла Зїмърѣ л'аѣ прїїмїт цеара Молдовеї дн цїмїрѣл сѣѣ, чї де ла четатееа, кареа о аѣ зїдїт днпърѣтѣл Траїан дн Dakia чеа веке, шї с'аѣ кїемат Caput Bovis, Канѣл-Бѣлѣлї, прекъм с'аѣ арътат ла анъл 106, дн Прокопїе¹⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 1. de Andronico seniore Palaeologo c. 37. ²⁾ Joannes Christianus Engel in antiq. Historia Valachiae part. 1. p. 147. ³⁾ Idem Engel in antiq. Hist. Valachiae c. 6.

А н ѣ л 1285. Нїколае III Папа де ла Рома, прекъм арагѣ Петерфї¹⁾, десѣл с'аѣ сѣрѣсїт дн анїї третѣдї сѣ поатѣ десѣвѣра пре Ладїслав IV Країѣл Țungariї де ла драгостеа Ромънеїор, че нїмїка аѣ їспрѣвїт, сѣгнд ачеста драгостеа ачееа де ла мѣмѣса, кареа шї дѣнса аѣ фост Ромънѣ, кѣт с'аѣ зїе ла анъл 1273. Дрепт ачееа дн анъл де акѣт пре Ладїслав л'аѣ чертат Dămnezeѣ, пентрѣ къ Команїи с'аѣ Молдовенїи, дѣпѣ че с'аѣ днвїнѣсѣ де Țungrii дн анъл 1282, с'аѣ днсоцїтѣ къ Тѣтарїи, шї дн анъл ачеста фѣарте рѣѣ аѣ прѣдат цїнѣтѣл Țungriїор²⁾, маї алес Ардеалѣл, кѣт се ва ведеа дн хрїсовѣл лѣї Ладїслав IV, чеї дн анъл 1289, дат Сѣкѣїлор дн скаѣнѣл Арїешѣлї.

¹⁾ Peterfi Concil. Hung. part. 1. pag. 93. seqq. ²⁾ Thuroczius f. 152. Bonfinius f. 305. Nadány pag. 120. Timon in Erit. chonol. f. 39.

А н ѣ л 1288. Ладїслав Вїде-Воїводѣл дн Ардеал дн анъл ачеста аѣ цїнѣт цївдекатѣ дн сатѣл Крѣчїфериїор дн Търда, днпрѣтїва лѣї Кемїнї шї а лѣї Іоанн фїїлор лѣї Мїкѣла дн Ошорхеїѣ, дн кареа с'аѣ осѣндїт, ка сѣ пѣардѣ треї сатѣ але сале: Ошорхеїѣл, Згара, Залопателке, де нѣ вор пѣтї пѣнѣ ла анъл 160 де марче, пентрѣ пагѣвеле фѣкѣте лѣї Петрѣ епїскопѣлї чѣлї Лѣтїнѣскѣ дн Ардеал¹⁾.

¹⁾ Katona Hist. crit. tom. 6. pag. 981.

А н ѣ л 1289. Ладїслав ал IV-ле країѣл Țungariї дн анъл ачеста аѣ дѣрѣїтѣ тотѣ скаѣнѣл Арїешѣлї Сѣкѣїлор пентрѣ маї мѣлге сѣлѣже але лор, даръ маї вѣртѣс, пентрѣ къ дн анъл 1285 аѣ вѣтѣт пре Молдовенї ла Хѣод, пре Тѣтарї ла Трѣкѣѣ, скѣгнд де ла сї маї мѣлїї де о мїе де робї, шї пентрѣ къ дн лїнѣсѣ фїнд Країѣл і-аѣ дат 80 де каї. Дат'аѣ Ладїслав хрїсовѣл ачеста дн анъл Домнѣлї 1289, 14 календе але лѣї Октомвріе, дн анъл крїїмеї сале 18, шї с'аѣ днпърїт де Андреїѣ ал III-ле дн анъл 1291, прїн Карол Роберт дн анъл 1313¹⁾.

¹⁾ Daniel Cornides in Mss. dipl. tom. 7. pag. 542.

А п ъ л 1290. Пре Ладислав а л IV-ле Крайзл Țngariei дитрѣ а тѣта д л м ѡ с а с е а - к ѡ т а п о р о к ѡ л , к ѡ т з н ѡ д ѡ т р е м а ѡ м а р ѡ ѡ е р ѡ ѡ , m a ѡ p a ѡ n t e d e a m ѡ r ѡ e l , а ѡ t r ѡ m ѡ c d e а ѡ k ѡ m а т пре Andrei ѡ а л III-ле d ѡ n V e n e ѡ i ѡ с ѡ ' л п ѡ з ѡ к р а ѡ ѡ ') , ш ѡ пре Ладислав п ѡ m a ѡ х е р ѡ d o g в р е а с ѡ ' л м а s e ') . Ч ѡ п ѡ ш ' а ѡ d o b ѡ n d ѡ t с к о ѡ л , п e n t р ѡ к ѡ д ѡ a ѡ ѡ l d e а к ѡ m ') Ладислав ѡ ѡ m o р ѡ t д ѡ k o р т ѡ л с ѡ ѡ p o a n t e a d e K o m a ѡ n ѡ ') , d ѡ z ѡ ч e а ѡ d o m ѡ n ѡ t 18 a ѡ n ѡ ') , ш ѡ i-а ѡ з ѡ r m a t Andrei ѡ а л III-ле , k a р e с ' а ѡ ш ѡ d ѡ k o р o n a t д ѡ S e n t e m ѡ v r ѡ e а л a ѡ ѡ l ѡ d e а k ѡ m ') .

¹⁾Thuroczius f. 153. Bonfinius f. 306. Réva f. 18. ²⁾Ranzanus f. 374. ³⁾Madius f. 637. Thuroczius et Ranzanus l. l. cc. ⁴⁾Réva l. c. ⁵⁾Haner Reg. Hung. Period. 10. §. 188. nota z. ⁶⁾Madius l. c.

А п ъ л 1291. Николае а л IV-ле Папа de la Roma , к ѡ n d ѡ t т р ѡ с а д ѡ k ѡ д ѡ t p a t ѡ r ѡ l M ѡ x a ѡ l П а л е о л о г ѡ л , ѡ ѡ s e s e t r ѡ m ѡ c d e а n t e ч e s o r ѡ ѡ l с ѡ ѡ p ѡ m a ѡ k a z ѡ c o l l a Ц а r ѡ g r a d , k a с ѡ л ѡ k р e п e n t р ѡ z ѡ p e a б ѡ с e р e ч ѡ ѡ . А к о л o д ѡ п o л a т a d e l a V л a x e р n e o d ѡ m e o a р ѡ c ' а ѡ d ѡ t ѡ m ѡ t k ѡ I o a h ѡ m а р х ѡ e п ѡ c k o ѡ ѡ l B ѡ л g a р ѡ e i , k a р e л e i-а ѡ ѡ z ѡ d ѡ t d ѡ n a ѡ n t e a d ѡ m ѡ t p a t ѡ r ѡ l ѡ , k ѡ e l п ѡ s e v a т р a ѡ d e l a z ѡ p e . D р e n t а ч e s e a ѡ k ѡ n d ѡ s e N ѡ k o л a e п a t r ѡ a р х ѡ d ѡ z ѡ а ч e s e a , ш ' а ѡ a d ѡ s a ѡ n ѡ n t e d e ѡ z ѡ d ѡ ѡ n ѡ a а р х ѡ e п ѡ c k o ѡ ѡ l ѡ , ш ѡ d ѡ a ѡ ѡ l d e а k ѡ m a т р e ѡ k ѡ р ѡ ѡ а ѡ с р ѡ c , z ѡ n a k р a ѡ ѡ l ѡ G e o r g ѡ e T e р t e р e , п р e k a р e л e d ѡ n ѡ m e ѡ ѡ d ѡ m ѡ t p a t ѡ r ѡ l . а л t a а р х ѡ e п ѡ c k o ѡ ѡ l ѡ , ш ѡ a т р e ѡ a L ѡ n e ѡ k р ѡ e s e ѡ S e р b ѡ e i , ч e л o р d o ѡ d ѡ m e m ѡ ѡ n d ѡ ѡ l a z ѡ p e , ѡ a р ѡ а ч e s t e ѡ a d o c e n ѡ n d ѡ o k a с ѡ s t e a d e d ѡ z ѡ m ѡ ѡ . T ѡ t e т р e л e k ѡ р ѡ ѡ l e а ч e s t e a s e а ѡ l ѡ l a P a ѡ n a ѡ l ') ш ѡ l a A ѡ l o ѡ c ѡ e G ѡ e р r a ') . ѡ a р ѡ K р a ѡ z ѡ l Ț n g a р ѡ e i Andrei ѡ а л III-ле d ѡ k ѡ a ѡ d a t т р e ѡ х р ѡ с o a в e d ѡ a ѡ ѡ l d e а k ѡ m , z ѡ ѡ l ѡ ѡ l ѡ ѡ g r ѡ n , а л t ѡ l ѡ ѡ z ѡ r ѡ o r d ѡ n T р ѡ s k ѡ ѡ , а л т р e ѡ l e a o k n e a ѡ ѡ l o r d ѡ n T ѡ r d a . А ѡ ѡ ѡ g r ѡ n с ѡ z ѡ а ѡ a : „ N o ѡ Andrei ѡ d ѡ n m ѡ l a ѡ ѡ l ѡ d ѡ m ѡ z e ѡ ѡ K р a ѡ z ѡ l Ț n g a р ѡ e i , d ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ p e т o ѡ ѡ , k ѡ р o r a s e k ѡ v ѡ n e а ѡ ш ѡ , k ѡ m k ѡ ѡ k ѡ n d N o ѡ t ѡ t ѡ z ѡ r o r v o ѡ e р ѡ l o r (п e m e ѡ ѡ l o r) , S a - c ѡ l o r , S e k ѡ ѡ l o r ш ѡ O л a x ѡ l o r , d ѡ n т o a t e п ѡ р ѡ ѡ l e A р d e a ѡ ѡ l ѡ k ѡ d ѡ s ѡ ѡ e ѡ a d ѡ n a р e l a A ѡ l ѡ b a Ц ѡ ѡ l ѡ a , п e n t р ѡ d ѡ n d р e n t a р e a s t a t ѡ z ѡ ѡ l o r , d ѡ n с ѡ a t ѡ l т ѡ t ѡ z ѡ r o r m a ѡ m a р ѡ l o r б ѡ с e р e ч e ѡ ѡ ш ѡ ш ѡ а л v a р o ѡ ѡ l o r k a р ѡ ѡ n e s t a d ѡ t р ѡ z ѡ a ѡ ѡ t o р ѡ ѡ , M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n ѡ z ѡ ѡ t ѡ ѡ ш ѡ ш ѡ k р e d ѡ n ѡ ѡ c ѡ e ѡ l N o - s t р ѡ z , с k ѡ z ѡ n d ѡ s e d ѡ t р ѡ z ѡ a d ѡ n a р e a а ч e s e a , а ѡ p o ѡ t ѡ t k a p ѡ n N o ѡ c ѡ ѡ s e d ѡ ѡ t o a р k ѡ , ш ѡ d e a d ѡ n d ѡ r ѡ ѡ t ѡ ѡ ѡ c a t e d e ѡ z ѡ ѡ g ѡ O ѡ l , ч e s e k e a ѡ t ѡ F ѡ z ѡ g r a ѡ ѡ , ш ѡ Z ѡ s ѡ v o t х e ѡ l (S ѡ z ѡ ѡ ѡ t a) , ш ѡ с ѡ n t ѡ z a t e k ѡ p e d р e n t ѡ l d e l a d ѡ z ѡ e ѡ l , а р ѡ t ѡ n d d e s ѡ p e d ѡ z ѡ e ѡ l e х р ѡ с o a в e l e ш ѡ п р ѡ v ѡ l e g ѡ a n e l e с a l e , ш ѡ N o ѡ d ѡ k ѡ v р ѡ n d а N e m a ѡ d ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ n ѡ a d e s ѡ p e ѡ z ѡ m ѡ t e l e с a t e , o a р e ф o - s t ' а ѡ a l e M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n , с а ѡ n ѡ ? K ѡ а ч e ѡ a ѡ ѡ ѡ n e m e ѡ ѡ (п o v ѡ ѡ ѡ с а ѡ v o ѡ e р ѡ) , S a c ѡ , S ѡ k ѡ ѡ ш ѡ O л a x ѡ (с а ѡ P o m ѡ ѡ n ѡ) k ѡ d e a d ѡ n e ѡ l а ѡ ѡ k ѡ z ѡ с ѡ s e ч e р ч e , o a р e z ѡ c e l e с a t e с ѡ n t k ѡ d р e n t ѡ l ш ѡ d ѡ z ѡ ѡ l e ѡ e a l e M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n ? K a р ѡ ѡ т o ѡ ѡ ш ѡ ѡ ѡ e ѡ ѡ k a р e N e-а ѡ s ѡ ѡ s e , k ѡ m a ѡ s ѡ z ѡ c e l e с a t e F ѡ z ѡ g r a ѡ ѡ ѡ ш ѡ Z ѡ s ѡ v o t х e ѡ l ѡ ѡ ѡ ѡ ш ѡ а ѡ f o s t а l e M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n , ш ѡ a l e m a ѡ m a р ѡ l o r ѡ ѡ ѡ . N o ѡ d р e n t а ч e s e a ѡ ѡ n d k ѡ a ѡ k ѡ ѡ s k ѡ z ѡ ш ѡ ѡ ѡ m , k ѡ с a t e l e а ч e l e a k ѡ d р e n t ѡ l ш ѡ d ѡ z ѡ ѡ l e ѡ e s e ѡ ѡ n d e M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n , k ѡ т o a t e ф o л o c ѡ r ѡ l e ш ѡ v e n ѡ t р ѡ l e l o r l e a ѡ d a t ш ѡ d ѡ t o р e d ѡ n d ѡ r ѡ ѡ t а ч e ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n M a ѡ ѡ c t р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ g r ѡ n , ш ѡ p ѡ n d ѡ z ѡ e ѡ l m o ѡ ѡ e a ѡ ѡ l o r ѡ ѡ ѡ , k a с ѡ l e a ѡ ѡ k ѡ k ѡ d ѡ n ѡ ѡ d e a п ѡ r ѡ r e a ш ѡ n e ѡ z ѡ n ѡ ѡ ѡ c ѡ e ѡ d e a s e k ѡ e m a d ѡ n d ѡ r ѡ ѡ t , k ѡ а ч e l a m o d р ѡ ш ѡ d e p ѡ ѡ n ѡ p e k ѡ k a р e l e а ѡ a ѡ z ѡ t , ш ѡ ѡ n ѡ z ѡ m a ѡ m a р ѡ ѡ ѡ ѡ ѡ . D a t d ѡ A ѡ l ѡ b a Ц ѡ ѡ - l ѡ a , d ѡ d ѡ m ѡ ѡ k a I ѡ v o k a ѡ v ѡ t , а ѡ ѡ l D o m ѡ ѡ l ѡ ѡ 1291.“

Хрисовъл ачеста се цине дн кантълѣл Българдѣлѣ дн Ардеал, ши дн порънка дширълтеаскъ с'аѣ датѣ афаръ дн анѣл 1768 сатѣлѣ Брѣлѣ дн сказнѣл Шинкѣлѣ. Де-спре кареле аша скрие Енгел³⁾: „Ла анѣл 1290 ера зн пѣскѣтѣ Ромън, анше Угринѣ, Домнѣ ши стѣпнѣ Фългарашѣлѣ, ши Сомботхеисѣлѣ. Фаміліа Вѣкърескѣлѣ цине стема саѣ цитирѣл Фългарашѣлѣ пѣлѣ астѣлѣ днтрѣ адѣчерса аминте, къ л'аѣ стѣпнѣт оарекънд, прекъм скрие Едер⁴⁾.“

Токма віне, къ Едер колега меѣ кънд ши еѣ ерам директоріѣ прѣсте шкоале. дши вені ачі днаинте; пентрѣ къ ел есте ачела, кареле дикъ аѣ взтезат а скрие дн Крисѣл (критика) Инстанціеі Ромънітор дн Ардеалѣ, къ ачещіа пѣрзрѣа аѣ фостѣ пѣмаі съфериці дн пѣмита цѣарѣ, іарѣ нѣ приміці. Еѣ дн Антикрисѣл меѣ ам фост рѣспѣнсѣ лѣ тоате вѣрфеледе лѣлѣ, чі дакъ нѣ с'аѣ пѣтѣт тѣлѣрѣ пентрѣ телеагъ, дн днтрѣвѣ акъм дн кѣрѣцѣ, аѣ нѣ нѣ е приміт зн неамѣ дн цѣара ачѣеа дн каре шѣде ши цѣздекъ димпрѣзнѣ къ краіѣл сѣѣ? — Чі тѣ маі четѣще, каре ле-ам скрие ла аніі 1215 ши 1224.

Фазрїі чѣі де феррѣ дн Трѣскѣлѣ, прекъм аратѣ хрисовѣл іарѣши а лѣ Andreiș а л Ш-ле дн анѣл де акъм, кареле се аѣлѣ ла Корнидес⁵⁾, аѣ фост кіѣмаці дн Австриа де сѣс дн Ардеалѣ, ка сѣ аїѣл ачеле къдінѣе, екѣтінѣе ши словозенїі ши ачі, каре ле-аѣ авѣт дн патріа са; чі пѣвлѣнд Тѣтарїі дн Ардеалѣ, ле-аѣ арс тоате дрепѣці.е. Дрепѣ ачѣеа пѣмїтѣл країѣ іарѣши лѣ ле-аѣ днпоїтѣ.

Ашиндѣрѣа аѣ фѣлѣт ши къ окпѣнїі дн Тѣрѣа, къ карїі іарѣши аша аѣ фост лѣ-крат ачѣіамї Тѣтарї. Хрисовѣл пентрѣ ачѣстѣа датѣ, ла ачѣламї Корнидес се аѣлѣ⁶⁾.

¹⁾ Raynaldus ad ann. 1291. §§. 37. 38. 40. ²⁾ Aloysius Guerra in epit. const. Pontif. tom. 2. pag. 530. 531. ³⁾ Joannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae part. 1. p. 147. ⁴⁾ Jos. Carolus Eder obs. crit. et pragm. p. 53. ⁵⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 7. pag. 368. ⁶⁾ Idem Cornides ibidem tom. 2. p. 465.

Анѣл 1292. Ла анѣл 1279 ам фост зїѣѣ, къ Нога къ Тѣтарїі лѣлѣ атѣчѣа се лѣдїсе пѣлѣ дн Бѣдѣакѣл де акъмѣ. Нога ачѣста дѣпѣ ачѣеа атѣта де днѣрїкошатѣ се фѣлѣсе вѣчїнілор, кѣт лѣлѣ Георгїе Тертере країѣлѣ Българїеі дн анѣл де акъм с'аѣ дн чел трѣкѣт, і-аѣ къѣтат сѣ фѣгъ ла днпѣратѣл Андронїк чел вѣтрѣл, де кареле пентрѣ фріка лѣлѣ Нога нѣ ѣѣ прїїмїт, чі аѣ трѣвѣїт мїшѣлѣ сѣ се аккъндѣ пре лѣпѣ Одрїѣ. Нога дрепѣ ачѣеа аѣ дат крѣїмеа Българїеі лѣлѣ Смі.ц; чі нѣ днѣлѣнѣгѣ с'аѣ пѣтѣт вѣселї ши Нога: пентрѣ къ дн анѣл ачѣста аѣ венїт асѣпра лѣлѣ ам Хан тѣтѣрѣскѣ, анше Тѣктаї, ши днвїнгѣнд пре Нога, л'аѣ оторѣт ши і-аѣ лѣат цѣара къ тоатѣ тѣтѣрїмеа, пѣмаї пѣціні Татарї аѣ скѣпат къ Цака фѣчїорѣл лѣлѣ Нога днн мѣїѣрѣа Алакка кіѣматѣ¹⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 3. de Andronico seniore Palaeologo c. 26. Petrus Possinus in indice chronologico Pachymeriano.

Анѣл 1294. Цака, кареле аѣеа мѣїѣрѣ пре фата лѣлѣ Тертере, къ Тѣтарїі сѣл ш'аѣ вѣгат дн канѣ, сѣ кѣпрїндѣ Българїа днн къдїнѣа мѣїѣрїі сале, пентрѣ ачѣеа аѣ лѣат къ сїне ши пре Осфѣнтїстлав фратѣле мѣїѣрїі, кареле венїсе ла фортѣ шарѣ сѣрѣ-

чїе дѣнь мѣзлїреа тѣтне-стѣ: чї порокул л'аѣ фѣкѣт фоарте богат: пентрѣ къ аѣ дат де зп от прост, аѣште Панталеон, кареле неавнд прѣнчї шї авнд богѣдїе неспѣсѣ, прїмїсеѣ фатѣ де сѣфлет шї моѣеанѣ пре о фетїшоарѣ фрѣдїе а са, аѣште Епкопе, пѣсѣтѣ дїн Манкѣс, шї ботѣзатѣ де Евфросїна мѣїереа Ноѣїї. Пре фетїшоара ачѣаста ка зп фенїорѣ де країѣ лесне о аѣ кѣпѣтат мѣїере къ тоатѣ авѣдїа де ла Панталеон; дѣмбогѣдїндѣсе аша Осфентїстлав аѣ тере къ кѣмпатѣл сѣѣ Цака дн Бѣлгарїа, шї лесне л'аѣ ашезат дн Трїнов: пентрѣ къ Стїлц країѣл чел де Нога пѣс днкъ лесне аѣ лѣсат скїптрѣл лѣї Цака¹⁾.

Дн анѣл ачѣаста аѣ мѣрїт шї Фенпена крѣїеаса Днгарїеї шї мѣїереа лѣї Андреїѣ ал III-ле²⁾.

¹⁾ Pachymer et Possinus II. cc. ²⁾ Timon in epitome chronol. f. 41.

А н ѣ л 1295. Фїнд акѣма Осфентїстлав шї богат шї дн таре чїнсте ла кѣмпатѣл сѣѣ Цака, къ зестреа мѣїерїї къ атѣта маї лесне аѣ пѣтѣт траѣе ла сїне пре маї мѣлїї дїн локѣиторїї Бѣлгарїеї, къ кѣт ера ел маї апроане де дѣншїї къ аместекареа сѣнѣелѣї; кѣчї татѣл сѣѣ Георгїе Тертере ера Роман, адекѣ Ротѣн дн Молдова де акѣм, іарѣ мѣмѣ-са Бѣлгарѣ; шї локѣиторїї Бѣлгарїеї ера, кѣм ам зїс ла анїї трекѣдїї, Бѣлгарї шї Ротѣнї. Пре ачѣдїїа аша дарѣ лесне і-аѣ шї трас дн партеа са: кареа фѣкѣнд'о, пре Цака л'аѣ прїне, шї л'аѣ пѣс ла днкїсоаре пѣлѣ ла о време, іарѣ пре Тѣтарїї лѣї аѣ днчепѣт аї тѣїа¹⁾.

Карол Мартеллѣ, татѣл лѣї Карол Робертѣ, кареле дн дндетѣл Патрїархѣлї Ротемї се днкоронасе країѣ Днгарїеї — чї афарѣ де Днгарїа — днпротїва країѣлїи челїї аде-вѣрат а лѣї Андреїѣ ал III-ле, днкъ дн анѣл де акѣм аѣ мѣрїт²⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 3. de Andronico seniore Palaeologo Aug. cap. ²⁾ Madius f. 637. Lacijs Dalmata f. 303.

А н ѣ л 1296. Осфентїстлав дн анѣл де акѣм аѣ трїмїс нїѣе жїдовї де аѣ сѣгрѣмат пре Цака дн темнїцѣ, зндѣ ера днкїсѣ, шї пре Іоакїм Патрїархѣл Трїновлїї дн-къ л'аѣ арѣнкат дн прїнсоаре, зндѣ аѣ мѣрїт, пентрѣ къ аѣеа пронѣс десїре дѣнсел, къ вреа сѣ днкїне цѣара Тѣтарїлор. Кѣ ачѣстеа с'аѣ фѣкѣт деплїн країѣ Бѣлгарїеї.

Іарѣ днпѣратѣл Андронїк Палеологѣл чел маї вѣтрѣн вѣзнд кѣм кѣре лѣкрѣрїле дн Бѣлгарїа. днтрѣ ачѣеа се сѣргѣїа, кѣм ар пѣтеа да країѣ Бѣлгарїлор пре Мїхаїл фїїѣл Марїеї шї ал лѣї Константїн країѣлїи челїї днпїнте де Лахана, къ шї зпїї днтрѣ Бѣлгарї воїа ачѣаста, дарѣ преа сѣлѣїсе оастеа лѣї Тѣктаї дн вѣтаїа къ Нога, дн кареле аѣеа тоатѣ пѣдеждеа, ка дн чел че ера маї таре днпротївнїк лѣї Осфентїстлав¹⁾.

Андреїѣ ал III-ле країѣл Днгарїеї тот днтрѣ ачѣаста ан с'аѣ днсѣрат а доза-оарѣ, лѣнд пре Агнес²⁾. Преа вестїтѣл Корнїдес³⁾ днкъ адѣче зп хрїсовѣ ал країѣлїи Андреїѣ ал III-ле, кареле сѣлѣ аша:

„Ної Андреїѣ днн мїла лѣї Дѣмнезеѣ країѣл Днгарїеї, фачет дншїїндаре тѣтѣрор кѣрора се кѣвїне прїн рѣндѣл ачѣестора, кѣм къ Ної сокотїнд крѣдїнѣа шї врѣднїчїа шервїрїї

лѣи Іоанн, фѣиѣлѣи лѣи Микѣла дѣи Кѣлата, трѣвѣтѣл, кареле с'аѣ обѣчѣнѣтѣ а се лѣа дѣи векѣме дѣи сѣтѣл лѣи, че се кѣмѣтѣ Ошорѣиѣ, каре трѣвѣтѣт пѣлѣтѣ акѣма л'аѣ лѣат кѣ пѣтереа Воѣводѣл Роранд прѣкѣм се зѣче, і'л дѣи оарѣет, шѣл дѣи тѣ дѣи дѣи дѣи ачелѣа Іоанн, лѣн-дѣл де ла пѣмѣтѣл Роранд Воѣводѣл, ка сѣл аѣбѣт кѣ пѣлѣтѣ кѣ дѣи дѣи ачелѣамѣи Іоанн, прѣкѣм се кѣноаѣе, кѣ л'аѣ авѣт дѣи векѣме; шѣи воѣмѣтѣ, ка ачелѣаста сѣ се вѣстѣаскѣт пѣлѣтѣ трѣгѣрѣле де деарѣ. Датѣ дѣи Бѣда, Цѣи дѣи пѣнтѣа Сѣпѣорѣзѣлѣи, дѣи анѣл Домѣнѣлѣи 1296.“

Кѣмѣтѣ Микѣла аѣ фѣост Рѣмѣн де пѣамѣтѣ, пѣмѣле дѣи кѣлѣл аратѣ; аша дарѣ чеѣ дѣи трѣпѣсѣл пѣрѣсѣдѣи п'аѣ ла че сѣ лѣпѣда де Рѣмѣни.

1) Pachymer l. c. 2) Han p. 127. Timon in epitome chronol. f. 41. 3) Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 231.

А п ѣ л 1297. Дѣи пѣратѣл Андрѣонѣк чѣл маѣ вѣтрѣнѣ дѣи анѣл ачелѣаста аѣ трѣмѣкѣт пѣре Мѣхѣил Ш. фѣиѣлѣи краѣлѣи Конѣстантѣн дѣи Бѣлѣгарѣа, дарѣ чеѣ чѣл кѣмѣсѣе, пѣ л'аѣ пѣтѣт ашѣзѣа дѣи Трѣнов, фѣиѣнд аколѣо краѣѣ Осѣпѣнтѣстѣлав, чѣи пѣмаѣ пѣре дѣи аѣфарѣ ѣмѣла ка шѣи ѣн пѣрѣватѣѣ 1)

Лѣи Андрѣиѣ аѣ Ш-ле дѣи кѣтѣ пѣ бѣне і-аѣ кѣрѣсѣ лѣкѣрѣрѣле дѣи ѣнѣгарѣа дѣи анѣл де акѣмѣ; пѣпѣтрѣ кѣ зѣнѣи дѣи пѣре воѣерѣи цѣрѣи аѣ пѣзѣит ла Бѣнѣфѣатѣе аѣ VIII-ле Папа де ла Рѣма, шѣи ш'аѣ черѣт аѣлѣт краѣѣ 2).

1) Pachymer l. c. 2) Thuroczius f. 154. Ranzanus f. 374. Bonfinius f. 307.

А п ѣ л 1298. Сѣмѣлѣ, дѣспѣре кареле амѣзѣ ла анѣл 1292 кѣ с'аѣ пѣс де Нѣга краѣѣ Бѣлѣгарѣеѣ дѣи лѣкѣл лѣи Тѣртѣре, ера дѣи тѣмѣлѣ ачелѣаста чѣл маѣ де фѣрѣпѣте ом дѣи Бѣлѣгарѣа, кѣчѣи авѣа цѣпѣре пѣре Еѣлѣмѣерѣѣ, авѣа кѣмѣпѣдѣи дѣи дозѣт сѣрѣорѣи аѣле сѣле, пѣре Геѣорѣге Тѣртѣре краѣѣл, тѣта краѣѣлѣи Осѣпѣнтѣстѣлав, шѣи пѣре Рѣдѣстѣлав, кареле фѣсѣсѣе ка ѣн Сѣвѣастѣократѣорѣ дѣи Бѣлѣгарѣа, маѣи пѣнтѣе де а кѣирѣнде Цѣака шѣи Осѣпѣнтѣстѣлав Бѣлѣгарѣа, дарѣ аѣнѣи с'аѣ стѣрѣкат кѣ тотѣл, шѣи аѣ фѣзѣит ла дѣи пѣратѣл Андрѣонѣк чѣл маѣ вѣтрѣнѣ; вѣрѣнд акѣма дѣи пѣратѣл сѣ ашѣзѣе пѣре Мѣхѣил фѣиѣлѣи лѣи Конѣстантѣнѣ краѣѣ дѣи Бѣлѣгарѣа, кѣмѣтѣ с'аѣ зѣсѣ ла анѣл трѣкѣт, пѣре Рѣдѣстѣлав ачелѣаста л'аѣ трѣмѣкѣт кѣ оѣстѣе а-сѣпѣра лѣи Осѣпѣнтѣстѣлав, дѣи дѣи пѣи повѣзѣитѣорѣи пѣре маѣи мѣлѣлѣи дѣи пѣре кѣрѣтѣнѣи сѣи. Мѣрѣгѣнд ачелѣѣа, Еѣлѣмѣерѣѣ дѣспѣотѣл Крѣзѣнѣлѣи, каре лѣк се цѣнеа де Бѣлѣгарѣа, лѣе-аѣ ешѣит дѣи пѣнтѣе, шѣи дѣи вѣнѣгѣндѣлѣи, аѣ пѣрѣнс пѣре Рѣдѣстѣлав кѣ 13 кѣрѣтѣнѣи дѣи пѣрѣтѣрѣтѣнѣи, шѣи сѣкѣ-цѣнд ѣкѣи лѣи Рѣдѣстѣлав, л'аѣ трѣмѣкѣт ла сѣрѣ-сѣа, мѣѣерѣа лѣи дѣи Тѣссѣлонѣка. Іарѣ пѣре чеѣи 13 кѣрѣтѣнѣи і-аѣ дѣс ла краѣѣл Осѣпѣнтѣстѣлав дѣи Трѣнов 1).

Іарѣ Андрѣиѣ аѣ Ш-ле дѣи пѣерѣи, карѣи пѣзѣисѣе ла Папа де ла Рѣма, кѣмѣтѣ с'аѣ а-рѣтѣт ла анѣл трѣкѣт, пѣре вѣре ѣ кѣцѣ-вѣа і-аѣ сѣрѣгѣнѣт дѣи анѣл де акѣмѣ дѣи ѣнѣгарѣа, кѣмѣтѣ мѣрѣтѣрѣисѣек Еѣнс 2), шѣи Дѣсѣрѣикѣе 3); кѣчѣи че сѣкрѣе Бѣнѣфинѣе 4), кѣ краѣѣл Андрѣиѣ аѣ рѣдѣдат шѣи дѣи пѣнтѣе тѣоѣте, пѣе е де а се крѣде.

1) Georgius Pachymer lib. 3. de Andronico seniore cap. 26. 2) Ens p. 72. 3) Desericius part. 2. f. 128. seq. 4) Bonfinius f. 307.

А п ѣ л 1299. Пѣре краѣѣл Бѣлѣгарѣеѣ Геѣорѣге Тѣртѣре, дѣи пѣратѣл Андрѣонѣк чѣл

маї вѣтрѣнѣ, дѣлѣ че аѣ възѣт кѣм мерѣ лѣкрѣрїе дн България, а аѣ фост пѣсѣ сѣпт пазѣ. Дрепт ачеса Осфентїстлав дн анѣл де акѣм днѣрїнѣд днѣпрѣтѣлї пре чеї 13 кѣртенї, карїї ера прїншї, аѣ рѣскѣнїрѣт пре татѣ сѣѣ, дарѣ крѣмеа нѣ. і-аѣ дат'о, фѣрѣ нѣмаї о четате, ка сѣ поатѣ трї домѣне днѣрїнѣса¹⁾.

Деспре Стефан країл Сербїеї іарѣшї ла ачеста ан аша скрїе Нікіфор Грегора²⁾: „Країл Сербїеї прїн солїї сѣї череа пре Евдокїа (сора днѣпрѣтѣлї Андронїк чеїлї маї вѣтрѣнѣ) мѣїере шїе, ка сѣ факѣ наче вѣчїнїк кѣ Ромеїї. Пентрѣ кѣ ера пѣтернїк, шї нѣ днѣчета а тѣрѣвѣра лѣкрѣл Ромеїлор, деспре о парте кѣпрїнїнѣдѣ четѣїїе, деспре ала прѣдѣнѣдѣе днїнѣтѣл; лѣкрѣл ачела дн маре грїце аѣ вѣлат пре днѣпрѣтѣл: днѣтѣїѣ, кѣ претеннїгѣл країлї дї ера де маре фолос; адоѣе, кѣ Евдокїа нїчї а азїї вѣеа деспре треѣва ачеса; атреїа, кѣ кѣсѣторїа ачеса ар фї а патра: пентрѣ кѣ країл кѣ мѣїера чеа днѣтѣїѣ, фата прїнѣлї Влахїеї, трїсе вѣр'о кѣїїва анї, апой трїмїїнѣд'о дн патрїа еї, се кѣсѣторїсе кѣ сора мѣїерїї фрателе сѣѣ десѣрѣкѣнѣд'о маї пайнте де хайнеїе кѣлѣ-гѣрѣнїї, дарѣ днѣпротївїнѣдѣсе вїсерїка Трївалїлор ачелї фѣрѣ де леѣе кѣсѣторїї, дѣлѣ тѣлѣтѣ вѣреме пре ачеса днѣк о лѣпѣдѣсе, шї шї лѣсе атреїа мѣїере пре сора лѣї Осфентїстлав прїнѣлї Българияї, шї нѣ авѣсесе прїнчї дн тѣте треле мѣїерїе ачестеа, чї потолїнѣд-се драгостеа шї кѣтре ачестеа, маї лѣмїнѣтѣ кѣннїїїе черка. Дечї неурїїнѣд Евдокїа кѣсѣторїа ачеса, іарѣ ел дн тот кїлї рѣвнїнѣд'о, шї кѣ рѣѣ днѣк лѣдѣнѣдїсе, днѣпрѣтѣл де сїлѣ л'аѣ днѣїїнѣдѣт деспре Сїмонїда фатѣ-са, кареа зѣмѣла днѣтрѣ ал чїн-челе ан, ка сѣ о фѣкѣ шї сѣ о креаскѣ ла ел, дѣлѣ кѣнѣ ва фї де мѣїрїтат.“

Ашїндереа скрїе Пахімер³⁾ нѣмаї кам пре ларг, чї еѣ нѣ почїѣ отѣрѣ прїн Влахїа де Грегора адѣсе днїнѣте, кареа треѣїе сѣ се днѣдеїагѣл, чеа де акѣма, кареа се кїеатѣ шї деара Мѣнтенеаскѣ, аѣ Влахїа чеа маре, че се зїче шї Моглена? Пентрѣ кѣ дѣлѣ 24 де анї, адект ла анѣл 1323 деара Мѣнтенеаскѣ де Іоанн Кантакѣзенѣ⁴⁾ се кїеатѣ Зїгровлахїа. Де кѣмѣва прїн Влахїа лѣї Грегора се днѣїїїе деара Мѣнтенеаскѣ, прїнѣ днѣтрѣ ачестеа пре ачеле вѣрнїї аѣ фост Дан I. фїїл лѣї Радѣл Негрѣ Водѣ. Веїї анѣл 1258.

Бонїфатїе ал VIII-ле Папа де ла Рома днѣк нѣ с'аѣ ашезат, шїлѣ че л'аѣ нѣмїт дн анѣл де акѣм дн локѣл лѣї Андреїѣ ал III-ле країѣ Зїгарїеї пре Карол Роберт дн вѣрѣтѣ нѣмаї де 11 анї⁵⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 3. de Andronico seniore Palaeologo Aug. cap. 26. Petrus Possinus in indice chronologico Pachymeriano. ²⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 124. seqq. ³⁾ Pachymer tom. 2. p. 185. seqq. ⁴⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 109. ⁵⁾ Thuroczius f. 154. Ranzanus f. 374. Bonfinius f. 307. Sigler f. 54.

Анѣл 1300. „Ла анѣл ачестеа аша скрїе апонїмѣл ромѣнѣск¹⁾: „4. Стефан воїдѣ Маїїат лѣат 1300, ла лѣатонїсїїї нѣ есте, іарѣ ла хропїка стѣїїнїторїлор сѣрѣнїї дн аратѣ, кѣ ла ачест вѣлѣат домнїд аѣ фѣкѣт четатеа Фѣгѣрашѣлї.“ Чї Ханер²⁾ зї-че, кѣ четатеа Фѣгѣрашѣлї с'аѣ фѣкѣт прїн орѣнѣдїала лѣї Мадїслав воїводѣлї дн Ардеал ла анѣл 1308.

¹⁾ Anonymus valachicus cap. 44. ²⁾ Georgius Eremias Haner Reg. Hung. period. 11. §. 203.

А н я л 1301. Ла анял де акъмъ аша скрпе Пахімер¹⁾ десуре Деспотъ л Мѣхал Анѣл цинереле дитъратълѣ Мѣхал Палеологълѣ, татълѣ лѣ Андроник челѣ маї вѣтрѣл: „Дитрѣ ачееа Мѣхал, мѣрѣндѣ мѣереа чеа дѣнтѣа, кареа фѣсесе сорѣ дитъратълѣ (Андроник челѣ маї вѣтрѣл), ш'аѣ арѣкат окїи ла фата лѣ Тертере, кареа прекъм ам зїе, се десѣрѣїсе де країл Сервіеї, шї дѣвоїндѣсе ли олапъ, о аѣ лѣат шїе мѣере, не дѣуротївїндѣсе дитъратъл, шї вїсерїка дѣнъ ачееа дитърїнд кѣсѣторїа. Ба, дѣнъ че о аѣ лѣат шї аѣ авѣт прѣнчї кѣ дѣнса, маї тѣрзїѣ Деспїнъ дѣкъ о аѣ фѣкѣт, кѣчї ел маї де дѣмѣл: ера Деспот.“

Карол Робертѣ дѣкъ венїндѣ дѣ Далмація дѣ анял де акъм, нѣмаї кѣт с'аѣ зпс країѣ Ѣгарїеї прїн мїтрополїтѣл дїн Стрїон дїн порѣка Панаї Бонїфатїе ал VIII-ле, дар ка сѣ се дѣкоронезе л'аѣ дѣгѣдѣт країл Андреїѣ ал III-ле. Іарѣ пре Андреїѣ ал III-ле л'аѣ отрѣвїт дѣштманїї, шї аша с'аѣ стѣнс кѣ дѣнса шї дѣ дѣнса тоатѣ партеа вѣрѣл-теаскѣ дїн нѣамъ лѣ Арпад²⁾.

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 4. de Andronico seniore cap. 13. ²⁾ Thuroczius f. 154. Bonfinius f. 313 seq. Ranzanus f. 374. Timon in epit. chronol. f. 42.

А н я л 1302. Дѣнъ моартеа лѣ Андреїѣ ал III-ле, Ѣгѣрїї карїї нѣ цїнеа кѣ Карол Робертѣ, аѣ ацїнсе ла Венѣслав країл Бохемїеї стрѣнепотѣл лѣ Бѣла ал IV-ле, шї л'аѣ кїемат сѣ ле фїе Країѣ, дарѣ ачестѣ л'аѣ прїмїт крѣїмеа¹⁾, чї ле аѣ дат пре фїїл сѣѣ Ладїслав ал V-ле, пре кареле л'аѣ шї дѣкоронат дѣ анял ачестѣ архїенїско-пѣл дїн Калочїа дѣ Алѣа-крѣїеаскѣ²⁾ дѣ вѣрѣтѣ де 13 анї³⁾.

¹⁾ Ranzanus f. 375. Reva Centur. f. 49. Timon in epit. chronol. f. 42. ²⁾ Bonfinius f. 314. Ranzanus l. c. Thuroczius f. 155. ³⁾ Bonfinius l. c.

А н я л 1303. Ладїслав ал V-ле вїне кѣ се дѣкоронасе країѣ Ѣгарїеї, чї ачееа нїмїка аѣ фолосїт, пентрѣ кѣ пентрѣ прѣнчїа лѣ нѣ ера вѣгат дѣ сеамъ, шї пентрѣ чеї че цїнеа кѣ Карол Робертѣ дѣкъ ера дѣ шаре прїмеждїе. Дрент ачееа аѣ венїт татѣ-сѣѣ дѣ анял де акъм кѣ шаре оасте дѣ Ѣгарїа, шї л'аѣ дѣсѣ а касѣ, дѣкѣндѣ шї корона Ѣгарїеї кѣ сїне дѣ Бохемїа¹⁾.

¹⁾ Thuroczius f. 156. Bonfinius f. 314. Pistorius f. 765.

А н я л 1304. Вѣзїндѣсе чеї че цїнсе кѣ Ладїслав ал V-ле дѣшеладї де Венѣслав країл Бохемїеї татѣ лѣ Ладїслав, аѣ трїмїе солї дѣ анял де акъм ла Отон прїнцѣл Баварїеї шї непотѣл лѣ Бѣла ал IV-ле, сѣ'л кїеме сѣ ле фїе країѣ, кареле аѣ шї прїмїт кїемареа. Іарѣ Папа Бенедїктѣ ал XI-ле, аѣ аѣрїсїт пре тоцї карїї нѣ вор цїнеа кѣ Карол Робертѣ, чї ачещеа дѣкъ аѣ аѣрїсїт пре Папа, шї пре тоцї карїї дѣ вор аскѣлта пре ел¹⁾.

¹⁾ Thuroczius f. 156. seq. Bonfinius f. 315. Ranzanus f. 374. Timon in epitome chronol. f. 43.

А н я л 1305. „Дитрѣ ачееа“ зїче Пахімер¹⁾ ла арѣ де акъм, „Осѣпѣтїстлав країл Бѣлгарїор, сѣѣ дїн їсѣнда сѣрорїї сале фегеї лѣ Тертере, пре кареа о лѣлѣ-дасе країл Сервіеї, шї лѣсесе дѣ локѣл сї пре фата дитъратълѣ, сѣѣ пентрѣ кѣ се

скърбице пентрѣ пріндеа извѣсти съ кѣнат а Деспотѣми Михаїл (Анѣл), върватѣ-
лѣ ачеїашї скрорї, шї цїперѣа сѣнт пазї де дѣпѣратѣл Андронїк чел маї вътрѣн, пѣн-
трѣ препѣсѣл, къ вреа съ факѣ рескоалѣ, саѣ дѣ батїокѣзрѣ дѣпѣрѣдїей, пѣнтрѣ слѣвї-
реа ошїлор поастрѣ, дѣфлѣндѣсе къ пѣдеждеа, аѣ пѣвѣлїт къ арте асѣпра четѣцїлор Ро-
меїлор, каре сѣнт дѣ марѣнеа де кѣтрѣ Емѣ, шї пре ачелеа, пѣцїне лѣвѣндѣ афарѣ,
саѣ ле аѣ лѣатѣ къ пѣтереа, саѣ ле аѣ дѣтедїтѣ съ се сѣпѣлѣ къ кондиїї; шї къ атѣта
пѣ се ведеа а фї дѣдестѣлат Дрепт ачѣеа дѣпѣратѣл сѣаѣ грѣвїт а дѣпѣрї цѣ-
рїле, асѣпра кърора сокотеа къ ва терѣе. Афарѣ де ачестеа пре фїїл сѣаѣ Августѣл
Михаїл лѣаѣ трїмїе дѣ пѣрїїле де кѣтрѣ апѣсѣ, шї пѣлѣ а се фаче ачестеа, темѣндѣсе
ка пѣ кѣтѣа съ се дѣсоцѣаскѣ къ Осѣнтїстѣлав Елїмер цїпереле лѣї Смілн шї Ексархѣл
Крѣвѣлї пре ачестѣ сѣаѣ сїлїт ал траѣе ла сїне къ орї че фел де дѣрѣрї; пѣ-
дѣждїнд къ пѣ пѣмаї пѣ се ва дѣсоцї къ непотѣл тѣїерїї лѣї, чї дѣкъ ва апѣра пре
Ромѣї, — афарѣ де дѣрѣрї лѣї Елїмерѣ і-аѣ дѣт дїн фїскѣл сѣаѣ сѣтѣрїе пѣ апѣ, шї
аѣ пѣс пѣ соакра лѣї, тѣїереа Смілѣлї шї непотѣа са дїн фратѣ, сѣл дѣndemne.“ Веї
шї ачелеа каре ле ам скрїе ла апѣл 1298.

Отон прїнцил Баварїей дѣкъ атѣта сѣаѣ дїпѣрїт лѣї Венѣсѣлав країлї Бохемїей,
пѣлѣ че аѣ скос де ла дѣпѣсѣл корона Унгарїей, къ кареа сѣаѣ шї дѣкоронат дѣ апѣл
де акѣм дѣ Алѣа-крїеаскѣ¹⁾).

¹⁾ Georgius Pachymer lib. 5. de Andronico seniore Aug. cap. 28. ²⁾ Thuroczius f. 157. Ranzanus
f. 375. Bonfinius f. 315. Timon in epil. chronol. f. 43. Lucius Dalmata f. 304.

А п ѣ л 1306. Прѣкѣм скрїе Пахїмер¹⁾, Елїмїр пѣаѣ цїпѣт флѣгѣдїнѣа чеа дѣ а-
пѣл трѣкѣт флѣкѣт дѣпѣратѣлї Андронїк челї маї вътрѣн; шї дѣ апѣл де акѣм сѣаѣ
дѣсоцїт къ Осѣнтїстѣлав країл Бѣлгарїей шї непотѣл тѣїерїї сѣле, шї амѣндї тѣлте
четѣцї грѣчѣцї аѣ прѣдат, шї знѣле ле аѣ кѣрїне; нїчї аѣ дѣчетатѣ де ла тершїї
лор, пѣлѣ че пѣаѣ дѣтратѣ дѣ 23 де зїле але лѣї Августѣ дѣ цїпѣтѣл Бѣлгарїлор,
чел дїн коло де Емѣ де сѣнт дѣпѣратѣл Михаїл фїїл лѣї Андронїк челї маї вътрѣн
шї тѣтѣл челї маї тїпѣр, шї лѣаѣ прѣдат вътѣнд маї адеце-орї пре Бѣлгарї.

¹⁾ Georgius Pachymer Lib. 5. de Andronico seniore cap. 28.

А п ѣ л 1307. Дѣпѣратѣл Михаїл Палѣологѣл флѣкѣнд паче кѣм аѣ пѣтѣт къ Бѣл-
гарїї, пре Прїмїкерїл чел марѣ лѣаѣ трїмїе къ ошїле де сѣнт ел сѣ ватѣ четѣтеа Кал-
лїпоїлї¹⁾. Іарѣ Осѣнтїстѣлав країл Бѣлгарїей тѣрїндѣї тѣїереа чеа дїпѣтїѣ, дѣспре
кареа ам кѣвѣнтат ла апѣл 1294, вреа съ се кѣсѣлорѣаскѣ дѣ каса чеа дѣпѣрѣтеаскѣ;
чї пѣ шѣаѣ довѣндїт скопѣл пѣлѣ маї тѣрїїѣ. Дрепт ачѣеа авѣнд препѣс де Елїмерѣ
пѣнтрѣ соакра лѣї, кареа терѣсѣе дѣ Царїград, шї доарѣ шї лѣкра дѣпѣротїва късѣто-
рїей чеї дорїте, къ шї ел цїне къ дѣпѣратѣл, аѣ лѣат де ла дѣпѣсѣл дохѣ четѣцї преа
вѣне, Іампоїл шї Ларѣеа, каре ел ле дѣрѣсїе маї пїаїте лѣї Елїмерѣ²⁾.

Отон Країл Унгарїей дѣкъ врѣнд сѣлї кѣноаскѣ цѣрїле, аѣ терѣ дѣ Ардеал, дѣ-
кѣнд къ сїне шї корона цѣрїї, хнде фѣ прїне де воїводѣл дїн Ардеал Ладїслав, шї пѣ-

пъ атънчї цїнѣт, пѣнъ кѣнд і-аѣ фѣгѣдѣит дн анял 1308, кѣ се ва лѣса de крѣме³⁾); корона днкъ аѣ рѣмас дн мѣнїле воїводѣлї Ладїслав, кѣм се ва арѣта ла анял 1310.

¹⁾ Georgius Pachymer tom. 2. p. 376. ²⁾ Idem Pachymer ibidem pag. 387. seq. ³⁾ Thuroczius f. 157. seq. Bonfinius f. 316. Timon in epit. chron. f. 43. Sigler f. 54.

А н ѣ л 1308. „Ла анял ачеста“ скрїе Пахїмер¹⁾ зїкѣнд: „с'аѣ днѣтїмлат de ла амѣндої днпѣрацїї de лї с'аѣ илїнїт анії domnieї, ла чел маї вѣтрѣн (адекъ Андронїк) 23, ла чел маї тїнѣр (адекъ Мїхаїл) 12, кѣнд — дн партеа анясѣлї — Осфенїтїслав нѣмаї ачеста вїпѣ вѣгѣнд лї Елїтїмерѣ, кѣ е плекат спре партеа днпѣратѣлї, дї прїда шї лѣа тоате церїле кѣте аѣа сѣлїт сїне, нїчї марцїїнїлор Ромеїлор пѣртїнїнд чеѣа.“

Деѣѣа сосїсе вестеа ла Рома деспре непорочїреа країлї Огон, шї Папа Клімент ал V-ле тоатѣ сѣргїнда са днтрѣ ачееа о аѣ пѣс, ка пре Карол Робертѣ, кареле de ла анял 1299, нѣмаї кѣ нѣтеле фѣсесе країѣ Ънгарїеї, сѣ'л факѣ країѣ de плїн²⁾. Дрепт ачееа дндатѣ аѣ шї трїмїс пре кардїналѣ Центїл ла Ънгарї, кареле аѣ ацїснс дн Ънгарїа дн 27 Ноетмвріе ал анялї de акѣм³⁾.

¹⁾ Pachymer tom. 2. p. 393. ²⁾ Thuroczius f. 158. Bonfinius f. 316. ³⁾ Péterfi concil. hung. p. 1. f. 150

А н ѣ л 1309. Дѣпѣ че аѣ венїт дн Ънгарїа дн анял трекѣт кардїналѣ Центїл, дн тот кїнѣл с'аѣ сѣргїтїт ка сѣ адѣкѣ пре цѣренї ла ачееа, ка сѣ прїмеаскѣ пре Карол Робертѣ шїе країѣ; чї ла пѣдїп аѣ мерс кѣ фѣзмосѣл, аша се днпѣрекеасе днтре сїне сѣпѣшїї коронеї Ънгарїеї. Пентрѣ ачееа аѣ фост сїлїт Центїл аї аѣрїсї пре тоцї карїї нѣ вор аскѣлта; кареа аѣрїсанїе с'аѣ вестїт дн Бѣда дн 8 Маїѣ ал анялї de акѣм¹⁾.

Тот ла ачест анѣ скрїе шї преа вестїтѣл Енгел²⁾, прекѣм зрѣеазѣ: „Domnѣл Гѣвхардї дн історїа Ромѣнїлор, претѣтїнденеа, дарѣ маї алес дн картеа а 4, пацїна 284, (ворбїнд деспре Бессараѣ Водѣ) н'ар фї тревѣїт сѣ зрѣеѣе пре Лѣккарї дн Рагѣса. Че шїе некрїтїкѣл Рагѣсанѣ деспре лѣкрѣрїле Ромѣнїлор? Влаїко фїїл лї Раѣл, ка зн прїнцѣ ал Валахїеї, шї фата лї Слаѣа, ка мїереа лї Стефан Ърол, нїчї аѣ вїеѣїт пре нѣтѣлїт. Влаїко лї Лѣккарї есте Ладїслав воїводѣл Ардеалѣлї, пре а кѣрѣїа фатѣ ла анял 1309 о аѣ авѣт мїереа Стефан Мїлѣтїн. Веї історїа Ънгарїеї картеа 3, паѣ. 244. Мѣтѣрї ка ачестеа, шї анахронїстї нѣ сѣлїт лѣкрѣрї поѣе ла Лѣккарї.“ Пѣнѣ ачї преа вестїтѣл Енгел, деспре кареле вїне ам скрїе ла анял 1284, кѣ нѣ дескѣркѣ, чї днкрѣкѣ тоате: пентрѣ кѣ шї ачї врѣнд сѣ арете, кѣ Лѣккарї есте некрїтїк шї анахронїстѣ, пре сїне а фї аша, кѣм ворѣше деспре алцїї, кїар се аратѣ: ѣа че е маї тѣлїт, се аратѣ пре сїне кѣ нѣшї адѣче амїпте, че аѣ скрїе de ла о пацїнѣ пѣнѣ ла алта; кѣчї зїче ачї, кѣ Влаїко ка прїнцѣл Валахїеї, шї фата лї Слаѣа ка мїереа лї Стефан Ърош, нїчї аѣ трѣїт пре нѣтѣлїт, тогѣшї кѣ доѣл пацїне дѣпѣ ачееа ел днѣшїї мѣрѣрїсеѣе, кѣ Влаїко прїнцѣл Валахїеї аѣ фост сокрѣ лї Стефан Ърош de пе фата са Іліна, пре кареа нѣ тревѣїа сѣ о нѣтеаскѣ Ілїнѣ, чї Слаѣл, пентрѣ кѣ

аша о нѣмеще ші Дѣфресне ¹⁾, прекън се ва арѣта ла анѣл, 1360. Нѣ тревѣа аша да-
рѣ цисдекат Лѣккарі, чі маі, віне зрмат.

1) Thuroc. f. 158. Bonf. f. 316. Péterfius, concil. hung. part. 1. f. 156. 2) Joan. Christ. Engel in antiq. hist. Valachiae part. 1. pag. 151. 3) Carolus Dufresne seu Ducangius de familiis Serbiciis, et Dalm. Nr. 63.

А н ѣ л 1310. Ла атѣта аріисесе дн анѣл де авѣм Карол Робертѣ, кѣт алтѣ нѣї
ліпсіа, фѣрѣ нѣмаі съ се днкоронезе; чі корона Ѣгаріеі се цінеа опрітѣ де Ладіслав
voivodѣл Ардеалѣлї. Ка ші ачеаста съ се поатѣ кнѣта ла тѣлѣ, кардіналѣл Центі
аѣ аѣрсісїт пре Ладіслав voivodѣл ле нѣ о ва да⁹⁾, кареле дрепт ачеаа о аѣ ші дат
сѣнт форма каре зрмеазѣ ші се адѣче де Корніде⁹⁾, аша сѣнтнд:

„Noi Ladislav voivodѣл Ардеалѣлї ші Комітѣл де Зонѣк, прін рѣндѣл ачестора
фачет днціндаре тѣтѣрор кѣрора се кѣвіне, кѣ дн чеасѣл ші зїоа ачеаста таре, пре
Domnѣл Карол дн міла лї Дѣмнезеѣ Країѣ Ѣгаріеі дн кѣноащетѣ, шїїл прїмїм дн
фїреск ші лерїсїт Domnѣл пострѣ, ші прїмїм ка Лї кѣ кредїндѣ сѣї сѣзїїнѣ, ка знѣї
Domn ал пострѣ дн пропрїа персоанѣ, ші дн тоате фѣрїїле поастрѣ, каре вор вої сѣ
прїмеаскѣ сѣатѣл пострѣ, ші сѣ стѣм лѣнгѣ Дѣнсеѣ днтрѣ тоате кѣ арїсторїѣл ші кѣ пѣ-
тереа кѣтѣ вом авеа ші авем; ші атїнгѣнд лемнѣл фѣкѣтоарѣї де вісацѣ Крѣчїї Dom-
нѣлї, дн тѣлїле Чїнстїтѣлї Пѣрїнтѣлї Domнѣлї Томї Архїенїскопѣлї Стрїгонѣлї,
ан фѣгѣдсїтѣ не кредїндѣ, кѣ тѣкар кѣнд ва вреа Domнѣл пострѣ Країѣл сѣ віпѣ ла
пѣрїїле ачелеа, зндѣ вом фї пої, кѣ тоатѣ чїнстеа ші сѣїала, прекън се кѣвіне Dom-
нѣлї пострѣ, дн вом прїмї, ші фѣрѣ нїчї о прїмеждіе І-ом сѣзїї кѣ кредїндѣ, ші Кор-
на крїмїї ла зїоа нѣсѣ, не онт зїле а ле сѣнтѣлї Іоанн Ботезѣторїѣл і-о вом дѣче дн-
дѣрїт, сѣд де кѣтва ачелаш Domn ал пострѣ маї пайнте де термінѣл зїе, тѣкар кѣнд
ар венї кѣтрѣ пѣрїїле Ардеалѣлї, днсѣшї Лї і-о вом да, ші днтоарче; чі аша, ка
дн зїоа ачеаа Сѣї дѣм черерїле поастрѣ, ші сѣ череш прін дарѣл крѣїеск ка пре пої
сѣ не їзвѣаскѣ ші сѣ не дѣрїеаскѣ, врекѣмѣ сѣ кѣвіне тѣрїреї крѣшї. Іарѣшї І-ан
фѣгѣдсїт, кѣ-ї вом днтоарче ші лѣса ваїа де арїїнт дн Podna, комїтатѣл де Сѣзѣн,
комїтатѣл Сѣзїїлор, сателе Деж, Кїлж шї Zехелї (доарѣ Златна), кѣ дїрегѣторїа Кѣ-
тѣрїї, кареа аѣ обїчїнїт а се цїнеа дн нѣмїтеле сатѣ. Ла каре, кѣ се вор таре цїнеа
шї фаче прін нѣмїтѣл Ладіслав Voivodѣл, не легѣм: Omodeѣ Палатїнѣл, Маїстрѣл Do-
mїнїк, сѣнт педѣанса цїзрѣмѣнтѣлї стрїмѣ, сѣнт фѣкѣторїѣл де вісацѣ лемнѣ ал Крѣчїї
Domнѣлї, днпрезїнѣ кѣ нѣмїтѣл Ладіслав voivodѣл, — Чїнстїтѣлї Пѣрїнтѣлї Domнѣлї
Томї Архїенїскопѣлї дн Стрїгон, ші кѣчернїкѣлї бѣрват фратѣлї Dїонїсе, Лекторїѣлї
дн чїнѣл фрацїлор Мїнорїїї, Пенїтенцїарїѣлї шї Кїлеланѣлї Чїнстїтѣлї Пѣрїнтѣлї шї
Domнѣлї фратѣлї Центїл, дн міла лї Дѣмнезеѣ Кардіналѣлї днтрѣ преоцїї аї бїсере-
чїї сѣнтѣлї Мартїн дн тѣнцїї, Солѣлї апостолїческ, — цїзрѣнд де фацѣ. Днтрѣ аї
кѣрѣїа лѣкрѣ тѣртѣрїе ші деа пѣрѣреа тѣрїме, ан фѣкѣт сѣ се днтрѣеаскѣ картеа а-
чеаста кѣ печѣїле: а mea, ші але нѣмїїлор Палатїнѣлї Omodeѣ, шї Маїстрѣлї Do-
mїнїк. Дат дн Ceredїн Цїої дѣнѣл дѣмїнїка Іѣдїка, дн анѣл Domнѣлї 1310.“

Аша кълътънд корона Карол Робертъ с'аъ ши дикоронат дн Алба-крѣаскъ дн 28 Август ал анхлѣ де акѣм ³⁾). Къте смѣттеце Бонфиніе ворбѣнд деспре дикоронарея лѣи Карол Робертъ, ле аратъ Ханер ⁴⁾, пѣч е мѣзнѣ къ грешѣце Бонфиніе, кѣчѣ аъ фостъ стрѣин, ши аъ скрѣе деспре Унгаріа маѣ мѣлт пентрѣ банѣ де кѣт пентрѣ адевр.

¹⁾ Thuroczius f. 158. Bonfinius f. 316. seq. ²⁾ Daniel Cornides Mss. Dipl. tom. 7. pag. 520. ³⁾ Bonfinius f. 317. Thuroczius l. c. ⁴⁾ Georgius Jeremias Haner. Reg. Hung. Periodi 11. §. 206. nota h.

А п ъ л 1311. Дн анхл ачеста аъ дат Краѣл Карол Робертъ хрисовѣл, кареле ва зрѣа, лѣи Іоанн фѣвлѣ лѣи Цевѣл, дн кареле с'аъ прѣсѣт Бѣлленѣцѣ. Кѣм къ Цевѣл аъ фост Ромѣн, пѣмеле лѣи днк'ѣл аратъ. Іаръ хрисовѣл ла Корнѣес ¹⁾ сѣпъ аша: „Ної Карол дн мѣла лѣи Дѣмнезеѣ Краѣл Унгаріеї ш. ч. л. прѣн ачестеа днѣицѣмъ пре тоѣ кѣрора се кѣвѣне, къ Ної пентрѣ крѣдѣнѣа ши вреднѣице шервѣрѣи але лѣи Іоанн фѣвлѣ лѣи Цевѣл дн Бѣстриѣцѣ, каре Не-аъ арѣат къ тоатъ кѣлѣра крѣдѣнѣеї дн мѣлге фанте, ши не аратъ, сатѣл че се кѣмъ Петендорѣ, ши есте днѣре Іад ши днѣре мѣнѣї дн комѣтатѣл Бѣстриѣеї, каре сат есте крѣескъ, ши се цѣне де дѣрѣреа крѣаскъ, лам дат, чѣнегѣт ши дѣрѣт пѣмѣгѣлѣ Іоанн къ тоате венѣтрѣле ши фолосѣрѣле, ши прѣн дѣнѣл мошѣенѣлор лѣи, ши зрѣмѣторѣлор мошѣенѣлор лѣи, ка къ кѣдѣнѣцѣ деа пѣрѣреа ши къ паче сѣл цѣнъ, аѣбъ ши мошѣеаскъ. Фѣгѣдѣндѣї, къ кѣт се ва адѣче скрѣсоареа ачеста ла Ної, дндатъ вом днѣрѣ дѣрѣреа Ноастрѣ къ прѣвѣлегонѣл Ноастрѣ. Дат дн Бѣда, ла днчѣпѣтѣл пѣресѣмеї, дн анхл Домнѣлѣ 1311.“

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 2. pag. 40.

А п ъ л 1312. Мѣкар къ Карол Робертъ ера дикоронат краѣѣ Унгаріеї, тогѣшѣ авеа дѣствѣ врѣжѣмѣшѣ аскѣнѣшѣ ши апрѣаѣї, пентрѣ къ фѣсѣсе кѣ сѣла дат краѣѣ прѣн Папа де ла Рома, днѣре чеї апрѣаѣї чеї маѣ кѣмпѣлѣг дѣштѣн ал лѣи ера Матеѣ дн Тренѣн, пентрѣ къ авеа фоарте мѣлѣї къ сѣне; чѣ пре ачеста днк'ѣ л'аъ днѣвѣне ши ашезат дн анхл де акѣм ¹⁾.

¹⁾ Thuroczius f. 159. Bonfinius. f. 317. Reva centur. f. 21.

А п ъ л 1315. Ла анхл ачеста Іарѣшѣ фрѣмос хрисовѣ вѣне деспре преа лѣмѣнаѣїї комѣтѣ Вашѣ, деспре карѣї ам скрѣе ши ла анхл 1230. Хрисовѣл ачеста се фѣл ла Копѣ ¹⁾, ши сѣпъ аша: „Ної фрателе Ніколае, дн мѣла лѣи Дѣмнезеѣ Архимандрѣтѣл мѣлѣсѣрѣїї дн Кѣлѣжѣ, ши тот Конвентѣл локѣлѣ ачелѣїа, фачет днѣицѣаре прѣн рѣндѣл ачестора тѣтѣрор, кѣрора се кѣвѣне пентрѣ адѣчере амѣнте, кѣм къ Іоанн фѣвлѣ лѣи Тошѣачѣ (Tosnach) деспре о парте, Іоанн фѣвлѣ лѣи Емѣк, ши Іаков фѣвлѣ лѣи Чѣма (Chama) пентрѣ сѣне ши пентрѣ комѣтѣл Ніколае кастелѣнѣл дн Чѣчѣѣ деспре алтѣ парте, дн презѣнъ къ отѣл пострѣ, кареле аъ фост трѣмѣе мѣртѣрѣе не-аъ сѣнѣс къ гѣра, къ днѣрѣн сат ал лор, кареле се кѣмъ Вашѣтелѣе ши есте дн комѣтатѣл Добочеї, дн комѣн сѣтѣл ши воѣнѣа лор аша с'аъ днѣрѣнѣїт днѣре сѣне: къ тот сатѣл Вашѣтелѣе, фѣнд де фѣлѣ мѣртѣрѣїа ноастрѣ ши оаменѣї мѣртѣлѣї вѣрѣат Ніколае воѣводѣлѣ Ардеалѣлѣ ши комѣтѣлѣ де Зо-пѣк, Лорѣнд фѣвлѣ лѣи Артолѣ, ши Цѣла фрателе лѣи, ши Іоанн фѣвлѣ лѣи Мартѣн солѣзѣїра-

еле дин комитатъ. Добочей, л'ар фи дмприт дн треи пзрди асемenea, дески. inindzle de
ла олатъ prin метеле ши мариние маї дн цнос скресе. Din каре дозъ пзрди де кзгръ
рзсзрїт кз тоате фолосзрїле ши венїзрїле лор ар фи венїт ши рзмас лзї Іоанн фїлзлзї лзї
Тошпачї ши мошенилор лзї, ка съ ле цїнъ ши айбъ деа пзрзреа; ларъ чеа латъ а треаа
парте, кареа есте де кзгръ апзс, ашиндереа кз тоате фолосзрїле ши венїзрїле еї, ар
фи венїт фїлор лзї Емїк, ши лзї Іаков ши мошенилор лор, ка съ о мошенеаскъ, цїнъ ши
айбъ кз кздинъ деа пзрзреа. Ларъ метеле, кз каре се осъбек пзрділе де олатъ, пре-
кзп не-ащ спзс пзмїцїї пзрташи ши омъл постръ, дн рзнд аша се осъбек: кз дичене
дичїї де ла партеа де кзгръ апзс пресе треї мете марї, веки ши кзлетенещї, дїндре
каре зна осевеще де ла сатъл че се қїамъ Шзкокпа (Сек), алта де ла Бззіан, ши а
треїа есте мета лор; де аколо есе кзгръ рзсзрїт овлз, ши вїне ла о метъ де пзмзнт,
че есте дитр'ан вьрк, де ачї се словоаде овлз, ши дичене ашиндереа о метъ, че есте
пзсз дитр'ан делзїдъ: де зндe погорьнд тот дитр'аколо, вїне ла о метъ, че есте дн пз-
мзнтзрїле челе де арат, ши тот овлз се маї погоаръ, ши вїне ла зп їзвор, лзгъ каре
сдїт дозъ мете, зна веке ши алта позъ, prin пзрзъл ачела мергьнд, дмпрезпъ алте дозъ
мете дн канъл сатълзї, де аколо се дїтоарче спре меазъ-зі, ши дн мїжлокъл сатълзї
дмпрезпъ о метъ, ши дїн метъ дн метъ мергьнд дн мїжлокъл сатълзї дмпрезпъ треї
мете, ши дїкъ мергьнд дитр'аколо вїне ла о метъ, кареа есте дпайнтеа касеї преотъ-
лзї; де аколо се сзе ла дзлмъ, ши вїне ла о метъ, че есте лзгъ кале; де аколо се
сзе не дзлма ачееа, ши вїне ла о метъ, кареа есте пзсз ла арвзрї, де зндe маї сзїп-
дзсе пзпъ дн вьрзъл дзлмеї, вїне ла треї мете кзлетенещї, дїндре каре зна се пзме-
ще Лзкашар, кареа деспарте де ла пзмзнтзл Пзїп, ши аколо се сзършеще. Аларъ де
ачееа с'ащ легат пзмїцїї пзрташи, ка нїчї одатъ съ трезъе, сащ съ поатъ зїса дмпр-
цїре вре зпъл дїнтр'аншїї а о стрїка, сащ а о кїема дпаної. Ларъ де кзтва о ар стрї-
ка ши кїема дпаної, пзмїтзл комїтзл Николае Вашъ, пзмїцїї Іоанн ши Іаков съ фїе даторї
ал сїлї ши ал стрїще ка съ о цїнъ. Маї дїколо пзмїцїї Іоанн ши Іаков ши деспре пар-
теа са, ши деспре партеа комїтзлзї Николае с'ащ легат, кз лзї Andeka ши лзї Петръ фї-
лор лзї Іооб, дн пжра каре о ащ дмпротїва пзмїтзлзї Іоанн фїлзлзї Тошпачї, пз ле вор,
фї дитръ ацїсторїї нїчї кз сфатъл, нїчї кз пзртїпїреа, нїчї кз ванїї лор. Дїкъ не-ащ маї
спзс ачелашї омъ ал постръ, кз фїеще кареле дїндре пзмїцїї пзрташи, партеа са каре о
ащ авзт маї пайнте, ащ фькът съ о редмъле де ла пзрділе пзмзнтзрїлор челор вechїне,
prin метеле челе маї де демзлт, фїнд де фазъ омъл постръ ши оаменї domnълзї vojvod
чой маї дн сзе пзмїцїї, кз зпїї дїндре локзїторїї сателор Цага ши Сьлїона, ши кз алцїї
вечїї ши комметанї; ши деспре редмъларе ши дндрептаре пз с'ащ афлат вре зп контра-
дїктор (дмпротївїторїї). Маї алес не-ащ спзс позъ омъл постръ, кз пзмїцїї оаменї аї
domnълзї vojvod фїнд ел де фазъ, пре тодї вечїїї ши комметанїї і-ащ опрїт дзпъ ледї
де ла кзпрїндереа ши лзареа roadелор ши фолосзрїлор пзмїтелор порцїї. Дат дн Кїзш-
моностра, а треїа зї дзпъ сзрзьтоареа сзпълзї Мзртзрїсїторїї Мартїн, дн апъл Dom. 1315."

Царь Освентистлав краіа Българіей, кареле пръреа зидъриа ші некъжиа пре Рومه, пентръ къ нъ вреа дмпратъа Андроніа Палеологъа чел маі вѣтръи съ і деа мѣере пре врѣна дін съмънѣа чеа дмпрътеаскъ, воінд акъма паче, пре Іоанн Патріархъа Цариградъаі чел мълъліт, пре кареле дн робісе, дмпрезнь къ чеі дін Созопоіѣ, л'аѣ триміе іа-рѣші пентръ ачела лъкръ ла дмпратъа, чі акъма днкъ н'аѣ довѣндит че поѣтеа, тотъші аѣ довѣндит недеждеа каре с'аѣ плініт ла аял 1318; ші ел днкъ аѣ днгѣдѣт РOMEI-лор, де аѣ пртат атѣтеа вѣкате дін България дн Цариград, ѣнде ера маре фомете, де кѣте аѣ авѣт опѣ ²⁾).

¹⁾ Kori Mss. tom. 31. pag. 101. ²⁾ Georgius Pachymer. tom. 2. pag. 438.

А ял 1318. Днкъ дн аял 1315 мѣрїеѣ Марїа мѣереа чеа дінтѣѣ а краіаіѣ Ѣгаріей Карол Робертѣ, дн локъл кѣриа дн аял де акъм аѣ лѣат пе Беатрїче ¹⁾).

Освентистлав краіа Българіей дънъ мълѣт рѣвнъ ші ащентаре днкъ ш'аѣ довѣндит поѣта дн аял ачеста съ се днсоаре дн съмънѣа Палеологїлор, рѣчї скрїе Пахімер ²⁾: „Дмпратъа Мїхаїл дін Марїа мѣереа са, кареа ера армеанкъ, аѣ авѣт доѣѣ фетѣ, пре Анна ші пре Теодора: пре Анна о аѣ мѣрїтат дънъ Тома Принцъа Епірѣаіѣ ші Етоліей. — Теодора с'аѣ мѣрїтат дънъ Освентистлав краіа Българіей.“ Амїндереа скрїе Іоанн Калтакъзенъ ³⁾).

Ші краіа Ѣгаріей Карол Робертѣ аѣ дат ѣн прївїлегїон Сасїлор дін сказнеде Мѣдіашѣаі ші аял Шеїлор, кареле се аѣл ла Корнїдеѣ ⁴⁾, ші сѣнъ аша: „Карол дін мїла лїѣ Дъннезеѣ краіа Ѣгаріей ш. ч. л. тѣтѣрор крѣдїїлор, аша чел лор де акъм, ка ші челор вїторї, карїі вор ведеа скрїсоареа ачеста, сълѣтатѣ дн чел че дѣ сълѣтатѣ. Мѣрїтеа крїеаскъ аша треѣве съ іеа сама ла тоате треѣле ші фолосѣа крїмеї Сале, ка неамѣрїе Еї сѣнъсе съ креаскъ къ нѣмеръа ші крѣдїїа ші съ се тѣнѣе къ дарѣрїе маї марїлор съї. Дрент ачѣеа воїм съ вїпъ ла дїдїїндареа тѣтѣ-рор прїп рѣндѣа ачестора кѣрїї, къ вѣнд Ної фолосѣа ізвїдїлор Нострї Сасї дін сказ-неде Мѣдіаш, Шеїка ші Шадшеїка, ші ачелора че се дїп де дѣнъсѣле, воїм ка еї дн времїе Ноастре къ нѣмеръа попоръаіѣ съ се днмѣлѣеаскъ ші съ трѣїаскъ дн паче ші дн дїнїѣе; дрент ачѣеа дін сѣатъа Преладїлор ші ал Бародїлор Крїмеї Ноастре рѣн-дѣїм, ка ачесте дарѣрї ші словозенїї съ аїѣѣ, адекъ, ка Сасїї дін сказнѣа Мѣдіашѣаі, ал Шеїчеї ші ал Шадшеїчеї, ші тоїї карїї се дїп де сказнеде ачелеа, съ фїе мѣлѣтїїї ші словозі де а се оїїї дмпрезнь къ Ної, іаръші дї скѣтїм де дарѣа зѣхѣрїеї, ші сѣ-лашѣрїлор, чї тотъші сѣнът ачеста кондїїе, ка ачѣїанї Сасї дін Мѣдіаш, Шеїка ші Шад-шеїка, ші тоїї карїї орї кѣн се дїп де сказнеде ачелеа, дн фїеѣе каре аѣ пре ла сѣрѣлѣоареа С. Мартїн Мѣртѣрїеїторїаіѣ съ фїе даторї а Ne da 400 де марче де арїнт де чел вѣнѣ ші фїнѣ, къ тѣсѣра Сївїѣаі ѣртѣ де вре о мѣлѣїнѣѣ. Воїм ші ачеста, ка дн нїсдекѣдї ші нѣрї, ачела овїчеїѣ ші кѣдїнѣ съ аїѣѣ, каре ле аѣ Сасїї дін Сївїѣ. Днтръ але кѣрора адѣчере амїпте, ші деа пръреа поменїре, ачестеа кѣрїї ле ам дат печетлѣїте къ дѣлїкатъ печетеа Ноастрѣ. Дат прїп мѣнїе кѣчернїкѣаі вѣрѣат Маїс-

трълѣи Іоанн Препосѣлѣи Бисеричи дин Алба, Вице-канцеларіѣи Кърциі Ноастре ши Протопопѣи де Кикелеѣ, ізвѣтѣи ши крѣдинчосѣи Ноастрѣ. Дн анѣл Домнѣи 1318 ш. 7.“

1) Thuroczius f. 160. Pistorius f. 766. Bonfinius f. 318. 2) Nicephorus Gregoras tom. 1. pag. 174.

3) Joannes Cantacuzenus tom. 1. pag. 10. 4) Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 3. pag. 3.

А н ѣ л 1320. Мъринд ши а доба мѣере а краіѣи Карол Робертѣ дн анѣл де акѣм аѣ лѣат а треіа мѣере пре Елісабета, кареа аѣ фост де неам — дѣпъ Madie!) ши Тѣропіе 2) — полопъ, іаръ дѣпъ Pitie 3) бохетъ. Елісабета ачѣаста аѣ фост мѣта лѣи Лѣдовік челѣи дінтѣиѣ, ши аѣ трѣит пѣпъ ла анѣл 1380, прекѣм скріе Павл де ла Павл 4).

Іоанн Філдих 5) деспре Балахія аша скріе: „І-аѣ ѣрмат лѣи Negre vodъ дн анѣл 1320. Balado, прекѣм зиче Хорпіе дн арка лѣи Ноѣ паѣ. 428. Дѣпъ ачѣаста аѣ domnit Радѣл чел. маі бѣтрѣн, ши фііѣл лѣи, Радѣл чел. маі тінер, пре кареле л'аѣ скоѣ дин domnie Мірчеа водъ.“ Чи прекѣм ам арѣтат ла аніи 1215 ши 1239, ши се ва маі арѣта ла аніи 1329 ши 1330, ачѣаста е нѣмаі бѣрфеалъ.

Георгіе Іереміе Ханер дн картаѣа деспре краіи Унгаріеі фоарте мѣлте хрісоаве а-дѣче, каре ла алѣи аѣторі ла олатъ нѣ се аѣлъ, тотѣши хрісовѣл воіводѣи Тома дин анѣл де акѣм нѣл помѣнеѣе; пентрѣ че? Ел аѣ цѣіѣт. Чи еѣ нѣл почіѣ трѣче, пентрѣ кѣ кѣпринде дн сіне о днтѣмпларе, каре нѣ е де а се тѣчеа. Хрісовѣл ачѣаста свѣл аша: „Ноі Тома воіводѣл Ардеалѣи ши Коміѣл де Зонѣк, прин рѣндѣл ачѣастора фачет дн-днѣцаре тѣтрор кѣрора се кѣвіне, кѣ дѣпъ че с'ар фі рѣдікат тоѣи Сасіи дин деара Ардеалѣи орбеѣе ши дѣштѣнеѣе дн контра пѣтеріі Домнѣи Краіѣи пострѣ, ши прин ачѣеа ар фі кѣзѣт дн некредінѣл Коміѣл Хеннігіе дин сатѣл лѣи Петрѣ, рѣдікѣнд стеаг, ши адѣпѣнд мѣлѣіме де Сасі ка ѣн принѣпал ал лор ар фі чертат пре Романіи Домнѣи Краіѣи пострѣ, пентрѣ аѣісторіѣл пострѣ, ши с'ар фі вѣзѣт кѣ дѣншіі, ши врѣнд Дѣмнезеѣ ши кѣ аѣісторіѣл Сѣптеі Коронѣі, ачѣеіаші Романі ар фі добѣндіт вірѣнѣл днпро-тіва лор, ши нѣміѣл коміѣл Хеннігіе дн вѣтаіа ачѣеа ар фі фост ѣіс кѣ сабіе, ши прин ачѣеа ар фі кѣзѣт дн некредінѣл днпротіва Маіѣстатеі кѣріѣдї, ши пентрѣ о некредінѣл аша де маре ал лѣи тоате мошііле лѣи, аша сателе, ка ши пѣмѣлтѣріле арѣтоаре, фѣпаѣеле, рѣтѣріле, моріле, каселе, ши вѣнѣріле мѣшкѣтоаре ши немѣшкѣтоаре пі ле-ар фі дѣрѣіт поѣл, ка пѣрѣреа сѣ ле мошѣнім, цїнет, ши аѣет; поі вѣзѣнд крѣдінѣа ши шѣрвіріле лѣи Николаѣ фііѣлѣи лѣи Саламон ши але лѣи Николаѣ фііѣлѣи лѣи Данііл але фрѣ-дїлор маі адѣсе-орі нѣміѣлѣи Коміѣлѣи Хеннігіе, каре пі ле аѣ арѣтат пѣлѣ акѣма, ши пі ле вор арѣта де аѣи днпайте; мошііле маі сѣс зїсе, сателе, пѣмѣлтѣріле арѣтоаре, фѣпаѣеле, рѣтѣріле, моріле, каселе ши вѣнѣріле мѣшкѣтоаре ши немѣшкѣтоаре, каре пі с'аѣ дат прин нѣміѣл Краіѣл пострѣ ши дѣрѣіт де пѣрѣреа, нѣміѣлор лѣнодїлор нѣміѣлѣи коміѣлѣи Хеннігіе пентрѣ 200 де марче де арпїнт кѣрат, ле днтоарчет, ка кѣ пѣлѣл кѣдінѣл сѣ ле мошѣнеаскѣ, цїпъ ши аѣѣл, прекѣм ле аѣ мошѣніт маі пайте маі сѣс нѣміѣл коміѣл Хеннігіе, днпѣпѣнд тѣчере тѣтрор фрѣдїлор нѣміѣлѣи коміѣлѣи Хеннігіе, ши алтора каріи тѣкар кѣм ар вреа сѣ се пѣреаскѣ ши леѣїзеаскѣ пентрѣ мо-

шіле ачеле; fiind къ пшциі непоіі мошіле ачеле ле аѣ кзптрат къ вані де ла поі, прекут ані зис. Дитрѣ а кърѣа лѣкрѣ поменіре ші търіме деа пѣрѣреа дѣм ачестеа дитрѣте къ печетеа поастрѣ. Дат дн Дева съмбѣтъ дѣпѣ Паці дн аніа Dom. 1320.“

1) Madius f. 644. 2) Thurocius f. 160. 3) Ritus f. 846. 4) Paulus a Paulo f. 723. 5) Joannes Fil-
stich in schediasmate historico. 6) Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 236.

А н ъ л 1321. Ла аніі 1230 ші 1315 ам адѣс доѣх хрїсоаве, че се дин де преа лѣмпната фаміліе а Комітілор Ванѣ. Ла аніа ачеста адѣк алте доѣх, каре фоарте мѣлтѣ дѣкрѣере аѣ спре історіа Ардеалѣлі дн прівінца пѣмѣптрлор ачестора; чел дінтѣіх хрїсов се аѣлѣ ла Cornides¹⁾, ші съпѣ аша:

„Ноі Тома воіводѣа Ардеалѣлі ші Комітѣа де Зонок, фачет днцііцаре тѣтѣрор кѣрора се кѣвіне, къ пентрѣ къ комітѣа Николае фїлѣ лѣі Етік маі пайте кастеланѣа Чичелѣлі, дн съмѣл кредіціеі сале ка съ доѣндеаскъ граціа Домнѣлі Країлѣлі пострѣ, кастелѣа Чичеѣ пшміт, кареле пѣлѣ акѣма л'аѣ дінѣт пентрѣ фїіі воіводѣлі Ладїслав, а-
кѣм Домнѣлі Країлѣлі пострѣ і л'аѣ диторе дн персоана поастрѣ; пентрѣ ачеса шїнд воіа Домнѣлі Країлѣлі пострѣ деспре партеа ачеста, ші зрѣнд орѣндѣеллор поастре, каре ле-ам авѣт къ дѣпѣл, піше мошіі саѣ сате Сехѣгард, Цеѣга ші Сас-Сїваш кіе-
тате, днѣшї Комітѣлі Николае, ші прїп трѣпѣл мошенилор лѣі, ле дѣм деа пѣрѣреа, ші фѣлѣдїт къ вом лѣкра ла Домнѣа Країлѣа пострѣ, ка прїптрѣлѣлѣа дѣкѣ съ се дн-
тѣреаскъ дѣрѣіреа ачеста, ка съ фїе деа пѣрѣреа ші некїемѣчїоасѣ днпоі, че де н'ам пѣтеа доѣнді дн персоана Домнѣлі пострѣ, дї вом да атѣтеа, ші асемenea мошіі дін мошіле поастре челе де зрїк. Іарѣшї дн кредіціндѣне Домнѣлі пострѣ, тоате мошіле
Комітѣлі Николае ші челе де зрїк ші челе кѣцігате і ле днгоарчет, ші дѣм днпоі, ші де ар фї тѣкар де чїне кѣпрїнсе, ам фаче, ка съ се кіете днпоі прїп Домнѣа Країлѣ, ші съ се дїпѣ пентрѣ ел ші мошениі лѣі пѣрѣреа. Іарѣшї о парте а мошіеі сале, че
съ кіамѣ съпѣлѣа Цїде, кареа акѣма нѣ есте а лѣі чї а алгора, дн персоана Домнѣлі Країлѣлі пострѣ ам врѣт съ о доѣндім Комітѣлі Николае, ші съ і се дѣрѣаскъ деа пѣрѣреа; тоѣшї ка съ нѣ се факѣ къ паѣѣба алѣліа, дн локѣл пѣрїціі ачїа, Домнѣа Країлѣа пострѣ дї ва да дн скїмѣ саѣ алѣ парте саѣ вані, кѣці і се вор кѣвени.“

„Іарѣшї дѣм сатѣа Болцида къ торїле, трївѣлѣа, ші тоате фолосѣрїле Комітѣлі Ні-
колае, ка де ла датѣа ачестора дитрѣн ані съ локѣаскъ дитрѣпѣлѣа; ші орѣндїт къ пѣтереа Домнѣлі Країлѣа ка съї фїе ертате тоате рѣвѣціле, каре ле аѣ пѣтрат ачелашї
Коміт Николае пентрѣ дїнереа кастелѣлі дн зчїдерї, фачерї де рѣѣ, апрїндерї, стрїкѣрї де мошіі, лѣзрї де орї че аверї пѣлѣ акѣм, фѣрѣ де пѣра ші аспїрїеа саѣ а лѣі, саѣ а ортацілор лѣі пентрѣ еле.“

„І-ам дат ші ачеста, ка пре шерѣї ші іованїі лѣі съ нѣї поатѣ алѣл цїздека, фѣ-
рѣ пшмаї днѣшї Комітѣа Николае съ фїе даторїѣ а фаче дестѣл дѣпѣ дїрептате челор че се вор целї. Іарѣ де се ва целї пещїне аспїра Комітѣлі Николае, Домнѣа Країлѣа пострѣ, саѣ поі вом фаче дрептате, ші нѣ алѣл чїнева, карїі дї вом фї цїздекѣторї пѣлѣ ла о време.“

„Ачеаста дикъ съ нъ о лъсѣмъ, ка фечіоріи ші зрѣторіи комітѣлѣ Николае пентрѣ рѣтъцѣле татълѣ лор съ нъ се поатъ осѣнді нічї prin пої, нічї prin ацї відекторі, де вор фї дитрѣ ачелеа віноваці, каре с'аѣ ертаг татълѣ лор.“

„Ачеаста съ нъ о лъсѣмъ, къ ачестеа сълт мошілѣ ачелеа, каре ле зиче нѣмѣтѣл комітѣл Николае але салѣ де зрік; Сѣнтіона, Бічіоул, Коздматѣл ші Сѣлтѣл-Дізде. Іаръши зиче, къ аре дн сатѣл Бонциреш о парте кѣмпратѣ, каре ам фѣгѣдзіг, прекѣт ам зіс, къ prin мѣжочіреа краівлѣ пострѣ і ле vom фаче де зрік, де вор фї кіар але лѣ.“

„Маї пре зрѣтѣ ам фѣгѣдзіг, къ тоате ші фїеще каре дін челе маї сѣс зісѣ vom фаче ка съ се деа ші съ се дитрѣаскѣ комітѣлѣ Николае, пре кредінца поастрѣ, ші кредінца Маїстрѣлѣ Сїмон, фїѣлѣ лѣ Міхаїл. Дат сѣнт кастелѣл Чичеѣ, дн сѣрѣтоареа тѣтѣрор Сѣцілор дін ачѣл Домнѣлѣ 1321.“

Ал доїлеа хрісов іаръши ла Корнідеа *) се афѣл ші сѣлѣ аша: „Камітѣлѣ Бісерічї Ардеалѣлѣ тѣтѣрор кредінціошілор пострїи, карїи вор ведеа паціна ачеаста, сѣлѣтате дн Мѣлтѣторіѣл тѣтѣрор! Воїм съ віпѣ дн шїїнца тѣтѣрор ші челор де акѣм ші челор віиторї, къ венїнд де фачѣ Маїстрѣл Николае фїѣл лѣ Епїк, не-аѣ дат прївілеціонѣл Домнѣлѣ Карол Ізмінатѣлѣ Краївлѣ Шгарїеї, деспре мошілѣ салѣ де зрік фѣкѣт, рѣгѣндѣсе ка сѣл скріет де ноѣ, ші съ іл дѣм дитрѣг кѣ печетеа поастрѣ, пентрѣ паза віїтоаре, каре прївілеціон сѣлѣ аша.“

„Карол, дін міла лѣл Дѣмнезеѣ Краївл Шгарїеї, Далмаціеї, Кроаціеї, Рамеї, Сербїеї, Галїціеї, Јодомерїеї, Кѣманїеї ші ал Бѣлгарїеї, тѣтѣрор кредінціошілор Ноастрїи, челор де акѣм ші челор віиторї, карїи вор ведеа паціна ачеаста сѣлѣтате дн Мѣлтѣторіѣл тѣтѣрор! Се кѣвіне Маїестатеї крѣещї, ка съ прївѣаскѣ кѣ окі мілѣстїві ла шервїрїлѣ челе кредінціоасѣ але сѣлѣшілор сѣл ші сѣл апрїндѣ, ші пре чеї че аскѣлѣтѣ кѣ кредінцѣ сѣлї днзѣстрезе кѣ мошіл, днаще кѣ дїрегѣторїи ші днбогѣдеаскѣ кѣ дарѣрї крѣещї, ка алцїї prin пілда лор маї лесне съ се дндепне ла лѣкрѣрї де вѣртѣте. Де ачї есте кѣ воїм съ віпѣ ла дншїїндареа тѣтѣрор: къ Комітѣл Николае фїѣл лѣ Епїк, оаре-кѣнд кастеланѣл дін Чичеѣ, кредінціосѣл Ноастрѣ, лѣсѣнд калеа некредінцеї, пре кареа зѣвлѣсе дн анії трѣкѣцї днпротїва Ноастрѣ, ші днтерѣндѣсе ла кѣрареа кредінцеї дін рѣвна дрепѣцїї, дн мѣлте сѣлѣже с'аѣ кѣпоскѣт а фї кѣ чеа маї маре дорїре а сѣлѣперї, ші пентрѣ ачесе Маїестатеї Ноастре фоарте аѣ плѣкѣт. Ної, карїи дін дїрегѣторїа прїмітеї обѣлѣдзірї трѣвѣ сѣ кѣлѣтѣм кѣ мілѣстїві окі ла вреднїчїлѣ фїеще кѣрора, врїнд съ фачет пре нѣмѣтѣл комітѣл Николае пѣрташѣ дѣрѣрїеї Ноастре, ші сѣл чїнетїм кѣ чїнетїреа драгостеї Ноастре, піще мошіл сѣл сатѣ, че се кіамѣ Сѣхѣтард, Цеага ші Сас-Сїлван, кѣ кѣдїнца, кѣ кареа се дін де дѣрѣрїеа Ноастрѣ, кѣ тоате фолѣсрїлѣ ші венїтѣрїлѣ лор, сѣлѣт метеле челе маї де дѣмѣл ші адевѣрате днторѣкѣнд ші дѣнд днпої лѣ, мошѣлор лѣ, ші зрѣтѣторїлор мошѣлор лѣ, тоате мошілѣ челе де зрік ші челе кѣ дрепѣтате кѣдїгате, і ле-ам дат, чїнетїг ші дѣрѣгї, ка съ ле мошѣнеаскѣ, цїлѣ ші аїлѣ.“

„Афарѣ де ачеаста ертѣм ші сѣлѣвїм пѣрѣрѣа дін осѣлїтѣ граціе тоате стрїкѣрїлѣ ші

¹⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 105. ²⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 196. ³⁾ Stritterus Bulgaricorum §. 394. ⁴⁾ Cantacuzenus l. c. ⁵⁾ Cornides Mss. dipl. tom. 3. p. 130.

Анѣл 1323. Ла анѣл де акѣм Кантакѣзенѣ¹⁾ скріе аша: „Дѣпъ че аѣ фѣкѣт па-
че, дѣпѣратѣл чел маї тінер аѣ мерс дѣ Dedimotixѣ, іарѣ Тертере (Георгіе ал П-ле)
аѣ прѣдат тѣргѣрїе де лѣнгѣ Одрїѣ. Гонїндѣ дѣпѣратѣл не прѣдѣторї; шї аїїнгѣндѣї
дѣ марѣнеа Месїеї, аѣ пѣвѣлїт фѣрѣ де весте, шї тѣнд пре зпїї, пре челалдїї і-аѣ прїнс
вїї, пѣдїнї аѣ фѣцїт, аїїстѣндѣле поаптеа, тавѣра дѣкѣ о аѣ ѣфѣзїт, шї аѣ дѣторс прада.—
Апої с'аѣ дѣсѣ дѣпѣратѣл дѣ Царїград сѣ спѣпѣ весте вѣпѣ мошѣлїї сѣѣ.—“

„Дѣкѣ дѣ Царїград зѣвоїа дѣпѣратѣл чел маї Тїнер, кѣнд аѣ тѣрїт Георгіе Тер-
тере чел маї Тїнер країл Бѣлгарїеї, дѣпѣ а кѣрѣїа моарте четѣдїе Месїлор, де ла Ме-
сетвїїа пѣпѣ ла Стїлѣнѣ де вѣпѣ воїа са с'аѣ сѣпѣс дѣпѣраїлор Ромеїлор, кѣрора Ан-
дронїкѣ чел маї вѣтрѣпѣ ле-аѣ датѣ префекцїї алешї де сїне. Боесїла, дѣпѣ моартеа кра-
їлїї, челелалте четѣдїї але Месїеї де ла Стїлѣнѣ пѣпѣ ла Консїн ле-аѣ лѣат фѣрѣ де вѣ-
таїе, дѣндѣсе дѣселє пентрѣ неатѣл лѣї, апої трїмїцїнд ла дѣпѣраїї аѣ фѣгѣдѣїт, кѣ
дѣпревѣпѣ кѣ четѣдїе шї кѣ оцїїе сале ва фї аскѣлїтѣторїѣ де дѣпѣшїї, дѣрент ачєса і с'аѣ
дѣгѣдѣїт сѣ се кїеме „Деспотѣл Месїеї.“

„Непотѣл дїн порѣнка мошѣлїї сѣѣ стрѣпѣгѣнд оцїїе дїн Вїзантїа шї Тракіа с'аѣ дѣсѣ
сѣ ватѣ Фїлїппопоїл. Аколо аѣ мерсѣ шї Боесїла кѣ осташїї сѣї дѣтрѣ аїїсторїл Ромеїлор.
Дѣкѣпїїзѣрѣнд четатеа аѣ іспрѣлїт о пїмїкѣ, апѣрѣндѣсе вїтєтєѣѣе чеї дїн лѣ-
вїтрѣ; пентрѣ кѣ Тертере дѣпѣ че аѣ кѣпрїнс четатеа Фїлїппопоїлїї темѣндѣсе кѣ пѣ
кѣтѣва сѣ о ієа дѣпаої Ромеїї кѣ ачєсашїї дѣшєлѣлїїне, кѣ ера дѣ марѣнеа амѣндѣрора
дѣпѣрѣдїлор, ашєзасє дѣтрѣлїса о мїє де кѣлѣрєцїї де чеї алешїї дїнтрє Аланї шї Месї,
шї доѣе мїї де недєстрашїї ка сѣ о апєрє, аї кѣрора повѣлїїторї ера Ітїлє шї Темєрє
прѣсїцїї дїн Аланї, шї Ікаш дїнтрє Зѣгѣрї, шї ера маї марє прєстє дѣпѣшїї Іван Рѣсѣл,
карєлє ера марє вїтєазѣ, шї прєа дѣвѣдатѣ дѣ лѣкрѣрїлє де рѣсѣоїѣ. Ачєшїа, тѣкарѣ
кѣ тѣрїсе країл, апѣра четатеа.“

Мєрѣ маї дѣколо Кантакѣзенѣ²⁾ шї зїчє: „Пѣпѣ а ватє Андронїкѣ чел маї Тї-
перѣ Фїлїппопоїл, чеї маї де фѣрїтє аї Месїлор (Бѣлгарїлор шї Цїндарїлор), тѣрїнд
країл Георгіе Тертере ал П-лє фѣрѣ де мошєнї, аѣ кїємат пре Мїхаїл ал IV-лє фїїл
лѣї Стрєанцїмерѣ деспотѣлїї префектѣл Вїдїнѣлїї, карєлє ера прѣсїт дїн Месї, шї дїн Ко-
манї (Молдовєнї), шї л'аѣ рѣдїкат країѣ, дѣндѣї Трїновѣл шї тоатѣ ѣєара. Ачєста стрѣп-
гѣндѣшї ла олатѣ оцїїлє, шї лѣндѣшїї аїїсторїѣ де Зѣгровлэхї шї де ла Скїтє (Мол-
довєнї), де дѣпѣратѣл Ромеїлор карєлє вѣтєа Фїлїппопоїл (гѣндїнд кѣ єстє маї славѣ
де кѣтѣ сѣѣ), пѣ с'аѣ апѣкатѣ, чї вѣтєа четѣдїлє, карє сє дѣкїлєсє Ромеїлор шї ера ла
тѣрїїї, прѣдѣндѣлє цїнѣтѣрїлє.“

Дєчї маї дѣколо мерѣгѣнд Кантакѣзенѣ³⁾ скріє: „Кѣ дѣпѣратѣл Андронїк чел маї
Тїперѣ лѣсѣнд ватєрєа Фїлїппопоїлїї аѣ мерсѣ сѣ дѣтїшїно не країл Мїхаїл Стрєан-
цїмерѣ, чї маї пайнтє аѣ фѣкѣт пре Георгіе Врїєннїє Комєдант прєстє Стєпїмахѣ шї Цє-

пена, ши пре Боесла л'ащ словозит съ теаргъ пре а касъ, ка дъпъ треі зиле, съ вѣпъ ла Патъка, оаре-каре кастел векиѣ ши стрікатѣ, de unde era departe Michail, кале пѣмаі de o zi.“

„Тъвърндѣсе динпратъ лъпгъ Патъка і-ащ веніт весте, къ ащ мъріт Боесла дн четатеа Колсін. Дрепт ачееа деснѣдеждсінд деспре веніреа осташилор лѣ Боесла, ши афаръ де ачееа динпдіндѣсе оастеа прін чеі рѣніці ла Філіппоіѣ, ши прін чеі лъсаці къ Бриенніе, п'ащ кѣтезатѣ а се бате къ Міхаіл ал IV-ле, чи с'ащ дитърнат дн Одріѣ, знде ацїзнгндѣ ащ днцълесѣ, къ Боесла п'ащ фост мърітѣ, пѣмаі кѣт ащ фост лешінат тълкѣнд нїде вѣреці.“

„Країл Міхаіл ал IV-ле днкъ ащ сѣпсе дѣпъ ачееа четѣдїле, каре се днкїнасе Грецілор, ши тріміцінд алтѣ оасте съ скїтѣ пре чеа дін Філіппоіѣ, Іван Рѣсъл ащ ешіт дитрѣ ацїсторіѣ, сащ дитрѣ днтїмпїнареа оцїці чеі позе къ тоатѣ оастеа са дін четате, ши ащ масѣ дн поаптеа ачееа афаръ де четате, ка съ о деа а дозе-зі челор че венісе. Дар пѣвѣнеце ащ лѣкрат, пентрѣ къ Георгіе Бриенніе комедантъл Стенїмахълї мерсесе къ осташиі лѣ поаптеа съ фѣре довітоаче ши афлнд четатеа дешартѣ, о ащ кѣпрїне дитрѣ ачееа поапте. Дїмїеаца възнд ачееа оцїле країлї Міхаіл ал IV-ле с'ащ дитрнат дн България къ възеле дрѣмвоїате.“

Енгел¹⁾ пѣне датъл ацїсторїлї де ла Ромѣніі чеі дін Дакия веке лѣ Міхаіл країлї Българияі ла апл 1324, зїкнд: „Мїхаїл Бассарабѣ дитрѣ атѣла дшї дитрїсе деара, кѣт дн апл 1324 ащ трїмесѣ ацїсторїѣ лѣ Міхаїл Страшїмїровїчї прїнцилї Българияі. Оастеа ачееа о пѣтеце Кантакъзенл а Шнровлахїлор, ка съ арате къ ши Греціі ащ цївнт Валахїа ка о провинціе Шнгреаскъ.“ Чи зїса лѣ Енгел пѣ есте адевъратѣ; кѣчї Греціі пѣ пентрѣ ачееа пѣтескѣ деара мѣтенеаскѣ Шнровлахїе, пентрѣ къ ар дитрї, кѣ есте провинціе Шнгреаскѣ, чи пентрѣ ка съ о осебеаскѣ де ла Влахїа чеа маре сащ Моглепа, деспре кареа ам кѣвѣнтат ла анії 1092 ши 1299, Міхаїл ал IV-ле днкъ п'ащ фост фїрцѣ, чи країѣ Българияі, кареа пѣ о ащ авѣт вре одатѣ дитреагѣ. Дѣпъ Анонїмъл Ромѣлескѣ²⁾ днкъ п'ащ фост Міхаїл Бассарабѣ чи Стефан Маїлатѣ Воївод цїреї Мѣтенеціі пѣ времеа ачееа.

¹⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. pag. 106 - 108. ²⁾ Idem ibidem p. 109. ³⁾ Idem ibidem p. 110 seq. ⁴⁾ Joannes Christiannus Eugel in antiq. Historia Valachiae tom. 1. p. 150. ⁵⁾ Anonymus cap. 44.

А п'ащ 1324. Карол Роберт країл Шнгарїеї пѣпъ с'ащ ашезат вїне дн крїме фоарте тѣлте скѣтїнѣ дѣдѣсе зпора, маї алес локзиторїлор дін Ардеал; скѣтїнѣлеле ачестеа, маї вѣртосѣ, каре ера, ка съ пѣї поатѣ цївдека алтъл фѣрѣ пѣмаї країл, дн апл де акѣт прін декретѣ кареле се афл ла Лакїчѣ³⁾, тоате ле-ащ трасѣ длапої ши пѣтереа Воївоzilор дін Ардеалѣ о ащ пѣсѣ ла треапта дн каре фѣсесе маї де демлт.

Деспре Міхаїл ал IV-ле країл Българияі скріе Кантакъзенл⁴⁾ ла апл ачестеа, прѣкѣт вртеазѣ: „Дѣпъ ачееа Міхаїл пре Боесла кареле аеа Колсїнл ши алте патрѣ тѣргѣрі, фоарте л'ащ стрѣсѣ ши трїміцндѣ осташи л'ащ днкѣнцїратѣ, кареле маї тѣлт де

zu an c'aǎ apǎrat vǎrbǎtece, fiind ciǎstat Ńi de dmpǎratǎi kǎ kǎlǎreǎi Ńi kǎ pedes-
traŃi. Mai pre zrtǎ vǎznd kǎ ai sǎi pentǎ pǎvǎlǎrile cele mǎte Ńi opǎrea celor
de lipǎ spre traia vǎeǎi, se pleacǎ kǎtrǎ Mihail, i-aǎ lǎsat Ńi aǎ fǎcǎtǎ la dmpǎratǎi:
atǎnǎi tǎrgǎrile acelea dndatǎ c'aǎ dǎkǎnat lǎi Mihail; kare dǎnt dovǎndindǎi kǎ toa-
tǎ oastea aǎ pornit ascǎra Grecilor, Ńi Trakia de scǎǎ pǎnǎ la Bera, kare de dove-spre-
zete zǎle, o aǎ pǎdatǎ, mǎkar kǎ nǎ marǎ pǎdǎi aǎ dovǎndit; pentǎ kǎ lǎkǎrtorǎi
de pǎmǎnt cimǎindǎ aceata, sǎ trǎsece la cetǎi Ńi la kasteleǎi.“

„Dmpǎratǎi din Dedimotixǎ pentǎ pedestǎle oǎi nǎ kǎteza sǎ easǎ ascǎra Mesilor,
Ńi pǎrǎndǎi pǎǎ kǎ nǎ poate rǎspǎlǎti nemǎilor kǎte fǎkǎse, dǎnd dǎ pǎmǎnt kǎ ni-
cǎtorǎi mǎnoǎǎ aǎ dǎncǎncǎt pre Mihail, kǎnd se dǎtǎra, kǎ nepǎrǎndǎse bate kǎ toa-
tǎ oastea lǎi, bǎkǎrosǎ c'ar bate nǎmaǎ el kǎ Mihail cimǎr. I-aǎ rǎspǎnsǎ Mesia: „Kǎ
fǎzǎl acelea nǎ are kriǎrǎi, karele avǎnd klece, pǎinde ferǎl arǎǎ kǎ mǎna goale.
Drept acelea, kǎ el nǎ va face, la ce dǎ dǎdeamǎ dmpǎratǎi, Ńi dmpǎratǎi dǎkǎ nǎ-
maǎ din mǎnie poǎtece aceata: dǎrǎ va sosi vremea, kǎnd dǎncǎndǎse la olatǎ, se
vor Ńi oǎi dǎ kontra nemǎilor sǎi.“ Dǎnd rǎspǎnsǎ aceata Mihail c'aǎ dǎtorǎǎ dǎ Mesia.“

Dǎpǎ acelea scǎrie aceleǎi Kantakzen²⁾ aǎa: „Iarǎ kǎmǎnd vorbele, kare le zǎ-
sece Mihail kraǎi Mesilor, kǎnd aǎ rǎspǎnsǎ dmpǎratǎi Andronikǎ celeǎi mai Tinǎr,
aǎa n'aǎ pǎtǎtǎ gǎni fǎrǎ kǎ Mihail vrea sǎ iea mǎiere Ńie pre Teodora sora lǎi Andronikǎ
celeǎi mai Tinǎrǎ, karele fǎsece mǎritatǎ dǎpǎ kraǎi Osǎntǎstlav; Ńi c'aǎ sǎtǎit, ka
dmpǎratǎi cel mai Tinǎrǎ afǎrǎ de Darǎgrad sǎ strǎngǎ oǎi, ka sǎ pǎvǎleascǎ dǎ Bul-
garia; iar de kǎmǎ ar trimǎte Mesia sǎ fǎkǎ pǎce ka sǎ iea pre sorǎ-sa, ostǎiŃi sǎ se
lese akǎsǎ; de nǎ ar face aceata, sǎ se dǎnǎ de ce c'aǎ apǎkatǎ. Dǎpǎ acestea emǎnd
dmpǎratǎi cel mai Tinǎr strǎncea ostǎiŃi.“

„Kǎnd se strǎncea oastea iatǎ vin soli din Mesia Gridǎ Ńi Pandǎ, a kǎrora kǎvǎl-
tare acestea kǎpǎrǎdea dǎ cine: Kǎ kraǎi lor poǎtǎnd pretǎnǎŃǎ dmpǎraǎilor Ro-
meiŃi aǎ lǎat pre sora dmpǎratǎiŃi mǎiere, Ńi nǎlta c'aǎ isǎrǎvit; pentǎ acelea se
kǎvine, ka toate sǎezile Ńi pǎcǎnile de rǎsvoaie sǎ se aŃeze, Ńi RomeiŃi fǎkǎnd legǎ-
tǎrǎ de pǎce kǎ Mesia sǎ se dǎmpǎne, Ńi ferǎndǎse de a scǎrǎi zǎi pre alǎi sǎ trǎ-
ieascǎ ka Ńi kǎm ar fi sǎnt o dmpǎrǎie.“

Bǎkǎros i-aǎ pǎimǎit dmpǎratǎi, Ńi i-aǎ dǎrǎit dmpǎrǎtece, Ńi aǎ mǎrtǎrǎsit, kǎ
pre voia lǎi c'aǎ dǎtǎmǎlat kǎmǎncǎia aceata. Apoi aǎ trimǎe la aceleǎi kraǎi, akǎmǎ
ka la zǎ kǎmǎat kǎ pǎmǎiŃi soli pre Andronikǎ Paleologǎ Stratonedarǎi Ńi pre Ioann
Aplǎsfare, ka sǎ fǎkǎ pǎce, Ńi aǎ rǎmacǎ RomeiŃi Ńi Mesia dǎdeamǎ dǎ pǎcelea acelea.“

Pǎnǎ aci Kantakzenǎi, karele pre Mihail aǎ IV-le nǎl kǎmǎ fǎrǎŃǎ, Ńi kraǎi, Ńi
pre lokǎitorǎi MesiaŃi cei de demǎit dǎkǎ nǎi zǎce Bulgari, Ńi Mesia, ka sǎ arate, kǎ o
parte a lokǎitorǎilor Bulgariǎi de akǎm aǎ fost Romǎni.

1) Georgius Lakits in suis Adversariis. 2) Joannes Cantacuzinus. tom. 1. p. 111. 3) Idem Cantacu-
zenus p. 115. seq.

А н я л 1327. Ла анял ачеста аша скрие Грегора¹⁾: „Кариі цинеа кз Андроникъ чел маї Тинерѣ възнд днделннгата всацъ ачелн маї Бѣтрнѣ, аѣ триміе солі ла Міхаїл, кареле domnia дн България днтре Днлрѣ днпъ тоартеа лн Осфентіслав, ка съ факъ цнре тарѣ шн некърматъ ла олатъ. Пентрѣ кз възнд Андроникъ чел маї Тинерѣ, кз країл Сербїеї преа цинеа кз чел маї бѣтрн пентрѣ кзѣторїа, кареа нз демлг о фъкъсе кз (Simonida) фата днпъратълн, се темѣа ка нз кзтва съї сгеа днпротївъ, ка съ нз поатъ фачѣ че вреа; ел аѣ пзвїт ла Міхаїл, днпъ кареле нз демлг се тзрїтасѣ соръ-са мзіереа лн Осфентіслав. Къчї фъкъндѣсе країѣ Міхаїл аѣ лепдат пре мзіереа са чеа днптъїѣ, пре Nedeа сора лн Стефан країлн Сербїеї, дн кареа авсесе прнпї, шн дн локлї еї, лзасѣ пре Теодора сора днпъратълн (челн маї Тинерѣ), пре кареа о ачласѣ вѣдзвѣ дн Трїновѣ.“

„Дрент ачѣеа дн тнпнл ачеста фїнд шн тама днпъратълн дн Didomotїхъ, с'аѣ триміе солі ла Міхаїл, ка съї кіеме дн презнѣ кз мзіереа ла днпъратъл шн ла соакръса днпърѣтѣаса пентрѣ мзілте прїчїнї. Къчї днпърѣтѣаса дѣ мзілї ані преа дорѣцѣ съшн вадъ фата, фїнд 23 de ані, дѣ кнд нз о аѣ възт, днпъратъл днкъ пофѣтѣе съ вадъ шн пре соръса, пре кареа нз о аѣ възт вре одатъ, шн пре бѣрѣатъл еї, шн пентрѣ ачѣеа, къї естѣ кзмпнатъ, шн пентрѣ ка съ се съѣтзїеаскъ ла олатъ деспре лзкрърї аскънсе. Карѣа фїнд аша, шн Міхаїл кз мзіереа тергнд дн Didomotїхъ, мзілте зїлѣ с'аѣ оспѣтат днпърѣтѣе.“

„Маї пре зртъ аша с'аѣ днтокнт ла олатъ, ка Міхаїл съ аїїстѣ пре днпъратъл асзпра тошлн съѣ днпъратълн челн маї Бѣтрнѣ; іаръ днпъратъл съ аїїстѣ пре Міхаїл асзпра країлн Сербїеї: фъгзвїндѣ лн Міхаїл, кз дѣ ва нѣтеа мзілї пре тошл съѣ, шн лза тоатъ днпърѣцїа, дн ва да мзілї банї, мзілте нѣмнпѣрї шн мзілте четъцї дн днпърѣцїа Ромѣлор шн ка ла зп кзмпнат дн лок дѣ зѣстрѣ, шн ка ла зп соцѣ. Фъкъндѣсе ачѣстѣа аша, Міхаїл кз мзіереа с'аѣ днтѣрнат акасъ, дзкнд мзілте фарърї шн ащептнд маї мзілте дн тнпнл вїторїѣ.“

Ашндѣреа скрие шн Кантакзенл²⁾; чї еѣ нз днцелег кзп аѣ фост, дѣ пре Теодора фратѣ-съѣ Андроникъ чел маї Тинерѣ пнлз акзта нз о възѣсе вре одатъ, шн нѣмнѣса дѣ 23 de ані; кнд днлса с'аѣ мзрїтат днпъ Осфентіслав дн анял 1318. Доаръ аѣ фост крескътъ дѣ тошл съѣ днпъратъл Андроникъ чел маї Бѣтрнѣ?

¹⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 238. ²⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 128. seqq.

А н я л 1328. Міхаїл ал IV-лѣ країл България, днпъ токтѣала дн анял трекът кз Андроникъ днпъратъл чел маї Тинерѣ фъкътъ, аѣ триміе пре Иван Рѣзл кз трѣї мїї дѣ кзлѣрѣцї днтрѣ аїїсторїѣ, даръ нз лнї, чї днпъ кзп се зїчѣ, челн маї Бѣтрнѣ Андроникъ. Аїїсторїл ачѣста тергнд пнлз ла Царїград нз с'аѣ словозїт дн четатѣ, чї і-аѣ кзтат съ се трагъ дндзрѣптѣ, шн съ се тзѣреаскъ лнлгъ тареа Неагръ; къчї амндої днпѣрацїї се темѣа дѣ днше.лнїнѣ. Дрент ачѣеа Андроникъ чел маї Тинерѣ, днпъ че вѣтѣсе оцїлѣ лнї пре оцїлѣ челн маї Бѣтрнѣ, аѣ грѣвїт съ днтре дн Царїград, чї аѣ фост опрїт дѣ стрѣжарї. Пентрѣ ачѣеа

ел дикъ с'аѣ трае ла четъцика, че с'аѣ киemat Јогосѣ, нѣ департе де аколо, знде се тѣбърже Иван Рѣсел кѣ аї сѣї, шї тримѣнд ла дѣнсаї кѣ дарѣри, л'аѣ фѣкѣт де с'аѣ дѣтѣрнат а касъ.').

Дѣлѣ ачеса дн 24 але лѣї Маїѣ аѣ лѣат дѣнѣратѣл чел маї Тіперѣ Царіградѣл, шї „аззінд“ зїче Грегора¹⁾ „кѣ Міхаїл країл Българіеї вате четъциле шї перїле Ромеїлор челе дн марѣні, шї се ва дѣче кѣт маї кѣрѣнд ла Didomoxh шї ла Одрїѣ, авѣнд кѣ сїне пре платъ оасте нѣ мїкѣ дн Скїтеле (Ромѣнії) карїї локѣсек ла Дѣнѣре, ел дѣнѣшї кѣт маї дѣнѣратѣл аѣ мерсѣ ла Одрїѣ, шї тримѣнд солї ла Міхаїл, л'аѣ дѣтѣреват, пенѣтрѣ че аѣ стрїкат пачеа. Кѣї і-аѣ рѣсѣнѣс ачестеа: „Тѣ нѣ аї фї дѣтѣрат дн Царїград, нїчї аї фї кѣрїне тоатѣ дѣнѣрѣнїя, де ашѣ фї врѣт еѣ сѣ ашїст пре мошѣл тѣѣ, кареле мї-аѣ фѣ-гѣдѣсїт мїе шї ванї шї цеара дн марѣні, каре ле-ам перѣст пенѣтрѣ тїне. Кѣчї кѣ кѣтѣ фѣгѣдѣнїе м'аї дѣнѣркат, тѣ шїї, шї кѣ маї марї, де кѣт мошѣл тѣѣ, нѣ нѣмаї ка сѣ нѣ'л ашїст пре ел, чї шї пенѣтрѣ кѣсѣторїа кѣ сорѣта, шї кѣнѣнѣнїа кѣ тїне. Чї дѣнѣрѣ-тѣл, ка сѣ нѣ се вадѣ фїкѣсѣ, мѣкарѣ кѣ нѣ ера дн етатѣ де а нѣтеа ста дн контра лѣї Міхаїл, тотѣшї аѣ воїт сѣ черче порокѣл. Кѣчї маї шѣлѣт лѣкра дѣнѣ фїреа са, де кѣт дѣнѣл сѣат шї дѣнѣленчїне, орї че с'ар фї дѣнѣтплат, дечї таре се гѣтеа ошїле де амѣе пѣрѣїле; іарѣ дѣнѣрѣнїя Ромеїлор ста дн маре прїмеждїе шї фїкѣт, кѣндѣ нѣма шї доамна кїемѣнд пре фїїл сѣѣ, аѣ трїмїе ла амѣндої солї де паче, шї і-аѣ дѣнѣркат ка о нѣнѣ амѣнѣрор, кареа нѣ се лѣндоїа аї доѣнї пре амѣндої. Аша фѣкѣндѣсе паче, шї Міхаїл доѣнѣндїнд фоарте нѣлѣї ванї, с'аѣ дѣтѣрнатт а касъ.“ Ашїшѣреа скрїе шї Каптакѣзенѣл²⁾).

Daniil Kornidec³⁾ адѣче зн хрїсов ал лѣї Тома Воїводѣлї дн Арѣеал, дат дн Де-ва дн зїоа лѣї Іїе пророк дн анѣл 1328, кѣ кареле Тома, іїнемаѣ пре локѣторїї Е-пендорѣлї шї Бѣгѣлї, карїї ера сѣнѣшїї лѣї Іоанн Хенѣл, фїїл лѣї Іоанн, ал фїїлї лѣї Цезѣл, дн кареле с'аѣ прѣсїт фамїліа Комїтілор Бетлен дн Арѣеал, ка сѣ нѣ се теамѣ де вре о рѣсѣтїрїѣ, нїчї сѣ фѣгѣ дн нѣмїтеле сате, кѣ ел дї ва анѣра пре крѣдїнда са шї пре еї шї пре ачїа, карїї де ачї дѣнѣнте вор мерѣе сѣ локѣїеаскѣ аколо.

1) Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 256. seq. Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 181. 2) Idem Grego-
ras tom. 1. p. 264. 3) Idem Cantacuzenus tom. 1. p. 200. seq. 4) Daniel Cornides Mss. dipl. tom.
2. pag. 161.

А н ѣ л 1329. Ла анѣл де акѣм скрїе анонїмѣл ромѣнѣск¹⁾ зїкѣнд: „Ал 5-ле Бас-сарав Водѣ де ла анѣл 1329 пѣлѣ ла анѣл 1340 ла лѣатонїсеѣ нѣ есте, дарѣ дн хро-нїка Сѣрѣлор шї дн хронологїа зїгѣрїлор се скрїе, кѣ ла ачест велеат аѣ авѣт рѣсѣоїѣ кѣ Карол Неаполїтанѣл країл Зїгѣрїлор, шї с'аѣ вїрѣїт Карол. Се гѣсѣше ачест Басса-рав Водѣ кѣ домна лѣї Маргїта ла помелїкѣл тѣнѣстїрїї Кѣтнѣ-Іанѣлї.“ Енѣел, кѣт с'аѣ арѣтат ла анѣл 1323, зїче кѣ Бассарав ачеста с'аѣ нѣмїт Міхаїл. Дѣкѣт есте пен-трѣ рѣсѣоїл лѣї Карол Роберт кѣ Бассарав Водѣ, рѣсѣоїл ачеста тоїї історїїї дн пѣл ла анѣл 1330, шї еѣ дѣкѣ аколо, адекѣ ла анѣл вїїторїѣ воїѣ кѣвѣнта десѣре дѣнѣл;

пѣмаі Ханер ¹⁾ зиче, кѣ с'ар фі дитѣмлат ла анѣл де акѣм, пентрѣ эн хрисовѣ, каре л'аѣ дат Карол архимандриѣ дін Керуѣ дн 6 Декемвриѣ ал анѣлѣ 1329; дар ел дикѣ диндоиндѣсе зиче ачеаста.

¹⁾ Anonymus valachicus cap. 44. ²⁾ Georgius Jeremias Haner Reg. Hung. Periodi 11. §. 212. n. b.

А н ѣ л 1330. Вѣзнд Мѣхал країл Бѣлгаріѣ²⁾ зиче Грегора ¹⁾ „кѣ Стефан країл Сербіѣ нѣ се ва ашеза, пѣлѣ кѣнд нѣ се ва извѣнді деспре дѣисѣл, кѣчї аѣ депѣдат пре сорс-са дін кареа авеа прѣпчї де а зрѣа дн крѣме, шї с'аѣ кѣсѣторїт кѣ сора дѣпѣратѣлї, аѣ трїмїе солї ла дѣпѣратѣл шї л'аѣ дндемнат, ка сѣ пѣвѣлеаскѣ дн Сербіа прїн цїнѣтѣл Ромѣлор: пентрѣ кѣ ел дикѣ ва пѣвѣлї кѣ маре оасте пре де алѣ партѣ, ка стрѣлѣндѣл де дозѣ латрї сѣ нѣ се поатѣ анѣра, шї перзѣнд мѣлг дін цїнѣтѣл сѣ сѣвѣеаскѣ. Дрепт ачеа пѣлѣ ла сѣзрїшїтѣл прїмѣверїї с'аѣ гѣлїт оастеа, шї кѣ дѣчепѣтѣл верїї дѣпѣратѣл, кареле нѣ авеа ошї де аїзїсѣ дѣпротива Сербілор, с'аѣ тѣвѣрѣт дн шесѣл Пелагонїѣ лѣлгѣ четѣвїме че ера сѣнѣсе Ромѣлор, шї аколо ащента пѣлѣ ва азї че с'аѣ дитѣмлат кѣ пѣвѣлїреа чеа маї маре а лѣї Мѣхал, ка ел апої сѣ факѣ кѣм і с'а ведеа маї вїне. Іарѣ Мѣхал адѣнѣнд оасте маре (кѣчї авеа дін цѣара са 12,000, шї трѣї мїї де Ромѣлї не платѣ), прїн партеа чеа де кѣтрѣ мїазѣ-ноанте а Е-мѣлї аѣ пѣвѣлїт дн Сербіа, маї пре аколо, де зндѣ дѣчепе рѣлї Стрїмонѣлї. Децї патрѣ зиче дѣлѣ олатѣ тоате ле аѣ прѣдат шї арс, кѣте і-аѣ венїт дѣнаїте, тѣнд шї арборїї, нїчї стѣндѣї чїнеа дѣнаїте. А чїнеа зї с'аѣ івїт країл Сербіѣ дн рѣсѣрїтѣл соарелї адѣкѣнд тарї ошї кѣ сїне, але кѣрора арте кѣ стрѣлѣчїреа лѣа ведеа оклор. Стѣнд ошїле гата де а се вате, шї рѣдїкѣндѣсе стеагѣрїе, Стефан країл пре аї сѣї і-аѣ дндемнат сѣ се ватѣ кѣ інїтѣ, ел кѣ о тїе де кѣлѣрецї Фрѣчешї, карїї ера тарї дн трѣп, тарї шї фоарте дѣвїцаїї ла бѣтаїе, с'аѣ словозїт ла стеагѣл лѣї Мѣхал, шї лѣндѣл фѣрѣ де мѣнкѣ, с'аѣ грѣвїт ла оастеа лѣї Мѣхал, шї тѣнд саѣ кѣлѣнд маре парте дїнтрѣлшїї, пре дѣсѣлї Мѣхал л'аѣ прїнс вїѣ, чї рѣлїт, чеаалатѣ оасте а лѣї Мѣхал маї тоатѣ аѣ перїт аколо: кѣчї аѣ маї рѣмасѣ, лї с'аѣ лѣат артеле шї ханїеле, шї голї с'аѣ лѣсат а касѣ. Іарѣ Мѣхал дѣлѣ ачеа аѣ маї трѣїт трѣї зїле, дарѣ аша де рѣлїт, кѣт нѣшї кѣшоѣеа пердереа са, апої не маї пѣтѣнд рѣвѣа рапеле, аѣ мѣрїт а патра зї, шї дѣпѣратѣл азїнд ачеаста, нїчї фѣкѣнд саѣ перзѣнд чеа, с'аѣ дѣтѣрнат дн Царїград.“

Ашїндереа скрїе Кантарѣзенї ³⁾, пѣмаї кѣт зиче, кѣ Стефан кѣ трѣї сѣте де Алеманї с'аѣ репезїт де аѣ лѣат стеагѣл де ла Мѣхал IV, шї кѣ пре Бѣлгарїї чеї прїншї пентрѣ ачеа нѣ і-аѣ цїнѣт Сербі ровїї, пентрѣ кѣ сѣлѣт Омобїлї, шї аѣ гѣндїтѣ а фї пѣкатѣ аї цїнеа ровї.

Іарѣ деспре Бассарав Водѣ аша скрїе Тѣроцїе ³⁾: „Дн анѣл ачела, кѣнд аѣ перїт Фелїчан чел невреднїк де поменїре, адекѣ дн анѣл Домѣлї 1330, дѣлѣ че аѣ стрѣлс країл Карол Роберт маре оасте, дарѣ нѣ тоатѣ пѣтереа са, прїн Зеврїн аѣ трекѣт дн цѣара лѣї Бассарав Водѣ (адекѣ воїводѣлї Ромѣлїлор) дн лѣна лѣї Септемвриѣ, дндемнат

fiind de Toma voivodul Ardealului, și de Dionisie fiul lui Nicolae, al fiilor lui Anca, carea царь не е de а се लोकї де неамѣ стрѣнѣ : ка дїн цезра ачеза съ скоатъ країа пре Бассараб, саѣ съ о деа вре збуа дїнтре ачеї дої дїдемьторї, ка съ о тощенеаскъ, тькар къ принца (Бассараб) трїбѣтъ саѣ харачїа тот-деазна л'ар фї къ кредїнцъ пль-тїт маестьїї крещїї. Іарь дьпъ че аѣ кспїне країа Зеврїна шї кастелїа лїї, тоате ле аѣ дат нѣмїтєлї Dionisie къ чїнсте de Банѣ, carea фькндѣсе Бассараб аша аѣ вор-вїт къ країа прїн солї de оменїе : „Пентрѣ къ вої, Домнїле ал меѣ країѣ! ацї лкрат дї стрїцереа ошїлор, тєнка воастрѣ вї оїѣ пльтї къ шенте мїї de тарче de арїнт : Зеврїна дїкѣ л'ацї лѣат къ пѣтереа, шї л'ацїї дї тьнї, вї л'оїѣ лѣса de вьнѣ воїе, пре-сте ачестеа харачїа къ каре сълт даторїѣ коронеї воастре, вї лої пльтї къ кредїнцъ дї тот ацї; шї тотѣшї пре збул дїн фїї пострїї л'ої да крїдїї воастре съ слзцеаскъ къ кел-тєлїле воастре, нѣмаї вѣ дїтєрпацїї къ паче шї вѣ ферїїї de прїмеждїе, къ de вецї ве-нї маї дїкоаче, не вецї скїпа de дьнсе ле. Каре азїндѣле країа къ сътецїе аѣ грѣт кьтрѣ солї зїкнд : „Аша спѣнеїї лї Бассараб : къ ел есте пѣсторїа оїлор меле, de бар-вѣ дї воїѣ скоате дїн вьрдоацїе са ле.“ Атєнчї зп барон кредїнчїос комїтєлї Зоїлїа шї ал Лїптолїа, ацїме Дончї, аша аѣ грѣт країа лї : „Doamne ! къ mare змїлїнцъ шї спре чїнстеа воастрѣ ворвеще Бассараб, пентрѣ ачеза скрїецїї дїдърьпт къ мїлѣ крѣ-їеаскъ шї къ драгосте.“ „Атєнчї країа аѣ пофторїт кзвїнтеле маї сѣс аѣсе, шї лѣзнд сѣатї чел маї дїцелент дндатъ аѣ пѣрчес маї дїколо съ се ватѣ, шї пентьнд афїа зьхѣреа пре сеама са шї а лор стї дї царь некзноскътъ дїнтре тьнцї шї дїнтре пѣ-дѣрї, дї скѣрт тїмї аѣ дїчепѣт а фїлѣмьнї дїсєшї країа, осташїї лї шї каїї лор. Кареа дїтѣмплѣндѣсе с'аѣ фькѣт трезѣ саѣ дїчетаре de ла арше къ Бассараб, фьгдзїнд ачеста къ ва фї асклѣтѣторїѣ, шї країа лї вї да секрїтате de а се дїтєрпа къ аї стї, шї че ва арѣта калеа дїреапѣ. Країа се дїтєрпа секр, шї дїкредїнцат дї фьгдзїнцїа по-кредїнчїослїа мїсмаїк, аѣ венїт дїтр'о кале къ тоатъ оастеа, carea кале се дїкзїнцїс-ра шї de амбе пѣрїїле се дїкїдеа къ рїне преа дїпате, шї маї пайнте знде ера калеа маї ларгѣ, ера змплѣтъ таре de Ромѣнї пре маї тьлте локрї. Нецїїнд ачестеа країа шї вьгдѣдѣсе къ аї стї дї калеа ачеза, тьлїїме пентьтратѣ de Ромѣнї змїла пре цѣр-тєрїї кзїї, шї арїнка съцїї дї оастеа країа лї, carea ера дї фьндѣл кзїї, чї нїчї кале се поате зїче, къ авеа формѣ de корабїе стрѣмѣтъ, знде пентрѣ стрѣмтоаре кѣдеа каїї чеї маї тарї къ кьлѣрїїї de тоате пѣрїїле, пентрѣ къ нїчї се пѣтеа сѣї дїпротїва Ро-мѣнїлор пентрѣ цєнїшїа de амбе пѣрїїле, нїчї пѣтеа мерце маї дїколо, нїчї пѣтеа фзїї пентрѣ змплѣтєрї, чї ста ка шї пещїї дї вьршѣ саѣ дї треакѣ; кѣдеа тїнерїї шї вьтрь-нїї, прїнцїї шї чеї пѣтернїчї фьрѣ de аїецере, цїнѣнд мїшаоа дїтѣмплїаре de сътебѣтъ пьлѣ тарїї. — — Шї с'аѣ фькѣт аколо зчїдере преа mare, шї аѣ кзѣт тьлїїме неспѣ-сѣ de осташїї, de прїнцїї шї de воїерї сътебѣтъ дї ацїзлї сътєлїа Мартїн шї дзїмїїк. Аколо аѣ перїт шї треї преносїтї дїнтре карїї збул аѣ фост Andreїѣ преносїтїа Алвєї-крещїї, вьрват фоарте de чїнсте шї съв-капцеларїа маїсстатєї крещїї, къ печетеа кра-

лъли; апоі Міхаіл препосітъл дін Пошега, ши Николае препосітъл дін Алба Ардеалъли; іаръши Andreiș плеванл дін Шаръ, ши брателе Петрѡ дінтре домінікані, вѣрват де оменіе аѣ пріміт пѣхаръл торціи чел апар: пентрѡ къ дн капетеле лор аѣ вѣтът кзіе де лемнѡ. Оморътс'аѣ ши ніще преоді, каріі ера капеланіі краівлі, кѣзѣт'аѣ ши дінтре Комані мѣлціме неспѣсъ. — — Дѣс'аѣ Ромъліи аша даръ мѣлці прініш вѣтъмаді ши чітові, лѣатс'аѣ мѣлте арме ши вештмѣнтѣрї скѣпне, мѣлте пѣціі де вані ши мѣлці каі днше-лаці; днфрѣпаці, каре тоате ле аѣ дат лзі Бассараб. Краівл мѣтлндшш армеле ши хаі-пеле аѣ днфрѣкат къ еле пре Дежеѡ фѣціорѣл лзі Dionisie, пре кареле сокотіндъл а фї краівл, апар л'аѣ оморѣт: Іаръ краівл къ пѣціі прін апѣрареа вѣпор кредіпціоші деабеа аѣ скѣпат. — — Кѣдеа прін префїзрѣл оцілор ши дін кѣнеаска мѣлціме а Ромъліор ка мѣщеле. — — Нѣтерѣл Ромъліор, каріі с'аѣ вѣіс аколо прін Шнзрї, пѣмаі компѣ-тіста дін іадѡ л'аѣ кѣлес. Краівл дѣп днфрѣпаареа ачеаста аѣ веніт ла Тімішоара, ши де аколо ла Вішеград.“

De veі lза афаръ слѣбічїзнеа ініміі, кареа о аратъ Тѣроціе днфѣршіт асѣпра Ромъ-ліор, ашндереа скріе Bonfinie ¹⁾, Dlugosz ²⁾, Петрѡ de Reva ³⁾, Spondan ⁴⁾, ши алціі маі мѣлці.

Кѣм къ печетеа кареа аѣ періт къ Andreiș препосітъл Албеі-крѣіенці, аѣ фост пе-четеа чеа нозъ а краівлі Карол Робертѡ, се vede дін хрісовъл че с'аѣ дат лзі Дежеѡ дін Елефант тот днфрѣ ачест аш маі пайнте де а пері Andreiș, каре хрісов се авл ла Фе-іерварї ⁵⁾, ши се днкіде аша: „Am дат картеа ачеаста днфѣрїт къ печетеа Ноастрѣ чеа дін днѣллекатъ, нозъ ши аѣтентікъ. Дат прін мѣліе кѣчернікѣлї вѣрват Andreiș Препосітълї бїсереціі Албеі съ-канделарївлї Кѣрціі Ноастре, дн авл Домнѣлї 1330, ал Крїмеі Ноастре іаръши 30.“

¹⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 279. seq. ²⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 262. ³⁾ Joannes Thuroczius in chronic. Hung. part. 2. cap. 97. ⁴⁾ Antonius Bonfinius rer. Hung. decad. 2. lib. 9. ⁵⁾ Joannes Dlugossius in hist. pol. lib. 9. ⁶⁾ Petrus de Reva centuria 4. ⁷⁾ Spondanus ad annum 1330. Nr. 13. ⁸⁾ Carolus Fejérvári in analectis tom. 2. Nr. 310.

Алвл 1331. Кѣм с'аѣ пѣртат днфѣратъл Андронік чел маі тінер дѣпъ че аѣ пѣ-рїт кѣмпатъл сѣѡ, Міхаіл IV краівл Българіеі, Кантакзенъл ¹⁾ пре скѣрт скріе зїкълд: „Кѣ пѣціі дѣпъ ачееа — днцііпцѣндсе днфѣратъл, къ маі марїі Месїлор, дѣпъ че аѣ мѣрїт краівл, саѣ ка съ днфѣнезе пре Стефан краівл Сербїеі, саѣ пентрѡ алтъ чева, пре Тео-дора мѣіереа лзі Міхаіл ши сора днфѣратълї къ прѣціі еї о аѣ лѣпѣдат дін Месїа, ши крѣімеа къ кѣртеа чеа крѣіеаскъ о аѣ дат сѣрореі лзі Стефан, кареа фѣсесе маі пайнте мѣрїтатъ дѣпъ Міхаіл, ши прѣцілор еї, — ш'аѣ стрѣнс оціле, ши пѣвълнд дн Месїа аѣ прѣдат мѣлте, ши прін днкіпареа де вѣлъ воіе аѣ кѣпрїне Анхїалъл, Месемвріа, Емѣл, Кменїа, Росокастрѣл ши Деампоїзл, апоі с'аѣ днфѣрпат дн Царїград.“

Ашндереа скріе ши Грегора ²⁾, Кантакзенъл ³⁾ маі пре врїмъ аша скріе деспре Теодора: „Сора днфѣратълї Андронік мѣіереа лзі Міхаіл краівлї Българіеі, дѣпъ че аѣ

мърит върватъ, шѣ с'аѣ дптърнат ла фрате-сѣѣ, зрънд вѣсаца де кърте с'аѣ кълъгърит, шѣ дѣн Теодора с'аѣ нѣмит Теодосіа."

Іоаннікіе Басіловічі⁴⁾ прото-сръменъ дѣн Мѣнкачѣ дѣкт аша скріе ла анѣл трекѣт шѣ чел де аксѣ: „Коріат принцѣл Новогродѣлѣ аѣ авѣт патрѣ фечіорі: пре Александрѣ, Константѣн, Георгіе шѣ Теодор, пре каріѣ лъвндѣ дѣтрѣ аѣсторіѣ Олігерд дѣ анѣл 1330 с'аѣ дѣс асѣпра крѣчеріор, каріѣ лъвѣсе Самогіціа, шѣ оморѣсе пре татѣл лѣл. Лъвнд дѣпапоѣ Самогіціа аѣ доѣла анѣ с'аѣ скѣлат асѣпра Тѣтаріор, каріѣ де ла анѣл 1241, кѣнд аѣ веніт Бат кѣ 600,000 дѣн Полоніа, Сілесіа, Моравіа, Зѣгаріа, ш. ч. цѣнеа Зѣкраѣна шѣ тоатѣ Подоліа, шѣ тѣлѣт пѣкъжіа пре Літванѣ вечініѣ Подоліеѣ, шѣ і-аѣ вѣтѣт дѣн анѣл 1331 тѣнд шѣ пре треѣ краѣ аѣ лор, пре Катѣлбах, Кацавѣѣш шѣ Дѣмѣітер, шѣ кърѣдѣнд де дѣшніѣ тоатѣ Зѣкраѣна шѣ Подоліа. Олігерд, дѣпѣ че аѣ кърѣдѣт Подоліа де Тѣтарі, о аѣ дат неподілор сѣѣ: лѣл Александрѣ, Константѣн, Георгіе шѣ Теодор Коріатовічі, дѣндѣле шѣ оѣсте спре паза шѣ апѣрареа сѣ. Скріе Коіаловічі паѣ. 290, кѣлафарѣ де Бѣкота шѣ Смотровіка, Камѣнекѣл дѣкѣ пре времеа ачестор патрѣ фраѣї с'аѣ зідіт. Чѣ пре-сте пѣціп тімп кіемѣндѣсе Георгіе сѣ домнеаскѣ дѣн Валахіа шѣ Молдова, шѣ мърѣнд отрѣвѣт дѣн Сѣчеава, Теодор дѣкѣ мерѣнд дѣпѣ тоартеа тѣтѣне-сѣѣ сѣ домнеаскѣ дѣн Новогрод дѣн Літваніа, Подоліа тоатѣ аѣ рѣмас лѣл Александрѣ шѣ лѣл Константѣн."

Се фіе фост кіемат Георгіе Коріатовічі сѣ домнеаскѣ дѣн Молдова, поате фѣ, дарѣ дѣн Валахіа п'ар фѣ дѣкѣпѣт де Бассарав Водѣ. Міе ті-ар пѣлѣча а шѣ, де знде аѣ скріе ачестеа Басіловічі, каре алтімітрелеа лѣ скріе мѣнѣшніѣ.

Дѣтрѣ ачест анѣ аѣ кѣмпѣрат шѣ комітѣл Вашѣ партеа дѣн Сѣлѣл-Цізде, кареа маѣ пѣнтѣа п'аѣ фост а лор, пре кѣм аратѣ хрѣсовѣл каре се аѣлѣ ла Копі⁵⁾, шѣ сѣпѣ аша „Камітѣлѣл весеречіѣ Ардеалѣлѣ тѣтѣрор крѣщінілор, каріѣ вор вѣдеа паѣна ачѣаста, сѣпѣпѣтѣ дѣн Мѣлѣтѣоріѣл тѣтѣрор! Воімѣ сѣ вѣпѣ ла дѣшѣнѣцареа тѣтѣрор шѣ челор де аксѣ, шѣ челор вѣіторі, кѣ венінд де фаѣл дѣпѣнтѣа поастрѣ Ладіслав, Бенчі, Іоанн шѣ Павѣл, фечіоріѣ лѣл Іоанн воіеріѣлѣ де Чамаѣаѣ дѣн комітатѣл Дѣлѣчѣ десѣпре о парте, шѣ Ніколае Вашѣ чел маѣ маре фечіор а лѣл Емік, Іаков фѣіѣл лѣл Чіаѣа шѣ Ніколае фѣіѣл лѣл Іоанн ал фѣіѣлѣ нѣмітѣлѣ Емік неѣтрѣ сѣне шѣ неѣтрѣ фраѣїѣ сѣѣ чѣѣ че лѣ сѣпѣт де фаѣл десѣпре алѣт парте, ачѣлашѣ Ладіслав Бенчі, Іоанн шѣ Павѣл, фечіоріѣ нѣмітѣлѣ Іоанн воіеріѣлѣ дѣн Чамаѣаѣ, не аѣ мърѣтѣрѣіт кѣ гѣра лор, кѣмѣкѣ партеа лор, кареа о аѣ дѣн сатѣл Вашѣнтѣлѣк, знде есте вѣсеріка С. Еѣдіѣ дѣн комітатѣл Добочѣл, шѣ о аѣ кѣпѣтат де мошѣ, неѣтрѣ 15 марѣ де арѣнт мѣзѣрате кѣ грѣстѣте де пѣмѣнт де плѣн о аѣ дат, вѣндѣт шѣ стѣтѣвѣт нѣмітѣлѣ Ніколае Ваш, челѣл маѣ маре фечіор а лѣл Емік, лѣл Іаков фечіорѣлѣ лѣл Чіаѣа шѣ лѣл Ніколае фѣіѣлѣ лѣл Ніколае ал фѣіѣлѣ лѣл Емік, кѣ тоате фолосѣрїе, шѣ че се дѣн де дѣнса пре кѣм ам зѣс, шѣ дѣпѣнтѣа поастрѣ о аѣ дат, вѣндѣт шѣ стѣтѣвѣт, ка деа пѣрѣреа шѣ де а лѣ се кіѣма дѣпапоѣ сѣ о дѣнѣ шѣ мошѣ-неаскѣ кѣ паче, шѣ сѣ о аѣлѣ еѣ, мошѣніѣ лор, шѣ зрѣмѣторіѣ мошѣніѣ лор, лѣгѣндѣсе пре-сте ачѣаста нѣміціѣ Ладіслав, Бенчі, Іоанн шѣ Павѣл, фѣіѣ лѣл Іоанн воіеріѣлѣ дѣн Ча-

тафаѡа, кѣ вор шѣтѣи кѣ тѣка шѣ кѣ келтѣеле ле лор пре Николае фѣѣл лѣ Емѣк, Іаков фѣѣл лѣ Чана шѣ пре Николае фѣѣл лѣ Іоанн, саѣ пре мошени лор, саѣ пре зрѣторѣи мошени лор лор де тоатѣ пѣра, кареа кѣ време с'ар пѣтеа фаче де тѣкар чѣне. Антрѣ а кѣрѣа лѣкрѣ тѣртѣрие шѣ тѣрѣме деа пѣрзѣреа, ла рѣгѣчѣнеа дѣве пѣрѣлор ам датѣ ачестеа дѣтѣрѣте кѣ пѣчетеа поастрѣ. Дат сѣмѣтѣ дѣаѣнтеа Рѣсалилор дѣ а пѣл Домѣнѣлѣ 1331 фѣѣнд препосѣт. Dominik бѣсерѣчѣи поастрѣ.“

¹⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 263. seq. ²⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 281. seq. ³⁾ Idem Cantacuzenus tom. 1. p. 469. ⁴⁾ Joannicius Basilovits de fundatjone Korialovitsiana part. 1. cap 2 ⁵⁾ Kori tom. 31. p. 98.

А пѣл 1332. Рѣѣ дѣстѣл, кѣнд чѣнеа пѣ се чѣне де кѣвѣнт, кѣчѣ оаменѣи се леагѣ кѣ кѣвѣнтѣл, добѣгоачеле кѣ фѣнеа. Кантакѣзенѣл маѣ пѣаѣте зѣсесе, кѣ тѣѣереа деа дѣнтѣа а лѣѣ Мѣхалл а л IV-ле краѣѣл Бѣлгарѣѣ аѣ фост сорѣ лѣѣ Стефан краѣѣлѣ Сѣрѣѣѣ, акѣм зѣче кѣ і-аѣ фост тѣтѣшѣ. Еѣ пѣ черк пѣамѣрѣле, чѣ пѣмаѣ исторѣа Бѣлгарѣѣ, дѣкѣт аѣ фост Бѣлгарѣѣ зна кѣ Ромѣнѣи, прѣкѣм ам арѣтат ла аѣѣ маѣ дѣн пѣаѣте. Аша дарѣ скрѣе Кантакѣзенѣл¹⁾ ла а пѣл де акѣм зѣкѣнд: „Дѣчѣпѣндѣ примѣвара дѣн Царѣград с'аѣ лѣат кѣрѣѣ, кѣ доѣ маѣ тарѣ аѣ Месѣлор: Ракѣна протобѣстѣарѣѣл шѣ Фѣлѣпѣѣ логѣфѣтѣл пѣ крѣѣеаса са, тѣѣереа рѣпѣосатѣлѣѣ Мѣхалл шѣ тѣтѣша краѣѣлѣ Стефан, о аѣ леѣндат дѣн крѣѣме, кареа кѣ прѣнѣчѣи сѣѣ с'аѣ дѣс ла краѣѣл Стефан фѣѣл сѣрѣрѣѣ сале. Ачѣеа трѣгѣнд дѣн пѣртеа са шѣ пре аѣѣ Месѣ ш'аѣ пѣс краѣѣ пре Александрѣ вѣрѣл лѣѣ Мѣхалл шѣ фѣѣл лѣѣ Стрѣанѣѣмер, кареле кѣт с'аѣ фѣкѣт краѣѣ, аѣ стрѣне тоате ошѣле Месѣлор, шѣ кѣмѣнд тѣлѣѣ Ромѣнѣи дѣтѣрѣ аѣсторѣѣ аѣ пѣрчѣс дѣпѣротѣва четѣѣлор, каре се дѣкѣпѣсе Ромѣлор, шѣ тоате ле аѣ лѣат дѣндѣрѣѣнт афарѣ де Месѣвѣрѣа.“

Ашѣндѣреа скрѣе шѣ Грегѣра²⁾, лѣѣнд афарѣ рѣденѣа краѣѣлѣ Стефан кѣ тѣѣереа лѣѣ Мѣхалл а л IV-ле.

Стрѣттер³⁾ скрѣе кѣ пѣмаѣ Халкокондѣла зѣче, кѣ пре Александрѣ л'аѣ пѣс краѣѣ Бѣлгарѣѣѣ Стефан краѣѣл Сѣрѣѣѣѣ.

Пѣнѣ а фаче, каре с'аѣ зѣс маѣ дѣн сѣс, Александрѣ краѣѣл Бѣлгарѣѣѣ, дѣпѣрѣатѣлѣѣ Андрѣѣѣк чѣлѣѣ маѣ тѣнер дѣн 18 Іѣнѣе а л а пѣлѣѣѣ де акѣм і с'аѣ пѣскѣт фѣѣѣ дѣн дѣпѣѣрѣтеаса Анна, а л кѣрѣѣа вѣтез кѣ тарѣе помпѣ с'аѣ чѣнѣт дѣн Didimotixѣ, шѣ де аѣеа іс-прѣвѣндѣсе, дѣпѣрѣатѣлѣ прѣкѣм скрѣе Грегѣра⁴⁾ „маѣ пѣаѣте де аѣ сѣѣне, с'аѣ рѣдѣкат кѣ оасте асѣѣра лѣѣ Александрѣ, ка сѣ кѣпрѣндѣѣ іарѣшѣ четѣѣле, каре се дѣкѣпѣсе лѣѣ Александрѣ кѣ пѣѣѣн тѣѣ пѣаѣте. Дрѣнт ачѣеа дѣтѣрѣнд дѣн деара пѣтѣкѣлѣѣ тоате ле аѣ прѣдат шѣ арѣ, дѣкѣ шѣ вѣкателе каре ера стрѣнѣсе де пре кѣшѣѣ, шѣ дѣѣѣѣнд кѣ дѣпѣрѣѣзѣре пре ла четѣѣѣ, знеле і с'аѣ дѣкѣпѣат, дѣн каре пѣѣѣторѣѣ де Александрѣ пѣшѣ кѣ токѣтеле аѣ ешѣт. Ачѣсте дѣѣелегѣндѣле Александрѣ шѣ сѣѣпѣрѣндѣсѣѣ аѣ трѣнѣс солѣ де паче, карѣѣ сѣ зѣкѣ дѣпѣрѣатѣлѣѣ: кѣ пѣ се кѣѣѣне крѣѣѣѣнѣлор ка сѣ се тѣѣче знѣл пре алѣѣл, пѣтѣндѣсе фаче паче дѣтѣре дѣлѣшѣ шѣ алѣнтрѣлеа, чѣ арѣтеле маѣ бѣне сѣ ле дѣпѣтоаркѣ асѣѣра пѣкрѣдѣнѣѣѣшѣлор. Ла кареа дѣпѣрѣатѣлѣ аѣ рѣспѣне: кѣ дрѣнтѣ есте ка

четьдѣле челе де Ромеї фькzte съ фіе сьнѣсе Ромеїлор, ши аѣ словозіт солї фьр де ісправъ; пептръ къ мошл съѣ дпшратъл Андронїк прїн Глава, кареле окърмѣа атѣнча Тракіа, зідїсе саѣ дїресесе маї віне де 15 четьдѣчї дп вьрѣрїле ши станї Емълї, ка съ опреаскъ пьвлїрїле Скїтелор ка къ зн прете. Кареле азїндъле Александръ, нїчї нѣтндъле сѣферї, ш'аѣ стрѣне ошїле ка ла 8000, ши аѣ кіемат не платъ ка ла 2000 де Скїте (Молдовенї), ши порнїндѣ дїн Трїновѣ, а 5-а зі аѣ сосїтѣ ла Росокастръ, ши аколо с'аѣ тьбьрѣт, кьчї азїсе къ аколо е ши дпшратъл."

Ачестеа аша ле скріе ши Кантакъзенъл ⁵⁾, пшмаї десуре солїа лї Александръ скріе аша: „Солїеї і-аѣ датѣ локѣ, ши пачеа о аѣ фькѣт сьвт ачесте кондіції, ка дптре Ромеї ши Месї съ фіе легьтъръ де паче, ши знї алтора съ нѣ се дпшротївеаскъ: Месїї съ іеа дпаної Анхіалъ, ши Дїампоїл съл деа дндърїт, ши десуре челелалте съ фіе дп паче. Аша с'аѣ фькѣт легьтѣра дптре обьлѣдїторї дп 16 календе але лї Сестїл, орїндїндѣ амьндої ши четатеа ши оаменїї сїї, ьнде съ дїсре. Дп поаптеа ачееа, кьнд тревзіа съ дїсре а доза зі, аѣ венїт Скїтеле дптръ ацїсторїѣ лї Александръ дпшротїва знкїлї съѣ Бьлазр — *ἐπὶ Μλεχαῦρον τὸν θεῖον*, кіематї де дьнсъл, каре Бьлазр стропшїсе цеара, ши трьгьнд о парте а дьрїї спре сїне, пѣстїа тоате. Гьндїнд Александръ къ къ прїлеціл ачеста ва авеа чева фолос, де ва словозі пре Скїте асѣра дпшратълї, аѣ зіе къ знкїл съѣ есте апроане, ши тревѣе съ деа престе дьнсъл Аша аѣ дпшелат пре варварї Дрент ачееа дп рьвѣрсатъл зорїлор дптрарматїї пре о кале стрьмтѣ аѣ пьрчес асѣра Ромеїлор. Прївігїторїї дплатъ аѣ вестїт немїчїлор, ши дпшратъл аѣ дптрармат пре аї сїї. — Ши іатъ кьнд мерѣеа, аѣ азїт вьчїнъл Скїтїческъ, кареле нѣ сьпъ ка челелалте вьчїне, чї аре зрїст гроазнїк, дестъл варварїлор де а се апрїнде ла вьтаїе, каре кьт де департе се кьпоаще. Тотъшї шїїндѣсе ачееа, къ Цетеле, карїї маї тоцї сьлт сьдѣтторї, тот ачеле арме аѣ, каре ле аѣ ши Скїтеле, дпшратъл аѣ гьндїт, къ ачєїа нѣ сьлт Скїте, чї сьлт Цете де престе Дьнѣре, ши аѣ венїт дптръ ацїсторїѣ Месїлор, ши ка съ факъ маї маре спамтъ, сьфл къ вьчїн Скїтїческъ, дп карїї пьдъждїнд Александръ вькьрос ешї ла вьтаїе: дар дьпъ че с'аѣ апроїат, с'аѣ кьноскѣт къ сьлт Скїте, кьчї нѣ с'аѣ аместекат къ Месїї Бірїшца фьр де нїчї о дндоїалъ аѣ фост а Месїлор, пептръ къ Ромеїї аѣ фьцїт дп Росокастръ. Александръ країл Месїлор пре ла атеазъ-зі аѣ трїміе пре Іван знл дптре воїерїї сїї ла дпшратъл, ши аѣ пофїт ка пачеа де ерї съ фіе статорнїк, ши пептръ маї маре дптърїре съ деа дпшратъл пре фата са дьпъ фечїоръл лї."

Ашїндереа скріе ши Грегора ⁶⁾, чї дестъл де дпкьлїт ши рьѣ, къ н'аѣ скріе апрїат пре чїне дпцелег прїн Скїте ши Цете. Еѣ къ Стрїттер ⁷⁾ дпцелег прїн Скїте пре Молдовенї, іаръ прїн Цете пре Ромънїї дїн цеара мьнтенаскъ.

⁵⁾ Joanes Cantacuzenus tom. 1. p. 280. ²⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 282. ³⁾ Stritterus Bulgaricorum §. 440. ⁴⁾ Idem Gregoras tom. 1. p. 297. ⁵⁾ Idem Cantacuzenus tom. 1. p. 281. seq. ⁶⁾ Idem Gregoras tom. 1. p. 298 — 300. ⁷⁾ Idem Stritterus Bulgaricorum §. 440.

А н ъ л 1334. Преа вѣстїѣл Danił Kornides ¹⁾ адъче ла анъл ачеста треї дипломатрї але комїтілор Бетлеан, тѣте треїе date дн партеа лѣї Иоанн Хенъл дшпротїва Са-сілор дїн Іад, карїї кзпрїнсесе кз пѣтереа Епендорфъл де ла Иоанн Хенъл.

¹⁾ Daniel, Cornides Mss. dipl. tom. 2. p. 162. 163.

А н ъ л 1337. Мърїнд Иоанн Хенъл, шї рѣмїнд де дѣнсъл зн фечїор, анъте Мартїн, пентрѣ слѣжбеле тѣтѣнестѣ Карол Роберт пре Мартїн л'аѣ прїмїт сѣпт анърареа са, порѣнчїнд лѣї Јадїслав комїтѣлѣї Сѣкѣлор шї ал Бїстрїцеї, шї лѣї Стефан Поган дн локъл лѣї Тома воїводѣлѣї дїн Ардеал, кареле ера лънгъ країѣл, амїшдереа шї лѣї Иоанн Хорват сѣл анере де Сасїї дїн Іад, карїї дн пѣкѣеа пентрѣ Епендорф. Дат'аѣ країѣл хрїсоавеле ачестеа знъл ла пѣмїції бърбаці, алѣл ла Сасїї дїн Бїстрїцѣл, дїн Вїшеград дн анъл 1337, шї се афл ла Kornides ¹⁾.

¹⁾ Daniel, Cornides Mss. dipl. tom. 2. p. 163. seq.

А н ї ї 1339 шї 1340. „Дшпратѣл Андронїк чел маї тїнер,“ зїче Кантакзенъл ¹⁾, „рѣтїнд тоате кѣте ера де лїнсъ ла пѣнта фетеї сале, дїн Царїград с'аѣ дѣс дн Одрїѣ, ка аколо сѣ цїл пѣнта. Аколо аѣ мерс шї Александрѣ країѣл Месїлор кз фїѣл сѣѣ Мїхаїл Асан, пре кареле дн пѣмїсе країѣ. Шї бїнекѣвнїтѣрїе пѣмїції дѣлпъ леці ле фѣчеа дн четате, їарѣ оспїцїл ера дн рѣтѣрїе че се зїк Компенї, пѣ департе де четате, лънгъ рѣжл Тѣща. Опт зїле с'аѣ оспїтат, шї а 9-а зї країѣл Александрѣ кз Месїї лънд пре фата дшпратѣлѣї пре Марїа порѣ-са дїн пѣамъл Палеолоцїлор, о аѣ дѣс дн Месїа, пѣтрекѣндѣ-о тѣлїцї дїнпре Ромеї пѣлп дн Трїнов, знде рѣмїнд ачеїа, пре карїї дї дѣдѣс татѣ-сѣѣ спре слѣжба еї, чеїалалїцї с'аѣ дштерїат.“

Грегора дїкъ зїче ²⁾: „Дшпратѣл кз мѣїереа са доамна мергънд дн Одрїѣ, аѣ фѣкѣт кѣсѣторїа чеа маї де дѣмъл фѣгѣдзїтѣл, дѣнд пре фатѣ-са, кареа дшплѣсѣ 9 анї, фечїорѣлѣї а лѣї Александрѣ, кареле знъла дн 15 анї. Де знде с'аѣ фѣкѣт тарѣ паче дштре Месїї шї дштре Ромеї.“

Їарѣ Басїловїчї ³⁾ аша скрїе ла анїї ачестеа: „Теодор Корїатовїчї повѣзїторїѣл Новогродѣлѣї мърїнд фратѣ-сѣѣ Константїн, дїн воїнда лѣї Олгерд аѣ зрмат дн тоатѣ Подолїа; чї дшпѣтерїнїчїндѣсе Теодор кз маї тѣлте провинції носѣ, шї дштерїндшї тоате четѣцїле дїн Подолїа, аѣ днчепѣт а се дшпротївї знкїѣлѣї сѣѣ Олгерд тарелѣї повѣзїторїѣ ал Лїтванїеї, не врїнд аї да трїѣзѣл кареле дн пофѣеа. Дрѣнт ачееа тѣнїндѣсе Олгерд с'аѣ скѣлат кз рѣсѣоїѣ асѣпра пѣпотѣлѣї сѣѣ. Ачеста ка сѣ се поатѣ анъра, аѣ венїт дн Знгарїа ла країѣл Карол Роберт пентрѣ адїсторїѣ асѣпра знкїѣлѣї сѣѣ, лънд кз сїне тоате авзїцїле, шї дштерїнд четѣцїле Подолїеї: Каменекъл, Скала шї Соколекъл кз стрѣцїарї де Ромънї. Вїнїреа ачеста дн Знгарїа а прїнцѣлѣї Теодор Корїатовїчї с'аѣ дштѣмплат дн анъл 1339. Їарѣ ал крїїмеї лѣї Карол (пѣ 31, чї 39). Стрїков. пац. 500 Околїкї пац. 541.“

„Дштрѣ ачееа зѣвонїд Теодор Корїатовїчї дн Знгарїа Олгерд аѣ кзпрїнс тоате четѣцїле дїн Подолїа тѣнд пре Ромънї, шї прїнзїнд пре Ніестак цѣнерарїѣл лѣї Теодор Ко-

риатовичі аѣ псе дн локъл лѣ престе Подоліа пре Гастоид Литванъ дн аѣл 1340. Стріков. карт. 12. кап 4. ші маі департе, Каіаловичі п. 304.

Дн аѣл 1339 аѣ дат краіѣл Карол Роберт зп хрісов, прін кареле аѣ порънчѣт капітѣлѣлѣ дн Іасрѣн, ка съ рѣдѣлѣ Кратка сѣѣ Баніфесідеа дн комітатѣл Іасрѣнѣлѣ пентрѣ 8 фечіорі аѣ лѣ Іоанн фіѣлѣ лѣ Емѣк Вашѣ, каріі се стрѣмѣтѣсе дн Ардеалѣ дн Țingaria, пентрѣ гроаза комітѣлѣ Николае Вашѣ ачелѣлѣ маі маре фечіор аѣ лѣ Емѣк, кареле ла аѣта аѣ веніт дн аѣл 1340, кѣнд ера коміт. де Клѣжѣ, кѣт аѣ довѣндѣт зп хрісов іарѣшѣ де ла Карол, ка тот Сѣхѣтарѣл, Цеага, Сас-сілванѣл ші Сѣнтіоана съ фіе пѣтаѣ але лѣ, ші алѣцѣ Вашенітѣ де вор постѣ чева дн сателе ачелеа, съ се цѣздече касѣа пѣтаѣ прін краіѣл Țingariei, кареле ва фі. Хрісоавеле ачестеа се аѣл ла Копі⁴⁾.

Анонімѣл ромѣнеск⁵⁾ ла аѣл 1340 іарѣшѣ аша скріе: „Ал шеселеа, Владіслав водѣ Бассарав де ла аѣл 1340 пѣлѣ ла аѣл 1345 дн леатонісеѣцѣл пѣ есте, дарѣ се доведѣще днптрѣл хрісов а лѣ Мірчеа водѣ, че есте ла шѣлѣстѣреа Тісманѣ, днптрѣ каре се зѣче, кѣ ла ачест вѣлеат домніа зпкѣл сѣѣ Владіслав водѣ Бассарав. Ла історіа зпгѣреаскѣ се скріе, кѣ ла ачест вѣлеат Іздовік краіѣл Țingariei аѣ сѣпсе пре Лаіот водѣ домніѣл цѣрѣі Молдавеі сѣпт харачі, ші вѣтѣндѣсе ші кѣ домніѣл цѣрѣі ромѣнеѣцѣ ла Бран ла Апѣтѣрѣцѣ, с'аѣ бірѣт краіѣл; чі дѣнѣ зѣсѣл вѣлеат се веде кѣ пѣ ачест домн аѣ авѣт рѣсвоіѣ. Ачѣцѣі треі домні аѣ домніт 45 де ані.“

Пѣлѣ ачѣ Анонімѣл, але кѣрѣіа зѣсе пѣ ші се вѣд а фі адевѣрате, пентрѣ кѣ історіѣі зпгѣреѣцѣі ла аѣл 1342 зѣкѣ, кѣ ла аѣл ачела дн цѣара ромѣнескѣл домніа Александрѣ Бассарав, апоі Лаіот дн Молдова аѣ домніт пре ла аѣл 1370.

¹⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 307. ²⁾ Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 337. ³⁾ Joannicius Basilovits de fundatione Koriatovitsiana part. 1. cap. 3. ⁴⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 104—127, 130.

⁵⁾ Anonymus valachicus cap. 44.

А н ѣ л 1341. Де Іоанн Хенѣл стрѣмошѣл комітілор Бетлеан аѣ рѣтаѣ треі фечіорі: Мартін, Владіслав ші Николае, де ла ачештіа іарѣшѣ кѣпрінсѣсе Сасіѣ дн Іад Епендорѣл, пентрѣ ачѣеа краіѣл Карол Роберт днфрѣнтѣ пре комітѣі дн Брашовѣ ші Бістріѣцѣ Іоанн ші Іаков фііѣ лѣ Николае, ші порѣнчѣще дн аѣл де акѣт, ка Епендорѣл сѣл деа дндрѣлпѣт, преѣкѣт аратѣ Корнідеѣ¹⁾.

Каптакъзенѣл²⁾ днѣкѣ аша скріе дѣнѣлѣ тоартеа днпѣратѣлѣлѣ Андронік чѣлѣлѣ маі тіпер, кѣнд ел днѣкѣ пѣ рѣнѣсе днпѣрѣѣцѣіа зѣкѣнд: „Краіѣл Месілор Александрѣ череа прін солі де ла днпѣрѣѣтеаса ші де ла Ромѣі пре Сісман фіѣл лѣ Міхал, кѣл дѣ зрѣтѣсе, чѣл че ера ка зп сѣргѣнѣт дн Царіград, ші ера пѣскѣт дн сора лѣ Стефан краіѣлѣлѣ Сербіѣл, карѣа фѣсѣсе ленѣдатѣ де вѣрват, дѣлѣ че с'аѣ кѣсѣторіт ачѣста кѣ сора лѣ Андронік чѣлѣлѣ маі тіпер. іарѣ дѣнѣлѣ тоартеа лѣ аѣ домніт пѣцѣнтѣл дн Месіа, пѣлѣ че іарѣшѣ с'аѣ пѣсе ціос дн крѣіме прін зпнѣ дн чѣл пѣгѣрнѣчѣ, ші аѣлѣчѣ кѣ Іоанн зпѣл днптрѣ фііѣ сѣл с'аѣ дѣс ла фрѣтеле сѣѣ краіѣл Сербіѣл. Сісман чѣлѣлѣлѣлѣ фечіор аѣ ел с'аѣ пост дѣс дн сѣргѣнѣре ла Скѣте, (адеѣкѣ ла Романѣ сѣѣ Молдовенѣ, дн каріі се прѣсѣсе татѣ-сѣѣ

Михаил, (вези англ 1323), ши не мѣт зъбовидъ аколо; дѣлъ тоартеа дѣмъратѣлѣ де вѣлъ воѣа са се трѣсесе ла Ромеѣ. Пре ачеста дѣ череа аша дѣрѣ Александръ, ка пре зп маѣ маре немѣк ал съѣ, дѣнд ашепере Ромеѣлор, ка саѣ съ'ї деа пре Сисман съ'л дѣвн-те, саѣ съ се гате ла рѣсвоѣ; кѣчѣ не поате ѳѣ претеп Ромеѣлор, пѣлъ кѣнд вор дѣнеа ачешѣа пре немѣкѣл лѣ ла сѣне.⁴

Ашиндереа скрѣе Грегора³), апоѣ амѣндоѣ скрѣѣ къ Кантакъзенѣл ка маре domestik аѣ венѣт пѣлъ ла марѣнеа Бѣлгарѣѣ къ ошѣле гречешѣ, ши не дѣнд пре Сисман с'аѣ дѣм-пѣкат къ Александръ.

¹) Daniel Cornides Mss. dipl. 2. p. 158. ²) Joannes Cantacuzenus tom. 1. p. 352. ³) Nicephorus Gregoras tom. 1. p. 370.

А н г л 1342. Иоанн Кантакъзенѣл мареле domestik дѣлъ тоартеа дѣмъратѣлѣ Андроникъ чѣлѣ маѣ тѣнер с'аѣ рѣдѣкат асѣпра дѣмъратѣсѣи Аннеѣ, ши а ѳѣлѣлѣ еѣ а лѣи Иоанн Палеологѣлѣ, ши аѣ рѣнѣт дѣмъратѣѣа. Іарѣ Одрѣанѣи карѣи дѣнеа къ дѣмъратѣеаса, аѣ кѣмат дѣитрѣ аѣѣсторѣѣ пре Александръ краѣлѣ Бѣлгарѣѣ, кареле аѣ ши мерсѣ, гѣндѣнд къ ва пѣтеа сѣпѣне ши Одрѣл, чѣ Одрѣанѣи не л'аѣ прѣмѣт дѣ четате, зѣкѣнд къ лор не де трѣбѣе домнѣ, чѣ соѣѣ. Дрѣнт ачѣеа Александръ с'аѣ трае ла Didimotix, ши де аколо аѣ трѣмѣе съ прѣде Тракіа, дѣрѣ аѣ перѣѣт мѣлѣи ошѣши прѣн Гречѣи ши прѣн Тѣрчѣи карѣи венѣсе дѣитрѣ аѣѣсторѣѣ Кантакъзенѣлѣ, пѣнтрѣ ачѣеа аѣ трѣмѣе солѣ де паче ла Кантакъзенѣл¹).

Карол Робертѣ, краѣлѣ Унгарѣѣ авѣнд патрѣ ѳѣчѣорѣ пре Карол, Јадѣслав, Јѣдовѣк ши Андреѣѣ, чѣѣ дѣнтѣи Карол ши Јадѣслав аѣ мѣрѣт дѣ вѣрѣстѣ тѣлѣрѣ, пре Јѣдовѣк л'аѣ не-мѣт краѣѣ Унгарѣѣ, іарѣ пре Андреѣѣ краѣѣ Неаполѣлѣ, апоѣ аѣ мѣрѣт дѣ англ де акѣм дѣн 16 Іѣлѣ, дѣлъ чѣ аѣ домнѣт де ла зпѣчѣреа са дѣн краѣѣ 42 де анѣ, іарѣ де ла дѣ-коронѣлѣнеа са 32 де анѣ²).

Ан локѣл тѣтѣне-съѣ а лѣи Карол Робертѣ, ѳѣ дѣкоронат краѣѣ Јѣдовѣк чѣл дѣнтѣѣи дѣн вѣрѣстѣ де 16 саѣ де 17 анѣ³), ѳѣнд де ѳѣцѣ ши Тома воѣводѣл Арѣеалѣлѣ дѣн Алѣба-крѣеаскѣ⁴).

¹) Joannes Cantacuzenus tom. 2. p. 444. seq. ²) Thuroczius f. 165. seq. Bonfinius f. 322. seq.

³) Joannes de Küküllä f. 173. Chronicon Budense apud Thuroczium.

А н г л 1343. Иоанн Кантакъзенѣл дѣн зѣ дѣн зѣ дѣитрѣндѣсе дѣн дѣмъратѣѣе, дѣн а-нѣл де акѣм аѣ дат зп хрѣсовъ къ слове де аѣр скрѣе лѣи Иоанн Анѣел преѳѣктѣлѣ Тео-салѣѣ, дѣн кареле скрѣе¹): „Пѣтереа Ноастрѣ порѣпѣчѣе, орѣндѣеѣе ши пѣне пре прѣа-ѣѣѣѣт ѳрателе а Маѣестатеѣ Ноастрѣ Домнѣл Иоанн Анѣел кап саѣ преѳѣкт четѣдѣлор ши дѣрѣи Влахѣѣ пѣлъ кѣнд ва трѣи. — Ка преѳѣктѣра Влахѣѣ съ о дѣнѣ пѣлъ ла сѣѣрѣшѣтѣлѣ вѣѣѣѣи сале; чѣ съ не-ѣ ѳѣе слобод а о да ѳѣлѣлѣ съѣ, де не ва дѣгѣдѣи ачѣеаста де поѣ мѣрѣнеа Ноастрѣ. — Съ вѣстеаскѣ ачѣеаста прѣн тоатѣ Влахѣа, ши съ ѳакѣ помѣнѣре ши де Доамна Анна Палеолога ши де ѳѣлѣ еѣ дѣмъратѣлѣ Иоанн ш. ч.“

Дѣн хрѣсовѣл ачѣеаста доѣѣ поѣи кѣлѣе: дѣтѣѣѣ, къ Валахѣа де акѣм се пѣмѣеѣе Ун-

гровлахіа, ка съ се озъбеаскъ де чеа дін Тессаліа, адекъ де Моглена; а доза, къ Кантакъзеня тот дїнеа дн чїнстеа лор пре днпъръгеаса Анна шї пре Іоанн фїїл еї, мъкар къ ачестеа нѣ вреа съ кѣноаскъ днпърат пре Іоанн Кантакъзеня; кѣчї шї дн анѣл де акъмѣ, прекъм днсъшї тѣртѣрїседе ³⁾, аша де таре аѣ фост вѣтѣт Кантакъзеня де оастеа днпърѣтесеї, кѣт і-аѣ кѣятат а фѣдї ла країл Сербіеї, кареле дїнеа пре сора лї Александрѣ країлї Българїеї. Пре Александрѣ іаръшї дн трѣсесе дн партеа са чеї че дїнеа къ днпърѣтеаса, шїї фѣгѣдїсе Didimotixя, де нѣ се ва маї днѣрна Кантакъзеня; пентрѣ ачееа Александрѣ аѣ шї лѣкрат ла кѣмпатял съѣ съ потоапъ пре Кантакъзеня, чї днпротївїндѣсе маї алес сорѣ-са крѣтеаса Сербіеї, п'аѣ довѣндїт плїнїреа воїеї сале; апої днцелегѣнд къ Тѣрчїї вїп днтрѣ ацїсторїл Кантакъзенялї, ел с'аѣ днѣтѣрат дн Българїа.

Кѣм къ Іздовїк чел дїнтїѣ Країл Шгарїеї кѣрѣнд днѣл днкоронареа са ар фї ашезат ларта Сасїлор дін Ардеал, прекъм скрїѣ Тѣроцїе ³⁾, Бонфїнїе ⁴⁾, Петрѣ де Рева ⁵⁾, шї маї тоїї історїчїї Шгарѣшї, е де а се крѣде; пентрѣ къ Петѣѣ ⁶⁾ прїчина днкъ о снѣне, пентрѣ че с'аѣ фост лѣрмїт Сасїї, адекъ пентрѣ недрѣнтѣїле каре ле сѣферїсе свѣт Карол Робертѣ. Дарѣ къ Александрѣ Бассараб ольдїсторїл цѣрїї Ромѣнѣшї ар фї венїт ла мардїнеа Ардеалялї, шї с'ар фї днкїнат шї снѣсе країлї, прекъм зїк тот ачїанї історїчїї, сѣ знял нѣ почїѣ крѣде; шї дін ачелеа каре ле воїѣ арѣта ла апїї вїїторї тѣ днкъ веї ведеа, къ есте нѣмаї вѣрѣеалѣ. Днсъ аѣ нѣтѣт фї ка Александрѣ Бассараб съ се днѣтѣмеаскъ къ Іздовїк чел дїнтїѣ, дар ка къ зн вѣн венїп, шї нѣ ка къ зн стѣпн. Шї днтрѣ ачееа с'аѣ нѣтѣт іскодї маї тѣрзїѣ ачееа, къ с'аѣ снѣсе лї Іздовїк.

¹⁾ Joannes Cantacuzenus tom. 2. p. 491. ²⁾ Idem Cantacuzenus tom. 2. p. 536. ³⁾ Thuroezius part. 3. cap. 3. ⁴⁾ Bonfinius decad. 2. lib. 10. ⁵⁾ Petrus de Reva centur. 4. ⁶⁾ Petho Gergely 6.

Анѣл 1344. Дн анѣл ачеста саѣ дн чел дндатѣ вїїторїѣ с'аѣ кѣѣторїт Іздовїк країл Шгарїеї къ Маргарета фата днпѣратѣлї анѣсѣлї Карол ал IV-ле, дін кареа п'аѣ авѣт прѣпчї, шї днлса стѣарнѣ аѣ шї тѣрїт дн анѣл 1349 ¹⁾.

Тот днтрѣ ачест анѣ с'аѣ дат хрїсовѣл ачеста фамїліеї комїтілор Вашѣ, кареле се афлѣ ла Феїерварї ²⁾, шї снѣл аша: „Іздовїк дін мїла лї Демнезеѣ країл Шгарїеї крѣдїчїонїлор сїї, тѣрїтѣлї вѣрѣат лїї Нїколае Воїводѣлї Ардеалялї, шї челор че снѣт дн локѣл лїї, снѣтате шї градіе. Фїнд къ Нїколае шї Ладїслав Вашѣ, фїї лїї Іоанн ал фїїлї лїї Емїк, снѣт дн четѣдѣїка Ноастрѣ, че се кїамѣ Холевем, лнѣгѣ Брашовѣ дн мардїнеа крѣїмеї Ноастре, де дїп шї анѣрѣ четѣдѣїка ачееа, шї Петрѣ Рѣфѣ е кѣпрїне дн дїрегѣторїа агазонїеї лнѣгѣ Ної, шї пентрѣ ачееа дн пѣра, кареа еї шї Нїколае чел маї вѣтрѣл Вашѣ къ фїї сїї Іоанн шї Ладїслав, іаръшї Лѣхрѣтїе, Іоанн, кареле се кїамѣ Ацел, Дешѣ шї Тома Рѣфѣ фѣнїорїї нѣмїтѣлї Іоанн ал фїїлї лїї Емїк ар авеа днпротїва алтора, саѣ алдїї орї чїне днпротїва лор дн тѣкар че термїп днпїнтеа воастрѣ де фадѣ а венї къ аневоїе пот; врем шї таре вѣ порѣнчїт прїп ачестеа, ка пѣпн ла ве-

міреа Ноастръ дн пьрїїле ачелеа, кз вічі о грезтате съ днвѣркаді възвріле дор, чи съ ле лъсаці дн статъл дн каре сълт. — Dat дн Вішеград дн анѣл Dom. 1344.”

Іарьші днтръ ачест анѣ аѣ фѣкѣт паче Ісдовік днтре Andreiș епископѣл Ардеалъ-лѣ, днтре неміші, Съкѣі ші Сасі, ші хрісовѣл л’аѣ дат дн Алѣа Ардеалълѣ а треіа зі дѣпъ сѣрѣтѣореа сълтѣлѣ Іаков дн анѣл 1344, каре хрісов се аѣл ѣа Корнідез ³⁾.

¹⁾ Joannes de Küküllö f. 176. Bonfinius f. 329. Pistorius f. 767. Timon in epit. chron. f. 49. ²⁾ Carolus Fejérvári in analectis tom. 2. Nr. 364. ³⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 3. p. 84.

Анѣл 1345. Анонімѣл ромѣнскѣ ¹⁾ аша скріе ѣа анѣл де акѣм, зікѣнд: „Ал шентелеа, Александръ водѣ леат 1345 — 1360. — Дѣпъ леатонісеѣѣ ѣа ачест вѣлеат аѣ авѣт рѣсѣоїѣ кз Ісдовік країѣл Țngariei. Ја леат 1346 днтрѣнд Тѣтарїї дн Ардеал аѣ мерс ші ел днтрѣ аѣісторїѣл Тѣтарїлор: іарѣ ѣа хронологїа чеа веке се веде а ѣї пѣс анѣл 1356, кѣнд аѣ днтрѣт Тѣтарїї.”

Анонімѣл пострѣ віне зіче кз Александръ домѣл цѣрїї ромѣнѣші аѣ вѣтѣт пре Ісдовік країѣл Țngariei, кз ші Петрѣ де Реѣа днкт мѣртѣрїсеѣе ачеста, кѣм воїѣ арѣта ѣа анѣл 1380, мѣкар кѣ пѣ спѣне анѣл дн каре с’аѣ днѣтѣмплѣт рѣсѣоїѣл ачеста. Кѣм с’аѣ сѣпѣс ашадарѣ лѣ Ісдовік дн анѣл 1343? Днтрѣреа Тѣтарїлор дн Ардеал еѣ оїѣ адѣче ѣа анѣл 1352, везі ші анѣл 1360.

Andreiș країѣл Neapoiziїї, фрателе лѣ Ісдовік країѣлѣ Țngariei днкт пѣ віне аѣ жѣмѣл дн анѣл де акѣм дн 20 Август, нептрѣ кѣ днн дндемѣл Іоаннеї мѣіерїї сале фѣ сѣгрѣмѣт, днн кареа фѣнтѣ маре рѣсѣоїѣ с’аѣ стѣрїїт ѣа анїї віторї ³⁾.

Днн хрісовѣл лѣ Стефан воїводѣл днн Ардеал, кареле л’аѣ дат дн октаѣеле сълтѣ-лѣ Міхаїл днн Тѣрѣа дн анѣл 1345, ші се аѣл ѣа Копї ³⁾, ачестеа се кѣлег: дн анѣл 1291 Петрѣ фїїл лѣ Фаркаш аѣ мерс дн фаѣа капїтѣлѣлѣ днн Ардеал кз Петрѣ фїїл лѣ Поѣса, кз Боѣа Съкѣїлѣ фїїл лѣ Петѣс, ші кз Емерїк фїїл лѣ Бѣтѣс, ші аѣ мѣртѣрїсїт, кз ел аѣ вѣндѣт днмѣтѣте днн Цѣага, ші днн Сълтѣл-Цїсде лѣ неміцілор треї вѣрѣ-ѣадї, лѣ Петрѣ ал Поѣсеї, лѣ Боѣа Съкѣїлѣлѣ, ші лѣ Емерїк нептрѣ 15 марче, ші де-спре ачеста аѣ дат карте капїтѣлѣл, кз кареа карте дн анѣл де акѣм дн адѣнареа днн Тѣрѣа Стефан чел маре фїїл лѣ Тома эл фїїлѣлѣ лѣ Поѣса, ка зн неѣот а лѣ Петрѣ ал Поѣсеї аѣ черкат сѣ іа днмѣтѣтеа Цѣагї ші а Сълтѣл-Цїсде лѣ де ѣа комїтѣл Ніко-лае Ваиѣ чел маї вѣтрѣн, ші де ѣа дої фечїорї аї лѣ Іоанн ші Ладїслав; чи арѣтѣнд а-чеѣеа дрепѣтїїле сале, Стефан чел маре аѣ нердѣт иѣра, ші і с’аѣ порѣнїїт тѣчере деа пѣрѣреа, фѣкѣндѣсе мїпчїноасѣ картеа капїтѣлѣлѣ.

¹⁾ Anonymus galachicus cap. 44. ²⁾ Joannes de Küküllö f. 179. Bonfinius f. 333. Pistorius f. 367. Timon in epit. chron. f. 49. ³⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 121.

Анѣл 1346. Ісдовїкѣ країѣл Țngariei кз хрісовѣл чел дн Вісѣград дат а шеса-зі дѣпъ сѣрѣтѣореа сълтѣлѣ Мартїн днн анѣл де акѣм, днѣтѣреѣе хрісовѣл тѣтѣне-сѣѣ, чел дн анѣл 1321 дат комїтѣлѣ Ніколае Ваиѣ кастелѣанѣлѣ днн Чїчеѣ. Ші хрісовѣл ачеста ал лѣ Ісдовїкѣ се аѣл ѣа Fejérvári ¹⁾.

¹⁾ Carolus Fejérvári in analectis tom. 2. Nr. 360.

А п ъ л 1347. Дъпъ кѣм аратъ хрисовъа краіа Лѣдовикѣ чел. de la Kornides¹⁾, Іордан архимандритъ тѣхъстіріі дін Мъльщъръа Къжъкълі с'аѣ fost целъіт краіаълі, къ Деме шерьъа лѣ Стефан Поган аѣ кѣпріне ші ціне къ нтереа предіа Тивъртелекеа дін отаръа Каіантъаълі, зікънд : къ лѣ і с'аѣ дъръіт де краіа Карол Робертѣ. Пентръ ачеса Лѣдовикѣ порънчеше дін Бѣда дн пресіма аъаълі 1347 лѣ Стефан Воіводъаълі Ардеаълі, ка съ черче лъкръа ші de va цідека, къ Тивъртелекеа с'аѣ цінѣт де Каіантъѣ, предіа ачела съ'а деа тѣхъстереі. Прекѣм аѣ ші фъкът.

Ачелаші Kornides²⁾ маі адъче зн хрисов а л капітъаълі дін Българдъа Ардеаълі, прін кареле се аратъ, къ Девечаріа къ кѣдінѣт с'аѣ лгат де Николае фіѣл лѣ Andreiș пентръ тѣлте фъргішагърі ші тѣлхтріі, ші с'аѣ дат дн тѣнле Воіводъаълі Стефан, нефолосінд чева ншереа дн противъ а лѣ Лаврентіе фіѣл лѣ Авел ші вѣръаълі ншмітъаълі Николае.

Ламбекіе³⁾ дикъ аратъ, къ дн соборъа паламітелор дін аъа 1347, дн кареле с'аѣ тѣзліт Іоанн Калека Патріархъа дін Царіград, с'аѣ іскълігѣ ші Metodіе Мітрополітъа дін Варна

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. pag. 28. ²⁾ Idem Cornides ibidem pag. 240. ³⁾ Lambecius libr. 8. c. 6

А п ъ л 1348. Врѣнд Лѣдовикѣ краіа Ѣгаріеі съ ісвѣндеаскъ тоартеа фрателі съѣ а лѣ Andreiș краіа Неаполіаълі, дикъ дн аъа трекѣт с'аѣ гѣтіт асшра Неаполітаніор ші дн аъа de акѣм дн лѣна лѣ Іанзаріе аѣ ацінѣсъ ла еі. Крѣсаса Іоанна аѣ скѣпат маі пайнте къ фъга, іаръ пре чеімаці віноваці і-аѣ прінесъ, ші пре зні і-аѣ потоніт, пре аціі і-аѣ нѣсъ ла днкісоаре. Пре прѣнкъа Карол непотъа съѣ л'аѣ трімісѣ дн Ѣгаріа, ші ел маі зъбвїнд аколо, аѣ кіемат пре Стефан Воіводъа дін Ардеа, ші пѣнѣндѣл съ окъртвїеаскъ цеара, с'аѣ днтернат дн цеара са, лъкънд днтре тітъліі чеі маі векі ші тітъаълі краіаълі дін Неаполі, съѣ кареле ші бані аѣ вѣлѣтъ¹⁾.

Ziseiș къ аѣ кіемат пре Стефан Воіводъа дін Ардеа, ші л'аѣ нѣсъ съ окъртвїеаскъ цеара; къчї Kornides²⁾ адъче зн хрисов а лѣ Стефан, кареле л'аѣ дат дн Търда, пре ла Сѣнциоръѣ дн аъа de акѣм, дін каре хрисов кіар се веде, къ Стефан н'аѣ мерѣ де одатъ къ краіа дн Італіа.

¹⁾ Lucius f. 366. Joannes de Küküllö f. 180. Bonifacius f. 335. ²⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 239

А п ъ л 1349. Де с'аѣ fost ші стрѣнѣтат чеі онт неподі аі лѣ Емікѣ дн Ѣгаріа де гроаза знкѣсъ съѣ Комітъаълі Николае Вашѣ челі маі вѣтрлѣкъ, кѣм с'аѣ арѣтат ла аъа 1339, даръ вѣнъа дін Ардеа нѣ л'аѣ нѣрѣсітъ; пентръ къ се аѣл ла Копі¹⁾ хрисовъа ачеста :

„Ноі капітъаълі Бесеречїі Ардеаълі фачет днціінцаре тѣтърора кърора се кзвіне кѣнкъ венїнд днайнтеа Ноастрѣ воіерїі, адекъ Мацістрѣа Николае зісъл Вашѣ къ франці съі Ладіслав зісъл Вашѣ, Іоанн зісъл Адеаъ, Лаврентіе, Петръ Рѣѣ, Тома Рѣѣ ші Дешъ зісъл Вашѣ десуре о парте, іаръ десуре алта Міхаїл, Николае, Тома ші Іакобѣ фечїорїі лѣ Іакобѣ аі фіѣл лѣ Чама, не-аѣ спѣсъ : къ еі, ка съ се десурѣдъчїнезе тоатъ скърва сфезїі дін міжлокъа лор, ші фрѣншесѣеа пѣчїі съ днфлораскъ, ші знїі пре аціі съ се поатъ днтерѣдоша къ драгосте фрѣдеаскъ, лъкънд тоате нѣрїле, каре фѣсесе днтре днпшїі, прін оаменї вѣні ші повїлі с'аѣ воіерї аша с'ар фї днтокмїт днтре сіне, ші с'аѣ

дптокмигѣ дпайнгеа Ноастръ: ка нѣмциіи фіїі лѣи Іаковѣ ал фіїіліи лѣи Чана, Міхаіл, Ніколае, Тома ші Іаковѣ съ вѣндѣ партеа са дпн патрѣ сате, адекъ дпн Сѣхѣтардѣ, дпн Цеага, дпн Сѣптіоана ші дпн Сілвашѣ, каре сънт дпн комітатѣ Добочеі, пентрѣ патрѣ-зечі де марче де арѣнтѣ де чел кѣратѣ нѣмциілор верілор съі, лѣи Ніколае, Ладіслав, Іоанн, Лаврентіе, Петрѣ, Тома, ші лѣи Дешее; ші о аѣ вѣндѣтѣ дпайнгеа Ноастрѣ, лѣнд ші пріімінд ваніі деплііѣ събт легѣтѣра ачеаста, ка де кѣтва кѣ време арѣ вені нѣмциіі Міхаіл, Ніколае, Тома ші Іаковѣ, саѣ мощеніі лор съ се лецізіеаскъ кѣ чеіеалатѣ парте пентрѣ нѣмітеле сате дпайнгеа орі кѣрзіа дпздекторіѣ, съ фіе педенціі ка ші каріі факѣ дѣеліѣ. Датѣ пре ла Бобогеазѣ дп аял Домнѣлі 1349.“

Ам зісѣ маі пайнте кѣ непоціі лѣи Емікѣ, дпн Іоанн ал доілеа фечіорѣ, аѣ фостѣ онѣ, пентрѣ кѣ атѣціа ам афлатѣ дпн хрісовѣл ла аял 1339 адсѣ, чі дпн хрісовѣл ачеста Міхаіл ал онѣлеа нѣ се поменеце, доарѣ аѣ фост нѣртіѣ.

Тот ла ачеста аял се адѣче зп хрісовѣ ші де Корнідеа²⁾ ші де Феіерварі³⁾, каре л'аѣ датѣ дпн Бістріцѣ пре ла Сѣп-Нікоарѣ дпн аял 1349, дпн партеа лѣи Іоанн фіїіліи лѣи Цегзі; аспра Сасілор дпн Кѣнѣшѣ ші Валдхід: „Андреіѣ Комітѣл Сѣкѣлор, ал Брашовѣлі, Сѣтмаріѣлі ші Марамѣршіѣлі.“

¹⁾Kori. Mss. tom. 31. p. 114. ²⁾Dan. Cor. Mss. dipl. tom. 1. p. 243. ³⁾Car. Fejérvár in anal. tom. 2 Nr. 342.

А ял 1350. Стефан Јацкѣ Воіводѣл дпн Ардеал лѣсат фіінд съ окѣрміеаскъ кѣрмітеа чеа дпн Неаноіѣ, фоарте мѣлтѣ гѣлчеавѣ аѣ авѣт кѣ че іче дінеа кѣ кѣзіеаса Іоанна, пентрѣ ачеса Лдовікѣ краіѣл Дпгаріеі дпн аял де акѣм іарѣші аѣ трекут дпн Італіа, знде аѣ лѣсат дпн локѣл лѣи Стефанѣ, дпнтіѣ пре Ніколае, апоі пре Андреіѣ Јацкѣ іарѣші воівозіі дпн Ардеал, чі фѣрѣ де порок, тѣкар кѣ Андреіѣ гіне с'аѣ нѣртат дпн треі апі¹⁾.

Халкоконділа²⁾ ла аял де акѣм аша скріе: „Александрѣ аѣ овлѣдсіг Бѣлгаріа пѣнѣ че аѣ нѣртіѣ, трііндѣі фечіорѣл Сѣсманѣ, кареле аѣ зрнат дпн кѣрмітеа нѣрпитеаскъ. Ам-протіва ачестзіа с'аѣ скѣлат Амѣрат фіїілі лѣи Оркане, (кѣчі бѣтѣнд пре Сѣрбі, аѣ пріне арте дпн контра лѣи Сѣсманѣ краіѣлі Месіеі ші вѣтѣндѣсе кѣ Месіі не тѣлці аѣ тѣлат дпнгр'ѣншіі, кѣчі аѣ скѣлат невѣтѣманіі спре Дѣнѣре. Сѣсманѣ де аколо аѣ тріміе солі ла Амѣратѣ, ші фѣкѣнд паче с'аѣ прііміт, ка де ачі дпайнте съ фіе дпнтре пріетеніі лѣи Амѣратѣ. Дечі ші дпн кѣмпѣціе аѣ пѣшіт кѣ Амѣратѣ, лѣндѣ нѣіере пре фата лѣи чеа дпн Браіда нѣскѣтѣ пре кареа о лѣсасе Амѣрат кѣнд аѣ фост рѣпіт. Пре чеалатѣ фатѣ о дѣдѣсе Амѣратѣ краіѣлі Греческѣ лѣи Андронікѣ, фіїіліі дпнпѣратѣліі Іоанн Палеологѣл, кѣчі акѣма алѣнгасе Іоанн дпн дпнпѣрѣціе пре Кантакѣзенѣл.“

Ла аял 1339 ам арѣтат кѣ Александрѣ краіѣл Бѣлгаріеі аѣ авѣт фіїѣ пре Міхаіл V, Асан, пре кареле маі пайнте де а'л дпсѣра, л'аѣ фостѣ нѣмітѣ краіѣ Бѣлгаріеі. Ла аял 1341 іарѣші ам арѣтатѣ кѣ ачелаші Александрѣ аѣ черѣтѣ ла тоарте пре Сѣсман фіїілі краіѣліі Міхаіл IV, Стреанцімерѣ. Кѣм поате фі аша дарѣ ка Сѣсманѣ, деспре кареле ворѣеце ачі Халкоконділа, съ фіе фост фечіорѣ лѣи Александрѣ? Везі ші ачелеа, каре ле воіѣ скріе ла аял 1358, ші ам скріе ла аял 1332.

А н ъ л 1352. Кlement ал VI-ле Папа де ла Рома, ка эн вѣнѣ Пѣсторіѣ доприндѣ съ шї динѣдеаскъ тѣрма, дн анѣл де акѣм дн лѣна лѣі Ізіе дн Авеніон аѣ дндемнатѣ пре Лѣдовікѣ краіѣл Днгаріеі, ка съ кѣприндѣ тоате дѣрїе депрїн предрїрѣ, дн каре локїескѣ Схїематїні, нѣмаї съї знеаскъ кѣ Бесерїка Ромеї¹⁾.

Кѣмкѣ Андреїѣ Јацкѣ Воїводѣл Ардеалѣі аѣ вѣтѣтѣ пре Тѣтарїі, карїі цѣфїаѣ цѣара Съкїеаскъ, оторѣндѣ пре Атлампѣ повѣзїсторїѣл лор, шї принзїндѣ мѣлї дїнтр'ѣмшїі, пре карїі і-аѣ трїмїсѣ країѣлѣ Лѣдовікѣ ла Вісеградѣ, мѣртѣрїесекѣ Іоанн де Кїкїлѣ²⁾, Ранзанѣ³⁾, Бонфїніе⁴⁾ шї Петрѣ де Рева⁵⁾; дарѣ анѣл дн кареле с'аѣ днѣтмплат нѣл хотѣрѣскѣ; дрептѣ ачѣеа Тїмон⁶⁾ нѣне анѣл 1352, Сїгерѣ⁷⁾ 1353, Хартнакїе⁸⁾ 1344, Ханѣ⁹⁾ анѣл 1346 шл. Еѣ цїнѣ кѣ Тїмон; тѣ пофторѣеде ачѣлеа, каре ле-амѣ скрїсѣ ла анѣл 1345.

¹⁾ Raynaldus ad ann. 1352. Aloysius Guerra in epit. constit. pontif. tom. 2. p. 278. ²⁾ Joannes de Küküllö f. 177. ³⁾ Ranzanus f. 377. ⁴⁾ Bonfinius 329. ⁵⁾ Petrus de Reva centur. 4. f. 24. ⁶⁾ Timon in epitome chron. f. 49. ⁷⁾ Sigler f. 55. ⁸⁾ Hartnaciус p. 4. ⁹⁾ Han. p. 131.

А н ъ л 1353. Данил Корнїдец¹⁾ аѣче эн хрїсов ал Конвентѣлѣ дн Клѣжѣ-Мѣлѣ-щрѣ, дн кареле се веде, кѣ дн анѣл де акѣм с'аѣ реѣмѣлат отарѣл Норїфалѣлѣ шї ал Дечеї де кѣтрѣ отарѣл Днгрѣашѣлѣ дн партеа Маїїстрѣлѣ Томеї, шї а лѣі Ніколае, фечїорїлор лѣі Павл, Кастелланѣлѣ дн Балванїошѣ саѣ Днгрѣашѣ.

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dupl. tom. 2. p. 68.

А н ъ л 1354. Ја анѣл ачѣста шї-аѣ венїт днїнѣте эн хрїсов ал преалѣмїнатеї фамиліеї Комїтїлор Вашѣ, кареле аѣтѣзї дн 28 Феврѣарїе ал анѣлѣі 1809, кнѣд токма ам пїнїт 56 де анї де кнѣд м'ам нѣскѣтѣ пре лѣме, дн скрїѣ дн Сїнѣеа сатѣл Комїтатѣлѣ Абазївар дн Днгарїа, дн кѣртеа мѣрїрїлор сале, ка съ ле арїтѣ мѣлѣмїта, кареа лї се кѣвїне нѣ нѣмаї де ла мїне, кареле скрїѣ, чї шї де ла ачѣїа, пенѣрѣ ал кѣрора фолосѣ скрїѣ ачѣстеа. Хрїсовѣл се аѣлѣ ла Комї¹⁾ шї сѣнѣ аша:

„Ної Капїтѣлѣ Бісерїї Ардеалѣі фачет днїїнѣаре тѣтѣрорѣ кѣрора се кѣвїне, кѣ ам прїїмїт картеа воїерїѣлѣ Домїнїкѣ, Віце-Воїводѣл дн Ардеал новѣ скрїсѣ кѣ кѣ-вїнтеле ѣрмѣтоаре:“

„Днцеленцїлор шї Кѣчернїчїлор Бѣрѣацї, Чїнстїтѣлѣ Капїтѣлѣлѣ Бісерїї дн Ардеал Домнїлор шї Претенїлор сї, Домїнїкѣ Віце-Воїводѣл дн Ардеал пофѣеде днѣтѣрїеа претеншѣлѣ шї а чїнстеї! Де ла претеншѣгѣл Вострѣ пофїтїм прїн ачѣстеа кѣ кѣвїнѣлѣ, ка кѣрїїле, каре вї ле а да Маїїстрѣл Ніколае Вашѣ Кастелланѣл дн Кохалѣл днкїсе шї сѣвт печетеа воастрѣ, сѣ ле дескїдецї шї фѣкнѣд сѣ се днїоїаскъ, сѣвт печетеа воастрѣ дн формѣ де транскрїптѣ дескїсе сѣ ле дацї лѣмїнатеї Маїїстрѣлѣ Ніколае дѣлѣ обїчеїѣ; шї прекѣм пофѣеде дрептатеа ачѣлеашї кѣрїї нерасе шї дескїсе днсемпнѣлѣ кѣ вѣрѣл печецїї воастрѣ. Датѣ дн Сѣптїмѣрѣ а треїа-зі а октавелор сѣрѣвѣторѣї Апостолѣлѣ Іаков дн анѣл D. 1354.“

„Дарѣ кѣрїїле, каре нї ле-аѣ дат нѣмїтѣл Маїїстрѣл Ніколае Вашѣ днкїсе сѣвт печетеа Ноастрѣ сѣнѣ аша:“

„Ної Капітълэи Бесеричи Ардеалэи фачем диндиндаре, кь воіерэи Николае Вашэ дин Сьнтэ-Цізде венінд дининтеа Ноастрэ, кь нэме ле съѣ ши ал фрацияор съи Іоанн ши Ладислав не-аѣ фькэт протестаціе, кь Benedіктэ Тесторэ Дирегторіа Маїстрэаи Міхаїл Камераріаи Домнэаи Нострэ Країѣ дин Секэ, динтре метеле сатэаи Сьнтэ-Цізде дн локэи кіемат Фіземэ ши Сепегетэ ар фі лэат де ла зн іобаѣ ал лор Ротэаи Крістіанэ 200 ої, дої каї, дої вої, ши 36 де порчі, динпротіва кьрэа Benedіктэ Тесторэ, пентрэ лэареа нэмітелор довітоаче, ел с'ар фі целэіт Адэнарїи повілілор чеї динте дн Тэрда дн аял де акэм дн Дэмініка дин пайнтеа Іспасэаи; ла каре Benedіктэ Тесторэ ар фі рэспянеѣ, кь ел п'арѣ фі лэат нэмітеле довітоаче дн локэи че се дине де Сьнтэ-Цізде, чи дн локэи че се дине де Секэ; іарэ Адэнареа повілілор дин партеа Ардеалэи кь знѣ кьвэнт ар фі тьртэрісіт ши зісѣ, кь локэріле ачелеа, адекь Фіземэ ши Сепегетэ нэ с'аѣ динэт вре о датэ де Секэ, чи пьрэреа ар фі пост але воіерілор дин Сьнтэ-Цізде, ши де сатэа ачела с'ар фі динст. Кареа тьртэрісіре кэм кь аша с'аѣ фькэт прін тоці воіерїи дин Адэнареа ачееа дн кьрділе Країаи днкісе, не-аѣ свэсѣ де фачэ Маїстрэаи Міхаїл протопопэи дин Добока соцэи ши Конканонікэи Нострэ, кареле аѣ постэ трімісѣ дн локэи Нострэ ла нэміта Адэнаре, ши Георгіе фїлэ лэї Іаковѣ знэи динтре цїздекторі; деспре каре аѣ постітэ съї днмѣ кьрділе Ноастре де протестаціе, каре ле-ам ши датэ адэкьнд кь сіне дрепатса де овше. Датэ дн ацізэаи Рэсамілор дн аял Домнэаи 1354.“

„Ної дрепт ачееа прїімінд черереа чеа дреантэ ши лецісітэ а Домнэаи Віце-Воївод, кьрділе Ноастре челе днкісе ам фькэт съ се таїе ши съ се дескідэ, ши дескїсе ши тьїате съ се скріе дн форте де патент дин кьвэнт дн кьвэнт, ши динтэріндэ кь печетеа, нэмітэаи Николае Вашэ ле-ам датэ, кьрділе Ноастре челе маї денайнте тьїате ши дескїсе, кь върфэи печедїи Ноастре днсэмпнндэ. Датэ а треїса-зі дин октавеле сьрвэторі Апостолэаи Іаковѣ дн аял маї свэсѣ днсепнат.“

¹⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 131.

Ан э л 1356. Ла аял ачеста адэче Корніде¹⁾ зн хрісов ал лэї Андреїѣ Воїводэ-лэї дин Ардеал датэ дин адэнареа тьтэроп повілілор дн Тэрда динэтэ пре ла зіа тьтэроп Сьндлор, дн каре хрісов сатэа Бевна дин Комітатэи Кьжэаи с'аѣ цїздекат а фі ал лэї Мартін фїлэ лэї Іоанн дин Калиан, динпротіва тьнэстірїи дин Кьжэ-Мьнэщэрэ.

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 30.

Ан э л 1357. Прекэм се доведеше дин хрісовэи, кареле се адэче де Комі¹⁾, Петрэ Рэфэ, фечіорэи лэї Іоанн фїлэ лэї Емікэ Вашэ, дн аял де акэм ера кастелман дн Чичеѣ.

¹⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 132.

Ан э л 1358. Ла аял 1350 ам арятат че скріе Халкокондіа деспре вьгаїеа Сьлтанаи Амэратэ челэї дінтэѣ кь Бьларїи. Ачі воїѣ днтэрна деспре тьїеніе дн ротэніе каре ле скріе Форесті¹⁾ тог деспре ачееа вьгаїе зікьнд: „Амэратэ кьт аѣ добьндїт скїптрэи динтэрдїеї Тьрчешї, ка съ днтэреакь пре маї тарїи съї, карїи нэ мэлтэ с'аѣ по-рочїт динпротіва динтэрацілор дин Царїград, пентрэ ацісторіа Бьларїлор, дндатэ ш'аѣ

псѣ дн имѣ, съ шѣ искъндеаскъ деспре Българі, анкъндѣсе де Александръ краіа мор. Нѣмаі ачеса дмѣдика пре Амѣратѣ де ла гречереа дн Езропа, къ нѣ авѣа коръбіи; дрепт ачеса аѣ пѣзѣит ла Ценовезі, шѣ і-аѣ адѣсѣ ла атѣта, къ і-аѣ трекѣтѣ оастеа пѣлѣнд къте зп галвѣнѣ пѣнтрѣ фѣше-каре оастѣ Ценовезімор, челор че ле маі пѣлѣа вані, де кът ледеа креѣдѣеаскъ. Аша дарѣ аѣ днтрат дн пѣрѣде Българіеі, шѣ рѣтѣ-пѣндѣ днтрѣнседе с'аѣ дндрѣтѣ днтр'о фатѣ а лѣі Ърошѣ краіаіаі Сербіеі; пѣнтрѣ ачеса аѣ днтрат дн Сербіа, шѣ аѣ лѣат'о мѣере шѣе къ пѣтереа де ла татѣ съѣ. Амѣкѣ-рѣндѣсе де дѣвѣнѣереа ачѣаста, вреа съ черче маі маі трѣмѣзѣрѣ дн Българіа, чѣ оаре че рѣскоалѣ дн Асіа л'аѣ кіемат а касѣ пре Амѣратѣ. Дарѣ фѣнд къ помѣнѣрѣтѣ де вѣтѣле лѣі Амѣратѣ къ Българіи, де лѣнсѣ есте ка съ спѣнетѣ шѣ прѣчѣна, пѣнтрѣ ка-реа с'аѣ порпѣт ачѣестеа. Съпѣт повѣдѣереа лѣі Марко Каіовічѣ а деспотѣлѣі Българіеі се скѣласе чеа маі маіе парте а Грѣчѣмор днпротѣка днпѣратѣлѣі Іоанн Палеологѣ, шѣ ел ера апроане де а'шѣ перде днпѣрѣдѣа. Възѣнд аша дарѣ днпѣратѣлѣ Іоанн къ нѣ есте дн стат де а пѣтеа рѣсѣі шѣ пре Българі шѣ пре Грѣчѣ, аѣ пѣзѣит ла Амѣратѣ, кареле дндатѣ аѣ трѣмѣсѣ днтрѣ аѣісторѣлѣ лѣі 12,000 де Тѣрчѣ, пре карѣі днпрѣспѣндѣтѣ къ оастеа са, лесне аѣ вѣтѣтѣ пре чеі че се скѣласѣ асѣпра лѣі. Ънѣі зѣкѣ, къ Амѣратѣ днѣшѣі ар фѣ трекѣтѣ дн Тракіа къ ачѣесте 12,000 де оастѣмѣ.“

Калѣсіе¹⁾ нѣ мѣлѣт скѣмѣ історѣа, нѣмаі анѣл дн мѣтѣ зѣкѣнд: „Дн анѣл 1360 Іоанн днпѣратѣлѣ Царѣградѣлѣі фѣндѣ днкѣпѣцѣратѣ де Марко Деспотѣлѣ Българіеі аѣ черѣт аѣісторѣ де ла Тѣрчѣ, карѣі преа вѣкѣрошѣ аѣ мерѣѣ днтрѣ аѣісторѣ, шѣ пре Мар-ко л'аѣ фѣгѣрѣтѣ; пѣнтрѣ ачѣеса Амѣратѣ дн дѣвоіреа днпѣратѣлѣі аѣ цѣнѣт Калѣоноіа, шѣ къ нѣцѣп дѣнѣ ачѣеса, дѣнѣ че аѣ фѣцѣт префектѣлѣ Одрѣлѣі дн Остѣ, шѣ аѣ лѣсат четатѣа фѣрѣ де повѣдѣісторѣ, Одрѣлѣ днкъ л'аѣ кѣпрѣнѣсѣ, шѣ ш'аѣ пѣсѣ скаѣнѣл днтрѣнседе дн анѣл Хегѣрѣі 761.“

Іоанн Бапѣіста Егнатіе²⁾ днкъ зѣче деспре Амѣратѣ: „Дѣнѣ ачѣеса фѣнд кіемат де днпѣратѣлѣ Палеологѣ асѣпра Българімор шѣ а фратѣ-сѣѣ прѣнѣдѣлѣі Морѣеі, карѣі се скѣласе къ арте дн конгрѣі, аѣ трекѣтѣ дн Езропа къ доѣ-спре-зече мѣі де оастѣі, шѣ аѣ лѣат ісѣвѣндѣ деспре Българі шѣ аѣцѣі пѣмѣчѣ аі днпѣратѣлѣі. Дѣчѣ днѣдѣлѣндѣсе къ авѣрѣіле Езропѣі, фѣкѣндѣсе къ вреа се ашезе пре дѣштаніі днпѣрѣдѣіеі аѣ трекѣт Елеспонтѣлѣ пре ла Аводѣ къ корѣбіле Ценовезімор, шѣ аѣ кѣпрѣнѣсѣ Калѣоноіа къ алте четѣдѣі. Ачѣла аѣ фост анѣл 1363. Дѣнѣ че аѣ кѣпрѣнѣсѣ Одрѣлѣ, пѣцѣнѣ тімп аѣ трекѣт, шѣ аѣ вѣтѣт пре Сѣрѣбі, шѣ пре Българі, тѣнд пре Лазарѣ прѣнѣдѣлѣ Сербіеі дн вѣтаіе; чѣ дѣнѣ ачѣеса днкъ Амѣратѣ фѣ оторѣт де зп шѣрѣѣ а лѣі Лазарѣ дн ісѣвѣнда домѣлѣі сѣѣ.“

Везі към скѣмѣ Халкокондѣла, Форестѣ, Калѣсіе шѣ Егнатіе нѣ нѣмаі анѣі, чѣ шѣ оѣлѣдѣісторѣі Сербіеі шѣ аі Българіеі де не времеа ачѣеса, кѣнд с'аѣ днпѣтѣмѣлат ачѣестеа. Апоі тѣ гѣчѣе, каре арѣ маі дрепт.

¹⁾ Antonio Foresti nel Mappamondo storico. tom. 6. lib. 2. cap. 2. ²⁾ Sethus Calvisius in opere chronologico. ³⁾ Joannes Baptista Egnatius de romanis principibus lib. 2.

А н я . л 1359. „Mărind Стефан voivodăi Moldovei,“ zice Diaconul, „la Români —
 maî marii kьpopa фггърици fiind din Italia, се cred а fi din neamăi Волскіlor, (ачедіа
 фггъrind пре Рътені саѣ Ръші din Молдова дитъй къ дшшелъчизні, апоі къ пстереа, маі
 пре зрѣтъ аѣ примит леѣеа ші обичеізірле Рътеніlor, ка къ атъта маі лесне съ поатъ
 кьрпінде Молдова де ла дъшші) — греа пріче с'аѣ стърнит дитре доі фечіорі аі рьпо-
 сатълзі voivod, адекъ дитре Стефан ші Петръ, пентръ стълънїреа Молдовеі. Пентръ къ
 къ Петръ, тькар къ ера маі тїнер дн вьрстъ, цїнеа чеа маі mare парте а воіеріlor
 пентръ істіцимеа мїнциі лзі: ші ел къ сіргзїнциа са ші къ ацїсторїнциа Знггъріlor фггъrind
 пре Стефан ші пре воіерї, карїі пѣ і-аѣ пѣтѣт траѣе дн партеа са, аѣ кьрпїне тоатъ
 Молдова. Іаръ Стефан къ воіерї сѣі пенѣтгнд рьвда недрентатеа че і се фькьсе, ші
 темъндсе ка пѣ кьтва Петръ довьндїnd domnia сѣі факъ чева маі рьѣ, аѣ пьззїт ла
 Kazimїr країл Полонїеі, кареле авеа ші бапї ші оасте дестълъ, рьгъндсе ка сѣл ацї-
 те, ші легъндсе, къ де ва довьндї domnia Молдовеі, тоатъ деара, ел ші зрѣтторї сѣі
 вор фї кредїнциоші сьнзшї аї країлзі Kazimїr, ші аї зрѣтторїlor лзі. Кареа кондїціе
 примїндзо Kazimїr din сьатъл дїванълзі сѣѣ, аѣ трїмїс оасте din Краковїа, Sandomїr, Лъ-
 влїн ші din Рьсіа, къ Стефанъ, ка сѣл пьлъ дн сказьл Молдовеі. Оастеа ачеаста пор-
 пїnd дндатъ дшлъ Съл-Петръ, ші ацїзгъндѣ ла пьшътъл nemїчїlor, вр'о кьтева вьтълї
 мїчї аѣ ші спрїжїнит къ порок де ла nemїчї, карїі се ферїа де вре о вьтаїе де пїлї.
 Іаръ Петръ днкьнцїсрнд вьтаїа де пїлї къ Стефан ші къ Лешїї, с'аѣ диторсѣ ла дн-
 шълъчїзнї. Ера дн цїнътъл Сепенїкълзі нїще пьдсрї фозрте марї, ші не agonїcite, че се
 кіема Плонїї de Ромъні, прїп карїі треьсеа сѣ треакъ Стефан къ оастеа лешеаскъ, ка
 сѣ стрѣватъ дн Молдова. Пьдсрїле ачестеа, чеї десїре партеа лзі Петръ пре льнгъ кьї
 ле аѣ тьїат къ фїреьзрї аша, кьт копачїї де жьбе пьрцїле, ші деа дреанта ші деа стълъ-
 га аѣ стат пьтаї днцънцї, ка днпїнгъндзі де амъндозъ пьрцїле зьл сѣ обоаре пре
 алъл сїре дръм. Дитрнд аша даръ Полонїї саѣ Лешїї дн пьдсре, Ромънїї аѣ днпїне
 копачїї чеї дн капете, ші копачїї кьзънд знїї пре алцїї, аѣ оборжт престе дръм, ші аѣ
 сдробїт ші днкьркат пѣ пьтаї пре воїчї, чї ші каїї, ші армеле фьръ де рьсвоїѣ. Пен-
 тръ къ тръпїнїле ші ратърїле пре чеї маі вїтежї воїчї днкъ і-аѣ тьртїт, ші ле аѣ вь-
 тьмат ла знїї тьнїле, ла алцїї пїчоареле ші ла маі тьлцї алте пьрцїї але трънълзі. Чеса
 лалъ тьлцїме сьлїмънтъндсе аѣ примит цїгъл сьпънерїї, ші къ чева маі тьлцї с'аѣ прїне
 де кьт с'аѣ тьїат. Прада, кареа о аѣ довьндїтѣ, къ атъта аѣ фост маі пьлкътъ nemїчї-
 лор, къ кьт аѣ фост маі дитреагъ. Кьчї тькар къ каїї маі mare парте ера стрѣцїї де
 арборї, тотъшї армеле, вештїнтеле ші зпелтеле, фїнд къ нїменеа аѣ пѣтѣт скьпа саѣ
 дьче чева дндързїт, с'аѣ кьрпїне де вїрїторї. — Азїнд Kazimїr країл de пердереа
 ачеаста, аѣ трїмїс пре знїї дитре аї сѣ сѣ рькьзтїнере пре чеї прїпшї, ші дьндзі Ро-
 мънїї пре зшор, къ мїк прецѣ аѣ рькьзтїнърат ші пре остапї ші пре челалалт пород.
 С'аѣ фост прїне дн перїреа ачеаста Свїгнеѣ din Одешїка ші каса лзі Дзъбно, тошъл
 кардїналълзі ші епїскопълзі Краковїеі Свїгнеѣ, кареле пьлъ ла моартеа са аѣ шкїонътат

петръ вѣтъареа флериор пчоарелор, кареа агъзи о аѣ кълтат. Наводе дин Таѣн, фечіоръл лѣ Andreiș din Таѣн палатинълѣ дин Краковіа, фънд дин примекдіа ачеаа с'аѣ рѣшат а се маї дитъли кѣ татъл сѣѣ ші кѣ претенїї, ші дин локъл дн кареле с'аѣ дитъмилат періреа, аѣ мерс ла Рома, ші с'аѣ хіротонїт преотѣ..... Пѣдъріе ачестеа кѣ време лѣкръндѣсе с'аѣ фѣкѣт къшнзрі. Доѣъ-спре-зече стеагзрі с'аѣ принс де ла По-лонї, треї крѣїещї, ші позъ шлектешї.“

Ашшдереа скріѣ Кромер ⁴⁾, Бриетіе ⁵⁾, Алѣн ⁶⁾, Сарнікіе ⁷⁾, Спондан ⁸⁾, Міховіе ⁹⁾, Стріковскї ¹⁰⁾, Калвісіе ¹¹⁾ пѣне дитъмлареа ачестеа ла аял 1360, іаръ Хофман ¹²⁾ ла аял 1369.

Іаръ преа вестїгъл Енгел, дѣпъ обїчеїл сѣѣ аша дикъчеше тоатъ історїа ачестеа: „Дитъїѣ ¹⁾ адѣче къвїнтеле лѣ Стріковскї, кареле аша скріе, ка ші Длѣгош, прекъм скрісеїѣ маї пайнте, апої скріе аша: „Се vede а фї адеѣрат, кѣ ачї се аместекъ дої Kazimiri, зъл дин аял 1359, ші алтѣл дин аял 1450.“ А доѣа ¹³⁾: ла аял кѣм і се паре 1361, ла § 8-ле скріе: „Сас фїїл ші зрїтѣорїл лѣ Драгош аѣ domnit 4 ані, де ла 1361 пѣлъ ла 1365. Маї тѣлт пѣ шїм деспре дѣпсъл. Днї адѣк амїнте, кѣ дин пѣтеле С а с, оаре зиде с'аѣ днїс, кѣ Сас водъ аѣ фост де неам Сас, саѣ кѣ пѣтѣ-са аѣ фост Саскъ саѣ Съсоакъ. — Історїа Молдовїї дитрѣ диченгт пѣ вїне терѣе, дакъ аѣ стѣпнїт аша де пѣдїн domniї чеї дїнтї, прекъм скріе Мірон, адекъ: Драгош 2 ані фечіоръл лѣ, Сас 4 ані, деспре але кърѣїа фанте нїмїка се скріе: Лацко, фїїл лѣ Сас 8 ані. Драгошѣ аѣ треѣїт сѣ фїе вїне вѣтръл, кѣнд с'аѣ стрѣмѣтат Ромънїї дин Мара-тѣрѣш, ка пѣ пѣтаї пре фечіор, чї шї пре непот сѣї дѣкѣ кѣ сіне.“

Маї пре зрїтѣ ачелашї Енгел ¹⁴⁾ адѣче къвїнтеле лѣ Пеїссонел дин паѣна 216, каре диторкъндѣле де пре фрѣнїе пре ромънїе сѣлъ аша: „Дѣпъ кѣм скріе Дреке ворнїкъл:

Драгошѣ	аѣ domnit 2 ані.
Сас водъ	— 4 —
Лацко водъ	— 8 —
Бордан водъ	— 6 —
Петръ водъ	— 16 —
Roman водъ шї Стефан водъ	— 7 —

карїї фак ла олатъ 43 de ані.“

Дадатъ дѣпъ ачестеа, каре ле адѣсеїѣ ачї маї сѣсѣ, іаръшї скріе Енгел ¹⁴⁾ прекъм зрїмсазъ: „§ 9. Фїїл лѣ Сасѣ, Лацко аѣ domnit 8 ані, де ла 1365 пѣлъ ла 1373.“ Де ачї пѣшїнд маї пайнте тот ачелашї Енгел ¹⁵⁾ скріе: „§ 10. Бордан аѣ domnit 6 ані, де ла 1373 пѣлъ ла 1379..... Пре ачестеа дн пѣтешѣ Кантемір: „Фїїл лѣ Лацко шїл пореклеше: „Мъш а тѣ.“ Деспре ачестеа такѣ аналїї Рѣсеїї шї хронїка Іашїлор. „Дн-сѣтпареа лѣ Скарлатѣ Водъ, нїчї поменеше пре Борданѣ Водъ. Мірон зїче, кѣ Бордан Водъ аѣ фост зрїтѣорїѣ, іаръ пѣ фечіор лѣ Лацко Водъ.“

Ачестеа скріе преа вестїгъл Енгел, адеѣрат зрїмънд пре Мірон, пре Пеїссонел,

пре Кантемір, ші пре Аналіста Рѣссек; чи еѣ авторітор, пре каріі і-аѣ зршат преа-
вестіа Елгеа, кѣм ані зісѣ ші ла аніі 1284 ші 1309, нѣ почіѣ креде, центрѣ кѣ хрі-
совѣа а лѣі Лѣдовікѣ чѣлѣ дінтѣіѣ краіа лѣі Унгаріеі, кареле се аѣлѣ ла Вагнер¹⁶) скрісѣ
дін аѣтентікѣ копіе а Конвентѣлѣ дін Лелес, ші сѣлѣ аша:

„Лѣдовік дін мѣла лѣі Дѣмнезеѣ Краіа лѣі Унгаріеі ш. ч. днторкѣндѣне кѣцѣтѣа ініміі
Ноастре сире сѣргіторіа лѣрват Балк, фіїа лѣі Сау воіводѣа Ноастрѣ дін Марамѣрѣш,
іѣвітѣа ші кредініосѣа Ноастрѣ, ші адѣкѣндѣне а мінте де преа неѣтѣсѣрате слѣжѣеле лѣі,
каре Ні ле аѣ фѣкѣт де атѣчї, де кѣнд кѣ аша де фѣрбінте драгосте с'аѣ лінїт де Ма-
естатеа Ноастрѣ, кѣт дін цѣара Ноастрѣ чѣа Молдовенеаскѣ лѣсѣнд ші нѣлѣнд дѣлѣ
спате пре іѣвітїі пѣрїнїїі сѣі, ші пре маї мѣлте фѣрїїї сѣѣ рѣденїі але сале, ашїшѣереа
ші тоате вѣлѣрїле сале, кѣте аѣ авѣт дн цѣара ачѣеа а Ноастрѣ, аѣ венїт дн кѣрїмеа
Ноастрѣ а Унгаріеі сѣлїт сїлѣа дрептеї Ноастре, ка сѣ плїнеаскѣ слѣжѣеле, каре дін сїр-
гїнїца кѣ ел пѣскѣтѣ ле кѣпоскѣсе а Не фї спре крѣщереа чїнстеї ші а пѣтерїї Ноастре,
фѣкѣндѣсе плѣкѣт Маїестатеї Ноастре; Ної дарѣ сокотїнд ачѣеа ші алте преа тарї вред-
нїїї але слѣжѣелор лѣі, каре кѣпоскѣндѣле кѣ ле аѣ фѣкѣт кѣ чѣа маї тарѣ рѣлѣ а сїр-
гїнїцеї прѣтѣтїнденѣа; ші маї алес дн зїеа цѣара Ноастрѣ чѣа Молдовенеаскѣ, нѣ фѣрѣ
де вѣрсареа пропїрїлѣі сѣѣ: сѣлїде, ші сѣфѣрїереа рѣнелор чѣлор де моарте, кѣ оторѣреа
чѣа тїрѣнеаскѣ а фѣраїлор сѣі ші а маї мѣлтор сѣлїторї: кѣ deadїнѣа креденї кѣ ле
ва фаче ші де ачї днїнїте, ші аша цїсѣкѣнд а фї дїрент, ка чѣлор вреднїчї, вреднїче,
чѣлор тарї, тарї дарѣрї сѣ се деа, ші сѣдорїле ші остенелеле кѣ богатѣ сѣлѣрїе сѣ се
цѣарѣ ші сѣ се рѣспїлѣтеаскѣ; дн семѣл маї алесїї Ноастре іѣвїрї ші арѣтѣрїї дра-
гостеї, зп сат; че се кїамѣ Кѣхнїа (Кухня) дін цѣара Ноастрѣ а Марамѣрѣшѣлѣі, кѣ
алте сате кїемате Іоод, Бочкоѣ, доѣлѣ Вїзоѣ, Монѣе, Борош, ші доѣлѣ Селїце дін нѣмїта
цѣарѣ а Марамѣрѣшѣлѣі, че се дїн де ачелашї сат Кѣхнїа, кѣ тоате фолосрїле лор, а-
декѣ кѣ апеле, пѣдѣрїле ші мѣлїїї, ші кѣ тоате кѣте се дїн де дѣлселе макар кѣм се
кїамѣ, каре аѣ венїт ла мѣлїле Ноастре чѣле кѣрїеїїї де ла воїводѣа Богдан, ші де ла
фїї лѣі, адекѣ де ла кѣпоскѣїїї некредініошїї Ноастрїі, центрѣ влѣтѣлмате днсемѣаре а
некредініцеї лор, дін ачѣеа прїчїнѣ, кѣ ачелаш Богдан ші фѣчїорїі лѣі фѣлѣрѣндѣсе де
дїаволѣа немікѣа неамѣлїі оменеск, ші тарѣ рѣнїндѣсе де ачела ініма лор кѣ сѣцѣата
рѣтѣїїї ші кѣ венїлѣа дншѣлѣчїлїї, ла ачѣеа с'аѣ дндемнат, ка сѣ се ласе де калѣа
дрептѣїїї, ші маї адесе-орї рѣтѣїнд де ла статорнїчїа даторїнїцеї чѣї кредініоасе, сѣ
треакѣ пре аскѣпс дін кѣрїмеа Ноастрѣ а Унгаріеі дн зїеа цѣара Ноастрѣ чѣа Молдо-
венеаскѣ, ші кѣпрїнзїндѣо сѣ се сїлеаскѣ а о дїнеа деа пѣрѣреа сире рѣїнїеа Маїеста-
теї Ноастре, сѣлїт ачелашї мѣте дїрїлте ші венї, сѣлїт каре с'аѣ авѣт ші цїнѣт ші пѣлѣ
акѣта, дін вѣлѣ воїнда ші днвоїреа Преа днлїцатеї Прїнїїсѣе Доамнеї Елісабет кѣрїесѣї
Унгаріеї Маїчеї Ноастре чѣї преа іѣвите, ші дін сѣатѣл чѣл рѣскопт ал Прѣлацїлор ші
Баронїлор Кѣрїмеї Ноастре, лѣзїндѣсе де тот нѣмїтеле сате де ла ачелашї Богдан ші
де ла фїї лѣі ка де ла нїце неврѣднїчї сире днпрозїреа алтора; ка сѣ нѣ патре ші

алції знае ка ачестеа, стрікандъсе ши кіемъндъсе дндъръит ши тоате къръиле кѣте аѣ фост авѣт нѣмѣлѣ Bordan ши фечіоріѣ лѣ десуре зіселе сате, ле ам дат, дѣрѣт ши чін-стѣт нѣмѣлѣлѣ воїводѣлѣ Балк, ши прінтр'днѣлѣ лѣ Dragѣ, Dragomer ши Стефан фракціор лѣ челор де зн пѣтече, мошенилор лорѣ, ши тѣгѣрорѣ зрѣторілор лор кѣ кѣдінѣ деа пѣрѣреа ши некіемъчїоасѣ дндърълѣтѣ, ка сѣ ле мошениасѣ, цїнѣ ши аїѣ, шѣтѣвїте ре-тѣлѣнд кѣдїнѣеле алтора. Днѣтрѣ а кѣрѣла лѣкрѣ поменїре ши тѣрїме деа пѣрѣреа, ам дат ачест прївїлегіон днѣтрѣт кѣ астенїка ши дндѣлеката печетеа Ноастрѣ, че спѣнзѣрѣ де дѣнѣлѣ. Дат прїн шѣнїле Чїнетїтѣлѣтѣ дн Хрїстос Пѣрїнтѣлѣтѣ Домнѣлѣ Ніколае Архі-епїскопѣлѣтѣ дн Стрїгон, ши ал локѣлѣ ачелѣла Комїтѣлѣтѣ деапѣрѣреа, Канчеларїѣлѣтѣ Кѣрѣцї Ноастрѣ, їзвїтѣлѣтѣ ши кредїнїчїосѣлѣтѣ Ноастрѣ, а патра none але лѣтѣ Феврѣсарїе дн анѣл Домнѣлѣтѣ 1365, їарѣ ал Крѣїмеї Ноастрѣ 24, фїїнд Архіепїскопї чїнетїцїї дн Хрїстос Пѣрїндїтѣтѣ ши Домнїтѣтѣ ачеламї Ніколае ал Стрїгонѣлѣтѣ, Тома ал Колочеї, Ъголін ал Спада-тѣлѣтѣ, Ніколае ал Іадреї, ши Еліа ал Рагѣзетї; Епїскопї Дїмїтрїе ал Орѣзїт, Домїнїк ал Ардеалѣлѣтѣ, ш. ч. л; Мѣрїцїї бѣрѣвїцї: Ніколае Конт. Палатїн, Дїонїсїе Воївод Ардеа-лѣлѣтѣ ш. ч. л.

Дїпломатѣлѣ саѣ хрїсовѣл ачеста, дншротїва кѣрѣла нѣмат ачела ва грїлѣ, кареле нѣ шїе крїтїка, кіар аратѣ, кѣ тоате зіселе преа вестїтѣлѣтѣ Енгал, кѣте адѣсеїѣтѣ маї пайнте ла анѣл ачеста, сѣлѣт токма бѣрѣеле, де веї лѣа афарѣ че скрїе десуре мама лѣтѣ Сас Водѣ, кареа аѣ пѣтѣт фї сасѣт дн комїтатѣлѣтѣ Сценѣнѣлѣтѣ, саѣ дн цїнѣтѣлѣ Бїстрїцїтѣ, де знде о аѣ пѣтѣт лѣа шїе мѣїере Драгош, каре, оаре ешїтаѣ дн Марамѣрѣш дн Молдо-ва? ши дн че тїмї? Кѣчї не вртемеа кареа о отѣрѣще преа вестїтѣлѣтѣ Енгал кѣ аѣторїлор ел адѣшїтѣ, сѣ фїе ешїт, нѣ ласѣ хрїсовѣл, пентрѣ кѣ аратѣ, кѣ бѣнѣрїле лѣтѣ Bordan, ши але фечїорїлор лѣтѣ челе дн Марамѣрѣшѣ, країлѣтѣ Ънгарїеї Ісдовїк чел дїнѣтѣїѣ пентрѣ а-чесеа ле аѣ дат ши дѣрѣт дн анѣл 1365 фечїорїлор лѣтѣ Сас Водѣ, лѣтѣ Балк, Drag, Дра-гомер ши Стефан, пентрѣ кѣ ачелїа, дѣнѣт че аѣ оторѣт Bordan кѣ фечїорїї сѣї пре Сас Водѣ татѣлѣ лор, ши аѣ кѣрїне Молдова, аѣ венїт дн слѣжѣва лѣтѣ Ісдовїк, днкінѣндѣтѣ ши Молдова, кареа о перѣдѣсе. Аша дарѣ кѣ фѣндаметѣтѣ днкід еѣ: днѣтѣїѣ, кѣ Bordan нѣ дѣнѣт Лацко де ла анѣл 1373 нѣлѣт ла анѣл 1379 аѣ домнїт дн Молдова, чї кѣ мѣлѣт маї пайнте де анѣл 1365; кѣчї зіче Ісдовїк країлѣтѣ дн хрїсовѣл сѣї, кѣ Bordan аѣ кѣ-прїне Молдова сѣ о цїнѣт пѣрѣреа. А доѣа днкід еѣ: кѣ Лацко н'аѣ пѣтѣт фї фечїорѣл лѣтѣ Сас Водѣ, ал кѣрѣла фечїорї аѣ трекут дн Ънгарїа. А треїа зік, кѣ їсторїчїї лешенїї нѣ аместекѣтѣ пре дої Казїмїрї, кѣм скрїе преа вестїтѣлѣтѣ Енгал, чї скрїїѣтѣ адеврѣлѣ, лѣнѣнд афарѣ че скрїїѣтѣ десуре зрїреа Ротѣнїлор, десуре кареа маї мѣлѣт ам кѣвѣнѣтат ла ані трекуцїї; пентрѣ кѣ дѣнѣт хрїсовѣл ачеста се поате зіче, кѣ Стефан, ал кѣрѣла фечїор Стефан ши Петрѣ с'аѣ фѣлдіг дн анѣл де акѣм пентрѣ домнїа Молдовїї, аѣ фост фечїор лѣтѣ Bordan Водѣ. Дѣнѣт сокотеала ачеста а меа, де лї се ва пѣреа ши алтора бѣнѣт прекѣм требѣе сѣ лї сѣ парѣ, дн зрѣта хрїсовѣлѣтѣ челѣтѣ адѣс, кареле се цїне дн орїцї-нал дн архївѣл преа днлїцатѣї кѣмѣрї анѣгрѣцїї де кѣрѣте дн Бѣда, тоатѣ сереа (so-

gies) domniilor din Moldova, дичешнд де ла Драгош Водъ пълъ ла Петръ Мъшат Водъ, ва мерце аша:

1. Драгош.
2. Сас, фийл лѣ Драгош.
3. Богдан, зчигъторѣл лѣ Сас.
4. Стефан I. фийл лѣ Богдан.
5. Петръ I. фийл лѣ Стефан челѣ динтъѣ, деспре кареле скрѣ историчѣи лешѣ ла ашл де акъм.
6. Лацко, фийл лѣ Петръ челѣ динтъѣ.
7. Петръ Мъшат, деспре кареле воѣ кѣвлѣта маѣ тѣлѣ ла локѣл съѣ.

Чи аша дптокпнд сереоа domniilor din Moldova, асторѣи де преа вестѣлѣ Енгел адѣшѣ рѣтѣн де скъдере, дпн презѣт кѣ дѣлѣл. Тѣ четѣторѣлѣ гъчешѣ динпре domniѣ Молдовѣи ачѣ пѣтѣрацѣ, каре кѣнд, ми кѣт аѣ domniѣ? Дарѣ маѣ алтпнтрелеа гъчешѣ, де кѣт кѣт аѣ гъчѣт чеѣ че п'аѣ четѣт хрѣсовѣл маѣ сѣс адѣс. Bezѣ ми ашл 1387.

¹⁾ Joannes Dlugossius in historia polon. lib. 9. ad ann. Chr. 1359. ²⁾ Martinus Cromierus de origine et rebus gestis polonorum. lib. 12. ³⁾ Philippus Briccius in chron. universali ad ann. Christi 1359. ⁴⁾ Petrus Albinus in commentatione de Valachia pag. 160. ⁵⁾ Stanislaus Sarnitius in annalibus polonicis lib. 7. cap. 1. ⁶⁾ Henricus Spondanus in continuatione Baronii ad ann. 1359. Nr. 10. ⁷⁾ Michovius lib. 4. cap. 10. ⁸⁾ Strykovsky editi Königsberg p. 440. ⁹⁾ Sethus Calvisius in opere chronologico ¹⁰⁾ Joannes Jacobus Hofmanus in lexico universali. ¹¹⁾ Joann. Christ. Engel in antiq. Historia Moldaviae pag. 106. 107. ¹²⁾ Idem Engel ibidem p. 107. 108. ¹³⁾ Idem Engel l. c. ¹⁴⁾ Idem Engel l. c. ¹⁵⁾ Idem Engel ibidem pag. 109. ¹⁶⁾ Carolus Vagaer in Dissertatione de Cumania Nr. 4.

Ашл 1360. Ам фѣгъдѣт ла ашл 1309 кѣ ла ашл де акъм воѣ адѣче зѣселе лѣ Дѣканѣѣ¹⁾; ѣатѣ ачелеа, ворѣнд ел деспре Стефан Дрош краѣл Сербѣѣ, сѣпъ аша „Ам кѣртеа лѣ ера атѣлѣ чеѣ маѣ де фрѣте, карѣи ера прѣсѣцѣ дпн комѣтатѣл Хелмеѣ: деспотѣл Вѣкасѣн ми фрѣтеле лѣ Дѣлеска Маргнаѣчѣл, ми комѣтѣл Воѣсав дпн Дѣвѣа фѣѣл лѣ Воѣк, карѣи атѣта пѣтеа ла Дрош, кѣт ел пре деспотѣл Вѣкасѣн л'аѣ пѣмѣт краѣѣ, дпнѣндѣшѣ шѣ пѣтеле де „Амѣрат, ми депѣдѣнд дѣпъ ачелеа пре Слава мѣтереа са, фѣта лѣ Вѣлкаѣк воѣводѣлѣ Вѣлахѣѣѣ, аѣ лѣат пре Елѣсавѣта фѣта комѣтѣлѣ Воѣсав.“ Кѣ-вѣнтеле ачестеа а ле лѣ Дѣканѣѣ сѣпѣт дестѣл де кѣар, тотѣшѣ преа вестѣлѣ Енгел²⁾ скрѣе аша: „Деспре Влаѣк дпн, кѣ Лѣна фѣта лѣ с'аѣ мѣрѣтат дѣпъ Стефан Дрош ал V-ле дпн ашл 1355, ми де ачестѣ с'аѣ депѣдат пре ла ашл 1360.“ Чи пѣ аѣеа дрепѣт сѣ зѣкъ аша Енгел, кѣчѣ пре фѣта лѣ Влаѣко сѣѣ Лацко челѣ дпн цѣара мѣнтенеаскѣ, пѣ тре-вѣѣа сѣ о пѣтеаскѣ Лѣпъ, чи Слава, кѣт ам зѣе ла ашл 1309.

Анопѣмѣл ромѣнѣск³⁾ дпкѣ скрѣе: „Ал опѣтелеа, Николае водѣ сѣп Александрѣ водѣ лѣат 1360—1366 ла лѣатонѣсѣѣ пѣ есте, дар ла мѣпѣстѣреа Кѣтѣмѣлѣнѣлѣ се веде зѣгрѣвѣт кѣтор, дпнд вѣсерѣка дпн дпнрѣжѣреа лѣ кѣцѣгатѣ, дпн каре се кѣпоашѣ, кѣ дпн domnia лѣ с'аѣ дпнѣт вѣсерѣка, сѣѣ аѣ префѣлѣт'о. Се гъсѣск ми хрѣсоаве але лѣѣ, дпн каре се кѣпоашѣ, кѣ аѣ domniѣ. Мѣрѣнд, с'аѣ дпнрѣлат дпн мѣпѣстѣреа Кѣтѣмѣлѣнѣлѣ.

Пре шатра торжънствъ се ашь скріе аша: „Леат „ατξς (1366) Николае водъ сін Александръ водъ. Ачеші дої допні аъ допніт ані 21.“

Преа вестіа Еугеа ⁴⁾ адаогъ зікнд: „Ачестъ крѣдінчюсѣ крѣмїи зпгърешї воївод Александръ, дъпъ вълеле паней (прекзѣ скріе Пеїакевичї дн історїа Сербїеї пац. 317, пѣ-таї кѣт грешеше, кѣ зрѣнд пре Лѣккарї зиче: кѣ Александръ аъ тѣрїт дн ашь 1350) аъ авѣт дпгѣиашї датъ мѣере де леаеа рѣсрїтѣлї кѣ кареа аъ фѣкѣт пре фїѣл шї зр-тѣторїа съ Ладїслав саъ Влаїк: дъпъ ачееа аъ авѣт алтѣ мѣере католикъ, ашьме Клара, кареа аъ трѣг шї дъпъ моартеа лї, шї а кѣреїа о фатѣ с'аъ тѣрїтат дъпъ Страшїмїр вългтрескѣл ван дїн Відїн, а доза фатѣ Анка, прекзѣ се веде, с'аъ тѣрїтат дъпъ країа Сербїеї Сїмон Стареї пре ла ашь 1370.“

„О скрісоаре де торжѣнт де ла Кѣмнѣзѣг аратъ шї пре алт фечїор а лї Александръ водъ, ашьме Николае, кареле аъ тѣрїт дн ашь 1366 (Breviario Valachico). Ної пѣ щїм дїн кареа мѣере с'аъ пѣскѣт Николае, шї маї пѣщїн щїм допнїт'аъ дн Валахїа саъ пѣ, тѣкнд десїре ачееаста хропїїле.“

Еъ адѣк дпгѣїѣ зп хрісов ал країкѣл Лѣдовїк, апої мї-оїѣ спѣне цїздеката, каре хрі-сов дн адѣче Варнер ⁵⁾ дїн оріцїнакѣл че се цїне дн конвентѣл Лелескѣлї, шї сѣпъ аша:

„Лѣдовїк дїн мїла лї Дѣмнезеѣ Країа (Угарїеї), тѣтѣрор крѣдїнчїошїлор сѣї, Пре-ладїлор, Архїмандрїцїлор, Препосїцїлор, Прїорїлор, шї челора малте фече вїсерїчещї; а-шїндереа Баронїлор, Комїтїлор, Кастелманїлор, Немешїлор (саъ воїерїлор) шї Олѣташї-лор, шї алтор оаменї де тѣкар че статѣ шї тѣрапѣ вор фї, шї тѣрѣе сѣ се ошеаскѣ, карїї локѣск дн комїтатѣл де Унгѣ, шї вор ведеа ачееаста, сѣпѣтате шї грацїе! Фїїнд кѣ оаре-кѣнд Воїводѣл цѣрїї мѣтенецїї, ка зп неадѣкѣторїѣ ашїнте де фачерїле Ноа-стре челе де вїне шї нешѣлѣшїторїѣ, крѣдїнѣа са шї кѣрцїле каре с'аъ легат шї фѣкѣт дптре Ної, шї ел десїре нїше фѣгѣдїнѣе, дѣрї шї кѣдїнѣе але Дѣмнїеї Ноастре чеї фїреше Ноѣз кѣвїнчїоасе дпкѣ трѣнд пре лѣме, кѣ сѣтѣеащѣ дпдрѣзпїре але кѣлка пѣ с'аъ дпфрїкошат, шї маї пре зрѣтѣ мѣрїнд ел Ладїслав фїїл лї прїн Ної ка прїн Дѣмнѣл сѣъ чел фїреск недрѣтѣрѣндѣне, шї нечеркѣндѣне пре Ної, дптрѣ ачееашї а Ноастрѣ деарѣ мѣтенеаскѣ, кареа се кѣвїне Ноѣз дїн кѣдїнѣщѣ шї рѣндѣл па-щерїї (stemma) редїкнд дн (ватцїокѣра) Дѣмнѣлї сѣъ, де ла кареле ар тѣрѣї сѣ аївѣ стеммеле сале, дптрѣ ачееашї цѣрїї а ноастре (сказн) дїн некрѣдїнчїоаса воїе шї дпцелечере а Рѣтѣлїлор шї а локѣїторїлор цѣреї ачееїа, дн локѣл тѣтѣне-сѣъ (аъ дп-чепѣт) а допнї, авѣнд Ної словозенїе шї пѣтере де а ашѣра кѣдїнѣеле Ноастре карїї дїн веїкїѣ обїчеїѣл сѣщїлор Країлор челор маї дїн пашїтеа Ноастрѣ, шї дѣлѣ обї-чеїѣл дн Крѣмеа Ноастрѣ сѣпѣтеї даторї а вѣ скѣла ла дпїореа метелор, шї мѣнтѣїреа отарелор Крѣмеї Ноастре дїн тѣлїле орї кѣрора рѣсрѣїторїї, ка сѣ ле дппревнѣт іарѣшї кѣ Крѣмеа Ноастрѣ, кѣ тоатѣ вѣрѣтѣеа сѣ Не скѣлѣт, шї кѣ тоатѣ пѣтереа сѣ Не сїлїт; крѣдїнчїошїлор Нострїї челор дїн адѣнареа воастрѣ кѣ нешїкѣтѣ зїсѣ крѣїеаскѣ порѣпчїт, ка авѣнд порѣпѣка ачееаста, кѣ тоцїї дн комнѣн, шї фїеше кареле де остѣї сѣ

въ гѣтѣи къ каі, къ арме ші къ алтеле, каре сѣнт де лінеъ да рѣвоіѣ, ка дп сѣрѣтоа-
реа вѣтоаре а Сѣлтѣлі Аностоі Матіа съ Не аѣіѣнѣдѣі дп Тімішоара фѣрѣ де зѣбавѣ,
ка съ здровім дппетріреа нѣмѣтѣлі нѣтѣк ші рѣсвѣтѣторіѣ, крѣдѣнѣоасе ші пѣкѣте
шерѣріі бѣрѣтѣше фѣкѣнд пѣптрѣ Ноі, ші сѣлта Корона Ноастрѣ. Каріі де вѣці фаче
аша, крѣдѣнда воастрѣ къ вѣпѣ воіѣндѣ крѣіеаскѣ пріміндѣ—о о вом аѣеа комѣндатѣ ші
пѣкѣтѣ, іар де кѣтва пѣцѣне дпнтре воі къ іскодіте прілеѣісірі, ші орі че претѣстѣ н'ар
вені да стеагріле Ноастрѣ; атѣнчі воѣѣ комѣтѣлі ші ѣісдектѣорііор воіерѣці дпн комі-
тѣтѣа де Дпг въ порѣнѣім сѣнт лѣареа ѣістеі ші перѣдеа воастрѣ, ка пре тоѣі нѣме-
шіі, ші пре чеіаіаціі осташі, каріі се вор траѣе де ла оастеа Ноастрѣ, съ Нп скрѣіці
дрѣпт ші фѣрѣ де о іѣртініре; каріі кѣт съ се нѣдепсаскѣ пѣптрѣ пѣаскѣітареа лор,
нѣтѣі Ноі вом ѣісдека, ші атѣнчі н'ор пѣтеа дпнпѣта Маіестатеі Ноастрѣ. Ші воіт, ка
ачестеа дп нѣмѣтѣа комітат прѣатѣтѣндеа съ се вѣстеаскѣ. Дат дп Вісеград, дп а-
ѣіѣнѣа Бѣботѣзеі дпн аѣл Доѣнѣлі 1365.“

Пагѣѣ къ хрісовѣа ачѣста е тѣлкат де моііі, ші дрѣпт ачѣса нѣ прѣтѣтѣнде се
поате четі ші дпдѣлеѣе; тотѣші поці кѣлеѣе дпнтр'ѣпсѣл: дптѣіѣ, къ аѣоіпѣл рѣпѣнск
да аѣл 1360 къ тотѣл ш'аѣ піѣрѣѣт мершіі пѣптрѣ іпскрѣпѣціа мортѣнтѣлі дпн Кѣпѣлѣнпг,
кѣчі хрісовѣа кіар аратѣ, къ Ладіслав аѣ зрѣат тѣтѣнѣсѣѣ, адекѣ лѣі Александрѣ, тѣкар
къ аѣоіпѣл пре Ладіслав, саѣ Ладко, саѣ Влаіко, къ тотѣл дп ласѣ дпн скреѣа доѣнп-
лор дпн Валахіа фѣрѣ де вре зп фѣндѣмент, кѣт воіѣ арѣта да аѣпіі вѣіторі. Іпскрѣпѣціа
мортѣнтѣлі пѣптрѣ ачѣеа тотѣші поате фі адеѣвратѣ, пѣптрѣ къ Ніколае, ка зп фѣчпѣр
де водѣ, с'аѣ пѣтѣт нѣмі водѣ, ва дпкѣ ші хрісоѣе аѣ пѣтѣт да, тѣкар къ н'аѣ доѣпѣт
ел, чі фратѣсѣѣ; а доѣа, къ преа вѣстѣтѣл Епгел дпкѣ грѣшеѣе ші ачі скрѣіпнд, къ Але-
ксандрѣ водѣ пѣрѣреа аѣ фѣст крѣдѣнѣіос крѣімеі зпгрѣщі, кѣчі хрісовѣа нѣ зіѣе аша, чі
токѣа дппрѣтѣлѣ. Везі ші аѣл 1345.

¹⁾ Carolus Ducangius de familiis serbicus et dalmaticis Nr. 63. ²⁾ Joannes Christianus Engel in antiq.
historia Valachiae part. 1. pag. 153. ³⁾ Anonymus valachicus cap. 44. ⁴⁾ Engel l. c. ⁵⁾ Carolus Vag-
ner in Mss. dissertatione de Cumania Nr. 3.

А п ѣ л 1362. Корніде¹⁾ адѣче зп хрісов аі краіѣлі Лѣдовік дат дпн Кѣменек,
дп октаѣе Іспасѣлі аі аѣлѣі 1362. къ кареле краіѣа дѣрѣше сатѣа Зласд дпн ѣіпѣтѣл
Дѣвіі. рѣпѣнѣлі комѣтѣлі Ладіслав, фііѣлі лѣі Мѣшат дпн Алѣаш, ші пріптр'ѣпсѣл фіі-
лор сѣі, лѣі Петрѣ, Іоанп, Ладко ші Мѣшат, ші'а дѣрѣше дпн рекѣмѣндѣреа воіѣвоѣлі
Діонісіе, пѣптрѣ тѣлте вѣрѣднѣіі аіе рѣпѣнѣлі комѣтѣлі Ладіслав, дппрѣсѣл къ пѣдѣреа
че се кіатѣ Тітош.

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 2. pag. 165.

А п ѣ л 1363. Дѣпѣ кѣт аратѣ хрісовѣа вѣѣе-воіѣвоѣлі Петрѣ де ла Корніде¹⁾, дп
аѣл ачѣста с'аѣ стѣтѣт рѣпѣнѣлі комѣтѣа Ладіслав, чел де ла аѣл трекаѣт дпн Зласд пріп
капѣтѣлі дпн Бѣлград, ші пріп Сімон фііѣл лѣі Пѣзл, аі фііѣлі лѣі Барча, де ла кареле
се траг Бѣрѣщіі дпн Арѣеал. Зеік ші Стрѣіа дпкѣ се поѣенѣск дпн хрісовѣа ачѣста,
чі нѣтѣі ва піѣе кінезіі дпнтре Рѣпѣлѣ.

Тот дитръ ачест аѣ аѣ поръчѣт вице-воиводѣ Ардеалѣи Петръ, ка отъл капѣ-
лѣи дѣн Българд къ Михаил дѣн Шлеа се редѣмле пѣмѣнтѣл Данш, че се цѣнеа де Ал-
макерек, де ла сателе Кѣпшш шѣ Валдхид, дѣ партеа Маѣстрѣлѣи Иоанн, фѣилѣи лѣи Герге
дѣн Алмакерек, кареле ера де о видѣ къ Бетленещѣи, шѣ стрѣмош принѣлѣи Анафѣ; чѣ п'аѣ
лѣсат редѣмлареа Сасѣи дѣн Кѣпшш шѣ дѣн Валдхид, карѣи пре доѣ редѣмълѣторѣи і-аѣ съ-
цетат де моарте, прекъм аратѣ хрисовѣл іарѣшѣи де ла Корнидес ³⁾.

Копѣ ³⁾ дѣнкъ адѣче ѣн хрисов ал преа лѣминатеѣ фамѣлѣи комѣтѣлор Вашѣ, кареле
прекъм дѣнѣ адѣк аминте, с'аѣ фост шѣ тѣпѣрѣт дѣнтр'о кѣрѣчеа датѣ де комѣтѣл Данѣи
Вашѣ чел маѣ вѣтрѣн, ла аѣ кѣрѣѣа фенѣорѣи тѣ окротеск ка ла нѣще ѣченѣи аѣ шѣи, пѣлѣ
воѣѣ съвѣршѣи тѣнка ачѣаста пѣнтрѣ фолосѣл ромѣнѣлор, дѣнтрѣ карѣи ѣнѣи маѣ вреам'ар
порт, де кѣл съ скрѣѣ де ачѣстеа. Хрисовѣл зѣс сѣнѣ аша:

„Ноѣ Лѣдовѣк дѣн мѣла лѣи Дѣмнезѣѣ Краѣлѣи Унгарѣи фачем дѣнѣицѣаре прин рѣндѣл
ачѣстора тѣтѣрор кѣрора се кѣвѣне, къ Ноѣ шѣ пѣнтрѣ крѣдѣнчоаселе слѣжѣе але повѣлѣ-
лор вѣрѣаѣи Маѣстрѣлор Петръ Рѣѣѣ шѣ Дѣшеѣ фѣилор лѣи Иоанн дѣн Пѣнѣк остаѣилор Ма-
ѣстатеѣ Ноастрѣ, каре Нѣ ле аѣ фѣкѣт къ тоатѣ сѣргѣнѣа дѣн локѣрѣи шѣ тѣнѣнѣрѣи кѣвѣнѣнѣоа-
се, шѣ де аѣи дѣнаѣнѣе Не вор фаче къ вреднѣиѣи де лѣадѣѣ, шѣ ла ѣмѣлѣт рѣгѣмѣнѣтеа лор,
ашиндѣреа шѣ пѣнтрѣ шѣрѣѣреа шѣ десрѣдѣчѣнарѣа фѣрѣлор, тѣлхарѣлор шѣ алтор фѣкѣтѣорѣи
де рѣѣ, шѣ пѣнтрѣ тѣнеала шѣ одѣхна челор крѣдѣнѣиошѣи шѣ вѣнѣи, дѣсѣшѣи Маѣстрѣлор Пе-
трѣ шѣ Дѣшеѣ, іарѣшѣи лѣи Павл, шѣ Стефан фѣилор лѣи Николае, лѣи Сѣмон шѣ Лѣкѣшш фѣ-
илор лѣи Владѣслав шѣ Вашѣ, шѣ лѣи Иоанн фѣилѣи лѣи Тома верѣлор сѣи де не татѣ, дѣн
пѣнѣнѣреа пѣтерѣи чѣи крѣѣенѣи шѣ граѣѣа Ноастрѣ чѣа де осѣвѣи, ам врѣт съ ле дѣнѣдѣѣм, ва
ле-ам дат шѣ дѣнѣдѣѣт, ка еѣ дѣн отарѣл сатѣлѣи лор Цѣага дѣн комѣтѣтѣл Добочѣи, шѣ
дѣн пѣмѣнтѣл пропрѣѣ ал лор че се цѣнеа де Цѣага, орѣ ѣнде вор вреа, съ поатѣ фаче
шѣ рѣдѣка фѣрѣчѣи шѣ тот фѣлѣл де торѣтѣрѣи (кѣнѣзѣтѣрѣи), шѣ еѣи дѣнѣи дѣнѣрѣезнѣ къ моѣценѣи
шѣ ѣрѣмѣлѣорѣи лор пѣрѣреа съ ле цѣнѣѣ, ка пре тоѣи фѣрѣи, тѣлхарѣи, вѣнѣгѣлѣорѣи шѣ фѣкѣтѣ-
рѣи де рѣѣ, пре карѣи дѣи вор принде дѣнтрѣ термѣнѣи шѣ метеле чѣле адеврѣате але пѣмѣ-
тѣлѣи сат Цѣага шѣ але тѣтѣрор сателор лор, челор дѣн комѣтѣтѣрѣле Добочѣи, Кѣлѣжѣлѣи
шѣ Тѣрѣѣи, сѣи поатѣ тот деаѣна шѣ де кѣте орѣи вор вреа дѣн дѣванѣл лор дѣн Цѣага нѣ-
дека, осѣндѣи, пѣдѣпѣи шѣ кѣнѣи, дѣнѣл кѣм ва фѣи парѣѣа шѣ рѣѣтатеа; ва лѣи с'аѣ дат пѣ-
тере де пѣлѣн де а фаче ачѣстеа фѣрѣ де кѣмареа комѣтѣлор, сѣѣ а вице-комѣтѣлор, сѣѣ
а нѣндѣкѣлѣорѣлор челор воѣерѣнѣи дѣн пѣмѣтеле комѣтѣтѣрѣи, пѣмаѣ съ цѣнѣ кѣрѣсѣл лѣѣлор.
Іарѣ ачѣстеа, дѣнѣл че Нѣ се вор адѣче дѣнѣрѣлѣт, ле vom да дѣн формѣ де привѣлѣгѣион
сѣнт пѣчѣтеа Ноастрѣ чѣа шарѣ. Дат дѣн Блѣн дѣн батѣреа четѣдѣвѣчѣи Сокол дѣн Боснѣа,
дѣн сѣмѣлѣа дѣнѣл октавѣле Апостолѣлор Петръ шѣ Павел, дѣн аѣлѣ Домѣлѣи 1363.“

Хрисовѣл ачѣста с'аѣ дѣноѣт прин капѣлѣлѣи дѣн Българѣл Ардеалѣлѣи дѣн аѣлѣ 1606,
кѣнд се лѣсѣе пѣтереа де ла преодѣи, рѣгаѣи фѣинд реквѣсѣиторѣи ла ачѣсеа де Георгѣи Вашѣ,
чел маѣ вѣтрѣн дѣн Цѣага.

Іарѣ Спондан ⁴⁾ ла аѣл де акѣм скрѣе аша: „Дѣн аѣлѣ 1363 дѣнѣрѣтѣл Карол ал

IV-ле мергънд дн Краковѣа, аколо аѣ фѣкѣт легѣтъръ дшпротѣва Търчѣлор кѣ краѣи Казимир аѣ Полонѣи, Лѣдовѣк аѣ Унгарѣи, Валдемар аѣ Данѣи, шѣ Петръ аѣ Кѣнрѣлѣи, дѣнѣтре карѣи ачѣста маѣ дѣн ѣрѣтѣ venice пре море шѣ пре Дѣнѣпре дн сѣс дн Валахѣа, шѣ де аколо пре ѣскат прин Рѣсѣа дн Краковѣа.“

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. 2. p. 166. ²⁾ Idem Cornides ibidem tom. 1. p. 13. ³⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 143. ⁴⁾ Henricus Spondanus in continuatione Baronii ad ann. 1363. Nr. 3.

А н ѣ л 1364. Дѣн привѣлегѣонѣа комѣтѣлор Вашиѣ, каре л'ам адѣс ла аѣл трѣкѣт, кѣар се веде, кѣ Лѣдовѣк краѣѣа Унгарѣи атѣнѣи кѣнд л'аѣ дат, се вѣтеа дн Боснѣа. Поате фѣи ашадарѣ кѣ шѣ дн аѣл де акѣм аѣ цѣнѣт рѣсѣоѣл ачѣла, пре кѣм скрѣе Ioann de Kikuleѣ¹⁾. Дн рѣсѣоѣл ачѣста аѣ перѣг амѣндѣѣт печѣдѣле краѣѣа Лѣдовѣк, дрѣпт ачѣеа аѣ фост онѣ ка сѣ се дѣноѣаскѣ тоате хрѣсоавеле лѣи, ва дѣнкѣ шѣ але тѣтѣне-сѣѣ Карол Робертѣ, кѣте с'аѣ дат маѣ nainte de аѣл ачѣста, пре кѣм с'аѣ шѣ дѣноѣт, кѣм аратѣ леѣле Унгарѣи²⁾. Јарѣ печѣдѣле н'аѣ фост алѣнтѣрѣсеа перѣдѣте, фѣрѣ нѣмаѣ фѣратѣ; кѣчѣ дѣпѣ ачѣеа с'аѣ вѣндѣг ла оаре-каре арѣнтариѣ дѣн Бѣстриѣѣ, де аѣ фѣкѣт алѣтѣ чева дѣнтрѣлѣселе, дѣпѣ кѣм зраѣѣ Ханер³⁾.

¹⁾ Joannes de Küküllö f. 190. ²⁾ Corpus Juris hung. tom. 2. f. 52. seq. ³⁾ Georgius Jeremias Pan. reg. hung. period. 12. §. 227. nota c.

А н ѣ л 1365. Дн аѣл ачѣста аѣ дѣрѣитѣ краѣѣа Унгарѣи Лѣдовѣкѣ чѣл дѣнтѣѣи пре фѣчѣорѣи лѣи Сасѣ Водѣ дѣн Молдова кѣ тоате вѣнѣрѣле лѣи Bordan Водѣ чѣле дѣн Мараѣтърѣшѣѣ, кѣм с'аѣ арѣтаг ла аѣл 1359.

Днѣтрѣ ачѣста аѣ аѣ скѣлат Лѣдовѣкѣ чѣл дѣнтѣѣи шѣ пре новѣлѣ (немѣшѣ) асѣпра лѣи Ладѣслав аѣ II-ле саѣ Лаѣко доѣнѣлѣи Валахѣиѣ, пре кѣм аратѣ хрѣсовѣл чѣл ла аѣл 1360 адѣсѣѣ, тѣкаркѣ Ладѣслав дн аѣл де акѣм нѣ с'аѣ вѣтѣтѣ, фѣрѣ нѣмаѣ де кѣт аѣ кѣрѣне Bidѣнѣа де ла Странѣимѣрѣѣ банѣа вѣлѣгрѣсѣкѣ, кѣчѣ скрѣе Тѣрѣоѣиѣ¹⁾: Дѣпѣ ачѣстеа (адѣкѣ дѣпѣ рѣсѣоѣл дѣн Боснѣа) аѣ дѣнтрат кѣ море нѣтере дн крѣѣмеа Бѣлгарѣиѣ, кареа ера сѣнѣсѣѣ сѣнѣтеѣ корѣне зѣнѣгрѣшѣѣ, шѣ лѣзѣнд чѣтатеа Bidѣнѣаѣ, крѣѣмеа о аѣ сѣнѣсѣѣ шѣе; принѣзѣнд пре Страхѣер доѣнѣа еѣ, кареле се нѣмѣа пре сѣне дѣнѣпѣрат, шѣ трѣимѣцѣндѣл дн Унгарѣа, вре о кѣтѣва вреѣте л'аѣ цѣнѣт сѣѣ пазѣ омѣнеаскѣ шѣ кѣвѣимѣчѣоасѣ дн Гѣмнѣхѣ чѣтѣлѣзѣка епѣскопѣиѣ дѣн Заграѣаѣ, апоѣ л'аѣ трѣимѣцѣѣ кѣ вѣкѣрѣе дѣндѣрѣнт дн Bidѣнѣѣ, ка сѣ окѣртѣвѣаскѣ дѣара кѣ нѣмѣле Маѣестатеѣ саѣле сѣнт зѣнѣле легѣтѣрѣи шѣ сѣлѣѣѣ: пре кѣм аѣ шѣ цѣнѣт дѣпѣ ачѣеа принѣцѣа ачѣла фѣлѣгѣдѣнѣдѣле фѣкѣте Маѣестатеѣ саѣле.“

Ашѣндѣреа скрѣѣ Петръ де Рева²⁾ шѣ Форѣстѣ³⁾, јарѣ Енѣел зѣче⁴⁾: „Дн аѣл 1365 Лѣдовѣкѣ краѣѣа Унгарѣи аѣ лѣат Bidѣнѣа дѣн Бѣлгарѣа. Дн аѣл 1366 аѣ вѣтѣт ачѣлашѣи Лѣдовѣкѣ кѣ аѣѣсторѣа лѣи Влаѣко пре Тѣрчѣи шѣ пре Сѣсман.“ Че де аѣ фостѣѣ аша, Влаѣко саѣ Ладѣслав, дшпрѣтѣва кѣрѣѣа, пре кѣм ам зѣсѣѣ, с'аѣ фост гѣтѣт Лѣдовѣкѣ, маѣ nainte de а вѣнѣ ла арѣте, аѣ трѣѣѣит сѣ се дѣнѣче кѣ дѣнѣлѣ.

Де аѣ вѣнѣт Сѣсман кѣ Тѣрчѣи асѣпра краѣѣа Лѣдовѣкѣ, нѣ е де а те мѣра, пѣнтрѣ кѣ ел ера краѣѣ Бѣлгарѣиѣ, нѣ Странѣимѣрѣѣ, кареле ера нѣмаѣ бан де Bidѣнѣѣ. Шѣи аша де аѣ шѣ лѣат Лѣдовѣкѣ Bidѣнѣа, н'аѣ лѣат тоатѣ Бѣлгарѣа. Вѣзѣ чѣле скрѣсе ла аѣл 1358.

Прекум аратъ хрисовъа де ла Корниде⁵⁾, тот дитръ ачестѣ анѣ аѣ скрисѣ Dionisie Voivodъа Ардеалъаї дин тавъра де лънгъ Vidinъ аї Петръ дин Іара Вице-Воиводъаї съѣ, ка съ апере пре Іоанн фїаї аї Геръс дин Алмакерекѣ дитротива Сасїлор дин Къпешѣ ши Балхидѣ, пентръ отаръа Ланешѣ.

¹⁾ Joannes de Thur. in chronie. Hung. part. 3. cap. 34. ²⁾ Petrus de Réva centur. 4. ³⁾ Antonio Foresti nel tomo 4. del marramondo libr. 11. ⁴⁾ Joana. Christ. Engel in antiq. historia Valachiae part. 1. p. 153. ⁵⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 2.

А н с л 1366. Амнелундсе фъкъторїи де рѣѣ дн Ардеал, Іадовїкѣ країаї Шпа-ріеї дн авъа де акъм ши лъна аї Іаїе аѣ тримїсѣ Арделенїлорѣ зп хрисовѣ, че се афъ ла Корниде¹⁾, дн кареле ачестеа се кърїнд маї къ самъ:

..Литїѣ. Фъкъторїи де рѣѣ съ се педепеаскъ фъръ де алецереа статъаї, ши вина съ лї се доведеаскъ къте къ чїнчї-зъчї де търтърїи дин фелїаї виновацїлор, адекъ а пемешлор саѣ а боїерїлор къ 50 де боїерї, а процїлор къ 50 де процї

А доза. Процїи съ съ поатъ търтърїсї дн контра боїерїлор, чї аша, ка зп кїнезѣ саѣ цїзде дїнтре Ромъаї, кареле де ла країѣ аре кърцї де кїнезат съ ацїснъ ка зп боїерїѣ; кїнезъа де рънд съ се сокотеаскъ ка а патра парте а зпї боїерїѣ, адекъ патръ кїнезї де рънд, съ факъ кът зп боїерїѣ; іаръ зп простѣ съ се сокотеаскъ ка цїзмътате де кїнезѣ де рънд, адекъ оптѣ процїи съ факъ атъта, кът зп боїерїѣ. Аша мерцеа цїзде-къїле де атънчї, даръ не времїле поастре с'аѣ скїмбатѣ, кзпоскъндсе, къ дн тот статъа се афъ ши вънї ши рѣї, дрепцї ши стръмбї.

А треїа. Боїерїи ши сьнъшїи лор съ нъ се поатъ прїнде ши цїздека прїн четъденї фъръ нъмаї кънд се вор гъсї фацъ фъцїншѣ дн фагтъ реа.

А патра. Пътере пре пътере а фаче съ нъ фїе слобод сьнт дндоїтъ педепеасъ, чї фїеше-чїне сьшї черче вълътареа къ леце.

А чїнча. Сьнъшїи съ нъ се поатъ цїздека фъръ нъмаї де домпїи сьї къ дїрегъторїи лор, карїи де п'арѣ фаче дестъа челор че се целїескъ, съ се поатъ сорочї днаїнтез Воїводъаї, саѣ а Вице-Воїводъаї.

А шеса. Кастелънїи ши аїцї цїздекъторї, де вор фаче рѣѣ, дин дїрегъторїїле сале съ се сорочаскъ днаїнтеа Воїводъаї, саѣ а Вице-Воїводъаї.

А шептеа. Процїи, карїи се вор сьргънї прїн Воїводъаї саѣ Вице-Воїводъаї Ардеалъаї, саѣ прїн Комїтїи, карїи аѣ пътере ла ачееа, де претъїнденеа съ се поатъ прїнде.

А опта. Боїерїи, карїи нъмаї прїн дїванъа Воїводъаї се пот сьргънї, сьргънїцї де вор фї, тькар знде съ се поатъ прїнде, ши да Воїводъаї ла педепеасъ.

А поза. Пре ревелїи ши ръсвртїторї чїне нъї ва прїнде ши да дн тьнїле Країаїаї, ел се кадъ дн педепеаса лор.

А зечеа. Тоате пърїле боїерїлор съ іспръвеаскъ дн дїванъа Воїводъаї, саѣ дн-тръ аї Вице-Воїводъаї, нъмаї каре вор фї пентръ мошїи, ши вор тревъї съ се арате къ търтърїи, съ треакъ дн къртеа крїеаскъ, ка ши акъта.

А зиспре-зечеа. Воіеріи съ фіе скътиці де тоатъ дареа, пѣмаі съ фіе деторі а се рѣдіка къ Воіводѣа аспра неміцілор дѣрїи.

А доза-спре-зече. Тот дін хрісовѣа ачеста се адевереазъ, къ Діонісіе Воіводѣа Ардеалѣаі дн анѣа 1366. сра ші ван де Відін.

Іоанн фїіаі лѣі Герге діп Алмакерекѣ атѣта сѣадѣ авеа къ Сасїі діп сказнѣа Медіанѣаі, кът ші дн анѣа ачеста дозъ хрісоаве с'аѣ фѣкѣтѣ дн партеа лѣі, знѣа де Віце-Воіводѣа Петръ діп Іара пентръ Хансфалѣѣ, че се афѣ ла Феіерварї²⁾, алѣа де країаі Іздовікѣ діп Алба-Дїіліі дат дн 13 Ізліе пентръ отарѣа Јапшѣ, кареле іарѣшї ла Кордес³⁾ се афѣ.

Копї⁴⁾ днкѣ адѣче зн хрісовѣ датѣ діп Алба-Дїіліі дн Съмѣта діп пайнтеа сѣрѣторей сѣнтеї Маргарете, адекѣ дн Ізліе діп анѣа 1366; прїп каре дѣрѣіеце країаі Іздовікѣ Маїстрѣаі Дешѣ діп Цеага а чїнчї-зечеа діп Мѣхал пентръ вітеціа лѣі, кареа парте се лѣа маї пайнте пре сама крїеаскѣ де ла Ромѣніі діп Мѣхал.

Тот ла анѣа ачеста аша скріе Анонімѣа Ромѣнеск⁵⁾: „Радѣа Водѣ де ла 1366 — 1383, татѣа лѣі Мірчеа Водѣ, фрателе лѣі Владїслав Водѣ ла Леатонїцідѣ нѣ есте, чї іарѣшї дѣнѣ зн хрісовѣ ал Мірчеї Водѣ де ла мѣнѣсіреа Тїсмана се аратѣ, къ аѣ домнітѣ татѣа сѣѣ Радѣа Водѣ, іарѣ нѣ аратѣ ла че леатѣ; дарѣ діп кѣрѣаі апїлор се веде моартеа лѣі Ніколае Водѣ а се фї днтѣмплат ла 1366, шї цївѣтѣ фїнд, къ Мірчеа Водѣ аѣ домнітѣ ла анѣа 1383, се веде ла мїжлокѣ лінеѣ де ані 17, де ачї се веде, къ дн аніі ачещїа аѣ домніт татѣа Мірчеї Водѣ. Тот днтѣрѣ ачел хрісов се аратѣ, къ аѣ авѣтѣ Мірчеа Водѣ шї фрате пре Данѣ Водѣ, але кѣрѣаіа хрісоаве гѣсїндсе, с'аѣ ашезатѣ дѣнѣ велеатѣаі лор. Ачеста аѣ домнітѣ ані 17.“

Ла ачестеа преа вестїтѣаі Енгел⁶⁾ віне зіче скріїнд: „Кѣтѣ татѣа лѣі Мірчеа Водѣ с'аѣ кіемат Радѣа Водѣ; шї кѣтѣ шї Радѣа ачеста, шї фїіаі лѣі чел маї таре Данѣ аѣ домнітѣ маї пайнте де Мірчеа.“ Ачеста поате фї адеврѣатѣ, пентръ къ шї Халкоконділа зіче, къ Данѣ аѣ фост антечесорѣаі лѣі Мірчеа: апої Аналії лѣі Гречеанѣ днкѣ днтѣрескѣ, къ Данѣ аѣ фост фрате къ Мірчеа. шї татѣа лор аѣ фост Радѣа, карїі аѣ пѣтѣтѣ домні дѣнѣ Влаїкѣ де ла 1372—1383.

Чї рѣѣ фаче Анонімѣа, кїнд тоатѣ хронологїа о местекѣ, кѣчї ам арѣтат ла анѣа 1360 къ лѣі Александрѣ Водѣ і-аѣ зрматѣ дн домніе нѣ Ніколае, чї

Ладїслав II-ле, де знїі Ладїко, де аліці Влаїко саѣ Влаїкѣ саѣ Вѣлкаїкѣ пѣмітѣ, везі ла 1309, 1360 кѣрѣаіа і-аѣ зрматѣ

Радѣа ал II-ле фрате-сѣѣ: лѣі Радѣа і-аѣ зрматѣ

Данѣ ал II-ле, фїіаі чел маї таре, шї ачестѣа і-аѣ зрматѣ

Мірчеа I, прекѣм скріе Халкоконділа⁷⁾:

Н'аѣ тревѣїт аша дарѣ Анонімѣа постѣрѣ сѣ аместїче пре Данѣ II-ле фрателе Мірчеї, къ Данѣ ал III-ле непотѣаі Мірчеї I, нічї пре Ладїслав ал II-ле фїіаі лѣі Александрѣ, къ Ладїслав ал III-ле чел де ла анѣа 1451.

¹⁾ Peiachevich in Historia Serviae p. 319. ²⁾ Sulzer tom. 3. p. 546. ³⁾ Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 108. seq. ⁴⁾ Aloysius Guerra in epit. constit. pontif. tom. 2. Nr. 14. ⁵⁾ Coraudes Mss. dip. tom. 1. pag. 43.

Англ 1373. Къте скрие преа веститъл Енгал¹⁾ ла англ ачеста деспре Бодан Водъ дин Молдова, тоате сѣнт вѣртеле. кѣмъ с'аѣ арѣтатъ ла англ 1359, ачелеа, каре ле скрие Стрикковски²⁾ деспре киемареа лѣ Георгие Кориатовичи ла domnia Moldovei, апои ниѣ къ се дин де англ де акѣм, дѣпъ кѣм ар преа Енгал³⁾, чи де англ 1331, саѣ нѣ къ мѣлтѣ маѣ тѣрзиѣ. Веzi пре Басиловиѣ⁴⁾.

Англ 1373 с'аѣ стѣвѣитѣ ши Балкѣ къ Драгѣ фенѣорѣи лѣ Сасѣ Водѣ дн сатѣлѣ Бочко дин Марамѣрѣшѣ, прекѣм араѣ хрисовѣл, че се цине дн архивѣи, преа-нѣцатѣи кѣмѣрѣи Злѣгренѣи де кѣрте дин Бѣда⁵⁾, дин каре хрисовѣл се vede, къ маѣ мѣлте сате аѣ добѣндит атѣнчеа Балкѣ ши Драгѣ. Дин Драгѣ ачеста с'аѣ прѣцитѣ апои Драгѣи чел вестит дин Белтевѣкѣ, пре кареле цине лѣ ва зиче а нѣ фѣи фостѣ Ротѣнѣ де видѣ ши сѣмѣнѣцѣ?

¹⁾ Engel in antiq. historia Moldaviae p. 109. ²⁾ Strikovski p. 418. ³⁾ Engel l. c. ⁴⁾ Joannitius Basilovics de Fundatione Koriatovitsiana. ⁵⁾ Relatoriae statutoriae in Boehko filiorum Záz Vajvodae Balk et Drag.

Англ 1374. Преавеститѣл Енгал¹⁾ скрие: „Прекем сѣнт Јацко дин Валахѣа се vede а се фѣи фѣкѣт епископиа дин Мѣковѣл, токма аша с'аѣ фѣкѣт епископиа дин Серетѣл сѣнт Јацко чел дин Молдова, ши с'аѣ фѣкѣтѣ дн аниѣ 1370, 1371, 1372.“ Де днцелече Енгал къ епископиа Серетѣлѣ с'аѣ фѣкѣт ла аниѣ ачещѣа, вине зиче: дарѣ де зиче, къ ши епископиа Мѣковѣлѣи тот ла ачѣа ани с'аѣ фѣкѣтѣ. мѣлт се дншалѣ. Пентрѣ къ скрие Раиналд²⁾: „Ка сѣ днцелечеаскѣ ши дн Валахѣа лѣчеа католичеаскѣ, вѣкарѣл лѣ Хе аѣ сокотѣл сѣ факѣ днцелечеа сказн епископескѣ, фѣнд къ нѣциѣи преоци злѣгренѣи сѣциѣа тапеле ла Ротѣни, ши ачѣа днкъ нѣ се ловѣа дн лимѣл ши дн нѣравзрѣи къ Ротѣни, де zude venia, де тѣрѣреа дѣмнезееаскѣ дн неатѣл ачѣла нѣ се пѣтеа лѣци, ши маѣ мѣлт се нѣдѣждѣа, де лѣ се ва да епископ днподовѣтѣ къ фѣрка лѣи Дѣмнезеѣл, ши къ днвѣцѣтѣрѣл, ши кареле сѣ шѣе лимѣа Ротѣнеаскѣ. Дрепт ачѣеа аѣ скрие Архѣиепископиѣлор дин Стригон ши дин Колоча, ка днцелегѣндѣсе къ Јѣдовѣкѣ краѣил Злѣгарѣеи сѣ черче, дн че четате сѣ се пѣлѣ сказнѣл епископескѣ, че отаре ар требѣи сѣ аѣбѣ епископиа, ши сѣпт каре Мѣтрополѣтан сѣ фѣе: ѣарѣ минорѣил Антонѣе дин Спалатѣл, кареле мѣлт се остени-се дн днтоарчереа Ротѣниѣлор фѣреар харникѣ де а пѣрта сарѣина Епископиѣи.“

Ашишдереа скриѣ Спондан³⁾, ши Брентан⁴⁾; ѣарѣ Ваддингѣ⁵⁾ адѣче пре ларѣ Бѣлеле лѣи Григорѣе ал XI-ле, каре ле-аѣ датѣ дин Авенѣон дн Октомвѣрие ал англѣи 1374, ши дин каре аѣ скриѣ Раиналдѣ ачѣстеа.

Дрехслерѣ⁶⁾ днкъ скрие: „Пре Марѣ Крѣвич деспотѣл Бѣлгарѣлор къ тоѣи воѣерѣи лѣи л'аѣ стѣнѣл Баѣазет дн рѣзвоѣил дин англ 1374.“ Ашишдереа скриѣ Фабрикѣи⁷⁾ ши Егнатѣи⁸⁾.

¹⁾ Joannes Christianus Engel in antiq. hist. Moldaviae p. 108. ²⁾ Raynaldus in continuatione Baroni ad ann. 1374. Nr. 9. ³⁾ Spondanus ad ann. Chr. 1374. Nr. 1. ⁴⁾ Ignatius Brentanus in epitome Cronica Romenilor T. I.

chronologica ad ann. Chr. 1374. *) Lucas Vaddingus in annalibus Minorum ad ann. 1374. Nr. 7. et 8.
 *) Wolfgangus Drechslerus in Chronico p. 82. *) Georgius Fabricius in volumine rerum Germaniae
 magnae. *) Joannes Baptista Egnatius de Romanis principibus libr. 2.

Англ 1375. Ла англ де акъмъ, ачест хрисов адъче Копи¹⁾, каре се цине де преа-
 лъмината фамилие а Комитолор Вашѣ, ши сѣнъ аша:

„Noi Ladislav Viçe-Voivodza Ardealului adъchem aminте, къ дп октавеле Сълциоръзлѣ
 акъма декърънд трекъте Ladislav fiul lui Desoș din Țeara venind дпайнтеа Ноастръ,
 дп фортъ де тѣдманъ аѣ фѣкѣт съ Ни се сѣнъ, къ Ромъниі дп Оморхеіѣ шергънд ла
 четъдъика Шгърашлѣ, аѣ веніт ла сатѣл сѣѣ Сххтардѣ поантеа къ пстереа, ши стрі-
 кънд гардѣл сълциі сале ал лѣі Іанко, аѣ дсѣѣ къ еі патрѣ-зечі де оі але сале къ тиеіѣ
 дпирезънъ ка піде фѣрї, дп нѣмїтѣл Оморхеіѣ ешнд, ши аколо дптеръндсѣе. Деспре
 кареа фаптъ аѣ пофїт сѣѣ дѣм кърци де тѣдманъ, каре і ле-ам ши датѣ, адъкънд а-
 чееа дїрептатеа къ сїне. Датѣ дп Сълтїмѣрѣ а опта зі а термїнлѣ дп англ 1375.“

¹⁾ Kori Mss. tom. 31. p. 135.

Англ 1377. Хрисовѣл, кареле лѣам фѣгъдѣт ла англ 1372, се аѣл ла преадп-
 въдатѣл Daniil Kornides¹⁾, ши сѣнъ аша:

„Noi Ladovikș din mila lui Dumnezeu Країл Шгарїеї, Полонїеї, Далмацїеї, Кроа-
 цїеї, Рамеї, Сербїеї, Галлїцїеї, Лодомерїеї, Къманїеї ши ал Българїеї шчл дпцїїндѣм пре
 тодї карїі вор ведеа ачестеа, къ пентрѣ къ кредїнциошї Нострїї, вѣтрлїї, цїсдецїї, цїс-
 рацїї ши тоатѣ комънїтатеа Сасїлор дп скадънл Брашовѣлѣ. Новѣ ши сълтеї короанеї
 Ноастре пѣрзрѣа ши некърмат аша де кредїнциоасѣ ши аша де пѣкъте шербїрї не аѣ фѣкѣт, кът
 дп арѣтателе вреднїчї але лор їнїма Ноастръ преа лїп с'аѣ одїхнїт, маї алес пентрѣ къ,
 акъм пѣсїлїцї ши пѣптедїцї, чї дп воїа ши дѣрнїчїа лор дп комънї аѣ фѣгъдѣт, къ дп
 піатра лѣї Тїдрїк вор зїдї четъдъїкъ новѣ къ пропрїа са тѣнъкъ, ши о вор гѣтї къ кїел-
 твелеле лор, ши пѣдѣрѣа де аколо, дѣпъ воїа Ноастръ, о вор тѣя дп лѣнѣ ши дп лат
 о вор лѣзлї, ши о вор облї, адъкънд ши дѣнд петрї, варѣ, лемне, ши алтеле, каре
 вор фї де лїнсѣ ла зїдїрѣа нѣмїтеї четъдъїчї, пѣлїнд еї зїдарїї, сълъторїї петрїлор, ши
 къръзлїї. Пентрѣ ачеса ши Ної дп дпшротївѣ зпеле фапте ка ачестеа врѣнд съ ле рѣс-
 пѣлїтїм къ грацїе Крѣїаскъ, воїм ка сателе маї дп цїос нѣмїте: Bondenox, Четатеа новѣ,
 Рошноѣ, сатѣл Волкан, Цїдїнес, Мъргенъврѣ, сатѣл Нѣчїлор, Рѣна рошїе, сатѣл Хел-
 тебен, Мѣнтеле Мїереї, мѣнтеле сълълѣї Петрѣ. Брїгондорѣ, ши Тортален кїематѣ съ се
 цїнъ де ачесаш четате але сълтеї Коронешї де ачї дпайнте, прекъм с'аѣ цївѣтѣ ши пѣпъ
 акъм, ши лѣкѣторїї сателор ачелора съ фїе даторї а сълци кредїнциосѣ къ ачесашї че-
 тате, ши оаменїї нѣмїтелор сатѣ, пѣдѣрїе, апеле, вълпѣрїе, пѣскѣтѣрїе, ерѣврїе,
 ши кѣпѣрїе, каре сълтѣ дптре отарѣле лор челе адеврѣте, дѣпъ венїѣ обїчеїл
 съ ле аїбъ дп комънѣ; кѣпѣл Тѣрчанѣ (Turchan) кїематѣ, каре се зїче а фї
 дптре метеле зїсѣї четъдї, де ва фї аша, дпкъ съ фїе ал лор; іаръш фѣгъдѣт, къ
 де ва венї ла тѣнїе ноастре Țeara мѣнтенеаскъ, прекъм пѣдѣдѣтїм дп воїа лѣї

Dumnezeu, атъши трѣвѣтъ саѣ darea че с'аѣ обичаит а се да Maiestatei Noastre ла Арвѣреа Рошиѣ, вомѣ порѣчи ка сѣ се кѣлеагъ ла четѣдѣка ача поѣъ, ка крѣдѣнѣиѣи Noastrѣi Сасѣ рѣелѣтира пѣмѣтеи са ле шерѣри ши мѣни кѣ аѣта маѣ вѣне сѣ о сѣмпѣ, фѣгѣдѣнд ши ачааста, кѣ пре дѣшиѣ дѣ пѣлѣтира трѣвѣтълѣ, кареле Ни'л пѣлѣскѣ Ноѣъ дѣ пѣмѣта четате, дѣпѣ кѣм вом ѣдѣдека, дѣ вом зѣвѣра. Іарѣ дѣ тимѣпѣл, пѣпѣ кѣнд ва венѣ дѣара мѣлѣнеаскѣ ла мѣлѣле Noastre, adese опѣ пѣмѣдѣи крѣдѣнѣиѣи Сасѣи Noastrѣi, дѣпѣ кѣдѣнѣеле ши обѣчеѣрѣле лор челе веѣи, алѣ трѣвѣт сѣ пѣ деа фѣрѣ пѣмаѣ дѣ пѣмѣта четате. Тотѣши рѣскѣрѣмѣ, кѣ авѣм ши ѣнем пѣтереа де а пѣне дѣ пѣмѣта поѣъ четѣдѣкѣ ши дѣ четѣдѣка Хелѣвен комѣтѣ, ѣдѣдеѣи ши кастелани, мѣкарѣ зѣвѣрѣ, мѣкар тѣстонѣ саѣ пѣмѣдѣ, мѣкар де алт пѣам, пре карѣи вом воѣ, карѣи вор ѣнеа пре ачаѣаши крѣдѣнѣиѣи Сасѣи Noastrѣi дѣ тоате кѣдѣнѣеле ши обѣчеѣрѣле лор челе веѣи. Адѣогѣнд ши ачааста, ка, де се ва дѣлѣтѣла сѣ мѣаргѣ ѣдѣдеѣи Noastrѣi ла дѣпѣиѣ, сѣ фѣе даторѣ але да дѣ тот анѣл зѣ пѣрѣзѣ, о ѣпѣъ, ши зѣ кал пѣрѣѣит дѣ 20 флорѣнѣи, тотѣши дѣпѣ кѣм ва адѣче кѣ сѣне слобозѣнѣа лор, дѣнѣелегѣндѣсе ачаеа, кѣ деспре ѣдѣдеѣѣиле ши кѣдѣнѣеле лор сѣлт даторѣ а рѣспѣнде комѣтилор дѣ локѣрѣ ши'п тимпѣрѣ кѣ-вѣоасе. Дѣлѣтра а кѣрора тѣгѣрор мѣрѣгѣрѣсѣре, дѣм ачестеа, кареле ле вом да сѣлт чеа таре пѣчетеа а Noastrѣ, кѣнд Ни'се вор адѣче дѣндѣрѣлт. Датѣ дѣ Зоѣлѣ дѣ сѣрѣвѣ-тоареа фѣрѣѣитеѣ Елѣсавѣтеѣ дѣ анѣл Домнѣлѣи 1377."

Іатѣ кѣ треѣ лѣкѣрѣ се доведѣскѣ дѣн хрѣсовѣ ачѣста:

— Дѣлѣтѣѣ кѣ дѣара мѣлѣнеаскѣ саѣ Валахѣа пѣпѣ дѣ анѣл де акѣм п'аѣ фостѣ сѣлт зѣвѣрѣ, фѣрѣ пѣмаѣ кѣт авѣа пѣдежде краѣл Лѣдовѣкѣ, кѣ о ва доѣндѣи; ѣи аѣ мѣрѣт кѣ пѣдеждеа, ка ши чеѣлалѣ краѣи зѣвѣрѣнѣи.

— А доѣа, кѣ Терѣвѣрѣл пѣ с'аѣ зѣдѣт дѣнатѣ дѣпѣ вѣтаѣа кѣ Ладѣслав ал II-ле Бассарѣвѣ Домнѣл Валахѣеѣ, кѣм скрѣе Ханѣр²⁾, ѣи маѣ тѣрѣзѣи.

А треѣа, кѣ Сасѣи дѣн вѣдѣкѣл Брашовѣлѣ ера осевѣдѣи кѣ кѣдѣнѣеле де чеѣлалѣ Сасѣи.

Адѣче Корнѣдѣс³⁾ ши алт хрѣсов ал краѣлѣи Лѣдовѣкѣ, кареле л'аѣ датѣ дѣн Кашовѣа дѣн Дѣмѣнѣка чеа дѣн пѣинѣтеа Сѣмѣпетрѣлѣи дѣн анѣл де акѣм, дѣн кареле хрѣсов се доведѣше кѣ Лѣдовѣкѣ аѣ фост трѣмѣскѣ дѣн Арѣеал пре Дѣмѣтрѣе епѣскопѣл Загравѣеѣ ши канчеларѣл сѣѣ, ши пре Нѣколае де Зѣчѣ банѣл Кроаѣѣеѣ, ка сѣ дѣнрѣнте мѣтеле дѣнѣре вѣлѣрѣле фѣнкѣшенѣи ши челе вѣсерѣченѣи, карѣи аѣ дѣнрѣнтат ши мѣтеле Лѣздѣлѣи дѣнѣре канѣлѣлѣ дѣн Бѣлградѣ, ал кѣрѣа ера Лѣздѣл, ши дѣнѣре воѣерѣи дѣн Трѣскѣѣ.

Неавѣндѣ Лѣдовѣкѣ чѣл дѣнтѣѣ краѣлѣ зѣвѣрѣеѣеѣ фѣчѣорѣ, фѣрѣ пѣмаѣ доѣъ фѣе: пре Марѣа ши пре Хѣдѣвѣга дѣн анѣл 1377 аѣ логодѣт пре Марѣа дѣпѣ Сѣнѣстѣндѣ фѣчѣорѣл лѣи Карол дѣн Бранѣвѣрѣгѣ, ши стрѣнѣнд дѣара, аѣ фѣкѣт сѣ ѣѣре Марѣеѣ, кѣи вор ѣи крѣдѣнѣиѣи, кѣрѣа апоѣ и-аѣ датѣ тѣтор пре Палатѣнѣл Нѣколае Гарра³⁾.

¹⁾ Daniel Cornides mss. dipl. tom. 3. p. 46. ²⁾ idem Cornides ibidem tom. 2. p. 84. ³⁾ Joannes de Küküllö f. 197. Bonfinius f. 251—360. Petrus de Reva f. 27. Thuroczius f. 200. Timon in epitome chronologica f. 53.

А н я л 1378. Kornides ¹⁾ ши ла анял ачеста адъче зп хрисов, кареле сънъ аша:
 „Чинстидиор върбади Капитълялѣ Бисеричи дин Ардеал, Домниор ши Претиниор съи, Иоанн
 Вице-Воиводъ Ардеалълѣ претеншгѣ къ чинсте. Зиче Иоанн фийл лѣи Николае дин Висок-
 на дн персоана Доамнеи мѣереи сале, адекъ а фетеи рѣпосатълѣ Михаил фийл лѣи Хен-
 нигие де Шегъшвар, къ Доамна мѣереа са, дъпъ обичеил чел векиѣ ши приимит ал цѣ-
 рѣи, ар вреа съ дитре дн стѣлѣиреа сатълѣ Кънд дитрегѣ, дн цѣмѣтатеа сатълѣ Хон-
 дорфѣ, дн а патра парте а сателор Гоган, Івашфалѣ, ши Диакъш, де нѣи ва ста чи-
 нева днпротивѣ. Деспре каре въ черкъм къ драгосте, ка съ тримитеци омѣл пострѣ тѣр-
 тѣрие вредникъ де крединцъ, днаинтеа кѣрѣиа Тома фийл лѣи Акъшѣ де Болия, саѣ Dio-
 ницие фийл лѣи Николае де Хидервиз, саѣ Петрѣ фийл лѣи Павел дин Блажъл де сѣсѣ, саѣ
 Григорие тот де аколо, неѣинд ациѣ де фацъ, омѣл пострѣ мергънд дн фаца нѣмѣтелор
 сате, кѣмънд аколо пре тоци вечини ши комметаниѣ, ачеле нѣрци де мошиѣ, каре сълт
 дн нѣмѣтеле сате, дъпъ привилециоанеле воастре, каре ле веци фаче деспре дъселе, къ
 тоате фолосѣрѣ лор съ ле стѣлѣци Доамнеи нѣмѣте, съ ле моцнеаскъ пѣрѣреа къ ачееашѣ
 кѣдинцъ, кареа се кѣноаще а о абеа, де нѣ ва фѣ днпротивѣре; еар пре днпротивиторѣ
 де вор фѣ, съи сорочидѣ днаинтеа Ноастрѣ шчл. Датѣ дн Сънѣмѣбрѣ дн октавеле сѣрѣ-
 торѣи фѣрѣчитълѣ тѣртѣрисѣторѣлѣ Мартин, дн анял Домнълѣ 1378.“

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 2. p. 50.

А н я л 1379. Чине грешеше темеил, ачела касъ статорникъ нѣши ва фаче. Токма
 аша с'аѣ днѣтмлатѣ ши къ преа веститъл Енгел ¹⁾, къ печетинд хрисовъл, каре л'ам а-
 дъсѣ ла анял 1359, пре Богдан Водъ дн пѣне дъпъ стрѣспотъ-сѣл Лацко чел дин Мол-
 дова, че де нѣ ар фѣ фѣкът, ла анял де акъм нѣ ар фѣ аместекатѣ тоатѣ исторѣа, пре-
 към о аместекъ, чи ар фѣ лѣсатѣ авторѣи, пре карѣи адъче, дн зилеле сале челе адевѣра-
 те, ши ел ар фѣ рекъноскътѣ, къ Петрѣ Мъшатѣ, фийл лѣи Лацко, дъпъ пѣрере аѣ домнит
 16 ани. Тѣ маѣ четеше, каре ле-ам скрѣс ла анял 1359, ши ла анял 1373.

¹⁾ Joannes Christiannus Engel in antiq. historia Moldaviae p. 110.

А н я л 1380. Ла анял ачеста Данил Kornides адъче дош хрисоаве вредниче де
 а се тѣпѣри пентрѣ дескъркеа исторѣи Ардеалълѣ; дитре каре чел динѣи ¹⁾ сънъ аша:
 „Чинстидиор Претиниор съи Конвентълѣи Бисеричѣи дин Кѣлж-тѣнѣцѣр, Иоанн вице-
 воиводъ Ардеалълѣ претеншг гата къ чинсте! Съ шци, кѣчи къ дн октавеле Сънѣиор-
 зълѣи Стефан литератъл дин Сънѣер, лециит прокаторъл лѣи Иов фийл лѣи Григорие дин
 Сънѣтѣртин, пентрѣ ачелашѣ Иов аѣ рѣкъмѣтѣрат цѣмѣтатеа сатълѣ Мике кѣмат (кареа
 о аѣ фост зѣлоцит Григорие татъ-сѣл пентрѣ 12 марче де арцинт, сокотинд тоатѣ мар-
 ка дн 72 де грошиде, рѣпосатълѣ Августин дин ачееашѣ Мике, дъпъ към аратѣ кѣрѣиле
 чинстѣлѣи Капитълялѣи дин Ардеал) акъм днаинтеа ноастрѣ, ши днаинтеа лѣи Иоанн фийл-
 лѣи ачелѣиашѣ Августин, днаинтеа лѣи Петрѣ Бабо, а лѣи Михаил фийл лѣи Блацие, а лѣи
 Емерѣк стрѣмошълѣи дин ачееашѣ Мике, ши днаинтеа лѣи Иоанн фийл лѣи Петрѣ дин Сѣлацѣсег
 къ ачелашѣи 12 марче дънѣ цѣпереа скрѣсоареѣ тѣритълѣи върбат Домнълѣи Ладѣслав Вои-

водъли Ардеалъли ші комітъли де Солнок, кареа кзурінде модръл ші форма цідекціи лѣ, ші дѣпъ пророгата поастръ. Дрент ачееа пре претеншгъл востръ въ черкъи кз deadincъ, ка съ трініціи омѣл востръ пентръ тѣртѣріе вредникъ де крединъ, днаинтеа кърѣа Іоанн фійл лѣ Беке дін Сѣнтмѣртін, саѣ Петръ дін Дінделег, саѣ Іоанн Тохт дін Чотъфаіа, саѣ Георгіе фійл лѣ Къртъл дін Корнаде, саѣ Дімітріе тот де аколо, нефі- інд алціи де фацъ, омѣл постръ мергънд дн фаца нѣмітъли сат Міке кзвечініи ші ком- метаніи, ші кз ачелаші Іовѣ, саѣ лецігітъл прокаторъл лѣ, гокта цідѣмътатае сатъли кз тоате фолосѣріе ші венігѣріе еі съ о стѣтѣаскъ лѣ Іовѣ фійли лѣ Грігоріе кз ачееа кздімъ, кз кареа се кзпоаще а фі а лѣ, ка съ о тощенеаскъ ші агѣ, нефолосінд чева дшпротівіреа нѣміцілор Іоанн дін Сілацісег, Міхаіл фійли лѣ Бласіе, Іоанн фійли лѣ Агъсетін, Емерік стрѣтошъли лѣ Петръ Бабо, ші а алгора тѣкар кърора, ші фѣкзнд- се ачестеа, ачелаші оаменіи ал постръ ші ал востръ аколо іовацілор, каріи вор вені дн партеа лѣ Іовѣ, съ ле снъпъ ші порънчеаскъ кз кзвѣтъл постръ, ка де кзтва ар вреа оаріи каріи дінтре дѣншіи а се мѣта де пре локъл ачела айрілеа, съ се мѣте пѣпъ а чінчі-суре-зечеа зі де ла зіоа статъціеі, плтінд терраціи ші алте даторіи маі пайнте, ші дѣпъ ачестеа съ не скріеці претенеще, кзт аѣ кзрс тоатъ статъціа, дѣпъ кзт се кз- віне. Дат дн Сѣнтмѣрѣ а опта зі а нѣмітъли термін дн анъл Домнъли 1380.“

Ал доілеа іаръші ³⁾ сѣпъ аша :

„Ноі Конвентъл Мѣнѣтїреі ферічітеі Маріеі Бергѣреі дін Клеж-мѣнѣцѣр днціицѣт, кз дѣпъ цїпереа скрісоріи тѣрїтъли бѣрбат Домнъли Ладіслав Воіводъли Ардеалъли, ші Комітъли де Солнок, прін кареа аратъ модръл ші форма цідекціи сале, ка Іоанн Ге- реѣ, Грігоріе ші Ладіслав фіи лѣ Гереѣ дін Вапархеіѣ, Ладіслав ші Тома Кемен дін Сомош-фалъ, ші Ніколае фійл лѣ Іаков дін Мѣнѣцѣр, кз 14 лъгъ сіне съ цїре дн- протівѣ лѣ Ніколае фійл лѣ Ніколае дін Валкон, ші дшпротівѣ лѣ Іліе фійли лѣ Геор- гіе дін Сомош-фалъ дн октавеле челе трекуте але Сѣнціоръли деспре ачееа, кз еі дін презнъ кз аі сѣі дн сѣмѣта дін пайнте Сѣнт-Мѣріеі маі чеа трекутъ дитрармаці ші кз пѣтереа, дін Сѣн-Міхаїтелке кз 62 де каре, вѣкѣте п'аѣ дѣс дн сатъл лор Берінд, ші сѣнт дитрѣ ачееа токма невіноваці, пентрѣ ачееа нічі аѣ фѣкзт пагѣбъ де 600 ; ка- ре цїрѣмънт л'аѣ ші фѣкзт днаинтеа поастръ ачелаші Іоанн Гереѣ, Грігоріе ші Ладіславъ фіи лѣ Гереѣ, Ладіслав ші Тома фіи лѣ Кемен, ші Ніколае фійл лѣ Іаков кз конціраторіи лор, прекут се кздеа. Дат а доза зі азїсъли термін дн анъл Домнъли 1380.“

Тот ла ачест анѣ аша скріе Дѣканціе ³⁾ деспре Маріа фата лѣ Лазар Деспотъли Сербіеі зіквнд : „Деспіна, пре кареа алціи о нѣмеск Мѣріа, с'аѣ тѣрїтат маі днтѣіѣ дѣ- пъ Сїсман, пре кареле Лаонік дн нѣмеще ал Одрісілор, Лѣккарі ал Българілор, алціи ал Молдавїеі Країѣ, апоі с'аѣ тѣрїтат дѣпъ Страшімір Балза, Домнъл амъндспор Зентелор.“

Сїсман п'аѣ пѣтѣт фі країѣ нічі ал Сѣрбілор, каріи се днцелег прін Одрісіи, нічі ал Молдовеі, чі аѣ фост ал Българіеі, прекут с'аѣ арѣтат ла аніи трекуці, маі алес ла анъл 1350, знде ші ачееа с'аѣ арѣтат дін ачелаш Лаонік, кз Сїсман маі днтѣіѣ аѣ фост лзат

пре фата Сълтанлъи Амспрат. Бези ши ачелеа каре ле воїѣ скріе ла аял 1389 десуре ачеста.

¹⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 7. p. 532. ²⁾ Idem Cornides ibidem tom. 1. p. 250. ³⁾ Carolus Ducangius de stemate Despotarum Serviae et Rasciae.

А ял 1382. Форесті¹⁾ скріе: „Ал аял 1381 мърі Лъдовік чел дінтъѣ, ши Ромей, Българіи ши Ромъніи, чеі маї адеце-орі днвнші ши сннші де дънса. дши тьаръ варбеле дн семп де целе. Ал Ȣгаріа днкъ треі ані аѣ цінст целеа фъръ де номпе, цюкърі ши оспеде пълече.“ Чи прекъм аѣ грешит аял, аша і се поате крече ши дн челелате; петрѣ къ Лъдовік чел дінтъѣ країл Ȣгаріеі п'аѣ мъріт дн аял 1381, чи дн аял 1382, дъпъ че аѣ трѣт ані 55, лъні 4, зїле 6²⁾, ши аѣ стъпнїт ані 40, лъпъ 1, ши вр'о кътева зїле³⁾, днтрѣ а кързіа лок Ȣгърїи аѣ днкоронат пре Марїа фата лъі чеа маї мате пѣ крїеасъ, чи країѣ⁴⁾; іаръ Хедвіга а доза фатъ а лъі Лъдовік аѣ до-вндрїт Полонїа, ши с'аѣ мърїгат дъпъ Владїслав Іагелло Дъкселе Лїтванїеі⁵⁾.

¹⁾ Antonio Foresti nel quarto tomo del Mappamondo storico lib. 11. ²⁾ Georgius Jeremias Haner reg. Hung. periodi 12. §. 234. nota x. ³⁾ Joannes de Küküllö f. 198. Ranzanus f. 378. Paulus a Paulo f. 724. ⁴⁾ Thuroczius f. 200 seqq. Bonfinius f. 355. Paulus a Paulo l. c. Ranzanus l. c. Timon in epit. chron. f. 53. ⁵⁾ Thuroczius f. 197. Bonfinius f. 351. Author status Poloniae p. 21. Nr. 6.

А ял 1383. Марїа фата лъі Лъдовік челї дінтъѣ, дъпъ че с'аѣ днкоронат країѣ, ши пѣ крїеасъ Ȣгарїеі, към с'аѣ арътат ла аял трекът, дндатъ аѣ днченът а окъртнї крїтеа дъпъ пълчереа гторълї сѣѣ Ніколае Гара, ши днтрѣ челелате дн аял де акъм аѣ дат лъі Балкѣ ши фрацілор лъі хрїсовл ачеста, кареле се афлъ ла Корнідез¹⁾, ши сн-пъ аша: „Екселенціеі сале Доамнеі лор Доамнеі Марїеі дн мїла лъі Дъмнезеѣ Крїеасеі Ȣгарїеі, ш. ч. Домїнік Препосїтъл ши Конвентъл вїсерїчеі Сълтеі Крѣчї дн Лелес рѣ-гъчїнї дн Домнъл петрѣ вїсаца ши сълътатеа еї. Скрїсоареа Серенїтатеі воастреї повъ трїмісѣ къ цїнстеа кареа с'аѣ къвенїт о ам прїміт, прекъм снпъ аша:

„Марїа дн мїла лъі Дъмнезеѣ Крїеаса Ȣгарїеі, Далмаціеі, Кроаціеі, ш.ч. кредїн-чїошлор сѣї Конвентълї дн Лелес сълътате ши градіе. Зїк повъ Балкѣ Воїводъл Комї-тъл дн Сълтмарїѣ, ши Драг, ши Іоанн фрації лъі, къ еї ар вреа лецізіт сѣ днтрѣ дн мо-щепїреа оаре-крїї четъдзїчї а воастре, че се кіамъ Аранїаш, ши есте дн цїнстл Сї-лацілїлї, ши дн челе че се цїн де дънса, кареа четъдзїкъ лї о ам фост дървїт прїп алте кърдї але воастре снїт кондіціа: пнлъ кънд вом вої а лї о лъса. Десуре кареа кре-дїнчїошїеі воастре таре въ поръчїт, ка се трїмітеці отъл воастрѣ мъртърїе вреднїкъ де кредїнцъ, дннїтеа кързіа Лазрентїе де Батор, саѣ Домїнік де Шашвар, нефїнд челелат де фацъ, отъл пострѣ, мергънд дн фаца пшмітеі четъдзїчї, ши а пертїненцілор еї, ши кіетънд аколо лецізіт де фацъ пре тоці вечїнїї ши комметанїї, сѣї ваце пре еї дн мо-щепїреа ачелора, ши сѣ стъгзеаскъ ача четъдзїкъ, ши пертїненціїле еї Воїводълї Балкѣ ши фрацілор лъї; ка пъръреа сѣ ле мощепеаскъ, де пѣ ва фї днпротївїре. Іаръ пре дн-протївїторї, де вор фї, сѣї сорочеаскъ дн контра пшміцілор Воїводълї Балкѣ, ши фраці-

лор азі днаштеа воастръ пре термін квінчіос, се деа причіна днпротівіреї сале. Ш; дъпъ ачестеа съ не скріеді къ креліицъ тоатъ сереа лъкрълі къ пштеле челор сорочіці, де ва фі опъ ші термінъ лор псе. Дат дн Бѣда ла Паціле дін апл 1383.

„Noi drept aceia vrând съ пдінимъ порънка Серелітатеї воастре, дъпъкъм не есте даторіица, днпрезъ къ Dominiк dін Шашвар омъ Маїестатеї воастре, ам тріміс пре зънъ дінтре ної, адекъ: пре фрателе Іоанн Преотъ лъртъріе, ка съ факъ статъціа четъдзічеї Араніаш, ші а пертіненцілор еї карії маї пре зртъ днтерпндесе ла ної, не аѣ снсе тот днтрън тіп, къ еї дн Дъмініка дін паштеа Сълціорълі зкъм трекът, ші дн алте зртате зіле с'ар фі дсе дн фаца пшмітеї четъдзічі Араніаш, ші а пертіненцілор еї, ші кіемънд де фацъ пре тоці вечіні, ші комметаніі ар фі бггат пре пшміці Воїводъ Балкъ, ші пре фраціі азі дн мошениреа зісеї четъдзічі, ші а пертіненцілор еї дъпъ дързіреа Маїестатеї воастре, ші ар фі сълъзіт четъдзіка ачееа къ тоате пертіненціле еї Воїводълі Балкъ, ші фрацілор азі къ кондіціа каре се кърінде дн челезлге кърці але дпъцімеї воастре, ка пърреа съ ле мошениаскъ, цпъ ші аїбъ, неїїнд вре зп днпротівіоріс. Дат ла Іспас дн апл маї сѣс днсемнат.

Еѣ зісеїѣ ла днчелъгъ аплълі ачестзіа, къ Маріа с'аѣ днкоронатъ країс ші пъ крѣіасъ Угаріеї, пентръ къ аша скріѣ Павл де ла Павл²⁾, Бонїніе³⁾ ші Тороціе⁴⁾, ба че е маї мълт, Хан⁵⁾ скріе къ ші бані аѣ вългът къ інскріпціеа ачееа: Maria Rex Hungariae, адекъ Маріа країсъ Угаріеї, чі дн хрісовълі маї сѣсѣ аѣсѣ пъ се пшеше пре сіне країс прекъм ніч днтръ ачестѣ зртъторіѣ, кареле іаръші ла Корніде⁶⁾ се афл ші сѣпъ аша: „Maria дін міла азі Дъмнезеѣ крѣіеаса Угаріеї шчл: Креліицішлор сїі капілълі дін Орадеа Маре сълътате ші граціе! Фіїнд къ Ної зп сатѣ ал Ностръ крѣіескъ че се кіатъ Омлашъ дін деара Ноастръ а Ардеалълі, дінтре сказеле воастре ал Сівіілі ші ал Меркзреї къ патръ сате Ромънеці, адекъ къ Гросдолълі сѣѣ Галъсдорфълі, къ Графідорфълі, къ Бсдінбахълі ші къ Крїшбахълі, ашїндереа ші къ тоате фолосъріле ші пертіненціле лор, ам врет прїн алте кърці але воастре съ ле дързімѣ де пърреа сълт тігъ де повъ допаціе, чїнсетітълі дн Хрістос Пърїнтелі домнълі Говліиъ. Епіскопълі Бїсерічі Бълградълі дін Ардеалъ, ші къчерікълі вълватъ домнълі Леон Протопопълі ал ачелаші Бїсерічі Епіскопеші, ашїндереа азі Хенкманъ ші Хрістіанъ, фрацілорѣ ачелшаші домнъ епіскоп де зп пълтіне, ші прїн дънші сорорілор лор, Катарїнеї ші Доротеї, ші фетеї каре іаръші Катарїна се кіатъ, непоатеї лор, пентръ креліиціаселе шервїріле маї сѣсѣ зінілор домнълі Епіскопълі Говліиъ ші але фрацілор азі ші времѣ ка лецізт съ се ваце дн мошениреа ачелора, креліиціицеї воастре дрепт ачееа таре въ поръчїмѣ ка съ трїмітеці омъ воастръ шъртспіе вредікъ де креліицъ, днаштеа кързіа Петръ фїїл азі Мартін де Тате, сѣѣ Бако дін Міхаїалъ, сѣѣ Нікоме дін Лъдзшъ, сѣѣ Стефан фїїл азі Лъкасіе дін Дїогѣ, неїїнд алціі де фацъ, омъ постръ мергънд дн фаца маї сѣсѣ зісълі сатълі Омлашъ ші а сателор Ромънеці ші лецізт кіемънд аколо де фацъ пре тоці вечіні ші комметаніі, съ ваце пре пшмітъ домнъ Говліи Епіскопълі ші пре

фрації ши сороріле лѣ дн пощеніеа ачелора, ши съ ле сътъеаскъ ачелеа ачелѣаші домнѣ Епископѣ, ашиндереа фрацілор ши сорорілор лѣ челор маї съсѣ зииѣ, сънт тѣтъла Допаціеі поастре чеї повъ, ка пѣрѣеа съ ле пощенеаскъ, де нѣ ва фі днпротивіре. Іаръ пре днпротивіторі, де вор фі. шчл. Датѣ дн Бѣда дн сървѣтоареа ферічѣтълѣ Мѣченикѣ Нікомід дн апл. Домнѣлѣ 1383.“

Кѣм аѣ пѣтѣр фі, де Маріа аѣ дѣрѣт де зрік Омлашѣл лѣ Говліиѣ, кѣнд дѣнт пѣциі ані лѣ аѣ авѣтѣ Мірчеа Водѣ, нѣ почиѣ прічене.

Георгіе Фабрікіе⁷⁾ аша скріе ла апл. де акѣм: „Дн апл. 1383, Баіазет I, а I V Сѣлтан а I Тѣрчілор аѣ пѣрѣт Босніа, Кроаціа, Іллірікѣл, Албаніа ши Валлахіа, ши оторѣнд тѣлте мѣ де креціні, пре чеілаці і-аѣ дѣс дн шербіре.“ Ашиндереа скріе Дрехслер⁸⁾. Іаръ Анонімѣл Ромѣнеск⁹⁾ зіче: „Мірчеа Водѣ леат 1383—1400. Ачест Домнѣ аѣ днкіпат днтѣѣ цѣара (Ромѣнеаскъ) ла Тѣрчі кѣ харачіѣ, ка съ деа пе аѣ 3000 де вані рошіі. Дѣлѣ ачѣаста черѣнд Тѣрчіі де ла ел, съ днладе харачіі ши съ деа ши рові 500 де прѣчїі пе аѣ, аѣ дескісѣ рѣсвоіѣ кѣ Тѣрчіі ши бѣтъндѣсе ла Ровіиѣ дн нѣсѣцѣл Іа-ломіцеі кѣ днсъші дншѣратѣл Сѣлтан Амѣратѣ а I I-ле, аѣ вѣрѣт пре Тѣрчіі ши і-аѣ го-ніт пѣлѣ дн отарѣл Одріѣлѣ, ши ла апл. 1386 аѣ зідіт тѣлѣсїреа Козіа дн тѣлѣ Ол-тѣлѣ. Ачѣаста аѣ домнітѣ ані 17. Везі аніі 1414 ши 1419.“

Дѣтѣл де днклѣчїт ворѣще ані Анонімѣл пострѣ, дарѣ преа вестігѣл Енге I днкѣ нѣ тѣлт дескѣркѣ історіа цѣреі Мѣнтенеці, кѣнд скріе¹⁰⁾: „Данѣ а I I-ле, Домнѣл Ва-лахіеі, ка де ла 1373 пѣлѣ ла апл. 1383 — кѣ стареа ши домніреа лѣ се разїтѣ дн а-рѣтареа лѣ Халкокондіа, чи маї тѣлте нѣ щїиѣ десіре дѣнѣл фѣрѣ нѣмаї, кѣ ар фі домнітѣ, с'ар фі оторѣтѣ ши ар фі фѣкѣт лок лѣ Мірчеа (дѣнт аналїі лѣ Фїлцііх) фра-телѣл съѣ. Дѣлѣ хронїка цѣреі Мѣнтенеці Данѣ ачѣаста с'аѣ днвінесѣ де Сїсман Бѣлгарѣл.“ Аша маї днколо скріе тот ачелашї Енге I¹¹⁾ зікѣнд: „Фїнд кѣ Сїсман Прїнциѣл Бѣлгаріеі ера цїпереле лѣ Амѣратѣ, прежѣм се веде, Мірчеа, ка ши антѣчесорѣл Данѣ, аѣ авѣт рѣсвоіѣ кѣ Сїсман дн аніі 1383—1387 ши де ши с'аѣ днвінесѣ вр'одатѣ дѣлѣ хронїсѣл цѣреі, тогѣші се веде а фі фост ферічїтѣ маї пре зрїтѣ, пѣнтрѣ кѣ дн апл. 1390, се нѣтеще пре сїне Деспот Добродїчїлѣ ши домн Дрѣціорѣлѣ. Аша дарѣ кѣ фїндѣтѣлт скріе Хал-кокондіа, кѣ Валлахіа пе вреѣеа лѣ Мірчеа с'аѣ днтіне пѣлѣ дн тѣреа Неагрѣ: де ѣнде се поате кѣлеце, пѣнтрѣ че с'аѣ стѣрїтѣ рѣсвоіѣл, адекѣ пѣнтрѣ Добродїчїлѣ ши Дрѣ-ціор.“ Чи тѣ маї поѣторѣще ачелеа каре ле ам скріе ла апл. 1366 ши веі аѣла кѣ Данѣ а I I-ле кѣ татѣ-сѣѣ Радѣл аѣ домнітѣ де ла апл. 1373 пѣлѣ ла апл. 1383, каре кѣдї ані аѣ домнітѣ нѣ почиѣ зіче.

Ладїслав Воїводѣл Ардеалѣлѣ днкѣ аѣ датѣ о порѣнкѣ лѣ Іоанн Віде-Воїводѣлѣлѣ сѣѣ дн Сѣлтіоана дн апл. Сѣлзіанелор дн апл. 1383, ка пре Лѣкѣшїѣ Фїіѣл лѣ Ладїслав Вашѣ дн Цѣага, кареле ера дн сѣлѣлѣ лѣнгѣ крѣіеаса Маріа съ нѣл асѣпреаскъ кѣ вре о пѣрѣ фѣрѣ де щїреа са. Хрісовѣл ачѣаста се адѣче де Фѣіерварї¹²⁾.

⁷⁾ Daniel Cornides Mss. dipl. tom. 1. p. 296. ⁸⁾ Paulus a Paulo f. 724. ⁹⁾ Bonfinius f. 355. ¹⁰⁾ Thu-

roczius f. 202. ⁵⁾ Nan. p. 152. ⁶⁾ Idem Cornides ibidem tom. 3. p. 48. ⁷⁾ Georgius Fabricius in Volumine rerum memorabilium Germaniae et Saxoniae Libr. 1. ⁸⁾ Wolfgangus Drechslerus in chronico p. 82. ⁹⁾ Anonymus Valachicus cap. 44. ¹⁰⁾ Ioannes Christ. Engel in antiq. historia Valachiae Part. 1. p. 156. ¹¹⁾ Idem Engel ibidem p. 157. ¹²⁾ Carolus Fejervari. in Analectis. tom. 2. No. 362.

Анѣ 1384. Ја анѣ ачеста аша скрѣ Енѣл¹⁾: „Ка съ днѣаскъ легѣтра дн-тре Молдова ши Полона, днкъ дн анѣ 1384, с'аъ пѣсѣ деспре партеа Полониѣ зп мн-поритѣ Епископ дн Серетѣ а пѣме Николае.“

„Дн Унгарија ла анѣ де акѣм фоарте днклчитѣ аѣ кѣре лѣкрѣриле пентрѣ Палатинѣ Николае Гарра Тѣторѣл, кареле кѣм с'аъ зисѣ ла ани трекѣци, ла шѣлте недрепѣтѣци аѣ адѣсѣ пре биата крѣеаса Марѣа, пентрѣ каре сѣпѣрѣндѣ-се сѣпѣши еѣ аѣ днченѣтѣ а се рескъла, ши зпнѣ днпре дѣшнѣ аѣ тримѣсѣ пре Епископѣ дн Загаврија дн Неапоѣш. де аѣ кѣематѣ пре карол чел мѣкѣ, краѣл де аколо, сѣл пѣзѣ краѣш Унгарѣѣ, кареле аѣ ши венитѣ дндатѣ дн Загаврија. Зѣлѣвѣндѣ Карол чел мѣкѣ дн Загаврија, ка сѣ днцелелеагѣ маѣ вѣне воѣнѣа Унѣ-рѣлор, Елѣсавета тата крѣеасѣ Марѣѣ п'аѣ лѣат лѣкрѣл дн гѣмѣл, чи аѣ тримѣсѣ дѣпѣ Циѣц-мѣнд, дѣпѣ кареле днкъ дн анѣ 1377, се логодѣсе Марѣа, ши аѣ фѣкѣтѣ пѣнта дѣмѣлн, дарѣ Циѣцмѣнд пѣ мѣлѣ пѣрѣчѣ аѣ фѣкѣтѣ дн Унгарија, чи с'аѣ днтернатѣ дн Брандѣбургѣ. Днцелелегѣндѣ Карол чел мѣкѣ дѣчереа лѣ Циѣцмѣндѣ, дн Загаврија аѣ мерсѣ дн Бѣда, пѣ дн четате, фѣрѣ пѣмаѣ дн орашѣ пѣлѣ ла о време, дѣчѣ с'аѣ пѣтатѣ дн четате ши пѣ-мѣндѣсе пре сѣне гѣвернатор Унгарѣѣ, аѣ стрѣнсѣ дѣара, ши сѣлѣнд пре Марѣа сѣ се ласе де крѣме, ел днѣшнѣ с'аѣ днкоронатѣ краѣш Унгарѣѣ дн Алѣа крѣеаскъ дн 5 зѣле але лѣ Дѣкемѣриѣ дн анѣ 1384, фѣндѣ де фаѣц амѣндѣсѣ крѣеаселе ши Марѣа ши шѣмѣ-са Елѣсавета; чи пѣтѣ аѣ фостѣ сѣре вѣкѣрѣ крѣмеа, прекъм се ва арѣта ла анѣ 1386²⁾“

¹⁾ Joannes Christ. Engel in antiq. Historiae Moldaviae p. 110. ²⁾ Thuroczius f. 202 — 207. Bonfinius f. 359 — 362. Reva f. 28.

Ани 1385 ши 1386. Хрисовѣл каре л'аѣ датѣ Елѣсавета дн Тимѣшоара дн адѣзнѣ Сѣнтѣмѣтриѣ марѣ кѣтрѣ дѣол дн Калмока сѣ пѣ се днсоѣеаскъ кѣ ребелѣл саѣ рѣсѣврѣ-тѣорѣл Стефан оаре-кѣнд Воѣводѣл Ардеалѣлѣ нѣчѣ кѣ алѣши лѣл, пѣ поате фѣ дн анѣ 1385, кѣм вреа Сѣкѣл¹⁾, пентрѣ кѣ дн анѣ 1385 стѣлѣнеа краѣл Карол чел мѣкѣ саѣ ал П-ле; аша дарѣ аѣ трѣвѣит сѣ се дѣа ачелашн хрисов дн анѣ 1384, прекъм вреа Корнѣдѣс²⁾, адекъ маѣ пѣпѣте де а се днкорона краѣш Карол чел мѣкѣ. Јарѣ кѣм кѣ Карол чел мѣкѣ аѣ домпѣтѣ ка зп краѣш ал Унгарѣѣ прѣсте тотѣ анѣ 1385, аратѣ хрисовѣл лѣл, кареле се аѣл ла Корнѣдѣс³⁾ ши сѣлѣ зпна:

„Карол дн мѣла лѣл Дѣмнезѣл краѣл Унгарѣѣ, Јерѣсалѣмѣлѣ ши Сѣкѣлѣѣ, пѣчл. крѣ-днѣиѣшилор сѣл Канѣтѣлѣлѣ Бѣсѣрѣчѣ Алѣѣ дн Ардеалкреднѣиѣшилор пошѣри граѣѣе ши вѣ-пѣ воѣнѣл! Не-аѣ сѣпѣсѣ поѣл акѣмѣ де кѣрѣнд повѣлѣлѣ вѣрѣаѣ Маѣѣстрѣ Грѣгорѣ фѣѣл лѣл Јоанн де Бѣлѣсѣтѣ, Петрѣ ши Јадѣслав фѣѣ алѣлѣ Јоанн дн Алѣмакерѣкѣ, ѣвѣѣ крѣднѣ-иѣшиѣ пошѣрѣ, кѣ ар вреа лѣѣѣѣт сѣ ѣнпре дн моѣенѣреа злор сѣте але лор Епѣх, Бѣр-гѣл ши Епѣналѣдохѣ дн комѣтатѣл Дѣвѣчѣѣ, каре с'аѣ датѣ де пѣрѣреа де Маѣѣстатеа Ноа-стрѣ прѣм алѣе кѣрѣѣ але Ноастрѣ пѣчѣлѣѣте кѣ пѣчѣтеа Ноастрѣ чеа мѣкѣ ачелѣѣа Грѣго-

¹⁾ Székely in Mss. dipl. ²⁾ Daniel Kornides in Miss. dipl. tom. 2. p. 299. ³⁾ Idem Kornides ibidem tom. 1. p. 303 seq. ⁴⁾ Thuroczius 211. ⁵⁾ Timon in Epitome Chronol. f. 54. ⁶⁾ Georg. Ierem. Haner Reg. Hung. period. 13. § 247. nota a. ⁷⁾ Thuroczius f. 212. Bonfinius f. 365. Reva f. 26. ⁸⁾ Kornides ibidem tom. 2. p. 124. ⁹⁾ Thuroczius f. 214. Bonfinius f. 368. ¹⁰⁾ Paulus a Paulo f. 726. ¹¹⁾ Lucius Dalmata f. 409. ex Cresino.

Анл 1387. Азънд де шоартеа краієлї Карол ал II-ле, шї нешїнд дптъмлареа чеа реа а крїесїлор Сїцїсмѣнд дп анл де акѣм аѣ венїтѣ кѣ вѣлѣ оасте дїн Боемїа шї кѣт аѣ їнтрат дп Ънгарїа мѣлїї вїгецї аѣ статѣ лѣнгѣ дїнесл, кѣ карїї мергѣндѣ овлѣ дп Бѣда а-коло с'аѣ срїнесѣ маї марїї церїї ла елѣ, шї дѣлѣ мѣлте сѣлѣтїрї л'аѣ дѣсѣ дп Алба крїеаскѣ, шї л'аѣ дпкоронатѣ країѣ Ънгарїеї дп анл 1387 дп 13 Мартїе, каре зї аѣ кѣзѣт токма дп Дѣмїніка Флорїлор¹⁾. Дѣлѣ дпкоронареа са, Сїцїсмѣндѣ дптрѣ ачеа с'аѣ невоїтѣ, кѣм сѣ словоадѣ пре Марїа де ла дпкїсоаре, пре кареа, о аѣ шї словозїтѣ дп 4 Ізвїе, шї дп 4 Ізлїе с'аѣ шї дптълїнїт ла оалѣтѣ, кареа атѣнчї аѣ датѣ тоатѣ кѣдїнда крїмеї лї Сїцїсмѣндѣ вѣрѣатѣлї сѣѣ²⁾.

Дѣлѣ тоате ачестеа дптрѣ ачеа с'аѣ сїргїт країл Сїцїсмѣнд ка сѣ прїндѣ пре Іоанн Хорват Банл Кроацїеї, пре кареле л'аѣ шї прїнс, дарѣ шоарте аневоїе, шї прїнзѣндс'л л'аѣ дѣс дп Печї саѣ Чїнчї-Бїсерїнї, знде сѣлїшїндс'л маї дптъїѣ кѣ клеще дпфокате, л'аѣ легат де коада злїї кал, шї тѣрѣндс'л не тоате злїїїле четѣдїї ачеїа, маї не зрїт л'аѣ тѣїат дп патрѣ пѣрцїї, шї л'аѣ акѣдат де порцїїле четѣдїї ачеїа, спре пїда алтора шї дпфрїлареа фѣкѣторїлор де рѣѣ; їарѣ соцїїлор Банлїї Іоанн Хорватѣ ле аѣ тѣїат капетеле³⁾.

Іспрѣвїнд Сїцїсмѣнд шї педѣанса ресврѣтїторїлор, с'аѣ апѣкат кѣ deadїнсл де окѣр-тѣїреа церїї шї дптре челелалте фапте але лїї аѣ дат хрїсовлї каре зрїмеазѣ, се афлѣ ла Корнїдес⁴⁾ шї сѣлѣ аша :

„Ної Сїцїсмѣнд дїн мїла лїї Дѣмнезеѣ, Країл Ънгарїеї, Далмацїеї, Кроацїеї, ш. ч. Мархїонл Брандѣврглїї, ш. ч. фачем дпшїїндаре тѣтѣрор кѣрора се кѣвїне, прїн рѣл-дѣл ачестора, кѣ ної прекѣм дпдеанїлѣ крїеаска грїце пре Маїестатеа Ноастрѣ, ка вред-нїїїле тѣтѣрор крїдїнчїошїлор пощрї сѣ ле мѣсѣрѣт, кѣ мїлостївѣ їнїтѣ шї ачелора, пре карїї фаптеле вѣртѣцїлор сале дї фак вреднїчї де рѣсплѣтїреа крїеаскѣ, сѣ ле дѣт дар кѣвїос вреднїчїеї лор. Дрѣпт ачеа сокотїнд кѣрата крїдїнцѣ шї адевѣрата статорнїїе а повїлїлїї вѣрѣат, рошлїлїї Іван, фїїл лїї Драгтер, ал фїїлїї, адекѣ ал сѣрореї де зп пѣтече а тѣрїїлор вѣрѣадї Балкѣ шї Драгѣ Воїводлїї, дптре челелалте Дерѣгѣторїї Комїтїлор Секлїлор, а крїдїнчїошїлор пощрї, каре ел о аѣ авѣт шї о аре кѣтре ної шї кѣтрѣ Сѣлѣ Корона поастрѣ. Маї алес сокотїнд слѣжвеле челе крїдїнчїоасе кѣ каре ел дп тоате требїле поастре, шї але крїнїеї поастре, шї дп маї мѣлте ресвоїе порокоасе шї непорокоасе, сѣфѣрїнд сѣдѣроасе остенелї шї греле келѣелї с'аѣ сїргїт а плѣчеа Маїестатеї поастре, дозѣ сате але поастре кїемате Ізан шї Ванса де цїос дїн пертїненцїїле четѣдїїчїеї поастре Хѣст шї дїн Комїтатл Марамѣршлїї, скоїндлїе ачелеа шї деспѣр-

діндіе де съвт dominia ши пропріетатеа нѣмітеі четъдѣичеі поастре, къ тоате фолосъріе ши пертіненціе ачелора, адекъ къ пѣтѣнтъріе челе лѣкрате ши нелѣкрате, къ апеле ши кърсъріе ачелор, къ торіе, рѣтъріе, вііе ши къ тоате фолосъріе съвт метеле лор челе адевъртате ши веки, съвт каре с'аѣ мошенит ши окърмѣит пѣль акъта къ нѣтеле крѣеск, ши пентрѣ стѣжъеле маі сѣс зіе ши пентрѣ моартеа тѣтѣне-сѣѣ а репосатѣлі маі сѣс нѣмітѣлі Драгомер ши а лѣі Татемер фрате-ліі челві де зп пѣтече ал ачелвіа Иван, каріі нѣ с'аѣ дѣфрїкошат а тѣрі дѣ ферїчіте ресвоїеле репосатѣлі преа лѣмінатѣлі Прїнцѣлі Домнѣлі Лѣдовїк Країѣлі Шгарїеі, Пърїнтелї пострѣ челві преа ізвїт ши де пещеарѣ поменїре дѣпротїва немїчілор Сънтеї Коронї ошїндсе, адекъ Драгомер съвт Bїdїn, ши Татемїр сѣнт Болд, маі сѣс зіе лі Іван фїїлі нѣмітѣлі Драгомер, ши прїнтр'ѣл-сѣл мошенилор ліі, ши зрѣторїлор мошенилор ліі, дїн бѣлѣ-воїнца преа лѣмінатѣї Прїнцїпесї Доамнїї Марїеї Крѣїесї, мїереї поастре чеї преа ізвїте ши дїн рескопт сѣатѣл Преладїлор ши Баронїлор пострї дїн крѣїещї тѣліе поастре ши дїн адевъртѣ шїнцѣ съвт тїтѣл де допаціе позѣ, ши къ тоатѣ кѣдїнца къ кареа сѣнт съвт дѣрѣїреа поастрѣ, ле ам дат ши дѣрѣїт, ва ле дѣт, дѣрѣїт ши чїнстїм прїн скрїсоареа ачѣаста, ка нѣрѣреа ши некѣтѣчіос дѣдѣрѣїт сѣ ле мошѣнасѣкѣ, цїнѣ ши окърмѣасѣкѣ, рѣтѣлїнд нѣвѣтѣмѣтѣ кѣдїнца поастрѣ. Ши ачѣстеа кѣнд і се вор адѣче дѣпої ле vom фаче сѣ се скрїе дѣ формѣ де Прївїлеціон. Дат дѣ Бѣда дѣ зіоа Сънтеї вергѣреї ши тѣченїеї Катарїнеї, дѣ анѣл 1387."

Допаціа ачѣаста дѣ орїцінал се афѣл дѣ архївѣл преа дѣлїцатѣї Кѣтѣрі Шгарїеї чеї де кѣрте дїн Бѣда; іарѣ тѣ веї ши хрїсовѣл ліі Лѣдовїк, каре л'аѣ дат ліі Балкѣ, ши еѣ л'ам скрїе ла анѣл 1359, дѣ кареле Драгмер се зіе а фї фост фрате ліі Балкѣ, нѣ непот дїн сорѣ.

Дѣврѣжбїндѣсе аша, прекѣм амї зіе маї наїнте, Шгарїї, Едвїга фата чеа маї тѣ-пѣрѣ а репосатѣлі Країѣлі Лѣдовїк челві дїнтѣїѣ, дѣтрѣ ачѣса с'аѣ сїліт ка сѣ трагѣ пре Ромѣнї дѣ партеа са ши а Полонїлор⁵⁾, бїне шїїнд де че фолос ши разїм аѣ фост Ромѣнїї ши тѣтѣне-сѣѣ. Дрент ачѣса ла атѣта аѣ адѣс пре Петрѣ Мѣшат Домнѣл Молдовеї, кѣт дѣ анѣл де акът с'аѣ зпїт къ Полонїї; кѣчї зіе Рецѣстрѣ де ла Догїел⁶⁾: „Дѣ анѣл 1387, дѣ зіоа адѣчерїї мошѣлор Сънѣлі Станїслав. Кѣрѣїе дѣ каре се кѣрїнде сѣзпѣреа ши омаціа де крѣдїнцѣ че л'аѣ нѣс Петрѣ Палатїнѣл Молдовеї къ неамѣл сѣѣ Країѣлі Владїслав, Крѣїесї, зрѣторїлор лор, ши крѣїмеї Полонїеї, къ дѣрѣтѣлїтѣ ліі каре л'аѣ фѣкѣт дѣлѣ обїчеїл вїсерїчїї ресърїтѣлі сѣрѣтїнд сѣннѣл вїеїеї дїн тѣ-пеле ліі Кїпрїан Мїтрополїтѣлі Кїовїеї.“ Іарѣшї алт рецѣстрѣ де ла ачѣланї Догїел⁷⁾, зіе: „Дѣ анѣл 1387, Консїліарїї ліі Петрѣ Палатїнѣлі Молдовеї дѣтѣреск омаціа фѣ-кѣт країѣлі Владїслав, ши Крѣїесї Едвїеї, ши фѣгѣдѣсѣк, къ еї къ тот неамѣл вор фї сѣ-ннї Країѣлі ши Крѣїмеї Полонїеї, ши дѣрѣтѣ дѣлѣ леїеа рѣсърїтѣлі сѣрѣтїнд крѣчеа дїн тѣліе ліі Кїпрїан Мїтрополїтѣлі Кїовїеї.“ Сарнїкїе⁸⁾ дѣкѣ скрїе: „Дѣторкѣндѣсе Іа-гело дїн Лїтванїа дѣ Полонїа пре Петрѣ Палатїнѣл Молдовеї сѣѣ Валахїеї къ воїерїї сѣї дѣрѣндѣл, л'аѣ прїміт дѣ клїентѣла са.“

Mie mi-ar plăcea a vedea хрисоавеле, але кэроара рецестрэри ле адэче Dogiel, дн оріінал, пентрэ кэ нэ кред еѣ сѣ се фие сэнсе Петрэ II Мшат пре сіне Полоніор, прекэм нічі зрштэоріі лэі с'аѣ сэнсе вре одатэ, фэрэ нэмаі кэт аѣ фэктэ маі адеце орі аліанцэ кэ Полоніі, кэм воіѣ арэта ла аніі вііторі. Іарэ аліанцэ нэ е сэнспере: аша да-рэ се доведешче, кэ Полоніі нэмаі дін фалэ дешартэ аместекэ аліанца кэ сэнспереа, прекэм дінтрэ ачеіаші фалэ аместекэ ші тітэліі Домніор Ромбенеціі кэ Палатініі лор; пентрэ кэ де воіѣ днгрева еѣ автаѣ вре зп Палатіні Лешеск атэта пэтере, кэтэ аѣ авт тэкар каре водэ дін Молдова саѣ дін Валахія, че'мі вор респонде? чи деспре днгрева-реа ачеаста воіѣ кэвэнта айрїлеа маі нэште.

¹⁾ Thuroczius f. 215. Bonfinius f. 369. Pistorius f. 768. Timon in epitome Chronol. f. 55. ²⁾ Paulus a Paulo testis oculatus f. 726. ³⁾ Thuroczius f. 217. Bonfinius f. 373. ⁴⁾ Daniel Cornides Mss. Dipl. tom. 1. p. 255. ⁵⁾ Joann. Christ. Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 110. ⁶⁾ Mathias Dogiel in Codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 597. ⁷⁾ Idem Dogiel l. c. ⁸⁾ Stanislaus Sarnicius in Annalibus Poion. Libr. 7. cap. 4.

А н э л 1388. Ја анэл ачеста аша скріе Енгал¹⁾: „Ја анэл 1388 се афлэ а фї фост зп Домінікан, анэме Стефан Рэтені, Епіскоп Лэтінеск дн Сербет, че есте семпѣ, кэ Полоніі се аместека дн Молдова ші атэчї.“

¹⁾ Joann. Christ. Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 110.

А н э л 1389. Халкокондіа¹⁾ ла анэл де акэм скріе деспре Јазар Деспотэ дн Сербїеї прекэм зрмеазэ: „Елеазар авэнд фете, пре зна о аѣ дат лэі Сїсман країэліі Одрїсііор саѣ ал Молдовенїор, фэктэндэ'л шїе цїнере.“ Ја каре зїсе але лэі Халкокондіа днсеампѣ Стрїттер²⁾ зїкэнд: „Тэлкэїторїэл нэ віне адаогэ, 'саѣ ал Молдовенїор', шїїндэсе дін челе маі дін пайнте, кэ Сїсман аѣ фост країэл Бэларїор шї нэ ал Молдовенїор.“ Еѣ те дндрепт ла анэл 1380, знде ам кэвэнтат деспре ачеаста.

Георгіе Фабрікіе³⁾ днкт аша скріе: „Ја анэл 1389 Баїазет I, країэл Тэрчілор, аѣ днвінс пре Јазар прїнцэ дн Бэларїор.“ Чи грешешче Фабрікіе, пентрэ кэ Јазар аѣ фост прїнцэ саѣ країэл Сэрбїор, нэ ал Бэларїор, сѣ нэ зїк маі нэште. Јарэ Dogiel⁴⁾ адэ-че хрісовэл, каре зрмеазэ:

„Ної Магнѣ шї Роман Херїціі Комїтіі Лэмінатэліі Прїнцэліі Домнэліі Мірчеї Воїводэліі Валахїеї ш. ч. ашїндереа Дэгоїѣ Маршалэліі тэртїэліі Прїнцэліі Домнэліі Петрэ Воїводэліі Молдовеї, трїміші солї, кэпоашем прїп рэндэл ачестора де обше тэртэріенд: кэ фїнд ної трїміші ла преа лэмінатэлі Прїнцэліі Домнэліі Владїслав Країэл Полоніеї ш. ч. дн дерегтэорїе де солї, ачеастэ о рэндэліалэ ам фэктэ кэ ачелашї дошн Владїслав Країэл дн нэтеле шї партеа маї сѣс нэмітэліі Домнэліі Мірчеї, Домнэліі пострэ, а кэрзіа нэ-тере о авем дн ної вэрсатэ, фэктэнд легтэрэ де претеншэг нескїнбат де днше пэртїле, кареа сѣ се цїпэ пэрреа нешїкатэ, шї пре Домнэліі Владїслав Країэл маї сѣс зїсэл Домнэліі Мірчеа Воїводэліі кэ тоатэ нэтереа са, кэнд і се ва ноэті аїсторїэл, ва тревзі шї ва фї даторїѣ дн тот тіпэл ал аїста днпротїва Країэліі Унгарїеї, шї днпротїва нэтерї

тѣхъ роръ свѣшилор лѣи, іаръ дшпротіва алтор немічі аї нѣмітълѣи Домнѣлѣи Владіслав нѣ-
маї дѣпъ плъчереа са дн ва аїста, дѣпъ кѣм се кѣвіне злѣи пріетен. Амшдереа Дом-
нѣл Владіслав Країл, кѣнд ва пофті Домнѣл Мірчеа Воїводѣл, ва требѣи шї ва фї даторіѣ
аї аїста кѣ тоатъ нѣтереа дшпротіва нѣмітълѣи Країлѣи Ȭгаріеї, шї дшпротіва тѣхъ роръ
свѣшилор, іаръ дшпротіва алтор немічі аї нѣмітълѣи Домнѣлѣи Мірчеї Воїводѣлѣи дн ва
аїста нѣмаї дѣпъ плъчереа са, кѣ зл пріетен. Престе ачестеа фѣгъдѣім кѣ деспре ал-
ліанца ачестеа, шї нескїмбат претеншѣгѣл ачестеа ла мїжлокѣл Пъресїтеї акѣм вїгоаре,
саѣ дѣндѣсе вре о дшпедекаре левїзїтъ, ла онг зїле дѣпъ ачеса, пентрѣ дштрїреа челор
маї сѣс зїсе, маї сѣс нѣмітъл Домнѣл Мірчеа ва трїміте картеа са печетлѣїтъ кѣ пече-
теа лѣи чеа маї маре дн Молдова прїн вѣлї шї марї солї сѣї, кѣрѣїа кѣрїї асменеа а
трїміте сѣбт тїтълѣл сѣѣ шї печетеа са чеа маї маре ла нѣмітъл локѣ прїн марї солїї
сѣї даторїѣ ва фї шї нѣмітъл Домнѣл Владіслав Країл, прїн тѣртѣрїсіреа дштрїтелор
кѣ печетїле поастре кѣрїїлор ачестора. Дат дн Радом вїнерї дѣпъ земїслїреа ферїчітеї
Марїеї-вергѣреї, дн апл Домнѣлѣи 1389.“

Дїн хрїсовѣл ачестеа днкѣ поїї кѣлече, кѣ цїзрѣшѣптъл лѣи Петрѣ П Мѣшат Домнѣлѣи
Молдовеї, каре л'ам адѣс ла апл 1387, н'аѣ фост де свѣпнере, фѣрѣ нѣмаї де алїанцѣ.
Поїї кѣлече шї ачеса, кѣ Кромер ⁵⁾ мѣлг смїптеше, кѣнд скрїе деспре алїанца ачі адѣ-
сѣ зїкѣнд : „Кѣсѣт шї дн архївѣл крїескѣ хрїсоаве деспре алїанца, кареа кѣ пѣїїн маї
длїанте о аѣ фѣкѣт Владіслав кѣ Мірчеа Палатїнѣл Валахїеї, федератѣл Країлѣи Ȭгарїеї
прїн каре с'аѣ легат, ка злѣл фѣрѣ де алтѣл сѣ нѣ се ватѣ кѣ Країл Ȭгарїеї, нїчі па-
че сѣ се факѣ кѣ дѣнскїл, де нѣ вор дштрї амѣндої.“ Кѣчї хрїсовѣл нѣмаї атѣта зїче,
ка злѣл пре алтѣл сѣ аїсте кѣ тоатъ нѣтереа дшпротіва лѣи Сїїсѣмѣнд Країлѣи Ȭгарїеї
длсѣ ла апл вїитор с'аѣ фѣкѣт, че зїче Кромер.

Маї пре-зрѣл ла апл де акѣм преа вестїтъл Енгал ⁶⁾ скрїе : „Дн 8 Декемврїе ал
аплѣи 1388, с'аѣ фѣкѣт о дштреїтъ алїанцѣ дн контра лѣи Сїїсѣмѣнд, кареа о аѣ їскѣ-
лїт воїерѣл Дѣгїїѣ дїн Молдова дн нѣмеле Домнѣлѣи сѣѣ Петрѣ Мѣшат Водѣл. Дн алтѣ
алїанцѣ дїндре Владіслав шї Мірчеа Водѣл дн 20 Іанѣарїе ал аплѣи 1390, нѣ се маї а-
флѣ Петрѣ Мѣшат : доарѣ аѣ фост мѣрїт дн сѣзрїшїтъл аплѣи 1389; дѣпъ тоартеа лѣи
Петрѣ Мѣшат аѣ требѣїт воїерїї сѣ трагѣ ла сїне кѣдїнца алецерїї лѣи Водѣл. Тот деспре
Петрѣ Мѣшат маї есте де а семна, кѣ ел дѣпъ дшсепнареа лѣи Скарлат, аѣ фост фе-
чїорѣл лѣи Костеа Мѣшат, de quo non scitur, ubi principaverit, dicitur, quod ejus genus sit
ex familia Despotiana Regum Serviae, чї дїн кѣвїнтеле ачестеа пентрѣ dicitur, нїміка се
поате днкїде кѣ ремеїѣ.“

Де зїселе ачестеа але преа вестїтълѣи Енгал сѣ днкѣ нѣ мѣ фeresк, чї тѣ везї а-
челеа каре ле ам скрїе ла 1359, шї каре ле воїѣ скрїе ла апл вїиторїѣ.

¹⁾ Laonicus Chalcocondylas p. 27. ²⁾ Stritterus Bulgaricorum §. 497. ³⁾ Georgius Fabricius Lib. 2.

⁴⁾ Mathias Dogiel in cod. Dipl. Regni Poloniae tom. 1. p. 597. ⁵⁾ Martinus Cromerus Lib. 15. p. 253.

⁶⁾ Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 110.

Анъл 1390. Ла анъл де акъм аша скрие преа веститъл Енгел 1): „§ 12. Дъпъ Петрс Мъшат аъ домпит Стефан треі ані, де ла анъл 1390 пълъ ла 1392. — Дъпъ Аналістъл Ръссекѣ, ші дъпъ днсемнареа дін Іаші, а лѣі Скарлат ші а лѣі Кангемір, лѣі Петрс Мъшат пенармат і-аъ зрмат Роман фрате-сѣѣ, кареле аъ домпит треі ані, ші дъпъ Роман ачеста аъ домпит Стефан 7 ані; чі дъпъ Історічії Знгзрещі пз поате ста ачеста, пентръ къ дитръ ал патрѣлеа ан, към ачещія, дъпъ днкоронареа лѣі Сіцістмнд, адекъ дитѣіа Івніе 1390, домпіа дн Молдова Стефан. Ачеста аша се поате днцелече, къ Стефан аъ домпит маі дитѣіѣ 3 ані де ла 1390 пълъ ла 1392, дъпъ ачеса с'аъ пълъпн прін фрате-сѣѣ Роман треі ані, де ла анъл 1392 пълъ ла анъл 1395, апоі іаръ с'аъ рѣдікат ші аъ маі домпит 4 ані, пълъ ла анъл 1399. Дшпротіва лѣі Стефан ачествіа с'аъ скълат Сіцістмнд дитръ ал патрѣлеа ан ал Крѣімеі сале, адекъ дн анъл 1390, дъпъ Івніе.“

Пълъ аічї преа веститъл Енгел, ші дъпъ към ті се паре, пз рѣѣ; пентръ къ ші Лешклавіе 2) зиче, къ дшпротіва лѣі Стефан ачествіа II, Домпѣлі Молдовеі дн анъл 1392, с'аъ фѣкѣт маре рѣскоалъ, пентръ каре ел аъ пълъпн ла ацісторікл Търческ, чі тързіѣ, кѣчї ел с'аъ псе ла днкоаре маі 'напте де а сосї Търчїї. Де знде еѣ кѣлег къ фрате-сѣѣ Роман I, аъ фѣкѣт рѣскоала асѣпра лѣі, ші аша Енгел аре дірепт, къ Стефан II, аъ домпит дн дозъ рѣндсрї.

Ла анъл 1359, аша арѣтат, към треѣе сѣ се пълъ сереоа Домпіор Молдовеі днчепнд де ла Драгошѣ Водъ пълъ ла Петрс Мъшат с'аъ ал доілеа Водъ. Аічї воіѣ пне сереоа челораладї Домпї днчепнд де ла Петрс II Мъшат Водъ пълъ ла Александръ Водъ I. Аша дар дъпъ Лацко Водъ аъ домпит Петрс Водъ Мъшат, фїѣл лѣі Лацко, кѣчї аъ фост фрате къ Роман I. іаръ Роман аъ фост фечіор лѣі Лацко, към шѣртсрїсеіе Кангемір, ші днсемнареа дін Іаші 3) де ла анъл 1373—1389. Лѣі Петрс II Мъшат і-аъ зрмат Стефан II дн треі ані, де ла 1390—1392, апоі Роман I, дн алці 3 ані, де ла 1392—1395. Дъпъ Роман I, іаръш аъ домпит Стефан II. прексм с'аъ зиче, патръ ані, де ла 1395—1399. Стефан ачеста, кареле аъ домпит дн дозъ рѣндсрї, дъпъ Мірон, аъ фост фрате къ Роман. дрепт ачеса ші къ Петрс II Мъшат, ші аша Петрс II Мъшат, Стефан II ші Роман I аъ фост фечіорї лѣі Лацко Водъ. Лѣі Стефан II Водъ дъпъ днсемнареа дін Іаші чеа маі ске адсѣѣ, і-аъ зрмат фїѣл сѣѣ Петрс III, кареле аъ домпит пзмаі зп ан, ші і-аъ зрмат фїѣл сѣѣ Івга, кареле іаръшї пзмаі доі ані аъ домпит, де ла 1400—1401, ші аъ фѣкѣт лок фрате-сѣѣ лѣі Александръ I. Каре фїнд аша, кѣчї се мнънеазъ преа веститъл Енгел 4), към аъ пѣтѣт домпї дн кѣре де зече ані Мошѣл, Тагъл ші Непотѣл? аъ-доаръ къ пенѣпндѣ есте ачеста? Еѣ сѣ зїк адевърѣл, пз вѣд, дн че ар ста пенѣпнда ачеста? Пентръ къ фїнд Стефан II, фрате къ Петрс Мъшат, кѣнд аъ днчетат а домпї, аъ треѣїт сѣ фїе вѣтрѣн ші Петрс III, фечоръл лѣі днкъ аъ пѣтѣт фї де зїле, ва ші непотѣл сѣѣ Івга днкъ аъ треѣїт сѣ фїе атѣпчї дн вѣрстѣ, пентръ че п'аъ пѣтѣт даръ ші домпї дитръ ачей зече ані? Маї вїне ар фї лѣкрат преа веститъл Енгел 5),

de ar fi zmat dusemnarea din Iasi. къ аша за апл. 1400. нъ ар фи грешит аѣта, кът грешеше, прекъм воіѣ арѣта аколо.

Ачи пентрѣ маі таре зшъраре ши а четиторілор ши а теа, ка де ачи днаинте съ пот скріе пре фиеше-каре Домнѣ Молдовенескѣ, ал кѣтелеа аѣ фост къ ачел нъме, сереа лор о нън, прекъм ва зма, дичепнд де ла Драгошѣ пль ла Александрѣ I, нъ къ доарѣ ашѣ креде, къ Драгошѣ аѣ фост Домнѣ чел динтъіѣ ал Молдавеі, чи пентрѣ къ сереа Домнілор челор днаинтеа лѣ. еѣ дхсхмі нъ о щіѣ, де ам ши арѣтат нътеле знора. Аша дарѣ аѣ домніт 1. Драгошѣ; 2. Сас; 3. Богдан I; 4. Стефан I; 5. Петрѣ I; 6. Ладко I; 7. Петрѣ II. Мъшат; 8. Стефан II; 9. Роман I; 10. іаръші Стефан II; 11. Петрѣ III; 12. Іага; 13, Александрѣ I.

Дъкъ че ам скріе челе маі дін сѣс пентрѣ маі вънъ днцелечере, віѣ ла історіеа апл-лѣ де акъм; дн кареа віне днаинте: днтѣѣ Хрісовѣл лѣ Мірчеа Водѣ, кареле се адъче де Доріел 9) ши сѣнъ аша.

„Мірчеа дін міла лѣ Дѣмнезеѣ Воеводѣл Валахіеі, Дъксѣл Фьгърашѣлѣ ши ал Омлашѣл, Комітѣл Северінѣлѣ, Деспотѣл Добродічлѣлѣ ши Домнѣл Дрѣщіорѣлѣ. фачем днцінцаре тѣтѣрор челор де акъм ши челор віиторі кърора се кѣвіне а щі ши вор азѣ ачестеа, къ врѣнд ши пофінд поі а фаче легѣтѣрѣ де претеншѣт немішкат къ преа лѣ-мінатѣл Прінцѣл Домнѣл Владіслав дін міла лѣ Дѣмнезеѣ Краіѣл Полонілор, Домнѣл цінѣтѣрлор Краковіеі, Сандоіріеі, Ландіціеі, Кѣіаріеі, Літваніеі чел маі таре, Потераніеі ши ал Рѣсіеі, дін сфатѣл тѣтѣлор воіерілор пощрі орѣндсіалѣ ка ачестеа ам фѣкѣт, ши фачем де дѣмбе пѣрціле де а се цінеа пѣрѣреа невѣтъматѣ, кареа о ши днтѣрім прін кѣрціле поастрѣ, адекѣ, къ пре нѣмітѣл преа лѣмінатѣл Прінцѣл Домнѣл Владіслав Краіѣл Полоніеі ш. ч. ши пре сѣзшмі лѣ кѣнд вор пофті ацісторіѣл пострѣ, де кѣтре пѣвъліреа ши пѣвъліреа Краіѣлѣ Шгаріеі ши а сѣзшмілор лѣ пѣрѣреа врем аі аплра къ тоатѣ нѣ-тереа поастрѣ, іарѣ днпротива алтор немічі нѣмаі дѣпъ пѣлчереа поастрѣ фѣгѣдсім кѣі вом аціста прекъм се кѣвіне знѣі пріетен; ши ачелаш Домнѣ Краіѣл ва фі даторіѣ а не аціста пре поі нѣмаі днпротива Краіѣлѣ Шгаріеі ши а сѣзшмілор лѣ къ тоатѣ нѣтереа са; іаръші днпротива алтор немічі дѣпъ пѣлчереа са, кѣм с'аѣ зіс дѣспре поі. Днтѣрѣ а кѣрѣіа тѣртѣрсіре ши тѣрїме дѣм скрісоареа ачестеа днтѣрїтѣ къ аѣтентіка ши чеа маі таре печете а поастрѣ. Дат дн Лѣвлін дн ацізѣл Сѣнтеі Вергѣре Агнес, дн апл Домнѣлѣ 1390.“

Серѣлоареа Сѣнтеі Агнес каде дн 20 іанваріе, аша дарѣ дн іанваріе дін апл. 1390. Мірчеа Водѣ аѣ трѣвзіт съ фіе фост де фацѣ дн Лѣвлін.

Адова Хрісовѣл Соллор лѣ Мірчеа Водѣ кареле іаръші се адъче де Доріел 7) ши сѣнъ аша:

„Ноі Роман Херідкі ши Кадлѣс Садкі солі тріміші ла челе маі дн ціос скрісе, врем а днцінца пре тоі ши пре фиеше-каре, ла каріі вор вені ачестеа, къ дънъ че ам фі цінѣт поі адънаре дн Сѣчава орашѣл Молдовеі, дін порѣнка преа лѣмінатѣлѣ.

Domnului Mircea Voivodă al Valahiei ș. c. a milostivului postru Domnului din plinul pterea lui despre o parte, кз саргаторіі остані Жлпніі Цервасіе dîn Daloviu și Benson din Zagorku, каріі іарши аѣ плінъ порѣнкъ de la преа лѣмінатъ Prințul Domnului Владислав Крайя Полоніеі ш. ч. despre алтъ парте, despre зніреа ші аліанца чеа de nemішкат претепшг, каре с'аѣ фѣкзт плнъ акта ші de асі днаште се ва фаче de плн dîn voiea lui Dămnezeu, фѣкнд, астенікнд, ші печетлнд кѣрдіе despre ачеаста, ам нсдекат, фѣкзт, ші дѣлъ кѣм лі с'аѣ вѣззт маі дїрепт дѣмелор нѣрді ам орлндзіт, ші черкнд кз deadness, ам алатѣ ніште дїкеіетрї, каре зніреа ачеа о вор дїтрї, адекъ ка нѣмітъ Domnului Крайя Полоніеі съ нѣ дїчеапъ вре зп рѣсвоіѣ дї контра Крайя дїггаріеі ші а снѣшлор лї, de нѣ ва дїшїнда маі днаште пре Domnului postru Mircea Vodă ші пре Divanul lui, despre тоате прїчініе рѣсвоілі, ші de нѣ вор фї дїтрїте ачелеа ші прїн Divanul Крѣск. Престе ачеаста de с'аѣ фѣкзт вре о паче, с'аѣ дїчетаре de ла арте, с'аѣ дїтокміре дїтре нѣмітъ Mircea Vodă, Domnului postru, ші дїтре Крайя дїггаріеі, адекъ с'аѣ de с'аѣ прїміт плнъ ла о време, с'аѣ de с'аѣ орлндзіт de нѣрреа с'аѣ de с'аѣ ашезатѣ тѣкар кѣмѣ, пре Domnului Крайя Полоніеі нѣлѣсндъ дїтр'лнсеіе, ачелеа нѣмітъ Domnului Крайя ва тревзі съ ле ласе, съ ле плакъ, ші съ ле прїмеаскъ ші съ тревзеаскъ а ле авеа плѣкѣте, лѣсате ші прїміте дї тоате дїкеіетрїе, осевїріе ші нѣтрїе лор, прїн дїтрїреа кз астенікъ печетеа сѣ плнъ ла о време с'аѣ de а нѣрреа, пре кѣм ва адѣче кз сіне орлндзіала ачелеа іарши нѣтрѣ ка ферїчітъ зніреа ачеаста дї тоате кондіїіе съ рѣтѣлъ статорнїкъ, ам ашезат, кз de ар вреа орї сіне дїтре чеї аліанці, тѣкар кѣмѣ с'аѣ прїміт дї аліанца ачеаста, съ се десвіне орї кѣм de ла легѣтра зніреі, атнчі пре десвінатъ ачела чеїалалї аліанці, дѣлѣ че дї вор доценї кз deadness, тревзе, шїл пот сілі, ка сѣ дїнъ флгдзінда сѣ de плн. Ші карїі врем, съ венїт пре Снзїанеле вїтоаре дї Снчеава, кз солї маї сѣе зїшї аї нѣмітълі Domnului Крайя кз тоате кѣрдіе ші печетїе лї челе despre зніре с'аѣ аліанцъ, ка сѣ се факъ осевїтъ ашезаре despre флгдзінделе нѣміцілор Prințul Domnului пошрї ш. ч. Дат дї Снчеава дї зїоа Петрдеї Вергреї (адекъ дї 15 Noembrie) dîn анал D. 1390.

Din Хрїсовл ачеста се vede, кз афаръ de Владислав Крайя Полоніеі, ші de Mircea Domnului цереї Ромънеші аѣ маі фост чїнева дї аліанца дїпротїва лї Сїсіемнд Крайялі дїггаріеі фѣкзтъ, кареле вїне кѣ нѣ се нѣмеще, алтл а фї н'аѣ пѣтѣт фѣрѣ нѣмаї Стефан II Domnului Молдовеї; нѣтрѣ кѣ ел ера Domnului дїтре Valahia ші Polonia, ші адїнїтреіеа дїкѣ, de нѣ ар фї фост ел аместекат дї аліанца маї сѣе адѣсѣ, кѣм ар фї дїдрѣнїт а дїгдзі ка солї аліанцілор съ се адѣне дї Снчеава четатеа сѣ? Бѣрѣще аша дарѣ Тѣроціе ⁸⁾, кнд скріе, кз тѣргндсѣе Молдовенї ші Мнтенї de сѣвт аскїлтареа дїггарїлор, кнд окѣрнзіа тѣіере пре дїггарї, Сїсіемнд дї ал патрѣлеа ап дѣлѣ дїкоронареа сѣ, адекъ дї анал 1390, аѣ вѣтѣт пре Стефан II domnului Молдовеї ші маѣ адѣсѣ іарши сѣвт аскїлтаре, нѣтрѣ кѣ Молдова ші Valahia, кѣм с'аѣ

артат ла ани трекци, ши маї алес ла ани 1377, п'аф фост вреодать де ла диче-
пътл Țigariiei, сьвт асклтареа Країлор Țigariiei; ши маї маїт върфеск Bonfinie⁹⁾;
ши Petrus de Reva¹⁰⁾, динтре карїи ачеста зиче, къ Стефан II, аф фост Домнл Вала-
хїеї, іарь челаалт къ аф фост Домнл ашндъор Валахїлор, кнд се шїе, къ дн Ва-
лахїа domnia Mircеа Vodъ. Чи ачеста о аф скріе нмаї де фалл Тьроїе ши динтр-
жлєвл чеїалалдї дїмпресъ къ Форестї¹¹⁾. Пентр къ Стефан II, дн ани де актїе с'аф
вътът къ Baїazet Схлтанл Тьрчїлор, нс къ Cıciemъnd: квл скріе Кантемїр¹²⁾:
„Din perdeea care аф пїтїнїт маї ънаїте de дої ани Сераскерл Солїман Паша
de ла Молдовенї, дн фїкшїндсе (Схлтанл Baїazet), п'аф маї ктезат а'шї дїмпредї-
ца оастеа пре аїїї, чї ел дїсшї с'аф гїтїт асвїра Молдовенїлор. Дрепт ачеса дьрл
че'шї аф трезт оастеа дн Еуропа, аф фїкст под престе Дьлзре шї аф прїдат тоатї
Молдова, апої аф тьврьт ла сатл кіемат Рьвоїенї де лнглї Сїрет. Принцл Молдовї
Стефан дїкь аф мерс аколо шї дьтл о сьцїроаць вьтаїе с'аф дїнїе Молдовенї шї
с'аф дїмпрїїат. Стефан дїсшї дїкь къ фьга аф скїнат ла четатеа Neamtълї. дн
каре лчсасе пре мїлї-са кз таре стражл. Аф аїїїе аколо дн ревърсатл зорїлор,
шї порнчїнд сьї дескїзь порїїе; мьмт-са спїмїнтатъ де о весте ка ачеста дїсєа
с'аф сїт пре зїд, шї нс л'аф словозїт дн лъвїтрь, зїкьндѣї: „Фїїл меї! де кнд
трьешї пре пїмїнт, нс те-аш вьзът а те дїтоарче де ла ресвоїї фьртл вїрїнцъ; да-
каїї аї зїтат акъта вїтежїеа, маї вьт-аш фї еф, ка тз сь шїеї де тїлїе немічїлор,
де кт сь трьешї кз ршїїе, шї сь маїцїмешї скїпареа та де ла тоарте, шїеї мїерї.
Мерїї дрепт ачеса дндьрїнт, шї с'аф вїлї вїрїторїї, с'аф нс маї венї маї маїт.“ Не Сте-
фан аша л'аф вьтрьне кзвїнтеле тїне-са, кт дндатъ с'аф дїтврьнат де ла четате шї дн-
тїмїїндсе кз шн трьмїїал, і-аф порнчїт сь сьале де ресвоїї шї аф стрїне 12000
дн чеї скїпанд де савїїе немічїлор. Пре ачешїа і-аф дїзрат сь дїнїнгъ с'аф сь моа-
рл, апої аф пївълїт престе немічї, карїї се дїмпрїїасе ла прадл, шї вьтндѣї і-аф фь-
гьрїт. Дьпъ ачеса ла Васлїїд, кареле е департе де лашї нмаї 20 де мїлєрї, аф прїдат
кортл дїмпрятлї, аф дїмпрїїат пре Тьрчї, шї аф дїтедїт пре дїмпрятлї, де кареле се
кстремьра лжтеа, де дїсшї с'аф спїмїнтат шї кз нїїїї де аї сьї аф фьїт дн Фдрїї.“

Подеста¹³⁾ дїкь скріе: „Ан ани 1390 Baїazat аф кспїас цєара Сїрратоълї
чеа адскїтоаре де ахр шї де арїїнт. Фїрк Бер авїнд порнкъ сь прадє цєрїїе де лн-
гь Сїрратоф, маї пре зртъ аф прїдат Валахїа.“ Ашїндєреа скрії шї Амалїї тьрчїї,
чеї де Левкїавїе дїторшї не лїтїїе ла ани Хегїреї 791 де ла Хс. 1390, нмаї кт
дн лок де Сїрратоф шї Фїрк Бер пшн Кїрратоф шї Форїе Бер, чї каре цєарь се нжешє
Сїрратоф, с'аф Кїрратоф, гьчешє тз:

Тот де ачест аш се дїн шї Хрїсоавєле лїї Сїїемънд, кареле афчє преа шївїда-
тлї Корїїдєс: шїл дат дн 12 Август 1390¹⁴⁾, прїн кареле се порнчешє Конвєнтл-
лїї дн Делєс, ка сь рє'жмїе отарл сатлїї Алїїо-Ашїа кіемат дн Марамьрїїш
пентрл Балл шї Драг фєїорїї лїї Сас Vodъ дн Молдова; алтл дат дн 4 Калєнде а лє

лѣи Aprilie динтр' ачеста ан¹⁵⁾: prin кареле се орѣндѣде, ка негѣнгоріи дин Кляжѣ, тер- гѣнд ла тѣрг дн Бачіѣ ші де акеле дн Хоедін саѣ Алташ, пѣмаї дн Бачіѣ съ пѣлѣаскѣ овичісїтїл трївѣт.

1) Ioannes Christianus Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 111. seqq. 2) Leunclavius in hist. Turcica p. 18. 3) Kantemir et Index Iassiensis apud eundem Engel l. c. p. 112. seq. 4) Idem Engel l. c. p. 113. 5) Idem Engel l. c. p. 114. seq. 6) Mathias Dogiel in Codice Diplomat. Poloniae tom. I. p. 598. 7) Idem Dogiel l. c. 8) Turoczius in Chronica Hungarorum Part. 4. cap. 5. 9) Boufinius Decad. 3. Lib. 2. 10) Petrus de Reva Centuria 5. 11) Foresti nel Mappamondo Istorico Lib. 11. 12) Princeps Demetrius Cantemir in Historia Osmanici Regni Lib. 1. cap. 5. No. 2. 13) Ioannes Baptista Podesta in Annalibus turcicis Part. 1. cap. 15. 14) Daniel Cornides Mss. Dipl. tomo. 2. p. 498. 15) Idem Cornides ibidem tomo 7. p. 308.

Ан 8.л 1391. Мірчеа Водѣ дн анѣл де акѣм іарѣшї аѣ днтрїт аллеанца кѣ Владіслав Країл Полонїей днпротїва лѣї Сїрїемѣнд Країлїѣ Бѣгарїей prin Хрїсовѣл сѣѣ, к реле се аѣѣче де Дорїел 1) шї се днкїде аша : „Днтрѣ а кѣреїа тѣрїме де пѣрѣреа ан фѣкѣт сѣ се акаѣе де ачестеа печетеа поастрѣ чеа маї шаре prin креднчїошї комїтїї пошрї Маїна шї Волкѣн. Дат дн Лемвѣрга а опта зї дѣвїѣ Сѣмнѣтрѣ дин анѣл Домнѣлїї 1391. “ Сарнїкїе 2) днкѣ аша скрїе : „дн анѣл 1391, Кроателе, Босненїї, Бѣлгарїї, Ромѣнїї шї Мѣнтенїї, вѣрѣнд окѣрѣмїрѣа мѣсерїї шї а лѣї Сїрїемѣнд ка шїлї Країѣ стрїеїн с'аѣ плекат сїре рескоалѣ, шї пре Едвїга о аѣ кѣноскѣт адевѣратѣ шошеанѣ а Бѣгарїей. Аша Палатїнїл Бассаравїей кѣ тоатѣ деара са с'аѣ дат сѣвѣт клїентеїа Країлїѣ Владіслав, шї а Кѣресей Едвїеїѣ.“ Чї Сарнїкїе траѣе фок ла оала са, шї токма аша скрїе ачї адевѣрѣл, пре кѣм аѣ фост не времеа ачаѣта сѣвѣт Бѣгѣрї Бѣлгарїа, кареа маї де мѣлїт о стѣпнїа Тѣрчїї.

1) Mathias Dogiel in codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 599. 2) Stanislaus Sarnicius in Annalibus Polon. lib. 7. cap. 4.

Анѣл 1392. Ла анѣл 1390, ан арѣтат дин Лезнїклавїе кѣ дн анѣл де акѣм ма- ре рескоалѣ с'аѣ фѣкѣт днпротїва лѣї Стефан II. Домнѣлїї Молдовей. дн кареа ел с'аѣ мѣзїлїт шї і-аѣ вѣрат фрате-сѣѣ Роман I, десїре кареле аша скрїе преа вестїтїл Ен- геї 1): „Роман аѣ домнїт дн Молдова 3 анї, де ла 1392 — 1395; се vede а фї фост аллеатїл лѣї Теодор Корїатовїч шї кѣ дѣнѣсла фї фостѣ шї реѣсѣ. Кѣм кѣ Роман аѣ фост фрате кѣ Петрѣ Мѣшат, днтрѣ ачееа се пѣрѣвек тоате днсемнїрїе Молдовей. Скарїат адаогѣ, кѣ Роман аѣ авѣт мѣїере пре Анаѣстасїа фата Принѣлїї Лацко (доарѣ фата лѣї Стефан Лацковїч Воеводѣлїї Ардеалїлї) дин каре ел аѣ авѣт шасѣ прїнчїї. Доїетїї Мїтрополїтїл Молдовей не днкреднѣеазѣ кѣ аѣ четїг зн хрїсов ал лѣї дин анѣл 1392.“

Еѣ мѣ мїр че аре атѣта преа вестїтїл Енгел кѣ Теодор Корїатовїч, кѣнд ачеста днкѣ дн анѣл 1340 аѣ рѣтас дн Бѣгарїа, кѣм с'аѣ арѣтат ла анѣл ачела, пїчї аѣ пѣ- тѣт трїї пѣлѣ ла анѣл 1392. Анаѣстасїа мѣїереа лѣї Роман, днкѣ пѣ шїѣ, пѣнтрѣ че

п'аѣ фост фата лѣи Лацко Домнѣлѣи переї Мѣтенецѣи, кѣ ачеста се поате зиче а фѣ фост Принц, нѣ Воеводѣл Ардеалѣлѣи, кареле нѣчѣ фата лѣи ар фѣ нѣмѣт Настасѣа, фѣнд нѣтеле ачеста некѣвѣиѣиос Ынгѣрилор.

Тѣроѣе ²⁾ ла анѣл а л шаселеа а л Крѣиѣеї лѣи Сѣиѣстѣнд адекѣ ла анѣл 1392, іа-рѣш вѣрѣеще, кѣ Сѣиѣстѣнд ар фѣ вѣтѣт пре Мѣрчеа Водѣ шѣ кѣ ар фѣ кѣрѣиѣнѣ шѣ Нѣко-поѣл чел мѣк де ла Мѣрчеа; шѣ пре Тѣроѣе лѣи зрѣеазѣ Бонѣиѣе ³⁾, апої пре ачещѣа лѣи зрѣеазѣ маї тоѣи стрѣиѣи, афарѣ де Спондан, але кѣрѣиѣа кѣвѣиѣте ле воїѣ адѣче ла а-нѣл лѣндатѣ зрѣѣторѣиѣ, дѣи кареле лѣсѣе вѣї кѣлѣе, кѣ Тѣроѣе ачѣ дѣкѣ нѣмаї деа фала ворѣеще, шѣ грѣеще пре кѣм аѣ грѣшѣт шѣ нѣнѣнд тоартеа Крѣиѣеї Марѣеї лѣи анѣл де акѣм, лѣтѣм лѣнѣнд-се ачѣеа лѣи анѣл 1395, пре кѣм нѣчѣ преа вѣстѣгѣл Енѣгѣл ⁴⁾ тѣгѣ-дѣеще, тѣкар кѣ ел прѣтѣндѣнеа ѣнѣе поате, тот жарѣл лѣи траѣе ла оала Ынгѣрилор, некѣзѣнѣнд маї де мѣлѣе опѣ адевѣрѣлѣи, кареле еѣте токѣа де лѣпѣл лѣи фѣеще каре історѣк.

Дѣи прѣиѣна ачѣаѣта, кѣ історѣиѣи чѣеї маї мѣлѣи нѣ чѣаркѣ съ скрѣе адевѣрѣлѣи, чѣи нѣмаї кѣм съ лѣналѣе пре зѣи нѣам, ка съ-ї долѣнѣеаскѣ вѣна воїнѣцѣ шѣ съ сѣрѣе пре алѣтѣл, кѣрѣиѣа лѣи нѣстѣеск ѣрѣіреа, вѣрѣѣѣтеа шѣ лѣзѣа, аѣ іздѣнѣт шѣ Хѣлѣаї Сасѣл іарѣш, саѣ проповѣдѣіторѣиѣ Сасѣлор дѣи Кѣлѣкѣ, деспре кареле маї мѣлѣе воїѣ зиче ла анії вѣиторѣи, повѣстеа саѣ мѣнѣиѣна, кареа е маї мѣлѣѣ сѣре хѣла Ынгѣрилор, де кѣтѣ а Ромѣнѣлор. Боршѣаї Павѣл ⁵⁾ о адѣче аша: „Лѣи анѣл 1392 кѣнѣд с'аѣ дѣс Країѣл Сѣиѣстѣнд кѣ оас-те асѣпра лѣи Дан Воеводѣлѣи Мѣтенецкѣ, с'аѣ сѣлѣшлѣиѣ Країѣл лѣи Дева дѣи Ардеал, шѣ аѣ порѣнѣчѣт сѣї адѣкѣ пре фата зѣнѣи воїерѣиѣ, кареа ера преа фѣрѣтоасѣ, ла сѣне, чѣи фата нѣ і-аѣ лѣиѣнѣт поѣга, нѣлѣ чѣ нѣ і-аѣ фѣгѣдѣсѣт Країѣл кѣ, де се ва фаче тѣроасѣ, шѣ де дѣнѣса, шѣ де прѣнѣкѣл, кареле се ва наѣше дѣнѣрѣнѣса, ва авеа грѣе, дѣнѣ а кѣрѣиѣа тѣре фѣгѣдѣиѣнѣдѣ лѣнѣгѣдѣиѣнд аѣ порѣнѣт гѣреа де дѣнѣсѣл. Маї пре зрѣтѣ лѣнѣтор-пѣнѣдѣ-се Країѣл вѣрѣіторѣиѣ дѣи деара Ромѣнеаскѣ, іарѣшѣ аколо аѣ сѣлѣшлѣиѣт, шѣ фата вѣиѣматѣ фѣнд ла ел і-аѣ сѣнѣс кѣ еѣте тѣроасѣ, нѣнѣтѣрѣ кареа вѣкѣрѣнѣдѣ-се Країѣл, і-аѣ дат зѣи інѣл, зѣкѣнѣдѣї, кѣ де ва наѣше фѣиѣ, сѣї дѣкѣ лѣи Бѣда шѣїл ва фаче Домнѣ, шѣї аѣ дат шѣ ванѣ дѣстѣї, іарѣ лѣиѣнѣдѣ-се вреѣеа аѣ нѣкѣтѣт фѣиѣ, шѣїл аѣ нѣмѣт Іоанн, апої кѣ вреѣе фѣеѣеа аѣ сѣнѣс лѣкѣрѣлѣи фратѣлѣи сѣѣ лѣи Марѣиѣнѣт Гасѣнар, шѣїл аѣ рѣ-гат, ка съ о дѣкѣ кѣ прѣнѣкѣл лѣнѣнѣрѣнѣ лѣи Бѣда, кареле і-аѣ фѣгѣдѣсѣт кѣ о ва дѣче шѣ аѣ шѣ порѣнѣт дѣнѣт вѣрѣо кѣтева зѣїе. Мерѣгѣнѣд еї одѣиѣоарѣ фѣеѣеа аѣ сѣлѣлат рѣфе саѣ хѣїне ла зѣи іѣвор шѣ дѣнѣд інѣлѣл прѣнѣкѣлѣи ка съ се іѣоаче, зѣи корѣ аѣ вѣзѣт інѣ-лѣл, кѣ скѣпѣеще ла прѣнѣк, шѣ аѣнѣкѣнѣдѣї лѣаѣ дѣс пре о арѣзѣре: лѣчѣпѣнд прѣнѣкѣл а нѣлѣнѣе, аѣ алѣргат мѣлѣт-са, шѣ нѣафѣлѣнд інѣлѣл, с'аѣ зѣїат лѣи сѣс шѣ аѣ вѣзѣт інѣ-лѣл лѣи гѣра корѣлѣлѣи. Дрѣнѣт ачѣеа сѣлѣтѣнѣтѣнѣдѣсе кѣ ваѣте аѣ лѣнѣїнѣнѣат нѣе фратѣле сѣѣд деспре лѣнѣтѣм лѣаре, кареле сѣѣѣетѣнѣд, лѣнѣтѣї де гравѣ тѣаре нѣ лѣаѣ нѣеѣерѣт, чѣи а доа оарѣ аша лѣаѣ сѣѣѣетат токѣа лѣи нѣнѣт, кѣт лѣндатѣ аѣ кѣзѣт де пре арѣзѣре, шѣ лѣнѣнд інѣлѣл, кѣ вѣкѣрѣе аѣ нѣскат кѣтѣрѣ Бѣда, ѣнѣе аѣїнѣгѣнѣд аѣ лѣнѣтрат ла Країѣл, токѣа кѣнѣд се прѣївѣла лѣи нѣлѣтѣт, шѣ і-аѣ дат інѣлѣл, кареле прѣїїнѣнѣдѣл Сѣиѣстѣнд лѣн-

тъйс с'аѣ рошиѣ ла фацѣ, апоѣ ѡдаты аѣ зѣмѣт а рѣде кѣтрѣ прѣнк, ши дѣнд инелѣл ѣарѣш ѡмейѣ і-аѣ зѣс: нѣне аѣ фѣкѣт кѣ аѣ адсе прѣнкѣл, ши рѣндѣндѣле сѣлаш, і-аѣ дат дѣ грѣца лѣѣ Бан Фрѣнд. Дѣпѣ вр'о кѣте-ва зѣле аѣ дѣрѣт прѣнкѣлѣ Хѣнедѣара дѣ Ардеал, дѣндѣѣ ши кѣрте кѣ печете дѣспрѣ дѣнса. Де пре четатеа ачеаста с'аѣ нѣмѣт апоѣ прѣнкѣл Хѣниадѣ Іоанѣш, кѣрѣл і-аѣ дат пѣнтрѣ цѣмѣр Корѣл кѣ инелѣл дѣ грѣс:

Повестеа ачеаста дѣн сѣе веде о чѣтѣ мѣнчѣнѣл пѣнтрѣ кѣ дѣ анѣл ачеаста нѣ ера. **Domn** цѣреѣ Мѣнтѣнѣѣ Дан, чѣ Мѣрѣеа; а доза, корѣл кѣ инелѣл дѣ клонѣѣ есте зѣмѣрѣл сѣѣ стѣмпа цѣреѣ Мѣнтѣнѣѣ пѣнѣ асѣзѣ; аша дѣртѣ нѣ с'аѣ дат прѣн Сѣѣмѣнд лѣѣ Іоанѣ Хѣниадѣ, чѣ лѣѣл тоѣенѣт прѣн пѣрѣнѣѣ лѣѣ, кѣрѣт с'аѣ тѣас дѣн вѣѣа **Domn** лѣлор цѣреѣ Мѣнтѣнѣѣ, кѣм сѣе ва арѣта ла анѣл вѣѣлорѣ:

Анѣс сѣ дѣм лѣѣ Хѣлѣаѣ іскѣдѣторѣлѣ мѣнчѣнѣѣ, кѣ Іоанѣ Хѣниадѣ аѣ фѣстѣ пѣкѣт дѣн Сѣѣмѣнд ши дѣн маѣ сѣе зѣса фѣта де Ромѣл, че лѣсѣл вор аѣеа **Ѣнѣрѣѣ**, сѣѣ Сѣѣ дѣнтр'ачѣеа? аѣ нѣ ва рѣтѣнеа ши атѣнѣ лѣсѣа Ромѣнѣлор, де нѣ дѣнтрѣагѣ, дѣкаѣ де цѣмѣтате, дѣндѣсѣ чеѣлаѣлѣт цѣмѣтате Цѣрманѣлор? дрепѣ ачеѣа рѣшѣнеа ле тѣлѣче о-бразѣл ачѣлѣра, кѣрѣѣ пре вѣтеаѣл чѣл маѣ тѣре ши апѣрѣторѣл чѣл маѣ тѣре ал Сѣн-тѣѣ Корѣнѣ дѣ рѣнѣск де ла Бѣтѣ чѣл леѣѣѣт ал лѣѣ пѣрѣнте, ши'л даѣ акѣм Краѣлѣл, ѣарѣ апоѣ ши дѣнпѣратѣлѣ Сѣѣмѣнд, фѣкѣндѣл ши пре ачѣста лѣотѣ:

¹⁾ Ioannes Christ. Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 112. ²⁾ Thuroczins part. 4. cap. 6. ³⁾ Bonfinius Decad. 3. lib. 2. ⁴⁾ Idem Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 158. ⁵⁾ Borsai Pal in Mss. Chronico, ubi de Ioanne Huniadi sive ad ann. 1445.

Анѣл 1393. Дѣнпѣратѣл Тѣрѣлор Баѣазѣт дѣ анѣл деакѣм дѣченѣсе а вѣте Цѣрѣградѣл, дѣспре карѣле аша скрѣе Спѣндан ¹⁾: „Дѣртѣ азѣндѣ кѣ кѣт де тѣре оасте вѣте Сѣѣмѣнд (Краѣлѣ **Ѣнѣрѣѣ**) Нѣкопѣлѣ, аѣ лѣсѣт Цѣрѣградѣл ши грѣвѣндѣсе аколѣ аѣ сѣдрѣѣт пре **Ѣнѣрѣѣ**, ши маѣ і-аѣ стѣне, дѣкѣнд дѣ рѣвѣе пре чѣѣ рѣмѣшѣ, ши де аѣеа скѣпѣнд кѣ фѣга Краѣлѣл дѣнпѣрѣнѣт кѣ вре о кѣѣѣ-ва ѡѣерѣ. Пѣнтрѣ кѣ аша аратѣ лѣкрѣл ла анѣл 1393. Лѣзнѣкѣлѣвѣ дѣн Іѣсторѣа Тѣрѣлор, ши'л дѣнпѣрѣск анѣлѣѣ лѣѣ Бѣкѣан чѣѣ де Лѣзнѣкѣлѣвѣ тѣпѣрѣѣѣ, кѣрѣѣ тотѣшѣ зѣк, кѣ поапѣеа ши фѣрѣ де вѣсте с'аѣ дѣнпѣмѣлат пѣрѣдѣеа ачѣаста а крѣѣнѣнѣлор. Анѣс скрѣѣторѣѣ **Ѣнѣрѣѣ** Тѣрѣѣѣ дѣспре Сѣѣмѣнд Кап 6, ши Бѣнѣѣнѣе Декад. 3. карѣеа 2. вреѣ, кѣ дѣ тѣмѣл ачѣста Сѣѣмѣнд с'аѣ вѣтѣт кѣ Ромѣнѣѣ, ши кѣ ши пре ачѣѣнѣа, ши пре Тѣрѣѣ аѣѣѣтѣторѣѣ лѣл тѣре і-аѣ дѣнфѣрѣнт, ши лѣзѣндѣ Нѣкопѣлѣл дѣпѣ че аѣ дѣнпѣкат цѣара с'аѣ дѣнпѣрат дѣ **Ѣнѣрѣѣ**. Кѣтѣра кѣ атѣта маѣ тѣре ле-ан крѣеде, кѣ Анѣлѣѣ лѣѣ Лѣзнѣкѣлѣвѣ ши а лѣѣ Бѣкѣан пѣмаѣ о пѣрѣре крѣѣнѣеаскѣ пѣн ла Нѣкопѣѣл, карѣеа іѣсторѣѣѣ крѣѣнѣнѣѣ о пѣн ла анѣл 1396, кѣм вѣм зѣче аколѣ, де п'ар скрѣе апрѣѣат Іоанѣ Жѣѣвенѣл **Ѣрѣсѣ** Архѣѣнѣскѣпѣл Рѣменѣлор, карѣеа тоѣма атѣнѣѣ вѣѣѣзѣа, кѣ Сѣѣмѣнд Краѣлѣ **Ѣнѣрѣѣ** дѣнтрѣ ачѣста ан 1393, аѣ дѣнѣнѣнѣат пре Карѣл Краѣлѣ Франѣѣлор дѣспре вѣрѣнѣѣа карѣе о аѣ авѣт Тѣрѣѣѣ дѣспре дѣнѣсѣл, скрѣѣндѣѣ ши тоѣрѣл ши фѣрѣтѣа вѣтѣѣѣ, ши кѣ де-адѣнѣсѣл рѣгѣндѣсѣ пѣнтрѣ аѣѣлор. Карѣе дѣнѣнѣнѣаре не сѣлѣше а кѣ-

поаце, къ влтѣ пердере а крешинлор аѣ фост, кареа о аѣ пѣтимиѣ акзма, ши алта іаръши, кареа о аѣ пѣтимиѣ дн англ 1396. кареа ши Живенал о скріе ла ачелаші ан дін-превнѣ къ чеіаланді історіі. Іаръ вірвінда, кареа о аѣ автъ ҃нгѣрїі къ аѣ історіѣл Фрѣн-члор, о пзне ла англ 1395, ла кареа ан Валсінг днкъ къ маі тмлді алціі тарі пердери пѣн деспре партеа Търчлор.“

Іатъ фала чеа гоалъ а лѣ Търоїе ши Бонфііе, кареа ши маі тмлт се ва адевері ла англ 1395, дін дипломатѣл лѣ Мірчеа Водѣ.

Ла англ ачеста ши Dogiel ¹⁾ аѣ аѣ реїстрѣл зні дїпломат, че се аѣл дн Архївѣл Подолїеї, дін кареле с'ар калце къ дн англ 1393 Роман чел дїптіѣл Домнѣл Молдовей къ Консіларїі лѣ аѣ цїврат крелїнѣ лѣ Владїслав Іагелло ши Крїмеї Лешедї; пн маі пагѣбъ къ дипломатѣл ачеста аѣ фост скріе Ромънеше, ши Dogiel н'аѣ цїст лїмба ачеста, прекъм ел дн сѣши тѣртїсеце.

¹⁾ Henricus Spondanus in Continuatione Baronii ad annum 1393, No. 10, ²⁾ Mathias Dogiel in Codice Dipl. Poloniae tom. 1, p. 599.

А н г л 1394. Ла англ ачеста пн маі преа вестїтѣл Енгл ¹⁾ скріе атѣта, зїкнд: „Дн англ 1394 Баїазет аѣ вѣтѣт Дрѣцїорѣл ши Нікопоїл (Історїа ҃нгѣрїеї I, паѣ 466), фост-аѣ стражѣ ҃нгѣреаскъ дн Нікопоїѣ, саѣ н'а фост, пої пн шїм.“ Бїне ачї Енгл, къ пн шїе; дарѣ шїе Спандан ла англ маі дїнаїте, къ н'аѣ фост.

¹⁾ Ioan. Christ. Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1, p. 158.

А н г л 1395. Кѣм къ Стефан II. дн англ деакъм іаръши аѣ доїнїт дн Молдова а-ратѣ хрісовѣл де ла Dogiel ¹⁾, кареле зїче, къ: „Дн англ 1395 воїерїі Ромънешї фѣ-гѣбесек, къ Воєродѣл Стефан ва венї ла Країл Владїслав дїмпревнѣ къ Консіларїі сѣ ши вор цїврат лѣ крелїнѣ, ши къ, де пн вор венї вре зні дїнтре Консіларїі ачелї вор тревѣ сѣ цївре дїнаїтеа соллор Крѣшї.“

Іаръ Енгл ¹⁾ зїче: „Деспре дѣнскї (Roman I.) шїм атѣта, къ дн англ 1393 ел къ воїерїі лѣ аѣ цїврат Крїмеї Лешедї, тотъши лѣ Теодорѣ Корїатовїчї і-аѣ дат аѣ історїѣ, дн англ 1395 дїпротива лѣ Вітолд; чї Вітолд аѣ вїрїт оастеа Подоленлор ши а Молдовенлор ла Брацлѣд, лѣнд четъїїе зна днѣ алта; ши аша аѣ кспрїне ши Каменецѣл пн-пѣрѣвїндѣсе ошїе Молдовенешї къ челе дін Подолїа, ши дн сѣши Теодорѣ Корїатовїчї с'аѣ прїне ши с'аѣ дсе дн Віна (Везї історїа Галїїеї паѣ 618). „Дн тмїїї лареа ачеста се vede а фї фост спре стрїкареа лѣ Роман, къ ел пн маі вїне дїнаїте, ши дн локѣл лѣ аѣ дн сѣшт а доїнїі фрате-сѣѣ чел прїнсѣ Стефан. Де ла Роман ачеста се vede а се кіе-та ши четатеа Романлѣ.“

Ачї дестѣл де кіар ворвешѣ преа вестїтѣл Енгл (де веї лза ачарѣ ачелеа каре ле скріе деспре Корїатовїчї, деспре кареле везї англ 1392), къ ши алціі аша скрїѣ; дарѣ дестѣл де рѣ дн кѣрчешѣ, каре ле скріе дн параграфѣл 14 ал Історїеї Молдовенешї, каре еѣ ле-гн дескѣрат ла англ 1390.

Каре ле скріе ачї деспре Молдовенї преа вестїтѣл Енгл, треакъ, теаргѣ, дѣкѣсе;

царь че зиче дн исторія Валахїей³⁾, адекъ къ Мирча Водъ аѣ fost Königlich Ungrischer Cron-
 Vasall, адекъ ювація Кръскъ ал Короанї Унгрещї, токма нѣмѣ днкане дн stomach, пен-
 тръ къ хрисовъ лѣ Мирча Водъ каре лант скріе дн Вагнер⁴⁾ аша сзут: *Воеводѣ* и
 . . . Noi Мирча Воеводѣ Валахїей, Дѣкъл Фьгтрашлѣ шї Банъ Северинлѣ фачетѣ
 дншїндаре тѣтзоръ, карї вор vedea ачестеа, сѣ алтора, карї вор азї descре ачестеа
 къ пентръ къ преа-серинатѣ domnia domnia Сїсіемндѣ дминат країл Унгарїей, Дал-
 маціей, Кроадїей шчл. Мархїонъ Brandеврглѣ шчл. къ осевїтзъ взывоїнца Маїестатеї
 сале дн претенеаскъ избїре сѣа нѣрат сїре пої, де клнд не-аѣ кнпосектѣ, шї сїре пої
 de sine, шї преа мїаїстаївеще аѣ fost плекатѣ, шї не-аѣ принеѣ партеа, шї алесѣ дн
 контра Търчїлор фїлор рѣтѣтїї челор гроаснїї, немїчїлор шїреї, шї маї вѣртошї про-
 тївїчїлор, лѣрнд къ пої нѣрреа, шї дїтръ тоате къ избїре шї къ мїлостївїре, дрецѣ
 ачеса пої дн взы воїнца, шї словодъ дїрнїїа поастръ, несїлїїї, не-дннелаци, сзут кро-
 дїнца шї дїрѣтѣтѣл постръ шї ал воїерїлор пощрї, каре ле-ан нѣсѣ маї пайте дѣл
 нѣвїндѣ, нѣмїтлѣї domniaї країѣ і-амѣ фьгдсїтѣ шї фьгдсїм прїн рѣндѣ ачестора,
 къ вомъ вѣга де сзатъ, шї вомѣ шїнеа невѣтѣматѣ тоате къте се кѣрїндѣ маї нїосѣ. А-
 декъ дїтѣї: къ пої, клнд шї де къте орї се ва дѣче де ачї дншїтѣ нѣмїтлѣї domnia
 країѣ дн персоана са къ оастеа са асїпра Търчїлор, сѣа асїпра алїанцїлор лор, атѣнчї
 шї пої сѣ требїмѣ а мерце дн персоана поастръ асїпра ачелора, шї де нѣ се ва дѣче
 domnia країѣ дн персоана са, шї ар трїмїте нѣмаї оастеа са, атѣнчї шї пої сѣ требїм
 сѣ фїм даторї а трїмїте амїндереа нѣмаї оастеа шї оаменїї пощрї къ оастеа domniaї
 країѣ асїпра ачелора, шї тотшї сѣ фїмѣ даторї а да нѣмїтлѣї domniaї Країѣ, ошїлор шї
 оаменїлор пре карї ва дѣче къ сїне, де ва мерце дн персоана са, сѣа ва трїмїте пре-
 кѣм сѣа зїсѣ асїпра лор лан нѣрїїе — сѣа лан нѣкар каре алте нѣрїї, прїн нѣтѣтѣрїе
 кощее, цїнѣтѣрїе, плаїзрїе, лїмане, шї прїн орї че локѣрї сѣтсе domnieї шї обѣл-
 дїреї поастре, словодъ пачнїкъ шї сѣкѣръ, сѣа фьрт де прїмеждїе тречере шї зѣхѣреа
 нѣрреа пре кѣтѣїа сѣа банї лор — аколо мергїнд шї аколо рѣтѣлнд, шї де аоло дн-
 тѣрїлнд-се. Іаршї клнд шї де къте орї се ва дншїпла сѣ теартъ domnia країѣ лан
 нѣрїїе челе зїсѣ, къ зїселе оасте, шї оаменїї сїї, прекѣм сѣа зїсѣ, шї аколо къ аїз-
 торїяї лѣї Дѣмнезѣ сѣ кѣрїнѣзъ четѣїї, нѣтѣтѣрї, кощее, тѣрїмї, плаїзрї, лїмане, цї-
 нѣтѣрї шї нѣкар че локѣрї, шї сѣ ле ісе, къцїїе сѣа аїлѣ орї кѣм, шї пентръ ачеса сѣ
 рѣтѣл дн персоана са, шї сѣ зѣвоаскъ аколо къ оастеа, оаменїї шї къ тоатѣ нѣте-
 реа поастръ сѣ требїм шї сѣ фїм даторї а рѣтѣнеа къ нѣмїтлѣї Domnia Країѣ шї сѣ
 зѣвоїм аколо, кътова зѣвої ел; шї де ар лѣса аколо Domnia Країѣ оастеа са, атѣнчї
 сѣ требїм шї сѣ фїм даторї шї пої а лѣса оастеа шї оаменїї пощрї къ оастеа Dom-
 niaї Країѣ, шї дѣстѣлѣ оасте шї дѣстоїнїкъ де а ета дн контра немїчїлор шї а нѣтерїї
 нѣрїїї чей днпротївїторе, ка сѣ се цїл шї сѣ се апере, че къ аїзторїяї лѣї Дѣмнезѣ
 се ва лѣа, кѣрїнде, прїнде, къцїїа сѣа аѣа прїнтрѣнѣл, кѣм сѣа зїсѣ нѣкар кѣм дн
 нѣрїїе ачелеа; шї се вор дншїпла, ка цѣтереа немїчїлор сѣ оїе нѣмаї атѣта, кът пої

сінгрі сѣї цѣтем ста днпротивъ, атнчі ші неѣнд де фауъ Домнѣ Крайѣ, сѣ тревѣм ші сѣ фим даторі аколо, кѣм се зиче, кѣ оастеа, оамені ші кѣ тоатъ пѣтереа поастръ дн персоана поастръ а аѣста оастеа ші оамені Домнѣ Крайѣ, а ста лѣгъ дѣлшій ші а ле прінде парте, ка сѣ се цѣлъ ші апере днпротива тѣкар кѣрора, кѣте се вор прінде, кѣпрінде, лѣа, кѣдѣга, ші зѣа пѣтрѣ Домнѣ Крайѣ. Іарѣшій сѣ тревѣм ші сѣ фим даторі а да ші а триміте дн Домнѣа поастръ нѣмѣлѣ Домнѣ Крайѣ, ошѣлор, ші оаменілор лѣі, пре каріі ва дѣче кѣ сине саѣ ва триміте, кѣм с'аѣ зиче, ла пѣрѣле а-челе, зѣхѣреа дѣстѣл ші ла времеа са пре вані лор, пѣрѣреа кѣнд, де кѣте орі ші тѣкар кѣм ва фі де фолос, спре снрѣжнпреа, цнпереа, апѣрареа, пріндепеа, кѣпріндепеа, лѣареа, кѣдѣгареа саѣ авереа. Іарѣшій кѣндѣ ші де кѣте орі се ва днтѣмла, ка нѣмѣлѣ Домнѣ Крайѣ сѣ теаргъ дн персоана са, саѣ сѣ тримітѣ оастеа ші пре оамені сѣ ла пѣрѣле ачелеа, пре аѣрѣлеа, пѣ пре локѣрѣле Домнѣі ші обѣлѣрѣі поастре сѣпѣсе, адекъ пре лѣгъ Дѣпѣре пре локѣрѣле челе вечне Домнѣі поастре ші Дѣпѣреі, атнчі поі нѣмѣ-тѣлѣ Домнѣ Крайѣ, ошѣлор ші оаменілор лѣі челор маі сѣс зншій, тот-де-зна, ѣнде, кѣнд ші де кѣте орі се ва днтѣмла кѣм с'аѣ зиче, апроане де Дѣпѣре, сѣ тревѣм ші сѣ фим даторі а ле триміте ші да зѣхѣреа прѣсте Дѣпѣре, кѣм с'аѣ зиче, пре вані лор, ла време кѣвоасѣ ші пѣлъ ѣнде се ва дѣче захареаоа ла еі. Іарѣшій де се ва днтѣмла дн пропѣа лѣі Дѣмѣзеѣ, кареле тоате ле окѣрѣмѣще, ка оаре-кареле днпре оставі ші оамені нѣмѣлѣ Домнѣ Крайѣ дн пѣрѣле ачелеа сѣ се болѣвѣаскѣ, рѣеаскѣ, саѣ тѣкар сѣ се днпедече дн персоана лѣі, ші дрепѣ ачѣеа ар тревѣі сѣ рѣмѣлъ ші зѣвоѣаскѣ аколо, атнчі ачѣла сѣ поатѣ слобод, кѣ паче, ші фѣрѣ де прѣмѣждѣ рѣмѣлеа, зѣбові ші шѣеа аколо, пѣлъ кѣнд дн ва пѣчѣа, фѣрѣ де вѣтѣ-маре, пагѣбѣ, днпедѣкарѣ ші вѣлѣлѣлѣ, скѣтѣ фѣнд тот-де-зна персоана, лѣкрѣрѣле ші вѣлѣрѣле знѣа ка ачѣлѣа, ші тоате лѣгѣтѣрѣле, кѣте с'аѣ фѣкѣт пѣлъ акѣма днпре нѣ-мѣлѣ Домнѣ Крайѣ ші днпре поі дѣспре ачѣста, рѣмѣлѣнд дн пѣтереа са прн тѣр-тѣрѣсѣреа кѣрѣіі ачѣстеіа, каре пѣтрѣ маі маре, рѣскѣрѣре ші днкрѣднндареа челор маі сѣс зиче, каре тревѣе сѣ ле цнпѣт, кѣм с'аѣ зиче, пѣвѣтѣмате, о ан дат нѣмѣлѣ Дом-нѣ Крайѣ пѣчѣлѣлѣтѣ кѣ пѣчѣтеа поастръ чѣа маі мѣкѣ, пѣавѣнд ла поі пѣчѣтеа чѣа маі маре, ші фѣгѣдѣнд кѣ, вон да аѣтѣ карте дн асѣмѣеа фортѣ пѣчѣлѣлѣтѣ кѣ пѣ-чѣтеа поастръ чѣа маі маре ші аѣлѣдатѣ. Дат дн Брашовѣ дн а доа дѣмѣнѣкѣ а пѣрѣ-сѣмѣі дн анѣл Домнѣ Крайѣ 1395."

Хрѣсовѣа ачѣста аратѣ, кѣ Мірѣеа Водѣ п'аѣ фост васалѣ, фѣрѣ пѣмаі аѣлѣатѣл Ко-роанѣ Шлѣрѣшій, пѣтрѣ кѣ васаліі пѣ дѣѣ пѣ вані, де че аѣ онѣ ошѣле, пнчн ле ласѣ, кѣнд ле ласѣ ші Крайѣ, чі плѣнеск, кѣм лі се порѣнѣческ, де каре тоате фортѣ департе аѣ фост Мірѣеа Водѣ, ші аша днтрѣ ачѣста преа вѣстѣлѣ Енѣел рѣмѣне де пѣ мѣкѣ скѣдѣре:

Маі кѣ ѣндѣлѣмѣнт скрѣіе тот ачѣлаш Енѣел 4), дѣнѣ че аѣ адѣс хрѣсовѣа маі сѣс скрѣіе зѣкѣнд: „Снѣісѣмѣнд аѣ трекѣт Дѣпѣреа, аѣ арѣ Нѣкопѣлѣа чел мѣк ші і-аѣ стрѣкатѣ

аша зидѣрие кѣт іарѣши л'аѣ лѣат де ла стрѣжаріи тѣрчеші, чи рѣсвоіѣ кѣ атѣта с'аѣ сѣтр-
шіт; пентрѣ кѣ лѣи Сіціѣмѣнд і-аѣ веніт весте не поштѣ деспре волпѣвіреа чеа де моар-
те а Маріеі мѣіереі сале ші с'аѣ дитѣриат дн Țigăria, пепѣгѣвнд преа мѣлт пре Тѣрчі. Ма-
ria с'аѣ астрѣкат дн Oradea Mare prin Ioann de Kanica Архіепіскопѣл Стрігонѣлѣі, ка-
реле аѣ контепіт ші пре Полоні де ла дитрареа дн Țigăria, ші аѣ цінѣт чінстеа Кра-
іѣлѣі Сіціѣмѣнд дн деарѣ. Ашиндереа скріе ші Калвісіе⁵⁾ дн Дѣвравіе. Аша дарѣ
грешеше Тѣрогіе⁶⁾, ші тоѣі каріи пѣн моартеа Маріеі ла анѣл 1392.

¹⁾ Mathias Dogiel in Codice Dipl. Regni Poloniae tom. 1. p. 599. ²⁾ Ioannes Christianus Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 112. ³⁾ Idem Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 159. ⁴⁾ Idem Engel l. c. ⁵⁾ Sethus Calvisius in opere Chronol. ⁶⁾ Thuroczius f. 219.

Анѣл 1396. Кѣм кѣ дн анѣл де акѣм Сѣлтанѣл Баіазет I. фортѣ рѣѣ аѣ вѣтѣт пре
Краіѣл Сіціѣмѣнд ла Нікопоіѣ, тѣнд 20,000 де Țigăria, мѣртѣріескѣ Тѣрогіе¹⁾, Бофніе²⁾
ші Петрѣ де Рева³⁾. Чи вѣршца ачеаста а Тѣрчілор мѣлѣі дн мѣлте тіпѣрі о скріѣ.
Еѣ пентрѣ маі маре диделедере о воіѣ адѣче дін вр'о кѣдї-ва аѣторі. Аша дарѣ скріе
Калвісіе⁴⁾: „Дн анѣл 1396 Баіазет аѣ днкѣнцїсрат Царїградѣл, ші Прїнциі Цѣрманіеі ші
аі Галліеі аѣ цїсдекат сѣі стеа дн контрѣ. Дрепт ачеаа Бѣргѣндѣл аѣ трїміе пре Іоанн
Фїіѣл сѣѣ кѣ маре оасте, ші дн Țigăria кѣлегѣндѣсе тоате ошіле, аѣ порнїт спре Тра-
кіа ші аѣ веніт пѣлѣ ла Нікопоіѣ; Баіазет азїнд де веніреа лор, аѣ лѣсат Царїградѣл
ші ле-аѣ мерсѣ дн аїнте. Аколо Іоанн аѣ окѣртмїт фрѣнтеа ошілор прѣсте воіа лѣи Сіціѣ-
мѣнд, кареле дѣдѣсе фрѣнтеа Прїнциѣлѣі Валахіеі (лѣі Мірчеа). Тѣрчіі чеі дін фрѣнте с'аѣ
Фѣкѣт а Фѣці, пре каріи Бѣргѣндѣл кѣ маре рѣвнѣ і-аѣ гонїт; чи Тѣрчіі днплѣнтасе парї
дѣпѣ нїще тѣѣе, каре нѣ се пѣтеа ведеа де аї пошрі. Дрепт ачеаа сосїндѣ аколо, нїчі
пѣтѣнд пѣши маі днколо, ші днвоцїндѣсе де аї пошрі, каре-ї зрѣта, с'аѣ тѣіат де Тѣрчі.
Бѣргѣндѣл с'аѣ прїне днпре чеі дїнтѣіѣ кѣ маі мѣлѣі воіері. Сіціѣмѣнд Краіѣл Țigăria
аѣ скѣпат кѣ о корабіе дн Царїград. С'аѣ днтѣмплат пердереа ачеаста дн 28 Септем-
вріе дн ацїѣлѣл Сѣмтїхаіѣлѣі вїнері, каре се кѣвіне анѣлѣі де акѣм, ші аша скріѣ маі тоѣі
скрііторіи Крешїнеці. Дарѣ аналїі Тѣрчешї ші аї лѣі Закѣт скріѣ пердереа ачеаста ла
анѣл Хегїреі 794, кареле есте де ла Хе. 1392, ші е де а те мїра, кѣ дн патрѣ ані нѣ
се пѣрѣвѣск кѣ аї пошрі.“ Тѣ четїторїѣле! везі ші ачелеа каре ле ам адѣс ла анѣл 1393
дн Spondan.

Іарѣ Енглеі⁵⁾ адаогѣ: „Ла рѣсвоіѣл ачеста дѣнѣ сїзнереа Madameі de Лѣссан
віне дн аїнте, кѣ ошіле Фрѣлчешї аѣ трекѣт prin Valachia, ші челе Țigăria prin Ser-
bia; іарѣши дѣнѣ ачешї зїсѣ с'аѣ афлат де фацѣ ла armada Țigăriaекѣ Jean Prince
de Valachie et le Prince de Moldavie (адекѣ Іоанн Мірчеа Прїнциѣл Валахіеі, ші Прїн-
циѣл Молдавїе). — — — Тот дѣнѣ Madama de Лѣссан дн 27. Септемврие Цѣне-
рарїи Țigăria аѣ ашезат сѣ се пѣлѣ дн фрѣнте Мѣнтенїі ші Молдовенїі сѣбт повѣдѣреа
Прїнцилор сѣі, ка ачешїа сѣ се ватѣ днпѣіѣ кѣ Azagїі Тѣрчешї. апої сѣ се ватѣ Țigăria
ші Фрѣлчїі кѣ Іанїчерїі ші кѣ Спакїсіі. Чи Фрѣлчїі н'аѣ прїміт сѣфатѣл пентрѣ рѣвна лѣв-

dei, mi de aci aș zmat perderea cea din 28 Septembrie a anului 1396, după carea Ciucimend къ Ioann mi Stefan de Kanica de avia aș scripat дн Цариград, mi нмаи дн анл 1397 с'аș дпторс дн България.“

Ка съ фие фост ми Молдовені дн ръвоѣла de ла Никопоіѣ, пре кѣм скріе Madama de Ascan ла Енѣла, еѣ нв почиѣ креде, пенѣтръ цисрѣмѣнтъла каре л'аѣ ф'ѣкѣт Стефан II. Домнѣла Молдовеі дн анл трекѣт лѣі Владіслав ми Едвіцеі; къчї ачещїа ера немїчї лѣі Ciucimend, mi Молдовенї ера алїанцїї лор: даръ маї зїчешѣ, къ аѣ фост Влад Водѣ къ Бассаравїї лѣі пенѣтръ къ ачеста се нмаїа пре сїне Komit Северїнскїлї, кѣм ара-тъ Хрісовѣла de ла Dorigel 6), кареле сѣнѣ аша :

„Дн нмеле Домнѣлї амин. Владѣ Воеводѣла Бассаравїеі ми Komитѣла Северїнскїлї, ш. ч. дншїїнѣм пре тоцї карїї вор азїї ачестеа ми лї се кѣвїне, къ лѣнл дн мїнте мѣл-дѣмїтоаре къ нїмѣл неѣтѣтоаре дарѣрїле челе мѣлге, mi мерцереа поастрѣ днїнѣте каре нї ле аѣ арѣтат поѣм ми Домнїлор поастре Преа Серїнацїї Прїнцї ми Домнїї пошрї, Домнїї Владіслав Країл Полонїеі, Архїпрїнцѣла Лїтванїеі, mi Мошеанѣла Рѣсїеі ш. ч. mi Мѣереа лѣі Едвіга Крїеаса Полонїеі, mi Мошеана Крїмїлор Българияі, фата каре трѣеще а лѣі Лдовїк рѣвосатѣлї Країлскї Българияі, mi маї алес кѣм не аѣ дѣрѣїт поѣм ачешїи Домнїї Країл ми Крїеаса маї деснїлї Воеводатѣла Бассаравїеі ми Домнїїле каре ле авем дн Крїїмеа Българияі, mi прїн кѣрцїле сале нї леаѣ дат ми днѣтрїт de нсрѣреа; цїсдекѣм а фї къ вреднїчїе ми къ дрептате ка къ атѣта маї днїнѣсѣ статорнїчїе сѣ фїн аскѣлѣторї de дѣншїї, къ кът маї мѣлг не афлѣм мѣлгїацїї прїн днѣлѣареа поастрѣ чеа de дѣншїї ф'ѣкѣт ла вѣрѣла Домнїеі. Шї пенѣтръ къ ам гѣсїт, къ Крїїмеа Българияі de мѣлг аѣ венїт ла нмаїта Doamna Ед-віга Крїеаса Полонїеі, ка ла о сїнѣсрѣт мошеанѣ а Крїїмеі Българияі, че трѣеще акѣта, mi дрепт ачеса ми ла нмаїтѣла Домнѣла Владіслав Країл Полонїеі соѣл еї чел de късѣ-торїе, къ къдїнѣцѣ de мошенїре, пре кѣм ам днѣелес. къ се кѣпрїнде дн кѣрцїле, каре с'аѣ ф'ѣкѣт десїре ачеста, прїн днѣснї Країл Лдовїк, mi прїн Лѣкзїторїї Крїмїлор чеї Българияі ми чеї Полонїї; аша ми пої къ Домнїїле поастре не лѣгѣм а рѣтѣнеа снѣснїї нмаї-цїлор Домнїлор Владіслав Країлскї Полонїеі ми Крїїесї Едвіцеі, mi Крїїмеі лор а Полонїеі mi Българияі. Пенѣтръ ачеса дн адеѣратѣлї шїнѣцѣ, къ вѣнѣт крѣдїнѣцѣ, фѣрѣ de дншїїлїчїне прїн рѣндѣл ачестора de ачї днїнѣте не фачем. снѣснїем ми мѣлгѣрїсїтї къ вом фї нсрѣреа крѣ-дїнчешї Домнїлор Владіслав Країлскї ми Едвіцеі Крїїесї, прѣнцїлор ми мошенїлор лор Країлор ми Крїїеселор Полонїеі mi Българияі, mi Крїмїлор ачестора, къ тоате Домнїїле ми снѣснїї пошрї; фѣлгѣдїнд ми ачеста къ ачешїи вѣнѣт крѣдїнѣцѣ, къ Домнїлор Країлскї Владіслав ми Крїїесї Едвіцеі, прѣнцїлор ми мошенїлор лор челор маї сѣс зїншї пої, Домнїїле, mi снѣснїї пошрї чеї зїншї нсрѣреа ле вом фї аскѣлѣторї, mi вом ста лѣлгѣ дѣншїї къ сфатѣл, арїсторїл ми вѣна воїнѣцѣ, дншїротїва тѣлѣлор немїчїлор лор, mi de вом азїї чеа de рѣѣ, пої къ тоатѣ нѣтереа поастрѣ вом нѣне дншїедекаре. Протївнїчїлор лор нѣ ле вом прїнде парте, дн контра Крїмїлор ми церїлор лор нѣ не вом рѣдїка, нїчї ле вом кѣпрїнде, mi тоате прїчїнїле ми дншїротївїрїле че с'аѣ ф'ѣкѣт сѣд се вор

фаче асѣра лор prin орї карїї немїчі, кѣ кѣвѣнтѣ саѣ кѣ фанѣ, ле вом диннедека, шї вѣла шї чїнстеа лор о вом днѣла кѣ тоатѣ пѣтереа поастрѣ. Prin тѣртѣрїсїреа кѣр-цїлор ачестора, каре ле ам дитѣрїт кѣ печетеа поастрѣ. Дат дн орашѣ Ардїшѣ, дн сербѣтоареа преа Сѣнтеї педесѣрѣїтеї Трсїмі дїн анѣл Домнїлї 1396.“

Бассаравіа, ал кѣреїа Воїводат л'аѣ довѣндїт Влад де ла Владїславшї Едвїга, п'аѣ фост тѣнцїї лї Бассараѣ чеї дїн банатѣл Країовеї, пре кѣм се дншалѣ преавестїтѣл Ен-гел 7), пентрѣ кѣ Банатѣл Країовеї ера сѣвт Мірчеа Водѣ, нїчї дн пѣтеа дѣрѣї Едвїга кѣ бѣрѣатѣ еї Владїслав, чї аѣ фост Бѣсакѣл де акѣм, кѣм аратѣ Хрсїсовѣл. Нїчї те мїра кѣ Влад се скрїе пре сїне Комїтѣл Северїнїлї, шї дѣ Хрсїсовѣл дїн Ардїшѣ; пентрѣ кѣ де шї п'аѣ фост фїїл лї Мірчеа Водѣ, дарѣ аѣ тревѣїт сѣ фїе дїнтрѣн пеам кѣ дѣнѣл, шї аѣ пѣтѣт сѣ шї цїпѣ тїтѣлѣ Северїнїлї, шї сѣ лѣкѣаскѣ дн Ардїшѣ, маї 'наїп-те де а мерѣе дн Бассаравіа.

1) Thuroczius f. 221. seq. 2) Bonfinius f. 377. seq. 3) Petrus de Reva f. 28. seq. 4) Sethus Calvisius in opere Chronologico. 5) Ioannes Christianus Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 160. 6) Mathias Dogiel in codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 623. 7) Idem Engel l. c.

Анѣл 1397. Дндатѣ дѣнѣ тоартеа Марїеї Крїеесеї Унгарїеї, кареа с'аѣ днтѣм-плат дн анѣл 1395, о парте а Унгарїлор се плекасе сїре Едвїга Крїеаса Полонїеї, шї чеа маї тѣтѣрѣ фатѣ а лї Лѣдовїк челї дїнтѣїѣ, дїнтре карїї не 32 і-аѣ тѣїат Сїцїс-тѣнд 1). Пентрѣ гчїдереа ачелора шї пентрѣ пердереа чеа дїн анѣл трекѣт де ла Ніко-поїѣ, дарѣ маї вѣртос пентрѣ кѣ Сїцїстѣнд се дїнеа перїт, Стефан Лацковїчї фостѣл Воеводѣ ал Ардеа.лїлї с'аѣ ресколїт асѣра лї Сїцїстѣнд 2), шї кѣ маї тѣлцї дїмпрег-нѣ с'аѣ сѣтѣїт сѣ пѣпѣ дн локѣл лї Країѣ пре Ладїслав фїїл лї Карол челї мїк саѣ ал доїлеа, десїре каре.ле ам кѣвѣнтат ла анѣл 1386. 3). Преа вестїтѣл Енгал 4), дѣнѣ че аѣ адѣс кѣвѣнтеле апаллор Бїсерїчїї дїн Брашовѣ скрїе: „Чї ачї не тревѣе дїцелес Стефан (ал доїлеа) Воеводѣл Молдовеї, чї Стефан Лацковїчї Воеводѣл Ардеа.лїлї, каре.ле дїнеа кѣ Ладїслав дїн Неапол, шї вреа сѣ'л кѣстореаскѣ кѣ о фатѣ а лї Баїа-зет.“ Іаршї Енгал 5) скрїе: „Влад фїїл чел де кѣвѣнтат ал лї Мірчеа Водѣ, каре-ле вїецїїа дн Бѣда ка шн нїземѣ не вреатеа ачеаста аѣ врѣт сѣ фѣгѣ дн Полонїа, шї аѣ мерѣе пѣпѣ дн Сченсе, чї аколо л'аѣ прїне Тѣрзо дїн Ветленфалѣа шї л'аѣ дсе дндѣрѣпѣт дн Бѣда. (Dipl. apud Katona ad ann 1430).“

1) Thuroczius f. 220. Bonfinius f. 375. seq. 2) Annales templi Coronensis. Timon in Epitome Chronol. f. 56. Volfgangus Drechslerus p. 83. Georgius Fabricius Lib. 2. Cromerus Lib. 15. Georgius Jerem. Haner Reg. Hung. Periodi 13. §. 260. seq. 3) Thuroczius f. 223. Bonfinius 378. Petrus de Reva f. 30. 4) Ioann. Christ. Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 113. 5) Idem Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 161.

Анѣл 1398. Мѣнїндсе Баїазет I, не Мірчеа I Водѣ, пентрѣ аїїсторїл лї Сї-цїстѣнд дат дн анѣл 1396, дн анѣл де акѣм, дѣнѣ кѣм вреа преа вестїтѣл Енгал 1), с'аѣ рѣдїкат кѣ рѣсѣоїѣ асѣра Мірчеї, кѣчї скрїе Халкокондїла 2) зїкѣнд: „Іарѣ престе пѣцїп тїпнѣ (дѣнѣ рѣсѣоїл де ла Нікопоїѣ) с'аѣ рѣдїкат кѣ рѣсѣоїѣ асѣра Мірчеї Дѣкѣлї Да-

кіє, вїповзїндѣл, кѣ зїндѣсе кѣ Ѣгїрїї маї дїаїнте с'аѣ вѣтѣт кѣ дѣлса. Dakii (аде-кѣ Дако-Ромїнії) сѣнт преа вѣнї осташи, тѣкар кѣ леїле лор нѣ сѣнт преа вѣне. Маї тот прїн сате локѣск, зрїтїнд пѣшїїле. Се дїтїнде деара лор дїченїнд де ла Ардеал пѣлїз дї тареа Неагрѣ. Dea дреанта кѣм се дїтїнде спре таре, аре Дѣнїреа; деа стїлїга деара че се нѣтеїде Богданїа (Молдова). Деспїрїеїде деїїле ачестеа мѣнтеле че се кїамѣ Прасов, кареле лїгѣ се дїтїнде. — — Неамѣл ачеста тѣкар кѣ се дїтїпарте дї дозѣ дїнїтїрї, дї Богданїа шї Істріа (дї Молдова шї Валахїа), тотѣшї кѣ ачелсаши кѣдїїде трѣск дїтре сїне. Аѣ обїчївїт а нѣ дїнеа тот ачелсаши повѣзїторї; чї прекѣм лї се vede, дїшї мѣтѣ Прїнцїї, акшїї пре вїлї, акшїї пре алѣл пѣшїїндѣл Прїнцѣ. Пре Мїрчеа ачеста, кареле ера прѣсїт дїн вїда чеа вѣтрїлї а повѣзїторїлор ачестора, кїешїндѣл л'аѣ нѣшїе повѣзїторїѣ, оморїнд пре Дан, кареле аѣ тїрїлїт маї 'наїнте. Мїрчеа ачеста кѣлїкїндѣсе маї адесеа орї кѣ дїїгоаре, дїнтр'їнїселе аѣ авѣт тѣлїцї фечїорї де кѣпѣтат. Де ачї есте, кѣ мѣрїнд Мїрчеа адесе орї с'аѣ пїстат Домнїї, кѣреа шї акшїа ретїїне дї деарѣ. Дїпротїва лї Мїрчеа ачестїа аѣ мерс Баїазет, вѣгїндѣлї вїлї, кѣ маї 'наїнте ар фї дїсодїт артеле кѣ Сїїїсїтїнд Дїмїтїратїа Романїлор, шї треїкїнд Дѣнїреа мѣлїт робїте аѣ прїнс дїн деара ачеста. Мїрчеа стрїлїгїнд нѣ нѣдїїнї оасте се сѣтїзїа, кѣм ар нѣтеа дїтїтїїна пре немїчї шї кѣм с'ар нѣтеа вате кѣ еї. Шї ашезїнд фетейке шї прїнцїї дї Мѣнтеле Прасов, зрїа оастеа лї Баїазет прїн пѣдїрїле челе кѣ гїнде, де каре маї мѣлїте сѣнт дї деара ачееа шї о фак нестрѣлїтїтѣ. Ърїлїнд Мїрчеа оастеа лї Баїазет, мѣлїте вїтеїїї фїчеа, вѣтїндѣсе кѣ чеї че рїшїїнеа, саѣ се дїчеа се праде вѣкѣте, саѣ довїгоаче. Аша зрїтїнд оастеа чеа протївнїкѣ, кѣ таре дїдрѣсїїре с'аѣ вѣтѣт кѣ дїлса. Зїк зїнї, кѣ Мїрчеа, кїнд треїчеа оастеа лї Баїазет прїн оаре-каре стрїїтїгоаре н'аѣ дїчетат а тїа пре немїчї, — — — пѣлї кїнд нѣ с'аѣ тѣлїрїлїт аколо Баїазет дїн сѣтїлї лї Брenez, шї о зї аѣ одїхїїт оастеа; іарѣ а доза зї треїкїндѣлї оастеа кїт маї фїрѣ де прїтеїїдїе престе Дѣнїре, с'аѣ дїтїрїнат дї деара са."

Ашїїндереа скїїе шї Георгїе Францес ³⁾, нѣмаї кїт аместекѣ лїкрїрїї де маї мѣлїцї ані ла вї лок. Дїн кѣвїнтеле лї Халкокондїла, кареле адеїїї ачї дїкѣ поцї маї мѣлїте кѣлїеїе, адекѣ: кѣ антесорїїл Мїрчеї аѣ фост Дан II. Водѣ; кѣ Бассарабїа маї 'наїнте с'аѣ дїнїт де Валахїа, кѣ мѣнтеле де ла Фокїанї с'аѣ нѣмїтѣ Прасов ш. ч.

¹⁾ Ioannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 162. ²⁾ Laonicus Chalcocondylas de rebus Turcicis Lib. 2. ³⁾ Georgius Frantzes Lib. 1. cap. 29.

Анїл 1399. Ла анїл 1390 ам арїтат дїн дїссемпареа дїн Іашї кѣ Стефан II аѣ допнїт адоза оарѣ дї Молдова пѣлї ла анїл 1399. дї каре ан і-аѣ зрїат Петрѣ III фечїорїлї лї, кареле н'аѣ допнїт зн ан депнїн, шї аѣ мѣрїт ¹⁾.

Преа вестїїлї Енгал ²⁾ дїкѣ зїче: „Влад ачела, кареле ера кїзешї ла Ъгїрї дї анїл 1399 саѣ 1400 аѣ кѣпѣтат прїлеїїї де а фѣлї дїн Ъгїрїеа дї Валахїеа шї де аколо дї Дарїград кѣ маї мѣлїцї Ромїні, зїнде аѣ прїмїт слѣжїлї де ла дїмїтїратїа Греческ престе воїа тѣлїне-слѣ Мїрчеї Водѣ, шї дї тот тїлїлї с'аѣ сїлїт ка сѣ поатѣ мѣлїлї пре

тата същ ші съ аяче ел *domnia prin auctoritate* Гречіор. Петръ ачеа аѣ фостѣ Мірчеа несице *nemik* а.л. *Bizantinilor*, ші п'аѣ авет нічї о *grupe de Țigari*.“

Тот дитръ ачеста ап аѣ ешит ші Хрісовѣл кареле се аѣче *de Cornides* ³⁾, ші съпъ аша: „Стіворіе *Voivodă Ardealului* ші *Comitul Solnocului*, тѣтѣрор ші фіеѣе-кързіа повіл Țigar саѣ *Român, Castelaniilor. Vice-Castelaniilor*, ші маї алес *Castelaniilor din Hațeg*, ші *Xinedoara, aminderea* тѣтѣрор *Deregătorilor* карїї се вор черка *prin aчестеа*, съпътате! кѣ крещереа а тот вїнезі въ черкѣм пре вої, ші дн персоана *Maiestatei* Крїеши фіеѣе-кързіа дїнтре вої таре въ поръчїим, ка орї кѣнд вор венї ла вої, саѣ ла цївѣтїрїе воастре *credincioșii* пощїрї четїденї дїн Сївіїѣ *pedestrii* саѣ кѣлрїенї кѣ шарфеле сале, петръ *schiderea oamenilor* Крїеши акѣм *de кърїнд фѣкѣтъ*, съ пѣї *amnedekadi, prindecii*, саѣ шѣкар кѣм съ пѣї *nekajici*; аалтїнтрелеа съ пѣ дндрѣспїцї а фаче. Дат дн Сївіїѣ Меркѣрї дн аїеѣѣл Тїлїрїї днпрецїзр, дн аял 1399.“

Іаръші ачеста Стіворіе аѣ дат дн аял 1396 алт Хрісов кареле се афлѣ іаръші ла *Cornides*, ші *prin кареле аѣ словозїт казса лїї Николае Ваи дїн Сѣпѣл Cїсе* днпротїва лїї Петръ фїїл лїї Ана дїн Аалмакерекѣ де ла Сказнѣл *Voivodescă* ла Сказнѣл *Vice-Voivodescă*; дїн каре Хрісов се веде кѣ Стіворіе днкѣ дн аял 1396, ера *Voivod Ardealului*.

¹⁾ *Index Iasiensis*. ²⁾ *Ioannes-Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. I. p. 162.* ³⁾ *Daniel Cornides Mss. Dipl. Tom. 3. p. 17.* ⁴⁾ *Idem Cornides ibidem Tom. 2. p. 156.*

А ял 1400. Мѣрїнд Петръ III *Domnăl Moldovei*, прекѣм ші се наре дн сѣвршїтѣл аял лїї 1399, і-аѣ *ѣрмат фїїл сѣл Ісга Водѣ*, десїре кареле аша скрїе Мірон Логофѣтѣл ¹⁾: „Дѣлѣ моартеа лїї Петръ Водѣ аѣ стѣтѣт *Domn Isga Vodă*. Ачест Ісга Водѣ аѣ днтрекѣт пре алїї *Domni*, каре аѣ фост днїнтеа лїї: *trimic'a* ла *Patriarhia de la Ahrida* ші аѣ лѣат маї днтѣїѣ вїне-кѣвѣнтаре, ші аѣ пѣс Мітрополїт пре Теоктїст, ші аѣ дескѣлїкат ораше *prin ѣеарѣ* пре ла локѣрї бзне ші ле аѣ фѣкѣт окоале *prin прецїзр*, ші аѣ днченѣт а да мошїї *prin ѣеарѣ* ла воїпїчї ші ла бѣнї осташї, ші аѣ *domnit doi anї*, ші л'аѣ лѣат *Mircea Vodă* ла сїне.“

Кѣм аѣ лѣат *Mircea Vodă* пре *Isga Vodă* ла сїне, наре кѣ аратѣ Пеїссонел ²⁾ *zїкѣнд*: *Joga batit des villes et des villages et commença de monter une cavallerie réglée*; адекѣ, Ісга аѣ фѣкѣт ораше ші сате, ші аѣ днченѣт а стрѣнѣе кѣлрїте; пѣ днпротїва аялїа, фѣрѣ пѣмаї днпротїва лїї *Mircea Vodă*, петръ ачеа л'аѣ ші *prinс*.

Де аѣ фост Теоктїст фѣкѣт Мітрополїт *Moldovei de Isga Vodă*, прекѣм скрїе Мірон маї сѣс, грешѣе *Леквїен* ³⁾, кѣнд скрїе, кѣ Антїм аѣ фост Епїскопѣл *Moldovlahiei* чел днпѣїѣ; дарѣ маї рѣѣ грешѣе преа вестїтѣл *Engel* ⁴⁾ кѣнд скрїе, кѣ Роман, Івашко, Вїлдо, Ісга ші Александр I аѣ фост фечїорї лїї Петръ II Мѣшат, петръ кѣ тѣцї-чїпчї аѣ фост фечїорї лїї Петръ III, кѣм с'аѣ арѣлат ла аял 1390, дїн днсѣмпареа Іашїлор, ші днпѣреѣе Мірон, кѣнд скрїе кѣ Ісга Водѣ аѣ *ѣрмат* лїї Петръ Водѣ, каре Петръ п'аѣ фост Мѣшат чел дн аял 1373 рѣпосат, чї а.л. III^яеа.

Нин ацївтъ преа вестїтълїи Енгел Рецестреле де ла Догиел, дїнтре каре чел дїнтїи сѣпъ аша: „Ал аял 1400, Івашко фїил лї Петрѣ Палатїнїлї Молдовей шї Вїццо, се багъ нїзешї Країлїлї Владїслав пентрѣ Роман фрателе лор.“ Ал доїлеа: „Ал аял 1400, Роман флгѣдзеше крелїнчїошїе Країлїлї Владїслав шї Дѣкслїлї Вїтолд де ва кїпїта дїдѣрїит доннїа пїрїнтеаскѣ, шї дѣрѣеше країлїлї шї крїмеї цїнѣтълї Сепенїкїлї дѣпъ отареле челе веки, шї іартѣ банї, карїї і-аѣ фост дат країлїлї дїпїрїмѣт.“ Пентрѣ кѣ дїн рецестреле ачестеа нѣмаї атѣта се кїлеце, кѣ нѣмїїї треї фрацїї Роман, Івашко шї Вїццо, аѣ фост фелїорїї лї Петрѣ, дарѣ аї кѣрїа Петрѣ?

Кѣм кѣ Роман ар фї доннїт вр'о кѣт-ва тїмоѣ дѣпъ татѣ-сѣѣ Петрѣ Ш, се кїлеце нѣ нѣмаї дїн рецестреле маї сѣс адѣсе, чї шї дїн зп хрїсов че се адѣче де преа вестїтълї Енгел ¹⁾, пїрїн кареле Роман дїн аял де ла пїлѣмїреа лїмеї 6908, іартѣ де ла Хс. 1400, дїн 18 Ноємвріе аѣ дѣрїит ла патрѣ фрацїї лї Теодор, Петрѣ, Мїхаїл шї Дїмїтрїе Драгомїр, сатїл Вїкшанїї; чї еѣ пентрѣ ачееа не Роман ачеста нѣл пѣн дїн сереоу Домнїлор Молдовей акѣм де одатѣ, дарѣ л'оїш нїне ла аял 1403.

Анонїмїл Ротїнск ²⁾ дїкѣ дїкїлїчеше Історїа Валахїеї фоарте таре, кїнд зїче: „Ал зїспрезечелеа Влад Водѣ Ценеш ла леат 1400, ла ачест велєат аѣ флкѣт тїлїпїстїреа Сїнаговїлї дѣпъ кѣм се веде ла хрїсовїл тїлїпїстїреї. Ел аѣ зїдїт шї четатеа де ла Поєнарї. Іартѣ ла леатонїсецѣ есте скрїе кѣ грешалѣ нїмїндїл Радїл Водѣ Ценеш ла леат 1412.“ Пентрѣ кѣ ла аял 1400, н'аѣ доннїт Влад Водѣ, чї татѣ-сѣѣ Мїрчеа І водѣ, кареле аѣ репосат дїн аял 1419, прекум се ва арѣта де ачї дїнаїте шї маї алєс ла аял ачєла. Дарѣ тїлїпїстїреа Сїнаговїлї о аѣ пїтїт фаче Владї, дїкѣ нѣ Водѣ дє-пїлїн, дїн аял де акѣм, пентрѣ кѣ ел дїн аял трекут аѣ флкѣт дїн Унгарїа дїн Валахїа, шї аѣ зїбовїт дїпїрїлїса пїлїп кїнд с'аѣ дѣс дїн Царїград.

¹⁾ Constans Miron Logotheta Moldaviae in Mss. Chronico. ²⁾ Peyssonel p. 229. ³⁾ Lequien in Oriente Christiano tomo 1. p. 1251. ⁴⁾ Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 114. ⁵⁾ Dogiel tom. 1. p. 599.

⁶⁾ Engel in Introductione Litteraria ad Historiam Moldaviae Nr. 70. ⁷⁾ Anonymus Valachicus in Mss. Valachico cap. 44.

А ял 1401. Ла аял ачеста аша скрїе Мїрон ¹⁾: „Дѣпъ Ізга Водѣ стїлїт'аѣ ла Домнїе Александрѣ Водѣ дїн аял де ла фачереа лїмеї 6909. Александрѣ кѣт аѣ стїлїтїт ла Домнїе, дїндатѣ аѣ дїпчєнїт тїлїте шї бїне лїкрїрїї дїн цєарѣ: аѣ флкѣт доѣл тїлїпїстїрїї маї дїн Молдова, адекѣ Бїстрїца шї Молдовїца, дїнзєстрїндїлє кѣ тїлїте сатє шї кѣ вестїнїте скїпїе дїн лїзїпїтїрѣ шї кѣ одоарѣ, шї ла ал доїлеа аѣ ал доннїеї сале фїїнд маї дїпїрег ла мїнїте де кѣт чеї трекудїї маї дїнаїте де ел Домнї, рївнїнд шї дїпїтревїнд лїкрїрїї спре фолосїл сѣлїетїлїлї сѣѣ, адѣс'аѣ кѣ марє келїзіалѣ дїн цєарѣ пїлїпїнеаскѣ де ла Трапєзонїт сїпїтеле моашїе алє марєлїлї Мѣченїк Іоан ноѣ, шї ле аѣ пїс дїн вестїта четате че есте дїн орашїл Сїчєавеї, кѣ марє чїнїте..... Шї врїнд сѣ се зїрїе зє десїлїрїшїт лїкрїрїїлє спре подоаба бїсерїчеї чеї преавославнїче, аѣ трїмїе ла Патрїархїа бїсерїчеї рїсїрїтїлїлї де аѣ лїат бїне-кѣлїпїтаре дїпїтїлї дѣпъ Ізга Водѣ, шї аѣ флкѣт Мїтро-

політѣ, ші і-аѣ алес сказвѣл Мітрополіей о тѣлѣстіре дн орашл Свчсавеі лѣпгъ къртеа домнеаскѣ, кѣ мѣлте сате, ші очіне св фіе де сѣлѣжа Мітрополіей.

„Маі фѣкѣт'аѣ ші ал доілеа Епіскоп дѣпъ Мітрополіт ла сѣпта вісерікѣ дін Роман ші і-аѣ дат Епархіе о парте де цінстѣрі де сѣпт мѣлте дін ціос. Ашіндереа ші ал треілеа Епіскопѣ ла Рѣдѣлці, дѣндѣі Епархіе деара де сѣс деспре деара Лешаскѣ. Дѣпъ че аѣ ашезат влѣдці, ле аѣ фѣкѣт цінсте маре, дѣндѣле сказвѣ деа дреанга Домнѣлѣі, днаінтеа тѣтѣрор сѣтніцілор лѣмещі, апроане де сказвѣл Домнеаскѣ.

„Токміт'аѣ ші орѣндсіалѣ воіерілор де сѣат пентрѣ окъртвіреа церей:

„Іогочѣт маре, цівдекѣторіѣ ші алегѣторіѣ де очіне, ші Ісправнікѣ пре о фрѣпте де оашені де деарѣ че сѣлт къртені, ші цівдекѣторіѣ тѣтѣрор, че сѣлт кѣ стрѣмѣтѣтѣці дн деарѣ локсігорті де а лѣа сеама тѣтѣрор Ісправніцілор че сѣлт ла къртеа домнеаскѣ.

„Ворнік маре де деара де ціосѣ цівдекѣторіѣ тѣтѣрор каріаѣ стрѣмѣтѣтѣці дн деарѣ, ші глобнік де морці де омѣ, ші де шѣгѣвіне ле че се фѣк ла пѣрціле челе де ціосѣ, ші Ворнік Бѣрладѣлѣі.

„Ворнікѣ маре де деара де сѣсѣ, цівдекѣторіѣ тѣтѣрор дін деарѣ кѣ стрѣмѣтѣтѣці ші глобнікѣ де морці ші де шѣгѣвіне че се фѣкѣ ла пѣрціле лѣі, ші Ворнікѣ Дорохоівлѣі.

„Пѣркѣлав де Хотін ла марціне деспре деара Лешаскѣ ші Кѣзѣчсаскѣ, цівдекѣторіѣ тѣтѣрор ла ачел цінѣт.

„Хатман ші Пѣркѣлав де Сѣчеава ші Ісправнік престе тоате оціле церіі.

„Постелнік маре ші доріторіѣ днаінтеа Домнѣлѣі ші Пѣркѣлав де Іаші, тѣкар кѣ Іашіі атѣпчі пѣ ера (се днделече орашѣ аша де маре) ші тѣлмачіѣ ал лімѣей стрейне.

„Сѣлѣтаріѣ маре ші Старосте де Чернѣлці ші дѣпъ обічейѣ днѣрѣкат ла зіле кѣ хайпѣ скѣтпѣ Домнеаскѣ, ші дворітор днчіне кѣ арте Домнеціі ла снате ле Домнѣлѣі днтрѣ ачеле зіле.

„Пѣхарнік маре, ші Боіеріі кѣте лѣведем пѣлѣастѣзі, днѣс пре ачесте времі пѣтаі хѣбра аѣ ретас ачелор векі дрегѣторіі.“

Кѣм кѣ пре ачесте времі с'аѣ фѣкѣт днѣлѣаші датѣ дн Молдова Мітрополіе, тѣртѣрісеіше ші Кодін ла Стріттер ²⁾. Епіскопіа чеа лѣтінеаскѣ дін Серет днѣк дн тімнѣл ачеста с'аѣ мѣтат де аколо ла Баков ³⁾.

Ла ашл 1397, с'аѣ арѣтат кѣ Шнѣрїі пѣ тоці цінеа кѣ краіѣл Сіцістѣнд пентрѣ прічїніле аколо адѣсе. Шра ачеста ла атѣта аѣ ацііне дн ашл де акѣм, кѣт прїмѣвара дін ашл 1401, аѣ прїне пре Сіцістѣнд ші л'аѣ вѣгат дн темніда дін Сокош, дѣндѣл не тѣпа фечіорілор лѣі Гарра челѣі оторѣт сѣл пѣзеаскѣ, прїн а кѣрора мѣмѣні мїжлочїре аѣ ші скѣпат дѣпъ ачееа дін робїме ⁵⁾. Іарѣ Шнѣрїі аѣ пѣс Країѣ дн локѣл лѣі Сіцістѣнд пре Ладіслав країѣл Неаполѣлѣі. Чї ачеста кѣт с'аѣ днкоронат Країѣ Шнѣрїей дн Далмациа, дарѣ дн Шнѣрїа п'аѣ кѣтезат а днтра, адѣкѣндѣшї амінтѣ де петречереа тѣтѣлне-сѣѣ чеа скрісѣ ла ашл 1386 ⁶⁾.

¹⁾ Constans Miron in Chronico Mss. Valachico. ²⁾ Stritterus tom 2. p. 938. ³⁾ Sulzer tom. 3. p. 603.

4) Bonfinius f. 379. Petrus de Reva f. 30. 5) Thuroczius f. 224. Timon in Epitome Chronol. f. 57.
6) Paulus a Paulo p. 747. seq. Lucius Dalmata f. 420. seqq. Timon in Epitome Chronol. f. 57.

А н ъ л 1402. „Ан а н ъ л 1402, (зиче Енгал 1), дъпъ че аѣ принс Татерлан пре Баизет I. ши аѣ тѣят пре Мстафа фечюрѣл лѣи чел маѣ таре, чеѣлацѣи фечюри аѣ лѣи Баизет аѣ ричепѣт а се вате ригре сине пентрѣ дмпърѣдѣе, ши Солман а л доѣла пѣскѣт, аѣ фѣцѣт дп Цариград сѣѣт екѣтѣнѣа Дмпърѣтѣлѣи Еманоѣл Палеологѣл ши а лѣи Стефан Лазаровѣи Краѣлѣи Сербѣи, ши аѣ фѣкѣт де л'аѣ вестѣт Дмпърѣт. Аша аѣ аѣѣстат Креѣциѣи Дмпърѣѣѣа Търчѣаскѣ, кѣнд токѣа ера дп прѣмеѣдѣе! Влад (ѣѣѣл лѣи Мирчеа Водѣ, деспре кареле ан ворѣт ла а н ъ л 1399) дпкѣ аѣ цѣнѣт кѣ Солман, врѣнд сѣ до в ѣ н д е а с к ѣ Doimnia Валахѣи прѣнтр'ѣнѣл. Мирчеа Водѣ дрепѣт ачѣеа аѣ авѣт прѣчинѣ де а черка ѣн дппротѣвѣторѣѣ лѣи Солман: аѣ ши гѣсѣт пре Мѣса саѣ Моѣси а л треѣла пѣскѣт а л лѣи Баизет, пре кареле кѣмѣндѣл дпн Аѣа дп Еѣропа, аѣ ши венѣтѣ лѣсѣндѣ о к ѣ р ѣ м ѣ р е а Аѣиѣ чеѣи мѣи фратѣлѣи сѣѣ, лѣи Махомет I. Мѣса аѣ венѣт прѣн Сѣнопе обѣл дп Валахѣа ши с'аѣ дптокѣит кѣ Мирчеа Водѣ, ка Мирчеа сѣ'л аѣѣте кѣ оѣѣи, ши ел де ва а в е а п о р о к, сѣ деа Мирчеѣи тѣлѣт авѣѣе ши таре дѣравѣ де деарѣ де ла Грѣчи. Мирчеа и-аѣ ши дат дпдатѣ фѣрѣмоасѣ ши таре оасте сѣѣт повѣѣѣѣреа непотѣлѣи сѣѣ челѣи дпн фрате, а лѣи Дан, ши тѣлѣѣме де Търчи дпн Еѣропа дпкѣ стрѣнѣгѣндѣсе ла Мѣса, л'аѣ дѣс дп Одрѣѣи ши 'лаѣ рѣдикат Дмпърѣт; дарѣ аѣ перѣѣт вѣтаѣеа кѣ Салиман дѣпѣ ачѣеа дп а н ъ л 1403, лѣнѣ Цариград; де ѣнде Мѣса аѣ фѣцѣт ла тѣнѣѣи Етѣлѣи ши де аколо дп Валахѣа ши де аѣи дпкѣ маѣ пре ѣрѣт дп Аѣа.“

Ашиндереа скрѣѣ Халкокондѣла 2) ши Дѣка 3), дпн карѣи аѣ скрѣе ачѣстеа ши преа вестѣтѣл Енгал; че Аннаѣи Търчѣѣѣи чеѣи де Леѣнклавѣе тѣлѣтѣѣѣи 4) ши Доглиони 5) скрѣѣ ачѣстеа ла а н ъ л 1411, че мѣе дпкѣ нѣ ми се таре.

Тот ла ачѣста ан зиче Реѣестрѣл де ла Догиел 6): „Ан а н ъ л 1402, Александрѣ Палатѣнѣл Молдовеѣи фѣгѣдѣѣе крѣдѣнѣчѣме Краѣлѣи Владѣслав ши Крѣѣмеѣи Лѣшеѣѣи.“

1) Ioann. Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 162 seq. 2) Laonicus Chalcocondylas de rebus Turcicis Lib. 4. 3) Ducas in Histor. Byzantina car. 19 4) Annales Turcici a Leunclavio editi ad annum Hegirae 813, qui est Christi Domini 1402 5) Giovanici Nicolo Doglioni nel tomo 2. del Teatro Universale Part. 7. p. 302. 6) Mathias Dogiel in Cod. Dipl. Poloniae tom. 1. p. 160.

А н ъ л 1403. Ла а н ъ л ачѣста скрѣе Кромер 1): „Ан а н ъ л ѣрѣѣторѣѣ каре аѣ фост де ла Хс. 1403, Палатѣнѣл Валахѣи (Молдовеѣи) Александрѣ, ши дѣпѣ ачѣеа Роман II, ѣѣѣл лѣи Петрѣ, дѣпѣ че с'аѣ скос дпн легѣтѣрѣле, ши де сѣѣт пѣтереа лѣи Сѣвѣтригел прѣн Краѣлѣи Владѣслав, цѣсрѣнд кѣ Сѣетѣнѣѣи лор аѣ тѣртѣрѣсѣт, кѣ сѣнѣт ши вор ѣи сѣнѣт пѣтереа лѣи ши а Крѣѣмеѣи. Іарѣ Роман аѣ фѣгѣдѣѣт ши дпсѣѣѣреа арѣелор дппротѣва орѣкѣрор пѣмѣѣи, лѣнд афарѣ пре Прѣши ши пре Лѣтванѣи, пентрѣ тѣжлѣѣѣреа локѣрѣлор.“ Ашиндереа скрѣе Мирон Логоѣѣтѣл 2).

Іарѣ преа вестѣтѣл Енгал 3) зиче де одатѣ: „Дпѣтѣплареа кѣ контрактѣрѣле чѣле кѣ Воевоѣи Молдовенеѣѣи фѣкѣте, каре се цѣн дп архѣвѣл Крѣѣмеѣи Лѣшеѣѣи. сѣнѣт скрѣе Ро-

тѣнеше, пре Кромер, кареле нічі аѣ шѣст Ромѣнеше, нічі аѣ авѣт вѣні тѣлмачі, л'аѣ а-
дѣс ла маї мѣлте грешеле. Аша се аѣл п. п. ла аѣл 1403, грешалъ пентрѣ къ зіче:
„Паіатінл Валахіеі Александрѣ ші дѣпъ ачеса Роман фїл. лѣі Петрѣ ш. ч.“ Ціврѣмѣнтѣл
лѣі Роман де Догіел се адѣче ла аѣл 1400, ал лѣі Александрѣ ла аѣл 1402.“ Апоі
іарѣші зіче тот ачел Енгел ¹⁾ „§. 16. Александрѣ аѣ домпіт 32 де ані ші 8 лѣні; де
ла 1401—1432. Аѣ аѣл 1402, аѣ дѣкредіуат ел Крѣмеа Лешеаскъ деспре креді-
чощіеа са пріп ціврѣмѣнтѣл де ла Догіел паціна 600. Аѣ ціврѣмѣнтѣл ачеста дінтѣіѣ
се веде а фї фост дѣкіс, къ Александрѣ къ фрате-сѣѣ Роман II, Краієлѣі Полоніеі лѣі
Іагелло враа сѣі ацісте дѣпротіва тѣтѣрор немічлор, нѣмаі дѣпротіва Літванілор
каріі ера преа апроапе де Подоліа, ші дѣпротіва Прѣшілор каріі ера преа депар-
те, нѣ.“

Пріп зіселе ачестеа че воеше преа вестітѣл Енгел еѣ нѣ дѣцелег; пентрѣ къ де н'аѣ
шѣст Ромѣнеше Кромер, Енгел дѣкъ нѣ шіе, ші дѣ Реѣстрѣл де ла Догіел, кѣм поѣі
ведѣа ла аѣл трекут, дѣкъ нѣ се кѣпрінд, каре ле зіче преа вестітѣл Енгел.

¹⁾ Martinus Cromerus Lib. 16. p. 259 ²⁾ Constant Miron Logotheta in Chronico Ms. Valachico ³⁾ Io-
annes Christ. Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 114. ⁴⁾ Idem Engel ibidem p. 115.

Аѣл 1404. Дѣпъ че аѣ лѣат Владієлєл Іагелло Краієл Полоніеі Каменіѣл де ла
фрате-сѣѣ Свідрігел, дѣ аѣл доакѣм аѣ кіемат пре Александрѣ I. Домпѣл Молдовеі дѣ
Каменец, де аѣ ціврат а доѣа оарѣ кредічощіе, каре ціврѣмѣнт есте дѣтѣрїт къ 15 печенї ¹⁾.

Мірчеа Водѣ дѣ аѣл 1404, се вѣтеа къ Тѣрчіі, дѣпъ кѣм аратѣ Анпалї дін Флан-
дрїа ²⁾ дінтр'о еністоль а Краієлѣі Сїціємѣнд лѣі Філіппѣ Херцогѣлѣі дін Бѣргѣндїа трімїєѣ.

Іарѣ деспре Сїціємѣнд зіче Ханер ³⁾: „Тімѣл дѣ кареле с'аѣ кѣѣторїт Сїціємѣнд а
доѣа оарѣ, нѣ се поате отѣрѣ, тотѣші дѣпъ стѣрїє дѣпрецієр аша се веде, къ ел дѣ
аѣл 1404, аѣ фѣкѣт нѣлта къ Вѣрвара фата Комїтѣлѣі дін Кїліа къ каре се логодїє пре
кале, кѣнд аѣ мерс дін Соклош дѣ Моравїа“ кареле адѣче тѣртѣрїє пре Бонфїніє ⁴⁾.

¹⁾ Dogiel tom. 1. p. 600. Cromerus Lib. 16. p. 261. Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 115. ²⁾ An-
nales Flandrici Macrii ad ann. 1404. ³⁾ Georgius Ierem. Haner Reg. Hung. Period. 13. §. 269.

⁴⁾ Bonfinius f. 381.

Аѣл 1405. Аѣ аѣл ачеста де доѣѣ орї с'аѣ адѣнат цѣара Шѣгѣреаскъ ¹⁾. Ла а-
дѣнареа чеа дінтѣіѣ с'аѣ дѣс ші Стефан Лацкѣі фостѣл Воевод ал Ардеалѣлѣі, іарѣ нѣ ал
Валахіеі, прекут се дѣшалъ Епс ²⁾ пре кареле пентрѣ мѣлте ресвѣтїрїє лѣі, че с'аѣ
адѣс ла аѣл трекутї, лѣѣ прїє дѣ каса адѣнѣрїі ші тѣндѣї каѣл, трѣпѣл л'аѣ свѣрлїт
пре фѣреасѣ дѣ єлїѣ ³⁾.

Тот ла ачеста аѣ адѣче ші Корнідєс доѣѣ хрїсоаве, а ле Бетлєнецілор, дінтре каре дѣ чел
дінтѣіѣ ⁴⁾ Іаков Лачк де Санто Воеводѣл Ардеалѣлѣі ші Комїтѣл де Солнок порѣнчеше дін Тѣрѣа
дѣмієкѣ дѣпїнтѣа тѣїереі каѣлѣі Сѣтѣлѣі Іоанн дін аѣл 1405, Комїтѣлѣі ші чѣлораллї
дѣрегѣторї аї Комїтѣлѣі де Кѣлѣжѣ, ка сатѣл Бїєкѣт лѣндѣл де ла Петрѣ Сїмон Ладїєлєл
шї Грїгорїє, фѣчїорїі лѣі Іоанн аї фѣчїорѣлї лѣі Іоанка, сѣл деа дѣдѣрѣлїт Маїєстрѣлѣі

Ioann de Betlen: дн а доilea⁵⁾ Петръ де Стрідіш ші Владіслав де Надаш Вїце-Воевозіи Ардеалълі іаръші деаколю ші дитръ ачелаш ап дн 2 Феврваріе скріѣ тѣдъмана ачелъ-іан Іоанн де Бетлен дшпротїва Кастелланълі дн Шуграшї пентръ сатѣл Малїн фькѣтъ.

¹⁾ Georgius Ieremias Haner Reg. Hung. Period. 13. §. 270. ²⁾ Ens p. 103. ³⁾ Thuroczius f. 227. Bonfinius f. 384. ⁴⁾ Daniel Cornides Mss. Dipl. Tom. 2. p. 78. ⁵⁾ Idem Cornides l. c.

Ап 8 л 1407. Догїел¹⁾ маї адъче ші ла анъл де акъмѣ зп хрісовѣ, ал кързіа Редестръ сѣтъ аша: „Дн анъл 1407, кързіле ачелъіаш Александръ прїн каре дитъреше омаціа лѣ Владіслав ші Крїмеї Полонїей фькѣтъ.“

¹⁾ Mathias Dogiel in Codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 600.

Апїї 1410 ші 1411. Алегторїи дшпърацілор Апъсѣлі карїї не времеа, кьнд скріѣ ачестеа, с'аѣ пѣс діос прїн Наполеон Бонапарте дшпъратѣл Галлілор ші Країл Італїей, възьнд пѣртареа чеа бьлз а Країлїи Шугарїей Сїціемьнд, дн анъл 1410, л'аѣ алес ші рѣдікат Країл Романїлор¹⁾ кареа дерегторїе атъта фьчеа ла Апъсенї, кѣт ші а Кеса-рілор ла стрьмошії поцпрї Романїї чеї векї, саѣ ла Ръсърїенї.

Деспре Мірчеа Водъ аша скріе Енгел²⁾: „Мірчеа кѣ ачелалаци а лїаціи аша аѣ ацістат дн Асіа пре Мѣса. кѣт ачеста іаръші шї аѣ стрьнс таре оасте дн каре ера ші Ромъні. Мѣса дн анъл 1410 іаръші аѣ перфѣт о вѣтаїе дшпротїва лѣ Солїман дн Асіа чеа мікѣ, чї пѣс де тот, кѣчї аѣ трекѣт дн Европа, кѣ мѣлте оцї, дн Одрїѣ ші аѣ дитърїт оцїле шї дш-вѣркьндѣсе дн анъл 1411 еаръші аѣ трекѣт дн Асіа, знде аѣ дшвїнс пре Солїман ток-та дн Караманїа, шї прїнзьндѣл л'аѣ дѣс дн Одрїѣ ші л'аѣ оторѣт. Аша аѣ анъкат Мѣса прїетенъл лѣ Мірчеа Водъ дшпъръціеа Търчілор, даръ пѣ дндезлнр.“

Догїел³⁾ дшкѣ адъче зп дипломат каре л'ар фї дат Мірчеа Водъ лѣ Владіслав Іагелло Країлїи Полонїей шї сѣтъ аша: „Nos Muche Voievoda Transalpinus etc. Datum in civitate nostra Imoiovo die Dominico Vocem iucunditates. Anno Domini 1411). Дат дн четатеа поастръ Імоїов дн дшмїніка кѣвълтѣл вѣкърїей. Дн анъл Домънълі 1411.“ Ін тот дипломатѣл ачеста пѣмаї атъта се кърпїнде, ка сѣ ацісте з-нъл пре атъла дшпротїва Шугрїлор, ка шї дн хрісовѣл, каре л'ам адъс ла анъл 1390, адъогънд шї кѣвїнтеле ачестеа: „Imo multo magis jam consanguinitatis amor hoc facere compellit amicos; ба кѣ мѣлт маї таре деачї дшвїнте, пентръ кѣ драгостеа чеа де рѣденїї сілеше пре прїетенї а фаче ачаста.“ Апої іаръші: „Quem admodum consanguinitas et invio- labilis amor et amicitia jam nos constringit: прекъм не дштедеше пре пої сілеше шї невѣтъ-мъїноаса драгосте шї прїетенъгѣл.“ Дн каре кѣвїнте с'ар вїдеа кѣ Мірчеа Водъ с'ар фї фькѣт рѣденїе кѣ Владіслав; чї мїе мї се vede кѣ хрісовѣл ачеста пѣ есте адеврѣт ал лѣ Мірчеа Водъ пентръ кѣ, де ар фї ал лѣ, л'ар фї дшченът шї дшкїс ка шї прѣ че-леделте хрісовѣе а ле сале.

Маї дшкълчїт скріе Кромер⁴⁾ ла анъл ачеста зїкънд: „Кѣ Александръ Палатїнъл Ромънілор алїятѣл шї кліентѣл сѣѣ чел маї де демълт Владіслав Країл Полонїей, аѣ фькѣт позѣ дшсоціре асѣпра лѣ Сїціемьнд Країл Шугарїей, шї і-аѣ зьлоцїт лѣ Снїатїнъл

Коломеія ші тоатъ Покъція пентрѣ о тие де рѣгле де арцинт. Ші дитрѣ ачела ан Стефан чел че аѣ зрмат дн Domnia лѣ Александрѣ, пре кареле саѣ л'аѣ оторѣт, саѣ л'аѣ тѣзълит, тримецинд патрѣ солі ла Крайя Полоніей, аѣ фѣгъдѣит, къ ва фі ші рѣтѣнеа събт кліентела лѣ, ка ші кѣм аѣ фост маї марії сѣл, ші знде се ва кіона де дѣнея, ва торѣе ші ва дѣбра, нічї ва поѣти дндърѣнт Покъція, чї де фадъ ва амежа лѣкрѣл дѣнт воїеа Крайялѣ. Кареа се шіе дн хрїсоавеле, че се дн дн Архив. Де знде се кѣлене, къ Покъція саѣ нѣ с'аѣ дат лѣ Александрѣ, саѣ де с'аѣ дат, дндатъ аѣ фост лѣатъ дндърѣнт прїн крайял. Алтїнтрелеа пентрѣ че ар фї фѣгъдѣит Стефан къ нѣ о ва маї поѣти дндърѣнт. Іарѣ кѣм къ с'аѣ зѣлоцит Покъція, аратъ дипломатѣл прїн кареле Крайял о аѣ зѣлоцит, кареле ашїндереа се зѣлѣ дн Архив, фѣрѣ вре о дндоїалъ дат днаної прїн Ромѣнї. "Ла каре зїе а ле лѣ Кромер днделенѣе респонде преа вестїтѣл Engel⁵⁾ зїкѣнд: „Тот аргѣментѣл лѣ Кромер сѣбѣе, кѣт се ва сокотї, къ Кромер аместекъ нїѣе хрїсоаве маї тѣрзїе де ла анії 1433 шї 1435, кѣнд фечорїт лѣ Александрѣ Стефан шї Ііе се сѣѣдеа ла олатъ, шї Стефан де фріка Крайялѣ Полоніей шї аѣ лѣсат кѣдїнда кареа о авеа дн Покъція, къ алт хрїсов маї дїнаїте. Кѣ хрїсовѣл деспре зѣлоцїреа Покъціей лѣ Александрѣ с'аѣ афлат дн архив: де аколо аѣ венїт къ тоате хрїсоавеле до ачест фел аѣ обїчїзїт а се скрїе дндоїте, дїнтре каре зн екземплар рѣмѣне ла зѣлоцїторїѣ."

Длѣс деспре зѣлоцїреа ачѣаста скрїе шї Мірон Логоѣтѣл⁶⁾ токма ка Кромер, нѣ маї кѣт зїе, къ с'аѣ фѣкѣт ла анія 1422, че нѣ есте адеврѣт.

Прекѣм аратъ Антонїе Сїрмаї⁷⁾, дитрѣ ачѣаста ан аѣ добѣндїт шї Баронї Пренї о donacie пентрѣ вїтеціеа Комїтѣлѣ Петрѣ де Перен; кѣчї зїе Крайял Знгарїей Оїцїемнд дн donacieа лѣ датъ дн Вїсеград дн анія 1411: „Кѣнд аѣ пѣвѣлїт Тѣрчїї дн Валахїа, Комїтѣл Петрѣ днчїне кѣ тѣрїме де лѣѣ аколо аша с'аѣ пѣртат, кѣт стеагѣл пемїчїлор кѣ вїтеціе л'аѣ лѣат шї л'аѣ адѣс ла тѣрїмеа Крѣїеаскѣ, знде с'аѣ шї рѣнїт ла зн пїчїлор, шї пре тѣлїчї оаменї вѣрѣацїї шї нїзїерї аѣ нїлѣтзїт де ровїмеа Тѣрчїлор."

1) Thuroczius f. 227. Petrus de Reva f. 31. Timon f. 58. 2) Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 163. 3) Dogiel tom. 1. p. 600. 4) Cromerus Libr. 17. p. 278. 5) Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 116. 6) Constans Miron Logotheta Moldaviae in Chronico Ms. Valachico. 7) Antonius Szirmay in topographia Cottus Zempliniensis §. 56.

А нїя 1412. Дн челе че с'аѣ зїе ла анії трекуцїї шї се вор зїе ла анії вїторї, лѣсне поцї ведеа къ пре неамѣл Ромѣнск маї мѣл л'аѣ стрїкат днтѣїѣ неїцеленѣереа днтре дѣвнїї шї писма дн лѣнтрѣ кареа шї пре стрѣмошїї поцїрї Романїї чѣї веки сїнгѣрї аѣ тѣкѣт, апої писма шї фала крещїнїлор дн вечїнї шї маї вѣртос а Лешїлор, де кѣт неамѣрїе челе пѣгѣне Тѣтарїї шї Тѣрчїї; кѣчї де ачѣенїя лѣсне шї преа зшор с'ар фї апѣрат Ромѣнїї, маї алес де нѣ с'ар фї деспѣрїїт Молдовенїї шї Мѣнтенїї дн дозѣ domnїї, чї ар фї фост тоцї събт зн кап цїпѣнд ла олатъ. Дарѣ деспѣрїїндсе Ромѣнїї

днтре сине, пре Молдовені ді асвриа Лешіі с'аъ Полоніі, пре тѣптені Унгвріі, ші кѣнд ші кѣнд пре Молдовені, ші Полоніі ші Унгвріі, пре кѣм с'аъ днтѣшилат ші дн анѣл де акѣм. Пентрѣ къ дн анѣл ачеста 1412, дн 15 Мартіе, дѣпъ кѣм скріе Длѣгош¹⁾, Кромер²⁾ ші Енгел³⁾, Владіслав Іагелю Краіа Полоніеі, ші Сіціемндѣ Краіа Унгвріеі с'аъ днтѣлпнт дн Лѣлпн, ші деспре Молдова аша аъ ашезат днтре сине: „Дес-пре цѣара Молдовеі аша с'аъ ашезат. Фінд къ тѣрпгѣл Александрѣ акѣм Воеводѣл Молдовеі есте легат спре плѣчереа ші порѣпчїле лѣі Владіслав, поі Сіціемнд, днкъ певрѣнд а тѣрѣвѣра легѣтѣвѣра ачѣеа пентрѣ драгостѣа лѣі Владіслав, пентрѣ дѣнса с'аъ орѣндѣіт ка де кѣте орї ар пѣвѣлі Тѣрчїі ші пѣтѣпїі къ пѣтереа ші къ тѣре оастѣ дн цѣрїле Коронеі Унгврѣшїі сѣпѣсе, с'аъ поі Сіціемнд тѣкар кѣм не-ам рѣдіка асвриа Тѣрчїлор, а-тѣпчї ла фачереа поастрѣ де шїре Краіа лѣі Полоніеі ва фї даторїѣ а порѣпчї Молдовеа-пѣлѣі, ка ачеста дн персоана са ші къ тоатѣ пѣтереа са сѣ не фїе поѣъ ші ошїлор поа-стрѣ днтрѣ ацїсторїѣ, ші сѣ факъ слѣжѣъ кредпчїоасѣ. Де кѣтѣва дпн порѣпка лѣі Вла-діслав пѣ не-ар венї дн персоана са днтрѣ ацїсторїѣ, с'аъ фїнд ел болпав, п'ар тїмїте тоатѣ пѣтереа са, де атѣпчї поі амѣндої — — вом фї даторї а не рѣдіка асвриа Мол-довеі, къ пѣтере, пре Воевод ал тѣзілі ші доѣнда аша а о днтѣрцї днтре пої, ка пѣ-дѣрїле чѣле маї тѣрї, чѣ се кіатѣ Бѣковїна, каре днчѣпѣ де ла тѣпцїі Краіа Унгвріеі, ші сѣлѣт днтре Молдова ші цїнѣтѣл Сепенїкѣлѣі днтїнсе пре лѣпгѣ Сїрет пѣлѣ ла пѣдѣ-рѣа чѣа маї тїкѣ, чѣ се кіатѣ Бѣковїца ші пѣлѣ дн Прѣт, сѣ се днтпартѣ дн доѣъ. Шї орашѣл Іашѣта (доарѣ Іашїі) чѣл деа стѣпга рѣшѣне лѣі Владіслав; іарѣ орашѣл с'аъ сатѣл Барлат (доарѣ Бѣрлад) чѣл деа дреапѣта рѣшѣне лѣі Сіціемнд. Іарѣ трекунд Прѣтѣл чѣлелалѣте пѣдѣрї, дїрепт мергѣнд спре кѣтѣпѣрїле чѣле дешарѣте пѣлѣ дн Марѣ ашїшдѣреа къ кѣтѣпѣрїле чѣле дешарѣте се вор днтѣрцїі дн цїнѣтѣте аша, ка Біалогро-дѣл къ о цїнѣтѣте сѣ рѣшѣнѣ лѣі Владіслав, ші Кїліа къ чѣслалѣтѣ цїнѣтѣте лѣі Сіці-емнд. Шї парѣтеа каре ва венї Краіа лѣі Владіслав сѣї рѣшѣнѣ лѣі, ка шї Рѣсія (адѣкѣ сѣ се черче дѣпъ чїпчї анї, кѣрѣі Короне, чѣі Унгврѣшїі, с'аъ чѣі Лешѣшїі сѣ маї кѣвїн цѣрїле ачѣстеа). Іарѣ де ва асѣлѣта Молдовеанѣл стагорпїчѣеѣ порѣпчїле, атѣпчї цѣара Молдовеі ва рѣшѣнеа ла ел, шї дѣпъ тоарѣтеа ѣнѣіа дїнтре пої дн чїпчї анї сѣѣт лег-тѣра пѣтїтелор трѣгѣе с'аъ днтѣпчїдїрї. Днтреагѣ рѣшѣнд кѣдїпѣа днтѣелор пѣрцїі.“ Везі дн чѣ дшї рѣшѣнеа кацѣтеле шї Сіціемнд шї Владіслав Країі, чї немїка аѣ іспрѣвїт, пѣн-трѣ къ Молдова атѣпчї пѣ с'аъ дѣрѣѣврїт; чї маї тѣрзіѣ, кѣм се ва арѣта ла анїі вїіторї.

¹⁾ Ioannes Dlugossius Lib. 11 p. 324. ²⁾ Martinus Cromerus Lib. 19 p. 279. ³⁾ Ioannes Christianus Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 116. seq.

Анѣл 1413. Георгїе Францес¹⁾ скріе: „Махомет I, дѣпъ атѣтеа остѣпенїі шї не-казѣрї, днтѣрѣрцїа пѣрпнтѣасѣ о аѣ доѣндїт дн анѣл де ла пѣлѣтѣрѣа лѣтѣі 6907, кареле есте де ла Хс. 1399. Фапта чѣа дїнтѣїѣ і-аѣ фост, ка сѣ днтѣлѣцѣасѣ трїѣѣ-тѣл Маѣровлахіеі с'аъ Богданїеі, кѣт аѣ пѣтѣт.“ Пѣлѣ ачї Францес дѣстѣл де рѣѣ, пентрѣ къ Махомет I, аѣ днчѣпѣт а днтѣрѣрцїі дн анѣл 1413 прекум арѣтѣ Фреїер²⁾. Авѣто-

рѣд десуре статѣя Търчилор ³⁾ ши Дька ⁴⁾, кареле скрие: „къ Махомет пре солиі тримини де ла Сирѣ, Ромъни ши Българі, ш. ч. і-аѣ примит къ милъ ши къ драгосте, ши пѣнѣндѣі ла о тасъ къ сіне фиеше кърѣіа і-аѣ дикнат пре пѣме, кѣнд аѣ вѣэт, ши маі пре зрмѣ і-аѣ словозит къ паче зикѣндѣле: „Спѣнеці Домнілор воцри, къ еѣ даѣ паче тѣтѣрор, шиі кареа о даѣ еі, еѣ о примеск: чине дѣмѣль къ дѣмѣльчѣне, сѣл стріче Дѣмнезеел пѣчїі.“ Даръ нічї тривѣтѣл саѣ харачїл Молдовлахїеі саѣ Молдовеі г'аѣ пѣтѣт дѣмѣлци, кѣчї Молдова токма тѣрзиѣ аѣ кѣзѣт сѣвт харачїл Търчилор, кѣм воіѣ арѣта ла локѣл сѣѣ: ба ши цѣара Мѣнтенеаскъ дѣкъ пѣмаі дѣ анѣл дѣдате зрмѣторїѣ аѣ кѣзѣт сѣвт харачїѣ, дѣтѣ-іашї дѣтѣ.

¹⁾ Georgius Phrantzes in Chronico Lib. 1. cap. 31. ²⁾ Freycerus p. 732. ³⁾ Author de statu Turcice p. 22

⁴⁾ Ducas in Historia Byzantina p. 53.

Анѣл 1414. Халкоконділа ¹⁾ дѣпѣ че аѣ арѣтат, кѣм аѣ оторѣт дѣ анѣл трекѣт Махомет I, пре Мѣса фрателе сѣѣ, ши аѣ кѣрїне тоатѣ дѣмѣрѣціа Търчеаскъ, скрие: „Тримѣнд ошїле цѣфѣіа Дакїа, ла кареле Принцѣл Дакїеі, аѣ тримїе соли, фѣгѣдїнд къ ва да атѣта харачїѣ, кѣт ва пофті, ши аша с'аѣ фѣкѣт пачеа.“ Маі кіар скрїѣ анпалї Търчѣшї чеї прин Лѣнклавїе тѣлѣтѣці ²⁾ зїкѣнд: „Махомет дѣтѣрпѣндѣсе дѣ Прѣса п'аѣ зѣвоїт, чї с'аѣ грѣїт дѣ Одрїѣ ка сѣ се ватѣ къ Ромънїі. Ла рѣсвоїл ачѣла аѣ кѣпѣ-тат ацїсторїѣ ши де ла гараманѣл ши де ла Бегѣл Ісвѣндїар, каре ошї дѣмпрѣзпѣндѣле къ але сале, с'аѣ тѣвѣрѣт лѣгѣ Дѣнѣре пѣлѣ кѣнд аѣ фѣкѣт ѣн Кастел; о таре парте дїн осташїї сѣї о аѣ тримїе прѣсте анѣ дѣ Валахїа ка сѣ о праде. Осташїї с'аѣ дѣтѣрнат къ таре праде де прѣсте Дѣнѣре пѣвѣтѣмаці. Кареа вѣзпѣндѣо Воеводѣл цѣрїї, п'аѣ авѣт алта де а фаче, фѣрѣ пѣмаі сѣ се дѣмпаче ши сѣ фѣгѣдѣеаскъ, къ ва да дѣ фїеце-каре анѣ тривѣт, ши пѣнтрѣ дѣкредїндаре аѣ дат пре фїїл сѣѣ кїземѣ. Дѣпѣ ачѣстеа Махо-мет с'аѣ дѣтѣрнат дѣ Прѣса.“

Ашїндѣреа скрїѣ Подѣста ³⁾, Петрѣ Албїн ⁴⁾, анпалї вїсерїчїї дїн Брашовѣ ⁵⁾, Геор-гіе Фаврїкїе ⁶⁾, Дрѣхелер ⁷⁾, Форестї ⁸⁾ ши Долїонї ⁹⁾, кареле зїче: „къ Махомет I, аѣ трекѣт дѣтѣіашї датѣ Дѣнѣреа де аѣ кѣрїне'о.“

Кѣвїнтеле лѣї Долїонї ле дѣтѣрѣше Кантемір ¹⁰⁾, кѣнд скрие: „Дѣпѣ че аѣ вїрїт Махомет пре тоцї врѣжмашїї сѣї дїн Асіа, ш'аѣ стрѣне тоате ошїле ши аѣ трекѣт дїн Прѣса дѣ Одрїѣ. Де ачї с'аѣ рѣдікат къ рѣсвоїѣ асѣира Ромънлор, ле аѣ вѣтѣт оас-теа ши аѣ прѣдат таре парте а цѣрїї мѣнтенешї. Аѣ кѣрїне Северїнѣл, — — ши аѣ лѣват четѣцїле Сакче ши Кале чѣле де чѣсалалѣт парте а Дѣнѣреї, ши аѣ дѣтѣрїт Цїзр-цїл к'о четѣцїкѣт ши къ вѣпѣ пазѣ, ка Ромънїї сѣ пѣ маі поатѣ трѣче прѣсте Дѣнѣре. Стрїмторѣндѣї аша Ромънїї, ка сѣ пѣшї нїардѣ тоатѣ словозенїеа, ле аѣ кѣѣтат сѣ фѣ-гѣдѣеаскъ харачїѣ пре анѣ, ши сѣ деа дѣмѣратѣлї Търчѣск пре дої фѣчїорї аї Домпѣлї ши пре трѣї фѣчїорї де воїерї де чеї маі де фѣрпте. Дѣпѣ ачѣеа Махомет с'аѣ дѣтѣрнат дѣ Одрїѣ.“ Везі ши анѣл 1383.

¹⁾ Leonicus Chalcocondylas de rebus Turcicis p. 98. ²⁾ Annales Turcici ad annum Hegirae 816 qui

est. Christ. 1414. 3) Joannes Bapt. Pod-sta in Annalibus Turcicis a se versis Part. 1. cap. 8. 4) Petrus Albinus in Commentatione de Valachia p. 160. 5) Annales Coronenses. 6) Georgius Fabricius Lib. 2. 7) Wolfgangus Drechslerus p. 83. 8) Antonio Foresti nel tomo 6. del Mappamondo Storico Lib. 2. cap. 2. 9) Giovanni Nicolo Dogliani nel tomo 2. del Theatro Universale dei Principi Part. 7. p. 309. 10) Princeps Demetrius Cantemir in Historia Osmanici Regni Lib. 2. cap. 3. Nr. 8.

Анъл 1415. Лешіи негъндінд къ Търчіи дін зі дн зі се лѣдеск, ші асърпінд пре Ротъні, де еі днкъ се апроіе, ші і-ар фі ші днгіітіѣ, де нѣ і-ар фі дмпедекатѣ Молдовеніи пре Търчі, дѣпъ рѣѣ обічеіхл мор, ка съ се поатъ фълі фъръ де вре зп фолос, дн анъл де акѣм іартші аѣ поѣтїт ка Александръ Домнъл Молдовеі съ цїзре де поѣ; не-птръ къ скріе Кромер¹⁾: „Краіхл Владіслав маі дѣпъ олатъ аѣ змѣлат Літваніа, Поло-ніа ші Рѣсіа; ші фїінд дн Спїатїн ла Рѣсалеле дін анъл 1415 аѣ венїт ла дѣнхл А-лександръ Палатїнхл Ротънілор (дін Молдова) къ мѣдїме преа таре ші стрѣвчїтѣ де воїерї, ші днкіпъндѣсе днїнтеа тѣтѣрор Країхлї, ші плекънд стеагъл ла пїчіоареле лї, аѣ цїзрат, къ ва рѣмънеа нѣрѣреа кредїнчїос ші клїент Країхлї ші Полонїлор, ші марї дарѣрї аѣ дат ші аѣ прїміт.

¹⁾ Martinus Cromerus Lib. 18. p. 283. ²⁾ Joannes Dlugossius Lib. 11. ad ann. Chri. 1415.

Анїї 1418, ші 1419. Ла анїї ачещїа преа вестїхл Енгел¹⁾ скріе аша: „Хара-чїхл ачеста де анѣ (дін анъл 1414) прекъм се vede, нѣ і-аѣ кѣзѣт ла маѣе лї Мірчеа Родъ; ла анъл ачеста 1418, зп Псевдо-Мѣстафа аѣ венїт дін Асіа чеа Мікъ, ші с'аѣ вестїт пре сіне а фі фечїор лї Баїазет Мѣстафа, кареле нѣ с'аѣ тїят дн рѣсвоїѣ къ Та-мерлан, фъръ нѣмаї с'аѣ рѣтѣчїт, ші къ ел есте ачела. Ла Гречї, карїї третѣра де Махомет, нѣ ш'аѣ кѣпѣтат прїетенї, даръ маї віне с'аѣ прїміт де Мірчеа Родъ, тѣкар къ къ сіне нѣ абеа маї мѣлї де кѣт 300 де Търчі. Мірчеа с'аѣ ші плекат, ка пре а-чест претендент де коронъ с'л ашїте. І-аѣ дат нѣ нѣмаї скѣтїнцъ дн Валахїа, чї аѣ трас спре дѣнхл пре Търчії дін Езропа кѣт маї кѣрѣнд, ші і-аѣ дат ші оцї ротънешї къ каре Мѣстафа аѣ ші стрѣвѣтѣт дн Тессалїа дн анъл 1419. Даръ че аѣ пѣтѣт фаче Мѣстафа къ аша де мікъ оасте днпротїва лї Махомет, каре дншї стрѣнѣсесе тоате о-щїле ла о лалъ? Мѣстафа с'аѣ вірїт шї Махомет аѣ дат порѣнкъ де аѣ прѣдат Търчії а доза оаръ Валахїа.“

„Шїлъ аѣ цїнѣт прада ачеста, с'аѣ дндатъ дѣпъ дѣнса аѣ нѣрїт Мірчеа Родъ дн анъл 1419. Маї пре зрѣт аѣ тревзїт сѣ деа ші оцї де ашїторїѣ Търчілор асѣра Царї-градѣхлї сѣт повъзїреа непотѣхлї сѣѣ Данѣ.“

Ашїндереа скріѣ ачестеа Халкокондіа²⁾ ші Дѣка³⁾, дін карїї ле аѣ ші скріе Ен-гел, чї тѣ маї чїтеѣе каре еѣ ле ам скріе ла анїї 1383 ші 1400, нептръ къ Анопїнхл Ротънѣск, фъръ де прїчїнъ днклѣѣе Історїа Валахїеї ла ачел дої анї.

Реѣстрѣл де ла Догіел⁴⁾ днкъ зїчѣ: „Дн анъл 1419, отаїлхл лї Александръ Па-латїнхл Валахїеї (маї віне Молдовеї) фѣкѣт країхлї Владіслав, ші фѣгъдїнѣа кѣї ва фі днтръ ашїторїѣ днпротїва тѣтѣрор немічїлор, іаръ маї вѣртос днпротїва Країхлї Днга-

рієі.“ Ла каре Ренестрѣ зиче преа вестігѣл Енгеа¹⁾: „Съдѣндѣсе Іагелло іарѣші дн анѣл 1419 кѣ Сіціемѣнд пентрѣ реітаріі (кавалеріі) пенѣеці дн Прѣсіа, аѣ постіт де ла Александрѣ Домнѣл Молдовеі, ка съ цѣре кѣл ва аціста днпротіва лѣі Сіціемѣнд; чі днтѣмѣндѣсе іарѣші Іагелло кѣ Сіціемѣнд дн Кашовіа с'аѣ днтѣкат ла оладтѣ.“

¹⁾ Joanes Christianus Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 164. ²⁾ Laonicus Chalcocondylas de rebus Turcicis p. 108. ³⁾ Ducas in hist. Byzantina p. 65. ⁴⁾ Dogiel in Codice Dipl. Poloniae tom. 1 p. 600. ⁵⁾ Idem Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 117.

Анѣл 1420. Тот ачелаші Енгеа¹⁾ скрієші ла анѣл де аксм зікѣнд: „Дѣнѣ моартеа лѣі Мірчеа Водѣ аѣ авѣкат скавѣл Домнѣск феніорѣл лѣі чел дн цїтоаре Мірхе (саѣ Мірчеа іарѣші), чі нѣ днде лѣнѣг л'аѣ цїнѣт. Данѣ непотѣл чел дн фрате ал лѣі Мірчеа Водѣ, ценерарієл чел вестіг ал Ромѣніор. аѣ лѣзіт де моартеа зкїєлѣі сѣѣ дн табѣра чеа тѣрчєаскѣ де лѣнѣг Царіград ші с'аѣ фѣрат дн табѣрѣ дн четате сѣѣт претестѣ, кѣ ва съ факѣ о пробѣ іскѣсітѣ, ші аѣ слѣзіт дѣнѣ ачєєа Днпѣратѣлѣі дн Царіград дн мѣлте днтѣмплѣрї. Солїман (Махомет I, саѣ Амѣрат II), аѣ трєвзіт сѣ ласє батереа Царіградѣлѣі дн скѣрт, ші Дан с'аѣ рѣгат де днпѣратѣл Грєчєск, сѣл ласє ші сѣл ацієте сѣ се днгоарне дн патріа са; днпѣратѣл і-аѣ ші дат о фѣрмоасѣ ші марє коравіє, кѣ карєа Данѣ прѣ марєа Неагрѣ аѣ веніт ла Дѣнѣре. Де авіа аѣ сосіт дн Валахїа, ші с'аѣ плєкат о сеатѣ де воієрї, тогѣші аѣ дѣвінє Мірхе днтѣвіашї датѣ. Данѣ аѣ кіємат прє Тѣрчї днтѣрѣ ацієторіѣ. Мірхе аѣ кѣзѣт ла Сіціемѣнд країєл Унгарієі, карєлє аѣ порѣнчїг лѣі Стефан де Лошонѣ, ка съ дѣкѣ прє Мірхе ші сѣл ашезе дн Валахїа. Стефан де Лошонѣ аѣ ші мерє кѣ Мірхе дн анѣл 1420 прєкѣм аратѣ хрієовѣл де ла Катона²⁾ чел дат: in descensu Campestri pro Sebes, дн порпїреа ла табѣрѣ лѣнѣг Шєбєш, дн зїоа Сѣпѣлѣі Апостѣлѣі Іакоб дн анѣл 1420; чі сосїнд дн Валахїа ші бѣтѣндѣсе, аѣ вірсіт Данѣ, опорѣнд ші прє Стефан де Лошонѣ, ші прє Мірхе саѣ Мірчеа II.“

Ашїндереа скріѣ Тѣроцїє³⁾, Бофїніє⁴⁾, Албїн⁵⁾ ші Бѣліалд⁶⁾, карїі грєшєск пѣнѣнд днтѣмпларєа ачєаста ла анѣл 1415; пентрѣ кѣ хрієовѣл маї єєє адѣє де ла Катона нѣ днгѣдѣє ачєаста. Тот ачєл хрієовѣчє ші днпротїва лѣі Дѣка⁷⁾, тѣкар кѣ днтѣрѣжнєєл аѣ скріє тоатѣ ієторїа ачєаста Енгеа, карєлє пѣнє днтѣмпларєа ієторїєі сѣѣт Амѣрат II, кѣнд се цїє, кѣ атѣнчї кѣнд с'аѣ днтѣмплат, трѣїа ші днкѣ днпѣрѣїїа Махомет I, карєлє аѣ тѣрїт дн анѣл 1421⁸⁾.

Фїнд кѣ дн анѣл де аксм аѣ рємас Домн Валахїєі Дан III, ка де ачї днїнпте маї лєєнє сѣ се поатѣ отѣрѣ, карє Домнѣ Мѣнтєнєскѣ, ал кѣтєлєа аѣ фост де ачєлашї пѣтє, де фолосѣ ва фї, ка съ скріѣ ачї сєрєєа Домнілор Мѣнтєнєшї, днчєпѣнд де ла Радѣл Нєгрѣ, пѣнѣ ла Дракѣла, тогѣма аша кѣм ам скріє ла анѣл 1390, сєрєєа Домнілор Молдовєнєшї. Аша дарѣ аѣ фост: 1. Радѣл I Нєгрѣл, ла анѣл 1215; 2. Міхал I; 3. Данѣ I, фїїєл лѣі Радѣл Нєгрѣ; 4. Стефан Маїалат; 5. Міхал II Бассарав Водѣ; 6. Владїєлєв I Бассарав; 7. Александр I Бассарав; 8. Владїєлєк II, саѣ Лацко ші Лаїк Бассарав; 9. Радѣл II Бассарав, фратєлє лѣі Лацко ші фїїєл лѣі Александр I; 10. Данѣ II, фї-

ісл. лѣи Радъ II; 11. Мірчеа I, фѣсл. лѣи Радъ II; 12. Мірче саѣ Мірчеа II, фѣсл. лѣи Мірчеа I; 13. Данѣ III, фѣсл. лѣи Дан II; 14. Радъ III, фѣсл. лѣи Дан II; 15. Влад саѣ Владіслав III, алтінтрелеа Дракѣла, фѣсл. лѣи Мірчеа I.

1) Joannes Christianus Engel in antiq. Hist. Valachiae Part. 1. p. 164. seq. 2) Katona p. 360. ad h. a. 3) Thuroczius Part. 4, cap. 17. 4) Bonfinius Decad. 3. Lib. 3. 5) Petrus Albinus in Commentat. de Valachia p. 160. 6) Ismael Bulialdus in Notis ad cap. 29. Hist. Ducac. 7) Ducas in Historia Byzantina cap. 29. 8) Freyer p. 732. Author de statu Turciae p. 22.

А п х л 1421. Ла аня ачеста се скріе дн рецестрѣл де ла Догіел 1): „Дн аня 1421 Александръ Палатинъ Молдовеі къ Еліа брателе съѣ Рінгалеі съропей краісл. лѣи Владіслав деагъ, пѣлъ кънд ва трѣи орашеле Серет ші Потковецъ къ тоате пертіненцеле ші венітѣрїле лор, ші афаръ де ачестеа, шесе съте де дѣкаці саѣ флорінці ромїи Шугрещї фьлдѣск къї вор да дн тот аня съѣт недеансъ де а пѣлті де доѣзъ орі атъта де нѣшї вор цїнеа фьлдѣсїнца. Дат дн 13 Декѣмврие.“

Ла каре скріе преа вестїтѣл Енгел 2) зїкънд: „Днцелечереа чеа бѣлѣ дїнтре Іагелю ші Александръ нѣ нѣмаї аѣ рѣтае некѣрнатъ, чї с'аѣ шї днѣтѣрїт прїн о къѣсторїе. Дн Декѣмврие дїн аня 1421, аѣ лѣат Воїводѣл Александръ дн а доѣа мѣїере пре Рінгала сора лѣи Іагелю, шї фїїнд къ абеа дїн мѣїереа чеа дїнтѣїа дої фѣїорї пре Еліа шї пре Стефан, фѣїорѣл чел маї таре Еліа (нѣ брателе лѣи Александръ към рѣѣ фаче Естрактѣл лѣи Догіел, паѣ. 600) днкъ аѣ днѣтѣрїт, ка Рінгалеі пѣлѣ ва трѣи съї деа Серетѣл ші Потковецѣл къ тоате пертіненцеле ші венітѣрїле лор, шї прѣсте ачестеа 600 де — — флорінці ромїи Шугрещї, съѣт лѣгѣтѣрѣ де дндоїтѣ недеансъ.“

Аша преа вестїтѣл Енгел шї бїне зїче, къ Еліа аѣ фост фѣїор шї нѣ брате лѣи Александръ I Домнїлї Молдовеі, дарѣ грѣшѣще днѣтїѣ зїкънд: къ Догіел рѣѣ аѣ фькът скѣртареа дїпломатѣлї маї сѣс адѣс; пѣнтѣрѣ къ Догіел н'аѣ скѣртат вре зп дїпломат, фѣрѣ нѣмаї аѣ скріе дїпломатѣрїле, ва естрактѣрїле де ацїї фькъте, прекъм днѣшї тѣртѣрїсеѣще дн том. 1. паѣ. 597, вѣрѣндѣсе къ нїчї аѣ шїѣт ромѣнеѣе, нїчї аѣ афлат пре алѣл кареле съ шїе. Грѣшѣще а доѣа скріїнд, къ фѣїорїї лѣи Александръ Еліа шї Стефан амѣндої аѣ фост нѣкъкѣдї дїн мѣїереа чеа дїнтѣїѣ а лѣи Александръ; пѣнтѣрѣ къ зїтѣндѣшї че аѣ фост скріе дн паѣїна 117. дѣпѣ ачѣеа дн паѣїна 122, пре Стефан дн зїче а фї фост фѣїор Рінгалеі (де аѣ фост Рінгала вре одатѣ мѣїере лѣи Александръ I, към тѣртѣрїсеѣще нїменеа), че нѣ есте къ нѣтїнѣ пѣнтѣрѣ къ аша Стефан с'ар фї вѣтѣт къ брателе съѣ Еліа, кънд днкъ нѣ аѣ нѣтѣт фї де 12 апї, към веї ведеа дїн челе каре ле воїѣ скріе ла аня 1433.

Тѣ четїторїїле! веї рецестрѣл карѣл воїѣ адѣче ла аня 1456, іарѣшї дїн Догіел, шї веї ведеа къ Рінгала н'аѣ фост сорѣ къ Владіслав, чї къ крїеаса Софіа, шї ачѣеста аѣ фост Марїа мѣїереа лѣи Еліа, де ѣнде поцї кълеѣе, къ фькъторїїл естрактѣлї аѣ грѣшїт, нѣ Догіел.

Форестї 4) скріе ла аня де акѣм прекъм зрїмеазъ: „Дн тїмпѣл кънд Мѣхмет I аѣ

алес пре дої фечіорі аї сїї, адекъ пре Амѣрат II ші пре Мѣстафа, пре зпѣл ла дпнпъ-рѣдіа дін Ехропа, пре челалатѣ ла чеа дін Асія, аѣ тріміе сѣѣт повѣдѣіреа лѣі Коза Каснікѣлѣ Терочей маре оасте дп шесѣріле Валахіей, кареле дѣпъ че аѣ ъѣѣіт тоате дптр'анселе, ші аѣ вѣреат мѣніеа ші дппротіва Ардеалѣлѣ ші а Славоніей.“

Анналії Бісерічії дін Брашовѣ дпкъ зік ⁵⁾: „Дп аѣл 1421, Амѣрат II дпнпѣратѣл Тѣрчілор, кареле се кіатѣ Мѣрат Бек, ъеара Бѣрсеї о аѣ ъѣѣіт кѣ савіе ші кѣ фок, ші аѣ дѣс тот сенатѣл Брашовѣлѣ дп роліе, скѣпнд пѣтаї о парте дін пород дп четѣдѣіт.“

Аша скріѣ ші Форесті ші Анналії дін Брашовѣ, чі Анналії Тѣрчеші, кѣм веї ведеа ла аѣл 1425, аколо скріѣ ъѣѣіреа Валахіей. Тѣ ѡідект каре аѣ дрепт?

¹⁾ Mathias Dogiel in codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 600 ²⁾ Ioannes Christ. Engel in antiq. Histor. Moldaviae p. 117. ³⁾ Ioannes Dlugossius Lib. 11. ad ann. 1433. ⁴⁾ Antonio Foresti nel tomo 6 del Mappamondo Istoricо lib. 2. cap. 2. ⁵⁾ Annales Templi Coronensis ad h. a.

А п ѣ л 1422. Ла аѣл ачеста скріе Логофѣтѣл Мірон ¹⁾: „Порпндѣсе Країѣл Полоніей Владіслав Іагелмо асѣпра Крѣчіацілор, і-аѣ тріміе ші Александрѣ Водѣ 400 де Молдовені дптрѣ алес, каріі аѣ арѣтат маре вітежіе ші довѣндѣ асѣпра Крѣчіацілор; кѣ де о датѣ фѣкѣндѣсе Молдовені а да досѣл, ші Крѣчіаціі ешнд дптр'о четате че і зік Маріенѣзрг, гонінд пре Молдовені пѣпъ і-аѣ дпшпрат спре о пѣдѣре, ші аколо педес-трпндѣсе Молдовені дѣпъ обіѣѣл лор ші сѣпѣпндѣсе дп пѣдѣре. Крѣчіаціі дпкъ аѣ дес-ѣлекат гндінд кѣ аѣ ѣѣіт Молдовені прпн пѣдѣре, ші аколо аѣ дпчепѣт Молдовені а сѣѣета пре Крѣчіаціі пемѣеші, аша і-аѣ сѣѣетат, кѣт ле аѣ-кѣѣтат пемѣілор а да досѣл ші аѣпчї аѣ дпѣѣлекат ші Молдовені, ші маре тоарте аѣ фѣкѣт дптр'аншї ші с'аѣ дпѣрпрат Молдовені кѣ маре ісѣпндѣ ла табѣрѣ, знде ера Країѣл Владіславѣ, кѣ маре пѣлѣпнїтѣ ші ладѣ де ла Країѣл.“

Ашпндереа скріѣ Дѣзгош ²⁾, кареле здаогѣ: „Ші дп семѣл віршпней мѣлїі ролї аѣ адѣс Країѣлї Крѣчіаціі деплпн осташї пре банї ші четѣденї.“ ші Кромер ³⁾.

¹⁾ Const. Miron Log. in Ms. Chron. Valach. ²⁾ Ioann. Dlugoss. Lib. 11. ad ann. 1422. ³⁾ Crom. Lib. 19. p. 290.

А п ѣ л 1423. Амѣрат II пѣ'ндестѣлѣндѣсе кѣ орѣндѣіла тѣтѣне-сѣѣ чеа дін аѣл 1421, дѣпъ кѣм скріе преа вестітѣл Енгел ¹⁾: „Дп аѣл 1423 аѣ вѣтѣт пре Мѣстафа пемікѣл сѣѣ; Мѣстафа дрепт ачееа кѣ тоатѣ авереа са аѣ врѣт сѣ фѣгѣ дп Валахія, чі л'аѣ прпнс де пре кале ші дѣкѣндѣл ла Амѣрат л'аѣ сѣрѣпат. Кѣрѣнд дѣпъ ачееа Дан III (Домнѣл Валахіей) аѣ тріміе солї ла Амѣрат II, ка сѣї поѣтеаскѣ порочіре ла дпнпърѣдіе ші сѣ'шї арате плекѣнїѣнеа са. Чі Дан ешпгїсе дп доѣл лѣкрѣрі, дптр'ѣпа, кѣ Мѣстафа аѣ врѣт сѣ фѣгѣ ла ел; дп алта, кѣ Дан се дпѣѣлесесе кѣ Сісістѣнд Країѣл Ѣгаріей: ші Амѣрат дпш шїа асѣнде мѣніеа асѣпра лѣі.“ Пентрѣ кѣ десіре Амѣрат II скріе ші Дѣка ²⁾ зікнд: Ел дрепт ачееа аѣ тріміе солї дп Валахія ші Сербія, каріі сѣ вестеаскѣ кѣ ел с'аѣ фѣкѣт дпнпрат, аша дарѣ дін тоате пѣрїіле аѣ мере апокрісарїі, каріі сѣї поѣтеаскѣ порок ла дпнпърѣдіе. Веніг'аѣ ші де ла Деспотѣл Сербіей ші де ла Воеводѣл Валахіей, кѣ каріі аѣ дптр'іт пачеа.“ Дарѣ пѣ дпдѣлнїѣ, кѣм се ва арѣта ла ашї вііторї.

шітъл анълї 1426 дн Ардеал ши днаїнтеа іернїї аѣ дитрат дн Валахїа, де ѣнде дѣнд команда лї Іоанн де Марот, с'аѣ дитрнат дн Ардеал де іернат. — Іоанн де Марот с'аѣ фолосїт де времеа чеа дитротївїтоаре Търчилор, і-аѣ фѣгьрїт дн Валахїа; аѣ дн-фрѣнт пре воїерїї карїї дїнеа кѣ Раѣл, ши дитрѣ аѣтъта аѣ кърѣїт деара де немїчі, кѣт прїмѣвара, кїнд аѣ їнtrat Сїсіемѣнд дитр'їнса. лесне аѣ пѣтѣт ашеза дн сказн іарѣшї пре Дан. — Пѣпѣ ачї преа вестїтъл Енгал, ши нѣ рѣѣ: дарѣ Анонїмѣ Ромѣнскѣ¹⁾ дес-тъл де рѣѣ лѣкрѣ, кїнд скрїе лѣкрѣрїе, че се їїн де анъл 1430, ла анъл де акѣм 1427, фїїнд днкт Влад сѣѣ Владїслав III, (алтїїнтрелеа Дракѣла, фїїл лї Мірчеа I.) пе времеа ачеаста дн шорбїреа ачеаста а лї Іоанн Палеологѣл днїшратѣлї дн Дарїград.

Раѣл ачеста, фрателе лї Дан III ши фїїл лї Дан II, кареле есте дн рѣнд Раѣл III, ва венї іарѣшї днаїнте ла анъл 1430, кїнд ши пре ел л'аѣ оторѣт Дракѣла.

¹⁾ Ioann. Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 166. ²⁾ Anonymus Valachicus in Ms. Valachico cap. 44.

Анъл 1428. Дн анъл ачеста Сїсіемѣнд країл Țигарїеї, сѣмеїїндѣсе дн порокѣл че аѣ авѣт дн Валахїа дн анъл трекѣт, іарѣшї с'аѣ рѣдїкат кѣ оасте асѣпра лї Амѣрат II. Днїшратѣлї Търческ, дарѣ фоарте с'аѣ вїрѣїт дн Сербїа ла Голѣмѣвац, преѣкм пїр-търїсееск Історїчїї Țигрѣшїї¹⁾ днїшреснѣ кѣ Енгал²⁾.

¹⁾ Thuroczius f. 227. seq. Petrus de Reva f. 30. Timon f. 60. et Podlisanı p. 179. ²⁾ Ioann. Christ. Engel in antiq. hist. Moldaviae. p. 118.

Анъл 1429. Сїсіемѣнд Країл Țигарїеї перѣзѣнд вѣтаїеа де ла Голѣмѣвац дн анъл трекѣт, кѣ рѣвнѣз аѣ рѣвнїт с'їшї днїтоаркѣ пагѣба прїн стрїкареа вїсїїлор Молдовенї, чї немїка аѣ іспрѣвїт пентрѣ прїчїна кареа аша о скрїе Длѣгош¹⁾. „Владїслав Країл Полонїеї петреѣнд Крѣчїнѣл дн анъл 1429 дн Гродно дн Литванїа, прїн обїчнїтеле локѣрї с'аѣ дѣе дн Ілѣко пре Боботеазѣ, сѣ їїнѣ адѣнаре кѣ Сїсіемѣнд Кесарїл ши Країл Țигарїеї; — — — Дн зїеле, че аѣ зрнатѣ, с'аѣ їїнѣтѣ сѣатѣрї. Сѣатѣл Кесарїлї ши Країлї Țигарїеї авеа касѣ осевїтѣ; сѣатѣл Країлї Полонїеї алтѣ касѣ, ши сѣатѣл лї Александрѣ Віголд повлѣїторїл Литванїеї а треїа касѣ; ши престе фїење-кареле сѣат ера маї таре Прїнѣл сѣѣ черкѣндѣшї фолосѣл сѣѣ. Кесарїл Сїсіемѣнд трїмѣцѣнд нїс-карї Преладї ши Баронї ла Владїслав Країл Полонїеї л'аѣ черкат пре ел, „ка дн вара вїїтоаре сѣ се рѣдїче асѣпра Молдовеї, дѣпѣ токмеделе ши легѣтѣрїе челе де дѣнѣл фѣкѣте ши кѣ дїзрѣшїнт дитѣрїте маї нїаїнтѣ, каре ле ши арѣта дн орїїнал, ши тѣзѣ-лїнд пе Прїнїї еї, деара дѣпѣ орѣндїала дїнтре дѣшнїї фѣкѣтѣ, (аѣекѣ дн анъл 1412) сѣ о дншартѣ. Солїї днтре маї тѣлте прїчїнї вѣга вїпѣ Молдовенїлор, кѣ еї кѣ Домнїї лор нїменѣї сїнт кредїнчїшї, ши тѣтѣрор сїнт протївнїчї, трїїнд нѣтаї кѣ фѣртѣл, кѣ аѣ кѣпрїнс локѣрїе челе маї вѣне, фѣгьрїнд пре лѣкѣторїї ши тоцпенїї чеї аѣвѣрїадї; ши кѣ лї Сїсіемѣнд дн контра Търчилор п'аѣ врѣт аї трїмїте аїїсторїѣ. Черерїї ачестеїа с'аѣ респѣне прїн Країл Владїслав: Кѣ нѣ есте дрепт а се скѣла асѣпра Ромѣлїлор, карїї сїнт Крещїнї ши аскѣлѣторї де Країл ши Крїмеа Полонїеї, фѣрѣ де вре о прїчїнѣ ши

къ ар фи крѣпѣе върѣреаскъ а дѣпоуѣша артеле дѣ инимѣе челор сѣпѣши порѣнѣлор, дѣндре карѣе де ши трѣескъ врѣнѣи къ фѣртѣл ши къ рѣпѣреа, даръ ачеаста нѣ се поате зѣче де тоуѣ. Іаръ къ п'аѣ мерс дѣнтрѣ аѣѣсторѣи асѣира Тѣрѣлор нѣ се пот вѣнѣи; нептрѣ къ дѣн порѣнка Краѣлѣи пре аѣл ши зѣоа фѣгѣдѣитъ с'аѣ зѣит къ оастеа чеа Крѣисаскъ, ши аѣ мерс нѣлѣ ла Дѣнтрѣ, де зѣнде маѣ дѣнѣ дозъ лѣнѣ аѣ трѣзѣит сѣ се дѣнтоарне; маѣ де вѣнѣ есте Сѣѣсмѣнд, кареле пре зѣоа нѣсѣ п'аѣ венѣт, фѣнд лѣкрѣл лѣи. Аша с'аѣ ресѣнѣс лѣи Сѣѣсмѣнд, кареле къ рѣвѣнѣ апрѣнѣс рѣвѣнѣа дѣнпѣрѣѣреа Молдовеѣ, дѣнпѣнѣтеа маѣ мѣлтор ши аѣлѣнѣи боѣерѣ Молдовенѣнѣи, карѣи аѣ вѣзѣт ши акѣта стѣторѣнѣѣеа ши крѣдѣнѣа Краѣлѣи Владѣслав ши а лор сѣи: ши мѣкар къ вр'о кѣтеа зѣле с'аѣ петрѣкѣт дѣн сѣада ачеаста, некѣлѣѣреа Краѣлѣи Владѣслав тотѣнѣи аѣ дѣвѣнѣс маѣ пре зѣртѣ, ши Краѣлѣи Сѣѣсмѣнд аѣ фост сѣлѣт а се лѣса де поѣта са, ши а зрѣи аѣтеле къ мѣлѣт маѣ прѣмѣждѣоасе Крѣѣмеѣи Полонѣеѣи.“

Маѣ 'наѣнте де а се дѣнѣмѣла каре ле—ам скрѣс маѣ сѣс, адекъ дѣ 5 Феврѣарѣе дѣн аѣлѣ де ла пѣлѣсѣѣреа лѣмѣи 6957, кареле есте де ла Хс. 1429, аѣ даг Александрѣ I, Домнѣл Молдовеѣи зѣн Хрѣсов прѣн кареле аѣ дѣнѣтрѣи дѣзѣмѣтатеа сатѣлѣи Вѣкѣнѣи лѣи Іванѣко Драгомѣр, прѣкѣм і се дѣзѣсѣе прѣн татѣл лѣи Іѣзрѣѣш Драгомѣр, дѣнѣт кѣм араѣт преа вѣстѣлѣ Engel ¹⁾).

¹⁾ Ioanes Dlugossius in Historia Polonica Lib: 11. ad ann. 1429. ²⁾ Ioann. Christ. Engel in Historia Moldaviae P. 1. p. 75.

А н ѣ л 1430. Ла аѣл дѣн каре аѣ лѣзат Тѣрѣи Тѣссалонѣка де ла Венѣѣѣнѣи, адекъ ла аѣлѣ 1430, дѣсѣре Дан III. ши Владѣслав іарѣш III, алѣмѣнѣтрѣлеа нѣмѣт Дракъла, Домнѣи Валахѣеѣи, аша скрѣе Дѣка ¹⁾): „Дѣн вреѣтеа ачеаа зѣнѣл дѣндре фѣѣи чеѣи дѣн дѣнѣтоаре аѣ лѣи Мѣрчеа Водѣ ал Валахѣеѣи (де карѣи мѣлѣи аѣ авѣт, фѣнд фѣарѣте даг спрѣкѣрѣе) аѣ ешѣт дѣн Царѣград' зѣнде лѣкѣсѣе дѣн кѣртеа Дѣнѣѣратѣлѣи Іоанн дѣн хаѣне мѣлѣѣтрѣнѣи ши се дѣнсоѣѣсе къ маѣ мѣлѣи фѣѣнѣорѣ де Ромѣнѣи, карѣи фѣсѣсе дѣн Царѣград, ши тотѣеаѣна ера гата а фѣче ресѣврѣѣре. Пре ачѣста еѣ л'аѣ адѣс дѣнтр'о четате а Валахѣеѣи, ши ла еѣ адѣнѣнѣдѣсѣе маѣ мѣлѣи, маре оасте с'аѣ рѣдѣкат фѣнд неаѣмѣл Ромѣнѣескъ плекѣт спрѣ ачеаа, ка сѣ се скоале асѣпра Прѣнѣѣлор сѣи Ромѣнѣлор ле ера атѣнѣи Домн Дан неѣот де фрате лѣи Мѣрчеа Водѣ еарѣшѣи дѣн Дан нѣскѣт. — — — (Вѣзѣи аѣлѣ 1420). Чѣ сѣ не дѣнѣзрѣнѣт ла Дракъла, кѣнѣи аша се кѣмѣт фѣнд рѣѣс дѣн фѣре. Ачѣста аѣ дѣнѣвѣнѣс пре Дан ши і—аѣ гѣѣат капѣл, кѣнѣрѣнѣзѣнд ѣеара пѣрѣнѣтелѣи сѣѣ. Фанѣта ачѣаста нѣ о аѣ сѣферѣг Атѣсрат, чѣ авѣнд ла сѣне пре фрателе лѣи Дан л'аѣ нѣмѣт прѣнѣц, ши дѣнѣдѣи оѣѣи л'аѣ трѣмѣс дѣн Валахѣа. Дракъла вѣтѣнѣдѣсѣе вѣгеѣѣѣе аѣ нѣрѣсѣт пре асѣнѣрѣторѣи, і—аѣ фѣгѣрѣт, ши тѣнѣндѣ пре фрателе лѣи Дан, і—аѣ стѣнѣ ши аѣ кѣнѣрѣнѣс ѣеара.“ Пѣлѣт аѣи Дѣка: нагѣзѣ, къ нѣ нѣѣѣѣе пре фрателе лѣи Дан III, дѣсѣре кареле вѣзѣи аѣлѣ 1425.

Карѣ ле скрѣсѣѣш дѣн Дѣка ле адѣче ши преа вѣстѣлѣ Engel ²⁾); іарѣ Анна.лѣи Вѣсѣрѣѣѣи дѣн Брашовѣ ³⁾ зѣк: „Дѣн аѣлѣ 1430, Сѣѣсмѣнд, мѣрѣнд Вѣсѣвѣдѣл Дан, аѣ інѣрат къ Арѣлѣнѣи дѣн Валахѣа сѣ се батъ къ немѣѣѣи.“ Адаогѣ Тѣрѣѣеѣи ⁴⁾), „къ пѣдѣн аѣ ісѣпрѣвѣт Сѣѣсмѣнд къ дѣнѣрѣеа ачѣаста; нептрѣ къ Дракъла аѣ рѣмас Домнѣ дѣн Валахѣа.“

Іаръші преа вестітъл Енгел³⁾ скріе деспре Молдова зікнд: „Ан аня 1430, аѣ мъріт Віголд Домнъл Литваніеі ші а л Подоліеі; зрмъторіа лѣ Свідрігаіл, аѣ врѣтѣ съ цінъ ші Подоліа къ Литваніа ші дрепт ачееа с'аѣ скълат къ ресвоіѣ аспра Леміор. А- цїсторіѣ і-аѣ фост Александръ Домнъл Молдовеі. Александръ се vede а се фі рѣдікат лънгъ Свідрігаіл зна, къ ера де о леце къ ел; алта пентръ бані; а треіа, ка съ моѣе- неаскъ де пърреа Покуція.“

¹⁾ Ducas in Historia Byzantina Cap. 29. ²⁾ Ioann. Christianus Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 167

³⁾ Annales Templi Coronensis. ⁴⁾ Thuroezius f. 231. ⁵⁾ Idem Engel in antiq. Hist. Moldaviae p. 119.

А нъл 1431. Ла анял трекът ам арътат дін Дъка, че с'аѣ дитъмплаг дитре Дан III ші Влад. саѣ Владіслав іаръші III, Домнїи Валахіеі; ачееа днкъ с'аѣ арътат, къ Сї- цїемнд Країа Снгаріеі нмаї дн зъдар аѣ фост трекът дн Валахіа дитротїва лѣ Дра- къла дн нмїтъл ан; чї орї кѣм с'аѣ пѣртат Дракъла атъчї, ла анял де акъм преа весті- тѣл Енгел¹⁾ дін Вїндек, кареле токма дитрѣ ачелашї тімпн трѣа, аша скріе деспре дїнсъл: „Кънд с'аѣ дсе Країа Сїцїемнд дитрѣ дичепътъл анялѣ 1431, дн Нірен- берг (четатеа Церманіеі) дѣпъ кѣм скріе Вїндек: аѣ мерс ла дїнсъл соліе дін Валахіа, пре кѣм аѣ мъріт Воеводъл Данѣ, ші цеара і-аѣ трїміс зп вїдеа, дѣпъ обїчеїа еї ші с'аѣ рѣгат де Країа съ ле деа алт Водъ.“ (ла ачестеа днсеампъ Енгел зікнд): „Пѣртъ- торіа вїцелълѣ аѣ требъїт съ фїе днсъшїВлад, кареле вреа съ се дитрѣаскъ дн Дом- ніе ші прїн Країа Снгаріеі.“ Дечї іаръші скріе Вїндек: „С'аѣ сокотїт Сїцїемнд ші фїнд лънгъ дїнсъл маї де тълтъ време фїїс; лѣ Панграц челвї днцълепт, дін дндемнъл а- чествїа ————— пре Іоанн Влад л'аѣ фъкът Домн дн Валахіа чеа таре ші чеа мікъ дїрвїндъл къ стемеле саѣ цїмарїа чїнълѣ челвї дръческ, ordїnis Draconis, —————“ (ла каре зіче Енгел): „Нѣстеле Дракъла поате къ л'аѣ кыгътат Влад Водъ маї дитїѣ дін цїміріа чїнълѣ челвї дръческ, каре л'аѣ пѣртат къ сіне дн Валахіа, чї дѣпъ ачееа с'аѣ фъкът вреднїк де зп нѣме ка ачела, прїн аспрімеа са.“

Еѣ днкъ нѣ тѣ дитротївеск дитрѣ ачеста преа вестітълѣ Енгел; пентръ къ деа мърънтъл черкънд лѣкря ла історїчїи чеї веки пре Влад саѣ Владіслав III маї наїнте де анял 1431, нѣл аѣлѣ нмїт Дракъла; фъръ нмаї ла Дъка; чї ачеста днкъ маї тързіѣ аѣ скріе кѣвїнтеле, каре ле-ам адсе ла анял трекът.

Деспре фаптеле лѣ Александръ I, Домнълѣ Молдовеі, каре нмаї пре скърт ле-ам атїне ла анял трекът, аша скріе Длъгом²⁾ ла анял де акъм, де кареле се ші цїн: „Асеменеа гапъ аѣ прїміт ші де ла Ромъні дн времеа ачееа Крѣїмеа Полонїеі. Пен- трѣ къ Александръ Воеводъл Молдовеі, тькар къ ера Крѣїеск ші легат Крѣїмеі, шї і ера дървїте ші днскрісе дн фездѣ прїн Країа Владіслав, шї прїн Крѣїмеа Полонїеі четъ- цїле Полонїеі, адекъ Дечтѣл, Кріеловъл шї Неамцъл къ цїнътърїле сале, ка къ атъта съ фїе маї кредїнчїос; тотъшї с'аѣ фъкът немълцїмїторіѣ, стрїкат фїнд прїн даръріле челе тълте каре і се трїмітеа прїн Свідрігаіл повлцїторіа Литванїеі, шї черкънд воїеа ші плъ- череа лѣ. пре кареле дн цїа а фї фоарте ізвїторіѣ де лецеа Гречеаскъ. де каре се цї-

неа ши Воеводѣл кѣ тоѣ сѣпѣши сѣл. Воеводѣл ачеста стрѣнгѣндѣши тоате ошѣле, пѣлѣ кѣнд вѣтеа Краѣлѣ Владислав четатеа Лѣчко, ниѣ се пѣдѣла де зна ка ачеста, аѣ дѣ-
трат дѣ Подолѣа ши Рѣсѣа, каре ера сѣпѣсе Крѣмеѣ Полонешѣ, ши фѣрѣ де тѣлѣ аѣ
дѣфѣит ѣнѣтѣрѣле. Снѣтинѣлѣлѣ, Халѣчѣлѣлѣ ши ал Камѣнекѣлѣлѣ дѣкѣнд марѣ прѣлѣ де оа-
менѣ, де довѣтоаче, ши де алте фелѣсрѣ. Кѣт сѣаѣ азѣит ачеста дѣ оастеа Крѣеаскѣ, дѣ-
датѣ аѣ трѣмѣе Краѣлѣ пре Теодорѣк Мѣхѣл де Мѣсѣло, пе фрѣцѣ де Бѣчѣчѣ кѣ алѣ лѣ-
кѣиторѣ прѣн Подолѣа ши Рѣсѣа, карѣ аѣ венѣт дѣ Подолѣа кѣ маре грабѣлѣ, ши афѣлѣнд оа-
стеа лѣ Александрѣ Водѣл, дѣнѣрѣцѣатѣл, о аѣ фѣгѣрѣт ши аѣ лѣат дѣдѣрѣлѣт тоатѣ прѣда.
Пре нѣлѣцѣ аѣ тѣлат дѣ фѣгѣл, ши пре маѣ мѣлѣцѣ аѣ прѣне. Чѣ ши дѣсѣши Александрѣ
Водѣл, каре ле скѣпасе кѣ фѣга, дѣн кѣреа кареа о абеа пѣнѣтрѣ грешала асѣпра Краѣлѣлѣ
Владислав ши а Крѣмеѣ Лешешѣ, сѣаѣ болѣлѣлѣт ши нѣ дѣделѣлѣт аѣ трѣлѣт дѣлѣ ачееа. “

Анѣндереа скрѣѣ Кромѣр ³⁾, Мѣрон Лѣофѣлѣлѣ ши Стрѣковскѣ ⁴⁾; дарѣ еѣ тѣлѣ мѣр
де Стрѣковскѣ, кѣчѣ скрѣе кѣ фрѣцѣ де Бѣчѣчѣ аѣ фост Тѣтарѣ дѣн Бѣцѣк, кѣнд Тѣтарѣлѣ пе
времеа ачеста дѣкѣл нѣ кѣпрѣнѣесе Бѣссарѣвѣа, кареа апоѣ сѣаѣ нѣмѣт ши пѣлѣ асѣлѣлѣ се нѣ-
мѣше Бѣцѣк. Дѣсѣ Александрѣ Водѣл тот нѣ сѣаѣ сѣпѣс дѣ анѣл де акѣм Лешѣлор, кѣм
се ва арѣта ла анѣл вѣиторѣлѣ.

¹⁾ Ioannes Christ. Engel in antiq. Historia Valachiae Part. 1. p. 167. ²⁾ Ioannes Dlugosius Lib. 11
ad annum Christi 1431. ³⁾ Martinus Cromerus Lib. 20 p. 304. ⁴⁾ Constans Miron in Ms. Valachico.

⁵⁾ Strykovski ad ann. 1431.

Анѣл 1432. Ла анѣл ачеста аша скрѣе преавестѣлѣ Енѣел ¹⁾: „Дѣн анѣл 1432
Теодор Прѣнѣл дѣн Острѣг ѣарѣши аѣ дѣс дѣнѣтрѣ аѣлѣсторѣл лѣл Свѣдрѣгалѣ Тѣтарѣ ши Мол-
довѣнѣ, дарѣ аѣ перѣдѣт дѣнѣтрѣо вѣлае асѣпра Краѣлѣлѣ Владислав 12 стѣагѣрѣ. Бѣрѣнѣцѣа
ачеста а Краѣлѣлѣ аѣ фост прѣчѣна де Александрѣ ѣарѣши і сѣаѣ сѣнѣс. “ Еѣ зѣк: де
Александрѣ I Домѣл Молдовѣѣ ѣарѣши сѣаѣ дѣнѣлѣкат кѣ Владислав II Краѣлѣ Полонѣѣлѣ;
пѣнѣтрѣ кѣ нѣ цѣѣ а фѣ сѣнѣспере, чѣ нѣмаѣ дѣнѣлѣкарѣ, кѣнд пѣнѣнѣе нѣ перѣде че аѣ авѣт
маѣ нѣаѣнѣте, фѣрѣл нѣмаѣл нѣ се позѣтеше де ла дѣнѣсѣл, ка сѣл пѣлѣтеаскѣ нагѣбеле, ка-
ре ле аѣ фѣкѣлѣ. ѣарѣл Хрѣсовѣл Краѣлѣлѣ Владислав Іагелѣло, каре ле се адѣче де
Догѣл ²⁾ ши есте дат дѣн анѣл 1433, ачеста каре о зѣсеѣлѣ кѣар о аратѣл: дѣрѣнѣлѣ а-
чееа преа вестѣлѣ Енѣел нѣ трѣгѣлѣа сѣл факѣл сѣнѣс пре Александрѣ, ниѣ трѣ-
вѣлѣа сѣл нѣте анѣл Хрѣсовѣлѣлѣ; пѣнѣтрѣ кѣ Хрѣсовѣл сѣаѣ дат дѣн анѣл дѣ каре-
ле аѣ репѣсат Александрѣ; ѣарѣл кѣм кѣ Александрѣ нѣаѣ репѣсат дѣн анѣл 1432,
чѣ дѣн анѣл 1433, воѣл арѣта ла анѣл дѣдатѣл ѣрѣнѣлѣлѣ. Кѣ мѣлѣт маѣ рѣлѣ сѣаѣ дѣ-
нѣлѣлат Арѣделѣнѣлор дѣн анѣл 1432 пѣнѣтрѣ кѣ Амѣсрат II ѣарѣши аѣ прѣдат дѣара Бѣрѣсеѣ ³⁾.

¹⁾ Ioann. Christ. Engel in antiq. Historia Moldaviae p. 119. ²⁾ Dogiel in codice Dipl. Poloniae tom. I.
p. 601. ³⁾ Annales ad h. an. Siglar f. 57. Timon f. 61.

Анѣл 1433. Ка сѣл дескѣлѣческ чѣле де преа вестѣлѣ Енѣел дѣнѣкѣлѣчѣте, ла анѣл
де акѣм воѣл адѣче зѣселе Асторѣлор пре каре ел нѣаѣ вѣрѣт сѣл ѣрѣме дѣн кѣвѣлѣт дѣ
кѣвѣлѣт; апоѣ дѣлѣ воѣл сѣнѣс ши цѣлѣдеката меа. Аша дарѣ зѣче Дѣлѣгом ¹⁾: „Дѣн нара

чїе ле плїніа кз таре сьргзїнцъ. Пентрѣ ачєса дѣлъ скьрт тїмп оастєа тьтъраскь, карє а вєа сь се трагъ дн Рєсіа шї Подолїа, нѣ пѣмаї о аѣ опрїт, чї бьтѣндѣсе кз Тьтарїї і-аѣ шї днвїнс. Афарь де ачєса Брацлавъ.л дїн Подолїа, карєа четате о кьпрїнсєсе Рѣтенїї, лѣндѣл л'аѣ дат Країлѣї Владїслав шї Крѣїмеї; карєа четате де атлнчї с'аѣ днкрєдїнгат прїн Країл Владїслав лѣї Дерєслав Влостовскї, сь о цїпъ. Кьчї тькар кз Еліа Водъ аєа тѣїєре пре Марїа сора Софієї Крѣїєсєї Полонїєї, тогъшї маї тѣлт с'аѣ прєдѣїт лѣкрѣл де обше, де кьт кьмпїцїа.“

Кромєр зїчє 2): „Дн Нєполєміца єра Країл Владїслав, вндє порѣнчїє, сь се фалъ адѣпарє де цєарь нє зїоа С. Мартїн. Аєоло аѣ вєнїт Еліа фїлї лѣї Александрѣ Палатїнѣї Молдовєї чєлї рѣїосат фьгьрїт дїн Домнїє прїн фратєлє сьѣ чєл маї тїєр Стефан, чєрѣнд аїсторїл Країлѣї шї фьгьдсїндс-сє, кь ва фї крєдїнчос Країлѣї; прѣнчїлор лѣї шї Крѣїмеї. Сосїт'-аѣ дѣлъ дѣлєсѣл солїа фратєлѣї сьѣ Стефан кз дарѣрї стрѣлчїтє. Ърмѣнд пре Країл пѣлъ дн Ланчїїа шї пофїнд, ка маї вїнє сь цїпъ Країл лѣлгъ єл де кьт лѣлгъ фратєлє лѣї, карєлє тьтєрор єра нєплѣкьт. Пентрѣ кь ва фї шї єл ка маї марїї сьї сьбт клїєнтєлє Полонїлор. Іарь грєшала шї пагъбєлє, карє фькьсє татъл сьѣ дн Подолїа, маї пайнтє де моартє, сь лє ієртє Країл. Аєа Еліа тѣїєре пре сора Софієї, чї сокотїндс-сє лѣкрѣл, тьтєрор сьєтнїчїлор лє аѣ плѣкьт, ка Стефан, пре карєлє дн їбїа нєамѣл, дѣлъ чє ва цїєра крєдїнцъ Країлѣї шї Крѣїмеї, сь цїпъ Молдова шї цїпътѣл Сєнєнїкѣлї кз Ходїмѣл, Цєцїмѣл шї Хмєловїа кз кьдїнцъ вєчнїкь сь лє довѣндєаскь дндърѣпт. Іарь лѣї Еліа, ка кз атъта маї таре сь се цїпъ Стефан сьбт аскьлатарє де фїка лѣї, і с'аѣ дат прїн Країл мошїї дн Полонїа. Чї нєндєстѣлндѣсє єл кз ачєлєа шї рѣвнїнд Домнїєа пѣрїнтєаскь, с'аѣ дсє дндърѣпт дїн фьгъ, с'аѣ цїпът сьбт пазл де чїпстє днпрєзнъ кз тѣїєрєа шї прѣнчїї. Іарь Стефан дѣлъ токтєалъ аѣ цїєрат днпайнтєа солїлор крѣїєшї дн Сьчєава шї аѣ фьгьдїт кь ва тєрцє шї дн Рєсіа, кьнд ва аєа порѣнкь, шї іарьшї ва цїєра. Дѣлъ ачєса прєстє пѣцїп, ка сь тѣлцѣтєаскь Країлѣї, аѣ днфьрїт нє Тьтарїї де ла пѣлѣїрєа дн цїпътѣрїлє Лєшєцїї шї Вратїславїа кьпрїнзїндс-о, о аѣ дат іарьшї Країлѣї.“

Мїрон Логофьтл 3) токта зша скрїє, ка Длѣгош, пѣмаї кьт адаогъ, кь бьтїа чєа дїпгьїѣ с'аѣ днгъшїлат ла Лолоннїк; чї грєшєшє, кьнд пѣтєшє пре тѣїєрєа лѣї Еліа, Софіа, шї зїчє кь аѣ фостѣ соръ кз Владїслав Іагєлло: нєнтрѣ кь ачєаста с'аѣ кїєматѣ Марїа шї аѣ фостѣ соръ кз Софіа фата лѣї Andreїѣ Дѣкєлѣї Кїовєї, шї а патра тѣїєрє а лѣї Владїслав Іагєлло. Іарь ла сьфьршїт зїчє: „Ачєст Александрѣ Водъ аѣ допнїт 32 де апї шї Слѣнї, шї тѣлтє лѣкрѣрї вѣнє аѣ фькьт аїчї дн цєарь; нєнтрѣ карє пре ѣрмѣ цєара і-аѣ зїє Александрѣ чєл Марє.“

Догїєл 4) днлкъ ачєстє хрїсоавє, с'аѣ сь зїк маї вїнє ачєстє єстрактѣрї а лє хрїсоавєлор дїн аєл 1433; адѣчє:

„Дн аєл 1433 Владїслѣв Країл Полонїєї іартъ пре Александрѣ Палатїнѣл Молдовєї, нєнтрѣ кь аѣ стрїкат пачєа шї аѣ фькьт тѣлтє пагъбє.“

„Дн аєл 1433, хрїсов дн карє сє кьпрїндє омацїл чєл де Еліа Палатїнѣл Молдовєїєї фькьт Країлѣї Владїслав шї Крѣїмеї Полонїєї дн 3 Ієнїє.“

„Дн аня 1433. Сфетничі Кръімеі Полоіеі дитъреск легътврїле, кареле с'аѣ фъ-
кът prin Михаїл Бъчацкі Кастелманъ ши Къїтанъ дїн Халїїца дитре Країя Владеслав,
мошенїї лїї ши Кръїмеа Полоіеі, ши дитре Стефан Палатїнъ, Молдовеї ши мошенїї
лїї, дїспрезъ къ омаїїа чел де дїсешї Палатїнъ фъкът Країя ши Кръїмеі Полоіеі.“

„Дн аня 1433, Владіслав Країя Полоіеі, дитъреше пре Стефан Палатїнъ дн
мошенїреа Молдовеї, ши дъреше. Церзонъ, Хміеловъ, ши цїнстврїле дїнтре Сїатїн ши
Сенї, каре аѣ марїїїле сале де ла ръа Поточїн, пъа ла таре ръа Нїстрълїї. Дат
дн Јандїїа дн 13 Декетврїе.“

Тоате къте ле адъсеїѣ ачі, їаръ маї вртосѣ хрїсоавеле де ла Dogїел, сьт мър-
тврїї немїпкате. Кът поате даръ скрїе преа вестїтъл Енгел⁵⁾ аша: „Еліа п'аѣ пъ-
тътѣ къ дїнїще domnї, знѣ ап дитрегѣ сїнърѣ; знѣ ап ши поаъ лїнї с'аѣ ръсвоїтѣ къ
Стефан ши аѣ domnїт дїспрезїт къ дїсъл оит знї, адекъ аѣ domnїт престе тот ка ла
зїспрезече ані, де ла 1433 — 1444.

„Александръ аѣ лъсат дъпъ сїне, азаръ де вр'о къїва прїнчї дїн цїїторї, дої фе-
чїорї дїн доаъ ледїїте мърї, адекъ пре Еліа ши пре Стефан. Еліа аѣ тревъїт сь пѣ фе
аша де харнїк де а domnї ка Стефан, ал кърїа хрїсов дїн 9 Ноетврїе 1433 саѣ 6941,
дїкъ къстъ, prin кареле аѣ дъръїт Боїерїлї Дакѣ сатъл Фрътъїї. Аѣ ши черкат Сте-
фан дїкъ дн аня 1432 вьпъ-воїнда Лешїор, prin цїзрѣмълтъл че л'аѣ фъкът дн Съчеава.
Чи Еліа ера, кареле тревъїа сь domneаскъ дъпъ вререа тьтне-сеѣ ши мїєреа лїї ера
соръ къ Кръїеаса дїн Полоїа, пентрѣ ачеса prin Полоїї дїкъ с'аѣ къпоскът Domnѣ Moldo-
веї. De Dogїел се адъче зп хрїсов дїн 3 Іанїе 1433 дн кареле се къпрїнде омаїїа лїї,
чел ши де Јагелло прїїїїт. Чи маїїа лїї Рїнгала сора лїї Јагелло, с'аѣ невоїт сь цїпъ
о парте а Молдовеї пентрѣ Стефан фїїл сьѣ. Еліа пентрѣ ачеса о аѣ дїекат. Фїїл еї
Стефан с'аѣ депъртат дн Търчїа, ши аѣ адъс аїїсторїѣ Търческ къ сїне ш. ч.“

Дн треї пьтврїї грешеше ачі преа вестїтъл Енгел: дитъїѣ, къ сь дїспротївеше шїе
дїсешї, къчї пъне моартеа лїї Асекадрѣ I ла аня трекут, ши тотъшї пре Еліа кареле
дндатъ пекърмат аѣ зрмат тьтне-сьѣ, дн аня ачеста дн зїче а фї дїченът дитъїашї
датъ а domnї; чи ачеста о фаче, пъмаї ка сь ши арате арама аспра лїї Dogїел, кареле
п'аѣ скрїе алга фъръ пъмаї че аѣ гъсїт дн Архївѣ: а доаа, къ пре Рїнгала о фаче мъмъ лїї
Стефан III, деспре каре веїї че ам скрїе ла аня 1421: а треїа, къ пъмаї дїн мїптеа са
зїче, къ Стефан III аѣ пъзїт ла Търчї, ши таче пре Мъптенї, с'аѣ пъї багъ дн вре о сеамъ.
Чи ть цїне ачелеа каре ле зїк мъртврїїле маї есѣ адъсе, ши пѣ те мїра де дїкълчелеле
преа вестїтълї Енгел; къчї омъл кареле се апъкъ де мълте, ка ши ел, лесне поате грешї.

¹⁾ Dlugossius Lib. 11. ad ann. 1433. ²⁾ Cromerius Lib. 20. p. 310. ³⁾ Constans Miron in Chronico
Ms. Valachico. ⁴⁾ Dogiel in Codice Dipl. Poloniae tom. 1. p. 61. ⁵⁾ Іоанн. Christ. Engel in antiq.
Historia Moldaviae p. 122.

А н я 1434. Стефан III Domnъ Молдовеї, прекъм се vede ла Dogїел¹⁾, дн аня
де акът prin зп хрїсов мъртврїсїнд, къ ел дн аня трекут аѣ цїзрат крїдїнцъ Країялїї.

Лешеск днаинтеа лѣи Міхаіл Бъчацкі, ащ триміе оашеніи сѣи кѣ дѣлсѣл, пре каріи ащентѣ-
дѣи Владислав II, сѣи Іагелло, прекѣм скріе Мірон Логофѣтѣл¹⁾, ла тѣргшорѣл Гродекі
нѣ департе де Ліов, ащ масѣ сѣит кортѣ, ка сѣ аскѣлте прівіігаторіе, ші фінд прітѣвара
ачеаа рѣкороасѣ, ащ рѣчит позптеа ші ащ кѣзѣт дн фрігѣрї кѣ лѣнгоаре, дн каре нѣ сѣащ
маї тѣмѣдѣит, чі ащ пѣрїт дн лѣна лѣи Маїѣ, днтрѣ ал кѣрѣа лок ащ ѣрмат фїїл лѣи че-
маї маре Владислав III, кареле дѣлѣ ачеаа сѣащ фѣкѣт Країѣ Унгаріеї ші ащ перїт ла
Варна дн апл 1444. Ла днкоронареа лѣи Владислав III, прекѣм скріе Стріковскї²⁾
ащ фост де фацѣ ші солїи лѣи Стефан III.

¹⁾ Mathias Dogiel in Cod. Dipl. Poloniae tom. 1. p. 601... ²⁾ Constans Miron in Chronico Ms. Valachico

³⁾ Strikovski Lib. 16. §. 1.

Апл 1435. „Дѣлѣ днкоронареа са, Владислав Країѣл Лешеск, зїче Мірон Ло-
гофѣтѣл¹⁾ дн апл 1435, сѣащ погорѣт ла Сїрад пентрѣ Салмѣл (адѣнареа дереї): іарѣ
о сѣамѣ де воїерї лешескї, прїетенїи лѣи Іліашѣ Водѣ, ащ пофїт ка Країѣл сѣи словоадѣ
де ла опреалѣ пре Іліашѣ, чі Країѣл наѣ воїт; кѣчї ацїнссесе Стефан Водѣ кѣ солїи сѣи ші
ла ачсет Країѣ. Іарѣ кѣрѣнд дѣлѣ ачеаа, кѣ шїреа старостелѣи Сїрадѣлї, орї кѣм скріѣ знїї
дн пенѣза стрѣжарїлор, че ера пѣзїторїи лѣи Іліашѣ, ащ скѣлат дн четате Іліашѣ, ші ащ дн-
трат дн деарѣ, де ащ тѣрѣврат о парте асѣвара лѣи Стефан Водѣ; чі ешїнд Стефан днаинте
ла Подрага, іарѣшї непорочїреа лѣи Іліашѣ Водѣ ащ фост, кѣчї ші аколо ащ ретас днїнссес.

Ашїшдереа скріѣ Длѣгош²⁾ ші Кромер³⁾, іарѣ Мірон адаогѣ, кѣ тот днтрѣ ачсет
ащ сѣащ вѣлѣт ші ла Пїпересїї ші іарѣшї ащ пїердѣт Еліа; дарѣ сѣ нѣ почїѣ крѣде, пен-
трѣ кѣ се гѣсесе ла Dogiel⁴⁾ естрактѣл ачсета:

„Дн апл 1435, Палатїнѣл Еліа тѣртѣрїсесе, кѣ сѣащ днпѣкат кѣ брателе сѣѣ Сте-
фан, ші днпїреснѣ кѣ ел фѣгѣдѣсесе крѣдїнгѣ лѣи Владислав країѣлї Полонїеї.“

Тот аколо алт естракт сѣнѣ аша:

„Отацїл Палатїнѣлї Еліа, кареле лѣащ фѣкѣт Країѣлї ші крѣїтеї Полонїеї.“

Дн каре естрактѣрї еѣ днїкїѣ, кѣ ла Пїпересїї вѣлѣаїа днтрѣ дѣлїцїи ащ фост дѣлїе,
ші пентрѣ ачеаа сѣащ днпѣкат, ші сѣащ фѣкѣт днпѣрѣїреа Молдовеї, кареа о воїѣ снїне
ла апл вїїторїѣ.

Ла апл ачсета деспре Дракѣла, сѣи Влад, сѣи Владислав III, Домнѣл дериї Мѣнте-
песїи аша скріе Дѣка⁵⁾: „Дракѣла Воеводѣл Валахїеї трекѣнд ші прѣсте маре ащ тере
ла днпѣратѣл Амѣрат дн Прѣса, ші днкїнѣндсесе ащ тѣртѣрїсїт, кѣ-ї есте сѣнссес, ші лѣащ
днкрѣдїнгѣт кѣчї ва днгѣдї сѣи треакѣ прїн Валахїа, орї кѣнд ва вреа сѣи теаргѣ асѣ-
пра Унгарїеї, шїл ва повѣдїи пѣлѣ ла отареле Цѣрманїеї ші Рѣсїеї. Де атѣтеа фѣгѣдѣ-
їнѣ порнїт фїнд Амѣрат лѣащ пѣс кѣ сїне ла масѣ ші чїнѣгїндсѣл ші пре ел ші пре со-
дїїе лѣи, карїи ера маї мѣлїї де треї сѣте, кѣ мѣлте дарѣрї, прїетенесесе і-ащ словозїт.“

Ла каре кѣвїнте зїче Стрїттер⁶⁾: „Кѣм кѣ Амѣрат сѣащ вѣлѣт кѣ Караманѣл дн
апл 1435, аратѣ тѣкѣїторїа дн марїне; іарѣ кѣм кѣ челе че сѣащ зїе ачї деспре
Дракѣла, сѣащ днпѣмїлат кѣ пѣцїн маї пайнте де ресвоїлї ачсета, зїче Дѣка.

Хрисовъ de la Cornides ⁷⁾ аратъ, къ дитъратъ Сицимънд а доза зи дъпъ сръб-
тоареа С. Григоріе Діалогълы дп анъа де аксм дин Пожон аѣ дитърит тоате привілеги-
оанеле Сасіор дин Ардеал, дпфрзнтънд де фацъ пре Воеводъа Ардеалълы Владіслав Ча-
кі, къчи ле аѣ вѣтъмат.

Евгеніе IV Папа де ла Рома дикъ аѣ скріе дп анъа 1435 дп лъна лъі Мартіе дин Флоренція
лъі Григоріе Мітрополітълы Молдовеі о епістоля, а лкъреіа естракт аша сьпъ ла Алоісіе Гверра ⁸⁾).

„Григоріе Архіепіскопъа Молдовеі пріиміндъсе къ тоатъ чинстеа де Патріархъа Ев-
геніе, і-аѣ фъгъдзіт де фацъ, къ ва цінеа депіп тоате обічеізіле вісерічеі Рومهі. Атънчі:
Евгеніе аѣ довъндіт маре пъдежде къ се вор пѣтеа адъче тоцї чеі де ледеа Гречеаскъ.
карїі ера сьвт стъпъпіреа Архіепіскопъа, ка сь търтърісаскъ ачееашї кредінцъ. Дрептъ
ачееа, ачееашї търтърісіре сь о постеаскъ Григоріе де ла аї сѣ дикът есте шї пентрѣ
дърчедереа Дѣхълы сьнт, шї пентрѣ вълѣа вісерічеі Рومهі ш. ч. ⁹⁾ Дин каре епістоля поцї
кътеце, къ Мітрополітъа Damian, кареле аѣ іскълїт дп соборъа де ла Флоренція, аѣ зр-
мат лъі Григоріе. Епістола ачееаста се адъче шї де Rainald ⁹⁾ шї де Lekvien ¹⁰⁾).

¹⁾ Constans Miron Logotheta in Ms. Chronico Valachico. ²⁾ Dlugossius Lib. 12. ad. ann. 1435. ³⁾ Cro-
merus Lib. 21. p. 316. ⁴⁾ Dogiel tom. 1. p. 601. ⁵⁾ Ducas p. 114. ⁶⁾ Stritterus Valachicorum §. 25.
⁷⁾ Dogiel Cornides Dipl. tom. III. p. 48. ⁸⁾ Aloysius Guerra in Epitome Constit. Pontif. tom. 2. p. 531.
⁹⁾ Raynaldus. ad ann. 1436. Nr. 27. ¹⁰⁾ Lequien in Oriente Christiano tom. 1. p. 1251.

А п х л 1436. Ла анъа ачеста аша скріе Кромер ¹⁾ деспре Молдова: „Дечї сьаде
дїнтре дої фрацї Молдовенї о аѣ амежат країа Владіслав Ш, атънчі прїп солї, аша дп-
пърдїнд цеара дїнтре дъшїї, ка партеа де цїос де лъпгъ Маре, каре се кіамъ Бесса-
равіа, знде сьнт четъциле Біалоградъа шї Кїліа, сь фїе а лъі Стефан; іаръ чеа де сьс
адекъ чеа дїнтре апъс шї маї вечїпъ де Ръшї къ Сьчеава четатеа чеа маї де фрзїте, сь
фїе а лъі Еліа, шї Еліа фъръ де зьбавъ аѣ венїт ла Лїовъ, шї дппрепъ къ боїерїі сѣї
аѣ цїзрат Країа, кареле ера де фацъ дпбъркат дп хаїне крѣїещї, къ ва ретънеа крѣ-
дїнціос сьвт кліентела лъі шї сьвт а зрїторїлор лъі, іаръ цїзрѣнд стеагъа л'аѣ плекат
ла шїціоареле Країа, дъпъ обічеїѣ. Фъгъдзіт'аѣ шї ацїсторїѣ Країа дп контра тѣтѣрор
пемїцілор. Дъпъ кареа фаптъ рѣдікннд'л країа л'аѣ сьрѣтат, іаръ боїерїлор лъі ле аѣ
дптіне дреапта сь о сьрѣте, шї аѣ пофтіт ка сѣї деа Еліа дп фїеше каре апѣ дп лок
де трївът (харачїѣ) 100 де каї, атъта пънзъ де пѣтасъ че сь кіамъ камхе, сѣѣ кѣп
враѣ алцїї 400 де камхе, 400 де бої, 200 де каръ де морон, де карїі тѣлцї адъче
Дъпъреа: тькар къ зпїі зїк къ боїі шї пещїї пѣмаї де чїнсте і-аѣ дат Країа, де чеа
датъ. Іаръ цїнѣтъа Сепенїкълы шї Дїпломатъа пърїнтеск, прїп кареле с'аѣ дързітѣ ачела
лъі Стефан, л'аѣ пофтіт дндърпнт пентрѣ пагъвеле, каре ле аѣ пост фькът Александрѣ
татъа лъі дп префектърїле дин Коломеїа шї Спїатїп: тькар къ ам афлат, къ дп анъа
ачела, дп кареле аѣ перїт країа Владіслав (Ш, ла Варна) с'аѣ дат четъциле цїнѣтълы
ачествїа прїп Марїа тѣїереа лъі Еліа, шї прїп пъркълабъа дин Хотїп лъі Іоанн дин Цїзов
кастеланълы Краковїеї, шї лъі Петрѣ Одровапц палатїнълы Ръсіеї. Дечї четатеа Халлїїеї

о аѣ дат Крайя лѣ Еліа, пълъ кѣнд ва тры, пентрѣ але кѣрѣа рѣгѣнѣні аѣ пѣс Крайя Архїепїскоп Люблѣ прѣ Іоанн Одровац, ш. ч. — Стефан дѣкѣ аратѣ прїн солї сѣ, прѣ каре дї трїмїсесе ла Крайя кѣ тѣлте дартрї, кѣ шї ел вреа сѣ факѣ асменѣа дїсрѣ-тѣнт Крайялѣ, шї адѣчеа вреднїчїлѣ сале челе тѣлте, чї пѣ шїѣ пентрѣ че п'аѣ дїсрат маї дпалїте Стефан, доарѣ кѣ дїсрасе лѣ Еліа фрателѣ сѣѣ дп Біалоград. Дартѣ дѣпѣ патрѣ апї аѣ дїсрат шї Стефан шї Еліа, фїеѣе каре кѣ Дїванѣа сѣѣ ачелѣаши Крайѣ.“

Ашїндереа скрїѣ Длѣгош³⁾ шї Мірон Логофѣтѣл³⁾, Догіел⁴⁾ дѣкѣ адѣче естрактѣа ачеста: „Дп апѣа ачеста 1436, Консіліарїї Молдовеї омаѣлїа палатїнѣлї сѣѣ Еліа, каре л'аѣ фѣкѣтѣ Крайялѣ Владїславѣ шї Крѣїмеї дп Ліов, дп дпѣтѣреск шї фѣгѣдѣеск а-дїстор дп контра тѣтѣрор пемїчїлор кѣ треї-зечї шї чїпчї де печедї.“

Деспре цѣара Ромѣнеаскѣ аша скрїе Дѣка⁵⁾ ла апѣа де акѣм: „Benind вара Амѣ-рат аѣ мерс асѣпра Ѣнгарїеї, шї треїкѣнд Дѣпѣреа ла Нікопоїѣ л'аѣ дпгїмпїнат Дракѣла, кареле кѣ бѣкѣрїе і-аѣ дат бїнеѣе, шї дппрезѣпдѣшї оастеа, карез о аѣеа кѣ сїне, с'аѣ фѣкѣт повѣдїторїѣ лѣ Амѣрат: шї повѣдїндс'л кале де патрѣ зїле дп Ѣнгарїа, тоате ле аѣ афлат дешерте. Пентрѣ кѣ дпделегѣнд Ѣнгрїї деспре венїреа лѣ Амѣрат, прѣ оа-менїї дїп сатѣ шї дїп орашеле челе маї мїчї дї пѣртасе дп четѣдї; дрепт ачѣеа мер-гѣнд Тѣрчїї пѣпѣ ла Сївїїѣ, кареле е дїптре четѣдїле челе маї де фрѣпте але Ѣнгарїеї, п'аѣ кѣтезат ал вате. Кѣчї възѣнд четѣденїї прѣ Тѣрчї кѣ тѣлїе аѣ ешїт шї прѣ тѣлїї і-аѣ тѣїат. Дрепт ачѣеа Тѣрчїї с'аѣ дпѣтѣрнат повѣдїндс'ї тот Дракѣла, де кареле се те-меа Амѣрат ка сѣ пѣ дпѣлѣе кѣ дпшѣлѣчїне, шї сосїнд ла Дѣпѣре іарѣшї о аѣ треїкѣт.“

Деспре рѣсѣоїѣа ачеста ал лѣ Амѣрат скрїе шї Лѣзѣклавїе⁶⁾ дїппрезѣпѣ кѣ Ісмаїл Бѣлїалд⁷⁾ прѣ карїї дї поцї веѣеа.

Дпѣтѣратѣа Сїцїемѣнд шї Крайя Ѣнгарїеї дѣкѣ ачест Дїпломат аѣ дат дп партеа Епїскопѣлї чѣлѣ лѣтїнеск дїп Арѣеал⁸⁾.

„Сїцїемѣнд дїп мїла лѣ Дѣмнезеѣ Дпѣтѣратѣа Романїлор пѣрѣреа Аѣгѣст шї Кра-йя Ѣнгарїеї, Бохемїеї, Далматїеї, Кроацїеї, ш. ч. кредїнчїошїлор поцїрї тѣтѣрор шї фїеѣе кѣрѣа, Баронїлор, Немешїлор шї тѣтѣрор оаменїлор, де орї че стат саѣ треапѣ сѣлѣ, карїї сѣлѣ даторї а да дїштѣ Епїскопѣлї Арѣеалѣлї, дп тѣкар каре Комїтат, сѣлѣтате шї грацїе! Грѣа жалѣ ам прїмїт кареа с'аѣ дат Мѣрїмеї Ноастре дп партеа чїнѣтї-тѣлї дп Хс. Пѣрїнтѣлї Домнѣлї Георгїе Епїскопѣлї пѣмїтеї бїсерїчї а Арѣеалѣлї, шї кѣрїнде дп сїне, кѣ сѣлѣт зпїї дїптре вої, карїї депѣртѣндсѣе де фрїка лѣ Дѣмнезеѣ, дїштѣле дїп родѣрї шї дїп тот фелїсї де бѣкѣте, каре с'аѣ обїчѣнїт а се пѣлїт кѣ ванї-гата пѣмїтѣлї Домнѣлї Епїскоп деспре партеа воастрѣ шї дїп сателе шї бѣнѣрїле воа-стрѣ, пѣ і ле пѣлїтїдї лѣ саѣ дїштанїлор лѣ дѣпѣ орї че черерї, шї дѣкѣ шї аѣзрїсанїї, де каре кѣ черѣїче таре нїчї сѣатѣ пѣ бѣгацї, нїчї кѣ чѣї маї тарї шї пої ванї аї по-цїрї, че се бат дп крѣїмеа ноастрѣ а Ѣнгарїеї, нїчї кѣ ацї ванї де аї поцїрї, че се кїамѣ Квартїлїг, ка сѣ факѣ аѣтѣа кѣт фак ванїї поцїрї чѣї маї тарї, дѣпѣ дїпѣреа Де-крѣтѣлї пострѣ — — каре лѣкрѣ се фаче спре пѣпѣлѣчѣреа ноастрѣ, спре перѣѣреа сѣ-флѣтелор чѣлор че пѣ пѣлѣеск, шї сїре таре пагѣбѣ а пѣмїтѣлї Домнѣлї Епїскоп, — — Дат дп Прага дп зїоа дѣпѣ сѣрѣѣтоарѣа Сѣлѣтѣлї Епїдїе дп апѣа D. 1436.“

Прин Дипломатъа ачеста, ка диштеле съ се пълтеаскъ къ бані гата. Епископъа Георгіе Лепеш, ачеса с'аъ аголиціт, де прощії карії нъ авае бані, с'аъ рѣсколіт асѣпра немешіор дін Ардеал, кѣм се ва арѣта ла аны дндатъ вртѣторіѣ.

1) Cromerus Lib. 21. p. 317. 2) Dlugossius Lib. 12. ad annum Christi 1436. Constans Miron in Chron. Valach. Ms. 3) Dogiel in Cod. Dipl. tom. 1. p. 601. 4) Ducas in Hist. Byzant. cap. 30. 5) Leuncl. Lib. 14. 6) Ismael Bullialdus in Notis ad Ducam. 7) Antonius Szeredai de Eppis Transilvaniae p. 149

Анъа 1437. Стоарчереа баніор чеа прин Георгіе Лепеш Епископъа Ардеалъаи фѣкътъ де ла прощії пентрѣ диштеле саъ зечізіелі, кѣм с'аъ арѣтат ла аны трекътъ, маі мѣлте реле аъ прічінзіт дн Ардеал, де каре пѣлъ асѣзї нъ сѣнт мѣлтезіці. Пентрѣ къ прощії чеї де сѣбт зечізіалъ ш'аъ алес маі днтѣѣ повѣзїторіѣ пре Антоніе Кішѣ 1), апої дѣлъ періреа ачестѣа пре оаре-каре Мартін, шї с'аъ сѣклат асѣпра воіеріор, карі-ї сіліа съ пѣлтеаскъ къ бані диштеле; чї повілії саъ воіеріѣ с'аъ рѣдікат къ дроаїса дн контра прощїор шї тѣнд пре повѣзїторіѣ лор, пре прощї і-аъ дусемнат ла бѣзе, ла нас, шї ла зрекі, апої і-аъ словозїт пре а касъ 2). Сѣвртѣндѣсе повілії дін Ардеал пентрѣ десе рѣскоалеле прощїор, тот днтрѣ ачест анѣ с'аъ адѣнат дн Кѣпѣла, шї кіемѣнд пре Сасїї шї пре Секзі дін Ардеал, ачестъ зпїре о аъ фѣкътъ днтре сіне асѣпра прощїор, прекъм аратъ Корнідес 3) шї Вагнер 4)

„Noi Lorandѣ Лепешѣ де Варашкезі Віце-Воеводѣа Ардеалъаи кѣпоащем прин ачестеа днаїлтеа тѣтѣрор шї челор де акѣм шї челор віторі, къ адѣвндѣне пої дн орашѣа Кѣпѣла а доѣа зі дѣлъ днѣцареа сѣлтеї Крѣчї къ тѣрїції Міхаїл Іакч де Кѣшал шї къ Енрік де Тамашї Комїтїї Секзілор, дїнпреѣнъ къ тоці повілії, къ Сасїї дін шенте шї доѣъ скаѣне Съсещї шї а Бістріцеї, шї къ докзїторїї тѣтѣрор скаѣнелор Сѣкѣшї, шї стрѣгндѣне ка съ дндрепѣтѣм каѣселе челе греле але пѣрїлор ачестора, днтре нѣміції Новїлі, Сашї шї Секзі ачестъ фѣрѣаскъ зпїре о ам рѣндзіт, шї атїнгнд тоці семнѣа Крѣчеї Домнѣаи, аъ цїзрат къ пѣрѣреа вор цїнеа ачестеа: адекъ къ Сѣлтеї Короне шї преа пѣтернїкѣаи Принцѣ Домнѣаи Домнѣаи Сїцісмѣнд Дмпѣратѣаи Романїлор, шї Країаи Знгарїеї, Бохемїеї, Далмаціеї, Кроаціеї, ш. ч. Домнѣаи пострѣ челѣї фїреск шї преа днфїкошат пѣрѣреа дї вор фї кредїнціошї, шї вор ета днпротїва тѣтѣрор вѣрѣжмашїлор, мѣкар де че треапѣт вор фї, карїї се вор рѣдіка асѣпра крѣїтеї ачестеїа, шї аъ цїзрат, къ нъ се вор десївртїї де ла олатѣ дн апѣрареа церїї ачестеїа, чї сѣбт кондіціа ачеста, кѣнд преа пѣтернїкѣаи Принцѣа шї Домнѣаи Домнѣаи пострѣ Сїцісмѣнд дін мїла лѣї Дѣмнезѣ Дмпѣратѣаи Романїлор шї Країаи Знгарїеї, Бохемїеї, Далмаціеї, Кроаціеї, ш. ч. ар вреа съ факъ чеѣа днпротїва вѣрѣнеї дїнтрѣ ачесте треї пѣрці, адекъ дїнтрѣ Новїлії, Сасїї шї Секзії, челелалте доѣъ пѣрці нъ алтїнтрелеа чї днценѣнкінд съ се невоїаскъ а кѣпѣта граціе шї мїлѣ ла а треїа, нїчї днтр'алт тїпѣ съ дндрѣзнеаскъ аї аціѣта. Афарѣ де ачеста аъ орѣндзіт, ка атѣнчї кѣнд ар вої вѣрѣна дїнтрѣ нѣмітеле пѣрці съ се тѣбѣраскъ, ачеста съ о факъ дн тїпѣ де варѣ, шї вѣтрѣнїї сатѣлѣї челѣї маї де апроапе съ фїе даторї а да зѣхѣреа челор тѣбѣрѣнїї нъ къ маї маре прецѣ, фѣрѣ нѣмаї ка ла сѣтени, шї тѣбѣрѣнїї днкъ съ нъ се трагѣ де ла платѣ. Іарѣ орї чїне ва дндрѣзні а

vinde mai scump, prin directoriale să se nu se pedesească altminterlea, fără numai
 că perderea câștigă. Așa mai ordonă, că iarăși să poată descurca din cetății, orășe
 și sate, și să li se dea șlahă, că sânt condiția acesea, că fieșe—care Nobil, Sască
 saș Sekși, de ori ce treaptă va fi, gazdei sale să nu' fact vre o pagăbă; iarăși care
 va îndrăzni a păgăbi pe șlahitoriale să, pe acesia directoriale că povățitoriale
 oșilor să pedesească dăpă leci, că moarte, saș km și va fi vina. Iară de va fă-
 ci șerșă saș oșale—kryi Nobil, Sască saș Sekși, Domnșă acesia va trebi să
 dăre că nu' făci din șatșă și voiea să, apoi dărdă și poate face destă din bă-
 nărele celei făci. Preste acesea scoată carte de la povățitoriale oșilor, că este
 șere din Recestrele oșale, și dăpă acesea pe cel făci și pedesească dăpă vina să
 unde va mai voi. Așa mai ordonă, tare să se dăpă, că de se va dăptăla vre o dă-
 protivire saș defire dătre Nobil, Saș și Sekși, și o parte va kieta pe ală dătre
 așitorie, partea kieta să fie datoare a porni a doza și și a kăltori trei mări și
 toată zioa, păpă va sosi, unde este kieta; iarăși care parte nu va plini acesea, să se
 pedesească, că moarte, și nu ală gloabă. Acesea dăpă leci și o aș rdă și, și sânt
 mare dărdă și o aș așezat, că lărdă toată pișă și șada, țkăp de ce fel aș fost
 dătre cinșite și Xc. Părintele și Domnșă Domnșă Georgie Lepesh Episcopșă Ardea-
 lăși, kapită și biserică și, și dătre Nobil, Saș și Sekși, acesea că totă să se șear-
 gă, și stăpă, și să dărdășească vrăna dătre nămitele păci de aci dăinte a mai
 dănoi pișă și șada, iarăși care parte le va dănoi, acesea să se dăpă kăltătoare de dărdă-
 șă, și celălate păci să nu kăteze a o așăta. Iară de va așea vre o parte păpă că
 ală parte, părdă și de șe să șere că lece pe părdă de dăos, dăinte directoriale-
 să și, și acesea să fie datorie fără zăbăv a și face dărdăte. Iarăș părdă mai șe
 nămite și părdășă, adek Nobil, Saș și Sekși, că șălină și aș părdă de noi, că
 kărdă acesea părdășă și veșica băpă stare a lor să le dărdășă că pečetea
 poastră. Dat și zioa și termă și mai șe dărdășă și anșă Domnșăși 1437.“

Din Hrisovșă acesea podi vede, că oșevireă carea este akșă dătre neamșăre din Ar-
 deal, nu se kărdă dărdășă; părdă că și anșă acesea Șărdă și Romșă nu se oșevă
 de la o ală, fără numai de la Saș și de la Sekși, că de la șișe neamșă, ce nu
 era și treapta nobililor, km era Șărdă și Romșă, dătre kari nu s'aș șokot și pro-
 șă, ce și era din toate neamșăre. Dărdă acesea s'aș și nămit numai Nobil și Sa-
 ș și că Sekși și șlobozi, adek că acesia care lășă și șășă, iarăși nu că Șărdă
 saș că Romșă. Așa dărdă și aș lărdășă Ioann Kemeni, kărdă și Aprobătele Ardea-
 lăși aș dărdășă pe Romșă de kătre Șărdă, și că ată aș lărdășă și și, că kărdă
 se șișe mai kiap, că Mikșă din carele aș fost părdă, aș fost diaoșă Romșă, km s'aș
 arșă la anșă treșă.

Șășășă dărdășă și Krașă Șărdă, ș. c. dărdă și anșă acesea 1437 și 8 saș 9
 Dekembrie aș repocat, dăpă ce aș șișă 70 de ani, și aș dărdă și Șărdă și Ardeal 51 de

meşindă şi Kalinoid' a'ă' şi kic' şi Tşriş. Lăi Drahla şi arşka, k' a'ă' vřet s' vřnd' pre Amşrat, k'nd l'a'ă' fost povădit şi Ţigaria, şi alte vini şi vřga, kare toate le ikodea Fodvlah. Iar' şmşşnd mai şvate zile Drahla la şi kicoare a'ă' poşit de la dşşş, s'ş' dea amşndoi fişiorii kizeshi, pre kari şi şipşř vřret' şiemşndş' la sine i-a'ă' şi dat. Pre aşeia şmşřatş' Amşrat i-a'ă' trimiş şi Nimşeiş oraşş' din Asia, şi a'ă' porşşit, s'ş' şipş s'ş't vşş' pazş. Iar' ne Drahla, dşş' şe a'ă' şişrat k' de aşi şpainte, va remşnea kredişios, l'a'ă' slokozit şi Valaxia."

1) Annales Templi Coronensis ad h. an. 2) Sigler f. 57. 3) Ducas in Historia Byzantina cap. 30.

An ş' 1439. Despre Moldova aşa scrie Miron Logofătş' 1) la anş' de akşm: „La anş' 6947, şřdat' a'ă' Ţşarii şeara şşş' la Botoşani, arş'a'ă' şi şşřş' Botoşani. Iar' la anş' dşş' aşeasta şřatş', la Dekemşrie a'ă' şřdat şeara de şios, arş'a'ă' Bşřadş' şi Vaslşş'."

Ignatie de Lşka 2) şikş' scrie: „Limba Romşneasş' este o amestekşřş' din Lştişie, Italişenie, şi Ţigşrie. Şşş' la anş' 1339, k'nd Damian Mişropolitş' Moldovei s'a'ă' ikşlit Sovorşş' din Florenşia, Romşni s'a'ă' şolosiş kş limba Lştişneasş', şi şřştoşřiş lăi Damian, şiind mare şmşřotivitoriş şşřiş kş Biserika Romei, a'ă' vřgat literişe Slavinişor." De şnde are aşeasta Ignatie de Lşka, ş' nş şşşamşş', şi eş am arştat la anş' şřekşş', kşm kş Romşniş' mai şainte s'a'ă' şşřş' Křşşini de kş Ţşgariiş şi şeişlăş' Slaviniş, şi kş Epişkopii Romşnişor şi Sovoarele şele dşş'ş' nşmai Latineşce s'a'ă' ikşlit: aşa şarş' adevşrat scrie Ignatie de Lşka.

Tot şşřş' aşeasta an s'a'ă' ikşlit Sovorşş' din Florenşia şi Ignatie Mişropolitş' Ţřinovşş' kş Kalist Mişropolitş' Dřşşiorşş' şřekşm aratş' Lekşien 3).

Alşert Kraiş' Ţigariiş' şi al Romanişor, vřş' a zice Kesariş', şi anş' de akşm a'ă' şřişne toatş' voerimea de sşş't Korona Ţigariiş' şi Bşda şi a'ă' dat dekřetş', karele se aşş' şi leşile şereş' 4): şi şikş' vine nş se sşřřişe adşnarea şereş' şi Kraiş' Alşert şi persoana sa a'ă' şřekşit se şřişşene pre Amşrat II, şmşřatş' Ţşřekş', karele porşişe aşşra Ţigariiş'. şşş' şřekşm scriş' Ţşroşie 5), şi Bonşiniş 6), akşm de odatş' nş s'a'ă' vřşş't; şeşřş' kş Amşrat, dşş' şe a'ă' kşşřine Senderovş' s'a'ă' şřşřat şdşřşnt, şşře oştăş' Kraiş' Alşert şikş' a'ă' şřřat inima şea şea, de karea voalş' kşm zik mai sşş' şşřiş' Ţşroşie şi Bonşiniş, şmşşndşş' şi Kraiş', saş' kşm vřş' Enc 7) şi Reva 8). voşşvşndşş' din şşřkarea şeşenişor, s'a'ă' şřşit sş se şřtoarş' şi Bşda, şi de akolo vřşnd sş şeargş' şi Viena Aşşřieiş', a'ă' şşřit ne kale şi Nesmiş, şi 28 Oktoşvrie 1439, şi vřřetş' de 45 de anş', kşm şşřşřişeşce Mellesh 9), şi l'a'ă' aşřşkat şi Alba Křşieasş', şemşndş' şi şşierea şreaş'.

1) Constans Miron Logotheta in Chronico Valachico Ms. 2) Ignatius de Luca in Geographia Bucovinae tom. 5. p. 325. 3) Michael Lequien in Oriente Christiano tom. 1. p. 1228. 4) Corpus Iuris Hung. tom. 2. p. 100. 5) Thuroczius f. 239. seqq. 6) Bonfinius f. 413. seqq. 7) Ens p. 108. 8) Petrus de Reva f. 34. 9) Mellen p. 14.

